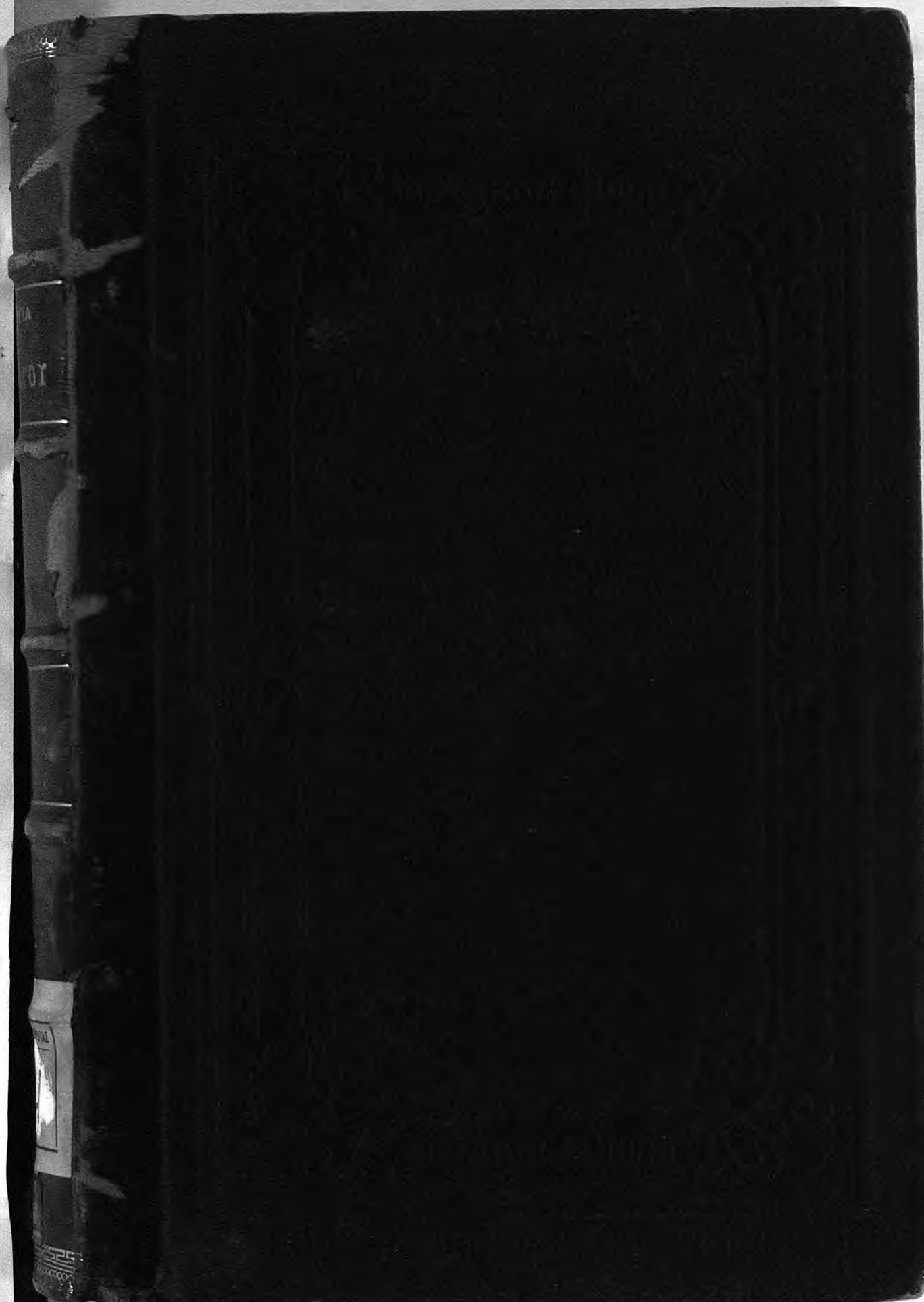
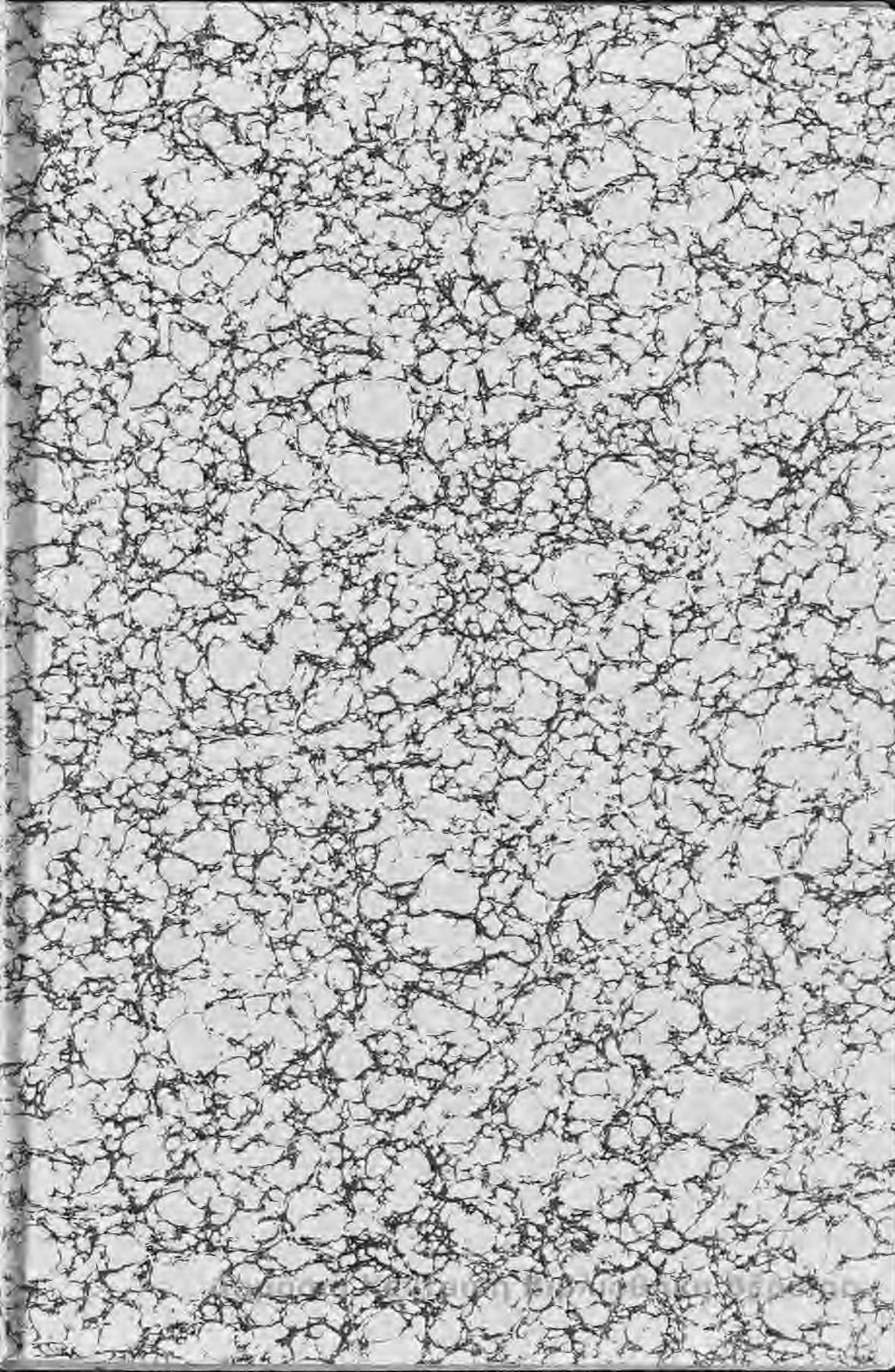

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΒΕΡΟΛΙΝΗΣ 764
+ 300
NOM.
*ΔΙΟΓ. (1913) 91 54 54
ΔΑΡΕΑ
77000 600
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΕΡΟΛΙΝΗΣ
GRAVER 00234

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ
ΤΟΥ
ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

147

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1835 ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ 1893

ΜΕΡΟΣ Β'

ΠΕΡΙΕΧΟΝ ΤΗΝ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΗΤΟΙ

ΡΩΜΑΪΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ
ΚΑΙ ΙΟΝΙΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ

ΥΠΟ

Σ. Κ. ΜΠΑΛΑΝΟΥ ΚΑΙ Σ. Δ. ΓΚΙΝΗ

ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

«Ἐν τῇ τῶν Νόμων ἑρμηνείᾳ τῇ συνηθείᾳ δεῖ προσέχειν
καὶ τῆς πόλεως καὶ ὅπως ἐπὶ τῶν ὁμοίων διὰ παντὸς ἐψηφίσθη...
Βασίλ. ΜΕΤ' (II. I).

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΙΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΟΔΟΣ ΟΦΘΑΛΜΙΑΤΡΕΙΟΥ ΑΡΙΘ. 3

1895

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

ΜΕΡΟΣ Β'

ΠΕΡΙΕΧΟΝ ΤΗΝ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

(Ρωμαϊκού Δικαίου, νεωτέρων αστικών νόμων
καὶ Ἰονίου Ἀστικοῦ Κώδικος.)

ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΑ

Περίληψις

- § 1. Σύμβασις ἀγοραπωλησίας.
- § 2. Ἀρραβών.
- § 3. Ἀγοραπωλησία ἐλπίδος.
- § 4. Ἀγοραπωλησία καθ' ὅρια.
- § 5. Ἀγοραπωλησία κατὰ μέτρον.
- § 6. Ἀγοραπωλησία καρπῶν πρὸ τῆς ἐκκοπῆς αὐτῶν.
- § 7. Ἀγοραπωλησία ὑπὸ αἵρεσιν ἢ ὅρον.
- § 8. Σύστασις τῆς περὶ ἀγοραπωλησίας συμβάσεως.
- § 9. Ἀπόδειξις ἐκ τοῦ συμβολαίου τῆς ἀγοραπωλησίας.
- § 10. Περιγραφὴ τοῦ πωλουμένου πράγματος.
- § 11. Ἀγοραπωλησία δι' ἐντολοδόχου, διοικητοῦ ἀλλοτρίων ἢ συν-
εταίρου.
- § 12. Παράδοσις τῆς σχολαίας νομῆς.
- § 13. Συνέπειαι μὴ παραδόσεως τῆς σχολαίας νομῆς.
- § 14. Ἑτεραι ὑποχρεώσεις τοῦ πωλητοῦ.
- § 15. Δικαιώματα τοῦ πωλητοῦ.
- § 16. Τίμημα τῆς ἀγοραπωλησίας.
- § 17. Τόκοι τοῦ τιμήματος τῆς ἀγοραπωλησίας.
- § 18. Δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τοῦ ἀγοραστοῦ.
- § 19. Ὑπερμερία πωλητοῦ καὶ ἀγοραστοῦ.
- § 20. Περὶ ὑπερέγκου βλάβης.

- § 21. Παραγραφή τῆς περὶ ὑπερόγκου βλάβης ἀγωγῆς.
 § 22. Ἑτεραι ἐνστάσεις τοῦ ἀγοραστοῦ κατὰ τῆς αὐτῆς ἀγωγῆς.
 § 23. Περιπτώσεις, καθ' ἃς χωρεῖ ἡ ἀγωγή περὶ ἀναστροφῆς τῆς ἀγοραπωλησίας καὶ ἡ περὶ μειώσεως τοῦ τιμήματος.
 § 24. Κίνδυνος πωληθέντος.
 § 25. Ἀγοραπωλησία ἀλλοτρίου πράγματος.
 § 26. Ἀγοραπωλησία ὑπὸ ὄρον καταπιστεύσεως.
 § 27. Σύμφωνον ἐξωνήσεως.
 § 28. Ἰδιαιτέρας συμφωνίαι μεταξὺ τοῦ πωλητοῦ καὶ τοῦ ἀγοραστοῦ.
 § 29. Τίνα σύμβασιν ἀποτελεῖ ἡ ἐπὶ ἀνταλλάγματι παραχώρησις τοῦ δικαιώματος τῆς εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἢ δημοτικῶν φόρων. — Ἀγορὰ ἐλπίδος καὶ ἀγορὰ ἐλπιζομένου πράγματος.
 § 30. Πότε ὑπάρχει ἐκνίκησις.
 § 31. Ἐκνίκησις μέρους τοῦ πωληθέντος πράγματος.
 § 32. Δικαιώματα τοῦ ἀγοραστοῦ ἐν περιπτώσει ἐκνικήσεως.
 § 33. Ὑποχρέωσις τοῦ ἀγοραστοῦ ἐν περιπτώσει ἐκνικήσεως πρὸς ἀνακοίνωσιν τῆς δίκης.
 § 34. Ὑποχρέωσις τοῦ πωλητοῦ ἐν περιπτώσει ἐκνικήσεως. — Ἀποζημίωσις. — Τόκος.
 § 35. Ἀκυρότης τῆς ἀγοραπωλησίας.
 § 36. Προτίμησις.

§ 1

Ἀγοραπωλησία εἶνε ἡ σύμβασις, δι' ἧς ὁ εἷς τῶν συμβαλλομένων ὑπόσχεται νὰ παράσχη εἰς τὸν ἄλλον ἐπὶ τιμήματι πράγμα τι· Ν. 7 § 1 καὶ 2, Ν. 8 πρ. Ν. 25 § 1, Ν. 37, Ν. 39 § 1 Π. (18.1), Βασ. 6, 23 καὶ 37 (19.1). Ὅθεν, ὁ μὲν πωλητὴς ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἐπώλησε τὸ πρᾶγμα, τοῦθ' ὅπερ ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς του καὶ νομιμοποιεῖ τὴν περὶ πληρωμῆς τοῦ τιμήματος αἴτησιν, ὁ δὲ ἀγοραστὴς ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος.

179 (1872).

Κατὰ τὸν Ν. 20 Π. (18.1), ἡ παραγγελία, ἡ διδομένη εἰς ἄλλον, ἵνα κατασκευάσῃ τι ἐπὶ δόσει χρηματικῇ, ἀποτελεῖ ἀγοραπωλησίαν· τότε δὲ μόνον δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ἡ πρὸς κατασκευὴν πράγματός τινος παραγγελία ὡς μίσθωσις, ὅταν ὁ παραγγέλων τὴν ἐργασίαν

ἐχορήγησε συγχρόνως καὶ τὸ ἀντικείμενον, ἐφ' οὗ ἐπρόκειτο νὰ γείνη ἡ ἐργασία. Ταῦτ' ἰσχύουσι καὶ ἐπὶ ναυπηγήσεως πλοίου.

246 (1853) 246 (1869).

Οὐδαμῶς κωλύεται τὸ πωλεῖν ἐν ἀμφιβολίᾳ καὶ πρὸς πλείονα ἀσφάλειαν τοῦ ἀγοραστοῦ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα καὶ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι καὶ ἐν ὀνόματι ἐτέρου, ἵνα ἰσχύῃ ἡ πώλησις οὕτως ἢ ἄλλως. 154 (1872).

§ 2

Ρητῆς συμφωνίας γενομένης περὶ ἀρραβῶνος, ἐν περιπτώσει ἀθετήσεως συναλλάγματος ἀγοραπωλησίας, ἀποκλείεται πᾶσα ἄλλη λόγῳ ἀποζημιώσεως ἀπαίτησις, μὴ ρητῶς συμφωνηθεῖσα, ἀλλ' ὁ ὀφείλων τὸν ἀρραβῶνα, καθιστάμενος ὑπερήμερος, ὑπόκειται εἰς τὴν καταβολὴν τόκων. 89 (1838).

Ἐν Λεβαδείᾳ ἰσχύει πολυχρόνιον καὶ ἀδιάκοπον ἔθιμον, καθ' ὃ ἐπὶ ἀθετήσεως τῆς συμβάσεως ὑπὸ τοῦ δόντος τὸν ἀρραβῶνα πωλητοῦ, οὗτος ἐνέχεται μόνον εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ διπλασίου ἀρραβῶνος καὶ οὐχὶ εἰς ἄλλην τινὰ ἀποζημιώσιν πρὸς τὸν ἀγοραστήν. 276 (1878).

Ἐκ τοῦ ὅτι τὸ συνάλλαγμα τῆς ἀγοραπωλησίας εἶνε καλῆς πίστεως, δὲν ἐπεταί, ὅτι ὀφείλεται τόκος ἐπὶ τοῦ ἀρραβῶνος, διότι οὐδεμία διάταξις τοῦ ἰσχύοντος νόμου διατάττει τοιοῦτό τι. 248 (1865).

§ 3

Ὅταν ἀγοράζηται ἐλπίς, προϋποτίθεται πάντοτε, ὅτι θέλει ἐκτελεσθῇ ἡ πρᾶξις, ἐξ ἧς πρόκειται νὰ ἀναδειχθῇ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐλπίδος, ὡς ἐπὶ βόλου ἰχθύων, ὅτι ὁ βόλος θέλει πραγματοποιηθῇ ἄλλως, ἢ μὲν ἐκ προοιμίων καταστῇ ἀδύνατος ἡ πραγματοποίησις αὐτῆς τῆς πράξεως ὅπως ὁποτε, τὸ συνάλλαγμα δὲν ἔχει ὑπαρξιν, ἢ δὲ ἐμποδισθῇ ἐκουσίως παρ' αὐτοῦ τοῦ πωλητοῦ, οὗτος ἐνέχεται εἰς τὸ διαφέρειν (N 12 Πανδ. 19. 1), διότι πάντοτε ὁ πωλητὴς ὑποχρεοῦται εἰς τὸ ἐξεῖναι ἔχειν τὸν ἀγοραστήν. N 36 § 1 Π. (19.1).

151, 387 καὶ 430 (1866).

§ 4

Ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου (Ἄρμ. § 74 Γ. γ') ἡ πώλησις κτή-

ματος οὐχὶ κατὰ μέτρον, ἀλλ' ἐπὶ μιᾷ τιμῇ, καθ' ὠρισμένα ὅρια, διότι εἰς ταῦτα θεωρεῖται κυρίως ἀποβλέψας ὁ πωλητής.

108 (1848) 213 (1863).

Κατὰ τὸν Ν. 45 Π. (21. 2) καὶ 42 Β. (19. 11), Ἄρμ. § 74 (Γ. γ'), ἐπὶ ἐκτάσεως γῆς, καθ' ὅριον καὶ συνάμα κατὰ μέτρον ὀρίσθειας, ὁ τῶν μέτρων προσδιορισμὸς θεωρεῖται τυχαῖος, ὑπερισχύοντος τοῦ καθ' ὅριον προσδιορισμοῦ. 229 (1867) 349 (1878).

Ἄρα ὁ πωλητής μόνον ἀγωγὴν προσωπικὴν δύναται νὰ ἔχῃ κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ διὰ τὸ κατὰ πλάνην παρὰχωρηθὲν αὐτῷ πλεονάζον τῆς νομιζομένης ἐκτάσεως, κατ' ἀναλογίαν τοῦ Ν. 40 § 2 Π. (18. 1) καὶ Ν. 16 Βασ. (ΙΘ. Ι), οὐχὶ δὲ καὶ ἀγωγὴν διεκδικητικὴν πρὸς ἀνάληψιν τοῦ πλεονάζοντος. 349 (1878).

Τοῦ πράγματος ἐκποιουμένου καθ' ὅρια καὶ οὐχὶ κατὰ ποσοστὰ μέρη, ἢ περὶ τὴν ἔκτασιν αὐτοῦ πλάνη τοῦ ἐτέρου τῶν συμβαλλομένων εἶνε ἄνευ ἀποτελέσματος, διότι αὕτη δὲν περιστρέφεται εἰς τὰ τῆς συμφωνίας, ἥς τὸ ἀντικείμενον ἦν τὸ σύνολον καὶ οὐχὶ τὸ ποσόν. Ἐτι δὲ καὶ ἂν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει σημειωθῇ ἐν τῷ συμβολαίῳ καὶ τὸ ποσόν, ὁ πωλητής, ὁ οὕτω πλανηθεὶς περὶ τὴν ἔκτασιν, δὲν ἔχει ἀπαίτησιν διὰ τὸ περιπλέον τοῦ σημειωθέντος ποσοῦ, καὶ μάλιστα ὑπόκειται εἰς τὴν ἐκνίκησιν, καὶ ἂν δι' αὐτῆς ἀπόλλυται τόσον, ὥστε μένει τὸ σημειωθὲν ποσόν. Βασ. ΜΒ § 2 (19.11). 15 (1879).

§ 5

Κατὰ τὸν Ν. 40 Π. (18.1), ὁ πωλήσας ὠρισμένον γήπεδον, ὡς περιέχον ὠρισμένον ἀριθμὸν μέτρων, ἔχει μόνον τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ τιμήματος, τοῦ τυχόν ὑπερβάλλοντος τῶν πωληθέντων καὶ ἐντὸς τῶν ὀρισθέντων ὁρίων περιεχομένων μέτρων, διεκδικήσεως δὲ τοῦ πλεονάσματος τῶν μέτρων δικαίωμα ἔχει μόνον ὁ ἀπλῶς κατὰ μέτρα πωλήσας. 394 (1861) 80 (1872).

Κατὰ τὸν Ν. 40 § 2 Π. (18.1), ἐάν τις πωλήσῃ ἀγρὸν ὠρισμένον, ὀρίζων τὴν ἔκτασιν αὐτοῦ καὶ ὀρίσῃ τὸ τίμημα αὐτοῦ κατὰ μέτρον, εὔρεθῃ δέ, ὅτι ὁ ἀγρὸς σύγκειται ἐκ πλειόνων μέτρων ἢ ὅσα οἱ συναλλαζάμενοι εἶπον, ὑποχρεοῦται ὁ ἀγοραστής νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν πωλητὴν τὸ ἀναλογοῦν τίμημα τῶν πλεοναζόντων μέτρων, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς δι' ἕκαστον μέτρον ὀρίσθειας ἀπ' ἀρχῆς ἀξίας. Δι' ὃν λόγον

δὲ πληρόνεται τόκοι τοῦ μὴ καταβληθέντος τιμήματος, ἤτοι, διότι ὁ ἀγοραστής ἐκαρπώθη τὸ πρᾶγμα καὶ δὲν εἶνε δίκαιον νὰ καρπωθῇ καὶ τὸ πρᾶγμα καὶ τὸ τίμημα (N. 13 § 20 Π. 19.1), διὰ τὸν αὐτὸν ὁ ἀγοραστής ὀφείλει τόκους ἐπὶ τοῦ μέρους τοῦ μὴ πληρωθέντος τιμήματος, καὶ ἐὰν κατὰ τὴν σύναψιν τῆς ἀγοραπωλησίας ἡγνόει, ὅτι ἐν τῷ πωληθέντι οἰκοπέδῳ ὑπῆρχον πλείοτερα μέτρα τῶν δι' αὐτῆς ὀρισθέντων ὡς ἀγορασθέντων. 61 (1874)

Κατὰ τοὺς N. 2, N. 4 § 1 (19.1), N. 69 § 6 (21. 2) καὶ N. 40 Π. (18.1), ὅταν ἀγρὸς ἢ γήπεδον πωληθῇ κατὰ μέτρον καὶ ἐλλείπη ποσὸν τι ἐκ τῶν πωληθέντων μέτρων, εἴτε γινώσκει εἴτε μὴ ὁ ἀγοραστής τὴν ἑλλειψιν ταύτην, χορηγεῖται εἰς αὐτὸν ἢ ἐκ τῆς ἀγοραπωλησίας ἀγωγή πρὸς μείωσιν τοῦ τιμήματος, ἀναλόγως τῶν ἐλλειπόντων μέτρων, τουτέστιν ὁ ἀγοραστής δὲν ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ πλείοτερα μέτρα ἢ ὅσα πραγματικῶς ὑπάρχουσιν. 127 καὶ 130 (1854).

Ἡ δὲ ἀγωγή αὕτη δὲν παραγράφεται, εἰμὴ διὰ τῆς τριακονταετίας. 127 (1854).

Ἐὰν ὁ ἀγοραστής ζητήσῃ ἀποζημιώσιν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀξίας τοῦ κτήματος, λόγῳ ἐλλιποῦς ἐκτάσεως τοῦ πωληθέντος αὐτῷ κτήματος, δὲν εἶνε ἀπορριπτέα ἡ ἀγωγή του ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι, κατὰ N. 4 § 1 Π. (19.1), δικαιούται μόνον νὰ ζητήσῃ μείωσιν τοῦ τιμήματος, διότι καὶ ἡ μείωσις τοῦ τιμήματος εἶνε εἶδος ἀποζημιώσεως, ἀλλ' εἶνε ἐξεταστέα ἡ περὶ ἀποζημιώσεως αἵτησις τῆς ἀγωγῆς, κατὰ τὰς περὶ μείωσεως τοῦ τιμήματος διατάξεις τοῦ νόμου. 288 (1861).

§ 6

Ἡ πώλησις ἐκκρεμοῦς καρποῦ δὲν εἶνε ἀγοραπωλησία ἐπικαρπίας, ἤτοι τοῦ δικαιώματος ἐπὶ τῆς συλλογῆς καὶ τῆς ἀορίστου ἀπολαυῆς τοῦ κτήματος, ἀλλ' αὐτοῦ τοῦ καρποῦ, ὀριστέου διὰ τῆς συμφωνηθείσης ζυγίσεως. 42 (1845).

Διὰ τῆς κατ' ἀποκοπὴν πωλήσεως καρπῶν πρὸ τῆς ἐκκοπῆς καὶ συγκομιδῆς αὐτῶν, ὁ ἀγοραστής, καίπερ καταβαλὼν τὸ τίμημα, δὲν καθίσταται κύριος τῶν καρπῶν τούτων πρὸ τῆς συγκομιδῆς αὐτῶν. (N. περὶ Διακρ. κτημάτων ἀρθρ. 8 § 2). 305 (1863).

§ 7

Αί ὑπὸ αἵρεσιν ἀγοραπωλησίαι τελειοποιῦνται μόνον, ὅταν ἡ αἵρεσις ἐκπληρωθῇ (N. 7 Π. 18.1)· ὥστε ἐφ' ὅσον χρόνον ἡ αἵρεσις εἶνε ἡρτημένη, ἡ κυριότης δὲν μετατίθεται εἰς τὸν ἀγοραστήν, ἀλλ' ὁ πωλητὴς διατελεῖ ὡς κύριος τοῦ πράγματος μέχρι τῆς πληρώσεως τῆς αἵρέσεως.

157 (1868).

Ἐάν ἡ αἵρεσις, ὑφ' ἣν ἐγένετο ἡ ἀγοραπωλησία, δὲν ἐκπληρωθῇ ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας, ἡ ἀγοραπωλησία ἀνατρέπεται καὶ ὁ πωλητὴς ὑποχρεῦται εἰς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ληφθέντος τιμήματος μετὰ τῶν τόκων αὐτοῦ.

48 (1862).

Ἐάν τις ἡγόρασεν οἰκίαν, δυνάμει συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου καὶ ἐπὶ τῇ βάσει προηγηθείσης διαιτητικῆς ἀποφάσεως, κατὰ τὴν ρητὴν φράσιν τῆς ὁποίας ἡ οἰκία αὕτη ἐδόθη εἰς τὸν πωλητήν, ἵνα νέμηται αὐτὴν μὲν ἐν ὅσῳ ζῇ, νὰ δικαιῶται ὅμως νὰ διαθέσῃ αὐτὴν ὡς βούλεται, ἐν ᾗ περιπτώσῃ ὁ εἰς ὃν μετὰ θάνατον ἐμελλε νὰ περιέλθῃ αὕτη δὲν ἤθελε καταβάλλει αὐτῷ ποσόν τι ὠρισμένον ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως, κατὰ μῆνα, ἐγκύρως ἐκποιεῖ ταύτην, ἀθετηθέντος τοῦ ὅρου τούτου τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως· οὐδεμία δὲ πρὸς τοῦτο ἀνάγκη δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἀναγνωρίζουσας τὴν περίπτωσιν τοῦ ὅρου τούτου, διότι ἡ συμφωνία τῶν μερῶν ἔχει ἰσχὺν νόμου καὶ ἄνευ μεσολαβήσεως τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς.

224 (1854).

Μὴ ταχθείσης προθεσμίας, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἔδει νὰ ἐκπληρωθῇ ὁ ὅρος, ὑφ' ὃν ἐγένετο ἡ πώλησις πράγματος, ἐπὶ ποινῇ διαλύσεως τῆς ἀγοραπωλησίας, ἰσχύει αὕτη, ἐκπληρωθέντος ἐν οἰψδῇποτε χρόνῳ τοῦ ὅρου.

185 (1854).

§ 8

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, ἀπαγορεύεται, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως, νὰ γίνωνται ἐκποιήσεις ἀκινήτων κτημάτων ἄλλως πῶς εἰμὴ ἐπισήμως καὶ ἐνώπιον συμβολαιογράφου· ὅθεν ἡ σύνταξις δημοσίου ἐγγράφου ἐπὶ τῶν τοιούτων ἐκποιήσεων ἀπαρτίζει στοιχεῖον συστατικὸν τῆς συμβάσεως αὐτῆς καὶ ἕνεκα τούτου ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ νόμου εἰς τὴν ὑπαρξίν τῶν τοιούτων συμβάσεων ἀφορῶσα, δὲν δύναται νὰ τροποποιηθῇ ὑπὸ τῆς ἰδιωτικῆς βουλήσεως.

155 (1860) 277 (1873).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, πᾶν ἀγορασίαις συμβόλαιον περὶ ἀκινήτου, γενόμενον ἄλλως ἢ διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου, εἶνε ἄκυρον, ἢ δὲ ἀκυρότης αὕτη ἀναφερομένη εἰς αὐτὴν τὴν ἄλλως ἢ διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου δηλωθεῖσαν σύμφωνον βούλησιν τῆς ἀγοραπωλησίας, καθιστᾷ αὐτὴν ἀπολύτως ἀνίσχυρον, ὅπως ἐπιφέρει οἰονδήποτε ἀποτέλεσμα, ἄρα καὶ τὴν μεταβίβασιν τῆς κυριότητος· ὅθεν καὶ αὐτὸς ὁ τὸ ἄκυρον ἐπιχειρήσας συμβόλαιον δύναται νὰ προτείνῃ τὴν ἐπὶ τοῦ ἀκύρως ἐκποιηθέντος κυριότητά του, διότι καὶ ἂν, κατὰ τὰς περιστάσεις, ἐκ τοιούτου συμβολαίου ὑποχρεῖται ἐνίοτε ἐξ ἀρχῆς εἰς ἀποζημίωσιν πρὸς τὸν ἕτερον συμβαλλόμενον, τοιαύτη ὑποχρέωσις οὐδεμίαν δύναται νὰ ἔχῃ σημασίαν εἰς τὸ ζήτημα εἰς ἣν ἦεν ἢ οὐ κύριος τοῦ ἀνισχύρως ἐκποιηθέντος (Ν. 1 § 5 Π. 21.3 Βασ. 1 19.12). Δύναται δὲ νὰ προταθῇ ἡ τοιαύτη ἔνστασις οὐ μόνον κατὰ τοῦ ἐτέρου συμβαλλομένου, ἀλλὰ καὶ κατὰ παντὸς τρίτου, παράγοντος ἐκ τῆς ἐγγράφου ἀγοραπωλησίας δικαιώματα.

338 (1855).

Ἡ ὑπόσχεσις καταβολῆς χρημάτων ὑπὸ προθεσμίαν, πρὸς ἀγορὰν οἰκίας, περιέχουσα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀγοραπωλησίας, ἀπαρτίζει συμφωνίαν πωλήσεως ἀκινήτου κτήματος ὑπὸ προθεσμίαν, καὶ ἐπομένως δεόν νὰ γίνῃ ἐπισήμως ἐνώπιον συμβολαιογράφου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου.

162 (1858).

Ἀγωγή, στηριζομένη ἐπὶ τοῦ γεγονότος, ὅτι ὁ ἐναγόμενος κατεπάτησε 34 πῆχεις οἰκοπέδου τοῦ ἐνάγοντος, καὶ ὅτι τῷ ὑπεσχέθη νὰ τῷ πληρώσῃ τὴν ἀξίαν τοῦ καταπατηθέντος πρὸς δραχ. 3 τὸν πῆχυν, ἀλλὰ μεταμεληθεὶς δὲν συνήνεσεν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ περὶ τούτου συμβολαίου, εἶνε ἀπαράδεκτος, διότι ἡ ἀγωγή αὕτη στηρίζεται εἰς προφορικὴν συμφωνίαν περὶ ἐκποιήσεως ἀκινήτου κτήματος καὶ μεταβολῆς κυριότητος καὶ κατοχῆς, κατὰ δὲ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, ὅλα τὰ συμβόλαια, τὰ ἀφορῶντα εἰς μεταβολὴν τινα εἰς τὴν κατοχὴν πραγμάτων ἀκινήτων, ἀπαγορεύεται, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρώσεως, νὰ γίνωνται ἄλλως πῶς εἰμὴ ἐπισήμως καὶ ἐνώπιον συμβολαιογράφου· ἐναντίον δὲ τῆς ἀπαγορευτικῆς ταύτης διατάξεως δὲν ἐπιτρέπεται ἀπόδειξις, οὐδὲ δι' ὅρκου γινομένη, καθότι τὰ ἐναντίον τοῦ ἀπαγορευτικοῦ νόμου γενόμενα θεωροῦνται ὡς μὴ ὑπάρχοντα (Ν. 5 § 1 Κώδ. 1. 14).

60 (1853).

Ὁ νόμος ἀπαγορεύει τὴν ἀναγκαστικὴν ἢ ἐκουσίαν ἐκποίησην ἀκινήτου κτήματος νὰ γίνη ἄλλως πῶς ἢ δι' ἐπισήμου ἐγγράφου, ὅθεν, κατακυρωτικὴ ἐκθεσις, συνταχθεῖσα ἄλλως, καίπερ ἀναγνωσθεῖσα καὶ παραδεκτὴ γενομένη, δὲν μεταθιβάξει κυριότητα. 166 (1859).

Προκειμένου περὶ ἀναγκαστικῆς ἐκποίησεως, πρέπει νὰ συντάσσεται ἐκθεσις (Πολ. Δικ. 979 καὶ 902), εἶνε δὲ ἄκυρος ἡ ἐκθεσις ἢ μὴ φέρουσα ρητῶς τὴν χρονολογίαν, τουτέστι τὸ ἔτος τῆς συντάξεώς της (Πολ. Δικ. 133 § 4 καὶ 135) καὶ τοῦτο ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐπισημότητα τοῦ χαρακτῆρος αὐτῆς (Πολ. Δικ. 398 καὶ 404). Ἄρα, ἐὰν ἐν τῇ ἐκθέσει δὲν ἀναφέρηται τὸ ἔτος, καθ' ὃ ἐνηργηθῇ ὁ πλειστηριασμός, ἢ ἐκθεσις εἶνε ἄκυρος, οὐδὲ δύναται τὸ δικαστήριον, ἀφοῦ δὲν ἀναφέρεται ρητῶς τὸ ἔτος, νὰ σχηματίσῃ ἄλλοθεν πεποιθήσιν, ὅτι ἡ ἐκθεσις συνετάχθη κατ' ὠρισμένον ἔτος. Τὸ ἀκύρως δὲ ἐξ ἀρχῆς συνταχθὲν ὁμολόσιον ἐγγράφον οὐδέποτε θεωρεῖται δημόσιον, εἴτε κατὰ τὴν σύνταξιν του, εἴτε μεταγενεστέρως ἀπεδέχθησαν αὐτὸ οἱ διάδοχοι (Πολ. Δικ. 135, 139, 402 καὶ Ὁργ. Δικ. 190), ἐπομένως τὸ ἐγγράφον θεωρεῖται ἰδιωτικὸν καὶ ἡ δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου ἐκποίησης ἀκινήτου κτήματος εἶνε ἄκυρος. 277 (1873).

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου τὴν τετελεσμένην σύμβασιν, δι' ἧς μεταβάλλεται ἡ νομὴ ἀκινήτου, καὶ οὐχὶ τὴν ὑπόσχεσιν μελλούσης πωλήσεως ἀκινήτου, ὑποβάλλει εἰς τὰς διατυπώσεις, αἷς διαγράφει. 81 (1858) 15 (1888).

Κατὰ τὴν διάταξιν 54 Βασ. (52.1), συνδ. πρὸς τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, τὸ τῆς ἀγοραπωλησίας ἀκινήτων συναλλάγμα δὲν καταρτίζεται ἐγκύρως, οὔτε δύναται ν' ἀποδειχθῇ ἄλλως πῶς ἢ διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου, βεβαιουῦντος τὴν πρὸς σύστασιν τοῦ συναλλάγματος τούτου ἀναγκαίαν συναίνεσιν ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων. Δὲν ἐπιτρέπεται δὲ ἡ διὰ δικαστικῶν τεκμηρίων, διὰ μαρτύρων ἢ δι' ὅρκου ἀπόδειξις τῆς πρὸς σύστασιν τῆς ἀγοραπωλησίας ἀπαιτουμένης συναίνεσεως τοῦ ἀγοραστοῦ, ἐὰν τὸ συμβόλαιον ἐγένετο μονομερῶς μόνον ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ, διότι καὶ ἡ συναίνεσις τοῦ ἀγοραστοῦ εἶδει νὰ ἐκφρασθῇ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον Ν. 17 Κώδ. (4.21). 300 (1868) 84 (1869).

Τὴν δὲ τοιαύτην ἀκυρότητα τοῦ συμβολαίου δύναται νὰ προτείνῃ καὶ ὁ πωλητής. 300 (1868).

Τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου ἀπαγορεύει μὲν νὰ γίνῃ ἐκποίησης ἀκινήτου κτήματος ἄλλως πῶς ἢ ἐπισήμως διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου, ἀλλ' οὔτε τὸ ἄρθρον τοῦτο, οὐδ' ἄλλος τις νόμος διατάσσει ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως, νὰ δηλωθῇ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, τόπον καὶ ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ συμβολαιογράφου, ὡς ἡ πώλησις, ἡ συναίνεσις τοῦ ἀγοραστοῦ ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς καὶ ἡ ἀποδοχὴ τῆς συμβάσεως ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἄρκει ἡ τοῦ ἀγοραστοῦ συναίνεσις καὶ ἡ ἀποδοχὴ τῆς συμβάσεως, καίπερ γενόμεναι μεταγενεστέρως τῆς ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου ὁμολογίας τοῦ πωλητοῦ, νὰ ἐνεργηθῶσι νομίμως.

204 (1860).

§ 9

Ὁ ἀγοραστής εἶνε ἀντιπρόσωπος τοῦ πωλητοῦ, τὸ δὲ μεταξὺ τοῦ πρώτου πωλητοῦ καὶ τοῦ ἀγοραστοῦ συμβόλαιον ἀποτελεῖ πλήρη ἀπόδειξιν κατὰ τοῦ δευτέρου ἀγοραστοῦ.

33 (1845).

Ἡ δήλωσις καὶ ἡ ὁμολογία τοῦ πωλητοῦ ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου, ὅτι ὁ ἀγοραστής κατέβαλεν αὐτῷ τὸ συμφωνηθὲν τίμημα τοῦ ἐν τῷ αὐτῷ συμβολαίῳ ἀκριβῶς περιγραφομένου ἀκινήτου, καὶ ὅτι ἐπομένως τὸ πρᾶγμα τοῦτο καθίσταται τοῦ λοιποῦ ἰδιοκτησία νόμιμος τοῦ ἀγοραστοῦ κτλ., ἔχει πλήρη ἰσχὺν πωλητηρίου ('Αρμεν. 3 Γ. Β).

329 (1865).

Ἐὰν ἐξ ὠρισμένου συμβολαίου προκύπτῃ, ὅτι ἡγόρασέ τις κτῆμά τι ἀτομικῶς καὶ δι' ἑαυτόν, δὲν δύνανται νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἕτερα περιστατικὰ καὶ ἐγγράφα, ὅπως σχηματισθῇ πεποίθησις, ὅτι τὸ ὡς εἴρηται κτῆμα ἡγόρασεν ὡς κηδεμῶν ἀνηλίκων, οἷοτι, μὴ ἐκφρασθείσης τῆς ιδιότητος ταύτης ἐν τῷ συμβολαίῳ, ἡ μόνη διάνοια αὐτοῦ δὲν ἄρκει πρὸς ἀπόδειξιν τῆς κυριότητος καὶ κατοχῆς τῶν ὑπὸ κηδεμονίαν ἀνηλίκων ἐπὶ τοῦ ἐπιδίκου κτήματος, καθότι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, ἡ μεταβίβασις τῆς κυριότητος καὶ κατοχῆς δεόν ν' ἀποδεικνύηται ἀποκλειστικῶς δι' ἐπισήμου ἐγγράφου, γινομένου ἐνώπιον συμβολαιογράφου.

171 (1861).

§ 10

Ὁ μὲν Ρωμαϊκὸς νόμος διὰ τὴν δικαιοπραξίαν τῆς μεταβιβάσεως τῆς ἰδιοκτησίας πράγματος δὲν ἀπαιτεῖ μεταξὺ τῶν οὐσιωδῶν στοιχείων

καὶ τὸ τῆς ἀκριβοῦς περιγραφῆς αὐτοῦ, ἀρκεῖ τὸ πρᾶγμα νὰ ᾔνε ὠρισμένον οὕτως, ὥστε νὰ μὴ προκύπτῃ ἀμφιβολία περὶ τῆς ταυτότητός του, ὅπερ ἐστὶ ζήτημα πραγματικὸν Ν. 34 Π. (18. 1) καὶ Ν. 108 καὶ 94 Π. (45.1)· ὁ δὲ περὶ μεταγραφῆς νόμος, καθιερώσας τὴν μεταγραφὴν τοῦ μεταβιβάστικοῦ τίτλου, δὲν ὀρίζει ἀκυρότητα δι' ἀτελεῖ περιγραφῆν τοῦ ἀκινήτου, ἐξ οὗ ἔπεται, ὅτι ἀκυρότης ἐπέρχεται μόνον, ὅταν ἕνεκα τῆς πλημμελοῦς περιγραφῆς τοῦ κτήματος προκύπτῃ ἀμφιβολία περὶ τῆς ταυτότητος αὐτοῦ. 13 (1893).

§ 11

Ὁ ἐντολοδόχος, ὁ ἀγοράζων καὶ παραλαμβάνων τι διὰ τὸν ἐντολέα του, καθίστησι τοῦτον ἀμέσως καὶ ἄνευ περαιτέρω παραδόσεως κύριον, καὶ ἂν τυχὸν ὁ πωλήσας ἡγνῷε, ὅτι ὁ ἀγοραστὴς δι' ἄλλον ἡγόραζε τὸ πωλούμενον αὐτῷ πρᾶγμα Ν.9 § 5 Π. (41.8) Ν.1 § 20 Π. (41.2). 244 (1865).

Ὅταν τις ἀγοράζῃ καὶ παραλάβῃ πρᾶγμα, θέλων οὐχὶ ἑαυτόν, ἀλλ' ἕτερον νομέα καὶ κύριον αὐτοῦ νὰ καταστήσῃ, τὴν νομὴν καὶ κυριότητα οὔτε ὁ ἀγοραστὴς λαμβάνει, μὴ ἔχων πλέον τοιαύτην θέλησιν, οὔτε ὁ πωλητὴς ἔχει πλέον, διότι παρεχώρησε τὴν νομὴν, ἀλλ' ἐκεῖνος ἔχει, δι' ὃν ὁ παραλαβὼν ἡγόρασε καὶ παρέλαβε Ν. 1 § 19 καὶ 20 Π. (41.2) § 5 Εἰσηγ. (2.9). 219 (1870).

Ἐὰν ἐξ ὑπαρχῆς ἡ ἀγοραπωλησία συνωμολογήθῃ καὶ ἡ κατοχὴ ἐλήφθῃ ὑπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ ἐν ὀνόματι ἄλλου, δὲν ἐφαρμόζονται οἱ Ν. 1—6 Κώδ. (4.50) καὶ Ν. 1—6 Βασ. (10.15), καθ' οὓς ἐπὶ μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος λαμβάνεται ὑπ' ὅψιν τίνι παραδίδεται ἡ κατοχὴ τοῦ πωλουμένου καὶ τίνι ὁ πωλητὴς σκοπεῖ νὰ μεταβιβάσῃ τὴν κυριότητα. 9 (1876).

Προκειμένου περὶ ἀγορᾶς ἀκινήτου, γενομένης κατ' ἐντολὴν ἄλλου, δὲν ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, διότι προκειμένου περὶ σχέσεως ἀπλῶς μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων καὶ οὐχὶ ἀπέναντι· τρίτων, ἡ δοθεῖσα καὶ ἐκπληρωθεῖσα μεταξὺ αὐτῶν ἐντολῇ, ὅπως ἀγορασθῶσι πραγματικῶς μὲν τὰ κτήματα διὰ λογαριασμὸν καὶ διὰ χρημάτων τοῦ ἐντολέως, εἰκονικῶς δὲ ἐν ὀνόματι τοῦ ἐντολοδόχου, δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν εἰρημένην διάταξιν, ἐκπληρωθεῖσαν διὰ τοῦ συμβολαίου τῆς ἀγορᾶς. Ὡς ἀφορῶσα δὲ εἰς προσωπικὴν ἀπλῶς σχέσιν

τῶν συμβαλλομένων, ἐξ ἧς προκύπτει ἡ ὑπόχρέωσις τοῦ ἐντολοδόχου πρὸς ἀναγνώρισιν τῆς κυριότητος τοῦ ἐντολέως, δύναται, κατὰ νόμον, ν' ἀποδειχθῇ δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου. 71 (1871).

Προκειμένου, οὐχὶ περὶ μεταβιβάσεως ἀκινήτου, ἀλλὰ περὶ συμφωνίας καὶ ἐντολῆς πρὸς ἀγορὰν ἀκινήτου διὰ κοινὸν λογαριασμόν, ἐπιτρέπεται διὰ παντὸς μέσου ἡ ἀπόδειξις τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου, διότι τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου ἀπαγορεύει τὴν ἄλλως ἢ διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου μεταβίβασιν τῆς κυριότητος ἀκινήτου, οὐχὶ δὲ καὶ τὰς περὶ ἀγορᾶς ἰδιωτικὰς συμφωνίας, ὧν τὸ κύρος οὐδόλως ἐπηρεάζει. 238 (1875).

Ναὶ μὲν τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου ἀπαγορεύει νὰ γίνῃ ἐκποίησης ἀκινήτου κτήματος ἄλλως πῶς, εἰμὴ ἐπισήμως ἐνώπιον συμβολαιογράφου, ἀλλὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν προσδιορίζει τίνι τρόπῳ τελειοποιεῖται ἡ τῆς ἀγοραπωλησίας σύμβασις· ἐπομένως ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῶν Ν. 12 § 4 Π. (46.3) Ν. 6 § 9 ἐν τέλει Π. (3.5) Ν. 56 Π. (5.1) Ν. 60 Π. (50.19) 12 Βασ. (26.5) καὶ ἐν τέλει Κωδ. (5.16), καθ' οὓς, ἐὰν δὲν δηλώσῃ τις αὐτοπροσώπως τὴν συναίνεσίν του εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τῆς συστάσεως τῆς πωλησεως, ἀλλὰ μετέπειτα ἐγκρίνῃ καὶ ἐπιδοκιμάσῃ διὰ νομίμου τρόπου ἡ ἐπισήμου συμβολαίου τὰς ὑπὲρ αὐτοῦ ἐνεργηθείσας πράξεις τρίτου, ἡ ἐγκρισις καὶ ἡ ἐπιδοκιμασία καθιστῶσιν αὐτὰς ἰσχυράς, ἰσοδυναμοῦσαι πρὸς ἐντολήν, δοθεῖσαν τῷ διαχειρισαμένῳ τὰς ὑποθέσεις του καὶ ἀνατρέχουσιν εἰς αὐτὴν τὴν σύστασιν τῆς συμβάσεως, ὅταν δὲν βλάπτωνται συμφέροντα τρίτων, κεκτημένα ἐν τῷ μεσολαβοῦντι χρόνῳ. 120 (1867).

Ἡ πράξις, δι' ἧς μεταβιβάζεται ἡ κυριότης ἀκινήτων, δεόν νὰ γίνῃται παρὰ συμβολαιογράφῳ, ἄλλως εἶνε ἄκυρος ἡ σύμβασις, ἡ διδομένη ὅμως ἐντολὴ πρὸς τρίτον, ἵνα ἐνεργήσῃ τὴν πράξιν ταύτην, δύναται νὰ δοθῇ καὶ δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου, ἀφοῦ ὁ περὶ χαρτοσήμου νόμος (ἄρθρ. 42) δὲν τὸ ἀπαγορεύει καὶ πρόκειται περὶ προσωπικῆς σχέσεως ἀπλῶς μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων καὶ οὐχὶ ἀπέναντι τρίτων. Ἰσοδυναμούσης δὲ τῆς ἐγκρίσεως πρὸς ἐντολήν (Ν. 12 § 4 Π. 46.3), δύναται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει καὶ ἡ ἐγκρισις ν' ἀποδειχθῇ δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου. 374 (1880) 28 (1881).

Κατὰ Ν. 23 Π. (6.1), ἡ διεκδικητικὴ ἀγωγὴ ἀρμόζει εἰς μόνον τὸν ἀποκτήσαντα τὴν κυριότητα τοῦ διεκδικουμένου πράγματος· κατὰ

δὲ τοὺς Ν. 13, 20 § 2 καὶ 59 Π. (41.1), ὁ δι' ἐντολοδόχου ἀγοράζων πρᾶγμά τι γίνεται κύριος αὐτοῦ μόνον, ὅταν τὸ πρᾶγμα ἡγοράσθῃ διὰ λογαριασμόν καὶ ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐντολοδόχου του, ἢ ὅταν οὗτος παρέδωκεν αὐτῷ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐν ἰδίῳ αὐτοῦ ὀνόματι ἀγορασθέν. Ἐπομένως, ἐὰν ὁ ἐντολοδόχος ἡγόρασε τὸ πρᾶγμα ἐν ἰδίῳ αὐτοῦ ὀνόματι, ἔστω καὶ κατ' ἐντολὴν καὶ διὰ χρημάτων τοῦ ἐντολέως του, αὐτὸς καὶ κύριος αὐτοῦ γίνεται (Ν.1 § 20 Π. 41.2), ὁ δὲ ἐντολεύς, μὴ ἀποκτήσας τὴν κατοχὴν τοῦ ἀγορασθέντος, οὔτε δι' ἰδίας, οὔτε διὰ πράξεως τοῦ ἐντολοδόχου του, δὲν ἀποκτᾷ τὴν κυριότητα πρὶν ἢ τὸ πρᾶγμα παραδοθῇ αὐτῷ, ἐπομένως οὔτε δικαίωμα διεκδικήσεως κέκτηται.

300 (1871) 401 (1893).

Ἐκ τῆς συμβάσεως, δι' ἧς συνομολογεῖται νὰ ἀγορασθῇ ἀκίνητον διὰ κοινὸν μεταξὺ δύο λογαριασμόν, δὲν γεννᾶται πραγματικὴ, ἀλλὰ προσωπικὴ ἀγωγὴ πρὸς ὑποχρέωσιν τοῦ συμβληθέντος ἀγοραστοῦ, ὅπως μεταβιβάσῃ τῷ ἐτέρῳ τὴν κυριότητα ἐπὶ τῶν ἀγορασθέντων, κατὰ τὴν ἀνήκουσαν αὐτῷ ἀναλογίαν, οὐδόλως δ' ἀπαιτεῖται πρὸς ἀπόδειξιν αὐτῆς ἐπίσημον συμβόλαιον, ἀλλ' ἐπιτρέπεται πᾶν νόμιμον ἀποδεικτικὸν μέσον.

125 (1880).

§ 12

Κατὰ τοὺς Ν. 7 πρ. Π. (18.6) Ν. 11 § 2, Ν. 13 § 10, 13 καὶ 18, Ν. 21 § 3 Π. (19.1) Ν. 20 Κώδ. (2.3) Ν. 13 Κώδ. (4.49) Ν. 8 Βασ. (11.1), Ν. 16 Βασ. (19.2), Ν. 2 Βασ. (19.8), ὁ πωλητὴς ὀφείλει, μετὰ τὴν τελειοποίησιν τοῦ συναλλάγματος τῆς πωλήσεως καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν καταβολὴν τοῦ τιμήματος, νὰ παραδῶσῃ προσηκόντως τὸ πωληθὲν εἰς τὸν ἀγοραστὴν μεθ' ὅλων τῶν παρακολουθημάτων καὶ τῶν ἐξαχθέντων καρπῶν του, ἄλλως ἢ κυριότης τοῦ πράγματος δὲν μεταβαίνει εἰς τὸν ἀγοραστήν.

44 (1843) 286 (1849) 38 (1862) 89 (1875) 234 (1883).

Ἀφοῦ δὲν ἐπροτάθη, ὅτι ἐγένετο παράδοσις, οὔτε κυριότης ἀπεκτῆθη καὶ διὰ τοῦτο οὔτε δικαιώματα πρὸς ἀγωγὴν κυριότητος καὶ διανομῆς ἔχει ὁ ἀγοραστὴς Ν. 20 Κώδ. (2.3 καὶ Εἰς. § 1 (4.6).

205 (1853).

Ὁ Ν. 5 § 1 Π. (49.14) ἐν συνδ. πρὸς τὸν Ν. 2 Κώδ. (7.37) προστατεύει μὲν τὸν ἀγοραστήν κατὰ πάσης ἐκνικήσεως τοῦ κτήμα-

τος, ὅπερ ἐπωλήθη ἢ ἐδωρήθη παρὰ τοῦ Δημοσίου, δὲν καθιεροῖ ὁμως ἐξαιρετικὸν κανόνα, ὅτι καὶ ἄνευ παραδόσεως ἀποκτᾶται ἡ κυριότης τοῦ τοιούτου κτήματος, ὡς παρὰ τοῦ Δημοσίου πωληθέντος. 159 (1860).

Κατὰ τὴν ἀγοραπωλησίαν, ἡ πρωτίστη ὑποχρέωσις τοῦ πωλητοῦ, ἐπιδιωκομένη διὰ τῆς ἐκ τοῦ συναλλάγματος ἀγωγῆς, εἶνε ἡ παράδοσις τοῦ πωληθέντος πράγματος· παραδίδων δὲ ὁ πωλητής, ὀφείλει νὰ καταστήσῃ κάτοχον κατὰ τὸν τῆς παραδόσεως χρόνον τὸν ἀγοραστήν, ἥτοι νὰ παραδῶσῃ αὐτῷ νομὴν σχολαίαν, κατὰ τοὺς Ν. 2 § 1 Ν. 3 καὶ Ν. 11 § 13 Π. (19.1), οὕτως, ὥστε νὰ ᾔνῃ, κατὰ τὸν ρηθέντα χρόνον, ὑπέρτερος παντὸς τρίτου, ἀξιοῦντος νομὴν ἐπὶ τοῦ πράγματος· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν θεωρεῖται, κατὰ τοὺς μνημονευθέντας νόμους, γενομένη ἡ παράδοσις, χωρεῖ δὲ ἡ ἐκ τοῦ συναλλάγματος ἀγωγή, οὐδόλως ἀπαιτουμένου νὰ προηγηθῇ δίκη μετὰ τρίτου, ἀξιοῦντος κατοχὴν ἐπὶ τοῦ πράγματος, καθ' ἣν νὰ ἡττηθῇ ὁ ἀγοραστής, ἐνῶ ἐν περιπτώσει ἀξιώσεως τρίτου δεσποτείας ἐπὶ τοῦ πωληθέντος, ἀπαιτεῖται, κατὰ γενικὸν κανόνα, νὰ ἡττηθῇ ὁ ἀγοραστής ἐπὶ δίκης μετὰ τρίτου καὶ τότε μόνον νὰ στραφῇ κατὰ τοῦ πωλητοῦ, ζητῶν ἀποζημίωσιν, ἐὰν ἐξεδόθῃ καταδικαστικὴ κατ' αὐτοῦ ἀπόφασις. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἀξιώσεως δεσποτείας παρὰ τρίτου, ὅταν ὁ ἀγοραστής ἔχῃ τὴν πεποίθησιν, ὅτι πράγματι ὁ τρίτος κατὰ τὸν χρόνον τῆς παραδόσεως εἶχε δικαίωμα ἐπὶ τοῦ πράγματος καὶ ὅτι θέλει ἡττηθῇ κατὰ τὴν μετ' αὐτοῦ δίκην, δύναται νὰ στραφῇ ἀμέσως κατὰ τοῦ πωλητοῦ πρὸς ἀποζημίωσιν, ἀποδεικνύων, ὅτι ὁ τρίτος εἶχεν ἀληθῶς ἐπὶ τοῦ πράγματος δικαίωμα καὶ ὅτι πᾶσα κατ' αὐτοῦ δίκη, καὶ τῇ συνδρομῇ τοῦ πωλητοῦ, περιττὴ καὶ ἀνωφελής· Ν. 29 πρ. Π. (21.1) Ν. 11 § 12 Π. (19.1) καὶ Ν. 13 § 15 Π. (19.1). 52 (1885) 145 (1890).

Ἐὰν ὁ πωλητής ἐπεχείρησεν τὴν παράδοσιν τοῦ κτήματος ἐπιτοπίως, καθ' ἃ ὅρια εἶχε πωλήσει αὐτό, ὅπερ καταμετρηθὲν εὐρέθῃ ἔχον τὴν ἔκτασιν, ἥτις ὠρίσθη διὰ τοῦ τῆς ἀγοραπωλησίας συμβολαίου, οὐδεὶς δὲ διεξεδίκησε μέρος τι τοῦ αὐτοῦ κτήματος, ὡς καταμετρήθη καὶ περιεγράφη ἐν τῷ συμβολαίῳ, παραδοθὲν εἰς τὴν νομὴν τοῦ ἀγοραστοῦ, οὔτε κλῆν ἀγωγὴν περὶ διαταράξεως ἡγεῖρε κατ' αὐτοῦ, ὁ πωλητής ἐξεπλήρωσε τὸ καθ' ἑαυτὸν τὴν ἐκ τῆς πωλήσεως παραγομένην ὑποχρέωσιν, ὅπως παραδῶσῃ τὸ πωληθὲν ἐπὶ τῷ ἐξεῖναι ἔχειν αὐτὸ τὸν ἀγοραστήν Βασ. 30 § 3 (19.8), μηδὲν εὐθυνόμενος ἐκ τῆς

ἀγοραπωλησίας, ἐὰν ὁ ἀγοραστής δὲν ἐγένετο ἀμέσως κύριος, ἐνόσω τρίτος τις δὲν ἀφαιρέσῃ παρ' αὐτοῦ τὴν νομὴν τοῦ κτήματος ἢ τοῦλάχιστον δὲν ἀπειλήσῃ σπουδαίως, ὅτι θέλει ἐκνικήσῃ αὐτό.

17 (1856).

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ N. 4 Π. (22.1) καὶ N. 2 § 1 Π. (19.1) Βασ. 2 (19.8), δὲν θεωρεῖται ὡς σχολαία ἡ νομή, ἣν ὀφείλει νὰ παραδώσῃ ὁ πωλητής εἰς τὸν ἀγοραστήν, ἐὰν ἀμφισβητῇται ὑπὸ ἄλλων, ἐχόντων ἀξιώσεις ἐπ' αὐτῆς, ἢ ὑπάρχῃ ἐν τῇ φυσικῇ ἐξουσίᾳ ἄλλου, ἔστω καὶ προσωρινῶς καὶ ἄνευ διανοίας κυρίου. Ἡ τοιαύτη δὲ ἔννοια τῆς σχολαίας νομῆς (*vacua possessio*) συνάγεται καὶ ἐκ τῶν N. 52 καὶ 53 Π. (41.2), οἵτινες σχολαίαν ὀνομάζουσι τὴν νομὴν ἀφ' ἣς ἀπεχώρησεν ὁ τρίτος, ὁ ἔχων οἰασθῆποτε ἀξιώσεις, καθὼς καὶ τὴν νομὴν, ἣν ὁ παραχωρήσας εἰς ἄλλον κατέλιπε κενὴν καὶ εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ εἰς ὃν παρεχωρήθη.

320 (1887).

Δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ παράδοσις σχολαίας νομῆς ἀκινήτου ἢ ἐγκατάστασις ἐν αὐτῷ, κατεχομένῳ ὑπὸ τρίτων, ἀδιάφορον δὲ εἶνε, ὅτι οἱ τρίτοι ἐνήσκουν τὴν κατοχὴν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὀφείλοντος νὰ παραδώσῃ τὴν σχολαίαν νομὴν, δυνάμει συμβάσεως, ὑπὸ τὸν ὅρον ν' ἀποχωρήσῃσι τῶν γαιῶν, ἅμα οὗτος ἤθελε διαθέσει τὸ ἀκίνητον κατὰ τὸ δοκοῦν.

123 (1889).

Ἡ παράδοσις τῶν τίτλων τῆς ἀγοραπωλησίας ἀποτελεῖ νόμιμον ἀπόδειξιν περὶ τῆς παραδόσεως τοῦ πωληθέντος κτήματος. N. 1 Π. (8.54).

33 (1846).

Μὴ οὔσης σχολαίας τῆς νομῆς τοῦ πωλουμένου κτήματος, ἡ ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ ἐγκατάστασις τοῦ ἀγοραστοῦ δι' ἐπιδείξεως, μακρόθεν γενομένης, δὲν δύναται νὰ τῷ χρησιμεύσῃ, ὡς οὕσα κατοχὴ κτήματος ὑπ' ἄλλου νεμομένου.

159 (1860).

Καὶ ἄνευ ἄλλης παραδόσεως ὁ ἀγοραστής ἀποκτᾷ τὴν κυριότητα τῶν πωληθέντων, ὅταν ὁ πωλητής μετὰ τὴν πώλησιν ἀναδεχθῇ νὰ κατέχῃ ἐν ὀνόματι τοῦ ἀγοραστοῦ. N. 18 Πανδ. (42. 1).

61 (1869).

Ὅταν ἐκ τοῦ συμβολαίου προκύπτῃ ἡ μεταβίβασις τῆς κατοχῆς εἰς τὸν ἀγοραστήν, ἀποβαίνει περιττὴ ἄλλη περὶ τῆς παραδόσεως τοῦ πράγματος ἀπόδειξις.

11 (1870).

§ 13

Κατὰ τὸ Ρωμ. Δίκαιον, ὁ ἀγοράσας καὶ μὴ παραλαβὼν πράγμα τι, δὲν ἀποκτᾷ ἕτερον δικαίωμα εἰμὴ τὸ προσωπικὸν κατὰ τοῦ πωλητοῦ, ὅπως ἀπαιτήσῃ τὴν παράδοσιν τοῦ πράγματος ἢ τὸ διαφέρον (N. 1 Π. (19.1) § 3. Εἰς. (3.13) N. 15. Κώδ. (3.32) Νομ. 6. Κώδ. (4.39). Οὐδεὶς δὲ νομικὸς δεσμὸς συνδέει τὸν ἀγοραστήν μετὰ τοῦ τρίτου προσώπου, εἰς ὃ τυχὸν ὁ πωλητὴς ἐξεποίησε τὸ αὐτὸ πράγμα, ὥστε νὰ δύναται, δυνάμει τοῦ δεσμοῦ τούτου, νὰ δικασθῇ μετ' αὐτοῦ περὶ προτεραιότητος (§ 1 Εἰς. 4. 6). 42 (1853).

Ὁ ἀγοραστής, ὁ καταβλὼν μέρος τοῦ τιμήματος, δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ πωλητοῦ, ἐνόσω εἶνε δυνατὴ τοῦ πωληθέντος ἡ παράδοσις, εἰμὴ τὴν παράδοσιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀνόρθωσιν τῆς ἐκ τῆς ἀναβολῆς τῆς παραδόσεως προσγενομένης αὐτῷ ζημίας· ἡ δὲ ἀπόδοσις τοῦ καταβληθέντος τιμήματος καὶ ἡ περαιτέρω ἀποζημιώσεις δύνανται νὰ ζητηθῶσι μόνον ἀφ' ἧς καταστῇ ἐκ ραθυμίας τοῦ πωλητοῦ ἀδύνατος ἡ τοῦ πωληθέντος παράδοσις. 191 (1854).

Ἐπὶ ἀγοραπωλησίας, ὁ πωλητὴς, μὴ παραβιδοῦς τὸ πράγμα, ἐνέχεται εἰς τὸ διαφέρειν ἀπέναντι τοῦ ἀγοραστοῦ (N. 1 πρ. N. 21 Π. 19.1 N. 4, 10 καὶ 12 K. 4.49), ὥστε τοῦ ἀγοραστοῦ ζητήσαντος ἀντὶ ἄλλης ἀποζημιώσεως τὸ τίμημα, τοῦτο ἀποδίδεται μετὰ τῶν τόκων αὐτοῦ ἀπὸ τῆς καταβολῆς του. 241 (1865).

Ὁ ἀγοραστής, μὴ παραδοθέντος αὐτῷ τοῦ πωληθέντος πράγματος, δικαιούται νὰ ζητήσῃ τὸ διαφέρον, καὶ ἂν τοῦτο ὑπερβαίῃ τὸ τίμημα· N. 1 πρ. N. 21 Π. (19.1) N. 4, 10 καὶ 12 Κώδ. (4.49) καὶ § 52 Ἀρμ. (3.3). 48 (1866).

Ἐπὶ ἀγοραπωλησίας, ὁ ἀγοραστής δικαιούται νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ πωλητοῦ λόγῳ ἀποζημιώσεως οὐ μόνον τὸ τίμημα, ἀλλὰ καὶ πᾶν τὸ διαφέρειν αὐτῷ· N. 8, 70 καὶ 74 § 1 Π. (21.22) καὶ N. 6 καὶ 23 Κώδ. (8.45). 142 (1870).

Ἐὰν ἀκυρωθῇ ὁ πλειστηριασμὸς διὰ τὸ ἀνύπαρκτον τῆς ἀπαιτήσεως, οὕτινος ἀνυπάρκτου ἐτύγχανεν ἐν γνώσει ὁ ἐπισπεύσας αὐτόν, καθίσταται ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ ἀνέφικτος ἡ ἐκπλήρωσις τῆς τοῦ πωλητοῦ ὑποχρέωσεως πρὸς παράδοσιν τοῦ πωληθέντος, καὶ χωρεῖ κατ' αὐτοῦ ἡ περὶ ἀποζημιώσεως ἢ περὶ πληρωμῆς τοῦ διαφέροντος ἀγωγή, ἔνεκα μὴ παραδόσεως τοῦ πωληθέντος πράγματος, οὐχὶ δὲ ἀπλῶς ἡ

condictio causa data causa non secuta, διότι δὲν ἐδόθη τὸ καταβληθὲν παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ ἔνεκα μέλλοντος καὶ ἀβεβαίου γεγονότος ἢ παροχῆς, ἥς μὴ ἐπερχομένης δύναται νὰ ἀναζητηθῇ μόνον τὸ δοθὲν μετὰ τῶν τόκων. 152 (1877).

Ἐὰν κατὰ τὴν ὠρισμένην ἡμέραν δὲν παραδοθῇ τῷ ἀγοραστῇ τὸ πωληθὲν ἐμπόρευμα, ὁ ἀγοραστής ἔχει μόνον τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν διαφορὰν τῆς ἀξίας κατὰ τὴν ὠρισμένην πρὸς παράδοσιν ἡμέραν, ἀπὸ τῆς ἀξίας τοῦ ἐμπορεύματος κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς συνάψεως τῆς ἀγοραπωλησίας, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ ποσόν, εἰς ὃ κατεδικάσθη ἀπέναντι τρίτου, πρὸς ὃν ἐπώλησε τὸ αὐτὸ πρᾶγμα, διὰ τὴν μὴ ἔγκαιρον τούτου παράδοσιν· Ν. 22 Π. (12.1) Ν. 4 καὶ 11 Π. (42.1) 22 Βασ. (11.2). Ταῦτα δὲ ἰσχύουσιν ἐν πάσῃ περιπτώσει, καὶ οὐχὶ ἀπλῶς ἐὰν, τὸ πωληθὲν ἀπωλέσθῃ καὶ δὲν δύναται νὰ παραδοθῇ αὐτοῦσιν, διότι ὁ νόμος δὲν διακρίνει. 180 (1881).

Παρελθούσης τῆς πρὸς παράδοσιν τοῦ πωληθέντος ὠρισμένης προθεσμίας, ἢ παρελθόντος τοῦ χρόνου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἦτο δυνατὴ ἡ παράδοσις, δὲν διαλύεται, καὶ μάλιστα μονομερῶς, ἢ πώλησις, ἀλλ' ὁ πωλητὴς ὑποχρεοῦται εἰς ἀποζημιώσιν· Ν. 4 καὶ 10 Πανδ. (4.49).

158 (1870) 124 (1877).

Κατὰ τοὺς Ν. Κώδ. 2 (4.45) 3 (4.45) καὶ 5 (4.10), τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας ὄντος ἐγκύρου, περιβεβλημένου δὲ διὰ τῶν νομίμων διατυπώσεων, οὐδεὶς δύναται μονομερῶς ν' ἀπομακρυνθῇ αὐτοῦ καὶ μόνον ἐπιτρέπεται ἀγωγή κατὰ τοῦ ἀρνούμενου νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις αὐτοῦ, ὅπως ἐξαναγκασθῇ εἰς τοῦτο. Ἐπομένως, ἐὰν ὁ ἀγοραστής δὲν λάβῃ τὴν σχολαίαν νομὴν τοῦ κατακυρωθέντος αὐτῷ κτήματος, καθὸ κατεχομένου ὑπὸ τρίτων, δὲν δύναται ν' ἀναλάβῃ, λόγῳ ἀποζημιώσεως τὴν ἀξίαν αὐτοῦ, ἀλλ' ὀφείλει νὰ ἐγείρῃ πρότερον κατὰ τοῦ πωλητοῦ ἀγωγήν περὶ παραδόσεως τῆς νομῆς τοῦ κτήματος καθ' οἷονδῆποτε τρόπον, διότι ἡ μὴ ἐκπλήρωσις τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ πωλητοῦ τοῦ παραδοῦναι τὴν σχολαίαν νομὴν τοῦ πωληθέντος δὲν εἶνε λόγος διαρρήξεως τῆς συμβάσεως, οὕσης ἰσχυρᾶς καὶ ἐγκύρου. 34 (1889).

Ἐκτὸς ἂν ὡς ἐκ τῶν ἰδιαιτέρων περιστάσεων ἢ διάλυσις ἦτο ἀναγκαία συνέπεια τῶν ὄρων τοῦ συναλλάγματος. 124 (1877).

Κατὰ τὸν ἰσχύοντα ἀστικὸν νόμον, ὅστις καὶ ἐπὶ ἐμπορικῶν

ὑποθέσεων κρατεῖ, ὡς μὴ ἀντικείμενος εἰς διάταξιν τινα τοῦ ἐμπο-
ρικοῦ νόμου, ἢ καθ' ὑπέρθεσιν γενομένη παράδοσις τοῦ πωληθέντος
πράγματος ὑποβάλλει μὲν τὸν πωλητὴν εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἀγορα-
στοῦ, δὲν ἀπαλλάττει ὁμως τοῦτον τῆς ὑποχρεώσεως, ὅπως δεχθῇ τὸ
πρᾶγμα, ἐπὶ καταβολῇ τοῦ συμπεφωνημένου τιμήματος, διὰ μόνον
τὸν λόγον, ὅτι κατεπείγοντος τοῦ χρόνου ὤφειλε νὰ προμηθευθῇ ἄλ-
λοθεν ὅμοιον πρᾶγμα, ἂν πρὸς τούτοις δὲν προταθῇ ὑπὸ τοῦ ἰδίου
καὶ ἀποδείχθῃ, εἴτε, ὅτι καὶ ἐγένετο ἄλλοθεν ἢ προμήθεια, εἴτε, ὅτι
διὰ τὴν ὑπέρθεσιν ἐματαιώθη ὁ σκοπός, δι' ὃν ἡγοράσθη τὸ πρᾶγμα.
διότι τότε μόνον δύναται τις εἰπεῖν, ὅτι ἡ ὑπέρθεσις ἄχρηστον καὶ
ἀνωφελές κατέστησε τὸ πρᾶγμα. N. 24 § 2 Π. (19. 2) B. (20. 1)
N. 11 § 3 Π. (4. 49). 158 (1870) 294 (1871).

Κατὰ τὸν Ἰόνιον Κώδικα (ἄρθρα 1411 καὶ 1412), ἐπὶ συμβάσεως
ἀγοραπωλησίας, ὀριζούσης τὸν πρὸς παράδοσιν τοῦ πράγματος συμφω-
νηθέντα χρόνον, ὁ ἀγοραστής, ἐν περιπτώσει μὴ ἐμπροθέσμου παραδό-
σεως, δικαιούται μὲν νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν τοῦ συναλλάγματος καὶ
τὴν ἀνόρθωσιν τῆς ἐκ τῆς βραδύτητος προελθούσης αὐτῷ ζημίας, ἀλλ' ἄ-
παιτεῖται ρητῶς νὰ προηλθεν ἢ βραδύτης ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ πωλητοῦ
(ἄρθρ. 1411), ἰδίως δὲ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζη-
μιώσεως ἀπαιτεῖται προσέτι ρητῶς, κατὰ τὰ συνδ. ἄρθρα 1053,
1060 καὶ 1412, νὰ κατέστησεν ὁ ἀγοραστής ὑπερήμερον τὸν πωλη-
τὴν, διὰ κλήσεως ἢ ἄλλης ἰσοδυνάμου πράξεως, ἐκτός ἂν διὰ τῆς συμ-
βάσεως ὠρίσθη, ὅτι οὗτος θὰ ᾔνε ὑπερήμερος διὰ μόνης τῆς παρε-
λεύσεως τῆς προθεσμίας καὶ ἄνευ ὀχλήσεως, ἢ ἂν τὸ παρδουτέον
πρᾶγμα δὲν ἠδύνατο νὰ παραδοθῇ εἰμὴ εἰς προσδιωρισμένον χρόνον,
τὸν ὅποιον ὁ πωλητὴς ἄφησε νὰ παρέλθῃ. 179 (1867).

Κατὰ τὸν Νόμον 1 πρ. Π. (19. 1), ὁ ἀγοραστής ἔχει τὴν περὶ
ἀποζημιώσεως ἀγωγὴν, ὡσάκις ὁ πρᾶτης ἀρνήται νὰ παραχωρήσῃ
σχολαίαν τὴν νομὴν τοῦ πρᾶθέντος, ἢτοι ὡσάκις οὗτος κατέστη ὑπερ-
ήμερος. Ἐκ τούτου δ' ἔπεται, ὅτι ἡ περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴ
προϋποθέτει πάντοτε ὀχλήσιν τοῦ ὀφειλέτου καὶ ἄρνησιν αὐτοῦ πρὸς
παράδοσιν. 178 (1892).

Ἐὰν ὁ πωλητὴς δὲν ἔχῃ τὴν νομὴν τοῦ πωληθέντος, ἔχει ἀγωγὴν
κατὰ τοῦ νομέως ἐπὶ παραδόσει τοῦ πράγματος, ὁ δὲ ἀγοραστής, ζητῶν
τὴν ἐκχώρησιν τῆς ἀγωγῆς ταύτης, ἀσκει ἰδίον δικαίωμα. 68 (1857).

Ὁ ἐκποιήσας κτῆμα ὀφείλει ἢ αὐτὸ νὰ παραδώσῃ ἢ, ἐὰν τυγχάνῃ ὄν μεμισθωμένον, τὴν κατὰ τοῦ μισθωτοῦ προσωπικὴν ἢ διεκδικητικὴν ἀγωγὴν νὰ ἐκχωρήσῃ ἐκείνῳ, ὃ ἐξεποίησε τὸ κτῆμα, διότι ἡ ἐκποίησις λύει τὴν μίσθωσιν Ν. 59 § 1 (7.1) Ν. 25, Ν. 32 (19.2) τῶν εἰρημένων δὲ ἀγωγῶν τοῦ ἐκποιήσαντος δύναται νὰ γίνῃ χρῆσις καὶ ἄνευ ἐκχωρήσεως, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 1025 Πολ. Δικονομίας.

293 (1871).

Κατὰ τὸν Ν. 31 § 1 Π. (19.1), ὁ πωλητής, μὴ παραδούς τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν ἀγοραστήν, εἶνε ὑπόχρεως ν' ἀποδώσῃ καὶ τοὺς καρποὺς αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ μόνον ὅσους συνέλεξεν αὐτός, ἀλλὰ καὶ ὅσους ὁ ἀγοραστής, κατέχων τὸ πρᾶγμα, ἠδύνατο νὰ συλλέξῃ.

432 (1878) 401 (1889).

Οὐδεμίαν δὲ ὁ νόμος ποιεῖται διάκρισιν μεταξὺ πωλητοῦ, ἀγνοοῦντος καὶ πωλητοῦ γνωρίζοντος, ὅτι ἀλλότριον ἐπώλησεν, ὑποχρεῶν εἰς τὴν εἰρημένην παροχὴν μόνον τὸν πωλητήν, ὅστις ἐν γνῶσει ἐπώλησεν ἀλλότριον· ὁ δὲ Ν. 8 πρ. Π. (18.6) ἀφορᾷ μόνον εἰς τὴν μετὰ τὴν σύμβασιν τῆς ἀγοραπωλησίας προσαύξησιν τοῦ πωληθέντος διὰ προσχώσεως ἢ τὴν τυχαίαν ἀπώλειαν αὐτοῦ, καὶ ὁ Νόμος 13 § 10 Π. (69.6) ὀρίζει εἰς τίνα ἀνήκουσιν οἱ κατὰ τὴν σύμβασιν ὥριμοι καρποὶ τοῦ πωληθέντος, καὶ τέλος τὸ ἄρθρ. 156 § 4 Πολ. Δικ. ἀφορᾷ εἰς τὴν διεκδίκησιν, ὥστε, δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

432 (1878).

Ἐκ τῆς ἀρχῆς, ὅτι ὁ πωλητής ὀφείλει νὰ παράσχω εἰς τὸν ἀγοραστήν σχολαίαν τὴν νομὴν τοῦ πωληθέντος, ἔπεται, ὅτι, ἐὰν τὸ πωληθὲν καταληφθῇ λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης, ὁ δὲ πωλητής, ἀντιποιοῦμενος τὴν κυριότητα καὶ νομὴν τοῦ πωληθέντος, λάβῃ αὐτὸς τὴν ἀποζημίωσιν, ἀθετεῖ τὴν ἐκ τῆς ἀγοραπωλησίας περὶ παροχῆς τῆς σχολαίας νομῆς ὑποχρέωσίν του καὶ εὐθύνεται εἰς ἀποζημίωσιν, ἕνεκα παραβάσεως τοῦ συναλλάγματος.

346 (1884).

Κατὰ τὸν Ν. 2 § 1 Π. (19.1), ὁ πωλητής ὀφείλει νὰ παραδώσῃ σχολαίαν τὴν νομὴν τοῦ ἐκποιηθέντος ὑπ' αὐτοῦ πράγματος· ἐξ οὗ ἔπεται, ὅτι, ἐὰν ὁ πωλητής δὲν ἐκπληρώσῃ τὴν ὑποχρέωσιν αὐτοῦ ταύτην, δικαιούται ὁ ἀγοραστής, ἐναγόμενος πρὸς καταβολὴν τοῦ τιμήματος, ν' ἀντιτάξῃ κατ' αὐτοῦ τὴν ἔνστασιν τοῦ μὴ ἐκπληρωθέντος συναλλάγματος.

130 (1889).

§ 14

Ἐάν τις ἡγόρασε πρᾶγμα βεβλαμμένον ἐπαισθητῶς, οὐχὶ ὁμῶς ἐν γνώσει αὐτοῦ παντελῶς ἐφθαρμένον καὶ ὅλως ἄχρηστον, ὑποχρεοῦται ὁ πωλητὴς νὰ ἐπιστρέψῃ, ὅ,τι δι' αὐτὸ ἔλαβεν ὡς καὶ τὰ γενόμενα ἔξοδα τοῦ ἀγοραστοῦ διὰ τὴν μετάβασιν του εἰς τὸν τόπον τοῦ πράγματος, πρὸς παραλαβὴν, διότι θεωρεῖται τὸ πωληθέν πρᾶγμα ἢ ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἢ ὅτι ἀπωλέσθη. Ν. 57 (18.1). 239 (1853).

Ὁ πωλήσας κτήμᾳ τι λογίζεται πωλήσας καὶ τὰς ἔνεκα τοῦ κτήματος κεκτημένας ἀγωγὰς κατὰ τρίτων, καὶ ἂν ὑποτεθῇ δέ, ὅτι ἐπώλησε μόνον τὸ κτήμα, πάλιν εἶνε ὑπόχρεως εἰς ἐκχώρησιν πάσης ἔνεκα τοῦ πωληθέντος ἀνηκούσης αὐτῷ ἀγωγῆς κατὰ δὲ τὸν νόμον (Ν. 2 Κώδ. 4. 10 Βασ. 6, 24, 3, Ν. 5 Κώδ. 4. 15 Πολ. Δικ. 69 καὶ 1025), ὁ δικαιούμενος ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐκχώρησιν ἀπαιτήσεως, δύναται νὰ ἐγείρῃ κατὰ τοῦ ὑποχρέου τὴν ἐκχωρητέαν ἀπαιτήσιν καὶ χωρὶς νὰ ἐπιχειρήσῃ προηγουμένως ἰδίαν δίκην περὶ ἐκχωρήσεως κατὰ τοῦ εἰς ἐκχώρησιν ὑποχρέου, ἀρκεῖ δὲ μόνον νὰ προσεπικαλέσῃ αὐτὸν εἰς τὴν περὶ τῆς ἐκχωρητέας ἀγωγῆς δίκην, ἵνα νομιμοποιήσῃ ἑαυτὸν κατὰ τὴν ἐνάσκησιν τῆς ἀγωγῆς ταύτης, ὅθεν, δύνανται οἱ κληρονόμοι τοῦ δευτέρου ἀγοραστοῦ νὰ ἐγείρῳσι κατὰ τοῦ πρώτου πωλητοῦ τὰς διὰ τῆς πωλήσεως μετενεχθείσας αὐτοῖς ἀγωγὰς τοῦ πρώτου ἀγοραστοῦ, ὡς ἐκδοχεῖς αὐτοῦ, δυνάμει ἐκχωρήσεως, ἣν αὐτὸς ὁ νόμος συνάγει ἐκ τῆς πωλήσεως ἐκείνης, προσεπικαλοῦντες εἰς τὴν δίκην καὶ τὸν ἴδιον αὐτῶν πωλητήν. 22 (1859).

Κατὰ τὸν Ν. 3 καὶ 11 Π. (18.6.) Ν. 13 § 16 Ν. 36 Π. (19.1), ὁ πωλητὴς ὀφείλει μέχρι τῆς παραδύσεως τοῦ πωληθέντος πράγματος νὰ καταβάλλῃ πᾶσαν περὶ τὴν διατήρησιν καὶ φύλαξιν αὐτοῦ ἐπιμέλειαν, ἄλλως καθίσταται ὑπόχρεως εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἀγοραστοῦ, εἰὰν τὸ πρᾶγμα κλαπῇ, καὶ ὁ πωλητὴς δὲν δικαιολογῇται, ἰσχυριζόμενος καὶ ἀποδεικνύων, ὅτι περὶ τὴν φύλαξιν αὐτοῦ κατέβαλε τόσῃν ἐπιμέλειαν καὶ φροντίδα ὅσῃν νὰ καταβάλλῃ τις ἦτο δυνατόν. Τὰς διατάξεις δὲ ταύτας οὐδόλως ἐτροποποίησε τὸ ἄρθρ. 65 τοῦ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1855 νόμου ΣΟΖ', διότι ἂν καθιστᾷ ὑπολόγους τῷ ἀγοραστῇ τοὺς ἐπιστάτας δι' ὅσα εἰσέπραξαν, δὲν ἀπαλλάττει διὰ τοῦτο τὸ Δημόσιον τῆς εἰς ἀποζημίωσιν αὐτοῦ ὑποχρεώσεως, εἰὰν ἐκ καταχρήσεων αὐτῶν ἐκλάπησαν ὑπ' αὐτῶν ἢ τῶν φορολογουμένων οἱ φόροι,

καὶ περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἐπιστατῶν τούτων δὲν κατεβλήθη ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν ἢ δέουσα προσοχὴ καὶ ἐπιμέλεια. 5 (1864).

§ 15

Ἐὰν ὁ ἀγοραστής ἐξ ἰδίας αὐτοῦ ἀμελείας βραδύνη νὰ παραλάβῃ τὸ πρᾶγμα, ἢ ἀμέλεια βαρύνει αὐτὸν (ὀφείλοντα τόκον ἐπὶ τοῦ καθυστερουμένου τιμήματος), καὶ δὲν δύναται νὰ στραφῇ κατὰ τοῦ ἐπιμελουμένου πωλητοῦ. 362 (1862).

Ἐὰν ὁ ἀγοραστής δὲν παραλάβῃ ἐμπροθέσμως τὸ πωληθὲν (κινή-
τόν) πρᾶγμα, καίπερ πρὸς τοῦτο προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ, οὗτος δικαιούται νὰ ἐπιδιώξῃ διὰ τῆς ἐκ τῆς ἀγοραπωλησίας ἀγωγῆς τὴν πληρωμὴν τοῦ συμφωνηθέντος τιμήματος, οὐδεμίαν ἔχων ὑποχρέωσιν πρὸς φύλαξιν τοῦ πράγματος μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς πρὸς παράδο-
σιν ὀρισθείσης ἡμέρας, καὶ οὐδὲν εὐθυνόμενος διὰ πάντα ἐκ τύχης κίνδυνον ἢ βλάβην αὐτοῦ, δὲν δύναται ὅμως ὁ πωλητὴς νὰ πωλήσῃ τοῦτο πρὸς ἄλλον ἀντὶ ἐλάσσονος τιμῆς καὶ νὰ αἰτήσῃ τὸ διαφέρον παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ· ὁ δὲ Ν. 1 § 3 Π. (18.6) οὐδεμίαν ἔχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐφαρμογὴν, ἐφαρμοζόμενος μόνον ἐπὶ πωλήσεως ἀριθ-
μουμένων, μετρούμενων καὶ σταθμωμένων πραγμάτων, ὧν ἡ κατα-
μέτρησις ὠρίσθη ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων εἰς ρητὴν ἡμέραν, καὶ τὰ ὅποια δὲν μετέβη ὁ ἀγοραστής κατὰ τὴν ὀρισθεῖσαν ἡμέραν ὅπως κατα-
μετρήσῃ μετὰ τοῦ πωλητοῦ, δικαιουμένου ὡς ἐκ τούτου καὶ νὰ χύσῃ τὸν πωληθέντα οἶνον, ἐὰν ἔχῃ ἀνάγκην τῶν πίθων. 164 (1875).

Ὁ πωλητὴς δικαιούται νὰ ζητήσῃ τὸ τίμημα ἢ τὴν διάλυσιν τοῦ συμβολαίου, ὅταν τὸ συνάλλαγμα συνέστη ὑφ' ὅρον διαλυτικόν· τὴν δὲ δῆλωσιν τῆς ἐκλογῆς του ταύτης δύναται νομίμως νὰ ποιήσῃται διὰ συμβολαιογραφικῆς πράξεως, ἂν δὲ μετὰ ταῦτα ὁ πωλητὴς ἐκή-
ρυξεν ἐκτελεστόν τὸ συμβόλαιον, ζητήσας τὸ τίμημα, δι' ἐπιταγῆς πρὸς πληρωμὴν, καὶ ἐνεργήσας κατάσχεσιν ἐπὶ διαφόρων κτημάτων τοῦ ἀγοραστοῦ, οὐχ ἥττον, ἀφοῦ οὐδέποτε οἱ ἀγορασταὶ ἐδείχθησαν πρό-
θυμοι νὰ καταβάλωσι τὸ τίμημα, καὶ ἀφοῦ, θεωρηθέντος μὴ ἐκτελε-
στοῦ τοῦ συμβολαίου, ἠκυρώθη τελεσιδικῶς ἢ τε κατάσχεσις ὡς καὶ ἡ ἐπιταγὴ πρὸς πληρωμὴν, οὐδαμῶς ἐκωλύετο ὁ πωλητὴς νὰ ἐπικα-
λεσθῇ τὴν διάλυσιν τοῦ συμβολαίου, διότι ἡ μὴ ἐκπλήρωσις θατέρου τῶν ὅρων τοῦ συμβολαίου, τουτέστι τῆς καταβολῆς τοῦ τιμήματος,

συνεπέφερεν ἐξ ἀνάγκης τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἄλλου, ἥτοι τοῦ διαλυτικοῦ τῆς συμφωνίας ὅρου. 12 (1846).

§ 16

Ἄνευ ὥρισμένου τιμήματος δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ συνάλλαγμα ἀγοραπωλησίας· Βασ. 2 (19.10) Εἰς. § 5 (3.24). 44 (1872).

Κατὰ τὸν Ν. 35 § 1 (18.1) Β. (19.1) Ν. 195 (50.17) Ν. 13 Κῶδ. (4.38), δὲν ἰσχύει, ὡς ἀτελής, ἡ πώλησις ἢ ἡ μίσθωσις, ἐὰν συμφωνηθῇ μὲν νὰ δοθῇ ὡς ἀνάλογον τίμημα ἢ μίσθωμα ὅσον οἱ συμβαλλόμενοι θελήσωσι δοκιμάσωσιν ἢ δίκαιον κρίνωσιν, διαφωνοῦντες δ' ἔπειτα δὲν ὀρίσωσιν ἐκ συμφώνου τὸ τίμημα ἢ μίσθωμα· δὲν δύνανται δὲ ἐν διαφωνίᾳ αὐτῶν νὰ ὀρίσῃ τὸ τίμημα ἢ τὸ μίσθωμα μὴ κατονομασθεῖς ὑπ' αὐτῶν ἐν τῷ συμβολαίῳ πραγματογνῶμων ἢ δικαστηρίον. Ἄλλως, ἐν σιωπῇ τῶν συμβαλλομένων, ὁ δικαστὴς δὲν δύναται ν' ἀναπληρώσῃ τὴν βούλησιν αὐτῶν, διότι παραβιάζει τοὺς Ν. 1 καὶ 7 § 2 Π. (2.14). 261 (1869).

Ὁ ἰσχυρισμός, ὅτι ἡ ἐντολοδόχος, ἀγνοοῦσα, ὡς γυνή, τὴν ἀξίαν τοῦ πωληθέντος, ἐξηπατήθη ὡς πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου, παραστήσαντος αὐτὴν ἐλάσσονα τῆς ἀληθοῦς, δὲν ἔχει ἐπιρροήν, κατὰ τοὺς Ν. 16 § 4 Π. (4.4) καὶ 22 § 3 Π. (19.2), καθ' οὓς ἔξεστι φυσικῶς τοῖς συμβαλλομένοις ἐν τῇ πράξει καὶ ἀγορασίᾳ περιγράφειν ἀλλήλους ἐν τῷ ποσῷ. 240 (1879).

Ἐπὶ ἀγοραπωλησίας, ὅταν ἐκ δόλου τοῦ ἀγοραστοῦ ἐλαττωθῇ τὸ τίμημα, ἡ πώλησις δὲν ἀκυροῦται, ἀλλ' ὁ ἀγοραστής ὑποχρεοῦται εἰς συμπλήρωσιν τοῦ τιμήματος· Ν. 13 § 5 Π. (19.1). 237 (1893).

Ἐπὶ ἀγοραπωλησίας, ὀφείλει πρῶτος ὁ ἀγοραστής νὰ καταβάλλῃ τὸ τίμημα τοῦ πράγματος· δὲν ἀρκεῖ δὲ νὰ ἔχῃ ἔτοιμα τὰ πρὸς πληρωμὴν μέσα, ἥτοι τὴν καταβολὴν τοῦ τιμήματος, ἀλλ' ὀφείλει καὶ νὰ προσφέρῃ τοῦτο εἰς τὸν πωλητήν. 102 (1855).

Αἱ διατάξεις τῶν Ν. 19 καὶ 53 Π. (18.1) § 41 Εἰς. (2.1) κα-
νονίζουσιν ἀπλῶς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν δὲν κατεβλήθη εἰς τὸν πωλητήν παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ τὸ μὴ πιστωθὲν αὐτῷ τίμημα, ὀρίζουσαι, ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν καθίσταται οὗτος κύριος τοῦ πράγματος. 450 (1866).

Κατὰ νόμον, ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ὥρισμένων πραγμάτων, ὁ ἀγοραστής

δὲν ὑποχρεοῦται, ἐκτὸς ἐναντίας συνομολογίας, νὰ πληρώσῃ τὸ συμφωνηθὲν τίμημα, εἰμὴ κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ πράγματος· τὴν δὲ ἐναντίαν συμφωνίαν ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ ὁ πωλητής, ὡς μὴ ἀπορεύσαν ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἀγοραπωλησίας. 207 (1853).

Ὁ Ν. 13 § 8 Π. (19.1) ρητῶς δὲν ἐπιτρέπει νὰ ἐναχθῇ ὁ πωλητής περὶ παραδόσεως τοῦ πωληθέντος πρὸ τῆς καταβολῆς τοῦ τιμήματος. 99 (1882).

Ἡ κακὴ πίστις τοῦ πωλητοῦ δὲν ἀπαλλάσσει τὸν παραλαβόντα καὶ καρπούμενον τὸ πρᾶγμα τοῦ καταβαλεῖν τὸ τίμημα, ὅταν δὲν ἐξενικῆθῃ ἤδη ὡς ἀλλότριον (Ν. 34 § 3 Π. 18.1 Βασ. 19.3), ἀλλὰ μόνον ἀγωγὴν ἀποζημιώσεως δικαιουται νὰ ἐγείρῃ, ἐὰν δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ ἐλευθέρως τὸ πρᾶγμα (ὄν ἀλλότριον), μέχρις οὗ κατασταθῇ κύριος, καὶ ἐντεῦθεν ζημιῶται (Β.19.8 § 1). 119 (1865).

Ἐὰν ὁ ἀγοραστής ζητήσῃ δι' ἀγωγῆς ἀποζημιώσιν διὰ τὴν μὴ ἔγκαιρον παράδοσιν τοῦ πράγματος, τῷ ἀντιταχθῇ δὲ ἡ ἰδίᾳ αὐτοῦ ὑπερμερία περὶ τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος, οὗτος δὲ ἀντιπροβάλλῃ, ὅτι, διατρίβων ἐν Παρίσις κατὰ τὸν Γαλλογερμανικὸν πόλεμον, δὲν ἠδύνατο ν' ἀποστείλῃ τὰ χρήματα, ἔνεκεν ἀνωτέρας βίας, τὸ τοιοῦτον γεγονός δὲν ἀπαλλάσσει αὐτόν, διότι δὲν ἀποτελεῖ ἀνωτέραν βίαν, ἀλλὰ προσωπικὴν δυσκολίαν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν, ἥτις δὲν ἔχει σημασίαν, κατὰ τὸν Ν. 37 § 4 Π. (45.1). 124 (1879).

Κατὰ τὸν Ν. 19 Π. (18.1), πρὸς μεταβίβασιν τῆς κυριότητος τοῦ πωληθέντος, δὲν ἀπαιτεῖται πάντως ἡ καταβολὴ τοῦ τιμήματος, ἀλλ' ἀρκεῖ πρὸς τοῦτο καὶ ἡ πίστωσις αὐτοῦ ἢ ἄλλη ἱκανοποίησις τοῦ πωλητοῦ. 228 (1885).

Γενομένης συμφωνίας μεταξὺ πωλητοῦ καὶ ἀγοραστοῦ, ὅπως καταβάλλῃ πρότερον τὸ τίμημα ὁ ἀγοραστής καὶ εἶτα λάβῃ τὸ πρᾶγμα, δὲν δύναται νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἄρνησιν τῆς καταβολῆς περιστατικὸν μεταγενέστερον καὶ μέλλον, ἥτοι ἡ μὴ κατὰ τὸν συμφωνηθέντα τρόπον παράδοσις τοῦ πράγματος, διότι τὴν παράδοσιν ταύτην δὲν ἐδικαιούτο ν' ἀπαιτήσῃ ὁ ἀγοραστής ἔνεκα τῆς συμφωνίας πρὸ τῆς ἐκ μέρους τοῦ καταβολῆς τοῦ τιμήματος, ἐπομένως καὶ τὸ πρὸς παράδοσιν δικαίωμα αὐτοῦ δὲν ὑπῆρχε πρὸ τῆς καταβολῆς ἐνεργὸν καὶ δυνάμενον διὰ τοῦτο νὰ παραβιασθῇ καὶ δικαιολογήσῃ εὖτω τὴν ἄρνησιν τοῦ ἀγοραστοῦ πρὸς καταβολὴν τοῦ τιμήματος. 142 (1860).

§ 17

Κατὰ τὸν Νόμον (Ἀρμ. 49 Γ. 6', Ν. 13 § 20 καὶ 21 Π. 19.1 καὶ Ν. 5 Κώδ. 4.49), ὁ ἀγοραστής ὀφείλει τόκους ἐπὶ τοῦ τιμήματος ἀφ' ἧς παρεδόθη αὐτῷ τὸ πωληθὲν πρᾶγμα· τοὺς δὲ τόκους τούτους ὀφείλει ὁ ἀγοραστής καὶ ἐν τῇ περιπτώσει κρατεῖ τὸ τίμημα πρὸς ἀσφάλειάν του, ἕνεκα τῶν ἐπιβαρυνουσῶν τὸ κτῆμα ὑποθηκῶν, διότι ἄλλως, ἀπολαμβάνων τοὺς καρπούς αὐτοῦ καὶ τοὺς τόκους τῶν χρημάτων, θὰ ἐπλούτει ἐπὶ ζημίᾳ ἄλλου. Καὶ ἂν δὲ ἐδόθη προθεσμία πρὸς πληρωμὴν τοῦ τιμήματος, μετὰ τὴν λήξιν αὐτῆς αὐτοδικαίως καὶ ἄνευ μηνύσεως ὑποχρεοῦται ὁ ἀγοραστής εἰς τόκους· οὐδὲ τὸ ἐναντίον ὀρίζουσιν οἱ Ν. 5 Π. (4.54) Βασ. 92 (19.1), διότι οὗτοι δὲν ἔχουσι ποσῶς ὑπ' ὅψιν τοὺς ἀνεξκρήτως παντός συμφώνου διὰ νομίων διατάξεων αὐτοδικαίως ψηφίζομένους τόκους, ἐν οἷς περιλαμβάνεται καὶ ἡ περίπτωσις τῆς γενομένης ἤδη εἰς τὸν ἀγοραστήν παραδόσεως τοῦ πωληθέντος πράγματος, ἣτις ἐπιφέρει τὴν ὑποχρέωσιν πληρωμῆς τόκων, καὶ ἂν οὐδεμία ἐμεσολάβησεν ὑπέρθεσις. 119 (1865).

Τῆς πωληθείσης βιβλιοθήκης μὴ οὔσης παραγωγικῆς καρπῶν, ἐν τῇ νομικῇ ἐννοίᾳ, ἀποζημιῶσιν δύναται νὰ ζητήσῃ ὁ πωλητὴς καὶ οὐχὶ τόκον ἐπὶ τοῦ τιμήματος. 3 (1850).

Ὁ ἀγοραστής ὀφείλει αὐτοδικαίως τόκον ἐπὶ τοῦ τιμήματος, ἀφ' ἧς τῷ παραδοθῇ τὸ πωληθὲν πρᾶγμα Ν. τελ. Π. (18.9) Ν. 13 καὶ 16 Π. (4.49) Ν. 13 § 20 καὶ 21 Π. (19.1) Ν. 18 § 1 Π. (22.1) Ν. 5 Κώδ. (4.49) Ν. 60 Βασ. (19.8) Ν. 18 Βασ. (23.3) Ν. 2 Κώδ. (5.32) Ν. 51 Βασ. (23.3) Ἀρμ. § 56 (Γ.γ).

110 (1850) 134, 526 καὶ 530 (1852) 116 (1862) 103 (1864) 169 (1867) 268 (1868) 234 (1870).

Ἀρκεῖ νὰ ᾔνη τοῦτο δεκτικὸν ἐπωφελοῦς χρήσεως.

526 καὶ 530 (1852).

Εἴτε ᾔτο δυνατόν νὰ παραλάβῃ ὁ πωλητὴς ἢ ὁ ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ τὸ τίμημα ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς παραδόσεως τοῦ πωλησαντος, εἴτε μὴ. 110 (1850).

Εἶνε δὲ ἀδιάφορον, ἂν τὸ κτῆμα ἀπέφερε πράγματι εἰς τὸν ἀγοραστήν καρπούς. 169 (1851) 526 καὶ 530 (1852) 110 (1850).

Κατὰ τὸν Ν. 3 § 4 Π. (19.1), ὁ ἀγοραστής, ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ὁποίου ματαιοῦται ἡ παράδοσις τοῦ πωληθέντος, θεωρεῖται μὲν ὑπερή-

μερος καὶ ὀφείλει ν' ἀνορθώσῃ τὴν ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ προξενηθεῖσαν τυχὸν τῷ πωλητῇ ζημίαν, ἀλλ' ἐκ τούτου οὐδόλως ἔπεται, ὅτι ὀφείλει καὶ τόκον τοῦ τιμήματος τοῦ πωληθέντος καὶ ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ μὴ παραδοθέντος αὐτῷ πράγματος, οὐδεμιᾶς διατάξεως τοῦ νόμου καθιερούσης τὴν τοιαύτην ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ υποχρέωσιν τοῦ ἀγοραστοῦ. 140 (1893).

§ 18

Κατὰ τὸν Ν. 12 Κῶδ. (4.49) καὶ Ν. 13 § 10 καὶ 11 Π. (19.1), ἀφ' ἧς ἡμέρας τὸ συνάλλαγμα τῆς ἀγοραπωλησίας καταρτισθῇ οἱ καρποὶ τοῦ πωληθέντος κτήματος ἀνήκουσιν εἰς τὸν ἀγοραστήν.

150 (1865) 238 (1876).

Ἐν περιπτώσει δέ, καθ' ἣν τὸ κτῆμα, κατὰ τὸν τῆς μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος χρόνον, ἦτο ἐκμεμισθωμένον παρὰ τοῦ πρώτου κυρίου, δικαιούται ὁ ἀγοραστής αὐτοδικαίως, ἄνευ τινος παρὰ τοῦ πωλητοῦ ἐκχωρήσεως τοῦ μισθώματος, ὅπερ θὰ εἶχεν ἐφ' ὅσον ἤθελε διατελεῖ κύριος τοῦ κτήματος, ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ μισθωτοῦ τὰ μισθώματα, ἀφ' ἧς κατέστη κύριος, ἦτοι τῶν μὴ δεδουλευμένων, ἐφ' ὅσον ἠνέχθη αὐτὸν καὶ δὲν ἐπεκαλέσθη τὴν τῆς μισθώσεως ἔνεκα τῆς πωλήσεως διάρρηξιν· τοσούτῳ δὲ μᾶλλον, ἐὰν ὑπῆρξε συμφωνία μεταξὺ πωλητοῦ καὶ ἀγοραστοῦ, ὅπως ὁ τελευταῖος ἀνεχθῇ τὸν μισθωτὴν. 248 (1876).

Ὁ ἀγοραστής δύναται νὰ ποιήσῃται χρῆσιν πασῶν τῶν ἐνστάσεων, ὅσας ὁ εἰς ἐγγύησιν ὑπόχρεως δικαιοπάροχος του (ἔνεκα τῆς ὑπ' αὐτοῦ γενομένης πωλήσεως) ἠδύνατο νὰ τῷ χορηγήσῃ, ἅρα καὶ τὴν περὶ συμβιβασμοῦ καὶ ἀνατροπῆς τῆς δίκης ἐξ ὠρισμένου συμβολαίου πηγάζουσιν ἐνστασιν· ἄλλως δὲ τὴν ἐνστασιν τοῦ συμβιβασμοῦ δύναται νὰ προτείνωσιν οὐ μόνον οἱ συναλλαζάμενοι ἀλλὰ καὶ οἱ διάδοχοι αὐτῶν. Ν. 143 καὶ 177 Π. (50.17). 173 (1857).

Ὁ ἀγοραστής τοῦ κτήματος ἀντιπροσωπεύει αὐτὸ ὡς πρὸς ὅλους αὐτοῦ τὰς σχέσεις, δικαιούμενος νὰ τὸ διεκδικήσῃ κατὰ παντὸς κατόχου καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τῶν συμβολαίων, δι' ὧν εἶχε περιέλθει τὸ κτῆμα εἰς τὴν κυριότητα τρίτων, δικαιώματι ἐμφυτεύσεως, μάλιστα τοιαύτην ἀγωγὴν οὐδεὶς ἕτερος ἢ ὁ ἀγοραστής δικαιούται νὰ ἐγείρῃ, μὴ ἐξαιρουμένου μηδ' αὐτοῦ τοῦ προκατόχου του, ἢ ὅς ἀπεκθυσθέντος παντὸς ἐπὶ τοῦ κτήματος δικαιώματός του. 269 (1871).

Κατὰ τὸν Ν. 29 πρ. Π. (21.2) καὶ Ν. 11 § 12 Π. (19.1), εἰάν ἐπωλήθη τὸ ἀλλότριον κτῆμα, ὁ δὲ ἀγοραστὴς ἀγοράσῃ δευτέραν φοράν παρὰ τοῦ ἀληθοῦς κυρίου, ὁ ἀγοραστὴς κατέχει πλέον τὸ πρᾶγμα δυνάμει τίτλου ἄλλου ἢ ἐκείνου, ὅστις ὑπεχρέου αὐτὸν πρὸς τὸν πρῶτον πωλητήν, οὕτω δὲ μεταβάλλει τὴν αἰτίαν τῆς νομῆς του, οὐχὶ ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ διατηρεῖ τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴν κατὰ τοῦ πρῶτου πωλητοῦ, ἀποδεικνύων τὸ σαφές δικαίωμα τοῦ ἀληθοῦς κυρίου.

67 (1882).

Ἐὰν ἐκ τοῦ πωλητηρίου συμβολαίου δὲν προκύπτῃ, ὅτι ὁ κύριος τοῦ ἐνεχύρου ἐξεχώρησεν εἰς τὸν ἀγοραστήν καὶ τὴν ἀγωγὴν περὶ ἀπαιτήσεως τοῦ ἐνεχύρου, ἐπὶ ἀποτίσει τῆς δι' αὐτοῦ ἀσφαλιζομένης ἀπαιτήσεως, ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἰσχύον δίκαιον, ὀφείλει μὲν ὁ πωλητὴς νὰ ἐκχωρήσῃ καὶ τὰς ἀφορώσας εἰς τὸ πωληθὲν πρᾶγμα ἀγωγάς, ἀλλὰ πρὸ τῆς πραγματικῆς ἐκχωρήσεως δὲν ἐπιτρέπεται τῷ ἀγοραστῇ ἢ ἐνάσκησις αὐτῶν, πλὴν εἰς ἐξαιρετικὰς περιστάσεις, περὶ ὧν δὲν πρόκειται, ἔπεται ὅτι, ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐκχώρησιν τῆς ἐνασκουμένης ἀγωγῆς, ἀλλὰ πρὸ τούτου δὲν δύναται νὰ ἐνασκήσῃ αὐτὴν ἐν ἰδίῳ ὀνόματι, ἀφοῦ οὔτε κύριος ἐγένετο τοῦ πωληθέντος ἐνεχύρου, μηδὲως παραδοθέντος αὐτῷ, οὔτε ἄλλην τινα σύμβασιν συνωμολόγησε μετὰ τοῦ ἐνεχυροῦχου πιστωτοῦ· ἄρα ἡ ἀγωγὴ εἶνε ἀπαράδεκτος.

28 (1886).

§ 19

Ἐὰν ὠρίσθῃ δῆλη ἡμέρα πρὸς ἀγοραπωλησίαν ἀκινήτου, ἤτοι ὅπως καταρτισθῇ σύμβασις ἀμφοτεροβαρῆς, καθ' ἣν ἐκάτερος τῶν συμβαλλομένων ἀποβαίνει δανειστὴς ἅμα καὶ ὀφειλέτης, χωρὶς νὰ προκύπτῃ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου, ὅτι συμφωνήθη, ὥστε ὁ πωλητὴς νὰ καλέσῃ πρῶτος τὸν ἀγοραστήν, ὅπως συνάψωσι τὸ τῆς ἀγοραπωλησίας συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφο, δὲν καθίσταται ὁ πωλητὴς ὑπερήμερος ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ, ὅτι κατὰ τὴν λήξιν τῆς ταχθείσης προθεσμίας δὲν συνετάχθη τὸ τῆς ἀγοραπωλησίας ἔγγραφο. 198 (1876).

Ἐπὶ ἀγοραπωλησίας καρπῶν, καθ' ἣν ὅμως ὁ ἀγοραστὴς ἀπέσχε νὰ παραλάβῃ τοὺς καρποὺς, ὁ πωλητὴς, ὁ εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ καρποῦ ὑπόχρεως, δὲν ὀφείλει νὰ προκαλέσῃ, πρὶν ἢ διαθέσῃ ἄλλως αὐτόν, δικαστικὴν ἀπόφασιν περὶ τῆς ὑπερθέσεως τοῦ ἀγοραστοῦ, ἀλλὰ δύναται νὰ πωλήσῃ τοῦτον εἰς ἄλλον, ὅπως ἐλαττώσῃ, ὅσον τὸ δυνατόν,

τὴν ἐκ τῆς ὑπερθέσεως τοῦ ἀγοραστοῦ ζημίαν του, διότι οὐδεὶς νόμος ἀπαιτεῖ δικαστικὴν ἀπόφασιν, κηρύττουσαν τὸν ἀγοραστὴν ὑπερήμερον, ὅπως ὁ πωλητῆς ἐνεργήσῃ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν δικαιωμάτων του.

266 (1853).

Ὅπως χωρήσῃ συμφηφισμὸς ἀμοιβαίας ὑπερθέσεως τοῦ πιστωτοῦ καὶ τοῦ ὀφειλέτου, δέον, ἐνῶ προηγήθη εἰδοποιήσις ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ, ὅτι ἔχει ἐτοιμὴν τὴν ζυλείαν πρὸς παράδοσιν, ἐν τούτοις οὔτε αὐτὸς νὰ παραδώσῃ ταύτην, οὔτε ὁ ἀγοραστὴς νὰ ἔχῃ ἔτοιμον πρὸς παράδοσιν τὸ συμπεφωνημένον ποσὸν τοῦ ἀρραβῶνος· ἐὰν ὅμως, ὁ μὲν πωλητῆς παρέλειψε νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ὡς εἴρηται εἰδοποιήσιν, εἶνε ὑπόχρεως εἰς ἀποζημίωσιν καὶ δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ὁ ἰσχυρισμὸς, ὅτι, καίτοι ὁ ἀγοραστὴς δὲν εἰδοποιήθη, οὐχ ἦττον δὲν ἐπεμελήθη, ὥστε, καθ' ὃν χρόνον ἦθελεν εἰδοποιηθῇ, νὰ ἔχῃ ἔτοιμον πρὸς παράδοσιν τὸ συμπεφωνημένον ποσὸν τοῦ ἀρραβῶνος, διότι ἡ μὲν ὑπερημερία τοῦ πωλητοῦ εἶνε θετικὴ, ἐνῶ ἡ τοῦ ἀγοραστοῦ ὑποθετικὴ.

181 (1861).

§ 20

Κατὰ τὸν ἐν Ἀρμεν. § 72 (Γ. γ.) περιεχόμενον Ν. 66 Βασ. (19. 10), ἡ ἀγοραπωλησία ἀνατρέπεται, ὅταν τις πωλήσῃ πράγμα εἰς τίμημα ἑλαττον τοῦ ἡμίσεως τῆς ἀξίας αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀγοραστὴς δὲν θέλῃ νὰ πληρώσῃ τὸ ἄξιον τίμημα, ἡ δὲ λέξις *πράγμα*, κατὰ τὴν νομικὴν αὐτῆς σημασίαν, περιλαμβάνει οὐ μόνον τ' ἀκίνητα, ἀλλὰ καὶ τὰ κίνητα καὶ τὰ δικαιώματα (Βασ. 5 καὶ 21 Β. 6.).

242 (1852).

Προκειμένου περὶ ὑπερόγκου βλάβης, δέον νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ἡ ἀξία, ἣν ἔχει τὸ πωληθὲν ἀντικείμενον, καθ' ὃν χρόνον ἐγένετο τὸ περὶ τούτου συμβόλαιον.

161 (1851).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1486 Ἰον. Ἀστ. Κώδικος, ἐπὶ ὑπερόγκου βλάβης ἡπραγματογνωμοσύνη δὲν εἶνε τὸ μόνον καὶ ἀποκλειστικὸν μέσον ἀποδείξεως τῆς βλάβης, οὐδ' ἡ γνώμη τῶνπραγματογνωμόνων εἶνε ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸ δικαστήριον, ἀφοῦ ταύτην ὀφείλει νὰ συνεκτιμήσῃ μετ' ἄλλων ἀποδεικτικῶν μέσων. Ἡ δὲ διάταξις τοῦ αὐτοῦ ἁρθρου, ἡ ὑποχρεοῦσα τὸν ἐνάγοντα πωλητὴν, ὅπως προσαγάγῃ μετὰ τῶν ἄλλων ἀποδεικτικῶν μέσων καὶ ἔκθεσινπραγματογνωμόνων ἥτο συνέπεια τοῦ προϋπάρχοντος ἐν Ἑπτανήσῃ συστήματος τῆς προαπο-

δείξεως, κατὰ τὰς σχετικὰς τῆς Ἰονίου Πολ. Δικονομίας διατάξεις· καταργηθεῖσων δὲ διὰ τῆς εἰς τὴν Ἐπτάνησον εἰσαγωγῆς τῆς Πολ. Δικονομίας τοῦ Βασιλείου, τῶν περὶ ἀποδείξεως διατάξεων τοῦ Ἰον. Ἀστ. Κώδικος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 καὶ 2 περὶ ἀφομοιώσεως PN' νόμου, καταργήθη καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 1486 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος.

91 (1880).

Κατὰ τοὺς Ν. 24, 12 (4.44), ἐν περιπτώσει ἀγοραπωλησίας, καθ' ἣν τὸ τίμημα ὀρίζεται κατώτερον τῆς ἀξίας τοῦ πωληθέντος, δικαιούται ὁ πωλητὴς νὰ ζητήσῃ τὴν διάρρηξιν τῆς πωλήσεως, διαρρηγνυομένης δ' αὐτῆς, ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὴν ἐπιλογὴν μεταξὺ τῆς ἀποδόσεως τοῦ πωληθέντος καὶ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὑπολοίπου τῆς ἀξίας, περὶ τούτου δὲ δύναται ὁ ἀγοραστὴς ν' ἀποφανθῇ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης.

58 (1877).

Κατὰ τὰς περὶ ἀγοραπωλησίας ἀρχὰς τοῦ δικαίου, αἵτινες ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν παρὰ τοῦ Δημοσίου παραχωρουμένων ἐθνικῶν ἢ μοναστηριακῶν γαιῶν, καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ προσδιορισμὸς τοῦ τιμήματος ἀνετέθη εἰς τὴν ἐκτίμησιν τρίτου προσώπου, δύναται ὁ πωλητὴς ν' ἀντιτάξῃ τὴν ἔνστασιν τῆς ἀκυρώσεως αὐτοῦ τούτου τοῦ προσδιορισμοῦ, ἕνεκεν ὑπερόγκου βλάβης Ν. 77 Βασ. (12.1).

260 (1853).

Ἡ περὶ ὑπερόγκου βλάβης θεσμοθεσία ὠρίσθη ἐξαίρετικῶς καὶ ἰσχύει ἐπὶ μόνου τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων, οἷον ἐπὶ ἀνταλλαγῆς.

37 (1873).

§ 21

Ἡ ἐν τῇ ἐξαβίβλῳ τοῦ Ἀρμενοπούλου διάταξις 69 (3.3), καθ' ἣν ἡ λόγῳ ὑπερόγκου βλάβης ἀγωγή περὶ διαρρηξέως τῆς πωλήσεως ἐγείρεται ἐντὸς τεσσάρων ἐνιαυτῶν ἀπὸ τῆς ἐπενεγκούσης τὴν βλάβην πωλήσεως, δὲν περιλαμβάνεται μὲν ρητῶς ἐν ταῖς διατάξεσι τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων, ἀλλ' ὑπῆρχε καθιερωμένη ὑπὸ τῆς Βυζαντινῆς νομολογίας καὶ περιείχετο ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι τῶν Βυζαντινῶν νομοδιδασκάλων τῆς πέμπτης ἑκατονταετηρίδος, παραληφθεῖσα εἰς τε τὰς Ροπὰς (Κεφ. 17 § 6) καὶ εἰς τὴν σύνοψιν τῶν Βασιλικῶν (παράρτημα Βασιλικῶν σελ. 281 σημ. 372) καὶ εἰς νόμου τάξιν ἐλθοῦσα, ὡς σημειοῖ ὁ τῶν Ροπῶν ὑπομνηματιστής. Ἀρα, δὲν εἶνε ἀπλῶς γνώμη

τοῦ Ἀρμενοπούλου, ἀλλὰ διάταξις, ἰσχὺν Βυζαντινοῦ νόμου ἔχουσα, καὶ διὰ τοῦτο παραληφθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀρμενοπούλου εἰς τὸ ἐγχειρίδιόν του.

7 (1842) 121 (1847) 176 (1855) 241 (1858) 180 (1859) 21 (1861).

§ 22

Ὁ πωλητὴς δύναται ἐκ προσιμίων νὰ παραιτηθῇ τοῦ δικαιώματος τῆς περὶ ὑπερόγκου βλάβης ἀγωγῆς. Ἀρμ. § 73 (Γ. γ). 240 (1879).

Ἡ παραίτησις δὲ αὕτη δύναται νὰ ᾔνη καὶ σιωπηρά. 82 (1852).

Ἡ ἀπλὴ γνῶσις τῆς ἀνωτέρας τιμῆς ἐπὶ τῆς πωλήσεως δὲν ἀποκλείει τὴν ἀγωγὴν τῆς ὑπερόγκου βλάβης, διότι οὐδεμία τοῦ νόμου διάταξις ὀρίζει τοιοῦτό τι. 210 (1864).

Εἰς τὰς ἀναγκαστικὰς ἐκποιήσεις δὲν λαμβάνει χώραν ἡ περὶ ἀνατροπῆς τῆς πράσεως ἀγωγή, ἔνεκα τῆς ὑπὲρ τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας τοῦ πράγματος ζημίας, διότι εἰς τὴν περὶ τούτου διάταξιν τοῦ ἀστικοῦ νόμου ρητῶς ἀντίκειται ἡ διελθθεῖσα μεταγενεστέρα διάταξις τοῦ 2 ἄρθρου τοῦ ἀπὸ 21 Σεπτεμβρίου 1836 Β. Διατάγματος, τοῦ τροπολογούντος τὸ ἄρθρον 900 τῆς Πολ. Δικ. 95 (1848) 197 (1857).

Δὲν εἶνε ἀπαράδεκτος ἡ ἀγωγή περὶ διαρρήξεως ἀγοραπωλησίας, λόγῳ ὑπερόγκου βλάβης, κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ, ἐὰν οὗτος παρεχώρησεν εἰς ἄλλους, καὶ ἐπομένως δὲν κατέχει πλέον κατὰ τὸν χρόνον τῆς δίκης, τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγοραπωλησίας. 58 (1877).

Ὁ ἐναγόμενος, πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς ἀγωγῆς περὶ διαρρήξεως τῆς ἀγοραπωλησίας, λόγῳ ὑπερόγκου βλάβης, δικαιούται νὰ προσφέρῃ τὸ περιπλέον τῆς εἰς ἡν ἐπωλήθη ἀξίας πλέον τοῦ διπλασίου, ἀλλ' ὅπως ἐπιφέρῃ ἡ τιαύτη πρότασις τὸ προεκτεθὲν ἀποτέλεσμα πρέπει ν' ἀποδοθῶσι καὶ οἱ ἀντιστοιχοῦντες εἰς τὸ περιπλέον τοῦτο μέρος τόκοι, ὧν ἐστερήθη ὁ πωλητὴς, ἐπωφελουμένου τὸ κτῆμα τοῦ ἀγοραστοῦ.

58 (1877).

Κατὰ τὸν Ν. 66 Βασ. (19.10), «ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς ἐπιλέξῃται τὸ λαῖπον τῷ δικαίῳ τιμήματι δοῦναι, δικαιούται νὰ κρατήσῃ τὸ πεπραγμένον πρᾶγμα», ὅθεν ὁ ἀγοραστὴς δὲν δύναται, πρὸς ἀποτροπὴν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς λόγῳ ὑπερόγκου βλάβης διαρρήξεως τῆς ἀγοραπωλησίας, νὰ προσφέρῃ μόνον τὸ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ὑπ' αὐτοῦ μονομερῶς ὀρισθείσης ἀξίας ἀπαιτούμενον ποσόν, ἀλλ' ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ τὸ μέχρι τῆς ἀποδεχθείσης ἀξίας τοῦ κτήματος ἐλλείπον. 112 (1887).

§ 23

Μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἀγορανομικῶν διατάξεων ἐδόθη ἀγωγὴ περὶ διαρρήξεως καὶ περὶ ἀποδόσεως τοῦ πλείονος τῆς ἀξίας τοῦ πληρωθέντος τιμήματος, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐπὶ κεκρυμμένων ἐλαττωμάτων πωληθέντων ζώων καὶ ὑποζυγίων, μὴ δηλωθέντων παρὰ τῶν πωλητῶν, εἴτε ἐν γνώσει, εἴτε ἐν ἀγνοίᾳ τούτων διετέλουν, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα, πρῶτον μὲν ἐξετάθησαν αἱ διατάξεις αὗται ἐπὶ ἀγοραπωλησίας παντὸς πράγματος (N. 1 Π. 21.1), εἶτα δ' ἐδόθησαν αἱ ἀνωτέρω ἀγωγαὶ δι' ἑλλείψιν τῶν συνομολογηθεῖσων ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ ἰδιοτήτων τοῦ πράγματος. Οὕτω δὲ ἡδύνατο μὲν νὰ ἐγερθῇ ἡ περὶ ἀγοραπωλησίας ἀγωγὴ περὶ τοῦ διαφέροντος, ἐπὶ ἑλλείψεων συνομολογηθεῖσων ἰδιοτήτων, ἀλλὰ συνέρρεον ἐκλεκτικῶς μετ' αὐτῆς αἱ περὶ ἀναστροφῆς καὶ ἀποδόσεως τοῦ περιπλέον τῆς ἀξίας δοθέντος ἀγωγαί. Καθ' ὁμοίωσιν δὲ τῶν ἀγορανομικῶν διατάξεων δὲν ἀπηττήθη πλέον, ὡς κατὰ τὸ ἀρχαιότερον δίκαιον, ἡ γνώσις τοῦ πωλητοῦ περὶ τῶν ἑλλείψεων τούτων. N. 11 § 3 N. 51 καὶ N. 13 § 2 Π. (19.1). 312 (1883).

Ἡ ἀγωγὴ περὶ ἀποζημιώσεως διαφέρει τῆς περὶ ἀναστροφῆς τοῦ πραθέντος καὶ τῆς περὶ μειώσεως τοῦ τιμήματος. 48 (1866).

Ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν λύσιν τῆς ἀγοραπωλησίας τοῦ πράγματος, ἔνεκα τῶν κεκρυμμένων αὐτοῦ ἐλαττωμάτων, τῶν ἀγνώστων αὐτῷ καὶ ὑπαρχόντων κατὰ τὸν χρόνον τῆς πωλήσεως, οὐχὶ δὲ τῶν παραχθέντων μετ' αὐτήν. Βασ. 49 καὶ 62 (19.10).

143 (1851) 23 (1858).

Ἐὰν ἵππος τις πάσχη χρονίαν νεφρίτιδα, ἢ ἐλαυνόμενος ὑπὸ τοῦ ἀναβάτου τοῦ ὀπισθοδρομῆ καὶ ἵσταται ἀκίνητος, διαλύεται ἡ ἀγοραπωλησία, διότι, κατὰ τὸν N. 17 καὶ N. 25 Π. (19.10), ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν λύσιν τῆς ἀγοραπωλησίας τοῦ πράγματος, ἔνεκα τῶν κεκρυμμένων αὐτοῦ ἐλαττωμάτων, τῶν ἀγνώστων εἰς αὐτὸν καὶ ὑπαρχόντων ὅτε ἐγένετο τὸ συνάλλαγμα. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ὑποχρεοῦται ὁ πωλητὴς νὰ πληρώσῃ τῷ ἀγοραστῇ οὐ μόνον τὸ ὅπερ ἔλαβε τίμημα, ἀλλὰ καὶ τὰς διὰ τὴν τροφήν τοῦ ἵππου καὶ τὴν φύλαξιν αὐτοῦ δαπάνας τοῦ ἀγοραστοῦ, ἐκτὸς ἐὰν μετεχειρίζετο τὸν ἵππον πρὸς ἐργασίαν. 23 (1858).

Κατὰ τοὺς N. 57 καὶ 58 Π. (18.1), ἡ πώλησις θεωρεῖται ὡς μὴ γενομένη, ἐὰν ἐκ τοῦ πωληθέντος πράγματος προεξέλιπε τὸ κύριον

μέρος αὐτοῦ, εἰς ὃ οἱ συμβαλλόμενοι ἰδίως ἀπέβλεψαν· ὅθεν, ἐὰν τὸ πωληθὲν οἰκόπεδον δὲν εἶχε τὴν ὡς οἰκόπεδον ἀρτιότητα, εἰς ἣν οἱ συμβαλλόμενοι ἀπέβλεψαν, ἡ πώλησις ἀκυροῦται. 326 (1893).

Ἡ δολία ζύγισις τοῦ πωληθέντος πράγματος δὲν ἀποτελεῖ κεκρυμμένον ἐλάττωμα αὐτοῦ, οὔτε ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμφωνίας, ἀλλὰ παρέχει μόνον δικαίωμα εἰς τὸν ἀγοραστὴν νὰ περιορίσῃ τὸ καταβλητέον τίμημα, ἐκπίπτων ἐξ αὐτοῦ τὴν ἀξίαν τοῦ δολίως προστεθέντος εἰς τὸ πᾶγμα βάρους. 102 (1855).

Κατὰ τὸν Ν. 57 πρ. Π. (18.1), ἐὰν κατὰ τὸν χρόνον τῆς πωλήσεως δὲν ὑπάρχῃ τὸ πωλούμενον πᾶγμα κατὰ τὸ ἥμισυ ἢ ὀλιγώτερον, ἰσχύει μὲν ἡ πώλησις, γίνεται ὅμως ὑπὲρ τοῦ ἀγοραστοῦ ἀνάλογος ἐλάττωσις τοῦ τιμήματος. 249 (1864) 66 (1867).

Προκειμένου περὶ ἀγοραπωλησίας ὑπὸ αἵρεσιν τῆς ἐγκρίσεως τοῦ πωλητοῦ, ἐὰν οἱ καρποὶ κατεστράφησαν ἔνεκεν ἀνωτέρας βίας ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς δὲν ὑπῆρχε τοῦλάχιστον κατὰ τὸ ἥμισυ κατὰ τὴν πρὸς τὸν ἀγοραστὴν κοινοποίησιν τῆς ἐγκρίσεως, εἶνε βάσιμος, κατὰ τὸν Ν. 57 πρ. Π. (18.1), ἡ ἀγωγή, δι' ἧς ζητεῖται ἡ διατήρησις μὲν τῆς συμβάσεως, ἡ μείωσις ὅμως τοῦ τιμήματος. 1 (1880).

Ἡ συμφωνία περὶ κατασκευῆς δι' ἰδίου τοῦ κατασκευαστοῦ ὕλικου οἰνοδοχείων, ἐφ' ὧρισμένῳ τιμήματι, εἶνε συνάλλαγμα ἀγοραπωλησίας Ν. 2 § 1 (19.2). Ἐὰν δὲ ὁ ἀγοραστὴς ἰσχυρίζεται τὴν κακὴν κατασκευὴν τῶν οἰνοδοχείων, χωρὶς νὰ ἰσχυρίζεται ὅλον τοῦ πωλητοῦ ἢ, ὅτι ταῦτα εἶχον κεκρυμμένον τι ἐλάττωμα ἢ τοῦλάχιστον ραθυμίαν τοῦ πωλητοῦ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς περὶ κατασκευῆς παραγγελίας, ὁ ἀγοραστὴς μόνον ἀγωγὴν ἔχει τὴν περὶ διαλύσεως τοῦ συναλλάγματος ἢ τὴν περὶ μειώσεως τοῦ τιμήματος, οὐχὶ δὲ τὴν περὶ ἀποζημιώσεως Ν. 13 Π. (19.1). 246 (1853).

Ὅταν τὸ πωληθὲν ἐπὶ πλειστηριασμοῦ ὡς χρήσιμον, ἄχρηστον ὅλως ἐστὶ τῷ ἀγοραστῇ, δι' αἰτίαν τινα, λαβοῦσαν χώραν πρὸ τῆς πωλήσεως καὶ ἄγνωστον τῷ ἀγοραστῇ, καὶ ἰδίως, ὅταν τῷ ἀγοραστῇ παραδίδηται πᾶγμα, οὗ ἡ νομὴ νόμῳ ἀφαιρετέα ἐστίν, ὡς ἐὰν πρόκηται περὶ οἰκοπέδου, πωληθέντος ὅτε, κατὰ τὸ προϋπάρχον ἡδὴ σχέδιον, ἡ ἀρμοδία ἀρχὴ δύναται, ἀμέσως πραγματοποιοῦσα αὐτό, κατὰ καθήκον, νὰ ἀφαιρέσῃ, ὁ ἀγοραστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τῆς πωλήσεως καὶ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ τιμήματος, ἐπομένως καὶ τὴν

παρκράτησιν αὐτοῦ νὰ ἐνεργήσῃ, Ν. 3 πρ. Ν. 11 § 3 (19.1) Ν. 43 § 6 (21.1) Ν. 34 § 3 (18.1)· ἔτι δὲ καὶ νὰ κατὰσχη παρὰ τῷ συμβολαιογράφῳ τὸ ἐκπλειστηρίασμα, ὅπερ μόνον διὰ τῆς καταλήψεως περιέρχεται εἰς τὴν κυριότητα τοῦ δανειστοῦ καὶ οὐχὶ πρότερον.

48 (1872).

Κατὰ τὸν Ν. 18, Ν. 1 πρ. Ν. 49 καὶ Ν. 63 Π. (21.1), ἐπὶ ἀγοραπωλησίας ἀκινήτων καὶ κινητῶν ἢ αὐτοκινήτων, ἡ ἔλλειψις τῶν ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ πρὸς τὸν ἀγοραστήν ὑποσχεθεισῶν ἰδιοτήτων τοῦ πωληθέντος πράγματος δίδει χώραν ὑπὲρ τοῦ ἀγοραστοῦ εἰς ἀγωγήν περὶ διαρρήξεως τῆς πωλήσεως ἢ περὶ μειώσεως τοῦ τιμήματος.

198 (1890).

Καὶ εἰς τὰς ἀναγκαστικὰς ἀπαλλοτριώσεις ὁ πωλητὴς εἶνε ὑπόχρεως πρὸς ἀποζημίωσιν ἕνεκεν ἐλαττωμάτων τοῦ πωληθέντος πράγματος ἢ ἕνεκεν ἐκνικήσεως, καὶ κατ' αὐτοῦ ἀπευθύνονται αἱ περὶ αὐτῶν ἀγωγαί· πωλητὴς δὲ θεωρεῖται ὁ ὀφειλέτης καὶ οὐχὶ ὁ δανειστής, καθότι τὸ πρᾶγμα τοῦ ὀφειλέτου πωλεῖται ἐν ὀνόματι καὶ ἐπὶ λογαριασμῷ αὐτοῦ· ὁ δὲ δανειστής ἐπισπεύδει μόνον τὸν πλειστηριασμόν, ἵνα πληρωθῇ τὸ δάνειόν του ἐκ τοῦ ἐκπλειστηριάζοντος· Ν. 68 Π. (21.2) συνδ. πρὸς τὸν Ν. 1 καὶ 2 Κώδ. (8.45) Ν. 11 § 16 Π. (19.1) καὶ Πολ. Δικ. 885, 890, 891, 901—907. 287 (1850) 62 (1853) 152 (1877) 302 (1881) 60 καὶ 227 (1885) 154 (1886).

Δὲν χωρεῖ ἀγωγή περὶ ἀναστροφῆς ἕνεκα κεκρυμμένων ἐλαττωμάτων, ὅταν ὁ ἀγοραστής, ἐξετάσας ἀκριβῶς τὴν ποιότητα τοῦ πράγματος καὶ βεβαιωθείς περὶ τῆς καλῆς αὐτοῦ καταστάσεως, παρέλαβε τοῦτο ἄνευ ἀντιρρήσεως.

101 (1866).

Ἡ περὶ μειώσεως τοῦ τιμήματος, ἕνεκεν ἐλλείψεως συνομολογηθείσης ἰδιότητος, ἀγωγή, ὡς καὶ ἡ περὶ ἀναστροφῆς τοῦ συναλλάγματος ἀποσβέννυται ἅμα τὸ πωληθὲν ἐκποιηθῇ παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ· Ν. 47 Πανδ. (21.1).

242 (1870).

Ὁ ἀγοραστής, ὁ τὸ πωληθὲν παραλαμβάνων μετὰ διαμαρτυρήσεως κατὰ πάσης ζημίας ἐκ τύχης προελθούσης πρὸ τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ συναλλάγματος, δὲν στερεῖται τῆς ἀγωγῆς περὶ ἐλαττώσεως τοῦ τιμήματος, Ν. 4 § 1 Π. (20.6), διότι ἡ ἀγοραπωλησία ἰσχύει, καὶ πρὸ τῆς καταρτίσεως τοῦ συναλλάγματος, διὰ τῆς συναινέσεως ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων, φθαρῇ τὸ πωληθὲν ἐκ τύχης κατὰ τὸ ἥμισυ ἢ

ἦττον τοῦ ἡμίσεως, καὶ μόνον ἐκπτώσις τοῦ τιμήματος ἀνάλογος χωρεῖ· N. 57 πρ. καὶ N. 58 (18.1). 137 (1871).

§ 24

Ἐὰν τὸ ἀντικείμενον τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας καταστραφῇ πρὶν ἢ ἔτι τελειοποιηθῇ ἢ σύμβασις αὐτῇ, ὁ ἀγοραστής ἀπαλλάσσεται πάσης εὐθύνης, διότι οἱ κίνδυνοι πρὸ τῆς τελειοποιήσεως τοῦ συναλλάγματος ἀφορῶσιν εἰς τὸν κύριον. 179 (1861).

Ἐπὶ ἀγοραπωλησίας καρπῶν ἐτοίμων πρὸς συλλογὴν, οἱ κίνδυνοι ἀφορῶσιν εἰς τὸν ἀγοραστήν N. 78 § 3 Π. (18.1), ὅθεν καὶ τοῦ πρὸς ἑρισμὸν ὠρίμου χόρτου. 484 (1852).

Κατὰ τοὺς N. 35 § 5—7, N. 62 § 2 Π. (13.1) N. 1 § 1, N. 4 § 1, N. 5 Π. (18.6) καὶ Κώδ. (4.48), ἐὰν ἡ πώλησις ἀπαιτῇ μέτρησιν ἢ ἀρίθμησην, ἵνα προσδιορισθῇ ἀκριβῶς τὸ ποσὸν τοῦ πωλουμένου πράγματος ἢ τοῦ τιμήματος, ὁ πρότερον παρὰ τῷ πωλητῇ κίνδυνος τοῦ πράγματος μεταβαίνει εἰς τὸν ἀγοραστήν, ἂν αὐτὸς κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν μέτρησιν ἢ τὴν ἀρίθμησην, κατὰ δὲ τὴν διατ. 3 Βασ. (53.8) καὶ N. 1 § 3 Π. (55.6), ἐὰν ὀρισθῇ χρόνος τῇ μετρήσει καὶ ἐμποδίζῃ ὁ ἀγοραστής, ἐπιτρέπεται τῷ τρίτῳ νὰ χύσῃ τὸν οἶνον, ἀφοῦ ἀναγγεῖλῃ τοῦτο πρότερον εἰς τὸν ἀγοραστήν. 190 (1865).

Πώλησις ὑπὸ στάθμισιν, ἀρίθμησην ἢ μέτρησιν, δὲν λογίζεται, κατὰ νόμον, τελεία, ἀλλ' ὑπὸ τὴν αἴρεσιν νὰ ὀρισθῇ διὰ τῆς σταθμίσεως, ἀριθμήσεως ἢ μετρήσεως τὸ τίμημα, δι' οὗ ἡ πώλησις καταρτίζεται ἐπομένως, ἐὰν ἡρτημένης ἔτι τῆς αἵρέσεως παραδοθῇ τὸ πρᾶγμα τῷ ἀγοραστῇ, οἱ κίνδυνοι ἀφορῶσιν εἰς τὸν πωλητήν, ἐὰν πρὸ τῆς σταθμίσεως ἀπωλεσθῇ ἐξ ἀνωτέρας βίας (π. χ. ἐὰν ἀπωλεσθῇ ἀρπαγῇ), καθ' ἧς δὲν ἡδύνατο νὰ ἀντιστῇ ὁ ἀγοραστής· N. 35 § 56 Π. (18.1) Βασ. 33 (19.1) N. 8 πρ. Π. (18.6). 42 (1845) 46 (1852) 212 (1869).

Ἐκ τοῦ συνδ. τῶν ἄρθρ. 10, 12, 13, 14 καὶ 16 τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1855 Β. Δ. περὶ ἐκτελέσεως τοῦ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων φόρων καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας νόμου, ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ πλειστηριασμὸς τῶν προσόδων, ὁ γυνόμενος παρὰ τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν, ἔχει ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν διὰ τὸ Δημόσιον μόνον, ἐὰν ἐντὸς 5 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν καθυπεβλήθησαν εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν τὰ τῆς δημοπρασίας

πρακτικά, ἐγκριθῇ, ἄλλως καθίσταται ἀνίσχυρος καὶ ἄνευ ἀποτελέσματος. Ἐκ τούτου δ' ἔπεται, ὅτι καίτοι ὁ τελευταῖος πλειοδότης ἅμα ὑπογράψῃ τὰ τῆς δημοπρασίας πρακτικά καθίσταται τὸ κατ' αὐτόν ἐκτοτε ὑπόχρεως, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ εἰρημένου διατάγματος, καὶ δὲν δύναται ν' ἀνακαλέσῃ τὴν προσφορὰν του, τοῦτο ὁμῶς γίνεται ὑπὸ τὴν μνημονευθεῖσαν αἴρεσιν τῆς μελλούσης ἐγκρίσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ. Ἐπομένως, ἐὰν μετὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς δημοπρασίας καὶ πρὸ τῆς ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου κοινοποιήσεως τῆς ἐγκρίσεως τοῦ ὑπουργείου ἐπῆλθεν ἐξ ἀνωτέρας βίας παντελὴς καταστροφή τῶν καρπῶν, τὸ Δημόσιον δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ καταδιώξῃ τὸν πλειοδότην, διότι κατὰ τὰς ὑπὸ ἀναβλητικὴν αἴρεσιν ἀγοραπωλησίας, ἐὰν πρὸ τῆς πληρώσεως τῆς αἰρέσεως ἐπέλθῃ τυχερὰ ἐντελὴς καταστροφή τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἀγοραπωλησίας, ἡ ζημία αὕτη ἀφορᾷ εἰς τὸν πωλητὴν, ἐὰν δ' ἐπέλθῃ μόνον μερικὴ ἐξαχρείωσις ἢ βλάβη τοῦ πωληθέντος ἀντικειμένου, αὕτη ἀφορᾷ εἰς τὸν ἀγοραστήν, τῆς αἰρέσεως πληρωθείσης Ν. 8 Π. (18.6) Β.σ. 2 (19.6). Ἄλλως δέ, ἀφοῦ μόνον ἡ ἐγκρισις τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καθιστᾷ τὸ συμβαλλόμενον Δημόσιον ὑπόχρεον εἰς τὴν ἀγοραπωλησίαν, ἔπεται ὅτι ἡ ἐγκρισις αὕτη ἀπετέλει τὴν ὀριστικὴν εἰς τὴν ἀγοραπωλησίαν συναίνεσιν τοῦ Δημοσίου, τουτέστι τὴν ἐντελὴ κατάρτισιν τῆς ἀγοραπωλησίας ταύτης Ν. 2 Κῶδ. (4.38) καὶ Ν. 9 Μ. (18.1). ὅταν δέ, καθ' ἣν στιγμὴν καταρτίζεται τὸ συνάλλαγμα τῆς ἀγοραπωλησίας, δὲν ὑπάρχῃ ἡ κατεστράφη ἐντελῶς τὸ ἀντικείμενον αὐτοῦ, δὲν ὑφίσταται ἀγοραπωλησία Ν. 8, 15, 57 καὶ 58 Π. (18.1). 249 (1853) 334 (1861) 130 καὶ 206 (1873) 346 (1875) 249 (1881).

Ἡ σύμβασις, καθ' ἣν τὸ Δημόσιον, ἐκποιεῖ τὸ δικαίωμα τῆς φορολογίας τῶν δημητριακῶν καρπῶν οὐδόλως εὐθύνεται ἀπέναντι τοῦ ἀγοραστοῦ διὰ τὰς ζημίας, αἵτινες ἤθελον τυχόν προέλθῃ ἐξ οἰασθήποτε αἰτίας καὶ διὰ πᾶσαν θεομηνίαν οὐ μόνον μετὰ τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως, ἀλλὰ καὶ πρὸ αὐτῆς (διὰ τῆς ἐγκρίσεως), εἶνε ἑγκυρος, καὶ δι' αὐτῆς παρητήθη ὁ ἐνοικιαστὴς τοῦ δικαιώματος, ὅπως ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τῆς συμβάσεως ἢ τὴν μείωσιν τοῦ τιμῆματος, ἔνεκα τῆς πρὸ τῆς ἐγκρίσεως ἐπελθούσης καταστροφῆς πλεόν τοῦ ἡμίσεως τῶν δημητριακῶν καρπῶν, διότι αἱ διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ νόμου περὶ τῶν κινδύνων τῶν ἀντικειμένων τῶν συμβάσεων, μὴ οὔσαι δημοσίας τάξεως,

δύνανται νὰ τροποποιηθῶσι διὰ τῆς θελήσεως τῶν συμβαλλομένων.
185 (1881).

Κατὰ τοὺς Ν. 11 Π. (18.6) Ν. 41 Π. (19.2) Β. 10 (1.40), ὁ ἐμπρησμὸς τοῦ πωληθέντος πράγματος, γενόμενος ὑφ' ἑτέρου καὶ οὐχὶ τοῦ πωλητοῦ, εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἀφορᾷ, καίπερ πρὸ τῆς παραδόσεως συμβάς, ἐὰν οὗτος οὐδεμίαν ἀμέλειαν περὶ τὴν φύλαξιν τοῦ πράγματος ἀποδίδῃ τῷ πωλητῇ.
199 (1866).

§ 25

Κατὰ τὸν Ν. 28 Π. (18.1), δὲν εἶνε ἄκυρος ἡ πώλησις, ἐὰν ὁ πωλητὴς, μὴ ὢν κύριος, δὲν μεταβιβάσῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν τὴν κυριότητα, διότι ἐνόσφ δὲν ἐπέλθῃ ἐκνίκησις, πληροῦται ὁ σκοπὸς τῆς συμβάσεως τοῦ ἐξεῖναι τὸν ἀγοραστὴν ἔχειν τὸ πρᾶγμα.
431 (1880).

Ἡ πώλησις τοῦ ἀλλοτρίου πράγματος δὲν εἶνε ἄκυρος, διότι ὁ πωλητὴς φέρει πάντοτε ἐκ τοῦ νόμου τὴν ὑποχρέωσιν νὰ καταστήσῃ τὸν ἀγοραστὴν ἰδιοκτήτην τοῦ πωληθέντος, ὅπερ, ἅμα ὡς ἐξ οἴουδ' ἂν ποτε λόγου περιέλθῃ εἰς τὴν κυριότητα τοῦ πωλητοῦ ἀνήκει αὐτοδικαίως τῷ ἀγοραστῇ.
13 καὶ 178 (1879).

Ἐπικαλούμενος δὲ ὁ πωλητὴς τὴν ἀκυρότητα τοῦ συμβολαίου ἐπὶ τῷ ἀνωτέρῳ λόγῳ, ἀποκρούεται δι' ἐνστάσεως δόλου, κατὰ τοὺς Ν. 1 πρ. καὶ 2 Π. (21.1) Βασ. 29, 12 § 1 καὶ 2, Ν. 72 Π. (6.1) Βασ. 75, 1, 71 Ν. 17 Π. (21.2) Βασ. 19, 11, 16, Ν. 4 § 32 Πανδ. (44.4).
13 (1879).

Ὁ παρὰ μὴ κυρίου ἀγοράσας ἔχει ἀγωγὴν ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ πωλητοῦ, οὐχὶ δὲ ἀπαίτησιν κατὰ τοῦ ἀληθοῦς κυρίου περὶ τῆς ἀξίας τῆς παρ' ἄλλου καὶ ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ κυρίου ἐγερθείσης οἰκοδομῆς.
64 (1849).

Ὁ κύριος ἔχει μὲν κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ τοῦ ὑφαιρεθέντος πράγματός του ἀγωγὴν διεκδικήσεως, οὐχὶ ὅμως καὶ περὶ ἀποζημιώσεως, ἥτις ἀρμόζει μόνον κατὰ τοῦ πωλητοῦ, ἐκτὸς ἐὰν ἀποδείξῃ τὴν κακὴν τοῦ ἀγοραστοῦ πίστιν. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ ἐν περιπτώσει πωλῆσεως κατασχεθέντος πράγματος, ὁπότε δὲν χωρεῖ ἀγωγή περὶ ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς κατασχέσεως ἀγοράσαντος τὸ κατασχεθὲν πρᾶγμα.
45 (1858).

Ὁ συγκοινωνὸς κοινοῦ τινος πράγματος ἢ ὁ συνεταῖρος δὲν δύναται, ἄνευ τῆς τῶν λοιπῶν συγκοινωνῶν ἢ συνεταίρων συναινέσεως,

οὐδ' ὀλόκληρον τὸ κοινὸν πρᾶγμα, οὐδ' ὠρισμένον αὐτοῦ μέρος νὰ διαθέσῃ, ἀλλ' ἔχει μόνον δικαίωμα νὰ ἐκποιήσῃ τὸ ἰδανικὸν αὐτοῦ μέρος, ὅπερ ἐξουσιάζει Ν. 28 (10.3) Ν. 65 (17.2) Ν. 3 Κώδ. (4.5) Βασ. 78 καὶ 79 (19.8). ἐκ δὲ τῶν ἀπαγορευτικῶν τούτων διατάξεων ὡς καὶ ἐκ τοῦ Ν. 1 Κώδ. (4.52) συνάγεται, ὅτι ἡ ἀπαλλοτριώσις τοῦ ἐταιρικοῦ ἢ κοινοῦ πράγματος, ἡ γενομένη παρὰ τινος συγκοινωνοῦ ἢ συνεταῖρου, δὲν δύναται νὰ βλάβῃ τὸν συνεταῖρον, παρὰ τὴν συναίνεσιν τοῦ ὁποῖου ἀπηλλοτριώθη τὸ ἐταιρικὸν πρᾶγμα, οὗτος ὁμως δύναται νὰ καταδιώξῃ οὐ μόνον τὸν ἀπαλλοτριώσαντα συνεταῖρον διὰ πᾶσαν ζημίαν, προελθοῦσαν ἐκ τῆς πωλήσεως ταύτης καὶ ἐκ τῆς παρακλήρου διαλύσεως τῆς ἐταιρίας, ἀλλὰ διὰ διεκδικητικῆς ἀγωγῆς καὶ τὸν τρίτον, πρὸς ὃν παρεχωρήθη τὸ ἐταιρικὸν πρᾶγμα, καὶ νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ τὴν διανομὴν τοῦ πράγματος τούτου, ἵνα λάβῃ τὸ ἀνήκον αὐτῷ μέρος.

233 (1849) 336 (1853).

Κατὰ τὴν συνθήκην τῆς 18 Φεβρουαρίου 1844 μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας (ἄρθρ. 5), ἐὰν τὸ αὐτὸ κτῆμα ἐπωλήθῃ πρὸς διαφόρους, χορηγεῖται αὐτοῖς δικαίωμα ν' ἠμφισβητήσωσι μεταξὺ των ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, τίς εἶνε ὁ ἀρχαιότερος ἀγοραστής, τουτέστι ὁρίζεται, κατ' ἐξαίρεσιν τῶν γενικῶν ἀρχῶν, ἀγωγή εἰς τὸν ἕτερον κατὰ τοῦ ἑτέρου.

42 (1853).

§ 26

Ἐπὶ πωλήσεως ὑπὸ ὄρον καταπιστεύσεως, ὁ Ν. 7 Π. (18.3) καὶ Βασ. 2—4 (10.γ), ὀρίζων τὸν τῆς ἐπιλογῆς τρόπον, ἀναφέρει ζήτησιν ἀπλὴν τοῦ τιμήματος, ἥτις δύναται νὰ γίνῃ καὶ ἐξωδίκως, ἂνευ ἐγέρσεως ἀγωγῆς.

68 (1889).

Οὐδαμῶς συνάγεται ἐκ τῶν Ν. 3, Ν. 4 § 2, Ν. 6 § 2 καὶ Ν. 7 Π. (18.3), ὅτι ἐπὶ ἀγοραπωλησίας ὑπὸ ὄρον καταπιστεύσεως, ὁ πωλητής, ὅστις πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς πρὸς πληρωμὴν τοῦ τιμήματος προθεσμίας ἐκχωρεῖ τὴν ἐκ τοῦ τιμήματος ἀπαίτησίν του, θεωρεῖται παραιτηθεὶς τοῦ δικαιώματος τῆς λύσεως τῆς ἀγοραπωλησίας.

34 (1891).

§ 27

Κατὰ τὸν Ν. 2 Κώδ. (4.54), τὸ σύμφωνον τῆς ἐξωνήσεως εἶνε προσωπικόν, τουτέστι γεννᾷ προσωπικὴν μόνον ἀγωγὴν ὑπὲρ τοῦ πω-

λητοῦ, χωρὶς νὰ ἔχη ἔννομόν τινα συνέπειαν κατὰ τρίτων, οἵτινες ἐν-
τὸς τῆς ὀρισθείσης πρὸς ἐξώνησιν προθεσμίας ἐκτήσαντο ἐμπράγματα
ἢ ἄλλα δίκαια ἐπὶ τοῦ κτήματος. 291 (1893).

§ 28

Οὐδεὶς νόμος περιορίζει τὰ συμβαλλόμενα μέρη, ὅπως συμφωνή-
σωσι περὶ τυχηρῶν καὶ κινδύνων τοῦ ἀγοραζομένου πράγματος ἄλλως
ἢ ὡς νόμος κανονίζει. 109 (1859) 185 (1881).

Αἱ διατάξεις τοῦ νόμου, καθ' ὅς ἐπὶ πώλησεως πραγμάτων, μέ-
ρος κατ' ἀριθμὸν συνόλου τινὸς ἀποτελούντων, ἢ πώλησις δὲν θεωρεῖ-
ται τελεία μέχρι τῆς ἐκ τοῦ συνόλου ἀποχωρίσεως τοῦ πωληθέντος μέ-
ρους, δὲν ἀποκλείουσι τὴν τυχὸν ἐναντίαν συμφωνίαν περὶ τῆς μετα-
βιβάσεως τῆς κυριότητος τοῦ πωληθέντος μέρους καὶ πρὸ τῆς ἐκ τοῦ
συνόλου ἀποχωρίσεως αὐτοῦ, διότι ἡ τοιαύτη συμφωνία, καθιστῶσα
τὸν ἀγοραστὴν μέχρι τῆς ἀποχωρίσεως συγκύριον μετὰ τοῦ πωλητοῦ
ἐπὶ τοῦ ὅλου πράγματος, ἀναλόγως τοῦ πωληθέντος ὀρισμένου κατ' ἀ-
ριθμὸν μέρους, δὲν ἔχει τι τὸ ἀθέμιτον. 143 (1864).

Εἰς οὐδεμίαν ἀπαγορευτικὴν διάταξιν ἀντίκειται ἡ μεταξὺ πωλη-
τοῦ καὶ ἀγοραστοῦ συμφωνία, ὅπως ἀναλάβῃ ὁ πωλητὴς τὸ ὑπ' αὐτοῦ
πωληθέν τῷ ἀγοραστῇ πρᾶγμα, ἄνευ τινὸς ἐπιταγῆς, ἀλλ' ἀμέσως
δι' ἐκτελέσεως τοῦ περὶ τῆς συμφωνίας ταύτης συμβολαίου, διὰ δι-
καστικοῦ κλητῆρος ἐνεργουμένης, ἐὰν τυχὸν δὲν πληρωθῶσιν ἐμπρο-
θέσμως πᾶσαι αἱ τοῦ τιμήματος ὁσείας, διότι ὁ πωλητὴς τοῦ πράγ-
ματος καὶ νομεὺς ὢν αὐτοῦ, ὅτε πωλεῖ, ὑπ' οὐδενὸς καλύπεται νόμου
νὰ ἐπιφυλάξῃ ἑαυτῷ διὰ τοιαύτης συμφωνίας τὴν δεσποτείαν καὶ νο-
μὴν, ὑπὸ τὴν αἵρεσιν, ἂν δὲν λάβῃ ἐμπροθέσμως τὸ ὅλον τίμημα (N.
38 § 1 (41.2) B. (50.2) N. 2 § 5 (39.5) B. (47.1)· κύριος δὲ
καὶ νομεὺς ὢν τοῦ πράγματος ἀπὸ τῆς καθυστερήσεως τοῦ τιμήμα-
τος, ἀφ' οὗ χρόνου δηλονότι ἐξῆλθεν ἡ αἵρεσις, οὐδὲν δίκαιον κυριότητος
ἢ νομῆς προσβάλλει τοῦ ἀγοραστοῦ, ἀναλαμβάνων αὐτὸς τὸ πρᾶγμα,
ἢ δι' ἄλλου, καὶ ταῦτα κατὰ τὰ συμπεφωνημένα μεταξὺ πωλητοῦ καὶ
ἀγοραστοῦ, ὅστις ἀπὸ τῆς καθυστερήσεως παύει νὰ ᾔνη κύριος καὶ νο-
μεὺς τοῦ πράγματος. 91 (1872).

Ἡ συμφωνία τοῦ πωλητοῦ καὶ ἀγοραστοῦ περὶ μὴ εὐθύνης τοῦ τε-
λευταίου διὰ τὴν ἑκτασιν τοῦ πωληθέντος, ἔχουσα πλήρη ἰσχύν, καθὼ

μὴ ἀντικειμένη εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν, ἀποκλείει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν Ν. 52 (19.2) 40 § 2 (18.1) 26 § 4 (12.6) 15, 69 § 6 (21.2) 2 πρ., 4 § 1, 42 (19.1) τῶν Πανδεκτῶν, καθ' οὓς ἕνεκα τῆς ἡσσονος ἐκτάσεως τοῦ πωληθέντος δικαιούται ὁ ἀγοραστής, κατὰ κανόνα, ν' ἀπαιτήσῃ τὴν μείωσιν τοῦ τιμήματος. Ἐνεκα δὲ τῆς εἰρημένης συμφωνίας, οὐδεὶς δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ δόλου τοῦ πωλητοῦ ἢ πλάνης τοῦ ἀγοραστοῦ ὡς πρὸς τὴν ἑκτασιν τοῦ ἐπιδόκου. 142(1887).

§ 29

Τὸ συνάλλαγμα, δι' οὗ ἀναδέχεται τις πρὸς ἰδίαν αὐτοῦ ὀφείλειαν τὴν εἰσπραξίν τῶν πρὸς τὸ Δημόσιον ὀφειλομένων δυνάμει τοῦ νόμου φόρων, εἰς εἶδῃ συλλεκτέων, ἐφ' ὠρισμένῳ εἰς τὸ Δημόσιον πληρωτέῳ τιμήματι εἰς εἶδῃ, δὲν εἶνε συνάλλαγμα μισθώσεως, ἐκ δὲ τῆς διακηρύξεως τῆς ἀρχῆς καὶ τῶν ὁμολογιῶν τῶν συμβαλλομένων, διαλαμβανουσῶν τὴν λέξιν «ἐνοικίαισις» δὲν ἀλλοιοῦνται τὰ στοιχεῖα καὶ ὁ χαρακτὴρ τῆς προκειμένης συμβάσεως, ἐπομένως ἐπὶ ταύτης δὲν ἐφαρμόζονται αἱ περὶ βλάβης ἐκ θεομηνίας διατάξεις τοῦ νόμου. 112 (1866).

Ἡ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου παραχώρησις τῶν περὶ φορολογίας δικαιωμάτων αὐτοῦ δὲν εἶνε μίσθωσις, ὡς μὴ παραχωρουμένης τῆς χρήσεως πράγματος, ἀποδοτέου μετὰ τὸν προσδιωρισμένον χρόνον, ἀλλὰ συνάλλαγμα ἀγοραπωλησίας, περὶ οὗ προνοοῦσιν οἱ Ν. 8 καὶ 78 § 3 Πανδ. (18.1), ὁ δὲ πωλητὴς δὲν ὀφείλει νὰ παρέξῃ εἰμὴ τὴν νομὴν ἢ τὴν χρῆσιν τοῦ πωλουμένου Ν. 25 § 1 (18.1), μετὰ δὲ τὴν πώλησιν καὶ ἰδίως μετὰ τὴν παράδοσιν ὁ κίνδυνος τοῦ πωληθέντος ἀφορᾷ εἰς τὸν ἀγοραστήν, ὅστις οὐδὲν ἤττον ὑποχρεοῦται εἰς ἀπόδοσιν τοῦ τιμήματος, ἂν ἡ ἀπώλεια αὐτοῦ δὲν προῆλθεν ἐξ ἀμελείας τοῦ πωλητοῦ Ν. 34 § 6 (18.1) καὶ Ν. 4 καὶ 6, Κώδ. (4.48) Βασ. (19.6) § 16, 18.

192 (1870).

Ἡ σύμβασις, δι' ἧς τὸ Δημόσιον μεταβιβάζει εἰς ἕτερον, ἐφ' ὠρισμένῳ ἀντιτίμῳ, τὴν ἐξάσκησιν τοῦ δικαιώματος τῆς φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς, εἶνε μὲν πώλησις τοῦ εἰς τὸ Δημόσιον ἀνήκοντος μέρους δικαιώματι φορολογίας τῶν παραχθισομένων κατὰ τὸ ἔτος, εἰς ὃ ἀναφέρεται ἡ σύμβασις, καρπῶν, δὲν εἶνε ὅμως πώλησις ἐλπίδος, ἀλλὰ πράγματος ἐλπίζομένου Ν. 8 πρ. Π. (18.1), ἐκτὸς ἂν ἐκ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως συνάγῃται, ὅτι ὁ ἐνοικιαστής ἢ ὁ ἀγοραστής τῶν

προσόδων χρεωστεῖ τὸ τίμημα εἴτε παραχθῶσιν, εἴτε μὴ καρποὶ ἐκ τῶν φορολογητέων. Ν. 11 καὶ 18 Π. (19.1).

286, 308, 370 καὶ 411 (1864).

Ἡ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, ἐφ' ὠρισμένῳ τιμήματι, παραχώρησις τοῦ δικαιώματος τῆς φορολογίας τῶν ἐλαιοδεκάτων, ἀποτελεῖ κυρίως σύμβασιν πωλήσεως μέλλοντος ἢ ἐλπιζομένου πράγματος, οὐχὶ δὲ πώλησιν ἐλπίδος. Ἐπομένως, ὁ ἀγοραστὴς ἀπαλλάσσεται τῆς πληρωμῆς τοῦ τιμήματος, εἴτε καθ' ὅλου, εἴτε ἐν μέρει, καθ' ὃ μέτρον κατέστη τυχὸν ἀδύνατος ἢ τε εἰσπραξίς καὶ ἡ βεβαίωσις τοῦ φόρου καὶ ἡ εἰς τὸ διαφέρειν ἐνοχὴ τοῦ Δημοσίου, διότι ἐκ τῆς ἰδιαζούσης φύσεως τοῦ προκειμένου συναλλάγματος πηγάζει ἡ ὑποχρέωσις τοῦ Δημοσίου, ὅπως καταστήσῃ, δι' ὧν διαθέτει ἀναγκαστικῶν μέσων, δυνατὴν τῇ ἀγοραστῇ τὴν ἐνάσκησιν τοῦ εἰς αὐτὸν μετατεθέντος δικαιώματος φορολογίας, συνισταμένην εἰς τοῦ φόρου τὴν βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξίν, ἥς ὑποχρεώσεως ἡ ἀθέτησις ἐπάγεται τὴν διαληφθεῖσαν τοῦ Δημοσίου ἐνοχίην.

336 (1877).

Ἡ ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου παραχώρησις ἐφ' ὠρισμένον χρόνον καὶ ἀνθ' ὠρισμένου ἀνταλλάγματος τῶν δημοσίων φόρων καὶ τῆς ἐπικαρπίας, ἀποτελεῖ ἀγορὰν ἐλπιζομένου πράγματος, καὶ τὸ Δημοσίον, καθὼ πωλητὴς, ἐνέχεται, κατὰ τοὺς Ν. 11 καὶ 13 Π. (19.1) καὶ Βασ. 2, 3 καὶ 11 (10.8), ὅπως παραδώσῃ τὴν σχολαίαι νομὴν τῶν παραχωρηθέντων, ὑποχρεούμεναν ἄλλως εἰς ἀποζημίωσιν, ἀντίστοιχον τῆς τοιαύτης ὑποχρεώσεως.

144 (1888).

Ἐπὶ ἀγορᾷ ἐλπίδος, οἷα εἶνε ἡ ἐκμίσθωσις προσόδων, προϋποτίθεται πάντοτε, ὅτι θέλει πραγματοποιηθῇ ἡ πράξις, ἐκ τῆς ὁποίας προσδοκᾶται ἡ ἐκ τῆς ἐλπίδος ὠφέλεια, ἄλλως, ἂν ἐκ προοιμίων καταστῇ ἀδύνατος ἡ πραγματοποίησις αὐτῆς τῆς πράξεως ὅπωςδὴποτε, τὸ συνάλλαγμα εἶνε ἀνίσχυρον, ἂν δ' ἐμποδισθῇ ἐκουσίως παρ' αὐτοῦ τοῦ πωλητοῦ, οὗτος ἐνέχεται εἰς τὸ διαφέρειν.

45 (1870).

Ἡ σύμβασις μεταξὺ ἰδιώτου καὶ τοῦ Δημοσίου περὶ μεταβιβάσεως ὑπὸ τοῦ δευτέρου εἰς τὸν πρῶτον τῆς ἐξασκήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς τῶν ἡρτημένων καρπῶν φορολογίας καὶ τοῦ τῆς ἐπικαρπίας ἐφ' ὠρισμένον χρόνον, εἴτε συλλέξει κατὰ τὸν ὀριθέντα χρόνον καρπούς, εἴτε μὴ, εἶνε ἀγορὰ ἐλπίδος (Ν. 8 § 1 Π. 18.1). Ἀλλά, κατὰ τοὺς Ν. 8 πρ. Ν. 15 πρ. Ν. 57 § 1, 2 καὶ 3, Ν. 58 (18.1) καὶ Ν. 1 (8.4),

ὅπως ὑπάρξῃ ἀγοραπωλησία, δεόν νά ὑπάρχῃ τὸ πωλούμενον κατὰ τὴν στιγμήν τῆς συνάψεως τῆς συμβάσεως, ἄλλως εἶνε ἄκυρος· ἐπὶ δὲ τῆς ἀγορᾶς ἐλπίδος ἐφαρμοζομένης τῆς ἀρχῆς ταύτης, δεόν νά μὴ εἷχε, κατὰ τὴν στιγμήν τῆς συνάψεως τῆς συμβάσεως, ματαιωθῇ ἡ ἐλπίς καὶ νά ᾔτο τότε δυνατὴ ἐπομένως, ἐὰν ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω συμβάσεως οἱ ἡρτημένοι καρποί, οὔτινες ἀπετέλουν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγοραπωλησίας, εἶχον ἤδη διαρπαγῇ καὶ συνεπῶς οὐδεμία ἐλπίς ὑπῆρχε τῷ ἰδιώτῃ, ὅπως φορολογήσῃ καὶ λάβῃ δικαίωμα ἐπικαρπίας ἐξ αὐτῶν, ἡ σύμβασις εἶνε ἄκυρος καὶ ὁ ἰδιώτης ἀπαλλάσσεται τῆς ὑποχρέωσεως πρὸς πληρωμὴν τοῦ τιμήματος τῷ Δημοσίῳ. 259 (1878).

Κατὰ τὸν νόμον, οἱ ἐνοικιασταὶ δημοτικῶν δασμῶν προδήλως δὲν εἶνε δημοτικοὶ λειτουργοί, οὐδ' ἐντολοδόχοι, ἀναδεχθέντες ἄνευ ἀμοιβῆς ἢ ἐπ' ἀμοιβῇ ἐπιμέλειαν ἢ διοίκησιν Δήμου ἢ τὴν διὰ λογαριασμὸν αὐτοῦ εἰσπραξίν καὶ πρὸς αὐτόν ἀπόδοσιν τῶν εἰσπραττομένων καὶ ὑπεύθυνον ἀμέσως καθιστῶντες τὸν Δήμον, διὰ πᾶσαν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς ἐνέργειάν των καὶ παράδοσιν Ν. 2 πρ. καὶ § 1—6 Π. (17.1) Ν. 6 § 1—7 Ν. 10 Ν. 20 Βασ. (14.1), ἀλλ' ἐκδοχαῖς ἢ ἐκλήπτορες οἱ τοιοῦτοι λεγόμενοι, ἐνοικιασταὶ εἰσὶν ἐπὶ τῇ παραδοχῇ χρηματικοῦ ἀνταλλάγματος καὶ καθ' ὠρισμένον χρονικὸν διάστημα, οὐπερ ὁ Δήμος νομίμως ἤθελεν εἶχε δικαίωματος πρὸς εἰσπραξίν δασμοῦ τινος, δι' ἴδιον ἑαυτῶν λογαριασμὸν εἰσπράττοντες καὶ δι' ἑαυτοὺς τὰ εἰσπραττόμενα κτώμενοι Ν. 1 § 2 Π. (37.4) Ν. 2 § 1 καὶ 3, Π. (18.4) Ν. 89 Κώδ. (43.9), Βασ. (56.1) Βασ. (19.4) β', λα', λβ'. 269 (1883).

§ 30

Ὁ ἀγοραστής δὲν δύναται νά ἐγείρῃ κατὰ τοῦ πωλητοῦ ἀγωγὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἔνεκεν ἐκνικήσεως πρὸ τῆς ὀριστικῆς ἀπωλείας τῆς κυριότητος τῶν γαιῶν Ν. 35, Ν. 11 § 13 Πανδ. (19.1).

87 (1860).

Ἐκνικήσις δὲν ὑπάρχει, ὅταν ὁ ἀγοραστής ἀπωλέσῃ δικαστικῶς τὴν νομὴν ἀπλῶς τοῦ πωληθέντος αὐτῷ πράγματος Ν. 35 Π. (19.1) Ν. 11 § 13 αὐτόθι, Ν. 29 § 1 Π. (21.2), ἐπομένως ἡ ἔνεκα τῆς ἀπωλείας τῆς νομῆς ἐγειρομένη ἀγωγή περὶ ἀποζημιώσεως δὲν κρίνεται κατὰ τὰς περὶ ἐκνικήσεως ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ἰδίως δὲ δὲν εἶγε

ἀναγκαία αὐτῆς προϋπόθεσις ἡ ἀνακοίνωσις τῆς δίκης εἰς τὸν πωλητήν, ὡς ἀπαιτεῖται ἐπὶ τῶν καθ' ἑαυτὸ ἐκνικήσεων. 299 (1860).

Κατὰ τὸν Ν. 1 Π. (19.1), ἐὰν ὁ πωλητὴς δὲν παραδώσῃ εἰς τὸν ἀγοραστὴν σχολαίαν νομὴν κατὰ Ν. 2 § 1 καὶ Ν. 3 Π. (19.1), ἤτοι τοιαύτην, ὥστε νὰ ᾔνε κατὰ τὸν χρόνον τῆς παραδόσεως ὁ ἀγοραστὴς ὑπέρτερος ποντὸς τρίτου, ἀξιούντος νομὴν ἐπὶ τοῦ πωληθέντος πράγματος, χωρεῖ ἡ ἐκ τοῦ συναλλάγματος ἀγωγή πρὸς ἐκπλήρωσιν αὐτοῦ, ἤτοι πρὸς παράδοσιν τοῦ πράγματος ἐλευθέρου πάσης κατοχῆς τρίτου, ἢ ἀγωγή περὶ ἀποζημιώσεως, ἔνεκα μὴ ἐκτελέσεως τῆς ἐπιβαλλομένης πρὸς παράδοσιν ὑποχρεώσεως ἢ ἀδυναμίας πρὸς παράδοσιν, μηδὲ ὡς ἀπαιτουμένου νὰ προκληθῇ δίκη μετὰ τοῦ τρίτου, τοῦ ἀξιούντος κατοχὴν διανοίᾳ κυρίου, καθ' ἣν νὰ ἡττηθῇ ὁ ἀγοραστὴς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἀξιώσεως δεσποτείας ὑπὸ τοῦ τρίτου, ὅτε ἐφαρμόζονται αἱ ἀρχαὶ τῆς ἐκνικήσεως, ὅταν ὁ ἀγοραστὴς ἔχῃ τὴν πεποίησιν. ὅτι πράγματι ὁ τρίτος κατὰ τὸν χρόνον τῆς παραδόσεως εἶχε δικαίωμα τοιοῦτον ἐπὶ τοῦ κτήματος καί, ὅτι θέλει ἡττηθῇ εἰς τὴν μετ' αὐτοῦ δίκην, δύναται νὰ στραφῇ ἀμέσως κατὰ τοῦ πωλητοῦ, πρὸς ἀποζημιώσιν, ἀποδεικνύων, ὅτι ὁ τρίτος εἶχεν ἀληθῶς ἐπὶ τοῦ πράγματος τοιοῦτον δικαίωμα καὶ ὅτι πᾶσα κατ' αὐτοῦ δίκη θὰ ᾔτο, καὶ τῇ συνδρομῇ ἔτι τοῦ πωλητοῦ, περιττὴ καὶ ἀνωφελής. Ν. 11 § 12 Π. (19.1). 52 (1885) 115 (1890).

Ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἀγοραστοῦ ἀπλὴ γνῶσις, ὅτι τὸ πωλούμενον κτῆμα φιλονεικεῖται παρὰ τρίτου, δὲν ἀρκεῖ πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. 27 Κώδ. (8.45), ἀπαιτοῦντος νὰ γνωρίζῃ ὁ ἀγοραστὴς καὶ οὐχὶ νὰ νομίζῃ, ὅτι τὸ πωλούμενον εἶνε ἀλλότριον. 87 (1860).

§ 31

Κατὰ τὸν Ν. 1 Βασ. (19.11) Ν. 1, Ν. 39 § 2, Ν. 45 καὶ 64 Π. (21.2), ὁ ἀγοραστὴς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν διάρρηξιν τοῦ συναλλάγματος τῆς ἀγοραπωλησίας καὶ ἐπομένως ὅλον τὸ τίμημα τοῦ πωληθέντος εἰς αὐτὸν πράγματος, εἰμή, ὅταν τοῦτο ἐκνικηθῇ ὁλόκληρον· ἐὰν δὲ ἡ ἐκνίκησις περιορίζεται εἰς μέρος αὐτοῦ ἀδιαίρετον ἢ εἰς ὠρισμένον καὶ βέβαιον μέρος τοῦ κτήματος, τότε, εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν, ὁ ἀγοραστὴς δύναται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ πωλητοῦ μέρος τοῦ τιμήματος, ὅσον εἶνε τὸ ἐκνικηθέν, εἰς δὲ τὴν δευτέ-

ραν, δεόν νά κανονισθῇ τὸ ἀποδοτέον ποσὸν ἀναλόγως τῆς ἀξίας τῆς καλῆς ἢ κακῆς ποιότητος τοῦ ἐκνικηθέντος μέρους. 54 (1855).

§ 32

Ὁ ἀγοραστής, εἰς ὃν ἐπιστῶθῃ τὸ τίμημα καὶ κατέστη ὑπερήμερος, δὲν ἀπαλλάσσεται, ἐνεκεν ἐνδεχομένης ἐκνικήσεως, τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς πληρωμὴν τοῦ τιμήματος, ἐπομένως καὶ τῶν τόκων τῆς ὑπερήμερίας, μόνον δὲ ἀσφάλειαν δύναται νά ζητήσῃ παρὰ τοῦ πωλητοῦ. N. 18 § 1 Π. (18.6). 416 (1862).

Κατὰ τοὺς N. 18 § 1 Π. (18.6) Βασ. (10.5) 12, N. 24 Κώδ. (8.45) Βασ. (10.10) 22, ἐὰν πρὸ τῆς τοῦ τιμήματος καταβολῆς ἢ δεσποτεία τοῦ πραθέντος στασιασθῇ δικαστικῶς, δύναται ὁ ἀγοραστής, ἐνόσω ὁ τῆς ἐκνικήσεως κίνδυνος ὑφίσταται, νά παρακρατῇ τὸ τίμημα, εἰ μὴ λάβῃ περὶ τῆς ἐκνικήσεως ἀξιοπρίστους ἐγγυητάς.

226 (1869) 177 (1871) 192 (1874).

Κατὰ ταῦτα, ἀποβαίνει ἄσκοπος πρὸ τῆς ἀποπερατώσεως τῆς περὶ ἐκνικήσεως δίκης ἡ ἀγωγὴ τοῦ ὑπερθεματιστοῦ, ὅστις μαθὼν, ὅτι τὸ κτῆμα, δι' ὃ ἐποιήσατο προσφορὰν, διεκδικεῖται παρ' ἄλλου καὶ δὲν εἶνε τοσοῦτον ὅσον ἡγόρασεν, ἐγείρει ἀγωγὴν περὶ παραδόσεως τοῦ ἀγορασθέντος μετὰ τὸ πέρας τῆς δίκης. 192 (1874).

Καὶ ἐπὶ δημοσίου πλειστηριασμοῦ δικαιούται ὁ ὑπερθεματιστής νά κρατήσῃ τὸ μὴ εἰσέτι τυχὸν καταβληθὲν τίμημα, ἐν περιπτώσει ἐκνικήσεως, καὶ δὲν ἔχει σημασίαν τὸ ζήτημα, ἂν ἐνέχῃται διὰ τὴν ἐκνικήσιν ὁ δανειστής ἢ ὁ ὀφειλέτης. 177 (1871).

Παρουσιαζομένου ὑποθηκικοῦ βάρους ἐπὶ πωληθέντος κτήματος, δικαιούται ὁ ἀγοραστής νά παρακρατῇ τὸ τίμημα μέχρι ἐξαλείψεως τῆς ὑποθήκης ἢ ἀσφαλείας ἀξιοχρέου. N. 3, 5, 12 καὶ 24 Κώδ. (8.45) Βασ. 22 (19.19). 152 (1855) 66 (1892).

Τὴν περὶ τούτου δ' ἐνστασιν, ἐν περιπτώσει ἐκχωρήσεως τοῦ τιμήματος ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ, δύναται νά ἀντιτάξῃ ὁ ἀγοραστής καὶ κατὰ τοῦ ἐκδοχέως. N. 143 καὶ 175 Π. (50.17). 66 (1892).

Κατὰ τὸν N. 24 Κώδ. (8.45) καὶ Βασ. 19, 6, 12, τότε μόνον ὁ ἀγοραστής δικαιούται εἰς παρακράτησιν τοῦ τιμήματος, ἀπαιτῶν ἀξιοχρέους ἐγγυητάς, ὅταν ἐπὶκῇται σπουδαῖος κίνδυνος ἐκνικήσεως.

Περὶ δὲ τῆς σπουδαιότητος τοῦ τοιοῦτου κινδύνου κρίνει κυριαρχικῶς τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας. 207 (1893).

Εἶνε μὲν ἀληθές, ὅτι, ἐν περιπτώσει ἀπειλουμένης ἐκνικήσεως, ὁ ἀγοραστὴς δικαιούται νὰ παρακρατήσῃ τὸ τίμημα μέχρις ἀξιοχρέου ἀσφαλείας ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ, ἀλλ' ὁ κίνδυνος τῆς ἐκνικήσεως δέον νὰ ᾔη σπουδαῖος καὶ νὰ μὴ στηρίζεται εἰς ἀπλὰς ὑπονοίας. Ὅθεν, προκειμένου περὶ ἀγωγῆς, ἐνασκηθείσης ἤδη ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου δικαστηρίου, μόνῃ ἢ ἐκδοθησομένη ἐπ' αὐτῆς τελεσιδίκος ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου ἐκείνου δύναται νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ βασίμου ἢ μὴ αὐτῆς, ἄρα, ἐκκρεμοῦς ἔτι οὐσῆς τῆς περὶ ἐκνικήσεως ἀγωγῆς, τὸ κύρος τῆς πωλήσεως δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς φιλονεικούμενον καὶ ὁ ἀγοραστὴς, κατὰ νόμον, ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ τὸ τίμημα Ν. 18 § 1 Π. (18.6) Ν. 4 Βασ. (10.6) Ν. 24 Κώδ. (8.45) Ν. 22 Βασ. (10.19). Ὅθεν, τὸ δικαστήριον, παρ' ᾧ ἐγείρεται ἀγωγή περὶ πληρωμῆς τοῦ τιμήματος, δὲν δύναται νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ βασίμου ἢ μὴ τῆς παρ' ἄλλῳ δικαστηρίῳ ἐκκρεμοῦς περὶ ἐκνικήσεως ἀγωγῆς, ἀλλ' ὀφείλει ν' ἀναβάλλῃ τὴν ὀριστικὴν ἀπόφασίν του ἄχρις ἐκδόσεως τῆς ὀριστικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς περὶ ἐκνικήσεως δίκης ἐκ μέρους τοῦ δικαστηρίου ἐκείνου. 413 (1880).

Κατὰ τοὺς Ν. 18 § 1 Π. (18.6) Ν. 24 Κώδ. (8.45) Βασ. 16' (10.6), ἐγερθείσης ἀμφισβητήσεως περὶ τῆς κυριότητος τοῦ πωληθέντος, δὲν δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ τιμήματος ὁ ἀγοραστὴς, ἔνεκα τῆς ἀπειλουμένης ἐκνικήσεως, ἐφ' ὅσον δὲν λάβῃ περὶ αὐτῆς ἀξιοχρέους ἐγγυητάς· ἢ ἀμφισβήτησις δὲ τῆς κυριότητος καὶ ἢ ἀπειλὴ τῆς ἐκνικήσεως ὑφίσταται καὶ μετὰ τὴν δι' ὀριστικῆς καὶ τελεσιδικίου ἀποφάσεως ἀπόρριψιν τῶν ἀξιώσεων τοῦ τρίτου, ἐφ' ὅσον εἶνε παραδεκτὸν τὸ ἐνδικον τῆς ἀναιρέσεως μέσον κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, διότι ἐν περιπτώσει ἀναιρέσεως αὐτῆς, καθίστανται ἐκ νέου ἐξεταστέαι αἱ ἀξιώσεις τοῦ τρίτου, ὥστε εἶνε ἐνδεχομένη ἢ παραδοχὴ αὐτῶν καὶ ἡ ἀφαίρεσις τοῦ πράγματος ἀπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ· ἢ δὲ διάταξις, ὅτι ἡ ἀναιρέσις δὲν κωλύει τὴν ἐκτέλεσιν τῶν τελεσιδικίων ἀποφάσεων, ἀφορᾷ εἰς μόνην τὴν κυρίως ἐκτέλεσιν αὐτῶν ὡς πρὸς τοὺς διαδίκους, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐξεδόθησαν, καὶ τοὺς τρίτους, περὶ ὧν ρητῶς διατάττουσιν (Πολ. Δικ. 869).

226 (1869) 210 (1870) 98 (1871) 75 (1888).

§ 33

Ἐπὶ ἐκνικήσεως, ὁ λόγος τῆς πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέωσεως τοῦ πωλητοῦ, δὲν παρέχει ἔννομόν τι συμφέρον, ὅπως οὗτος ἀνακόψῃ, ὡς τρίτος, τὴν κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν, διότι ἡ ἀνακοπὴ αὕτη, ἥτις προϋποτίθῃσι μὴ ἀνακοινωθεῖσαν πρὸς τὸν πωλητὴν τὴν τῆς ἐκνικήσεως δίκην, δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ἀποτελεσματικῶς, εἰμὴ καθόσον ὁ ἀγοραστής δὲν ὑπερῃσπίσθη θεόντως ἢ ἀδίκως κατεδικάσθῃ, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, κατὰ τὸν Ν. 51 πρ. Ν. 53 § 1 Πανδ. (21.2) καὶ Ν. 8 Κώδ. (8.45), ὁ πωλητής, ἀπαλλασσόμενος τῆς πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέωσεως καὶ διὰ μόνην τὴν προεκτεθεῖσαν ἔλλειψιν τῆς ἀνακοινώσεως, οὐδαμῶς βλάπτεται ἐκ τῆς ἐναντίον τοῦ ἀγοραστοῦ ἐκδοθείσης ἀποφάσεως.

10 (1862).

Ἐὰν ὁ καθ' οὗ ἡ διεκδίκησις δὲν παρέλιπε ν' ἀνακοινώσῃ τὴν περὶ διεκδικήσεως τοῦ πωληθέντος κτήματος δίκην, δὲν ἔχει συνεπείας κατ' αὐτοῦ ἡ παράλειψις τῆς ἀνακοινώσεως τῆς περὶ κατοχῆς τοῦ αὐτοῦ κτήματος ἀγωγῆς, ἀφοῦ οὗτος τὴν κατοχὴν δὲν εἶχε παραιτήσῃ ἐκουσίως, οὔτε κατὰ τὴν ὑπεράσπισιν αὐτῆς ἐπὶ δικαστηρίου ἔγινεν ὑπαίτιος ἀμελείας Ν. 29 § 1 Π. (21.2).

208 (1866).

Κατὰ τὸν Ν. 63 § 2 Π. (21.2), τότε μόνον ἡ ἀνακοίνωσις δὲν ματαιοῖ τὴν ἔνστασιν, ὅτι ἡ ὑπόθεσις δὲν διεξήχθῃ προσηκόντως, ὅταν ὁ καθ' οὗ ἡ ἀνακοίνωσις προτείνῃ καὶ ἀποδείξῃ, ὅτι ἀπώλεσε τὴν δίκην ἐκ δόλου ἢ μεγάλης ραθυμίας.

10 (1884).

§ 34

Κατὰ τὸν Ν. 30 § 1 Π. (19.1), ὁ ἀγοραστής δικαιούται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ πωλητοῦ τὴν νόμιμον ἀποζημίωσιν, καίτοι ρητῶς δὲν προτείνει τὴν διάλυσιν τῆς πωλήσεως, ὅταν καὶ πρὸ τῆς ἐκνικήσεως ἀποδείξῃ, ὅτι οὗτος ἐν γνώσει ἐπώλησεν αὐτῷ ἀγνοοῦντι ἀλλότριον κτῆμα.

150 (1860).

Κατὰ τοὺς Ν. 4 πρ. Ν. 30 § 1 Π. (19.1) Βασ. 19, 8, 3, 10 καὶ Βασ. 29, 1, 88 καὶ Ν. 1 Κώδ. (5.12), ὁ πωλητής, ὡς καὶ ὁ εἰς προῖκα ὑποσχεθεὶς πρᾶγμα, ἐν γνώσει καὶ ὁμολογουμένως ἀλλότριον, εὐθύνεται εἰς ἀποζημίωσιν καὶ πρὸ τῆς δικαστικῆς ἐκνικήσεως αὐτοῦ.

85 (1882).

Κατὰ τὴν περιεχομένην ἐν τῷ Ν. 44 Πανδ. (49.1), Ν. 1 Κώδ.

(7.47) καὶ Ν. 87 Βασ. (Θ.8) γενικὴν διάταξιν, ἡ λόγῳ ἐκνικήσεως πληρωτέα ἀποζημιώσεις τῷ ἀγοραστῇ δὲν δύναται νὰ υπερβῇ τὸ διπλάσιον τοῦ ἀρχικοῦ τιμήματος. 197 (1879) 143 (1884).

Τοῦτο δέ, καίπερ προκειμένου περὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἐκνικηθέντος, κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκνικήσεως. 143 (1884).

Κατὰ τὸν Ν. 74 § 1 Π. (21.2), ἐπὶ ἀναγκαστικῆς ἐκποιήσεως, ὁ ὀφειλέτης, δι' ὃν ἐνεργεῖται ἡ πώλησις, δὲν ἐνέχεται εἰς τὸ διαφέρειν ἐν περιπτώσει ἐκνικήσεως τοῦ πωληθέντος, εἰμὴ καθ' ὅσον ὠφελήθη, ἀπαλλασσόμενος τοῦ ἰδίου χρέους. 35 (1891).

Κατὰ τὸν νόμον, ὁ πωλητὴς ἐν περιπτώσει ἐκνικήσεως ὑποχρεοῦται ν' ἀνορθώσῃ μόνον τὴν ζημίαν, ἣν ὑπέστη ὡς ἐκ τῆς ἐκνικήσεως ὁ ἀγοραστής, αὕτη δὲ συνίσταται εἰς τοὺς καρποὺς τοῦ παραχωρητέου ἀντὶ τοῦ ἐκνικηθέντος κτήματος. 142 (1890).

Ἐπὶ ἐκνικήσεως ἢ ἐπὶ μὴ παραδόσεως τοῦ πωληθέντος πράγματος, ὅπως ἐπιδικασθῶσι, κατὰ τὸν νόμον, εἰσοδήματα εἰς τὸν στερηθέντα παρανόμως τοῦ πράγματος, ἀπαιτεῖται νὰ ἐξακριβωθῇ, ἐὰν καὶ κατὰ πόσον παρήχθησαν ἢ ἠδύναντο νὰ παραχθῶσι τοιαῦτα, καὶ οὐδεμία τοῦ νόμου διάταξις ἐπιτρέπει ἀντὶ τῶν εἰσοδημάτων νὰ ἐπιδικάζωνται εἰς τὸν ἀγοραστὴν αὐτοδικαίως τόκοι ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ πράγματος. 23 (1887) 212 (1888).

Τόκος ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἐκνικηθέντος κτήματος ὀφείλεται τῷ ἀγοραστῇ ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἐστερήθη τῆς νομῆς αὐτοῦ, διότι ἐπὶ ἐκνικήσεων ἀποδίδεται, κατὰ Ν. 43 Π. (19.1) Ν. 8 καὶ 70 Π. (21.2), πᾶν τὸ διαφέρειν. 87 (1860).

Ἐὰν ὁ ἀγοραστής ἐκαρποῦτο τοῦ πωληθέντος, ὑπεχρεώθη δέ, ἐκνικηθέντος τούτου, ν' ἀποδώσῃ μόνον τὰ ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς εἰσοδήματα, δὲν ἐπιδικάζονται αὐτῷ τόκοι ἀπὸ τῆς καταβολῆς τοῦ τιμήματος, ὡς μὴ ὑποστάντος τοῦ ἀγοραστοῦ ζημίαν τινα. 2 (1876).

§ 35

Ἀκύρου οὐσῆς τῆς πωλήσεως, ἕνεκα νομικῶν διατάξεων, τὰς ὁποίας, καθὼς τοιαύτας, γνωρίζουσιν ἢ ὀφείλουσι νὰ γνωρίζωσιν οἱ συμβαλλόμενοι Ν. 34 § 3 Ν. 57 καὶ 58 Π. (18.1), δὲν δύναται ὁ ἀγοραστής νὰ ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ πωλητοῦ ἕτερόν τι, εἰμὴ ὅ,τι ἐκ τῆς ἀκύρου ταύτης πράξεως περιῆλθεν εἰς τὸν πωλητὴν, ὡς γίνεται καὶ ὅταν

ἄνευ δικαστικῆς ἀξίας πωλῆται ὀρφανικὸν πρᾶγμα ἀκίνητον, διότι καὶ τότε, ἀκύρου οὐσης τῆς πωλήσεως, ἔνεκα παραβάσεως νομικῆς διατάξεως, δικαιούται ὁ ἀγοραστὴς νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ ἀνηλίκου ὅτι οὗτος ὠφελήθη ἐκ τῆς πωλήσεως, εἴτε πληρώσας ἐκ τοῦ τιμήματος τοὺς ἑαυτοῦ δανειστάς, εἴτε δαπανήσας αὐτὸ ἄλλως εἰς τὴν περιουσίαν του· Βασ. 55 καὶ 57 (38.9) Ν. 14 καὶ 16 Κώδ. (5.71) Ν. 13 Π. (27.9). 69 (1853).

Ὁ δημόσιος ὑπάλληλος (ἐπαρχος), ὁ ἐνεργὼν αὐτοπροσώπως τὰ τοῦ πλειστηριασμοῦ, δὲν δύναται ν' ἀγοράσῃ διὰ παρενθέτου προσώπου παρὰ τοῦ Δημοσίου τὸ ἐκπλειστηριαζόμενον πρᾶγμα, ἡ δὲ τοιαύτη ἀγοραπωλησία εἶνε ἄκυρος καὶ οὐδὲν δικαίωμα κυριότητος δι' αὐτῆς μεταδίδεται, ὡς ἀπαγορευομένη ὑπὸ τῶν ἐν ἰσχύϊ νόμων Βασ. 32 (19.1) καὶ Ν. 26 Π. (8.6)· αἱ δὲ διατάξεις αὗται εἰσὶν οὐχὶ τοῦ δημοσίου ἀλλὰ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ὡς ἀφορῶσαι εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐντολέως ἢ τοῦ κυρίου τῶν ὑποθέσεων, ἅτινα ἤθελον διατρέχει μέγαν κίνδυνον, ἐὰν ὁ ἐπιτετραμμένος τὴν κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ, ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τοῦ τιμήματος, πώλῃσιν πράγματός τινος ἡδύνατο νὰ γίνῃ εἴτε ἀμέσως, εἴτε ἐμμέσως ἀγοραστὴς αὐτοῦ. 114 (1855).

Ἀκύρου οὐσης τῆς πωλήσεως, δὲν ὑπάρχει ὑποχρέωσις ἔνεκεν ἐκνικήσεως, διότι αὕτη προϋποτίθησιν ἔγκυρον πώλῃσιν. 255 (1855).

Ἀκύρου οὐσης τῆς πωλήσεως, λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν ἔχει ὁ πωλητὴς τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκποιῆσαι τὸ πρᾶγμα, ἐὰν βραδύτερον ἐκλείψῃ τὸ ἐκ τῆς στερήσεως τοῦ δικαιώματος ἐκείνου κώλυμα, κυροῦται ἡ πώλῃσις καὶ μετατίθεται ἡ κυριότης, ἄνευ ἀνάγκης νέας συμβάσεως καὶ νέας παραδόσεως. 8 (1858).

Ἡ πώλῃσις κατασχεθέντος πράγματος εἶνε ἄκυρος, καὶ ἔνεκα τούτου ἐπιτρέπεται διεκδικητικὴ ἀγωγή καὶ κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ, ἀλλ' ὁ νόμος ἐπίσης δὲν ἐπιτρέπει τὴν περὶ ἀποζημιώσεως εἰμὴ κατὰ τοῦ πωλητοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ κατὰ τοῦ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς κατασχέσεως ἀγοράσαντος τὸ κατασχεθὲν πρᾶγμα. 45 (1858).

§ 36

Τὸ περὶ προτιμήσεως δικαίωμα, ὅπερ καθιεροῖ ὁ ἀστικός νόμος, ὀρθῶς καὶ λογικῶς ἐρμηνευόμενον, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς δι-

καίωμα πραγματικόν, διεκδικούμενον διὰ πραγματικῆς ἀγωγῆς κατὰ παντός κατόχου, καίπερ μὴ ἀγοραστοῦ, ἀλλ' εἶνε μᾶλλον δικαίωμα προσωπικόν, διότι ἡ περὶ προτιμῆσεως ἀγωγή ἀπευθύνεται κυρίως κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ, καὶ δι' αὐτῆς δὲν διεκδικεῖται τὸ εἰς προτίμησιν ὑποκείμενον πρᾶγμα, τουτέστι δὲν ἐπιδιώκεται διὰ μόνον τὸν λόγον, ὅτι ὁ ἐνάγων ἀξιοῖ, ὅτι ἔχει ἄμεσον ἐπ' αὐτοῦ δικαίωμα, οὔτε ἐνάγεται ὁ κατέχων ὡς τοιοῦτος, ὡς συμβαίνει ἐπὶ τῶν in rem ἀγωγῶν, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ τῆς ἀγωγῆς ταύτης ὁ ἐνάγων ἐξαιτεῖται νὰ ὑπεισέλθῃ εἰς τὰ ἐκ τῆς ἀγορασίας δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ ὑποκειμένου εἰς τὴν προτίμησιν ἀγοραστοῦ, ἀξίων, ὅτι εἶνε λόγῳ γειτνιάσεως προτιμητέος περὶ τὴν ἀγορὰν τοῦ πράγματος· ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἡ περὶ προτιμῆσεως ἀγωγή, κατὰ τὴν φύσιν αὐτῆς, δὲν εἶνε τοιαύτη, ὥστε δι' αὐτῆς νὰ ἐπιδιώκεται ἄμέσως τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ἀφορᾷ προηγουμένως εἰς τὴν μεταβίβασιν ἐνοχικῶν δικαιωμάτων καὶ ἔπειτα ἐμμέσως εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ πράγματος αὐτοῦ, ὥστε ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς ἀξίας τοῦ κτήματος ἐξαρτᾶται τὸ ἐκκλητὸν ἢ μὴ τῆς ἀποφάσεως.

218 (1853) 199 (1860).

Ἐάν τις ἐξ ἀδαιρέτου ἀγοράσῃ τὸ ἥμισυ κτήματος, ἕτερός τις δὲ ὕστερον τὸ ἕτερον ἥμισυ, ὅπερ καὶ παρεχώρησε πρὸς τὸν τρίτον, λόγῳ προτιμῆσεως, ἡ παραχώρησις αὕτη ἢ ἡ τυχὸν ὑπάρχουσα γειτνιάσις τοῦ κτήματος τοῦ τρίτου τούτου πρὸς τὸ τοῦ παραχωρήσαντος ἥμισυ κτήμα, δὲν προσδίδει δικαίωμα τι εἰς τὸν τρίτον ἀπέναντι τοῦ πρώτου ἀγοραστοῦ τοῦ ἡμίσεως, διότι οὗτος, ἔχων ἀναμεμιγμένην ἰδιοκτησίαν, ὡς ἐξ ἀδαιρέτου ἀγοραστής, εἶχε καὶ ἐπικρατέστερον δικαίωμα τῶν δύο ἐτέρων εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ ἐτέρου ἡμίσεως τοῦ κτήματος· Ἄρμ. 104 (Γ.γ).

346 (1853).

Κατὰ τὸν νόμον (Ἄρμ. 110, Γ.γ), ὁ προτιμώμενος εἰς τὴν ἀγορὰν κτήματός τινος, καὶ ἂν λάβῃ γνῶσιν τῆς εἰς τρίτον γενομένης πώλησεως τοῦ αὐτοῦ κτήματος, παρευρεθείς εἰς τὴν πώλησιν ταύτην, δὲν στερεῖται τοῦ τῆς προτιμῆσεως δικαιώματος μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας, ἣν ὥρισεν ὁ νόμος διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς γενομένης προφωνήσεως, διότι τοιαύτη γνῶσις δὲν ἐκπληροῖ τὴν προφώνησιν.

346 (1853).

Ὁ περὶ προτιμῆσεως νόμος (Νεαρά Καίσαρος Ρωμανοῦ καὶ Ἄρμ. Γ.γ) δὲν προσδιορίζει ἰδιαίτερον τύπον προφωνήσεως, οὐδὲ διατάσσει νὰ

γίνῃ ἐγγράφως, παραδίδεται δέ, ὡς ἐκ τοῦ γράμματος καὶ τῆς ἐννοίας αὐτοῦ προκύπτει, ὅτι ὁ προφωνούμενος καὶ ἀρνηθεὶς ν' ἀγοράσῃ τὸ κτῆμα στερεῖται, λέγῃ παραιτήσεως, τοῦ τῆς προτιμῆσεως δικαίωματος. 166 (1854).

Μὴ διαγραφομένου ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 1479 καὶ 1480 Ἰον. Κώδ. ἄλλου τινος τρόπου, κατὰ τὸν ὅποιον θέον νὰ γίνηται ἡ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὅρων τοῦ τῆς ἀγοραπωλησίας συμβολαίου προσφορά καὶ κατάθεσις τοῦ καταβλητέου παρὰ τοῦ ἐνασκούντος τὸ τῆς προτιμῆσεως δικαίωμα ἀντιτίμου, ἐφαρμοστέαι εἰσιν αἱ περὶ τούτου διατάξεις τῶν ἄρθρ. 567 καὶ 568 τῆς Ἰον. Πολ. Δικονομίας, ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ὁποίων προκύπτει, ὅτι ὅσάκις ἡ παρακατάθεσις ἀνάγεται εἰς ὑπόθεσιν, μὴ ἐκκρεμῇ παρὰ δικαστηρίῳ, γίνεται μὲν παρὰ τινι τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 568 ἀναφερομένων προσώπων, ἀφοῦ ὁμως προηγηθῇ ταύτης ἡ ἐνώπιον συμβολαιογράφου δήλωσις τῆς προσφορᾶς. οὐδὲν δ' ἀπαγορεύεται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὅπως καὶ παρὰ τούτῃ γίνῃ ἡ κατάθεσις, ἀφοῦ καὶ παρ' ἀπλῷ ἰδιώτῃ ἐπιτρέπεται αὕτη. 29 καὶ 196 (1874).

Ὁ ἐξασκῶν τὸ τῆς προτιμῆσεως δικαίωμα συμμορφοῦται ἐντελῶς πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 1479 καὶ 1480 τοῦ Ἰον. Κώδικος, ἐάν, μετὰ τὴν κοινοποίησιν τοῦ ἀγοραστοῦ, εἰδοποίησῃ αὐτὸν περὶ τῆς προθέσεώς του καὶ ἐὰν ἐντὸς τῆς τεταγμένης πενθημέρου προθεσμίας ἢ καὶ πρὸ ταύτης καταθέσῃ τὸ συμφωνηθὲν τίμημα, μὴ ἀπαγορευόντος τοῦ ἄρθρ. 1480 εἰς τὸν ἐξασκοῦντα τὸ τῆς προτιμῆσεως δικαίωμα, ἵνα διὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς πράξεως εἰδοποίησῃ τὸν ἀγοραστήν, ὅτι προτίθεται νὰ ἐξασκήσῃ τὸ δικαίωμά του καὶ ὅτι κατέθεσε τὸ τίμημα. 97 (1869).

Ἐν ἐλλείψει εἰδικῆς τοῦ νόμου διατάξεως περὶ τῶν τύπων τῆς καταθέσεως, προκειμένου περὶ καταθέσεως πρὸ τῆς ἀφομοιώσεως, ἰσχύει ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 568 τῆς Ἰον. Πολ. Δικ., καθ' ἣν ἡ κατάθεσις δύναται νὰ γίνῃ καὶ παρ' ἰδιώτῃ, καὶ δὲν ἀπαιτεῖται νὰ συνταχθῇ περὶ τούτου ἐκθεσις. 97 (1869).

Δὲν ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1430 Ἰον. Κώδ. ἡ ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ διαστήματος τῶν 25 ἡμερῶν σύγχρονος ἐκδήλωσις τῆς θέλησεως τοῦ προτιθεμένου νὰ ἐνασκήσῃ τὸ τῆς προτιμῆσεως δικαίωμα καὶ ἡ τῶν τῆς ἀγοραπωλησίας ὅρων ἐκπλήρωσις, δι' ἣν ἐκτὸς τοῦ

χρονικοῦ τούτου διαστήματος χορηγοῦνται προσέτι εἰς αὐτόν καὶ ἑτε-
ραι 5 ἡμέραι, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ συνόλου ταύτης ἀναμφισβητήτως προ-
κύπτει, ὅτι τὰ δύο ταῦτα χρονικὰ διαστήματα ὑπὲρ τοῦ ἐνασχοῦντος
τὸ προμνημονευθὲν δικαίωμα εἰσὶ τεταγμένα, χορηγουμένων εἰς
αὐτὸν τῶν 5 ἡμερῶν πρὸς προπαρασκευὴν τῶν μέσων διὰ τὴν ἐκ-
πλήρωσιν τῶν τῆς ἀγοραπωλησίας ὄρων. 196 (1874).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1476 Ἰον. Κώδ., τὸ τῆς προτιμήσεως δι-
καίωμα χωρεῖ ἐπὶ τῆς πωλήσεως τοῦ εἰς συγκυριότητα ὑποκειμένου
ἢ συνορεύοντος κτήματος, οὐχὶ ὁμως καὶ ὅταν πρόκηται περὶ μικτοῦ
συμβολαίου, ἤτοι περὶ πωλήσεως μεμιγμένης μετὰ ὠρεᾶς.

72 (1870).

Κατὰ τὸν Ἰόν. Κώδικα, ἡ πρὸς τινὰς συγκυρίους γενομένη κοινο-
ποίησις τῆς ἀγορᾶς τοῦ γειτονικοῦ κτήματος ὑπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ, δὲν
ἀποστερεῖ καὶ τὸν πρὸς ὃν δὲν ἐκοινοποιήθη ἡ ἀγορὰ συγκύριον τοῦ
δικαιώματος τῆς προτιμήσεως, διότι ὡς πρὸς τὸν συγκύριον, πρὸς ὃν δὲν
ἐκοινοποιήθη, δὲν παρῆλθεν ἡ πρὸς ἑγερσιν τῆς περὶ προτιμήσεως ἀγω-
γῆς τασσομένη προθεσμία.

268 (1870).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1477 Ἰον. Κώδ., εἰς τὴν ἐνάσκησιν τοῦ τῆς προ-
τιμήσεως δικαιώματος προτιμᾶται ὁ ἔχων μεῖζον συμφέρον, ἐὰν ὁ
διαγωνισμὸς γίνηται μεταξὺ πολλῶν συγκυρίων· ἐὰν ὁ εἰς τούτων ἔχῃ
δύο μερίδας ἐπὶ τοῦ ἐπιδίκου κτήματος, οἱ δὲ συγκύριοι μετὰ τῶν
ἐναγόντων τρεῖς, οὗτοι προτιμῶνται, ἐξετάζεται δὲ καὶ αὐτεπαγγέλ-
τως τίς ἔχει μεῖζον συμφέρον.

49 (1871).

Τὸ δικαίωμα τῆς προτιμήσεως, περὶ οὗ προνοοῦσι τὰ ἄρθρα 1476
καὶ ἐπόμενα τοῦ Ἰον. Ἀστ. Κώδικος, κατηργήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 20
Ἰανουαρίου 1866 νόμου, περὶ εἰσαγωγῆς ἐν Ἑπτανήσῳ τῆς ἐν τῷ
λοιπῷ Βασιλείῳ ἰσχυοῦσης νομοθεσίας καὶ διὰ τοῦ περὶ μεταγραφῆς
νόμου τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1856, ἰσχύοντος ἐν Ἑπτανήσῳ ἀπὸ τῆς 15
Ἀπριλίου 1866 καὶ καταργήσαντος διὰ τοῦ ἄρθρ. 10 αὐτοῦ τὰς περὶ
προτιμήσεως διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ὥστε ἀγωγή, ἀφορῶσα
εἰς pronόμιον προτιμήσεως καὶ ἐγερθεῖσα μετὰ τὴν 15 Ἀπριλίου
1866 εἶνε ἀπορριπτέα.

240 (1873).

ΑΓΡΟΛΗΨΙΑ ὁρ. ΚΤΗΜΑΤΑ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

ΑΓΧΙΣΤΕΙΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

- § 1. Ἡ συγγένεια διακρίνεται τῆς ἀγχιστείας.
 § 2. Ἐκτασις τῆς σχέσεως τῆς ἀγχιστείας.

§ 1

Αἱ λέξεις *συγγένεια* καὶ *συγγενής* δὲν σημαίνουσι, κατὰ νόμον, εἰμὴ τὸν ἐξ αἵματος δεσμόν, αὕτη δὲ ἡ ἐξ αἵματος συγγένεια διακρίνεται ρητῶς παρὰ τῶν νόμων τῆς ἐξ ἀγχιστείας καὶ λοιπῶν εἰδῶν σχέσεως Ν. 1 § 1 Π. (38.8) Ν. 4 § 1, 2, 3, 4 καὶ Ν. 10 § 1 Π. (38.10), Πολ. Δικ. ἄρθρ. 324 καὶ Ὁργ. Δικ. ἄρθρ. 177 καὶ 179, ἐπομένως ἡ λέξις *συγγένεια* δὲν περιλαμβάνει καὶ τοὺς ἀγχιστεῖς.
 28 (1850) 49 (1867).

§ 2

Ἀγχιστεία ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ ἐνὸς συζύγου καὶ τῶν συγγενῶν τοῦ ἐτέρου, οὐχὶ δὲ καὶ μεταξὺ τῶν συγγενῶν τῶν συζύγων πρὸς ἀλλήλους.
 325 (1857).

Κατὰ Ν. 4 § 3 Π. (38.10), μόνον οἱ ἐξ αἵματος συγγενεῖς τοῦ ἐνὸς τῶν συζύγων εἰσὶ κηδεσταὶ τοῦ ἐτέρου, οἱ κηδεσταὶ ὅμως τοῦ ἐνὸς τῶν συζύγων δὲν εἶνε κηδεσταὶ τοῦ ἄλλου. 105 καὶ 120 (1861).

Κατὰ τὸν Ν. 43 Π. (38.10), ἐκάτερος τῶν συζύγων εἶνε κηδεστής τῶν συγγενῶν τοῦ ἐτέρου.
 312 (1887).

ΑΓΩΓΗ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

- § 1. Ἀγωγή προσωπική.
 § 2. Ἀγωγή ἐκ τῆς ὠφελείας.
 § 3. Συρροή ἀγωγῶν.

201

Πάσης προσωπικῆς ἀγωγῆς βάσις εἶνε τὸ προσωπικὸν δικαίωμα, ὅπερ ἔχει ὁ ἐνάγων κατὰ τρίτου, ὡς ἐνεχομένου πρὸς αὐτὸν δυνάμει συμβάσεως, οἷον· συμβάσεως, ἀδικήματος ἢ οἷον· ἀδικήματος· ἐπομένως, τότε μόνον ἡ εἰρημένη ἀγωγή δύναται νὰ ἐγερθῇ, ὅταν ὑπάρχωσιν οἱ ὁροι οὗτοι τῆς ἐνοχῆς.

221 (1838).

Ἀγωγή, ἀφορώσα εἰς τὴν ἀναγκαστικὴν ἐκτέλεσιν προσωπικῆς
ὕποχρεώσεως τοῦ Δημοσίου, τοῦτέστιν εἰς τὴν ὑποχρέωσιν αὐτοῦ πρὸς
ἐκδόσιν ππραχωρητηρίου περὶ οἰκοπέδου, δοθέντος παρὰ τοῦ ἐνάγοντος
εἰς ἀνταλλαγὴν ἄλλου, (κατὰ τὸ ἄρθρ. 14 τοῦ Νόμου ΓΝΖ') δὲν
εἶνε πραγματικὴ, οὔτε μικτή. 226 (1873).

Ὅταν διὰ τῆς ἀγωγῆς δὲν διεκδικῇ ὁ ἐνάγων τὰς ἐκ τῆς ἀφαι-
ρεθείσης θρόνης κατασκευασθείσας σκηνάς, ἀλλὰ τὴν τῆς θρόνης του
ἀξίαν (διότι π. χ. ἤρπάγησαν παρὰ τῶν ἐπαναστατῶν καὶ τὰς ἐξ
αὐτοῦ κατασκευασθείσας σκηνάς κατέλαβε τὸ Δημόσιον), ἡ ἀγωγή
φέρει χαρακτῆρα προσωπικὸν καὶ οὐχὶ πραγματικόν. 463 (1878).

22

Ἡ de in rem verso ἀγωγὴ καὶ ἔνστασις λαμβάνει χώραν ἐκ νόμου τοῦ γεγονότος, ὅταν τις ὠφελῇται ἐπὶ ζημίᾳ ἄλλου καὶ ἐναντίον τῶν ρητῶν διατάξεων τῆς ἐπιεικείας (N. 14 Π. 12.6 καὶ N. 16 Π. 50.17) γίνεται τις πλουσιώτερος ἄνευ λόγου (sine causa), ὥστε ἡ ἀγωγὴ καὶ ἡ ἔνστασις αὕτη στηρίζεται μόνον εἰς τὴν κατ'ἐπιείκειαν ὑποχρέωσιν, προκύπτουσαν ἀπλῶς ἐκ τοῦ γεγονότος (ex re), χωρὶς νὰ συντρέχῃ ἡ περίστασις, ὅτι ἐνήργησε πρὸς ὄφελος ἢ ὡς διαχειριστὴς ἄλλοτρίων, ὡς προκύπτει ἐκ διχοφύρων ρωμαϊκῶν νόμων, οἵτινες ἐπιτρέπουσι τὴν ἀποζημιῶσιν ταύτην εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἐνήργησε πρὸς ἴδιον ὄφελος, ἔτι δὲ καὶ εἰς τὸν κλέπτην· N. 6 § 3 Π. (3.5) N. 38 Π. (5.3) N. 32 Π. (12.1) N. 7 § 5 Π. (15.3) καὶ N. 3, 7, 11 καὶ 12 Κώδ. (4.26). "Ὡστε, ἀποδεικνυμένου, ὅτι τὰ πρὸς τὸν υἱὸν δανεισθέντα χρήματα ἔδαπανήθησαν πρὸς τὸ ἀληθὲς ὄφελος τοῦ πατρὸς του, χωρεῖ ἡ τοιαύτη ἀγωγὴ ἢ ἔνστασις κατὰ τοῦ πατρὸς. 68 (1848).

Ἐάν τις παραγγείλῃ εἰς ἄλλον ν' ἀγοράσῃ ὠρισμένα ἐμπορεύματα, ἅτινα μετὰ τὴν ἀγορὰν παρέλαβε, τυγχάνει ὑπόχρεως εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ τιμῆματος αὐτῶν, οὐχὶ δυνάμει τῶν περὶ παραγγελίας ἀρχῶν, ἀλλὰ δυνάμει τῆς ἀγωγῆς *de in rem verso*, κατὰ τὰς

ἀρχὰς τῆς ὁποίας καὶ ἐκεῖνος, εἰς οὗ τὴν ὠφέλειαν ἐστράφη ἡ διε-
ξαχθεῖσα ὑπόθεσις, εἶνε ὑπόχρεως εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὁποίων ὁ
διεξαγαγὼν αὐτὴν ἀνέλαθεν ἐνοχὴν, ὅταν οὗτος ἔχῃ τὴν ἀγωγὴν τῆς
ἐντολῆς ἢ τῆς διοικήσεως τῶν ἀλλοτρίων πραγμάτων κατὰ τοῦ πω-
ληθέντος. 45 (1871).

Ἐάν τις, ὢν νοθογέννητος καὶ πτωχός, προσελήφθῃ παρ' ἄλλου ἐν
ἡλικίᾳ 4 ἐτῶν καὶ ἀνετράφη παρ' αὐτῷ μέχρι τοῦ 20 ἔτους τῆς ἡλι-
κίας του, ἀγαθοεργείας χάριν, καθ' ἅπαν δὲ τὸ χρονικὸν τοῦτο διά-
στημα δὲν παρέσχε τῷ ἀνατροφεῖ του οἰκογενειακὰς καὶ ἀγροτικὰς
ἐργασίας ὠφελίμους καὶ εἰς χρήματα ἐκτιμητάς, δὲν χωρεῖ κατ' αὐτοῦ
ἀγωγὴ περὶ ἀποζημιώσεως. 303 (1881).

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ Ν. 206 Π. (50.17), ἐν συνδ. πρὸς τοὺς
Ν. 66 Π. (12.6) Ν. 1 § 2 καὶ Ν. 9. Π. (12.5) Ν. 5 Π. (12.17)
καὶ Ν. 22 Π. (19.5), Ν. 57 καὶ 82 Π. (50.17), Ν. 4 Π. (12.7),
Ν. 1 Π. (12.4), οἵτινες ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ νόμου 206 στη-
ρίζονται, ὁ παρασχὼν ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ περιουσίας ὠφελειὰν τινα,
ἄνευ νομίμου ἀνάγκης, δικαιούται τότε μόνον ν' ἀπαιτήσῃ ταύτην,
ὅσας τις παρέσχεν αὐτὴν, εἴτε ὡς νόμῳ ὀφειλομένην, εἴτε πρὸς ἐκτέ-
λεσιν παρανόμου αἰτίας, εἴτε ἐπὶ παροχῇ αἰτίας αἰσχροῦς διὰ τὸν λα-
βόντα ἢ ἀθεμίτου ἢ θεμιτῆς, ματαιωθείσης μετὰ ταῦτα, ἢ ἐν ἐλλείψει
πάντων τούτων, ὅσας τις σκοπὸς ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἦτο νὰ πα-
ρασχεθῇ ἐπὶ ἀποζημιώσει. Ἐκτὸς δὲ τῶν περιπτώσεων τούτων ἡ
παροχὴ ὠφελείας ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ ὀίδοντος δὲν παρέχει δικαίωμα πρὸς
ἀγωγὴν. 146 (1892).

§ 3

Κατὰ τὸν Ν. 4 Π. (19.3), Ν. 7 § 4 Π. (27.6), Ν. 18 § 3 Π.
(13.5), Ν. 32 πρ. Π. (15.1), Ν. 35 § 1 Π. (12.2) Ν. 43 § 1
καὶ Ν. 57 Π. (50.17), συντρεχουσῶν πολλῶν ἀγωγῶν πρὸς ἐπι-
δίωξιν τοῦ αὐτοῦ δικαίου, μὴ ἀποκλειουσῶν, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των,
τῆς μιᾶς τὴν ἑτέραν, δύνανται νὰ ἐνασκηθῶσιν αὗται συγχρόνως καὶ
κατὰ διαδοχὴν, καὶ μόνον ἡ πραγματικὴ ἱκανοποίησις τοῦ δικαιούχου
στερεῖ αὐτὸν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐνασκήσεως οἷαςδήποτε ἄλλης ἐξ
αὐτῶν· τὸ ἀποτελεσμα δὲ τοῦτο δὲν ἔχει οὔτε ἡ ἐξάσκησις τῆς μιᾶς
τούτων, οὔτε ἡ ἐκκρεμοδικία, οὔτε αὐτὴ ἔτι ἡ ἐπιδικάζουσα τὸ δι-
καίωμα του ἀπόφασις, διότι μόνον ἡ καταβολὴ ἀπαλλάσσει τὸν ὀφει-

λέτην καὶ ἱκανοποιεῖ τὸν δανειστήν, ἐνόσφ δὲ ἔχει ὁ τελευταῖος οὗτος μέσον τι ἐκ τοῦ νόμου πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ του δύναται νὰ τὸ ἐξασκήσῃ συνάμα μετ' ἄλλων καὶ διαδοχικῶς.

131 (1880) 7 (1887).

ΑΓΩΓΗ ΕΚ ΤΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ ὁρ. ΑΓΩΓΗ

ΑΓΩΓΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΤΗΣΑΝΤΟΣ ὁρ. ΕΝΤΟΛΗ

ΑΓΩΓΗ ΠΑΥΛΙΑΝΗ ὁρ. ΠΑΥΛΙΑΝΗ ΑΓΩΓΗ

ΑΓΩΓΗ ΠΟΥΒΛΙΚΙΑΝΗ ὁρ. ΠΟΥΒΛΙΚΙΑΝΗ ΑΓΩΓΗ

ΑΔΙΚΗΜΑ ὁρ. ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ

ΑΓΓΙΑΛΟΣ ὁρ. ΚΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ

ΑΙΡΕΣΙΣ

Περίληψις.

- § 1. Αἵρεσις ἐξουσιαστική.
 - § 2. Αἵρεσις, ἡρτημένη ἐκ τῆς βουλήσεως τρίτου.
 - § 3. Αἵρεσις ἀναβλητική.
 - § 4. Αἵρεσις ἀναβλητικὴ ἀδύνατος.
 - § 5. Πλήρωσις καὶ ἀτόνησις ἀναβλητικῆς αἵρέσεως.
 - § 6. Αἵρεσις χρηρείας.
-

§ 1

Κατὰ τὸν ἰσχύοντα ἀστικὸν νόμον, ὡςάκις ἔννομός τις σχέσις, ἔστω καὶ ἀμφοτεροβαρῆς, ἐξαρτηθῇ ἀπὸ ἐξουσιαστικῆς αἵρέσεως τοῦ ὑποχρέου, ἡγουν ἀπὸ τῆς ἐλευθέρας αὐτοῦ πράξεως, ὅπως παραχωρήσῃ κατ'αὐτοῦ δικαίωμά τι, ματαιοῦται ἡ τοιαύτη σχέσις, μὴ συμβιβαζομένης ὑποχρεώσεως ἐκ τοιαύτης ἐννόμου σχέσεως ἐκ τῆς

ἐξουσίας τοῦ ὑποχρέου, ἂν θέλῃ ἢ μή· N. 17, 46 § 3 Π. (45.1) N. 7 πρ. Π. (18.1). "Ὅθεν, ἐάν τις διωρίσθῃ ὑπογραμματοῦς δικαστηρίου ὑπὸ τοῦ γραμματέως, ὅστις ἐπεφυλάχθῃ νὰ κανονίσῃ ἀκολουθῶς τὴν μισθοδοσίαν του, ἢ τοιαύτη ἐπιφύλαξις ἀποτελεῖ ἐξουσιαστικὴν αἵρεσιν τοῦ γραμματέως, ὅπως προσδιορίσῃ ἀκολουθῶς, ἂν θέλῃ, μισθόν, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἔννομος σχέσις, ἐξ ἧς δῆθεν πηγάζει ἡ πρὸς παροχὴν μισθοῦ ὑποχρέωσις, εἶνε ἀνίσχυρος καὶ ὁ ἀποδεχθεὶς τὸν τοιοῦτον διορισμὸν λογίζεται ὡς ἄμισθος. 83 (1885).

§ 2

Καὶ αἱ ἐκ πράξεων καὶ τῆς βουλήσεως τρίτων προσώπων ἐξαρθώμεναι αἱρέσεις, ἐπιφέρουσιν ἔννομα μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων ἀποτελέσματα N. 115 Π. (45.1) καὶ 113 B. (43.1), ἂν δὲν ᾔνε ἀδύνατοι ἢ ἀνήθικοι. 309 (1881).

§ 3

Κα τὰ τὰς περὶ αἱρέσεων διατάξεις, καὶ ἡ ἐκλιπούσα αἵρεσις θεωρεῖται ἐκ τοῦ νόμου ὡς πληρωθεῖσα, ὅταν ἡ ματαίωσις αὐτῆς προῆλθεν ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ὀφείλοντος τὴν πράξιν, τὴν ἀποτελοῦσαν τὸ περιεχόμενον αὐτῆς, ἐκλείπει δὲ ἐπὶ τῶν συνισταμένων εἰς πράξιν, ἐκπληρωτέαν εἰς χρόνον ἄριστον, ὅταν ἡ πραγματοποιήσις αὐτῆς ἀποβῇ ἀδύνατος. Ἐπομένως, ἐὰν ἐτέθῃ ὡς ὅρος πρὸς καταβολὴν ὠρισμένου ποσοῦ ἡ ἀποπεράτωσις ὠρισμένης δίκης, χωρὶς ὁμῶς νὰ ὀρισθῇ χρόνος ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὤφειλεν ὁ ὀφειλέτης νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴν δίκην ταύτην, ἡ δὲ ἀποπεράτωσις δὲν κατέστη ἀδύνατος ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ, ἡ αἵρεσις δὲν ἐξῆλθε καὶ ἡ ἀγωγὴ, ἡ στηριζομένη ἐπὶ τῆς δυνάμει τοῦ νόμου ἐξόδου τῆς αἱρέσεως, τυγχάνει ἀπορριπτέα. 231 (1892).

§ 4

Κατὰ τὸν N. 1 § 11 Π. (44.7), δικαιοπραξία, ἡρτημένη ἐξ ἀναβλητικῆς αἱρέσεως, φύσει ἀδύνατος, εἶνε ἄκυρος. 65 (1890).

§ 5

Ὁ N. 31 Π. (35.1), συνδ. πρὸς Β.σ. 30 (44.19) ὀρίζει, ὅτι, ὅταν καταλείπηται εἰς δύο (ἄνδρα καὶ γυναῖκα) κληροδοτήμα εἰ συναφθῶσιν ἀλλήλοις εἰς γάμον, καὶ ὁ μὲν αὐτῶν παραιτῆται συναφθῆ-

ναι, ὁ δὲ ἄλλος ἑτοιμός ἐστι, μόνου τοῦ παραιτουμένου τὸ μ.
ἀτονεῖ καὶ ἐπομένως οὗτος ὑποχρεοῦται νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὸν ἑ-
ρον τὸ καταλειφθὲν αὐτῷ μέρος. 170 (1854)

Ἄτονήσαντος τοῦ ὄρου, ὑφ' ὃν κατηρτίσθη διὰ τινος συμβολ-
ῆ συμφωνία, θεωρεῖται αὕτη, κατὰ νόμον, ὡς οὐδέποτε λαβοῦσα ὑπ-
ξιν· N. 8 πρ. Π. (18.6) N. 37 Π. (18.1) N. 19 Π. (18.4) N.
Π. (46.2). 196 (1891) 75 (1893)

§ 6

Ἡ αἵρεσις, ἥς βάσις ἦτο πρᾶξις τοιαύτη, ἣν ὀφείλει ὁ κληρον-
νὰ μὴ ἐνεργήσῃ ἐνόσω ζῇ (ὡς π. χ. ἡ τῆς χηρείας), εἶνε αἵρεσις
θαρῶς ἀναβλητική καὶ οὐχὶ διαλυτική, διότι ὁ ὑπὸ τοιαύτην ἀνα-
τικὴν αἵρεσιν ἐγκαθιστάμενος ἐλάμβανε τὴν κατοχὴν τῆς κληρονο-
οῖδων Μουκιανῶν ἐγγύησιν, ἀλλὰ δὲν ἐθεωρεῖτο ὀριστικῶς κληρ-
μος, ἐξαρτωμένου τοῦ τοιούτου ἐκ τῆς ἐκβάσεως τῆς αἰρέσεως N.
Π. (35.1) N. 64 § 1 Π. (36.1) § 4 Εἰς. (3.15), ἐνῶ ἡ διαλυ-
αἵρετις θεωρεῖται ὡς μὴ γραφεῖσα καὶ ἐπομένως ὁ ἐγκαθιστά-
κληρονόμος ἠδύνατο νὰ καταλάβῃ τὴν κληρονομίαν καὶ νὰ κ-
σταθῇ ἀμέσως ὀριστικὸς κληρονόμος N. 3 § 10 Π. (4.4), N. 3
Π. (28.2), N. 15 § 4 Π. (29.1). 135 (1867) 19 (1875)

ΑΙΤΙΑ

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ψ Ι Σ .

- § 1. Αἰτία, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου.
- § 2. Ἑλλειψις ἐκπεφρασμένης αἰτίας.
- § 3. Ψευδὴς αἰτία.
- § 4. Αἰτία θεμιτή.
- § 5. Αἰτία ἀθέμιτος.
- § 6. Ὑπαρξίς ἀθεμίτου αἰτίας ἐκατέρωθεν.
- § 7. Συνέπειαι τῶν ἀθέμιτων αἰτίαν περιεχουσῶν συμβάσεων.
- § 8. Ἐγγύησις, ἀντίδοσις, κλπ. ὑπὲρ συμβάσεως, ἐχούσης ἀθ-
αἰτίαν.

§ 1

Αἰτία τῆς ἐνοχῆς εἶνε, κατὰ τὴν νομικὴν τῆς λέξεως σημασίαν, τὸ ἄμεσον αἷτιον, ἥτοι ὁ σκοπός, ὅστις παρορμᾷ τινα, ὅπως ἀναλάβῃ ὠρισμένην ἐνοχὴν, συνίσταται δὲ ἐπὶ ἀμφοτεροβαρῶν συναλλαγμάτων εἰς τὴν παροχὴν, ἣν ὑπεσχέθη ὁ ἕτερος τῶν συμβαλλομένων· ἐπομένως αἰτίαν συμβιβασμοῦ δὲν δύνανται ν' ἀποτελέσωσιν αἱ παραστάσεις καὶ αἱ πληροφορίαι, ἐξ ὧν παρεκινήθη ὁ ἕτερος τῶν συμβαλλομένων, ὅπως δεχθῇ τὸν συμβιβασμόν, ἀλλ' ἡ αἰτία αὕτη συνίσταται εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐτέρου, ὅπως πληρώσῃ αὐτῷ τὸ ὀρισθὲν ποσόν.

129 (1875).

§ 2

Κατὰ τὸν ἰσχύοντα νόμον, καὶ μετὰ τὴν Πολ. Δικονομίαν, ἥτις δὲν περιέχει ἀντίθετον διάταξιν (Ν. 25 Βασ. 22.1, Ἀρμ. Γ, ε, 69), ὁ ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀσαφὲς χρεωστικὸν ἔγγραφον ἐπικαλούμενος, ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ ἄλλοθεν τὴν αἰτίαν τῆς ἀπαιτήσεώς του. 152 (1888).

Ὅταν ἐπιστολὴ τις περιέχῃ τὴν αἰτίαν τῆς ἐνοχῆς (ἥτις συνίσταται π. χ. εἰς ἐγγύησιν), δὲν εἶνε ἀσαφὴς καὶ ἐπομένως ὁ ἐνάγων δὲν εἶνε ὑπόχρεως ν' ἀποδείξῃ ἄλλως τὴν αἰτίαν. 197 (1878).

§ 3

Καὶ ἂν ᾖ ψευδὴς ἡ ἐν τῷ γραμματίῳ μνημονευομένη αἰτία, ἡ ἐνοχὴ οὐχ ἤττον ἰσχύει, ὅταν τὸ γραμματίον ἔχῃ ἄλλην νόμιμον αἰτίαν. 34 (1868) 303 (1891).

Ἡ σύμβασις, δι' ἧς ὑπόσχεται τις νὰ πληρώσῃ εἰς ἕτερον χρηματικόν τι ποσόν, εἶνε ἰσχυρά, καὶ ἂν ἐν τῷ ἐγγράφῳ αὐτῆς ἀναφέρηται αἰτία τῆς ἐνοχῆς ἄλλη, διάφορος τῆς ἀληθοῦς.

Κατὰ δὲ τὸν Ν. 25 καὶ σχολ. Β. (22.1), περιεχόμενον καὶ εἰς τὴν ἐξέβ. τοῦ Ἀρμεν. § 69 (Γ. Ε), ὁ ὀφειλέτης ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ οὐχὶ ἀπλῶς τὸ ψευδὲς τῆς δηλωθείσης αἰτίας, ἀλλὰ τὸ ἀχρεώστητον, ἥτοι τὴν πλάνην, ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ὁποίας ὡμολόγησεν ἑαυτὸν ὀφειλέτην.

66 (1864).

Ἐὰν ἡ ἀληθὴς αἰτία συμβολαίου ᾖ ἡ συνομολόγησις ἀντιμισθίας πρὸς δικηγόρον, διὰ τούτου δὲ ὡμολογήθη ὀφειλὴ ἐκ δανείου ἢ ἄλλου λόγου, τὸ συμβόλαιον εἶνε ἔγκυρον, ἐκτὸς ἂν ἡ ἀντιμισθία ᾖ ἀνωτέρα τῶν νομίμων δικηγορικῶν δικαιωμάτων. 69 (1851).

Καὶ ἂν ἡ ἐν τῷ ἐγγράφῳ ἀναφερομένη αἰτία τῆς ὀφειλῆς ὠρισμένου ποσοῦ, λόγῳ παρακαταθήκης, ἦνε ψευδής, ἀποδειχθῇ δὲ ὅτι ἀληθὴς αἰτία εἶνε ἡ ὑπόσχεσις πληρωμῆς τοῦ αὐτοῦ ποσοῦ λόγῳ ἐγγυήσεως, ἡ σύμβασις αὕτη, καίπερ περιέχουσα ἄλλην ἀληθῆ αἰτίαν ἀντὶ τῆς ἐν αὐτῷ φαινομένης, εἶνε ἔγκυρος, κατὰ Ν. 1 Κώδ. (4.22) Βασ. 22 (1.81). 72 (1878).

Ἐάν τις ὁμολογῇ ἐγγράφως πρὸς ἄλλον, ὅτι τῷ ὀφείλει ποσόν τι, ληφθὲν παρ' αὐτοῦ λόγῳ δανείου, ἐνῷ πράγματι ὀφείλει αὐτῷ τὸ ποσόν τοῦτο λόγῳ δωρεᾶς, τὸ ἐγγραφοῦν τοῦτο, καὶ περ εἰκονικόν τὴν αἰτίαν, ἰσχύει ὡς ἐγγραφοῦν δωρήσεως μεταξὺ ζώντων. 99 (1891).

§ 4

Δωρεά, γενομένη πρὸ τοῦ γάμου μεταξὺ τῶν μελλονύμφων, καὶ αἰτίαν ἔχουσα τὴν διευκόλυνσιν αὐτοῦ, εἶνε νόμιμος, διότι ἡ τοιαύτη αἰτία οὔτε αἰσχρὰ εἶνε, οὔτε ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη. 77 (1836).

Ἡ ὑπὸ γυναικὸς ἐκχώρησις πρὸς τὸν ἀνδραδελφόν τῆς τῆς κατὰ τοῦ συζύγου τῆς ἀπαιτήσεως αὐτῆς, ἀντὶ ἐκχωρηθείσης αὐτῇ ἐτέρας ἀπαιτήσεως, δὲν ἀποτελεῖ ἀθέμιτον αἰτίαν. 61 (1867).

Ἀπαγορεύεται ἐν γένει εἰς τοὺς δικηγόρους ἡ ἐργολαβία δίκης Ν. 53 Π. (2.14) Βασ. Ν. 13 (11.1). ὅθεν, ἡ τοιαύτη συμφωνία εἶνε ἄκυρος καὶ δὲν παρέχει ἀγωγὴν εἰς τὸν δικηγόρον πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς συμφωνίας. Ἡ διάταξις ὁμῶς τοῦ ἄρθρ. 145 Ὁργ. Δικ. δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν καὶ εἰς τοὺς μὴ δικηγόρους, τοὺς διεξάγοντας ἢ ὑπερασπιζομένους δίκην τινα ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ἐκείνων, εἰς τὰ ὅποια ἐπιτρέπεται νὰ παρίστανται ὡς πληρεξούσιοι τῶν διαδίκων καὶ μὴ δικηγόροι, ἀλλὰ τούτων ἡ ἀντιμισθία κανονίζεται ὑπὸ τῶν δικαστηρίων κατὰ τὸ μέτρον τῆς δίκης καὶ τῆς εὐγλωττίας καὶ κατὰ τὴν συνθήκειαν τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ἐδρεύει τὸ τοιοῦτον δικαστήριον Βασ. 1 (54.14). Ἐκ τούτων δ' ἔπεται, ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν τοιούτων συνηγῶρων καὶ διαδίκων συμφωνία περὶ τῆς δοτέας ἐκείνοις ἀντιμισθίας ἰσχυρὰ ἐστίν, καθόσον δὲν ὑπερβαίνει τὰ 100 χρυσὰ νομίσματα Ν. 1 καὶ 11 Π. (50.13), ἡ δὲ διαρκούσης τῆς δίκης συμφωνία περιοριστέα ἐστίν εἰς τὸ ποσόν τὸ ἀνάλογον εἰς τὴν σπουδαιότητα καὶ τὴν ῥῆξιν τῆς δίκης, ὡς καὶ τῶν κηταβληθεισῶν δαπανῶν μετὰ τόκου

τῶν τελευταίων (Βασ. 52 (11.1).

231 (1878).

§ 5

Κατὰ τὰς ρητὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 145 καὶ 165 Ὁργ. Δικ., ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς κλητῆρας ὡς καὶ εἰς τοὺς δικηγόρους ἐπίσης νὰ συμφωνῶσιν ἐκ προκαταβολῆς περὶ ἀντιμισθίας, δοτέας αὐτοῖς, ἐκτὸς τοῦ νομίμου τέλους ἢ δικαιώματος, καὶ ἡ γενομένη τυχὸν συμφωνία ἀκυροῦται καὶ αὐτεπαγγέλτως ἀκόμη ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, ὡς ἔχουσα αἰτίαν ἀθέμιτον καὶ ἀντιβαίνουσα εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν.

329 (1853) 16 (1854).

Κατὰ τοὺς Ν. 15 καὶ 30 Κώδ. (2.3) καὶ Ν. 4 Κώδ. (8.39), αἱ περὶ μελλούσης κληρονομίας ζῶντος τινος γεγνησιν συμφωνίαι εἰσὶν ἀνίσχυροι, ὡς ἀντιβαίνουσαι εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη, ἐπομένως εἶνε ἄκυρος ἡ σύμβασις, δι' ἧς ὁ υἱὸς πωλεῖ εἰς τρίτον τὴν μερίδα αὐτοῦ ἐκ τῆς πατρικῆς κληρονομίας, ζῶντος καὶ ἀγνοοῦντος τοῦ πατρὸς.

255 (1855) 173 (1892).

Ὑπόσχεσις ἀμοιβῆς, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως ἀπομακρυνθῇ ἐκ τοῦ πλειστηριασμοῦ ὁ λαμβάνων τὴν ἀμοιβὴν καὶ ἐντεῦθεν ζημιωθῇ ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἐκπλειστηριαζομένου, εἶνε ὡς πρὸς ἀμφοτέρους τοὺς συμβαλλομένους ἀθέμιτος (Ποιν. Ν. 436), ἡ δὲ ἐπὶ τῆς ὑποσχέσεως ταύτης στηριζομένη ἀγωγή ἀπαράδεκτος Ν. 5 Κώδ. (4.7) Βασ. 14 (24.2).

70 (1851) 458 (1866).

Εἶνε δὲ ἀδιάφορον, ἂν ἡ ὑπόσχεσις τῆς ἀμοιβῆς ἐγένετο μετὰ τὸ πέρας τοῦ πλειστηριασμοῦ, διότι προκειμένου περὶ πλειστηριασμοῦ τοῦ Δημοσίου, μέχρι τῆς παρ' αὐτοῦ ἐγκρίσεως, ἀνώτεραι προσφοραὶ εἰσὶ κατὰ νόμον δεκταί, καὶ ἂν ταύτας ἐσκόπει νὰ παρεμποδίσῃ ἡ τῆς ἀμοιβῆς ὑπόσχεσις, εἶνε ἐπίσης ἀθέμιτος.

458 (1866).

Ἡ διάταξις 6 Κώδ. (5.1) Ἀρμ. 12, (Δ. γ) ὀρίζει τὸν ἀνώτατον ὅρον τῆς συνομελογηθείσης ἀμοιβῆς τοῦ προξενούντος γάμον, ἐπομένως, ἐὰν γραμμὰ-τιον τι ἔχῃ ὡς αἰτίαν ἀμοιβῆς ὑπερτέραν τοῦ νομίμου μέτρου, ἡ αἰτία αὕτη ὡς πρὸς νόμον, δύναται ν' ἀντιταχθῇ κατὰ τοῦ ἐν γνώσει τούτου διατελοῦντος κομιστοῦ.

355 (1878).

Εἶνε ἄκυρος ἡ σύμβασις, ἥτις ἔχει ὡς αἰτίαν τὴν κατὰ συναίνεσιν τῶν συζύγων λύσιν τοῦ γάμου, διότι τὸ τοιοῦτον ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ νόμου, ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη καὶ εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν

193 (1850) 171 (1874) 56 (1886) 136 (1887) 193 (1890)..

Τὸ αὐτὸ δὲ ἀποτέλεσμα ἔχει ἡ σύμβασις αὕτη καὶ ἂν ὑπάρχωσι λόγοι πραγματικοὶ πρὸς διάλυσιν τοῦ γάμου. 136 (1887).

Ὁ ἰσχυρισμός, ὅτι ἐνοχὴ τις ἔχει ἀθέμιτον αἰτίαν, δεόν νὰ περιέχεται ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς ἀγωγῆς, διότι μετὰ ταῦτα προστιθέμενος μεταβάλλει τὴν βάσιν αὐτῆς. 66 (1864).

§ 6

Ἐὰν συμβόλαιόν τι ἔχη αἰσχρὰν αἰτίαν ἢ ἀντιβαίνει εἰς ἀπαγορευτικὸν νόμον, εἶνε ἐξ ὀλοκλήρου ἄκυρον, μὴ δυνάμενον νὰ παραγάγῃ ἄλλο ἔγκυρον, διότι πᾶσα ἐναντίον ἀπαγορευτικοῦ νόμου τελουμένη πράξις εἶνε καθ' ἑαυτὴν ἄκυρος καὶ δὲν γεννᾷ δικαίωμα ἀγωγῆς. 291 (1853).

Δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη ὁ ἀπαγορευτικὸς νόμος νὰ ὀρίζῃ ρητῶς τὴν ἀκυρότητα τῆς πράξεως, ὅπως θεωρηθῇ ἄκυρον τὸ παρὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ συναφθὲν συμβόλαιον. 291 (1853).

Ἐπὶ χρέους, πηγάζοντος ἐκ δολίου καὶ ἀπατηλοῦ παιγνίου, δὲν ἔχει ἀγωγὴν ὁ δανειστὴς πρὸς πληρωμὴν αὐτοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1812 τοῦ Ἰον. Ἀστ. Κώδικος. 105 (1868).

Δὲν δύναται τις νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς ἐκτέλεσιν πράξεως, μὴ παρὰ τοῦ νόμου ἐπιτρεπομένης. 51 (1875).

§ 7

Ὑπαρχούσης αἰσχρᾶς αἰτίας ὡς πρὸς ἀμφοτέρους τοὺς συναλλαζόμενους, δὲν ἀναζητεῖται τὸ δοθὲν Ν. 2 Κώδ. (4.7) Βασ. 11 (24.2), ἐφαρμοζομένου τοῦ κανόνος, καθ' ὃν, ἐν ἴσῃ αἰτίᾳ κρείσσων ὁ νεμόμενος. 316 (1879).

Ἐὰν σύμβασίς τις, συνομολογηθεῖσα μεταξὺ συζύγων, ἔχῃ ὡς αἰτίαν τὴν δι' ἀμοιβαίας συναινέσεως διάλυσιν τοῦ μεταξὺ αὐτῶν ὑφισταμένου γάμου, ἡ αἰτία αὕτη εἶνε ἀθέμιτος, ἅτε προσβάλλουσα τὰ χρηστά ἦθη καὶ ἀντικειμένη εἰς τὸν νόμον, μὴ ἐπιτρέποντα τὴν διὰ συναινέσεως τῶν συζύγων διάλυσιν τοῦ γάμου, καὶ ἡ σύμβασις ἄκυρος· συνέπειαι δὲ τῆς ἀκυρότητος ταύτης, κατὰ τὰ ἄρθρ. 1045 καὶ 1047 Ἰον. Κώδ., εἰσὶ δύο, ἡ μὲν, ὅτι δὲν δίδεται ἀγωγή πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως, ἡ δέ, ὅτι δίδεται ἀγωγή περὶ ἀκυρότητος, πρὸς ἀνάληψιν τοῦ δοθέντος· ἡ δευτέρα δὲ συνέπεια εἶνε προδήλως ἀναγκαία ὡς ἡ πρώτη, διότι εἶνε ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἀπαγγέλλοντος τὴν ἀκυρό-

τητα κειμένου τοῦ νόμου, ἀποκλείουσα τὸ ἀποτέλεσμα, ὅπερ θὰ εἶχεν ἡ σύμβασις, ἂν ἡ γενομένη πρὸς ἐκτέλεσιν τοιαύτης ὑποχρέωσης πληρωμὴ διετηρεῖτο ἐναντίον τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 1045, τοῦ καθιεροῦντος, ὅτι τοιαύτη ὑποχρέωσις δὲν δύναται νὰ ἦνε τελεσφόρος, μὴ ἰσχυροῦσης ἐν ταῖς Ἰουλοῖς νήσοις τῆς ἀρχῆς τοῦ Ρωμ. Δικαίου «*nemo auditur turpitudinem suam allegans*».

171 (1874) 56 (1886).

§ 8

Σύμβασις, περιέχουσα αἰσχρὰν αἰτίαν ἢ ἀντιβαίνουσα εἰς ἀπαγορευτικὸν νόμον, καθιστᾷ τὸ περὶ αὐτῆς συμβόλαιον ἄκυρον καὶ μὴ ὄν, ἐκ δὲ τοῦ μὴ ὄντος συμβολαίου δὲν δύναται νὰ παραχθῇ ἄλλο ἔγκυρον. Ἐπομένως καὶ οἱ πρὸς ἀντίδοσιν παρασταθέντες δύνανται νὰ προτείνωσι τὴν ἀκυρότητα ταύτην, διότι καὶ ἂν θεωρηθῇ, ὅτι οὗτοι, ὡς ὠρηταί, καθὸ προσομολογοῦντες, δὲν ἔχουσι τὸ δικαίωμα ἐν γένει νὰ προτείνωσιν ἔνστασιν τινα κατὰ τῆς κυρίας ἐνοχῆς, ἢ ὠρεᾷ ὁμως τούτων, ἀφορῶσα εἰς αἰσχρὰν αἰτίαν, εἶνε ἄκυρος καὶ ἔνεκα τούτου διακαίουνται νὰ προτείνωσι τὴν ἔνστασιν τῆς ἀκυρότητος. 193 (1850).

Κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 1022 Ἰον. Ἀστ. Κώδ., εἰς τῶν οὐσιωδῶν διὰ τὸ κύρος πάσης συμβάσεως ὄρων εἶνε αἰτία θεμιτῇ τῆς ὑποχρέωσης, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 1045, ὑποχρέωσις ἐπὶ ἀθεμίτου αἰτίας στηριζομένη δὲν δύναται νὰ ἦνε τελεσφόρος, καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1047, ἡ αἰτία εἶνε ἀθέμιτος, ὅταν ἀπαγορευῇ ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ ἀντιβαίνει εἰς τὰ χρηστὰ ἦθῃ ἢ εἰς τὴν κοινὴν τάξιν. Ἐκ τούτων προκύπτει, ὅτι σύμβασις, ἔχουσα ὡς αἰτίαν τὴν διάλυσιν ἐγκύρου γάμου διὰ μὴ νόμιμον καὶ πραγματικὸν λόγον, εἶνε ἄκυρος καὶ οὐδὲν παράγει ἀποτέλεσμα, ὡς ἀπαγορευομένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ ὡς ἀντικειμένη εἰς τὰ χρηστὰ ἦθῃ καὶ τὴν δημοσίαν τάξιν· ἀκύρου δ' οὕσης, ἔνεκα τοῦ εἰρημένου λόγου, τῆς κυρίας συμβάσεως, εἶνε ἄκυρος καὶ ἄνευ ἀποτελέσματος καὶ ἡ παρεπομένη σύμβασις τῆς ἐγγυήσεως, ἣν, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς κυρίας συμβάσεως, συνωμολόγησε τρίτος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1859 τοῦ Ἰον. Ἀστ. Κώδικος.

136 (1887) 193 (1890).

Ἡ σύμβασις, δι' ἧς τρίτος ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν ν' ἀποζημιώσῃ τὸν σύζυγον κατὰ πάσης ἀξιώσεως, ἣν ἡ σύζυγος αὐτοῦ ἠθέληεν ἐγείρει, ὡς πρὸς τὴν χρηματικὴν προῖκα αὐτῆς, ἀποδοθεῖσαν αὐτῇ συνεστῶτος τοῦ γάμου, πρὸς ἐπίτευξιν διαζυγίου, ἀμοιβαίᾳ τῶν συζύ-

γων συναινέσει καὶ συνεπῶς ὑποκρύπτουσα ἀθέμιτον αἰτίαν, εἴνε-
κυρος εἴτε ὡς ἐγγύησις χαρακτηρισθῇ, εἴτε ὡς ἡ σύμβασις, περὶ
προνοεῖ τὸ ἄρθρ. 1034 Ἰον. Κώδ., καθ' ἣν ἀνλαμβάνει τις ὑ-
χρέωσιν, ὅτι τρίτος θέλει ἐκτελέσει· πράξιν τινα, διότι ἐν πάσῃ π-
πτώσει ἐγένετο πρὸς ἐξασφάλισιν συμβάσεως, ἀποδοκιμαζομένης
τοῦ νόμου, ὡς ἀντικειμένης εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη καὶ εἰς τὴν δημο-
τάξιν.

17 (1893)

ΑΙΤΙΑΙ ΘΑΝΑΤΟΥ ΔΩΡΕΑ ὁρ. ΔΩΡΕΑ ΑΙΤΙΑΙ ΘΑΝΑΤΟΥ

ΑΝΑΔΟΧΗ ΧΡΕΟΥΣ ὁρ. ΕΓΓΥΗΣΙΣ

ΑΝΑΝΕΩΣΙΣ

Περὶ ἄνωξης.

- § 1. Πράξεις, ἀποτελοῦσαι ἀνανέωσιν.
- § 2. Ἀντίδοσις.
- § 3. Τρόπος, καθ' ὃν ἐκδηλοῦται ὁ τῆς ἀνανεώσεως σκοπός.
- § 4. Συνέπειαι τῆς ἀνανεώσεως.

§ 1

Ἡ ἔκδοσις συναλλαγματικῆς, γενομένη ἐπὶ σκοπῷ καταρ-
σεως τῆς προτέρως ἐνοχῆς καὶ συστάσεως τῆς ἐκ τῆς συναλλαγμ-
τικῆς, ἀποτελεῖ ἀνανέωσιν· Ν. 4 καὶ 8 § 1 Π. (46.2). 242 (1886)

Κατὰ τὸν Ν. 15 Π. (12.1), ἐὰν συμφωνηθῇ μεταξύ ἐντολῆ
καὶ ἐντολοδόχου νὰ διατηρήσῃ οὗτος ὡς δάνειον τὰ ὅποια ὡς ἐντ-
λόχος εἰσέπραξε καὶ ὀφείλει εἰς τὸν ἐντολέα χρήματα, ὑποτίθεται
ὅτι τὰ εἰσπραχθέντα χρήματα ἔδωκεν ὁ ἐντολοδόχος εἰς τὸν ἐντ-
καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ κατόπιν δάνειον καὶ ἐπομένως ἡ ἀρχικὴ ὀφ-
ἐκ τῆς ἐντολῆς ἀπεσθῆσθαι, ὡς μὴ δυναμένης νὰ συνυπάρχῃ τῆς ἐκ
ἐντολῆς καὶ τῆς ἐκ τοῦ δανείου ἀπαιτήσεως, ἀντικατασταθείσῃ
τῆς παλαιᾶς ἀπαιτήσεως διὰ νέας, ἐπὶ σκοπῷ ἀνανεώσεως, διὰ τε
ἀρμοδιότητά καὶ τὴν ἀπαγγελίαν ἢ μὴ προσωπικῆς κρατήσεως,
ταστέα καθίσταται ἡ φύσις τῆς νέας ὀφειλῆς καὶ ἀδιάφορον εἶνε,
ἀρχικὴ ὀφειλὴ ἦν πολιτικῆς φύσεως.

108 (1886)

Οὐδείς νόμος κωλύει τὴν δι' ἀνανεώσεως μεταβολὴν τῆς ἀρχικῆς ὀφειλῆς εἰς ἐνοχὴν ἐτέρας φύσεως π. χ. τοὺς τόκους ἀπαιτήσεως εἰς ναυτοδάνειον.

272 (1864).

Ἡ κατασχέσις παρὰ τρίτῳ καὶ ἡ ἐπικύρωσις αὐτῆς ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου δὲν καταργεῖ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ κατασχόντος δανειστοῦ, οὐδ' ἀνανέωσιν ἐπάγεται, ἀλλὰ προσπορίζει ἀπλῶς τῷ δανειστῇ νέον ἀντικείμενον ἐκτελέσεως, κατὰ τὰ συνδ. ἄρθρα 878 καὶ 935 § 2 Πολ. Δικονομίας.

246 (1859).

Ἐὰν τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας συνάγῃ, ὅτι δὲν ἔλαβε χώραν ἀνανέωσις, ἀλλ' ἐκδόσις νέων γραμματίων εἰς ἀντικατάστασιν τῶν πρώτων, παραταθείσης ἀπλῶς διὰ τούτων τῆς πρὸς πληρωμὴν προθεσμίας, ἔπεται, ὅτι μία καὶ ἡ αὐτὴ ἀπαίτησις ἔμεινε κατὰ τοῦ ἐκδότη· ἀδιάφορον δὲ εἶνε, ἂν αἱ ὀπισθογράφοι, οἵτινες εἰσὶν ἀπλοῦ ἐγγυηταί, ἔμειναν οἱ αὐτοὶ ἢ μετεβλήθησαν κατὰ τὴν ἐκδοσιν τῶν δευτέρων γραμματίων, μὴ προκυπτούσης ἀνανεώσεως ἐκ μόνης τῆς μεταβολῆς τῆς ἐγγυήσεως, ἀλλὰ δυναμένης νὰ συναχθῇ μόνον ἐκ τῆς προθέσεως τῶν συμβαλλομένων, κατὰ τὸν Ν. 8 Κώδ. (8.42).

148 (1874).

§ 2

Ἡ ἀνανέωσις δύναται νὰ λάβῃ χώραν καὶ ὁσάκις νέος δανειστής λαμβάνῃ τὴν θέσιν τοῦ παλαιοῦ, τοῦ τελευταίου ἐκχωροῦντος τὴν ἀπαίτησιν τοῦ πρὸς τὸν πρῶτον, μεθ' οὗ ὁ ὀφειλέτης συνάπτει νέαν ἐνοχὴν, δύναται δὲ νὰ συναχθῇ ἡ ἀνανέωσις ἐκ διαφορῶν γεγονότων, καὶ δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ἐκφράζεται ρητῶς ἐν τῷ συμβολαίῳ. 136 (1855).

Προκειμένου περὶ ἀντιδόσεως (delegatio) ἢ προσομολογήσεως (expromissio), καθ' ἃς ὁ πρότερον ὡς ὀφειλέτης ἐνεχόμενος προσφέρει ἄλλον ἀντ' αὐτοῦ, ἀπαιτεῖται ἡ συγκατάθεσις καὶ τοῦ δανειστοῦ, ἄλλως εἶνε ἄκυρος· Ν. 11 καὶ 17 Π. (46.2) Βασ. 11, 17, 35 καὶ 40 (26.4) Ν. 1 § 6 Κώδ. (8.42).

39 (1865).

Κατὰ Ν. 12 Π. (17.22) Ν. 3 Κώδ. (46.2) Ν. 2 Κώδ. (8.42) Ν. 8 Κώδ. (8.42) Ν. 2 καὶ 8 Βασ. (1.5) Ν. 28 Κώδ. (8.42), ἀνανέωσις ὑπάρχει οὐχὶ μόνον διὰ συνομολογήσεως νέου χρέους ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ, ἤτοι καταργήσεως τῆς ἐν τῇ ἐνοχικῇ σχέσει ἀπαιτήσεως καὶ ἀντικαταστάσεως δι' ἄλλου εἵδους ἀπαιτήσεως, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς μεταβολῆς μόνων τῶν προσώπων, ἤτοι τοῦ ὀφειλέτου ἢ τοῦ

δανειστοῦ, ἐπὶ σκοπῷ ἀνανεώσεως, τὸ μὲν πρῶτον καὶ ἄνευ συγκαταθέσεως τοῦ ὀφειλέτου, τὸ δὲ δεύτερον πάντοτε τῇ συγκαταθέσει τοῦ προτέρου δανειστοῦ καὶ τοῦ ὀφειλέτου, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ παρὰ τὸν ὀφειλέτην τοῦ μέχρι τοῦδε δανειστοῦ τὸν ὀφειλέτην του εἰς ἕτερον δανειστήν, ὃν καὶ μόνον, ὡς τοιοῦτον, ἀναγνωρίζει ὁ ὀφειλέτης.

102 (1845) 339 (1883).

Ὅθεν, οὐδεμίαν τῶν κατὰ τοῦ ἀρχικοῦ δανειστοῦ ἐνστάσεων δύναται, ὡς ἐπὶ τῆς ἐκχωρήσεως, ν' ἀντιτάξῃ ὁ ὀφειλέτης κατὰ τοῦ νέου δανειστοῦ.

339 (1883).

Διὰ τῆς συμβάσεως, δι' ἧς ἡ ὀφειλή τοῦ ἀρχικοῦ ὀφειλέτου μετατίθεται εἰς ἕτερον, τῇ συναινέσει τοῦ δανειστοῦ, δι' ἀντιδόσεως, ἐπέρχεται, κατὰ Ν. 8 Κώδ. (8.42) καὶ Εἰσ. § 3 (3.29), ἀνανέωσις, ὅταν ὁ σκοπὸς αὐτῆς συνάγῃται σαφῶς καὶ ἀνενδοιάστως ἐξ ὅλης τῆς συμβάσεως ταύτης.

146 (1888).

§ 3

Ὅπως ὑπάρξῃ ἀνανέωσις, ἀπαιτεῖται ἡ ρητὴ ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς ἀνανεώσεως δῆλωσις τῶν μερῶν, ἢ τοῦλάχιστον ὁμολογία αὐτῶν, βεβαιουσα τὴν τῆς ἀνανεώσεως θέλησιν των Ν. τελ. Π. (8.41), 1 καὶ 42 Βασ. (26.4).

85 (1846) 94 (1848).

Ἐπομένως, δὲν ὑπάρχει ἀνανέωσις, ὡς αὐτὴ διὰ τοῦ ἐγγράφου οὐ μόνον δὲν ἀπεσθῆσθαι ἡ πρώτη ἐνοχὴ, ἀλλὰ καὶ βεβαιῶται. 85 (1846)

Κατὰ τὰς περὶ ἀνανεώσεως ἀρχάς, ὅπως ἰσχύσῃ ἡ νέα ἐνοχὴ δὲν ἀπαιτεῖται ἀναγκαίως ἡ τῆς προϋπαρχούσης κατάργησις.

467 (1866).

Οὐδόλως διατάσσει ὁ Ν. 8 Κώδ. (8.41), οὔτε ἡ σχετικὴ διάταξις τῆς § 3 Εἰσ. (3.29), οὔτε ὁ Ν. 42 Βασ. (26.4), ὅτι δεόν ν' ἀναφέρῃται ρητῶς ἐν τῷ μεταγενεστέρῳ συμβολαίῳ ὁ σκοπὸς τῆς ἀνανεώσεως, διότι, διὰ τῆς ἐν τῷ Κώδικι διατάξεως, ὁ Ἰουστινιανὸς ἠθέλησε μόνον τὴν μεταξὺ τῶν νομοδιδασκάλων ἀμφισβήτησιν νὰ διαλύσῃ, ἐφ' ὅσον εἰς τινὰς περιπτώσεις ἐξ οἷα σὴν ποτε μεταβολῆς εἰς τὴν ἀρχικὴν σύμβασιν παρεδέχοντο ὑπάρξασαν ἀνανέωσιν, ἥτοι ἐκ ταύτης καὶ μόνῃς ἐτεκμαίροντο τὸν τῆς ἀνανεώσεως σκοπὸν, ἐκτὸς ἐὰν ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ δευτέρῳ συμβολαίῳ ἡ ρήτρα sine novatione, ἀπαιτήσας, ὅπως ἡ πραγματικὴ ὑπαρξίς τοῦ σκοποῦ τῆς ἀνανεώσεως ἐξάγῃται ἀνενδοιάστως ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ μεταγενεστέρου συμβολαίου.

μὴ ἀποκλείων διὰ τοῦτου τὸ δυνατόν τῆς ἐκδηλώσεως τοιοῦτου σκοποῦ, δι' ἐκφράσεων σαφῶν μὲν, ἀλλ' οὐχὶ πανηγυρικῶν ἐν τῷ μεταγε-νεστέρω συμβολαίῳ. 171 (1878) 34 (1882) 275 (1887).

Ἡ περὶ ἀνανεώσεως διάνοια τῶν συμβαλλομένων δύναται μὲν καὶ ἐκ τεκμηρίου νὰ συναχθῇ, ἀλλ' οὐχ ἥττον δεόν νὰ προκύπτῃ σαφῶς καὶ ἀνεκδοκίμως ἐκ τῆς συμβάσεως. Ν. 8 Κώδ. (8.42) Ν. 42 Βασ. (Κ Σ Τ, 4). 328 (1880).

Κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τοῦ Ν. 8 Κ. (8.42), ἐν συνδ. πρὸς τὴν § 3 Εἰς. (3.29) 42 Βασ. (ΚΣΤ, δ') Ἀρμ. 84 (Γ', ε'), ἀνανέωσις ὑπαρχούσης ἀπαιτήσεως γίνεται τότε μόνον, ὅταν ἡ νέα ἀπαίτησις συνομολογῇται ἐπὶ σκοπῷ ἀνανεώσεως, ὁ δὲ σκοπὸς οὗτος προκύπτῃ σαφῶς ἐκ τῶν μεταξὺ τῶν κατὰ τὴν νέαν σύμβασιν συμβαλλομένων συμφωνηθέντων, ἅτινα οὐ μόνον ἐκ τοῦ πρὸς ἀνανέωσιν συναπτομένου ἐγγράφου δύνανται νὰ προκύπτωσιν, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλων μετ' αὐτοῦ συνδεομένων γεγονότων, μὴ περιεχομένων ἐν τῷ ἐγγράφῳ, ἐμφαινόντων ὅμως σαφῶς τὴν τοιαύτην πρόθεσιν καὶ τὰ ὅποια καὶ κατ' ἄλλον τρόπον δύνανται ν' ἀποδεικνύωνται καὶ οὐχὶ μόνον διὰ τοῦ εἰρημένου ἐγγράφου, τοῦ νόμου μὴ ὀρίζοντος πανηγυρικοὺς τύπους τῆς ἐκδηλώσεως τῆς προθέσεως ταύτης, μηδ' ἀποκλείοντος τὰ ἄλλα ἔννομα μέσα τῆς ἀποδείξεως. 42 (1891).

Μόνῃ ἡ ἐκδοσις γραμματίου, πρὸς βεβαίωσιν προϋπαρχούσης ἐνοχικῆς τινος σχέσεως, δὲν ἀρκεῖ, ὅπως παραγάγῃ ἀνανέωσιν καὶ καταργηθῇ ἡ προϋφισταμένη ἐνοχικὴ σχέση. Ἡ ἀνανέωσις οὐδέποτε τεκμαίρεται, ἀλλὰ πρέπει νὰ συνάγῃται σαφῶς ὁ τῆς ἀνανεώσεως σκοπός. Ν. 8 Κώδ. (8.42) Ν. 42 Βασ. (27.4). 189 (1881).

Ἡ ἀπόσβεισις ὑφισταμένης ὑποχρεώσεως γίνεται καὶ δι' ἀνανεώσεως (Ἰον. Κώδ. 1148), συντετελεσμένης καθ' ἓνα τῶν ἐν ἄρθρῳ 1188 ὀριζομένων τρόπων· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 1190, «ἡ ἀνανέωσις δὲν τεκμαίρεται, ἀλλὰ πρέπει νὰ προκύπτῃ προφανῶς ἐκ τοῦ ἐγγράφου ἢ περὶ τοῦτου συναίνεσις». 356 (1867) 159 (1886).

§ 4

Ἐκ τῆς μὴ ἐκτελέσεως τῆς νέας νομικῆς σχέσεως δὲν ἀναζῇ ἡ πρώτη, καταργηθεῖσα, διότι, ἐπὶ ἀνανεώσεως, ἡ νέα ἐνοχὴ καὶ πρὶν ἢ ἐκπληρωθῇ ἀναιρεῖ τὴν προηγουμένην. 275 (1887).

Ἐὰν πρὸς πληρωμὴν προνομιούχου ἀπαιτήσεως (π. χ. ὑπηρετικῶν μισθῶν) ἐξεδόθη συναλλαγματική, ἀπόλλυται τὸ προνόμιον διὰ τῆς ἀνανεώσεως τῆς ὀφειλῆς. 242 (1863).

Διὰ τῆς ἀνανεώσεως ἐνοχῆς τινος ἐκλείπουν καὶ τὰ παρακολουθήματα αὐτῆς, ἥτοι ἡ πρὸς ἀσφάλειαν αὐτῆς ἐγγραφεῖσα ὑποθήκη, ἄρα καὶ τὸ ἐκ τῆς ὑποθήκης δικαίωμα προτεραιότητος. 171 (1878).

Ἰσχύει ἡ πρώτη ὑποθήκη καὶ μετὰ τὴν ἀνανέωσιν τοῦ χρέους, ὅταν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας, ὁ δανειστής κατὰ τὴν ἀνανέωσιν ἐτήρησε τὴν ὑποθήκην τοῦ ἀνανεωθέντος δανείου. N. 11 § 1 (13.7) N. 12 § 5 N. 21 πρ. (20.4), N. ὑποθ. ἄρθρα 50, 55 καὶ 79. 72 (1871).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1188 ἐδαφ. 1 καὶ 1195 τοῦ Ἰον. Ἀστ. Κώδικος, διὰ τῆς ἀνανεώσεως ἀποσβέννυται τὸ παλαιὸν χρέος, ἀντικαθιστάμενον ὑπὸ τοῦ νέου, καὶ τὰ προνόμια καὶ αἱ ὑποθήκαι τῆς παλαιᾶς πιστώσεως δὲν μεταβαίνουνσιν εἰς τὴν ὑποκατασταθεῖσαν, ἂν δὲν ἐπιφυλαχθῶσι ρητῶς παρὰ τοῦ πιστωτοῦ. 236 (1881).

Ἐπὶ ἀνανεώσεως, διατηρεῖται πᾶν δικαίωμα, προερχόμενον ἐκ τῶν πρώτων δανειστικῶν ἐγγράφων καὶ ἰδίως τὸ τῆς ὑποθήκης, ἐὰν ἡ ἀνανέωσις γίνῃ ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῶν δικαιωμάτων τούτων (Ἰον. Κώδ. ἄρθρ. 1195), εἶνε δὲ ἀδιάφορον, ἂν τὰ ἐνυπόθηκα κτήματα μετεβιβάσθησαν πρὸς τρίτον καὶ κατέχωνται ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀνανεώσεως, διότι τὰ πρὸς τὸν τρίτον παραχωρηθέντα κτήματα διατελοῦσιν ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ὑποθήκης. 118 (1869).

Ναὶ μὲν, κατὰ τὰ ἄρθρα 1148 καὶ 1188 Ἰον. Κώδ., διὰ τῆς ἀνανεώσεως ἀποσβέννυνται αἱ ἐνοχαί, ἀνακαινιζομένης τῆς προϋπαρχούσης, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνανέωσις, προῖον οὖσα νέας συμβάσεως, πρέπει νὰ περιέχῃ τοὺς πρὸς τὸ κύρος πάσης συμβάσεως ἀπαιτούμενους νομίμους ὅρους, ἐν οἷς καὶ αἰτίαν θεμιτὴν τῆς ὑποχρεώσεως (ἄρθρ. 1022). ἀθέμιτος δὲ λογίζεται ἡ αἰτία τῆς συμβάσεως, ὅταν ἀπαγορεύηται ὑπὸ τοῦ νόμου (ἄρθρ. 1047). 27 (1876).

ΑΝΗΛΙΚΟΤΗΣ ¹

Περίληψις.

- § 1. Συνέπειαι τῶν πράξεων τοῦ ἀνηλίκου.
- § 2. Ἐξαιρετικὴ ἱκανότης τοῦ συμπληρώσαντος τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας τοῦ ἀνηλίκου.
- § 3. Ἐπιτροπεία τῆς μητρός.
- § 4. Διορισμὸς ἐπιτρόπου διὰ διαθήκης.
- § 5. Ἐπιτροπεία δοτῆ.
- § 6. Εἰδικὸς ἐπίτροπος, ἐν περιπτώσει συγκρούσεως συμφερόντων. — Προσωρινὸς ἐπίτροπος.
- § 7. Παρεπίτροπος.
- § 8. Διατυπώσεις συγκροτήσεως τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου.
- § 9. Μέλη τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου.
- § 10. Προσβολὴ βουλευμάτων τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου.
- § 11. Ἐπικύρωσις βουλευμάτων τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου.
- § 12. Ἀνικάνοι πρὸς τὸ ἐπιτροπεύειν.
- § 13. Παῦσις τοῦ ἐπιτρόπου.
- § 14. Ἐκπροσώπησις τοῦ ἀνηλίκου ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου.
- § 15. Εὐθύνη τοῦ ἐπιτρόπου, ἔνεκα τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας τοῦ ἀνηλίκου.
- § 16. Σύνταξις ἀπογραφῆς.
- § 17. Ἐκχώρησις ἀπαιτήσεων τοῦ ἀνηλίκου.
- § 18. Διαχείρισις τῶν χρημάτων τοῦ ἀνηλίκου ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου.
- § 19. Συνομολόγησις δανείου. — Παραχώρησις ὑποθήκης.
- § 20. Ἐξάλειψις ὑποθήκης.
- § 21. Ἀπαλλοτριώσεις ἀκινήτων τοῦ ἀνηλίκου.
- § 22. Ἀγορὰ κτημάτων τοῦ ἀνηλίκου παρὰ τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ.
- § 23. Ἐκχώρησις πρὸς τὸν ἐπίτροπον ἀπαιτήσεων τρίτου κατὰ τοῦ ἀνηλίκου.
- § 24. Ἀποδοχὴ καὶ ἀποποίησις κληρονομίας ἢ δωρεᾶς.
- § 25. Ἐγερσις ἀγωγῆς.
- § 26. Διανομὴ κοινῆς περιουσίας.
- § 27. Παραίτησις ἀγωγῆς.
- § 28. Συμβιβασμός.
- § 29. Σύστασις προικός.
- § 30. Σύναψις γάμου.
- § 31. Υἱοθεσία.
- § 32. Κῦρος τῶν πράξεων τοῦ ἐπιτρόπου.

¹ Ἡ περὶ χειραφεσίας τῶν ἀνηλίκων σχετικὴ Νομολογία ἐκτίθεται ἐν λέξει *Χειραφεσία*.

§ 33. Ἐξακολούθησις ἀρξαμένης δίκης μετὰ τὴν τοῦ ἀνηλίκου ἐνηλικίωσιν.

§ 34. Παῦσις τῆς ἐπιτροπείας.

§ 35. Λογοδοσία τοῦ ἐπιτρόπου.

§ 1

Ὁ εἰς ἀφήλिका καταβαλὼν, δύναται κατόπιν ν'ἀπαιτήσῃ τὸ καταβληθὲν ποσόν, ἐὰν ὁ ἀφήλιξ ὠφελήθῃ. Ν. 4 Π. (44.4) Ἀρμεν. § 42 (1.12). 176 (1857).

Ὁ ἀνήλικος δὲν δύναται μὲν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου, ἄνευ συναιδέσεως τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ ἐπιτρόπου, νὰ συνομολογήσῃ ὑποχρέωσιν, ἀλλὰ πᾶσα εἰς αὐτὸν καταβολὴ τὸν ὑποχρεοῖ εἰς ἀπότισιν τοῦ ληφθέντος ἢ τοῦ ἀντιτίμου αὐτοῦ, καθόσον μόνον ἐκ τούτου εἶνε πλουσιώτερος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς.

66 (1869) 216 (1873).

Ὑπὸ τὸν ὅρον καταβολῇ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου, δὲν ὑπάγεται μόνον ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν κατεβλήθησαν τῷ ἀνηλίκῳ χρήματα, ἀλλ' ἐν γένει πᾶν κέρδος καὶ ὠφελεία, ἣτις προκύπτει ἐκ συνομολογηθείσης παρ' αὐτοῦ μετὰ τρίτου συμβάσεως ἢ ὑποχρέωσεως, διότι καὶ οὕτως ὁ ἀνήλικος καθίσταται πλουσιώτερος, τοῦ νόμου προστατεύοντος μὲν αὐτὸν κατὰ πάσης ζημίας, μὴ ἐννοοῦντος ὅμως νὰ τὸν καταστήσῃ πλουσιώτερον, διὰ συνομολογήσεως συμβάσεως, ἐπὶ ζημιά τρίτου.

216 (1873) 289 (1883).

Ὁ δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ΧΠΘ' νόμου ἐνασκῶν τὴν ἐπιβοηθητικὴν ἐκ τῆς ὠφελείας κατὰ τοῦ ἀνηλίκου ἀγωγὴν, ὀφείλει νὰ φέρῃ δι' ἄλλων ἀποδεικτικῶν μέσων, ἐκτὸς τοῦ ἀκύρου ἐγγράφου, τὴν ἀπόδειξιν τόσῃ περὶ τῆς καταβολῆς τοῦ ἀντιτίμου πρὸς τὸν ἀνήλικον, ὅσῃ καὶ περὶ τῆς ἐκ ταύτης προκυψάσης αὐτῷ ὠφελείας, κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ ΧΠΘ' νόμου.

182 (1887).

§ 2

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου, ἀνήλικος, συμπληρώσας τὸ 14ον ἔτος, δύναται νὰ διαθέσῃ πᾶν ὅ,τι κερδαίνει ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐργασίας, ἢ δὲ δικαίωμα παραστάσεως ἐπὶ δικαστηρίου δὲν ἔχει, διότι τὸ ἄρθρον τοῦτο καθιεροῖ ἐξαίρεσιν μόνον ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν τῶν τοιούτων ἀπαιτήσεων, ἐν τῇ ἐννοίᾳ ὅμως τῆς διαθέσεως δὲν συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ ἀπαιτουμένη ἱκανότης πρὸς παράστα-

σιν ἐπὶ δικαστηρίου, ἥτις, προκειμένου περὶ ἀνηλίκου (Ν. Ἐπιτρ. 58 καὶ 75 καὶ Πολ. Δικονομίας 75), γίνεται διὰ τοῦ πατρός ἢ τοῦ ἐπιτρόπου.

56 (1891).

§ 3

Ἄφου ἡ μήτηρ ἐζήτησε παρὰ τοῦ δικαστηρίου τὸν διορισμὸν ἐτέρου ἐπιτρόπου τῶν τέκνων τῆς καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἐπιτροπείας, ὡς προτιθεμένη νὰ ἔλθῃ εἰς δεῦτερον γάμον, ὁρθῶς ἐπετράπη ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ν' ἀναδεχθῶσιν ἀπὸ τοῦδε τὰ καθήκοντά των οἱ ὑπ' αὐτοῦ διορισθέντες ἐπίτροποι, διότι πρέπει νὰ προηγηται τοῦ γάμου ἡ τῆς ἐπιτροπείας κατάθεσις. Ἀρμ. § 51 (Ε'.ιβ). 84 (1861).

Κατὰ τὴν § 8 Ἀρμ. (Δ. ζ) καὶ τὴν Νεαρὰν 22 κεφ. 40, ἡ γυνή, ἡ ἐπιτροπεύουσα τὰ τέκνα αὐτῆς ὡς ἄνηθα, ἐὰν ἔλθῃ εἰς δεῦτερον γάμον, χωρὶς πρότερον νὰ ζητήσῃ ἐπίτροπον, ὅπως παραδώσῃ τὸν λογαριασμὸν καὶ καταβάλῃ τὰ προλαβόντα χρεῖα, καθιστᾶ ὑπόχρεων πρὸς τὰ τέκνα τῆς τὴν τε περιουσίαν αὐτῆς καὶ τὴν τοῦ δευτέρου συζύγου τῆς.

377 (1864).

Ἡ διάταξις τῶν Νεαρῶν 22 κεφ. κβ' καὶ 94 κεφ. β', καθ' ἣν ἡ μήτηρ, ἡ ἐπιτροπεύουσα τῶν ἰδίων τέκνων, ἐὰν ἔλθῃ εἰς δεῦτερον γάμον, πρὶν ἢ προκαλέσῃ διορισμὸν ἐπιτρόπου καὶ παραδώσῃ εἰς αὐτὸν τὴν περιουσίαν μετὰ προηγουμένην λογοδοσίαν, στερεῖται τῆς ἱκανότητος πρὸς τὸ κληρονομεῖν τὰ ἴδια τέκνα, ἄνηθα τελευτῶντα, κατηγορήθη ὑπὸ τοῦ νεωτέρου ἀπὸ 17 Αὐγούστου 1861 περὶ ἐπιτροπείας νόμου (ἄρθρ. 137), διότι ἡ διάταξις αὕτη συνέχεται μετὰ τοῦ περὶ ἐπιτροπείας τῶν ἀνηλίκων θεσμοῦ, ἀντικατασταθέντος ὑπὸ τοῦ εἰρημένου νόμου, ἐκτὸς δὲ τούτου, διότι αἱ συνέπειαι τοῦ δευτέρου γάμου τοῦ ἐπιτρόπου τῶν ἰδίων τέκνων εἰδικῶς ἐκανονίσθη ὑπὸ τοῦ νεωτέρου νόμου.

29 (1878).

Οὔτε ὁ ἐν Ἑπτανήσῳ εἰσαχθεὶς νόμος περὶ ἐπιτροπείας, οὔτε ὁ ἴον. Ἀστικός Κῶδιξ περιέχει διάταξιν περὶ ἀποκλεισμοῦ τῆς μητρὸς ἀπὸ τῆς κληρονομίας τῶν ἀνηλίκων τέκνων τῆς, ἐὰν παραμελήσῃ νὰ προκαλέσῃ τὸν διορισμὸν ἐπιτρόπου, ἐλθοῦσα εἰς δεῦτερον γάμον. Τὸ δὲ Ρωμ. δίκαιον δὲν ἴσχυεν ἐν Ἑπτανήσῳ.

307 (1891).

§ 4

Ὁ διὰ τελευταίας βουλήσεως διορισμὸς πλειόνων ἐπιτρόπων ἀντίκειται εἰς τε τὸ γράμμα καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἄρθρ. 17 τοῦ περὶ

ἐπιτροπείας νόμου. Ἐὰν δέ, παρὰ τὸν νόμον, ὁ διαθέτης διορίσῃ πλείονας, ἀποβαίνει μὲν ἀλυσιτελής ὁ διορισμὸς πλειόνων, ἰσχύει ὅμως ὁ διορισμὸς ἐκείνου ἐκ τῶν πλειόνων, ὅστις πρῶτος διορίζεται ἐν τῇ διαθήκῃ. 229 (1874).

Οὐδαμῶς ἀπαγορεύει ὁ νόμος, οὔτε ἀντίκειται εἰς τὸ ἐνιαῖον τῆς ἐπιτροπείας, ὅπως ὀνομάζονται δύο ἐπίτροποι καθ' ὑποκατάστασιν, τουτέστιν, ὅπως ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἐκλείψῃ ὅπωςδὴποτε ὁ εἰς ἔλθῃ εἰς τὴν ἐπιτροπείαν ὁ ἐπόμενος. Οὔτε δύναται νὰ ἀπαγορευθῇ τῷ πατρί, ὅπως ὑποκαταστήσῃ ἐκ τῶν προτέρων ὡς ἐπίτροπον ἑτερον πρόσωπον τῆς ἐμπιστοσύνης του, διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ γενόμενος ὑπ' αὐτοῦ διορισμὸς ματαιωθῇ ὅπωςδὴποτε. 314 (1880).

§ 5

Ἐκλιπούσης τῆς νομίμου ἐπιτρόπου μητρός, διὰ τῆς εἰς ἐγκληματικὴν ποινὴν καταδίκης, δὲν δύναται πλέον νὰ μεταβῇ αὐτοδικαίως ἡ ἐπιτροπεία εἰς τὸν πρὸς πατρός πάππον, ἀλλ' ὑπάρχει περίπτωσις διορισμοῦ δικαστικοῦ ἐπιτρόπου, ἥτοι τῆς δοτῆς ἐπιτροπείας. Ν. 11 § 2 Π. (23.3). 138 (1856).

§ 6

Ἐὰν τὸ συμφέρον τῶν ἀνήθων εὐρίσκηται εἰς σύγκρουσιν πρὸς τὰ τῶν ἐπιτρόπων αὐτῶν, οὔτοι καθίστανται ἀνεπιτήδευτοι, ὅπως ἐκπροσωπήσωσι τοὺς ἀνήθους, καὶ ἐπομένως ὑπάρχει περίπτωσις διορισμοῦ εἰδικοῦ κηδεμόνος. Ν. 13 Π. (27.10) Ν. 2 Κωδ. (5.44). 246 (1849).

Κατὰ τὸν νόμον περὶ ἐπιτροπείας (ἄρθρα 9 § 3 καὶ 22 § 2 καὶ 3) καὶ τὸ ἄρθρ. 649 Πολ. Δικονομίας, εἰς κατεπειγούσας περιστάσεις ἔχει τὸ δικαίωμα ὁ ἀρμόδιος Εἰσαγγελεὺς νὰ διορίζῃ προσωρινὸν εἰδικὸν ἐπίτροπον ἀνηλίκων, ἡ δὲ τοῦ κατεπείγοντος ἐκτίμησις ἀπόκειται τῷ Εἰσαγγελεῖ. Ὁ προσωρινὸς εἰδικὸς οὗτος ἐπίτροπος δύναται νὰ ἐξακολουθῇ, ἀντιπροσωπεύων τοὺς ἀνηλίκους, μέχρις οὗ διορισθῇ ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου εἰδικὸς ἐπίτροπος. 221 (1881).

Εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ Εἰσαγγελέως διορισθέντα προσωρινὸν ἐπίτροπον ἀνηλίκων κοινοποιεῖται ἡ ἀγωγὴ. 28 (1881).

§ 7

Κατὰ πᾶσαν ἐπιτροπείαν ὑπάρχει παρεπίτροπος, διοριζόμενος ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τῶν Πρωτοδικῶν, προηγουμένης γνωμοδοτήσεως τοῦ

συγγενικοῦ συμβουλίου. Ὅθεν, δὲν δύναται νὰ διορισθῇ παρεπίτροπος διὰ διαθήκης.

314 (1880).

§ 8

Ὁ Εἰρηνοδίκης, συγκαλῶν συγγενικὸν συμβούλιον, διευθύνων τὴν συζήτησιν αὐτοῦ καὶ συντάσων περὶ τῆς διασκέψεώς του ἔχθουσιν (Πολ. Δικ. 652 καὶ 654), ἐνεργεῖ ὡς δικαστικὴ ἀρχή, ἐπομένως καὶ εἰς τὴν πρᾶξιν ταύτην ἀπαιτεῖται ἡ παρουσία τοῦ γραμματέως (Πολ. Δικ. 489), ἄλλως ἢ γνωμοδότησις τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου εἶνε ἄκυρος καὶ δὲν ὀφείλει τὸ δικαστήριον νὰ διορίσῃ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ ἐπίτροπον.

289 (1859).

Ἄν ἡ τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου γνωμοδότησις δὲν κατηρτίσθῃ κατὰ τὰ ἄρθρα 30—33 Ν. ἐπιτροπείας, τοῦτο δὲν συνεπάγεται ἀκυρότητα τῆς τὴν γνωμοδότησιν ταύτην ἐπικυρωσάσης ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου, ἀλλ' ἀκυρότητα μόνον τῆς γνωμοδοτήσεως. 2 (1883).

§ 9

Δὲν ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἔχοντας δικαστικὰς διενέξεις μετὰ τῶν ὀρφανῶν νὰ προκαλῶσι τὸν διορισμὸν ἐπιτρόπων, ἀλλ' ἀπαγορεύεται μόνον εἰς αὐτοὺς ν' ἀποτελῶσι μέρος τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου (Πολ. Δικ. 651).

138 (1856).

Τὸ ἄρθρ. 651 § 4 Πολ. Δικ., τὸ διαλαμβάνον, ὅτι μέλη συγγενικοῦ συμβουλίου δὲν δύναται νὰ ᾔνη ὅσοι ἔχουσι λογαριασμούς ἢ διαφοράν τινα μετὰ τοῦ ὑπὸ ἐπιμέλειαν διατελοῦντος, ἐννοεῖ τοὺς δοσιλόγους ἢ δεξιλόγους ἢ τοὺς ἔχοντας μετὰ τοῦ ἀνηλίκου δικαστικὴν ἔριδα, οὐχὶ δὲ ἀπλῶς καὶ τοὺς ἔχοντας ἀπλὴν κατ' αὐτοῦ ἀπαίτησιν, προϋπάρχουσαν μὲν τῆς συγκροτήσεως τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, ἀλλὰ περὶ ἧς οὐδεμία εἰσέτι εἶχεν ἀναφυῇ ἔρις δικαστικὴ.

215 (1866) 252 (1867).

Πρὸς συγκρότησιν συγγενικοῦ συμβουλίου, ἐὰν προσληθῇ φίλος ἀντι μεμακρυσμένου συγγενοῦς, ἢ συγγενῆς ἀπώτερος ἀντὶ ἐγγυτέρου, δὲν εἶνε ἄκυρος ὁ διορισμὸς τοῦ ἐπιτρόπου, διότι αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ νόμου οὔτε ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος εἰσὶ διατεταγμέναι, οὔτε οὐσιώδεις δύναται νὰ θεωρηθῶσι.

252 (1867).

Ἡ πρόσληψις ἀνικάνων, κατὰ τὸ ἄρθρ. 651 Πολ. Δικ., ὡς μελῶν τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, τοῦ μέλλοντος νὰ γνωμοδοτήσῃ, κατὰ τὸ

ἄρθρ. 1085 Πολ. Δικ., περί ἐκποιήσεως ὀρφανικοῦ κτήματος, δὲν καθιστᾷ ἀπολύτως ἄκυρον τὴν γνωμοδότησιν, εἰμὴ καθ' ἣν περίπτωσιν ἡ πρόσληψις τοῦ ἀνικάνου ἐπήνεγκε βλάβην εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ ἀνηλίκου. 311 (1875).

Καὶ ἐὰν τὸ συγγενικὸν συμβούλιον δὲν συνεκροτήθῃ ταχτικῶς, ἡ γνωμοδότησις αὐτοῦ δὲν καθίσταται ἄκυρος, ἀφοῦ δὲν προτείνεται, ὅτι ὁ Εἰρηνοδίκης προέβη εἰς τὴν συγχρότησιν τοιοῦτου συμβουλίου ἐν γνώσει τῆς ὑπάρξεως ἐτέρων προτιμωμένων συγγενῶν. 2 (1883).

§ 10

Ἀκυρότητες κατὰ βουλευμάτων τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου περὶ διορισμοῦ ἐπιτρόπου, δὲν γίνονται δεκταί, ἐνόσω δὲν προσβάλλονται δι' ἀνακοπῆς, κατὰ τὸ ἄρθρ. 657 Πολ. Δικονομίας. 89 (1871).

Οὐδεὶς δύναται νὰ προσβάλλῃ δι' ἀνακοπῆς ἀπόφασιν, διορίσασαν ἐπίτροπον (Πολ. Δικ. 644), μόνον δὲ τριτανakoπῆς δικαίωμα ἔχουσιν οἱ μὴ κεκλημένοι τρίτοι, ἤτοι ἐκεῖνοι, οἵτινες, κατὰ τὰ ἄρθρα 645—647 Πολ. Δικ., καίπερ ὄντες κλητευτέοι δὲν ἐκλητεύθησαν, οὐδέποτε ὅμως ὁ ἀνήλικος, ὅστις δὲν ἠδύνατο νὰ κλητευθῇ καὶ ὅστις δὲν εἶνε τρίτος· ἐὰν ὅμως ὁ ἀνήλικος μετὰ ταῦτα, ἐν τινι δίκῃ, ζητῇ τὴν ἐπανάληψιν τῆς διαδικασίας, διότι δὲν ἀντεπροσωπεύθη προσηκόντως, δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ ἐνασκήσῃ ἐνδίκῃ μέσα κατὰ τοῦ διορισμοῦ, ἀλλὰ δικαιούται, προβάλλων ἀπλῶς ἐπὶ ἀκυρότητι τὸν διορισμόν, νὰ προτείνῃ, ὅτι δὲν εἶχε τὸν προσήκοντα ἀντιπρόσωπον. 252 (1867).

§ 11

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 656, συνδ. πρὸς τὸ ἄρθρ. 646 Πολ. Δικ., ὁ Εἰσαγγελεὺς ἔχει τὸ δικαίωμα, ἀμελοῦντος τυχόν τοῦ ἐπιτρόπου, νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπικύρωσιν παντὸς βουλεύματος τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, καθ' ἃς περιπτώσεις εἶνε ἀναγκαῖα ἡ ἐπικύρωσις αὕτη. 359 (1865).

§ 12

Ἡ διάταξις τοῦ Ἀρμενοπούλου, καθ' ἣν ὁ ἐνοπλον στρατεῖαν στρατεύομενος οὔτε ἐπίτροπος, οὔτε κηδεμὼν δύναται χειροτονεῖσθαι (Βασ. ΑΖ. Ε', 33), ἀναφέρεται εἰς τοὺς ἀπλοῦς στρατιώτας, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ Ν. 4 Κώδ. (4.34), ἐξ οὗ ἐλήφθη, καὶ τῆς § 14 Εἰσ. (1.25), ἐπομένως, ὡς εἰσάγουσα περιορισμόν καὶ ἀνικανότητα

ὡς πρὸς τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ στρατιώτας, δὲν δύναται νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τοὺς ἀξιωματικούς τοῦ στρατοῦ. 84 (1861).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 49 § 5' τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου, οἱ ἄλλοδαποὶ δὲν δύνανται νὰ ᾔνε ἐπίτροποι ἡμεδαπῶν ἀνηλίκων, τὸ δὲ ἄρθρ. 51 ὀρίζει περὶ τῆς περιπτώσεως ταύτης τῆς ἀνικανότητος, ὅτι δὲν ἐπέρχεται αὐτοδικαίως, ἀλλ' ἀπαγγέλλεται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, τῇ αἰτήσῃ τοῦ παρεπιτρόπου ἢ συγγενῶν τοῦ ἀνηλίκου κλπ. Ἐπομένως, ἡ ἰδιότης τοῦ ἐνάγοντος ἐπιτρόπου, ὡς ἄλλοδαποῦ, ἔν καθιστᾷ αὐτὸν αὐτοδικαίως ἀνίκανον τοῦ λειτουργήματος τῆς ἐπιτροπείας, οὔτε δύναται ὁ ἐναγόμενος νὰ προτείνῃ τὴν ἐν λόγῳ ἀνικανότητα, μὴ ὦν ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 51 ἀναφερομένων προσώπων. 351 (1893).

§ 13

Ὁ νέος περὶ ἐπιτροπείας νόμος δὲν κατήργησε τοὺς ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ παλαιοῦ νόμου γενομένους διορισμοὺς κηδεμόνων. 6 (1869).

Ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 51 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου, προκείμενου περὶ παύσεως ἐπιτρόπου, κλητεύεται ἀναγκαίως ὁ ἐπίτροπος, ὥστε ἡ διαδικασία ἐκ τοῦ νόμου εἶνε κατ' ἀντιδικίαν.

429 (1893).

§ 14

Ὁ ἐπίτροπος ἀνηλίκου, ὡς νόμιμος ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ, ἐνεργεῖ νομίμως πάσας τὰς δικαστικὰς ὑπὲρ αὐτοῦ πράξεις. 186 (1838).

Ἡ ἀγωγή περὶ ἀκυρώσεως γάμου, συναφθέντος μεταξὺ κόρης ἀνηλίκου καὶ ἀνδρὸς ἐνηλίκου, νομίμως ἐγείρεται ἐκ μέρους τοῦ ἐπιτρόπου, ἐνεργοῦντος ἐν τῷ συμφέροντι τῆς ἀνηλίκου, ἀπευθύνεται δὲ κατὰ μόνου τοῦ ἐνηλίκου συζύγου, οὐχὶ δὲ καὶ κατὰ τῆς ἀνηλίκου.

351 (1893).

Ὁ ἐπίτροπος τῆς ἀνηλίκου δύναται νὰ ἐγείρῃ ἀγωγήν περὶ ἀκυρώσεως τοῦ γάμου τῆς, διότι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 58 νόμου ἐπιτροπείας, ὁ ἐπίτροπος παριστᾷ τὸν ἀνήλικον εἰς τὰς πράξεις, τὰς ἀφορώσας εἰς τὴν προσωπικὴν αὐτοῦ κατάστασιν, τὸ δὲ ζήτημα περὶ ὑπάρξεως ἢ μὴ γάμου ἀνάγεται ἀναμφισβητήτως εἰς τὴν προσωπικὴν κατάστασιν.

351 (1893).

Μετὰ τὴν ἐνηλικίωσιν τοῦ ἀνηλίκου, δὲν δύναται ν' ἀπευθυνθῇ κατὰ τοῦ ἐπιτρόπου ἐπιταγὴ πρὸς πληρωμὴν, διότι ὁ ἐπίτροπος

παύει διὰ τῆς ἐνηλικιώσεως τοῦ ἐπιτροπευομένου, καί, κατ' ἀκολούθιον, πᾶσα πράξις, ἀπευθυνομένη πρὸς αὐτόν, ὡς τοιοῦτον, εἶνε ἀνίσχυρος, δὲν πρόκειται δὲ περὶ ἐξακολουθήσεως δίκης, ἵνα ὑπάρχῃ ἀνάγκη γνωστοποιήσεως τῆς ἐνηλικιώσεως.

420 (1893)

§ 15

Κηδεμόν, καταβάλλων ὑπὲρ τῆς περιουσίας τοῦ κηδεμονευομένου ἐπιμέλειαν οἷον καὶ εἰς τὰς ἰδίαις του ὑποθέσεις, δὲν εἶνε ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ὀφθέντος παρ' αὐτοῦ δανείου (Νεαρῶν κεφ. η').

24 (1859)

Οἱ ἐπίτροποι δὲν εἶνε ἀλληλεγγύως ὑπόχρεοι πρὸς τρίτους, ἀλλὰ μόνον πρὸς τοὺς ἐπιτροπευομένους διὰ τὰς ἐκ τῆς διαχειρίσεως τῶν προκυψάσας εἰς τοὺς ἀνηλίκους ζημίας.

178 (1875)

Ὁ λαθὼν, ἔστω καὶ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐπιτρόπου, ποσὸν ὀφειλόμενον, ἐν γνώσει τῆς μὴ ὀφειλῆς αὐτοῦ πρὸς τὰ ὑπ' αὐτὸν ἐπιτροπευόμενα ἀνήλικα, ἐνήργησε δολίως καὶ ἐπομένως ἐνέχεται εἰς ἀποδοσὶν αὐτοῦ Ν.15 πρ. καὶ § 2 Π.(4.3).

265 (1893)

§ 16

Κατὰ τὸν Ν. 7 Π. (26.7) καὶ Ν. 4 καὶ 5 Κώδ. (5.53), ὁ ἐπίτροπος πρὸς τὴν κηδεμόν ὀφείλει μὲν, πρὶν ἢ ἀναλάβῃ τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας τοῦ ὀρφανοῦ, νὰ συντάξῃ τακτικὴν καὶ ἀκριβῆ ἀπογραφὴν εἰς αὐτόν ἐμπιστευομένης περιουσίας αὐτοῦ, καὶ ἐν περιπτώσει πλείψεως θεωρεῖται, κατὰ τεκμήριον τοῦ νόμου, ὡς δολίως ἐνεργήσας καὶ ὑποχρεοῦται ν' ἀποζημιώσῃ τὰ ὀρφανὰ, διὰ πᾶσαν εἰς αὐτὰ πλειονοματικῶς προξενηθεῖσαν ζημίαν, κατὰ τὸν ἐκτιμητικὸν αὐτῶν ὄρκον, ἀλλ' ὅμως δὲν στερεῖται ὁ ἐπίτροπος τοῦ δικαιώματος ν' ἀποδείξῃ ἀνυπαρκτὸν τῶν ἀπαιτήσεων τῶν ἀντιδίκων του, οὐδ' ὑποχρεοῦται τὰ δικαστήρια νὰ δεχθῶσι πρὸς μόρφωσιν τῆς πεποιθήσεώς των μόνον καὶ ἀποκλειστικὸν μέσον, τὸν ἐκτιμητικὸν ὄρκον τῶν ὀρφανῶν εἴτε ὑπάρχει, εἴτε μὴ βεβαίως περὶ τοῦ βασίμου τῶν αἰτήσεων οὐδ' εἶνε βάσιμον, ὅτι ὑπάρχοντος νομίμου τεκμηρίου περὶ δολιότητος πᾶσα ἀνταπόδειξις ἀποκλείεται.

30 (1848)

Ἡ παρ' Ἀρμενοπούλῳ (§ 33 Α. ιγ) διάταξις περὶ μὴ συντάξεως ἀπογραφῆς δὲν εἶνε μὲν ποινική, οὐτε καταργεῖται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου τοῦ νόμου περὶ ἐπιτροπείας, ὡς μὴ προνοοῦντος περὶ τοῦ ἀντικειμένου.

νου τούτου· ἀλλ' ὅμως, ὡς περιλαμβάνουσα διονομικὴν διάταξιν περὶ ἀποδείξεως ὑφαιρεθέντων ἢ μεταβληθέντων ἐκ τῶν τῇ συζύγῳ ἀνηκόντων. δὲν ἔχει κῦρος, ἄτε ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τῆς Πολ. Δικονομίας. 289 (1868).

Ἡ τοῦ ἄρθρ. 60 § 2 τοῦ περὶ ἀνηλικίων νόμου διάταξις, καθ' ἣν ὁ ἐπίτροπος, καίπερ μὴ ἐρωτηθεῖς, ἐὰν ἀποσιωπήσῃ κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς ἀπογραφῆς τὴν ὑπάρχουσαν καὶ γνωστὴν αὐτῷ ἀπαίτησιν κατὰ τοῦ ἐπιτροπευομένου ἀπόλλυσιν αὐτήν, δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν χήραν, νόμιμον ἐπίτροπον τῶν ἀνηλικίων αὐτῆς τέκνων, ἥτις, κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς ἀπογραφῆς, ἀπεσιώπησε τὴν ἐκ τῆς προικὸς καὶ τῆς προγαμίας ὠρεᾶς ἀπαίτησιν αὐτῆς· διότι ὁ περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου ἐξαφανίσεως ἢ ἀποκρύψεως τῆς περὶ ἐξοφλήσεως τῆς ἀπαίτησεως αὐτοῦ ἀποδείξεως φόβος, ὃν ὁ νομοθέτης διὰ τῆς προκειμένης διατάξεως ἠθέλησε νὰ προλάβῃ, δὲν δύναται ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ νὰ ὑπάρχῃ, τοῦ ἐκ τῆς προικὸς καὶ τῆς προγαμίας ὠρεᾶς χρέους γινομένου ἀπαιτητοῦ καθ' ἣν στιγμὴν ἀνοίγεται ἡ κληρονομία τοῦ συζύγου, ἥτοι κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐπιτροπείας. 369 (1878).

§ 17

Τὸ ἄρθρ. 61 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου, τὸ ἀπαιτοῦν πρὸς ἐκποίησιν μετοχῶν ἐταίρειων κλπ. γνωμοδότησιν τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου καὶ ἄδειαν τοῦ δικαστηρίου, δὲν ἀρροᾷ εἰς τὰς βραχυπροθέσμους ἀπαιτήσεις (π. χ. τὰς ἐκ γραμματίων ἢ συναλλαγματικῶν πηγαζούσας), ἀς ὁ ἐπίτροπος δύναται νὰ ἐκχωρήσῃ εἰς ἄλλον. 283 (1866).

Κατὰ τὸν περὶ ἐπιτροπείας νόμον, δὲν ἀπαιτεῖται νὰ προηγηθῇ γνωμοδότησις τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου καὶ δικαστικὴ ἀπόφασις, ὅπως ὁ ἐπίτροπος ἐκχωρήσῃ ἰδιωτικὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἀνηλικίου λόγῳ πωλήσεως· τοῦτο δὲ συνάγεται ἐξ ἀντιδιαστολῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 61 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου, ὅπερ ἀπαιτεῖ προηγουμένην γνωμοδότησιν τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, μόνον ἐπὶ ἐκποιήσεως μετοχῶν ἐταίρειων ἢ δημοσίων χρεωγράφων καὶ τῶν τοιαύτης φύσεως ὁμολογιῶν.

205 (1875) 17 (1881) 293 (1892).

Ὁ κηδεμὼν δύναται, κατὰ τὸν Ν. 15 Πανδ. (26.7) καὶ Ν. 4 Βασ. (3.77), ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς νὰ εἰσπράττῃ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἐφήβου, ὅταν ὑπάρχῃ φόβος ἐλαττώσεως τῆς

περιουσίας τῶν ὀφειλετῶν, ἐπομένως δύναται νὰ ἐκχωρήσῃ τὸ δικαίωμα περὶ ἀποζημιώσεως ἐξ ἀναγκαστικῆς ἀφαιρέσεως γαιῶν, λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης, λαμβάνων τὸ ἀντάλλαγμα αὐτῆς. 186 (1863).

§ 18

Κατὰ τὸ Ρ. Δ., οἱ κηδεμόνες ἀνηλίκων ἐδικαιοῦντο νὰ ἐνεργῶσι ἀγορὰς ἐν ὀνόματι τῶν κηδεμονευομένων καὶ ἐπομένως νὰ καταβάλωσι τὸ τίμημα εἰς χρήματα ἢ δι' ἐκχωρήσεως ἀπαιτήσεως. Ν. 1 Κώδ. (5.71) Βασ 38. (9.55). 267 (1866).

Ἐκ τῶν Ν. 9 § 6 καὶ Ν. 10 Π. (26.7) προκύπτει, ὅτι οἱ ἐπίτροποι, κατὰ τὸ προῖσχυον ὡς πρὸς τοῦτο παρ' ἡμῖν Ρωμ. καὶ Βυζ. Δίκαιον, ἐγκύρως ἠδύναντο ἄνευ ἀδείας τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς νὰ καταβάλωσι χρεὴ ἐγκυρα καὶ ἀληθῆ τῶν παρ' αὐτῶν ἐπιτροπευομένων ἀνηλίκων, ἄρα καὶ ν' ἀναγνωρίζωσι τοιαῦτα. 53 (1884).

Ἀφοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 64 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου, οἱ ἐπίτροποι ὀφείλουσι νὰ καταστήσωσι παραγωγὰ τὰ εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ ἀνηλίκου ἀνήκοντα χρήματα, ἔπεται, ὅτι, μὴ πράξαντες τοῦτο, εὐθύνονται εἰς ἀποζημιώσιν. 82 (1885).

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 64 καὶ 65 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου, συνάγεται, ὅτι, συνομολογουμένων δανείων, ὑπερβαίνοντων τὰ 2000 δραχ., ἄνευ τηρήσεως τῶν ἐν αὐτοῖς ὀριζομένων διατυπώσεων τοῦ ἐπιτρόπου, ἐλλείπουσι τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα τοῦ κύρους αὐτῶν διὰ τὸν ἀνήλικον, καὶ δύναται οὗτος, ὡς ἔχων ἔννομον συμφέρον, ἐπὶ ὅσον βλάπτεται, νὰ προσβάλῃ καὶ μὴ ἀναγνωρίσῃ ταῦτα, ἔχων προσωπικῶς ὑπεύθυνον δι' αὐτὰ τὸν ἐπίτροπον, ὅστις, μὴ τηρήσας τὰ νομίμους διατυπώσεις, ἐπὶ ἰδίῳ κινδύνῳ ἐδάνεισεν (ὅρ. καὶ ἄρθρα 4, 6, 66, 67, 70, 71, καὶ 74 ἰδίου νόμου). 36 (1887).

§ 19

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 338 Ἰον. Κώδ., ὁ ἐπίτροπος δὲν δύναται νὰ δανείσῃ ἐν ὀνόματι τοῦ ἀνηλίκου, οὐδὲ νὰ ἐκποιήσῃ ἢ ὑποθηκεύσῃ τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, ἄνευ ἀδείας τοῦ Πρωτοδικείου, διδομένης ἢ ἔνεκα ἀπαραιτήτου ἀνάγκης ἢ ἔνεκα προφανοῦς ὠφελείας. Μόνον δέ, κατὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν, ἀπαιτεῖται ν' ἀποδειχθῇ διὰ συνοπτικοῦ λογαριασμοῦ, ὅτι τὰ χρήματα, τὰ κινητὰ καὶ αἱ πρόσοδοι δὲν ἀρκοῦσι διὰ

ἐξοδα τῶν ἀνηλίκων. Οὐτε δὲ τὸ ἄρθρ. 338, οὔτε ἄλλη διάταξις ἐξαρτᾷ τὸ κύρος τοῦ δανείου ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου προηγουμένης τηρήσεως τῶν περὶ ἀπογραφῆς, πωλήσεως κινητῶν καὶ λοιπῶν προκαταρκτικῶν τῆς διαχειρίσεως αὐτοῦ καθηκόντων. Ἡ ἄδεια δὲ αὕτη ἐχορηγεῖτο ὑπὸ τοῦ Μονομελοῦς Πρωτοδικείου, κατὰ τὰ ἄρθρα 301, 312, 325 καὶ 328 Ἰον. Κώδ. καὶ 384 Ἰον. Πολ. Δικονομίας, ὅπερ, ὃν ἀρμόδιον νὰ διορίζῃ τοὺς ἐπιτρόπους, κατ' ἀναλογίαν, ἀσκεῖ, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ τὴν νόμιμον ἐπὶ τῆς διαχειρίσεως τῶν ἐποπτεῖαν, δίδον εἰς τὸν ἐπίτροπον τὴν πρὸς ἐπιχειρήσιν πράξεων ἀπαιτουμένην ἄδειαν.

306 (1887).

Δὲν ἀντίκειται εἰς ἀπαγορευτικὸν νόμον τὸ ἔθιμον, καθ' ὃ αἱ μητέρες δύνανται νὰ δανείζωνται διὰ λογαριασμὸν τῶν ἀνηλίκων τέκνων τῶν.

58 (1866).

Πρὸς σύστασιν ἐγκύρου ὑποθήκης ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου, δεόν νὰ προηγηθῇ διάσκεψις τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου καὶ ἀπόφασις δικαστικῆ, ἄλλως αὕτη δὲν ἰσχύει. Εἶνε δὲ ἀδιάφορον, ὅτι ἡ παραχωρηθεῖσα ὑποθήκη ἀφορᾷ εἰς τὸ αὐτὸ κτήμα, δι' ὃ ἐδόθη πρότερον ἐγκύρως ὑποθήκη, ἀφοῦ ὁ πιστωτὴς δυνάμει τῶν προηγουμένων συμβολαίων δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ ἐγγράψῃ νέαν ὑποθήκην.

175 (1875).

§ 20

Ἐκ τοῦ συνδ. τῶν ἄρθρ. 130, 56, 66 καὶ 4 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου καὶ τοῦ ἄρθρ. 77 νόμου ὑποθηκῶν συνάγεται, ὅτι ἡ τῇ συναινέσει μόνον τοῦ ἐπιτρόπου καὶ ἄνευ τῶν νομίμων διατυπώσεων (γνωμοδοτήσεως τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου καὶ δικαστικῆς ἀποφάσεως) ἡ τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ χρέους γενομένη ἐξάλειψις τῆς ὑποθήκης εἶνε ἀπολύτως ἄκυρος καὶ λογίζεται ὡς μηδέποτε γενομένη, τῆς ὑποθήκης ὑφισταμένης πάντοτε ἀπέναντι πάντων, μηδὲ τῶν τρίτων ἐξαιρουμένων, τῶν μετὰ τὴν ἐξάλειψιν τῆς ἀποκτησάντων τὴν ὑποθήκην, οἵτινες, πληροφορούμενοι ἐκ τῶν δημοσίων βιβλίων τῶν ὑποθηκῶν σὺν τῇ ἐξαλείψει καὶ τὸ ἄκυρον αὐτῆς, εἰσὶν ἀδικαιολόγητοι, προτείνοντες, ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐξαλείψεως συνηλλάχθησαν.

311 (1884).

Κατὰ τοὺς Ν. 7 Κώδ. (4.5) Ν. 22 Κώδ. (5.37) Ν. 4, 11, 12 καὶ 18 Κώδ. (5.7) Βασ. 5 καὶ 53 (38.9) Ἀρμ. § 11 καὶ 12 (1.12), ὁ ἐπίτροπος καὶ ὁ κηδεμὼν δὲν δύνανται ἐν γένει νὰ ἐκποιήσωσιν ἢ νὰ

ὑποθηκεύσωσι τὰ ἀκίνητα ἢ τὰ μὴ εἰς φθορὰν ὑποκείμενα κινήτα πράγματα τοῦ ἀνηλίκου, ἐκτὸς μόνον, ἐὰν κατασταθῇ τοῦτο ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον, ὅπως πληρωθῶσι κατεπείγοντα χρέη, ἢ δὲ ἀρχὴ δώση, μετὰ προηγουμένην ἔρευναν τῆς ὑποθέσεως καὶ τῆς ἀνάγκης, τὴν εἰς τοῦτο συγκατάθεσίν της, ἄλλως ἢ ἀπολλοτριώσεις καὶ ἡ ὑποθήκευσις θεωρεῖται ἄκυρος. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ ἐὰν οἱ εἰρημένον, ἐνεργήσωσι συμβιβασμὸν περὶ τοιούτων ἀντικειμένων, διότι καὶ ὁ συμβιβασμὸς εἶνε πρᾶξις ἀπαλλοτριώσεως. 432 καὶ 478 (1852).

§ 21

Κατὰ τοὺς Ν. 36 Β.σ. (38.9), Ν. 2, 10, 11, 12, 13, 17 καὶ 18 Κ.ὡδ. (5.71), Ν. 1 § 2 Π. (27.2), ὁ ἐπίτροπος δὲν ἔχει ἐξουσίαν ν' ἀπαλλοτριώσῃ τὸ ἀκίνητον κτῆμα τοῦ ἐπιτροπευομένου τοῦ ἀνηλίκου, ἄνευ προηγουμένης δικαστικῆς ἀδείας, ἥς ἄνευ εἶνε αὐτοδικαίως ἄκυρος ἢ ἀπαλλοτριώσεις.

269 (1838) 43 (1842) 217 (1857) 24 (1860).

Τοῦτο δὲ ἀνεξαρτήτως τῆς ζημίας, ἥτις ἐντεῦθεν δύναται νὰ προέλθῃ εἰς τοὺς ἀνηλίκους.

43 (1842).

Οὐδ' ἀπαιτεῖται νὰ προσφύγῃ ὁ ἀνήλικος εἰς τὸ εὐεργέτημα τῆς εἰς ἀκέραιον ἀποκαταστάσεως.

217 (1857) 24 (1860).

Τὸν ἄκυρον πλειστηριασμὸν πραγμάτων ἀνηλίκου δὲν δύναται ὁ ἐπίτροπος ν' ἀποδεχθῇ (Πολ. Δικ. 485 καὶ 486), ἀλλὰ μόνος ὁ ἀνήλικος, ἐνήλικος γενόμενος (Ν. 1 καὶ 2 Κ.ὡδ. (2.46) Β.σ. 1 καὶ 2 (10.28).

24 (1860) 47 (1865).

Ἐφαρμόζονται μὲν ἐπὶ τῆς δικαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως αἱ περὶ ἀναγκαστικῆς ἐκποιήσεως διατάξεις τῆς Πολ. Δικ. (ἄρθρα 1086 καὶ 1093), ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν ἔπεται, ὅτι καὶ ἡ ἄνευ τῶν ὠρισμένων διατυπώσεων ἀπαλλοτριώσεις τῶν ἀκινήτων κτημάτων τοῦ ἀνηλίκου καθίσταται ἰσχυρὰ διὰ τῆς τοῦ κηδεμόνος συγκαταθέσεως, οὐδὲ τροποποιεῖ τὴν λύσιν ταύτην τὸ γεγονός, ὅτι πρόκειται περὶ δικαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως, ἐνεργηθείσης συνεπεῖα ἀποφάσεως περὶ διανομῆς.

127 (1864).

Κατὰ τὴν Νεαρὰν 134 κεφ. 1, ἀπαγορεύονται μόνον ἐκεῖνα τὰ ἔθιμα, ἅτινα ἀντιβαίνουν εἰς τὰ χρηστὰ ἥθη ἢ τὸν ὀρθὸν λόγον.

Τὸ ἔθιμον ὁμῶς, ὅτι οἱ ἐπίτροποι δικαιοῦνται νὰ πωλῶσιν ἄνευ

ἀδείας τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς καὶ ὅτι οἱ ἀφήλικες πωλοῦσιν ἐγκύρως ἀκίνητα κτῆματα ἄνευ ἀδείας τῶν κηδεμόνων αὐτῶν, δὲν ἀντίκειται οὔτε εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη, οὔτε εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον. 230 (1838).

Ἡ σύμβασις περὶ εἰκονικότητος δίκης τινος δὲν εἶνε πρᾶξις ἀπαλλοτριώσεως τῆς περιουσίας ἀνηλίκου, διαφεύγουσα τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ ἐπιτρόπου, ἀλλ' εἶνε πρᾶξις ἀπλῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας αὐτοῦ, ἀναγομένη εἰς τὰ καθήκοντα τοῦ ἐπιτρόπου, ὥστε τοιαύτη σύμβασις δὲν εἶνε αὐτοδικαίως ἄκυρος. 171 (1873).

Ἡ πενταετὴς παραγραφὴ τοῦ Ν. 3 Κώδ. (5.74) Ν. 66 Βασ. (1.4) ἀνάγεται εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν κτῆμα ἀνηλίκου, ἄνευ προηγουμένης ἀποφάσεως, ἐπωλήθη ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου ἢ τοῦ κηδεμόνος αὐτοῦ, ἥτοι τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἀντιπροσώπου ἢ καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ἀνηλίκου. Ἄρα, ὅταν τις πωλήσῃ κτῆμα τοῦ ἀνηλίκου, οὐχὶ ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ, οὔτε ἡ προμνημονευθεῖσα πενταετὴς παραγραφὴ χωρεῖ, οὔτε ἀποκατάστασις. 1 (1882).

Ἡ παραγραφὴ τῆς ἀγωγῆς περὶ ἀκυρώσεως τῆς ἀγοραπωλησίας κτῆματος ἀνηλίκου, καθόσον δι' αὐτῆς προσβάλλεται τὸ ὀρθὸν τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἥτις διετάξε τὴν ἐκποίησιν, κανονίζεται ὑπὸ τοῦ ἀστικοῦ νόμου (Ν. 3 Κώδ. 5.74), ἀφοῦ μάλιστα καὶ ἡ Πολ. Δικονομία, ὀρίζουσα, ὅτι τὰ πράγματα τῶν ἀνηλίκων ἐκποιεῖνται δυνάμει ἀποφάσεως δικαστικῆς, διαταπτούσης τὴν ἐκποίησιν, αὐτὸ τοῦτο ἐπαναλαμβάνει, ὅπερ καὶ ὁ Ν. 3 Κώδ. (5.72). 154 (1872).

Κατὰ τὸν Ν. 3 Κώδ. (5.74), 66 Βασ. (10.4) Ἀρμεν. § 14 (Α, 16), ἡ πενταετὴς παραγραφὴ ἐπεξετάθη ἐπὶ πάσης ὁπωσδήποτε γενομένης πωλήσεως πραγμάτων τοῦ ἀνηλίκου, τοῦ δὲ νόμου περὶ ἐπιτροπείας μὴ πραγματευομένου οὔτε ἐν γένει, οὔτε ἰδίᾳ περὶ παραγραφῆς τῆς ἀγωγῆς ἐπὶ τῶν ἀκύρως ἢ παρατύπως γενομένων πωλήσεων πραγμάτων τῶν ἀνηλίκων, αἱ περὶ τῆς παραγραφῆς ταύτης διατάξεις τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου, ἀφορῶσαι μάλιστα οὐχὶ εἰς ἀνηλίκους, ἀλλ' εἰς ἐνηλίκους ἤδη γενομένους, δὲν κατηργήθησαν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 137 αὐτοῦ, ὅπερ μόνον τὰς διατάξεις τοῦ Ρωμ. Δικαίου, τὰς ἀναγομένας εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦ νέου νόμου καὶ ἀντιβαινούσας εἰς αὐτὸν κατήργησεν. 152 (1873) 283 (1874) 279 (1892).

Ἡ διάταξις τοῦ Ν. 3 Κώδ. (5.74) Βασ. 60 (10.4), καθ' ἣν ἡ ἐκποίησις ἀκινήτων ἀνηλίκου ἰσχύει, ἐάν δὲν προσβληθῇ μετὰ πέντε

ἔτη ἀπὸ τῆς ἐνηλικιότητος, ἐφαρμόζεται ἐν γένει καὶ ἐὰν ἡ ἐκποίησις ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ἀνηλίκου, ἢ καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἀνηλίκου, ὁ νόμος δὲ δὲν ἀπαιτεῖ νὰ ἔχῃ γνῶσιν ὁ ἀνήλικος, ὅτι ἐγένετο τοιαύτη ἀπαλλοτριώσεις. Ἡ πενταετής αὕτη προθεσμία δὲν παρατείνεται ἕνεκα τῆς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ τυχόν διαμονῆς τοῦ ἀνηλίκου.

152 (1873) 283 (1874).

Ἐκ τῆς γενικῆς ἐκφράσεως τοῦ Ν. 3 Κῶδ. (5.74) Βασ. 66 (10.4) συνάγεται, ὅτι ἡ πενταετής παραγραφὴ, περὶ ἧς ὁ νόμος οὗτος διαλαμβάνει, χωρεῖ οὐ μόνον, ὅταν αὐτός ὁ ἀνήλικος ἐξεποίησε τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ καὶ ὅταν ὁ ἐπίτροπός του ἐξεποίησε τοῦτο.

246 (1864) 152 (1873) 279 (1892).

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ νόμου συνάγεται, ὅτι ἡ παραγραφὴ αὕτη χωρεῖ οὐ μόνον κατὰ τῶν ἐφθόνων, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν ἀνθρώπων, ἀρχομένη εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἐνηλικιότητός των καὶ μὴ παρατεινομένη ἢ ἀναστελλομένη ὑπὲρ τῶν ἀποδημούντων διὰ δημόσιον πρᾶγμα ἢ ἕνεκα στρατείας.

329 (1879).

§ 22

Μὴ προκειμένου περὶ ἀναγκαστικοῦ πλειστηριασμοῦ, ἐπισπενδόμενου ὑπὸ τῶν δανειστῶν τοῦ ἀνηλίκου, ὁ ἐπίτροπος αὐτοῦ δὲν δύναται ν' ἀγοράσῃ ἐγκύρως τὰ πράγματα τοῦ ἀνηλίκου, εἰμὴ παρά τινος συνεπιτρόπου, εἴτε αὐτὸς ἀπ' εὐθείας καλῇ τῇ πίστει, εἴτε διὰ παρενθέτου προσώπου, ἀλλὰ τότε φανερώς. Ν. 5 § 2, 3 καὶ 5 Πανδ. (26.8).

69 (1870).

Ἡ μὲν Πολ. Δικονομία οὐδαμῶς ἀπαγορεύει τῷ ἐπιτρόπῳ τὸ ἀγοράζειν ἐπὶ πλειστηριασμοῦ κτῆμα τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιτροπευομένου· ὁ δὲ ἀστικός νόμος ρητῶς ἐπιτρέπει τοῦτο τῷ ἐπιτρόπῳ ὡς καὶ παντὶ διαχειριστῇ ἀλλοτρίας περιουσίας ἢ λαθόντι ἐντολὴν τοῦ πωλῆσαι διὰ πλειστηριασμοῦ, ὅστις, κατὰ τὸ δικαίωμα τοῦ ἀγοράζειν κτήματα τοῦ κυρίου τοῦ πωλουμένου, κατ' οὐδὲν διαφέρει, κατὰ νόμον, τοῦ ἐπιτρόπου. Ν. 2 § 8 καὶ 9 Π. (41.4) Ν. 5 Κῶδ. (4.58) Ν. 34 § 7 Π. (26.8).

154 (1872).

Ἡ ἐπὶ ἐκουσίου πλειστηριασμοῦ γενομένη ἀγορὰ κτήματος ἀνηλίκων διὰ τρίτου ἔρρωται, καὶ ἂν δι' αὐτοῦ ἡ ἐπίτροπος μήτηρ αὐτῶν ἀληθῶς ἡγόρασε, διότι ἄκυρος εἶνε ἡ τοιαύτη ἀγορά, ἐπ' ὧφελει τῷ ἐπιτρόπῳ, ἐὰν τὸ κτῆμα δὲν ἐπωλήθη δημοσίως Ν. 5 § 2 καὶ 3

Π. (26.8), Βασ. (37.8)· τούναντιον ἔγκυρος, ἐὰν ἐγένετο διὰ δημοσίου πλειστηριασμοῦ· Ν. 2 § 8 καὶ 9 Π. (41.4) Βασ. (50.4) Ν. 5 § 4 Π. (26.8) Βασ. (37.8) Ν. 5 Κώδ. (4.38). 30 (1873).

§ 23

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 72 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου, μόνος ὁ ἐπίτροπος δὲν δύναται ν' ἀποκτήσῃ δι' ἐκχωρήσεως ἀπαιτήσεις κατὰ τοῦ ὑπὸ τὴν ἐπιτροπείαν αὐτοῦ διατελοῦντος ἢ διατελέσαντος, προϋπαρχούσας τῆς ἀνηλικιότητος, ἐπὶ ποινῇ ἀπωλείας τῆς ἐκχωρηθείσης ἀπαιτήσεως κατὰ τοῦ ὑπὸ τὴν ἐπιτροπείαν αὐτοῦ διατελοῦντος ἀνηλίκου, οὐχὶ δὲ καὶ ὁ σύζυγος τῆς εἰς δεῦτερον γάμον ἐλθούσης μητρός, αὐτοδικαίως παυθείσης τῆς ἐπιτροπείας, ὡς μὴ προκαλεσάσης τὸν διορισμὸν ἐπιτρόπου, ἐπομένως κατ' αὐτοῦ δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ ἐπιτρόπου, καὶ συνεπῶς καὶ ἡ ποινὴ τῆς ἀπωλείας τῆς ἀπαιτήσεως. 22 (1873).

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 337 Ἰον. Κώδ. σκοπεῖ μόνον ν' ἀπαγορεύσῃ εἰς τὸν ἐπίτροπον τὴν ἀγορὰν ἀπαιτήσεων, ἃς ἀξιῶσι τρίτοι κατὰ τοῦ ἐπιτροπευομένου· δὲν ἠννόησε δὲ προφανῶς ν' ἀπαγορεύσῃ ὁ νόμος διὰ τῆς διατάξεως ταύτης τὸ γεγονός, ὅπερ ὡς ἐκ τῆς λύσεώς του συνεπάγεται τὴν πρὸς τὸν ἐπίτροπον μεταβίβασιν ἀπαιτήσεώς τινος κατὰ τοῦ ἀνηλίκου, οἷον εἶνε ἢ διὰ τῆς πληρωμῆς τῶν κοινῶν πατρικῶν χρεῶν μεταβίβασις τῶν ἀπαιτήσεων τῶν πιστωτῶν εἰς τὸν συγκληρονόμον ἐπίτροπον, ἀντικατασταθέντα αὐτοδικαίως, κατὰ νόμον, (Ἰον. Κώδ. 1166 ἐδ. 3) εἰς τὴν θέσιν πιστωτοῦ, διότι ὑπόχρεως ὢν οὗτος μετὰ τῶν λοιπῶν συγκληρονόμων ἀδελφῶν του εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν πατρικῶν χρεῶν, εἶχε συμφέρον νὰ ἐξοφλήσῃ αὐτά.

249 (1879).

§ 24

Ἐκ τῶν ἄρθρ. 3 καὶ 58 τοῦ νόμου περὶ ἐπιτροπείας συνάγεται, ὅτι πᾶσα πράξις τοῦ ἀνηλίκου, ὠρισμένας ἔχουσα, κατὰ τὸν ἀστικὸν νόμον, συνεπειὰς εἶνε ἄκυρος, ἂν δὲν γίνῃ τῇ αὐθεντίᾳ καὶ συναινέσει τοῦ ἐπιτρόπου του. Τοιαύτη δὲ πράξις εἶνε καὶ ἡ ἀνάμιξις εἰς κληρονομίαν ἄλλου, ἐξ ἧς προκύπτουσι δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις, καὶ τὴν ὁποίαν, προκειμένου περὶ ἀνηλίκου, δεόν νὰ ἐνεργήσῃ αὐτὸς ὁ ἐπίτροπος καὶ νὰ γίνῃ αὕτη ὑπὸ τὴν αὐθεντίαν αὐτοῦ. 300 (1879).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 73 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου, τὴν εἰς τὸν ἀνήλι-

κον ἐπαχθεῖσαν κληρονομίαν ὁ ἐπίτροπος δύναται νὰ δεχθῇ ἢ ἀποποιηθῇ μόνον μετὰ προηγουμένην γνωμοδότησιν τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου καὶ ἄδειαν τοῦ δικαστηρίου καὶ πάντοτε ἐπ' ὠφελείᾳ ἀπογραφῆς· ἐξ οὗ ἔπεται, ἀφ' ἐνός μὲν, ὅτι ἡ ἀνάμιξις εἰς τὴν κληρονομίαν, πρὸ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν διατυπώσεων τούτων, δὲν καθιστᾷ τὸν ἀνήλικον κληρονόμον, ἐνεχόμενον ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ περιουσίας, ἀφ' ἐτέρου δέ, ὅτι, ἐὰν ἡ ἀπογραφὴ ἐγένετο εἴτε ἀτάκτως, εἴτε παρακαίρως ὁ ἀνήλικος δὲν ἐνέχεται ἐκ τῆς ἰδίας περιουσίας, διότι ὁ ἀνήλικος μόνον ἐξ ἀπογραφῆς δύναται νὰ ᾔνη κληρονόμος. 30 (1876).

Τὸ ἄρθρ. 73 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου ἐννοεῖ διὰ τῆς φράσεως δὲν δύναται ν' ἀποδεχθῇ κληρονομίαν ν' ἀπαγορεύσῃ τῷ ἐπιτρόπῳ ν' ἀποδεχθῇ κληρονομίαν ἄνευ τῶν ἐν ἄρθρ. 75 διατυπώσεων καὶ ἀπογραφῆς, οὐχὶ ὅταν αὕτη μεταβαίνῃ ἀπὸ τῶν ἀνιόντων εἰς τοὺς ὑπεξουσίους, ὅποτε, κατὰ τὰς ἐν ἰσχύϊ διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ἡ ἀπόκτησις γίνεται αὐτοδικαίως καὶ ἄνευ ἀποδοχῆς Εἰς. § 1 καὶ 2 (2.19) Εἰς. § 2, 3 καὶ 8 (3.1) Ν. 14 Π. (38.16), ἀλλὰ καθ' ἃς περιπτώσεις ἀπαιτεῖται δῆλωσις ἀποδοχῆς, ἦτοι ἐπὶ ἐκουσίῳ κληρονόμῳ· ἀφ' ἐτέρου ὅμως ἐννοεῖ νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν ἐπίτροπον, θέλοντα ν' ἀποποιηθῇ ἐν γένει κληρονομίαν, ἐπαχθεῖσαν εἰς τὸν ἀνήλικον ἀπὸ τῶν ἀνιόντων ἢ εἰς ἐκούσιον κληρονόμον, νὰ λάβῃ προηγουμένως γνωμοδότησιν συγγενικοῦ συμβουλίου καὶ ἄδειαν τοῦ δικαστηρίου, περὶ ὧν προηγούμεναι διατάξεις δὲν ὑπῆρχον.

96 (1869) 189 καὶ 190 (1871) 283 (1884).

Κατὰ νόμον (§ 2 Εἰς. 2.19), μόνον οἱ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀποθιώσαντος διατελοῦντες κατιόντες ἀποκτῶσιν αὐτοδικαίως τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, τὰ δὲ λοιπὰ πρόσωπα, ἅτινα εἴτε ὡς ἐκ τοῦ νόμου, εἴτε δυνάμει διαθήκης καλοῦνται εἰς τὴν κληρονομίαν τινος, ἀποκτῶσι τὴν τοῦ κληρονόμου ἰδιότητα δι' ἀποδοχῆς τῆς κληρονομίας, ἥτις ἢ ρητῶς δύναται νὰ γίνῃ ἢ καὶ διὰ σιωπηρῶν πράξεων, ἐνδεικνυσῶν τὴν περὶ ἀποδοχῆς πρόθεσιν· προκειμένου ὅμως περὶ ἀνηλίκων, διατελούντων ὑπὸ ἐπιτροπείαν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 73 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου, ἡ ἀποδοχὴ τῆς κληρονομίας μόνον ρητῶς δύναται νὰ γίνῃ, καὶ τοῦτο ἐπ' ὠφελείᾳ ἀπογραφῆς καὶ μετὰ προηγουμένην γνωμοδότησιν τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου καὶ ἄδειαν τοῦ δικαστηρίου.

104 (1878).

Κατὰ τοὺς Ν. 17 καὶ 18 Κώδ. (8.54), ὁ ὢν ἀνήλικος καὶ ὑπε-
ξοῦσιος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπὸ τοῦ πατρός του γενομένης ὠρεᾶς,
δὲν δύναται νὰ συναινέσῃ εἰς τὴν ἀποδοχὴν αὐτῆς. 83 (1853).

§ 25

Ἐκ τοῦ γράμματος καὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρ. 75 τοῦ περὶ ἐπι-
τροπείας νόμου συνάγεται ἡ τάξις, ἣν ὁ νόμος ἀπαιτεῖ κατὰ τὴν
ἐνέργειαν τῶν διατυπώσεων, ἧτοι προηγεῖται ἡ γνωμοδότησις τοῦ
παρὰ τοῦ Εἰσαγγελέως διοριζομένου δικηγόρου, ἔπεται δὲ ἡ ἄδεια τοῦ
συγγενικοῦ συμβουλίου, καὶ ταῦτο ἵνα φωτισθῇ τὸ συγγενικὸν συμ-
βούλιον ἐκ τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ δικηγόρου πρὶν ἢ ἀποφασίσῃ ἂν
συμφέρῃ εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ ἀνηλίκου ἢ ἔγερσις ἀγωγῆς ἢ οὐ.

407 (1864).

Προκειμένου νὰ ἐγερθῇ ἐσπευσμένως δίκη τις ἔνεκα τοῦ ἐκ τῆς ἀνα-
βολῆς ἐπικειμένου κινδύνου, δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ ζητήσῃ ὁ ἐπι-
τροπος τὴν ἄδειαν τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, οὐδὲ νὰ τηρήσῃ τὰς
λοιπὰς διατυπώσεις, ἃς ἀπαιτεῖ ὁ περὶ ἐπιτροπείας νόμος (Νόμου ἐ-
πιτροπείας ἄρθρ. 76).

30 (1876).

Προκειμένου περὶ ἀνατροπῆς, ἥτις δύναται νὰ καλυφθῇ ἐν περι-
πτώσει ἐλαχίστης βραδύτητος διὰ τῆς ἐπιχειρήσεως πράξεως πρὸς
ἐξακολούθησιν τῆς δίκης ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου, νομίμως ἐγείρεται ἡ σχε-
τικὴ ἀγωγή ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου, καὶ ἄνευ ἀδείας τοῦ συγγενικοῦ συμ-
βουλίου, ἅτε ἐπικειμένου κινδύνου ἐκ τῆς ἀναβολῆς. 354 (1884).

Ὁ προκαλὼν εἰς ἀγωγὴν ἐξισοῦται κατὰ τοῦτο πρὸς τὸν ἐνάγοντα,
ὅτι καὶ οὗτος ἐξασκεῖ δι' ἀγωγῆς προσωπικῆς ἐν δικαίῳμα, χορηγού-
μενον αὐτῷ ὑπὸ τοῦ νόμου, τὸ δικαίωμα, ἰδίως προκειμένου περὶ ἀ-
κινήτου, νὰ μὴ παρενοχλῇται εἰς τὴν χρῆσιν τῆς ἰδιοκτησίας αὐτοῦ
ὑπὸ ἀνυποστάτων ἄλλοτρίων ἀξιώσεων, ἐπομένως ὡς ἀγωγὴν οὕτω
καὶ πρόκλησιν εἰς ἀγωγὴν δὲν δύναται νὰ ἐγείρῃσιν οἱ ἀνήλικοι ἄνευ
τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 75 τοῦ περὶ ἀνηλίκων νόμου διατυπώσεων.

29 (1868).

Ἐν τῷ ἄρθρῳ 75 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου ρητῶς δηλοῦνται αἱ
περιπτώσεις, καθ' ἃς πρὸς ἔγερσιν ἀγωγῆς ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου ἀπαι-
τεῖται ἡ τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου ἄδεια, ἐν ταύταις δὲ δὲν κατα-
λέγεται ἡ περὶ ἀκυρώσεως γάμου ἀγωγή.

351 (1893).

Ἡ ἐπὶ τῇ βάσει παραλείψεως τῶν τοῦ ἄρθρ. 75 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου διατυπώσεων ἑνστάσις ἀπαρθεύτου τῶν ἀντιδίκων τοῦ ἀνηλίκου κατὰ τῆς ἀγωγῆς δὲν δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν, ἀλλὰ δεόν νὰ προταθῇ κατὰ τὴν πρώτην ἐπ' ἀκροατηρίου συνεδρίασιν, διότι ἡ μὴ τήρησις τῶν διατυπώσεων τούτων, αἰτινες δὲν ἀφορῶσιν εἰς τὴν ἐπὶ δικαστηρίου παράστασιν τῶν ἀνηλίκων, ἀλλ' εἰς πρᾶξιν διαχειρίσεως τῆς περιουσίας των, δι' ἣν εὐθύνεται ὁ ἐπίτροπος, δὲν προσβάλλει τὴν δημοσίαν τάξιν. 87 (1874).

Ἡ ἔλλειψις ἀδείας τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου καὶ γνωμοδότησεως δικηγόρου πρὸς ἔγερσιν ἀγωγῆς ἐπ' ὀνόματι ἀνηλίκων, δύναται νὰ προταθῇ καὶ παρὰ τοῦ ἐναγομένου, ὡς ἔχοντος συμφέρον νὰ μὴ διεξαγάγῃ δίκην, θυμαμένην ν' ἀκυρωθῇ ὑπὸ τοῦ ἀνηλίκου, ἐὰν ἡ ἔκθεσις αὐτῆς ἀποθῇ κατ' αὐτοῦ. (Νόμου περὶ ἐπιτροπείας ἄρθρ. 4 καὶ 75). 16 (1878).

Ὁ ἐναγόμενος ὑπὸ ἐπιτρόπου ἀνηλίκων, μὴ συμμορφωθέντος πρὸς τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 75 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου, δὲν δικαιούται νὰ προτείνῃ ἀκυρωτικὴν κατὰ τῆς ἀγωγῆς ἑνστάσιν, ἔνεκα τῆς μὴ ἐκπληρώσεως αὐτῶν, ἅτε πρὸς τὸν συμφέρον μόνον τοῦ ἀνηλίκου ταχθεῖσιν τῶν εἰρημένων διατυπώσεων. 140 (1893).

§ 26

Κατὰ τὸν νόμον 1 Κώδ. (3.38), ἡ διανομὴ ἀκινήτων κτημάτων ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἀπαλλοτριώσιν· κατὰ δὲ τὰ ἄρθρα 1082 καὶ ἐπομ. καὶ ἰδίως τὸ ἄρθρον 1085 τῆς Πολ. Δικονομίας, ὅταν τὰ ἀκίνητα ἀνήκωσιν εἰς ἀνηλίκους, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ διαθέσωσιν ἐλευθέρως, ἀπαιτεῖται πρὸς ἐπιχείρησιν τῆς ἀπαλλοτριώσεως ἢ τῆς ἰσοδυνάμου διανομῆς αὐτῶν, νὰ προηγηθῶσιν αἱ εἰς τὰ προμνημονευθέντα ἄρθρα διαλαμβανόμεναι διατυπώσεις, πρὸ παντὸς δὲ νὰ ζητηθῇ τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου ἢ γνωμοδότησις. 210 (1850).

Ὅταν ζητῆται ἡ ἀπαλλοτριώσις τῶν ἀκινήτων, τὰ ὅποια ἀνήλικοι ἔχουσι κοινὰ μετ' ἐνηλίκων, δὲν ἀπαιτεῖται νὰ προηγηθῇ γνωμοδότησις τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου. 135 (1852).

Ἐν τῷ ἄρθρῳ 76 τοῦ περὶ ἀνηλίκων νόμου τῆς 7 Αὐγούστου 1861, καθ' ὃ ὁ ἐπίτροπος δὲν δύναται νὰ προκαλέσῃ διανομὴν κοινῆς μεταξὺ τοῦ ἀνηλίκου καὶ ἄλλων περιουσίας ἄνευ ἀδείας τοῦ συγγενι-

κοῦ συμβουλίου, δὲν ἀναφέρεται ἢ ἐν τῇ προηγουμένη διατάξει τοῦ ἄρθρ. 75 τοῦ αὐτοῦ νόμου περιεχομένη ἐξαίρεσις τοῦ ἐπικειμένου ὡς ἐκ τῆς ἀναβολῆς κινδύνου, ἄλλως δὲ προφανῶς ἐπὶ τῆς περιπτώσεως τῆς διανομῆς οὐδεμία ἀφορμὴ κινδύνου εἶνε δυνατόν ν' ἀναφανῇ. Τοιαύτη δὲ ἄδεια τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου ἀπαιτεῖται καὶ ὅταν ὁ ἐπίτροπος τοῦ ἀνηλίκου, καίπερ ἐναγόμενος ἐν τῇ περὶ διανομῆς δίκῃ, δὲν προσβάλῃ δι' ἀπλῆς ἀνακοπῆς τὰς ἐπὶ τῆς δίκης ἐκείνης ἐκδοθείσας ἀποφάσεις, ἀλλ' ἴδια τοῦ ἀνηλίκου ἐπιδιώκων δίκαια, διὰ τριτανakoπῆς προσβάλῃ τὰς μεταξὺ τῶν κατ' ἀντιμωλίαν δικασθέντων διαδίκων ἐκδοθείσας ἀποφάσεις, ἐξαιτούμενος τὴν παραδοχὴν τῆς περὶ διανομῆς ἀγωγῆς, ἥτις εἶχεν ἀπορριφθῇ διὰ τῆς τριτανakoπείσης ἀποφάσεως, διότι ἡ τριτανakoπή αὕτη ταυτίζεται πρὸς ἀγωγὴν περὶ διανομῆς.

3 (1877).

§ 27

Ὅταν ἐπὶ κηται κίνδυνος εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ ἀνηλίκου ἐκ τῆς ἀναβολῆς, δύναται νὰ γίνῃ παραίτησις ἀπὸ τῆς προηγουμένης δίκης, ἵνα ἐγερθῇ νέα ἀγωγή, καὶ χωρὶς νὰ προκληθῇ ἄδεια, κατὰ τὸ ἄρθρ. 75 τοῦ περὶ ἀνηλίκων νόμου. Τὸ περιστατικὸν τοῦ κινδύνου δύναται καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ ἐξετάσῃ τὸ δικαστήριον.

8 (1875).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 75 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου, ὁ ἐπίτροπος οὐδέποτε δύναται νὰ παραιτηθῇ ἀγωγῆς περὶ ἀκινήτων κλπ., ἄνευ ἀδείας τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, μηδὲως λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ἂν ἐπὶ κηται ἢ οὐ κίνδυνος ἐκ τῆς ἀναβολῆς, διότι τὸν κίνδυνον τῆς ἀναβολῆς ὁ νόμος ἀναφέρει σχετικῶς πρὸς τὴν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς, οὐχὶ δὲ πρὸς τὴν παραίτησιν, ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ σαφοῦς γράμματος αὐτοῦ τοῦ νόμου, ἐνθα δὲ ὁ νόμος δὲν διακρίνει, οὐδὲ ὁ δικαστὴς δύναται νὰ διακρίνῃ.

172 (1878).

Τὸ ἄρθρ. 75 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου ἀπαγορεύον τῷ ἐπιτρόπῳ νὰ ἐγείρῃ τὰς αὐτόθι μνημονευόμενας ἀγωγὰς ἢ νὰ παραιτῇται αὐτῶν ἄνευ ἀδείας τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, δοτέας μετὰ προηγουμένην γνωμοδότησιν δικηγόρου, δὲν περιλαμβάνει τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἐπίτροπος παραιτεῖται οὐχὶ δικαιώματός τινος, ἀλλὰ μόνον δικογράφου πλημμελοῦς κατὰ τοὺς τύπους, ἀντικαθιστῶν συγχρόνως τὸ πλημμελὲς δικόγραφον δι' ἄλλου, συντεταγμένου κατὰ τοὺς νομίμους τύπους.

146 (1871) 174 (1877).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 75 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου, ὁ ἐπιτροπὴς ποτε δύναται νὰ παραιτηθῇ ἀγωγῆς περὶ ἀκινήτων, ἂνευ ἀδικογράφου συμβουλίου, οὐδεμίαν τῆς διατάξεως τοῦ ἁρθροῦ τοῦ συμφένης διάκρισιν, ἂν πρόκηται περὶ παραιτήσεως τοῦ δικαιώ τοῦ δικογράφου τῆς ἀγωγῆς.

354 (18)

354 (18)

§ 28

Ἐν Τήνῳ ἐπεκράτει ἔθιμον, καθ' ὃ αἱ μητέρες, ὡς φυσικοὶ
 μίμοι ἐπίτροποι, ἡδύναντο νὰ συμβιβασθῶσιν ἐγκύρως ἐπὶ δι-
 τῶν τῶν ἀνηλίκων ὀρφανῶν, χωρὶς νὰ προσαπαιτῆται εἰς τοὺς
 σὺς δικαστικῆς τινος ἀρχῆς. 163 (18

163 (18

Συμβιβασμός, ἀποθλίπων εἰς ἀνήλικα πρόσωπα εἶνε ἰσχυρὸς
κατὰ τὸν νόμον 13 § 29 Πανθ. (19.1) πρ. Εἰσ. (1.21), ὁ ὅ-
λίκου συναλλαττόμενος ἐνήλικος δὲν ὑποχρεοῖ μὲν τὸν ἀνήλι-
γου ὅμως αὐτός. 178 (1)

178 (13)

Ἐπιτρέπεται συμβιβασμός (ὡς καὶ ἀπαλλοτριώσεις κινητῶ
μάτων) περὶ ἐνοχικῶν ἀπαιτήσεων ἀνγλικού, ἀντὶ ὠρισμένης
κῆν ἐχούσης ἀξίαν ἀποδόσεως, καὶ ἄνευ δικαστικῆς ἀδείας,
καὶ 5 (47.2) Βασ. 54 καὶ 4 (60.2)· ἐφ' ὅσον ὁμως ἐκ τοῦ
συμβιβασμοῦ ἐζημιώθη ὁ ἀνγλικὸς δύναται νὰ ζητήσῃ, λόγῳ τῇ
κότῃτος, ἀποκατάστασιν· ἐπομένως ὁ τοιοῦτος συμβιβασμός,
νὸς πρὸ τοῦ νεωτέρου περὶ ἐπιτροπείας νόμου, δὲν εἶνε ἄ
ἄκυρος.

177 (1)

177 (13)

Μὴ ἐπιτρεπομένου, κατὰ τὸ Ρωμαϊκὸν Δίκαιον (N. 46
26.7 § 2 Εἰς. 2.8 καὶ N. 25 Κώδ. 5.37), εἰς τὸν ἐπιτροπ
ποιήσῃται πρὸς τὸν ὀφειλέτην ἄφεσιν τοῦ πρὸς τὸν ἐπιτροπ
ἀνγλίικον χρέους αὐτοῦ ἢ νὰ συμβιβασθῇ μετ' αὐτοῦ, λαμβάν
γώτερον τοῦ ὀφειλομένου ποσοῦ ἄνευ δικαστικῆς ἀποφάσεως,
καιουμένου τοῦ ἀνγλίικου νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ὀφειλέτου τ
αὐτῷ παρὰ τοῦ ἐπιτρόπου ποσὸν τοῦ χρέους του, ἐὰν δὲν π
δικαστ. ἀπόφασις, ἔπεται, ὅτι ἡ ἐξόφλησις τοῦ δανείου πρὸς
τροπον διὰ μερικῆς καταβολῆς καὶ μερικῆς ἀφέσεως τῶν ὀφει
δὲν εἶνε ἰσχυρά.

184 (1

184 (13)

§ 29

Ἡ σύστασις ἀδιατιμῆτου προικὸς ὑπὲρ ἀνηλίκου δύναται

ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου αὐτῆς καὶ ἄνευ δικαστικῆς ἀδείας. N. 61 Π.
(23.3). 114 (1878).

§ 30

Τὸ ἄρθρ. 58 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου, ἀναφέρειν ρητῶς πρὸς τῇ ἐπιτροπείᾳ, ὡς πρὸς τὴν διοίκησιν τῆς περιουσίας τοῦ ἀνηλίκου, καὶ τὴν ἐκπροσώπησιν ὡς πρὸς τὴν προσωπικὴν αὐτοῦ κατάστασιν, προδήλως ἠννόησε νὰ ἐπεκτείνῃ τὸν κύκλον τῆς ἐνεργείας τοῦ ἐπιτρόπου καὶ ἀπονεύμῃ αὐτῷ τὴν ἐξουσίαν παραστάσεως καὶ συναινέσεως καθ' ὅλας τὰς πράξεις, τὰς ἀναγομένας εἰς τὴν προσωπικὴν αὐτοῦ κατάσταση, εἰς ἣν ἀναμφισβητήτως ὑπάγεται καὶ ὁ γάμος (Πανδ. 1.6 καὶ νόμου ἐπιτρ. 98). Ἡ λύσις δ' αὕτη ὑποστηρίζεται καὶ ὑπὸ τῶν ἄρθρ. 99 καὶ 100, καθ' ἃ οὐδέποτε ὁ ἀνήλικος δύναται διὰ μόνης τῆς ἑαυτοῦ θελήσεως νὰ χειραφετηθῇ, καὶ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 114, καθ' ὃ καὶ αὐτὸς ὁ ἐνήλικος ἔχει τὴν πρὸς πᾶσαν πράξιν τοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἰκανότητα, ἐξαιρουμένων τῶν περὶ γάμου καὶ υἰοθεσίας διατεταγμένων. Ἄρα, γάμος ἀνηλίκου, τελεσθεὶς ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ εἶνε ἄκυρος. 351 (1893).

Ἡ ἐκ τῆς ἐλλείψεως συναινέσεως τοῦ ἐπιτρόπου πρὸς γάμον τῆς ἀνηλίκου ἀκυρότης εἶνε ἀπόλυτος, κατὰ τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου, καθ' ἃ ἐλλειπούσης τῆς συναινέσεως, καθ' ἃς περιπτώσεις αὕτη ἀπαιτεῖται, ἐπέρχεται ἀπόλυτος ἀκυρότης. 351 (1893).

§ 31

Κατὰ τὸν N. 17 (1.7), δὲν συγχωρεῖται ὁ κηδεμὼν νὰ υἰοθετήσῃ τὸν παρ' αὐτοῦ κηδεμονευόμενον αὐτεξούσιον, μὴ ἔχοντα ἡλικίαν 25 ἐτῶν. ἐντεῦθεν δ' ἔπεται, ὅτι ὁ κηδεμὼν, ὁ θέλων νὰ υἰοθετήσῃ τὸν κηδεμονευόμενον, δεόν νὰ παύσῃ νὰ ᾔνῃ τοιοῦτος, ν' ἀντικατασταθῇ παρ' ἄλλου καὶ οὕτω νὰ συναινέσῃ, εἰς τὴν υἰοθεσίαν, ἄλλως ἢ υἰοθεσία αὐτεξουσίου ἀνηλίκου, ἢ γενομένη παρὰ τοῦ διατελοῦντος κηδεμόνος καὶ ἄνευ συναινέσεως εἰδικοῦ κηδεμόνος, θεωρεῖται ἀπολύτως ἄκυρος, ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς ἀπαγορευτικὸν νόμον, καὶ πᾶς ὁ ἔχων νόμιμον συμφέρον δύναται νὰ προτείνῃ τὸ ἀνύπαρκτον αὐτῆς, διότι ἢ ὡς ἐκ τοιαύτης παρανόμου υἰοθεσίας χορηγομένη ἔνστασις εἶνε ἀπόλυτος καὶ οὐχὶ σχετικῇ. 174 (1853).

Πρὸς ἔγκυρον υἰοθεσίαν δὲν ἀπαιτεῖται γνωμοδότησις τοῦ συγγενι-

κοῦ συμβουλίου, ἐὰν δὲ αὕτη συμφέρῃ εἰς τὸν υἱοθετούμενον ἢ οὐ, ὡς καὶ περὶ τῆς ἡλικίας αὐτοῦ καὶ τοῦ υἱοθετοῦντος ἐξετάζει, ὁ ἐπιτρόπων τὴν υἱοθεσίαν· Ν. 15 § 2 Ν. 17 § 2 Πανδ. (1.7).

Ἐπὶ εἰσποιήσεως ἀνέθων ἢ ἐφήθων ἀπαιτεῖται ἡ συγκατάθεσις ὅλων τῶν ἐπιτρόπων ἢ κηδεμόνων· Ν. 5 Κώδ. (5.59). Ἡ ἑλλειψις ὅμως τῆς τοιαύτης γνωμοδοτήσεως δὲν δύναται νὰ προταθῇ ὑπὸ τρίτου, ὡς λόγος ἀκυρότητος. 86 (1869).

§ 32

Κατὰ τὰς περὶ ἐπιτρόπων καὶ ἐντολῆς ἀρχὰς τοῦ ἀστικοῦ δικαίου καὶ τὰς διατάξεις τῆς Πολ. Δικονομίας, αἱ πράξεις, ἃς ἐνεργεῖ ὁ ἐπίτροπος ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἐπιτροπευομένου καὶ κατ' ἐντολὴν αὐτοῦ, δὲν εἶνε πράξεις τρίτου προσώπου, ἀλλὰ τοῦ ἐπιτροπευομένου ἢ τοῦ ἐντολέως αὐτοῦ, διὰ τὸν ὁποῖον ἐνεργεῖ, ἐν ὅσῳ δὲν εἶνε ἀποδεδειγμένον, ὅτι ἄνευ δικαιώματος ἐνήργησε τὰς πράξεις ταύτας, ἢ ὁ ἐπιτροπευόμενος δὲν τὰς ἀποδοκιμάζει. 79 (1848).

Ὁ ἐν ὀνόματι τοῦ ἐπιτροπευομένου συναλλαζάμενος ἐπίτροπος, δὲν ἐνέχεται αὐτὸς καὶ ἡ περιουσία του, ἀλλ' ὁ ἐπιτροπευόμενος καὶ ἡ τούτου περιουσία, ὡς συναγεται ἐκ τῶν Ν. 4 § 1 Πανδ. (21.2), Ν. 1 § 3, Ν. 2 Πανδ. (26.7). 43 (1853).

Ὁ πλαστός ἐπίτροπος, ὡς πρὸς τὰς ἐπιβαλλομένας τῷ ἀνηλίκῳ ὑποχρεώσεις, θεωρεῖται ὡς μὴ ὑπάρχων, καὶ ἐπομένως ἀνίσχυροι εἰσὶν αἱ πρὸς τρίτους, ἐν ὀνόματι τοῦ ἀνηλίκου, συνομολογούμεναι παρ' αὐτοῦ ὑποχρεώσεις Ν. 2 Κώδ. (5.45) Ν. 14 § 1 καὶ 34 § 4 Πανδ. (46.3)· ἐνέχεται δὲ ὁ ψευδεπίτροπος, ἀπέναντι τοῦ ἀνηλίκου διὰ τὰς ἐπιζημίους νομικὰς πράξεις, ἃς ἐν ὀνόματι αὐτοῦ ἐνήργησε Ν. 1 § 7 Πανδ. (27.5) Βασ. 1 (38.5). 416 (1874).

Ἐὰν ὁ ἀνήλικος ἐξ ἀδίκου εἰσπράξεως τοῦ ἐπιτρόπου του δὲν κατέστη πλουσιώτερος, δὲν εὐθύνεται, ἀπαραδέκτου ἀποβαινούσης τῆς κατ' αὐτοῦ ἀγωγῆς (Ν. 3 Π. 26.9). Ἀλλ' ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος (ὅτι δὲν κατέστη πλουσιώτερος) δέον νὰ προταθῇ πρωτοδίκως. 265 (1879).

Ὡς ἴσται πράξεις τοῦ ἀνηλίκου λογίζονται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 323 τοῦ Ἰον. Κώδ., καὶ αἱ παρὰ τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ γενόμεναι, ὥστε ἡ δεκαετὴς παραγραφὴ τοῦ ἄρθρ. 1220 χωρεῖ καὶ ἐπ' αὐτῶν· ἀδιάφορον δὲ εἶνε, ἂν πρόκηται περὶ ἐκποιήσεως ἀκινήτων κτημάτων τοῦ ἀνη-

λίκου, ἣν ὁ ἐπίτροπος ἐνήργησε, χωρὶς νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τοὺς νομίμους σχετικούς τύπους, μὴ διακρίνοντας τοῦ νόμου. 268 (1872).

Κατὰ τὰ συνδ. ἄρθρα 338 καὶ 1230 Ἰον. Κώδ., ὁ ἀνήλικος δὲν δικαιούται νὰ προσβάλλῃ τὰς ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου γενομένας ἀπαλλοτριώσεις ἢ ἄλλας πράξεις, ὡσάκις τηρηθῶσιν αἱ ὑπὸ τοῦ νόμου πρὸς ἐπιχέιρησιν αὐτῶν ἀπαιτούμεναι διατυπώσεις. 306 (1887).

§ 33

Κατὰ τὸν Ν. 5 Βασ. (37.7) Ν. 14 Βασ. (38.9) Ν. 54 Βασ. (9.1), συνδ. πρὸς Ν. 5 § 6 Π. (26.7) καὶ Ν. μον. Κώδ. (5.48), ὁ ἐπίτροπος, πρὶν ἢ παραδῶσθαι τοὺς λογαριασμοὺς τῆς διαχειρίσεως μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐπιτροπείας, δύναται καὶ ὀφείλει μάλιστα νὰ ἐκπροσωπῇ τὸν ὀρφανόν, καίπερ ἔφηθεν καταστάντα, ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων καὶ δι' ὧν τῶν βαθμῶν ὑπερασπιζόμενος τὰ συμφέροντα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν δικῶν, ὅσαι ἤδη εἶχον ἀρχίσει πρὸ τῆς λήξεως τῆς ἐπιτροπείας. 124 (1848) 62 (1854) 336 (1861).

Οὐδεὶς ὁμοῦς νόμος συγχωρεῖ εἰς τὸν πρῶτον ἐπίτροπον, οὐδεὶς αὐτὴν τὴν ἐπιτροπεύσασαν μητέρα, ἥτις δὲν εἶνε καὶ νόμιμος κηδεμὼν τῶν ἐφήθων τέκνων τῆς (Νεαρά 218 κεφ. ε'), νὰ ἐπιχειρῇ ἐξ ὑπαρχῆς νέαν δίκην, ὡς ἀντιπρόσωπος αὐτῶν, μετὰ τὴν παῦσιν τῆς ἐπιτροπείας, εἴτε ἔδωκεν ἤδη λόγον τῆς διαχειρίσεως, εἴτε οὐ.

62 (1854).

Ἐνόσω ὁ ἐπίτροπος δὲν ἔδωκε λόγον τῆς διαχειρίσεώς του, δύναται νὰ ἐξακολουθῇ τὰς ἐκκρεμεῖς δίκας, ἐπομένως καὶ νὰ ἐγείρῃ ἀγωγὴν περὶ ἀνατροπῆς, ἀφορῶσαν εἰς τὰ συμφέροντα τῶν ὑπὸ τὴν ἐπιτροπείαν του, καίπερ ἐνηλικιωθέντων τῶν ἀνηλίκων (Ν. ιδ' Βασ. (38.9) Ν. μον. Κώδ. (5.48) καὶ νόμου περὶ ἐπιτροπείας ἄρθρ. 38). 145 (1878).

Ἐκ τοῦ συνδ. τῶν ἄρθρ. 58 καὶ 80 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου προκύπτει, ὅτι ὁ ἐπίτροπος, ὁ ἀπαλλαγὴς ἢ παυθεὶς, δὲν παύει τῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, εἰμὴ ἀφοῦ κοινοποιηθῇ αὐτῷ ἢ περὶ τούτου ἀπόφασις καὶ ὁ διορισμὸς ἄλλου ἐπιτρόπου, πρὸς ὃν ὀφείλει νὰ δώσῃ λόγον τῆς ἰδίας διαχειρίσεως. Ἐντεῦθεν δ' ἔπεται, ὅτι μέχρι τοῦ χρόνου τούτου δικαιούται καὶ ὀφείλει νὰ παριστᾷ τὸν ἀνήλικον κατὰ πᾶσαν νομικὴν πράξιν καὶ ἐπομένως νὰ κοινοποιήσῃ καὶ

τὴν ὀριστικὴν ἀπόφασιν, ὅπως ἀρχίσῃ κατὰ τοῦ ἀντιδίκου ἢ πρὸς ἔφεσιν προθεσμία, καὶ τὴν παρεμπύπτουσαν περὶ ἀποδείξεως, πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς σχετικῆς διατάξεως· ἐπομένως, ἡ τοιαύτη κοινοποιήσις, κατὰ πραραγγελίαν τοῦ τοιούτου ἐπιτρόπου, εἶνε ἔγκυρος καὶ ἐπιφέρει τὰ νόμιμα ἀποτελέσματα.

405 (1880).

Ἐκ τοῦ συνδ. τῶν ἄρθρ. 58, 114, 80 καὶ 83 τοῦ περὶ ἀνηλίκων νόμου προκύπτει, ὅτι ἡ ἐπιτροπεία τοῦ ἀνηλίκου ὡς καὶ ἡ εὐθύνη τοῦ ἐπιτρόπου δὲν παύει ἅμα ἐκεῖνος καταστῇ ἐνήλικος, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐγγράφου λογοδοσίας τοῦ ἐπιτρόπου περὶ τῆς ὅλης διαχειρίσεως ἐντεῦθεν δ' ἔπεται, ὅτι ἕως τότε ὁ ἀντίδικος τοῦ ἀνηλίκου δύναται νὰ ἀπευθύνῃ κατὰ τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ (καίπερ γενομένου τούτου ἐνηλίκου) καὶ τὴν περὶ ἀναιρέσεως τῆς ὑπὲρ τοῦ ἀνηλίκου ἐκδοθείσης τελεσιδίκου ἀποφάσεως αἰτήσιν, ἐκτὸς ἂν τῷ ἐγνωστοποιήθῃ ἤδη ἡ ἐνηλικιώσις τούτου.

405 (1880).

Μὴ γνωστοποιηθείσης τῆς ἐνηλικιώσεως τοῦ ἀνηλίκου εἰς τὸν ἀντίδικον, δύναται ὁ ἐπίτροπος νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἤδη ἀρξαμένην δίκην, κατὰ τὸν Ν. 6 § 6 Π. (26.7) καὶ Βασ. 5 (37.7). 335 (1884).

§ 34

Διὰ τῆς ἐνηλικιώσεως τοῦ ἐπιτροπευομένου παύει αὐτοδικαίως ἡ ἐπιτροπεία.

269 (1873).

§ 35

Κατὰ τοὺς Ν. 4 καὶ 5 Κώδ. (2.4), ὁ μεταξὺ ἐπιτρόπου καὶ ἐπιτροπευθέντος, ἐνηλίκου καταστάντος, συμβιβασμὸς καλύπτει τὴν ἑλ-λειψὶν λογοδοσίας.

47 (1836).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 83 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου, πᾶσα νομικὴ πρᾶξις μεταξὺ τοῦ ἐπιτρόπου καὶ τοῦ ἀνηλίκου, γενομένου ἐνηλίκου, ὑποχρεῖται αὐτὸν ὅπως δὴ ποτε, εἶνε ἄκυρος, ἂν δὲν ἀποδεικνύηται ἐγγράφως, ὅτι δέκα τοῦλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς πράξεως ταύτης ἐγένετο ἐγγράφως λεπτομερὲς λογοδοσία τῆς ὅλης διαχειρίσεως καὶ παρὰ δόσις τῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων. Ὅθεν, ἀνάγκη νὰ προκληθῇ α) ἡ ὀριστικὴ λογοδοσία, β) ἡ λογοδοσία αὕτη νὰ δοθῇ ἐγγράφως, γ) ν' ἀποδειχθῇ αὕτη ἐγγράφως καὶ δ) νὰ παρέλθωσιν ἀπὸ τῆς λογοδοσίας ταύτης τοῦλάχιστον 10 ἡμέραι.

54 (1872).

Κατὰ τὸν περὶ ἐπιτροπείας νόμον, οἱ ἐπίτροποι ὀφείλουσιν, ἐκτὸς

τῶν διαρκούσης τῆς ἀνηλικιότητος δοθέντων λόγων τῆς διαχειρίσεως τῶν, νὰ δώσῃσι λόγον εἰς τοὺς ἐνηλικιωθέντας τῆς ὅλης αὐτῶν διοικήσεως, μετὰ τὸ τέλος αὐτῆς· (νόμου ἐπιτροπείας ἄρθρ. 80, 81 καὶ 83), εἶνε δὲ ἄκυρος πᾶσα μεταξὺ ἀνηλίκου καὶ κηδεμόνων νομικὴ πράξις, ἀπαλλάττουσα τοῦτον τῆς εἰρημένης λογοδοσίας· οὐδ' ἀπαλλάσσει τῆς λογοδοσίας ἡ ἐπικύρωσις τοῦ συμβιβασμοῦ δι' ἀποφάσεως τῶν Πρωτοδικῶν, κἂν ἐγένετο μετὰ δέκα ἡμέρας ἀπὸ τῆς διαρκούσης τῆς ἀνηλικιότητος γενομένης λογοδοσίας. 122 (1871).

Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 83 τοῦ περὶ ἀνηλίκων καὶ ἐπιτροπείας νόμου, κηρύττοντος ἄκυρον πᾶσαν νομικὴν πράξιν τοῦ ἀνηλίκου, ἐνηλίκου γενομένου, ὑποχρεοῦσαν αὐτὸν ὅπωςδῇποτε ἢ ἐλαττοῦσαν τὰς πρὸς ἐξασφάλισιν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένας ἐγγυήσεις, ἂν δὲν ἀποδεικνύηται ἐγγράφως, ὅτι δέκα τοῦλάχιστον πρὸ τῆς ἐνάρξεως ταύτης ἡμέρας ἐγένετο ἐγγράφως λεπτομερὲς λογοδοσία τῆς ὅλης διαχειρίσεως καὶ παραδόσεις τῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων, συνάγεται, ὅτι εἰς τὴν αὐτὴν ποινὴν τῆς ἀκυρότητος ὑποβάλλεται οὐ μόνον ἡ μεταξὺ τοῦ ἐπιτρόπου συναφθεῖσα νομικὴ πράξις, ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἄλλη γενομένη μεταξὺ αὐτοῦ τοῦ ἀνηλίκου καὶ ἄλλου, ἀντιπροσωπεύοντος τὸν ἐπιτρόπον, καὶ ἀντ' αὐτοῦ διαχειρισμένου τὴν περιουσίαν ἐκείνου, συνεπαγομένη ὅμως τὴν τοῦ ἐπιτρόπου ἀπαλλαγὴν ἐκ τῶν ὑποχρεώσεων, τῶν ἐκ τῆς διαχειρίσεως ταύτης πηγάζουσῶν. 203 (1870).

Τὸ ἄρθρ. 83 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου, καθ' ὃ πᾶσα νομικὴ πράξις μεταξὺ τοῦ ἐπιτρόπου καὶ τοῦ ἀνηλίκου, γενομένου ἐνηλίκου, ὑποχρεοῦσα αὐτὸν ὅπωςδῇποτε ἢ ἐλαττοῦσα τὰς πρὸς ἐξασφάλισιν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένας ἐγγυήσεις, λογίζεται ἄκυρος πρὸ τῆς λογοδοσίας τῆς ὅλης διαχειρίσεως καὶ παραδόσεως τῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων, δὲν ἐφαρμόζεται, προκειμένου περὶ συμβάσεως, συνομολογηθείσης μετὰ τὴν ἐνηλικίωσιν, μετὰ τρίτου καὶ οὐχὶ μετὰ τοῦ ἐπιτρόπου. 90 (1887).

Ἀφοῦ ὁ περὶ ἐπιτροπείας νόμος ἐν ἄρθρῳ 103 δὲν ἀπαιτεῖ διὰ τὸ κύρος τῆς ἐγκρίσεως τῆς λογοδοσίας ὑπὸ τοῦ χειραφέτου ἄλλην τινα διατύπωσιν ἐκτὸς τῆς συναινέσεως τοῦ κηδεμόνος αὐτοῦ, δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἐξ ἀναλογίας ἐφαρμογὴ τῆς ἐξαιρετικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 83 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἀφοῦ μάλιστα τὸ ἄρθρ. 103 οὐδὲ κἂν μνεῖαν ποιεῖται τῆς τοῦ ἄρθρ. 83 διατάξεως, ὕπερ βεβαίως ἤθελε πράξει,

ἐὰν ἐσκόπει τὴν τήρησιν αὐτῆς καὶ ἐπὶ τῆς χειραφεσίας.

158 (1878).

Ἡ διὰ τὸ κῦρος πάσης μεταξὺ τοῦ ἐπιτρόπου καὶ τοῦ ἀνηλίκου, γενομένου ἐνηλίκου, διαγραφομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 83 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου διατύπωσις, ἀπαιτεῖται νὰ τηρηθῇ καὶ κατὰ τὴν πρὸς τὸν, συναινέσει τοῦ κηδεμόνος, ἐνεργοῦντα χειράφετον ἀνήλικον διδομένην ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου του λογοδοσίαν, διότι καὶ κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁ αὐτὸς ὑφίσταται λόγος, ὅστις ὑπηγόρευσε τὴν διάταξιν τοῦ εἰρημένου ἄρθρ. 83 πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν συμφερόντων τοῦ ἀπείρου καὶ τὴν ταχεῖαν ἀνάληψιν τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του ἐπιζητούντος ὀρφανοῦ, ἐνηλίκου γενομένου· τουτέστι καὶ ἐνταῦθα δίδεται ὁ λογαριασμὸς ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου πρὸς τὸν χειράφετον ἀνήλικον, καὶ ἐπομένως ἀπ' εὐθείας συναλλάσσεται ὁ χειράφετος μετὰ τοῦ ἐπιτρόπου του, οὐδαμῶς δὲ διὰ τῆς ἀπλῆς συναινέσεως τοῦ κηδεμόνος εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ χειραφέτου ἔγκρισιν τοῦ πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου διδομένου λογαριασμοῦ ἀποσοβοῦνται οἱ κίνδυνοι, οὓς ἔχων ὑπ' ὄψιν ὁ νομοθέτης ἐθέσπισε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 83.

367 (1878) 34 (1879).

ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ

Περὶ ληψίς.

- § 1. Σύστασις τῆς περὶ ἀνταλλαγῆς συμβάσεως.
- § 2. Δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τῶν συμβαλλομένων.
- § 3. Κυριότης τῶν ἀνταλλασσομένων πραγμάτων παρὰ τοῖς συμβαλλομένοις.
- § 4. Κίνδυνος τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἀνταλλαγῆς.

§ 1

Καὶ ὁ μὴ συμβαλλόμενος ἐν τῇ περὶ ἀνταλλαγῆς συμβάσει ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀνταλλαγὴν διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου, ἐὰν αὕτη ἐγένετο ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου. 82 (1868).

§ 2

Ἡ αἴτησις τοῦ ἐνάγοντος περὶ ἀποδόσεως τῶν ἀνταλλαχθέντων κτημάτων καὶ τῶν καρπῶν αὐτῶν, ὡς συνέπεια τῆς κυρίας αἰτήσεως

αὐτοῦ περὶ διαλύσεως τοῦ περὶ ἀνταλλαγῆς συναλλάγματος, δύναται νὰ γίνη συγχρόνως μετ' αὐτῆς. 62 (1846).

Ἐπὶ ἀνταλλαγῆς, δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ὅλοι οἱ τῆς ἀγοραπωλησίας κανόνες, ἰδίως δὲ δὲν ἐφαρμόζονται οἱ περὶ τόκων τοῦ μήπω καταβληθέντος τιμήματος, διότι δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ ἀνταλλαγῇ τίμημα· ἐπομένως, ὁ δὸς καὶ μὴ λαβὼν τὸ ἀντάλλαγμα ἔχει μόνον ἀγωγὴν κατὰ τοῦ πρὸς ὃν συναλλάξατο, τὴν ἐκ τοῦ συμφώνου πρὸς παραδόσιν τοῦ πράγματος ἢ ἀπόδοσιν τοῦ παραδοθέντος, καὶ δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν τόκων ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν παραδοθέντων, ἀλλὰ τοὺς καρποὺς αὐτῶν. 182 (1875).

Ἐπὶ ἀμφοτέρων συμβάσεων, οὐδεὶς τῶν συναλλαχθέντων δικαιούται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ἐτέρου, πρὶν ἢ ἐκπληρώσῃ τὰς ἰδίας αὐτοῦ ὑποχρεώσεις· ἄλλως, ἀποκρούεται διὰ τῆς ἐνστάσεως τοῦ δόλου (*exceptio non adimpleti contractus*) N. 1 καὶ 5 § 4 Π. (44.4) καὶ N. 25 Π. (19.1)· ἐπομένως ἐπὶ ἀνταλλαγῆς, ἐὰν ὁ κύριος τοῦ ἐνός κτήματος δὲν παραδῶσῃ τὸ ἀντάλλαγόν κτῆμα ἐλεύθερον παντὸς βάρους, ὡς ὑπεσχέθη, δὲν δικαιούται ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ ἐτέρου τῶν συμβαλλομένων τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεώς του. 22 (1890).

§ 3

Ἐκ τοῦ N. 1 § 3 Π. (19.4) Βασ. 1 (20.3) καθίσταται δῆλον, ὅτι, ἐὰν ἀλλότριον δοθῇ δὲν γίνεται ἀνταλλαγή, ὁ δὲ παραδούς ἐνάγει εἴτε διὰ τὸ διαφέρειν, εἴτε ὅπως λάβῃ ὅπερ παρέδωκεν. 62 (1846).

Κατὰ τὸν N. 1 § 3 καὶ 4 Π. (19.4) Βασ. 1 (20.3), «ἐὰν ἀλλότριον δοθῇ οὐ γίνεται ἀνταλλαγή», ὅθεν ἐπὶ ἀνταλλαγῆς ἀπαιτεῖται νὰ ᾔνη οἱ ἀνταλλάσσοντες κύριοι τῶν ἀνταλλάσσομένων, ἄλλως εἶνε ἄκυρος ἡ ἀνταλλαγή. 139 (1891).

Τὸ ἔγκυρον ἢ μὴ τῆς ἀνταλλαγῆς, διὰ τὴν ἔλλειψιν τῆς κυριότητος, κρίνεται ἐκ τοῦ χρόνου, καθ'ὃν ἐτελέσθη αὕτη, ἢ δὲ τυχὸν ἐπικτηθεῖσα κυριότης δὲν δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὰ ἐν τῷ μεταξὺ κτηθέντα ὑπὸ τρίτων δικαιώματα. 139 (1891).

Ἐπὶ τῆς ἀνταλλαγῆς, ὁ λαβὼν τὸ ἕτερον τῶν εἰς ἀνταλλαγὴν ὠρισμένων γίνεται κύριος αὐτοῦ καὶ ἂν δὲν ἐκπληρώσῃ τὸ καθ' ἑαυτὸν τὴν ἰδίαν ὑποχρέωσιν, ἐπὶ παραδόσει τοῦ ἄλλου πράγματος (Βασ.

6 (20.3)· ἐπομένως, οὐδὲ ἢ ἐκ μέρους τρίτου ἀμφισβήτησις τῆς κυριότητος τοῦ ἑτέρου τῶν ἀνταλλαχθέντων κτημάτων κωλύει τὴν εἰς τὸν ἕτερον τῶν συμβαλλομένων μεταβίβασιν τῆς κυριότητος τοῦ εἰς ἀνταλλαγὴν τοῦ ἀμφισβητουμένου δοθέντος αὐτῷ ἑτέρου κτήματος.

24 (1855).

§ 4

Ἐὰν δι' ἀμοιβαίας συναινέσεως καὶ διὰ παραδόσεως ἑκάτερος τῶν συμβαλλομένων ἐγένετο κύριος τοῦ ἀνταλλαγέντος πράγματος Ν. 1 § 2 Π. (1.9) Βασ. 20 (3.1) Ν. 2 Κώδ. (4.64), ἢ ἐκ τύχης ἢ ἐξ ἀνωτέρας βίας ἀπώλεια αὐτοῦ ἀφορᾷ εἰς τὸν ἤδη γεγόμενον κύριον· Ἀρμ. § 9 (Γ.γ').

184 (1861).

Γεγομένης ἀνταλλαγῆς μεταξὺ Α καὶ Β, μὴ λαθόντος δὲ τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων (τοῦ Α) εἰς τὴν κατοχὴν του τὸ λόγῳ ἀνταλλαγῆς δοθὲν πρᾶγμα καὶ ἐπελθούσης ἀπωλείας ἢ καταστροφῆς αὐτοῦ ἐκ τύχης ἢ ἐξ ἀνωτέρας βίας, οὐδαμῶς εὐθύνεται ὁ ἕτερος (ὁ Β), ἐὰν ὁ ἀντίδικός του δὲν προτείνῃ καὶ ἀποδείξῃ, ὅτι ἐξ ὑπερημερίας ἐκεῖνος (ὁ Β) δὲν παρέδωκεν εἰς τοῦτον (τὸν Α) τὸ ἀνταλλαγὲν πρᾶγμα· Ν. 10 Κώδ. (4.6) Ν. 5 § 1 Π. (19.5) Βασ. 20 (4.5).

184 (1861).

Κατὰ τὸν Ν. 1 § 1 καὶ 3 Π. (20.4), ἐπὶ τῆς ἀνταλλαγῆς ἀπαιτεῖται μὲν ἕκαστος τῶν συναλλαττομένων νὰ ᾔνῃ κύριος τοῦ πράγματος, ὅπερ οἶδαι, ἀλλ' ὁ κύριος αὐτοῦ, καθ' ἣν περίπτωσιν τὸ δοθὲν ἢ ὑποσχεθὲν ἀπωλεσθῇ ἐξ ἀνωτέρας δυνάμεως καὶ χωρὶς νὰ ᾔνῃ ὑπερήμερος, δὲν ἐνέχεται νὰ ἐπιστρέψῃ, ὅπερ οὗτος ἔλαβεν ἢ ν' ἀποζημιώσῃ, καθότι μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀνταλλαγῆς οἱ κίνδυνοι ἀφορῶσιν εἰς τὸν λαθόντα ἢ μέλλοντα νὰ λάβῃ τὸ πρᾶγμα· Ν. 2 Κώδ. (6.64) Ν. 10 Κώδ. (6.6) καὶ Ν. 5 § 1 Π. (19.5). Κατὰ τὰς ἀρχὰς ταύτας, ἐὰν τὸ Δημόσιον, γεγόμενον κύριον κτήματός τινος ὀθωμανικοῦ, δικαιοῦματι τοῦ πολέμου (§ 17 Εἰς. 2.1), ἔδωκε τοῦτο εἰς ἀνταλλαγὴν, δὲν ἐνέχεται εἰς ἀποζημιώσιν, ἐὰν μετὰ ταῦτα ἀποβληθεῖσιν ἐκ τῆς χώρας τῶν ἐλληνικῶν ἀρχῶν, ἀφηρεθῇ τοῦτο ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν, οὐδὲ ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι μετὰ ταῦτα γεγόμενον κύριον τῆς χώρας, διὰ τῆς περὶ εἰρήνης συνθήκης, δὲν ἐβεβαίωσε τὴν κυριότητά του ἐπὶ τοῦ πρὸς ἀνταλλαγὴν δοθέντος κτήματος, διότι κατὰ

τὰ διὰ τῶν πρωτοκόλλων τῶν συμμάχων δυνάμεων ἀποφασισθέντα, οἱ ἐν Ἀθήναις ἔχοντες ἰδιοκτησίας Ὀθωμανοὶ παρέλαβον αὐτάς.

148 (1853).

ΑΝΤΙΔΟΣΙΣ ὁρ. ΑΝΑΝΕΩΣΙΣ

ΑΝΤΙΛΗΠΤΩΡ ὁρ. ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΙΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΙ ΤΙΤΛΟΙ

Περὶ ληψίς.

- § 1. Ἰσχύς τῶν ἀνωνύμων τίτλων.
 § 2. Τραπεζικὰ γραμματία.
 § 3. Δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις, ἐν περιπτώσει καταστροφῆς ἀνωνύμου τίτλου.
 § 4. Ἀναδρομικὴ δύναμις τοῦ Νόμου ΑΣΜΔ'.
-

§ 1

Αἱ τοῦ Ρωμαϊκοῦ καὶ Βυζαντινοῦ Δικαίου ἀρχαὶ περὶ τοῦ ἀκύρου τῶν συμβάσεων καὶ ὑποσχέσεων πρὸς ἄδηλα πρόσωπα κατηργήθησαν ἐν μέρει ὑπὸ τοῦ ἐν ἰσχύϊ ἐμπορικοῦ καὶ τινων ἄλλων νεωτέρων νόμων, καθ' οὓς πολλὰ αὐτῶν εἶδη ἀποτελοῦσιν ἰσχυρὰς συμβάσεις καὶ ὑποσχέσεις, ὡς λ. χ. συμβαίνει ἐπὶ τῶν ἀνωνύμων ὁμολογιῶν τῶν ἐθνικῶν δανείων, ἐπὶ τῶν γραμματίων τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς καὶ ἐπὶ τῶν μὴ ὀνομαστικῶν μετοχῶν τῶν ἀνωνύμων ἐταιρειῶν ἐμπορικῆς φύσεως, ἐπιτρεπομένης δὲ ὑπὸ τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου τῆς συστάσεως ἀνωνύμων ἐταιριῶν καὶ τῆς ἐκδόσεως μετοχῶν ὑπὸ τούτων πρὸς ἄδηλον πρόσωπον, ἐξ ὠρισμένων μόνον χαρακτηριστικῶν διακρινόμενον, πρέπει νὰ θεωρηθῇ, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐν ἰσχύϊ ἐμπορικοῦ νόμου, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς πράξεως καὶ τῆς ἐξ ἧς προέρχεται κατ' εἶδος ἐταιρίας, ὡς ἰσχυρὰ ὑπόσχεσις, παράγουσα ἐνοχλήν, βαρύνουσαν ταύτην ἀπέναντι τοῦ κομιστοῦ τῆς ὑποσχέσεως.

278 (1877) 97 (1878).

§ 2

Ἐπὶ τραπεζικῶν γραμματίων, πληρωτέων τῷ κομιστῇ, ἡ κατοχὴ

αὐτῶν τεκμηριοῖ τὴν κυριότητα, ἂν δὲν ἀποδειχθῇ, ὅτι παρανόμως περιῆλθεν ἢ κατοχὴ εἰς τὸν κάτοχον αὐτῶν. 13 (1880).

§ 3

Οἱ ἀνώνυμοι τίτλοι, ἔχοντες ὠρισμένον μόνον τὸν ὀφειλέτην κατὰ τὸ ὄφλημα, ἐκδίδονται μετὰ τῆς γενικῆς ἐπιφυλάξεως τοῦ ὀφειλέτου τοῦ νὰ μὴ ἔχῃ ἄλλην ὑποχρέωσιν ἢ τὴν τῆς πληρωμῆς εἰς τὸν κάτοχον αὐτῶν, ὡς δηλοῦται τοῦτο διὰ τοῦ ὅρου τῷ κομιστῇ· ἀλλ' ἐν τεύθειν δὲν ἔπεται, ὅτι καταστρεφόμενων τῶν τίτλων τούτων ἀποσβέννυται ἢ ἐξ αὐτῶν πηγάζουσα ἀπαίτησις· τούναντίον, δέον ὁ ἐκδότης νὰ προστατεύσῃ τὸν πρωτότυπον δανειστὴν κατὰ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ ἀτυχήματος, κατὰ τὸ δυνατόν, ἄνευ ἰδίας βλάβης, ἅλως θὰ καθίστατο πλουσιώτερος τῇ τοῦ ἐτέρου ζημίᾳ, παρὰ τὸ Ν. 206 Π. (50.17) καὶ Βασ. 76 (2.3). Ἀλλὰ τοῦτο προϋποτίθεται, ὅτι ὁ ἐκδότης οὐδέποτε θέλει ἐκτεθῇ εἰς τὸν κίνδυνον νὰ πληρώσῃ δις, ὅπερ ἐνδέχεται νὰ συμβῇ, ὅταν, θεωρηθείσης τῆς καταστροφῆς τῶν ἀνωνύμων τίτλων, ἐκ πλάνης, ὡς ἀποδεδειγμένης, ἐμφανισθῇ τρίτος, καλῆς πίστεως κάτοχος, εἰς ὃν, κατὰ τὸν νόμον ΑΣΜΔ τοῦ 1885, ὀφείλεται ἢ καταβολή· ὅθεν, ὁ μὲν κύριος τῶν τίτλων ἀποδεικνύων τὴν καταστροφήν, δέον ν' ἀναγνωρίζεται δικαιούχος δυνάμενος νὰ ἐνασκήσῃ κατὰ τοῦ ἐκδότης τὰ κεκτημένα αὐτοῦ δικαιώματα, ἀφ' ἐτέρου δὲ νὰ ὑποχρεῶται εἰς ἐγγύησιν, ὅτι δὲν θὰ ἐμφανισθῇ, ἄλλος ὡς κάτοχος καὶ δανειστής, ἢ δὲ ἐγγύησις νὰ διατηρηθῇ μέχρι παραγραφῆς ἐκάστης τῶν ἀπαιτήσεων. 113 (1893).

§ 4

Ὁ νεώτερος ΑΣΜΔ νόμος τῆς 26 Ἰουλίου 1885, καταργήσας τὴν διεκδικήσεως τῶν ἀνωνύμων τίτλων δικαίωμα κατὰ τοῦ καλῆς πίστεως κατόχου, ὡς παρεμβάλλων πρόσκομμα εἰς τὴν ταχέϊαν καὶ ἀκώλυτον τῶν χρηματικῶν κεφαλαίων κυκλοφορίαν καὶ παρακωλύουσιν τὴν παγίωσιν τῆς ἐμπορικῆς καὶ χρηματιστικῆς πίστεως, κατὰ τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθεσιν τοῦ εἰσαγαγόντος πρὸς ἐπιψήφισιν τὸν νόμον τοῦτον ὑπουργοῦ, ἔχει ἀναδρομικὴν δύναμιν καὶ ἐπὶ τὰ πρὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ καταρτισθεῖσων ἐννόμων πράξεων, ὡς ρυθμιζων, συμφώνως πρὸς τοὺς ὁρισμοὺς αὐτοῦ, τὰ ἔννομα αὐτῶν ἀπο-

ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ.—ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΙΣ. §§ 1—2. 99

λέσματα, ἄρα καὶ τὸ δικαίωμα τῆς διεκδικήσεως ἀνωνύμων τίτλων, προηγουμένως ἀποκτηθέντων. 205 καὶ 206 (1888).

ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ ὁρ. ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ ΑΝΩΝΥΜΟΝ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΙΣ

Περίληψις.

- § 1. Τίς δύναται νὰ αἰτήσῃ τὴν ἀπαγόρευσιν.
- § 2. Διαδικασία καὶ ἀπόδειξις.
- § 3. Προσωρινὸς ἐπίτροπος.
- § 4. Ἀποτελέσματα τῆς περὶ ἀπαγορεύσεως ἀποφάσεως.
- § 5. Ἰσχύς τῶν πράξεων τοῦ ἀπαγορευτέου πρὸ τῆς ἀπαγορεύσεως.
- § 6. Διορισμὸς ἀντιλήπτορος.
- § 7. Καθήκοντα τοῦ ἀντιλήπτορος.

§ 1

Κατὰ τὰς διατάξεις τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, τὰς περιεχομένας ἐν τῇ ἐξαβίβλῳ τοῦ Ἀρμενοπούλου (2 Βασ. 45.3, Ἀρμ. § 1, 7 καὶ 15 Δ.Σ), συγγένεια ὀνομάζεται ἡ σχέσις προσώπων συνημμένων εἴτε διὰ τῆς γεννήσεως τοῦ ἐνὸς ἀπὸ τοῦ ἑτέρου, εἴτε διὰ τῆς κοινῆς αὐτῶν ἀπὸ τρίτου τινὸς γεννήσεως, ἀγχιστεία δὲ ἡ κηδεστεία ἡ σχέσις τῶν συγγενῶν θατέρου τῶν συζύγων πρὸς τὸν ἕτερον. Τὴν αὐτὴν δὲ διάκρισιν παρεδέχθη, ὡς πρὸς τὰς ὀνομασίας τῶν δύο τούτων σχέσεων, καὶ ἡ ἡμετέρα Πολιτικὴ Δικονομία (ἄρθρ. 36 § 2, 324 § 7 καὶ 326). "Ὅθεν, κατὰ ταῦτα, τοῦ ἄρθρ. 658 Πολ. Δικ. ὀρίζοντες, ὅτι ἡ ἀπαγόρευσις δύναται νὰ αἰτηθῇ ὑπὸ τῶν συγγενῶν καὶ τοῦ συζύγου τοῦ νοσοῦντος, δὲν περιλαμβάνονται καὶ οἱ κηδεσταὶ ἡ ἀγχιστεῖς αὐτοῦ μεταξὺ τῶν δυναμένων νὰ ζητήσωσι τὴν ἀπαγόρευσιν.

28 (1850).

§ 2

"Ὅταν τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας πείθεται, ὅτι ὁ κωφάλαος στερεῖται μὲν τῶν αἰσθήσεων τούτων, ἀλλ' ἡ στέρησις αὕτη δὲν εἶνε παραίτιος καὶ πνευματικοῦ πάθους, διορίζει εἰς αὐτὸν ἐπίτροπον· ἐν

τοιαύτη δὲ περιπτώσει δὲν εἶνε ἀναγκαῖον νὰ προκληθῇ ἡ τῆς ἀπαγορεύσεως διαδικασία. 2 (1883).

Τὸ Δικαστήριον, προκειμένου περὶ ἀπαγορεύσεως, πεισθὲν περὶ τῆς ἐξεφροσύνης τοῦ καθ' οὗ ἡ αἵτησις ἐκ μόνῃς τῆς ἐξετάσεώς του, καθ' ὃ εἶχε δικαίωμα, δυνάμει τῆς σαφοῦς περὶ τοῦτου διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 118 τοῦ ΧΠΘ' περὶ ἐπιτροπείας νόμου, δὲν εἶνε ὑπόχρεον νὰ διατάξῃ μαρτυρικὴν ἀπόδειξιν ἢ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του τεκμήρια, ἐξ ἐγγράφων ἢ μαρτυρικῶν καταθέσεων προκύπτοντα, περὶ τῆς μὴ ἐξεφροσύνης αὐτοῦ. 127 (1892).

Τὸ Δικαστήριον δὲν εἶνε ὑπόχρεον νὰ διατάξῃ πραγματογνωμοσύνην πρὸς σχηματισμὸν τῆς πεποιθήσεώς του, περὶ τῆς διανοητικῆς καταστάσεως τοῦ ἀπαγορευτέου, ἀλλ' ὀφείλει, κατὰ τὸ ἄρθρ. 118 τοῦ ΧΠΘ' νόμου περὶ ἐπιτροπείας, νὰ κρίνῃ περὶ αὐτῆς πάντως μὲν ἐκ τῆς ἐξετάσεως τοῦ ἀπαγορευτέου, χρειᾶς δὲ καλούσης, καὶ τῶν προβεβλημένων μαρτύρων· ὥστε, ἐὰν πρὸς ἀπλὴν πληροφορίαν του διέταξεν ἐνέργειαν πραγματογνωμοσύνης ὑφ' ἐνὸς μόνου πραγματογνώμονος, δὲν ὑπάρχει παραβίασις τοῦ νόμου. 127 (1892).

§ 3

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 120, 123 καὶ 22 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου, συνδ. καὶ πρὸς τὸ ἄρθρ. 649 τῆς Πολ. Δικονομίας προκύπτει, ὅτι διαρκούσης τῆς περὶ ἀπαγορεύσεως διαδικασίας μόνον τὸ Δικαστήριον τῶν Πρωτοδικῶν, κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης, δύναται νὰ διορίσῃ πρὸς συντήρησιν τῆς περιουσίας τοῦ ἀπαγορευτέου προσωρινὸν διαχειριστήν, ὅστις φροντίζει περὶ αὐτοῦ. Τελεσιδίκου δὲ καταστάσεως τῆς περὶ ἀπαγορεύσεως ἀποφάσεως, διορίζεται ἐπίτροπος ἢ παρεπίτροπος, καὶ ἂν ὁ ἤδη διορισθεὶς ἐπίτροπος ἢ παρεπίτροπος ἢ ὁ νόμιμος ἐπίτροπος (ἄρθρ. 127) ἀπηλλάγησαν, παρητήθησαν ἢ ἐπαύθησαν τῆς ἐπιτροπείας ἢ καὶ ἀπεβίωσαν, διορίζονται ἄλλοι, εἰς κατεπειγούσας δὲ περιπτώσεις διορίζεται παρὰ τοῦ Εἰρηνοδίκου καὶ τοῦ Εἰσαγγελέως προσωρινὸς ἐπίτροπος, ἔτι καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, ἀλλὰ τότε οὗτοι ὀφείλουσι νὰ φροντίσωσι περὶ διορισμοῦ ὀριστικοῦ ἐπιτρόπου καὶ παρεπιτρόπου.

Ὁ τοιοῦτος προσωρινὸς ἐπίτροπος, ἐκπροσωπῶν τὸν ἀπαγορευμένον μέχρι τοῦ διορισμοῦ τοῦ ὀριστικοῦ, προδήλως διαχειρίζεται τὴν

περιουσίαν αὐτοῦ, ὡς καὶ ὁ ὀριστικὸς ἐπίτροπος, καὶ κατ' ἀκολουθίαν δύναται νὰ ἐγείρῃ καὶ ὑποστηρίξῃ ἐν ὀνόματι τοῦ ἀπαγορευμένου πᾶσαν ἀγωγὴν αὐτοῦ, εἴτε εἴνε ἡ ἀγωγή αὕτη φύσεως κατεπειγούσης, εἴτε οὐ, ἀφοῦ οὐδεὶς νόμος περιορίζει τὸν χρόνον, καθ' ὃν οὗτος δύναται νὰ ἐνασκήσῃ τὰ τοῦ ἐπιτρόπου καθήκοντα.

198 καὶ 199 (1881).

§ 4

Τ' ἀποτελέσματα τῆς περὶ ἀπαγορεύσεως ἢ περὶ διορισμοῦ ἀντιλήπτορος ἀποφάσεως ἄρχονται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της καὶ πρὶν ἢ καταστῇ τελεσίδικος (Ν. ἐπιτρ. 128), οὐδ' ἀπαιτεῖται ὡς πρὸς τὴν ἰσχὺν της ἀπέναντι τρίτων νὰ ἐπελθῇ ἡ τοιχοκόλλησις καὶ δημοσίευσίς διὰ τῆς ἐφημερίδος.

2 (1883).

§ 5

Ἡ ἐχεφροσύνη τεκμαίρεται μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου ἐκ μέρους τοῦ προτείνοντος τὴν ἔλλειψιν ἐχεφροσύνης. 72 (1868).

Τὰ συναλλάγματα καὶ αἱ διαθήκαι καὶ τοῦ μήπω ἀπαγορευθέντος ἕνεκα βλακειᾶς ἢ παραφροσύνης αὐτοῦ, οὐδὲν ἔχουσι κῦρος, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου (§ 8 Εἰσ. 3.19, § 1 Εἰσ. 2.18, Ν. 1 § 12 Π. 44.7), εἰς ἃς οὐδόλως ἀντίκειται τὸ ἄρθρ. 658 καὶ 145 Πολ. Δικ., ἂν ἐγένοντο, ὅτε ἐν τοιαύτῃ διετέλει διανοητικῇ καταστάσει.

178 (1866).

Ἡ εἰς φρενοβλαθῆ, μήπω ἀπαγορευθέντα, γενομένη ἐπίδοσις ἀγωγῆς, εἰς οὐδεμίαν νομικὴν διάταξιν ἀντίκειται· α) διότι, κατὰ τὰ ἄρθρα 74, 658, 664—668 Πολ. Δικ., ὁ φρενοβλαθὴς στερεῖται τοῦ δικαιώματος τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του, ἀφοῦ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως γίνῃ δεκτὴ ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ ἀπαγορεύσεως αἴτησις, ἣν μόνον οἱ συγγενεῖς, ὁ σύζυγος καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς δύνανται νὰ ἐγείρῃσι κατὰ τοῦ νομιζομένου φρενοβλαθοῦς· β) διότι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 156 Πολ. Δικ., ἡ ἐπίδοσις τῆς ἀγωγῆς ἐξασφαλίζει μὲν τὰ συμφέροντα τοῦ ἐνάγοντος, χωρὶς ὅμως νὰ καθιστᾷ πενέστερον τὸν ἐναγόμενον, κατὰ δὲ τὸν βυζαντινὸν νόμον, πράξεις τοιαῦται, πρὸς ἐπίτευξιν ἐξασφαλίσεως ἀλλοτρίων δικαίων, ἐνεργούμεναι κατὰ φρενοβλαθοῦς καὶ οὐδόλως αὐτὸν πενέστερον καθιστῶσαι, οὔτε ὑπὸ τοῦ φρενοβλαθοῦς, οὔτε ὑπὸ τῶν κληρονόμων αὐτοῦ νὰ προσβληθῶσι δύνανται.

N. 4 § 26 Π. (44.4) N. 22 § 7 Π. (24.3) N. 47 § 1 Π. (46.3)
καὶ N. 1 § 15 Π. (16.3). 224 (1868) 179 (1870).

Ἄγωγῇ, ἐπιδιοθεῖσα πρὸ τῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ πρὸς δὲν ἐπεδόθη αὕτη, καλῶς ἐπεδόθη, ἐκτὸς ἐὰν ᾗτο ὁμολογουμένως γνωστὴ ἢ κατὰ-στασις αὕτη τοῦ προσώπου, πρὸς ὃ ἐγένετο ἢ ἐπίδοσις, ἢ τὴν ἐγίνωσκεν ὁ τὴν ἐπίδοσιν παραγγείλας (N. ἐπιτροπείας 125). 138 (1874).

§ 6

Ἐὰν τὸ Δικαστήριον παραδεχθῇ, ὅτι ὁ καθ' οὗ ἡ αἵτησις ἔχει τῶας τὰς φρένας, δὲν διορίζει αὐτῷ ἀντιλήπτορα, διότι τοιοῦτος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 121 τοῦ ΧΠΘ' νόμου, διορίζεται, ἐὰν ἡ πνευματικὴ νόσος δὲν ᾗ ἐντελῶς ἀποδεδειγμένη. 127 (1892).

§ 7

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 665 Πολ. Δικ., ὁ ἀντιλήπτωρ δὲν δύναται νὰ διεξαγάγῃ ἐν ἰδίῳ αὐτοῦ ὀνόματι τὴν δίκην, ἀλλὰ μόνον τὴν συναίνεσίν του νὰ διῶῃ εἰς τὸν ὑπὸ τὴν ἀντίληψίν του διατελοῦντα εἰς ὅσας δίκας μέλλει οὗτος νὰ διεξαγάγῃ ὡς ἐνάγων ἢ ἐναγόμενος. 7 (1844).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 665 Πολ. Δικ., ἡ συναίνεσις τοῦ ἀντιλήπτορος εἶνε ἀπαραιτήτως ἀναγκαία, ὡσάκις πρόκειται περὶ διεξαγωγῆς δίκης τινος, περὶ συμβιβασμοῦ, περὶ ἀπαλλοτριώσεως ἢ ὑποθήκης καὶ περὶ παραδοχῆς ἢ ἐξοφλήσεως κεφαλαίου τοῦ ἀπαγορευτέου· δὲν ἐπιτρέπεται δὲ εἰς τὸν ἀντιλήπτορα νὰ ἐνεργῇ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι ἢ ἐν ὀνόματι τοῦ ἀπαγορευτέου ἐπὶ τῶν ὑποθέσεων, εἰς ἃς μόνον ἡ συναίνεσις του ἀπαιτεῖται, ὅπως οὗτος ἐνεργήσῃ ταύτας ἐν τῷ ἰδίῳ ὀνόματι. Ἐπομένως, αἵτησις ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης ἐπὶ δίκης, ἀφορώσης εἰς τὸν ὑπὸ ἀντίληψιν, ἀπευθυνθεῖσα καὶ ἐπιδιοθεῖσα πρὸς τὸν ἀντιλήπτορα αὐτοῦ, εἶνε ἄκυρος, μὴ ἀπευθυνομένη καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ διαδίκου. 55 (1863).

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

περί ληψις.

- § 1. Στοιχεῖα τῆς τοῦ ἁχρεωστήτου ἀπαιτήσεως.
 § 2. Περιπτώσεις, μὴ φέρουσαι τὰ στοιχεῖα τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ ἁχρεωστήτου.
 § 3. Ἀπαιτήσεις ἁχρεωστήτως καταβληθέντων τόκων.
 § 4. Τόκος ἐπὶ τῶν ἁχρεωστήτως καταβληθέντων.
 § 5. Ἀπαιτήσεις δι' αἰτίαν μὴ παρακολουθήσαν.
 § 6. Ἀπαιτήσεις τοῦ ἄνευ αἰτίας συνομολογηθέντος ἢ δοθέντος.

§ 1

Στοιχεῖα ἀπαραίτητα τῆς περὶ ἁχρεωστήτου ἀγωγῆς εἶνε ἡ καταβολὴ καὶ ἡ κατὰ τὴν οὐσιώδη αἰτίαν αὐτῆς πλάνη τοῦ καταβάλλοντος.

272 (1880).

Εἰς τὴν περὶ ἁχρεωστήτου ἀγωγὴν, ἡ γενομένη παρὰ τοῦ ἐνάγοντος πληρωμὴ δεόν νὰ ᾔη πάντῃ ἁχρεώστητος καὶ νὰ ἐγένετο ἐκ πραγματικῆς πλάνης, ἥ ὁ δανειστής πρὸς τοῦτο νὰ μετεχειρίσθῃ δόλον. Ὅσακις ὅμως ἡ καταβολή, δὲν ἐγένετο ἐκ πλάνης, ἀλλ' ἐν γνώσει, ὅτι δὲν ὤφειλετο, δὲν χωρεῖ ἡ περὶ ἁχρεωστήτου ἀγωγή.

69 καὶ 279 (1852) 8 (1862)

Κατὰ γενικὴν ἀρχήν, ὁ δυνάμενος νὰ λάβῃ πληροφορίας περὶ τινος γεγονότος καὶ μὴ λαθὼν ἢ μὴ ἐπιμεληθεὶς νὰ λάβῃ ταύτας, ὑπόκειται εἰς πάσας τὰς ἐπιβλαβεῖς συνεπείας τῆς ἀγνοίας του. 59 (1836).

Ἐὰν τὸ Δημόσιον, ὃν ἐν γνώσει, ὅτι αἱ παραχωρηθεῖσαι γαῖαι εἰσὶ κηλλιεργήσιμοι καὶ κατέχονται παρὰ γεωργῶν, παρεχώρησε ταύτας εἰς τοὺς ἀντιδίκους αὐτοῦ, ἐνῶ δὲν ὤφειλε νὰ παραχωρήσῃ ταύτας, δυνάμει τοῦ ἀπὸ 7 Αὐγούστου Β. Δ., τοῦτο δὲν δύναται νὰ καταστήσῃ ἄκυρον τὴν γενομένην παραχώρησιν καὶ νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἀπόδοσιν τῶν γαιῶν, ἀφοῦ, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν νόμων 1 § 4 καὶ Ν. 26 § 8 Π. (12.6) Ν. 6 § 1 καὶ 26 Κώδ. (4.5), τὸ ἐν γνώσει τοῦ ἁχρεωστήτου παραχωρηθὲν δὲν ἀνακαλεῖται.

458 (1878).

Τὸ γεγονὸς τῆς κατὰ πλάνην δόσεως πλέον τῶν ὀφειλομένων δὲν εἶνε πράξις τοῦ ἀρνούμενου, ὅτι ἔλαβε πλέον τῶν ὀφειλομένων, οὔτε

ἀποτελεῖ ἀδίκημα ἢ οἶονεῖ ἀδίκημα (Εἰς. 4.5), τιμωρούμενον ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ νόμου. 66 (1853).

Ὁ τὴν περὶ ἀχρεωστήτου ἐνασκῶν ἀγωγὴν ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ πρὸς τὴν ἀχρεωστήτως γενομένη καταβολῇ καὶ τὴν πλάνην αὐτοῦ, κατὰ τὴν τοῦ ἀχρεωστήτου καταβολὴν (N. 25 πρ. Π. 22.3).

138 (1889).

§ 2

Ἡ ἀγωγή τοῦ ἀχρεωστήτου προϋποθέτει, ὅτι ὁ ἐνάγων, γινώσκων καὶ θέλων, κατέβαλεν ὅ,τι κατέβαλε, πλανώμενος περὶ τὴν ὑποχρέωσιν του· ἄρα, ὅταν τις θέλων νὰ καταβάλῃ 3000 δραχ., ἐκ πλάνης περὶ τὴν ἀρίθμησιν, καταβάλῃ 6,000, δὲν ὑπάρχει πλάνη περὶ τὴν ὑποχρέωσιν, ἀλλὰ περὶ τὴν δόσιν· ὅθεν, ἡ περὶ ἀναλήψεως τῶν οὕτω δοθέντων δὲν εἶνε ἀγωγή ἀχρεωστήτου καὶ ἐπομένως δὲν ἀποκλείεται ἡ μαρτυρικὴ ἀπόδειξις. 66 (1853).

Δὲν δύναται τις ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ Δημοσίου ὅσα κατέβαλε, διατελῶν ἐν πλάνῃ, ὅτι ἴσχυεν ὁ περὶ χαρτοσήμου νόμος ΡΙΣΤ', ἐνῶ δὲν ἦτο τότε δεδημοσιευμένος, ἀφοῦ πρόκειται ν' ἀποτραπῇ ζημία, κατὰ τοὺς N. 7 καὶ 8 Π. (22.6), ἐάν, ἐν γνώσει ὧν τῆς ἀμφισβητήσεως περὶ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου ἐκουσίως ἐπλήρωσεν.

26 (1874).

Ἡ περὶ ἀχρεωστήτου ἀγωγή βάσιν ἔχει τὴν προϋπόθεσιν καταβολῆς ἐκ συγγνωστῆς πλάνης ἢ καὶ ἐν ἀμφισβολίᾳ χρέους ἀνυπάρκτου πρὸς τὸν ὑποτιθέμενον πιστωτὴν N. 1 § 1 N. 2 πρ. Π. (12.6) N. 11 Κώδ. (4.5)· ἐπομένως, ἀγωγή στηριζομένη ἐπὶ παρακαταθήκης παρὰ τῷ Κεντρικῷ Ταμίᾳ καὶ πικρανόμου ὑπὸ τούτου καταβολῆς τοῦ παρακατατεθέντος ποσοῦ πρὸς τρίτον, δὲν φέρει τὰ στοιχεῖα ἀγωγῆς ἀχρεωστήτου. 140 (1893).

§ 3

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου (Ἀρμ. § 11 καὶ 12 (Γ.Ζ) N. 26 καὶ 29 Π. (12.6) N. 29 Πανδ. (22.1) καὶ N. 75 Βασ. (23.3), ὅ,τι ἀχρεωστήτως κατέβαλέ τις δύναται νὰ τὸ ἀπαιτήσῃ, μόνον δὲ οἱ πληρωθέντες νόμιμοι τόκοι δὲν ἐπιστρέφονται, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ παράνομοι καὶ οἱ τόκοι ἐπὶ τόκων, ἂν καὶ ἤθελε συνομολογηθῇ, ὅτι οἱ τό-

κοι θὰ συγκεφαλαιῶνται, ἥ, ὅτι ὁ ὀφειλέτης εἶνε ὑπόχρεως νὰ πλη-
ρώσῃ τὸν τόκον αὐτῶν ὡς νέον κεφάλαιον. 94 (1848).

§ 4

Ἐπὶ ἀναλήψεως ἀχρεωστήτου, δὲν διδόνται τόκοι N. 1 Κώδ. (4.5) καὶ N. 18 Βασ. (ΚΔ.Ι), ἄρα, οὗτοι ὀφείλονται μόνον ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς (Πολ. Δικ. 156 § 2).

348 (1865) 255 (1875) 325 (1879) 272 (1880).

Εἶνε δὲ ἀδιάφορον, ἂν τὰ καταβληθέντα χρήματα ἤθελον παρα-
γάγει τόκους. Ἐπίσης οὐδεμίαν ἔχει σημασίαν, ὅτι ὁ ἐναγόμενος δὲν
ἔφερεν ἀντίρρησην περὶ τοῦ τόκου, διότι ἡ σιωπὴ αὐτοῦ δὲν καθιστᾷ
νόμιμον τὴν περὶ τόκου ἀπαίτησιν, ἥτις δέον νὰ πηγάζῃ ἐκ συμφω-
νίας τῶν μερῶν ἢ ἐκ τοῦ νόμου. 325 (1879).

§ 5

Ἡ ἀπαίτησις περὶ πράγματος μὴ παρakoλουθήσαντος καταλήγει,
ὡς ἡ τοῦ ἀχρεωστήτου, εἰς τὴν ἔλλειψιν αἰτίας, καὶ ὡς ἀπαίτη-
σις ἀχρεωστήτου λογίζεται, κατὰ δὲ τοὺς N. 25 Π. (19.5) N. 1
Κώδ. (4.5) καὶ 18 Βασ. (ΚΔ.Α), τὸ ἀχρεωστήτως καταβληθὲν ἀνα-
λαμβάνεται, οὐχὶ δὲ καὶ τόκοι, μὴ καταβληθέντες. Ὡστε, εἰς τὰ κα-
ταβληθέντα διὰ πώλησιν ἄκυρον δὲν ἐπιδικάζεται τόκος πρὸ τῆς ἀγω-
γῆς, εἶνε δὲ ἀδιάφορον, ἂν εἰσέπραξε τοιοῦτον ὁ λαθὼν τὸ τίμημα
πωλητῆς. 325 (1879) 255 (1887) 78 (1890).

§ 6

Ἡ ἀγωγή περὶ τοῦ ἄνευ αἰτίας δοθέντος δὲν στηρίζεται ἐπὶ τῆς
ἐκ πλάνης καταβολῆς, καὶ ἐπομένως ἡ παράλειψις μνείας τῆς πλάνης
δὲν καθιστᾷ τὴν ἀγωγήν ἀπαράδεκτον. 140 (1893).

Ὁ ἐνάγων ἐπὶ τῇ βάσει συμφωνίας, γενομένης ἄνευ αἰτίας, ἀπο-
κρούεται διὰ τῆς ἐνστάσεως τοῦ δόλου· ἄνευ αἰτίας δ' ἐνάγει καὶ ὁ
ἀπαιτῶν χρέος, ὁμολογηθὲν αὐτῷ ἐπὶ τῷ ποιῆσαι τι ὑπὲρ τοῦ ὁμο-
λογήσαντος, ἂν μὴ ἐποίησεν, ὡς μὴ ἀναγκαῖον, ὅπερ ὑπέσχετο· ψευ-
δῶς δὲ παρέστησεν ὡς ὑφισταμένην τὴν ἀνάγκην τοῦ ποιῆσαι τοῦτο
ὑπὲρ τοῦ ὁμολογοῦντος, καὶ ἄλλως ὁ ὁμολογῆσας ἐξ εὐηθείας ἐπί-
στευσεν N. 2 § 3 (44.4) Βασ. (51.4) N. 65 § 4 (12.6) Βασ.
(24.6) N.1 (12.7) Βασ. (24.8) N. 1 § 2 (4.3) Β. (10.3) τυγχά-

νει δὲ ἀπαλλαγῆς καὶ ὁ ἄνευ αἰτίας ὁμολογῆσας, ἐν μέρει μόνον καὶ οὐχὶ ἐξ ὁλοκλήρου, ἀπαλλαττόμενος δηλ. τῆς καταβολῆς μέρους τοῦ χρέους Ν. 3 (12.7) Βασ. (24.8). 217 (1870).

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ¹

Περίληψις.

- § 1. Τί δέον νὰ περιέχῃ ἡ ἀπογραφὴ.
- § 2. Πότε ἐνεργεῖται ἡ ἀπογραφὴ.
- § 3. Συνέπειαι τῆς ἀπογραφῆς ὡς πρὸς τὸν κληρονόμον.
- § 4. Παράλειψις ἢ ἀπόκρυψις πραγμάτων.

§ 1

“Ὅπως ὑπάρξῃ ἀπογραφὴ, δέον, κατὰ τὸν Ν. 22 § 10 Κώδ. (6.30) νὰ περιέχῃ αὕτη ἀκριβῆ καταγραφὴν ἀπάσης τῆς τε κινητῆς καὶ τῆς ἀκινήτου περιουσίας τοῦ ἀποθιώσαντος. 30 (1848).

Τὸ ἄρθρον 1074 Πολ. Δικ. καθιεροῖ διάταξιν τοῦ οὐσιαστικοῦ δικαίου. 35 (1849).

§ 2

Τῆς πρὸς σύνταξιν ἀπογραφῆς ὑποχρεώσεως δὲν ἀπαλλάσσεται ὁ ἐξ ἀπογραφῆς κληρονόμος, καθ’ ἣν περίπτωσιν δὲν κατέχει τὴν ἀπογραπτέαν περιουσίαν, διότι καὶ τότε δύναται, παραλαμβάνων τὸν ἀρμόδιον πρὸς σύνταξιν ἀπογραφῆς ὑπάλληλον, νὰ ἐνεργήσῃ αὕτην.

77 (1855).

Ὁ νόμος ὀρίζει μὲν, ὅτι ὁ ἀποδεξάμενος τὴν εἰς αὐτὸν ἐπαχθεῖσαν κληρονομίαν ἐνέχεται εἰς ὁλόκληρον, μὴ συντάξας ἀπογραφὴν (Ν. 22 Κώδ. 6. 31), δὲν ὑπάρχει ὅμως διάταξις τις, ὀρίζουσα, ὅτι ἡ ἀπογραφὴ δέον, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρώσεως, νὰ συντάσσεται μετὰ τὴν περὶ ἀποδοχῆς τῆς κληρονομίας ὑπὸ τὸ εὐεργέτημα τῆς ἀπογραφῆς δῆλωσιν καὶ ὅτι ἡ ἀπογραφὴ δὲν δύναται νὰ προηγηθῇ τῆς περὶ ἀποδοχῆς

1. Ἡ σχετικὴ πρὸς τὴν ἀπογραφὴν ὑπὸ τὴν δικονομικὴν ἔποψιν Νομολογία ἐκτίθεται ἐν τόμῳ Α' σελ. 168.

δηλώσεως, ἀφοῦ ὅπωςδήποτε λόγος περὶ ἀναμίξεως δὲν ὑπάρχει· ὥστε εἶνε ἀδιάφορον, ἂν ἡ ἀπογραφὴ συνετάχθῃ πρὸ τῆς δηλώσεως ταύτης ἢ μετ' αὐτήν.

160 (1877).

Ὁ κληρονόμος, καὶ ἀφοῦ παρέλθωσιν αἱ ἐν τῷ ἄρθρ. 690 τοῦ Ἰον. ἀστικοῦ Κώδ. ὥρισμέναι προθεσμῖαι, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ συντάξῃ τὴν ἀπογραφὴν, ἂν δὲν ὑπάρχῃ τελεσίδικος κατ' αὐτοῦ ἀπόφασις.

25 (1870).

§ 3

Καὶ ὁ ἐξ ἀπογραφῆς κληρονόμος δὲν παύει νὰ ᾔνῃ κληρονόμος, καὶ ἐπομένως ὀφειλέτης τῶν δανειστῶν τοῦ κληρονομουμένου, ἐνόσμη κατέχει κληρονομικὰ κτήματα (Ἰονίου Κώδ. ἄρθρα 692 καὶ 693).

173 (1876).

Ὁ ἐξ ἀπογραφῆς κληρονόμος τοῦ ὀφειλέτου πατρός του διατηρεῖ τὰς κατὰ τοῦ κληρονομουμένου ἀτομικὰς αὐτοῦ ἀπαιτήσεις (Ν. 22 § 2 Κωδ. 6.30), καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἀπόλλυσι τὴν ιδιότητα τοῦ δανειστοῦ καὶ τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ, ὅπως καταταχθῇ μεταξὺ τῶν δανειστῶν τοῦ κληρονομηθέντος πατρὸς αὐτοῦ.

151 (1877).

Ὁ ἐξ ἀπογραφῆς δεχόμενος τὴν κληρονομίαν δὲν καθίσταται κύριος τῆς κληρονομικῆς περιουσίας, ἀλλ' ἀπλῶς ἔχει τὴν διοίκησιν καὶ ἐκπροσώπησιν αὐτῆς, μὴ συγχεομένης παντάπασι πρὸς τὴν ιδιάν του, καὶ δίδει μάλιστα ἐγγύησιν περὶ τῆς διαχειρίσεώς του· ὥστε τὸ Δημόσιον, ὡς ἐξ ἀπογραφῆς κληρονόμος ιδιώτου, δὲν ἐνέχεται πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐπιβληθέντων κληροδοτημάτων ἀτομικῶς, ἀλλ' ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ διαθέτου, ἐπομένως δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ πρὸς ἀπόσβεσιν τῶν χρεῶν αὐτοῦ παραγραφὴν, καθιερωθεῖσαν διὰ τοῦ ἄρθρου 69 Λογιστικοῦ νόμου μόνον διὰ τὰ ἴδια αὐτοῦ χρέη.

90 καὶ 221 (1885) 75 (1886).

Ἡ διὰ τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἀπογραφῆς ἀποδοχὴ τῆς κληρονομίας ὑπὸ τοῦ κληρονόμου ἐπιφέρει αὐτοδικαίως τὸν χωρισμὸν τῶν περιουσιῶν τῆς τοῦ κληρονομηθέντος ἀπὸ τῆς τοῦ κληρονόμου (Ἰον. Κ. 692 § 2)· ἐπομένως, ἐνόσμη ἡ ἀποδοχὴ αὕτη ὑφίσταται τοιαύτη, οἱ δανεισταὶ τοῦ κληρονόμου δὲν δύναται ν' ἀντιτάξωσι πρὸς τοὺς δανειστάς τοῦ κληρονομουμένου οὔτε τὴν ἔλλειψιν αἰτήσεως ἐκ μέρους τούτων περὶ χωρισμοῦ περιουσιῶν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 772, οὔτε τὴν ἔλλει-

ψιν έγγραφης, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1948, διότι ὁ χωρισμός, ὑφιστάμενος, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ μονομερεῖς συνεπειὰς ὑπὲρ μόνον τῶν δανειστῶν τοῦ κληρονόμου, ἀλλ' ὑπάρχει ἀπέναντι πάντων τῶν ἐνδιαφερομένων. Δὲν ἀντίκειται δὲ εἰς τοῦτο ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 698, διότι ἡ διάταξις αὕτη, συνδυαζομένη πρὸς τὰς τῶν ἄρθρ. 696 καὶ 697, προδήλως ἐννοεῖ, ὅτι ὁ κληρονόμος ἀπαλλάσσεται μὲν τῶν πρὸς πώλησιν τῶν κληρονομικῶν κτημάτων διατυπώσεων, δὲν ἐκπίπτει ὅμως τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἀπογραφῆς· ἄρα καὶ ὁ νόμιμος χωρισμός ὑφίσταται ἐπὶ τῶν εἰς χεῖράς του μενόντων ἔτι κληρονομικῶν κτημάτων, καὶ ὑπόλογος πρὸς τοὺς δανειστὰς τῆς κληρονομίας ἐξακολουθεῖ νὰ ᾔνῃ, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 693, διὰ τὸ τίμημα τῶν πωληθέντων· ἀφοῦ δὲ σκοπὸς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 698 εἶνε ν' ἀπαλλάξῃ μόνον τὸν κληρονόμον τῶν διατυπώσεων τῆς πωλήσεως, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ καταστατήσῃ αὐτὸν ἀπόλυτον κύριον τῶν κληρονομικῶν κτημάτων, ἔπεται, ὅτι καὶ ἡ συνομολόγησις ὑποθήκης, γενομένη παρ' αὐτοῦ, διαχειριστοῦ ἔτι διατελοῦντος τῆς κληρονομικῆς περιουσίας μέχρι τῆς ὁλοσχεροῦς ἐξοφλήσεως τῶν κληρονομικῶν χρεῶν, δὲν δύναται νὰ παραβλάψῃ τὰ δικαιώματα τῶν δανειστῶν τῆς κληρονομίας, ἥς τὸ σύνολον τῶν κτημάτων ἀποτελοῦσι, κατὰ νόμον, τὴν κοινὴν αὐτῶν ἀσφάλειαν (I. K. 1929 καὶ 1930), ἄρα, οἱ δανεισταὶ τοῦ κληρονομουμένου, καίπερ ἐγχειρόγραφοι, προτιμῶνται τῶν προσωπικῶν δανειστῶν τοῦ κληρονόμου, καίπερ ἐνυποθήκων.

173 (1876).

Ὁ ἐξ ἀπογραφῆς κληρονόμος ἔχει πάντοτε τὸ δικαίωμα νὰ πωλήσῃ τὰ ἀκίνητα τῆς κληρονομίας ἐξωδίκως, ἄνευ τῶν ἀπαιτουμένων διατυπώσεων, καὶ οὐδεμίᾳ ἄλλῃ συνέπειᾳ ἐπέρχεται ἐντεῦθεν, εἰμὴ, ὅτι οὗτος ἐκπίπτει τῆς ἐξ ἀπογραφῆς ὠφελείας, ἐὰν ἡ ἐκποίησις ἐγένετο ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 697 Ἰον. Κώδ. ὀριζομένης πενταετίας, ὑποκείμενος καὶ ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ περιουσίας εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν χρεῶν τοῦ τελευτήσαντος.

56 (1885).

§ 4

Ἐὰν ἐν τῇ ἀπογραφῇ παρελείφθωσαν κινητὰ ἢ ἀκίνητα τῆς κληρονομίας καὶ ταῦτα ἀπέκρυψαν οἱ κληρονόμοι, δὲν καθίστανται, κατὰ τὸν Ν. 22 § 10 Κώδ. (6. 30), οἱ ἐξ ἀπογραφῆς κληρονόμοι ἐκπτωτοὶ τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἀπογραφῆς, ἀλλ' ὑποχρεοῦνται ν' ἀπο-

δώσωσι εἰς τὴν ὁμάδα τὸ διπλάσιον τῶν παραλειφθέντων ἢ ἀποκρυβέντων· ἀλλὰ καὶ ἡ διάταξις αὕτη, ὡς ποινὴ θεωρουμένη, κατηργήθη ὑπὸ τοῦ Ποινικοῦ νόμου.

237 (1887).

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ

Περίληψις.

- § 1. Δικαίωμα καὶ ὑποχρέωσις πρὸς ἀποζημίωσιν.
 § 2. Ζημία ἐξ οἰκείου ἁμαρτήματος.—Ἐξαίρεσεις.
 § 3. Ἄγνοια τῶν ἄλλοτρίων δικαιωμάτων.
 § 4. Ὑποχρέωσις πρὸς ἀποζημίωσιν δι' ἠθικὴν ζημίαν.—Ἰκανοποίησις.
 § 5. Οἶονεὶ ἄδίκημα.—Ἀκουίλιος νόμος.
 § 6. Ἐννοία διαφέροντος.—Θετικὴ ζημία.—Διαφυγὸν κέρδος.
 § 7. Ἀπὸ διαθέσεως ἄξια.
 § 8. Ὑπολογισμὸς διαφέροντος.—Ὑπέρβασις διπλασίου.

§ 1

Κατὰ τὸν Ν., τότε μόνον καθίσταται τις ὑπόχρεως εἰς ἀποζημίωσιν, διὰ τὴν μὴ ἐκπλήρωσιν ὑποχρεώσεώς τινος, ἐκ συμφωνίας προερχομένης, ὅταν ἡ μὴ ἐκπλήρωσις αὕτη ᾖ ἀποτέλεσμα τῆς ἰδίας θελήσεως ἢ τῆς ἀμελείας τοῦ ὑποχρεωθέντος, οὐδέποτε ὁμως, ὅταν ἀκαταμάχητος καὶ παράνομος βία παρημποδίσῃ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεως, ἀδιάφορον δὲ εἶναι, ἂν ἡ βία ἐπηνέχθη παρ' ἐκείνου, ὑπὲρ οὗ συνέστη ἡ πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέωσις, ἢ, ἐν ἀγνοίᾳ τούτου, ἐγένετο παρ' ἄλλων προσώπων. Ἀρμεν. § 3 καὶ 7 (Α.ΙΑ) Ν. 14, § 3 καὶ 5 Π. (4.2) Ν. 4 § 33 Π. (44.4). 104 (1849).

Ὅταν ἡ ζημία συνίσταται εἰς τὰ ἔξοδα τῆς δίκης, ἢν ὑπέστη τις ἐξ ὑπαιτιότητος ἄλλου, δύναται ἐκεῖνος νὰ τὰ ζητήσῃ παρὰ τούτου, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ Ν. 4, 5 § 1 Π. (19.1) καὶ Ν 9 καὶ 17 Κωδ. (8.45), ἡ δὲ περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴ δύναται νὰ εἰσαχθῇ καὶ μετέπειτα ἰδιαιτέρως, ὡσάκις τὸ δικάζον τὴν κυρίαν δίκην δικαστήριον δὲν ἐδίκασε συγχρόνως καὶ τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαίτησιν. Δὲν ἔχει δὲ σημασίαν, ὅτι δὲν ἀνεκοινώθη ἡ δίκη εἰς τὸν πρὸς ἀποζημίωσιν ὑπόχρεον, διότι, ὅταν πρόκηται περὶ ἀποζημιώσεως, μὴ στη-

ριζομένης εἰς τὴν ἐκνίκησιν, ἀλλ' εἰς ἄλλην ὑποχρέωσιν πρὸς ἐγγύησιν, ὁ τρίτος εἶνε ὑπεύθυνος, καὶ ἂν δὲν τῷ ἀνεκοινώθη ἡ δίκη, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τοῦ δόλου. Ν. 10 § 11 καὶ 12 καὶ Ν. 29 Π. (17. 1). 324 (1861) 60 (1862).

Ἐάν τις ἀποβάλῃ τὸν κατέχοντα τὸ κτῆμά του ὡς μισθωτὴν καὶ ὡς, κατὰ νόμον, φυσικὸν μεσεγγυούχον, δυνάμει ἀποφάσεως, ὑποκειμένης εἰς μεταρρύθμισιν, ἐνέχεται εἰς ἀποζημιώσιν. Ν. 30 καὶ 83 Π. (9. 2) Βασ. 30 (60. 3) Ν. 8 § 5 Π. (8. 5). 244 (1869).

Δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ ἀγωγή περὶ ἀποζημιώσεως ἐπὶ τοῦ γεγονότος, ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἀφῆκεν ἐν τῇ ἀποθήκῃ τοῦ ἐνάγοντος οἶνοδοχεῖα πλήρη οἴνου ἐφ' ὠρισμένον χρόνον καὶ οὕτως ἐζημίωσεν αὐτόν, στερηθέντα τῆς χρήσεως μέρους τῆς ἀποθήκης του, διότι τὸ γεγονός τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ νόμιμον λόγον, ἐφ' οὗ δύναται νὰ στηριχθῇ ἀγωγή περὶ ἀποζημιώσεως, ἀφοῦ δὲν ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων, ὅτι ἡ ἐναπόθεσις τῶν οἶνοδοχείων ἐγένετο ἄκοντος αὐτοῦ, τὸ γεγονός δὲ μόνον τῆς ὠφελείας τοῦ ἐναγομένου δὲν δύναται νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαίτησιν, μὴ προκειμένου περὶ ζημίας, ἀφοῦ ἡ πράξις δὲν ἐγένετο, ἄκοντος τοῦ ἐνάγοντος. 140 (1875).

Κατὰ τὸν Ν. 29 § 5 Π. (9. 2), ὁ ἀποκόψας τὸν κάλων νηὸς, ἐντεῦθεν ἀπολεσθείσης, ἐνέχεται εἰς ἀποζημιώσιν τοῦ κυρίου τῆς νηὸς, ἐκτὸς ἂν ἀποδειχθῇ ὑπὸ τοῦ παραγαγόντος τὴν ζημίαν, ὅτι ἡ ἀποκοπή τοῦ κάλου ἐγένετο πρὸς ἀποτροπὴν κινδύνου τοῦ ἰδίου πλοίου, ἄλλως ἀναποφεύκτου, κατὰ τοὺς Ν. 29 § 3 (9. 2) καὶ Βασ. 5 (ΝΓ. Β). Ἐπομένως, τὸ γεγονός, ὅτι ἡ λύσις τοῦ πρυμνησίου, ἐνεκα τοῦ ὁποίου πλοῖόν τι παρασυρθὲν συνετρίβη, ἐγένετο πρὸς ἀποτροπὴν ἀναποδράστου ἄλλως κινδύνου τοῦ πλοίου, ἔχει ἐπιρροὴν εἰς τὴν λύσιν τῆς διαφορᾶς, ὡς ἀναιροῦν τὴν εὐθύνην τοῦ λύσαντος τὰ πρυμνήσια. 248 (1879).

Οὔτε ἐκ τῶν γενικῶν ἀρχῶν, οὔτε ἐκ τίνος διατάξεως τοῦ ἀστικού δικαίου προκύπτει, ὅτι ὁ δολίως παρακινήσας ἄλλον τινα πρὸς ἄνευ δικαιώματος ἐνέργειαν κατὰ τρίτου (μεθ' οὗ ἐκεῖνος εἰς οὐδεμίαν ἔρχεται συνάφειαν) πράξεως ἐπιζημιῶν μὲν πρὸς τοῦτον, μὴ τιμωρουμένης δὲ ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ νόμου, εὐθύνεται πρὸς τὸν ἐκ τῆς τοιαύτης πράξεως βλαφθέντα. ἐπομένως δὲν στηρίζεται εἰς τὸν νόμον ἀγωγή, βάσιν ἔχουσα, ὅτι ὁ ἐναγόμενος παρεκίνησε τρίτον νὰ ἐγείρῃ

κατ' αὐτοῦ (τοῦ ἐνάγοντος) ἀγωγὴν ἐν γνώσει, ὅτι δὲν εἶχε δικαίωμα, καὶ ὅπως βλάβη τοῦτον, ὅπερ καὶ ἔπραξεν ὁ ἐναγόμενος, καὶ προσέτι, ὅτι ὁ αὐτὸς ἐναγόμενος παρεκίνησε τὸν μηχανικὸν τῆς πόλεως, ὅπως παρεμποδίσει τὸν ἐνάγοντα ἀπὸ τῆς ἀνεγέρσεως τῆς οἰκοδομῆς, ὡς βλαπτούσης τὸ σχέδιον τῆς πόλεως, ἐν γνώσει, ὅτι τοῦτο δὲν ἦτο ἀ-
ληθές, ὅπερ καὶ ἔπραξεν ὁ μηχανικός.

327 (1880).

Οἰαδῆποτε ἄδικος βλάβη τῶν δικιωμάτων ἄλλου, εἴτε εἶνε ἀπο-
τέλεσμα δόλου, εἴτε ἀποτέλεσμα οἰασδῆποτε ἀμελείας, ὑποχρεῖται τὸν
παραγαγόντα αὐτὴν εἰς ἐπανόρθωσιν τῆς ζημίας, καθ' ὅσον δὲν ὑφί-
σταται μετὰ αὐτοῦ καὶ τοῦ ὑποστάντος τὴν ζημίαν προτέρα ἐνο-
χικὴ σχέσις καὶ ἐπομένως ἡ παραβίασις τοῦ δικαίου ὑπόκειται εἰς τοὺς
ῥους τοῦ Ἀκουιλίου νόμου. Εἰς. § 3 (4. 3) N. 44 πρ. Π. (9. 2).

200 (1881)

Ἐὰν δι' οἰονδῆποτε λόγον ἀποριφθῇ ἡ κυρία ἀπαίτησις, ἔπεται,
ἵτι δὲν ἦτο νόμιμος καὶ ἡ γενομένη κατάσχεσις ἐπομένως, ἐὰν ἐκ
τῆς κατασχέσεως ταύτης ἐπῆλθε ζημία εἰς τὸν διάδικον, οὗτινος ἡ
περιουσία κατεσχέθη, ὀφείλει ὁ κατασχών, οὗ ἡ κατάσχεσις ἡκυρώθη,
ν' ἀνορθώσῃ τὴν ζημίαν ταύτην.

285 (1853).

Ἐὰν ἀκυρωθῇ ἡ κατάσχεσις, διότι ὁ κατασχών δὲν εἶχε δικαίωμα
τοιαύτης κατασχέσεως, ἔπεται, ὅτι οὗτος δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ ἐνεργήσῃ
συντηρητικὴν κατάσχεσιν, ἀλλὰ μόνον ἐγγύησιν νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ
ἀντιδίκου του, ὥστε δὲν ἐξήσκησε τὸ ἴδιον αὐτοῦ δικαίωμα, ἀλλ' ἐ-
νήργησε πρᾶξιν ἄνευ δικαιώματος καὶ εἶνε ὑπεύθυνος πρὸς ἀνόρθωσιν
τῆς ἐξ αὐτῆς προκυψάσης εἰς τὸν ἀντίδικόν του ζημίας, διότι, κατὰ τὸν
νόμον, πᾶν γεγονός, μὴ ἀποτελοῦν ἐκτέλεσιν νομίμου ὑποχρεώσεως
ἢ ἐξάσκησιν νομίμου δικαιώματος καὶ μὴ ὃν ἀποτέλεσμα τυχαίας
συμπτώσεως, ἐὰν ἐπήνεγκε βλάβην, ἀποτελεῖ πρᾶξιν ἄδικον.

52 (1888).

Πᾶσα πρᾶξις, ἐπιχειρουμένη παρὰ τοῦ ἐνασκούντος ἴδιον δίκαιον,
δὲν ὑποβάλλει αὐτὸν εἰς εὐθύνας, εἰμὴ λόγῳ δόλου ἢ ἐνεκεν ἀμε-
λείας N. 55 καὶ 151 Π. (50.17) N. 30 § 3 καὶ 31 Π. (9.2). Ἐ-
πομένως, εἶνε νόμῳ ἀστήριστος ἀγωγή περὶ ἀποζημιώσεως, μὴ ἔχουσα
ὡς βάσιν δόλον ἢ ἀμέλειαν, κατὰ τοῦ πιστωτοῦ τοῦ κατασχόντος
καὶ ἐκπλειστηριάσαντος κτῆμα, ὡς ἀνήκον τῷ ὀφειλέτῃ του, ἐνῷ
πράγματι ἀνήκεν εἰς τὸν ἐνάγοντα, ὅστις, ὑφισταμένου τοῦ πράγμα-

τος, ἔχει μόνον δικαίωμα πρὸς διεκδίκησιν κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ.
253 (1886).

Κατὰ τοὺς Ν. 151, § 5, 155 § 1 Π. (50.17) καὶ Ν. 5 Π. (9.2), ὁ δανειστής, ἐνασκῶν ἴδιον δικαίωμα καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ταύτη ἐνεργήσας κατὰσχέσιν, τότε μόνον ὑποχρεοῦται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὸ ἐκ ταύτης ἐπελθὸν ἐπιβλαβὲς ἀποτέλεσμα, ἂν διετελεῖ ἐν ὅλῳ, ἤτοι ἐν γνώσει τοῦ ἀνυπάρχοντος τῆς ἀπαιτήσεως αὐτοῦ, ἢ ἐν ἀσυγγνώστῳ ἀμελείᾳ.

146 (1877) 117 (1885) 53 (1892).

Κατὰ τὸν νόμον, ὁ ὑπαίτιος ἀδίκου βλάβης ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν (Ν. § 1 Ν. 31 Π. 9.2)· ἐπομένως ὁ κατασχὼν περιουσίαν τοῦ ἀντιδίκου του, δυνάμει ἐρήμην ἀποφάσεως, ἐνῷ ἡ τοιαύτη ἀποφασίς δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκτελεσθῇ, προσβληθεῖσα δι' ἀνακοπῆς, κατὰ τὰ συνδ. ἄρθρα 506 καὶ 181 Πολ. Δικονομίας, καὶ γενόμενος οὕτως ὑπαίτιος ἀδίκου βλάβης, ὀφείλει ν' ἀνορθώσῃ τὴν προσγενομένην ζημίαν¹.

123 (1882).

§ 2

Ὁ παραίτιος τῆς ἑαυτοῦ ζημίας δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ παρ' ἄλλου ἀποζημίωσιν. Βασ. 203 (2.3).

67 (1854).

Ἐὰν ὑπαίτιος τῆς ἀκυρότητος τοῦ πλειστηριασμοῦ ἦνε καὶ ὁ εἰς ὃν κατεκυρώθη τὸ κτῆμα, δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἀκυρότητα ταύτην παρὰ τοῦ ἐνεργήσαντος τὸν πλειστηριασμὸν συμβολαιογράφου.

27 (1866).

Ὁ ἐν τῷ Ν. 203 Π. (50.17) Βασ. 203 (2.3) κανὼν ἀό ἐξ οἰκείου ἁμαρτήματος ζημιούμενος οὐ δοκεῖ ζημιουῖσθαι· ὑπόκειται εἰς περιορισμὸν, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν Ν. 45 § 1 Π. (19.1) καὶ Ν. 9 § 4 Π. (9.2), ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ παρ' οὗ ζητεῖται ἀποζημίωσις, τὴν ἐπιζήμιον πράξιν ἐνέργησε μετὰ δόλου.

114 (1882).

§ 3

Ἐὰν τὸ κτῆμα ἦνε ἰδιοκτησία τοῦ ὀφειλέτου, ὁ πιστωτὴς τούτου, ὅστις κατέσχε τοὺς ἐπ' αὐτοῦ τοῦ κτήματος ἀσυγκομίστους καρπούς, ὡς καρπούς τοῦ ὀφειλέτου του, δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ὑπεύθυνος πράξεως παρανόμου καὶ γεννώσης ἐνοχλὴν ἀποζημιώσεως,

1. Ὁρ. καὶ Α' Μέρους λ. Κατάσχσεις ἀναγκαστικῇ § 19 σ. 569, Κατάσχσεις παρὰ τρίτῳ § 17 σ. 593, Κατάταξις § 13 σ. 611 καὶ § 16 σ. 616.

ἂν οἱ διαλειφθέντες καρποὶ ἀνήκωσι τυχόν πραγματικῶς, δυνάμει ἀγνώστου ὅμως αὐτῷ νομικῆς σχέσεως, εἰς τὴν κυριότητα τρίτου προσώπου, διότι οἱ ἀσυγκόμιστοι καρποὶ θεωροῦνται, κατὰ τὸν νόμον, ὡς παρακολούθημα τοῦ ἀκινήτου, καὶ ἐπομένως ὁ ἐν ἀγνοίᾳ κατασχὼν πιστωτὴς ἐνήργησε τὴν κατάσχεσιν ἐπὶ τῇ βάσει νομίμου τεκμηρίου τῆς κυριότητος τοῦ ὀφειλέτου του, ὥστε ὁ τρίτος ἀληθὴς κύριος τῶν καρπῶν δικαιούται μὲν νὰ διεκδικήσῃ αὐτοὺς ὡς ἰδίους, ἀλλὰ δὲν ἀποκτᾷ καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεώς τινος κατὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ τεκμηρίου τούτου καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ τοῦ τρίτου ἐνεργήσαντος πιστωτοῦ.

71 (1866).

§ 4

Κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τῆς Ποιν. Δικονομίας, δικαίωμα ἀπαιτήσεως γεννᾶται ἐκ τῆς ἀξιοποίνου πράξεως οὐ μόνον ὅταν ὑλικὴ βλάβη, ἤγουν ἐλάττωσις τῆς περιουσίας συμβῇ, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἡ προσβολὴ ᾖ ἠθικὴ ἢ ἐπέλθῃ στέρησις οἰουδὴποτε ἀγαθοῦ, ταύτην δὲ τὴν ἐννοίαν ἔχει ἡ ἔκφρασις τοῦ ἄρθρ. 6 ἀπαιτήσεις ικανοποιήσεως, ὅθεν ἀπαιτήσεις ἀποζημιώσεως διὰ τὸν ἐξ ἀμελείας τοῦ ἐναγομένου ἐπελθόντα θάνατον τῆς θυγατρὸς τοῦ ἐνάγοντος εἶνε βάσιμος, ἀδιάφορον δὲ εἶνε, ἂν ἐπροξενήθῃ ἢ οὐ πραγματικὴ ζημία. 139 (1859).

Ἐάν τις ζητῇ ἀποζημιῶσιν διὰ τὴν στέρησιν τοῦ πατρὸς του, δύναται ἡ στέρησις αὕτη νὰ ᾖ ἀντικείμενον ἀποζημιώσεως, ἀλλὰ καθόσον εἶνε δεκτικὴ χρηματικῆς ἐκτιμῆσεως· κατὰ τὸν ἰσχύοντα ὅμως παρ' ἡμῖν ἀστικὸν νόμον, σῶμα ἐλεύθερον οὐκ ἀποτιμᾶται, Ν. 3. Π. (9. 1) Βασ. 3 (Ξ. Β), ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἡ ἐκ τῆς ἀποστερήσεως τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ συζύγου ἠθικὴ ζημία δὲν εἶνε δεκτικὴ ἐκτιμῆσεως, ἄρα, διὰ τὸν λόγον τοῦτον, δὲν δύναται νὰ ἐπιδικασθῇ ἀποζημιώσις.

100 (1877).

Διὰ τῆς ἐκ προθέσεως προσβολῆς τρίτου, δυνατόν μὲν εἶνε καὶ ὠρισμένη ὑλικὴ νὰ προκύψῃ βλάβη, ὡς ἂν ἐνεκα τῶν κατ' ἰδίαν περιστάσεων συμφέρον περιουσίας προσεβλήθῃ δι' αὐτῆς· ἀνεξαρτήτως ὅμως τῆς τοιαύτης ὑλικῆς βλάβης, πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς ὁποίας τείνει ἡ περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγή, ἡ ἐξ ὕβρισις, ἀφορῶσα εἰς προσβολὴν αὐτοτελοῦς δικαιώματος, ἥτοι τῆς ὀφειλομένης πρὸς τὸν προσβαλλόμενον ὑπολήψεως, συνεπάγεται ἐπὶ τούτῳ καὶ μόνῳ τῷ λόγῳ τὸ διὰ τῶν σχετικῶν τοῦ Ρωμ. Δικαίου διατάξεων, δι' ἰδίας πολιτικῆς ἀγω-

γῆς ἐπιδιωκόμενον δικαίωμα τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἐκ τῆς προσβολῆς ταύτης προσγενομένης ἠθικῆς βλάβης, ὅπερ ὑπὸ τὸν ὅρον *ικανοποίησις* καὶ ἐν τῷ ἄρθρῳ 6 τῆς Ποιν. Δικονομίας ἀναγνωρίζεται· ἄρα, οὔτε τὸν χαρακτῆρα τῆς ἰδιωτικῆς ποινῆς φέρει ἡ τοιαύτη ἱκανοποίησις, οὔτε ἐπὶ μόνῃς διαδικαστικῆς διατάξεως, οἷα ἡ προεκτεθεῖσα τοῦ ἄρθρ. 6, τὸ τοιοῦτον δικαίωμα στηρίζεται· Εἰς. § 7 (4. 4) N 7 § 6 καὶ N. 21 Π. (47. 10). 146 (1866) 50 (1876).

Ἐπὶ ἀπαιτήσεων περὶ ἱκανοποιήσεως λόγῳ προσβολῆς τῆς τιμῆς, κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ὁποίων τὸ μὲν ἐπιδικαστέον ποσὸν ἀφίεται εἰς τὴν τοῦ δικαστηρίου κρίσιν, λαμβάνοντος ὑπ' ὄψιν τὰς ἰδιαίτερας περιστάσεις, ὅφ' ἂς ἐγένετο ἡ προσβολή, ἀντικείμενον δ' ἀποδείξεως δύναται νὰ ᾔηε μόνον ἡ προσβολή καὶ αἱ ἰδιαίτεραι αὗται περιστάσεις, διὰ τῆς παρὰ τοῦ ἐναγομένου ἀμφισβητήσεως τούτων καὶ τῆς ὑποβαλλομένης αἰτήσεως περὶ ἀπορρίψεως τῆς ἀγωγῆς, προκαλεῖται οὐ μόνον ἀπὸδείξεις πρὸς ἐξακρίθωσιν τῶν προεκτεθέντων γεγονότων, ἀλλὰ συνάμα καὶ ἡ κρίσις τοῦ δικαστοῦ, ὅπως εὐλογον καὶ δίκαιον προσδιορίσῃ τὸ δι' αἰτίαν τοιαύτην ἐπιδικαστέον ποσόν· ἐπομένως, ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἐναγόμενος, ἀμφισβητήσας τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς, δὲν ὑπέβαλεν ἀντίρρῃσιν κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν ὡς πρὸς τὸ αἰτούμενον διὰ τῆς ἀγωγῆς ποσόν, δὲν παρακωλύεται ὡς ἐκ τούτου τὸ δικαστήριον κατ' οἰκείαν κρίσιν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μετὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἀποδείξεων ἐξακριθωθείσης προσβολῆς, νὰ ἐπιδικάσῃ ἔλασσον τοῦ αἰτηθέντος ποσόν, μὴ ὑφισταμένης, ὡς ἐκ τοῦ νόμου, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, τῆς ἐκ τῆς σιωπῆς ὁμολογίας, ἀφοῦ ἀποχρῶσα ἦτο καὶ μόνῃ ἡ ἀμφισβήτησις ὡς πρὸς τὸ γεγονὸς τῆς προσβολῆς. 50 (1876).

Τὰ ἄρθρα 6 καὶ 86 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας, διακρίνοντα τὰς ἐν τῇ ποινικῇ δίκῃ ἐγειρομένας πολιτικὰς ἀπαιτήσεις τοῦ παθόντος ὡς ἀπαιτήσεις ἱκανοποιήσεως, ἀποζημιώσεως καὶ ἐξόδων, δὲν καθιεροῦσιν ἀγωγὰς διακεκριμένας ἱκανοποιήσεως καὶ ἀποζημιώσεως, καθ' ἣν ἔννοιαν εἶχεν ἡ ἱκανοποιητικὴ τῆς φιλοτιμίας ἀγωγή ἐν τῷ Ρωμ. Δικαίῳ, ποινικὸν φέρουσα χαρακτῆρα, διότι τοιαῦται ποινικαὶ ἀγωγαὶ ὑπὸ ἰδιώτου ἐνώπιον δικαστηρίου, πολιτικῶς διὰζόντος, ἐνασκούμεναι, δὲν ὑφίστανται, κατὰ τὴν νῦν κρατοῦσαν παρ' ἡμῖν νομοθεσίαν, ἀλλ' ἀπλῶς ἐνδεικνύουσι τὰ διάφορα πραγματικὰ στοιχεῖα, ἐξ ὧν δύναται ν' ἀπαρτισθῇ, κατὰ τὸ παρ' ἡμῖν ἰσχύον ἀστικὸν δίκαιον, ἡ

πολιτική ἀγωγή, τουτέστι τὴν ἐκ τοῦ ἀδικήματος διὰ τὴν ἠθικὴν βλάβην, ἣν σκοπεῖ ν' ἀνορθώσῃ ἡ χρηματικὴ ἱκανοποίησις, τὴν ὑλικὴν ζημίαν καὶ τὰ ἔξοδα, ἅτινα ἕνεκα τοῦ ἀδικήματος ἠναγκάσθη νὰ καταβάλῃ ὁ παθὼν. Ἄλλ' ἐκ τῆς διακρίσεως ταύτης δὲν ἔπεται, ὅτι ἡ πολιτικὴ ἀγωγή παύει νὰ ᾔνῃ μία καὶ μόνη κατὰ τὴν οὐσίαν καὶ τὸν νόμιμον αὐτῆς τύπον, ἡ εἰς τὴν ἀποζημιώσιν δηλονότι τῆς ἐπελθούσης τῷ παθόντι βλάβης ἐν γένει ἀφορῶσα. Συνεπῶς πρὸς τ' ἄνωτέρω, δὲν εἶνε ἀπαράδεκτος ἡ ἀγωγή τοῦ παθόντος περὶ πληρωμῆς ὠρισμένου ποσοῦ διὰ τε ἱκανοποίησιν καὶ ἀποζημιώσιν του χωρὶς νὰ ὀρίξῃ τοὺς λόγους τῶν δύο τούτων βάσεων τῆς ἀγωγῆς του, μετὰ διακρίσεως τοῦ εἰς ἑκατέραν αὐτῶν ἀναγομένου χρηματικοῦ ποσοῦ ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ ζητουμένου. 261 (1878).

Ἡ ἀπαίτησις χρηματικῆς ἱκανοποιήσεως διὰ τὴν ἐξύθρισιν, ἐκτὸς τῆς ἀποζημιώσεως, δὲν στηρίζεται εἰς τὸν νόμον, διότι περιέχει μόνον τοιαύτην τὸ Βυζαντινὸν δίκαιον, ἀλλ' ἐν τάξει ποινῆς, πᾶσαν δὲ τοιαύτην ποινικὴν διάταξιν κατήργησεν ὁ ἐν ἰσχύϊ Ποινικὸς Νόμος, ἀντικαταστήσας ἐν γένει τὰς δημοσίας ποινάς, ὁ δὲ ἐν δυὶ μόνον ἄρθροις τῆς Ποιν. Δικ. ἀπαντῶν ὅρος τῆς ἱκανοποιήσεως, προϋποθέτων οὐσιαστικὰς διατάξεις, μὴ ὑφισταμένας ἐν τῷ ἰσχύοντι νεωτέρῳ νόμῳ, δὲν δύναται νὰ καθιερώσῃ δικαίωμα ἱκανοποιήσεως. 258 (1882).

Κατὰ τὸν παρ' ἡμῖν ἰσχύοντα Ρωμ. Νόμον, χωρεῖ πολιτικὴ ἀπαίτησις πρὸς ἀποζημιώσιν διὰ τὴν ἐπελθοῦσαν θετικὴν ζημίαν ἐκ τινος παρανόμου πράξεως, οὐχὶ δὲ λόγῳ ἱκανοποιήσεως, ἡ δὲ ἐν § 10 Εἰς. (4. 4) ἀναγραφομένη ἱκανοποίησις διὰ χρηματικῆς δόσεως εἶνε ἰδιωτικὴ ποινὴ, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς § ταύτης καὶ τῆς § 7, ὡς τοιαύτη δὲ κατηργήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 705 τοῦ Ποιν. Νόμου. 167 (1885).

Κατὰ τὸν Ν. 3 Π. (6. 1), ἡ ἐκ τῶν ἀλγηδόνων καὶ τῆς δυσμορφίας ἠθικὴ βλάβη δὲν εἶνε δεκτικὴ χρηματικῆς ἀποζημιώσεως.

38 (1889).

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ρωμ. Δικαίου, ἡ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἐπιζητουμένη, ὡς ἐπενεχθεῖσα τῷ ἐνάγοντι ἐκ τοῦ ἀκρωτηριασμοῦ του ἔμμεσος βλάβη, δεόν νὰ ἔχῃ συνάφειαν πρὸς τὸν ἀκρωτηριασμόν, μετὰ πιθανότητος προσδοκωμένη, ἀλλ' ἡ ὑπαρξίς τῶν στοιχείων τούτων, ὡς καὶ ὁ προσδιορισμὸς τῆς δοτέας ἀποζημιώσεως, ἀφίεται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ.

38 (1889).

§ 5

Ἡ προίξ, διαρκούντος τοῦ γάμου, δὲν ἀνήκει εἰς τὴν κυριότητα τῆς συζύγου, διοικουμένη ὑπὸ τοῦ συζύγου ἐν ὀνόματι αὐτῆς (3, 5, 38 καὶ 92 Βασ. 29. 1), οὐδεὶς δ' ἐνέχεται εἰς ἀποζημιώσεις ἐνεκεν ἀθεμιτῶν πράξεων ἄλλου (169 Βασ. 2. 2), ἐπομένως δὲν δύναται ὁ σύζυγος νὰ καταδικασθῇ, ὅπως ἀποζημιώσῃ ἐξ ἰδίας αὐτοῦ περιουσίας τὸν ἀντίδικόν του, ἐνεκεν ἀδικήματος τῆς συζύγου του.

58 (1836) 5 (1854).

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου Ν. 5. § 5 Π.(39. 11) Ν. 10 Π (12. 2), οὐδεὶς εἶνε ὑπόχρεως εἰς ἀποζημιώσεις ἐνεκα πράξεων ἢ παραλείψεων ἄλλων, ἐκτὸς ἐὰν ὁ νόμος τὸ διατάξῃ ρητῶς, οὐδεὶς δὲ νόμος διατάσσει, ὅτι πᾶς ἐπιστάτης τῶν δημοσίων προσόδων εἶνε ὑπεύθυνος διὰ τὰς πράξεις τῶν τε προκατόχων καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ, εἰς αἷς δὲν συμμετέσχε.

22 (1850).

Ἐὰν λακτιστὴς (ἔχων ἐλάττωμα τοῦ λακτίζειν) ἵππος ἔβλαψέ τινα διὰ λακτίσματος, ἐνέχεται ὁ κύριος τοῦ ζώου εἰς ἀνθρώποις τῆς ζημίας. Ν. 1. Π. (9. 1) Βασ. (2. 60).

105 (1867).

Αἱ τοῦ Ἀκουιλίου νόμοι διατάξεις ἐφαρμόζονται καὶ συνεπῶς ὑποχρεοῦται εἰς ἀποζημιώσεις ὁ βλαπτικὸν ζῶον λελυμμένον ἐν δημοσίᾳ παρόδῳ ἔχων ἢ μὴ οὕτω δεδεμένον, ὥστε μὴ δύνασθαι βλάπτειν, ἐὰν ἄνθρωπος ἐβλάβῃ, Ν. 40—42 Π. (21. 1). Βασ. 35—37 (10. 10) Θεοφ. § 1 (4. 6). ὁ Ἀκουίλιος νόμος περιλαμβάνει πᾶσαν ἀμέλειαν, καθιστῶν τὸν βλάψαντα ὑπεύθυνον πρὸς ἀποζημίωσιν. Ν. 44 πρ. Π. (9. 2).

204 (1873).

§ 6

Κατὰ τὸν νόμον (§ 10 Εἰς. 4. 3 καὶ Ν. 5 καὶ 8 § 6 Π. 43. 26), τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως ἐμπεριλαμβάνει πᾶσαν ἐπιγενομένην εἰς τὸν κύριον τοῦ ἀπολεσθέντος πράγματος βλάβην. 184 (1850).

Κατὰ νόμον, πᾶσα ἐνοχὴ τρέπεται εἰς ἀποζημιώσεις, ὅταν ἐξαίτιας τοῦ ὀφειλέτου δὲν παρέχεται τὸ τῆς ἐνοχῆς ἀντικείμενον, ὅποτε ὁ ὀφειλέτης εἶνε ὑπόχρεως ν' ἀποζημιώσῃ τὸν δανειστήν διὰ πᾶσαν ὠφέλειαν, ἥς ἐστερήθη, καίτοι περὶ τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης, ἥτις παρὰ τοῦ δικαστοῦ προσδιορίζεται, δὲν ὑπάρχει μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων ρητὴ συμφωνία.

280 (1859).

Κατὰ τὰς περὶ διαφέροντος διατάξεις τοῦ νόμου, τὸ διαφέρον περιλαμβάνει καὶ τὴν ἀποθετικὴν ζημίαν. 167 (1866).

Ὁ καρπωθεὶς ἀλλότρια δίκαια ὀφείλει, δυνάμει τοῦ νόμου, μόνον τοὺς καρποὺς αὐτῶν νὰ ἀποδώσῃ, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ κέρδος, ὅπερ ἐκ τῆς ἐκποιήσεως καὶ τῆς ἐπὶ θανείῳ παραχωρήσεως τοῦ τιμήματος τῶν καρπῶν ἢ ἄλλης χρήσεως αὐτοῦ ἠδύνατο νὰ προκύψῃ, ὅταν μάλιστα ὁ ὀφειλέτης, ὁ ἐκ τῆς καρπώσεως τῶν ἀλλοτριῶν, δὲν ἀναδεχθῇ ἰδίως διὰ συμφωνίας νὰ πληρώσῃ καὶ τὴν ἐκ τοιοῦτου κέρδους ὀφείλειαν. N. 2 § 5 Π. (50. 8). N. 15 Π. (22. 1). 33 (1866).

Ὁ ἐξ ὑπαιτιότητός του μὴ ἐκτελέσας, ἣν ἀνέλαθεν ἐνοχὴν τοῦ δοῦναι τι, ὀφείλει τὴν ὁσὶν τοῦ κέρδους, οὔτινος ἢ στέρησις εἶνε ἢ ἄμεσος συνέπεια τῆς μὴ ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως, ἄνευ προσδιορισμοῦ τῆς ἀξίας, εἰς ἣν δύναται ν' ἀνέλθῃ τὸ διαφυγόν τοῦτο κέρδος. N. 1 πρ. Π. (19. 1) N. 11 πρ. Π. (10. 4) N. 33 Π. (19. 2) N. 23 πρ. Π. (46. 8) N. μον. Κωδ. (7. 47). 174 (1871).

Ζημία θετικὴ εἶνε ἡ μειοῦσα τὴν ὑπάρχουσαν περιουσίαν τοῦ ζημιουμένου (N. 8 Π. 13. 46), οὐχὶ δὲ καὶ ἡ τὴν αὐξήσιν αὐτῆς ἐμποδίζουσα· ἡ δὲ ζητουμένη ἀποζημίωσις διὰ τὴν διαφορὰν τῆς ἀξίας, ἣν ὑπέστη ὠρισμένον ἐμπόρευμα, ὡς μὴ πωληθὲν κατὰ τὸν Ἰανουάριον ἀλλὰ κατὰ τὸν Μάρτιον, καὶ ὁ ναυτικὸς τόκος ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν φορτίων, δὲν ἀφορῶσιν εἰς ζημίαν θετικὴν, ἥτοι ἐλάττωσιν τῆς ὑπαρχούσης περιουσίας, ἀλλὰ κέρδος διαφυγόν, ἥτοι μὴ αὐξήσιν αὐτῆς, διότι αὐξάνει τὴν περιουσίαν αὐτοῦ ὁ μεταφέρων αὐτὴν ἀλλαχοῦ ἐπὶ ἀνωτέρῳ τιμήματι, ἢ ὁ ἐκτοχίζων τὰ χρήματά του, ἢ ὁ ἐκμισθὼν τὰ πλοῖά του. 215 (1860).

Ἐκ τοῦ N. 2 § 8 Π. (13. 4), συνδυαζομένου πρὸς τὸ θέμα 87 Βασ. (9. 1), προκύπτει, ὅτι ὁσάκις ἕνεκα παρανόμου ἢ παρὰ τὰ συμπεφωνημένα πράξεως χρεωστῆται ἀποζημίωσις ἀκόμη καὶ εἰς τὴν μετερχόμενον τὴν ἐμπορίαν, ἢ ἀποζημίωσις, αὕτη περιλαμβάνει ἀνεξαιρέτως πᾶσαν ἐνδεχομένην βλάβην, ἐπομένως καὶ τὴν στέρησιν κέρδους μέλλοντος, ὅταν ἡ στέρησις αὕτη ἦνε ἄμεσος συνέπεια τῆς παρανόμου ἢ παρὰ τὰ συμπεφωνημένα γενομένης πράξεως, ἄνευ τῆς ὁποίας τὸ κέρδος ἐκεῖνο μόνον δι' ἐκτάκτων συμβάντων ἦθελε ματαιωθῇ. Κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας, ἐάν τις παρὰ τὸν νόμον καὶ τὰ μετὰ τοῦ ἀντιδίκου του συμπεφωνημένα κατακρατῇ ἐνέ-

χυρον ἐκ φορτίων σταφιδοκαρπού καὶ οὕτως ἀποστερήσῃ ἐκεῖνον τῶν χρηματικῶν κεφαλαίων, ἅτινα ἀπετέλουν τὴν ἀξίαν τῶν φορτίων τούτων καὶ δι' ὧν ἠδύνατο νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς ἐμπορικὰς αὐτοῦ ἐργασίας, καὶ ἂν αἱ πράξεις αὗται ἦσαν ἡ ἄμεσος αἰτία, ὅπως διακόψῃ τὰς ἐργασίας του, καὶ ὥς ἐκ τοῦ εἶδους τῆς ἐργασίας, ἣν μετήρχετο, ἐστερήθῃ κέρδους πιθανοῦ, ὅπερ δῆλαδὴ μόνον δι' ἐκτάκτων συμβάντων ἤθελε ματαιωθῇ, ἐνέχεται ὁ ὑπαίτιος τῆς ζημίας ταύτης εἰς ἀποζημίωσιν. 156 (1877).

Ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγή περὶ διαφυγόντος κέρδους, ὅπερ πιθανῶς ἤθελεν ἀποκτήσῃ ὁ ἐνάγων, ἔνεκεν ἀπολεσθείσης εὐκαιρίας πρὸς ἐκποίησιν τοῦ πράγματος, ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου, κατὰ Ν. 33 Π. (4. 3), δέον νὰ ᾔνε ἀποδεδειγμένον καὶ βέβαιον, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ρηθέντος νόμου, ἐκτός τοῦ πρασίμου τοῦ πράγματος, τῆς παρεμποδίσεως πρὸς πράσιν τοῦ ἐνάγοντος ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, καὶ τῆς ὑπάρξεως ἀγοραστῶν καὶ ἰδίως ὅτι ὁ ἐνάγων προϋτίθετο νὰ πωλήσῃ, διότι τότε κυρίως ὁ ἐναγόμενος εἶνε ὑπεύθυνος τῆς διαφυγούσης εὐκαιρίας. 278 (1877) 97 (1878).

Ἐάν τις ζητῇ ἀποζημίωσιν, στηριζομένην εἰς τὴν κατακράτησιν ἐμπορεύματος καὶ τὴν ἐντεῦθεν στέρησιν τοῦ κέρδους, οὐχὶ ἐκ τοῦ ἐμπορεύματος, δι' ὅπερ ἀπεζημιώθη, ἀλλ' ἐκ τοῦ κεφαλαίου, ὅπερ ἔμελλε νὰ φέρῃ κέρδη, κατὰ τὰς συνήθεις ἐπιχειρήσεις, τὸ δὲ δικαστήριον τῆς οὐσίας, πεισθέν, ὅτι βεβαία συνέπεια στέρησεως κέρδους, δὲν ὑπῆρχεν ἄλλη ἢ ὁ τόκος τοῦ ἀποζημιωτέου ποσοῦ, ἀπαρρίψῃ τὴν ἀγωγήν, ὁρθῶς ἐφῆρμωσε τὸν νόμον, διότι, κατὰ τοὺς Ν. 19 Π. (18. 6) Ν. 21 § 3 Π. (19. 1), δὲν ἀποδίδονται πιθανὰ κέρδη ἐκ τῆς μετὰ τὴν ἐκποίησιν τοῦ πράγματος ἄλλης ἐνδεχομένης ἐπιχειρήσεως, ἀποκλείονται δὲ τὰ ἐκ τῶν κερδῶν πιθανὰ κέρδη Ν. 2 § 5 Π. 50. 8). 308 (1884).

Ὁ παρανόμως ὑποβληθεὶς εἰς προσωπικὴν κράτησιν δικαιούται ν' ἀποζημιωθῇ, ἂν ὑπέστη ζημίαν τινα, ἀλλὰ τὸ ποσὸν αὐτῆς ὀρισθῆσεται κατὰ τὴν ἀποδειχθισομένην ὡς προσγενομένην αὐτῷ θετικὴν ζημίαν, κατὰ τὰς περὶ ἀποζημιώσεως ἀρχὰς τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, οὐχὶ δὲ κατὰ τὸ ἄρθρ. 323 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ὅπερ ὀρίζει τὸν ἐλάχιστον ὅρον τοῦ ποσοῦ τῆς ἀποζημιώσεως, καὶ ὥς ποινὴν τῷ ἐνόχῳ τοῦ ἀδικήματος τῆς παρανόμου κατακρατήσεως. 167 (1885).

Ὁ ὑπόχρεως εἰς παράδοσιν ὠρισμένων μετοχῶν ἐταιρίας, καὶ μὴ παραδοὺς ταύτας ἐμπροθέσμως, ὑπερήμερος καταστάς, εἶνε ὑπόχρεως εἰς ἀπόδοσιν τοῦ διαφέροντος, ἥτοι τοῦ διαφυγόντος κέρδους, ὅπερ ἤθελεν ἀποκτήσει ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν μετοχῶν, ἂν τῷ παρεδίδοντο (N. 21 § 3 Π. 19. 1), καὶ ὅπερ δὲν εἶνε ἀβέβαιον, ἀλλὰ μετὰ βεβαιότητος προσδοκώμενον, ὥς ἐκ τοῦ εἶδους τοῦ ὀφειλομένου καὶ μὴ παραδοθέντος πράγματος.

Καὶ ἂν δὲ ἡ ἀξία τῶν μετοχῶν ᾗτο μικροτέρα πρότερον, οὐχ ἤττον ὁ ἐνάγων, ὑφισταμένης ὑπερημερίας, δικαιούται νὰ ἐπιζητήσῃ τὴν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀγωγῆς, κατ' ἐκλογὴν του, μεγαλητέραν ἀξίαν τῶν μετοχῶν, εἴτε αὕτη συμπίπτει πρὸς τὸν χρόνον τῆς συμβάσεως, εἴτε πρὸς τὸν τῆς ὑπερημερίας· N. 3 § 3 καὶ νομ. 21 § 3 Π. (19. 1).

343 (1887).

Κατὰ τὰς περὶ ἱκανοδοσίας καὶ διαφέροντος διατάξεις τοῦ νόμου (N. 13 πρ. Π. 46. 8, N. 33 πρ. Π. 9. 2, N. 9 § 8 Π. 10. 4, N. 68 Π. 6. 1), διαφέρον ἐστὶν ἡ μεταξὺ τῆς νῦν καταστάσεως τῆς περιουσίας τοῦ ζημιωθέντος, ὥς δηλονότι ἐμφανίζεται αὕτη μετὰ τὸ ἐπιζήμιον γεγονὸς, καὶ τοῦ ποσοῦ, ἐξ οὗ θὰ συνέκειτο αὕτη, ἂν δὲν συνέβαινε τὸ γεγονὸς τοῦτο διαφορά· κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ δὲ ἀποτίμησιν τοῦ παρακτέου διαφέροντος σκοπεῖται ἡ περιουσιακὴ ζημία, ἡ ἀναμφιβόλως προκύψασα ἐκ τοῦ ἐπιζημιού γεγονότος. Ὅθεν, ἀγωγῇ, δι' ἧς ζητεῖται νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος, ὅπως παραδώσῃ τῷ ἐνάγοντι τὰ τῆς ἐκτελέσεως ἑγγράφα, ἵνα προβῇ εἰς τὴν ἐξακολουθήσιν καὶ ἀποπεράτωσιν αὐτῆς, ἐν ἑλλείψει δὲ τούτων νὰ καταβάλῃ αὐτῷ ὅ,τι διὰ τῶν εἰρημένων ἐγγράφων ἠδύνατο νὰ ἐπιτύχῃ, τουτέστιν αὐτὴν τὴν ἀξίαν τῆς κατὰ τοῦ κοινοῦ ὀφειλέτου ἀπαιτήσεώς του, ἔχει νόμιμον βάσιν.

6 (1892).

Ὅσακις διὰ τὴν ἐξ αὐθαιρέτου πράξεως στέρησιν τῆς νομῆς πράγματός τινος ἐπιδικάζεται ἀποζημίωσις, ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτης περιλαμβάνεται ἡ τε θετικὴ καὶ ἀποθετικὴ ζημία, ἥτοι τὸ *id quod interest* καὶ πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ κερδίσῃ, ἂν μὴ ἔστερεῖτο τῆς χρήσεως τοῦ πράγματος (N. 1 § 41 Π. 43. 16 καὶ 1, 60, 17), διαφέρον ὅμως οὐχὶ ἀβέβαιον ἀλλὰ μετὰ βεβαιότητος προσδοκώμενον (N. 11 πρ. Π. 10. 4). Ὅθεν, τὸ Δικαστήριον δύναται νὰ ἐπιδικάσῃ ὥς ἀποζημίωσιν τὰ τῶν ἀνεγερθησομένων ἐπὶ τοῦ οἰκοπέδου

ἐργαστηρίων μισθώματα, ὧν ἡ κτῆσις μετὰ βεβαιότητος προσεδοκᾶτο.
115 (1892).

Κατὰ τοὺς Ν. 11 § 3, Ν. 15 § 1, καὶ Ν. 52 Π. (9. 2), Ν. 21 § 3 (19. 1) Βασ. 11 καὶ 15 (40. 3), ὁ ἄδικον πρᾶξιν ἐνεργήσας εὐθύνεται εἰς ἀποζημιώσιν διὰ μόνην τὴν βλάβην, ἣτις εἶνε ἄμεσος καὶ ἀναγκαία συνέπεια τῆς πράξεως αὐτοῦ. "Ὅθεν, δὲν εἶνέ τις ὑπόχρεως εἰς ἀποζημιώσιν διὰ τὴν ἔνεκα τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας προσελθοῦσαν ζημίαν, ὡς ὑπερτιμηθέντος τοῦ μεταλλικοῦ νομίσματος, ἀφοῦ ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία τῶν τραπεζικῶν γραμματίων δὲν εἶνε ἄμεσος καὶ ἀναγκαία συνέπεια τῆς ἐπιβληθείσης κατασχέσεως.
260 (1893).

§ 7

"Ὁ εἰς ἀποζημιώσιν ὑπόχρεως ἐνέχεται εἰς τὸ διαφέρον (quod interest)· τοῦτο δ' ἐστὶν ἡ πραγματικὴ ζημία, ἣν ὑφίσταται ὁ ζημιωθείς, οὐχὶ δὲ ἡ κατὰ φαντασίαν ἢ ἡ ἀξία, ἣν ἀποδίδει ἀπὸ διαθέσεως εἰς τὸ πρᾶγμα (pretium affectionis)· Ν. 21 § 2 Ν. 32 πρ. Π. (9. 2), 123 (1882) 190 (1887) 292 (1892).

"Ὡστε, προκειμένου περὶ ἐμπρησμοῦ, ὁ ὑπαίτιος αὐτοῦ δὲν ὀφείλει νὰ οἰκοδομήσῃ τὴν οἰκίαν, οἰκοδομῶν αὐτὴν ἐκ νέου, ἀλλὰ ν' ἀποζημιώσῃ τὸν ζημιωθέντα διὰ τὴν βλάβην, ἣν ἀληθῶς οὗτος ὑπέστη, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς πραγματικῆς ἀξίας τῆς οἰκίας. 190 (1887).

§ 8

"Ὅσάκις ἔνεκεν ἀποζημιώσεως ζητῆται τὸ διαφέρον, τόκοι δὲν δίδονται, διότι, κατὰ Ν. 2 § 5 Π. (50. 8), διαφέρον ἐπὶ τοῦ διαφέροντος δὲν δίδεται, ὁ δὲ τόκος οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ διαφέρον· ὅθεν, ζητηθέντος λόγῳ ἀποζημιώσεως τοῦ ἀντιτίμου καρπῶν γαιῶν διὰ τὴν μὴ ἔγκαιρον παραχώρησιν αὐτῶν, ἦτοι ὅ,τι ἡ γῆ αὕτη ἠδύνατο νὰ παραγάγῃ, δὲν ἐπιδικάζονται τόκοι ἐπὶ τοῦ διαφέροντος. 39 (1859).

"Αποζημιώσις, στηριζομένη εἰς στέρησιν χρημάτων, ὀρίζεται ὁρθῶς εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ νομίμου τόκου, καὶ ἐπομένως περιττὴ πᾶσα περὶ ζημίας ἀπόδειξις.
3 (1872).

Κατὰ τὸν Ν. 44. Κώδ. (7. 47), εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ ποσότης ἢ ἡ φύσις τοῦ πράγματος εἶνε ὠρισμένη, ὡς εἰς τὰς πωλήσεις, μισθώσεις καὶ εἰς ὅλα τὰ ἄλλα συναλλάγματα, τὸ διαφέρον δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ διπλάσιον τῆς ἀξίας τοῦ πράγματος, τοῦ

ἀπαρτίζοντος τὸ ἀντικείμενον τοῦ συναλλάγματος, ἀλλ' εἰς πάσας τὰς λοιπὰς περιπτώσεις ἀδιακρίτως, οἷαδὴποτε καὶ ἂν ἤθελεν εἶνε ἡ αἰτία τῆς ζημίας, τὰ δικαστήρια ἔχουσι τὸ δικαίωμα, ἀφοῦ ἐξακριβώσωσι τὴν ποσότητα τῆς γενομένης ζημίας, νὰ καταδικάσωσι τὸν ζημιώσαντα εἰς ἐπανόρθωσιν ὅλης τῆς ζημίας. Ἐπομένως, ἐπὶ ζητουμένης ἀποζημιώσεως διὰ παράνομον ἐκκοπὴν ξύλων, ἀνηκόντων εἰς τὸν ἐνάγοντα, ἡ ἀποζημίωσις εἶνε ἀπεριόριστος. 49 (1846).

Ἡ περιοριστικὴ τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐπιδικαστέου διαφέροντος διατάξις, τοῦ Ν. μον. Κωδ. (7. 47), καθ' ἣν τὸ ἐπιδικαζόμενον πρὸς ἀποζημιώσιν ποσὸν δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίῃ τὸ διπλάσιον, χωρεῖ μόνον ἐπὶ συμβάσεων, ἐφ' ὅσον δηλονότι προὔπαρχούσης συμβάσεως ἕνεκα. μὴ ἐκπληρώσεως ἢ ὡς δεῖ ἐκπληρώσεως τῆς δι' αὐτῆς συνομολογηθείσης παροχῆς ὠρισμένου ἀντικειμένου, γεννᾶται πρὸς ἀποζημιώσιν ὑποχρέωσις, ἣτις εἶνε, οὕτως εἰπεῖν, παρεπομένη καὶ οὐχὶ κύριον ἀντικείμενον τῆς ἐνοχικῆς σχέσεως. Ὅθεν, δὲν χωρεῖ ὁ ἀνωτέρω περιορισμός, προκειμένου περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα κατασχέσεως, γενομένης ἐπὶ ἀντικειμένων, μὴ ἀνηκόντων εἰς τὸν ὀφειλέτην ἀλλ' εἰς τρίτον.

127 (1881).

Ὁ προσδιορισμός τῆς τοῦ πληρωτέου ποσοῦ ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ὑπεραξίαν ἢ ὑπερτίμησιν μετοχῶν κριτέος, κατὰ τὸν Ν. 1 Κωδ. (7. 47), ἰσχύοντα καὶ ἐπὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων, ἅτε μὴ καταργηθέντα ὑπὸ διατάξεώς τινος τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, καθ' ὃν νόμον, εἰς πράξεις καὶ μισθώσεις τὸ ποσὸν τοῦ ζητουμένου διαφέροντος δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ διπλάσιον τῆς ἀξίας τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἀγοραπωλησίας. 157 (1890).

Πρὸς εὔρεσιν τοῦ ζητουμένου κεφαλαίου τῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὴν στέρησιν τῆς χρήσεως τοῦ κινουντος τὸν ἐπίδικον ὑδρόμυλον ὕδατος, δὲν δύναται νὰ ὑπολογισθῇ ὁ μέσος ὅρος τοῦ μισθώματος ὡς τόκος πρὸς 6%, δυνάμει τῶν ἀρθρ. 1067, 1069 καὶ 1760 Ἰονίου Κώδ., διότι τὰ μὲν 1067 καὶ 1069, διαλαμβάνοντα περὶ ζημιῶν καὶ διαφορῶν τῶν ἐκ τῆς ἀθετήσεως τῶν συμβάσεων ὀφειλομένων, δὲν ὀρίζουσι νόμιμόν τι μέτρον, ἵνα τοῦτο ἐξ ἀναλογίας κἂν ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ ἀντικειμένου, τὸ δὲ ἀρθρ. 1760 καθορίζει τὸ νόμιμον μέτρον τοῦ συμβατικοῦ καὶ τοῦ τῆς ὑπερμερίας τόκου, περὶ ὧν δὲν πρόκειται.

340 (1878).

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΕΙΣ ΑΚΕΡΑΙΟΝ

Π ε ρ ι λ η ψ ι ς.

- § 1. Ἀποκατάστασις ἀνηλίκων καὶ ὅροι αὐτῆς.
 § 2. Διαδικασία.
 § 3. Παραγραφή τῆς περὶ ἀποκαταστάσεως ἀγωγῆς.
 § 4. Συνέπειαι τῆς ἀποκαταστάσεως.

§ 1¹

Οἱ ἀνήλικοι, ζημιούμενοι ἐκ τῶν συναλλαγμάτων, τὰ ὅποια ἀφορῶσιν εἰς αὐτούς, ἢ ἐγγυώμενοι ὑπὲρ ἄλλου, ἀποκαθίστανται, κατὰ τοὺς Ν. 6 καὶ 7 § 3 καὶ 4 Π. (4. 4). ἔχουσι δὲ τὴν περὶ ἀποκαταστάσεως ἀγωγὴν καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ Δημοσίου, κατὰ τὴν § 38 Ἀρμ. (1. 12) Ν. 1 Κώδ. (2. 37). Ὁ δὲ Ν. 3 Κώδ. (2. 37) Βασ. 3 (10. 19) δὲν ἔχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐφαρμογὴν, διότι οὗτος κανονίζει τὰ περὶ πενταετούς παραγραφῆς τῆς ἀγωγῆς τῶν ἀνηλίκων κατὰ τοῦ Δημοσίου, ὅταν τοῦτο πωλῇ πράγματα αὐτοῦ ὡς πράγματα ἄλλων. 80 (1848).

Ὁ αἰτῶν ἀποκατάστασιν ἀνήλικος δὲν εἶνε ὑπόχρεως ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἐνήργησεν ὡς ἐπιμελὴς οἰκογενειάρχης, ἢ ὅτι ὁ δόλος τοῦ ἀντιδίκου του ἢ ἡ ἰδία αὐτοῦ ἀμέλεια ἐπήνεγκεν αὐτῷ ζημίαν, διότι, κατὰ νόμον (§ 1 Ἀρμ. 1. 12), ὅ,τι καὶ ἂν πράξῃ ὁ ἀνήλικος, φέρον σπουδαίαν ὅπως οὖν ζημίαν αὐτῷ, θεωρεῖται, ὅτι ἐνήργησεν ἐξ ἀδυναμίας καὶ ἐλαφρότητος. 80 (1848).

Κατὰ τὰς εἰδικὰς περὶ ἀνηλίκων διατάξεις τοῦ νόμου, ἡ ἔνεκεν ἀνηλικότητος εἰς ἀκέραιον ἀποκατάστασις χορηγεῖται ἔνεκα δόλου, ἀπάτης, ζημίας, ἢ ἄλλου νομίμου λόγου, τότε μόνον, ὅταν ὁ αἰτῶν αὐτὴν ἀποδείξῃ τὴν βᾶσιν τῆς ἀγωγῆς του, τουτέστι τὸν δόλον, τὴν ἀπάτην καὶ τὴν ζημίαν. Ν. 6 καὶ 11 § 3 Π. (4. 4). Ν. 5 πρ. Κώδ. (2. 22) Ἀρμ. § 42 (1. 12) Βασ. 6 (10. 4). 248 (1850).

Ὁ νόμος δὲν παρέχει δικαίωμα ἀποκαταστάσεως τῷ ἀνηλίκῳ, ὅταν τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας πείθεται, ὅτι οὗτος δὲν ἐζημιώθη ἐκ τοῦ γενομένου συναλλάγματος. 340 (1855).

Ὁ ἀνήλικος οἰκεῖος κληρονόμος, ἀναμίξας ἑαυτὸν τῇ πατρικῇ κλη-

¹ Ἡ ὑπὲρ τῶν ἀνηλίκων ἀποκατάστασις εἰς ἀκέραιον κατηργήθη, ὡς γνωστόν, ὑπὸ τοῦ νόμου ΧΠΘ' τῆς 17 Αὐγούστου 1861 περὶ ἀνηλίκων κλπ.

ρονομία, δὲν ἀπαλλάσσεται τῶν κληρονομικῶν ὑποχρεώσεων, δηλῶν ἀπλῶς, ὅτι ἀπέχει τῆς κληρονομίας, ἀλλ' ὀφείλει νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ εὐεργέτημα τῆς ἀποκαταστάσεως εἰς ἀκέραιον κατὰ τῆς κτήσεως τῆς κληρονομίας, ἵνα δ' ἐπιτύχῃ τοῦτο ἀνάγκη ν' ἀποδείξῃ τὴν ἐκ τῆς ταιαύτης κτήσεως προσγενομένην αὐτῷ βλάβην. 29 (1858).

Ἐκ τῶν περὶ ἐκποιήσεως ὀρφανικῶν κτημάτων διατάξεων τῆς Πολ. Δικ. (1082 καὶ ἐπ. 970 καὶ 896) συνάγεται, ὅτι ἡ διὰ πλειστηριασμοῦ δικαστικὴ ἀπαλλοτριώσις, ἐὰν ἐτηρήθησαν αἱ διατεταγμέναι πρὸς ἐγγύησιν τῆς νομιμότητος καὶ τῆς εἰς τὴν ὅσον ἔνεστιν ἀνωτέραν τιμὴν ἀσφαλοῦς ἐκποιήσεως τῶν πραγμάτων τῶν ἀνηλίκων διατυπώσεις, καθίσταται τοῦ λοιποῦ ἀπρόσβλητος, ὅθεν, ὅλαι αἱ περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀνηλίκων διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ νόμου κατὰ ἐκποιήσεων κτημάτων ἀνηλίκων, ὡς ἀντιθαίνουσαι εἰς τὰς διαληφθείσας διατάξεις τῆς Πολ. Δικονομίας, δὲν χωροῦσιν ἐν ταιαύτῃ περιπτώσει, ὅτε καταργηθεῖσαι, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 1100 Πολ. Δικ. 364 (1864).

Ὁ Ν. 6 Πανδ. (4. 5) Βασ. (10. 4) δίδει χώραν εἰς ἀποκατάστασιν κατὰ συμφωνίας, δι' ἧς ὁ ἀνήλικος ὑποβάλλεται εἰς δίκην, ἐπιβλαβὴ αὐτῷ, καὶ εἰς δικαστικὰς δαπάνας, ἡ δὲ ἀποκατάστασις αὕτη οὐδὲν ἕτερον δύναται νὰ ἔχῃ ἀποτέλεσμα ἢ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ἀνηλίκου ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως, ὅπως ὑποστῇ τὴν δίκην ἐκείνην καὶ τὴν δαπάνην. 56 (1869).

Ἡ ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως προθεσμίας, καὶ μάλιστα δικονομικῆς, προσηγομένη βλάβη καὶ ἡ ἐκ πράξεων μὴ δολίων τοῦ ἐπιτρόπου προερχομένη, δὲν δίδει χώραν εἰς ἀποκατάστασιν, προκειμένου περὶ ἐκποιήσεως ἐκ τῆς ἀρχῆς προερχομένης· Ν. 38 Π. (4. 4) Ν. Κώδ. (2. 29). 89 (1871).

Ἀνήλικος γυνή, συνάψασα γάμον, καίπερ γνωρίζουσα τὴν ἑλλειψὶν ἐπισκοπικῆς ἀδείας, ἀποκαταστατέα ἐστὶ κατὰ τῶν ἐπιζημιῶν συνεπειῶν τοιοῦτου ἀκύρου γάμου, ἥτοι τοῦ νὰ μὴ δύναται νὰ ζητήσῃ ἀποζημιώσιν, ἐφ' ὅσον ἠγνώσκει, ὅτι ταιαύτη ἑλλειψὶς ἐπιφέρει τὴν ἀκύρωσιν τοῦ γάμου, διότι ἡ τοῦ νόμου ἄγνοια εἶνε εἰς αὐτὴν συγγνωστή, ἔνεκα τῆς ἀνηλικότητός της, κατὰ τὸν χρόνον τῆς τοῦ γάμου τελέσεως. 92 (1873)

§ 2

Κατὰ τοὺς Ν. 9 § 3 Ν. 21 § 5 Π. (4. 2), Βασ. 9 καὶ 21 (10. 2),

ὁ ἕκ τινος συμβολαίου ἐναγόμενος δύναται καὶ ὑπὸ τὸν τύπον τῆς ἐνστάσεως νὰ προτείνῃ τὴν εἰς ἀκέραιον ἀποκατάστασιν, ἐὰν ἡ πρότασις γίνῃ ἐντὸς τῆς τετραετίας, μόνον δὲ ὅταν δι' ἀγωγῆς ζητηθῇ ἢ κατὰ τῆς εἰς τὴν κληρονομίαν προσελεύσεως, ἀπαιτεῖ ὁ ρωμαϊκὸς νόμος πάντων τῶν τῆς κληρονομίας δανειστῶν τὴν κλητεύσιν.

308 (1855).

§ 3

Κατὰ τὸν Ν. 7 Κωδ. (2. 53) καὶ Ν. 7 Βασ. (10. 34), ἡ τετραετία τῆς εἰς ἀκέραιον ἀποκαταστάσεως τρέχει ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐνηλικιώσεως.

186 (1863).

§ 4

Κατὰ τὸν Ν. 1 Κωδ. (2. 48) καὶ Βασ. 1 (10. 30), ὁ ἀποκαθιστάμενος κατὰ τινος πράγματος, ὡς ζημιούμενος, δὲν δύναται νὰ ὠφελθῇ ἐκ τούτου, ὅθεν ὅ,τι δῆποτε εἰς αὐτὸν περιέλθῃ ὀφείλει νὰ ἀποδώσῃ τὰ ἐξ αὐτοῦ κερδηθέντα.

171 (1873).

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ὁρ. ΚΑΤΑΠΙΣΤΕΥΜΑ

ΑΠΡΟΣΠΟΡΙΣΤΟΝ ΧΡΗΜΑΤΙΟΝ ὁρ. ΠΑΤΡΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ

ΑΡΡΑΒΩΝ ὁρ. ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΑ καὶ ΣΥΜΒΑΣΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΤΗΣ ΕΞ ΑΜΝΗΜΟΝΕΥΤΩΝ

Π ε ρ ί λ η ψ ι ς.

- § 1. Στοιχεῖα τῆς ἐξ ἀμνημονεύτων παραγραφῆς.
 § 2. Τί δύναται ν' ἀποκτηθῇ διὰ τῆς ἐξ ἀμνημονεύτων κατοχῆς.

§ 1

Ἡ πρὸ ἀμνημονεύτου χρόνου διανοία κυρίου κατοχῇ διαφέρει τῆς ἀλλῇ τῇ πίστει τριακονταετοῦς νομῆς διὰ τοῦτο ἡ ἐπὶ κλησίς ἀπλῶς τῆς ἐξ ἀμνημονεύτου χρόνου κατοχῆς περιλαμβάνει μὲν τὸ στοιχεῖον

τῆς διανοίᾳ κυρίου νομῆς, οὐχὶ ὁμῶς καὶ τὸ στοιχεῖον τῆς ἐν ἀρχῇ τῆς νομῆς καλῆς πίστεως τοῦ νομέως, ὅπερ εἶνε οὐσιῶδες μέρος τῆς τοῦ μακροῦ χρόνου χρησικτησίας (N. 1 § 3 Κωδ. (7. 31) N. 4 Βασ. (N. 10). 245 (1879).

Κατὰ τὴν ἐκ ἀμνημονεύτων χρόνων διανοίᾳ κυρίου κατοχὴν, δὲν ἀποκτᾶται τὸ δικαίωμα διὰ τῆς τοῦ χρόνου παρελεύσεως, ὡς ἐπὶ τῆς κτητικῆς παραγραφῆς, ἀλλὰ παράγεται τὸ τεκμήριον, ὡς ἐκ τοῦ μακροτάτου χρόνου τῆς κατοχῆς, οὗ ἡ ἀρχὴ ἄγνωστος, ὅτι ἐν ἀρχῇ αὐτοῦ ἐγεννήθη τὸ ἀξιούμενον δικαίωμα νομίμως, ὥστε ἡ καλὴ πίστις ἔγκειται, κατὰ νόμον, ἐν τῇ διανοίᾳ κυρίου πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων κατοχῇ, καὶ ἰδιαίτερα ταύτης μνεία ἐν τῇ ἀγωγῇ τοῦ ἐπικαλουμένου τὴν πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων διανοίᾳ κυρίου κατοχὴν, ὡς τίτλον κυριότητος, δὲν ἀπαιτεῖται. 377 (1880).

§ 2

Οὐδεμία διάταξις τοῦ Ρωμαϊκοῦ καὶ Βυζαντινοῦ νόμου καθιεροῖ τὴν ἐξ ἀμνημονεύτου χρόνου κατοχὴν ὡς ἴδιον τρόπον κτήσεως, ἐπὶ ἰδιωτικῶν δικαίων. 16 (1881).

Κατὰ τὸν N. 3 § 4. Πανδ. (43. 20), μόνον τῶν δημοσίων ὑδάτων ἡ χρῆσις δύναται νὰ μετατραπῇ εἰς δικαίωμα, διὰ τῆς πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων ἐνασκήσεως. 184 (1881).

ΑΧΡΕΩΣΤΗΤΟΝ ὅρ. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

ΒΕΛΛΕΙΑΝΕΙΟΝ ΔΟΓΜΑ ὅρ. ΕΓΓΥΗΣΙΣ

ΒΙΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

- § 1. Ψυχολογικὴ βία.
- § 2. Σύνταξις διαθήκης διὰ βίας ἀπολύτου ἢ ψυχολογικῆς.
- § 3. Ἀποτελέσματα τῆς βίας.
- § 4. Κατὰ τίνος ἐγείρεται ἡ ἐκ τῆς βίας ἀγωγή.

§ 1

Ἡθικὴ βία ὑπάρχει οὐ μόνον, ὅταν ἀναγκάζεται εἰς πρᾶξιν ἐγ-

κληματικὴν ἢ ἀνθήθικον ὁ παρ' οὗ ζητεῖται ν' ἀποσπασθῇ ἡ συναίνεσις, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἄλλος τις ἀπειλῇ διὰ τοιαύτην πράξιν τὸν διδόντα τὴν συναίνεσιν, ὡς ἐπενέχθησομένην κατ' αὐτοῦ ἢ τῶν τέκνων του.

40 (1878).

Οὐ μόνον τὰ ἐκ νομμίου γάμου γεννηθέντα τέκνα καλοῦνται παῖδες (liberi), ἀλλὰ καὶ τὰ φυσικὰ τέκνα, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν Ν. 88 § 12 Π. (31) καὶ Ν. 7. Π. (37. 17), ἔτι δὲ καὶ τὰ κυοφορούμενα, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ Ν. 164 Π. (50. 16), περιεχομένου καὶ ἐν τῷ θέματι 158 Βασ. (2. 2), ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ δὲ τῶν διατάξεων τούτων ἔπεται, ὅτι ὁ Ν. 8 § 3 Π. (4. 2), περιεχόμενος καὶ ἐν τῷ θέματι 11 Βασ. (10. 2), ἐπιτρέπει τὴν ἀκύρωσιν τοῦ συναλλαγματος (ἐπομένως καὶ τοῦ γάμου), ἂν ἐγένετο δι' ἀπειλῶν οὐ μόνον κατὰ τέκνου ἐκ νομίου γάμου, ἀλλὰ καὶ κατὰ τέκνου φυσικοῦ καὶ ἀκόμη κυοφορουμένου, εἴτε νομίου γάμου καρπὸς ἐστί τοῦτο, εἴτε ἐξ ἄλλης προέρχεται σχέσεως.

40 (1878).

Ἐκ τῶν Ν. 1 καὶ 9 Π. (4. 2) ἔπεται, ὅτι τῆς ἐν τῷ θέματι 9 Βασ. (10. 2) διατάξεως, συνδυαζομένης πρὸς τὰς λοιπὰς περὶ ψυχολογικῆς βίας διατάξεις τῶν Νόμων 3 § 1 Ν. 22 § 1 καὶ 2 Π. 4. 2 καὶ Ν. 13 Κώδ. (2. 4), ἡ ὀρθὴ ἔννοια εἶνε, ὅτι ὁ φόβος πρέπει νὰ ᾔνε βάσιμος, δηλονότι τὸ ἀπειλούμενον κακὸν (παρὸν ἢ μέλλον) πιθανῶς ἐπενεκτόν, ἢ δὲ πρὸς ἀποφυγὴν αὐτοῦ ἀντίστασις δύσκολος· εἰς τὴν ἀνεξέλεγκτον δὲ τοῦ δικαστοῦ τῆς οὐσίας κρίσιν κατέλιπεν ὁ νόμος τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἐκάστοτε προτεινομένων περιστατικῶν περὶ τοιοῦτου ἀπειλούμενου κακοῦ.

40 (1878).

§ 2

Κατὰ τοὺς Ν. 7, 9 καὶ 10 Κώδ. (2. 2) Ν. 9 Κώδ. (8. 38) καὶ Ν. 3, 4, 5, 7, 22 καὶ 23 Π. (4. 2), πρὸς ἀκύρωσιν συμβολαίου τινος ἔνεκα φόβου, ἀπαιτεῖται φόβος παρῶν (οὐχὶ δὲ ἐλπιζόμενος) καὶ μηδὲ ὁ τυχών, ἀλλ' ὁ ἀπὸ μεγάλης κακοθελείας καὶ δυνάμενος καταπτοῆσαι καὶ τὸν σταθερότατον ἄνδρα, οἷον ἀπειλὴ θανάτου, πληγῶν ἢ δουλείας.

245 (1839).

Λόγος ἀκυρότητος τῶν ἐνοχῶν εἶνε ἡ ἀπειλὴ μεγάλου πράγματος ἐπελεύσεως, ἣν οὐ δυνατόν ἀπωθεῖσθαι (Ν. 2 Π. (4. 2) Ν. 2 Βασ. (1. 2), καὶ φόβον δὲ οὐ τὸν τύχοντα δέχεται ὁ νόμος, ἀλλὰ τὸν ἀπὸ μεγάλης κακοθελείας (Ν. 5 Π. 4. 2, Ν. 5 Βασ.

(I. 2), ὅθεν καὶ ὁ τῆς ἀτιμίας καὶ τοῦ σκυλμοῦ φόβος καὶ ὁ τοῦ δειλοῦ ἐπ' οὐδενὶ πράγματι τὴν διὰ τὸ πραχθὲν αἰτίαν οὐκ εἰσάγει (N. 7 πρ. Πανδ. (4. 2) καὶ N. 7 Βασ. (I. 2). 345 (1875).

Κατὰ τὸν N. 3 § 1, 5—7, 9 καὶ 21 Π. (4. 2), στοιχεῖον τῆς ψυχολογικῆς βίας, τῆς συνεπαγομένης τὴν διάρρηξιν τῶν συμβάσεων, εἶνε φόβος ἄδικος, ἐπικείμενος καὶ σπουδαίου κακοῦ ἀπειλὴν περιέχων. 172 (1890).

Ἐάν τις δι' ἀπειλῶν πρὸς τὸν πτωχεύσαντα, ὅτι θέλει τὸν καταμηνύσῃ ἐπὶ ὁλίγῃ χρεοκοπίᾳ, ἐὰν δὲν συναινέσῃ νὰ τῷ πληρώσῃ περὶ πλεόν τῶν 50 % , κατώρθωσεν νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ τὴν ἀνωτέρω ὑπόσχεσιν, τὸ ἔγγραφον τοῦτο δὲν εἶνε ἄκυρον ἕνεκα ψυχολογικῆς βίας, διότι, κατὰ νόμον, δὲν λογίζεται ὡς κακόν, δυνάμενον νὰ δικαιολογήσῃ τὸν φόβον, ἢ ἀπειλὴ ποινικῆς ἢ πολιτικῆς οἰκῆς, καθότι τὰ δικαστήρια, ἐπιλαμβανόμενα οὐδὲν ἄδικον θέλουσι πράξει· (N. 7 πρ. Π. 7. 4 N. 10 Κώδ. 2.20 καὶ N. 33 Βασ. 1. 2). 197 (1878).

Κατὰ νόμον, ἡ ψυχολογικὴ βία συνεπάγεται τὴν ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως μόνον, ὡςάκις ὁ δι' αὐτῆς ἐμποιοῦμενος φόβος ἦνε ἄδικος, οὐχὶ δὲ δίκαιος, τοιοῦτος ὅμως δὲν εἶνε ὁ ἐξ ἀπειλῆς προσωποκρατήσεως τοῦ ὀφειλέτου ἐμποιοῦμενος, δικαιουμένου τοῦ δανειστοῦ πρὸς εἰσπραξίν τῆς κατὰ τοῦ ὀφειλέτου τοῦ ἀπαιτήσεώς του νὰ προσωποκρατήσῃ αὐτόν· μόνον δὲ ὡςάκις ὁ διὰ τοιαύτης ἀπαιτήσεως ἐφωδιασμένος δανειτὴς ἀπειλήσῃ τὴν προσωπικὴν κράτησιν πρὸς ἐπίτευξιν ἐτέρου σκοποῦ λ. χ. κέρδους ἀνεξαρτήτου τῆς κεκτημένης ἀπαιτήσεώς του, λογίζεται ὁ τοιοῦτος ἐμποιοῦμενος φόβος ἄδικος· N. 7 § 1 καὶ N. 8 Π. (4. 2). 7 (1884).

Ἐάν τις φροντίσῃ διὰ τῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ του ὑποδοχῆς καὶ περιποιήσεως τῆς ὀρφανῆς καὶ ἀσθενοῦς συγγενοῦς του καὶ δι' ἀπλῶν εἰσηγήσεων νὰ πείσῃ αὐτήν, ὅπως συντάξῃ τὴν διαθήκην τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ, δὲν ὑπάρχει λόγος ἀκυρότητος, διότι τοιαῦται ἀπλᾶι εἰσηγήσεις, ἐκ φιλοφροσύνης καὶ περιθάλψεως ἀπορρέουσιν, ὑπ' οὐδενός νόμου ἀπαγορεύονται. 185 (1854).

Κατὰ τὸν N. 3 § 19 πρ., N. 22, N. 29 § 12 Π. (4. 2), τότε μόνον ἀκυροῦται ἡ διαθήκη ἕνεκα βίας, ὅταν ἔλαβε χώραν κατὰ τοῦ διαθέτου ἢ ὑλικὴ πρᾶξις, ὑποτάσσουσα τὰς δυνάμεις αὐτοῦ, ἢ ἀπειλὴ σπουδαίου κακοῦ, δυνάμενη νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν θέλησίν του, ὥστε ἀπαι-

τεῖται ὁ προσβάλλων τὴν διαθήκην νὰ ἐρίῃ τὰς ἀποτελοῦσας τὴν βίαν πράξεις, ἵνα κρίνῃ τὸ Δικαστήριον, ἐὰν αὗται φέρωσι, κατὰ νόμον, τὰ τῆς βίας στοιχεῖα. 230 (1888).

§ 3

Κατὰ νόμον, τότε μόνον εἰνέ τις ὑπόχρεως εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὴν μὴ ἐκλήρωσιν ὑποχρεώσεώς τινος, ἐκ συμφωνίας προερχομένης, ὅταν ἡ μὴ ἐκπλήρωσις αὕτη ᾖ ἀποτέλεσμα τῆς ἰδίας θελήσεως ἢ τῆς ἀμελείας τοῦ ὑποχρεωθέντος, οὐδέποτε ὅμως, ὅταν ἀκαταμάχητος καὶ παράνομος βία παρεκώλυσε τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεως, ἀδιαφόρως, ἂν ἡ βία ἐπηνέχθη παρ' ἐκείνου, ὑπὲρ οὗ ἐσυστήθη ἡ πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέωσις, ἢ ἐν ἀγνοίᾳ τούτου ἐγένετο παρ' ἄλλων προσώπων. Ἄρμεν. § 3 καὶ 7 (1. 11) N. 14 § 3 καὶ 5 Π. (4. 2) N. 4 § 35 Π. (44. 4). 104 (1849).

§ 4

Κατὰ τὸν N. 7 Κώδ. (1. 11) Βασ. 28 (10. 2), καὶ ἂν τρίτος ἐπὶ νενέγκῃ τὴν βίαν, ὁ κατακρατῶν τὸ βιαίως ἀφαιρεθέν, ἀποκαθιστᾷ τοῦτο, αἱ δὲ διατάξεις αὗται ἀφορῶσιν εἰς πᾶν συνάλλαγμα διὰ βίας γεγόμενον. 75 (1846).

Ἡ ἐκ τῆς κλοπῆς περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγή, δύναται νὰ ἐγερθῇ καὶ κατὰ τοῦ διὰ τῆς βίας ἀφαιρέσαντος ξένου κινητὴν περιουσίαν, ἐγείρεται δὲ ἡ ἀγωγή αὕτη καὶ κατὰ τοῦ κληρονόμου τοῦ ἄρπαγος, καὶ ἐὰν ἐκ τῆς ἄρπαγῆς οὐδὲν περιῇλθεν εἰς αὐτόν. 222 (1849).

Οἱ N. 9 § 8, N. 14 § 3 καὶ 5 Π. (4. 2) βοηθοῦσιν ἐν γένει τῷ βιασθέντι πρὸς τὸ δοῦναι ἢ πρᾶξαι τι, ἀδιαφόρως εἴτε κατὰ τοῦ αὐτοῦ τῆς βίας, εἴτε κατ' ἄλλου, εἰς ὃν ἐν γνώσει ἢ ἀγνοίᾳ περιῇλθε τὸ προῖον τῆς βίας. 105 (1852).

ΓΑΜΟΣ

Περὶ ληψίς.

- § 1. Κωλύματα πρὸς γάμον. — Ἀγνοία τοῦ κωλύματος.
- § 2. Ἀδεία τοῦ Ἐπισκόπου.
- § 3. Ἱερολογία τοῦ γάμου.
- § 4. Ληξιαρχικὴ πρᾶξις τῆς τελέσεως τοῦ γάμου.
- § 5. Μικτοὶ γάμοι.
- § 6. Προγαμία δωρεά. — Ὑπόβολον.

- § 7. Παλληκαριάτικον.
 § 8. Ὑποχρέωσις τοῦ συζύγου πρὸς διατροφήν τῆς συζύγου αὐτοῦ.
 § 9. Δωρεαὶ μεταξὺ συζύγων.
 § 10. Κύρωσις τῆς μεταξὺ συζύγων ἀκύρου δωρεᾶς.
 § 11. Ἀνάκλησις τῆς μεταξὺ συζύγων δωρεᾶς.
 § 12. Μουκιανόν τεκμήριον.
 § 13. Συμβάσεις τῆς συζύγου μετὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς ἢ μετὰ τρίτου, πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ συζύγου.
 § 14. Ὑποχρέωσις τοῦ συζύγου πρὸς κήδευσιν τοῦ συζύγου αὐτοῦ.
 § 15. Ἀκύρωσις τοῦ γάμου.

§ I

Πολιτικὸς νόμος, κωλύων τὸν καθ' ἑθόδιμον ἐξ αἵματος βαθμὸν γάμον, δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ Ἀρμενοπούλῳ, διότι ἡ ἐν τῷ Βιβλ. Δ'. τίτλῳ 5'. § 43 αὐτοῦ ὑπάρχουσα διάταξις, καίπερ ἐπικυρωθεῖσα παρὰ τοῦ Βασιλέως Μανουὴλ Κομνηνοῦ, δὲν εἶνε πολιτικὸς νόμος, ἀλλ' εἶνε διάταξις τῶν Πατριαρχῶν καὶ τῶν Συνόδων, ἀφωρῶσα μόνον εἰς τοὺς πρεσβεύοντας τὰ αὐτὰ τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως δόγματα, καὶ ὡς τοιαύτη δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἰσχὺν ἐπὶ τῶν ἄλλα δόγματα πρεσβευόντων ἐν Ἑλλάδι. 19 (1845).

Ὡς ἐκ τῆς ὅλης ὑφῆς τῆς § 9 (4. 8) Ἀρμενοπούλου προκύπτει, ὅτι ἱστορικῇ μόνον ἀφήγησις ἐν αὐτῷ ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ ζητήματος περὶ κωλύματος γάμου μεταξὺ συγγενῶν ἐξ αἵματος εἰς ἑθόδιμον βαθμὸν, οὐδόπως δ' ἀναφέρεται ὡς ἰσχύων νόμος ἡ μνημονευθεῖσα διάταξις περὶ κωλύματος ἀπολύτου τοῦ γάμου μεταξὺ τῶν εἰρημέων συγγενῶν, ἅρα γάμος μεταξὺ συγγενῶν ἐθόδιμου βαθμοῦ δὲν ἀπαγορεύεται. 80 (1885).

Ἐκ τῶν ἐν τῷ Ἀρμενοπούλῳ (§ 9, Δ. Θ) ἀναφερομένων προκύπτει, ὅτι ὑπῆρχε νόμος, κωλύων τὸν γάμον εἰς τὸν ζ' βαθμὸν ἐξ αἵματος, ἀλλ' ὁ Πατριάρχης Ἀλέξιος καὶ ἡ τότε Σύνοδος ἐπήνεγκον τροποποίησιν τοῦ νόμου, ἐν περιπτώσει τελέσεως τοιοῦτου γάμου, ὀρίσαντες, ὅτι δὲν ἀκυροῦται τελεσθεῖς, ἀλλὰ μόνον ἐπιτιμῶνται οἱ συνάψαντες αὐτόν· διὰ μεταγενεστέρας ὁμῶς συνοδικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ Πατριάρχου Λουκᾶ ἐκωλύθη παντελῶς ὁ τοιοῦτος γάμος, τοῦτο δ' ἐπεκύρωσε Βασιλικὸν πρόσταγμα τοῦ Βασιλέως Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ. Ὡστε, περιέχεται ἐν τῷ Ἀρμενοπούλῳ νόμος τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων, κωλύων τὸν γάμον εἰς ζ' βαθμὸν, ὅ,τι δ' ἐγένετο

ὑπὸ τῶν Πατριαρχῶν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων δὲν ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος. 25 (1887).

Δὲν κωλύεται ἡ γυνὴ νὰ λάβῃ εἰς δεύτερον γάμον τὸν υἱὸν τοῦ πρώτου ἐξαδέλφου τοῦ θανόντος συζύγου αὐτῆς, διότι ἐκώλυσε μὲν ὁ τόμος τοῦ Πατριάρχου Σισινίου ἐν ἔτει 997 τοὺς γάμους τῶν ἐξ ἀγγιστείας συγγενῶν μέχρι τοῦ πέμπτου καὶ αὐτοῦ τοῦ ἔκτου βαθμοῦ, ἀλλ' αὐτὸς ὁ αὐτοκράτωρ Κομνηνὸς (ὁρ. Ζαχαρίου συλλογὴν σελ. 501) ἀνεκήρυξε διὰ Νεαρᾶς αὐτοῦ τὸν τοιοῦτον γάμον, ὡς μὴ ἀντιβαίνοντα εἰς ἀστικὸν ἢ ἐκκλησιαστικὸν νόμον. 187 (1870).

Διὰ τῆς διαλύσεως τοῦ γάμου λύεται καὶ ἡ ἐκ κηδεστίας συγγένεια μεταξὺ τοῦ ἑτέρου τῶν συζύγων καὶ τῶν συγγενῶν τοῦ ἄλλου, μόνον δὲ κώλυμα πρὸς γάμον ὑφίσταται, μεταξὺ τοῦ ἐπιζῶντος ἢ διαζευχθέντος συζύγου πρὸς ὠρισμένα πρόσωπα ἐκ τῶν συγγενῶν τοῦ ἑτέρου συζύγου (§ 7 Εἰς. 1. 10). 191 (1879).

Ἡ δυτικὴ ἐκκλησία δὲν θεωρεῖ κώλυμα πρὸς γάμον τὴν ἄνευ ἐπιβουλῆς τῆς ζωῆς ἢ προσυμφωνίας περὶ γάμου πραττομένην διὰ μοιχείας παραβίασιν τῆς περὶ τὸν γάμον πίστεως· c. 6 c. 7 X (IV. 7). 54 (1870).

Κατὰ τὸν Ρωμαϊκὸν νόμον, ἡ ἀπαγωγή εἶνε μὲν κώλυμα πρὸς γάμον μεταξὺ τοῦ ἀπαγωγέως καὶ τῆς ἀπαχθείσης Ν. μον. Κώδ. (9. 13) Ἀρμ. § 34 (4. 6), ἀλλ' ἵνα ἡ ἀπαγωγή ἐπιφέρῃ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ γάμου, δεόν νὰ ἔχῃ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 331 τοῦ ποινικοῦ νόμου ὀριζόμενα στοιχεῖα. 255 (1872).

Καὶ ἡ σιωπηρὰ συναίνεσις τοῦ πατρὸς καθιστᾷ ἰσχυρὸν τὸν γάμον τοῦ ὑπεξουσίου Ν. 5 Κώδ. (5. 4). 225 (1872).

Ἡ γυνή, ἡ ἐρχομένη, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ κωλύματος, εἰς γάμου κοινωνίαν, συγγινώσκεται ὑπὸ τοῦ νόμου, ἡ δὲ ἄγνοια αὕτη παρέχει εἰς τὸν υἱὸν αὐτῆς κληρονομικὰ δικαιώματα ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ ἀποβιώσαντος πατρὸς του· Ν. 38 § 2 7 (48. 5) Ν. 4 Κώδ. (5. 5) Ν. 57 § 1 Πανδ. (23. 2). 112 (1862) 54 (1870).

Εἶνε ἄκυρος ὁ γάμος στρατιωτικοῦ, ἂν δὲν προηγηθῇ ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ἐπομένως ὁ συνεπείᾳ τοιοῦτου γάμου σύζυγος δὲν εἶνε ὑπόχρεως πρὸς διατροφήν τῆς συζύγου του. 257 (1860).

§ 2

Διὰ τῆς ἀπὸ 2 Ἀπριλίου 1835 ἐγκυκλίου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀπαγορεύεται ἐπὶ ποιῆ ἀκυρότητος τοῦ γάμου ἡ τέλεισις ἱερολογίας ἄνευ προηγουμένης ἐγγράφου ἀδείας τοῦ κατὰ τόπον Ἐπισκόπου, ἡ δὲ ἐγκύκλιος αὕτη τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς, κυρωθεῖσα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ δημοσιευθεῖσα διὰ τῆς Ἐφημερίδος αὐτῆς, ἔχει ἰσχὺν νόμου· οὐδὲ ἀναπληροῖ τὴν ἑλλειψιν ἐγγράφου ἀδείας ἡ *προφορικὴ* τοῦ Ἐπισκόπου ᾄδεια, ἐπομένως, ὁ οὕτω γενόμενος γάμος εἶνε ἄκυρος καὶ δὲν χορηγεῖ δικαίωμα εἰς ἀγωγὴν περὶ διατροφῆς. 242 (1849) 216 (1883).

§ 3

Κατὰ τὸν νόμον, ἄνευ ἱεροτελεστίας δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ παρ' ἡμῖν γάμος. 242 (1849) 509 (1852).

Ἡ Νεαρά 117 κεφ. 2, καθ' ἣν ἡ ἐν αὐτῇ ἀναφερομένη δὴλωσις τοῦ ἀνδρός, τοῦ ἔχοντος υἱὸν ἢ θυγατέρα ἐξ ἐλευθέρας γυναικὸς ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν τοῦ μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῶν νομίμου αὐτοῦ γάμου, κατηργήθη διὰ μεταγενεστέρων διατάξεων τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, αἵτινες αὐτὰ συνοικέσια τῇ μαρτυρίᾳ τῆς ἱερᾶς εὐλογίας ἐρῶσθαι κελεύουσι . . . ». (Λέοντος Νεαρά 89). 256 (1852).

§ 4

Τῆς τελέσεως τοῦ γάμου προηγουμένης τῆς βεβαιώσεως αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ληξιάρχου, ἔπεται, ὅτι καίπερ μὴ ὑπαρχούσης ληξιαρχικῆς πράξεως περὶ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, θεωρεῖται οὗτος ἐγκύρως τελεσθεὶς, ἂν καὶ κατὰ τὰ λοιπὰ ἐγκύρως ἐτελέσθῃ. 303 (1875).

§ 5

Διὰ τοῦ Νόμου PN' περὶ εἰσαγωγῆς ἐν Ἑπτανήσῳ τῆς ἐν τῷ λοιπῷ Βασιλείῳ ἰσχυούσης νομοθεσίας, ἔσχυσεν καὶ ἐν Ἑπτανήσῳ ὁ περὶ μικτῶν γάμων νόμος τῆς 15 Ὀκτωβρίου 1861, καθ' ὃν ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς χριστιανούς τοῦ ἀνατολικοῦ δόγματος νὰ συνάπτωσι γάμους μετὰ χριστιανῶν ἄλλου δόγματος, τηροῦντες τὰ ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὀριζόμενα, κατὰ δὲ τὴν Νεαράν 89 τοῦ Αὐτοκράτορος Λέοντος, τὴν περιεχομένην ἐν Ἀρμενοπούλῳ (19. 4. 4), καὶ τὴν ἐγκύκλιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 2 Ἀπριλίου 1835, ἔχουσιν ἰσχὺν νόμου, ὅπως

ἔχῃ κύρος ὁ γάμος ἀπαιτεῖται ἱερολογία ὑπὸ ἱερέως τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας μετὰ προηγουμένην ἄδειαν τοῦ ἀρμοδίου ὀρθοδόξου Ἐπισκόπου· ἡ δὲ ἐν Λονδίῳ συνθήκη τῆς 17/29 Μαρτίου 1864 μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Προυστατίδων Δυναμέων ὡς καὶ ὁ Συναγματικὸς χάρτης τῶν Ἰονίων νήσων καὶ τὸ πρωτόκολλον τῆς 22/3 Φεβρουαρίου 1830, εἰς αὕτη παραπέμπει, δὲν καθιεροῦσι προνόμιον ὑπὲρ τῶν Λατίνων Ἐπισκόπων. 273 (1892).

§ 6

Ἡ Νεαρά 20 τοῦ Λέοντος (Ἀρμ. Δ. 13) κατήργησεν οὐχὶ τὴν διάταξιν, ὅτι ἄνευ προικὸς δὲν ὑφίσταται προγαμιαία δωρεά, ἀλλ' ὤρισεν ἀπλῶς, ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται ἰσότης αὐτῶν, ὅπως ἰσχύωσι τὰ περὶ αὐτῶν ἴδια σύμφωνα. 343 (1875).

Ναὶ μὲν αἱ ἔνεκα γάμου ἢ πρὸ γάμου δωρεαὶ τοῦ συζύγου πρὸς τὴν σύζυγον μόνον μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ πραγματοποιοῦνται ὑπὲρ αὐτῆς, διότι ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ οἱ καρποὶ αὐτῶν διατίθενται ὑπὸ τοῦ συζύγου ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τοῦ συνοικεσίου, ἀλλ' οὐδεμία τοῦ νόμου διάταξις ὀρίζει, ὅτι δὲν χωρεῖ, συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἀγωγή τοῦ συζύγου περὶ παραδόσεως τῶν ὑπὸ τῆς συζύγου δωρηθέντων αὐτῷ πρὸς τέλεισιν τοῦ γάμου. 35 (1866).

Ἐκ τῆς Νεαράς ΕΑ, τῆς περιεχομένης ἐν τοῖς Βασιλικοῖς (29. 7) συνάγεται, ὅτι καὶ τῆς κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου γενομένης πρὸς τὴν νύμφην ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ἀνδρὸς προγαμιαίας δωρεᾶς κυρία γίνεται ἡ γυνὴ μετὰ τὴν τοῦ γάμου λύσιν, εἰς αὕτη θανάτῳ τοῦ ἀνδρὸς συμβῇ, καὶ ἐπομένως πρὸ τοῦ γεγονότος τούτου δὲν ἔχει ἡ γυνὴ διεκδικητικὴν ἀγωγὴν· ἄκυρος δὲ εἶνε ἡ ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς γενομένη ἐκποίησης ἢ ὑποθήκευσις τῆς προγαμιαίας δωρεᾶς, ἂν ἐπιζήσασα ἡ γυνὴ κερδίσῃ τὸ δωρηθὲν ἀκίνητον (Νεαρά Λέοντος 20 καὶ 22 Ἀρμ. Δ. ιγ' 5—7). 72 (1867).

Ὅσακις ὑπάρχωσι τέκνα, ἡ σύζυγος λαμβάνει κατὰ κυριότητα παιδὸς μοῖραν ἐπὶ τῆς προγαμιαίας δωρεᾶς καὶ τὴν ἐπικαρπίαν ἐπὶ τοῦ ὑπολοίπου. Ὡς ἐκ τοῦ δικαιώματος δὲ τῆς ἐπικαρπίας, ἡ χήρα δικαιουται νὰ παρασταθῇ καὶ ἐξακολουθήσῃ, ἀποβιώσαντος τοῦ συζύγου τῆς, τὴν δίκην, ἣν οὗτος, ὡς καρπούμενος καὶ διαχειριζόμενος τὴν προγαμιαίαν δωρεάν, διαρκούντος τοῦ γάμου, ἐπεχείρησεν. 147 (1878).

Αἱ ἐν τῷ Ἀρμενοπούλῳ διατάξεις περὶ ὑποβόλου ἀφορῶσιν εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν δὲν συνεφωνήθη προγαμιαία δωρεά. 237 (1861).

§ 7

Κατ' εἰδικὸν ἔθιμον, τὸ παλληκαριάτικον ἐξομοιοῦται πρὸς τὴν προῖκα καὶ τὰς πρὸ γάμου δωρεάς, ὡς ἐκ τούτου δὲ ἡ σύζυγος δὲν ἔχει δικαίωμα τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου πρὸς διεκδίκησιν αὐτοῦ. 246 (1852).

Τὸ λεγόμενον παλληκαριάτικον εἶνε εἶδος δωρεᾶς, στηριζόμενον ἐπὶ ἔθιμον καὶ δυνάμει αὐτοῦ ἰσχύον, ἀφορᾷ δὲ εἰς ὅρον εἰδικῷ γάμου καὶ δίδεται, ὅταν ὁ κατὰ πρῶτον νυμφευόμενος ἀνὴρ συναινῇ νὰ λάβῃ ὡς σύζυγον χήραν, ἡ δὲ κυρίως τοῦ παρὰ τῆς χήρας χορηγηθέντος πράγματος μεταβιβάζεται εἰς τὸν νέον σύζυγόν της, ἅμα ὁ γάμος τελεσθῇ, καὶ ἐπομένως καθίσταται πλήρης ἰδιοκτησία του, δυναμένη νὰ ἐκποιηθῇ ἢ ὑποθηκευθῇ. Αἱ διατάξεις τοῦ Ρ. Δ. περὶ τῶν ἔνεκα γάμου ἢ διαρκούντος αὐτοῦ δωρεῶν οὐδεμίαν ἐφαρμογὴν ἔχουσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἡ δὲ δωρεὰ αὕτη (τὸ παλληκαριάτικον) εἰς οὐδεμίαν τῶν ἀπαγορεύσεων τοῦ νόμου ὑπάγεται· τὸ δωρηθὲν πρᾶγμα δύναται νὰ παραδοθῇ καὶ μετὰ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου. 227 (1862).

Ἡ περὶ ἀνακλήσεως τῆς δωρεᾶς ἔνεκεν ἀχαριστίας διάταξις δὲν χωρεῖ ἢ ἐπὶ τῶν ἀπλῶν δωρεῶν καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῆς ἔνεκα γάμου δωρεᾶς, ἥτοι ἐκείνης, ἣτις δίδεται, ἵνα τελέσῃ ὁ δωρεοδόχος τὸν γάμον μετὰ τῆς δωρητρίας, χήρας οὔσης (παλληκαριάτικον). 35 (1866).

§ 8¹

Ὁ σύζυγος δὲν ὑποχρεοῦται νὰ διατρέφῃ τὴν σύζυγόν του καὶ τὰ τέκνα του, εἰμὴ ἐνόσφ ἐκείνη μετ' αὐτοῦ συζῇ καὶ ταῦτα διατελῶσιν ὑπὸ τὴν προστασίαν του, καθότι κύριος σκοπὸς τοῦ γάμου εἶνε ἡ διαρκὴς συμβίωσις καὶ συνοίκησις τῶν συζύγων, τὸ δὲ κατὰ τοῦ ἀνδρὸς δικαίωμα τῆς συζύγου ἐπὶ διατροφῇ γεννᾶται ἐκ τῆς τῶν καθηκόντων αὐτῆς πρὸς ἐκείνον ἐκπληρώσεως, ἣτις καθίσταται δυνατὴ διὰ μόνης τῆς συνοικήσεως· οὔτε δικαιολογεῖ τὴν χορήγησιν τῆς δια-

¹ Ἡ νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου ὡς πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν πρὸς διατροφὴν τῆς συζύγου, διαρκούσης τῆς περὶ διαζυγίου δίκης ἐκτίθεται ἐν λ. Διαζύγιον § 11.

τροφῆς ἢ ἀξίωσις, ὅτι εὐρίσκεται ἡ σύζυγος μακρὰν τοῦ συζύγου της, διατελοῦντος αὐτοῦ ἐν προσωρινῇ ἀπαγορεύσεως καταστάσει, διότι ἡ κατάστασις αὕτη τοῦ συζύγου της δὲν δικαιολογεῖ παντάπασιν τὴν ἀπομάκρυνσιν τῆς συζύγου. Οὕτε δικαιολογοῦσι τὴν ἀπομάκρυνσιν τῆς αἰ ἐλθεν προσβολαὶ καὶ κακομεταχειρίσεις τῆς πενθερᾶς τῆς συζύγου, διότι ἐὰν ἦτο ἀδύνατος ἡ μετὰ τοῦ συζύγου συμβίωσις, ἐδικαιοῦτο αὕτη νὰ ζητήσῃ προηγουμένως τὸν ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμόν, καὶ τότε μόνον, διαρκούσης τῆς περὶ τούτου διαδικασίας, ἡδύναντο, κατὰ τὸ ἄρθρον 683 § 2 καὶ 3 τῆς Πολ. Δικονομίας, νὰ προσδιορισθῶσι τὰ περὶ τῆς προσωρινῆς διατροφῆς αὐτῆς καὶ τοῦ τέκνου της. Καὶ οἱ κηδεμόνες τοῦ ἀπηγορευμένου συζύγου, οἵτινες ὀφείλουσι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 614 Πολ. Δικ., νὰ φροντίζωσι περὶ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ προσώπου τοῦ ἀπηγορευμένου, δύνανται νὰ προτείνωσι τὴν ἐκ τῆς ἐλλείψεως συνοικήσεως ἔνστασιν ταύτην. Τὸ δὲ ἀπαράδεκτον τῆς περὶ διατροφῆς αἰτήσεως τῆς συζύγου ἀφορᾷ ὡσαύτως καὶ εἰς τὸ τέκνον, ὅπερ αὕτη διατηρεῖ παρ' ἑαυτῇ, κατὰ τὴν ἐκ τῆς συζυγικῆς οἰκίας ἀπομάκρυνσιν της.

20 (1847).

Ἐὰν ἀποδεικνύηται, ὅτι ἡ σύζυγος δὲν ἐπείσθη νὰ συγκατοικήσῃ μετὰ τοῦ συζύγου της, ὅτι δὲ ἡ περὶ συμβιώσεως καὶ συνοικήσεως πρότασις τούτου δὲν ἦτο σπουδαία, ἀλλὰ μᾶλλον μέσον ὑπεκφυγῆς τῶν διατάξεων τοῦ νόμου, ἡ σύζυγος, καίπερ μὴ συνοικοῦσα μετὰ τοῦ συζύγου της, ἔχει δικαίωμα, προκῦπτον ἐκ τοῦ γάμου, νὰ ζητῇ παρ' αὐτοῦ πᾶσαν περίθαλψιν καὶ διατροφήν. 55 (1849) 181 (1873).

Ὁ σύζυγος, ὡς φέρων τὰ βάρη τοῦ γάμου, ὀφείλει νὰ διατρέφῃ τὴν σύζυγόν του Βασ. 107 § 3 (29. 1) Ἀρμ. § 6 (2. 3), καὶ καθ' ἣν ἔτι περίπτωσιν ἡ σύζυγος ἀπεμακρύνθη τῆς συζυγικῆς οἰκίας, ἐὰν ὅμως ἠναγκάσθη εἰς τοῦτο ἕνεκα τῆς κακῆς πρὸς αὐτὴν συμπεριφορᾶς τοῦ συζύγου της, ἕνεκα τῆς ὁποίας κατέστη ἀφόρητος ἡ μετὰ τοῦ ἀνδρὸς συμβίωσις. Δὲν εἶνε δὲ ἀνάγκη ν' ἀποδειχθῇ, ὅτι ὁ σύζυγος ἐδείκνυε τιαυτήν συμπεριφορὰν ὁλλίως, ὅπως δηλ. ἐξαναγκάσῃ τὴν σύζυγον ν' ἀποχωρήσῃ.

140 (1874).

Ἡ γυνὴ δικαιούται εἰς διατροφήν, ἂν ἐξ ἀποχρώντων λόγων, δυναμένων ν' ἀποδοθῶσιν εἰς ὑπαιτιότητα τοῦ συζύγου, κατέλιπε τὴν συζυγικὴν οἰκίαν, ὀφείλει δὲ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς αὐτήν, ἐπὶ ἀπωλείᾳ τῆς

διατροφῆς, ἅμα προσκληθῇ ὑπὸ τοῦ συζύγου, προσφερομένου νὰ ἐκπληροῖ πρὸς αὐτὴν τὰς ἐκ τοῦ γάμου ὑποχρεώσεις του. 221 (1875).

Κατὰ τοὺς Ν. 2 Πανδ. (5. 21), Ν. 22 (6. 5) Βασ. (ΚΘ. 1) 3, Ἀρμ. 6 (2. 3), οἱ σύζυγοι πρέπει νὰ συμβιώσιν, ἡ σύζυγος ὀφείλει νὰ παρακολουθῇ τὸν σύζυγον, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ λόγος, καθιστῶν ἀδύνατον τὴν συμβίωσιν, ὃ δὲ σύζυγος δὲν εἶνε ὑπόχρεως νὰ διατρέφῃ τὴν σύζυγον, ἐὰν αὕτη προσκληθεῖσα δὲν προσέλθῃ, ἄνευ λόγου, εἰς τὸν συζυγικὸν οἶκον, ἥτοι ἡ διατροφή ὀφείλεται ἢ ὅταν ἡ σύζυγος μένῃ ἐν τῷ συζυγικῷ οἴκῳ, ἢ ὅταν ἀναγκάζεται νὰ ἐγκαταλείψῃ αὐτὸν ἕνεκεν ἰσχυρῶν καὶ ἀποχρῶντων λόγων, προερχομένων ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ συζύγου. 256 (1875).

Ὁ σύζυγος ὀφείλει νὰ χορηγῇ πρὸς τὴν σύζυγόν του (διαρκούσης τῆς περὶ διαζυγίου δίκης) διατροφήν, ὅταν δὲν ἔχῃ ἰδίαν περιουσίαν, οὐδεμίαν δὲ τοῦ νόμου διάταξις ἀπαλλάσσει τὸν σύζυγον τῆς πρὸς διατροφήν τῆς συζύγου αὐτοῦ ὑποχρέωσης, ἐὰν αὕτη ἔχῃ συγγενεῖς πλουσίους, μὴ ἀφόνοντας αὐτὴν νὰ πένηται. 276 (1866).

Οἱ κληρονόμοι τοῦ ἀποβιώσαντος ἀτέκνου συζύγου δὲν ὑποχρεοῦνται ὑπὸ νομικῆς διατάξεως εἰς τὸ διατρέφειν τὴν ἐπιζήσασαν σύζυγον, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πενθίμου ἔτους. 37 (1859).

Ἐν Αἰγίῳ ἐπικρατεῖ ἔθιμον, καθ' ὃ ἡ σύζυγος τοῦ ἀποβιώσαντος συζύγου διατρέφεται ἐκ τῆς περιουσίας του, κατὰ τὸ πένθιμον ἔτος, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον τὸ ἔθιμον τοῦτο ἔχει καὶ εὐλογον αἰτίαν ὡς παρέχον συνδρομὴν εἰς τὴν χήραν διὰ τὸ ἔτος, καθ' ὃ αὐτὸ τὸ καθήκον καὶ ὁ νόμος τῇ ἐπιβάλλει νὰ μένῃ ἄγαμος, πενθοῦσα τὸν σύζυγόν της. 20 (1860).

§ 9

Κατὰ κανόνα, ἡ μεταξὺ συζύγων δωρεά, συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἀπαγορεύεται (Ν. 1, 2 καὶ 3 Π. 24. 1), μόνον δὲ εἰς ἐξαιρετικὰς παρὰ τοῦ νόμου προνοουμένας περιπτώσεις ἐπιτρέπεται. 227 (1862).

Ἀπαγορεύονται καὶ τὰ ὑποκρύπτοντα δωρεὰν συναλλάγματα μεταξὺ συζύγων (Ν. 1, Ν. 3 πρ. Ν. 6 § 5 καὶ 6 Π. 24. 1).

322 (1863) 98 (1866).

Συμβόλαιον, περιέχον δωρεὰν τοῦ συζύγου πρὸς τὴν σύζυγόν του, δύναται νὰ προσβληθῇ παρὰ τῶν δανειστῶν τῆς συζύγου του καὶ ζῶντος ἔτι αὐτοῦ, ὡς ἄκυρον, διότι ὡς ὁ δωρητὴς ἠδύνατο ν' ἀνακαλέσῃ

ἐν παντὶ καιρῷ τὴν δωρεάν, οὕτω καὶ οἱ δανεισταὶ αὐτοῦ, οἱ ἐξα-
σχοῦντες τὰ δικαιώματα τοῦ ὀφειλέτου των. 235 (1857).

Δὲν ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ νόμου νὰ γίνη ἀγοραπωλησία μεταξὺ
συζύγων, ἀπαγορευομένης μόνον τῆς λόγῳ δωρεᾶς ἐπὶ ἐλάσσονι τι-
μήματι πωλήσεως. 208 (1861).

Ὅταν τὸ διδόμενον εἰς ἀντικατάστασιν προικῶς ᾔνε μείζονος
ἄξιας τοῦ προικῶς, τὸ περιπλέον τῆς ἄξιας εἶνε δωρεά, μόνον ἐὰν
ἐγένετο μετὰ προθέσεως δωρεᾶς, διότι τοιαύτη δωρεὰ ὑπάρχει, κατὰ
νόμον, ὅταν ἐν γνώσει ποιηταί τις, ἄνευ ὑποχρεώσεως, ἐλάττωσιν
τῆς περιουσίας του, μεταβιβάζων αὐτὴν εἰς ἄλλον Ν. 1 § 1 Π.
(12. 6) καὶ Ν. 53 Π. (50. 17).

101 (1854) 92 (1859) 269 (1866) 37 (1873).

§ 10

Κατὰ νόμον (Ν. 9 § 2 Π. 24. 1, Ν. 26 § 2 καὶ Ν. 29 § 2
Π. 33. 4 Ν. 32 Β. 30. 28, § 18 Ἀρμ. 14. 4, Ν. 10 καὶ 24
Κώδ. (5. 16), ἡ παρὰ τῆς συζύγου πρὸς τὸν σύζυγον αὐτῆς συνε-
στῶτος τοῦ γάμου γενομένη ἔνεκα θανάτου δωρεὰ τῆς προικὸς αὐ-
τῆς ἔρρωται, μὴ ἀνακληθεῖσα, ζώσης τῆς συζύγου.

367 (1855) 71 (1874).

Ναὶ μὲν αἱ συνεστῶτος τοῦ γάμου γενομέναι μεταξὺ τῶν συζύ-
γων δωρεαὶ εἰσὶν ἄκυροι καθ' ἑαυτάς, ἰσχυροποιοῦνται ὅμως, ἐὰν ὁ
δωρεοδότης τελευτήσῃ χωρὶς ν' ἀνακαλέσῃ τὴν δωρεάν. 116 (1864).

Καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι ἡ εἰς ἀντικατάστασιν προικῶς κτήματος δο-
θεῖσα οἰκία ἦτο ἀνωτέρας ἄξιας τοῦ πωληθέντος κτήματος τῆς συ-
ζύγου, οὐχ ἤττον ἐκ τῆς σιωπῆς τοῦ παραχωρήσαντος τὸ εἰς ἀντι-
κατάστασιν δοθέν, μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, καὶ τῆς ἄνευ ἐπιφυλά-
ξεώς τινος παραχωρήσεως πρὸς τοῦτο ὁλοκλήρου τῆς οἰκίας, ἀρκούν-
τως συναγεται τὸ συμπέρασμα, ὅτι διὰ τὸ περιπλέον τῆς διαφορᾶς
τῆς ἄξιας, ὁ σύζυγος, ὁ τὴν ἀντικατάστασιν ἐνεργήσας, ἐσκόπει νὰ
ποιήσῃ πρὸς τὴν σύζυγόν του δωρεάν, ἥτις κυροῦται διὰ τοῦ μετὰ
ταῦτα ἐπελθόντος θανάτου του, ἄνευ ἀνακλήσεως τῆς δωρεᾶς (Ν. 10
Κ. 5. 16, Β. 38 (30. 1), ἡ δὲ κύρωσις αὕτη ἀνατρέχει εἰς τὸν χρό-
νον, καθ' ὃν κατὰ πρῶτον ἐγένετο αὕτη (Ν. 25 Κώδ. 5. 16).

101 (1854) 92 (1859) 37 (1873).

Ἐκτὸς ἐὰν ἀποδεικνύηται, ὅτι ἡ δωρεὰ αὕτη ἐγένετο ὑπὸ τοῦ συζύγου, ἐπὶ καταδολιεύσει τῶν δανειστῶν αὐτοῦ, ἢ τὸ εἰκονικὸν τῆς δωρεᾶς.
101 (1854) 92 (1859).

Ἐπὶ δωρεῶν μεταξὺ συζύγων μεταβιβάζεται ἡ κυριότης τοῦ δωρηθέντος πρὸς τὸν δωρεοδόχον ἄνευ παραδόσεως (Νεαρά 162 κεφ. 1 § α'), ἐπομένως, κυρουμένης τῆς δωρεᾶς διὰ τοῦ θανάτου τοῦ δωρητοῦ, καὶ ἄνευ τῆς παραδόσεως, δικαιούται ὁ δωρεοδόχος νὰ διεκδικήσῃ τὸ δωρηθὲν ἀκίνητον.
37 (1873).

§ 11

Ἐὰν ἐκ τῶν δωρηθέντων ἐκ μέρους τοῦ συζύγου χρημάτων ἀγοράσῃ ἡ σύζυγος ἀκίνητον, δύναται νὰ ζητήσῃ ὁ σύζυγος τὸ καταβληθὲν πρὸς ἀγορὰν τίμημα, ἐκτὸς ἐὰν τὸ κτῆμα δὲν ἡλαττώθῃ τὴν ἀξίαν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, ὅτε ἐπιζητεῖται ἡ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἀξία· Ν. 7 § 3 Π. (24. 1) Βασ. 7. (30. 1).
182 (1855).

Ἡ παρὰ τοῦ συζύγου ὑποθήκευσις πρὸς τρίτον τοῦ πρὸς τὴν σύζυγον αὐτοῦ δωρηθέντος ἀκινήτου θεωρεῖται ἀνάκλησις τῆς δωρεᾶς· Ν. 12 Κώδ. (5. 16).
227 (1862).

Κατὰ τὴν Νεαράν 162 κεφ. 1, καὶ ἂν ἐνεχυριάσῃ ἡ ὑποθηκεύσῃ ὁ δωρητὴς τὸ δωρηθὲν ἤδη πρὸς τὴν σύζυγόν του, δὲν συνάγεται ἐκ τῆς ὑποθηκεύσεως ταύτης σκοπὸς ἀνακλήσεως τῆς δωρεᾶς. 37 (1873).

§ 12

Κατὰ τὸν Νόμον (48 Βασ. 30. 1), «ἐὰν ἔχῃ τινὰ ἡ γυνὴ καὶ οὐ δύναται δεῖξαι πύθεν ἔσχεν αὐτά, ταῦτα καὶ χωρὶς ἐτέρας τινὸς ἀποδείξεως ἐκ τοῦ ἀνδρὸς δοκεῖ ἔχειν καὶ τοῦ ἀνδρὸς λογίζονται πράγματα».
182 (1855) 51 (1864).

Ταῦτα δὲ ὡς δωρεὰν δοθέντα τῇ γυναικὶ δύναται ν' ἀπαιτήσῃ ὁ σύζυγος. (45 Βασ. 30. 1).
182 (1855).

Ἐν περιπτώσει καταβολῆς, ἂν ἀμφισβητηθῇ, ὅτι τὰ καταβληθέντα ὑπὸ τῆς συζύγου χρήματα ἀνήκον αὐτῇ, ἐφαρμόζεται τὸ Μουκιανὸν τεκμήριον, καθ' ὃ, συνεστῶτος τοῦ γάμου, πᾶν ὃ, τι ἀπεκτήθη ὑπὸ τῆς συζύγου θεωρεῖται ὡς διὰ χρημάτων τοῦ ἀνδρὸς ἀποκτηθὲν, ἄχρις οὗ ἐκείνη ἀποδείξῃ τούναντίον.
210 (1871).

Κατὰ τὸν Ν. 51 Π. (24. 1), διαρχοῦντος τοῦ γάμου ὃ, τι εὗρί-

σκεται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ συζύγου θεωρεῖται, μέχρις ἐναντίας ἀποδείξεως, ὡς ἰδιοκτησία αὐτοῦ καὶ ὡς παρ' αὐτοῦ ἀποκτηθέν.

201 (1860) 91 (1863).

Τὸ μεταξὺ συζύγων συμβόλαιον (περὶ ἀγοραπωλησίας) ἀποδεικνύει μὲν ἀπέναντι τῶν τρίτων τὸ γεγονὸς τῆς συμφωνίας, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὸ σπουδαῖον αὐτῆς, οὐδ' ὅτι ἡ σύζυγος δι' ἰδίων χρημάτων τῆς ἡγόρασε τὸ ἐπίδικον κτῆμα. Ὅθεν, τὸ Δικαστήριον, ἐν ἀμφισβητήσει, διατάσσει ἀποδείξεις περὶ τῆς σπουδαιότητος τῆς συμφωνίας (400 Πολ. Δικ.), διότι, κατὰ Ν. 51 Π. (24. 1) Ἀρμ. § 10 (4. 9), τὰ τῆς συζύγου πράγματα κινητὰ ἢ ἀκίνητα θεωροῦνται ὡς ἀνήκοντα τῷ συζύγῳ, ἐκτὸς ἂν αὕτη ἀποδείξη πόθεν ἐκτήσατο αὐτά.

263 (1852).

Κατὰ τὸν Ἀρμενόπουλον (§ 36, Γ. γ), τὸ ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἀγορασθὲν καὶ παραδοθὲν αὐτῇ πρᾶγμα θεωρεῖται μὲν, δυνάμει τοῦ Μουκιανοῦ τεκμηρίου, ὡς ἀποκτηθὲν διὰ χρημάτων τοῦ συζύγου, μέχρις ἐναντίας ἀποδείξεως, ὁ σύζυγος ὅμως, ἐν ἐλλείψει τῆς ἀποδείξεως ταύτης, δὲν καθίσταται διὰ τοῦτο κύριος τοῦ πράγματος, ἀλλ' ἔχει μόνον προσωπικὴν κατὰ τῆς συζύγου περὶ ἀποδόσεως τοῦ τιμῆματος ἀπαίτησιν.

302 (1865).

Κατὰ τοῦ Μουκιανοῦ τεκμηρίου συγχωρεῖται τῇ συζύγῳ ἐναντία ἀπόδειξις.

232 (1855) 91 (1863) 51 (1864) 302 (1865) 210 (1871).

Τὰ συνεστῶτος τοῦ γάμου ἀποδοδεδειγμένως ἀποκτηθέντα διὰ τῆς προσωπικῆς ἐργασίας καὶ δι' ἰδίων χρημάτων τῆς γυναικὸς εἶνε ἰδιοκτησία αὐτῆς καὶ οὐχὶ τοῦ συζύγου τῆς.

107 (1852).

§ 13

Τὰ μεταξὺ συζύγων συμβόλαια δὲν ἰσχύουσιν ἀπέναντι τρίτων.

27 (1846).

Δὲν εἶνε ἀληθές, ὅτι ὁ νόμος τεκμαίρεται εἰκονικὸν πᾶν μεταξὺ συζύγων συμβόλαιον.

369 (1855).

Ἡ ὁμολογία τοῦ συζύγου περὶ ὀφειλῆς πρὸς τὴν σύζυγον αὐτοῦ, ἀμφισβητουμένη ὑπὸ τῶν δανειστῶν τοῦ ἀνδρός, δὲν ἐξαρκεῖ εἰς ἀπόδειξιν ταύτης, διότι, κατὰ τοὺς Ν. 51 Π. (24. 1) Ν. 6 Κώδ. (5. 16) καὶ 48 Βασ. (30. 1), λογίζεται δωρεά, καὶ ἐπομένως ὀφείλει ἡ

σύζυγος νὰ προσαγάγῃ δι' ἄλλων νομίμων μέσων τὴν ἀπόδειξιν.
235 (1857).

Τὸ ἀντικατασταθὲν ἄρθρον 192 τοῦ Ἰονίου Κώδικος δὲν ἀπαγορεύει ἅπαντα ἐν γένει τὰ μεταξὺ συζύγων συμβόλαια, ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνα, ἅτινα ἡ γυνὴ συνάπτει πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἀνδρός μετ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ἢ καὶ μετὰ τρίτων· τοῦτο δὲ προκύπτει ἀριθμητικῶς εἴτε ἐκ τῆς οἰκονομίας τοῦ συνόλου τοῦ μνημονευθέντος ἄρθρου, εἴτε ἐκ τοῦ ὑποκειμένου τῆς διατάξεώς του (ἡ γυνή), ἐξ οὗ ἄρχεται καὶ εἰς ὃ φυσικῇ τῇ λόγῳ ἀναφέρεται ἅπαντα ἡ διάταξις, εἴτε ἐκ τῶν διαφορῶν φράσεων τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου («καὶ παράφερνα ἂν ἔχη καὶ ἄδειαν παρὰ τοῦ ἀνδρός ἂν ἔλαβεν, ὡς οὐδὲ μετὰ τρίτου πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἀνδρός»), αἵτινες ἐπίσης τὴν γυναῖκα μόνον ἔχουσιν ὑπ' ὄψιν, ὡς χρῆζουσιν τῆς ἰδιαζούσης προστασίας τοῦ νόμου, ἕνεκα τῆς φυσικῆς αὐτῆς αἰσχυρίας ὡς πρὸς τὰς μετὰ τοῦ συζύγου σχέσεις της· ἂν δὲ τὸ ἄρθρ. 199 τοῦ Ἰον. Κώδ. παρέχῃ δικαίωμα *an à προτείνωσι τὴν ἐπὶ τῆς ἐλλείψεως τοιαύτης ἀδείας*», δὲν ὑπαινίσσεται τὸ ἀπώτερον ἄρθρ. 192, ἀλλὰ τὰ ἐπόμενα καὶ ἀμέσως προηγούμενα αὐτοῦ 193—198, τὰ πραγματευόμενα περὶ ἐλλείψεως τῆς συναινέσεως τοῦ συζύγου ἐπὶ τῶν μετὰ τρίτου συμβολαίων τῆς γυναικός, ὡς καὶ τὸ ἄρθρ. 225 Γαλλ. Κώδ., ἐξ οὗ ἐλήφθη τὸ ἄρθρ. 199, ὑπαινίσσεται τὰ ἀντιστοιχοῦντα ἄρθρα 218—224 Γαλλ. Κώδ., ἐνῶ τὸ ἄρθρ. 192, ὃν πρόσθετον ἐν τῷ Ἰονίῳ Κώδ. καὶ ἄλλου εἶδους διατάξεις διαλαμβάνον, δὲν ἔχει σχέσιν πρὸς τὸ ἄρθρ. 199, ὅπερ ἀποτελεῖ συνέχειαν καὶ ἀναγκαίαν συμπλήρωσιν τῶν περὶ ἐλλείψεως τῆς ἀδείας τοῦ ἀνδρός διατάξεων τοῦ Γαλλ. Κώδικος.
204 (1871).

Συμβόλαιον, δι' οὗ ἡ σύζυγος παρητήθη τῆς κατὰ τοῦ συζύγου τῆς ἀπαιτήσεως αὐτῆς περὶ διατροφῆς καὶ προμηθείας εἶνε ἄκυρον, κατὰ τὸ ἄρθρ. 192 Ἰονίου Κώδ., καθ' ὃ, συνεστῶτος τοῦ γάμου, οὐδεμία σύμβασις μεταξὺ τῶν συζύγων, ἔστω καὶ κεχωρισμένων ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης, ἰσχύει.
164 (1873)

§ 14

Κατὰ τοὺς Ν. 28, 17, 18 καὶ 19 Π. (11. 7), τὰ ἔξοδα τῆς κηδείας βρύνουσι τὴν προῖκα, ὃ δὲ μὴ λαθὼν προῖκα ὀφείλει νὰ κηδεύσῃ τὴν σύζυγον, οὐδεμίαν καταλιποῦσαν περιουσίαν, ἂν ὁ πατὴρ αὐτῆς ἦνε ἐνδεής· ὅθεν, προκειμένου περὶ ἀποδόσεως τῆς προί-

κὰς εἰς τοὺς κληρονόμους τῆς συζύγου, οὗτοι ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν
δαπάνην τῆς κηδείας.

125 (1885).

§ 15

Ἡ περὶ ἀκυρώσεως γάμου πρότασις δύναται νὰ γίνη ἢ δι' ἰδιαι-
τέρας καὶ ἀνεξαρτήτου ἀγωγῆς ἢ κατ' ἐνστάσιν, κατὰ τὴν περὶ δια-
τροφῆς δίκην.

241 (1867).

Γάμος δὲν ὑφίσταται ἄνευ τῆς συναινέσεως τῶν πρὸς τοῦτο συνερ-
χομένων, ἢ, ἂν ὧσιν ἀνήλικοι, τῶν ἐκπροσωπούντων αὐτοὺς νομίμως
Ν. 2 Π. (23. 2) καὶ Βασ. 2 (28. 4)· ἡ παραβίασις δὲ τῶν νόμων
τούτων ὀφείδει δικαίωμα πρὸς ἀγωγὴν εἰς πάντας ἐκείνους, ὧν ἡ συναί-
νεσις, κατὰ νόμον, ἀπαιτεῖτο πρὸς σύναψιν ἐγκύρου γάμου, διότι πᾶν
δίκαιον, ἀνεγνωρισμένον ὑπὸ τῶν νόμων, ἔχει ἀναγκαίως σκοπὸν τοῦ
τὴν ἀγωγὴν· ὅθεν, ὁ πατὴρ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι ἔχει ἀγωγὴν πρὸς ἀκύ-
ρωσιν τοῦ ἄνευ τῆς συναινέσεως αὐτοῦ συναφθέντος γάμου τῆς ἀνηλί-
κου θυγατρὸς του· τὸ τοιοῦτο δὲ πρὸς ἀγωγὴν τοῦ πατρὸς δικαίωμα
οὐδαμῶς ἐπηρεάζεται ἐκ τῆς ἐν ἄρθρῳ 16 διατάξεως τοῦ καταστα-
τικοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου νόμου, ἧτις ἀπένειμε ἀπλῶς τοιοῦτο δι-
καίωμα καὶ τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἀρχῇ, καθ' ὠρίσμένας ὁμῶς ἐκάστοτε
περιπτώσεις.

218 (1886).

Κατὰ τὸν νόμον, ἀπαγορεύεται ἡ λύσις τοῦ γάμου συναινέσει τῶν
συζύγων (Ἀρμ. 4. 15. § 11). Καὶ ἐπὶ ἀκυρώσεως γάμου λόγῳ
βίας, λαβούσης χώραν κατὰ τὴν σύναψιν αὐτοῦ, ὡς καὶ ἐπὶ διαζυ-
γίου, ἡ ὁμολογία τοῦ ἐτέρου τῶν συζύγων δὲν ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν,
διότι θὰ διελύετο ὁ γάμος συναινέσει τῶν συζύγων, ἀλλὰ δεόν ν' ἀπο-
δειχθῇ ἡ βία ὑπὸ τοῦ προτείναντος αὐτήν. Ἡ ἀπόδειξις δὲ αὕτη δια-
τάσσεται καὶ ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου (Πολ. Δικ. 685).

279 (1865) 209 (1881).

Ἡ ποινικὴ περὶ μοιχείας ἀπόφασις, ἡ δεχομένη τὴν ὑπαρξίν γά-
μου μεταξὺ δύο προσώπων, χωρὶς νὰ λάβῃ ἀφορμὴν νὰ ἐξετάσῃ
ὅλους τοὺς λόγους, ὧν καὶ εἰς ἥρκει νὰ καταστήσῃ τὸν γάμον ἀνύ-
παρκτον, κατὰ νόμον, ὡς οὐδενὸς ἀντιταχθέντος τότε, οὐδὲν πλέον
ἐδίδασκεν ἢ ὅτι ὑφίστατο φαινόμενος γάμος μεταξὺ τῶν δύο ἐκείνων
προσώπων, καὶ δὲν ἀποτελεῖ ἡ ἀπόφασις αὕτη δεδικασμένον, ἀλλ' ἀ-
πεναντίας δύναται ὁ ἔχων νόμιμον συμφέρον ν' ἀποδείξῃ τὸ ἄκυρον
καὶ ἀνύπαρκτον τοῦ γάμου τούτου.

115 (1868).

ΔΑΝΕΙΟΝ¹

Π ε ρ ῖ λ η ψ ι ς.

- § 1. Πότε ὑπάρχει δάνειον.—Ἰδιαίτεροι συμφωνίαι.
 § 2. Ἀντικείμενον τῆς τοῦ δανείου συμβάσεως.
 § 3. Ἐξόφλησις τοῦ δανείου.
 § 4. Νόμος 28 τοῦ Δ' Ἰονίου Κοινοβουλίου.

§ 1

Ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι τὸ Δημόσιον δὲν ὀφείλει νὰ ἀποδώσῃ αὐτὰ ταῦτα τὰ κατατεθέντα παρ' αὐτῷ ὑπὸ ἰδιώτου χρήματα (ὧν τῷ ἐπετράπη ἡ χρήσις), ἀλλ' ἕτερα, ἔπεται, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει παρακαταθήκη, ἀλλὰ δάνειον (Ν. 24 Β. 13. 2 Ν. 9 § 9 Π. 12. 1), συνεπῶς δέ, ὅτι ὁ κίνδυνος τῶν ληφθέντων χρημάτων ὅρᾳ τὸ Δημόσιον. 303 (1866).

Ἡ σύμβασις, δι' ἧς Τράπεζα τις λαμβάνει παρ' ἰδιώτου ποσὸν τι νομισμάτων, οὐχὶ ἐπὶ τῇ ὑποχρεώσει, ὅπως παραφυλάττῃ καὶ ἀποδῶσῃ ταῦτα αὐτούσια, ἀλλ' ἐπὶ τῇ ὑποχρεώσει ἀποδόσεως ἴσης ποσότητος τοῦ αὐτοῦ εἶδους καὶ ποιότητος, γενομένη οὕτω κυρία τῶν χρημάτων, εἶνε δάνειον καὶ οὐχὶ παρακαταθήκη (Ἰον. Κώδ. 1742 καὶ 1762). 20 (1877).

Ἡ συμφωνία μεταξὺ δανειστοῦ καὶ ὀφειλέτου, ὅπως νέμῃται ὁ πρῶτος τὴν οἰκίαν τοῦ δευτέρου, ἀντὶ δὲ τῶν τόκων κατοικῇ ἐν αὐτῇ, εἶνε νόμιμος (Βασ. 23, 3, 62 καὶ 25, 3, 8), ἐὰν ὅμως ἐκμισθώσῃ τὴν οἰκίαν ταύτην εἰς ἄλλον, ὀφείλει τὸ πλεονάζον τοῦ μισθώματος ἐκ τοῦ ποσοῦ τοῦ νομίμου τόκου νὰ προσλογίσῃ εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦ δανείου. 106 (1869).

§ 2

Κατὰ νομικὸν κανόνα, ἐπὶ δανεισμοῦ χρημάτων, ἀντικείμενον τῆς συμβάσεως εἶνε οὐχὶ τὰ δανειζόμενα νομίσματα, ἀλλ' ἡ ἀξία, ἣν ταῦτα ἀντιπροσωπεύουσι, διότι προορισμὸς τοῦ νομίσματος εἶνε νὰ χρησιμεύῃ ὡς ἀντάλλαγμα πασῶν τῶν ἄλλων ἀξιών, ἄρα, κατὰ τὴν ἀρχὴν ταύτην, ὁ δανειζόμενος ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ τῷ δανειστῇ τὴν δανεισθεῖσαν ἀξίαν εἰς τὸ αὐτὸ ἢ ἄλλο εἶδος τοῦ δανεισθέντος νο-

¹ Ὁρ. καὶ Δ. Τόκος.

μίσματος ἐκ τῶν νομίμως κυκλοφορούντων κατὰ τὴν ἀπόδοσιν, σχετικῶς πρὸς τὴν ἐν χρήσει νόμιμον νομισματικὴν μονάδα, ἥτις, φυσικῶ τῷ λόγῳ, ἀποτελεῖ τὸ μέτρον τῆς διατιμῆσεως τῶν κυκλοφορούντων νομισμάτων καὶ κατ' αὐτὴν κανονίζονται πᾶσαι αἱ λοιπαὶ ἀξίαι· τῶν ἀρχῶν δὲ τούτων δὲν φαίνεται ἀπομακρυνθεῖς ὁ Ἰόνιος Κῶδιξ, ὡς συνάγεται ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 1745, ἥτις προδήλως κεῖται ἐν τῷ νόμῳ ὡς ἐξαίρεσις, διότι ἀφοῦ ὁ νόμος διατάσσει, ὅτι ἐκ τῆς εἰδικῆς τῶν μερῶν συμφωνίας ἐξαρτᾶται ἡ δι' ὁμοειδῶν νομισμάτων ἀπόδοσις τοῦ δανείου, ἔπεται, ὅτι μὴ ὑπάρχοντος τοιούτου εἰδικοῦ συμφώνου, ἡ ἀπόδοσις δύναται, κατὰ νόμον, νὰ γίνη καὶ δι' ἄλλων νομισμάτων μὴ ὁμοειδῶν, ἄλλως δέ, ἂν ἡ προμνησινευθεῖσα διατάξις τοῦ ἄρθρ. 1745 ἦτο ταυτόσημος τῇ τοῦ 1742, θ' ἀπέβαινε ὅλως περιττὴ ὡς ἀπλὴ ἐκείνου ἐπανάληψις· ἄρα, ὁ νόμος ἐν τῇ καταβολῇ πρὸ πάντων ἔχει ὑπ' ὄψιν οὐχὶ τὸ δανεισθὲν εἶδος τῶν νομισμάτων, ἀλλὰ τὴν ἀξίαν αὐτῶν· τοιαύτη δὲ δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ ἄλλη (προκειμένου μάλιστα περὶ ξένων νομισμάτων νομίμως ἐν τῷ Κράτει κυκλοφορούντων) ἢ ἡ τῆς νομίμου διατιμῆσεως, ἀφοῦ ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦτον κηρύσσει αὐτὰ δεκτὰ εἰς τὸ κράτος ὁ νομοθέτης, εἰς ταύτην δὲ προφανῶς ἀποβλέπουσι καὶ οἱ συμβαλλόμενοι, ὡς κοινῶς παραδεδεγμένην καὶ μὴ ὑποκειμένην εἰς τὸν κυματισμὸν τῆς ἀγορᾶς, ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας. Ὅθεν, κατὰ ταῦτα, ὁ δανεισθεὶς, ἀποδίδων τὰ δοθέντα αὐτῷ νομίσματα, ὀφείλει νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἐν τῷ μεταξὺ ὑποτιμηθεῖσαν διατετιμημένην αὐτῶν ἀξίαν, σχετικῶς πρὸς τὴν ἐν χρήσει νομισματικὴν μονάδα τοῦ Κράτους, ἥτοι τὴν δραχμὴν, ἀφοῦ δὲν ἐγένετο συμφωνία περὶ ἀποδόσεως ὁμοειδῶν νομισμάτων.

20 (1877).

§ 3

Οὐδεὶς νόμος ἀπαιτεῖ ἐπίσημον ἀπόδειξιν τοῦ δανειστοῦ περὶ τῆς ἐξοφλήσεως, εἴτε ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου, εἴτε ὑπὸ τοῦ ἐντολοδόχου τούτου ἐκτελεῖται ἢ ἐξόφλησις, οὔτε ἀπαιτεῖται ὑπὸ νόμου τινὸς ἡ συναίνεσις τοῦ δανειστοῦ, καθ' ὃν χρόνον ὁ ὀφειλέτης του ἐντέλλεται τινι, ὅπως ἐξοφλήσῃ τὸν δανειστήν του.

17 (1860).

Καταργηθέντος διὰ τοῦ 28 Νόμου τοῦ Δ' κοινοβουλίου ὡς πρὸς τὰς νήσους Κέρκυραν καὶ Παξοὺς τῶν ἄρθρ. 4 καὶ 7 τοῦ 22 Νόμου τοῦ Α' Ἰονίου Κοινοβουλίου, ὑπεβλήθησαν καὶ τὰ πρὸς τοὺς χω-

ρικούς δάνεια εἰς τὰς περιοριστικὰς τοῦ Νόμου 22 διατάξεις.

Κατὰ τὸν Ν. 22 τοῦ Α' Κοινοβουλίου (ἄρθρ. 14 ἐδ. β'), τὰ περιέχοντα παράβασιν τοῦ αὐτοῦ νόμου ἔγγραφα θέλουσι κηρύττεσθαι αὐτοδικαίως ἄκυρα παρὰ τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ βλαφθέντος διαδίκου.

15 (1868).

ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟΝ¹

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ψ Ι Σ.

- § 1. Ἀποφάσεις, ἀποτελοῦσαι δεδικασμένον.
- § 2. Ἰσχὺς τοῦ δεδικασμένου.
- § 3. Δικαίωμα καὶ ἀντικείμενον, περὶ οὗ τὸ δεδικασμένον.
- § 4. Τὸ δεδικασμένον ὡς πρὸς τοὺς τρίτους.

§ 1

Ἐὰν διὰ τοῦ συνυποσχετικοῦ δὲν συνεφωνήθῃ πρόστιμον, δὲν ἔπεται, ὅτι ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις ἐκτελεῖται ἀναγκαστικῶς ἢ παράγει τὴν ἔνστασιν τοῦ δεδικασμένου, διότι ὁ μὲν Ν. 27 § 2 Π. (4. 8), ὀρίζων, ὅτι εἴτε δικαία, εἴτε ἄδικος ἐστὶν ἡ τῶν αἵρετῶν κριτῶν ἀπόφασις ἐμμένειν αὐτῇ δεῖ, ἐννοεῖ, ὅτι δὲν ὑπάγεται εἰς ἐκκλήσιν ἢ ἄλλο ἔνδικον μέσον, τοῦτο δὲ γίνεται σαφέστερον καὶ ἐκ τῆς § 7 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἣτις ὀρίζει, ὅτι ὁσάκις δὲν συνεφωνήθῃ πρόστιμον διὰ τοῦ συνυποσχετικοῦ, ὁ μὴ ἐμμένων εἰς τὴν διαιτητικὴν ἀπόφασιν ἐνάγεται ἀορίστως, τοῦτ' αὐτὸ δὲ ὀρίζει καὶ ὁ Ἀρμ. 60 (Α. 4). Ἐκ τούτων δὲ καὶ ἐκ τῆς Διατ. 53 Βασ. (7. 2) γίνεται δῆλον, ὅτι ἡ τοιαύτη ἀπόφασις τῶν διαιτητῶν οὔτε δικαίωμα ἐνστάσεως δεδικασμένου παράγει, μὴ ὑπάρχοντος συμπεφωνημένου προστίμου.

80 (1846).

§ 2

Ὅπως ἀντιταχθῇ νομίμως ἡ ἔνστασις τοῦ δεδικασμένου, δεόν νὰ ὑπάρχῃ ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα παρὰ δικαστηρίου ἢ δικαστοῦ, ἔχοντος δικαστικὴν ἐξουσίαν Ν. 1 Π. (42. 1) Ἀρμ. (1. 4). 43 (1847).

Τὸ ὑπὲρ τοῦ προκτήτορος τελεσιδίκως δεδικασμένον δικαιοῦται νὰ ἐπικαλεσθῇ ὁ ἀγοραστής, μὴ ἔχων ἀνάγκην τῆς ἐκχωρήσεως τῆς

¹ Ὅρ. καὶ Μέρος Α' σελ. 259 ἐπ.

ἀγωγῆς τοῦ πωλητοῦ· Βασιλ. 10 καὶ 11 (51. 2) Βασιλ. 25 § 7 (42. 3). 220 (1856).

§ 3

Ἐὰν ἐνοικιαστὴς δικαιώματος ἐπικαρπίας ἐκκλησιαστικῶν γαιῶν ἐνήγαγέ τινα ὡς καλλιεργητὴν τοιούτων γαιῶν καὶ προσεπεκάλεσεν εἰς ὑποστήριξιν καὶ τὸ ἐνοικιάσαν Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον, ὃ δὲ ἐναγομένος, ὀρκισθεὶς, ὅτι δὲν ἐκαλλιεργήσε τοιαύτας γαίας, ἀπηλλάγη τῆς δίκης, ἀπορριφθείσης τῆς κατ' αὐτοῦ ἀγωγῆς, ὑπάρχει δεδικασμένον καὶ ὡς πρὸς τὸ προσεπικληθὲν Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον, ἀφοῦ ὁ προσεπικαλέσας δὲν ἐστήριξε τὴν προσεπικλήσιν αὐτοῦ καὶ εἰς τὸ ὅτι τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον ἐπέδειξεν αὐτῷ εἰδικῶς τὰς ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου καλλιεργημένας γαίας ὡς ἐκκλησιαστικὰς, ὅτε ἡ προσεπικλήσις τοῦ ἐνοικιαστοῦ, καὶ μετὰ τὸν ὄρκον τοῦ ἐναγουμένου, θὰ παρεῖχε δικάσιμον ἀντικείμενον. 420 (1878).

Κατὰ τὸν Ν. 9 § 2 Π. (44. 2), ἡ τοῦ δεδικασμένου ἔνστασις οὔτε ὠφελεῖ, οὔτε βλάπτει τὸν τρίτον, ὅστις πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς δίκης ἔχει ἀποκτήσει δικαιώματα ἐπὶ τοῦ δικαζομένου πράγματος.

103 καὶ 218 (1855).

Ἡ κατὰ τινος τελεσιδικία ὑποχρεοῖ μόνον τοὺς μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς δίκης διαδόχους αὐτοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς προγενεστέρους Ν. 11 § 10 Π. (44. 2)· ἐπομένως, ὄντος τοῦ ὑποθηκικοῦ δικαιώματος τοῦ ἐνυποθήκου δανειστοῦ προγενεστέρου τῆς δίκης περὶ ἀκυρώσεως τῆς πώλησεως, δυνάμει τῆς ὁποίας ὁ ἀγοραστὴς ὑπέβαλεν εἰς ὑποθήκην τὸ κτῆμα, ἡ ἀκυρώσασα τὴν πώλησιν ταύτην ἀπόφασις δὲν ἀποτελεῖ δεδικασμένον κατὰ τοῦ ἐνυποθήκου δανειστοῦ. 136 (1860).

Κατὰ τὸν Ν. 11 § 10 καὶ Ν. 9 § 2 Π. (44. 2), ὅταν ἡ κατὰ τοῦ δικαιοπαρόχου περὶ διεκδικήσεως δίκη ἤρξατο βραδύτερον τῆς εἰδικῆς διαδοχῆς, τὸ οὕτω κτηθὲν δεδικασμένον κατὰ τοῦ δικαιοπαρόχου, δὲν ἰσχύει καὶ κατὰ τοῦ εἰδικοῦ διαδόχου. 272 (1891).

Τὸ δεδικασμένον ἰσχύει κατ' ἐξαίρεσιν, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῶν Ν. 2. Κ. (4. 36) Ν. 9 § 2. Ν. 11 § 3, 9 καὶ 10. Ν. 28 καὶ Ν. 29 § 1 Π. (44. 2) Ν. 13 Π. (42. 1) καὶ ἄρθρ. 867 τῆς Πολ. Δικονομίας, κατ' ἀμφοτέρω τὰ ἀποτελεσμάτα αὐτοῦ, τὴν τε ἔνστασιν καὶ τὴν ἀγωγὴν, καὶ ὡς πρὸς τοὺς εἰδικοὺς διαδόχους τῶν διαδίκων, ὡς τοιοῦτοι δὲ ὀρίζονται οἱ πρὸς οὓς ἐκ μέρους τοῦ διαδί-

κου κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δίκης ἢ μετὰ τὸ πέρας αὐτῆς τὸ ἐπίδικον δίκαιον μεταβιβάζεται. Μὴ χωρούσης ὁμως διαδοχῆς ἐν τῇ νομῇ, Ν. 23, Ν. 30 § 5 Π. (41. 2) Ν. 13. § 1, Ν. 34 Π. (41. 3) Ν. 2 § 15 καὶ 16 Ν. 13 § 1 Π. (41. 4), ἔπεται, ὅτι ἡ ἐν δίκῃ περὶ νομῆς τελεσιδίκος ἀπόφασις ἢ διατάττουσα τὴν ἐξ αὐτῆς ἀποβολὴν τοῦ ἐναγομένου εἶνε ἀνεπίδεκτος ἐκτελέσεως κατὰ τοῦ εἰς ὃν μετεβιβάσθῃ τὸ κτῆμα ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου. 317 (1891) 136 (1893).

§ 4

Καθ' ὃ προκύπτει ἐκ τῶν Νόμων 3, 7 § 4, 12, 13 καὶ 14 Π. (44. 2) καὶ τῆς ἀντιστοιχοῦσης 11 διατάξεως τῶν Βασιλικῶν (51. 2) καὶ τοῦ ἄρθρ. 274 Πολ. Δικονομίας, τελεσιδικία ὑπάρχει τότε μόνον, ὅταν περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, ὡς ἐκ τοῦ αὐτοῦ πράγματος, μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων, κατὰ τὴν αὐτὴν ιδιότητα, πρόκηται νὰ ζητηθῇ τὸ αὐτὸ δίκαιον, ἐὰν ὁμως τὸ νομικὸν γεγονός, ὅπερ χρησιμεύει ὡς βάσις τοῦ ἀξιουμένου ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος δικαιώματος ἦνε διάφορον ἐν ἑκατέρᾳ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐγερθεῖσων ἀγωγῶν, δὲν ὑπάρχει ταυτότης τῆς διαφορᾶς. 140 (1890).

Κατὰ τὸν Ν. 207 Π. (50. 17), Ν. 65 § 2 Π. (36. 1) Ν. 1 Κώδ. (7. 64) καὶ ἄρθρ. 274 Πολ. Δικ., τὸ ὅπωςδήποτε δεδικασμένον θεωρεῖται ὡς ἀλήθεια καὶ πᾶσα κατ' αὐτοῦ περαιτέρω ἀπόφασις εἶνε ἄκυρος. Ἐπομένως, ἐὰν διὰ τελεσιδίκου ἀποφάσεως ἐπίδικασθῇ τόκος μέχρι ἐξοφλήσεως τοῦ κεφαλαίου, καίπερ ὑπερβαίνων τὸ διπλάσιον αὐτοῦ (τοῦ κεφαλαίου), ἡ τοιαύτη ἀπόφασις παράγει τὴν ἐνστασιν τοῦ δεδικασμένου, καὶ δὲν δύναται τὸ δικαστήριον μεταγενεστέρως νὰ περιορίσῃ τὸν τόκον τοῦτον μέχρι διπλασιασμοῦ τοῦ κεφαλαίου. 452 (1852).

Προκειμένου περὶ δεδικασμένου, οὐδεμία γίνεται ἐν τῷ νόμῳ διάκρισις πῶς ἐζητάσθῃ ἐν τῇ πρώτῃ δίκῃ τὸ ἀμφισβητηθὲν δικαίωμα, ἤτοι ἂν ἐζητάσθῃ ὡς κύριον ἢ ὡς παρεμπύπτον ζήτημα. Ν. 7 § 4 § 5 Π. (44. 2). 155 (1873).

Ἐὰν πρόκηται περὶ παροχῶν, ἔστω καὶ διαφόρων ἐτῶν (π. χ. μίσθισμα μετοχῶν), ἡ ἀπόφασις, ἡ δικάζουσα τελεσιδίκως περὶ τοῦ δικαιώματος ἀποτελεῖ δεδικασμένον καὶ ὡς πρὸς τὴν παροχὴν ἄλλου ἔτους. Ν. 10 καὶ 18 Π. (44. 1). 306 (1873).

Ἐὰν τελεσιδίκως ἀπορριφθῇ ἀνακοπή κατ' ἐπιταγῆς, ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν ἀποτελεῖ δεδικασμένον κατὰ τῆς ἐνστάσεως περὶ παραγραφῆς τῶν τόκων, ἐὰν τὸ ζήτημα τοῦτο τῆς παραγραφῆς ἢ τοῦλάχιστον τὸ περὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ὀφειλῆς δὲν ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον ἐπιμαχον, κατὰ τὴν δίκην ταύτην, διότι, κατὰ τὰ ἄρθρ. 1266 καὶ 1267 Ἰονίου Κώδ. καὶ 273 § 3 Πολ. Δικ., τὸ κῦρος τοῦ δεδικασμένου παρομαρτεῖ μόνον ταῖς δικαστικαῖς ἀποφάσεσιν ἐπὶ τῶν ἐν τῇ δίκῃ, ἐξ ὧν αὗται προῆλθον, ἀνακριθέντων ἀντικειμένων. 310 (1874).

Καίπερ καταστάσης τελεσιδίκου τῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς τὸ Δικαστήριον ἀπέρριψε τὴν περὶ διαζυγίου ἀγωγὴν, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι εἶνε ἀπαράδεκτος ὁ διὰ τῶν προτάσεων ὑποβληθεὶς λόγος, ὅτι ἡ ἐνάγουσα διενυκτέρευσε εἰς ξένην οἰκίαν (καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ἡ πρότασις αὕτη δὲν ἀποτελεῖ, κατὰ νόμον, λόγον διαζυγίου), ὁ ἐνάγων δὲν δεσμεύεται ἐκ τῆς ἀποφάσεως ταύτης νὰ ἐγείρῃ νέαν ἀγωγὴν, στηριζομένην ἐπὶ τοῦ λόγου τούτου. 213 (1876).

Ὅταν ἡ διεκδικητικὴ ἀγωγὴ, στηριζομένη ἐπὶ ὠρισμένου νομίμου λόγου κυριότητος, ἦτοι εἰς γενομένην μετὰ τῶν διαδίκων ἀδελφῶν διανομὴν καὶ εἰς τὴν τοῦ μακροῦ χρόνου χρησικτησίαν, ἀπορριφθῇ, δὲν ἀποκλείεται διὰ τοῦ δεδικασμένου ὁ ἐνάγων νὰ ἐνάσκησιν ἐκ νέου τὴν ἀγωγὴν, ἐπὶ ἄλλου νομίμου λόγου κυριότητος στηριζομένην, ἦτοι, ὅτι τὸ οἰκόπεδον, ἐφ' οὗ ὠκοδομήθη ἡ ἐπίδικος οἰκία, ἡγοράσθη ὡς κοινόν, καὶ ὡς τοιαύτη ἐθεωρήθη καὶ ἡ οἰκία τῶν διαδίκων ἀδελφῶν ἐν κοινωνίᾳ περιουσίας ζώντων, διότι ὁ μὲν Ν. 14 § 2 Π. (44. 2) ἐφαρμόζεται μόνον, ὡς ἴσως ἐν τῇ διεκδικητικῇ ἀγωγῇ οὐδεὶς νόμιμος λόγος κτήσεως κυριότητος μνημονεύεται καὶ τὸν τευθεν πᾶς τις προϋποτίθεται τὸ δὲ ἄρθρ. 535 Πολιτ. Δικ. καθιεροῖ ὡς δικαίωμα καὶ οὐχὶ ὑποχρέωσιν τὴν σύγχρονον ἐνάσκησιν τῶν διαφόρων ἀγωγῶν. 23 (1878).

Ἐὰν δι' ἀποφάσεως τελεσιδίκου ἀναγνωρισθῇ ἡ βᾶσις τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐνάγοντος, ἐπὶ ἀπολήψει τῶν ζητουμένων ἐδαφονομιῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1855, καὶ ἡ ἀντίστοιχος τοῦ ἐναγομένου ὑποχρέωσις, ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀποτελεῖ δεδικασμένον ὡς πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐναγομένου καὶ διὰ τὰ ἔτη 1840—1865, καίτοι ἀντικείμενον τῆς δίκης ἐκείνης δὲν ἦσαν τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἐδαφονομία. 233 (1878).

Κατὰ τὸν Νόμον (ἄρθρ. 247 Πολ. Δικ. καὶ Ν. 3, 7 § 4, 12 καὶ

13 Π. (44. 2) καὶ Βασιλ. 11. 51. 2), τελεσιδικία ὑπάρχει, ὅταν μεταξὺ τῶν αὐτῶν προσώπων πρόκηται ἢ ἐκ νέου ἐξέτασις τοῦ αὐτοῦ ζητήματος, τοῦ διὰ προηγουμένης ἀποφάσεως λυθέντος. Ἐκ τοῦ ὅτι δὲ ἐν ἑκατέρᾳ τῶν περὶ κληρονομικῶν πραγμάτων ἀγωγῶν δὲν ἐζητοῦντο τὰ αὐτὰ κληρονομικὰ πράγματα, ἀλλὰ διάφορα, δὲν ἔπεται, ὅτι ἐκλείπει ἡ ταυτότης τῆς διαφορᾶς, διότι ἐν τῇ περὶ ἀπαιτήσεως τῶν κληρονομικῶν πραγμάτων ἀγωγῇ ἀντικείμενον τῆς δίκης εἶνε οὐχὶ ὠρισμένον κληρονομικὸν πρᾶγμα, ἀλλ' αὐτὴ ἡ κληρονομία (Ν. 7 Πανδ. 44. 2, Ν. 3 καὶ 7 § 4 Βασ. ΝΑ. 6') ὅθεν, ἐὰν ἐν τῇ πρώτῃ δίκῃ, δι' ἧς δὲν ἐζητεῖτο ἡ ἀπόδοσις ὁλοκλήρου τῆς κληρονομικῆς περιουσίας, ἀλλὰ μέρος μόνον αὐτῆς ἐλύθη τὸ τῆς κληρονομικῆς ιδιότητος τῶν διαδίκων ζήτημα, ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται ἡ τῶν κληρονομικῶν πραγμάτων ἀπαίτησις, ὑπάρχει δεδικασμένον ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο ἐν τῇ μεταγενεστέρᾳ περὶ κληρονομίας δίκῃ. 109 (1891).

Ἐκ τε τοῦ ἄρθρ. 274 Πολ. Δικ. καὶ τῶν Ν. 20 καὶ 21 πρ. Π. (44. 2) συνάγεται, ὅτι ὁ ζητήσας ἐν τινι δίκῃ οὐχὶ ὁλόκληρον τὴν ἀπαίτησίν του, ἀλλὰ μέρος αὐτῆς, δὲν κωλύεται ἐκ τοῦ ἐντεῦθεν παρὰ χθέντος δεδικασμένου νὰ ζητήσῃ διὰ νέας ἀγωγῆς καὶ τὸ ὑπόλοιπον, ἀφοῦ τοῦτο δὲν συμπεριελήφθη ἐν τῇ πρώτῃ δίκῃ. Ὡστε, ἐάν τις διὰ τῆς πρώτης ἀγωγῆς του δὲν ἐζήτησεν ὁλόκληρον τὸ ἐκ δραχ. 40 ὀφειλόμενον εἰς αὐτὸν κατὰ μῆνα ποσὸν συντάξεως, ἀλλὰ μέρος αὐτοῦ ἐκ δραχ. 33, δύναται διὰ μεταγενεστέρας ἀγωγῆς νὰ ζητήσῃ τὸ ὑπόλοιπον. 171 (1892).

ΔΙΑΖΥΓΙΟΝ

Περὶ ληψις.

- § 1. Ψευδὴς κατηγορία κατὰ τῆς συζύγου, ἐπὶ μοιχείᾳ, ὡς λόγος διαζυγίου ὑπὲρ αὐτῆς.
- § 2. Ἡ ἐπιβουλὴ τοῦ συζύγου κατὰ τῆς συζύγου του, ὡς λόγος διαζυγίου ὑπὲρ αὐτῆς.
- § 3. Ἡ ὑπὸ τοῦ συζύγου παραβίασις τῆς περὶ τὸν γάμον πίστεως, ὡς λόγος διαζυγίου ὑπὲρ τῆς συζύγου.
- § 4. Ἡ διαμονὴ τῆς συζύγου ἐκτὸς τῆς συζυγικῆς οἰκίας, ὡς λόγος διαζυγίου ὑπὲρ τοῦ συζύγου.
- § 5. Ἡ ὑπὸ τῆς συζύγου παραβίασις τῆς περὶ τὸν γάμον πίστεως, ὡς λόγος διαζυγίου ὑπὲρ τοῦ συζύγου.

- § 6. Ἄλλοι λόγοι διαζυγίου ὑπὲρ ἑκατέρου τῶν συζύγων.
 § 7. Πότε ζητεῖται ἡ λύσις τοῦ γάμου.
 § 8. Διαδικασία ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκόπου.
 § 9. Διατυπώσεις πρὸ τῆς ἐγέρσεως τῆς περὶ διαζυγίου ἀγωγῆς.
 § 10. Ἐφαρμοστέος νόμος.
 § 11. Διατροφή διαρκούσης τῆς περὶ διαζυγίου δίκης.
 § 12. Πνευματικὴ λύσις τοῦ γάμου.
 § 13. Συνέπεται τῆς λύσεως τοῦ γάμου ἐπὶ τῶν περιουσιακῶν σχέσεων τῶν συζύγων.

§ 1

Ἐπιτρέπων ὁ νόμος (Ἄρμ. 14, 4, 12) εἰς τὴν γυναῖκα τὴν διάζευξιν, ἂν κατηγορήσας αὐτὴν ὁ ἀνὴρ ἐπὶ μοιχείᾳ, μὴ ἀποδείξῃ τὴν μοιχείαν, ὑπονοεῖ κατηγορίαν, σκοποῦσαν τὴν λύσιν τοῦ γάμου καὶ τὴν τιμωρίαν τῆς μοιχαλίδος, τὴν γενομένην ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς, κατὰ τοὺς νομίμους τύπους (Ἄρμ. 13 § 2, Δ), οὐχὶ δὲ ἀπλὴν δυσφήμησιν αὐτῆς ὡς μοιχαλίδος. 110 (1837).

Κατὰ τὴν Νεαράν 117 κεφ. 9 § 4, ἡ σύζυγος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν διάζευξιν ἀπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς, ἂν οὗτος ἐγγραφῇ κατ' αὐτῆς ἕνεκα μοιχείας καὶ δὲν ἀποδείξῃ τὴν κατηγορίαν του. Ἐκ δὲ τοῦ συνδυασμοῦ τῆς διατάξεως ταύτης πρὸς τοὺς Ν. 3 καὶ 7 Π. (48. 2) προκύπτει, ὅτι ἡ πρᾶξις τῆς ἐγγραφῆς δὲν ἔχει ἐπιβλαβεῖς συνεπειάς διὰ τὸν ἐγγράφοντα, εἰμὴ ἂν οὗτος ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ καὶ εἰδοποιηθεῖς περὶ τῶν συνεπειῶν τῆς διεξαχθείσης καὶ μὴ ἀποδειχθείσης κατηγορίας ἐπιμένῃ εἰς ταύτην καὶ τὴν διεξάγει αὐτοπροσώπως, ὥστε ἡ ὑπὸ τοῦ προμνημονευθέντος νόμου προνουμένη αἰτία τῆς διαζεύξεως καὶ αἱ λοιπαὶ βαρεῖαι συνέπειαι αὐτῆς, δὲν εἶνε ἡ ἄμεσος συνέπεια τῆς ἐγγραφῆς, ἀλλὰ τῆς μετ' αὐτὴν γενομένης κατηγορίας. Πρὸς τὴν κατηγορίαν δὲ ταύτην τῶν Ρωμαίων δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἰσοδύναμος ἡ ἀπλὴ ἐγκλησις τοῦ ἀνδρός, ὅσακις ὁ Εἰσαγγελεὺς ἐπιλαμβάνηται τῆς δίκης, διότι ὁ ἐγκαλῶν δὲν φέρει πρόσωπον κατηγοροῦ, ἀλλ' ὁ Εἰσαγγελεὺς προτείνει καὶ διεξάγει τὴν κατηγορίαν ἐν ὀνόματι τῆς κοινωνίας. 320 (1840).

Κατὰ τὸν νόμον (Ἄρμ. 14, IB. Δ.), συγχωρεῖται εἰς τὴν γυναῖκα νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπὸ τοῦ συζύγου τῆς διάζευξιν, ἂν ὁ ἀνὴρ ἐπὶ μοιχείᾳ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ κατηγορήσῃ καὶ τὴν μοιχείαν μὴ ἀποδείξῃ,

χωρίς νὰ ἀπαιτῆται νὰ ἀποδειχθῇ προσέτι ὡς συκοφάντης ὁ κατηγορήσας σύζυγος, ἡ δὲ ἀρχὴ τῆς ταυτοπαθείας τῶν συκοφαντῶν ἐφαρμόζεται μόνον, κατὰ τοὺς Ν. 3 καὶ 4 Κώδ. (9. 16), εἰς τὰς κυρίως ποινάς, περὶ ὧν προνοεῖ ἡ § 14 Ἀρμεν. (Δ. ΙΕ). 52 (1843).

Ἐὰν ὁ σύζυγος καταμηνύσῃ τὴν σύζυγον αὐτοῦ ἐπὶ μοιχείᾳ, συνεπεία δὲ τῆς μηνύσεως ταύτης δικασθῇ καὶ ἀθωωθῇ ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου τῆς κατηγορίας ταύτης, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν διάζευξίν της, κατὰ τὸν Ἀρμεν. § 14 (4. 12). 6 (1844).

Ἐὰν ὁ σύζυγος κατηγορήσῃ τὴν σύζυγόν του ἐπὶ μοιχείᾳ καὶ δὲν ἀποδείξῃ τὴν πρᾶξιν, δι' ἣν κατηγορήσεν αὐτήν, δύναται ἡ σύζυγος νὰ ζητήσῃ τὴν διάζευξίν της, καὶ ἀποβαίνει ἀδιάφορον, ἂν δὲν ἀπεδείχθῃ ψευδὴς ἡ τοῦ ἀνδρὸς κατηγορία, ἀφοῦ δὲν ἠδυνήθη οὗτος νὰ ἀποδείξῃ, ὡς ὤφειλε, τὴν καταγγεληθεῖσαν μοιχείαν. 205 (1862)

Γενομένης ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς ποινικῆς κατηγορίας περὶ μοιχείας τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς καὶ μὴ ἀποδειχθείσης, δύναται ἡ σύζυγος νὰ ζητήσῃ διαζύγιον. Οὔτε ἀπαιτεῖται ὑπὸ τοῦ νόμου (Ἀρμ. § 14. Δ. ΙΕ.) ν' ἀποδεικνύηται τὸ ψευδὲς τῆς κατηγορίας, ὥστε καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει, ὅτι διὰ βουλεύματος ἔπαυσε προσωρινῶς ἡ ἀνάκρισις, ἡ περὶ διαζυγίου ἀγωγή τῆς συζύγου ἐπὶ τῷ ἀνωτέρῳ λόγῳ εἶνε νόμιμος.

276 (1862).

Ἐκ τῆς § 14 Ἀρμεν. (Δ. ΙΕ.) προκύπτει, ὅτι δὲν ἀρκεῖ ἀπλῶς ἡ περὶ μοιχείας τῆς συζύγου ἐγκλησις τοῦ συζύγου, ὅπως αὕτη ζητήσῃ τὸ διαζύγιόν της, ἀλλ' ἀπαιτεῖται καὶ ἐκδοσις βουλεύματος ἢ ἀποφάσεως, ἐξ ὧν νὰ προκύπτῃ, ὅτι ὁ σύζυγος δὲν ἀπέδειξε τὴν αἰτίασίν του ταύτην. Ἐπίσης, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, δὲν χορηγεῖ εἰς τὴν σύζυγον τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν διάζευξιν τὸ γεγονός, ὅτι ὁ σύζυγος ἀνεκάλεσε μεταγενεστέρως τὴν ἐπὶ μοιχείᾳ τῆς συζύγου του ἐγκλησιν, ἀπονέμων αὐτῇ συγγνώμην. 347 (1862).

Κατὰ τὸ ἐδ. 4 κεφ. Θ. τῆς 117 Νεαρᾶς τοῦ Ἰουστινιανοῦ (Ἀρμ. § 14, Β. 15), εἰς ἐκ τῶν λόγων, δι' οὓς ἡ γυνὴ δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπὸ τοῦ συζύγου της διάζευξιν, εἶνε «ἐὰν ὁ ἀνὴρ περὶ μοιχείας ἐγγράφηται τὴν γυναῖκα καὶ τὴν μοιχείαν μὴ ἀποδείξῃ», ὥστε στοιχεῖα τοῦ λόγου τούτου πρὸς διάζευξιν εἰσὶ : 1) καταγγελία παρὰ τοῦ συζύγου του περὶ μοιχείας ἐνώπιον τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου 2) μὴ ἀπόδειξις αὐτῆς ἐνώπιον τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου. "Οθεν, ἐὰν δι' ἄ-

ποφάσεως τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου ἢ διὰ βουλεύματος διαταχθῇ λόγῳ παραγραφῆς ἢ παῦσις πάσης ποινικῆς καταδιώξεως ἐπὶ τῇ ἀποδοθείσῃ τῇ συζύγῳ ἐγκληματικῇ τῆς μοιχείας πράξει ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς, ἀφοῦ λόγῳ τῆς παραγραφῆς δὲν δύναται πλέον νὰ γίνη ἡ τῆς μοιχείας ἀπόδειξις ἐνώπιον τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου, καὶ ἀφοῦ πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ τῆς παραγραφῆς χρόνου δὲν ἀπέδειξε τὴν μοιχείαν ὁ σύζυγος, ὅστις ἠδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ, ὅπως προλάβῃ τὴν παραγραφὴν τῆς καταγγελίας, ἔπεται, ὅτι δὲν ἀπεδείχθη ἡ τῆς μοιχείας πράξις, καὶ ὅτι ἐχώρησε τὸ δεύτερον τοῦ μνημονευθέντος λόγου διαζεύξεως στοιχεῖον, ἦτοι ἡ μὴ ἀπόδειξις τῆς μοιχείας.

55 καὶ 192 (1884).

§ 2

Ἡ κατὰ τῆς ζωῆς τῆς γυναικὸς ἐπιβουλὴ τοῦ ἀνδρός, ἣν ὁ νόμος (Ἀρμ. 14 (4. 12) παραδέχεται ὡς λόγον διαζεύξεως, δὲν εἶνε ἀπλῶς οἰαδήποτε πράξις ἢ κάκωσις τοῦ ἀνδρός κατὰ τῆς γυναικὸς, ἀλλ' ἡ ἐκ δολίας προαιρέσεως καὶ ἐκ προμελέτης πράξις τοῦ ἀνδρός, τείνουσα εἰς τὴν ἀφαίρεσιν τῆς ζωῆς τῆς γυναικὸς· ἡ ἐννοια δὲ αὕτη ὄχι μόνον προκύπτει ἐξ αὐτῆς τῆς λέξεως ἐπιβουλῇ, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ τελευταίου μέρους τοῦ 2 ἐδ. τῆς μνημονευθείσης § καὶ ἐκ τῆς § 15 τοῦ Ἀρμενοπούλου. Ἐπομένως, ἐὰν ὁ σύζυγος, διατελὼν ἐν βρασμῷ ψυχικῆς ὁρμῆς ἢ ἐν καταστάσει μέθης ἀναιτίου, ἐπιτεθῇ κατὰ τῆς συζύγου του, τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ ἐπιβουλὴν τῆς ζωῆς, κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ νόμου, καὶ συνεπῶς δὲν ἀποτελεῖ λόγον πρὸς διαζεύξιν.

24 καὶ 49 (1847).

Ἡ ἐπιβουλὴ τῆς ζωῆς ἐμφανίζει μὲν πρόθεσιν ἀφαίρεσεως τῆς ζωῆς ἄλλου, ἀλλ' ὁ νόμος κατέλιπεν ἀόριστον καὶ ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ τῆς οὐσίας προσδιοριστέον μέχρι τίνος δεόν νὰ ᾔηνε προκεχωρημένη ἡ πρόθεσις αὕτη, ὅπως ὀνομασθῇ ἐπιβουλὴ κατὰ τῆς ζωῆς καὶ ἀποτελέσῃ λόγον διαζυγίου.

70 (1855). 189 (1857).

§ 3

Ὁ γάμος δὲν λύεται λόγῳ σχέσεων τοῦ ἀνδρός μετ' ἄλλης γυναικός, ἂν μὴ ἀποδείχθῃ, ὅτι ὁ σύζυγος ἠλέγχθη συνεχῶς μένων μετ' αὐτῆς ἐπὶ σκοπῷ ἀσελγείας (Νεαρά 117 κεφ. 9, Ἀρμ. § 15 (Δ. ιε).

225 (1858).

Κατὰ τὴν Νεαράν 117 κεφ. 9, ἀπαιτεῖται ὡς στοιχεῖον πρὸς διά-

λυσιν τοῦ γάμου, ἐν περιπτώσει παλλακείας (τοῦ συζύγου μετ' ἄλλης γυναικός), καὶ ἡ πραγματοποίησις τοῦ τῆς ἀσελγείας σκοποῦ.

9 (1885).

Ἡ ἀπόφασις τῶν Πλημμελειοδικῶν, δι' ἧς κατεδικάσθη ἡ σύζυγος ἐπὶ παραβάσει τῆς περὶ τὸν γάμον πίστεως, ἀποτελεῖ δεδικασμένον ὡς πρὸς τὴν περὶ διαζυγίου ἀγωγὴν, τὴν εἰς τὴν παράθασιν ταύτην στηριζομένην (Πολ. Δικ. ἄρθρ. 12).

188 (1867).

§ 4

Ἡ Νεαρά 117 κεφ. 8 § τελ. ὀρίζει (συμφώνως καὶ πρὸς τὸν Ν. 8 § 3 Κωδ. 5. 17 καὶ τὴν Νεαράν 22 κεφ. 15 § 2), ὅτι λόγος διαζυγίου ὑπάρχει, ἐὰν μείνη ἡ γυνὴ ἔξω τοῦ οἴκου, ἀπόντος τοῦ συζύγου καὶ χωρὶς εὐλόγου προφάσεως. Τοιαύτη δὲ εὐλογος πρόφασις ὑπάρχει, ἐὰν ὁ σύζυγος ἀποβάλλῃ τὴν σύζυγόν του καὶ ἀναγκάσῃ αὐτὴν οὕτω νὰ διαμείνῃ ἔξω τοῦ οἴκου του (Νεαρά 117 κεφ. 8 § 7).

49 (1866).

Ἡ Νεαρά ΡΙΖ (Κεφ. ΚΗ § 5) διατάττουσα, ὅτι ὁ γάμος διαλύεται, ἐὰν, μὴ βουλομένου τοῦ ἀνδρός, ἡ γυνὴ ἔξω τοῦ οἴκου μένῃ κλπ, δὲν ἐννοεῖ τὴν παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ ἀνδρός ἔξω τοῦ οἴκου διαμονὴν τῆς γυναικός, ἀλλ' ἐν γένει τὴν ἄνευ συναινέσεως τοῦ ἀνδρός ἀπομάκρυνσιν τῆς γυναικός τοῦ συζυγικοῦ οἴκου καὶ τὴν διαμονὴν αὐτῆς εἰς οἰκίαν ἄλλην ἢ τὴν τῶν ἰδίων γονέων, ἡ δὲ ἔλλειψις τῆς συναινέσεως ἢ τῆς ἐναντίας τοῦ ἀνδρός θελήσεως, ἥτις καὶ ἐκ τεκμηρίων δύναται νὰ συναχθῇ, ἀποτελεῖ ζήτημα πραγματικόν, διαφεύγον τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου· ὁ δὲ ἰσχυρισμός, ὅτι ἀπομακρυνθείσης ἅπαξ τῆς γυναικός τῆς συζυγικῆς οἰκίας καὶ μεταβάσης εἰς τὴν τῶν γονέων αὐτῆς, οὗτοι πλέον ἀσκοῦσιν ἐπ' αὐτῆς τὸ τῆς ἐπιτηρήσεως δικαίωμα, καὶ ἐπομένως καὶ ἂν μετέβῃ τῇ συγκαταθέσει τούτων εἰς ξένην οἰκίαν καὶ διέμεινεν ἐν αὐτῇ δὲν ἐφαρμόζεται ἡ προμνημονευθεῖσα τῆς Νεαρᾶς διάταξις, δὲν εἶνε ὀρθός, διότι περιέχει θεωρίαν, ἀντικειμένην εἰς τὰς περὶ συζυγικῆς ἐξουσίας διατάξεις τοῦ νόμου, καθ' ἃς ἡ ἐπὶ τῆς συζύγου ἐξουσία τοῦ συζύγου ὑφίσταται ἀκεραία καὶ ἀπαραμείωτος, ἐνόσω ὑφίσταται καὶ ὁ γάμος.

213 (1876)

Κατὰ τὴν Νεαράν 117 κεφ. 71 § 7, ἐὰν ὁ ἀνὴρ ἐκτὸς τῶν περι-

πτώσεων τῶν ἐν τῷ προμνημονευθέντι κεφαλαίῳ τῆς Νεαρᾶς σημειουμένων ἐξωθήσῃ ἀπὸ τοῦ ἰδίου οἴκου τὴν γυναῖκα, ὥστε ἐκείνη, μὴ ἔχουσα γονεῖς, παρ' οἷς νὰ διαμείνῃ, ἐξ ἀνάγκης ἔξω τὴν νύκτα διάγει, δὲν δικαιούται ὁ ἀνὴρ νὰ ζητήσῃ, ἔνεκα τοῦ λόγου τούτου· διαζύγιον, διότι αὐτὸς γίνεται παραίτιος τούτου. "Ὡστε, ἡ παρ' ἐξω-
 τικοῖς διαμονὴ τῆς γυναικὸς, ἐν ἐλλείψει γονέων, εἶνε ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει συγκεχωρημένη ὑπὸ τοῦ νόμου. Δὲν ὑποχρεοῦται δὲ ἐκ τοῦ νόμου ἡ οὕτω πῶς ἀπομακρυνθεῖσα ἀπὸ τοῦ συζυγικοῦ οἴκου γυνὴ νὰ ἐπανέλθῃ παρὰ τῷ ἀνδρὶ, τῷ ἐξωθήσαντι αὐτήν, ἐνόσω οὗτος δι' ἐμπράκτου μετανοίας δὲν δηλώσῃ σπουδαίως τὴν πρὸς ἀποκατά-
 στασιν τῆς συζυγικῆς ἁρμονίας καὶ τὴν πρὸς ἀτάραχον συμβίωσιν διάνοιαν καὶ ἀπόφασιν αὐτοῦ· ἐκ τοῦ ὅτι ὁ νόμος (ἐν κεφ. ἰδ. τῆς αὐτῆς Νεαρᾶς) τὰς διὰ μαστίγων καὶ ξύλων τύψεις τοῦ ἀνδρὸς κατὰ τῆς γυναικὸς δὲν θεωρεῖ αἷτιον ἄρκουν πρὸς διάλυσιν τοῦ γάμου, ἀλλὰ μόνον τὸν ἄνδρα εἰς ποινὴν ὑποβάλλει, δὲν ἔπεται ἐκ τούτου, ὅτι ὁ νόμος ὑποχρεοῖ τὴν γυναῖκα νὰ ὑφίσταται ταῦτα, συμβιῶσα ἔκουσα ἄκουσα μετὰ τοῦ οὕτω πρὸς αὐτὴν προσφερομένου ἀνδρὸς, διότι τὰ περιστατικὰ ταῦτα δύνανται νὰ δικαιολογήσωσι πληρέστατα τὴν ἀπομάκρυνσιν αὐτῆς ἐκ τοῦ συζυγικοῦ οἴκου· ἡ δὲ περὶ τοῦ εὐ-
 λόγου ἢ μὴ τῆς ἀποχωρήσεως ταύτης κρίσις ἀνήκει εἰς τὸ δικαστή-
 ριον τῆς οὐσίας. Ἀφοῦ δέ, κατὰ τὰ εἰρημένα, τὴν ἐπελθοῦσαν με-
 ταξὺ τῶν συζύγων διάστασιν, ἥς παραίτιος ἐγένετο ὁ ἀνὴρ, ἐξωθή-
 σας τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἰδίου οἴκου, μόνον ἡ ἐμπρακτος με-
 ταμέλεια αὐτοῦ δύναται νὰ παύσῃ, δὲν δικαιοῦται νὰ ἐγείρῃ παρά-
 πονα διὰ τὴν παράτασιν τῆς καταστάσεως ταύτης, ἀφοῦ αὐτὸς δύ-
 νатаι νὰ θέσῃ τέρμα εἰς αὐτήν. 159 (1878).

Ὁ Ἰόνιος Κῶδιξ ἐν ἄρθρῳ 201, ἀναφερόμενος ὡς πρὸς τοὺς λό-
 γους τοῦ διαζυγίου εἰς τὰ κανονικὰ αἷτια, προδήλως ἠννόησε νὰ
 τηρήσῃ ἐν ἰσχύϊ καὶ νὰ μὴ μεταβάλλῃ τὸ παράπαν τὸ παρὰ τῇ Ἀνα-
 τολικῇ Ὁρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ κρατοῦν κανονικὸν δίκαιον, συμφώνως
 καὶ πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἐν ταῖς Ἰονίαις νήσοις
 ἰσχύοντος τότε Συντάγματος τοῦ ἔτους 1817 (Κεφ. Α. τμ. Β.
 ἄρθρ. 1 καὶ ἐπ.), ὥστε εἶνε ἄτοπον νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ Ἰόνιος νομο-
 θέτης ἠθέλησε ν' ἀπομακρυνθῇ κατὰ τοῦτο τῶν παρὰ τῇ Μεγάλῃ
 Ἐκκλησίᾳ κρατούντων· τὸ δὲ παρὰ τῇ Ἀνατολικῇ Ὁρθοδόξῃ Ἐκ-

κλησίᾳ ἰσχύον κανονικὸν δίκαιον ἀποτελοῦσιν οὐ μόνον οἱ Ἀποστολικοὶ καὶ Συνοδικοὶ κανόνες, ἀλλὰ καὶ αἱ διατάξεις τῶν βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων, αἱ κανονίσασαι σχετικὰ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν θέματα, ἐν οἷς καὶ ἡ ΡΙΖ' Νεαρὰ περὶ διαφορῶν κεφαλαίων καὶ λύσεως γάμου· ὥστε ἡ διάταξις τῆς Νεαρᾶς ταύτης, καθ' ἣν ὁ γάμος διαλύεται, ἐὰν ἡ γυνή, μὴ βουλομένου τοῦ ἀνδρός, ἔξω τοῦ οἴκου μένη, εἰ μὴ τοι γέ τυχὸν παρὰ τοῖς ἰδίῳις γονεῦσι (Κεφ. Η § 8, Ἀρμεν. Βιβ. Δ, τίτ. ΙΕ § 13), ἰσχύει καὶ ἐν ταῖς Ἰονίοις Νήσοις. 213 (1876).

Ἡ ἀπόφασις, ἡ ἐκδοθεῖσα ἐπὶ δίκης περὶ διατροφῆς, ἡ ἔχουσα προϋπόθεσιν, ὅτι ἡ σύζυγος δεδικαιολογημένως ἀπεμακρύνθη τοῦ συζυγικοῦ οἴκου, ὡς ἐκ τῆς πρὸς αὐτὴν συμπεριφορᾶς τοῦ συζύγου, ἀποτελεῖ ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ζήτημα προδικαστικὸν ἐν τῇ δίκῃ ἐκείνῃ, οὔτινος ἡ λύσις ἀποβαίνει ὑποχρεωτική, λόγῳ δεδικασμένου, ἐπὶ τῆς περὶ διαζυγίου δίκης, ἐὰν ἡ δίκη αὕτη στηρίζεται ἐπὶ τῶν αὐτῶν πραγματικῶν περιστατικῶν (ἀντιθέτως ἐκτιμωμένων), ἐφ' ὧν τὸ δικαστήριον ἐστηρίχθη κατὰ τὴν περὶ διατροφῆς δίκην, κρίνον τὴν ἀπομάκρυνσιν τῆς συζύγου ἀπὸ τοῦ συζύγου δεδικαιολογημένην. 159 (1878).

§ 5

Ἡ μοιχεία, ὡς πρᾶξις ἀξιόποινος, ὑπάγεται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου, ὡς αἰεὶ ὅμως ὁ σύζυγος αἰτῆται τὴν διάζευξιν ἐνώπιον τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου, ἕνεκα παραβιάσεως τῆς περὶ τὸν γάμον πίστεως, ἡ ἀγωγή του δικάζεται ἀναγκαίως ὑπὸ τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου, ὡς καὶ πᾶν ἕτερον περιστατικὸν πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν προταθέν, χωρὶς νὰ προηγηθῇ ποινικὴ καταδίωξις. Τοῦτο δὲ καθίσταται δῆλον ἐκ τῆς μὴ ὑπάρξεως οὐδεμιᾶς περὶ τούτου ἐναντίας διατάξεως, προσέτι δὲ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 682 καὶ ἐπ. Πολ. Δικ. καὶ τοῦ ἄρθρ. 286 Ποιν. Νόμου. 22 (1842).

Ἡ παρὰ τῆς Ἐξαβίβλου τοῦ Ἀρμενοπούλου (§ 13 ἐδ. 2 Δ. ιβ' καὶ § 23, ΣΤ. 6') προαπαιτουμένη ἐγκληματικὴ κατηγορία τοῦ συζύγου δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, εἰμὴ ὡς ἀπλοῦς τύπος διαδικαστικός, ὃν κατήγγησεν ἡ Πολιτικὴ Δικονομία διὰ τοῦ ἄρθρου 686, τὸ ὅποῖον ρητῶς ἐπιτρέπει τὴν πολιτικὴν ἀγωγὴν περὶ διαζεύξεως ἕνεκα μοιχείας, καθὼς καὶ ἕνεκα τῶν ἄλλων διαφορῶν αἰτιῶν, τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰ εἰρημένα ἄρθρα τοῦ Ἀρμενοπούλου, καταργηθέντος ὅμως μόνον

τοῦ εἰρημένου διαδικαστικοῦ τύπου ἐγκληματικῆς κατηγορίας, ἔπεται, ὅτι τὰ εἰρημένα ἄρθρα εἰσὶν ἐφαρμοστέα, καὶ δύναται, ὁ ἔχων συμφέρον νὰ τὰ ἐπικαλεσθῇ εἰς τὴν πολιτικὴν δίκην, διὰ τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ διαζυγίου, περὶ οὗ τὰ ἄρθρα ταῦτα ἀναγνωρίζουσι τὸ δικαίωμα ὑπὲρ τοῦ συζύγου κατὰ τῆς μοιχαλίδος συζύγου του. 103 (1847).

Κατὰ τὸν Ν. 2 § 3 Π. (48. 5), Ν. 11 Κώδ. (9. 9), ὁ σύζυγος δὲν δύναται νὰ κατηγορήσῃ ὡς μοιχαλίδα τὴν σύζυγον αὐτοῦ, ἐπομένως οὔτε νὰ ζητήσῃ ἔνεκα τοιοῦτου λόγου τὴν διάζευξίν του, ὅταν μετὰ τὴν μοιχείαν σιωπήσῃ, δεχόμενος εἰς τὴν οἰκίαν του, ὡς σύζυγόν του τὴν γυναῖκα ταύτην. 42 (1850).

Συστατικὸν τῆς παραβιάσεως τῆς περὶ τὸν γάμον πίστεως εἶνε α) γάμος πραγματικῶς ὑφιστάμενος καὶ β) πολιτικῶς ἀνεγνωρισμένος νόμιμος καὶ ἔγκυρος γάμος. (Ν. 13 § 1 καὶ 4 Π. 48. 5) Ἡ ὑπαρξίς ἢ μὴ ὑπαρξίς νομίμου γάμου, ὡς ἀντικείμενον δημοσίας τάξεως, δὲν δύναται ν' ἀποδειχθῇ διὰ τῆς ὁμολογίας, ἄρα πολὺ ὀλιγώτερον διὰ τῆς σιωπῆς τῆς δῆθεν συζύγου καὶ τοῦ ἐπὶ μοιχείᾳ συνεργοῦ αὐτῆς. 179 (1865)

§ 6

Τὴν ἐπὶ τρία ἔτη ἀνικανότητα τοῦ ἀνδρὸς τεκμαίρεται ὁ νόμος ὡς διαρκὴ καὶ ἀπόλυτον, ἀδιακρίτως, ἂν αὕτη ᾔνε πρόσκαιρος ἢ διαρκής, καὶ ἐπομένως ὑπάρχει λόγος πρὸς διάζευξιν 182 (1856).

Ἡ πρὸς τὴν σύζυγον μετάδοσις ἀφροδισιακῶν νοσημάτων δὲν εἶνε ἐκ τῶν ἐν τῇ Νεαρᾷ 117 κεφ. 9 καὶ 12 κατονομαζομένων αἰτιῶν, ἄρα δὲν ἀποτελεῖ λόγον διαζυγίου. 283 (1865).

Ἡ σύζυγος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν διάζευξίν της ἀπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς, ἂν οὗτος ἐγγραφῇ, κατηγορῶν τῆς συζύγου του ἐπὶ μοιχείᾳ, καὶ δὲν ἀποδείξῃ τὴν μοιχείαν, δὲν ἐπέρχεται ὅμως τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα διὰ τὰς ἐκ μέρους τῆς συζύγου καταμηνύσεις τοῦ συζύγου ἐπὶ μοιχείᾳ. 320 (1839).

§ 7

Ὁ νόμος, διαλαμβάνων τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ σύζυγος δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν λύσιν τοῦ γάμου, δὲν περιορίζει τὸ δικαίωμα αὐτοῦ ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ διαστήματος, καθ' ὃ διαρκοῦσιν αἱ νόμιμοι ἀφορμαί, αἱ ἐπιφέρουσαι τὴν λύσιν τοῦ γάμου. 185 (1859),

§ 8¹

Ὁ καταστατικός τοῦ Ἱ. Συνόδου ΣΑ' νόμος (ἄρθρ. 17) οὐδόλως ἀπαιτεῖ ἐν τῇ πρὸς συμβιβασμὸν τῶν συζύγων ἀποπείρα τοῦ Ἐπισκόπου τὴν κατ' ἀντιμωλίαν ἐκείνων ἐνέργειαν τούτου. 9 (1885).

Ἄν ἐγένετο ἀπόπειρα ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκόπου πρὸς ἔνωσιν, ἀποριφθῇ ὅμως ἡ μετ' αὐτὴν ἐπακολουθήσασα ἀγωγή, ὡς ἀβάσιμος, δὲν δύναται νὰ ἐγερθῇ ἀγωγή, στηριζομένη ἐπὶ ἄλλου λόγου διαζυγίου, πρὶν ἢ γίνῃ νέα ἀπόπειρα πρὸς ἔνωσιν. 223 (1867).

§ 9

Ἡ τοιχοκόλλησις τῆς περιλήψεως τῆς ἀναφορᾶς περὶ διαζυγίου δεόν νὰ γίνηται οὐχὶ διὰ κλητῆρος, ἀλλ' εἰς μὲν τὸ Πρωτοδικεῖον καὶ τὸ Εἰρηνοδικεῖον ὑπὸ τοῦ γραμματέως, εἰς δὲ τὸ συμβολαιογραφεῖον ὑπὸ τοῦ συμβολαιογράφου, συντασσομένης ἰδιαιτέρας πράξεως. 20 (1849).

Ἄρκεῖ καὶ εἰς ἐν μόνον Εἰρηνοδικεῖον νὰ γίνῃ ἡ τοιχοκόλλησις τῆς ἀναφορᾶς περὶ διαζυγίου, διότι ὁ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ νὰ γίνῃ ἡ τοιχοκόλλησις εἰς ὅλα τὰ Εἰρηνοδικεῖα. 188 (1867).

Ἡ περὶ διαζυγίου ἀναφορὰ ἄρκεῖ νὰ τοιχολλᾶται εἰς ἐν καὶ μόνον συμβολαιογραφεῖον. 9 (1885).

Κατὰ τὰ ἄρθρα 632, 683 καὶ 686 Πολ. Δικονομίας, ὁ αἰτῶν τὴν διάζευξιν ὀφείλει ν' ἀναφέρῃ ἀκριβῶς τοὺς λόγους τοῦ διαζυγίου, τὸ δὲ Πρωτοδικεῖον, ἐὰν εὕρῃ αὐτοὺς βασίμους, διατάσσει τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 683 ὠρισμένα· ἐντεῦθεν λοιπὸν συνάγεται, ὅτι λόγοι διαζυγίου ἀπαιτεῖται ν' ἀναφέρονται ἐν τῇ αἰτήσει καὶ οὐχὶ λόγοι ἀκυρότητος τοῦ γάμου, διότι ἡ διαδικασία δὲν εἶνε ἡ αὐτή. 16 (1860)

Δὲν ἀπαιτεῖ ὁ νόμος, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, νὰ συζητηθῇ ἡ αἴτησις περὶ διαζευξέως, συνεπεῖα πράξεως τοῦ Προέδρου καὶ μετ' ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ, ἀλλὰ δύναται νὰ συζητηθῇ καὶ ἄνευ τούτων. Οὐδὲ εἶνε ἀναγκαῖα ἡ εἰς τὸν ἀντίδικον τοῦ ἀναφερομένου κοινοποίησις τῆς ἀναφορᾶς αὐτοῦ, οὔτε ἡ κοινοποίησις τῆς ἐπ' αὐτῆς ἐκδιδομένης ἀποφάσεως. 188 (1867).

Τὸ ἄρθρ. 683 Πολ. Δικ., τὸ κανονίζον τὴν διαδικασίαν τοῦ δια-

¹ Ὁρ. καὶ Μέρος Α' λ. Διαδικασία ἐπ' ἀναφορᾷ § 3 σελ. 284 ἐπ.

ζυγίου, ὑπερισχύει τοῦ ἄρθρ. 205 τοῦ Ἰονίου Κώδ., δυνάμει τοῦ PN' νόμου. 220 (1875).

§ 10

Ἡ περὶ διαλύσεως γάμου διαφορὰ μεταξὺ συζύγων, εἴτε τῆς ἀνατολικῆς, εἴτε τῆς δυτικῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, ἀλλὰ πολιτῶν Ἑλλήνων διέπεται, καθὼ ἀντικείμενον πολιτικόν, ὑπὸ τοῦ παρ' ἡμῖν ἐν ἰσχύϊ ἀστικοῦ νόμου. 185 καὶ 186 (1851).

§ 11

Ἡ μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς πρὸς ἔνωσιν ἀποπείρας τῶν συζύγων χορηγητέα ὑπὸ τοῦ συζύγου πρὸς τὴν σύζυγον σύνταξις δὲν εἶνε διηνεκὴς καὶ διαρκὴς πορισμὸς, ἐξαρτωμένου ἐκ τῆς θελήσεως τῆς συζύγου νὰ ἐνεργήσῃ ἢ οὐ τὰ προαπαιτούμενα τῆς περὶ διαζεύξεως ἀγωγῆς καὶ νὰ ἐγείρῃ αὐτὴν ὅποτεν θέλῃ. 280 (1851).

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 1Z' τοῦ Καταστατικοῦ τῆς I. Συνόδου ΣΑ' νόμου καὶ τῶν ἄρθρ. 683 καὶ 686 Πολ. Δικ., δι' ὧν κανονίζονται ἐν γένει τὰ τῆς διαδικασίας ἐν ταῖς περὶ διαζυγίου δίκαις, οὐδαμῶς περιορίζεται ἡ δυνάμει τοῦ ἀστικοῦ νόμου πρὸς διατροφὴν τῆς συζύγου ὑποχρέωσις τοῦ συζύγου, ἥς υποχρεώσεως δὲν ἀπαλλάσσεται εἰμή, ὅταν ἡ σύζυγος ἄνευ ἰσχυροῦ λόγου ἐγκαταλίπη τὸν συζυγικὸν οἶκον· συνεπῶς διὰ τῶν εἰρημένων ἄρθρων οὐδὲν ἀπαράδεκτον καθιεροῦται κατὰ τῆς παρὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ δικαίου χορηγουμένης εἰς τὴν σύζυγον ἀγωγῆς περὶ διατροφῆς, δυναμένης ἅμα ὡς ὑπάρξωσι οἱ πρὸς γένεσιν αὐτῆς ὄροι, νὰ ἐνασκηθῇ εἴτε πρὸ, εἴτε μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς περὶ διαζεύξεως δίκης.

54 καὶ 276 (1866) 265 (1882) 9 (1885).

§ 12

Κατὰ τὸν Καταστατικὸν τῆς I. Συνόδου νόμον, ἀποστέλλεται μὲν ὑπὸ τοῦ Εἰσαγγελέως ἀντίγραφον τῆς τελεσιδίκου καταστάσεως δικαστικῆς περὶ διαλύσεως γάμου ἀποφάσεως εἰς τὴν ἀρμοδίαν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχήν, ἵνα κηρύξῃ καὶ αὕτη τὸν γάμον διαλελυμένον πνευματικῶς, δὲν καθιεροῦται ὅμως ὠρισμένη ὡς πρὸς τοῦτο διατύπωσις. 142 (1882).

§ 13

Κατὰ τὴν Νεαρὰν 117 κεφ. 8 § 2, Ἀρμ. § 13, (4. 12) διαλυο-

μένου τοῦ γάμου, ἕνεκα μοιχείας τῆς γυναικός, ὁ ἀνὴρ ἀποκερδαίνει τὴν κυριότητα τῆς προικός, ἂν δὲν ὑπάρχωσι τέκνα, καὶ τὴν ἐπικαρπίαν αὐτῆς, ἂν ὑπάρχωσι, ἡ δὲ διατάξις αὕτη εἶναι φύσεως πολιτικῆς καὶ ἀφορᾷ εἰς τὰς πολιτικὰς συνεπείας τῆς διαζεύξεως, ὅπερ σαφέστερον γίνεται ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ νομοθέτου, ὅστις εἶνε νὰ προνοήσῃ διὰ τῆς διατάξεως ταύτης περὶ τῶν μέσων τῆς συντηρήσεως τῶν τέκνων, καὶ ἐκ τῶν §§, 45 καὶ 6 τοῦ ἰδίου κεφαλαίου τῆς αὐτῆς Νεαρᾶς (Ἀρμ. αὐτόθι), κατὰ τὰς ὁποίας τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα χωρεῖ καὶ εἰς τὰς διὰ τῶν εἰρημένων παραγράφων διαγεγραμμένας πράξεις τῆς συζύγου, καίτοι αὗται δὲν φέρουσιν ἐγκληματικὸν χαρακτήρα.

364 (1840) 253 (1850) 20 (1851) 46 (1858).

Κατὰ τὴν Νεαρὰν 117 κεφ. 8 § 2, λυομένου τοῦ γάμου διὰ μοιχείας τῆς γυναικός, ὁ ἀνὴρ, πρὸς τῇ τοῦ γάμου ὠρεᾷ καὶ τῇ προικί, λαμβάνει πρὸς ποινὴν τῆς μοιχαλίδος γυναικός ἐκ τῆς περιουσίας αὐτῆς ὅσον εἶνε τὸ τρίτον μέρος τῆς προικός· ἄρα ὡς ποινὴ τῆς μοιχαλίδος ὀρίζεται μόνον τὸ ἐκ τῆς περιουσίας αὐτῆς ἀφαιρούμενον μέρος καὶ λαμβανόμενον ὑπὸ τοῦ ἀνδρός, ἡ δὲ προίξ μένει εἰς αὐτὸν ὡς κύριον, ὅπως ἦτο συνεστῶτος τοῦ γάμου, καὶ δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὴν ἀμαρτήσασαν σύζυγον νὰ κτήσῃται αὐτήν, διαλυομένου τοῦ γάμου ἐξ ὑπαιτιότητός της, περιποιούσας ἑαυτῇ ὠφέλειαν ἐξ οἰκείου ἀμαρτήματος· ἡ δὲ Νεαρὰ 134 κεφ. 10, ἡ διατάττουσα τὸ ἐμβάλλεσθαι τὴν μοιχαλίδα εἰς μοναστήριον, δὲν ὀρίζει, ὅτι λαμβάνει ὁ ἀνὴρ τὴν προίκα ὡς ἄμεσον ἀποτέλεσμα τῆς ποινῆς τῆς καθείρξεως τῆς γυναικός· ὅθεν δὲν εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ προίξ προσκυροῦται τῷ ἀνδρί, ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ποινῆς τῆς καθείρξεως.

7 (1858).

Αἱ εἰς τὴν Ἐξάβιβλον τοῦ Ἀρμενοπούλου (§ 13, Δ, ΙΕ) περιεχόμεναι διατάξεις περὶ τῆς τύχης τῆς προικός μετὰ τὴν διὰ λόγον μοιχείας διάλυσιν τοῦ γάμου φέρουσι χαρακτῆρα ποινικόν, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἐκφράσεώς των καὶ ἐκ τῆς συμπαραβολῆς πρὸς τὰ σχετικὰ χωρία τοῦ Κώδικος (Ν. 8 § 4 καὶ Ν. 11 § 1 καὶ 2 Κ.5. 17) καὶ τῶν Νεαρῶν (ΚΒ' κεφ. 15 § 3 καὶ κεφ. 16 § 1., ΡΙΖ κεφ. 8 καὶ ΡΛΔ κεφ. 10). ἐν οἷς ἡ ἕνεκα μοιχείας ζημίωσις τῆς γυναικός εἰς τὴν περιουσίαν αὐτῆς, ἥτοι ἡ ἀπώλεια τῆς προικός καλεῖται ρητῶς ποινὴ, καὶ προσέτι ἐκ τοῦ συνόλου τῶν λοιπῶν περὶ μοιχείας ρωμαϊκῶν διατάξεων, τούτου ἕνεκα δὲ δὲν ἰσχύουσι, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 705

Ποιν. Νόμου καὶ ὡς ἀποτελοῦσαι δήμευσιν περιουσίας, ἀπαγορευομένην ὑπὸ τοῦ Συντάγματος, καὶ νομίμως διατάσσεται ἡ τῆς προικὸς ἀπόδοσις.

110 (1847) 5 (1869).

Ἐκ τῆς ἀλληλουχίας διαφόρων διατάξεων τῆς παρ' ἡμῖν ἰσχυοῦσης βυζαντινῆς νομοθεσίας (Ν. 8 πρ. § 1—7 Κώδ. 5. 17, Νεαρά 117 κεφ. 8, Βασ. 1, 28. 7, Ἀρμ. 4. 15. 13, καὶ Νεαρά 32 Λέοντος) ὑπόντων παίδων, ἡ προῖξ δίδεται τῷ ἀνδρὶ, οὐχὶ ἐπὶ τιμωρίᾳ τῆς γυναικὸς, ἀλλ' ὡς διαφέρον, προκύπτει ἐκ τῆς ἀθετήσεως τῶν γαμικῶν συναλλαγμάτων, τοῦτέστιν εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἀνδρὸς διὰ τὸ γενέσθαι τὴν γυναῖκα παραίτιον τῆς διαλύσεως τοῦ γάμου, βάρῃ ἔχοντος γαμικὰ διὰ τὰ κοινὰ τέκνα (Ν. 56 § 1 Π. 23. 3, Βασ. 29. 1), ἅτινα βαρύτερα γίνονται τῷ ἀνδρὶ ἔνεκα τῆς διαλύσεως. Καὶ ἐὰν δὲ σήμερον δὲν δύναται νὰ παρακρατηθῇ ἡ προῖξ εἰς ποινήν τῆς γυναικὸς, ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ τῶν βυζαντινῶν νόμου ἐπιβαλλομένην καὶ διὰ τοῦτο ἀναιρεθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ νόμου, ἡ Νεαρά 117 ἀργεῖ μόνον ἐὰν τυγχάνῃ ἅπαις ὁ αἰτῶν τὴν παρακράτησιν τῆς προικὸς σύζυγος· ἐὰν δὲ ᾗ πατὴρ παίδων, ἡ παρακράτησις τῆς προικὸς χωρεῖ, ὡς ἀπαίτησις διαφέροντος νόμφ ὠρισμένου μᾶλλον οὔσα ἢ ποινή, ὡς καὶ ἡ κατὰ συμφωνίαν ποινή, καίτοι ποινή λέγεται, διαφέροντος μᾶλλον ἐπέχει πολλάκις τόπον καὶ ὡς ἀπαίτησις διαφέροντος κρίνεται· Ν. 41 καὶ 42 Π (17. 2) Β. (12. 1) Ν. 28 (19. 1) Β. (19. 8).

168 (1871) 231 (1872) 145 (1873).

Κατὰ τὴν 117 Νεαράν κεφ. 8, τὴν περιεχομένην εἰς τὴν Ἐξάβιβλον τοῦ Ἀρμενοπούλου § 13 (Δ. ΙΕ), ὁ ἀνὴρ ἀποκερδαίνει τὴν προῖκα τῆς γυναικὸς, ὅταν διὰ τινὰ τῶν ἐν ταῖς διατάξεσι ταύταις ἀναφερομένων αἰτιῶν στείλῃ ρεπούδιον, ἥτοι λάβῃ χώραν τὸ διαζύγιον· ἀλλ' ὅταν ζώντων τῶν συζύγων δὲν ἐπέλθῃ διαζύγιον ἔνεκα μιᾶς τῶν αἰτιῶν τούτων, οὔτε κἂν ἀγωγή περὶ διαζυγίου ἐγένετο συνεστῶτος τοῦ γάμου, οἱ συγκληρονόμοι τοῦ ἀνδρὸς δὲν δύνανται νὰ κρατήσωσι τὴν προῖκα τῆς γυναικὸς, λόγῳ κακοηθείας αὐτῆς, συνεστῶτος τοῦ γάμου τῆς, ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ Ν. 11 § 2 Κώδ. (5. 17).

139 (1850).

Κατὰ τὸν ἀστικὸν νόμον (Νεαρά 117 κεφ. Θ § 4 καὶ Ἀρμ. § 13, Δ. ΙΕ), καὶ ἐὰν ἡ διάλυσις τοῦ γάμου ἐπέλθῃ ἐκ παραπτώματος τοῦ συζύγου, δὲν στερεῖται οὗτος τῆς προγαμιαίας ὠρεᾶς, ἐὰν

ὑπάρχωσι τέκνα· ἀλλ' οὐδὲν ἤττον, κατ' αὐτὸ τοῦ νόμου τὸ κείμενον, τῆς προγαμιαίας δωρεᾶς στέρησις ἐπιβάλλεται τῷ ἀνδρὶ ὑπὲρ τῆς γυναικός, μὴ ὑπόντων τέκνων, ρητῶς, ὡς τιμωρία διὰ τὴν ἐπαχθεῖσαν καὶ μὴ ἀποδειχθεῖσαν τῆς μοιχείας κατηγορίαν, ὥστε ἡ διάταξις αὕτη, ποινικὸν χαρακτῆρα φέρουσα, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ νῦν ἐφαρμογὴν, ὡς καταργηθεῖσα διὰ τοῦ ἄρθρ. 795 τοῦ ποιν. νόμου, ἀφ' ἐτέρου δέ, ὑπόντων τέκνων ὁ νόμος κελεῖται πᾶσαν, τὴν τοῦ ἀνδρός, περιουσίαν τοῖς παισὶ φυλάττεσθαι, ὥστε ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, καθ' ἣν πρόκειται κυρίως περὶ συντηρήσεως τῶν τέκνων καὶ οὐχὶ περὶ τιμωρίας τοῦ ἁμαρτήσαντος, οὐδαμῶς ἀρμόζει τῇ γυναικὶ ἡ τῆς προγαμιαίας δωρεᾶς ἀπαίτησις, ἀφοῦ μάλιστα καὶ μετὰ τὸ διαζύγιον εἰς τὸν πατέρα ἐπίκειται τὸ βάρος τῆς τῶν τέκνων διατροφῆς, κατὰ τὴν Νεαρὰν 117 κεφ. Ζ.

274 (1871).

ΔΙΑΘΗΚΗ

Περὶ ληψίς.

- § 1. Μνεῖα τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς κατοικίας τοῦ Συμβολαιογράφου ἐν τῷ σώματι τῆς δημοσίας διαθήκης.
- § 2. Πρόσκλησις τοῦ Συμβολαιογράφου παρὰ τῷ διαθέτῃ.
- § 3. Μάρτυρες τῆς δημοσίας διαθήκης.
- § 4. Μνεῖα περὶ τῶν προσώπων, τῆς κατοικίας καὶ τῆς ἐνορίας τοῦ διαθέτου καὶ τῶν μαρτύρων.
- § 5. Ἐχεφροσύνη τοῦ διαθέτου.
- § 6. Ὅρκος ἐχεμυθίας· ἕτεραι διατυπώσεις.
- § 7. Ὑπαγόρευσις καὶ σύνταξις τῆς διαθήκης.
- § 8. Ἐρώτησις τοῦ Συμβολαιογράφου περὶ προσθέσεως, καὶ υπόμνησις περὶ φιλανθρωπικῶν καταστημάτων.
- § 9. Ἀνάγνωσις καὶ παρατήρησις τῆς διαθήκης ἐκ μέρους τῶν μαρτύρων.
- § 10. Ὑπογραφὴ τῆς δημοσίας διαθήκης.
- § 11. Διαθήκη κωφοῦ.
- § 12. Καταχώρισις καὶ παρακατάθεσις τῆς δημοσίας διαθήκης.
- § 13. Εὐθύνη τοῦ Συμβολαιογράφου ἐν περιπτώσει ἀκυρώσεως τῆς διαθήκης.
- § 14. Σύνταξις τῆς μυστικῆς διαθήκης.
- § 15. Παρακατάθεσις τῆς μυστικῆς διαθήκης παρὰ τῷ Συμβολαιογράφῳ.

- § 16. Διατυπώσεις τῆς ἰδιογράφου διαθήκης.
 § 17. Μνεῖα τοῦ χρονολογικοῦ συστήματος, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ἰονίου Ἀστικοῦ Κώδικος.
 § 18. Δημοσίευσις διαθηκῶν.
 § 19. Γνώσις ἢ ἄγνοια τῶν ἀκυροτήτων διαθήκης.
 § 20. Ἀποτελέσματα ἀκυρώσεως διαθήκης.
 § 21. Ἐθιμον, ἀντιβαῖνον εἰς τὸ περὶ διαθηκῶν ψήφισμα.

§ 1

Διαθήκη, ἐν ᾗ δὲν σημειοῦται τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμον καὶ ἡ κατοικία τοῦ Συμβολαιογράφου, ὡς καὶ πᾶν συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφο, περιέχον τοιαύτην ἔλλειψιν, ἀκυροῦται (Ὁργ. Δικ. 181 καὶ 185). Δὲν ἀρκεῖ δὲ ἡ ἀπλή ὑπογραφή τοῦ Συμβολαιογράφου κάτωθι τῆς ἐκθέσεως. 75 (1876).

Ὑπὸ τοῦ PN' Νόμου κατηργήθη ὁ περὶ συμβολαιογράφων ΛΕ' Νόμος τοῦ Β' Ἰονίου Κοινοβουλίου, ἀντικατασταθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐλληνικοῦ νόμου, (Ὁργ. Δικ. ἄρθρ. 181 καὶ ἐπ.), οὐ μόνον καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν σύνταξιν ὧν ἐν γένει τῶν συμβολαιογραφικῶν ἐγγράφων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν δημοσίων διαθηκῶν, διότι τὸ ἄρθρ. 883 Ἰον. Κώδ., τὸ κανονίζον τὰς ἰδιαζούσας τῇ δημοσίᾳ διαθήκη διατυπώσεις, ἀναφέρεται κατὰ τοὺς λοιποὺς τύπους αὐτῆς εἰς τὰς κοινὰς καθ' ὅλας τὰς ἐπισήμους πράξεις διατυπώσεις, τὰς ἀπαίτουμένας ὑπὸ τοῦ περὶ συμβολαιογραφίας νόμου. Ὡστε, αἱ διαθήκαι μετὰ τὸν PN' νόμον διέπονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 181 καὶ ἐπ. τοῦ Ὁργανισμοῦ τῶν Δικαστηρίων, ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ὁποίων προκύπτει 1) ὅτι ἡ ἐν τῷ σώματι τοῦ ἐγγράφου μνεῖα τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ ἐπωνύμου τοῦ Συμβολαιογράφου εἶνε ἀνεξάρτητος καὶ διακεκριμένη τῆς ἐν τέλει τοῦ ἐγγράφου ὑπογραφῆς αὐτοῦ, ὅθεν ἡ ὑπαρξίς τῆς μιᾶς δὲν ἀναπληροῖ τὴν ἔλλειψιν τῆς ἄλλης καὶ 2) ὅτι τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἐπώνυμον τοῦ Συμβολαιογράφου δεόν ν' ἀναφέρονται διακεκριμένως καὶ ὀλογράφως ἐν τῷ σώματι τοῦ ἐγγράφου.

338 (1880).

Ἐκ τοῦ νόμου PN' τῆς 20 Ἰανουαρίου 1866 (ἄρθρ. 1, 2 καὶ 3) προκύπτει σαφῶς, ὅτι ὁ περὶ Συμβολαιογράφων νόμος τῆς Ἐπτανήσου κατηργήθη, καὶ ἀντ' αὐτοῦ εἰσήχθησαν καὶ αὐτόθι αἱ σχετικαὶ

διατάξεις τοῦ περὶ Ὁργανισμοῦ τῶν Δικαστηρίων καὶ Συμβολαιογράφων νόμου τοῦ Βασιλείου, καὶ ὅτι μόνον ἡ ἰσχὺς τοῦ ἀπὸ 11 Φεβρουαρίου 1830 ψηφίσματος τοῦ Κυβερνήτου περὶ διαθηκῶν δὲν ἐπεξετάθη εἰς τὰς Ἰονίους νήσους, ἐν ταῖς ὁποίαις διατηροῦσι. τὸ κυρὸς τῶν αἱ κείμεναι περὶ διαθηκῶν διατάξεις τῶν ἄρθρ. 882 καὶ ἐπομ. τοῦ Ἰονίου Ἀστικοῦ Κώδικος. Ἐκ τούτου ἔπεται, ὅτι, κατὰ τὴν ἐν ταῖς Ἰονίοις νήσοις σύνταξιν τῶν δημοσίων διαθηκῶν, πρέπει νὰ διαφυλάττωνται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 181 τοῦ Δικαστ. Ὁργανισμοῦ, καθ' ὃ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἀπαιτεῖται πᾶν συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον, ἐπομένως καὶ ἡ δημοσία διαθήκη, καθὼ συντασσομένη ὑπὸ τοῦ Συμβολαιογράφου, ν' ἀναφέρῃ ἐν τῷ σώματι αὐτῆς, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ τὴν κατοικίαν τοῦ Συμβολαιογράφου, ὁδηγῶν τὸν τόπον, ἐν ᾧ ἐδρεύει· δὲν ἀναπληροῖ δὲ τὴν ἑλλειψιν ταύτην ἢ ἐν τῇ σφραγίδι τοῦ Συμβολαιογράφου μνεῖα τῆς ἑδρας αὐτοῦ. 144 (1873).

§ 2

Τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος ἀπαιτεῖ, ὅπως ὁ Συμβολαιογράφος σημειώσῃ ἐν ἀρχῇ τῆς πράξεως τὸ πρόσωπον, διὰ τοῦ ὁποίου προσκαλεῖται νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸν διαθέτην, καὶ ν' ἀναφέρῃ εἰς τὴν πράξιν τὴν οἰκίαν κλπ. δὲν ἀπαιτεῖ δὲ, ὅπως ὁ Συμβολαιογράφος σημειώσῃ εἰς τὴν διαθήκην, ὅτι τὸ πρόσωπον, διὰ τοῦ ὁποίου προσκαλεῖται νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸν διαθέτην ἐστάλῃ ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ τούτῳ, καὶ ὅτι εἶναι γνωστὸν τῷ Συμβολαιογράφῳ. 204 (1847).

Τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος τοῦ Κυβερνήτου δὲν ἀπαιτεῖ, εἰμὴ νὰ σημειώται τὸ πρόσωπον, τουτέστι τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τοῦ προσώπου ἐκείνου, διὰ τοῦ ὁποίου προσκαλεῖται ὁ Συμβολαιογράφος νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὸν διαθέτην, ἢ δὲ μνεῖα τῆς οἰκίας καὶ ἐνορίας τοῦ διαθέτου καὶ τῶν μαρτύρων τῆς διαθήκης ἀπαιτεῖται ἂ γείνη παρὰ τοῦ Συμβολαιογράφου ἐν αὐτῇ τῇ διαθήκῃ, καὶ οὐχὶ ἂ ἀναφέρονται ταῦτα εἰς τὸν προσκαλούμενον Συμβολαιογράφον παρὰ τοῦ προσκαλοῦντος αὐτὸν προσώπου, ἐπομένως ἢ ἑλλειψίς αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ἀκύρωσιν διαθήκης. 126 καὶ 204 (1847).

§ 3

Οὐδαμῶς τὸ περὶ διαθηκῶν ψήφισμα διατάττει νὰ γείνη μνεῖα ἐν τῇ διαθήκῃ, ὅτι οἱ μάρτυρες ἦσαν ἐπὶ τούτῳ προσκεκλημένοι, ἢ, ἐὰν

ἄλλως συνήλθον, ὅτι ἔγινε γνωστὸν εἰς αὐτοὺς, ὅτι θέλουσι χρησιμεύσει ὡς μάρτυρες διαθήκης, ἐπομένως ἡ ἑλλειψις αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἀκύρωσιν τῆς διαθήκης. 126 (1847).

Τὸ περὶ διαθηκῶν ψήφισμα, ὀρίζον τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπὶ τῆς συντάξεως τῆς δημοσίας διαθήκης προσληπτέων μαρτύρων, δὲν ἀπαγγέλλει ἀκυρότητα αὐτῆς, ἐν ᾗ περιπτώσει ἤθελε προσληφθῇ ἀνώτερος αὐτῶν ἀριθμὸς ἢ ὁ ἐν ἄρθρῳ 3 ὀριζόμενος, ἀφοῦ καὶ ὁ πλεονάζων τέταρτος μάρτυς ὠρκίσθη 187 (1855) 178 (1866).

Ὁ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ νὰ ἀναφέρηται ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς διαθήκης, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ὅτι οἱ προσληφθέντες μάρτυρες εἰσὶ πολῖται Ἑλλήνες (ἄρθρ. 179—181 Ὅργαν. Δικαστηρίων).

176 καὶ 177 (1849) 112 (1861).

Καὶ ὅτι δὲν εἶνε ὑπερέται ἡ γραμματεὺς τοῦ Συμβολαιογράφου.

177 (1849).

Ἐὰν ἀποδειχθῇ, ὅτι μάρτυς διαθήκης ἐθεωρεῖτο κοινῶς, καθ' ὃν χρόνον συνετάχθη ἡ διαθήκη, ὡς ἀπολαμβάνων τὰ πολιτικά τοῦ Ἑλλήνος δικαιώματα, ψηφοφόρων ὡς τοιοῦτος καὶ χρησιμεύων ὡς μάρτυς εἰς διάφορα συμβόλαια, ἡ διαθήκη εἶνε ἔγκυρος, κατὰ τοὺς Ν. 22 § 1 Π. (28. 1) Εἰς. § 7 (2. 16) Ν. 1 Κώδ. (6. 23), καθ' οὓς ἡ μαρτυρία ἐν τῇ διαθήκῃ τοῦ κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτῆς νομιζομένου ἐλευθέρου πολίτου, ὀφθέντος μετὰ ταῦτα δούλου, οὐδόλως προσβάλλει τὸ κύρος τῆς διαθήκης, ἐάν, κατὰ τὸν χρόνον τῆς συντάξεώς της, ὁ μάρτυς ἐνομιζέτο κοινῶς ὡς ἐλεύθερος καὶ δὲν ἡμφισθητεῖτο ἡ πολιτικὴ του κατάστασις. 343 (1861) 325 (1864).

Οὐδεμία διάταξις τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος ἀπαιτεῖ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, οὔτε ἀπλῶς ὀρίζει νὰ ἐκλέγῃ ὁ διαθέτης τοὺς τῆς διαθήκης του μάρτυρας, καὶ ν' ἀναφέρηται ἐν αὐτῇ, ὅτι οἱ προσληφθέντες μάρτυρες δὲν ὑπάγονται εἰς ἐξαίρεσιν πρὸς τοὺς κληροδοτούμενους.

112 (1861).

Οὔτε ὑπὸ τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος, οὔτε ὑπὸ τοῦ Ὁργανισμοῦ τῶν Δικαστηρίων ἀπαιτεῖται ὁ Συμβολαιογράφος ν' ἀναφέρῃ ἐν τῇ διαθήκῃ, ὅτι οἱ προσληφθέντες μάρτυρες δὲν εἶνε συγγενεῖς, ὅτι δὲν ἐξαιροῦνται ὑπὸ τοῦ νόμου, καὶ πόθεν ὁ Συμβολαιογράφος ἔχει τὰς περὶ τούτων πληροφορίας· οὔτε ἀπαιτεῖται ὁ Συμβολαιογράφος αὐτὸς νὰ γνωρίζῃ, ὅτι οἱ μάρτυρες δὲν εἶνε συγγενεῖς, ἢ καὶ

ν' ἀναφέρῃ τὴν ἰδίαν περὶ τούτου γνῶσιν ἐν τῇ διαθήκῃ, ἀλλὰ δύναται νὰ πορισθῇ καὶ ἄλλοθεν τὰς πληροφορίας ταύτας· τότε δὲ ἤθελεν ὑπάρχει λόγος ἀκυρότητος, ὅταν τις ἐκ τῶν μαρτύρων τούτων ἤθελεν ἀποδειχθῇ, ὅτι ἔχει πραγματικῶς συγγένειαν τοιαύτην, ἕνεκα τῆς ὁποίας δὲν ἡδύνατο, κατὰ τὸν νόμον, νὰ προσληφθῇ ὡς μάρτυς εἰς τὴν διαθήκην. 204 (1847).

Κατὰ τὸ παράρτημα τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος, δὲν εἶνε δεκτοὶ ὡς μάρτυρες εἰς διαθήκην, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ οἱ ἐξ ἀγχιστείας συγγενεῖς τοῦ κληρονόμου μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ κωλύοντος τὸν γάμον, μάρτυς ὅμως ἔχων σύζυγον τὴν μητρικὴν τῆς μητρὸς τῆς κληρονόμου εἶνε συγγενὴς ταύτης ἐκ τριγενείας καὶ οὐχὶ ἐξ ἀγχιστείας, ὡς ὁ νόμος ἀπαιτεῖ, διότι ἡ ἐξ ἀγχιστείας συγγένεια εἶνε ἡ ἐκ δύο γενῶν συναπτομένη. Ἄν δὲ ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς ἀγχιστείας περιλαμβάνουσι καὶ τὴν τριγένειαν, οὐχ ἡττον οὐδεμία ρητὴ διάταξις νόμου ἢ κανόνος ἐκκλησιαστικοῦ κωλύει τὸν γάμον εἰς δεύτερον βαθμὸν τριγενείας. 204 (1847).

Κατὰ τὸν Ἀρμ. § 9 (Δ. ἡ'), ὁ ἑβδόμος βαθμὸς τῆς συγγενείας κωλύει τὸν γάμον, ἐπομένως ὁ τοῦ βαθμοῦ τούτου συγγενὴς τοῦ διαθέτου δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μάρτυς τῆς διαθήκης αὐτοῦ. 339 (1863).

Ὁ ἐξ ἀγχιστείας συγγενὴς τοῦ διαθέτου εἰς ἕκτον βαθμὸν, ὡς ὄντος τοῦ διαθέτου δισεξαδέλφου τῆς συζύγου τοῦ μάρτυρος, δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μάρτυς διαθήκης, διότι ἡ σχέσις αὕτη τῆς ἀγχιστείας μεταξὺ τοῦ μάρτυρος καὶ τοῦ διαθέτου δὲν εἶνε εἰς βαθμὸν κωλύοντα τὸν γάμον, ὡς ἀπαιτεῖ τὸ παράρτημα τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος, πρὸς ἐξαίρεσιν τῶν μαρτύρων. Κατὰ τὰς διατάξεις τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων ἐν τοῖς Βασιλικαῖς (28. 5), ὁ γάμος δὲν ἀπαγορεύεται ἀπολύτως εἰς τὸν ἕκτον βαθμὸν ἐξ ἀγχιστείας, σχετικῶς δὲ μόνον καὶ ἐφ' ὠρισμένων προσώπων ὑπάρχει κώλυμα πρὸς γάμον ἕνεκα τῆς συγχύσεως τῶν ὀνομάτων τῆς συγγενείας, ὥστε, καὶ ἂν ἄλλως ἀποφαίνεται ὁ Ἀρμενόπουλος § 20 (4. 6), δὲν ἰσχύει ἡ διάταξις αὕτη, ἀφοῦ, κατὰ τὸ ἀπὸ 23 Φεβρουαρίου 1835 Β. Δ., μόνον οἱ πολιτικοὶ νόμοι τῶν βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων, οἱ περιεχόμενοι εἰς τὴν Ἐξάβιβλον ἰσχύουσιν, οὐχὶ δὲ πᾶν ὅ,τι ἐν αὐτῇ ἀναφέρεται εἰς σχέσεις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου. 112 (1861) 263 (1870).

Δὲν συγχωρεῖ μὲν τὸ παράρτημα τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος τοῦ Κυβερνήτου μάρτυρα εἰς διαθήκην τὸν πνευματικὸν τοῦ διαθέτου καὶ τὸν ἱερέα τῆς ἐνορίας του, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ὀρίζεται ἐν αὐτῷ καὶ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητας, οὔτε τὸ ψηφίσμα περὶ διαθηκῶν καθιεροῖ τοῦτο, ἀπαγγέλλον μόνον ἀκυρότητα ἐκ τῆς παραβάσεως τῶν διατάξεων αὐτοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ ἐκ τῶν τοῦ παραρτήματος (ἄρθρα 8, 15, 18, 29, 49, 56, 58 καὶ 63). 71 (1888).

Ἐκ τοῦ ἀπὸ 11 Φεβρουαρίου 1830 περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος προκύπτει, ὅτι ὠρίσθησαν ἀκριβῶς οἱ τῶν διαθηκῶν τύποι, ὧν ἡ παραβίασις ἐπιφέρει ρητῶς καὶ ἀπολύτως τὴν ἀκυρότητα τῆς διαθήκης (ἄρθρα 8, 15, 18, 29, 46, 49, 56, 58 καὶ 63) καὶ ὅτι διὰ τοῦ παραρτήματος τοῦ ἰδίου ψηφίσματος ἐτροποποιήθησαν αἱ περὶ μαρτύρων τῶν διαθηκῶν διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ νόμου (N. 22 Κώδ. 6 23 Ἀρμεν. § 52, E. α') καὶ ἀπηγορεύθη νὰ προσλαμβάνωνται ἐν ταῖς διαθήκαις ὡς μάρτυρες τὰ ἐν τῷ παραρτήματι ἀναφερόμενα πρόσωπα, χωρὶς ὅμως νὰ ὀρισθῇ, ὡς ἐν τοῖς προπαρατεθεῖσιν ἄρθροις, ὅτι ἡ παράβασις καὶ τῆς ἐν τῷ παραρτήματι ἀπαγορεύσεως συνεπάγεται τὴν ἀκυρότητα τῆς διαθήκης, ἄρα, ἡ ἀπαγορευτικὴ αὕτη διάταξις πρέπει νὰ ἐρμηνευθῇ συμφῶνως πρὸς τοὺς κανόνας τοῦ δικαίου, τούτεστι νὰ μὴ ἐπεκταθῇ πέραν τοῦ ὅρου τοῦ σκοπομένου τῆς ἀπαγορεύσεως, καὶ ἐπομένως νὰ μὴ θεωρηθῇ ἄκυρος ἡ διαθήκη, ἂν ἐν αὐτῇ ἔλαβε μέρος ὡς μάρτυς πρόσωπον μὴ ἐπιτρεπόμενον παρὰ τοῦ νόμου, εἰμὴ μόνον καθόσον οὐδεὶς δύναται νὰ ᾔη ἐν ἰδίῳ πράγματι μάρτυς ἐπομένως, ὡς ἡ ἐν τῇ διαθήκῃ ἐγκατάστασις τοῦ κληρονόμου ἤθελεν εἶνε ἄκυρος, ἂν προσελαμβάνετο μάρτυς συγγενὴς τοῦ κληρονόμου, εἰς βαθμὸν κωλύοντα τὸν γάμον, οὕτω καὶ ἡ πρόσληψις μάρτυρος συγγενοῦς τοῦ κληροδόχου καθιστᾷ μὲν ἄκυρον, δυνάμει τῆς ἀπαγορεύσεως, τὸ κληροδόχημα, οὐχὶ ὅμως καὶ ὁλόκληρον τὴν διαθήκην. 80 (1859) 263 (1870).

Βεβαιῶντος τοῦ Συμβολαιογράφου, ὅτι οἱ μάρτυρες δὲν γνωρίζουσι γράμματα, δὲν ἐπιτρέπεται ἡ τοῦ ἐναντίου ἀπόδειξις. 435 (1866).

§ 4

Τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος, ὅπερ ἀπαιτεῖ ν' ἀναφέρῃ ὁ Συμβολαιογράφος ἐν τῇ διαθήκῃ, ὅτι γνωρίζει τὸν διαθέτην

καὶ τοὺς μάρτυρας κτλ. δὲν καταγγέθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 231 τοῦ Ὁργαν. τῶν Δικαστηρίων, οὐδὲ ἐφαρμόζεται ἐπὶ διαθηκῶν τὸ ἄρθρ. 184 αὐτοῦ. 149 (1865).

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 16 καὶ ἐπ. τοῦ περὶ μνημόνων ψηφίσματος, ὅπερ ἀντεκατεστάθη διὰ τῶν ἄρθρ. 181 καὶ ἐπ. τοῦ περὶ Συμβολαιογράφων νόμου, συνάγεται, ὅτι πᾶν συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον πρέπει, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ν' ἀναφέρῃ τὸν τόπον, δηλονότι τὸ οἶκημα ἐν ᾧ συντάσσεται, ὅπερ ἐπὶ τῶν διαθηκῶν εἶνε τὸ οἶκημα ἐν ᾧ εὐρίσκεται ὁ διαθέτης κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς διαθήκης, ἐὰν αὕτη δὲν συντάσσεται ἐν τῇ συμβολαιογραφείῳ. 177 (1849).

Τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος δὲν ἀπαιτεῖ ν' ἀναφέρηται ἐν τῇ διαθήκῃ καὶ τὸ κτίριον, ἐν ᾧ καταλύουσιν οἱ μάρτυρες. Ἡ δὲ ἐν αὐτῇ περιεχομένη λέξις οἰκία ἔχει προδήλως οὐχὶ τὴν σημασίαν τοῦ οἰκοδομήματος (ἐνθα διατρίβουσι τυχαίως οἱ μάρτυρες, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συντάξεως τῆς διαθήκης), ὅπερ ἡ νομικὴ γλῶσσα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὀνομάζει οἶκημα (Βασιλ. 2. 2. ἐδάφ. 190) καὶ οὐχὶ οἰκίαν, ἀλλὰ τὴν σημασίαν τῶν μετ' αὐτῆς συνωνύμων λέξεων οἶκος ἢ οἴκησις, αἵτινες, κατὰ τὴν νομικὴν γλῶσσαν τῆς αὐτῆς ἐποχῆς, σημαίνουσι τὸν τόπον τῆς διαμονῆς, τῆς διατριβῆς, τὸν τόπον, ἐνθα ὁ πολίτης ἔχει τὸ μόνιμον κέντρον τῶν συμφερόντων του, ἀντιστοιχοῦσαι πρὸς τὰς λέξεις τῶν Ρωμαίων *domus* καὶ *domicilium*, καὶ πρὸς τὴν, κατὰ τὴν ἐνεστῶσαν νομικὴν ἡμῶν γλῶσσαν, λέξιν *κατοικίαν*, ἡ δὲ ἐπανάληψις τοῦ αὐτοῦ πράγματος ἐν τῇ ἄρθρῳ 4, ἥτοι τοῦ ὁρίσμου τῆς μνείας τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς τῶν μαρτύρων, ἐγένετο βεβαίως, ὅπως προσδιορισθῇ ἀκριβέστερον, ὅτι ἀπαιτεῖται ἡ ἐνορία τῆς οἰκίας, ἥτοι τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς τῶν μαρτύρων καὶ οὐχὶ ἡ τοῦ οἴκηματος, ἐν ᾧ τυχαίως καὶ ἐκτὸς τοῦ τόπου τούτου καταλύουσιν οἱ μάρτυρες. 151 (1847) 177 (1849).

Ἡ ἐν τῇ διαθήκῃ ἔκφρασις, ὅτι οἱ μάρτυρες εἰσὶν ἐμποροκτηματίας πόλεως τινος ἐμφαίνει καὶ τὴν κατοικίαν αὐτῶν. 204 (1847).

Κατὰ τὰ ἄρθρα 4 καὶ 8 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος, ἀπαιτεῖται, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς διαθήκης, ν' ἀναφέρηται ἐν αὐτῇ, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ ἡ ἐνορία τοῦ διαθέτου καὶ τῶν μαρτύρων. Καὶ μία μόνον ἐνορία ἐὰν ὑπάρχῃ ἐν ᾧ τόπῳ συντάσσεται ἡ διαθήκη, δεόν νὰ μνημονεύηται, ἅτε τῆς μνείας ταύτης χρησιμευούσης πρὸς χαρακτη-

ρισμὸν τῆς ταυτότητος, ὅστις δέον πάντοτε νὰ ὑπάρχῃ. 231 (1851).

Ἡ ἐσφαλμένη σημείωσις τῆς κατοικίας καὶ ἐνορίας τοῦ διαθέτου καὶ τῶν μαρτύρων δὲν βλάπτει, ὡς οὐδεμίαν ἐντεῦθεν γεννᾶται ἀμφιβολία περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ διαθέτου καὶ τῶν μαρτύρων.

171 (1863).

§ 5

Τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος διατάττον, ὅπως ὁ Συμβολαιογράφος βεβαιῶται, ἂν ὁ διαθέτης ἔχῃ σώας τὰς φρένας του καὶ ἀναφέρῃ τοῦτο ἐν τῇ διαθήκῃ, δὲν ἀπαιτεῖ ν' ἀναφέρῃ ἐνταυτῷ καὶ πόθεν ἔλαβε τὴν βεβαίωσιν ταύτην. 126 καὶ 204 (1847).

Οὔτε αἱ λέξεις ἔχει σώας τὰς φρένας ἀπαιτεῖ νὰ μὴ δύνανται ν' ἀναπληρωθῶσι δι' ἄλλων ταυτοσημάντων, ὡς λ. χ. διὰ τῶν λέξεων, ὅτι ἔχει σώας καὶ ὑγιεῖς ὅλας τὰς αἰσθήσεις του.

4 (1843) 204 (1847).

§ 6

Ἀπαιτεῖται πάντως νὰ ὀρκισθῶσιν οἱ μάρτυρες, ὅτι θὰ τηρήσωσι μυστικὸν τὸ ἀννακοινωθησόμενον αὐτοῖς, ἀλλ' ἡ ἑλλειψις τῆς λέξεως μυστικὸν δύνανται ν' ἀναπληρωθῇ ἐξ ἄλλων φράσεων τῆς διαθήκης.

64 (1862).

Τὸ ἄρθρον 5 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος, ὀρίζον, ὅτι ὁ Συμβολαιογράφος ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ τὸν διαθέτην, νὰ βεβαιῶται, ἂν ἔχῃ σώας τὰς φρένας του, νὰ ὀρκίζῃ τοὺς μάρτυρας κτλ., ἐννοεῖ προδήλως, ὅτι περὶ τούτων γίνεται μνεῖα ἐν τῇ διαθήκῃ, οὐχὶ δὲ καὶ ὅτι ὁ Συμβολαιογράφος ὀφείλει νὰ γράψῃ αὐτολεξεῖ ἐν αὐτῇ ὁλόκληρον τὸν δοθέντα ὑπὸ τῶν μαρτύρων ὅρκον. 64 (1862).

Μὴ καθιεροῦντος οὔτε τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ περὶ Διαθηκῶν ψηφίσματος, οὔτε τοῦ ἄρθρ. 213 τῶν Ὁργάν. τῶν Δικαστηρίων ἰδιαίτερον τύπον ὅρκου ἐχεμυθίας, καθ' ὃν δέον νὰ ὁμνύωσιν οἱ ἐν ταῖς διαθήκαις προσλαμβανόμενοι μάρτυρες, ἔπεται, ὅτι (καίτοι συμφωνότερον πρὸς τὴν νεωτέραν νομοθεσίαν ἡμῶν ἦτο νὰ δίδηται ὁ ὅρκος ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου) οὔτε εἰς τὴν ἡμετέραν θρησκείαν, οὔτε εἰς τὸν νόμον ἀντίκειται νὰ δοθῇ ὁ ὅρκος οὗτος ἐπὶ τῆς εἰκόνης τῆς Θεοτόκου, καὶ συνεπῶς ἡ διαθήκη εἶνε ἔγκυρος. 168 (1861).

Ὁ ὅρκος τῶν μαρτύρων τῆς διαθήκης κανονίζεται εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος, οὐδαμῶς τροποποιηθέντος

ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 213 τοῦ Ὁργ. Δικ., καθ' ὃ δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ἀναφέρηται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ὅτι ὁ μάρτυς ὠρκίσθη ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ *Εὐαγγελίου*, ἀλλ' ἀρκεῖ οἷοσδήποτε ὄρκος, γενόμενος κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς τοῦ μάρτυρος θρησκείας, ἄρα ἡ βεβαίωσις τοῦ Συμβολαιογράφου, ὅτι ὁ μάρτυς ὠρκίσθη ἐνώπιον τοῦ *Εὐαγγελίου*, ὅπερ συνάδει πρὸς τὴν ἡμετέραν θρησκείαν καὶ παρ' οὐδενὸς νόμου ἀπαγορεύεται, δὲν καθιστᾷ ἄκυρον τὴν διαθήκην. 99 (1871) 63 (1872).

Μὴ ὀρίζοντος τοῦ ἄρθρ. 882 Ἰον. Κώδ. τὸν τύπον τοῦ ὄρκου τῶν εἰς τὴν σύνταξιν τῆς διαθήκης προσλαμβανομένων μαρτύρων, δὲν ὑπάρχει ἀκυρότης, ἐὰν δὲν ὀρκισθῶσιν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ *Εὐαγγελίου*, ἀλλ' ἐπὶ ἱερᾶς εἰκόνας. 266 καὶ 372 (1878).

Τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος δὲν ἀπαιτεῖ, ὅπως ὁ Συμβολαιογράφος ἀναφέρῃ ἐν τῇ διαθήκῃ, ὅτι εἰς τὸ μέρος, ἐν ᾧ ἔγραψεν αὐτὴν δὲν παρευρίσκατο ἄλλος ἐκτὸς αὐτοῦ, τοῦ διαθέτου καὶ τῶν μαρτύρων, ὥστε δὲν εἶνε λόγος ἀκυρότητος ἢ παράλειψις μνείας ἐν τῇ διαθήκῃ, ὅτι δὲν παρευρέθησαν ἄλλοι, ἐκτὸς ἐὰν ἀποδειχθῇ, ὅτι πραγματικῶς παρευρέθησαν. 204 (1847).

Δὲν ἀπαιτεῖται νὰ γίνηται ἐν ταῖς διαθήκαις χρήσις πνηγυρικῶν ἐκφράσεων, ἀλλ' ἡ τήρησις τῶν καθιερουμένων ὑπὸ τοῦ νόμου διατυπώσεων δύναται νὰ προκύψῃ ἐκ τῆς ἀλληλουχίας τῶν διαφόρων ἐκφράσεων, συνδυαζομένων λογικῶς πρὸς ἀλλήλας. 307 (1891).

§ 7

Ἐκ τῶν ἄρθρ. 3, 13 καὶ 18 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος συνάγεται ἀναμφιβόλως, ὅτι ὁ τε Συμβολαιογράφος καὶ οἱ μάρτυρες ἀναγκαῖον εἶνε νὰ ἐννοῶσι τὸν διαθέτην καὶ παρ' αὐτοῦ ἀμέσως ν' ἀντιλαμβάνωνται τὴν δὴλωσιν τῆς τελευταίας θελήσεώς του, διότι εἰς τὴν ἄμεσον τῶν οἰκτῶν αὐτῶν προσώπων σύμπραξιν ὑπάρχουσιν αἱ ἐγγυήσεις τοῦ νόμου, θέλοντος νὰ κατατίθεται εἰς ἀμφοτέρους ἀπ' εὐθείας ἡ τελευταία βούλησις· αἱ ἐγγυήσεις δ' αὗται καταστρέφονται διὰ τῆς προσλήψεως διερμηνέως. Ὁ Ν. 21 Βασ. (35. 1) ἀφορᾷ βεβαίως εἰς τὰς μυστικὰς διαθήκας, ἐπὶ δὲ τῶν προφορικῶν ἐγγράφων ἀπαιτεῖται, καὶ κατὰ τὸ ρωμ. δίκαιον (Ν. 16 Βασ. 35. 2), νὰ ἐννοῶσιν οἱ μάρτυρες τὸ ὑπὸ τοῦ διαθέτου λεγόμενον. 79 (1860).

Ἐπὶ συνάξεως διαθήκης δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπαγορεύωνται οἱ λό-

γοι τοῦ διαθέτου διὰ μεσολαβήσεως ἄλλου προσώπου (τινὸς τῶν μαρτύρων), ἀλλ' ὁ Συμβολαιογράφος ὀφείλει νὰ γράφῃ τοὺς λόγους τοῦ διαθέτου, ἀπαγγελλομένους παρ' αὐτοῦ τούτου τοῦ διαθέτου.

163 (1868).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 3, συνδ. πρὸς τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος, ὡς τύπος ἀναγκαῖος, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος διατεταγμένος, διαγράφεται, ὅπως οἱ μὲν μάρτυρες ἀκούσωσιν ὅσα εἶπεν ὁ διαθέτης, ὅπερ ἀναντιρρήτως σημαίνει, ὅτι ἡ διαθήκη δεῖν νὰ γράφηται καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ διαθέτου· τοιοῦτον τι δὲ δὲν ὑπάρχει, ὅταν ὁ Συμβολαιογράφος ἔχῃ ἤδη γεγραμμένους κατὰ σχέδιον, δοθὲν αὐτῷ παρὰ τοῦ διαθέτου, τὰς διατάξεις τῆς τελευταίας αὐτοῦ βουλήσεως καὶ παρὰ τούτου φέρηται ἐτοίμη ἡ διαθήκη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ διαθέτου καὶ ὑπογράφεται ὑπὸ τῶν μαρτύρων καὶ τοῦ διαθέτου· ὅλως δὲ ἀδιάφορον εἶνε, ἐάν, παραλειφθέντος τοῦ ὡς ἀνωτέρω τύπου (ἥτοι τῆς καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ διαθέτου ἐνώπιον τῶν μαρτύρων γραφῆς τῶν διατάξεων τοῦ διαθέτου), ἐξεπληρώθησαν ἅπαντες οἱ λοιποί, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, διατεταγμένοι τύποι καὶ ἂν ἀναγνωσθείσης τῆς διαθήκης ἐνώπιον τῶν μαρτύρων καὶ τοῦ διαθέτου, ὡς ὁ νόμος διατάττει, ὁ διαθέτης προφορικῶς ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου καὶ τῶν μαρτύρων ἐπαναλάβῃ τὰς ἐν τῇ διαθήκῃ διατάξεις. 316 (1873).

Ὁ Συμβολαιογράφος δὲν ἀπαιτεῖται ν' ἀναφέρῃ, ὅτι καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ διαθέτου ἔγεινεν ἡ διαθήκη, ἀρκεῖ νὰ γράψῃ ὅσα ὁ διαθέτης εἶπε. 204 (1847).

§ 8

Ἐὰν δὲν ἀποδεικνύηται ἐκ τῶν διαφορῶν φράσεων τῆς διαθήκης, ὅτι ὁ Συμβολαιογράφος ἠρώτησε τὸν διαθέτην, μετὰ τὸ πέρας τῶν διατάξεων του, ἐὰν ἔχῃ τι νὰ προσθέσῃ καὶ ὅτι οὗτος ἀπεκρίθη, ὅτι δὲν ἔχει, ἡ διαθήκη εἶνε ἄκυρος, ἔνεκα παραβιάσεως τοῦ τύπου τούτου (ψηφ. διαθ. ἄρθρα 6 καὶ 8). 284 (1853).

Οὐδαμῶς τὰ ἄρθρα 2, 6, 8 καὶ 63 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος διατάττουσιν, ὅτι ἡ ἐρώτησις τοῦ Συμβολαιογράφου πρὸς τὸν διαθέτην, ἐὰν ἔχῃ νὰ προσθέσῃ ἄλλο τι, καὶ ἡ ὑπενθύμισις πρὸς αὐτὸν ν' ἀφήσῃ ἐλεημοσύνας πρὸς φιλανθρωπικὰ καταστήματα, ἀνάγκη νὰ γίνωνται διὰ πανηγυρικῶν φράσεων, ἀρκεῖ δὲ νὰ ἐξάγηται ἡ τήρησις τῶν εἰρημένων διατυπώσεων ἐκ τοῦ συνόλου τῆς διαθήκης,

κατὰ τὴν ἐκτίμησιν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας, ὅπως θεωρηθῇ ἐγκύρως ἔχουσα.

107 (1882).

Ἐντελῶς ἐπουσιώδης καθίσταται ἡ παράλειψις τῆς ἐν τῇ διαθήκῃ μνείας, αὖτις ὁ συμβολαιογράφος ὑπέμνησε τῷ διαθέτῃ ν' ἀφήσῃ ἐλεημοσύνην εἰς φιλανθρωπικὰ καταστήματα», ἀφοῦ ὁ διαθέτης διὰ τῆς διαθήκης του κατέλιπεν ἐλεημοσύνας καὶ κληροδοσίας εἰς φιλανθρωπικὰ καταστήματα.

176 καὶ 177 (1849).

Κατὰ μὲν τὸν Ν. 49 Κώδ. (1. 3) καὶ Νεαράν 131 κεφ. ΙΑ', τὸ εἰς τοὺς πτωχοὺς πόλεως τινος ἀφιέμενον διὰ τελευταίας βουλήσεως κληροδότημα τηρεῖται ἰσχυρόν, θεωρούμενον, ὅτι ἀφέθη εἰς τὸ πτωχοκομεῖον, ὅπερ εἶνε φιλανθρωπικὸν καθίδρυμα, τὸ δὲ ἄρθρ. 6 τοῦ διαθηκῶν ψηφίσματος, διατάσσει, ὅτι ὁ μνήμων ὑπενθυμίζει τῷ διαθέτῃ ν' ἀφήσῃ ἐλεημοσύνην εἰς φιλάνθρωπα καταστήματα, ὅθεν ἡ νόμιμος βεβαίως, ὡς προκύπτει ἐκ τε τοῦ σκοποῦ τοῦ νομοθέτου καὶ ἐκ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐνομοθετήθη, μόνον τοιαῦτα καταστήματα ἐγκριθέντα καὶ ἀνεγνωρισμένα ὑπὸ τῆς πολιτείας, ἀλλὰ περιλαμβάνει γενικώτερον πᾶσαν ἐλεημοσύνην, ἀφορῶσαν εἰς σκοποὺς φιλανθρωπικούς· ἄρα, τὸ εἰς τοὺς πτωχοὺς πόλεως τινος ἀφεθὲν κληροδότημα ἐκπληροῖ τὸν σκοπὸν τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος.

400 (1893).

§ 9

Τὸ περὶ διαθηκῶν ψήφισμα δὲν ἀπαιτεῖ νὰ παρατηρήσῃ ὁ διαθέτης τὴν διαθήκην καὶ τὴν ἀναγνώσῃ αὐτός, ἢ, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ταύτης ἐκ μέρους τοῦ Συμβολαιογράφου, ν' ἀπαντήσῃ ὁ διαθέτης, ὅτι ἐγράφησαν αἱ διατάξεις αὐτοῦ ἀπαραλλάκτως, καὶ νὰ γείνη περὶ τούτου μνεία ἐν τῇ διαθήκῃ.

204 (1847).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀπὸ 11 Φεβρουαρίου 1830 ψηφίσματος περὶ διαθηκῶν, οἱ μάρτυρες πρὶν ἢ ὑπογράψωσι τὴν διαθήκην εἰσὶν ὑπόχρεοι νὰ τὴν παρατηρήσωσιν καὶ νὰ τὴν ἀναγνώσωσιν, ἐξ οὗ ἐπεται, ὅτι δὲν ἀρκεῖται ὁ νόμος εἰς μόνην τὴν παρατήρησιν, ἀλλ' ἀπαιτεῖ καὶ τὴν ἀνάγνωσιν, διότι διὰ τῆς ἀναγνώσεως δύναται νὰ λάβῃ ὁ μάρτυς ἀκριβῆ γνῶσιν, ἂν ἐν τῇ διαθήκῃ ἐγράφησαν ὅλαι ἀκριβῶς αἱ διατάξεις τοῦ διαθέτου, ὥστε δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι μόνη ἢ παρατήρησις ἀναπληροῖ καὶ τὴν ἀνάγνωσιν.

8 καὶ 47 (1848).

Δὲν εἶνε ἄκυρος ἡ διαθήκη, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ἄρθρ. 6 καὶ 7 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος, ἂν πρὶν ὑπογράφῃ αὐτὴν ὁ διαθέτης παρατηρήθῃ καὶ ἀνεγνώσθῃ ὑπὸ τῶν μαρτύρων. 112 (1861).

Τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος ὀρίζει μὲν, ὅτι ὁ Συμβολαιογράφος προσκαλεῖ τοὺς μάρτυρας ν' ἀκούσωσι τὴν ἀνάγνωσιν τῆς διαθήκης, ἀλλὰ δὲν ἀπαιτεῖ, ὅπως ἡ πρόσκλησις αὕτη τῶν μαρτύρων γίνηται διὰ πανηγυρικῶν λέξεων, ἥτοι ὠρισμένων, ἐπομένως ἀρκεῖ ὅπως ὁποτε νὰ γίνη αὕτη· ὅθεν, ἂν ἐν τῇ διαθήκῃ ἀναφέρηται, ὅτι αὕτη ἀνεγνώσθῃ εἰς ἐπήκοον τῶν μαρτύρων, ἡ φράσις αὕτη ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὴν πρόσκλησιν ν' ἀκούσωσιν οἱ μάρτυρες τὴν ἀνάγνωσιν τῆς διαθήκης, ὥστε καὶ ἡ διάταξις καὶ ὁ σκοπὸς αὐτῆς ἐκπληροῦται.

176 (1849) 112 (1861).

Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 184 Ὁργ. Δικ., ἐπαναλαμβάνοντος τὴν περὶ προσκλήσεως τοῦ διαθέτου καὶ τῶν μαρτύρων, ὅπως παρעureθῶσι πρὸς ἀνάγνωσιν τῆς διαθήκης, διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ περὶ διαθ. ψηφίσματος, συνάγεται, ὅτι αἱ ἐν τῷ ψηφίσματι τούτῳ ὀριζόμεναι συνέπειαι, ἐν περιπτώσει παραλείψεως τῆς τοῦ ἄρθρ. 6 διατυπώσεως, ὑφίστανται ἀκέραιαι καὶ μετὰ τὸν νόμον περὶ Ὁργαν. τῶν Δικαστηρίων.

81 (1875).

Ἡ παράλειψις τῆς ἀναγνώσεως τῆς δημοσίας διαθήκης καὶ πρὸς τὸν διαθέτην ἐπιφέρει τὴν ἀκυρότητα αὐτῆς, πᾶσαι δὲ αἱ διατυπώσεις τῆς δημοσίας διαθήκης εἰσὶν ὠρισμέναι ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος (2, 8 καὶ 63 ψηφ. διαθηκῶν)· δεόν ὅμως ἡ τήρησις τῶν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ὠρισμένων τύπων ν' ἀποδεικνύηται ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἐγγράφου.

81 (1875).

Ἡ ἐν τῇ διαθήκῃ βεβαίωσις τοῦ Συμβολαιογράφου, ὅτι παρέδωκε τὴν διαθήκην εἰς τοὺς μάρτυρας καὶ ὅτι ἕκαστος αὐτῶν τὴν ἀνεγνώσεν ἰδίᾳ καὶ τὴν παρατήρησεν ἐπισταμένως, ἀφορᾷ εἰς περιστατικά, ὑποπίπτοντα εἰς τὰς αἰσθήσεις τοῦ Συμβολαιογράφου, ὡς ἐνώπιόν του λαβόντα χώραν, καὶ ἐπομένως ἀποτελεῖ πλήρη ἀπόδειξιν, μόνον δὲ διὰ κατηγορίας ἐπὶ πλαστογραφίᾳ δύναται νὰ ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον (Πολ. Δικ. 400, 453 καὶ ἐπ.).

379 (1864) 18 (1867) 163 (1868) 40 (1871).

Ἐπομένως δὲν ἐπιτρέπεται ν' ἀποδειχθῇ, ὅτι οἱ μάρτυρες ἤσαν ἀγράμματοι καὶ ἀπλῶς καὶ μηχανικῶς μόνον τὴν ὑπογραφὴν των νὰ

θέτωσιν ἐγνώριζον.

379 (1864) 163 (1868).

Ὅτι δὲ ὁ νόμος ὑποχρεοῖ τὸν Συμβολαιογράφον νὰ βεβαιώσῃ τὴν περὶ τὸ ἀναγινώσκειν ἱκανότητα τῶν μαρτύρων συνάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρ. 8, ὅπερ, ἐν συνδ. πρὸς τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ περὶ διαθ. ψηφίσματος, ἀπαιτεῖ νὰ βεβαιῶι ὁ Συμβολαιογράφος, ὅτι οἱ μάρτυρες εἶχον καὶ τῆς ἀναγνώσεως τὴν ἱκανότητα.

379 (1864).

Τὸ βούλευμα τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐφετῶν, δι' οὗ τοῦτο ἀποφαίνεται, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ πρὸς κατηγορίαν ἐπὶ πλαστογραφίᾳ τῆς διαθήκης κατὰ τοῦ Συμβολαιογράφου, τοῦ συντάξαντος αὐτήν, οὐχὶ διότι οὗτος ἐβεβαίωσε τὸ γεγονός, ὅτι οἱ μάρτυρες ἀνέγνωσαν τὴν διαθήκην, διὰ τοῦ οἰκείου ἀντιληφθεῖς αἰσθητηρίου, ἥτοι τῆς ἀκοῆς, ἀλλὰ διότι δὲν ἐξάγεται ἐκ τῆς διαθήκης ἡ τοιαύτη βεβαίωσις, ἐπομένως δὲν ὑπάρχει πλαστογραφία, τοῦ Συμβολαιογράφου βεβαιούντος ἀπλῶς ὅ,τι ἀντελήφθη διὰ τῆς ὁράσεως, ἥτοι ὅτι ἔλαβον οἱ μάρτυρες πρὸς ἀνάγνωσιν παρ' αὐτοῦ καὶ προσεπάθησαν τὴν ἀνάγνωσιν τῆς διαθήκης, δὲν ἀποτελεῖ δεδικασμένον περὶ τοῦ γεγονότος, ὅτι οἱ μάρτυρες τῆς διαθήκης δὲν ἀνέγνωσαν αὐτήν, ὡς μὴ δυνάμενοι ν' ἀναγνώσωσιν, ὅπερ ἔχει σπουδαίαν σημασίαν, διότι τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος ἐπιβάλλει τὴν ὑποχρέωσιν εἰς τοὺς μάρτυρας ν' ἀναγνώσωσι τὴν διαθήκην, καὶ μὴ τηρηθείσης τῆς διατυπώσεως ταύτης τὸ ἄρθρ. 8 διατάσσει τὴν ἀκύρωσιν τῆς διαθήκης· καίπερ δὲ τοῦ Συμβολαιογράφου ὄντος ὑποχρέου νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς τηρήσεως καὶ τῆς διατυπώσεως ταύτης, ἂν δὲν τὸ βεβαιώσῃ, καταλλήλως ἀντιληφθεῖς, ἐξ ἀμελείας, καὶ τούτου ἕνεκα δὲν ἦνε ἐνοχος πλαστογραφίας, ἕνεκεν ἐλλείψεως δόλου, δὲν παύει ὁμως νὰ ἦνε ἄκυρος ἡ διαθήκη, ὅταν ἡ εἰρημένη διατύπωσις δὲν ἐτηρήθῃ, τὸ δὲ πολιτικὸν Δικαστήριον δύναται νὰ ἐξετάσῃ τὰ περὶ τῆς τηρήσεως αὐτῆς καὶ μετὰ τὴν τοιαύτην ἀθώωσιν τοῦ Συμβολαιογράφου.

37 (1880).

§ 10

Ἐὰν ἐξ ἀσθενείας ὁ διαθέτης δὲν ἠδύνατο νὰ θέσῃ μόνος τὴν ὑπογραφὴν του, ἀλλὰ τὴν ἔθεσε, κρατουμένης τῆς χειρὸς του ὑπὸ τινος τῶν μαρτύρων, κινούντος αὐτήν ὡς ὄργανον, τοῦτο καὶ μόνον δὲν καθιστᾷ ἄκυρον τὴν διαθήκην. Ἐὰν δὲ ὁ προσβαλὼν τὴν διαθήκην ἐννοῇ διὰ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου, ὅτι ἡ τοιοῦτοτρόπως τεθεῖσα ὑπο-

γραφῇ τοῦ διαθέτου δὲν εἶνε ἰδική του νοερώς, ὀφείλει νὰ προσβάλῃ συγχρόνως τὴν τε διαθήκην καὶ τὴν ὑπογραφὴν ὡς πλαστήν.

112 (1861).

Τὸ ἄρθρ. 185 τοῦ Ὁργ. Δικαστηρίων ἐφαρμόζεται εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ Συμβολαιογράφου συντασσομένας διαθήκας· ὅθεν, δέον νὰ γίνηται μνεία καὶ ἂν ὁ διαθέτης ᾔνε ἀγράμματος.

203 (1862).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 185 τοῦ Ὁργαν. τῶν Δικαστηρίων, ἀρκεῖ ἡ ἐφ' ἐκάστης σελίδος τῆς διαθήκης μονογράφησις τοῦ Συμβολαιογράφου καὶ δὲν ἀπαιτεῖται ὁλόκληρος ἡ ὑπογραφὴ αὐτοῦ.

163 (1868).

Ἡ ἔλλειψις μνείας ἐν τῇ διαθήκῃ, ὅτι αὕτη ὑπεγράφη παρὰ τοῦ Συμβολαιογράφου, δέον νὰ κριθῇ οὐχὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 883 Ἰον. Κώδ., ἀλλὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 185 Ὁργ. Δικ., διότι δὲν πρόκειται περὶ ἰδιαιτέρας διατυπώσεως κατὰ τὴν διαθήκην, ἀλλὰ περὶ τῆς καταρτίσεως παντὸς συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου, ὁποῖον καὶ ἡ δημοσία διαθήκη· κατὰ δὲ τὸ εἰρημένον ἄρθρον τοῦ Ὁργανισμοῦ, δὲν ἀπαιτεῖται νὰ γίνῃ μνεία ἐν τῷ ἐγγράφῳ, ὅτι ὑπεγράφη τοῦτο παρὰ τοῦ Συμβολαιογράφου, ἀρκεῖ δὲ ὅτι ὑπεγράφη προσηκόντως.

252 (1875) 66 (1882).

Κατὰ τὸν Νόμον PN' τῆς 20 Ἰουνίου (1866 ἄρθρ). 1, δὲν ἐπεκτείνεται εἰς τὰς Ἰονίους νήσους, πρὸς τοῖς ἄλλοις, οὔτε ἡ ἰσχὺς τοῦ ἀπὸ 23 Φεβρουαρίου 1835 Β. Δ. περὶ ἀστικοῦ νόμου, διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ προσωρινῶς αὐτόθι τοῦ κύρους τῶν διατάξεων τοῦ Ἰονίου Κώδικος, τῶν κανονίζουσῶν ἀντικείμενα, περὶ ὧν δὲν προνοοῦσιν οἱ λοιποὶ νόμοι τοῦ Βασιλείου (ἄρθρ. 2), οὔτε ἡ ἰσχὺς τοῦ ἀπὸ 11 Φεβρουαρίου 1830 ψηφίσματος περὶ διαθηκῶν, διατηρηθέντος ὡσαύτως προσωρινῶς τοῦ κύρους τῶν κειμένων περὶ διαθηκῶν διατάξεων τοῦ εἰρημένου Κώδικος (ἄρθ. 3), καθόσον αὗται δὲν εἶνε ἀνεφάρμοστοι ἔνεκεν ἄλλου τινος ἰδιαιτέρου νόμου τοῦ Βασιλείου. Τούτου τεθέντος, δημοσία διαθήκη συνταχθεῖσα μετὰ τὴν 1 Ἰουλίου 1866, γραφεῖσα δὲ εἰς ἓν μόνον φύλλον χαρτοσήμου καὶ ὑπογραφεῖσα παρὰ τοῦ Συμβολαιογράφου, τοῦ διαθέτου καὶ τῶν μαρτύρων εἰς τὴν τρίτην σελίδα, ἔνθα τὸ τέλος τῆς πράξεως, δὲν εἶνε ἄκυρος, ἂν δὲν ὑπεγράφη παρ' αὐτῶν καὶ εἰς τὴν δευτέραν σελίδα, ἥτοι εἰς τὸ πρῶτον ἡμίφυλλον, διότι ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1866 αἱ παρὰ τῶν Συμβολαιογράφων συντασσομένας διαθήκαι ἐν Ἐπτανήσῳ δὲν γράφονται πλέον εἰς τὰ ἐπὶ

τούτω καὶ συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 39 τοῦ περὶ Συμβολαιογραφίας νόμου τῆς 14 Μαΐου 1825 τηρούμενα βιβλία, ἀλλὰ χωριστὰ εἰς ἓν ἢ πλείοτερα φύλλα, ἀναλόγως τῆς ἐκτάσεως τοῦ περιεχομένου αὐτῶν, ἐκ δὲ τῶν ἄρθρ. 26, 5 καὶ 15 τοῦ Νόμου τῆς 14 Αὐγούστου 1836 περὶ χαρτοσήμου προκύπτει, ὅτι τὸ φύλλον ὁλόκληρον ἀπαρτίζεται οὐχὶ ἐκ δύο σελίδων (ὡς τὰ ἡμίφυλλα τῶν δεδεμένων βιβλίων) ἀλλ' ἐκ τεσσάρων, ὥστε ἡ κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἔννοια περὶ ἐκάστου φύλλου χαρτοσήμου πρέπει ν' ἀποδοθῇ πλεόν καὶ εἰς τὸ φύλλον, περὶ οὗ γίνεται λόγος ἐν τῷ ἄρθρ. 883 § 4 Ἰον. Κώδ., καὶ ἐπομένως εἰς ἕκαστον τοιοῦτον φύλλον καὶ οὐχὶ εἰς ἕκαστον ἡμίφυλλον ἀπαιτεῖται νὰ ὑπογράφηται ἡ διαθήκη.

101 (1874) 67 καὶ 372 (1878) 66 (1882) 386 (1884).

§ 11

Τὸ ἄρθρ. 19 περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος ὀρίζον αὖν ὁ διαθέτης κωφὸς ὢν δὲν ἤξεύρῃ νὰ ὑπογράψῃ, τότε ἡ διαθήκη ὑπογράφεται ἀπὸ διπλοῦν ἀριθμὸν μαρτύρων, ἐννοεῖ διπλάσιον τὸν ἀριθμὸν τῶν τριῶν μαρτύρων, οἵτινες ἀπαιτοῦνται καὶ διὰ τὸν κωφόν, τὸν εἰξεύροντα ν' ἀναγινώσκῃ, καὶ οὐχὶ τοῦ ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ τῶν τεσσάρων μαρτύρων διὰ τὸν μὴ εἰξεύροντα νὰ γράψῃ διαθέτην, κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ εἰρημένου ψηφίσματος, διότι τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀφορᾷ εἰς μίαν καὶ εἰδικὴν περίπτωσιν, καὶ δὲν ἔχει σχέσιν πρὸς τὸ μνημονευθὲν ἄρθρον 19, ὅπερ προβλέπει ἄλλας περιπτώσεις, ἥτοι ὅταν ὁ διαθέτης ᾔνε κωφὸς καὶ ἐνταυτῷ δὲν ἤξεύρῃ νὰ ὑπογράψῃ. 26 (1853).

§ 12

Ἡ καταχώρισις τῶν διαθηκῶν εἰς συμβολαιογραφικὰ βιβλία δὲν εἶνε ἀναγκαία, διότι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 218 τοῦ περὶ Συμβολαιογράφων νόμου, συμβολαιογραφικὰ βιβλία δὲν θέλουσι κρατεῖσθαι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1835, καθ' ὃ ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν ὁ νόμος οὗτος.

176 καὶ 177 (1849).

Ἐὰν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 884 Ἰονίου Κώδ. περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Συμβολαιογράφου εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ ἐπαρχείου παρακαταθέσεως ἐντὸς τῆς αὐτόθι ὠρισμένης προθεσμίας ἀντιγράφου ὑπογεγραμμένου ὑπὸ τοῦ διαθέτου, τῶν μαρτύρων καὶ τοῦ Συμβολαιογράφου καὶ ἐσφραγισμένου, δὲν ᾔσαν ἐν ἰσχύϊ κατὰ τὴν σύνταξιν ὠρισμένης διαθήκης, τυγ-

χάνει ἀπορριπτέα ἢ περὶ ἀκυρότητος τῆς διαθήκης λόγῳ τοιαύτης ἐλλείψεως ἀγωγῇ. 387 (1874).

§ 13

Τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος κατηργήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 213 τοῦ Ὁργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων. 284 (1867).

Κατὰ τὸν Ν. 80 Π. (50. 17), ἡ τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ περὶ Διαθηκῶν ψηφίσματος περὶ εὐθύνης τῶν Συμβολαιογράφων πρὸς ἀποζημίωσιν ἐν περιπτώσει παραλείψεως ἐνὸς τῶν διατεταγμένων ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς διαθήκης τύπων, ὡς εἰδικὴ διάταξις ἐπὶ διαθηκῶν κατισχύει τῆς γενικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 56 Πολ. Δικ., καθ' ἣν ἀποζημίωσις ἐκ μέρους τοιούτων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν χωρεῖ ἔνεκα πλαστότητος ἢ ἀπάτης ἢ ἀσυγγνώστου ἀμελείας ἢ παραδρομῆς, ἐνῶ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 8, πᾶσα παράλειψις ἐνὸς τῶν διαγεγραμμένων ἐπὶ διαθηκῶν τύπων ἐπιφέρει ἀκύρωσιν τῆς διαθήκης 316 (1873).

§ 14

Τὰ ἄρθρα 21 καὶ 29 τοῦ περὶ Διαθηκῶν ψηφίσματος καὶ 181 τοῦ Ὁργάν. τῶν Δικαστηρίων δὲν ἀπαιτοῦσι νὰ σημειῶται ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς μυστικῆς διαθήκης ἡ κατοικία τοῦ διαθέτου, ἀλλὰ μόνον ὁ τόπος, ἐν ᾧ αὕτη ἐγράφη. 154 (1881).

Διὰ τῆς μνείας τῆς Κερκύρας, ὡς τόπου, ἐν ᾧ συνετάχθη ἡ διαθήκη, οὐδόλως παραβιάζεται τὸ ἄρθρ. 887 § 2 τοῦ Ἰονίου Κώδικος, διότι ἐκ τῆς γενικῆς αὐτοῦ ἐκφράσεως προκύπτει, ὅτι ὁ νόμος δὲν ἠννόησε ν' ἀπαιτήσῃ εἰδικώτερόν τινα τοῦ τόπου, ἐνθα ἐγένετο, προσδιορισμὸν π. χ. τῆς πόλεως, τοῦ προαστείου κτλ. 21 (1873).

Ἐὰν ἡ μυστικὴ διαθήκη γραφῇ ὑπὸ ἄλλου καὶ ὑπογραφῇ ὑπὸ τοῦ διαθέτου, μετὰ δὲ τὴν σύνταξιν καὶ ὑπογραφὴν γελίνη προσθήκη χωριστῇ παρ' ἄλλου γραφῆς, ἀφορῶσα εἰς τὸν πρῶτον, ὅστις ἐγράψε τὴν διαθήκην, ἡ προσθήκη αὕτη, δυναμένη νὰ θεωρηθῇ ὡς κωδίκελλος, καὶ ἂν τυχόν ᾗνε ἄκυρος, δὲν ἐπηρεάζει τὸ κύρος τῆς αὐτοτελῶς ὑφισταμένης διαθήκης. 82 (1877).

Ἡ μυστικὴ διαθήκη δὲν εἶνε, κατὰ τὰ ἄρθρα 883 § 1 καὶ 887 Ἰονίου Κώδ. ἄκυρος, ἐὰν δὲν ἐγράφη ὑπὸ τοῦ γραφέως, εἰς ἣν ὑπηγορεύθη ὑπὸ τοῦ διαθέτου γλῶσσαν, ἀλλ' ἐγένετο ὑπ' αὐτοῦ μετάφρασις ἐκ τῆς ἰταλικῆς εἰς τὴν ἐλληνικὴν. 301 (1879).

Κατὰ τὴν ὁρθὴν τοῦ ἄρθρ. 21 περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος ἔννοιαν, μόνον ἡ ὑπογραφή τοῦ διαθέτου ἀπαιτεῖται νὰ τίθεται ἐν ἐκάστη σελίδι τῆς διαθήκης, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ ἡμέρα, ὁ μὴν κλπ., ὅπερ δὲν θὰ εἶχε καὶ νόμιμόν τινα ἢ ἔλλογον σημασίαν. 82 (1877).

Ἐκ τῶν ἄρθρ. 24 καὶ 27 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος προκύπτει, ὅτι δὲν ἀποτελεῖ διατύπωσιν, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τηρητέαν, τὸ ὅτι ἡ μυστικὴ διαθήκη πρέπει νὰ ᾔνε κεκλεισμένη καὶ ἐσφραγισμένη πρὸ τῆς εἰς τὸν Συμβολαιογράφον παραδόσεώς της, διότι ὁ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ τὴν τοιαύτην προηγουμένην σφράγισιν. Ἐὰν δὲ τὸ ἄρθρ. 27 ἀναφέρῃ ὅτι ὁ Συμβολαιογράφος λαμβάνων τὴν διαθήκην, ἵνα ἀναγνώσῃ τὸ περιεχόμενον, ἀνοίγει αὐτήν, προφανῶς ὑποθέτει τὴν συνηθεστέραν περίπτωσιν, ὅτι δηλ. τὸ περιέχον τὴν διαθήκην ἐγγράφον δὲν παραδίδεται τῷ Συμβολαιογράφῳ ὑπὸ τοῦ διαθέτου ἀνοικτόν, ἀλλὰ διπλωμένον, τοῦτο ὅμως δὲν ἀποτελεῖ προδήλως διατύπωσιν τῆς ἐμφανίσεως τῆς διαθήκης, ὅτι δὲ ἡ διαθήκη πρὸ τῆς πρὸς τὸν Συμβολαιογράφον παραδόσεώς της δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ᾔνε ἐσφραγισμένη ἀποδεικνύεται ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἄρθρ. 27, διατάσσοντος, ὅτι, ὅτε ἡ διαθήκη παραδίδεται εἰς τὸν Συμβολαιογράφον τότε σφραγίζεται παρὰ τοῦ διαθέτου. 82 (1877).

§ 15

Δὲν ἀπαιτεῖ τὸ ἄρθρ. 23 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος, ὅπως ὁ Συμβολαιογράφος σχηματίσῃ ἐνώπιον τῶν μαρτύρων τὴν περὶ ἔχεφροσύνης τοῦ διαθέτου πεποιθήσιν του καὶ ποιήσῃται μνείαν τοῦτου ἐν τῇ ἐκθέσει, ἀρκεῖ ν' ἀναφέρῃται ἐν αὐτῇ, ὅτι αὐτὸς ἔλαβεν ὅπωςδὴποτε τὴν εἰρημένην ἀντίληψιν τῆς ἐχεφροσύνης· μόνον δὲ τὴν ἐρώτησιν περὶ τοῦ ὅτι ἡ διαθήκη ἐγγράφη καὶ ὑπεγράφη ὑπὸ τοῦ διαθέτου ὀφείλει ν' ἀπευθύνῃ πρὸς αὐτὸν ἐνώπιον τῶν μαρτύρων.

154 (1881).

Ὅπως κλεισθῇ καὶ σφραγισθῇ ἡ διαθήκη εἶνε βεβαίως ἐπ' ἀνάγκης νὰ περιβληθῇ καὶ περικλεισθῇ ἐντὸς χάρτου καὶ φακέλλου, περικαλύπτοντος καὶ σφραγίζοντος αὐτήν, ἄλλως ἢ σφράγισις, ἣν ἀπαιτεῖ τὸ ἄρθρ. 24 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος, εἰς οὐδὲν ἤθελεν ὠφελεῖ· ἐπὶ τῆς οὕτω δὲ περικεκλεισμένης καὶ ἐσφραγισμένης διαθήκης δέον νὰ ἐπιγράφῃται ὑπὸ τοῦ Συμβολαιογράφου ἡ τῆς ἐμφανίσεως πρᾶξις· τοιαύτη προφανῶς, ἐρμηνευομένη λογικῶς, εἶνε καὶ ἡ τοῦ νόμου

έννοια, όρίζοντος, ότι όπισθεν αὐτῆς ἐπιγράφει ὁ μνήμων τὸ τῆς ἐμφανίσεως πρακτικόν.

82 (1877).

Ὁ Νόμος 1 § 6 Π. (37. 11), ὅστις προνοεῖ περὶ δύο διαθηκῶν ἅμα σφραγισθεισῶν, ἐν ἑκατέρᾳ τῶν ὁποίων ἄλλος ἐγράφη κληρονόμος, κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ κανόνος, ὅτι οὐδεὶς κληρονομεῖται διὰ δύο διαθηκῶν, διότι ἡ τελευταία ἀκυροῖ τὴν προγενεστέραν, δέχεται μὲν ὡς τελευταίας, συνεπῶς δὲ ὡς ἰσχυρὰς καὶ δύο ἢ πλείονας διαθήκας, ἅμα σφραγισθείσας· οὐδόλως ὁμῶς θεωρεῖ αὐτάς καὶ ὡς ἀποτελούσας μίαν, ἀλλὰ τὸναντίον δι' ὅλου τοῦ κειμένου τοῦ νόμου γίνεται λόγος περὶ αὐτῶν ὡς περὶ δύο· ἐνδείκνυται δὲ ἐκ τῶν διαφορῶν ρήσεων τοῦ νόμου τούτου, ὅτι αἱ διατάξεις τῶν ἅμα σφραγισθεισῶν διαθηκῶν δεόν νὰ συμβιβάζωνται πρὸς ἀλλήλας καὶ νὰ συμπληρῶνται ὥσανεὶ περιείχοντο ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ διαθήκῃ· ἄρα, τὸ περὶ διαθηκῶν ψήφισμα δεόν νὰ συναρμολογηθῇ πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ Πανδέκτου, καὶ νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ἐπιτρέπεται μὲν ἀφ' ἐνὸς νὰ σφραγισθῶσιν ἐν ἐνὶ φακέλλῳ καὶ κατατεθῶσιν ἅμα καὶ δύο διαθήκαι, ὅπως δυνάμει τῆς διατάξεως τοῦ Πανδέκτου ἔχωσιν ἀμφοτέραι κύρος, τηρουμένων ὁμῶς ἀφ' ἐτέρου ὡς πρὸς ἀμφοτέρας τῶν ὑπὸ τοῦ ψηφίσματος πρὸς ἔγκυρον σφράγισιν καὶ κατάθεσιν μυστικῆς διαθήκης ἀπαιτουμένων πανηγυρικῶν δηλώσεων, ὅπερ δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ, ἐὰν ἐκ τῆς πράξεως τῆς ἐμφανίσεως προκύπτῃ, ὅτι ἐτηρήθησαν αὐταὶ ὡς πρὸς ἀμφοτέρας τὰς ἐν τῷ φακέλλῳ περιεχομένας διαθήκας. Ὡστε, ἐὰν ἐν τῷ φακέλλῳ περιεκλείσθησαν δύο διαθήκαι, ἡ δὲ πρᾶξις τῆς καταθέσεως διαλαμβάνῃ ὡς πρὸς μίαν διαθήκην τὴν τήρησιν τῶν τῆς καταθέσεως διατυπώσεων, ἀμφοτέραι αἱ διαθήκαι αὐταὶ εἰσὶν ἄκυροι, διότι ἡ τοιαύτη κατάθεσις οὐδαμῶς ἐξασφαλίζει τὴν ταυτότητα καὶ τὸ ἀνόθευτον τῆς διαθήκης.

114 (1890).

Ὁ λόγος ἀκυρότητος, ὅτι ὁ Συμβολαιογράφος αὐθαιρέτως καὶ χωρὶς νὰ λάβῃ πρὸς τοῦτο ἰδιαιτέραν ἐντολὴν παρὰ τοῦ διαθέτου ἔκλεισεν ἐντὸς περιτυλίγματος καὶ ἐσφράγισε τὴν διαθήκην, εἶνε ἀθάσιμος, ἐὰν ἡ παρὰ τοῦ Ἴον. Κώδ. (ἄρθρ. 889 καὶ 890) ἀπαιτουμένη διὰ τὰς πράξεις ταύτας ἔγκρισις μόνον τοῦ διαθέτου καὶ οὐχὶ ἰδιαιτέρα ἐντολὴ συνάγεται ἐκ τῆς ἐκθέσεως τῆς παραδόσεως.

307 (1891).

Τὸ ἄρθρ. 24 καίπερ ἀπαιτοῦν, ὅπως ἔξωθεν τῆς ἐσφραγισμένης μυστικῆς διαθήκης γραφῇ ἡ ἡμέρα, ὁ μῆν, τὸ ἔτος, ὁ τόπος, τὸ ὄνομα

καὶ ἐπώνυμον τοῦ διαθέτου καὶ ὑπογραφῶσι ταῦτα ὑπὸ τοῦ διαθέτου, τῶν μαρτύρων καὶ τοῦ μνημόνος, πρὸς δέ, ὅπως μεταξὺ τῶν ἄνω καὶ πρὸ τῆς ὑπογραφῆς μνημονευθῇ ὁ ἀριθμὸς τοῦ βιβλίου καὶ τοῦ φύλλου, ἐν ᾧ ἐσημειώθη ἡ ἐμφάνισις, ἅπερ σήμερον εἰσὶν ἀνεφάρμοστα, ὡς καταργηθέντος τοῦ σχετικοῦ βιβλίου ἐμφανίσεως διαθηκῶν, ἀντικατασταθέντος διὰ τῆς ἐκθέσεως ἐμφανίσεως, τῆς συντασσομένης κατὰ τοὺς τύπους παντὸς συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου, ἐν τούτοις οὐδεμία διάταξις οὔτε τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος, οὔτε τοῦ Ὁργανισμοῦ ὀρίζει, ὅτι ἡ σημείωσις τῶν ἄνω ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου τῆς διαθήκης δέον αὐτολεξεῖ ν' ἀναφέρεται καὶ ἀντιγράφεται ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς ἐμφανίσεως καὶ μόνον διὰ τῆς ἐν ταύτῃ μνείας αὐτῆς ἀποδεικνύεται ἡ ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου τῆς διαθήκης σημείωσις των, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τῆς προσαγωγῆς αὐτοῦ τούτου τοῦ ἐξωφύλλου τῆς ἐμφανισθείσης μυστικῆς διαθήκης.

154 (1881).

Οἱ προσλαμβανόμενοι ὡς μάρτυρες εἰς τὴν σύνταξιν παντὸς ἐγγράφου ἀπαιτεῖ μὲν τὸ ἄρθρ. 179 τοῦ Ὁργ. τῶν Δικαστηρίων νὰ ᾔνε πολῖται Ἕλληνες, ἀλλ' οὔτε τοῦτο, οὔτε ἄλλη τις διάταξις ἀπαιτεῖ νὰ γίνηται τῆς ιδιότητος ταύτης μνεία, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ἐν τῷ συντασσομένῳ ἐγγράφῳ.

154 (1881).

Τὸ ἄρθρ. 27 δὲν διατάσσει ν' ἀναφέρεται ἐν τῇ ἐκθέσει, ὅτι ἐπὶ τοῦ φύλλου, ἐν ᾧ ἐνεκλείσθη ἡ διαθήκη, ὑπέγραψεν ὁ διαθέτης, οἱ μάρτυρες καὶ ὁ Συμβολαιογράφος.

531 (1852).

Τὸ ἄρθρ. 25 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος ἀπαιτεῖ, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, νὰ ὑπομνήσῃ ὁ Συμβολαιογράφος τῷ διαθέτῃ τὰ ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ διαταχθέντα μόνον, ὅταν οὗτος ὡμολόγησεν, ὅτι ἡ διαθήκη εἶνε γεγραμμένη ὑπ' αὐτοῦ· ἀλλ' ὅτε οὗτος ἐδῆλωσεν, ὅτι ἡ μυστικὴ διαθήκη εἶνε ὑπ' ἄλλου γεγραμμένη καὶ ὑπογεγραμμένη ὑπ' αὐτοῦ, ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 27 τοῦ ψηφίσματος.

531 (1852).

Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 890 Ἰονίου Κώδ. δὲν προκύπτει, ὅτι ὁ Συμβολαιογράφος, ἀναγινώσκων εἰς τὸν διαθέτην τὴν παρ' ἄλλου γραφεῖσαν μυστικὴν διαθήκην, ὀφείλει διὰ καταλλήλων ἐρωτήσεων νὰ πεισθῇ, ἐὰν ὁ διαθέτης ἐννοῇ τὸ περιεχόμενον τῆς διαθήκης· ἐπομένως ἀφήσιν εἰς τὸν Συμβολαιογράφον νὰ πεισθῇ, ὅτι ἡ τοῦ διαθέτου κατ' ἴδιαν πρὸς αὐτὸν γενομένη δῆλωσις, ὅτι τὸ ἀγνωσθὲν ἐγγράφον περιέχει

12

τάς ἀληθεῖς διατάξεις του, δὲν εἶνε εἰκονική, ἀλλ' ἀπόρροια πεφωτισμένης συνειδήσεως καὶ διανοίας. 302 (1879) 79 (1881).

Κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 890 Ἰονίου Κώδ., διὰ τῆς τρίτης δηλώσεως σκοπεῖται ἀπλῶς ὁ προσδιορισμός τῆς ταυτότητος τοῦ παραδιδομένου ἐγγράφου τῆς ἀλλογράφου διαθήκης· ἡ δ' ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ σχετικὴ φράσις «ὁ διαθέτης ἐπαιλαμβάνει ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτῶν (τῶν μαρτύρων), ὅτι τὸ ἀναγνωσθὲν εἰς αὐτὸν ἐγγράφον παρὰ τοῦ συμβολαιογράφου, τὸ ὁποῖον παραδίδει εἰς τοῦτον, εἶνε ἡ ἀληθὴς διαθήκη του», δὲν κεῖται ἐν τῇ ἐννοίᾳ, ὅτι δι' αὐτῆς ἀναγράφονται αἱ οὐσιώδεις τοῦ κύρους τῆς διαθήκης διατυπώσεις ἢ δηλώσεις τοῦ διαθέτου ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν μαρτύρων, ὅτι τῷ ἀνεγνώσθῃ ὑπὸ τοῦ Συμβολαιογράφου, τοῦθ' ὅπερ βεβασιᾷ ὁ Συμβολαιογράφος ἐν τῇ ἐπιστημότητι τῆς ἰσχύος του, κατὰ τὸ στάδιον τῆς δευτέρας δηλώσεως, ἀλλὰ κεῖται ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ταυτότητος τοῦ παραδιδομένου ἐγγράφου πρὸς τὸ ἀναγνωσθὲν ὑπὸ τοῦ Συμβολαιογράφου. Ταῦτα δὲ συνάγονται ἀριδῆλως ἐκ τῆς γραμματικῆς ἐρμηνείας τῆς μνημονευθείσης διατάξεως, ἥτις, κατὰ τοὺς ἐρμηνευτικούς κανόνας, προτιμᾶται πάσης ἐτέρας, ἀντικειμένης εἰς τὸ σαφὲς τοῦ νόμου γράμμα. Ἐπομένως, ἡ ἔλλειψις τῆς τρίτης ταύτης δηλώσεως δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς διαθήκης. 254 (1884).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 890 Ἰον. Κώδ., διὰ τὴν ἀλλόγραφον μυστικὴν διαθήκην ἀπαιτοῦνται τρεῖς δηλώσεις τοῦ διαθέτου· ἡ πρώτη δηλώσις ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Συμβολαιογράφου καὶ τῶν μαρτύρων, ὅτι ὁ παραδιδόμενος χάρτης εἶνε ἡ διαθήκη του, ἡ δευτέρα δηλώσις, ἐπὶ παρουσίᾳ μόνοι τοῦ Συμβολαιογράφου, μετὰ τὴν παρ' αὐτοῦ εἰς τὸν διαθέτην γενομένην, τοῦ ὡς διαθήκη προσαχθέντος ὑπὸ τοῦ διαθέτου ἐγγράφου, ὅτι εἶνε ἡ ἀληθὴς διαθήκη του, ἡ δὲ τρίτη, ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τῶν μαρτύρων, ὅτι τῷ ἀνεγνώσθῃ παρὰ τοῦ Συμβολαιογράφου καὶ ὅτι πραγματικῶς εἶνε ἡ διαθήκη του· διὰ τῶν τριῶν τούτων δηλώσεων συμπληροῦται καὶ καταρτίζεται ἡ διαθήκη. Ἐὰν δὲ εἰς μόνην τὴν ταυτότητα ἀπέβλεπε, χωρὶς νὰ ἐπιζητῇ καὶ τὴν βεβαίωσιν τῆς ἀναγνώσεως, ἤθελεν ἔχει διὰ πᾶν εἶδος μυστικῆς διαθήκης μίαν μόνην διάταξιν, τὴν τοῦ ἄρθρ. 889 Ἰον. Κώδ., δὲν ἤθελε ὁ ἔχει ἐτέραν τόσῳ χωριστὴν καὶ τόσῳ διάφορον, ὅσα ἡ τοῦ ἄρθρου 890· ἐκ δὲ τῆς φράσεως τοῦ νόμου, «ὅτι τὸ ἀναγνωσθὲν εἰς αὐτὸν ἐγγράφον», συνάγεται, ὅτι ὁ νομοθέτης

ἐσχόπει νὰ θέσῃ τὸ γεγονὸς τῆς ἀναγνώσεως ὡς συστατικὸν στοιχείον τῆς δηλώσεως τοῦ διαθέτου, ἢ δὲ διατύπωσις αὕτη εἶνε τηρητέα ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος (ἄρθρ. 914). 115 (1882) 389 (1884).

Ἡ ἐπὶ τῆς μυστικῆς διαθήκης γραφομένη συμβολαιογραφικὴ πρᾶξις μετὰ τῆς καταθέσεως αὐτῆς εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Συμβολαιογράφου ἀποτελεῖ ἐν ὅλῳ μετὰ τῆς διαθήκης δημόσιον ἔγγραφον (Πολ. Δικ. ἄρθρ. 399 § 2 καὶ 4) καὶ συνεπῶς δὲν δύναται νὰ προσβληθῇ ἄλλως ἢ τοιαύτη διαθήκη ἢ ἐπὶ πλαστογραφίᾳ (Πολ. Δικ. 403).

173 (1870).

Ὁ ἀκυρωτικὸς τῆς διαθήκης λόγος, ὅτι τὸ πρακτικὸν τῆς ἐμφανίσεως δὲν συνετάχθη ἐν τῇ κατοικίᾳ τοῦ διαθέτου, ὡς ἐν αὐτῇ ἀναφέρεται, ἀλλ' ἦτο προσυντεταγμένον, εἶνε ἀπαράδεκτος, ἐὰν συγχρόνως δὲν προσβληθῇ τὸ πρακτικὸν τοῦτο καὶ ὡς πλαστόν, ἅτε ἀποτελοῦν πλήρη ἀποδείξιν, μὴ δυναμένην νὰ πολεμηθῇ ἢ διὰ τῆς ἐπὶ πλαστογραφίᾳ ἀποδείξεως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 400 ἐπ. Πολ. Δικ. 82 (1877).

Πᾶσα ἀθέτησις τῶν διαγεγραμμένων διατυπώσεων τῆς μυστικῆς διαθήκης ἐπάγεται ἀνεξαίρετως τὴν ἀκυρότητα αὐτῆς (ἄρθρ. 29 ψήφισμ.), ἢ δὲ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 27 δὲν ἀναπληροῖ τὴν τοῦ ἄρθρ. 20.

274 (1875).

Τὸ περὶ διαθηκῶν ψήφισμα πραδῆλως κατήργησε τὸ Λιβονιάνειον δόγμα, εἰς τῶν ἐν ἄρθρ. 27 αὐτοῦ διαγεγραμμένων διατυπώσεων, δι' ὧν ἐξασφαλίζεται ὅσον ἐνεστὶν ἡ γνησιότης τῆς βουλήσεως τοῦ διαθέτου.

274 (1875).

Τοῦ Ὁργάν. τῶν Δικαστηρίων ἐν ἄρθρῳ 203 καταργήσαντος τὴν εἰς τὰ κατ' ἐπαρχίαν ἀρχεῖα ἀποστολὴν καὶ φύλαξιν τῶν διαθηκῶν, καὶ διατάξαντος, ὅτι αἱ μυστικαὶ διαθήκαι θέλουσι φυλάττεσθαι τοῦ λοιποῦ παρὰ τοῖς ἰδίῳις Συμβολαιογράφοις, ἄσκοπος ἀποβαίνει ἡ περὶ συντάξεως ἀντιγράφου ὁμοίου πρὸς τὸ πρωτότυπον καὶ περὶ παρακαταθέσεως αὐτοῦ εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ ἐπαρχείου διάταξις τοῦ ἄρθρ. 884 Ἰονίου Κώδ., καὶ ἐπομένως ἡ μὴ σύνταξις ἐγκύρου ἀντιγράφου τῆς διαθήκης οὐδόλως βλάπτει τὸ κύρος αὐτῆς. 386 (1884).

Ἐπὶ μυστικῆς ἰδιογράφου διαθήκης, νομίμως κατατεθείσης παρὰ Συμβολαιογράφῳ, ἂν αὕτη ἀπωλέσθῃ τυχαίως, δύναται ν' ἀποδειχθῇ ἢ τυχηρὰ ἀπώλεια τῆς διαθήκης, τὸ ἐγκυρον αὐτῆς καὶ τὸ ἐν αὐτῇ περιεχόμενον ἢ τοιαύτη δ' ἀποδείξεις ἀναπληροῖ τὴν ἀπολεσθεῖσαν

διαθήκην καὶ ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις αὐτῆς. Καὶ ἐπὶ ἀπωλείας δὲ τῆς διαθήκης ἐκ κακοβουλίας ἄλλων, αὕτη ἔρρωται μετὰ τὴν προσήκουσαν ἀπόδειξιν, προνοήσαντος τοῦ νομοθέτου περὶ πάντων τούτων διὰ σαφῶν εἰδικῶν διατάξεων· Ν. 2 § 11 Κώδ. (6. 23) Ν. 1 § 2 καὶ 3 Π. (37. 11) Ν. 1 Π. (37. 2). 161 καὶ 162 (1889).

§ 16

Διαθήκη, μὴ ἀναφέρουσα τὸν τόπον τῆς συντάξεως αὐτῆς, ὡς ἀπαιτεῖ τὸ ἄρθρ. 31 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος, εἶνε ἄκυρος, δυνάμει τῶν ἄρθρ. 2 καὶ 63 τοῦ αὐτοῦ ψηφίσματος. 321 (1864).

Τὸ ἄρθρ. 31 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος δὲν ἀπαιτεῖ νὰ ὀρίζεται ἐν αὐτῇ καὶ ἡ ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος. 230 (1888).

Τὸ ἄρθρ. 31 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος δὲν ἀπαγορεύει, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, νὰ προσυπογράψωσι τὴν ιδιόχειρον διαθήκην καὶ τρίτα πρόσωπα, ὡς μάρτυρες, οὐδὲ ν' ἀνακοινώσῃ τὸ περιεχόμενον αὐτῆς ὁ διαθέτης εἰς τὸν κληρονόμον. 230 (1866).

Οὐδόλως ἀπαιτεῖ τὸ ἄρθρ. 32 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος νὰ εὔρεθῃ ἐσφραγισμένη ἡ ιδιόγραφος διαθήκη. 230 (1866).

Οὐδεμία τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος διάταξις ἀπαγορεύει τὴν εἰς πλείονα πρωτότυπα σύνταξιν τῆς ιδιογράφου διαθήκης καὶ τὴν παρὰ τῇ προξενικῇ ἢ ἄλλῃ ἀρχῇ κατάθεσιν τοῦ ἐνός ἐξ αὐτῶν, ἐφ' ὅσον τουτέστι τὸ ἕτερον πρωτότυπον εὑρίσκεται κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου τοῦ διαθέτου μεταξὺ τῶν χαρτίων αὐτοῦ, καθ' ὃ τὸ ἄρθρ. 31 τοῦ ψηφ. ἐπιτάσσει· τὸ ὅτι δὲ τοιοῦτοτρόπως δύναται νὰ διαδοθῇ τὸ περιεχόμενον τῆς διαθήκης δὲν ἔχει σημασίαν, διότι ὁ νόμος οὐδαμῶς ἀπῆτησεν ὡς προσὸν τῆς ιδιογράφου διαθήκης καὶ τὴν μυστικότητα αὐτῆς, οὐδὲ καθιέρωσεν διατυπώσεις πρὸς τοῦτο· δὲν συνάγεται δὲ τοῦναντίον ἐκ τοῦ ἄρθρ. 32 τοῦ ψηφίσματος, διότι τοῦτο δὲν προϋποθέτει ἀναγκαίως, ὅτι ἡ διαθήκη ἀπαιτεῖται νὰ προσαχθῇ ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου ἐσφραγισμένη. 57 (1887).

Καὶ ἂν διαθήκη τις ἦνε ἄκυρος ὡς μυστική, δύναται ὅμως νὰ ἰσχύσῃ ὡς ιδιόγραφος, ἐὰν τὸ περιέχον τὰς διατάξεις φύλλον ἦνε ὀλογράφως διὰ χειρὸς τοῦ διαθέτου γεγραμμένον, προσηκόντως χρονολογημένον καὶ παρ' αὐτοῦ ὑπογεγραμμένον, συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ ἄρθρ. 879 Ἰονίου Κώδ. καὶ ἐὰν ἐξ αὐτοῦ δὲν προκύπτῃ

ποσῶς, ὅτι ὁ διαθέτης ἐθεώρησεν αὐτὸ ὡς ἄπλοῦν σχέδιον ἢ ὅτι ἤθελε νὰ ἐξαρτήσῃ τὸ κῦρος αὐτοῦ μόνον ἐκ τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τῆς μυστικῆς διαθήκης. 397 (1880).

Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 31 τοῦ περὶ Διαθηκῶν ψηφίσματος προκύπτει, ὅτι μὴ εὐρεθεῖσα ἡ ἰδιόγραφος διαθήκη ἐν τοῖς ἐγγράφοις τοῦ διαθέτου εἶνε ἄκυρος. 243 (1881).

Διαθήκη ἰδιόγραφος, εὐρεθεῖσα παρὰ τρίτῳ, εἶνε ἄκυρος (Ψηφ. Κυβερνήτου ἄρθρ. 2, 31 καὶ 63). 157 (1852).

Καὶ ὡς θεματοφύλαξ τοῦ διαθέτου ἂν θεωρηθῇ ὁ Συμβολαιογράφος, εἰς χεῖρας ἄλλου καὶ οὐχὶ τοῦ διαθέτου λογίζεται εὐρεθεῖσα ἡ διαθήκη. 110 (1856).

Κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 2 καὶ 31 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος, ἀπαιτεῖται διὰ τὸ κῦρος τῆς ἰδιογράφου διαθήκης καὶ νὰ εὐρεθῇ αὕτη μεταξὺ τῶν ἐγγράφων τοῦ διαθέτου, ἐκτός ἂν ἀποδειχθῇ, ὅτι δὲν εὐρέθησαν ἄλλα ἔγγραφα, ὅποτε ἡ διαθήκη εἶνε ἔγκυρος καὶ ἂν εὐρεθῇ ἄλλαχού. 60 (1878).

Κατὰ τὴν ὁρθὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 31 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος, διὰ τῆς πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ διαθέτου ὑπεξαίρεσεως, ἡ ἰδιόγραφος διαθήκη ματαιοῦται, ὡς μὴ ἐθρυσκομένη μεταξὺ τῶν ἐγγράφων τοῦ διαθέτου μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, ἂν ὁμοῦ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ διαθέτου ἐκλάπη ἡ διαθήκη, ἡ κλοπὴ αὕτη δὲν καθιστᾷ τὴν διαθήκην ἄκυρον, διότι καὶ αὕτη ἡ κλαπεῖσα μεταξὺ τῶν ἐγγράφων τοῦ διαθέτου εὐρέθη, ἅμα τοῦτο ἀποδεικνύεται, οὔτε ἡ διὰ τὴν τοιαύτην ἀπώλειαν τῆς διαθήκης μὴ ἀναγνώρισις αὐτῆς ὡς κυρίας ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου καθιστᾷ τὴν διαθήκην ἄκυρον καὶ ἐπομένως ἀπαράδεκτον τὴν ἐξ αὐτῆς ἀγωγὴν, διότι ἂν αὕτη ἀπωλέσθῃ τυχαίως δύναται ν' ἀποδειχθῇ ἡ τυχηρὰ ἀπώλεια, τὸ ἔγκυρον αὐτῆς καὶ τὸ ἐν τῷ ἐγγράφῳ περιεχόμενον, κατὰ τὸ ἄρθρ. 390 Πολ. Δικονομίας. 18 (1886).

§ 17

Τὴν μνείαν τοῦ χρονολογικοῦ συστήματος ἐπὶ μυστικῆς διαθήκης ἀναπληροῖ ἡ παρὰ τοῦ Συμβολαιογράφου ἐν πρωτοκόλλῳ ἐγγραφή τῆς περὶ παραδόσεως αὐτῆς πράξεως, καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ μέρους αὐτῆς πρᾶξις ἐπιγραφῆς, περὶ ἧς προνοεῖ τὸ ἄρθρ. 889 τοῦ Ἰονίου Ἀστ. Κώδικος, διότι καὶ αἱ εἰρημέναι πράξεις εἰσὶν ἀναγκαῖα στοι-

χεία τοῦ νομικοῦ κύρους τῆς μυστικῆς διαθήκης. 21 (1873).

Τὸ ἄρθρ. 879 Ἰονίου Κώδ. κηρύττει ἄκυρον τὴν ιδιόγραφον διαθήκην, ἐὰν ὁ διαθέτης δὲν μνημονεύσῃ, σημειῶν ἐν αὐτῇ, τὸ χρονολογικὸν σύστημα, καθ' ὃ ἐχρονολόγησεν αὐτήν· διὰ δὲ τοῦ νόμου ΟΔ' τοῦ ἔτους 1864 κανονίζεται ὡς χρονολογικὸν σύστημα, καθ' ὃ τοῦ λοιποῦ πρέπει νὰ χρονολογῶσι τὰς πράξεις των αἱ ἐν τῇ πρώτῃ Ἑπτανήσῳ ἀρχαί, τὸ ἐν Ἑλλάδι ἰσχύον Ἰουλιανόν, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἐν αὐτῷ οὐδεμία διάταξις, ἀφορῶσα εἰς τὴν χρονολόγησιν τῶν ιδιωτικῶν ἐγγράφων καὶ ἀπαγορεύουσα τὴν ἐν αὐταῖς χρῆσιν παντὸς ἄλλου συστήματος πλην τοῦ Ἰουλιανοῦ ἢ καὶ ἀπλῶς εἰς τοῦτο μόνον περιορίζουσα αὐτήν· ἡ δὲ ἐπιγραφὴ τοῦ Νόμου ΟΔ' «περὶ τῆς εἰς τὴν Ἑπτάνησον ἐφαρμογῆς τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἰσχύοντος χρονολογικοῦ ἔτους», μὴ ψηφισθεῖσα ὑπὸ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς ταξινομήσεως τῶν νόμων ὑπαλλήλου, πρὸς ὀνομασίαν καὶ εὑρεσιν αὐτοῦ τεθεῖσα, δὲν δύναται νὰ κατισχύσῃ τῆς σαφοῦς διατάξεως τοῦ κειμένου τοῦ νόμου· ὅθεν, ὁ νόμος ΟΔ' δὲν κατήργησε σιωπηρῶς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 879 Ἰον. Κώδ. ὡς πρὸς τὴν μνείαν τοῦ χρονολογικοῦ συστήματος.

176, 348 καὶ 357 (1875) 90 (1888) 102 (1893).

Ἐκ τοῦ γράμματος τοῦ Νόμου ΟΔ' τῆς 16 Σεπτεμβρίου 1864, καθ' ὃν ἀπὸ τῆς 1 Ὀκτωβρίου 1864 αἱ ἐν τῇ πρώτῃ Ἑπτανήσῳ ἀρχαί θέλουσι χρονολογῇ τὰς πράξεις των κατὰ τὸ ἰσχύον ἐν Ἑλλάδι χρονολογικὸν ἔτος, φαίνεται εἰσαγόμενον ἐν Ἑπτανήσῳ περιωρισμένως (διὰ τὰς ἐν αὐτῇ ἀρχάς) τὸ ἐν Ἑλλάδι κρατοῦν χρονολογικὸν σύστημα, ἀλλ' ἡ Ἑθνικὴ Συνέλευσις, ὡς προκύπτει σαφῶς ἐκ τῶν κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς 24 Αὐγούστου καὶ 3 Σεπτεμβρίου 1864 πρακτικῶν αὐτῆς, ἠγνώνει διὰ τοῦ ἀνωτέρω νομοθετήματος νὰ εἰσαγάγῃ ἐν Ἑπτανήσῳ τὸ ἐν Ἑλλάδι κρατοῦν χρονολογικὸν σύστημα ἐν γένει καὶ ὡς μόνον χρονολόγιον. Ἐντεῦθεν ἔπεται, ὅτι πᾶσα προγενεστέρα διάταξις, καθιεροῦσα τὴν ἰσχὺν καὶ ἐτέρου χρονολογικοῦ συστήματος, ὡς ἡ διάταξις τῶν ἄρθρ. 879 καὶ 887 Ἰον. Κώδ., θεωρεῖται σιωπηρῶς καταργηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Νόμου ΟΔ' (Ἰον. Κώδ. 12), ἡ δὲ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 20 Ἰανουαρίου 1866 ΠΝ' νόμου, ἡ διατηρήσασα τὸ κύρος τῶν κειμένων περὶ διαθηκῶν διατάξεων τοῦ Ἰον. Κώδ., δὲν ἀφορᾷ προδῆλως εἰς τὴν διάταξιν τοῦ

ἄρθρ. 879 Ἰον. Κώδ. ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐν αὐτῇ μνησθεὶς τοῦ χρονολογικοῦ συστήματος, ὡς οὐσαν κατὰ τοῦτο κατηργημένην, δυνάμει τοῦ Νόμου ΟΔ' τῆς 16 Σεπτεμβρίου 1864. 133 (1874)

94 καὶ 372 (1878) 397 (1880) 218 (1892) 357 (1893).

§ 18

Τὰ ἄρθρα 31—33 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψήφισματος, δὲν ὀρίζουσι προθεσμίαν τινά, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἡ ιδιόγραφος διαθήκη, εὑρεθεῖσα μεταξὺ τῶν χαρτίων τοῦ διαθέτου, δεόν νὰ ἐμφανίζηται εἰς τὸ Δικαστήριον, ὅπως ἀνοιχθῇ καὶ κηρυχθῇ κυρία. 63 (1851).

Καθιερώσαν τὸ περὶ διαθηκῶν ψήφισμα (ἄρθρ. 32—33) διαδικασίαν, δυνάμει τῆς ὁποίας ἡ ιδιόγραφος διαθήκη κηρύσσεται κυρία ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου, συνεπεία ἐνόρκου ἐξετάσεως μαρτύρων περὶ τῆς γνησιότητος τῆς, ἐννοεῖ ἀναγκαίως, ὅτι δὲν κωλύονται μὲν οἱ ἔχοντες συμφέρον, ὅπως προσβάλωσιν αὐτήν, νὰ ζητήσωσι δι' ἀγωγῆς ἢ ἄλλως τὴν ἀκύρωσιν αὐτῆς, ὡς μὴ γεγραμμένης ἢ ὡς μὴ ὑπογεγραμμένης ὑπὸ τοῦ διαθέτου, καθὼ μὴ λαβόντες μέρος εἰς τὴν περὶ κυρώσεως αὐτῆς διαδικασίαν, ὀφείλουσιν ὅμως πάντως νὰ φέρωσιν οὗτοι τὴν ἀπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῶν, καθὼ προσβάλλοντες τὴν ὑπάρχουσαν δυνάμει τῆς δικαστικῆς κυρώσεως ἔννομον κατάστασιν καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς ἀπορρέον τεκμήριον. 230 (1888).

Κατὰ τὴν σαφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 881 Ἰον. Κώδ., μόνον ἡ ἐκτέλεισις τῆς ιδιογράφου διαθήκης ἀναστέλλεται μέχρι τῆς ἐκπληρώσεως τῶν διατυπώσεων ἐκείνων, ἐξ ὧν μέλλει ν' ἀποδειχθῇ ἡ γνησιότης τῆς ὑπογραφῆς τοῦ διαθέτου· ὅθεν, δὲν ὑποχρεοῦται τὸ Δικαστήριον νὰ διατάξῃ ἀπόδειξιν περὶ τῆς γνησιότητος πρὸ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 880, ὅτε πᾶς ὁ ἐνδιαφερόμενος δύναται νὰ φέρῃ ἀνακοπὴν κατὰ τὸ ἐπόμενον ἄρθρ. 881.

397 (1880).

Ἐν Ἑπτανήσῳ μέχρι τοῦ 1841, ὅτε ἐδημοσιεύθη ὁ Ἰόνιος ἀστικός Κώδῆξ, οὐδεμία διαθήκη συνιστῶσα μάλιστα καταπιστεύματα, ἢ δύνατο, κατὰ τὸ αὐτόθι ἰσχύον ἕως τότε ἐνετικὸν δίκαιον, ν' ἀντιταχθῇ κατὰ τρίτων, ἐὰν δὲν ἦτο δεδημοσιευμένη καὶ ἐὰν τὰ εἰς τὸ καταπίστευμα ὑποκείμενα κτήματα δὲν εἶχον ἐγγραφῇ εἰς τὰ περὶ τούτου δημόσια βιβλία, ὅθεν, μόνον κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν περὶ τού-

του Ἑνετικῶν νόμων τῆς 2 Δεκεμβρίου 1474 καὶ 31 Μαρτίου 1596 ἔδει νὰ γείνη ἡ δημοσίευσίς τῆς διαθήκης καὶ ἡ ἐγγραφή τῶν ὑπὸ ὄρον καταπιστευματικὸν κληροδοτηθέντων ἀκινήτων κτημάτων, καὶ ἐπομένως μόνον τὰ εἰς τοὺς νόμους τούτους ὀριζόμενα ἀποδεικτικὰ μέσα εἰσὶ δεκτὰ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς τε δημοσιεύσεως καὶ τῆς ἐγγραφῆς· οἱ δὲ τρίτοι μόνον ἐκ τῶν ἐν τοῖς νόμοις τοῦτοις ἀναφερομένων ἀρχῶν ἐθεωροῦντο νομίμως ὡς πληροφορηθέντες περὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς διαθήκης καὶ τοῦ ἀναπαλλοτριώτου τοῦ ὑπὸ ὄρον καταπιστευματικὸν κληροδοτήματος.

258 (1868).

§ 19

Ἐκ τοῦ συνδ. τῶν Ν. 5 Π. (34. 9) Ν. 3 Π. (48. 10) Ν. 3 καὶ 7 Κώδ. (9. 22) Ν. 2 καὶ 23 Κώδ. (6. 42) καὶ Ν. 16 Κώδ. (6. 23) προκύπτει ἀριδύλως, ὅτι οὐχὶ ὁ ἀποδεχθεὶς κληρονομίαν ἢ κληροδόστημα, ἢ ἀποδοὺς τοιοῦτον, ἐν γνώσει ὦν ὅπωςδήποτε τῶν παρατυπιῶν ἢ τῆς πλαστότητος τῆς διαθήκης, δύναται νὰ τὴν προσβάλλῃ ὡς τοιαύτην, ἀλλ' ὁ ἐν ἀγνοίᾳ ὦν τῶν τοιούτων ἐλαττωμάτων τῆς διαθήκης δύναται νὰ προσβάλλῃ αὐτήν, καὶ ἂν ἀπεδέχθῃ ἢ ἀπέδωκε τὴν κληρονομίαν ἢ τὸ κληροδόστημα, κατὰ τὴν ἀρχήν, ὅτι μόνος ὁ παραιτηθεὶς τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς προσβολῆς συμβολαίου ὡς ἀκύρου δὲν δύναται νὰ προσβάλλῃ αὐτό, καὶ ὅτι ἡ ἀγνοία τῆς ἀκυρότητος ἀποκλείει τὴν εἰρημένην παραίτησιν.

167 καὶ 192 (1848).

Ἡ ἀγνοία τῶν ἀκυροτήτων τῆς διαθήκης, ὄντος γνωστοῦ τοῦ περιέχοντος αὐτὴν ἐγγράφου, ἀποτελεῖ ἀγνοίαν οὐχὶ γεγονότων, ἀλλὰ τοῦ δικαίου, ἥτις εἶνε ἀσύγνωστος, διότι ἐκ μόνης τῆς παραβολῆς τοῦ γνωστοῦ περιεχομένου αὐτῆς πρὸς τὸν νόμον δύναται νὰ παραχθῇ ἡ τῶν ἀκυροτήτων γνώσις.

180 καὶ 227 (1851).

Ὁ κληρονόμος τότε μόνον θεωρεῖται, κατὰ τὸν Ν. 31 § 4 Π. (5. 2), ὡς παραιτηθεὶς τοῦ δικαιώματος νὰ προσβάλλῃ ὡς ἄκυρον τὴν διαθήκην, ἐκ τῆς ἀκυρώσεως τῆς ὁποίας προσδοκᾷ ὠφέλειαν, ὅταν γνωρίζῃ τὰς διατάξεις τῆς διαθήκης, ὥστε νὰ ὑποτίθεται, ὅτι παρητήθη τοῦ εἰρημένου δικαιώματος ἐν γνώσει τῶν ὑπαρχουσῶν ἐν αὐτῇ ἀκυροτήτων.

295 (1859).

Ὁ ἐκουσίως ἐκπληρῶν ὠρισμένην ὑποχρέωσιν οὐδαμῶς ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμα ν' ἀντιτάξῃ τὰ κατόπιν ἀποκαλυφθέντα ἐλαττώματα αὐτῆς, ὡς τοῦτο ἀποχρώντως συνάγεται ἐκ τοῦ β' ἐδαφ. τοῦ ἀρθρ. 1254

τοῦ Ἰονίου Κώδ., ἐπομένως, δεόν νὰ ἐξετάζηται, ἂν ὁ κληρονόμος, ὅστις ἐκουσίως ἐξετέλεσε τὴν διαθήκην, παρασχὼν τὸ δι' αὐτῆς ὠρισμένον ποσόν, ἔπραξε τοῦτο ἐν γνώσει τῶν πραγματικῶν καὶ μὴ ἐμφαινομένων ἐκ τῆς διαθήκης πλημμελημάτων, καὶ ἐπὶ προθέσει νὰ καλύψῃ αὐτά. 26 (1873).

Οἱ κληροδόχοι, οἱ λαθόντες τὰ ἀφθέντα αὐτοῖς κληροδοτήματα, πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης, ὑποτίθεται, κατὰ τεκμήριον, ὅτι εἶχον γνῶσιν τοῦ περιεχομένου καὶ τῶν ἐλλείψεων τῆς διαθήκης, πρὸς ἀναίρεσιν δὲ τοῦ τεκμηρίου τούτου, δεόν ν' ἀποδείξωσιν, ὅτι ἐν ἀγνοίᾳ τῶν ἀκυροτήτων καὶ ἐκ πλάνης, ἥτις δὲν εἰκάζεται, προέβησαν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν. Ν. 3. Π. (48. 10) Ν. 3 Κώδ. (9. 22) Βασ. 60. καὶ 41 (3. 39) Ν. 8 Π. (5. 3) Βασ. 8 (42. 1) Ν. 4 καὶ 8. Κώδ. (1. 18) Βασ. 2. καὶ 4 (13. 17). 44 (1871).

Ἐὰν τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας δεχθῇ, ὅτι ὠρισμένον συμβόλαιον, δι' οὗ τις ἀναγνωρίζει ἑαυτὸν ὀφειλέτην τοῦ χρέους τοῦ διαθέτου ὑπέναντι ἄλλου, ἐμφαίνει ἀποδοχὴν τῆς διαθήκης, ἰσχυρισθέντος τοῦ κτησαμένου τὴν ἀναγνώρισιν ταύτην, ὅτι τοῦτο ἐγένετο ἐν ἀγνοίᾳ τῆς διαθήκης, ἐὰν τὸ Δικαστήριον, διεξαχθεῖσων ἀποδείξεων, δεχθῇ ἄγνοιαν τῆς πλαστότητος τῆς διαθήκης, δὲν ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ καὶ νὰ ἀποφανθῇ, ἂν ἡ ἄγνοια αὕτη ᾖ το δεδικαιολογημένη καὶ συγγνωστή, διότι δὲν πρόκειται περὶ πλάνης κατὰ νομικὴν τινα σχέσιν, ἀποκλείουσιν τὴν θέλησιν, ἀλλὰ περὶ ἐννόμου σχέσεως ἀληθοῦς καὶ οὐδόλως πεπλανημένης, ἐπὶ τῇ προϋποθέσει γεγονότος μὴ ἀληθοῦς, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει οὐδόλως χωροῦσιν αἱ περὶ συγγνωστῆς ἢ ἀσυγγνώστου πλάνης διατάξεις τοῦ νόμου. 316 (1873).

Καὶ ἡ ἄκυρος διαθήκη δύναται νὰ παραγάγῃ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις, παρὰ τοῦ ἐγκατασταθέντος κληρονόμου ἀποδεκτὴ γενομένη, ἐκτὸς ἐὰν ὁ ἀποδεχθεὶς τὴν ἄκυρον διαθήκην ἡγνῶι τὰς ἀκυρότητας αὐτῆς Ν. 3 Π. (43 10). 243 (1881).

§ 20

Ἡ ἀκυρότης τῆς διαθήκης παραβιάπτει τὴν διαθήκην ὁλόκληρον, ἥτις οὐδ' ὡς ἰδιωτικὸν ἔγγραφον δύναται νὰ φέρῃ ἐντελῆ ἀπόδειξιν. Ἀλλ' ὅμως, ὡς αἰεὶ ἡ τοιαύτη ἄκυρος διαθήκη φέρει τὴν ὑπογραφὴν τοῦ διαθέτου ἀποτελεῖ ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως περὶ τῆς ἐν αὐτῇ

περιεχομένης ὁμολογίας χρέους.

14 (1842).

Ἀκύρου οὔσης τῆς δευτέρας διαθήκης, κατὰ τὸν Ν. 2 Βασ. (29. 2) Ἀρμ. (Β. α), ἡ πρώτη θεωρεῖται ἰσχυρά.

26 (1853).

Κατὰ τὸν νόμον (Ν. 1 § 2 Πανδ. 28. 3 καὶ § 2 Εἰσηγ. 2. 17), διὰ μεταγενεστέρας διαθήκης ρήγνυται ἡ προγενεστέρα, ἐκτὸς μόνον ὅταν ἀνλαμβάνηται ἡ μεταγενεστέρα, ἐπὶ σκοπῷ ν' ἀποκατασταθῇ ἡ ἰσχύς τῆς προγενεστέρας, μόνον δὲ τότε ἀναζῇ, κατὰ τὸν νόμον (Ν. 1 § 2 Πανδ. 37. 11), ἡ προγενεστέρα.

114 (1890).

Καὶ ἂν ἀκυρωθῇ ἡ διαθήκη, δι' ἧς ὁ διαθέτης ἐδωρήσατο τοὺς τόκους εἰς τὸν ὀφειλέτην του, οὐχ ἤττον ἡ διαθήκη αὕτη δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς αἰτία θανάτου δωρεά, ἐὰν ἐξ αὐτῆς συνάγῃται, ὅτι ἡ δωρεά αὕτη ἐγένετο δι' αἰτίαν θανάτου, διότι, κατὰ τὸν Ν. 4 Κώδ. (8. 57), εἰς τὰς τοιαύτας δωρεὰς ὅν ἀπαιτοῦνται αἱ διατεταγμένοι διὰ τὰς διαθήκας διατυπώσεις.

136 (1853).

Ἀκύρου οὔσης τῆς διαθήκης, ἡ περιουσία τοῦ διαθέτου ἀνήκει εἰς τοὺς ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμους του.

284 (1853).

§ 21

Δὲν κατισχύουσιν ἔθιμα, ἀντιβαίνοντα εἰς τὰς περὶ διαθηκῶν διατάξεις τοῦ ψηφίσματος τοῦ Κυβερνήτου.

203 (1862).

Ἡ ἀπλὴ παρά τινας ἀρχῆς παράλειψις τῶν διατυπώσεων τῆς διαθήκης δὲν ἀποτελεῖ τὴν κατ' ἔθιμον κατάργησιν αὐτῶν, ἀλλὰ μόνον, ἂν πᾶσαι αἱ πρὸς τὴν σύνταξιν τοιούτων πράξεων ἀρμόδιαι ἀρχαὶ τοῦ Βασιλείου ἐπραξάν αὐτὸ τοῦτο.

81 (1875).

ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ ΚΤΗΜΑΤΩΝ ὅρ. ΚΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ

ΔΙΑΝΟΜΗ ὅρ. ΣΥΓΚΥΡΙΟΤΗΣ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ληψις.

§ 1. Διαστολὴ τῶν διαταγμάτων ἀπὸ τῶν νόμων
πρὸ τοῦ Συντάγματος τοῦ 1844.

§ 2. Κατάρτισις διατάγματος.

§ 3. Διάταγμα νομοτελεστικόν.

§ 4. Δημοσίευσις τῶν διαταγμάτων.

§ 5. Κατάργησις διατάγματος.

§ 1

Ἡ διαστολή τῶν διαταγμάτων ἀπὸ τῶν νόμων ἐν μοναρχίᾳ μὴ συνταγματικῇ, οἷα ἦτο ἡ ἐν Ἑλλάδι, εἶνε μὲν ὀνομαστικῇ ἀπλῶς, τὸ οὐσιῶδες ὅμως τῆς τοιαύτης διακρίσεως περιορίζεται εἰς μόνα τὰ δικτάγματα, ἅτινα διὰ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῶν πρὸ τοῦ Συντάγματος κατέστησαν τέλειος καὶ ἀμετάκλητος νόμος, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὰ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Συντάγματος δημοσιευθέντα, καίπερ περιέχοντα διάθεσιν ἐθνικῆς περιουσίας, διὰ νόμου μόνον δυναμένης νὰ γείνη, κατὰ τὸ ἄρθρ. 16 τοῦ Συντάγματος, διότι τὰ μετὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτοῦ κοινοποιούμενα δικτάγματα, καθόσον ἀφορῶσιν οὐχὶ εἰς πρᾶξιν τῆς νομοτελεστικῆς ἐξουσίας, ἀλλ' εἰς ἐξάσκησιν καθαρῶς νομοθετικοῦ δικαιώματος, εἰσὶν ἀνίσχυρα, μὴ ἐνασκούντος μόνου τοῦ Βασιλέως τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν, κατὰ τὸν χρόνον τῆς δημοσιεύσεως τοῦ διατάγματος. 285 (1877) 65 (1887).

§ 2

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ περὶ συστάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας Β. Δ., τὸ Συμβούλιον τοῦτο ἦτο ἀπλῶς συμβουλευτικὴ ἀρχὴ καὶ ὡς εἰς τοιαύτην ὑπεβάλλοντο τὰ ἀντικείμενα, περὶ ὧν, κατὰ τὸ αὐτὸ διάταγμα, ὤφειλε νὰ γνωμοδοτήσῃ· ὅθεν, καὶ ἂν δὲν ἠκούσθῃ ἡ γνώμη τοῦ Συμβουλίου κατὰ τὴν ἔκδοσιν διατάγματός τινος, οὐχ ἦ-τον τὸ διάταγμα τοῦτο εἶνε ἰσχυρόν. 17 (1854).

Ναὶ μὲν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ ἀπὸ 3 Ἀπριλίου 1833 Β. Δ. περὶ σχηματισμοῦ τῶν Γραμματειῶν, δέον νὰ προσυπογράφῃ καὶ ὁ ἀρμόδιος Ὑπουργὸς εἰς πάντα νόμον καὶ διάταγμα τοῦ Βασιλέως, πλὴν ὡς κύρωσις τῆς παραλείψεως ταύτης δὲν ἀναγράφεται ἡ ἀκυρότης τοῦ νόμου ἢ τοῦ διατάγματος, ὑπογεγραμμένου ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν οὗτος συνεκέντρον εἰς ἑαυτὸν ἀπολύτως τὴν νομοθετικὴν καὶ ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν· μόνον δὲ ἐν ἄρθρῳ 23 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1844 καὶ ἐν ἄρθρ. 30 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1864 ἀνεγράφῃ τοιαύτη κύρωσις. 251 (1881).

§ 3

Ἰσχύον νόμου δὲν ἔχει τὸ πρὸς ἐκτέλεσιν νόμου Β. διάταγμα, ἐφ' ὅσον δι' αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ἄνευ πρὸς τοῦτο ἐντολῆς τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, καθιεροῦνται δικαιώματα ἢ ὑποχρεώσεις, μὴ ἐν τῷ νόμῳ ἀναγραφόμενοι, ἢ περιορίζονται ἢ ἐπεκτείνονται αὐταὶ ἢ ὅπωςδήποτε τροποποιῶνται. 48 (1885).

§ 4

Τὸ διάταγμα τῆς 13/25 Ἰουνίου 1836 δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους, διότι μόνη ἡ δημοσίευσίς προσδίδει νόμιμον ὕπαρξιν εἰς τοὺς νόμους καὶ τὰ διατάγματα, καθιστῶσα ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως ταύτης ὑποχρεωτικὰς τὰς διατάξεις αὐτῶν· ἡ ἀρχὴ δὲ αὕτη ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τοὺς νόμους καὶ τὰ γενικὰ διατάγματα τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἡ μοναρχία ἦτο περιβεβλημένη διὰ τῆς πλήρους κυριαρχίας ἐφ' ὧν τῶν δημοσίων ἐξουσιῶν, συγκεντροῦσα δηλοδὴ ἐν ἑαυτῇ ἅπαντα τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα. Ἐπομένως τὸ ἀνωτέρω διάταγμα, ἵνα ἔχῃ ἰσχύον νόμου, ἔπρεπε νὰ δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως πρὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία τῆς μοναρχίας περιωρίσθη διὰ τοῦ Συντάγματος τοῦ 1844, μετὰ δὲ τὴν καθιέρωσιν τοῦ Συντάγματος δὲν ἐδικαιοῦτο ἡ μοναρχία νὰ προσδώσῃ κῶρος νόμου εἰς ἰδίαν αὐτῆς μονομερεῖς πράξεις. Ὡστε τὸ εἰρημένον διάταγμα, δημοσιευθὲν πολὺν χρόνον ἀπὸ τῆς καθιερώσεως τοῦ Συντάγματος, ἦτοι τῷ 1852, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔχον νόμου ἰσχύον. 274 (1876).

Προκειμένου περὶ διαταγμάτων, μὴ ἀναγομένων εἰς τὰ γενικὰ τοῦ Κράτους συμφέροντα, ἀλλὰ κανονιζόντων εἰδικῶς μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀτόμων συμβάσεις, δὲν ἀπαιτεῖται νὰ δημοσιευθῶσι ταῦτα εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἀρκεῖ δέ, ὅτι τὰ ἐν λόγῳ διατάγματα, κατὰ διαταγὴν τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ, ἐκοινοποιήθησαν διὰ τῶν ἀρμοδίων διοικητικῶν ἀρχῶν εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους, πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῶν. 253 (1866).

Δὲν ἀπαιτεῖται ἡ δημοσίευσίς διατάγματος, ὡςάκις διὰ τούτου ἡ Κυβέρνησις ἀναλαμβάνει ὑποχρεώσεις πρὸς ἄτομα ἢ κοινότητα, συναπτομένης οὕτω νομικῆς σχέσεως ὡς διὰ συμβολαίου. Τοιοῦτον δὲ διάταγμα εἶνε καὶ τὸ περὶ παραχωρήσεως ἐθνικῶν γαιῶν εἰς τοὺς

Σαμίους. Οὐδόλως δ' ἀντίκειται εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀρχὴν τὸ ἀπὸ 1/13 Φεβρουαρίου 1833 Β. Δ. περὶ δημοσιεύσεως τῶν νόμων καὶ διαταγμάτων. 66 (1873).

Διάταγμα, δι' οὗ χορηγεῖται σύνταξις εἰς τινὰ οἰκογένειαν, ἀφορᾷ οὐχὶ εἰς γενικά, ἀλλ' εἰς ἀτόμικα συμφέροντα καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔχρηζε δημοσιεύσεως διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ὥστε ἀρκεῖ ἢ εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον κοινοποιήσις. 233 (1879).

Κατὰ τὸ ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου 1833 Β. διάταγμα, τὸ μόνον ὄργανον, δι' οὗ γνωστοποιοῦνται καὶ ἀπὸ τῆς γνωστοποιήσεως λαμβάνουσιν ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν ὅλοι οἱ νόμοι καὶ τὰ διατάγματα καὶ αἱ δημοσιότητα χρῆζουσαι διακηρύξεις, εἶνε ἢ ἐφημερίς τῆς Κυβερνήσεως, ἐπομένως διάταγμα, μὴ τυχὸν τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως, δὲν ἔχει ὑποχρεωτικὴν ἰσχύν. Ἐὰν ὅμως διὰ τοῦ διατάγματος ἡ Κυβέρνησις ἀνέλαβε ὑποχρέωσιν τινὰ, (π. χ. ὑπόσχεται ἀμοιβὰς διὰ τὴν σύλληψιν ληστῶν), ἡ δὲ διοικητικὴ ἀρχὴ ἰδιαιτέρως ἐκοινοποίησε ταύτην πρὸς τοὺς κατοίκους, ἢ κοινοποιήσις αὕτη κατέστη ἕνεκα τούτου ὑποχρεωτικὴ σύμβασις. 164 (1868).

Τὰ Διατάγματα, δι' ὧν ἡ Κυβέρνησις ὑπόσχεται ἀνταμοιβὴν εἰς τοὺς ἀνακαλύπτοντας ληστὰς δεόν νὰ δημοσιεύωνται, τοῦθ' ὅπερ καὶ αὐτεπαγγέλτως δύναται νὰ ἐξετάσῃ τὸ Δικαστήριον, ἐκτὸς ἂν κατηρτίσθῃ σύμβασις διὰ τῆς γνωστοποιήσεως αὐτῶν.

135 (1874) 211 (1875).

Διὰ τῆς ἐν τῇ ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως διατάγματός τινος, π. χ. περὶ καταργήσεως τῆς θέσεως τοῦ Νομοεπιθεωρητοῦ, τεκμαίρεται, ὅτι ὁ ἐνδιαφερόμενος ἔλαβε γνῶσιν αὐτοῦ καὶ ἐπομένως δὲν ἀπαιτεῖται ἴδιον ἀπολύσεως ἔγγραφον, οὐδὲ ἰδιαιτέρως κοινοποιήσις τοῦ διατάγματος πρὸς ἕκαστον Νομοεπιθεωρητὴν.

143 (1869).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου 1833 Β. διατάγματος, ἡ ἐφημερίς τῆς Κυβερνήσεως εἶνε τὸ μόνον ὄργανον, δι' οὗ γνωστοποιοῦνται ὅλοι οἱ νόμοι, τὰ διατάγματα καὶ αἱ διακηρύξεις, καὶ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως ταύτης λαμβάνουσιν ἰσχύν ὑποχρεωτικὴν διὰ τοὺς κατοίκους, ἐπομένως τὸ διάταγμα τῆς 2 Αὐγούστου 1839, δι' οὗ τίθενται εἰς ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τὴν Ἑρμούπολιν ἐν μέρει τὰ διατάγματα τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, μὴ δημοσιευθὲν διὰ τῆς

ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, οὐδεμίαν ἔχει ἰσχύν. 254 (1869).

Β. διάταγμα, ἐξ οὗ παράγονται δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις ὠρισμένου προσώπου (ὡς τὸ ἰσχὺν νόμου ἔχον Β. διάταγμα τῆς 31 Ἰουλίου 1843 περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ σχεδίου τῆς Τριπόλεως καταληφθέντων οἰκοπέδων), δὲν χρήζουσι τῆς ὑπὸ τοῦ Β. διατάγματος τῆς 1 Φεβρουαρίου 1833 κανονιζομένης δημοσιεύσεως διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, διότι οἱ προσωπικοὶ νόμοι ἰσχύουσι καὶ ἄνευ τῆς δημοσιεύσεως (Ν. 5 σχολ. Βασιλ. 22. 1).

182 (1875) 156 (1885) 227 (1886).

Τὸ ἐγκρίνον τὸ σχέδιον πόλεως τινος Β. διάταγμα δὲν θεωρεῖται ὡς ἀναγκαίως γνωστὸν τοῖς πολίταις, διότι δὲν πρόκειται περὶ νόμου, προσηκόντως δημοσιευομένου καὶ γενικὰ κανονίζοντος συμφέροντα, ὅστις, κατὰ νόμιμον τεκμήριον, ὑποτίθεται τοῖς πᾶσι γνωστός, ἀλλὰ περὶ πράξεως τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ἀφορώσης μὲν εἰς τὴν κατὰ τόπον διοίκησιν (οἷα ἡ ἐγκρισις σχεδίου πόλεως), μὴ ὑποτιθεμένης ὁμῶς καὶ ἀναγκαίως γνωστῆς τοῖς πολίταις. Ἄλλως δέ, καὶ ἂν ὁ κανὼν τῆς μὴ ἀγνοίας τοῦ νόμου ἐφηρμόζετο καὶ ἐπὶ τῶν τοιοῦτου εἶδους διαταγμάτων, τὸ γεγονός ὁμῶς τῆς ρυμοτομίας γηπέδου τινος ἢ οἰκίας ἐκ τῶν ἐν τῷ ἐγκεκριμένῳ σχεδίῳ τῆς πόλεως περιλαμβανομένων, ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ σχεδίου καὶ ἐκ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ἀναγκαίως προηγουμένων τῆς ρυμοτομίας προκαταρκτικῶν μηχανικῶν ἐργασιῶν, ὥστε καὶ ἡ ἀπλὴ τοῦ ἐγκρίνοντος τὸ σχέδιον Β. Δ. γνώσις δὲν συνεπάγεται ἀναγκαίως καὶ τὴν γνῶσιν, ὅτι δεδομένον τι ἐκ τῶν ἐν τῷ σχεδίῳ γηπέδον θὰ καταστῇ διὰ τῆς ρυμοτομίας ἄρτιον ἢ τεμάχιον ἢ ἂν θὰ καταληφθῇ ὑπὸ τῆς ἐν τῷ σχεδίῳ ὁδοῦ, ἄρα δεόν νὰ διατάσσῃται εἰδικὴ ἀπόδειξις τῆς γνώσεως τοῦ ἀγοραστοῦ τοῦ οἰκοπέδου, ὅπως ἐντεῦθεν κριθῇ τὸ κῦρος τῆς πωλήσεως αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ὅρον, ὅτι εἶνε ἐλεύθερον ρυμοτομίας, ὅστις ἐὰν ᾔτο γνωστός τῷ ἀγοραστῇ καθιστᾷ τὴν σύμβασιν ἄκυρον, διότι ἐν γνώσει τοῦ ἀγοραστοῦ ὁ πωλητὴς ἀνέλαβε τὴν ἐκπλήρωσιν ὅρου ἀδυνάτου. 10 (1877).

§ 5

Διάταγμα, μὴ ἀφορὸν εἰς πράξιν τῆς νομοτελεστικῆς ἐξουσίας, ἀλλ' ἐκδοθὲν πρὸς ἐξάσκησιν καθαρῶς νομοθετικοῦ δικαιώματος, δύναται νὰ ἐγκαταλειφθῇ ἢ ἀνακληθῇ ἄνευ τινος εὐθύνης τοῦ Δημοσίου

ἀπέναντι τοῦ μετ' αὐτοῦ συμβαλλομένου. 267 (1858).

Κατὰ Ν. 35 Π. (5. 17), καθ' ὃν τρόπον συνέστη ἡ πράξις, ἐξ ἧς παράγει τις δικαίωμά τι, κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον τρόπον καὶ καταργεῖται, τοῦτο δ' ἐφαρμοστέον ἰδίως ἐπὶ τοῦ διὰ Β. διατάγματος ὀρισθέντος, τοῦτου διὰ Β. διατάγματος δυναμένου νὰ καταργηθῇ, διότι, κατ' ἀρχὴν τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαίου, τοῦ Βασιλέως ὄντος τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος καὶ ἐκδόντος τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν νόμων διατάγματα, δὲν δύναται τὸ παρ' αὐτοῦ ἐκδοθὲν διάταγμα νὰ καταργηθῇ παρ' ἄλλου, ἥτοι παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ, ὀφείλοντος νὰ ἐκτελῇ τὰ διατάγματα καὶ οὐχὶ νὰ τεθῇ ὑπεράνω τοῦ ἐκδόντος τὸ διάταγμα ἀνωτάτου ἄρχοντος, καταργῶν ταῦτα αὐτὸς μόνος. Τούτου τεθέντος, ἡ δι' ὑπουργικῆς διαταγῆς ἀπὸ 27 Νοεμβρίου 1862 κατάργησις τοῦ Φρουραρχείου Ἀγρινίου, ὅπερ εἶχε συστηθῇ διὰ τοῦ ἀπὸ 9 Ἰουνίου 1843 Β. διατάγματος (ἄρθρ. 17), εἶνε παράνομος. 343 (1879).

ΔΙΑΤΡΟΦΗ ¹

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ξ Ι Σ.

- § 1. Ὑποχρέωσις τῶν γονέων πρὸς διατροφήν τῶν τέκνων των.
- § 2. Ὑποχρέωσις τῶν τέκνων πρὸς διατροφήν τῶν γονέων των.
- § 3. Ὑποχρέωσις πρὸς διατροφήν τῶν ἐκ πλαγίου συγγενῶν.
- § 4. Ὑποχρέωσις πρὸς διατροφήν, συνεπείᾳ συμβάσεως.
- § 5. Ὑποχρέωσις πρὸς διατροφήν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 176 Ἰον. Κώδικος

§ 1

Κατὰ τοὺς ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ ἰσχύοντας νόμους τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων (Ν. 5 § 4 καὶ 6 καὶ Ν. 7 Π. 25. 3, Νεαρὰ 18 Κεφ. 5, Νεαρὰ 89 κεφ. 12 καὶ 13, Ἀρμ. § 95. Ε. η), ὁ πατὴρ ὑποχρεοῦται νὰ διατρέφῃ μόνον τὰ ἐκ νομίμου γάμου καὶ ἐκ παλλακείας τέκνα αὐτοῦ, ὁ δὲ νόμος ὀρίζει τί ἐστὶ παλλακεία, τὴν ὅποیان διαστέλλει ἀκριθῶς τῆς πορνείας, ἀλλὰ διὰ τῆς Νεαρᾶς τοῦ Αὐτοκράτορος Λέοντος, καταργηθείσης τῆς παλλακείας ὡς νομίμου σχέσεως καὶ χαρακτηριζομένης ρητῶς ὡς σχέσεως ἀθεμίτου κατ' οὐδὲν διαφε-

¹ Τὰ περὶ τῆς ὑποχρέωσεως τοῦ συζύγου πρὸς διατροφήν τῆς συζύγου αὐτοῦ ὅρ. ἐν λ. Γάμος § 8 καὶ λ. Διαζύγιον § 11.

ρούσης τῆς πορνείας, κατηργήθησαν καὶ αἱ ὑπὸ τῶν ἀρχαιοτέρων νόμων ρυθμισθεῖσαι συνέπειαι αὐτῆς, ὡς νομίμου σχέσεως, ὑπὲρ τῆς παλλακίδος καὶ τῶν τέκνων, ἐν αἷς καὶ τὸ τῆς διατροφῆς δικαίωμα αὐτῶν, ἀφοῦ μάλιστα, κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον, τὰ πορνογενῆ τέκνα οὐδὲν δικαίωμα πρὸς διατροφήν ἔχουσι ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ πατρός, καὶ ἂν τυχὸν ᾗνε οὗτος γνωστὸς (Βασιλ. 46. 1. 18), ὅθεν, τὰ ἐκ παλλακείας τέκνα δὲν ἔχουσι δικαίωμα διατροφῆς. 77 (1849).

Καὶ τοι τὰ πορνογενῆ ἢ τὰ ἐκ παλλακείας τέκνα δὲν ἔχουσι δικαίωμα πρὸς διατροφήν, οὐχ ἥττον οὐδεὶς νόμος ἀπαγορεύει εἰς τὸν γεννήσαντα πορνογενῆ τέκνα νὰ διατρέφῃ αὐτά, ὅθεν, δὲν εἶναι ἄκυρος ἡ σύμβασις, δι' ἧς ὑποχρεοῦται ὁ γεννήτωρ τοιούτων τέκνων νὰ παράσχῃ εἰς αὐτὰ διατροφήν. 77 (1849).

Δὲν δύναται τὸ Δικαστήριον νὰ ἐπιδικάσῃ συλλήβδην ὠρισμένον ποσὸν λόγῳ ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἐκ τῆς στερήσεως συζύγου καὶ πατρὸς ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ζημίαν, χωρὶς νὰ διακρίνῃ οὔτε τὸ ἀνῆκον ἐξ αὐτῶν τῇ συζύγῳ μερίδιον, οὔτε τὸ λόγῳ διατροφῆς ποσόν.

100 (1877).

§ 2

Κατὰ τοὺς Ν. 12 § 3 καὶ Ν. 13 § 2 (26. 7), Ν. 1 § 2 (4. 6) καὶ Ν. 5 (25. 3), τὰ τέκνα εἴτε ὑπὸ τὴν ἐπιτροπείαν τῆς μητρὸς αὐτῶν διατελοῦσιν, εἴτε οὐ, ὀφείλουσι νὰ διατρέφωσι τὴν μητέρα αὐτῶν, ἂν ᾗνε ἄπορος, ἢ ἂν ἐκ τῆς ἰδίας περιουσίας δὲν δύναται νὰ πορίζῃται τὴν διατροφήν τῆς, νὰ τῇ χορηγῶσι τὰ πρὸς συμπλήρωσιν αὐτῆς ἀναγκαῖα ἐξοδα, ἀναλόγως τῆς περιουσίας των, δὲν ὑποχρεοῦνται ὅμως εἰς τὴν διατροφήν ταύτην, ὅταν ἡ μήτηρ ἔχῃ περιουσίαν ἀρκούσαν, ἐξ ἧς δύναται νὰ διατρέφῃται ἀναλόγως τῆς κοινωνικῆς αὐτῆς τάξεως, τὸ δὲ Δικαστήριον τῆς οὐσίας ἀποφασίζει περὶ τῆς δοτέας ἢ οὐ διατροφῆς, κατὰ τὴν ἀνάγκην, ἐν γνώσει διατελοῦν τῶν πραγμάτων. 91 (1853).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 175 τοῦ Ἰον. Ἀστ. Κώδικος, ἡ ὑποχρέωσις τῶν τέκνων τοῦ διατρέφειν τοὺς γονεῖς αὐτῶν ὑφίσταται, ἐὰν οὗτοι ᾗνε ἐνδεεῖς. 102 (1891).

§ 3

Ἐκ τῶν ὀρισμῶν τῶν νόμων, οἵτινες ἐπὶ τῶν γονέων τῶν διατρεφόντων τοὺς ἰδίους κατιόντας καὶ ἐπὶ τοῦ διατρεφόντος τὴν οὐ-

κείαν σύζυγον ἀνδρὸς εἰκάζουσι τὴν πρόθεσιν δωρεᾶς, ἕνεκα τῆς στενῆς τῶν προσώπων τούτων σχέσεως, μεθ' ἧς συνέχεται ἡ πρὸς διατροφήν ὑποχρέωσις, εὐλόγως συνάγεται τὸ ἐναντίον συμπέρασμα ὡς πρὸς τοὺς καταβαλόντας τὰ πρὸς διατροφήν ἀναγκαῖα ἀπωτέρους συγγενεῖς, εἰς οὓς δὲν ἐπίκειται ἡ ἐκ τοῦ συγγενικοῦ φίλτρου πρὸς διατροφήν ὑποχρέωσις (N. 16 Κώδ. 2. 18), ὥστε ἐπὶ ἀδελφῶν δὲν εἰκάζεται ἡ τῆς δωρεᾶς πρόθεσις. 176 (1857).

Κατὰ N. 27 § 1 Βασ. (17. 1), προκειμένου περὶ διατροφῆς ἀδελφόπαιδος, δὲν ἀρκεῖ ἀπλῶς ἡ ἀπόδειξις, ὅτι ἐχορήγησεν ὁ διαθρέψας τὴν διατροφήν, ἀλλ' ἀπαιτεῖται προσέτι ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἐδᾶπάνησεν ἐπὶ τῇ προθέσει, ὅπως ἀναλάβῃ τὴν δαπάνην. 17 (1858).

§ 4

Ἡ πρὸς διατροφήν ὑποχρέωσις, ἡ ἐκ συμβάσεως ἀπορρέουσα, πρέπει νὰ ἐκπληρωθῇ, ἀνεξαρτήτως τῆς περιστάσεως, ἂν δύναται ἡ ἀξιοῦσα τὴν διατροφήν (ἰδίαν ἔχουσα περιουσίαν) νὰ διατρέφῃται ἐκ τῆς ἰδίας τῆς περιουσίας (N. 29 Κώδ. 2. 3, Βασ. 90 (IA'. A)). Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει, ἡ ἐκ συμβάσεως πρὸς διατροφήν ὑποχρέωσις μεταβαίνει εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ ὑποχρέου (N. 37 Π. (29. 2) καὶ Ἀρμ. § 54 καὶ 56 (E. δ)). 49 (1879).

§ 5

Ἡ πρὸς διατροφήν ὑποχρέωσις εἶνε ἀδιαίρετος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 176 τοῦ Ἴον. Κώδ., καὶ ἀδιάφορον εἶνε, ἂν τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας κατεδίδκασεν ἀλληλεγγύως τοὺς ὀφείλοντας νὰ τὴν χορηγήσωσιν, ἀφοῦ τὸ ἀδιαίρετον αὐτῆς συνεπάγεται τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα.

138 (1867).

ΔΙΑΦΕΡΟΝ ὁρ. ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ

ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΙΣ

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ξ Ι Σ.

- § 1. Ἐνάγων.
- § 2. Ἱστορικὴ αἰτία καὶ νόμιμος λόγος τῆς διεκδικητικῆς ἀγωγῆς.
- § 3. Αἵτησις τῆς διεκδικητικῆς ἀγωγῆς.
- § 4. Ἀπόδειξις τῆς διεκδικητικῆς ἀγωγῆς.
- § 5. Ἐναγόμενος.

- § 6. Ἐνστασις ἀποσβεστικῆς παραγραφῆς.
 § 7. Ἐνστασις τοῦ πωληθέντος καὶ παραδοθέντος πράγματος.
 § 8. Ἐτεραι ἐνστάσεις κατὰ τῆς διεκδικητικῆς ἀγωγῆς.
 § 9. Ἀπόδοσις καρπῶν ἐν γένει.
 § 10. Ἀπόδοσις δαπανῶν ἐν γένει.
 § 11. Ὑποχρεώσεις τοῦ καλῆς πίστεως νομέως, ὡς πρὸς τοὺς καρπούς.
 § 12. Δικαιώματα τοῦ καλῆς πίστεως νομέως, ὡς πρὸς τὰς δαπάνας.
 § 13. Ὑποχρεώσεις τοῦ κακῆς πίστεως νομέως, ὡς πρὸς τοὺς καρπούς.
 § 14. Δικαιώματα τοῦ κακῆς πίστεως νομέως, ὡς πρὸς τὰς δαπάνας.
 § 15. Ἀναγκαῖαι καὶ ἐπωφελεῖς δαπάναι.
 § 16. Ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως.

§ 1

Ἡ περὶ διεκδικήσεως ἀκινήτου κτήματος ἀγωγή ἀνήκει εἰς τὸν ἀληθὴ κύριον, ὁ δὲ τὴν κυριότητα αὐτοῦ εἰς τίτλον μεταβιβάσεως στηρίζων καθίσταται κύριος τοῦ διεκδικουμένου κτήματος καὶ ἔχει δικαίωμα ἀγωγῆς κατὰ τοῦ τρίτου κατόχου, ὅταν γείνη πρὸς αὐτὸν παράδοσις. Ἀρμ. § 12 (Γ. γ) Ν. 20 Κώδ. (2. 3) 84 Βασ. (ΙΑ. Α) Ν. 31 Π. (44. 1). 44 (1843) 174 (1847) 286 (1849) 205 (1853) 43 (1858) 38 (1862) 133 (1863) 89 (1875) 234 (1883) ¹.

Τοῦ κανόνος τούτου δὲν καθιεροῖ ἐξαίρεσιν τινὰ οὔτε ὁ Ν. 2 Κώδ. (7.37), οὔτε, προκειμένου περὶ τῶν ἐν τῇ πόλει Πατρῶν οἰκοπέδων, ὁ Νόμος ΥΝΖ'. 133 (1863).

Προκειμένου περὶ παραδόσεως, ἥτις, ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος, προϋποτίθην, ὅτι ὁ παραδίδων ἔχει τὴν νομὴν τοῦ παραδιδόμενου, δὲν εἶνε ἀναγκαῖον, ὅπως ἡ δι' ἧς γίνεται πρᾶξις ἐπαναλαμβάνηται ἐφ' ἑνὸς ἐκάστου μορίου τοῦ κτήματος, ἀποχρώσεως μάλιστα οὔσης καὶ ἀπλῆς ἐπιδείξεως Ν. 18 § 2 Πανδ. (41. 2). τὸ τοιοῦτον ὅμως προϋποτίθην, ὅτι ὁ παραδίδων εἶχε τὴν νομὴν τοῦ ὅλου κτήματος, ὥστε σχολαία οὕτω νὰ ᾔηνε ἡ νομὴ ὡς πρὸς ὅλον τὸ παραδιδόμενον κτῆμα. Ἐπομένως, μὴ μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος τοῦ ἐπιδίκου εἰς τοὺς δικαιοπαρόχους τοῦ ἐνάγοντος, δὲν μετεβιβάσθη οὔτε παρὰ τούτων εἰς αὐτόν, ὥστε οὔτε διεκδικητικὴν δύναται νὰ ἐνασκήσῃ οὗτος ἀγωγήν. Ν. 20 Κώδ. (2. 3) Ν. 17 Π. (41. 3). 160 (1875).

¹ Ὁρ. καὶ λ. Ἀγοραπωλησία § 12.

Κατὰ τὸ ἀρθρ. 4 τοῦ περὶ μεταγραφῆς νόμου, μόνῃ ἢ μεταγραφῇ τοῦ τῆς κυριότητος τίτλου ἐπάγεται τὴν μεταβίβασιν τῆς κυριότητος, μὴ προαπαιτουμένης ἐπὶ τούτῳ τῆς παραδόσεως τοῦ παραχωρουμένου ἀκινήτου, ἀντικαταστήσασα οὕτω τὴν ὑπὸ τοῦ Ρωμ. Δικαίου ἀπαιτουμένην παράδοσιν πρὸς μετάθεσιν τῆς κυριότητος, ἣν ἐκέκτητο ὁ παραχωρῶν, καὶ ἐνάσκησιν τῆς διεκδικητικῆς ἀγωγῆς.

114 (1865) 58 καὶ 234 (1867) 278 (1868) 104 (1877) 279 (1878) 374 (1880).

Ὁ ἀγοράσας παρὰ κυρίου λαβόντος τὴν κατοχὴν, μὴ ἔχοντος δὲ αὐτήν, καθ' ὃν χρόνον πωλεῖ, καλῶς διεκδικεῖ, ἂν μετέγραψε τὸν τῆς ἀγοραπωλησίας τίτλον του, καὶ δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ λάβῃ καὶ ὁ ἀγοραστής τὴν κατοχὴν πρὶν ἢ ἐγείρῃ τὴν περὶ διεκδικήσεως ἀγωγὴν.

47 καὶ 279 (1878).

Ὁ κύριος δύναται νὰ διεκδικήσῃ τὸ παρὰ τρίτου κατεχόμενον πρᾶγμα του καὶ ἀδιάφορον, ἂν τὸ κατέχῃ ὁ ἐναγόμενος τῇ συναινέσει τοῦ κυρίου.

126 (1865).

Οἱ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ νόμου τῆς 15 Ἰανουαρίου 1837 περὶ φυτεῶν ἐπὶ ἐθνικῶν γαιῶν φυτεύσαντες ἐθνικὰς γαίας διατελοῦσιν εἰς σχέσιν κατὰ παράκλησιν λήπτου ὡς πρὸς τὰ ὑπ' αὐτῶν γεωργοῦμενα κτήματα, ἐπομένως, μὴ δυνάμενοι ν' ἀποδελξῶσι κυριότητα, δὲν ἔχουσι διεκδικητικὴν ἀγωγὴν. Ν. 20, 23 καὶ 50 Π. (6. 1.) Ν. 17 καὶ 7 § 8 Π. (6. 2).

383 (1865).

Προκειμένου περὶ διεκδικητικῆς ἀγωγῆς, τὸ Δικαστήριον δὲν δύναται νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ περὶ κατοχῆς δικαίωματος τοῦ ἐναγομένου, ἀλλ' ὀφείλει μόνον νὰ ἐξετάσῃ, ἂν ὁ ἐνάγων ὑποστηρίξῃ τὸ τῆς κυριότητος προτεινόμενον καὶ φιλονεικούμενον δικαίωμά του.

218 (1867).

Ἐπὶ διεκδικητικῆς ἀγωγῆς, ζητεῖται μόνον, ἐὰν ὁ ἐνάγων ᾔνε κύριος τοῦ διεκδικουμένου, καὶ τούτου μὴ ὑπάρχοντος ἀπορρίπτεται ἡ ἀγωγή, ἐὰν ὁ ἐναγόμενος δὲν ᾔνε κύριος, εἴτε διὰ τὴν ἑλλειψιν τίτλου κυριότητος, εἴτε διὰ τὸ ἄκυρον αὐτοῦ.

172 (1872).

§ 2

Κατὰ τὸν Ν. 14 § 2 Π. (44. 2), ὅταν τις διεκδικῶν τὴν κυριότητα πράγματός τινος, χωρὶς νὰ ἐξηγήσῃ τὸν νόμιμον λόγον, ἐφ' οὗ

στηρίζει τὴν κυριότητα του, ἀποτύχη, δὲν δύναται μετέπειτα νὰ διεκδικήσῃ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα, στηριζόμενος εἰς εἰδικόν τινα τίτλον, ἢ εἰς ὠρισμένον νόμιμον λόγον. 56 (1850).

Κατὰ τὸν Ν. 36 Π. (41. 1) Ν. 35 Βασ. (Ν. Α), ἂν ὑπάρχῃ πλάνη ἐκατέρω τῶν συμβαλλομένων ὡς πρὸς τὸν νόμιμον τῆς μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος λόγον, ἢ πλάνη αὕτη δὲν ἐπηρεάζει τὴν μετᾱθέσιν τῆς κυριότητος, μὴ ὑπαρχούσης ἀμφιβολίας τινος ὡς πρὸς τὸ πρᾶγμα, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸ ἀντικείμενον τῆς συμβάσεως· ὥστε καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ ἐνάγων, στηρίζων ἐπὶ δύο βάσεων τὴν ἀγωγὴν του, φαίνεται ἀμφιβάλλων πότερος τῶν νομίμων τούτων λόγων ἀποτελεῖ τὸν τίτλον τῆς ἐπὶ τοῦ ἐπιδίκου κυριότητος αὐτοῦ, τὸ τοιοῦτον δὲν ἔχει, κατὰ τὸν νόμον, σημασίαν, ἀφοῦ ὅπωςδήποτε διεκδικεῖ τὸ ἐπίδικον κτῆμα ὡς ἴδιον ἑαυτοῦ. 9 (1876).

Ὁ διεκδικῶν δὲν ὑποχρεοῦται νὰ ὀρίσῃ ἐν τῇ ἀγωγῇ τὸν χρόνον, ἀφ' οὗ κατέχει τὸ διεκδικούμενον ὁ ἐναγόμενος, διότι τοῦτο, ἀποτελοῦν τὴν βᾱσιν τῆς περὶ παραγραφῆς ἐνστάσεως αὐτοῦ τοῦ ἐναγομένου, αὐτὸς οὗτος ὀφείλει νὰ ὀρίσῃ καὶ ἀποδείξῃ. 94 (1877).

Ἐπὶ διεκδικήσεως, ὀφείλει ὁ ἐνάγων νὰ περιγράψῃ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀκριβῶς τὴν θέσιν, ἐνθα κεῖται τὸ διεκδικούμενον (Πολ. Δικ. 533). 366 (1878).

Τὸ ἄρθρ. 538 Πολ. Δικ. ἀπαιτοῦν ἐπὶ τῶν πραγματικῶν καὶ μικτῶν ἀγωγῶν ἀκριβῆ περιγραφὴν τῆς ιδιότητος καὶ τῆς στάσεως τῶν ἀκινήτων κλπ. ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς ἀγωγῆς, οὐδαμῶς ὅμως ἀπαιτεῖ, ὅπως ἐξ αὐτοῦ τοῦ περιεχομένου τῆς τοιαύτης ἀγωγῆς προκύπτῃ καὶ ἡ ἀλήθεια τῆς ταυτότητος τοῦ παρὰ τοῦ ἐναγομένου κατεχομένου καὶ διὰ τῆς ἀγωγῆς διεκδικουμένου κτήματος, τοῦθ' ὅπερ ἀποτελεῖ τὸ ἀντικείμενον τοῦ κατ' οὐσίαν βασίμου ἢ μὴ αὐτῆς. 249 (1883).

Κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 533 § 3 Πολ. Δικ., τὸ ἔγγραφον τῆς ἀγωγῆς δεόν νὰ περιέχῃ καὶ τὸ δικαίωμα, ὅπερ ἔχει ὁ ἐνάγων, ὅπως ἐγείρῃ τὴν ἀγωγὴν, καὶ τὰ περιστατικά, ἐφ' ὧν στηρίζει τὰς ἀξιώσεις του, κατὰ δὲ τὸν Ν. 109 Π. (50. 16), στοιχεῖα συστατικά τῆς χρησικτησίας εἶνε καὶ ἡ καλὴ πίστις, ἣτις ἐνεκα τούτου δεόν ν' ἀναφέρηται ἐν τῇ ἀγωγῇ, μηδὲν διὰ τεκμηρίου ἀναπληρουμένης τῆς ἐλλείψεως ταύτης. 211 (1884).

Κατὰ τὸν Ν. 8 § 1 Κώδ. (7. 39), πρὸς διεκδίκησιν κατὰ τοῦ βίᾳ καταλαμβάνοντος, δὲν εἶνε ἀναγκαῖος ὅρος ἡ καλὴ πίστις τοῦ ἐνάγοντος, ἀλλ' ἀρκεῖ μόνον ἡ ἐπὶ τριακονταετίαν νομῇ. 143 (1885).

Πρὸς στήριξιν διεκδικητικῆς ἀγωγῆς δὲν ἀρκεῖ νὰ ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων, ὅτι δὲν ἀπέκτησεν ὁ ἐναγόμενος τὴν κυριότητα τοῦ διεκδικουμένου, ἀλλὰ δέον νὰ ἐπικαλεῖται ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὰ πραγματικά περιστατικά, δυνάμει τῶν ὁποίων περιήλθεν εἰς αὐτὸν ἡ κυριότης τοῦ ἐπιδίκου (Πολ. Δικ. 533). 45 καὶ 126 (1889).

Ἐπὶ πάσης ἀγωγῆς, δι' ἧς διεκδικεῖται ὠρισμένον κτῆμα, δὲν ἀναφέρεται δὲ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἡ ἐν ὀνόματι τοῦ διεκδικουντος ἀποκτηθεῖσα κυριότης ὡς χρησικτησία, ἀνάγκη ν' ἀποδειχθῇ ἡ τοῦ δικαιοπαρόχου κυριότης καὶ ἐπομένως ν' ἀναφέρηται ἐν τῇ ἀγωγῇ τὸ πρόσωπον, παρ' οὗ μετεβιβάσθη τὸ κτῆμα εἰς τὸν διεκδικούντα.

121 (1884).

Ἐπαρκὴς καὶ σύμφωνος τῷ ἄρθρῳ 533 Πολ. Δικ. ἐν τῇ διεκδικητικῇ ἀγωγῇ εἶνε ἡ μνεῖα, ὅτι ὁ ἐνάγων συνεπέλα ἀγοραπωλησίας ἔλαβε τὸ διεκδικούμενον κτῆμα εἰς τὴν ἐξουσίαν του. Δὲν εἶνε δὲ ἀπαιτήτως ἀναγκαῖον νὰ μνημονευθῇ ἐν τῇ ἀγωγῇ καὶ ὁ τρόπος τῆς κτήσεως τῆς κυριότητος τοῦ προκτήτορος, ἀλλ' ὑποχρεοῦται μόνον ὁ ἐνάγων, προκειμένου περὶ παραγώγου κτήσεως, ν' ἀποδείξῃ τὴν κυριότητα τοῦ δικαιοπαρόχου του. Ἐπίσης ἐπαρκὴς εἶνε ἡ μνεῖα, ὅτι ἠγόρασε, καὶ ἡ παράλειψις εἰδικῆς μνεῖας τοῦ τίτλου τῆς ἀγοραπωλησίας δὲν εἶνε οὐσιώδης, καὶ μόνον ἡ προσαγωγή αὐτοῦ ἐπὶ Δικαστηρίου καθίσταται ἀναγκαία, ἐν περιπτώσει ἀμφισβητήσεως. 191 (1883).

Ἐπὶ παραγώγου κτήσεως τῆς κυριότητος, ὁ διεκδικῶν κατὰ τοσοῦτον ὑποχρεοῦται ν' ἀποδείξῃ τὴν κυριότητα τῶν προκτητόρων, ἐφ' ὅσον αὕτη ἀμφισβητεῖται, καὶ μέχρις ἐκείνου τοῦ προκτήτορος, ἐν ᾧ, διὰ τῆς προσθήκης τῆς νομῆς τοῦ διεκδικουντος, συμπληροῦται ἡ χρησικτησία, ἄρα, κατὰ τὴν ἐπ' ἀχροατηρίου συζήτησιν, ἀμφισβητουμένης τῆς κτήσεως τῶν δικαιοπαρόχων, δικαιοῦται ὁ διεκδικῶν, βελτιῶν τὴν ἀγωγήν, νὰ ὀρίσῃ τὸν τρόπον τῆς κτήσεως αὐτῶν, χωρὶς οὐδαμῶς ἐκ τούτου νὰ ἐπηρεάζεται τὸ κύρος αὐτῆς. 214 (1884).

Ἐπὶ παραγώγου κτήσεως τῆς κυριότητος, ἡ διεκδικητικὴ ἀγωγή ἐπαρκῆ ἔχει, κατὰ νόμον, τὴν βάσιν, ὡς αἰετὶς ἐρεῖσμα αὐτῆς εἶνε ὁ τίτλος τοῦ διεκδικουντος, μάλιστα ἐὰν δὲν ἀμφισβητῇται τὸ τοῦ δι-

καιοπαρόχου δικαίωμα, ἐν τῇ ἐναντία ὑποθέσει ὑποχρεουμένου τοῦ διεκδικούντος καὶ εἰς τὴν ἀπόδειξιν τούτου, χωρὶς νὰ ἐπηρεάζεται ἐντεῦθεν τὸ κύρος τῆς τοιαύτης ἀγωγῆς, ἥτις οὕτω διατυπουμένη, περιέχει τὰ κατὰ τὸ ἐδ. 2 τοῦ ἄρθρ 533 Πολ. Δικ. ἀναγκαῖα προσόντα.
178 (1885) 177 (1888).

Ἀγωγή, στηριζομένη εἰς λόγῳ προικὸς παραχώρησιν τοῦ ἐπιδίκου πρὸς τὸν ἐνάγοντα καὶ εἰς παράδοσιν, ἐτι δὲ καὶ εἰς κατοχὴν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, περιέχει τὰ προσόντα τῆς διεκδικητικῆς ἀγωγῆς, δὲν καθιστᾷ δ' αὐτὴν ἀτελῇ ἢ ἀπαράδεκτον ἢ ἑλλειψίς μνείας καλῆς πίστεως καὶ περιγραφῆς τοῦ δικαιώματος τοῦ προικοδότου, διότι προκειμένου περὶ διεκδικήσεως, μὴ στηριζομένης εἰς χρησικτησίαν, περιττὴ ἐστὶν ἡ ἐξέτασις τῆς καλῆς πίστεως, τὸ δὲ δικαίωμα τοῦ προκτήτορος δύναται νὰ προταθῇ καὶ ἐπ' ἀκροατηρίου κατὰ τὴν συζήτησιν, ἐὰν ἀμφισβητηθῇ, καὶ ἡ ἀγωγή, ἐν μὴ ἀμφισβητηθῇ, νὰ γείνη δεκτὴ καὶ ἄνευ τῆς ἐξετάσεως αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπὶ μόνῃς τῆς διὰ τοῦ προικοσυμφώνου καὶ τῆς παραδόσεως γενομένης παραχωρήσεως.

230 (1891)

Ἡ ἐν τῇ διεκδικητικῇ ἀγωγῇ παράλειψις μνείας τοῦ τρόπου τῆς κτήσεως τῶν προκτητόρων τοῦ ἐνάγοντος δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀγωγῆς, διότι, ἐπὶ παραγώγου κτήσεως, ὁ διεκδικῶν δὲν εἶνε ὑπόχρεως ν' ἀναφέρῃ καὶ ἀποδείξῃ τὸν τρόπον τῆς κτήσεως τῶν προκτητόρων, εἰμὴ μόνον ἂν αὕτη ἀμφισβητηθῇ. 7 (1888)

105 (1889) 107 (1891) 134 καὶ 282 (1892) 257 (1893).

Τὸ Δημόσιον, δικαιώματι τοῦ πολέμου, δύναται νὰ ἐξασκήσῃ τὰ εἰς ἀκίνητα κτήματα ἐμπράγματα δικαιώματα τοῦ ὀθωμανικοῦ Δημοσίου, ὅσα δηλαδὴ δὲν εἶνε ἀπλῶς προσωπικῶν ἀπαιτήσεων παρρητήματα.

139 (1871).

Κατὰ τὸν Ν. 7 § 5 Π. (41. 1) Ν. 20 § 1 Π. (49. 15) καὶ τὰ πρωτόκολλα τῆς 3 Φεβρουαρίου, 16 Ἰουνίου καὶ 1 Ἰουλίου 1830, τὸ ἑλληνικὸν Δημόσιον ἐκείνων χρόνων τῶν κτημάτων ἐγένετο κύριον, δικαιώματι πολέμου, ὅσα πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως κατείχοντο παρ' ὀθωμανῶν. Ἄρα, διεκδικητικὴ ἀγωγή τοῦ Δημοσίου, στηριζομένη εἰς ἀπόκτησιν τῆς κυριότητος δικαιώματι τοῦ πολέμου καὶ μὴ μνημονεύουσα, ὅτι τὸ διεκδικούμενον κατέχετο παρ' ὀθωμανῶν, εἶνε ἀόριστος καὶ ἀπαράδεκτος.

290 (1893).

§ 3

Οὐ μόνον τῆς προσωπικῆς ἐκ τῆς μισθώσεως ἀγωγῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς διεκδικητικῆς, τελικὴ αἴτησις εἶνε ἡ ἀποβολή ἢ ἡ ἔξωσις τοῦ κατόχου ἀπὸ τοῦ διεκδικουμένου, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς εἰς τοῦτο ἐγκαταστάσεως τοῦ ἐνάγοντος· οὔτε ἀπαιτεῖται, κατὰ τὴν διεκδικητικὴν ἀγωγὴν, νὰ καταλήγῃ αὕτη εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τῆς κυριότητος, ἀλλ' ἄρκει, ἐπὶ τοῦ δικαιώματος τῆς κυριότητος ταύτης στηριζομένης, νὰ ζητῆται ὁ τελικὸς σκοπὸς τῆς διεκδικήσεως, τουτέστιν ἡ τοῦ πράγματος παράδοσις.

281 (1881).

Προκειμένου περὶ ἀγωγῆς διεκδικητικῆς, ἀπαιτεῖται μόνον νὰ περιέχεται ἐν αὐτῇ καὶ αἴτησις περὶ ἀναγνώρισεως τῆς κυριότητος, ἢ αἴτησις ὅμως αὕτη ἄρκει καὶ συνεπτυγμένως ἢ καὶ δι' ἄλλης ἐκφράσεως νὰ διατυπῶται, ἐπομένως, ἀρκούσα πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἡ αἴτησις, ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος νὰ παραδώσῃ τῷ ἐνάγοντι τὴν κατοχὴν καὶ κυριότητα τῆς ἐπιδίκου οἰκίας, ὅπερ οὐδὲν ἄλλο δύναται νὰ σημαίνει ἢ νὰ ὑποχρεωθῇ νὰ ἀναγνώρισῃ τὴν κυριότητα αὐτοῦ, ἀφοῦ ἡ κυριότης, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της, δὲν ὑπόκειται εἰς παράδοσιν, ἀλλ' εἰς ἀναγνώρισιν.

213 (1889).

§ 4

Κατὰ κανόνα, ὁ περὶ κυριότητος ἐνάγων ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τὸν ἴδιον αὐτοῦ τίτλον, ἐὰν δὲ ὁ ἐναγόμενος προσβάλλῃ τὸ κῦρος καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ, οὗτος ἀποδεικνύει.

214 (1862).

Δὲν ἰσχύει διεκδίκησις, ἐνόσω ὁ διεκδικῶν δὲν ἀποδεικνύει τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας του.

156 (1880).

Κατὰ τὸν Ν. 23 Π. (6. 1) καὶ τὸ ἄρθρ. 248 Πολ. Δικ., ὁ διεκδικῶν ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τὴν κυριότητα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ διεκδικουμένου κτήματος, ἀπλῶς δὲ ἡ νομὴ, ἣν τυχὸν ὁ διεκδικῶν ἢ καὶ ἄλλος πρὸ αὐτοῦ εἶχε, δὲν παρέχει δικαίωμα διεκδικήσεως, καίτοι ἡ νομὴ ἀφηρεθῇ παρὰ τοῦ ἐναγομένου διὰ τῆς βίας, ὅταν ἡ κυριότης τοῦ κτήματος δὲν ἀπεκτήθῃ ὑπὸ τοῦ διεκδικουontos διὰ νομίμου τίτλου ἢ διὰ τῆς καλῇ τῇ πίστει ἄρξαμένης τριακονταετοῦς παραγραφῆς.

83 (1854).

Πρὸς ἀπόκτησιν τῆς κυριότητος, δὲν ἄρκει, κατὰ Ν. 20 Κ. (2. 3), ἀπλῶς ἡ πρὸς τοῦτο γενομένη σύμβασις, ἀλλ' ἀπαιτεῖται καὶ παρά-

δοσις, ἤτοι μεταβίβασις τῆς νομῆς εἰς τὸν κτώμενον· ὥστε, ὅπως γένηται οὗτος κύριος, ἀναγκαῖον ν' ἀποκτήσῃ τὴν νομὴν τοῦ πράγματος διὰ τῆς παραδόσεως, ὅπερ τότε μόνον συμβαίνει, ὅταν ὁ παραδίδων ἔχῃ τὴν νομὴν τοῦ παραδιδομένου πράγματος. Ἐντεῦθεν δ' ἔπεται, ὅτι ὁ διεκδικῶν πράγμα τι καὶ ἐπὶ παραδόσεως τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ στηρίζων ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τὴν παράδοσιν ταύτην, ἥς ὅμως στοιχεῖον οὐσιῶδες εἶνε, ὅτι ὁ παραδούς εἶχε τὴν νομὴν τοῦ παραδοθέντος πράγματος, ἄρα καὶ τούτου τοῦ γεγονότος ἡ ἀπόδειξις αὐτὸν βαρύνει, ὡς ἀποτελοῦντος μέρος τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς, καὶ οὐχὶ ἔνστασιν.

43 (1858).

Ἐπὶ διεκδικήσεως κτήματος, δὲν ἀποδεικνύει τὴν παράδοσιν τὸ μεταξὺ τοῦ πωλητοῦ καὶ τοῦ ἀγοραστοῦ (ἐνάγοντος) συνταχθὲν συμβόλαιον, ἐν ᾧ διαλαμβάνεται, ὅτι ὁ ἀγοραστής ἔλαβεν εἰς τὴν κατοχὴν του τὸ πωληθὲν κτῆμα, διότι τὸ συμβόλαιον τοῦτο, ὡς μεταξὺ τρίτων συνταχθὲν, δὲν ἔχει κατὰ τοῦ ἐναγομένου ὑποχρεωτικὴν ἰσχύν.

49 (1863).

Ἐπὶ διεκδικητικῆς ἀγωγῆς, ὁ ἐναγόμενος δικαιούται ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ ἐνάγοντος τὴν ἀπόδειξιν, ὅτι καὶ οὗτος καὶ ὁ δικαιοπάροχος του νομίμως ἀπέκτησαν τὴν κυριότητα τοῦ διεκδικουμένου κτήματος. Ἐν περιπτώσει δὲ ἐπαγωγῆς ὅρκου περὶ τούτου, δεόν νὰ ὀρίζηται ἐν αὐτῷ τίνι νομίμῳ μέσῳ ὅτε ἐνάγων καὶ ὁ δικαιοπάροχος ἀπέκτησαν τὴν κυριότητα τοῦ κτήματος, νὰ μὴ ἀφίνηται δὲ εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ὀρκισθησομένου νὰ παραδεχθῇ ἂν ᾔτο ἢ οὐ νόμιμον τὸ τῆς ἀποκτήσεως τῆς κυριότητος μέσον τοῦ δικαιοπαρόχου του, διότι τοῦτο ἀντίκειται εἰς τὸ ἄρθρ. 351 τῆς Πολ. Δικονομίας.

153 (1863).

Ἐὰν τίτλος τῆς διεκδικητικῆς ἀγωγῆς ᾗν ἡ κατακυρωτικὴ ἐκθεσις, μόνον ταύτης τὴν νομιμότητα καὶ τὸ ἔγκυρον ὀφείλει ὁ ἐνάγων νὰ ὑποστηρίξῃ, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν πρὸ αὐτῆς ἐνεργηθειῶν πράξεων τοῦ πλειστηριασμοῦ. τῶν κυρίως πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ καθ' οὗ γίνεται ἡ ἐκτέλεσις, ἐμμέσως δὲ καὶ τῶν θανειστῶν αὐτοῦ, διαγραφομένων, τὰς ὁποίας, ἐπομένως, μόνον οὗτοι δύνανται νὰ ἐπικαλεσθῶσι καὶ οὐχὶ οἱ τρίτοι. (Πολ. Δικ. 910)

351 (1864).

Ἐπὶ διεκδικητικῆς ἀγωγῆς, ὅταν ὁ ἐνάγων παράγῃ τὴν ἰδιοκτησίαν του παρ' ἄλλου προσώπου, ἐπικαλούμενος τίτλον μεταβιβαστικὸν τῆς κυριότητος, ἀπαιτεῖται ν' ἀποδείξῃ οὗτος οὐ μόνον τὴν τοῦ

τίτλου ὑπαρξίν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ πράγματος κυριότητα τοῦ προκτῆτορος, διότι οὐδεὶς δύναται νὰ μεταβιβάσῃ δικαίωμα, ὅπερ δὲν κέκτῃται· Βασ. 19 (50. 1). 224 (1865).

Πρὸς ὑποστήριξιν τῆς διεκδικητικῆς ἀγωγῆς, δὲν ἀπαιτεῖται ν' ἀποδειχθῇ τίνι τρόπῳ περιῆλθον εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ἐναγομένου ἢ τοῦ δικαιοπαρόχου αὐτοῦ τὰ διεκδικούμενα πράγματα, ἀλλ' ἀρκεῖ ἀπλῶς ἡ ἀπόδειξις τῆς ἐπ' αὐτῶν κυριότητος τοῦ ἐνάγοντος.

340 (1867).

Ἐπὶ διεκδικητικῆς ἀγωγῆς, ζητεῖται μόνον, ἐὰν ὁ ἐνάγων ᾔνε κύριος τοῦ διεκδικουμένου, καὶ τούτου μὴ ὑπάρχοντος ἀπορρίπτεται ἡ ἀγωγή, κἂν ὁ ἐναγόμενος μὴ ᾔῃ κύριος, εἴτε ἐλλείψει τίτλου κυριότητος, εἴτε διὰ τὸ ἄκυρον αὐτοῦ.

172 (1872).

Ὁ διεκδικῶν ὀφείλει, πρὸς παραδοχὴν τῆς ἀγωγῆς του, ν' ἀποδείξῃ, τοῖς πρὸς ἄλλοις, τὸ τῆς κυριότητος αὐτοῦ δικαίωμα, ἐπὶ παραγώγου δὲ κτήσεως ὀφείλει προσέτι ν' ἀποδείξῃ καὶ τὸ τῆς κυριότητος δικαίωμα τοῦ προκατόχου του (*dominium auctoris*), διότι ὁ παραδίδων ὁ ἔχει δίκαιον καὶ οἷον ἦν τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν λαβόντα μεταφέρει· Βασ. 19 (50. 1) Ν. 20 πρ. Π. (41. 1). 139 (1871).

Διεκδικητικῆς οὔσης τῆς ἀγωγῆς, ἡ ἀπλῆ φορολογία τοῦ Δημοσίου ἐπὶ τοῦ ἐπιδόκου ἀγροῦ, ὡς ἐθνικοῦ, καὶ ἡ ὀθην παραχώρησις αὐτοῦ ὡς τοιούτου πρὸς Κρήτας, δὲν ἔχουσιν ἐπιρροὴν τινὰ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς κυριότητος, ὅπερ δύναται νὰ προκύψῃ μόνον ἐκ τῆς ἀποδείξεως, ὅτι τὸ Δημόσιον κατέλαβε δικαίωμα τοῦ πολέμου κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα τὸν ἀγρὸν τοῦτον, ὡς ἀνήκοντα τότε εἰς Ὀθωμανοὺς καὶ ὑπ' αὐτῶν κατεχόμενον, ἀφοῦ, κατὰ τὴν ἀγωγήν, διὰ τοιούτου τρόπου ἀπέκτησε τὸ Δημόσιον τὴν κυριότητα. 327 (1874).

Οὐδὲν ὑπάρχει περὶ τῆς κυριότητος τοῦ Δημοσίου νόμιμον τεκμήριον, ὥστε τοῦτο διεκδικοῦν ἐξομοιοῦται πρὸς πάντα ἄλλον διάδικον καὶ ὑποχρεοῦται εἰς ἀπόδειξιν τῶν ἰσχυρισμῶν του (Πολ. Δικον. 248).

208 (1880).

§ 5

Ἐπὶ ἀγωγῆς διεκδικητικῆς, ἐνάγεται ὁ ἔχων τὴν νομὴν ἢ τὴν ἀπλὴν κατοχὴν τοῦ διεκδικουμένου· Ν. 9. Π. (6. 1). 34 (1891).

Ἡ διεκδικητικὴ ἀγωγή δύναται νὰ ἐγερθῇ κατὰ παντός, ὅστις κατέχει τὸ πρᾶγμα εἴτε ὡς θεματοφύλαξ, εἴτε ὡς οἰανδήποτε ἄλ-

λην ιδιότητα, Ν. 9 Π. (6. 1).

91 (1865).

Ἡ διεκδικητικὴ ἀγωγὴ χωρεῖ οὐ μόνον κατὰ τοῦ νομέως, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοῦ ἐν ἀλλοτρίῳ ὀνόματι τὸ πρᾶγμα κατέχοντος Ν. 9 Βασ. (15. 1) Πολ. Δικ. 69. 45 (1868) 249 (1871).

Ὁ ἐν ἀλλοτρίῳ ὀνόματι κατέχων, ἐναχθεὶς, δικαιούται νὰ προσεπικαλέσῃ εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως τὸν ὑπὲρ οὗ κατέχει (Πολ. Δικ. 69 καὶ 608) καὶ ἂν οὗτος ἐμφανισθῇ θεωρεῖται ὡς πληρεξούσιός του, κατὰ τὴν δίκην ταύτην, ὁ προσεπικαλέσας αὐτὸν ἐν ὀνόματί του κάτοχος, ἐξ οὗ γίνεται ὀφλόν, ὅτι ὁ κάτοχος αὐτὸς οὐδέποτε δικαιούται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπόρριψιν τῆς κατ' αὐτοῦ ἐγερθείσης ἀγωγῆς, δυνάμενος μόνον νὰ τεθῇ ἐκτὸς τῆς δίκης, ἐὰν ἐμφανισθῇ ὁ παρ' αὐτοῦ προσεπικληθεὶς κυρίως νομέας, ἄλλως ἐξακολουθεῖ τὴν δίκην ὡς κύριος μὲν διάδικος, ἐὰν δὲν προσεπεκάλεσε τὸν κυρίως νομέα, ὡς πληρεξούσιος δὲ αὐτοῦ, ἐὰν τὸν προσεπεκάλεσε. 249 (1871).

Προκειμένου περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα στερήσεως τῆς νομῆς καὶ καρπώσεως κτήματος, ὡς κατέχων καὶ νεμόμενος λογίζεται οὐ μόνον ὅστις ἔχει, ἀλλὰ καὶ ὅστις παρεχώρησεν εἰς ἄλλους τὴν νομὴν καὶ κάρπωσιν Ν. 157 § 1 Π. (50. 17) Βασ. (2. 3). "Ὡστε εἰς τὸ τῆς ἀποδείξεως θέμα ἄν τις κατέχῃ καὶ νέμῃται τὰ κτήματα, συνυπακούεται καὶ τὸ θέμα, ἂν τὰ παρεχώρησεν εἰς ἄλλον. 139 (1872).

Ὁ κατὰ παράκλησιν δοὺς εἶνε νόμῳ κάτοχος τοῦ πράγματος Ν. 3 § 5 Π. (41 2.) Ν. 15 § 4 Π. (43. 26), καὶ ἐπομένως δύναται νὰ ἐναχθῇ διὰ τῆς περὶ διεκδικήσεως ἀγωγῆς, καίπερ μὴ ἔχων τὴν φυσικὴν κατοχὴν τοῦ διεκδικουμένου πράγματος, ἀλλὰ κρατοῦντος ταύτην τοῦ κατὰ παράκλησιν λαβόντος, διότι καὶ ὁ κατὰ παράκλησιν δοὺς δύναται ν' ἀποκαταστήσῃ τὴν νομὴν, κεκτημένος ταύτην νόμῳ. Δὲν ἀντίκεινται δὲ εἰς ταῦτα οὔτε τὰ ἄρθρα 69 καὶ 608 Πολ. Δικονομίας, οὔτε αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 232 § 2 Πολ. Δικ. καὶ τοῦ Ν. 2 Κωδ. (3. 19). 252 (1878).

Προκειμένου περὶ ἀγωγῆς καθαρῶς διεκδικητικῆς, αὕτη, κατὰ νόμον, ἀπευθύνεται κατὰ τοῦ νεμομένου καὶ δυναμένου ἀποκαταστήσαι τὴν νομὴν (Ν. 9 Π. 6. 1), τοιοῦτος δὲ εἶνε, καὶ μετὰ τὴν ἐπιβληθεῖσαν εἰς τὸ πρᾶγμα κατάσχεσιν, ὁ ὀφειλέτης (Πολ. Δικ. 961—964)· ἀφοῦ δὲ διὰ τῆς ἀγωγῆς δὲν ζητῆται καὶ τῆς κατασχέσεως ἢ ἀκύρωσις, δὲν ὑποχρεοῦται ὁ ἐνάγων ν' ἀπευθύνῃ τὴν ἀγωγὴν του

καὶ κατὰ τοῦ κατασχόντος δανειστοῦ, ὃν ἄλλως δὲν ὑποχρεοῖ ἢ ἐπὶ τῆς περκειμένης δίκης τελεσιδικία. 1 (1882).

Ἐὰν ὁ ἐνάγων ὁμολογῇ ἐν τῇ ἀγωγῇ του, ὅτι αὐτὸς κατέχει τὸ διεκδικούμενον ἀκίνητον, δὲν ἔχει κατὰ τοῦ μὴ κατέχοντος ἐναγομένου ἀγωγὴν, διότι αὕτη ἀπευθύνεται κατὰ τοῦ κατόχου.

246 (1883).

Ἐπὶ τῶν διεκδικητικῶν ἀγωγῶν καταδικάζεται ὁ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ὀριστικῆς ἀποφάσεως νεμόμενος τὸ διεκδικούμενον πρᾶγμα, καίτοι, κατὰ τὴν προκάταρξιν τῆς δίκης, δὲν ἐνέμετο αὐτὸ (N. 27 § 1 Π. 6. 1). 31 (1861).

Ἡ διεκδικητικὴ ἀγωγὴ εἶνε δεκτὴ ἐφ' ὅσον ὁ ἐναγόμενος εἶνε εἰς κατὰστασιν νὰ παραχωρήσῃ τὸ διεκδικούμενον, καθ' ὃν χρόνον ἐπὶ δικάζεται τῷ ἐνάγοντι ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου (N. 8, 9 καὶ 27 § 1 Πανδ. (6. 1). 200 (1868).

Ἡ διάταξις τοῦ N. 80 Π. (6. 1) Βασ. 79 (15. 1), καθ' ἣν, ἂν ὁ ἐναγόμενος, ἐπὶ διεκδικήσεως, ἀρνηθῇ, ὅτι κατέχει τὸ πρᾶγμα καὶ ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον, πρὸς ποινὴν τῆς ἀρνήσεώς του, ὀφείλει παραχωρῆμα ν' ἀποδώσῃ τὴν κατοχὴν αὐτοῦ, καθὼς δικονομικὴ καὶ ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τῆς ἐν ἰσχύϊ Πολ. Δικονομίας, δὲν ἰσχύει μετὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1100 αὐτῆς.

4 (1882) 127 (1883).

§ 6

Δὲν δύναται νὰ χωρήσῃ παραγραφὴ κατὰ τινος διεκδικητικῆς ἀγωγῆς, ἐὰν οἱ ἐναγόμενοι ἢ οἱ δικαιοπάροχοι τοῦ ἐνάγοντος δὲν ᾔσαν κάτοχοι τοῦ κτήματος, ἵνα δύνανται νὰ παραγράψωσι (N. 25 Π. 41. 34). 42 (1849).

Ἡ παραγραφὴ τῆς ἀγωγῆς δὲν ἐπέρχεται ἐκ μόνης τῆς ἐπὶ τριακονταετίαν μὴ ἐγέρσεως αὐτῆς, διότι ἵνα παράσχη ἢ παρέλευσις τοῦ χρόνου τούτου τὴν τῆς παραγραφῆς ἔνστασιν ἀπαιτεῖται προσέτι νὰ συνοδεύηται ὑπὸ τριακονταετοῦς συνεχοῦς νομῆς τοῦ πράγματος παρὰ τῷ ἐναγομένῳ (N. 8 § 1 Κώδ. 7. 39). 93 (1861) 281 (1866).

Κατὰ τοὺς N. 3 καὶ 4 Κώδ. (2. 39) καὶ N. 1 § 1 Κώδ. (7. 40), πᾶσα διεκδικητικὴ ἀγωγὴ ἀποκρούεται διὰ τῆς ἐνστάσεως τῆς παραγραφῆς μετὰ παρέλευσιν 30 ἢ 40 ἐτῶν, ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ τῆς κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα παραλείψεως τῆς ἐνασκήσεως

αὐτῆς, ὅθεν ἀδιάφορος εἶνε ἡ ἐξέτασις τοῦ εἵδους τῆς κατοχῆς τοῦ προτείναντος τὴν ἔνστασιν ἐναγομένου ὡς καὶ τὸ ἐπιλήψιμον ἢ μὴ τῆς παρὰ τοῦ προκτῆτορος ἀποκτήσεως τῆς κατοχῆς καὶ ἐν γένει ἢ καλὴ ἢ κακὴ πίστις. 216 (1854) 424 (1866).

Ἐπὶ ἀποσβεστικῆς παραγραφῆς, κατὰ πραγματικῆς ἀγωγῆς ἀντιτασσομένης, δὲν ἀπαιτεῖται καλὴ πίστις, ἀλλὰ κατοχὴ ἀδιάλειπτος καὶ ἀτάραχος ἐπὶ πλήρη τριακονταετίαν. Ν. 3 § 1 Κώδ. (7. 39) Ν. 5 Βασ. (Ν. 14). 253 (1871) 283 (1875) 219 (1877).

Ἐπὶ ἀποσβεστικῆς παραγραφῆς, οὐδὲν ἀποτέλεσμα ἔχει ἡ βία, διότι ὁ ἐναγόμενος καὶ κακῇ τῇ πίστει κατέχων δύναται ν' ἀποκρούσῃ διὰ τῆς τριακονταετίας τὴν διεκδικητικὴν ἀγωγὴν. Ν. 3, 4 καὶ 7 Κώδ. (7. 40) καὶ Ν 1 § 1 (αὐτόθι). 132 (1889).

Πρὸς ὑπολογισμὸν τῆς τριακονταετίας προστίθεται καὶ ὁ χρόνος τοῦ προκατόχου, ἐξ οὗ ὁ κατέχων ἔλκει τὰ δικαιώματά του, δυνάμενος νὰ προτείνῃ ὅσας καὶ ἐκεῖνος ἐνστάσεις. Εἰς. § 12 (2. 6) Ν. 10 Βασ. (60. 4). 219 (1877) 65 (1878).

Κατὰ τὸν νόμον, ὁ χρόνος ἐπὶ ἐμπραγμάτων ἀγωγῶν, ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς καταλήψεως, μεθ' ἣν ὁ κύριος δύναται νὰ ἐνασκήσῃ τὴν διεκδικητικὴν ἀγωγὴν, χρησιμεύει ὡς σημεῖον τῆς ἐνάρξεως καὶ τῆς συμπληρώσεως τοῦ τῆς παραγραφῆς χρόνου, τοῦ χρόνου δὲ τούτου προσδιορισθέντος, ὁ δικαστὴς ἔχει ἐκ τοῦ νόμου τὸ καθήκον νὰ προβῇ εἰς τὸν ὑπολογισμὸν πρὸς ἐξακρίβωσιν, ἐὰν ἀπὸ τῆς καταλήψεως παρήλθεν ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος 112 (1883).

Ὅπως χωρὶς κτητικὴ ἢ ἀποσβεστικὴ παραγραφή, ἀπαιτεῖται νομὴ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι. Ὅθεν, ὅπως ἐπικαλεσθῇ τις παραγραφὴν κατὰ τοῦ Δημοσίου, διεκδικοῦντος οἰκόπεδόν τι, πρέπει νὰ κατεῖχεν ἐν ἰδίῳ αὐτοῦ ὀνόματι καὶ οὐχὶ ἐν ὀνόματι τοῦ Δημοσίου τὸ διεκδικούμενον. 410 (1878).

Ἡ ἐν § 47 Ἀρμ. (Β. α) διάταξις, «ἐάν τις νεμηθῇ πρᾶγμα δημόσιον ἐπὶ τέσσαρας ἐνιαυτοὺς ἔχει κατὰ τοῦ Δημοσίου τὴν τῆς τετραετίας παραγραφὴν», ὑπ' οὐδενὸς αὐτοκρατορικοῦ νόμου ὑποστηρίζεται εἰς τόσῳ εὐρείᾳ ἔννοίᾳ, ὡς αἱ λέξεις ἐκφράζουσιν, οὔτε ἐκ τῶν ἐν τοῖς Βασιλικοῖς ὑπαρχόντων, ἀλλ' ἔχει τὴν αὐτὴν ἔννοιαν, ἣν καὶ τὰ Βασ. (50. 13) κεφ. 1., ὅπερ, κατὰ τὸ σχόλιον, ἀδέσποτον θεματίζει τὸ πρᾶγμα καὶ μήπω ἐλθὼν ὑπὸ δεσποτείαν τοῦ δημο-

σίου· ἄρα καὶ ἡ μνημονευθεῖσα § 47 προβλέπει τὴν αὐτὴν περίπτω-
σιν τῆς § 52, εἰς ἣν οἷ τε τῶν Πενδεκτῶν Ν. 10 πρ. § 1 (44.
3) Ν. 6 § 7 (29. 4) Ν. 18 (41. 3) Ν. 1 § 2 (49. 14) καὶ τοῦ
Κώδικος Ν. 1 (7. 37) νόμοι ἀναφέρονται ὡς καὶ οἱ τῶν Βασιλι-
κῶν κεφ. 17 (50. 3) κεφ. 9 (51. 3) κεφ. 1 (56. 2), τὴν τῶν
ἀκληρονομήτων πραγμάτων παραγραφὴν ὀρίζοντες. 85 (1853).

§ 7

Κατὰ τὸν Ν. 1 § 5 Π. (21 3), ὁ ἀγοραστὴς πράγματός τινος
καὶ ἂν δὲν τῷ γείνῃ παρὰ ᾧ οἷς, λαβὼν ὅμως τὴν κατοχὴν τοῦ πω-
ληθέντος ἄνευ πλημμελήματος, δύναται ν' ἀποκρούσῃ τὴν κατ' αὐ-
τοῦ διεκδικητικὴν ἀγωγὴν τοῦ πωλητοῦ, διὰ τῆς περὶ δόλου ἐν-
στάσεως. 50 καὶ 52 (1850).

Ὁ καθ' οὗ ἡ διεκδικητικὴ ἀγωγὴ τότε μόνον δύναται νὰ ἀντι-
τάξῃ τὴν ἐνστάσιν περὶ τοῦ πωληθέντος καὶ παραδοθέντος πράγμα-
τος, ἐὰν ἀληθῶς τῷ ἐγένετο πώλησις τοῦ διεκδικουμένου κτήματος
καὶ ἐὰν ἀπέκτησεν αὐτὸ διὰ συμβολαίου ἰσχυροῦ. 15 (1864).

Ἐὰν ὁ προικολήπτης σύζυγος, κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προικοσυμ-
φώνου, ἐπεφυλάξατο ὑπὲρ τῆς συζύγου τοῦ τὸ δικαίωμα αὐτῆς πρὸς
συμμετοχὴν εἰς τὴν πατρικὴν κληρονομίαν, ἐπὶ συνεισφορᾷ τοῦ εἰς
προίκα διατετιμημένην λόγῳ πωλήσεως διδομένου κτήματος, συναι-
νέσας τοιοῦτοτρόπως εἰς τὴν συνεισφορὰν τοῦ προικῶντος, τὴν συνεπα-
γομένην τὴν διανομὴν αὐτοῦ ὡς καὶ τῆς λοιπῆς περιουσίας μεταξὺ
τῶν συγκληρονόμων τοῦ κοινοῦ πατρὸς, ἡ διεκδικητικὴ ἀγωγὴ τοῦ
δόντος ἐντολὴν πρὸς πώλησιν κατὰ τοῦ συνεπέλα τῆς διανομῆς κατό-
χου τοῦ εἰρημένου κτήματος, εἶνε ἀποκρουστέα διὰ τῆς ἐνστάσεως
τοῦ πωληθέντος καὶ παραδοθέντος πράγματος, κατὰ Ν. 1 § 2 Π.
(21. 3) καὶ Ν. 49 Π. (17. 1). Ἡ δ' ἐνστάσις αὕτη χωρεῖ ἐπὶ τοῦ
προκειμένου α') διότι δὲν πρόκειται περὶ παραβάσεως τοῦ ἄρθρ. 42
τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, ἀφοῦ ἡ συναίνεσις τοῦ ἐνάγοντος καὶ
δὴ ἡ ἐντολὴ πρὸς τοῦτο ἐδόθη διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου, καὶ
β') διότι δὲν πρόκειται περὶ ἄλλης ἀπαγορευτικῆς τοῦ νόμου διατά-
ξεως, ὅτε ἤθελεν ἀποκλείεσθαι ἡ ρηθεῖσα ἐνστάσις, ἀφοῦ τὸ ἐν λόγῳ
κτῆμα ἦτο διατετιμημένον λόγῳ πωλήσεως καὶ ἡδύνατο νὰ συνεισε-
νεχθῇ συνεστῶτος τοῦ γάμου 46 (1892).

§ 8

Ὁ διὰ τῆς διεκδικητικῆς ἀγωγῆς ἐναγόμενος κάτοχος τοῦ διεκδικουμένου, καίπερ μὴ ἔχων τίτλον τινα περὶ τῆς κατοχῆς του, δικαιούται ν' ἀμφισβητήσῃ οὐ μόνον τὴν κυριότητα τοῦ δικαιοδότου τοῦ διεκδικοῦντος, ὅταν οὗτος στηρίξῃ τὴν ἀγωγὴν του εἰς νομικὴν πράξιν, δι' ἧς ἕτερος μετεβίβασεν εἰς αὐτὸν τὴν κυριότητα Ν. 20 Π. (41. 1) Βασ. 19 (Ν. Α.), ἀλλὰ καὶ τὸ κύρος τῆς κατὰ τὸν ἐνάγοντα μεταβιβάσεως εἰς αὐτὸν τὴν κυριότητα πράξεως Ν. 24 Κώδ. (3. 32). 45 (1853) 102 (1878).

Τὸ ἄρθρ. 555 § 3 Πολ. Δικ. δὲν ἀπαγορεύει εἰς τὸν διὰ διεκδικητικῆς ἀγωγῆς ἐναγόμενον ν' ἀμφισβητῇ τὸ στοιχεῖον τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς ταύτης π. χ. τὸ κύρος τοῦ τίτλου τοῦ διεκδικοῦντος, οὐδὲ προτείνεται ἡ ἔνστασις αὕτη ἐκ δικαιώματος τρίτου. 409 (1864).

Κατὰ τὴν Νεαρὰν 119* τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ Ἀρμεν. § 15 (Β. α.), ὁ παρὰ κακῆς πίστεως κατόχου ἐν καλῇ πίστει ἀγοράζων καὶ διακατέχων τὸ διεκδικούμενον ἀκίνητον κτῆμα, δύναται διὰ τῆς τακτικῆς κτητικῆς παραγραφῆς ν' ἀποκρούσῃ τὴν περὶ διεκδικήσεως ἀγωγὴν τοῦ ἀληθοῦς κυρίου τοῦ κτήματος, ἂν οὗτος (ὁ κύριος) ἐγίνωσκε τὴν γενομένην τοῦ κτήματός του ἐκποίησην ἢ παραχώρησιν. 137 (1859).

Ὁ ἐνυπόθηκος δανειστής ἔχει δικαίωμα νὰ προτείνῃ κατὰ τοῦ διεκδικοῦντος τὸ ὑπὸ ὑποθήκην κτῆμα πᾶν ὅ,τι ὁ ὀφειλέτης του ἔχει πρὸς ὑπεράσπισίν του, ἄρα καὶ τὴν ἔνστασιν τῆς ἀκυρότητος τῆς ἐγγραφῆς, ὅπερ ὁ διεκδικῶν ἐπικαλεῖται ὡς διαθήκην, ἐμφαίνουσιν τὴν κυριότητα ἐπὶ τοῦ διεκδικουμένου. 257 (1863).

Ὁ ἐναγόμενος δύναται ν' ἀντιτάξῃ κατὰ τῆς ἀγωγῆς πᾶσαν ἀντίρρησην, ἀναφερομένην εἰς τὴν βάσιν αὐτῆς (Πολ. Δικ. 545), ἐπομένως δύναται κατὰ διεκδικητικῆς ἀγωγῆς ν' ἀντιτάξῃ, ὅτι τὰ διεκδικούμενα ἀνήκουσι κατὰ κυριότητα εἰς τρίτον, κατέχονται δὲ ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου των ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, ἡ δὲ ἔνστασις αὕτη δὲν εἶνε ἔνστασις τρίτου. 9 (1865).

Ἐπὶ διεκδικητικῆς ἀγωγῆς, ἐὰν ὁ ἐναγόμενος δὲν προσεπικαλέσῃ εἰς τὴν δίκην τοὺς ἐπ' ὀνόματι τῶν ὁποίων κατέχει, ἵνα δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 608 Πολ. Δικ. θεωρηθῇ πληρεξούσιος αὐτῶν, δὲν δύναται νὰ

προτείνῃ ἐνστάσεις (π. χ. τὴν τῆς παραγραφῆς) ἐκ δικαιώματος τῶν μὴ προσεπικληθέντων, διότι αἱ ἐνστάσεις αὐται, ὡς ἐκ δικαιώματος τρίτου, εἰσὶν ἀπαράδεκτοι (Πολ. Δικ. 552 § 3). 45 (1868).

Πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ ὀφειλέτου, ὑπ' οὐδενὸς νόμου ἀπαιτεῖται ἀναγκαίως ἐμπράγματος προσφορά, γενομένη τῇ μεσολαβήσει τῆς ἀρχῆς, ἀλλ' ἀρκεῖ διὰ προφορικῆς προτάσεως νὰ γίνη προσφορά τοῦ διεκδικουμένου. Ν. 3 Π. (19. 1). 75 (1871).

Ἡ ἐνστασις περὶ τῆς εἰκονικότητος τοῦ δικαιοπαρόχου τοῦ διεκδικούντος πρᾶγμα, ὅπερ σπουδαίως αὐτὸς ἠγόρασεν, ἤτοι διὰ συμβάσεως, σκοπούσης ἀληθῆ τοῦ πράγματος μεταβίβασιν, καὶ ἂν ἔτι ὁ ἐνάγων ἐγίνωσκεν ἀνέκαθεν τὴν ρηθεῖσαν εἰκονικότητα, δὲν ἀναφέρεται εἰς τὴν νομιμοποίησιν αὐτοῦ ἐν τῇ δίκῃ, ἀλλ' εἰς τὸ κύρος αὐτοῦ τοῦ δικαιώματος. ὅθεν, μὴ προταθεῖσα κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν καθίσταται ἀπαράδεκτος. 368 (1883).

§ 9

Ἡ ἀπόδοσις τῶν καρπῶν τῶν ἐπιδίκων κτημάτων, καὶ ἂν ἡ ἀξία αὐτῶν ὑπερβῇ τὴν ἀξίαν τοῦ κυρίου κτήματος, οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν τῆς γενικῆς ἀπαγορεύσεως τῶν καθυστερούντων τόκων τῶν χρηματικῶν κεφαλαίων, ἅμα διπλασιάζουσι τὸ κεφάλαιον. 252 (1854).

Κατὰ τοὺς Ν. 36 § 5 Π. (5. 3) § 36 Εἰς. (42. 1), Ν. 46 Π. (22. 1) 46 Βασ. (23. 3), ἐκ τῶν συλλεχθέντων καρπῶν πληρώνονται τὰ πρὸς παραγωγὴν γενόμενα ἐξόδα καὶ συμψηφίζονται δι' αὐτῶν, μετὰ δὲ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐξόδων, τὸ πλεόνασμα, ὡς καθαρὸς καρπὸς, ἀνήκει εἰς τὸν κύριον. δὲν ἐπιδικάζονται δὲ τόκοι ἐπὶ τῶν ἐξόδων, διότι δὲν ὀφείλεται τόκος ἐπ' αὐτῶν, ὡς συμψηφισθέντων διὰ τῶν εἰσοδημάτων. 174 (1869).

Κατὰ τὸν Ν. 27 § 1 Π. (5. 3), ὁ κύριος τοῦ κτήματος εἶνε κύριος καὶ τῶν καρπῶν αὐτοῦ, ἐπομένως ὁ συγκληρονόμος, ὁ καταδικασθεὶς εἰς ἀπόδοσιν τοῦ κληρονομικοῦ κτήματος, δεόν νὰ καταδικασθῇ καὶ εἰς ἀπόδοσιν τῶν καρπῶν αὐτοῦ. 142 (1876).

Κατὰ τὸν Ν. 1 Κῶδ. (7. 5), ἡ ἐπιδίκασις τοῦ εἰσοδήματος δὲν κωλύεται ἐκ τῆς πρὸς παραγωγὴν αὐτοῦ δαπάνης, ἐκτὸς ἐὰν αὕτη ἀνέρχεται μέχρι τῆς ἀξίας αὐτοῦ. 173 (1892).

Προκειμένου περὶ ἐπιδικάσεως εἰσοδημάτων, ἤτοι οὐχὶ περὶ ἀπο-

ζημιώσεως ἔνεκα συμβάσεως, μὴ ἐκπληρωθείσης, ἡ διάταξις τοῦ Ν. 1 Κώδ. (7. 47), καθ' ἣν τὸ διαφέρον δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὴν τοῦ διπλασίου ποσότητα, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν. 406 (1893).

Ἐπὶ ἀγωγῆς διεκδικητικῆς, ἡ παρακράτησις τοῦ τιμήματος ἐκ μέρους τοῦ κατόχου τοῦ διεκδικουμένου πράγματος, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν οὗτος ἤθελεν εἶνε καὶ ἀγοραστής αὐτοῦ, δὲν γεννᾷ ἀπέναντι τοῦ κυρίου τοῦ κτήματος τὴν ὑποχρέωσιν πρὸς ἀπόδοσιν καρπῶν. 438 (1893).

§ 10

Ἐπὶ διεκδικήσεως ἀκινήτου, σὺν τῇ αἰτήσει περὶ ἀποδόσεως τῶν καρπῶν αὐτοῦ, ὁ ἐναγόμενος δικαιούται δι' ἐνστάσεως ν' ἀπαιτήσῃ, μεταξὺ τῶν ἄλλων, τὰς πρὸς παραγωγὴν καρπῶν δαπάνας τοῦ καὶ τοὺς τόκους τοῦ ὁποίου κατέβαλε τιμήματος πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ ἐπιδίκου ἀκινήτου Ν. 48 Π. (6. 1) Ν. 14 Π. (44. 4) Ἀρμ. § 8 (B. α.) ἀλλὰ κατὰ τὸν Ν. 48 καὶ 65 Π. (6. 1) Βασ. 47 καὶ 64 (15. 1), δὲν δικαιούται ν' ἀπαιτήσῃ τὰς εἰρημένας δαπάνας, εἰμὴ μόνον μέχρι τοῦ ὅρου, εἰς ὃν ἀνέρχεται τὸ ποσὸν τῶν ζητουμένων διὰ τῆς ἀγωγῆς καρπῶν, διότι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ λαμβάνει χώραν συμφησιμὸς καὶ ἀποδίδεται μόνον τὸ περιπλέον. 37 (1865).

Κατὰ τὸν νόμον (B. 47 καὶ 64 πρ. 15. 1), ὁ ἀπαιτῶν καρποὺς ἐνάγων δύναται νὰ καταδικασθῇ εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς δαπάνης διὰ τὰς γενομένας βελτιώσεις, μετὰ τόκου, μόνον, ἐὰν ἡ δαπάνη αὕτη ὑπερβαίῃ τὴν διὰ τοὺς καρποὺς ἀποζημιώσιν καὶ καθόσον ὑπερβαίνει ταύτην. 120 (1868).

Δὲν ὑπόκειται ὁ διεκδικῶν εἰς ἀπόδοσιν τῶν καταβληθεισῶν δαπανῶν δι' ἔργον, ὃπερ ἐπυρπολήθη πρὸ τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀνταγωγῆς καὶ ἐπομένως δὲν ὑφίστατο πλέον κατὰ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ διεκδικουμένου ἀκινήτου. 178 (1875).

Μόνον ἐφ' ὅσον τὸ πρᾶγμα ἐγένετο τιμιώτερον ἀποδίδονται αἱ ἐπ' αὐτοῦ καταβληθεῖσαι δαπάναι (Ν. 28 Βασ. 25. 2).

112 (1887).

Ὁ ἐπὶ παραδόσει πράγματος ἐναγόμενος δικαιούται ν' ἀρνηθῇ τὴν ἀπόδοσιν αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον δὲν ἱκανοποιεῖται ἐπὶ τῶν ἀνταγωγικῶν ἀπαιτήσεών του, ἔνεκα τῶν σχετικῶν πρὸς τὸ πρᾶγμα δαπανῶν ἐκείνων, ὧν ὁ νόμος ὀρίζει τὴν ἀπόδοσιν Ν. 4 § 9 Ν. 14 Π. (44. 4)

N. 50 § 1 Π. (5. 3) N. 13 § 18 Π. (19. 1), τὸ δικαίωμα δὲ τοῦτο τῆς ἐπισχέσεως καὶ ἡ ἐφ' οὗ τοῦτο στηρίζεται ἀπαίτησις τοῦ ἐναγομένου, κατ' ἐνστασιν καὶ ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του προτείνεται κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν περὶ ἀποδόσεως τοῦ πράγματος δίκην, ἀνεξαρτήτως τοῦ εἶδους αὐτῆς, εἴτε αὕτη συνήθης εἶνε, εἴτε συνοπτική, εἴτε ὠριμος πρὸς ἐκδίκασιν ἢ κυρία δίκη, ἢ δὲ ἀνταγωγὴ χρήζει μακρᾶς διαδικασίας.

65 (1883).

Αἱ μετὰ τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἀγωγῆς τελεσθεῖσαι δαπάναι εἰς καλλιέργειαν τοῦ ἐπιδίκου, πρὸς διατήρησιν αὐτοῦ καὶ συγκομιδὴν τῶν καρπῶν, ἀποδίδονται τῷ ἐναγομένῳ, κατὰ τοὺς N. 79 Π. (50.16) N. 36 § 5 Π. (5. 3), καθ' οὗς αἱ ἀναγκαῖαι δαπάναι καὶ αἱ πρὸς συγκομιδὴν ἀποδίδονται καὶ εἰς τὸν κακῆς πίστεως νομέα. 219 (1853).

Αἱ δαπάναι τῆς συντηρήσεως τοῦ ἐπιδίκου κτήματος ἀποδίδονται, διότι οὐδεὶς πρέπει νὰ καθίσταται πλουσιώτερος διὰ τῆς ζημίας τοῦ ἄλλου· N. 5 Κώδ. (3. 32) Βασ. 84 (15. 1) N. 29 Π. (10.2) Βασ. 29 (42.3) Ἀρμ. § 6 (B. α).

37 (1865).

§ 11

Ὁ δυνάμει τίτλου ἀγοραστῆς θεωρεῖται καλῆς πίστεως κάτοχος καὶ δὲν ὀφείλει τὰ πρὸ τῆς ἀγωγῆς μισθώματα, ὀφείλει δὲ αὐτὰ ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, ὡς κακῆς πίστεως ἔκτοτε γενόμενος (Πολ. Δικ. 156 § 4).

121 (1853).

Ὁ λαβὼν τὴν νομὴν δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως εἰκάζεται, ὅτι ἦτο ἐν καλῇ πίστει καὶ ἐπομένως ὑποχρεοῦται ἀπλῶς εἰς τοὺς συλλεχθέντας, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τοὺς συλλεκτέους καρπούς.

273 (1855).

Κατὰ νόμον, ὁ καλῆς πίστεως κάτοχος δὲν ὑποχρεοῦται ἐπὶ διεκδικητικῆς ἀγωγῆς ν' ἀποδώσῃ πρὸς τὸν κύριον τοῦ πράγματος εἰμὴ τοὺς παρ' αὐτῷ σωζομένους καρπούς, ἄνευ διακρίσεως τῆς ιδιότητος, ὑφ' ἣν κατέχει τὸ διεκδικηθὲν κτῆμα. Εἰς. § 35 (12. 1) § 2 (4. 17) N. 22 Κώδ. (3. 32) Βασ. 101 (15. 1).

256 (1859) 12 (1860).

Οὐδεμία δ' ἐξαιρετικὴ διάταξις τῆς γενικῆς ταύτης τοῦ νόμου ἀρχῆς ὑπάρχει ὡς πρὸς τοὺς καλῆς πίστεως νομεῖς, τοὺς κληρονομοῦντας νομέα κακῆς πίστεως, ἐπιβάλλουσα διάφορον ὑποχρέωσιν, ὡς

πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τῶν καρπῶν, ἐκεῖνης, ἣν γενικῶς ὁ νόμος ἐπιβάλλει εἰς τὸν καλῆς πίστεως κάτοχον. 12 (1860).

Καίτοι ἡ κακὴ τοῦ κληρονομουμένου πίστις βλάπτει ὡς πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς παραγραφῆς τὸν ἐν καλῇ πίστει κληρονόμον, δὲν ἔχει ὁμῶς οὕτω καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τῶν καρπῶν, διότι ὁ νόμος τὸν κληρονόμον τοῦ κακῆς πίστεως κατόχου δὲν θεωρεῖ διὰ τοῦτο καὶ μόνον κακῆς πίστεως κάτοχον καὶ δὲν τὸν ὑποχρεοῖ εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν πρὸ τῆς ἀγωγῆς καρπῶν, εἰμὴ καθόσον κατέστη πλουσιώτερος (N. 25 καὶ 39 Βασ. 42, 1, N. 48 Π. 6. 1).

205 (1855) 119 (1860).

Ὁ καλῆς πίστεως κάτοχος μόνον τῆς πληρωμῆς τῆς ἀξίας τῶν καταναλωθέντων καρπῶν ἀπαλλάσσεται § 35 Εἰσηγῆς. (2. 1) § 2 Εἰς. (4. 17) N. 22 K. (3. 32)· ὁ δὲ κακῆς πίστεως εὐθύνεται καὶ διὰ τοὺς συλλεχθέντας (N. 37 Πανδ. 29. 2). 200 (1868).

Ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς εἶνε ὑπόχρεως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 156 Πολ. Δικ. ὁ ἐναγόμενος ν' ἀποδώσῃ τοὺς συλλεχθέντας ἐκ τοῦ ἐπιδίκου κτήματος καρπούς, ἐκπιπτομένων ἐξ αὐτῶν τῶν δαπανῶν, ὅσαι πρὸς καλλιέργειαν τοῦ κτήματος ἐγένοντο. 120 (1862)

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 156 § 4 Πολ. Δικ., ὁ νόμιμος διακάτοχος ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς ὑποχρεοῦται ὡς κακῇ πίστει διακατέχων εἰς ἀπόδοσιν τῶν συλλεχθέντων καρπῶν καὶ οὐχὶ ἐκεῖνων, οὓς ὁ ἐνάγων ἠδύνατο νὰ συλλέξῃ. 106 (1867) 180 (1876).

§ 12

Κατὰ τοὺς N. 48 καὶ 15 (6. 1) καὶ N. 14 (44. 4) Ἀρμ. 8 (B. α), ὁ οἰκοδομήσας καλῇ πίστει ἐπὶ ἀλλοτρίου ἐδάφους, δὲν ἔχει μὲν ἀγωγὴν πρὸς ἀπαίτησιν τῆς δαπάνης του, ἔχει ὁμῶς δικαίωμα ἐπισχέσεως ἐπὶ τοῦ κτήματος καὶ τῶν παρακολουθημάτων αὐτοῦ, πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐξόδων του, καὶ δικαίωμα πρὸς συμψηφισμόν τῆς δαπάνης ἀπέναντι τῶν καρπῶν, οὓς εἰσέπραξεν. 8 (1846) 139 (1861).

Ἐπομένως, ὁ οἰκοδομήσας καλῇ τῇ πίστει ἐπὶ τοῦ λόγῳ προικὸς δοθέντος αὐτῷ οἰκοπέδου οἰκίαν, δύναται, ὅτε, διαλυθείσης τῆς μνηστείας του, ἡ μνηστὴ του ἐξήτησε παρ' αὐτοῦ τὸ οἰκόπεδον μετὰ τῆς οἰκοδομῆς, νὰ ὑποστηρίξῃ διὰ συμψηφισμοῦ καὶ ἐπισχέσεως τὰς περὶ τοῦ κεφαλαίου τῆς δαπάνης του καὶ τῶν τόκων αὐτῆς ἀνταπαιτήσεις του. Δύναται δὲ νὰ προταθῇ ἐν εἰδῇ συμψηφισμοῦ ἡ ἀπαίτησις περὶ πλη-

ρωμῆς τόκων ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῆς δαπάνης, πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς περὶ ἐνοικίων ἀπαιτήσεως, καίπερ μὴ ζητηθέντων τῶν τόκων τούτων μετὰ τοῦ κεφαλαίου τῆς δαπάνης, διότι οἱ Ν. 49 § 4 (19. 1) καὶ Ν. 4 Κώδ. (4. 36) ἀφορῶσιν εἰς τὰς περιστάσεις ἐκείνας, καθ' ἃς ἡ περὶ τόκων ἀπαίτησις δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ δι' ἀγωγῆς. 8 (1846).

Κατὰ τὸν Ν. 48 Π. (6. 1) καὶ Βασιλ. 47 (15. 1), ὁ καλῇ πλῖσται κάτοχος ἔχει δικαίωμα ἐπισχέσεως τοῦ κτήματος δι' ὅσα ἐδαπάνησε πρὸς βελτίωσιν αὐτοῦ καὶ οὐχὶ ἀγωγῆς, ἀλλ' ὁ νόμος οὗτος ἐννοεῖ, ὅτι δὲν ἔχει ἀγωγὴν διὰ τὰς δαπάνας, ἀφοῦ παραδῶσθαι τὸ κτῆμα, καὶ οὐχί, ὅτι, ἐναγόμενος πρὸς ἀπόδοσιν αὐτοῦ, δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ ἀνταγωγικῶς τὰς δαπάνας ταύτας καὶ συνάμα νὰ τῷ ἐπιτραπῇ ἐπίσχεσις μεχρικοῦ πληρωθῇ αὐτάς, ὅτι δὲ τοιαύτη εἶνε ἡ ἐννοια τοῦ νόμου προκύπτει ἐκ τοῦ γράμματος αὐτοῦ, ὀρίζοντος, ὅτι οἱ μὲν πρὸ τῆς προκατάρξεως καρποὶ συμψηφίζονται πρὸς τὰς δαπάνας καὶ τὸ περιπλέον τῶν δαπανῶν ἀναγκάζεται ὁ κύριος ν' ἀποδώσῃ.

51 (1847).

Ἡ διάταξις τοῦ Ν. 14 § 1 Π. (10. 3), καθ' ἣν δὲν συγχωρεῖται δι' ἀγωγῆς ν' ἀπαιτήσῃ τις τὰς δαπάνας, ἃς ἐνήργησεν ἐπὶ ἀλλοτρίου κτήματος, ἀλλὰ δι' ἐνστάσεως μόνον, συνέχεται πρὸς τὴν περὶ τοὺς διαδικαστικοὺς τύπους ἀκριβολογίαν τῆς Ρωμ. νομοθεσίας, ἀνεφάρμοστον παρ' ἡμῖν οὖσαν, ὡς ἐκ τῆς ἰσχυροῦσης Πολ. Δικον. καὶ ἰδίως τοῦ ἄρθρ. 67 αὐτῆς, καθ' ἣν, ὁ ἔχων κεκτημένον πρὸς ἀγωγὴν δικαίωμα, οἷον εἶνε τὸ διὰ τοῦ εἰρημένου νόμου ἀναγνωριζόμενον εἰς τὸν δαπανήσαντα ἐπὶ τοῦ ἀλλοτρίου κτήματος, δύναται νὰ ἐγείρῃ ἀγωγὴν καὶ νὰ παρίσταται ὡς ἐνάγων.

238 (1856).

Καίτοι, κατὰ τὰς περὶ οἰκίων διατάξεις τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου, ὁ κτίζων ἐπὶ ἀλλοτρίου γηπέδου, τοίχου ἢ οἰκοδομήματος, δικαιούται ν' ἀφαιρέσῃ ἀμέσως τὸ κτισθέν, ἂν δύναται νὰ γείνη τοῦτο ἄνευ βλάβης τοῦ κυρίου τοῦ τόπου ἢ τοῦ οἰκοδομήματος, ἢ ν' ἀναλάβῃ, καταλυθείσης τῆς οἰκοδομῆς, τὰς ὕλας του, κατὰ τὰς §§ 72 καὶ 130 Ἀρμ. (Β. δ), ἀλλ' αἱ διατάξεις αὗται δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν γενομένων δαπανῶν τῆς καλλιέργειας καὶ διατηρήσεως τῶν ἀγρῶν καὶ ἀμπελώνων, διότι, κατὰ τὰς §§ 6 καὶ 35 Ἀρμ. (Β. α), ὀφείλεται εἰς τὸν ἐν κακῇ πίστει κτίζοντα ἐπὶ ἀλλοτρίου γηπέδου ἢ ἀπόδοσις τῶν ἀναγκαίων δαπανῶν, ἐξαιροῦνται δὲ μόνον αἱ πρὸς βελτίωσιν γενομέναι,

ἐκτός δὲ τούτου εἰσὶ πάντοτε ἐφαρμοστέαι ὡς πρὸς πάσας τὰς παρὰ τοῦ κακῆς πίστεως κατόχου γενομένας ἀναγκαίας δαπάνας ἢ μᾶλλον ἐκεῖνας, αἷς ὥφειλε νὰ ποιήσῃται ὁ κύριος, ἂν δὲν ἐποιεῖτο ὁ ἐν κακῇ πίστει διακάτοχος, ἢ ἀρχὴ τῆς ἐπιεικείας, κατὰ τοὺς Ν. 206 Π. (50. 16) Ν. 14 Π. (12. 4), ἥτις ἀρχὴ συμφωνεῖ πρὸς τὸν Ν. 38 Π. (6. 1). 131 (1847).

Κατὰ τὸν νόμον Ἀρμ. § 8 (Β. α) Ν. 48 Π. (6. 1) Βασιλ. 47 (15. 1), ὁ καλῆς πίστεως κάτοχος ἔχει δικαίωμα ἐπισχέσεως τοῦ κτήματος, δι' ὅσας οὗτος ἐποιήσατο δαπάνας πρὸς βελτίωσιν αὐτοῦ, ἐξ οὗ ἔπεται ἀναγκαίως, ὅτι ὁ καλῆς πίστεως κάτοχος δύναται νὰ ἀντιτάξῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς τὴν κατ' αὐτοῦ ἐγερθεῖσαν ἀγωγὴν πρὸς παράδοσιν τοῦ κτήματος. 124 (1850).

Κατὰ τὸν Ν. 38 Π. (6. 1), ὀφείλεται εἰς τὸν καλῆς πίστεως νομέα ἀποζημιώσεις διὰ τὰς ὁποίας ἐτέλεσε δαπάνας, εἰς αὐτὰς κατέστησαν τιμιώτερον τὸ πρᾶγμα, διότι ὡς καλῆς πίστεως νομεὺς δικαιούται μὲν ν' ἀπαιτήσῃ τὰς ὠφελίμους δαπάνας, ἀλλὰ τοιαῦται εἰσὶν αἱ δαπάναι μόνον, ὅταν αὐξάνωσι τὴν πρόσοδον τοῦ πράγματος ἢ καθιστῶσιν αὐτὸ τιμιώτερον, ὁ δὲ μνημονευθεὶς νόμος δὲν ἐννοεῖ τὸν κακῆς, ἀλλὰ τὸν καλῆς πίστεως νομέα, ὡς ἀποδείκνυει ὁ ἀντίστοιχος αὐτῷ Ν. 38 Βασ. (15. 1). Ἡ καλὴ δὲ ἢ κακὴ πίστις τοῦ δικαιοδότου δὲν βλάπτει τὸν τελέσαντα τὰς δαπάνας. 85 (1853).

Ὁ καλῇ τῇ πίστει νομεὺς δικαιούται νὰ ζητήσῃ ἀποζημιώσιν, δι' αἷς κατέβαλεν ἐπὶ τοῦ κτήματος ἀναγκαίας καὶ ἐπωφελεῖς δαπάνας, ὡς καὶ νὰ παρακατάσχη τοῦτο ἄχρις ἀποδόσεως τῶν μνημονευθεῖσων δαπανῶν· Βασ. Ν. 27 § 5 καὶ Ν. 47 (15. 1). 15 (1849) 538 (1852) 236 (1854).

Ὁ μὴ κύριος οἰκοπέδου, ἀνεγείρας οἰκοδομὴν ἐπ' αὐτοῦ, ἐν καλῇ τῇ πίστει, ἔχει, κατὰ νόμον, δικαίωμα προσωπικῆς ἀγωγῆς κατὰ τοῦ κυρίου τοῦ οἰκοπέδου περὶ ἀποζημιώσεως δι' ὅσα ἐδαπάνησε, καὶ οὐχὶ δικαίωμα πραγματικῆς ἀγωγῆς, διότι καὶ τῆς οἰκοδομῆς εἶνε, κατὰ νόμον, κύριος ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ οἰκοπέδου. 197 (1855).

Ὁ καλῇ τῇ πίστει κάτοχος οἰκοπέδου δικαιούται νὰ λάβῃ τὰς καταβληθείσας πρὸς ἀνέγερσιν οἰκίας δαπάνας, ἐπωφελεῖς οὖσας, μέχρι δὲ τῆς ἀποδόσεως τῶν δαπανῶν ταύτων δικαιούται νὰ παρακρατῇ τὴν ἐπίδοκον οἰκίαν· ὀφείλει δὲ ὁ τοιοῦτος κάτοχος ν' ἀποδώσῃ μόνον

τούς ἐξ αὐτῆς συλλεχθέντας καρπούς ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, οὐχὶ δὲ ἐφ' ὅσον ἠδύνατο νὰ συλλέξῃ ἐξ αὐτῆς εἰσοδήματα, διότι εἰς τοὺς συλλεκτέους καρπούς ὑποχρεοῦται μόνον ὁ κακῆς πίστεως κάτοχος. 180 (1876).

Κατὰ τὸν Ν. 76 Βασ. 22 Ν. 78 § 1 Πανδ. (50. 16), ἐπωφελεῖς δαπάναι εἰσὶν αἱ τὸν καρπὸν ἢ τὴν πρόσδοον αὐξάνουσαι· ὅθεν, ὁ καλῆς πίστεως κάτοχος δικαιούται ν' ἀπαιτήσῃ οὐχὶ πᾶσαν δαπάνην αὐτοῦ, ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνας, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων τὸ κτῆμα κατέστη τιμιώτερον, κατὰ τὴν τῆς ἀγωγῆς ἐπίδοσιν, ἀφ' ἧς ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ καὶ τοὺς ἐκ τοῦ κτήματος ἐξαχθέντας καρπούς, κατὰ τὸ ἄρθρ. 156 § 3 Πολ. Δικ. Κατὰ ταῦτα, ἐπιτρέπεται τῷ καλῆς πίστεως κατόχῳ ἢ ἐπίσχεσις τοῦ διεκδικηθέντος, ἀλλὰ μέχρις ἀποδόσεως μόνον τῶν κατὰ τὰ προεκτεθέντα γενομένων ὑπ' αὐτοῦ ἕως τῆς ἀγωγῆς ὠφελίμων ἐπὶ τοῦ κτήματος δαπανῶν. 316 (1877).

§ 13

Τὸ ἄρθρ. 156 Πολ. Δικ. μόνον περὶ τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ μέχρι τῆς ἀγωγῆς νομίμου, ἥτοι καλῆς πίστεως κατόχου, διαλαμβάνει καὶ ἐπομένως οὐδόλως μετέβαλε τὰς διατάξεις τοῦ Ρωμαϊκοῦ καὶ Βυζαντινοῦ δικαίου περὶ τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ἐξ ἀρχῆς κακῆς πίστεως κατόχου, καθ' ὅς οὗτος ὀφείλει καὶ τοὺς συλλεκτέους καρπούς. 347 (1865) 178 (1875).

Ὁ κακῆς πίστεως κάτοχος ὀφείλει, κατὰ τὸν νόμον, τοὺς συλλεχθέντας ὑπ' αὐτοῦ ὡς καὶ τοὺς συλλεκτέους καρπούς, ὁ καλῆς πίστεως ὅμως κάτοχος ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἀπόδοσιν μόνον τῶν συλλεχθέντων καρπῶν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως δὲ τῆς ἀγωγῆς, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 156 Πολ. Δικ., δι' ἧς μετερυσμίσθησαν οἱ σχετικοὶ περὶ τούτου ὁρίσμοι τοῦ παρ' ἡμῖν ἰσχύοντος ἀστικοῦ δικαίου, ὀφείλονται μόνον οἱ συλλεχθέντες καρποὶ εἴτε καλῆς, εἴτε κακῆς πίστεως εἶνε ὁ ἐναγόμενος. 71 (1892).

Ἐπὶ διεκδικήσεως, ἐὰν ἡττηθῇ ὁ ἐναγόμενος, ὑποχρεοῦται εἰς ἀπόδοσιν τῶν καρπῶν, ἀδιαφόρως ἂν κατεῖχεν ἐν ἰδίῳ ἢ ἀλλοτρίῳ ὀνόματι (Πολ. Δικ. 156 § 4), ἀλλὰ μόνον ὡς πρὸς τοὺς μετὰ τὴν ἀγωγὴν συλλεχθέντας καρπούς, ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τοὺς πρὸ αὐτῆς, εἰς ἀπόδοσιν αὐτῶν ὑποχρεοῦται μόνον ὁ ἀρχικῶς κακῇ τῇ πίστει κατέχων. 45 (1868).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 156 Πολ. Δικ., μόνον τοὺς ἐξαχθέντας καρποὺς ὀφείλουσι ν' ἀποδώσωσιν οἱ κακῆς πίστεως κάτοχοι.

217 (1863) 244 (1877).

Προκειμένου δὲ περὶ οἰκίας, τοιοῦτοι καρποὶ εἰσὶ τὰ εἰσπραχθέντα μισθώματα.

244 (1877).

Κατὰ τοὺς Ν. 62 § 1. Π. (6. 1) καὶ Ν. 22 Κώδ. (3. 32), ὁ κακῆς πίστεως κάτοχος ἐνέχεται εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν συλλεκτέων καρπῶν, ἀφ' ὅτου κακῇ πίστει νέμεται.

180 (1876) 7 (1888) 221 (1892).

Ὁ γινώσκων τὸ ἐπὶ τοῦ ἐπιδίκου κτήματος δικαίωμα τοῦ ἀντιδίκου του καὶ μὴ ἐπιχειρήσας τὴν διὰ τῆς νομίμου ὁδοῦ ἐπιδίωξιν τῶν ἀξιώσεών του, ἀλλὰ καταλαβὼν αὐτὸ βιαίως, θεωρεῖται κακῆς πίστεως νομεύς, καὶ ὡς τοιοῦτος καταδικάζεται ν' ἀποδώσῃ ὅσους καρποὺς ἡδύνατο νὰ συλλέξῃ ὁ ἰδιοκτήτης. Ν. 33 καὶ 62 § 1 Π. (6. 1) Ν. 33 καὶ 61 Βασ. (15. 1) Ν. 5 καὶ 22 Κώδ. (3. 32) Ν. 84 καὶ 101 Βασ. (15. 1) Ἀρμ. 6 (Β. α) καὶ Πολ. Δικ. 156.

382 (1855).

Κατὰ τοὺς Ν. Κώδ. (3. 32), ἐν συνδ. πρὸς Ν. 25 Π. (5. 3), ὁ ἀλλότριον κτῆμα κρατῶν ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ ὅσα ἐξ αὐτοῦ συνέλεξε μισθώματα, ὅταν δὲ δὲν συνέλεξεν ὅσα ἡδύνατο νὰ συλλέξῃ, τότε ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ ὅσα ἡδύνατο νὰ συλλέξῃ καὶ δὲν συνέλεξε.

263 (1868).

Ὁ κακῆς πίστεως κάτοχος δὲν ἀποδίδει μόνον τὸ πρᾶγμα καὶ ὅσους συνέλεξε καρποὺς, ἀλλὰ καὶ ὅσους ἡδύνατο νὰ συλλέξῃ Ἀρμ. § 13 (Β. η.) Ν. 22 Κώδ. (3. 32). 180 (1847) 161 (1854).

Δὲν ὀφείλει ὅμως τόκους ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς ἐπὶ τῶν μισθωμάτων, διότι, κατὰ τὸν Ν. 15 Π. (22. 1), καὶ αὐτὸς ὁ κακῆς πίστεως κάτοχος δὲν ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ τόκους τῶν εἴτε πρὸ τῆς ἀγωγῆς, εἴτε μετ' αὐτὴν εἰσπραχθέντων μισθωμάτων, ὡς τοῦτο προκύπτει καὶ ἐκ τῆς § 4 τοῦ ἄρθρ. 156 Πολ. Δικ.

161 (1854).

Ὁ κακῇ τῇ πίστει κάτοχος ὀφείλει μόνον τὰ εἰσπραχθέντα μισθώματα ν' ἀποδώσῃ (Πολ. Δικ. 156 § 4), ἐπομένως δὲν εὐθύνεται δι' ἐκεῖνα, ἅπερ ἐξ ἀμελείας αὐτοῦ δὲν εἰσέπραξε. 244 (1877).

Ὁ γινώσκων τὰς ἀκυρότητας τοῦ πλειστηριασμοῦ τοῦ εἰς αὐτὸν κατακυρωθέντος κτήματος εἶνε κακῆς πίστεως νομεύς, καὶ ὡς τοιοῦ-

τος ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ τοὺς καρπούς, οὓς ἡδύνατο νὰ συλλέξῃ.
27 (1866).

Κατὰ τὸν Ν. 5 Κ. (3. 32), ὁ κατακρατῶν αὐθαιρέτως τὸ ἀλλότριον κτῆμα ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ ὅσα ἐξ αὐτοῦ συνέλεξε μισθώματα.
43 (1868).

Ὁ ἐναχθεὶς περὶ διεκδικήσεως τοῦ παρ' αὐτοῦ κατεχομένου κτήνους, δὲν δύναται νὰ καταδικασθῇ εἰς ἀπόδοσιν ὠφελειῶν ἀπὸ τῆς ἀπωλείας αὐτοῦ, ἐνῶ, κατὰ τὸν νόμον, καὶ ἂν ἐκηρύσσεται κακῆς πίστεως κάτοχος, δὲν ἡδύνατο νὰ καταδικασθῇ εἰς ἀπόδοσιν ὠφελειῶν, εἰμὴ ἀφ' ἧς ἔλαβε τὸ κτῆνος.
124 (1853).

Ὅπως θεωρηθῇ τις ὡς κακῆς πίστεως κάτοχος καὶ διὰ τοῦτο ὑπόχρεως εἰς ἀπόδοσιν τῶν εἰσοδημάτων, δὲν ἀρκεῖ νὰ ἰσχυρισθῇ ὁ ἐνάγων ὅλως ἀορίστως, ὅτι παρανόμως κατέλαθεν ὁ ἀντίδικός του τὸ ἐπίδικον, ἀλλ' ἀπαιτεῖται νὰ ὀρίσῃ τοῦτο, λέγων, ὅτι ἐν γνώσει ὦν, ὅτι τὸ κτῆμα δὲν ἀνήκει αὐτῷ, κατὰ νόμον, ἐνήργησε τὴν κατάληψιν.
184 (1867).

§ 14

Ὁ κακῇ πίστει οἰκοδομήσας ἐπὶ ἀλλοτρίου ἐδάφους δὲν ἔχει δικαίωμα ἀποζημιώσεως διὰ τὰς πρὸς ἀνέγερσιν τῆς οἰκοδομῆς γενομένας δαπάνας, διότι αὗται δὲν εἶνε ἀναγκαῖαι. Ν. 5 Κώδ. (3. 32) Βασ. 84 (15. 1).
80 (1851) 118 (1853).

Ὁ ἀνεγείρας οἰκίαν ἐπὶ ἐδάφους, ὅπερ ἐγίνωσκεν, ὅτι ἦτο ἀλλότριον, δὲν δικαιούται νὰ λάβῃ τὰς δαπάνας, αἱ ἐποιήσατο, καὶ ἂν ἤθελε καταλυθῇ ἡ οἰκοδομή. Ν. 12 Π. (41. 1).
218 (1859).

Ὁ καταδικασθεὶς, ὡς κακῆς πίστεως κάτοχος, εἰς ἀπόδοσιν τοῦ ἐπίδικου κτήματος μετὰ τῶν καρπῶν αὐτοῦ, δὲν δικαιούται νὰ λάβῃ εἰμὴ τὰς ἀναγκαίας δαπάνας. Ν. 5 Κώδ. (3. 32) Ν. 5 Π. (6. 1) Ἀρμ. § 6 (Β. α).
125 (1853) 161 (1854).

Ὁ κακῆς πίστεως νομεύς, ἐκτὸς τῶν ἀναγκαίων δαπανῶν, δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ λάβῃ ἄλλας ἀποζημιώσεις ἢ τόκους (Ἀρμ. § 6 καὶ 35 (Β. α), διότι ὁ νόμος, προκειμένου περὶ κατόχου κακῆς πίστεως, δὲν ἀποβλέπει εἰς τὰς ζημίας αὐτοῦ, ἀλλ' εἰς τὸ κατὰ πόσον ἡ περὶ αὐτοῦ διεκδικουμένη τὸ κτῆμα κυρίου ἠῤῥησε διὰ τῶν παρὰ τοῦ κακῆς πίστεως κατόχου γενομένων δαπανῶν.
225 (1855).

Κατὰ τὸν νόμον, τὰ ἀναγκαῖα δαπανήματα δικαιούται λαβεῖν

καὶ ὁ καταβαλὼν αὐτὰ κακῇ τῇ πίστει κάτοχος (ἤτοι ὁ ἐν γνώσει ὢν, ὅτι ἀλλότριον τὸ πρᾶγμα), τὰ ἐκ τῶν ἀνωφελῶν δὲ δαπανημάτων γενόμενα δικαιούται ἀφαιρέσαι, ἄνευ βλάβης τοῦ κτήματος, ὁ κακῇ πίστει τὰ τοιαῦτα δαπανήματα καταβαλὼν κάτοχος, ἐὰν καὶ καθ' ὅσον ἤθελεν ὠφελῇται πράγματι ἐκ τῆς τοιαύτης ἀφαιρέσεως, δύναται ὁμῶς ὁ κύριος τοῦ κτήματος ν' ἀποτρέψῃ τὴν τοιαύτην ἀφαιρέσιν, ἀποδίδων τῷ καταβαλόντι τὰ δαπανήματα ἢ τρὶς ἰσάζιον τῆς ἐνεκεν αὐτῶν μείζονος ἀξίας τοῦ κτήματος. Ν. 3 § 1 Π. (25. 1) Ν. 27 § 5 Ν. 37 καὶ 38Π. (6. 1) Ν. 5 Κώδ. (3. 32), 5. Βασ. (42. 1) ΑΨ' § 5. Βασ. (28. 8) Ζ' § 16 (23. 3) ΜΣ' (9. 3) ΖΕ'. (15. 1) Ἀρμ. § 6 (Β. α). 255 (1880).

§ 15

Οἱ Ν. 1 Π. (25. 1) καὶ Ν. 79 Π. (50. 16) ἀναγκαίως δαπάναις ὀρίζουσιν τὰς καθ' αὐτὸ ἀναγκαίας νὰ γίνωσιν, ὅπως μὴ καταστραφῇ ἢ χειροτερεύσῃ τὸ πρᾶγμα. Ὅθεν, δαπάναις πρὸς ἐκχέρσωσιν καὶ εἰς σταφιδάμπελον ἐμφύτευσιν τοῦ χέρσου ὄντος ἐπιδίκου κτήματος δὲν εἶνε ἀναγκαῖαι (Ν. 11 Κώδ. 3. 32) 125 (1853).

Δὲν θεωροῦνται ἀναγκαῖαι δαπάναις αἱ καταβληθεῖσαι πρὸς αὐθαίρετον ἀνέγερσιν οἰκοδομῆς ἐπὶ ἀλλοτρίου ἐδάφους. 81 (1851).

Ἀναγκαῖαι δαπάναις θεωροῦνται καὶ αἱ γενόμεναι πρὸς ἀνέγερσιν οἰκοδομῆς ἐπὶ οἰκοπέδου, εἰς οὐδὲν χρησιμεύοντος ἄνευ οἰκοδομῆς. 161 (1854).

Ἀναγκαίαν δαπάνην δὲν ἀποτελεῖ ἡ ἐπὶ γυμνοῦ οἰκοπέδου ἀνέγερσις οἰκοδομῆς, διότι καὶ ἄνευ ταύτης τὸ οἰκόπεδον δύναται νὰ ὑπάρξῃ Ν. 5 Κώδ. (3. 32) Βασιλ. 84 (ΙΕ. Ι) Ν. 29 Π. (10. 2) Ν. 79 Π. (50. 16) Ν. 1 § 2-4 Ν. 14 πρ. Π. (25. 1). Εἶνε δὲ ὅλως ἀδιάφορον, ἂν τὸ οἰκόπεδον ᾗτο ἄκαρπον, διότι καὶ τοῦτου ὑπάρχοντος, ἡ δαπάνη ἢ πρὸς παραγωγὴν εἰσοδήματος δὲν λαμβάνει τὸν χαρακτῆρα τῆς ἀναγκαίας δαπάνης. 260 (1874).

Αἱ δαπάναις πρὸς ἐκχέρσωσιν ἀγροῦ, προωρισμένου πρὸς καλλιέργειαν, εἰσὶ, κατὰ νόμον, ἀναγκαῖαι Βασ. 15 (28. 10) καὶ Ν. 3 Π. (25. 1.) 172 (1892).

Εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἐπωφελῶν δαπανῶν δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ χρόνος, καθ' ὃν αὐταὶ ἐγένοντο, ἀλλ' ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἐπιστρέφεται τὸ κτῆμα, καὶ τοῦτο (ὡς δηλοῦται ἐξ αὐτῆς τῆς λέξεως ἐπωφε-

λής), ὅπως μὴ ἐπιβαρυνθῇ ὁ κύριος διὰ δαπανῶν, ἐπιβαρυνουσῶν τὴν ὠφέλειαν, ἣν ἤθελε λάβει ἐξ αὐτῶν τῶν ἐξόδων. Ν. 38 Π. (6. 1) Ν. 25 Π. (13. 7). 131 (1847).

Ἐκ τοῦ Ν. 48 Π. (6. 1) δὲν προκύπτει, ὅτι τὰ ἀναγκαῖα καὶ ἐπωφελῆ δαπανήματα, τὰ ἐπὶ τοῦ διεκδικουμένου γενόμενα, ἀποδίδονται εἰς τὸν καλῆς πίστεως νομέα, καθ' ἣν ἀξίαν εἶχον, ὅταν ἐγίνοντο. Τοῦναντίον, ἐπειδὴ, κατὰ γενικὸν κανόνα, τὰ ἀμοιβαῖα δικαιώματα τῶν διαδίκων κρίνονται κατὰ τὸν χρόνον τῆς προκατάρξεως τῆς δίκης, διότι εἰς αὐτὴν ἀνατρέχει καὶ ἡ καταψήφισις τοῦ δικαστοῦ Ν. 40 πρ. Π. (5. 3) Ν. 40 Βασ. (Μ. Β) Ν. 35 Π. (50. 16) Ν. 33 Βασ. (Β. Β), ἡ ἀξία τῶν δαπανῶν δεῖον νὰ λογισθῇ καθ' ἣν ἐποχὴν συνέστη μεταξὺ τῶν διαδίκων τὸ δικαστικὸν συνάλλαγμα, ἥτοι ἀπὸ τῆς ἐπίδοσεως τῆς ἀγωγῆς, ἐφ' ὅρῳ, ὅτι ἡ ἀξία τῶν βελτιώσεων δὲν ὑπερβάνει τὸ ποσὸν τῆς πραγματικῆς δαπάνης (Ν. 38 Π. 6. 1 Ν. 38 Βασ. ΙΕ. Α), ἔκτοτε δ' ἐντόκως ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν δαπανῶν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 156 § 2 Πολ. Δικ. 344 (1879).

§ 16

Μὴ ὑπάρχοντος αὐτοῦσίου τοῦ ἀποδοτέου πράγματος, δὲν ἐπέρχεται κατάργησις τῆς δίκης, ἀλλὰ μετατρέπεται ἡ ὑποχρέωσις εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἀξίας του. 125 (1877).

Ἀσχέτως πρὸς τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἐξεδόθησαν αἱ ἀποφάσεις, ὁ διαρκούσης τῆς δίκης παρὰ τοῦ ἐναγομένου τὸ ἐπιδίκον κτῆμα κτησάμενος ὀφείλει νὰ ὑποκύβῃ εἰς τὰς συνεπείας τῆς κατὰ τοῦτου ἐκδοθείσης ἀποφάσεως, ὡς ὑπὸ τοιοῦτον βάρος λαβὼν καὶ αὐτὸς τὸ πρᾶγμα Ν. 3 § 1 Π. (20. 1) Ν. 11 § 10 Π. (44. 2).

283 (1883).

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΑΛΛΟΤΡΙΩΝ

περίληψις.

- § 1. Πότε ὑπάρχει διοίκησις ἀλλοτρίων.
- § 2. Ὑποχρεώσεις τοῦ τῶν ἀλλοτρίων διοικητοῦ.
- § 3. Δικαιώματα τοῦ τῶν ἀλλοτρίων διοικητοῦ.

§ 1

Ἐὰν ἀσφαλιστικόν τι κατάστημα, παρ' ᾧ ἐτύγχανε ἐξησφαλισμέ-

νον τὸ πλοῖον, ἐβοήθησεν αὐτὸ κυνδυνεύον ἐκ τῆς τρικυμίας, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ διαχειριστὴς ξένων ὑποθέσεων, διότι τοιοῦτος θεωρεῖται μόνον ὁ ἐνεργῶν ἀλλοτρίαν ὑπόθεσιν, καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ κυρίου τῆς ὑποθέσεως, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ἀσφαλιστικὸν κατὰστημα ἐνήργησεν ὑπὲρ τῶν ἰδίων αὐτοῦ συμφερόντων, διότι ἐὰν τὸ πλοῖον ἤθελεν ἀπολεσθῇ, τὸ κατὰστημα θὰ ὑπέκυπτεν εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς ἀσφαλισθείσης ποσότητος, ἐπομένως δὲν δικαιουται νὰ ζητήσῃ τὰς δαπάνας, αἱ ἐνήργησε πρὸς διάσωσιν τοῦ πλοίου.

34 (1847).

Κατὰ τὸν Ν. 1, 2, 11 καὶ 41 Π. (3. 5), διαχειριστὴς ξένης περιουσίας εἶνε ὅστις διοικεῖ ἄνευ ἐπιτροπικοῦ τὰς εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ ἄλλου ἀνηκούσας ὑποθέσεις, ἀπόντος ἢ ἀγνοοῦντος τούτου, καὶ διαχειρίζεται κυρίως πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἀπόντος ἢ ἀγνοοῦντος.

131 (1847).

Ἡ ἐκ τῆς διοικήσεως ἀλλοτρίων ἀγωγὴ χωρεῖ καὶ ὁσάκις ὁ κύριος τῶν ὑποθέσεων, παρὼν ἐν ᾧ τόπῳ ἐνηργήθη ἢ πράξις, δὲν ἀπαγορεύῃ ταύτην, ἐκ δὲ τῆς πράξεως ταύτης ὠφελήθη ὁ κύριος τῆς ὑποθέσεως (Ν. 3 πρ. καὶ § 10, Ν. 8 § 3 καὶ Ν. 10 § 1 Πανδ. (3. 5). Ν. 24 Κωδ. (2. 19).

138 (1872).

Κατὰ τοὺς Ν. 5 § 1, Ν. 6 § 4 καὶ Ν. 31 § 1 Π. (3. 5), ὁ διαχειριστάμενος ἀλλότρια ὀφείλει πρὸς τὸν κύριον λόγον τῆς διαχειρίσεώς του καὶ ἐνέχεται πρὸς αὐτὸν ἐκ ταύτης εἴτε ἐν ὀνόματί του διαχειρίσθῃ, εἴτε ἐν ὀνόματι ἄλλου παρὰ τὸν κύριον, νομίζων αὐτὸν τοιοῦτον (Ν. 5 § 1 Ν. 31 § 1 αὐτόθι), εἴτε ἐντολὴν παρὰ τοῦ τρίτου λαβὼν ρητὴν πρὸς διαχείρισιν (Ν. 6 § 4 αὐτόθι), εἴτε καὶ ὡς διαχειριστὴς τῶν ὑποθέσεων ἀπλῶς τοῦ τρίτου, ἄνευ ρητῆς ἐντολῆς του ἐνεργήσας (Ν. 5 § 1 Ν. 31 § 1 αὐτόθι), καὶ ἂν ἀγνοῇ εἶτι τὰ δικαιώματα τοῦ ἀληθοῦς κυρίου· ὅθεν, καὶ ὁ διαχειριστάμενος ἀλλότριον ρητῇ ἐντολῇ τρίτου (ἄλλου δηλονότι παρὰ τὸν ἀληθῆ κύριον τοῦ πράγματος) ἐνάγεται ὑπὸ τοῦ ἀληθοῦς κυρίου.

291 (1879).

Ὁ εἰς τὰς ὑποθέσεις ἄλλου ἀναμιχθεὶς, ἄνευ τῆς τούτου συναίνεσεως, καὶ κακῇ τῇ πίστει διαχειρισθεὶς μᾶλλον ἰδίαν ἢ ἀλλοτρίαν ὑπόθεσιν καὶ εἰσπράξας ἐνοίκια ὡς ἴδια, καίπερ γινώσκων, ὅτι ταῦτα εἰσὶν ἀλλότρια, καλῶς ἐνάγεται, καὶ μάλιστα κατὰ μείζονα λόγον, τῇ ἀγωγῇ περὶ διαχειρίσεως ἀλλοτρίων· Ν. 6 § 3 Π. (3. 5). 86 (1872).

Κατὰ τοὺς Ν. 5, 6 § 2 καὶ Ν. 47 Π. (3. 5), ὁ λαβὼν τι, ὅπως τὸ δῶση εἰς ὃν ἀνήκει, ἂν τὸ παρακρατήσῃ, ἐνέχεται, κατὰ μείζονα λόγον, ἀπέναντι τοῦ κυρίου διὰ τῆς ἀγωγῆς περὶ διοικήσεως ἀλλοτρίων. 330 (1865) 165 (1880).

Ἐὰν δοθῇ ἐντολὴ πρὸς τρίτον, ὅπως ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ ἐντολέως πρὸς τὸν ἐντολοδόχον ἀποσταλέντων χρημάτων παραδῶσῃ ποσὸν τι πρὸς ὠρισμένον πρόσωπον, δανειστήν αὐτοῦ, ὁ δανειστής οὗτος ἔχει κατὰ τοῦ ἐντολοδόχου τὴν ἐκ τῆς διαχειρίσεως ἀλλοτρίων ἀγωγὴν, πρὸς πληρωμὴν τοῦ διαταχθέντος ποσοῦ (Ν. 6 § 2 Π. 3. 5). 402 (1880).

§ 2

Ὁ διοικητὴς ἀλλοτρίων ὑποθέσεων, κατὰ τὸν νόμον (§ 1 Εἰς. 3. 27 καὶ § 2 Βασιλ. 17. 1), ὑποχρεοῦται ν' ἀποδῶσῃ εἰς τὸν κύριον αὐτῶν ὅ,τι ἐκ τῆς περιουσίας του ἔλαβεν ἔνεκα τῆς γενομένης διαχειρίσεως καὶ ν' ἀνορθώσῃ αὐτῷ ἐντελῶς πᾶσαν ἐξ οἰασθῆποτε, καὶ αὐτῆς τῆς ἐλαχίστης ραθυμίας του, προελθοῦσαν ζημίαν, ἥ δὲ ὑποχρέωσις αὕτη οὐδαμῶς μεταβάλλεται, ἐὰν ὁ διαχειριστὴς δὲν ἐνήργησῃ τὴν διαχείρισιν αὐτοπρὸςώπως, ἀλλὰ δι' ἰδίου αὐτοῦ ἐντολοδόχου, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ Ν. 28 Βασ. (17. 1), καθ' ὃ ὁ διαχειριστὴς ἔχει δικαίωμα νὰ ἐνάξῃ τὸν κατ' ἐντολὴν του διαχειρισάμενον τὰς ὑποθέσεις τοῦ κυρίου, ὅπως τῷ ἀποδῶσῃ ὅ,τι οὗτος, ὁ διαχειριστὴς, εἶνε ὑπεύθυνος νὰ καταβάλῃ τῷ κυρίῳ ἐκ τῆς διαχειρίσεως, ἔχει δὲ τὸ εἰρημένον δικαίωμα καὶ πρὶν ἢ ἐναχθῇ ὑπὸ τοῦ κυρίου τῶν πραγμάτων ἐπὶ ἀποδόσει τῶν ἐκ τῆς διαχειρίσεως ὀφειλομένων. 182 (1848).

Ἐννοία τοῦ Ν. 21 § 3 Π. (3. 5) εἶνε προδήλως ἡ ἑξῆς, ὅτι ὁ δι' ἐντολοδόχου διαχειρισθεὶς τὰς ὑποθέσεις ἄλλου ὑποχρεοῦται ν' ἀνορθώσῃ πᾶσαν ζημίαν, προκύψασαν αὐτῷ ἐκ τῆς ραθυμίας τοῦ ἐντολοδόχου του, καὶ οὐχὶ μόνον νὰ παραχωρήσῃ τὰς ἀγωγὰς του, ὅθεν, κατὰ τὸν παρατεθέντα νόμον, ἐὰν ὁ κύριος τῶν ὑποθέσεων, μὴ εὐχαριστούμενος εἰς τὴν παραχώρησιν τῶν ἀγωγῶν, ἀπαιτῇ ἀμέσως παρὰ τοῦ διαχειριστοῦ τὴν ἀποζημίωσιν, οὗτος δὲν δύναται ν' ἀποφύγῃ αὐτὴν διὰ τῆς εἰρημένης παραχωρήσεως. 182 (1848).

Κατὰ τὴν § 60 Ἀρμεν. (Ε. ια) καὶ τοὺς Ν. 19 § 4 Ν. 37 §

1 Π. (3. 5), ὁ διοικῶν πράγματα ἢ διαχειριζόμενος χρήματα ἄλλου ἀποδίδει τόκους καὶ μάλιστα δσους ἡδύναντο λαβεῖν.

124 καὶ 182 (1848).

Ἐπὶ διοικήσεως ἁλλοτρίων, ὁ διαχειριστὴς ὀφείλει τόκον καὶ πρὸ τῆς ἀγωγῆς ἐπὶ τῶν χρηματικῶν ποσῶν, ἅτινα ἔλαβεν ἐκ τῆς περιουσίας, ἣν διεχειρίσθη· Ν. 19 § 4 καὶ Ν. 31 § 4 (3.5). 155 (1854).

§ 3

Οὐ μόνον ὁ διοικητὴς ἁλλοτρίων ὑποθέσεων, ἀλλὰ καὶ ὁ ὑφ' οἴῳ-δήποτε τίτλῳ συλλέξας καρπούς τοῦ ἁλλοτρίου κτήματος, δὲν ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἀπόδοσιν αὐτῶν, εἰμὴ λαμβάνων ὅλας τὰς διὰ τοὺς καρπούς ἀναγκαίας δαπάνας· Ν. 36 § 6, Ν. 38 Π. (5. 3).

181 (1870).

Ὁ διοικητὴς ἁλλοτρίων δικαιούται εἰς τόκους ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν δαπανῶν, ἂς ἐξ ἰδίων λελογισμένως κατέβαλεν εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ κτήματος.

190 (1858).

Ἐκ μόνης τῆς ἀπαιτήσεως ἀντικειμένου ἐπιδεκτικοῦ τόκου, δὲν ἔπεται καὶ ὑποχρέωσις πρὸς πληρωμὴν τούτου, ἐκτὸς ἂν εἰδικὴ διάταξις ἤθελεν ἀναγνωρίσει σὺν τῇ ἀπαιτήσει καὶ τὴν πρὸς τόκον ὑποχρέωσιν, τοιαύτη ὅμως διάταξις, ἀναγνωρίζουσα τὴν περὶ πληρωμῆς τῶν ἀναγκαίων δαπανῶν ἀπαίτησιν τοῦ καλῆς πίστεως κατόχου, ὡς τοκοφόρον ἀφ' ἑαυτῆς, δὲν ὑφίσταται, αἱ δὲ διατάξεις τῶν Ν. 49 Π. (3. 5) Ν. 20 § 1 Π. (5. 3) Ν. 14 § 1 Ν. καὶ 32 Π. (11. 7), καθ' ἃς καὶ ὁ καλῆς πίστεως κάτοχος ἀπαιτεῖ διὰ τῆς ἐκ τῆς διοικήσεως ἀγωγῆς τὰς δαπάνας αὐτοῦ ἐντόκως, ὅταν αὗται συνετέλεσαν πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ κυρίου ἐκ νομίμου ὑποχρέωσεως αὐτοῦ, πρὸς ἐνέργειαν αὐτῶν, ἀφορῶσιν εἰδικῶς εἰς τὸν κάτοχον κληρονομίας. Δὲν ἔπεται δὲ ἡ περὶ τόκου ὑποχρέωσις ἐκ τῆς βάσεως τῆς ὠφελείας, διότι ὁ Ν. 6 § 7 Π. (3. 5) δὲν ἀναγνωρίζει τὴν τοιαύτην περὶ ὠφελείας ἀπαίτησιν, ὡς τοκοφόρον, αἱ δὲ διατάξεις τῶν Ν. 18 Κωδ. (2. 19) καὶ 18 Βασ. (17. 2), καθ' ἃς διὰ τῆς ἐκ τῆς διοικήσεως ἀγωγῆς ἀπαιτοῦνται καὶ τόκοι, ἀφορῶσιν εἰς ἀπαίτησιν οὐχὶ τῆς ὠφελείας, ἀλλὰ τῶν δαπανῶν.

118 (1892).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1150 Ἰον. Κώδ., τρίτος δύναται νὰ καταβάλῃ χρέος τοῦ ὀφειλέτου πρὸς ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 1291

Ἰον. Κώδ., ὁ κύριος, οὔτινος ἢ ὑπόθεσις διεχειρίσθη καλῶς, ὀφείλει νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις, ἃς ὁ διαχειριστὴς ἐν ὀνόματι αὐτοῦ συνωμολόγησεν, ἀποζημιῶν αὐτόν. Ἐπομένως, ὁ καταβαλὼν ταῖς δανεισταῖς τοῦ ὀφειλέτου πρὸς ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ, δικαιούται νὰ ἐνασκήσῃ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴν περὶ ἀποζημιώσεως διὰ τὰ καταβληθέντα, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1291, ἀνεξαρτήτως πάσης συμβάσεως περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ὀφειλέτου εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ δανειστοῦ, περὶ ἧς προνοοῦσι τὰ ἄρθρα 1164 καὶ ἐπ. τοῦ αὐτοῦ Κώδικος, διότι ἡ ἀντικατάστασις αὕτη ἀπαιτεῖται, κατ' αὐτά, ὅταν πρόκηται νὰ ἐνασκηθῇ ἡ πρωτότυπος ἀγωγὴ τοῦ δανειστοῦ ὑπὸ τοῦ ἀντικατασταθέντος εἰς τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, οὐχὶ δὲ ὅταν πρόκηται περὶ τῆς ἀνωτέρω ἐκ τῆς διαχειρίσεως τῶν ἀλλοτρίων ἀπαιτήσεως. 232(1892).

ΔΟΛΟΣ

Π Ε Ρ Ι Δ Ο Λ Ο Υ Σ.

§ 1. Στοιχεῖα τοῦ δόλου.

§ 2. Ἀγωγὴ περὶ δόλου.

§ 3. Παραγραφὴ τῆς περὶ δόλου ἀγωγῆς.

§ 1

Ἡ βλάβη εἶνε τὸ ἀναγκαῖον προσὸν καὶ παρακολούθημα τοῦ κυρίου δόλου, δὲν ἀποτελεῖ δὲ δόλον ἢ μὴ ἐκτέλεισις συναλλάγματος N. 7 § 7 (4. 3) N. 5 § 4 (19. 5) καὶ N. 6 Κώδ. (2. 4).

36 (1846).

Προκειμένου περὶ ἀγωγῆς, δι' ἧς ζητεῖται παρὰ τίνος λόγος τῆς διαχειρίσεως αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἐκποίησιν τῶν ὄπλων, ἅπερ ὁ ἐνάγων ἀπέστειλεν αὐτῷ πρὸς τοῦτο, πηγάζουσιν δηλονότι ἐκ τοῦ συναλλάγματος τῆς ἐντολῆς (Κώδ. 4. 35 N. 6 § 1 Π. 17. 1), δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσι αἱ περὶ παραγραφῆς ἔνεκα δόλου διατάξεις τῶν § 61 καὶ 63 Ἀρμ. (Α. γ) καὶ N. 8 Κώδ. (2. 20), καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει, καθ' ἣν, κατὰ τὴν διαχείρισιν τῆς ἐκποιήσεως, ἐδολιεύθῃ ὁ ἐντολοδόχος τὰ τοῦ ἐντολέως αὐτοῦ συμφέροντα.

43 (1847).

Ἀφοῦ, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας, ἡ μετατροπὴ

τοῦ οἴνου εἰς ὅξος δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ οὐδ' εἰς ἐλαφρὰν ἀμέλειαν τοῦ κατασχόντος τὸν οἶνον πιστωτοῦ, δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ, κατὰ μείζονα λόγον, εἰς δόλον αὐτοῦ, ὥστε θεωρεῖται ὡς τυχαῖον συμβάν, δι' ὃ ὁ πιστωτῆς οὐδεμίαν ὑπέχει εὐθύνην, κατὰ τοὺς Ν. 23 καὶ 151 Π. (50. 17). 90 (1880).

§ 2

Ἡ τοῦ δόλου ἀγωγή εἶνε προσωπική, ἐγειρομένη κατὰ τοῦ τὸν δόλον μετελθόντος καὶ οὐχὶ κατὰ τρίτου. 134 (1865).

Ἡ τοῦ δόλου ἀγωγή εἶνε μὲν προσωπική καὶ ἐγείρεται κατὰ τοῦ τὸν δόλον χρησαμένου καὶ οὐχὶ κατὰ τοῦ τρίτου, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοῦ μετασχόντος τοῦ δόλου τρίτου, συνεπεία τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἡ ἀγοραπωλησία, χωρεῖ ἡ ἀγωγή αὕτη. 222 (1867).

Κατὰ τὸν Ν. 4 § 13 Πανδ. (44. 4), ἀντένστασις δόλου δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸν δολιευθέντα. 45 (1890).

Ὁ δόλος, ὅστις ἡδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ τὴν διάρρηξιν τῆς πωλήσεως, οὐδὲν ἔχει ἀποτέλεσμα κατ' ἐκείνου, ὅστις, μὴ μετασχὼν τοῦ δόλου, ἐκτήσατο ἤδη, πρὸ τῆς διαρρήξεως τῆς συμβάσεως, ἀπόλυτα δικαιώματα ἐπὶ τοῦ κτήματος. 380 (1855).

§ 3

Δυνάμει τῆς διατάξεως τῆς § 61 Ἀρμεν. (Α. γ), δεόν νὰ ἐγείρηται ἡ περὶ ἀκυρώσεως τῆς πωλήσεως ἕνεκα δόλου ἀγωγή ἐντὸς διετίας ἀπὸ τῆς τελέσεως τοῦ δόλου, μεθ' ὃ παραγράφεται ἡ ἀγωγή αὕτη. 7 (1842).

Ἡ περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα δόλου ἀγωγή παραγράφεται μετὰ τριακονταετίαν Ν. 28 καὶ 29 Π. (4. 3) Βασ. 28 καὶ 29 (10. 3). Διαφέρει δὲ αὕτη τῆς ἐν τῷ Ρωμ. νόμῳ καλουμένης ἀγωγῆς τοῦ δόλου (actio doli), ἥτοι τῆς ἀτιμωτικῆς ἀγωγῆς (Βασ. 48, 10. 3), διότι δὲν συνεπάγεται τὴν ἀτιμίαν καὶ ἐγείρεται μόνον πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς δολίως ἐπενεχθείσης ζημίας, ἐφ' ὅσον κατέστη πλουσιώτερος ὁ ἐναγόμενος ἐκ τῆς τοῦ ὑποστάντος τὸν δόλον ζημίας.

462 (1852) 353 (1879).

ΔΟΥΛΕΙΑΙ (ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑΙ)

Περὶ ληψις.

- § 1. Τὸ τῆς δουλείας δικαίωμα συνδέεται πρὸς τὸ δεσπόζον κτῆμα.
- § 2. Δουλεία ἐπὶ κοινοῦ κτήματος.
- § 3. Ἀδιαίρετον τῶν δουλειῶν.
- § 4. Δουλεία διόδου.
- § 5. Δουλεία παρόδου.
- § 6. Δουλεία βοσκῆς.
- § 7. Δουλεία ὑδάτων καὶ ὑδραγωγείου.
- § 8. Δουλεία φωταγωγῶν καὶ παρακυπτικῶν θυρίδων.
- § 9. Δουλεία ἀπόψεως καὶ φωτός.
- § 10. Δουλεία σταλαγμῶν.
- § 11. Δουλεία προβολῆς.
- § 12. Ἀπόκτησις δικαιώματος δουλείας.
- § 13. Ἀπόσθεις τῶν δουλειῶν.
- § 14. Ἀγωγή περὶ δουλειῶν.

§ 1

Ἡ συμφωνία περὶ μὴ ἀνοικοδομήσεως μέρους τοῦ ἰδίου οἰκοπέδου, πρὸς ὄφελος τῆς γειτονικῆς οἰκίας, ἀποτελεῖ δουλείαν ἀρνητικὴν, κτηθεῖσαν διὰ συμβάσεως, ἥτις ὡς πραγματικὴ, δύναται νὰ διεκδικηθῇ ὑπὸ τοῦ μεταγενεστέρου κυρίου τῆς οἰκίας, χωρὶς ν' ἀπαιτῆται ἰδιαιτέρα ἐκχώρησις τῆς δουλείας πρὸς τὸν ἀποκτήσαντα τὴν οἰκίαν ταύτην.

61 (1858).

Κατὰ τὴν μεταβίβασιν τῆς κυριότητος κτήματός τινος, μεταβιβάζονται αὐτοδικαίως καὶ αἱ πραγματικαὶ δουλείαι, αἵτινες εἰσὶν ἀναποσπástως συνδεδεμέναι μετὰ τοῦ δεσπόζοντος κτήματος, καὶ αὐτοδικαίως μεταβαίνουσιν εἰς τὸν ἐκάστοτε κύριον αὐτοῦ Ν. 36 Π. (8. 3). ὥστε δὲν ἀπαιτεῖται νὰ γείνη ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ καὶ τῶν δουλειῶν τούτων ρητὴ μεταβίβασις πρὸς τὸν ἀγοραστὴν τοῦ κτήματος.

31 (1879).

Κατὰ νόμον (§ 3 Εἰς. 2. 3), μόνος ὁ κύριος καὶ κάτοχος ἀκινήτου κτήματος δύναται νὰ ζητήσῃ δικαίωμα δουλείας διαβάσεως δι' ἄλλου γειτονικοῦ κτήματος, ὥστε, ἀποδεικνυομένου, ὅτι τὸ κτῆμα, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ζητεῖται δουλεία διόδου, ἀνήκει εἰς ἄλλον, ἢ ἀγωγῇ

τυγχάνει ἀπορριπτέα. Τὸ συμβόλαιον τῆς ἀγοραπωλησίας τοῦ κτήματος τούτου οὐδεμίαν ἔχει ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν διὰ τὸν ἐναγόμενον, διότι τὸ ἔγγραφον τοῦτο βεβαιοῖ μὲν ἀπέναντι τρίτων, ὅτι ἡγοράσθη τὸ κτῆμα, ἀλλὰ δὲν ἀποδεικνύει ἀναμφισβητήτως καὶ ὅτι τὸ κτῆμα ἦτο τῆς κυριότητος τοῦ πωλητοῦ καὶ ὅτι κατέστη κύριος αὐτοῦ ὁ ἀγοραστής, διότι ταῦτα πάντα ἐκπηγάζουσιν ἐκ τῆς ὁμολογίας τοῦ πωλητοῦ, ἣτις δὲν εἶνε ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν τρίτον, ἰσχυριζόμενον, ὅτι τὸ συμβόλαιον εἶνε εἰκονικόν, ἢ δὲ ἔνστασις αὕτη δὲν εἶνε ἐκ δικαιώματος τρίτου, ἀλλ' εἶνε ἔνστασις ἐκ δικαιώματος τοῦ ἐναγομένου, ἀποκρούοντος τὴν ἀγωγὴν, ὡς ἐγερθεῖσαν παρὰ μὴ κυρίου τοῦ κτήματος.

211 (1862).

§ 2

Ἐπὶ κοινῆς διόδου, δὲν δύναται νὰ συστηθῇ δικαίωμα δουλείας ὑπὲρ τοῦ κτήματος τοῦ ἐνὸς τῶν κοινωνῶν καὶ εἰς βάρος τοῦ κτήματος τοῦ ἑτέρου, διότι ἡ δουλεία προϋποθέτει τὴν κυριότητα τῆς διόδου, ἀποκλειστικῶς ἀνήκουσαν εἰς τὸν κύριον τοῦ δουλεύοντος κτήματος, τὸν δὲ κύριον τοῦ γειτνιαζόντος μόνον τὸ πραγματικὸν τῆς δουλείας δικαίωμα κεκτημένον.

195 (1878).

§ 3

Ἐνεκα τοῦ ἀδαιρέτου τῶν δουλειῶν τοῦ δουλευομένου κτήματος, εἴτε εἰς ἰδανικὰ μέρη διηρημένου μεταξὺ πλειόνων κυρίων, εἴτε εἰς ὠρισμένα φυσικὰ μέρη, ὑφίσταται διὰ πάντα τὰ μέρη ἡ δουλεία. Ν. 25 § 3 Π. (8. 3).

126 (1880).

Ἐὰν ἡ δίκη δὲν ἀφορᾷ εἰς τὸ δικαίωμα τῆς δουλείας, ὅπερ πάντες οἱ δικαζόμενοι ἀναμφισβητήτως ἔχουσιν ἐφ' ὠρισμένου ὕδατος, ἀλλὰ περὶ τῆς ρυθμίσεως τοῦ ποσοῦ τοῦ ὕδατος, ἥτοι περὶ τῆς χρήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς δουλείας, ἐκάστου τῶν ἰδιοκτητῶν ἔχοντος ὠρισμένον ποσόν, καθ' ὠρισμένον χρόνον, πρὸς ἄρδευσιν τῆς ἰδιοκτησίας του, δὲν πρόκειται περὶ τοῦ ἀδαιρέτου δικαιώματος τῆς δουλείας.

102 (1848).

§ 4

Κατὰ τὸ ἄρθρον 572 τοῦ Ἴον. Ἀστ. Κώδικος, αἱ διαλείπουσαι δουλεῖαι, καταφανεῖς ἢ μὴ, συνιστῶνται μόνον διὰ δικαιογράφου, ἢ δὲ διακατοχῇ, καὶ τοι ἐξ ἀμνημονεύτου χρόνου, δὲν ἐξαρκεῖ πρὸς σύστα-

σίν των, ὑπὸ δὲ τοῦ ἄρθρ. 563 μεταξὺ τῶν διαλειπουσῶν δουλειῶν
ρητῶς καταλέγεται καὶ ἡ τῆς διόδου. 148 (1890).

§ 5

Κατὰ τὴν σαφῆ διάταξιν τοῦ Ν. 7 Π. (8. 3), ἡ δουλεία τῆς
παρόδου (servitus actus) δὲν περιλαμβάνει καὶ τὴν διὰ κάρρων
διάβασιν πρὸς μεταφορὰν λίθων. 110 (1886).

§ 6

Ἡ τῆς βοσκῆς δουλεία εἶνε δικαίωμα κτήματος ἐπὶ ἐτέρου κτή-
ματος ἀκινήτου, καὶ διὰ τοῦτο περιορίζεται, κατὰ νόμον, εἰς τὴν χρῆ-
σιν τοῦ χόρτου πρὸς βοσκὴν τῶν ἀναγκαίων εἰς τὸ δεσπόζον κτῆμα
ζώων Ν. 3 πρ. Π. (8. 3). Ἐνεκα τούτου τὸ ἐπὶ τῆς χορτονομῆς
δικαίωμα εἶνε ἰδιάζον τι καὶ διάφορον ὅλως τῆς δουλείας βοσκῆς.

193 (1867).

§ 7

Ἐπὶ δουλειῶν ἀγροτικῶν, εἴα καὶ ἡ τοῦ ὕδατος, ὁ κύριος τοῦ δε-
σποζόντος κτήματος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ λαμβάνῃ κατὰ προτίμησιν
τὸ ὕδωρ τὸ ἀναγκαῖον πρὸς τὴν χρῆσιν, δι' ἣν τὸ κτῆμά του προω-
ρίσθη, κατὰ τὴν συμφωνίαν τῶν συμβαλλομένων ἢ ἐκ φύσεως, ἡ δὲ
ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τούτου συνεπάγεται ἀναγκαιῶς τὴν ὑπο-
χρέωσιν τοῦ κυρίου τοῦ δουλεύοντος κτήματος, ὅπως ἀφήσῃ νὰ διέρχη-
ται ἀκωλύτως τὸ ὕδωρ διὰ τοῦ κτήματός του εἰς τὸ κτῆμα τὸ δε-
σπόζον, καθ' ὅσον ὑπάρχει ἀνάγκη αὐτοῦ, κατὰ τὰ συμπεφωνημένα
ἢ τὴν φύσιν καὶ τὸν προορισμὸν του Ν. 5 § 1, Ν. 24 Π. (8. 3)
Ν. 12 Π. (20. 4). 29 (1867).

Κατὰ τὰ ἄρθρα 523 καὶ 525 Ἰονίου Κώδικος, ὁ κύριος τοῦ κα-
τωτέρου κτήματος δύναται μὲν διὰ παραγραφῆς ν' ἀποκτήσῃ δικαί-
ωμα δουλείας ἐπὶ τῶν ἐκ πηγῆς ἄλλου κτήματος ρεόντων ὑδάτων
καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν κύριον τῆς πηγῆς νὰ μεταβάλλῃ τὸν ροὺν αὐ-
τῶν, ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ταῦτα χρησιμεύουσιν
εἰς τοὺς κατοίκους κοινότητος κλπ., ὅτε οὗτος ἔχει δικαίωμα ἀπο-
ζημιώσεως, ἀλλ' ἡ διὰ παραγραφῆς κτῆσις τοῦ κυρίου τοῦ κατωτέ-
ρου κτήματος ἄρχεται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 524, ἀφ' ἧς ὁ αὐτὸς ἐνήρ-
γησε καὶ ἐτελείωσεν ἔργα ὁρατά, προωρισμένα, ὅπως διευκολύνωσι τὴν
κατωφέρειαν καὶ τὸν ροὺν τῶν ὑδάτων εἰς τὸ κτῆμά του ἀμφισβη-

τουμένης δὲ τῆς διὰ παραγραφῆς κτήσεως τῶν τοιούτων ὑδάτων, τὸ Δικαστήριον πρὶν ἢ ἀναγνωρίσῃ τὴν κτήσιν τούτων, ὀφείλει καὶ ἐπαγγέλλεσθαι νὰ ἐξετάσῃ, ἐὰν συντρέχωσιν ἅπαντες εἰς ὑπὸ τοῦ εἰρημένου ἄρθρ. 524 προσδιοριζόμενοι ὅροι τῆς παραγραφῆς, πρὸς ὁρθὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, καὶ κατόπιν νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐπιδίκασιν τῶν ἐξ αὐτῆς ἡρτημένων δικαιωμάτων, 167 (1871).

Δὲν ἀποκτᾶται δουλεία ἀρδεύσεως διὰ χρησικτησίας, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ χρῆσις ἀνενόχλητος καὶ ἀνεπίληπτος τοῦ ἀντικειμένου τῆς δουλείας, ἀλλ' ὑπάρχῃ ἀπλῶς χρῆσις, ἀνθισταμένου τοῦ κυρίου· ὁ δὲ Ν. 13 § 1 Π. (8. 4) δὲν πραγματεύεται περὶ συστάσεως δουλείας ἐν γένει διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἀλλ' ὅτι, ἐὰν ὑπάρχῃ συνθήκη, καθ' ἣν ὁ βουλόμενος νὰ λατομῇ εἰς ἰδιωτικὸν λατομεῖον δικαιοῦται, καὶ ἄκοντος τοῦ κυρίου, νὰ λατομῇ εἰς τοῦτο ἀντὶ παροχῆς τινος, ὅπως δὲ ἐφαρμοσθῇ κατ' ἀναλογίαν ὁ νόμος οὗτος καὶ ἐπὶ δουλείας ἀρδεύσεως, δεόν νὰ προταθῇ, ὅτι ὑπάρχει συνθήκη, καθ' ἣν ὁ βουλόμενος δύναται νὰ λάβῃ ἐπὶ πληρωμῇ τὸ ὕδωρ. 275 (1873).

Ἡ δουλεία, ἡ συνισταμένη εἰς τὸ νὰ μὴ δικιωται ὁ κύριος τοῦ ὑπερκειμένου κτήματος νὰ μεταχειρίζεται πρὸς ἄρδουσιν αὐτοῦ τὸ παραρρέον ὕδωρ, ἵνα μὴ ἐλαττώσῃ τὸ εἰς ἄρδουσιν τοῦ κατωτέρου κτήματος χρῆσιμον ὕδωρ, εἶνε δουλεία ἀποφατικῇ, κατὰ τοὺς Ν. 15 Π. (8. 1) Ν. 1 Π. (43. 20), καθ' οὓς δύναται ν' ἀποκτηθῇ δουλεία, δι' ἧς, κατ' ἐξαιρέσιν τοῦ γενικοῦ κανόνος, καθ' ὃν ὁ κύριος κτήματος, δι' οὗ διέρχεται ἡ παρ' ᾧ παραρρέει ὕδωρ, δικαιοῦται νὰ μεταχειρισθῇ αὐτὸ πρὸς ἰδίαν χρῆσιν, ὑποχρεοῦται νὰ μὴ ἐξασκήσῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο, ἵνα μὴ ἐλαττωθῇ ἐντεῦθεν τὸ ποσὸν τοῦ ὕδατος, τοῦ χρησιμεύοντος εἰς ἄρδουσιν τοῦ κατωτέρου κτήματος. Ἡ διὰ χρησικτησίας δὲ ἀπόκτησις τῶν ἀποφατικῶν δουλειῶν γίνεται διὰ τῆς παρακωλύσεως τοῦ γείτονος τοῦ ἐπιχειρῆσαι τὴν πράξιν, ἧς ἡ παράλειψις ἀποτελεῖ τὴν δουλείαν, οἷον ἡ οἰονεὶ νομὴ τοῦ δικαιώματος, εἰς ὅσινιστάται ἡ ἀξιουμένη δουλεία, ἄρχεται ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀπὸ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ὁ κύριος τοῦ δουλεύοντος κτήματος ἐκωλύθη ὑπὸ τοῦ κυρίου τοῦ δεσπόζοντος, νὰ ἐνεργήσῃ πράξιν, ἀντικειμένην εἰς τὴν δουλείαν, ἣν ὁ τελευταῖος ἀξιοῖ. Ν. 15 Π. (39. 1).

163 (1887).

Ἀφοῦ μεταβιβάσῃ τις εἰς ἕτερον τὸ δικαίωμα τοῦ ποτίζειν ἐκ

τοῦ ἐπιδίκου ὕδατος, οὗτος ποτίσας ἐξ αὐτοῦ ἐνήσκητεν ἴδιον δι-
καίωμα, νομίμως ἀποκτηθέν· ὅθεν, οὔτε ὁ μεταβιβάσας δικαιούται νὰ
παρακωλύσῃ τὴν ἐνάσκησίν του, ἀρνούμενος τὴν ἰδίαν αὐτοῦ πράξιν,
διότι ἀποκρούεται διὰ τῆς τοῦ δόλου ἐνστάσεως, οὔτε οἱ τούτου
συγκοινωνοὶ τοῦ αὐτοῦ δικαιώματος, ἤτοι τῆς χρήσεως τοῦ ὕδατος,
οἵτινες ὀφείλουσι ν' ἀναγνωρίσωσι πᾶσαν ἔννομον αὐτοῦ πράξιν, ἐπο-
μένως καὶ τὴν γενομένην παρ' αὐτοῦ μεταβίβασιν τοῦ δικαιώματός του
καὶ τὴν παρὰ τοῦ ἐκδοχέως τοῦ δικαιώματος ἄσκησιν. 13 (1879).

§ 8

Ἐπὶ ἀρνητικῆς δουλείας, οἷα ἡ διὰ τῶν παρακυπτικῶν παραθύρων
ἀποψις τοῦ γείτονος, ἡ ἀπραξία ἢ ἡ ἀνοχή δὲν εἶναι ἐνέργεια τοῦ
ἐτέρου, καὶ ὁ χρόνος τῆς παραγραφῆς δὲν ἄρχεται εἰμὴ ἀφ' ἧς ἐπο-
χῆς μόνον ὁ γείτων, ἐπιχειρήσας ν' ἀνεγείρῃ οἰκοδομήν ἢ ν' ἀνυψώσῃ
τὴν ὑπάρχουσαν, ἐμποδισθῇ ὑπὸ τοῦ ἀξιούντος τὸ τῆς δουλείας δι-
καίωμα. Ἡ ἀρχὴ ὁμοῦς αὕτη δὲν ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῆς κατα-
πτώσεως τῶν ὀμβρίων ὑδάτων ἀπὸ τῆς γειτονικῆς στέγης, διότι ὡς
πρὸς τὴν τοιαύτην δουλείαν, ἥτις στηρίζεται εἰς τὴν ἀνοχήν (*in pa-
tiendo*) τοῦ γείτονος, ἡ παραγραφὴ χωρεῖ ἐξ ἀρχῆς, ἀπρακτοῦντος
καὶ μὴ ἐνισταμένου αὐτοῦ. 127 (1857).

Κατὰ τοὺς Ν. 6 καὶ 40 Π. (8. 2), φωταγωγοὺς θυρίδας δύνα-
ται νὰ ἔχῃ ἐν κοινῇ τοίχῳ ὁ ἀποκτήσας εἴτε συμφωνίᾳ, εἴτε πρὸς
γραφῇ τὸ δικαίωμα τοῦ εἰσδέχεσθαι τὸ φῶς εἰς τὴν οἰκίαν του ἐκ
τοῦ παρακειμένου γειτονικοῦ οἰκοπέδου, ἀποκτᾶται δὲ πρὸς γραφῇ ἡ
τοιαύτη δουλεία, οὐχὶ διὰ μόνης τῆς ἀνοιξεως τῶν θυρίδων, ἀλλὰ
διὰ πράξεων ἀντιθέτων πρὸς ἐκείνας, δι' ὧν ἀπόλλυται Ν. 153 Π.
(50. 17), ἥτοι διὰ τῆς παρακωλύσεως τοῦ γείτονος ἄνευ βίας, ὅπως
ἐποικοδομήσῃ ἐπὶ τοῦ μεσοτοιχοῦ ἐκ μέρους τοῦ ἀξιούντος δουλείαν
φωτὸς ἐπὶ τοῦ γειτονικοῦ οἰκοπέδου καὶ ἀνοχῆς τῆς παρακωλύσεως
ταύτης ἐπὶ δεκαετίαν ἐκ μέρους* τοῦ κυρίου τοῦ δευλεύοντος κτήμα-
τος, ὡς ἀπόλλυται διὰ τῆς ἀνυψώσεως τοῦ μεσοτοιχοῦ καὶ τῆς ἀνο-
χῆς αὐτῆς ἐκ μέρους τοῦ κυρίου τοῦ δεσπόζοντος κτήματος ἐπὶ δε-
καετίαν ὅλην. 267 (1868).

Καὶ ἐπὶ κοινῷ μεταξὺ δύο γειτονικῶν κτιρίων τοίχου ἐπιτρέπε-
ται, κατὰ τὸν Ν. 40 Π. (8. 2), ἡ ἀνοιξίς παραθύρου, ὅταν τὸ πρὸς

τοῦτο δικαίωμα ἀποκτηθῇ διὰ τῆς δεκαετοῦς παραγραφῆς. Ἄρχεται δὲ ἡ παραγραφὴ αὕτη, ἀπ' ἧς ἀνεγνωρίσθῃ ὁ τοῖχος ὡς κοινός, διότι ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης δύναται ὁ ἕτερος τῶν συγκαινωνῶν, ἐφησυχάζοντος ἢ μὴ ἐναντιουμένου τοῦ ἑτέρου, ν' ἀποκτήσῃ τὴν οἰονεὶ νομὴν τῆς προκειμένης δουλείας διὰ παραγραφῆς. 156 (1855).

Δουλεία φωτός, παραθύρου καὶ ἀπόψεως δύναται, κατὰ νόμον, νὰ συστηθῇ καὶ ἐπὶ μεσοτοιχοῦ, καθ' οὓς τρόπους συνιστῶνται αἱ δουλεῖαι, ἄρα καὶ διὰ χρησικτησίας (N. 6 § 1 Π. 8. 4, N. 40 Π. 8, 2, Ἄρμεν. § 60 B. δ). Οὐδὲ ἀντίκειται εἰς τοῦτο τὸ ἄρθρον 8 τοῦ B. Δ. τῆς 9 Ἀπριλίου 1836, καθ' ὃ «τὸ μεσοτοιχόν δὲν θέλει ἔχει θύραν ἢ ἄλλο τι ἀνοιγμα», διότι τὸ εἰρημένον ἄρθρον, κανονίσαν τὰ τῆς μεσοτοιχίας, οἷον ἐννοεῖ αὐτὴν καὶ τὸ Ρωμ. Δίκαιον, πρὸς τὸ συμφέρον τῶν γειτονικῶν κτημάτων ἀπλῶς, δὲν εἶνε δημοσίας τάξεως καὶ συνεπῶς δύναται διὰ πάντων τῶν τρόπων, καθ' οὓς συνιστᾶται δουλεία, νὰ τροποποιηθῇ ὑπὸ τῶν ἐχόντων συμφέρον.

31 (1879) 157 (1892).

§ 9

Ἐπὶ μεσοτοιχοῦ δὲν δύναται ὁ εἰς τῶν συγκυρίων ν' ἀποκτήσῃ δουλείαν διὰ τῆς ἀνοίξεως παραθύρων ἐπ' αὐτοῦ, πρὸ τῆς διανομῆς, καὶ ἂν εἴ μετὰ τὴν διανομὴν τῶν κοινῶν οἰκιῶν ἐξηκολούθησαν μένοντα τὰ παράθυρα ἐν τῇ μεσοτοιχῇ ἐπὶ δεκαετίαν καὶ εἰκοσαετίαν, ὅποτε δεόν νὰ ἐξετασθῇ, ἂν καὶ τὴν οἰονεὶ νομὴν τῆς δουλείας εἶχεν ἐπὶ τσοῦτον χρόνον ὁ ἀντίδικος, διότι, μετὰ τὴν διανομὴν τῶν συνεχομένων οἰκιῶν, ἐκάτερος τῶν συγκυρίων κύριος ἐγένετο τοῦ ἡμίσεως μέρους τοῦ μεσοτοιχοῦ, κατὰ μήκος, ὁ δὲ κύριος δύναται νὰ διαχειρίζεται τὸ ἴδιον ὡς βούλεται, ἀνοικοδομῶν ἢ μὴ ἀνοικοδομῶν, φράττων ἢ ἐξακολουθῶν νὰ διατηρῇ τὰ ὅποια εὔρε κατὰ τὴν διανομὴν παράθυρα ἢ μέρος παραθύρων παρακυπτικῶν εἰς τὴν τοῦ γείτονος οἰκίαν, ὅστις, χρώμενος καὶ αὐτὸς τῇ τῆς δεσποτείας αὐτοῦ δικαίῳ, δύναται ν' ἀνοικοδομήσῃ ἢ φράξῃ ἄλλως τὸ ἐν τῇ ἰδίᾳ ἡμιτοιχίᾳ μέρος τῶν παραθύρων ὅποταν θέλῃ, ἥτοι μετὰ δέκα ἢ εἴκοσιν ἔτη· ἐκτὸς ἐὰν ἀποδεδειγμένως ἠνείχετό ποτε νὰ ἐνεργήσῃ ὁ ἀντίδικος δι' ἀξίωσιν δουλείας παραθύρων, πράξεις νέας μετὰ τὴν διανομὴν, ἐπισκευὴν τυχὴν τοῦ ὅλου παραθύρου ἢ διαμαρτυρίας ἐπιτυχεῖς κατ' αὐτοῦ, θελήσαντος νὰ φράξῃ τὸ ἴδιον μέρος τῶν παραθύρων, διότι τότε

μόνον ἐστὶ δυνατόν εἰπεῖν, ὅτι ἐκτήσατο ὁ ἕτερος κύριος τοῦ μεσοτοίχου διὰ χρονίας νομῆς δίκαιον δουλείας· N. 11 § 1 Π. (6. 2) N. 4 § 1, N. 5 καὶ 40 Π. (8. 2) N. 26 καὶ 45 Π. (39 2) N. 8 Κώδ. (3.34). 61 (1871) 9 (1874).

Συμφωνία περὶ ἀνοίγματος παρὰθύρων, γενομένη μεταξὺ συνιδιοκτητῶν κοινοῦ κτήματος καὶ σιωπηρῶς διατηρηθεῖσα καὶ μετὰ τὴν διανομήν, δὲν ὑποχρεοῖ εἰμὴ τὸν συμφωνήσαντα ἢ καὶ τοὺς κληρονόμους του, οὐχὶ ὁμως καὶ τὸν εἰδικὸν ἐξ ἀγορᾶς διάδοχον τῶν συμφωνησάντων, διότι δὲν πρόκειται περὶ συστάσεως δικαίου δουλείας, ἀλλὰ περὶ ἐνοχῆς προσωπικῆς· N. 2 § 5, N. 49 § 1, N. 111, N. 131 πρ. Π. (45. 1). 143 (1872).

Κατὰ τὰς περὶ κυριότητος γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ὁ κύριος παντὸς κτήματος ἔχει ἐπ' αὐτοῦ δικαίωμα ἀπεριόριστον, ὥστε δύναται νὰ ποιῇται, πρὸς τοῖς ἄλλοις, πᾶσαν θεμιτὴν χρῆσιν αὐτοῦ, καὶ ἂν ἐντεῦθεν ζημιῶται ὁ γείτων ἢ ἄλλος, ἐκτὸς μόνον, ἐὰν κωλύηται ἐκ δικαιώματος δουλείας, ὅπερ ἐκτήσατο καὶ κατ' αὐτοῦ ὁ γείτων, ἢ ἐξ ἄλλου τινος νομίμου περιορισμοῦ. "Ὅθεν, ἐκ τοῦ ὅτι τοιχὸς τις δὲν εἶχε παράθυρον, βλέπον πρὸς τὸ οἰκόπεδον τοῦ γείτονος, δὲν ἔπεται, ὅτι αὗτος ἀπέκτησε δικαίωμα ἀποφατικῆς δουλείας, ὥστε νὰ μὴ δύναται ὁ κύριος τοῦ τοίχου ν' ἀνοίξῃ παράθυρον ἐπὶ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ τοίχου, διότι αἱ τοιαῦται δουλεῖαι, αἱ περιορίζουσαι τὴν κυριότητα τοῦ γείτονος, δὲν ἀποκτῶνται διὰ τεκμηρίων, ἀλλὰ διὰ συμφώνων ἢ διὰ παραγραφῆς· N. 9. Κώδ. (8. 2) N. 8 καὶ 9 Π. (3. 34) Βασ. 6 (58. 7). 109 (1857).

Στοιχεῖον τῆς τακτικῆς παραγραφῆς τῶν δουλειῶν, εἶνε, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ ἡ οἰονεὶ κατοχὴ τοῦ δικαιώματος, ἢ ὑπὸ τῆς προθέσεως τοῦ παραγράψαι συνοδευομένη, ἐπὶ δὲ ἀρνητικῆς δουλείας (οἷα εἶνε ἡ τοῦ μὴ ἐπισκιάσαι τὸ φῶς τῆς παρακειμένης οἰκίας), ἢ ἐξωτερικῇ σχέσει, ἣτις ἀποτελεῖ τὴν οἰονεὶ κατοχὴν, δὲν ἀποκτᾶται διὰ μόνης τῆς περιστάσεως, ὅτι ὁ κύριος τοῦ γηπέδου τοῦ παρακειμένου εἰς τὴν οἰκίαν, περὶ τοῦ φωτὸς τῆς ὁποίας πρόκειται, συνέπεσε τυχαίως νὰ παραλείψῃ ὅ,τι, ἂν ὑφίστατο ἡ δουλεία, ὑποχρεοῦτο νὰ μὴ ἐνεργήσῃ, ἀλλ' ἀπαιτεῖται νὰ ὑποχρεωθῇ ὁπωσδήποτε, εἴτε δι' ὕληκῆς, εἴτε διὰ νομικῆς πράξεως εἰς τὴν παράλειψιν τῆς ἐνεργείας ταύτης, διότι τότε μόνον παύει νὰ ᾔνε τυχαία ἢ περὶ ἧς ὁ λόγος

παράλειψις καὶ γεννᾶται ἢ μετὰ προθέσεως κατοχὴ τοῦ ἀντιστοίχου δικαιώματος. "Οθεν, ὁ ἀνεγείρας πρὸ 40 ἐτῶν οἰκίαν καὶ ἀνοίξας παράθυρον εἰς τὸ ἀμέσως παρακείμενον οἰκόπεδον τοῦ γείτονος, ἐνήργησε μὲν τοῦτο δικαίωματι κυριότητος, καθ' οὗ οὐδὲν πρόσκομμα ἡδύνατο νὰ φέρῃ ὁ γείτων, ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν ἔπεται, ὅτι διὰ τῶν πράξεων τούτων ἀπέκτησε δικαίωμα δουλείας ἐπὶ τοῦ οἰκοπέδου τοῦ γείτονος, ὅπερ δὲν ἀποκτᾶται εἰμὴ μόνον κατὰ τοὺς ἐκτεθέντας τρόπους. Ἡ δὲ διάταξις τοῦ Ζήνωνος, ὡς ἀφορῶσα εἰς μέτρα ἀστυνομικὰ περὶ οἰκοδομῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀνήκει εἰς τὸ δημόσιον δίκαιον καὶ ἐπομένως δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς λαβοῦσα νόμου ἰσχύν, δυνάμει τοῦ ἀπὸ 23 Φεβρουαρίου 1835 Β. Δ., καθ' ὃ μόνον οἱ ἀστικοὶ νόμοι, δηλ. οἱ εἰς τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον ἀφορῶντες νόμοι τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, οἱ ἐν τῇ Ἑξαβίβλῳ περιεχόμενοι, θέλουσιν ἰσχύει, τοῦτο δὲ προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ σκοποῦ τῶν διαφόρων ἐνεργείᾳ διαταγμάτων περὶ ἀνεγέρσεως οἰκοδομῶν, εἴτε εἰς νέας πόλεις, εἴτε εἰς τὰς ἤδη ὑπαρχούσας, ἐν οἷς ὑφίστανται κατὰ τοῦτο ὅλως ἀντιφατικαὶ διατάξεις ὡς πρὸς ἐκείνας τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων.

291 (1849) 48 (1850).

Δὲν ἔχουσι ἰσχύν παρ' ἡμῖν αἱ διατάξεις τοῦ Ρωμαϊκοῦ καὶ Βυζαντινοῦ νόμου περὶ ἀποστάσεως τῶν οἰκοδομῶν ἀπ' ἀλλήλων, καθὼς ἔχουσι χαρακτηριστικῶς ὅλως ἀστυνομικόν, συμφώνως πρὸς τὰς τότε γειτονικὰς σχέσεις. Ἐπομένως, ἡ κατασκευὴ καὶ τήρησις παραθύρων καὶ θυρῶν ἐπὶ ἰδιοκτητοῦ τοίχου, ὅπωςδὴποτε προσεγγίζοντος εἰς τὸ γειτονικὸν κτῆμα, δὲν δύναται νὰ προσκτήσῃ δικαίωμα δουλείας ἐπὶ τοῦ κτήματος τούτου, διότι τὰ ἀνοίγματα ταῦτα δὲν γίνονται κατὰ παράθασιν νόμων ὡς πρὸς τὴν τηρητέαν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ γειτονικοῦ κτήματος, ἀλλ' εἶνε δικαίωμα τοῦ ἔχοντος τὰς θύρας καὶ τὰ παράθυρα, ἐκ τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας τῆς οἰκίας του ἀπορρέον. "Οθεν, καὶ τὸ δικαίωμα τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὸ τοῦ γείτονος πρὸς ἀνύψωσιν τοῦ ἰδιοκτητοῦ τοίχου τῆς παρακείμενης οἰκίας του, τὸ ἀπορρέον ἐπίσης ἐκ τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας του, καὶ ἂν ἐντεῦθεν παρακωλύηται τὸ φῶς καὶ ἡ ἀποψις τῆς οἰκίας τοῦ πρώτου, ἐκτὸς ἂν οὗτος ἀπέκτησεν ὅπωςδὴποτε κατὰ τῆς γειτονικῆς οἰκίας τὴν ἀρνητικὴν δουλείαν *altius non tollendi* ἢ *ne luminibus officiatur*, ἐφ' οὗ γεγονότος δεόν ρητῶς νὰ στη-

ρίζηται ἡ ἀγωγή.

67 (1876).

Κατὰ τὰς περὶ δουλειῶν διατάξεις τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου (Ν. 4 Π. 8. 2, Ν. 6 § 1 Π. 8. 5, Ν. 15 § 1 Π. 8. 1 Σχολ. λ' ὑπὸ τὸν νόμον 6' Βασιλ. 58. 7 καὶ Συνόψεως Βασιλικῶν σελ. 484), ἡ δουλεία παρθύρων (*servitus luminum* ἢ *ne luminibus officia-*), περιεχόμενον τῆς ὁποίας εἶνε αὐτὸ τὸ δικαίωμα τοῦ ἀνοίγειν καὶ ἔχειν παράθυρα ἐπὶ τοῦ ἰδίου ἢ τοῦ κοινοῦ τοίχου, καὶ συνεπῶς ἡ ὑποχρέωσις τοῦ κυρίου τοῦ δουλεύοντος κτηματος τοῦ ἀνεχθῆναι τὴν ἐπέμβασιν ταύτην εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν του, εἶνε, ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεώς της, δουλεία θετική, δυναμένη καὶ διὰ χρησικτησίας νὰ κτηθῇ. Κατὰ δὲ τὰς περὶ οἰονεὶ νομῆς ἀρχὰς τοῦ Ρ. Δικαίου, ἡ πρὸς χρησικτησίαν νομὴ ἐπὶ τοιαύτης δουλείας ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ γεγονότος, τοῦ συνιστῶντος τὸ περιεχόμενον αὐτῆς, ἥτοι ἀπὸ τῆς ἀνοίξεως τῶν παρθύρων ὑπὸ τοῦ ἐνασκοῦντος τὴν νομὴν.

157 (1892).

§ 10

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 17 τοῦ περὶ προσθήκης εἰς τὸ σχέδιον τῆς πόλεως Ἀθηνῶν Β. Δ. τῆς 12 Νοεμβρίου 1836, δι' ἧς ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας νὰ διευθύνωσι τὰ ἐπὶ τῆς στέγης τῶν οἰκιῶν των ὁμβρία ὕδατα εἰς τὰ γειτονικά γήπεδα, ἢ νὰ διαχετεύωσι ταῦτα ἐπὶ τῶν δημοσίων ὁδῶν, φέρει ἀστυνομικὸν χαρακτῆρα καὶ ἐπομένως εἶνε δημοσίας τάξεως, ὅθεν οὐ μόνον πᾶν τυχὸν προϋπάρχουσα κατάστασις γειτονικῶν κτημάτων ὥφειλε κατὰ τοῦτο νὰ μεταβληθῇ, συμμορφουμένη τῷ νόμῳ, ἀλλὰ καὶ ἡ δικτῆρησις αὐτῆς οὐδὲν προσδίδει τῷ ἰδιοκτήτῃ δικαίωμα, ἐπομένως οὔτε διὰ παραγραφῆς νὰ ἀποκτηθῇ τοιοῦτον δικαίωμα δύναται, οὔτε διὰ συμφωνίας, καταργηθεῖσιν τῶν ἀντιστοίχων διατάξεων τῶν Ρωμαϊκῶν νόμων, τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν δουλείαν τοῦ σταλαγμοῦ ἢ τῶν κρουνῶν.

234 (1881).

Ἡ ἐν ἄρθρῳ 17 τοῦ Β. Δ. τῆς 12 Νοεμβρίου 1836 περὶ προσθήκης εἰς τὸ διάταγμα περὶ σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν διάταξις ἔχουσα : «εἰς οὐδὲνα εἶνε συγχωρημένον νὰ διευθύνῃ τὰ νερὰ τῆς βροχῆς ἀπὸ τὴν σκέπην τῆς οἰκίας του εἰς τὸ γειτονικόν του γήπεδον», δὲν εἶνε δημοσίας τάξεως, ἀφορῶσα μόνον εἰς τὸσυμφῆρον τοῦ γείτονος,

ὥστε δύναται νὰ γείνη συμφωνία καὶ περὶ τοῦ ἐναντίου.

31 (1879) 122 (1885).

Καὶ διὰ χρησικτησίας δύναται ν' ἀποκτηθῇ δουλεία σταλαγμῶν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 17 τοῦ Β. Δ. τῆς 12 Νοεμβρίου 1836 περὶ προσθήκης εἰς τὸ περὶ σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν διάταγμα, μὴ οὔσης δημοσίας τάξεως καὶ συνεπῶς μὴ καταργησάσης τὰς διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου περὶ δουλειῶν σταλαγμοῦ.

122 (1885).

Ἐπὶ δουλείας σταλαγμῶν, δὲν εἶνε, κατὰ νόμον, ἀναγκαῖον οἱ σταλαγμοὶ νὰ πίπτωσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἀλλὰ δύναται καὶ ἐπὶ τῆς οἰκίας νὰ ἐπιπίπτωσιν, ἀρκεῖ μόνον νὰ μὴ ἀποφράζηται τὸ μέρος ἔνθεν πίπτουσι, καί, προκειμένου περὶ τῆς πτώσεως αὐτῶν ἀπὸ τῆς στέγης, νὰ μὴ οἰκοδομήσῃ ὁ γείτων ὑπεράνω τοῦ ὕψους τῆς οἰκίας ἔνθεν οἱ σταλαγμοί· ἀλλὰ δὲν ἐπεταὶ ἐκ τούτου, ὅτι δὲν δύναται νὰ οἰκοδομήσῃ καὶ μέχρι τῆς παρειᾶς, χωρὶς νὰ περιορίζηται ἡ τῶν σταλαγμῶν δουλεία· Ν. 20 Π. (8. 2).

122 (1885).

§ 11

Ἐὰν προεχουσῶν δοκῶν δὲν ἦνε κατασκευασμένος ἐξώστης, διὰ μόνης τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν ἄνευ ἐξώστου δὲν δύναται νὰ γείνη χρησις τοιούτου, καὶ ἐπομένως δὲν δύναται διὰ χρονίας νομῆς ν' ἀποκτηθῇ δικαίωμα δουλείας ἐξώστου (Ν. 20 πρ. Π. 8. 2). 67 (1876).

§ 12

Αἱ δουλεῖαι οὐδέποτε ἀποκτῶνται σιωπηρῶς, ἀλλ' ἢ διὰ συμβάσεως, ἢ διὰ διαθήκης, ἢ διὰ παραγραφῆς, ἢ συνεπείᾳ διατάξεως τοῦ νόμου ἢ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως.

9 (1874).

Καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι πρὸς ἀπόκτησιν δουλείας ἐν γένει ἀπαιτεῖται παράδοσις ἢ ἄλλη ἰσοδύναμος πρᾶξις, δὲν εἶνε δυνατὴ τριαύτη παράδοσις ἐπὶ τῆς ἀρνητικῆς δουλείας νὰ μὴ πράξῃ τι ὁ γείτων, ὅθεν αὕτη ἀποκτᾶται διὰ μόνης τῆς συμβάσεως.

61 (1858).

Κατὰ τὸν Ν. 1 Κωδ. (3. 34), διὰ τῆς μακροχρονίου χρήσεως ἀποκτᾶ τις δικαίωμα δουλείας, ἐὰν δὲν κατέχῃ βίαν, λάθρα ἢ κατὰ παράκλησιν, μακροχρόνιος δὲ χρήσις εἶνε ἡ τριακονταετής. 39 (1848).

Κατὰ τὸν Ν. 10 Π. (8, 5) καὶ Ν. 1 § 23 Π. (39. 3), διὰ τῆς

χρονίας, ἤτοι τῆς δεκαετοῦς χρήσεως τοῦ τῆς δουλείας δικαιώματος, ἀποκτᾶται δουλεία, χωρὶς ν' ἀπαιτῆται περὶ αὐτῆς τίτλος, ἀρκεῖ ἡ χρῆσις τοῦ τοιοῦτου δικαιώματος νὰ μὴ ἐγένετο βία, λάθρα ἢ πα-
ρακλήσει, ὁ δὲ Ν. 12 Βασ. (50. 11) ἀναφέρει περὶ τοῦ ἀπαιτουμέ-
νου χρονικοῦ διαστήματος τῆς δεκαετίας, καθ' ὃ ἀποκτᾶται ἡ δουλεία
διὰ τῆς παραγραφῆς καὶ ἰδίως πότε λογίζεται παρὼν ἢ ἀπὼν ἐκεῖνος,
ὃν ἐπιβαρύνει ἢ δὲν βλάπτει ἡ χρῆσις.

90 (1850) 128 (1861) 202 (1864).

Κατὰ τὸν Ν. 25 Πανδ. (8. 6), Ν. 10 Π. (8. 5), πρὸς ἀπόκτη-
σιν δουλείας διὰ χρονίας χρήσεως ἀπαιτεῖται ἀναγκαίως: 1) νομὴ τῆς
δουλείας, ἐνεργουμένη διανοία δικαιώματος 2) διάρκεια τοιαύτης νο-
μῆς ἐλευθέρας τῶν ἐλαττωμάτων βία, λάθρα, κατὰ παράκλησιν,
ἐπὶ 10 ἢ 20 ἔτη. Ἐπομένως, ὅπως ἀποκτηθῇ δικαίωμα δουλείας ἀ-
παιτεῖται ἐκ τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων νὰ προκύπτωσι τὰ ἀνω-
τέρω στοιχεῖα τῆς ἀποκτήσεως τῆς δουλείας. 250 (1863).

Ἐπὶ τῆς διὰ χρησικτησίας ἀποκτήσεως δουλείας, δὲν ἀπαιτεῖται ὡς
ὄρος ἡ παρὰ τοῦ κυρίου τοῦ δουλεύοντος κτήματος γνῶσις τῆς μετὰ
σκοποῦ δουλείας ἐξασκήσεως τῶν ταύτην ἀποτελούντων γεγονότων,
διότι οὐδαμῶς τοιοῦτόν τι ἀναφέρεται ἐν δὲ τῷ Ν. 2 Κωδ. (3. 34)
Βασ. 6' (58. 7) τὸ sciente ἀναφέρεται οὐχὶ ὡς ὄρος, ἀλλὰ διότι,
ὅπως κατὰ τὴν ὠρισμένην περίπτωσιν ἐξετέθησαν τὰ πράγματα, ἡ
ὑπάρξασα τοῦ κυρίου γνῶσις ἐθεωρήθη ὡς ἀρκούσα πρὸς ἀπόδειξιν
τοῦ ἀναγκαίως ἀπαιτουμένου, ὅτι δὲν ἐξησκήθη οἷονεὶ δουλεία, vi,
clam ἢ precario. 401 (1874).

Ἐκ τοῦ ὅτι διήρχετό τις διὰ γηπέδου τρίτου προσώπου, κατ' ἀ-
νοχὴν αὐτοῦ, ἤτοι κατὰ παράκλησιν, δὲν δύναται νὰ χωρήσῃ παρα-
γραφὴ, στηριζομένη εἰς τὴν κατὰ παράκλησιν ἐξάσκησιν τῆς ἐν τῇ
δουλείᾳ περιεχομένης ἐξουσίας ἐπὶ ἀλλοτρίου κτήματος. 72 (1859).

Ἐὰν προσωρινῶς μόνον, ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς τὸ σχέδιον τῆς πό-
λεως, ἀφείθῃ εἰς τοὺς γείτονας ἡ χρῆσις στενωποῦ, δὲν ἀποκτᾶται
δουλεία, διότι διὰ τοῦ προσκαίρου τῆς χρήσεως ἀποκρούεται τὸ ἐκ τῆς
χρήσεως ταύτης παραγόμενον δικαίωμα τῆς ἀξιουμένης πραγματικῆς
δουλείας, ἀφοῦ, κατὰ Ν. 4 Π. (8. 1), τοιαύτη προσωρινὴ δουλεία δὲν
δύναται νὰ συστηθῇ ἰσχυρῶς. 124 (1862).

§ 13

Ἐπὶ τῶν δουλειῶν τῶν ἀγροτικῶν κτημάτων, μόνῃ ἢ ἐπὶ τὸν ὥρι-
σμένον χρόνον ἀχρησία τῆς δουλείας καταργεῖ αὐτήν, χωρὶς ν' ἀπαι-
τῆται χρησικτησία ἐκ μέρους τοῦ κυρίου τοῦ δουλεύοντος κτήματος.
N. 6 Π. (8. 2). 293 (1858).

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν N. 16 Κωδ. (3. 33) N. 13 Κωδ. (3.
34) καὶ § 126 Ἀρμ. (2. 14) συνάγεται, ὅτι καὶ αἱ πραγματικαὶ δου-
λειαὶ παραγράφονται δι' ἀχρησίας ἐτῶν δέκα ἐπὶ παρόντων καὶ εἰκο-
σιν ἐπὶ ἀπόντων, ὁ δὲ N. 19 Π. (8. 6) οὐδὲν ὀρίζει περὶ τοῦ ἀναγ-
καίου πρὸς παραγραφὴν χρόνου. 56 (1871).

Ἐπὶ τῶν διὰ τῆς καταστροφῆς τοῦ πράγματος κωλυομένων ἀγρο-
τικῶν δουλειῶν, ἢ πρὸς ἐπάνοδον τῶν πραγμάτων εἰς τὴν προτέραν
αὐτῶν κατάστασιν ἐντὸς τοῦ χρόνου τῆς δεκαετοῦς παραγραφῆς ἀμέ-
λεια τοῦ δεσπόζοντος, ἐπιφέρει τὴν διὰ παντὸς ἀπώλειαν τοῦ διὰ
τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου τῆς παραγραφῆς ἀποσβεσθέντος δικαιοῦ-
ματος τῆς δουλείας N. 35. Π. (8. 3) καὶ N. 14 Π. (8. 6). Τὴν ἰδέαν
ὁμῶς τῆς ἀμελείας ταύτης ἀποκρούει ἐντελῶς ἡ ὕπαρξις παντὸς κω-
λύματος ἀνεξαρκτήτου τῆς θελήσεως τοῦ δεσπόζοντος. 46 (1863).

Αἱ πραγματικαὶ δουλειαί, καθ' ὅς ὀφείλει τις ν' ἀνεχθῇ ἐπὶ τοῦ
κτηματός του ἐνέργειάν τινα τοῦ δεσπόζοντος παραγράφονται διὰ
τῆς ἐπὶ δεκαετίαν παραλείψεως τῆς ἐνεργείας ἐκείνης, χωρὶς ν' ἀπαι-
τῆται νὰ ἐνεργήσῃ ὁ κύριος τοῦ δουλεύοντος κτήματος πρᾶξιν τινα
ἐναντίον τῆς δουλείας (N. 6 Π. 8. 2). 46 (1863).

Ἐπὶ ἀρνητικῶν δουλειῶν, ἢ πρὸς παραγραφὴν ὠφέλιμος κατοχὴ
ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀπαγορεύσεως, ἥτις γίνεται παρὰ τοῦ
κυρίου τοῦ δεσπόζοντος κτήματος πρὸς τὸν τοῦ δουλεύοντος, ἐπὶ
σκοπῷ ἀμφισβήτησεως τοῦ δικαιώματος τῆς δουλείας.

Ἐπὶ δὲ θετικῶν (τοικῦται δὲ εἰσὶν καὶ αἱ δουλειαὶ τῶν πρᾶθύ-
ρων καὶ τοῦ ἐξώστου), ἡ ὠφέλιμος πρὸς παραγραφὴν κατοχὴ λογι-
ζεται ἀφ' ἧς ἡμέρας ὁ κύριος τοῦ δεσπόζοντος κτήματος ἤρξατο νὰ
ἐνασχῇ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ νόμου τὸ δικαίωμα τῆς δουλείας.

156 (1868).

Ἐκ τοῦ γράμματος καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 42
τοῦ περὶ χερτοσήμου νόμου, ἐν συνδ. πρὸς τὸ ἄρθρ. 2 καὶ τὸ ἐδ. 3
τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ περὶ μεταγραφῆς νόμου, συνάγεται προφανῶς, ὅτι ἡ

δι' αὐτῆς ἐπιβαλλομένη ὑποχρέωσις τῆς συντάξεως συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρώσεως διὰ τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος νομικὰς πράξεις, ἀφορᾷ οὐ μόνον εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς διὰ συμβολαίου μεταβιβάζεται ἡ πλήρης κυριότης ἀκινήτων κτημάτων, ἀλλὰ καὶ ὅταν πρόκηται νὰ γίνῃ δυνάμει συμφωνίας σύστασις πραγματικοῦ δικαιώματος ἐπὶ τοιούτων κτημάτων ἢ καὶ κατάργησις αὐτῶν διὰ παραιτήσεως διότι καὶ αἱ τοιαῦται πράξεις, ἀποτελοῦσαι περιορισμὸν κυριότητος ἢ ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας τῆς, οὐδὲν ἄλλο εἰσὶν ἢ μερικὴ μεταβίβασις καὶ μεταβολὴ εἰς τὴν κατοχὴν αὐτῆς, ὥστε διὰ τῆς ὡς εἴρηται διατάξεως κατηργήθησαν αἱ περὶ σιωπηρᾶς παραιτήσεως πραγματικῆς ἢ προσωπικῆς ἐπὶ ἀκινήτων δουλείας διατάξεις τοῦ Ρωμ. νόμου καὶ ἐπομένως κατ' αὐτὴν καὶ αὐτὴ ἡ παραίτησις ἐπὶ τοιούτων δικαιωμάτων μόνον διὰ ρητῆς πράξεως καὶ διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου πρέπει νὰ γίνηται, ἵνα παραγάγῃ ἐννόμους συνεπειάς· ὅθεν, κατὰ ταῦτα, δὲν δύναται τὸ Δικαστήριον ἐξ ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου νὰ συναγάγῃ τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ ἐν αὐτῷ ὑπάρχουσα δήλωσις τοῦ ὑπογεγραμμένου, δι' ἧς ἐπιτρέπεται τῷ ἀντιδίκῳ νὰ ἐπακουμβήσῃ ἐπὶ τοῦ τοίχου ὠρισμένης πλευρᾶς τῆς οἰκίας του, ἐμφαίνει παραίτησιν του παρ' αὐτοῦ ἀξιουμένου δικαιώματος δουλείας τοῦ νὰ ἔχῃ παράθυρα ἐπὶ τοῦ τοίχου τῆς πλευρᾶς ταύτης καὶ νὰ ἐκπέμπῃ ἐκ τῆς στέγης τῆς οἰκίας του τὰ ὄμβρια ὕδατα ἐπὶ τοῦ οἰκοπέδου τοῦ ἀντιδίκου, χωρὶς νὰ δύναται οὗτος νὰ κλείσῃ τὰ παράθυρα ταῦτα ἢ νὰ καταστρέψῃ τὸ ἐξέχον μέρος τῆς στέγης τῆς οἰκίας του, δι' οὗ ἐκπέμπονται τὰ ὕδατα.

327 (1878) 31 (1879).

§ 14

Προκειμένου περὶ ἀρνητικῆς δουλείας, ἀγωγή δύναται νὰ ἐγερθῇ καὶ ἂν τὸ ἔργον, δι' οὗ ἀπεκτήθῃ ἡ δουλεία ἀπεπερατώθῃ· Ν. 2 Π. (8. 5).

182 (1847).

Ὁ ἀποκτήσας τὴν οἶονεὶ νομὴν τοῦ δικαιώματος, ὅπως καταρρέωσι τὰ ὄμβρια ὕδατα τῆς στέγης του ἐπὶ τοῦ κτήματος τοῦ ἀντιδίκου οὐδαμῶς διαταράττει τὴν νομὴν αὐτοῦ καὶ δὲν χωρεῖ ἡ σχετικὴ περὶ νομῆς ἀγωγή· ἂν δὲ οὗτος νομίζῃ, ὅτι περιορίζεται ἐκ τούτου ἡ ἐλευθερία τοῦ κτήματός του καὶ ὅτι εἶνε τοῦτο ἐλεύθερον δουλείας, δύναται νὰ ἐγείρῃ τὴν ἀποφατικὴν περὶ δουλείας ἀγωγήν. 293 (1860).

Κατὰ τὸν νόμον 3 § 5 Πανδ. (43. 19), ἡ περὶ διαταράξεως τῆς χρήσεως οἴου ἀγωγή ἀρμόζει κατὰ παντὸς διαταράττοντος τὴν τῆς δουλείας ταύτης ἐξάσκησιν, μὴδὲ τοῦ ἰδιοκτῆτου τοῦ δουλεύοντος κτήματος ἐξαιρουμένου. 99 (1862).

Ὅπως ἔχη τις παράγγελμα ἢ ἀγωγήν περὶ νομῆς τῆς διοχετεύσεως ὕδατος καὶ πρὸς ἐπανόρθωσιν τῆς γενομένης εἰς τὸ ὕδωρ βλάβης, καθὼς καὶ εἰς ἀποζημιώσιν διὰ τὴν στέρησιν τῆς χρήσεως τοῦ ὕδατος, δεῖον νὰ θεωρηθῇ, ὅτι οὗτος ἢ ὁ δικαιοπάρσχός του εἶχε τὴν τῆς καλῆς πίστεως χρῆσιν τοῦ ὕδατος τούτου. 117 (1851).

Κατὰ τὸν νόμον 1 § 31 Π. (43. 20), ὁ ἐγείρων τὸ εἰδικὸν παράγγελμα περὶ καθημερινοῦ ἢ θερινοῦ ὕδατος ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ, ὅτι, εἰ μὲν περὶ καθημερινοῦ ὕδατος πρόκειται, εἶχε τὴν χρῆσιν κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος, εἰ δὲ περὶ θερινοῦ, κατὰ τὸ προηγούμενον θέρος. Τὸ παράγγελμα δὲ τοῦτο δίδεται οὐ μόνον χάριν δουλείας πραγματικῆς, ἀλλὰ καὶ προσωπικῆς (N. 1 § 11 καὶ N. 3 πρ. Π. 43. 20). ἐν γένει δὲ συγχωρεῖται τῷ ἐνασκούντι τὴν χρῆσιν ὕδατος, ὡς ἴδιον δικαίωμα (N. 1 § 10 καὶ 19 Π. 43. 20). 101 (1876).

Τῆς ἀρνητικῆς ἀγωγῆς (actio negatoria), ἀναγκαῖαν προϋπόθεσιν ἐχούσης τὴν κυριότητα τοῦ ἐνάγοντος ἐπὶ τοῦ κτήματος, οὗτινος διεκδικεῖται δι' αὐτῆς ἡ ἐλευθερία (N. 2 πρ. Π. 8. 5), ἔπεται, ὅτι ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς ἀγωγῆς δὲν ἀρκεῖ ν' ἀναφέρηται ἀπλῶς, ὅτι ὁ ἐνάγων εἶνε κύριος τοῦ κτήματος, ἀλλὰ πρέπει, κατὰ τὸ ἄρθρ. 533 Πολ. Δικ., ν' ἀναφέρονται καὶ τὰ τὴν κτῆσιν τοῦ δικαιώματος τῆς κυριότητος ἀπαρτίζοντα περιστατικά, ἥτοι τίνι τρόπῳ ὁ ἐνάγων ἐγένετο κύριος τοῦ κτήματος. Δὲν ἀναπληροῦσι δὲ τὰς ἐλλείψεις ταύτας τῆς ἀγωγῆς αἱ ἐν ἄλλαις δίκαις ὁμολογίαι τοῦ ἐναγομένου, ὅτι τὸ κτῆμα ἀνήκει κατὰ κυριότητα εἰς τὸν ἐνάγοντα. 307 (1893).

ΔΟΥΛΕΙΑΙ (ΠΡΟΣΩΠΙΚΑΙ)

Περὶ 2 ψις.

- § 1. Ἐπικαρπία.
- § 2. Οἶονεὶ ἐπικαρπία.
- § 3. Ἀσφάλεια ἐπὶ ἐπικαρπίας.
- § 4. Χρῆσις.

§ 1

Ὅταν τις μεταβιβάσῃ τὴν κυριότητα κτήματός τινος εἰς πρόσωπόν τι ὑπὸ τὸ βάρος δουλείας ἐπικαρπίας ὑπὲρ ἑτέρου ὠρισμένου προσώπου καὶ οὐχὶ ὑπὲρ ἑαυτοῦ (τοῦ ἀπολαμβάνοντος τὸ κτῆμα), οὗτος θεωρεῖται ὡς ἀπεκδυθεὶς ἐντελῶς, εἰς τρόπον ὥστε, ἂν τὸ βάρος τῆς δουλείας ταύτης μείνῃ ἀπραγματοποιήτον ὅπωςδήποτε ὑπὲρ τοῦ ὠρισμένου προσώπου, ὁ νέος κύριος τοῦ κτήματος ἀποκτᾷ καὶ τὴν ἐπικαρπίαν, ἥγουν ἀποκτᾷ πλήρη καὶ ἐλευθέραν ἀπὸ τῆς δουλείας τὴν κυριότητα. Ν. 4 Πανδ. (7.6.) 4 Βασ. (16.6). 7(1866).

§ 2

Οἶονεὶ ἐπικαρπία εἶνε ἡ τῆς ἀπαιτήσεως ἐπικαρπία 3. Πανδ. 7. 5), ἐπὶ τῆς οἶονεὶ δὲ ἐπικαρπίας κύριος τῶν εἰς τὴν ἐπικαρπίαν δοθέντων πραγμάτων γίνεται ὁ ἐπικαρπωτής, ὀφείλων μόνον ν' ἀποδώσῃ, κατὰ τὴν λήξιν τῆς ἐπικαρπίας, ἴσῃν τῇ τῶν ληφθέντων πραγμάτων ἀξίαν (Ν. 7 Π. 7. 5 Ν. 1 πρ. § 7 Π. 7. 9). ἐπομένως, καθὼς τοιοῦτος, δύναται καὶ τὰς ἐκ τῆς οἶονεὶ ἐπικαρπίας πηγαζούσας ἀγωγὰς νὰ ἐγείρῃ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι κατὰ τῶν ὀφειλετῶν τῆς εἰς ἐπικαρπίαν δοθείσης ἀπαιτήσεως. Ἡ δὲ ἀσφάλεια, ἣν ὀφείλει νὰ δώσῃ ὁ οἶονεὶ ἐπικαρπωτής, δὲν εἶναι προσὸν ἀναγκαῖον εἰς ἀπόκτησιν τοῦ τῆς ἐπικαρπίας δικαίου, ἄνευ τοῦ ὁποίου νὰ μὴ θεωρῇται ἀποκτηθὲν τὸ δικαίωμα τοῦτο παρὰ τοῦ ἐπικαρπωτοῦ, ἀλλ' εἶνε ἀπλῶς μέσον ἐξασφαλιστικὸν τῶν δικαιωμάτων τοῦ προσώπου, εἰς ὃ μέλλει νὰ μεταβιβάσῃ μετὰ τὴν λήξιν αὐτῆς ἡ ἐπικαρπία, ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ Ν. 5 § 1 Π. (7. 5) καὶ Ν. 7 πρ. Π. (7. 9). Ἡ δὲ διάταξις τοῦ Κώδ. (3. 33), ὀρίζουσα, ὅτι καὶ ἀπαλλαγέντος τυχὸν διὰ διαθήκης τοῦ οἶονεὶ ἐπικαρπωτοῦ τῆς ὑποχρεώσεως τῆς χορηγήσεως ἀσφαλείας, οὐχ ἡττον ὀφείλεται ἀσφάλεια, δὲν ἀναιρεῖ τ' ἀνωτέρω.

239 (1851).

Ὁ ἔχων δικαίωμα ἐπικαρπίας ἐπὶ τινος χρηματικῆς ἀπαιτήσεως εἶνε ὁ καθ' ἑαυτὸ δικαιούχος τῆς ἀπαιτήσεως ταύτης, ὑποχρεούμενος μόνον, μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἐπικαρπίας, ν' ἀποδώσῃ ἴσῃν χρηματικὴν ποσότητα. Ἐντεῦθεν ἔπεται, ὅτι δυνάμενου τούτου νὰ ἐπιδιώξῃ δι' ἀγωγῆς τὴν ἐξόφλησιν αὐτῆς, δύνανται καὶ οἱ δανεισταὶ

αὐτοῦ νὰ κατὰσχωσι ταύτην πρὸ τῆς λήξεως τῆς ἐπικαρπίας.

98 (1856).

Ἡ ἐπικαρπία ἀπαιτήσεως (π. χ. μετοχῶν Τραπέζης) εἶνε ἰσχυρὰ (N. 3 καὶ 4 Π. 7. 5)· εἶνε δὲ ὑποχρεωτικὴ ἢ τεικύτη σύμβαισις ἐπικαρπίας διὰ τε τὸν συστήσαντα τὴν ἐπικαρπίαν ὡς καὶ διὰ τὸν δανειστήν, εἰς ὃν μεταγενεστέρως ἐδόθη ἡ αὐτὴ ἀπαίτησις (αἱ μετοχαί) παρὰ αὐτοῦ τοῦ συστήσαντος τὴν ἐπικαρπίαν, καὶ ὅστις δανειστής, ἀπόντος τοῦ ἐπικαρπωτοῦ, ἐπέχει θέσιν ὀφειλέτου, καθὼς κτησάμενος ἀπαίτησιν ὑπὸ ἐπικαρπίαν διατελοῦσαν, διότι τῆς ἐνεχυρίσεως προηγεῖται ἡ ἐπικαρπία, ὡς προγενέστερον ἐμπράγματον δικαίωμα.

115 (1885).

3

Ὁ καρπωτὴς ὀφείλει νὰ χορηγήσῃ ἀσφάλειαν πρὸς τὸν ψιλὸν κύριον οὐ μόνον περὶ τῆς καλῆς χρήσεως τοῦ πράγματος, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς ἀποδόσεως αὐτοῦ κατὰ τὴν λήξιν τῆς ἐπικαρπίας N. 1 καὶ 2 Βασ. (16. 9) N. 1—6 Π. (7. 9.). Τὸ δὲ ποσὸν τῆς χορηγητέας ἀσφαλείας καταλείπει ὁ νόμος εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, ἐκτιμῶντος συγκεκριμένως τὰ πράγματα, διὸ οὐδ' ἡ περὶ ἀποδόσεως τοῦ πράγματος ἀσφάλεια ἔσται ἀναγκαίως ἴση τῇ ἀξίᾳ αὐτοῦ.

302 (1884).

Ὁ νόμος δέχεται δοτέαν ἐγγύησιν ἐκ μέρους τοῦ ἐπικαρπωτοῦ πρὸς τὸν ψιλὸν κύριον διὰ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ πράγματος ἐν καλῇ καταστάσει ὡς καὶ διὰ τὴν καλὴν χρῆσιν αὐτοῦ N. 1 πρ. καὶ N. 11 Π. (7. 9) Βασ. 60 (B. 16) N. 9 § 1 καὶ 2 Π. (7. 9). Περὶ δὲ τῆς δοτέας ἐγγυήσεως διατάσσεται ἀπόδειξις περὶ τῆς ἀξίας καὶ τῶν εἰσοδημάτων τοῦ κτήματος, ὅπως ληφθῶσι ταῦτα ὡς μέτρον (ὑναμένων τούτων νὰ καταστραφῶσιν ἐντελῶς ὡς ἐὰν ὁ ἐπικαρπωτὴς δὲν προέλαβε τὴν διὰ παραγραφῆς ἀπώλειαν τῆς κυριότητος)· ἡ δὲ ἀπόδειξις δεόν νὰ περιλάβῃ τὴν ἀξίαν τῶν κτημάτων, οὐχὶ κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς ἐπικαρπίας, ἀλλὰ κατὰ τὴν αἴτησιν τῆς ἐγγυήσεως, διότι διὰ τὴν ἑκτοτε βλάβην ἐνέχεται ὁ δοὺς ἐγγύησιν, οὐχὶ δὲ διὰ τὴν προγενεστέρως ἐπελθοῦσαν, ἐνδεχομένην ἕνεκα γεγονότων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς του.

37 (1886).

§ 4

Κατὰ τὸν N. 8 Π. (7. 8) Βασ. 8 (16. 8), ὁ ἀπολαύων δουλείας

χρήσεως οίκιας τινος, δύναται μὲν νὰ κατοικῇ ἐν αὐτῇ, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ τὴν ἐκμισθώσῃ ἢ νὰ ἐκποιήσῃ τὸ τῆς χρήσεως δικαίωμα τοῦ. Ἐπομένως, προκειμένου περὶ διαδίκων, ἐχόντων δικαίωμα κοινῆς χρήσεως οίκιας, δὲν δύναται νὰ διαταχθῇ ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου ἡ ἐκπλειστηρίασις τῆς χρήσεως ταύτης, ὅπως λαμβάνῃ ἕκαστος τῶν κοινωνῶν κατὰ μῆνα παρὰ τοῦ ὑπερθεματιστοῦ, εἰς ὃν ἤθελε κατακυρωθῇ ἡ χρῆσις τῆς οίκιας, μέρος τοῦ ἐκπλειστηριάσματος. 9 (1854).

ΔΩΡΕΑ (ΑΙΤΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥ)

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ψ Ι Σ.

- § 1. Προϋπόθεσις τῆς αἰτίας θανάτου δωρεᾶς.
- § 2. Διατυπώσεις.
- § 3. Παράδοσις τοῦ δωρουμένου πράγματος.
- § 4. Ἀποδοχὴ τῆς δωρεᾶς.
- § 5. Παραίτησις τοῦ περὶ ἀνακλήσεως δικαιώματος.
- § 6. Σιωπηρὰ ἀνάκλησις τῆς δωρεᾶς.

§ 1

Ἡ αἰτία θανάτου δωρεὰ οὐδόλως ὑποθέτει ἀναγκασίως κίνδυνον ἢ ἄλλην δεινὴν περίστασιν τοῦ δωρητοῦ, διότι δωρεῖται τις αἰτία θανάτου καὶ «μηδενὸς ἐπηρητημένου φόβου», διὰ μόνην ἐλπίδα φυσικοῦ θανάτου. Ἀρμ. § 5. (Γ. α). 384 (1855).

§ 2

Ἡ δωρεὰ αἰτία θανάτου εἶνε εἶδος δωρεᾶς ἐν γένει Ἀρμ. 2 (Γ. α), κατὰ δὲ τὴν 59 Νεαρὰν τοῦ αὐτοκράτορος Λέοντος, ἡ δωρεὰ ἐν γένει, καὶ ἂν ὑπερβάλῃ τὰ 500 νομίσματα (8,000 δραχμὰς περίπου) ἑγγράφος οὔσα, ἰσχυρὰ διαμένει ὅθεν, ἡ περὶ κινητῶν αἰτία θανάτου δωρεὰ ἰσχύει σήμερον, καὶ ἂν γείνη δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου. 384 (1855).

Οὐδαμῶς ὀρίζει ὁ νόμος, ὅτι ἐπὶ τῆς αἰτίας θανάτου δωρεᾶς ἀπαιτεῖται ἐπὶ ποινῇ ἀκορότητας ὁ τύπος τῶν κωδικέλλων (ἡ ἐνώπιον 5 μαρτύρων κατάρτισις), ἀλλ' ἀπλῶς παρέχει εἰς τὸν δι' αἰτίαν θανάτου δωρεῖσθαι βουλόμενον τὴν ἐξουσίαν νὰ τηρήσῃ ἢ τὸν τύπον τῶν

μεταξύ ζώντων δωρεῶν ἐν γένει ἢ τὸν τύπον τῶν κωδικέλλων· Π. (7. 57) Νεαρά 87, Βασ. 48 καὶ 49 (47. 3) Ν. 4 Κώδ. (8. 57).

384 (1855) 77 (1857).

Ὅπως δωρεὰ τις αἰτίᾳ θανάτου ἰσχύει ὡς κληροδοσία, δέον, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ἰουστινιανοῦ, νὰ ᾔηε συντεταγμένη κατὰ τύπον ὀρισμένον, ὁμοιον πρὸς τὰς περὶ κληροδοσιῶν διατυπώσεις. 268 (1867).

§ 3

Δωρεὰ αἰτίᾳ θανάτου δὲν ἰσχύει μετὰ τὸν θάνατον τοῦ δωρητοῦ, εἰμή, ἐὰν ζῶν οὗτος παραδώσῃ τὸ δωρούμενον εἰς τὸν δωρεοδόχον. Κατὰ δὲ τὸν νόμον, ἡ παράδοσις ὑποτίθεται γενομένη, ὅταν ὁ δωρητής, δωρήσας τὸ κτῆμα, διετήρησε τὴν ἐπικαρπίαν αὐτοῦ δι' αὐτόν· οὐχὶ ὁμως καὶ ὅταν διὰ τοῦ δωρητηρίου ἐπεφυλάχτο αὐτῷ ἐφ' ὅρου ζωῆς του τὴν τε διαχείρισιν καὶ τὴν διάθεσιν τοῦ δωρουμένου πράγματος, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν μεταβιβάζεται ἡ κατοχή. 268 (1867).

§ 4

Δηλωθείσης, κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου, τῆς θελήσεως τοῦ δωρεοδότου περὶ τῆς γενομένης παρ' αὐτοῦ ἔνεκα θανάτου δωρεᾶς, ἀρκεῖ πρὸς τελειοποίησιν αὐτῆς, καὶ ἂν ἐλλείπῃ ἡ ρητὴ ἀποδοχὴ ἐκ μέρους τοῦ δωρεοδόχου, ἡ παρὰ τοῦ δωρητοῦ πρὸ τῆς ἀποθιώσεώς του παράδοσις, ἢ ἡ παρὰχώρησις τοῦ ἀντικειμένου τῆς δωρεᾶς εἰς τὸν δωρεοδόχον, ὡς ἐμφαίνουσα τὴν σιωπηρὰν τούτου ἀποδοχὴν καὶ συναίνεσιν, ταυτιζομένην ἐντελῶς πρὸς ρητὴν ἀποδοχὴν καὶ συναίνεσιν, ἢ δὲ παράδοσις, ἢ τὰ πραγματικὰ γεγονότα, δι' ὧν αὕτη ἐκτελεῖται, δύνανται, κατὰ τὰς περιστάσεις, ν' ἀποδειχθῶσι διὰ μαρτύρων, ἐάν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας, δὲν ᾔηε δυνατὴ ἡ δι' ἐγγράφων ἀπόδειξις. 39 (1862).

Ὅπως ᾔηε ἰσχυρὰ ἡ δι' αἰτίαν θανάτου γενομένη δωρεὰ ὡς τοιαύτη, ἤγουν ὡς σύμβασις, ἀπαιτεῖται, ὡς ἐπὶ παντὸς συναλλάγματος, ὁ δωρεοδόχος ν' ἀποδεχθῇ τὴν δωρεὰν πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ δωρεοδότου, ἵνα συμπέσωσιν οὕτως αἱ ἀμοιβαῖαι συναινέσεις, αἱ μόναι τὸ συνάλλαγμα τελειοποιῶσαι καὶ καταρτίζουσιν, ἢ τοῦλάχιστον νὰ παραχωρηθῇ τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς εἰς τὸν δωρεοδόχον παρὰ τοῦ

δωρεοδότου πρὸ τῆς ἀποθιώσεώς τούτου, ὥστε ἐκ τῆς παραδόσεως τοῦ δωρηθέντος πράγματος νὰ ἐξάγῃται ἡ ἀποδοχὴ τῆς δωρεᾶς· καὶ δύναται μὲν ἡ δωρεὰ αἰτία θανάτου νὰ ἰσχύσῃ καὶ ὡς κληροδότημα, ἀλλὰ τότε πρέπει τὸ συνιστὸν αὐτὴν ἔγγραφον νὰ φέρῃ ὅλους τοὺς διὰ τὰς πράξεις τῆς τελευταίας βουλήσεως ἀπαιτούμενους τύπους.

293 (1866).

Ἡ ἕνεκα θανάτου δωρεὰ εἶνε συνάλλαγμα, πρὸς καταρτισμὸν τοῦ οἰοῦντος δέον νὰ συντρέξῃ ἐκατέρου τῶν συναλλαττομένων μερῶν ἡ θέλησις, ἥτοι ἡ προσφορὰ παρὰ τοῦ δωρητοῦ, παρὰ δὲ τοῦ δωρεοδόχου ἡ ἀποδοχὴ· προκειμένου δὲ περὶ δωρεᾶς ἀκινήτου αἰτία θανάτου, πρὸς σύστασιν τοῦ συναλλάγματος, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἀφορᾷ εἰς μεταβολὴν περὶ τὴν κατοχὴν ἀκινήτου, ἀπαιτεῖται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον· ἐπομένως καὶ ἡ ἀποδοχὴ δέον διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου νὰ ἐκφρασθῇ, οὐχὶ δὲ σιωπηρῶς διὰ πράξεων, δηλουσῶν ὀφθῆναι αὐτὴν, οἷα ἡ κατάληψις καὶ ἡ νομὴ τῶν λόγῳ δωρεᾶς διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου προσφερομένων ἀκινήτων· καὶ δύναται μὲν περὶ τῆς ἀποδοχῆς νὰ συνταχθῇ μεταγενέστερον τοῦ τῆς προσφορᾶς συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον, εἰς τὸ προγενέστερον τοῦτο ἀναφερόμενον, καὶ οὕτω νὰ ἐκπληρωθῇ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, ἀλλὰ τοῦτο ἐφ' ὅσον ζῇ ὁ δωρητής, διότι ἄλλως λείπει ἡ ἐπὶ συναλλάγματος ἀπαιτούμενη τῶν θελήσεων τῶν μερῶν συνδρομή. Οὐδαμῶς δὲ ἀντίκειται εἰς ταῦτα ὁ Ν. 40 Κωδ. (48. 7) Εἰς. § 1 (2. 7) καὶ Νεαρά 48 ἐν ἀρχῇ, διότι οὐδόλως ἐν αὐτοῖς λέγεται, ὅτι ὁσάκις ἐλλείπη ἐν τῶν κατὰ τοὺς νόμους ἀπαιτούμενων στοιχείων τῆς ἕνεκα θανάτου δωρεᾶς, ὡς ἡ ἀποδοχὴ, αὗται θεωρεῖται εἰσὶν ὡς κληροδοσίαι. ἀλλ' ἐὰν ὑπάρχῃ ἐν κωδικέλλῳ, διαθήκῃ παρακολουθοῦντι, διατεταγμένη δωρεὰ ἕνεκα θανάτου, τότε βεβαίως θεωρητέα αὕτη ὡς κληροδότημα, καίτοι λέγεται τὸ δωρούμενον ὡς ἕνεκα θανάτου δωρούμενον.

30 (1876).

Κατὰ τὸν Ν. 55 Π. (47. 7) Βασ. 54 (52. 1), ὅπως ἦνε ἰσχυρὰ ἡ αἰτία θανάτου δωρεὰ, ἀπαιτεῖται ὁ δωρεοδόχος ν' ἀποδεχθῇ τὴν δωρεὰν πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ δωρεοδόχου, ἵνα καταρτισθῇ οὕτω τὸ τῆς δωρεᾶς συνάλλαγμα.

151 (1874).

Ἡ ἐπελθοῦσα μετὰ τὸν θάνατον τοῦ δωρητοῦ ἀποδοχὴ τοῦ δω-

ρεοδόχου, οὐδόλως τελειοποιεῖ τὸ συνάλλαγμα τῆς ἔνεκα θανάτου δωρεᾶς, μαινωθέν διὰ τοῦ ἐπελθόντος θανάτου τοῦ δωρητοῦ πρὸ τῆς τοῦ δωρεοδόχου ἀποδοχῆς· Ν. 2 § 6 Π. (39. 5). 95 (1880).

§ 5

Ἡ αἰτία θανάτου δωρεὰ δὲν ἀποβάλλει τὸν ἰδιάζοντα αὐτῆς χαρακτῆρα καὶ ἂν ὁ δωρητὴς παραιτηθῇ τοῦ δικαιώματος, ὅπως ἀνακλήσει αὐτὴν ἐκ μεταμελείας, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ ἀμετάκλητον τῆς τοιαύτης δωρεᾶς κῦρος ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐπιβιώσεως τοῦ δωρεοδόχου· Νεαρᾶς 87 κεφ. 1 Βασ. 48 καὶ 49 (47. 3). 384 (1855).

§ 6

Κατὰ τὸν νόμον, ἡ ἔνεκα θανάτου δωρεὰ τοῦ ἀνδρός πρὸς τὴν σύζυγόν του, ὡς πρὸς τὸ μόνιμον κῦρος τῆς καὶ τὰς συνεπείας τῆς κληροδοτήματι ταυτιζομένη, δύναται ν' ἀνακληθῇ ὑπὸ τοῦ ἀνδρός, ἀναλαμβάνοντος τὸ δωρηθὲν καὶ εἰς τὴν σύζυγόν του παραδοθὲν (κινητὸν ἢ ἀκίνητον), πρᾶγμα, ἡ δὲ τοιαύτη ἀνάκλησις δύναται νὰ γείνη διὰ πάσης πράξεως τὴν περὶ αὐτῆς θέλῃσιν τοῦ ἀνδρός ἐμφαινούσης, οἷον δι' ὑποθήκης τοῦ δωρηθέντος πράγματος· Ν. 32 § 3 Π. (24 1) Ν. 5. Π. (34. 4) Ν. 12 Κώδ. (5. 16) Ν. 15—18 Κώδ. (8. 57) § 4 Εἰσγ. (2. 7). 227 (1862) 138 (1880).

Κατὰ τὴν Νεαρὰν 162 κεφ. 1, καὶ ἂν ἐνεχυριάσῃ ἡ ὑποθηκεύση ὁ δωρητὴς τὸ δωρηθὲν ἤδη πρὸς τὴν σύζυγόν του, δὲν συνάγεται ἐκ τῆς ὑποθηκεύσεως ταύτης σκοπὸς ἀνακλήσεως τῆς δωρεᾶς. 37 (1873).

ΔΩΡΕΑ (ΕΝ ΖΩΗ)

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ξ Ι Σ.

- § 1. Σύστασις τῆς δωρεᾶς.
- § 2. Παράδοσις τοῦ δωρηθέντος.
- § 3. Ἀποδοχὴ τῆς δωρεᾶς.
- § 4. Ἀνταποδοτικὴ δωρεά.
- § 5. Ἀποτελέσματα τῆς μεταξὺ ζώντων δωρεᾶς.
- § 6. Ἀνάκλησις τῆς δωρεᾶς λόγῳ ἀχρηστίας.

§ 7. Ἀγωγή περὶ ἀνακλήσεως τῆς δωρεᾶς λόγω ἀχαριστίας.

§ 8. Εὐθύνη τοῦ δωρητοῦ ἔνεκεν ἐκνικήσεως.

§ 9. Δωρεὰ πρὸς ἀγαθοεργὰ καθιδρύματα, κατὰ τὴν Ἰόνιον νομοθεσίαν.

§ 1

Ἡ ὑπόσχεσις δωρεᾶς δέον ν' ἀποδειχθῇ ἐγγράφως, διότι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, πᾶσα δωρεὰ δέον ν' ἀποδεικνύηται διὰ δημοσίου ἐγγράφου. 279 (1858).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, δωρεὰ, ἄνευ διακρίσεως κινητῶν ἢ ἀκινήτων πραγμάτων, μὴ καταρτισθεῖσα διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου εἶνε ἄκυρος. 28 (1860).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, μόνον δι' ἐγκύρου συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου δύναται νὰ γείνη δωρεὰ, τοιοῦτον δ' ἐγγραφον ἀπαιτεῖται καὶ ὅταν ἀντικείμενον τῆς δωρεᾶς ταύτης ᾖ ἐκχώρησις ἀπαιτήσεως. Εἶνε δὲ ἀδιάφορον, ἂν ἡ ἀκυρότης ἀφορᾷ οὐχὶ εἰς τὴν οὐσίαν τῆς πράξεως, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸν τύπον τοῦ ἐγγράφου π. χ. ἔνεκα παραλείψεως μνείας τοῦ ἐπαγγέλλματος καὶ τῆς κατοικίας τῶν συμβαλλομένων (Ὅργ. Δικ. 180)· οὔτε καλύπτεται ἀπέναντι τῶν ἐχόντων συμφέρον νὰ προσβάλωσι τὴν δωρεάν ἢ ἀκυρότης διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ δωρητοῦ καὶ τοῦ δωρεοδόχου ἐκτελέσεως τῆς δωρεᾶς, διότι αἱ διατυπώσεις αὗται δὲν καθιερώθησαν ὑπὲρ τῶν τελευταίων τούτων, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν τρίτων. 215 (1853).

Τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου δὲν περιλαμβάνει ἐκεῖνα τὰ κινητὰ πράγματα, ἅτινα δωροῦνται μεταξὺ προσώπων, συνδεομένων δι' ἠθικῶν λόγων καὶ στενῆς συγγενείας, καὶ διὰ παραδόσεως καὶ λήψεως μεταβιβάζονται ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα. 207 (1869).

Ἐγγραφον δωρεᾶς ἀκινήτου, ἐν Ἑλλάδι κειμένου, συνταχθὲν ἐνώπιον Πρέσβεως, δὲν πληροῖ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, διότι οἱ Πρέσβεις δὲν ἐκπληροῦσι καθήκοντα συμβολαιογραφικά, 388 (1874).

Ἡ ἄφαισις χρέους, ἐλαττωῦσα τὴν περιουσίαν τοῦ πιστωτοῦ καὶ αὐξάνουσα τὴν τοῦ ὀφειλέτου κατὰ τὸ ποτὸν τοῦ ἀφιεμένου χρέους, ἀποτελεῖ, κατὰ νόμον, δωρεάν· Πανδ. Ν. 82 καὶ 115 (50. 17) Ν. 11 (46. 4) Ν. 31 § 1. (39. 6) Βασιλ. Ν. 82 καὶ 115 (2. 3) Ν.

11 (20. 6) καὶ Ν. 31 (47. 3). Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου τοῦ 1836, τὰ μεταξὺ ζώντων ἔγγραφα δωρήσεως, ἄνευ διακρίσεως κινήτων ἢ ἀκινήτων, ἀπαγορεύεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρώσεως νὰ γίνωνται ἄλλως πως, εἰμὴ ἐπιστήμως καὶ ἐνώπιον Συμβολαιογράφου. Συνεπῶς ἡ παραδοχὴ, ὡς ἐγκύρου πρὸς ἀπόδειξιν, ἀναφορᾶς περὶ γενομένης παραιτήσεως ἀπὸ ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως ἀποτελεῖ παραβίασιν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων. 74 (1890).

Μόνον ἀπὸ τῆς συντάξεως τοῦ συμβολαίου, ἐν ᾧ ἀναφέρεται ἡ προγεγονυῖα δωρεά, καθίσταται αὕτη ἰσχυρά, μὴ ὑπάρχοντος προτέρου περὶ αὐτῆς ἐπιστήμου συμβολαίου, ὡς ἀπαιτεῖ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου. 1 (1854).

Ὅταν ὁμολογῇται, ὅτι δὲν ἐγένετο δωρεά, δὲν χωρεῖ τὸ τεκμήριον τοῦ νόμου, ὅτι ἀδωρεῖσθαι δοκεῖ ὁ παραχωρῶν τι, μηδενὸς ἀναγκάζοντος νόμου». 62 (1870).

Τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου ἀπαγορεύει ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος νὰ γείνωνται ἄλλως πως εἰμὴ ἐπιστήμως ἐνώπιον Συμβολαιογράφου μόνον αἱ μεταξὺ ζώντων δωρεαὶ καὶ ὅλα ἐν γένει τὰ συμβόλαια, τὰ μεταβιβάζοντα κυριότητα ἀκινήτων, οὐδαμῶς δὲ διατάσσει καὶ ὅτι ἡ ἐξουσία ἢ ἡ ἐντολὴ, ἣν παρέχει τις εἰς τρίτον, ὅπως πώλησιν ἢ δωρήσιν ἐν ὀνόματι τοῦ τὸ κτήμα του, δεόν νὰ διδῇται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἥτοι ἐπιστήμως ἐνώπιον Συμβολαιογράφου, ἐπομένως ἡ μὲν πρᾶξις, δι' ἧς μεταβιβάζεται ἡ κυριότης δεόν νὰ γείνηται διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἔγγραφου, ἄλλως θεωρεῖται ἄκυρος, ἡ διδομένη ὅμως ἐξουσία ἢ ἐντολὴ πρὸς τρίτον, ὅπως ἐνεργήσιν τὴν πρᾶξιν τῆς ἀπαλλοτριώσεως δύναται νὰ δοθῇ καὶ δι' ἰδιωτικοῦ ἔγγραφου, ἀφοῦ ὁ εἰρημένος νόμος δὲν ἀπαγορεύει τοῦτο· διότι ἡ θέλησις, ἣν δηλοῖ ὁ ἐντολεὺς πρὸς τὸν ἐντολοδόχον, ἢ ἡ ἐξουσία, ἣν παρέχει πρὸς αὐτόν, ἵνα ἐπιχειρήσιν τοιαύτην πρᾶξιν, εἶνε ὅπως διάφορος τῆς ὑπάρχουσας σχέσεως μεταξὺ τοῦ ἐντολέως καὶ τοῦ ἐπὶ τοῦ μεταβιβασθησομένου κτήματος πραγματικοῦ δικαιοῦματος αὐτοῦ.

11 (1859).

§ 2

Κατὰ τὴν § 40 Εἰς. (1. 1) καὶ πρ. Πανθ. (41. 7), ὅπως διὰ δωρεᾶς μεταβιβασθῶσι πραγματικὰ δικαιώματα, καθίσταται ἀπα-

ραιτήτως ἀναγκαία ἢ πρὸς τὸν δωρεοδόχον παράδοσις τοῦ δωρηθέντος κτήματος, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν δύναται οὗτος νὰ ἐξασκήσῃ ὡς κύριος τὰ κατὰ τρίτων ἐπικαρπωτῶν ἢ κατόχων δικαιώματα τοῦ δωρητοῦ.

306 (1863).

§ 3

Δύναται νὰ συναχθῇ ἡ ἀποδοχὴ καὶ συμπλήρωσις τῆς δωρεᾶς ἐκ τοῦ περιστατικοῦ, ὅτι τὸ δωρηθὲν πρᾶγμα περιήλθεν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ δωρεοδόχου.

1 (1854).

Κατὰ τὸν Βυζαντινὸν νόμον, ἡ ἀποδοχὴ τῆς δωρεᾶς εἰς οὐδένα ὑποβάλλεται τύπον καὶ διὰ τοῦτο, ἵνα ἡ δωρεὰ καταστῇ ἀμετάκλητος καὶ ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν δωρητὴν, ἀρκεῖ ν' ἀποδειχθῇ ὅπωςδὴποτε, ὅτι ὁ δωρεοδόχος μετὰ τὴν νομίμως ἐκφραστῆϊσταν πρὸς αὐτόν, παρόντα ἢ ἀπόντα, προαίρεσιν τοῦ δωρητοῦ δὲν ἀπεποιήθη τὴν προσεγεθεῖσαν αὐτῷ δωρεάν, Νεαρὰ Λέοντος 50, Ἀρμεν. § 17 Γ. α, Ν. 6, 7. 13 Κ. (8. 54) Ν. 10 § 3 Π. (39. 5) Β. (47. 1). Τὸ δὲ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου ἀπαιτοῦν, ὅπως τὰ ἔγγραφα δωρήσεως γίνωνται συμβολαιογραφικῶς, ἐννοεῖ μόνον τὰ ἔγγραφα, τὰ ἐμφαίνοντα τὴν προαίρεσιν τοῦ δωρητοῦ καὶ οὐχὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς δωρεᾶς. Ἐπομένως, ἀφοῦ ὁ νόμος περὶ χαρτοσήμου οὐδὲν διέλαθε περὶ ἀποδοχῆς τῆς δωρεᾶς, τηροῦσι πλήρες τὸ κύρος αὐτῶν αἱ διατάξεις τοῦ Βυζαντινοῦ Δικαίου, αἵτινες, ὡς εἴρηται, δὲν ἀπαιτοῦσιν ἐπίσημον ἔγγραφον, δυναμένης τῆς ἀποδοχῆς ν' ἀποδειχθῇ καὶ δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου.

343 (1867).

Πρὸς καταρτισμὸν τοῦ συναλλάγματος τῆς μεταξὺ ζώντων δωρεᾶς, ἀπαιτεῖται ἡ συναίνεσις τοῦτε δωρητοῦ καὶ τοῦ δωρεοδόχου (Ν. 55 Π. 44. 7), ἥτις, κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου τοῦ 1836, δέον νὰ ἐκφράζεται ἐπισήμως καὶ ἐνώπιον Συμβολαιογράφου, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος. Ἐπομένως, δὲν δύναται ν' ἀποδειχθῇ εἰμὴ διὰ συμβολαίου ἡ ἀποδοχὴ τῆς δωρεᾶς ὑπὸ τοῦ δωρεοδόχου καὶ δὴ οὔτε σιωπηρῶς διὰ τῆς καταλήψεως τοῦ ἀντικειμένου τῆς δωρεᾶς ὑπ' αὐτοῦ, ὡς ὠρίζεν ὁ Ν. 13 § 2 καὶ Ν. 10 Π. (38. 5).

387 (1862) 130 (1863) 282 (1875).

Ἀποδοχὴ τῆς δωρεᾶς, γενομένη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ δωρητοῦ, ὡς οὐδὲν λογιζέται, κατὰ τὸν Ν. 2 § 6 Π. (39. 5). 401 (1880).

§ 4

Ἐκ τῆς φράσεως ἀπόσχεται πρὸς εὐγνωμοσύνην καὶ ἀμοιβὴν νὰ δώσῃ διὰ μισθὸν τεσσάρων ἐτῶν ὑπηρεσίας δραχ.» δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ἡ σύμβασις ὡς δωρεά, διότι τούναντίον ἐκ τῆς φράσεως ταύτης προκύπτει, ὅτι ὑπῆρχεν εἰς τὸν ὑποσχεθέντα νομικὴ ὑποχρέωσις, ἀποκλείουσα τὴν ἐννοίαν τῆς δωρεᾶς, κατὰ τὸν Ν. 29 Π. (39. 5). 85 (1846).

Καὶ ἡ ἀνταποδοτικὴ δωρεά δύναται ν' ἀνακληθῇ δι' αἰτίαν ἀχαριστίας (Ν. 10 Κωδ. 8. 56). Μόνη ἡ δωρεά, ἡ γενομένη πρὸς τὸν ἀπὸ ληστῶν ἢ πολεμίων ρυσάμενον δὲν ἀνακαλεῖται (Ν. 34 § 1 Π. 39. 5), ἡ δὲ διάταξις αὕτη δύναται νὰ ἐπεκταθῇ κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπὶ ἐτέρων θεμάτων ἀνταποδοτικῶν δωρεῶν, ἐν οἷς τὸ αὐτὸ μέγεθος εὐγνωμοσύνης ἐκ μέρους τοῦ δωρητοῦ ὑπάρχει. 125 (1859).

Κατὰ νόμον, καὶ αἱ ἀνταποδοτικαὶ δωρεαὶ μετέχουσι τῆς φύσεως τῶν καθαρῶν δωρεῶν, διότι σκοποῦσιν, ὡς ἐκεῖναι, τὴν αὐξήσιν τῆς περιουσίας τοῦ δωρεοδόχου· ὅθεν καὶ τὸ δοθὲν εἰς ἀντίδωρον δὲν ὑπόκειται εἰς ἀνάληψιν λόγῳ πλάνης, ὡς ἐπὶ τῶν ἄλλων συμβάσεων (Ν. 65 § 2 Π. 12. 6). 169 (1874).

Τὸ ἄρθρ. 833 τοῦ Ἰονίου Κώδ. ὀρίζει, ὅτι πᾶσα πρᾶξις, περιέχουσα δωρεὰν μεταξὺ ζώντων συνομολογεῖται ἐνώπιον Συμβολαιογράφου, δὲν περιέχει σαφεῆ ὄρισμόν, περιλαμβάνοντα ἀναγκαιῶς καὶ τὴν ἀνταποδοτικὴν δωρεάν, ὥστε ἡ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀποφνημαμένη ἀπόφασις δὲν ὑπόκειται εἰς ἀναίρεσιν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 809 Πολ. Δικ. 191 (1868).

Ἡ ἀνταποδοτικὴ δωρεά ὁμοιάζει μὲν πρὸς πώλησιν, δὲν εἶνε ὁμοῦ τοιοῦτο συνάλλαγμα, μὴ ὑπάρχοντος τιμήματος (ἄρθρ. 1383 Ἰον. Κώδ.) εἴτε ὑπὸ τῶν συναλλαξαμένων ὀρισμένον, εἴτε ὑπὸ τρίτου τινος ὀριστέον. 191 (1868).

§ 5

Διὰ τῆς μεταξὺ ζώντων δωρεᾶς ἀκινήτου κτήματος, ἥτις καθίσταται ἀμέσως ἀμετάκλητος, μεταβιβάζεται ἡ κυριότης τοῦ κτήματος εἰς τὸν δωρεοδόχον (Ν. 1 Π. 39. 5 καὶ Ἀρμ. § 1, Γ. α.), ἐπομένως ἡ μεταγενεστέρα ἐκ μέρους τοῦ δωρητοῦ δώρησις τοῦ αὐτοῦ

κτήματος πρὸς ἕτερον, ὡς γενομένη παρὰ μὴ κυρίου, εἶνε ἄκυρος.
67 (1846).

Ἐὰν ἡ δωρεὰ δὲν ἀνακληθῇ ὑπὸ τοῦ δωρητοῦ πρὸ τῆς ἀποδοχῆς αὐτῆς ὑπὸ τοῦ δωρεοδόχου, ἢ ὑπὸ τοῦ δωρητοῦ γενομένη πρὸς τρίτους πώλησις τοῦ δωρηθέντος πράγματος δὲν εἶνε ἰσχυρά. 9 (1876).

§ 6

Ἡ μεταξὺ ζώντων δωρεὰ δὲν δύναται ν' ἀκυρωθῇ δι' ἀπλῆς τοῦ δωρητοῦ μεταμελείας, ἀλλ' ἀνακαλεῖται μόνον ἐπὶ ρητοῖς λόγοις ἀχαριστίας πρὸς τὸν δωρητήν.
41 (1858).

Ἐκ τοῦ ὅτι οὐχὶ ὁ δωρεοδόχος, ἀλλ' ἄλλοι οἰκεῖοι αὐτοῦ διεπληκτίσθησαν μετὰ τοῦ δωρητοῦ, δὲν ὑπάρχει λόγος ἀχαριστίας πρὸς ἀνάκλησιν τῆς δωρεᾶς.
132 (1862).

Ἄτοπος διαγωγή κατὰ τοῦ δωρητοῦ, προσελθοῦσα ἐξ ἐρεθισμοῦ στιγμιαίου, καθιστᾷ ἀπαράδεκτον τὴν περὶ ἀνακλήσεως δωρεᾶς δι' ἀχαριστίαν ἀγωγήν, ἣτις βάσιν ἔχει ἐπίθεσιν ἀδίκων χειρῶν ἢ ὕβριν σκαιάν.
13 (1866).

Ὡς λόγον ἀχαριστίας χαρακτηρίζει ὁ νόμος καὶ τὴν μὴ ἐκπλήρωσιν τῶν συμφωνιῶν τῆς δωρεᾶς ἐκ μέρους τοῦ δωρολήπτου (N. 10 Κώδ. (8. 55), ἐπομένως καὶ τὸ πρὸς ἐκπλήρωσιν αὐτῶν δικαίωμα εἶνε καθαρῶς προσωπικὸν τοῦ δωρητοῦ, μὴ μεταβαῖνον εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ.
267 (1852).

§ 7

Ὁ ἀνακαλὼν τὴν δωρεὰν δικαιούται, κατὰ N. 7 § 3 N. 15 § 1 N. 16 καὶ 17 πρ. II. (24. 1) καὶ Βασ. 7 καὶ 15 (31. 1), ν' ἀναζητήσῃ τὸ ποσὸν τῆς δωρεᾶς, ἀλλ' ἄνευ τόκων, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ τῷ ἐπιδικασθῶσιν εἰμὴ ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς. 257 (1855).

Ἡ τῆς δωρεᾶς ἀνάκλησις ἔνεκα μὴ ἐκπληρώσεως τρόπου δίδει χώραν μόνον εἰς προσωπικὴν ἀγωγήν, ἥς τὰ ἀποτελέσματα δὲν ἐκτείνονται ἐπὶ τῶν παρὰ τρίτων ἀποκτηθέντων δικαιωμάτων (N. 7 καὶ 10 Κωδ. (8. 56) N. 3 καὶ 8 Κωδ. (4. 6) Βασ. (24. 1) § 31 καὶ 36 N. 1 Κωδ. (8. 55).
43 (1864).

Ἡ ὑπὸ τοῦ δωρεοδόχου ἀθέτησις τῶν ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς δωρεᾶς ὑπὸ τρόπον περιεχομένων συμφωνιῶν παράγει ὑπὲρ τοῦ δωρεοδότου τὴν τε

τῶν προγεγραμμένων συμφώνων ἀγωγὴν, δι' ἧς ζητεῖται ἡ ἐκτέλεσις τῶν συμφωνηθέντων, καὶ τὴν ἕνεκα τῶν δοθέντων ἀπαίτησιν, δι' ἧς ζητεῖται ἡ ἀνάκλησις τῆς δωρεᾶς, εἰς δὲ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἀθετηθεῖσα συμφωνία συνίσταται εἰς τὴν διατροφὴν τοῦ δωρητοῦ, οὗτος ἔχει, κατὰ τὴν ἐξαιρετικὴν διάταξιν 1 Κώδ. (8. 55) Βασ. 70 (47.1), καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἀμέσου τῶν δωρηθέντων διεκδικήσεως κατὰ παντὸς κατόχου. 112 (1865) 133 (1867).

Ἐπομένως ἡ ἀθέτησις τῆς πρὸς διατροφὴν ὑποχρέωσews διδὲι δικαίωμα εἰς τὸν δωρητὴν νὰ ζητήσῃ τὴν ἀνάκλησιν τῆς δωρεᾶς καὶ κατὰ τοῦ κληρονόμου τοῦ δωρεοδόχου. 112 (1865).

Ὅταν ἡ δωρεὰ συνέστη ὑπὸ τρόπον «διὰ νὰ χρησιμεύσῃ τὸ δωρητὴν τῇ δωρεοδόχῳ ὡς προῖξ», ὁ δὲ τρόπος δὲν ἐξετελέσθη ἕνεκα τῆς μὴ συστάσεως τοῦ προικίου συμφώνου κατὰ τὸν γάμον τῆς δωρεοδόχου, ὁ νόμος δὲν ἀνατρέπει τὴν δωρεάν, ἀλλὰ χορηγεῖ μόνον τῷ δωρητῇ ἀγωγὴν προσωπικὴν, πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ τρόπου τούτου, ἢ καὶ τὴν ὠφέλιμον, ἐὰν ὁ τρόπος συνέστη πρὸς τὸ συμφέρον τρίτου τινος. 190 (1870).

Προκειμένου περὶ ἀνατροπῆς δωρεᾶς, πρὸς ἀνάληψιν τῶν κτημάτων, ἅτινα ὁ (ἐνάγων) δωρητὴς ὡς ἰδίαν περιουσίαν ἐδωρήσατο πρὸς τὸν δωρεοδόχον (ἐναγόμενον), ἀποβαίνει ἄνευ σημασίας ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ δωρεοδόχου, ὅτι ὁ δωρητὴς δὲν ἦτο οὔτε κύριος, οὔτε κάτοχος τῶν δωρηθέντων κτημάτων, ὡς ἀνηκόντων εἰς τρίτον πρόσωπον. 133 (1867).

Ὁ τῶν δωρηθέντων κτημάτων ἀγοραστὴς (γενόμενος τοιοῦτος μετὰ τὴν δωρεάν καὶ πρὸ τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς), συνεπῶς δὲ εἰδικὸς διάδοχος τοῦ δωρητοῦ, οὔτε νὰ παρέμβῃ ἐν τῇ περὶ διαρρήξεως τῆς δωρεᾶς ἐγερθείσῃ δίκῃ (ἅτε οὔση καθαρῶς προσωπικὴ καὶ ἀρμοζούση εἰς μόνον τὸν δωρητὴν), οὔτε νὰ ἐκκαλέσῃ αὐτοτελῶς τὴν ἐν τῇ δίκῃ ταύτῃ ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν δύναται (Πολ. Δικ. 741, Ν. 1 § 7 καὶ 10 Κώδ. 8. 56). 119 (1892).

§ 8

Κατὰ τὸν Ν. 18 § 3 Π. (39. 5), Ν. 2 Κώδ. (8. 45), ὁ δωρεοδόχος δύναται νὰ ἔχῃ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ δωρεοδότου ἐν περιπτώσει ἐκνικήσεως τοῦ δωρηθέντος, ὅταν ὁ δωρεοδότης ἐδουλιεύθῃ τὸν

δωρεοδόχον, ἢ ρητῶς συνεφωνήθη μεταξύ των, νὰ ὑποχρεῶται ὁ δωρητὴς εἰς ἀποζημίωσιν ἐν περιπτώσει ἐκνικήσεως, ὅθεν μὴ ὑπαρχουσὼν τοιούτων περιπτώσεων, ὁ δωρεοδόχος δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἀγωγὴν τινα κατὰ τοῦ δωρεοδότου, ἢ καὶ κατὰ τῆς περιουσίας του, ἀποθανόντος τούτου, ἐὰν τὸ δωρηθὲν ἐκνικηθῇ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει.

188 (1849) 233 (1856).

§ 9

Ὁ Ἑνετικὸς νόμος τῆς 31 Δεκεμβρίου 1536, δι' οὗ ἀπηγορεύετο ἡ διὰ δωρεᾶς ἀφιέρωσις ἀκινήτων κτημάτων εἰς ἀγαθοεργὰ κατὰστήματα, δὲν ἔσχυε, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ συγγραφέως τοῦ Ἑνετικοῦ Δικαίου Μάρκου Φέρρου, (ἐν λέξει "mani-morte") εἰμὴ ἐν τῇ πόλει καὶ ταῖς ἀποτελουσαῖς τὸ Δουκάτον τῆς Ἑνετίας γνωσταῖς περὶ αὐτὴν ἐπαρχίαις, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὰς κτήσεις αὐτῆς, οἷα ἦτο τότε ἡ Κέρκυρα· αἱ δὲ μεταγενέστεροι νόμοι τῆς 26 Μαρτίου 1605 καὶ τῆς 10 Σεπτεμβρίου 1767, δι' ὧν ἐπεξετάθη ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη καθ' ὅλον τὸ κράτος τῆς Ἑνετικῆς Δημοκρατίας, δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσι, προκειμένου περὶ κληροδοτήματος προγενεστέρου αὐτῶν.

112 (1878).

Ε Γ Γ Υ Η Σ Ι Σ

περίληψις.

- § 1. Πότε ὑπάρχει ἐγγύησις.
- § 2. Κατάρτισις τῆς περὶ ἐγγυήσεως συμβάσεως.
- § 3. Ἑκτασις τῆς ἐγγυήσεως.
- § 4. Ἐγκυρον ἢ ἄκυρον τῆς κυρίας ἐνοχῆς.
- § 5. Ὑποχρεώσεις τοῦ ἀναδεχθέντος τὴν πληρωμὴν ἀλλοτρίας ὀφειλῆς.
- § 6. Συνενοχὴ ἐγγυητοῦ καὶ πρωτοφειλέτου.
- § 7. Εὐεργέτημα διζήσεως.
- § 8. Παράιτησις τοῦ εὐεργετήματος τῆς διζήσεως.
- § 9. Εὐεργέτημα διαιρέσεως.
- § 10. Βελλειάνειον δόγμα.
- § 11. Περιπτώσεις, καθ' ἃς δὲν ἐφαρμόζεται τὸ Βελλειάνειον δόγμα.
- § 12. Παραίτησις ἀπὸ τοῦ Βελλειανείου δόγματος.
- § 13. Ἀναδοχὴ τῆς συζύγου ὑπὲρ τοῦ συζύγου αὐτῆς.
- § 14. Περιπτώσεις, καθ' ἃς δὲν βοηθεῖται ἡ σύζυγος.

§ 15. Ἑτεραι ἐνστάσεις τοῦ ἐγγυητοῦ.

§ 16. Δικαιώματα τοῦ ἐγγυητοῦ πρὸ τῆς καταβολῆς.

§ 17. Δικαιώματα τοῦ ἐγγυητοῦ μετὰ τὴν καταβολὴν τῆς ὀφειλῆς.

§ 1

Ὅταν τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας παραδέχεται, ὅτι ὑπάρχει προ-
σομολόγησις (expromissio) καὶ οὐχὶ ἐγγυήσις, ὁ Ἄρειος Πάγος
δὲν ἐπεμβαίνει εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀρχῶν, αἵτινες διέπουν τὴν
ἐγγυήσιν. 294 (1873).

Ἡ σύμβασις, δι' ἧς τρίτος ἀναδέχεται τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸν σύζυγον, τὸν ἀποδίδοντα συνεστῶτος τοῦ γάμου πρὸς τὴν σύζυγον τὴν προῖκά της, διὰ πᾶσαν ἀξίωσιν, ἣν ἐναντίον τῆς συμβάσεως ταύτης ἤθελε προβάλλει κατ' αὐτοῦ ἡ σύζυγός του ὡς πρὸς τὴν προῖκα αὐτῆς, φέρει προδήλως τὸν χαρακτῆρα ἐγγυήσεως, ἥτις, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1858 Ἰον. Κώδ. ἀποτελεῖ σύμβασιν, δι' ἧς τρίτος τις ἀναδέχεται πρὸς τὸν δανειστὴν νὰ πληρώσῃ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ὀφειλέτου, ἐν ἑλλείψει αὐτοῦ. Ἡ ἀνωτέρω δὲ ἔννομος σχέσις περιέχει πάντα τὰ οὐσιώδη τῆς ἐγγυήσεως στοιχεῖα, ἥτοι κυρίαν ὑποχρέωσιν καὶ παρεπομένην, συνομολογηθεῖσαν πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἐνὸς τῶν συμβαλλομένων (τοῦ συζύγου), ἐν ἑλλείψει τοῦ ἐτέρου τῶν συμβαλλομένων (τῆς συζύγου), ὀφειλέτου του. Ἐσφαλμένος δὲ εἶνε ὁ ἰσχυρισμός, ὅτι ἡ ὑποχρέωσις αὕτη ἀποτελεῖ τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1034 Ἰον. Κώδ. ὀριζομένην ἔννομον σχέσιν, καθ' ἣν ἀναλαμβάνει τις τὴν ὑποχρέωσιν ὑπὲρ τρίτου τινος, ὑποσχόμενος τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ, καὶ ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν, ἐὰν ὁ τρίτος ἀποποιῇται νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑποχρέωσιν, ἣν ἀνέλαβε, διότι ἡ ἔννομος αὕτη σχέσις, ἥτις ἀποτελεῖ αὐτοτελῆ καὶ κυρίαν σύμβασιν, διάφορον τῆς ἐγγυήσεως, ἔχει χώραν, καθ' ἣν περίπτωσιν ἀναλαμβάνεται ὑπὸ τινος κυρία ὑποχρέωσις, συνισταμένη εἰς τὴν ὑπόσχεσιν, ὅπως ἐκτελεσθῇ ὑπὸ τοῦ τρίτου πρᾶξις τις ἢ ἐπικυρωθῇ πρᾶξις αὐτοῦ, ἔχουσα ἑλλείψεις, χρηζούσας ἐπικυρώσεως. Δὲν μεταβάλλει δὲ τὸν χαρακτῆρα ἡ ἀνωτέρω ὡς ἐγγυήσις χαρακτηρηθεῖσα ὑποχρέωσις ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἐγγυητὴς στερεῖται τοῦ δικαιώματος τῆς ἀναγωγῆς κατὰ τοῦ ὀφειλέτου, διότι ἡ ἀναγωγή δὲν ἀνάγεται εἰς τὰ κύρια τῆς ἐγγυήσεως στοιχεῖα,

215 (1888) 193 (1890).

§ 2

Ἡ ἐγγυήσις εἶνε *præsumptio* μονομερὴς καὶ οὐχὶ διμερὴς, διότι μόνος ὁ ἐγγυητὴς ἀναλαμβάνει ὑποχρέωσιν, ἐπομένως δὲν ἀπαιτεῖται ἢ ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων ὑπογραφή τοῦ συναλλάγματος πρὸς καταρτισμὸν αὐτοῦ, ἀλλ' ἄρκει ὅπωςδῇποτε ρητῶς ἢ σιωπηρῶς νὰ συνάγῃται ἡ συναίνεσις τοῦ πιστωτοῦ.

50 (1868).

§ 3

Ἀληθῶς μὲν ἡ τοῦ ἐγγυητοῦ ὑποχρέωσις δὲν πρέπει νὰ ἐκτείνηται πέραν τοῦ ὁρίου τῆς ἐγγυήσεως, ἀλλὰ κατὰ τοὺς Ν. 53 Βασ. (20. 1) 58 Βασ. (26. 1) 56 § 1, 58 § 1 Π. (49. 1), ἐὰν ἡ δοθεῖσα διὰ τὴν κυρίαν ἐνοχλὴν ἐγγυήσις δὲν ᾔνε περιωρισμένη, ἐκτείνεται αὕτη καὶ εἰς ὅλα τὰ παρακολουθήματα τοῦ χρέους· ὥστε ὁ ἐγγυητὴς ὀφείλει νὰ πληρώσῃ εἰς τὸν δανειστήν, ὅ τι ἐχρεώσται νὰ πληρώσῃ καὶ ὁ πρωτοφειλέτης δηλ. καὶ τοὺς τόκους καὶ τὰ ἐξόδα.

258 (1853).

Κατὰ τὸν Ν. 68 § 1 Π. (46. 1), ὁ ἐγγυητὴς δὲν ὑποχρεοῦται εἰς ἀπότισιν τόκων ὀφειλομένων ἕνεκα τῆς ὑπερμερίας τοῦ πρωτοτύπου ὀφειλέτου, ὅταν ἐγγυᾶται περὶ ὠρισμένης ποσότητος, ἐνῶ ὅταν οὗτος ἐγγυᾶται ἐν γένει καὶ ἀπεριορίστως (*omnem causam*) ὀφείλει καὶ τὴν ἀπότισιν τῶν ἐξ ὑπερθέσεως τοῦ ὀφειλέτου καθυστερούντων τόκων, κατὰ τὸν Ν. 54 Π. (19. 2).

84 (1867).

Ὑπαρχούσης συμφωνίας μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων (ὀφειλέτου καὶ ἐγγυητοῦ) περὶ καταβολῆς ὠρισμένου κατ' ἔτος ποσοῦ ἐκ μέρους τοῦ ὀφειλέτου πρὸς τὸν ἐγγυητήν, ἀνθ' ἧς ἡγγυήθη αὐτός πληρωμῆς τῆς πρὸς τρίτον ὀφειλῆς αὐτοῦ (τοῦ ὀφειλέτου), ἐπὶ πέντε ἔτη, μετὰ παρέλευσιν τῶν ὁποίων ἀνενεώθη ἡ αὕτη συμφωνία ἐπὶ νέαν πενταετίαν, ἐὰν ὁ ὀφειλέτης μετὰ παρέλευσιν τριῶν ἐτῶν ἐκ τῆς νέας πενταετίας ἐπλήρωσε τὸ πρὸς τὸν τρίτον χρέος του, ἀφοῦ ἡ πληρωμὴ συνεφωνήθη μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων ὡς ὠρισμένον κατ' ἔτος ποσόν, καί, κατὰ νόμον (Ν. 4 Π. 16. 2, Ν. 5 Π. 34. 3 Ν. 37 Ν. 46. 1), ἡ τοῦ ἐγγυητοῦ ἐνοχὴ ὑφίστατο μόνον ἐφ' ὅσον χρόνον διήρκει τὸ τοῦ δανείου συνάλλαγμα καὶ ἀπεσβέσθη σὺν τῇ ἐξοφλήσει αὐτοῦ, ἔπεται, ὅτι παυσάσης τὰς ὑποχρεώσεως τοῦ πρωτοφειλέτου, παύουσι καὶ αἱ ὠφείλαι τοῦ ἐγγυητοῦ, ἐκτὸς ἂν ἄλλως συνεφωνήθη, ἢ ἂν ὡς

ἐκ τῆς ἀγνοίας τοῦ ἐγγυητοῦ περὶ τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ χρέους ἀποδεδειγμένως προέκυψε ζημία εἰς αὐτόν, ὅπερ ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ἐγένετο. 98 (1858).

§ 4

Ἐγκύρου οὐσης τῆς κυρίας ἐνοχῆς εἶνε ἔγκυρος καὶ ἡ ἐγγύησις. 345 (1875).

Ἐκ τῶν ἀρθρ. 1022, 1045 καὶ 1047 Ἰον. Ἀστ. Κώδ. προκύπτει, ὅτι σύμβαισις, ἔχουσα ὡς αἰτίαν τὴν διάλυσιν ἐγκύρου γάμου διὰ μὴ νόμιμον καὶ πραγματικὸν λόγον, εἶνε ἄκυρος καὶ οὐδὲν παράγει ἀποτέλεσμα, ὡς ἀπαγορευομένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ ὡς ἀντικειμένου εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη καὶ τὴν δημοσίαν τάξιν· ἀκύρου δ' οὐσης ἔνεκα τοῦ λόγου τούτου τῆς κυρίας συμβάσεως, εἶνε ἄκυρος καὶ ἄνευ ἀποτελέσματος καὶ ἡ παρεπομένη σύμβασις τῆς ἐγγυήσεως, ἣν πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς κυρίας συμβάσεως συνωμολόγησε τρίτος, κατὰ τὸ ἀρθρ. 1859 Ἰονίου Ἀστ. Κώδικος.

136 (1887) 215 (1888) 193 (1890).

§ 5

Κατὰ τὸν νόμον (Εἰς. § 5, 3.29 Ν, 8 Κώδ. 8.42 Ἀρμ. § 84 Γ. ε), ἂν τις ἀναλάβῃ ὡς ὀφειλέτης χρέος ἄλλου, καθίσταται προσωπικῶς ὑπόχρεως πρὸς τὸν δανειστήν, ἀκωλύτως δικαιούμενον ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐξόφλησιν παρὰ τοῦ ἀναλαβόντος τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους τούτου, ὅστις δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ ὑπὲρ αὐτοῦ τὰς ὑπὲρ τῶν ἐγγυητῶν διατάξεις τοῦ νόμου, διότι, ἅμα οὗτος ἀνεδέχθη τὴν θέσιν τοῦ ὀφειλέτου, ἔπαυσε νὰ θεωρῆται ἐγγυητής. 23 (1850).

§ 6¹

Ἐὰν ὁ ἐγγυητής ὑποχρεωθῇ ἀλληλεγγύως μετὰ τοῦ ὀφειλέτου, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὑποσχέσεως αὐτοῦ κανονίζεται κατὰ τὰς περὶ ἀλληλεγγύων χρεῶν ἀρχάς. (Ἰον. Κώδ. 1868), ἄρα καὶ ἐπὶ ἀφέσεως χρέους, εἴτε γενικῶς, εἴτε μερικῶς γενομένης ὑπὸ τοῦ δανειστοῦ πρὸς τὸν πρωτοφειλέτην, δὲν ἐφαρμόζεται ὡς πρὸς τὸν ἀλληλέγγυον ἐγγυητὴν τὸ ἀρθρ. 1203 Ἰον. Κώδ., ὅπερ προδήλως ἐννοεῖ ἐγγυητὰς ἀπλοῦς, ἀλλὰ τὸ ἀρθρ. 1201, τὸ ἀφορὸν εἰς τοὺς ἀλληλεγγύους συν-

¹ Ὁρ. καὶ λ. Συνενοχή.

οφειλέτας, ἐκτὸς ἐὰν ὁ πιστωτὴς ἐπεφυλάξατο τὰ κατὰ τῶν λοιπῶν δικαιωμάτα του.

228 (1876) 381 (1878).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1203 Ἰον. Κώδ., ἡ ὑπὲρ τοῦ ἐγγυητοῦ συμβατική ἄφεςις δὲν ἀπαλλάττει τὸν πρωτοφειλέτην, δὲν εἶνε δὲ ἐφαρμοστέα ἡ ὑπὲρ τοῦ ἀλληλεγγύου ἄφεςις τοῦ ἄρθρ. 1201 Ἰον. Κώδ., κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ὁποίου, ἡ ὑπὲρ ἐνὸς τῶν ἀλληλεγγύων συνοφειλετῶν γενομένη συμβατική ἄφεςις ἀπολυτρώνει καὶ τοὺς ἄλλους, ἐκτὸς ρητῆς ἐπιφυλάξεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ πιστωτοῦ κατ' αὐτῶν, διότι ὁ κανὼν οὗτος ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῆς συνήθους ἀλληλεγγυῆς μεταξὺ συνοφειλετῶν, πάντων συνυποχρέων διὰ τοῦ αὐτοῦ τίτλου, οὐδεμίαν δ' ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ ἐμπορικῆς ἀλληλεγγυῆς μεταξὺ ἐκδότου γραμματίου καὶ ἐγγυητοῦ, καίπερ ἀλληλεγγύως ὑποχρέων εἰς τὴν πληρωμὴν αὐτοῦ.

320 (1884).

§ 7

Ἐγγύησις, μὴ ὁθεῖσα κατὰ τινὰ τῶν τριῶν τρόπων, οὕς ὀρίζει τὸ ἄρθρον 840 τῆς Πολ. Δικονομίας, ἀλλὰ δυνάμει συμβάσεως, μὴ προηγηθείσης διναστικῆς ἀποφάσεως, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ δικαστική, καὶ ἐπομένως ὁ τοιαύτην ἐγγύησιν δοὺς δὲν στερεῖται τῆς ἐνστάσεως τῆς διζήσεως.

226 (1850).

Ἡ Νεαρά 4 κεφ. α' ἀπαιτεῖ, ὅπως προβῇ ὁ δανειστὴς κατὰ τοῦ ἐγγυητοῦ, νὰ μὴ συνηθῇ νὰ εἰσπράξῃ πρότερον τὰ ὀφειλόμενα παρὰ τοῦ ὀφειλέτου· ἀποδείξις δὲ ἄρκοῦσα, ὅτι ὁ δανειστὴς δὲν δύναται νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ ὀφειλέτου τὸ δάνειόν του, ὑπάρχει, ὅταν ἀποδεδειγμένως ζητήσας νὰ εὕρῃ καὶ κατάσχη περιουσίαν αὐτοῦ οὐδεμίαν εὕρῃ, καὶ καθ' ἣν ἔτι περὶπτώσιν ὁ ὀφειλέτης κρύπτει τὴν ἣν ἔχει περιουσίαν καὶ διὰ τοῦτο ἀδυνατεῖ νὰ πληρωθῇ ὁ δανειστὴς παρ' αὐτοῦ, καίπερ μὴ ἀποροῦντος.

41 (1865).

Ἐὰν ὁ πρωτότυπος ὀφειλέτης ᾗνε ἄπορος καὶ ἀκτήμων, ἀρκεῖ τοῦτο καὶ μόνον πρὸς ἀπόκρουσιν τοῦ παρὰ τῆς Νεαρᾶς 4 χορηγοῦ μένου εἰς τὸν ἐγγυητὴν εὐεργετήματος τῆς διζήσεως.

84 (1867).

Ἐπὶ ἀλληλεγγύου ἐγγυήσεως, δὲν χωρεῖ τὸ περὶ διζήσεως τοῦ χρέους εὐεργετήμα (Νεαρά Δ κεφ. α' καὶ Νεαρά ΚΘ).

345 (1875).

Κατὰ τὴν Νεαράν 4 τοῦ Ἰουστινιανοῦ (κεφαλ. α'), τὸ τῆς διζή-

σεως εὐεργέτημα, ὅπερ χωρεῖ ὑπὲρ τῶν ἐγγυητῶν, δὲν ἐπιτρέπεται ὡς πρὸς τοὺς συνοφειλέτας. Ἐκτός δὲ τούτου καὶ κατὰ τὸν ἀπὸ 7 Φεβρουαρίου 1835 νόμον, ὁ ἀναδειχθεὶς διὰ χρέος πρὸς τὸ Δημόσιον ἐγγυητὴς καὶ πληρωτὴς (λαβὼν οὕτω θέσιν αὐτοφειλέτου) στερεῖται τοῦ εἰρημένου εὐεργετήματος τόσον ἀπέναντι τοῦ Δημοσίου, ὅσον καὶ τοῦ εἰς τὰ δικαιώματα αὐτοῦ διὰ τῆς πληρωμῆς τοῦ χρέους ὑπεισεληθόντος, κατὰ τὸν Ν. 5 πρ. Π. (50. 15) καὶ τὸν νόμον τῆς 20 Ἰουλίου 1838. Ὡστε δὲν χωρεῖ τὸ τῆς διζήσεως εὐεργέτημα καὶ δὲν εἶνε ἀπαράδεκτος ἡ ἀγωγή, ἥτις βάσιν ἔχει, ὅτι ὁ ἐνάγων κατὰ τινὰ ἐνοικίασιν φόρων ἀνεδείχθη πρὸς τὸ Δημόσιον ἐγγυητὴς καὶ πληρωτὴς ὑπὲρ τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ ὡς τοιοῦτος ἐπλήρωσεν εἰς τὸ Δημόσιον ὅσα οὗτος ὤφειλε καὶ ἅπερ ἐνάγεται ὁ ἐνοικιαστὴς νὰ πληρώσῃ τῷ ἐνάγοντι.

345 (1879).

§ 8

Ἡ παραίτησις τοῦ εὐεργετήματος τῆς διζήσεως, καίπερ ἀντιβαίνουσα εἰς τὴν Νεαράν 99, ἰσχύει ὡς νόμος μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων, μὴ ἀντικειμένη εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη καὶ εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν.

307 (1866).

§ 9

Οἱ εἰς ὁλόκληρον συνυπόχρεοι ἐγγυηταὶ ἔχουσι, κατὰ τὴν Νεαράν 99, τὸ εὐεργέτημα τῆς διαιρέσεως, δυνάμει τοῦ ὁποίου δὲν δύναται εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὁ ἕτερος αὐτῶν νὰ καταδιωχθῇ, εἰμὴ διὰ τὸ ἀναλογοῦν αὐτῷ ἡμισυ τοῦ χρέους, καὶ οὐχὶ διὰ τὸ ὅλον· δὲν ἐφαρμόζεται δὲ ἡ διάταξις 26 Βασ. (1. 15), διότι αὕτη δὲν ἀφορᾷ εἰς συνοφειλέτας ἀλληλεγγύως δανειζομένους, ἤτοι συνυποχρέους εἰς ὁλόκληρον, ἀλλ' εἰς συνεγγυητάς.

122 (1856).

Ἐπὶ ἐνοχῆς ἐξ ἀλληλεγγύου ἐγγυήσεως, δὲν χωρεῖ, κατὰ νόμον, τὸ τῆς διαιρέσεως τοῦ χρέους εὐεργέτημα.

345 (1875).

Ὅταν ἐκ διαφόρων συνεγγυητῶν εἰς μόνος ἐναχθῇ διὰ τὸ ὅλον, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν μεταξὺ ὅλων κατὰ κεφαλὰς διαιρέσιν τοῦ χρέους, ἤτοι νὰ προτείνῃ τὸ εὐεργέτημα τῆς διαιρέσεως (Εἰς. § 4. 13. 20 Ν. 26 Π. 46. 1 Βασ. 26. 261), ἀλλ' ὅπως γείνη δεκτὴ ἡ ἐνστάσις αὕτη, δεόν οἱ μὴ συναναγόμενοι συνεγ-

γυηταὶ νὰ μὴ εἶνε ἄποροι· Ν. 26, 28, 51 § 4, 52 § 1 Π. (46. 1)
Κωδ. (3. 19) καὶ (8. 41.) Βασ. 26 (26. 1).

219 (1864) 138 (1888).

§ 10

Γυνή, ἀλληλεγγύως δανεισθεῖσα, καθίσταται πρωτότυπος ὀφειλέ-
τις μόνον κατὰ τὸ ἥμισυ (Ν. 17 § 2 Π. 16. 1 Ἀρμ. § 10 Γ. 5)
κατὰ δὲ τὸ ἕτερον ἥμισυ τοῦ δανείου θεωρεῖται ἀπλῶς ἐγγυήτρια καὶ
ἐπομένως βοηθεῖται κατὰ τοῦτο ὑπὸ τοῦ Βελλειανείου δόγματος·
διότι, κατ' αὐτὴν τὴν ἐκφρασιν τοῦ εἰρημένου νόμου, καίτοι ἡ γυνή
ὑπεχρεώθη καὶ διὰ τὸ ἕτερον ἥμισυ δὲν δύναται νὰ εἴπη τις ἀπολύ-
τως, ὅτι ὑπεχρεώθη καὶ διὰ τὸν ἄλλον ἀλληλέγγυον ὀφειλέτην,
ἀλλ' ὑποτίθεται, ὅτι ὑπεχρεώθη ἐν μέρει δι' ἑαυτήν, ἥτοι δι' ἰδίας της
ἀνάγκης, καὶ ἐν μέρει διὰ τὸν ἄλλον, διὰ τὸ μέρος τοῦ ὁποίου μόνον
δύναται νὰ ἀντιτάξῃ τὴν ἔνστασιν τοῦ Βελλειανείου δόγματος.

65 (1848).

Κατὰ τὸ Βελλειανεῖον δόγμα (Πανδ. 16. 1), αἱ γυναῖκες ἐγγυώ-
μεναι ὑπὲρ τρίτου δὲν ὑποχρεοῦνται, ἐκτὸς τῶν παρὰ τοῦ νόμου ρη-
τῶς ὀριζομένων ἐξαιρέσεων. Χωρεῖ δὲ τὸ Βελλειανεῖον δόγμα ὑπὲρ
τῆς γυναικὸς ἐκείνης, ἥτις ἀνεδέχθη ἐγγύησιν ὑπὲρ ἀλλοτρίας καὶ
ἰσχυρᾶς ἐνοχῆς ὠρισμένου ὑποτρόφου τῆς Ριζαρέλου Σχολῆς, ἀνα-
δεχθέντος τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀποδώσῃ τὴν δαπάνην, ἂν δὲν δεχθῇ
τὸ τῆς ἱερωσύνης ἐπάγγελμα.

89 (1861).

Τὸ ἄρθρον 30 τοῦ καταστατικοῦ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς ὅπερ
ἐνεκρίθη διὰ τοῦ ἀπὸ 12/14 Ἰουλίου 1843 Β. Διατάγματος, δια-
λαμβάνον, ὅτι οἱ ὀφειλέται τῆς Τραπεζῆς καὶ ἐγγυηταὶ διατελοῦσιν
ὑπόχρεοι εἰς αὐτὴν δι' ὁλόκληρον τὸ ὀφειλόμενον ποσὸν οἵσδῃποτε
φύσεως καὶ ἂν ᾔθελον ἦνε αἱ ἐγγυήσεις, ἐννοεῖ τοὺς δυναμένους, κατὰ
νόμον, νὰ ἐγγυηθῶσιν ὑπὲρ ἄλλου, δὲν ἠνόησε δὲ οὔτε ἡδύνατο νὰ
καταστήσῃ ἀχρήστους τοὺς ὑπὲρ τῶν γυναικῶν διὰ τὰς παρ' αὐτῶν
διδομένας ἐγγυήσεις νόμους, οἱ ὅποιοι μόνον δι' ἄλλου εἰδικοῦ νόμου
ἡδύνατο νὰ καταργηθῶσι.

256 (1849).

§ 11

Οὐδεὶς νόμος ἀπαγορεύει ἀπολύτως εἰς τὰς γυναῖκας νὰ δανείζων-

ται, οὐδὲ πᾶν δάνειον παρ' αὐτῶν γενόμενον εἶνε αὐτοδικαίως ἄκυρον, δυνάμει τοῦ Βελλειανείου δόγματος. 284 (1860).

Ὅταν ἡ εἰκία, ἣν δυνάμει τῆς ἐνστάσεως τοῦ Βελλειανείου δόγματος ζητεῖ τις ν' ἀπαλλάξῃ τῆς καταδιώξεως, εἶνε προικῶν, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἢ ἐνστασις αὕτη. 46 (1860).

Ἡ ὑποχρέωσις τῆς γυναικὸς πρὸς τοὺς ἐγγυηθέντας δι' ἴδιον αὐτῆς χρέος, δὲν ἀντίκειται εἰς τὸ Βελλειανέιον δόγμα. 180 (1867).

Κατὰ τὸν Ν. 16 πρ. καὶ 22 Π. (16. 1), αἱ γυναῖκες, αἵτινες ἐκ τῆς ἀναδοχῆς των δὲν ὑπέστησαν ζημίαν τινα, δὲν δύνανται νὰ ἐπικαλεσθῶσιν τὸ Βελλειανέιον δόγμα. 222 (1868).

Ἡ ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἀναδοχῇ ἀλλοτρίου χρέους θεωρεῖται ὡς ὑπόσχεσις αὐτῆς περὶ πληρωμῆς τούτου ἐν τῷ μέλλοντι, οὐχὶ δὲ ὅταν ἡ ὁπωσδήποτε καταβολὴ ᾔνε ἄμεσος, ὁπότε δὲν ἐφαρμόζεται τὸ Βελλειανέιον δόγμα (ΛΣ' Βασ. 26 7). Ἐπομένως, ἐὰν ἡ γυνὴ ἰσχυρισθῇ, ὅτι δὲν ἔλαβε τὸ ἀνήκον αὐτῇ μέρος τιμῆματος ἐκ τινος ἀγοραπωλησίας, συνομολογηθείσης ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ συζύγου τῆς, καὶ ἂν τοῦτο κατὰ συναίνεσιν αὐτῆς συνεψηφίσθη ἀπέναντι χρέους τοῦ συζύγου τῆς πρὸς τὸν ἀγοραστήν, ὑπὸ οὐδενὸς βολεῖται νόμου, πρὸς ἀκύρωσιν τῆς ἀγοραπωλησίας, μὴ προκειμένου περὶ ὑποσχέσεως, ἐκπληρωτέας ἐν τῷ μέλλοντι. 103 (1870).

Ἐπὶ ἀναδοχῆς ἀλλοτρίου χρέους ὑπὸ γυναικὸς, ἐὰν καὶ ὁ δανειστής διετέλῃ ἐν γνώσει τοῦ δόλου τῆς γυναικὸς, δὲν δύναται, ὡς συνδολευόμενος, νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸν δόλον ἐκείνης· Ν. 12 καὶ 28 § 1 Πανδ. (16 1) Ν. 19 Κώδ. (4. 29). 4 (1874).

Κατὰ τὸν Ν. 2 πρ. Π. (16. 1) Ν. 47 Β. (Κ. Ζ) Ν. 23 § 1. Κώδ. (4. 29) Ν. 87 Β. (αὐτόθι), ἡ γυνή, ἡ ἀντάλλαγμα λαβοῦσα διὰ τὴν ὑπὲρ ἀλλοτρίου χρέους ἀναδοχὴν αὐτῆς, δὲν βολεῖται ὑπὸ τοῦ Βελλειανείου δόγματος, διότι θεωρεῖται ἐντολοδόχος τοῦ ὑπὲρ οὗ παρεμβαίνει ὀφειλέτου, μηδὲνως ζημιουμένη. 83 (1881).

§ 12

Ἡ ὑπὸ τῆς γυναικὸς παραίτησις ἀπὸ τοῦ Βελλειανείου δόγματος ἰσχύει· Ν. 32 § 4 Π. (16. 1) Βασ. ξγ § 4 (26.7) Ἀρμ. § 5 (Γ. 5'). 284 (1860) 8 (1881).

Δὲν ἀπαιτεῖται ρητὴ ἀπὸ τοῦ Βελλειανείου δόγματος παραίτησις, ἀλλ' ἀρκεῖ νὰ συνάγῃται σαφῶς ἡ τοιαύτη παραίτησις. 132 (1874).

§ 13

Ἡ ἀπαλλοτριώσεις προικῶν κτήματος, ἐνεργηθεῖσα παρὰ τῆς γυναικὸς πρὸς ἀπότισιν ἐνοχῆς τοῦ ἰδίου ἀνδρός, ἤγουν περὶ ἀναδοχῆς, εἶνε ὅλως ἄκυρος, κατὰ τὴν Νεαρὰν 134 (κεφ. 8) τοῦ Ἰουστινιανοῦ. 82 (1846).

Πᾶσα ἔγγραφος ἀναγνώρισις ἐνοχῆς ἢ εἰσυδήποτε χρέους πρὸς τρίτον περιέχει καὶ τὴν ὁμολογίαν τῆς αἰτίας, ἐφ' ἧς τοῦτο στηρίζεται, καὶ ὅταν ὁ νόμος ἀποφαίνεται αὐτοδικαίως ἄκυρον τὴν ἐνοχλὴν ταύτην, ἡ ὁμολογία τοῦ ὀφειλέτου σχετικῶς πρὸς τὴν αἰτίαν ταύτην οὐδὲν δύναται νὰ παραγάγῃ ἀποτέλεσμα, πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἐνοχῆς, κατὰ τὴν γενικὴν ἀρχὴν τοῦ δικαίου, καθ' ἣν ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ὑποχρεωθῇ οὐδὲ νὰ ὁμολογήσῃ δύναται, ὅθεν, ἂν ἡ σύζυγος ὡμολόγησεν ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου, παρόντος καὶ συνεγγυωμένου καὶ τοῦ συζύγου τῆς, ὅτι ἐδανείσθησαν παρὰ τρίτου ὠρισμένον ποσόν, ἡ ὁμολογία αὕτη τῆς συζύγου δὲν εἶνε εἰμὴ ὑποχρέωσις, ἀντιθιζούσα εἰς τὸ Βελλειανεῖον δόγμα καὶ ἰδίως εἰς τὸν Ν. 22 Κῶδ. (4. 29), Νεαρὰν 134 (κεφ. 8), Ἀρμ. 14 (Α. 1γ) καὶ ἐπομένως οὐδεμίαν ἔχει ἰσχύν, ἐκτὸς μόνον ἐὰν ἤθελε προφανῶς ἀποδειχθῇ, ὅτι τὸ ὁμολογούμενον δάνειον ἐχρησίμευσεν εἰς ἰδίαν τῆς συζύγου ἀνάγκαν. 218 (1848).

Κατὰ τὸ κεφ. 8 τῆς Νεαρᾶς 134 τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἄνευ διαστολῆς ἀπαγορεύεται ταῖς γυναιξίν ἡ ἀναδοχὴ συζυγικῶν χρεῶν εἴτε ἔλαβον, εἴτε μὴ τὴν ἄδειαν τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν προικῶν ἀκινήτων, εἰδὼς ἡ ἄδεια αὕτη οὐδεμίαν πρὸς τὴν εἰρημένην ἀπαγόρευσιν σχέσιν ἔχει. Καὶ ἡ δύνατο μὲν ἡ σύζυγος, ἂν ὑπῆρχον αἱ προϋποθέσεις τῶν Ν. 73 § 1 (23. 3) καὶ Ν. 20 (24. 3), νὰ λάβῃ ἐπιστρεφομένην παρὰ τοῦ ἀνδρός αὐτῆς τὴν προίκα, διαθέτουσα αὐτὴν κατὰ τὸ δοκοῦν, ὅπως βοήθησῃ τὸν εἰς ἀνάγκαν ἐμπορικὰς περιπεσόντα σύζυγον αὐτῆς, οὐδέποτε ὁμως νὰ ὑποχρεώσῃ ἑαυτὴν καὶ τὴν περιουσίαν τῆς, ἀναδεχομένη συζυγικὰ χρέη. 319 (1853).

Καὶ συνεστῶτος τοῦ γάμου, δύναται ἡ γυνὴ νὰ δώσῃ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς προίκα, ἔτι καὶ διατετιμημένην λόγῳ πωλήσεως, ἀλλ' ὅταν

τοῦτο γείνηται εἰκονικῶς καὶ μόνον πρὸς περιγραφὴν τῶν διὰ τῆς Νεαρᾶς 134 κεφ. ἡ διατεταγμένων ἐν γένει καὶ κατὰ προηγουμένην συνεννόησιν τοῦ δανειστοῦ, ἡ περὶ πωλῆσεως τῆς προικὸς σύμβαισις εἶνε ἄκυρος καὶ ἀπέναντι τοῦ δανειστοῦ, οὐδεμίαν δ' ἔχει σημασίαν, ἂν κατὰ τὴν σύστασιν τοῦ τοιοῦτου εἰκονικοῦ συναλλάγματος ὁ ἀνὴρ εἶχε καὶ ἄλλην περιουσίαν ἀποχρῶσαν πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς γυναικὸς διὰ τὴν ἀξίαν τῆς δὴλ. ἐνδοθείσης τοιαύτης προικὸς, ἢ ἂν ᾔνε ἐνδεχόμενον νὰ ἔχη ἢ νὰ μὴ ἔχη τοιαύτην κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀποδόσεως τῆς προικὸς, διότι ἡ μὲν ἀπαγόρευσις τῆς ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἀναδοχῆς χρέους τοῦ ἀνδρὸς εἶνε γενικὴ, εἴτε δηλ. ἐξασφαλίζεται, εἴτε μὴ ἢ γυνὴ ἐξ ἄλλης τοῦ ἀνδρὸς περιουσίας, ἢ δὲ σύστασις προικὸς εἶνε τὸ φαινόμενον συνάλλαγμα, ὅφ' ὃ καλύπτεται τὸ ἀληθὲς περὶ τῆς ἀναδοχῆς χρέους τοῦ ἀνδρὸς.

81 (1872).

Ἐκ τῆς διατάξεως τῆς Νεαρᾶς 134 κεφ. ἡ συνάγεται, ὅτι ἡ ἐν δανειστικῇ ἐγγράφῳ ἀναδοχὴ τῆς γυναικὸς ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς, εἴτε αὕτη παρεμβαίνει συναινέσας ἐν τῷ αὐτῷ ἐγγράφῳ, εἴτε ὑπογράφουσα μόνῃ καὶ ὑποχρεοῦσα ἑαυτὴν ἢ τὴν περιουσίαν τῆς, εἶνε ἄκυρος, κατὰ τὸν κανόνα τοῦ Βελλειανέλου δόγματος (N. 2 πρ. καὶ § 1 Πανδ. 16. 1), ἢ δὲ ἀκυρότης αὕτη, κατὰ τὴν Νεαράν, δὲν παύει εἰμὴ μόνον ἐὰν τὸ δάνειον εἰς ἰδίαν τῆς γυναικὸς ἀνάγκας ἐδαπανήθῃ. Ἡ δὲ ἔκφρασις τῆς Νεαρᾶς «εἰ ἐν δανειακῇ γραμματικῇ συναινέσῃ τῷ οἰκείῳ ἀνδρὶ» οὕσα γενικὴ περιλαμβάνει τὴν τε δι' ὑπογραφῆς ἢ μὴ ἐκδηλουμένην συναίνεσιν τῆς γυναικὸς· κατὰ τὴν ἐρμηνείαν δὲ ταύτην, τὸ ὑπογράφει ἀναφέρεται ἀναγκαίως εἰς χωριστὴν ἐν δανειακῇ ἐγγράφῳ ἐνοχὴν τῆς γυναικὸς ἄνευ τοῦ ἀνδρὸς, ἄλλως ἢ ἐν τῷ κειμένῳ θέσις αὐτοῦ θὰ ἦτο πλεονασμός. Οὐδὲ παύει ἡ ἀκυρότης, καθ' ἣν περίπτωσιν τὰ δανεισθέντα ἐχρησίμευσαν πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ συζύγου ἀπὸ τῆς προσωπικῆς κρατήσεως ἢ διότι ἡ σύζυγος ἐσκόπει νὰ δωρήσῃ τῷ συζύγῳ τῆς.

4 (1874).

Κατὰ τοὺς N. 7 Π. (23.3) καὶ 20 K. (5. 12), τὰ βάρη τοῦ γάμου, ἐν οἷς βεβαίως περιλαμβάνονται πᾶσαι αἱ οἰκογενειακαὶ ἀνάγκαι ἐν τῇ διαρκείᾳ αὐτοῦ, φέρει ὁ σύζυγος. Ἄρα, ἀποδεικνυμένου, ὅτι ἡ σύζυγος ἀνεδέχθη διὰ συμβολαίου χρέος ἀνήκον καθαρῶς τῷ συζύγῳ, τὸ συμβόλαιον τοῦτο εἶνε ἄκυρωτόν, κατὰ τὸ κεφ. 8 τῆς 134 Νεαρᾶς τοῦ Ἰουστινιανοῦ.

225 (1881).

§ 14

Ἐὰν δαπανηθῇ τὸ διὰ τῆς ἐγγυήσεως τῆς συζύγου συνομολογηθὲν δάνειον εἰς ἰδίαν αὐτῆς ἀνάγκαν, δὲν ἀπαλλάσσεται ἡ γυνὴ τῆς ἐγγυήσεως, ἣν ἀνέλαβε (Νεαρὰ 134).

218 (1848) 48 (1855) 4 (1874).

Κατὰ τὰς ρητὰς διατάξεις τῆς 134 Νεαρᾶς (κεφ. 8) καὶ Κώδ. (1. 29), ἡ ἐγγυωμένη ὑπὲρ τοῦ ἀνδρός αὐτῆς γυνὴ δύναται νὰ ἐπι-καλεσθῇ τὴν ἐντεῦθεν πηγάζουσαν ἑνστασιν, καὶ τότε μόνον ἐκπίπτει τῆς ἀπὸ ταύτης βοήθειας, ὅταν προφανῶς ἤθελεν ἀποδείχθῃ, ὅτι τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀναδοχῆς τῆς ἐστράφη πρὸς ἴδιον αὐτῆς ὄρελος.

278 (1849).

Ἐὰν γυνὴ μετ' ἀνδρός ἀλληλεγγύως συνάψῃ δάνειον, τοῦτο δὲ ἀποθῇ πρὸς ὄφελος αὐτῆς, ἐνέχεται διὰ τὸ ὅλον καὶ ἀτονεῖ τὸ ἐκ τοῦ Βελλειανείου δόγματος εὐεργέτημα (Ν. 22 Π. 3. 13, Ν. 17 § 2 Ν. 19 § 3 Π. 16. 1), ἐπομένως, ἐὰν μετὰ τοῦ συζύγου τῆς ἐδανείσθῃ, ἀτονεῖ τὸ ἐκ τοῦ κεφαλαίου ἢ τῆς 134 Νεαρᾶς. 231 (1877).

Ἡ Νεαρὰ 134 δὲν ὀρίζει εἰδικόν τι μέσον ἀποδείξεως, ὅτι τὰ χρήματα ἐδαπανήθησαν διὰ τὰς χρείας τῆς γυναικός, ἀλλὰ καὶ τοι-οῦτον τι ἂν ἀπαιτεῖτο κατὰ τὴν Νεαρὰν ταύτην, πάλιν, κατὰ τὴν ἰσχύουσαν νομοθεσίαν, τὰ περὶ ἀποδείξεως μέσα καὶ ἡ ἐκτίμησις τῶν ἀποδείξεων κανονίζονται κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας. 298 (1855).

Κατὰ Ν. 73 Βασ. (26. 7) Ν. 9 Κώδ. (4. 29), ἡ γυνὴ καταβάλλουσα ὑπὲρ τινος οὐκ ἀντιφωνεῖ, καὶ ὅτε λήθῃ τοῦ δόγματος παραγραφῆς καταβάλλει, ἀναλαμβάνει· ἄρα, ἐὰν ἡ γυνή, μὴ ἀγνοῦσα τὴν ἑνστασιν τοῦ Βελλειανείου δόγματος, παραιτηθῇ τῆς ἐκ τοῦ δόγμα-τος ἐνστάσεως, καὶ καταβάλῃ ὑπὲρ τοῦ συζύγου τῆς διὰ πωλήσεως κτήματός της, δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τῆς πωλήσεως, ἡ δὲ Νεαρὰ 134 κεφ. 8 δὲν ἔχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐφαρμογὴν, οἷοιτι ἀφορᾷ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ γυνὴ εἰσέτι δὲν κατέβα-λεν ὑπὲρ τοῦ συζύγου τῆς, ἀλλ' ἀνέλαβε τὴν ὀφειλὴν αὐτοῦ.

272 (1849).

Κατὰ τὴν ὀρθὴν ἐρμηνείαν τοῦ Ν. 30 Π. (16. 4) Ἀρμ. § 14 (Α. ιγ'), μόνον ἡ μετὰ δολίας προθέσεως ἀναδεχομένη στερεῖται τῆς

ἐνστάσεως τοῦ Βελλειανείου δόγματος καὶ ὑπόκειται εἰς τὴν περὶ δόλου ἀγωγὴν, ἀπλὴ δὲ γνῶσις τῆς ἐνεργείας τοῦ δόγματος οὐδομῶς καθιστᾷ αὐτὴν ὑπόχρεων, διότι ὑποτίθεται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὅτι ἡ γυνὴ ἐνόιδουσα εἰς τὰς θωπείας ἢ εἰς τὰς ἀπειλὰς τοῦ συζύγου τῆς συγκατατίθεται εὐκόλως εἰς τὴν ἀναδοχὴν. 278 (1849).

Τὸ κεφ. 8 τῆς Νεαρᾶς 134, συνδ. πρὸς τὰς περὶ Βελλειανείου δόγματος διατάξεις, κηρύττει ἀκύρους τὰς ὑπὲρ τῶν ἰδίων αὐτῶν συζύγων ἀναδοχὰς τῶν γυναικῶν, ἐὰν ὁ δανειστής ἐγίνωσκεν, ὅτι πρὸς αὐτὸν τὸν σκοπὸν συνηλλάξατο ἡ γυνὴ μετ' αὐτοῦ, ἐπομένως ἡ ἄγνοια τοῦ δανειστοῦ καθιστᾷ ὑπόχρεων τὴν γυναῖκα πρὸς πληρωμὴν τῆς ὑποχρεώσεως, ἣν ἀνέλαβε, διότι αὐταῖς ἀπατωμέναις γυναῖξι βοηθεῖ τὸ δόγμα, οὐ ταῖς πονηραῖς».

48 (1855) 54 (1858) 242 (1872).

Ἐπὶ πωλήσεως κτημάτων διὰ χρέη τοῦ συζύγου τῆς γυναικός, παρούσης καὶ συναίνουσης αὐτῆς, δὲν χωρεῖ τὸ Βελλειανεῖον δόγμα Ν. 5 Κώδ. (4.29) καὶ (5.16). 11 (1868).

Κατὰ τὴν 134 Νεαρὰν τοῦ Ἰουστινιανοῦ (κεφ. η'), ἡ ὑποχρέωσις, ἣν ἀναλαμβάνει ἡ γυνὴ οὐδαμῶς ἰσχύει, εἰμὴ φανερώς ἀποδειχθῇ, ὅτι τὰ χρήματα εἰς ἰδίας αὐτῆς τῆς γυναικός χρείας ἐδαπανήθησαν. Ἐκ τούτου δ' ἐπεταί, ὅτι ὁ ὑποστηρίζων τὸ κῦρος τῆς συμβάσεως δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ εἰς τὴν ἐν τῷ αὐτῷ ἐγγράφῳ μεταγενεστέραν τῆς συστάσεως τοῦ χρέους ὁμολογίαν τῆς γυναικός, ὅτι τὰ δανεισθέντα πρὸς τὸν σύζυγον αὐτῆς χρήματα ἐδαπανήθησαν εἰς ἀνάγκας τῆς συζύγου, ἀλλ' ὀφείλει ἄλλω τινι τρόπῳ ν' ἀποδείξῃ τοῦτο.

140 (1876).

Σκοπὸς τοῦ Βελλειανείου δόγματος ὑπῆρξε ν' ἀπαγορεύσῃ τὴν ὑπὲρ ἄλλοτρίου χρέους ἀναδοχὴν τῆς γυναικός, τὴν δι' ἀντιφωνήσεως γινομένην, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀνάκλησιν τῆς οἰκείας βουλήσει ὑπὸ τῆς γυναικός καταβολῆς χρέους ἄλλοτρίου ἢ τῆς ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ δωρεᾶς ἢ πωλήσεως τῶν ἰδίων ἑαυτῆς πραγμάτων, ὡς πρακύπτει ἐκ τῶν Ν. 2, 4 καὶ 5 Π (16. 1) καὶ Ν. 33, 35 καὶ 36 Βασ. (ΚΣ'. Ζ.). Ὅθεν, κατὰ τὴν ἀναμφισβήτητον ταύτην βᾶσιν, καὶ ὁ Ν. 32 § 2 Π. (αὐτόθι) Ν. 63 ἐδαφ. γ' Βασ. (αὐτόθι), πρέπει νὰ ἐρμηνευθῇ, ὅτι προϋποθέτει προηγουμένην ἀναδοχὴν τῆς γυναικός τοῦ χρέους τοῦ ἀνδρός, πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ὁποίας καταβάλλει ἡ γυνή

τὸ ὀφειλόμενον διὰ δόσεως ἀντὶ πληρωμῆς· διότι ἄλλως ἢ τοιαύτη ἀπ' εὐθείας ἄμεσος καταβολὴ δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν τοῦ δόγματος ἀπαγόρευσιν, κατὰ τὸν προσημειωθέντα Ν. 5 Π. καὶ 36 Βασ. (αὐτόθι). Οὐδ' ἢ τοιαύτη διὰ τῆς πωλήσεως τοῦ ἰδίου πράγματος πρὸς πληρωμὴν ἀναγνώρισιν τοῦ ἀλλοτρίου χρέους ὑπὸ τῆς γυναικὸς ὑπεμφαίνει ὁμολογίαν αὐτῆς περὶ ἀναδοχῆς, διότι ἢ τοιαύτη ἀναγνώρισιν ἔγκειται πάντοτε ἐν τῇ ὑπ' αὐτῆς γενομένη καταβολῇ τοῦ ἀλλοτρίου χρέους, ἣν ὁμως ὁ νόμος θεωρεῖ, ὡς εἴρηται, ἔγκυρον.

179 (1879).

§ 15

Ὁ κανὼν, ὅτι ἐνστάσις ἐκ δικαιώματος τρίτου εἶνε ἀπαράδεκτος, περιέχει ρητῶς καὶ σαφῶς ἐξαίρεσιν ὑπὲρ τῶν ἐγγυητῶν, διαλαμβάνουσαν, ὅτι δύνανται οὗτοι νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὰς ἐνστάσεις τοῦ κυρίως ὀφειλέτου, ἐπομένως ὁ ἐγγυητὴς δύναται ν' ἀντιτάξῃ κατὰ τοῦ δανειστοῦ πᾶσαν ἐνστάσιν, ἣν ἡδύνατο ν' ἀντιτάξῃ ὁ ὀφειλέτης περὶ ἀκυρώσεως τοῦ πλειστηριασμοῦ τῶν ἀκινήτων κτημάτων του, διότι ἀπαλλασσομένου τοῦ πρωτοφειλέτου τῆς πληρωμῆς τοῦ χρέους, ἢ ἐξοφλοῦντος αὐτοῦ ὅλον τὸ χρέος πρὸς τὸν δανειστήν του, ἀπαλλάσσεται ὁλοσχερῶς ὁ ἐγγυητὴς, ἐπομένως ἢ τοιαύτη ἐνστάσις δὲν προτείνεται ἐκ δικαιώματος τρίτου.

259 (1855).

Κατὰ τὸν Ν. 7 § 1 Π. (44. 1), ὁ ἐγγυητὴς κέκτηται πάσας τὰς συμφυεῖς τῇ ὀφειλῇ ἐνστάσεις, τὰς ἀρμοζούσας τῷ πρωτοφειλέτῃ, ἄρα δύναται νὰ προτείνῃ καὶ ὅτι ἢ κυρία ἀπαίτησις ἀπεσθίσθη διὰ συμψηφισμοῦ.

207 (1893).

Κατάργησις, γενομένη διὰ μεταγενεστέρου ἐγγράφου, ἄνευ τῆς συμπράξεως τοῦ ἐγγυητοῦ, δὲν ἔχει κατ' αὐτοῦ ἰσχύν· Ν. 62 Π. (2. 14) Ν. 19 Π. (44. 1).

74 (1872).

Κατὰ τὴν Νεαράν 4 (κεφ. α'.) τοῦ Ἰουστινιανοῦ, τότε μόνον ὁ δανειστὴς δύναται νὰ καταδιώξῃ τὸν ἐγγυητὴν πρὸς ἀπόδοσιν τῶν ὀφειλομένων, ὅταν δὲν ἰσχύσῃ νὰ λάβῃ ταῦτα εἰς μέρος ἢ εἰς ὁλόκληρον παρὰ τοῦ δανεισαμένου, ἐντεῦθεν δὲ συνάγεται, ὅτι ἐὰν ἐξ ἰδίου πταίσματος ὑπαίτιος γένηται τῆς μὴ ἀποτίσεως τῆς ὀφειλῆς ἐκ μέρους τοῦ πρωτοφειλέτου, δικαιούται ὁ ἐγγυητὴς, καταδιωκόμενος, ν' ἀντιτάξῃ κατ' αὐτοῦ τὸ πταῖσμα, κατὰ τὸν κανόνα, ὅτι ὁ ἐξ οἰκείου

ἀμαρτήματος ζημιούμενος οὐ δοκεῖ ζημιοῦσθαι Ν. 203 Π. (50. 17).
218 (1882).

Ἐκ τῆς Νεαρᾶς 43 τοῦ Ἰουστινιανοῦ προκύπτει, ὅτι ὁ ἐγγυη-
τὴς ἀπαλλάσσεται, ὅταν ὁ δανειστὴς ἐξ ἰδίου πταίσματος παρέλειψε
τὸν ἀρμόδιον χρόνον, ὅπως καταδιώξῃ τὸν πρωτοφειλέτην, περιελθόντα
κατόπιν εἰς ἀπορίαν.
69 (1889).

Ἐκ τοῦ συνδ. τῶν ἄρθρ. 1876, 1166 καὶ 1884 Ἰον. Κώδ. ἐπεταί,
ὅτι ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ ἐγγυητοῦ ἐπέρχεται, ὅταν ἐκ πταίσματος τοῦ
δανειστοῦ καταστῇ, δι' οἷονδῆποτε λόγον, ἀδύνατος ἢ τοῦ ἐγγυητοῦ
ὑποκατάστασις εἰς πάντα τὰ κατὰ τοῦ ὀφειλέτου δικαιώματα, τὰ
ἐξασφαλίζοντα τὴν κατ' αὐτοῦ ἀπαιτήσιν, ἀδιακρίτως, ἂν εἶχεν ὁ
δανειστὴς ἀποκτήσῃ ταῦτα, καθ' ὃν χρόνον συνήφθη ἡ σύμβασις ἢ
βραδύτερον, διότι γενικῶς ἐκφραζόμενος ὁ νόμος περιλαμβάνει πᾶν ἐν
γένει ἐξασφαλιστικὸν τῆς ἀπαιτήσεως, ὑπὲρ ἧς ἡ ἐγγυήσις δικαίωμα.
ἡ δὲ ἀπώλεια παντὸς τοιοῦτου δικαιώματος, προελθοῦσα ἐκ δόλου ἢ
ἐξ ἀπλοῦ πταίσματος τοῦ δανειστοῦ, ὡς ματαιοῦσα τὰ ὑπὲρ τοῦ ἐγ-
γυητοῦ εὐεργετικὰ τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου χορηγουμένης ὑποκαταστάσεως
ἀποτελέσματα, ὅσα ἡδύνατο εὐκόλως νὰ ἔχῃ οὗτος ὑπ' ὄψιν ἐγγυώ-
μενος, ἐπιφέρει τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἐγγυήσεως.

278 καὶ 356 (1893).

§ 16

Κατὰ τὸν Ν. 38 § 1 Π. (17. 1), ὁ ἐγγυητὴς δὲν ἔχει ἀγωγὴν
κατὰ τοῦ δανειστοῦ, ἀλλὰ μόνον κατὰ τοῦ πρωτοφειλέτου, ἵνα ἀπαι-
τήσῃ τὴν ἀπὸ τῆς ἐγγυήσεως ἀπαλλαγὴν του, ὅταν οὗτος ἀναβάλῃ
ἐπὶ πολὺν χρόνον τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους του. 307 (1866).

Ὁ ἐγγυητὴς, μὴπω καταβαλὼν, δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὸ
ὀφειλόμενον παρὰ τοῦ ἀρχικοῦ ὀφειλέτου, εἰμὴ μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ
δανειστοῦ ἐκχώρησιν τῶν ἀγωγῶν του. Ν. 17, 13, 36, 39 καὶ 41
(46. 1) Βασ. (26. 1) Ν. 14 Κώδ. (40. 41) Βασ. 26. 1. § 83.
Ν. 76 (46. 3) Β. (26. 5) Ν. 45 § 5 (17. 1) Β. 14. 1.

206 (1871).

Κατὰ τὰ ἄρθρα 1166 § 3 καὶ 1876 τοῦ Ἰονίου Κώδ., ὁ ἐγγυητὴς
πληρῶσας τὸ χρέος ὑποκαθίσταται εἰς ὅλα τὰ δικαιώματα, ὅσα ὁ
πιστωτὴς εἶχε κατὰ τοῦ ὀφειλέτου, ὅθεν μόνον ἐν τοιαύτῃ περιπτώ-

σει, δυνάμει δικαστικής ὑπὲρ τοῦ πιστωτοῦ ἀποφάσεως, δικαιούται ὁ ἐγγυητής νὰ ἐγγράψῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ ὑποθήκην ἐπὶ τῶν κτημάτων τοῦ ὀφειλέτου, πρὸ τῆς πληρωμῆς δὲ τοῦ χρέους δὲν δικαιούται πρὸς ἐγγραφὴν ὑπὲρ ἑαυτοῦ, εἰμὴ δυνάμει ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης ὑπὲρ αὐτοῦ ὡς ἐγγυητοῦ εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρ. 1879.

42 (1873) 136 (1874).

§ 17

Ὁ ἐγγυητής καταβάλων τὸ χρέος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν ἐκχώρησιν τῶν ἀγωγῶν τοῦ δανειστοῦ κατὰ τοῦ πρωτοφειλέτου.

197 (1882).

Ἀληθῶς μὲν, κατὰ τὸν Ρωμ. νόμον, κατὰ γενικὸν κανόνα, ὅστις καταβάλλει τὸ χρέος ἄλλου ἢ τὸ ὅποῖον ἐν μέρει μόνον ἐπίκεινται καὶ εἰς αὐτόν, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ προηγουμένως τὴν ἐκχώρησιν τῆς κατὰ τοῦ ὀφειλέτου ἢ συνυποχρέου ἀγωγῆς, ὅθεν καὶ ὁ ἐγγυητής ἢ ὁ ἐντειλάμενος ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦτο, ἀλλ' ἡ ἐκχώρησις πρέπει νὰ γείνη πρὸ τῆς καταβολῆς, μετ' αὐτὴν δὲ μόνον, ἐὰν συνεφωνήθῃ προηγουμένως, διότι ἄλλως θεωρεῖται, ὅτι ἡ ἀγωγή ἀπεσβέσθη, καὶ ἀποσβεσθεῖσα δὲν εἶνε πλέον ἐπιδεκτικὴ ἐκχωρήσεως (N. 76 Π. 46. 3).

436 (1880).

Ἐκ τοῦ συνδ. τῶν N. 17 καὶ 36 Π. (46. 1) συναγεται, ὅτι καὶ μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐγγυητοῦ καταβολὴν ἐκχωροῦνται αἱ κατὰ τοῦ ὀφειλέτου καὶ τῶν συνυποχρέων ἀγωγαί.

138 (1888).

Τὸ ἄρθρ. 1880 Ἰονίου Κώδ. ἐφαρμόζεται ἐπὶ ἀπλῶν ἐγγυήσεων, οὐχὶ δὲ ἐπὶ ἐγγυήσεων, καθ' ἃς ὁ ἐγγυητής ὑπεχρεώθη ἀλληλεγγύως μετὰ τοῦ ὀφειλέτου· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 1868 τοῦ Ἰονίου Κώδικος.

220 (1874).

Ἐκ τοῦ ὅτι ἐν τῷ συμβολαίῳ ὀνομάζεται τις ἀλληλέγγυος ἐγγυητής καὶ πρωτοφειλέτης, καὶ ὡς τοιοῦτος ἀνεδέχθη τὴν τοῦ ὀφειλέτου πληρωμὴν τοῦ χρέους, οὐδόλως ἔπεται. ὅτι εἶνε συνοφειλέτης ἀλληλέγγυος, διότι ἐκ τοῦ ἄρθρου 1868 Ἰον. Κώδ., φέροντος ἐν τέλει «ἐὰν (ὁ ἐγγυητής) ὑπεχρεώθῃ ἀλληλεγγύως μετὰ τοῦ ὀφειλέτου ἢ ὡς ἐγγυητής καὶ πρωτοφειλέτης, ὅτε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὑποχρεώσεώς του κανονίζεται κατὰ τὰς περὶ ἀλληλεγγύων χρεῶν ἀρχάς», σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ λέξις ὑποχρέωσις ἀναφέρεται εἰς τὸν πι-

στωτήν, ὥστε ὁ ἐγγυητής, μὴ ἔχων τὸ τῆς διζήσεως τῶν κτημάτων δικαίωμα, ὑποχρεοῦται πρὸς αὐτὸν ὡς ὀφειλέτης· ἀπέναντι ὁμῶς τοῦ πρωτοφειλέτου οὐδεμία ἐπέρχεται μεταβολὴ εἰς τὰς σχέσεις αὐτοῦ, ὄντος ἐγγυητοῦ ὡς πρὸς τὸν ὀφειλέτην. 72 (1883).

Ὁ ἐγγυητής ἐπέχει θέσιν ἐντολοδόχου τοῦ ὀφειλέτου, ἀναδεχθεὶς ἐκ τῶν προτέρων ἀπέναντι τοῦ πιστωτοῦ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ὀφειλέτου, ἂν δὲν τὴν ἐκπληρώσῃ αὐτὴς ὁ ὀφειλέτης (Ἰον. Κώδ. 1858), ἐπομένως πληρώνει ὡς ἐντολοδόχος τοῦ ὀφειλέτου· ἄρα τὸ ἄρθρ. 1875, καθ' ὃ ὁ ἐγγυητής πληρώσας ἔχει ἀναγωγὴν περὶ τε τοῦ κεφαλαίου καὶ τῶν τόκων κατὰ τοῦ ὀφειλέτου, εἶνε ἀπόρροια τῶν περὶ ἐντολῆς διατάξεων καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἄρθρ. 1848, καὶ συνεπῶς ἄνευ διαμαρτυρήσεως ὁ ὀφειλέτης ὀφείλει τοὺς τόκους τοῦ κεφαλαίου, ὅπερ ὁ ἐγγυητής ἐπλήρωσε πρὸς τὸν πιστωτήν, πρὸς ἀπολύτρωσιν τοῦ πρωτοφειλέτου, ὅφ' ἧς τὸ κατέβαλε. 72 (1883).

Ὁ καταβαλὼν ὅλον τὸ χρέος ἐγγυητής δὲν ἔχει κατὰ τῶν λοιπῶν ἀλληλεγγύων ἐγγυητῶν ἀγωγὴν περὶ ἀναλήψεως ὅλου τοῦ πληρωθέντος ποσοῦ, ἀλλὰ μόνον περὶ τοῦ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς εἰς αὐτὸν ἐπιβαλούσης κεφαλικῆς μερίδος ὑπολειπομένου, οὔτινος καὶ μόνου ἡ πληρωμὴ ἐγένετο ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τὸ συμφέρον τῶν συνεγγυητῶν του (Ν. 51 § 1 Π. (10. 7) Ν. 52 § 1 Π. (46. 1) Ν. 3, Ν. 10 § 1, 2 καὶ 8 Κώδ. (8. 41). 94 (1887).

Ὁ ἀποκτήσας τὴν ὑποθήκην δανειστής ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ἐγγυητοῦ, δὲν εἶνε ὑπόχρεως νὰ τὴν φυλάττῃ, ἵνα τὴν ἐκχωρήσῃ πρὸς τὸν ἐγγυητήν, ἐπομένως ἂν αὕτη δὲν ὑπάρχῃ πλέον κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς πληρωμῆς, ὁ ἐγγυητής δὲν δύναται νὰ μεμφθῇ τοῦ δανειστοῦ, ὅτι τῷ ἐξηφάνισεν ἀσφάλειαν, εἰς ἣν οὐδόλως ἀπέβλεψε καθ' ὃν χρόνον ἔδωκε τὴν ἐγγυήσιν του καὶ ἧς τὴν ἀπόκτησιν οὐδόλως ἐγίνωσκεν, εἶνε δὲ ἀδιάφορον τινὸς ἔνεκα δὲν ὑπάρχει αὕτη πλέον, ἄρα ἀδιάφορον καὶ ἂν αὕτη ἀπωλέσθῃ ἐκ πταίσματος ἢ ἐξ ἀμελείας τοῦ δανειστοῦ. Εἰς τὰ ἀνωτέρω δ' οὐδαμῶς ἀντίκειται τὸ ἄρθρ. 30 τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, εἰότι τοῦτο ὀρίζει μόνον, ὅτι, καθ' ἣν περίπτωσιν ἡ ἐγγυήσις ἐδόθη ἐπὶ δανείου ἐπὶ ἐνεχύρῳ ἢ ὑποθήκῃ, ὁ ἐγγυητής δὲν ἐνέχεται εἰμὴ μόνον μετὰ τὴν ἐκποίησιν τοῦ ὑπεγγύου πράγματος καὶ διὰ τὸ ἐλλεῖπον. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω δὲ ἔπεται, ὅτι ὁ ἐγγυητής δὲν ἀπαλλάσσεται τῆς ὑποχρεώσεώς του. 117 (1878).

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1884 Ἰον. Κώδ., καθ' ἣν ὁ ἐγγυητὴς ἀπαλλάσσεται, ὅταν ἐξ αἰτίας τοῦ πιστωτοῦ δὲν δύναται νὰ ὑποκατασταθῇ εἰς τὰ δικαιώματα, τὰς ὑποθήκας καὶ τὰ προνόμια τούτου, ὑποτίθῃσιν, ὅτι ὁ ἐγγυητὴς ὑπεχρεώθη, ἀποβλέψας εἰς τὰς ἐξασφαλιζούσας τὸ δάνειον ὑποθήκας καὶ ἀσφαλείας, εἰς ἃς, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1876, ὑποκαθίσταται ὁ πληρώσας τὸ χρέος ἐγγυητὴς. Ἐντεῦθεν δ' ἐπεταί, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1884 ἀφορᾷ εἰς τὰς ὑποθήκας καὶ ἀσφαλείας, αἵτινες ὑπῆρχον ἤδη ὅτε ἐδόθη ἡ ἐγγύησις καὶ τὰς ὁποίας εἶχεν ἡδὴ ὑπ' ὄψιν ὁ ἐγγυητὴς. Δὲν ἔχει δ' ἐφαρμογὴν ἐπὶ ὑποθηκῶν κλπ., ληφθεῖσων μετὰ τὴν ἐγγύησιν, διότι ταύτας ὁ ἐγγυητὴς δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐγγυήσεως καὶ ἐπομένως δὲν δύναται νὰ μεμφοθῇ τῷ πιστωτῇ ἐπὶ τῇ ἐγκαταλείψει ἀσφαλειῶν, ἃς οὗτος δὲν ὑπεχρεοῦτο νὰ λάβῃ καὶ εἰς ἃς ὁ ἐγγυητὴς δὲν ἀπέβλεψε.

243 (1892).

Ἐὰν ὁ ὀφειλέτης γνωρίζῃ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐγγυητοῦ πληρωμὴν τῆς ὀφειλῆς του, ἡ ὑπ' αὐτοῦ μετὰ ταῦτα γενομένη νέα πληρωμὴ παρέχει αὐτῷ τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ πιστωτοῦ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἀχρεωστήτως καταβληθέντος, οὐχὶ δὲ καὶ ν' ἀντιτάξῃ τὴν καταβολὴν ταύτην κατὰ τοῦ πληρώσαντος ἐγγυητοῦ, καθ' οὗ ἠδύνατο νὰ τὴν ἀντιτάξῃ μόνον, ἐν ἣ περιπτώσει, μὴ γινώσκων ἐξ ἀμελείας τοῦ ἐγγυητοῦ τὴν ὑπ' ἐκείνου πληρωμὴν, κατέβαλε καὶ ὁ ὀφειλέτης τὴν αὐτὴν ὀφειλὴν, ὅτε ὁ ἐγγυητὴς ἐδικαιοῦτο νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ὀφειλέτου τὴν ἐκχώρησιν τῆς περὶ ἀχρεωστήτου ἀγωγῆς (N. 29 § 3 Π. 17, 1).

170 (1882).

ΕΓΚΡΙΣΙΣ

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ξ Ι Σ.

- § 1. Ἐγκρίσις ἀκύρων καὶ ἀκυρωσίμων πράξεων.
- § 2. Ἐγκρίσις τῶν ἄνευ ἐντολῆς ἐνεργηθέντων.
- § 3. Δήλωσις τῆς ἐγκρίσεως.
- § 4. Ἀναδρομικὴ ἰσχὺς τῆς ἐγκρίσεως.

§ 1

Κατὰ νόμον, ὁ ἀναγνωρίσας τὸ κῦρος πράξεώς τινος στερεῖται

πλέον, δυνάμει τῆς ἐγκρίσεως, τοῦ δικαιώματος νὰ προσβάλῃ αὐτὴν ὡς ἄκυρον (N. 16 § 1 Π. 20. 1 καὶ ἄρθρα 485 καὶ 486 Πολ. Δικ.), ἐπομένως ὁ ἐγκρίνας καὶ παραδεχθεὶς τὴν ἐγγραφεῖσαν προσημείωσιν ὡς καλῶς γενομένην καὶ αὐθορμήτως συναινέσας εἰς αὐτήν, δὲν δύναται νὰ προσβάλῃ αὐτὴν ὡς ἄκυρον. Ὅθεν, προκειμένου περὶ τῶν συναλλαττομένων καὶ οὐχὶ περὶ τρίτου, τὸ Δικαστήριον οὐδαμῶς διακαίουται νὰ ἐξετάσῃ, ἂν ἡ προσημείωσις ἐγένετο κατὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις, διότι διὰ τῆς συναινέσεως ἐκαλύφθησαν αἱ τυχόν ὑπάρχουσαι ἀκυρότητες τῆς προσημειώσεως. 122 (1849).

Ἀκύρου οὐσης τῆς περὶ ἐργολαβίας δίκης συμβάσεως, ἡ μετὰ τὸ πέρας τῆς δίκης ἐπελθούσα ἔγκρισις αὐτῆς, δὲν ἀποτελεῖ ἰσχυροποιήσιν τῆς πρώτης συμφωνίας, ἀλλὰ νέου ἴσως δικαιώματος αἰτίαν. 155 (1856).

Ἡ παρὰ τοῦ ἀνηλίκου γενομένη ἔγκρισις τῆς ἐκποιήσεως φαλαγγιτικοῦ γραμματίου εἶνε ἰσχυρά, καίπερ γενομένη πρὸ τῆς πρὸς αὐτὸν κοινοποιήσεως τοῦ περὶ συγγνώμης ἡλικίας Β. Δ., μετὰ τὴν ἐκδοσιν ὁμως αὐτοῦ. Ἀρμ. § 18 (Α'. ιγ). 50 (1866).

Ὁ ἀνήλικος δύναται ἐνηλικιωθεὶς νὰ ἐγκρίνῃ τὴν διαρκούσης τῆς ἀνηλικότητός του ἀκύρως γενομένην πρᾶξιν, διότι ἡ ἀκυρότης εἶνε σχετικὴ καὶ ἡ πρᾶξις ἀκυροῦται μόνον αἰτήσῃ τοῦ ἀνηλίκου. 408 (1866) 83 (1881).

Ἡ ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν νομίμων διατυπώσεων ἀκυρότης τῶν πράξεων τοῦ ἐπιτρόπου εἶνε σχετικὴ καὶ ὡς τοιαύτη δύναται νὰ καλυφθῇ διὰ τῆς μεταγενεστέρας ἐγκρίσεως τοῦ ἀνηλίκου, ὑπὲρ οὗ ἐτάχθησαν, ἐνηλίκου καταστάντος. 90 (1887).

Καὶ ἡ ἄκυρος διαθήκη, γενομένη ἀποδεκτὴ, ἐν γνώσει τῆς ἀκυρότητος, παρὰ πάντων τῶν δικαιουμένων νὰ προσβάλωσιν αὐτήν, καθίσταται ἰσχυρά, προσέτι δὲ ἡ ἀποδοχὴ δύναται νὰ ἐκδηλωθῇ καὶ ἐμπράκτως διὰ τῆς ἐκτελέσεως τῶν διατάξεων τῆς διαθήκης. 293 (1884).

Ἡ συνεστῶτος τοῦ γάμου ἀπαλλοτρίωσις τοῦ ἀδιατιμήτου προικῶν ἀκινήτου, ἣν ὁ νόμος ἀπαγορεύει, δὲν κυροῦται διὰ τῆς μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου ἐγκρίσεως αὐτῆς ὑπὸ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν κληρονόμων τῆς, διότι, καὶ τοῦ γάμου λυθέντος, τὸ προικῶν ἀκίνητον ἐξακολουθεῖ νὰ λογίζεται τοιοῦτον, ἐν ὅσῳ δὲν ἀπεδόθη τῇ γυναικί.

ὅ ἐστιν ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἀπαλλοτριώσεως διαρκεῖ καὶ μετὰ τὴν λύ-
σιν τοῦ γάμου, ἐν ᾧσφ ὑφίσταται ἡ ἐκ τῆς προικὸς ἀπαίτησις τῆς
γυναικὸς (N. 12 πρ. Π. 23. 5)· διὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον δὲν κυροῦται
δι' ἀπλῆς μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου ἐγκρίσεως καὶ ἡ ἐπὶ ζημίᾳ
τῆς γυναικὸς γενομένη ἀνταλλαγὴ τοῦ προικῶντος. Μόνον δὲ ὡς αἰεὶ ἡ
γυνὴ ἀπεδέξατο μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου τὴν καταλειφθεῖσαν αὐτῇ
ὑπὸ τοῦ συζύγου ἀποζημιώσεις, ἀποκρούεται αὕτη διὰ τῆς ἐνστάσεως
τοῦ δόλου, διεκδικούσα τὸ προικῶν ἀκίνητον, οὐχὶ λόγῳ τῆς μετα-
γενεστέρας ἐγκρίσεως, ἀλλὰ λόγῳ τῆς ἱκανοποιήσεως τῆς προικῶντος
ἀπαιτήσεώς της (N. 77 § 5 Π. 31 καὶ N. 3 § 4 Π. 23. 5).
112 (1892).

Καὶ αὐταὶ αἱ ἐκ δόλου προελθοῦσαι πράξεις εἰσὶ δεκτικαὶ ἐγκρί-
σεως ὑπὸ τοῦ καθ' οὗ ὁ δόλος. 408 (1866) 83 (1881).

Ὁ ἐν γνώσει ἀποδεχόμενος τὸ ἐν δόλῳ πραχθὲν δοκεῖ δωρεῖσθαι
(N. 53 Π. 50, 17, N. 53. Βασ. Β. 3)· ὅρα ὁ ἐν γνώσει τῆς δια-
φορᾶς μεταξὺ τοῦ βάρους τοῦ ἀποσταλέντος σταφιδοκαρποῦ καὶ τοῦ
σεσημειωμένου βάρους τοῦ πωληθέντος ἐγκρίνας καὶ ἀποδεχθεὶς τὰ
πεπραγμένα, δὲν δικαιούται ν' ἀποζημιωθῇ διὰ τὴν δολίως συντελε-
σθεῖσαν ἐν ταῖς ἀλληλοχρέοις λογαριασμοῖς ἐλάττωσιν τοῦ βάρους
τοῦ πωληθέντος καρποῦ. 47 (1882).

§ 2

Κατὰ τὸν N. 5 καὶ 12 § 4 Π. (46. 3) Βασ. 12 (26., 5), ὅταν τις
ἐπιχειρήσῃ πρᾶξιν τινα ἐν ὀνόματι ἄλλου καὶ αὕτη ἐγκριθῇ ὑπ' αὐ-
τοῦ, τὸ γεγνημένον ἰσχύει, ὡς ἀρχῇθεν δυνάμει ἐντολῆς πραχθὲν,
κατὰ τὸν κανόνα «ἐντολῇ ἔοικεν ἡ τοῦ πράγματος ἀποδοχή».

69 (1845) 168 (1859) 181 (1864) 100 (1868) 7 (1869)
171 (1873) 31 (1885) 175 (1892).

Τὸ κατὰ συναίνεσιν τοῦ πιστωτοῦ πρὸς τρίτον καταβληθὲν θεω-
ρεῖται ὡς κατ' ἐντολὴν αὐτοῦ πληρωθὲν. 347 (1879).

Ἡ συναίνεσις τοῦ ἐντολέως πρὸς καταβολὴν τοῦ ἀντιτίμου τοῦ
παραγγεληθέντος πράγματος δὲν δύναται, κατὰ νόμον, ν' ἀποτελέσῃ
ἐγκρίσιν τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς πεπραγμένων πρὸ τῆς κα-
ταβολῆς ταύτης, διότι ἡ ἔνεκεν ὑπερημερίας καὶ ἀμελείας τοῦ ἐντο-
λοδόχου περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς ὑποχρέωσις αὐτοῦ πρὸς

ἀποζημίωσιν τοῦ ἐντολέως καταργεῖται, κατὰ τὸν νόμον, μόνον διὰ ρητῆς ἢ σιωπηρᾶς παραιτήσεως τῆς πρὸς ἀποζημίωσιν ἀξιώσεως.

154 (1868).

§ 3

Κατὰ τὸν Ν. 142 Π. (50. 17), ἡ σιωπὴ οὔτε πάντοτε θεωρεῖται ὡς ὁμολογία ἢ ἀποδοχή, ἀλλ' οὔτε ὡς ἀποδοκιμασία ἢ ἄρνησις, ὥστε ἀνατίθεται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ τῆς οὐσίας νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν σιωπὴν τοῦ διαδίκου μετὰ τῶν σχετικῶν αὐτῆς περιστατικῶν καὶ νὰ ἐξαγάγῃ ἐξ αὐτῆς ἀποδοκιμασίαν ἢ ἀποδοχὴν.

181 (1864).

Προκειμένου περὶ πράξεων ἀμφιθόλου ἐννοίας ἢ διαφορουμένην ἔχουσῶν ἐννοίαν, εἶνε ἀναγκαῖα ἢ διαμαρτυρία, ἄλλως συνάγεται ἔγκρισις καὶ ἀποδοχή τῆς πράξεως· Ν. 14 § 7 Π. (11. 7), Ν. 20 § 1 Π. (29. 2) Ν. 34 Π. (3. 3) Ν. 11 § 2 Π. (14. 3). 88 (1885).

Κατὰ τὸν νόμον (ἄρθρ. 486 Πολ. Δικ. καὶ Ν. 34 § 2 Πανδ. 3. 1), ἡ ἀποδοχή καὶ ἀναγνώρισις πράξεώς τινος ὡς ἐγκύρου, πρέπει νὰ συνάγῃται ἐκ τοιούτων ἀναμνησθητέων γεγονότων, ἅτινα οὐδεμίαν περὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ ἀναγνωρίζοντος δύνανται νὰ γεννήσωσιν ἀμφιβολίαν.

71 καὶ 141 (1890).

Ἡ ἔγκρισις πράξεώς τινος τότε μόνον ἔχει ἀποτελέσματα ὑπὲρ τοῦ ἐνεργήσαντος τὴν πράξιν, ὅταν γνωστοποιηθῇ πρὸς αὐτόν, ὡς ὑποκειμένη μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης εἰς ἀνάκλησιν. 90 (1874).

Ἡ ἔγκρισις ὥρεᾶς, γενομένης πρὸς τρίτον ὑπὸ τοῦ συγκυρίου καὶ ὡς πρὸς τὴν μερίδα τοῦ ἐγκρίναντος ἐτέρου συγκυρίου, ἄνευ προηγουμένης ἐντολῆς, δύναται νὰ γείνη καὶ δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου (λ. χ. ἐπιστολῆς), διότι, κατὰ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, μόνον ἡ σύστασις τῆς ὥρεᾶς δεόν νὰ γείνηται διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ ἐντολὴ πρὸς πραγματοποιήσιν τῆς ὥρεᾶς, πρὸς ἣν ἰσοδυναμεῖ, κατὰ νόμον, ἡ ἔγκρισις. 11 (1859).

Ἡ ἔγκρισις τῆς ὑπὸ τῆς συζύγου τοῦ ἐναγομένου μισθώσεως τῆς οἰκίας τοῦ ἐνάγοντος, ἵνα ἢ παραγωγὸς ἐνοχῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων, δεόν νὰ γείνη πρὸς τὸν ἐνάγοντα ρητῶς, διότι μόνον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ὑπῆρχεν ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου ἀπέναντι τοῦ ἐνάγοντος ἐκδηλώσις βουλήσεως πρὸς ὑποχρέωσιν, ἥτις ὡς ἀναγκαῖον στοιχεῖον προαπαιτεῖται διὰ τὴν σύστασιν πάσης ἐνοχῆς. 217 (1878).

Ἡ ἔγκρισις δὲν χρήζει τῆς συμπράξεως τοῦ ὑπὲρ αὐτῆς. Ὡστε δύναται νὰ δηλωθῇ καὶ ἐν συμβολαίῳ μετ' ἄλλου προσώπου, αἱ δὲ διατάξεις τοῦ νόμου, καθ' ἃς ἐκ συμβάσεων μεταξὺ ἄλλων δὲν παράγονται ἀποτελέσματα ὑπὲρ τρίτων, δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν, προκειμένου περὶ ἐγκρίσεως.

131 (1892).

§ 4

Ἡ ἔγκρισις μὴ ἐντεταλμένης πράξεως, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀστικῶς δικαίου, ἀνατρέχει μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἡ ἐγκρινομένη πράξις ἐγένετο Ν. 12 § 4 καὶ Ν. 46 § 3 Π. (46. 8).

317 (1839) 34 (1857) 16 (1858) 52 (1874) 66 καὶ 72 (1888) 34 καὶ 72 (1890).

Ἐὰν τὴν ἐν ἀτελεῖ ἡλικίᾳ γενομένην πώλησιν ὁ ἀφῆλιξ γενόμενος ἐνηλιξ ἀποδεχθῇ, ἰσχυροποιεῖται αὕτη, τὸ δὲ τῆς ἐγκρίσεως ἀποτέλεσμα ἄρχεται ἀπὸ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἐπεχειρήθη ἡ εἰς τὴν ἀναφέρεται νομικὴ πράξις, καὶ διὰ τῆς ἀναδρομικῆς ταύτης δυνάμεως θεωρεῖται ὁ ἐγκρίνων ὡς ἐκφράσας τὴν βούλησίν του κατ' αὐτὴν τὴν ἐπιχειρήσιν τῆς πράξεως Βασ. (10. 4) ΕΔ', (10. 28) Α' (38. 3) ΛΑ' (25. 2) 16.

408 (1866).

Κατὰ νόμον, εἰ καὶ ἀγνοοῦντος τοῦ δεσπότη, τὰ πράγματα αὐτοῦ διώκησέ τις, ἐκατέρωθεν ἀρμόζει ἡ περὶ διοικήσεως ἀγωγὴ (Ν. 2 Π. 3. 5 Ἀρμ. § 57 Ε', 16), ἡ δ' ἐπελθοῦσα ἔγκρισις τοῦ δεσπότη ἀνατρέχει κυροῦσα τὰς πράξεις τοῦ διοικητοῦ, διότι τὸ χρησίμως διοικηθὲν ἀναγκάζεται δεκτὸν ἡγεῖσθαι ὁ δεσπότης, καὶ ὅπερ δεκτὸν ἡγήσεται ὁ δεσπότης ἔρρωται, καὶ κακῶς διωκῆθη (Ἀρμ. § 26 αὐτόθι).

9 (1876).

Εἶνε μὲν ἀληθές, ὅτι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 59 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, ἡ παραχώρησις ὑποθήκης ἐπ' ὀνόματι ἄλλου, ἄνευ εἰδικῆς αὐτοῦ ἐντολῆς, εἶνε ἄκυρος, ἀλλ' ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ νόμου 61 § 1 Π. (20. 1) Βασιλ. 16 (25. 2), φέροντος «ἐὰν ἄλλου τὸ πρᾶγμά μου ὑποθεμένου, ἐγὼ ἀποδέξωμαι, ἔκτοτε ἡ ὑποθήκη ἔρρωται», ἡ ἀκυρότης αὕτη ἐλλείπει διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ κυρίου τοῦ εἰς ὑποθήκην δοθέντος πράγματος ἐγκρίσεως τῆς πράξεως, ἀναδρομικῶς ἐνεργούσης. Ἐπὶ τῆς ἐγκρίσεως δὲ ταύτης, οὐδὲν κοινὸν ἐχούσης πρὸς τὰς διορθώσεις, περὶ ὧν ὀρίζει τὸ ἄρθρ. 74 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, δὲν ἔχει

ἐφαρμογὴν ἢ διάταξις τοῦ τελευταίου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου τούτου.
131 (1892).

ΕΔΑΦΟΝΟΜΗ ὁρ. ΚΤΗΜΑΤΑ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

ΕΘΙΜΟΝ¹

Περίληψις.

- § 1. Ἰσχύς τῶν ἐθίμων, κατὰ τὴν Βυζαντινὴν νομοθεσίαν.
§ 2. Ἰσχύς τῶν ἐθίμων, κατὰ τὸ Β. Δ. τῆς 23 Φεβρουαρίου 1835.
§ 3. Πότε ὑπάρχει ἔθιμον, ὑπερισχῶν τοῦ νόμου.

§ 1

Κατὰ τὸν παρ' ἡμῶν ἰσχύοντα Ρωμαϊκὸν νόμον, τὰ ἔθιμα δὲν εἶνε ἐπικρατέστερα τῶν ἐναντίων συμφωνιῶν τῶν συμβαλλομένων.

372 (1880).

Κατὰ τὴν Βυζαντινὴν νομοθεσίαν, οὐ μόνον δὲν ἀπαγορεύεται ἀλλὰ καὶ ρητῶς ἐπιτρέπεται ἡ ἰσχύς τῶν ἐθίμων καὶ ἐναντίον ἔτι κειμένων διατάξεων, ὅπου διὰ μακρᾶς συνηθείας ἐπεκράτησαν· Ν. 35 Π. (1. 3) Ν. 3 Κῶδ. (8. 53) Βασ. Β. α' (44. 52). Ἀφοῦ δὲ μάλιστα διὰ τῶν Νεαρῶν Ζ' καὶ ΡΗ', δι' ὧν ἀπαγορεύεται ἡ ἐκποίησις τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀκινήτων, ἐπιτρέπεται τοιαύτη εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, ἥτοι ἀφοῦ αὐτὸς ὁ νόμος ἐπιτρέπει τὴν ἐκποίησιν ἐκκλησιαστικῶν ἀκινήτων εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, ἔπεται, ὅτι καὶ ἔθιμον περὶ ὁμοίων περιπτώσεων δύναται νὰ ἐπικρατήσῃ, χωρὶς ν' ἀντιβαίνει εἰς τὴν ἠθικὴν ἢ εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν.

124 (1893).

§ 2

Κατὰ τὸν Ἀρμενόπουλον (Βιβ. Α' τίτλ. α. § 28) καὶ τὸ Β. Διάταγμα τῆς 23 Φεβρουαρίου 1835, τὰ ἔθιμα καὶ αἱ πολυχρόνιοι συνήθειαι ὑπερισχύουσιν ὅπου ἐπεκράτησαν, ἐν συγκρούσει δὲ πρὸς τὸν γραπτὸν νόμον ἐπικρατοῦσιν αὐτοῦ.

157 καὶ 165 (1838) 58 (1868).

¹ Ὡς πρὸς τὴν νομολογίαν ἐπὶ τοῦ ἐθίμου ὑπὸ δικονομικὴν ἔποψιν ὁρ. Μέρος Α' λ. Ἐθιμον σελ. 348—353.

Τὸ Β. Δ. τῆς 23 Φεβρουαρίου 1835 ὀρίζει, ὅτι τὰ ἔθιμα ὅσα πολυχρόνιος καὶ ἀδιάκοπος συνήθεια ἢ ἀποφάσεις δικαστικαὶ καθιέρωσαν ὑπερισχύουσιν ἔνθα ἐπικράτησαν τῶν Βυζαντινῶν νόμων, δὲν διακρίνει τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπικρατήσεως αὐτῶν, τουτέστιν ἂν πρὸ ἢ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ εἰρημένου διατάγματος, ἀλλ' ἀδιακρίτως καθιεροῖ τὴν τοιαύτην τῶν τοπικῶν ἐθίμων ἐνέργειαν καὶ ἐπικράτησιν ἀπέναντι τῶν Βυζαντινῶν νόμων, ἄρα καὶ τὸ μετὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ εἰρημένου Β. Δ. ἐπικρατήσαν ἔθιμον δύναται νὰ ὑπερισχύσῃ τῶν διατάξεων τῶν Βυζαντινῶν νόμων, 276 (1878) 129 (1885).

Κατὰ τὸ ἰσχὺν νόμου ἔχον Β. Δ. τῆς 23 Φεβρουαρίου 1835 περὶ πολιτικοῦ νόμου, τὰ ἔθιμα ἐπικρατοῦσι τῶν διατάξεων τοῦ Βυζαντινοῦ δικαίου, ἀλλὰ δὲν κατισχύουσι τῶν νεωτέρων νόμων τοῦ Βασιλείου 270 (1881) 129 (1885).

§ 3

“Ὅπως ὑπάρχῃ ἔθιμον, ὑπερισχῶν τοῦ νόμου, δεόν ν' ἀποδειχθῇ, ὅτι ὑπάρχει κοινὴ πεποιθησις περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἐθίμου καὶ παραδοχὴ παρ' ὅλων καὶ ὁμοιόμορφος κατὰ τὴν κοινὴν πεποιθησιν ἐφαρμογὴ αὐτοῦ. 303 (1865).

Οὐδεὶς νόμος ἀπαιτεῖ διὰ τὴν ἰσχὺν ἐθίμου ἐν τινι τόπῳ ἢ κοινότητι νήσου τινος νὰ ἐπικρατῇ τοῦτο καθ' ὅλην τὴν νῆσον ταύτην καὶ ν' ἀποδεικνύηται διὰ μαρτύρων, ἐξ ὅλων τῶν δῆμων τῆς νήσου ταύτης καταγομένων. 62 (1856).

ΕΙΚΟΝΙΚΟΤΗΣ ¹

Περίληψις.

- § 1. Προϋποθέσεις τῆς ἐπὶ εἰκονικότητι προσβολῆς.
- § 2. Πρότασις τῆς εἰκονικότητος.
- § 3. Εἰκονικότης προικοσυμφώνου.
- § 4. Συνέπειαι τῆς εἰκονικότητος ἐν γένει.
- § 5. Συνέπειαι αὐτῆς αἱ πρὸς τοὺς καλῆς πίστεως τρίτους.

§ 1

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1025 ἐδ. 2 Πολ. Δικ., ὁ δανειστὴς δύναται νὰ

¹ Ὡς πρὸς τὴν ἔνστασιν εἰκονικότητος τῆς ἐκχωρήσεως δρ.λ. Ἐκχώρησις § 10

ἐκτελεῖ τὰ δικαιώματα τοῦ ὀφειλέτου αὐτοῦ πρὸς ἐξασφάλισιν, διατήρησιν ἢ ἀπόλαυσιν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἀπαιτήσεων, ἅρα ὡς ὁ ὀφειλέτης δύναται νὰ ζητήσῃ, ὥστε συμβόλαιόν τι μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τρίτου τινος γενόμενον εἰκονικῶς νὰ θεωρηθῇ ὡς μὴ ὄν, οὕτω καὶ ὁ δανειστής, ἐκτελὼν τὰ δικαιώματα τοῦ ὀφειλέτου του, δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο, ὡς ἂν ἡ περιουσία τοῦ ὀφειλέτου, ἣτις εἶνε ὑπόχρεως εἰς τοὺς δανειστάς, εἰκονικῶς μεταβιβάσθῃ εἰς τρίτον, χωρὶς νὰ ἦνε ὑπόχρεως ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ εἰκονικότης ἐγένετο πρὸς καταδολίευσιν αὐτοῦ, διότι διὰ τῆς ἀποδείξεως τῆς εἰκονικότητος πρόκειται ν' ἀποδειχθῇ, ὅτι ὁ ὀφειλέτης δὲν ἀπεξεδύθη τῆς κυριότητος τοῦ πράγματος, οὕτως κατὰ τὸ φαινόμενον μόνον μεταβίβασε τὴν ἰδιοκτησίαν.

48 (1849).

Ἐκ τῆς § 35 Ἀρμ. (Γ. γ) συνάγεται, ὅτι ἡ εἰκονικὴ πώλησις ὡς οὐδὲν λογίζεται, ἐκ τούτου ὃ' ἔπεται, ὅτι πᾶς δανειστής δύναται καὶ τὴν περιουσίαν τοῦ ὀφειλέτου νὰ ἐκποιήσῃ πρὸς ἀπότισιν τοῦ δανείου του, ἀρκεῖ ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ παρὰ τοῦ ὀφειλέτου γενομένη πώλησις δὲν εἶνε σπουδαία, καὶ δὲν ὑποχρεοῦται ν' ἀποδείξῃ ἐνταυτῷ, ὅτι ἐγένετο πρὸς βλάβην τῶν δανειστῶν καὶ ἐν γνώσει τοῦ μετὰ τοῦ ὀφειλέτου τοῦ πράγματος εἰκονικῶς συναλλαξαμένου. 69 (1850).

Πρὸς ἀπόδειξιν τῆς εἰκονικότητος συμβάσεως τινος οὐδόλως εἶνε ἀνάγκη ν' ἀποδειχθῇ ὁ ὅλος ὁ δόλος ἀφορμὴν, ὅπως γείνη αὕτη εἰκονικῶς, διότι ἀρκεῖ ν' ἀποδειχθῇ, ὅτι δὲν συνέτρεξεν ἡ ἀληθὴς θέλησις τῶν κατὰ τὸ φαινόμενον συναλλαξαμένων. 9 (1856).

Ὁ δανειστής, ὁ ἐπιληφθεὶς κτήματος τοῦ ἰδίου ὀφειλέτου, ἵνα πληρωθῇ τὴν ἀπαίτησίν του, δύναται πάντοτε ν' ἀποκρούσῃ ὡς εἰκονικὸν τὸν τίτλον παντὸς τρίτου, διεκδικούντος τὸ αὐτὸ κτῆμα ὡς ἴδιον. Ἡ τοιαύτη δὲ προσβολὴ τοῦ δανειστοῦ, ὑπερασπιζομένου ἄμεσον ἰδιωτικὸν αὐτοῦ συμφέρον, δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ στηρίζηται εἰς ὅλον τοῦ ὀφειλέτου πρὸς βλάβην τῶν δανειστῶν, ἅρα οὔτε εἰς τὸ γεγονός, ὅτι καθ' ὃν χρόνον ἐγένετο τὸ ὡς εἰκονικὸν προσβαλλόμενον συμβόλαιον ὑπῆρχεν ἤδη δανειστής ὁ ἐπὶ εἰκονικότητι προσβάλλων αὐτό. 275 (1857).

Τὸ ἄρθρ. 1081 τοῦ Ἰονίου Κώδ. ἀφορᾷ εἰς πράξιν σπουδαίαν μὲν, ἀλλὰ γενομένην πρὸς καταδολίευσιν τῶν συμφερόντων τῶν δανειστῶν, ἣτις δίδει χώραν εἰς τὴν Παυλιανὴν ἀγωγὴν καὶ καθ' ἣν πράξιν ἀναγ-

αἶον στοιχεῖον εἶνε ὁ δόλος, ἐπομένως δὲν ἐφαρμόζεται προκειμένου
ὅχι περὶ ἀκυρώσεως σπουδαίας πράξεως, γενομένης πρὸς καταδο-
λευσιν τῶν συμφερόντων τῶν δανειστῶν, ἀλλὰ περὶ προσβολῆς συμ-
βολαίου ὡς εἰκονικῶς γενομένου, ὅτε ὁ δανειστής δὲν ὀφείλει ν' ἀπο-
εἴξη υπέρξαντα δόλον, ἀλλ' ἀρκεῖ ν' ἀποδείξη τὸ συμφέρον, ὅπερ
χει νὰ ἄρῃ ἐκ τοῦ μέσου τὴν εἰκονικὴν σύμβασιν, ἥτις, σπουδαία
εὐωρουμένη, ἤθελε ζημιώσῃ αὐτόν. 224 (1872).

Προσβληθέντος συμβολαίου τινος ἀγοραπωλησίας ὡς εἰκονικοῦ,
ὁ δὲ μὲν ἔχει σημασίαν τὸ γεγονός, ὅτι ὁ προσβαλὼν αὐτό, ὡς τοι-
ῦτον, δὲν ἦτο δανειστής τοῦ πωλητοῦ, καθ' ἣν ἐποχὴν τοῦτο συν-
τάχθη, διότι ὁ εἰκονικὸν δὲν ἴσχυεν, οὐδὲ ἀπέναντι τοῦ πωλητοῦ,
ἐνόντος τοῦ κτήματος ἐν τῇ περιουσίᾳ του, ὡς εἰκονικοῦ ὄντος τοῦ
συμβολαίου, καὶ οὐχὶ ὡς εἰς βλάβην τῶν δανειστῶν γενομένου. 55 (1881).

§ 2

Ὅπως προσβάλῃ τις νομίμως συμβολαίον τι ὡς εἰκονικόν, δὲν
ἀρκεῖ νὰ χαρακτηρίσῃ αὐτὸ ἀπλῶς ὡς τοιοῦτο (διότι εἰκονικὰ λέγον-
ται καὶ τὰ συμβόλαια ἐκεῖνα, ἅτινα καλύπτουσιν ἄλλην τινα σύμβα-
σιν θεμιτὴν καὶ ἅπερ ἔχουσι νομίμους συνεπείας), ἀλλ' ὀφείλει καὶ
ἀρίστην τὴν εἰδος τῆς εἰκονικότητος, ἐξ οὗ προκύπτει τὸ μὴ σπουδαῖον
οὐ συναλλάγματος. 285 (1868).

Ἐπὶ προτάσεως εἰκονικότητος, δὲν ἀπαιτεῖται νὰ προτείνηται καὶ
σκοπός, ὃν οἱ συμβαλλόμενοι προέθεντο νὰ καλύψωσιν ὑπὸ τὸ πρό-
χρημα τοῦ συναφθέντος μεταξὺ των συναλλάγματος, διότι, κατὰ τὸν
N. 55 Π. (10. 1) N. 54 Π. (44. 7), ἡ εἰκονικὴ πράξις οὐδεμίαν
χει ἰσχύν, καὶ ἂν ἐλλείπῃ ἄλλος τις σκοπός, ἐπομένως ἡ ἀπλὴ τῆς
εἰκονικότητος πρότασις δὲν δύναται νὰ ἀπορριφθῇ ὡς ἀόριστος.

11 καὶ 198 (1865) 132 (1875) 274 (1887).

Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου, ὅτι οὐδέποτε ἐδανείσθη παρὰ τοῦ
ἀναγοντος, οὐδ' ἐξ ἄλλης αἰτίας ὑπῆρξεν ὀφειλέτης αὐτοῦ, δὲν ἀπο-
ελεῖ ἔνστασιν εἰκονικότητος, διότι εἰκονικὴ σύμβασις δὲν εἶνε ἡ μὴ
χουσα νόμιμον αἰτίαν (ὅπερ δύναται νὰ προέλθῃ ἐκ διαφόρων λόγων),
ἀλλ' ἡ ἐκ συμφώνου ὑπὸ τῶν μερῶν κατὰ τὸ φαινόμενον καὶ οὐχὶ
πράγματι καταρτιζομένη. 162 (1883).

§ 3

Ἐκ τῶν διατάξεων, καθ' ἃς : 1) ἡ προῖξ ἐνδιαφέρει τὴν δημοσίαν τάξιν (N. 1 Π. 24. 3 N. 2 Π. 23. 3), 2) ἐξαιρετικῶς ἡ γυνὴ ἀποκτᾷ δικαίωμα ἀγωγῆς ἐπὶ τῆς ὑπὲρ αὐτῆς μεταξὺ ἄλλων συνομολογηθείσης προικὸς, καίπερ μὴ συμμετασχούσα τῆς σχετικῆς συμβάσεως (N. 45 Π. 24. 3), 3) ἀπαγορεύεται ἡ μετὰ τὴν σύστασιν τῆς προικὸς καὶ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου μεταβολὴ τῶν προικῶν συμφώνων, ἄνευ τῆς συναινέσεως καὶ τῆς μεσολαβήσεως τῆς ἁπαξ προικισθείσης γυναικὸς (N. 7 N. 201 Π. 23. 4, N. 29, N. 40 Π. 24. 3, N. 7 Κώδ. 5. 12) καὶ 4) ἀπαγορεύεται πᾶσα (ἐκτὸς ρητῶν ἐξαιρέσεων) καὶ συναινέσει ἔτι ἀμφοτέρων τῶν συζύγων ἐκποίησις τῶν προικῶν ἀκινήτων (N. μον. Κώδ. 5. 13), συνάγεται οὐχὶ ὁ ἀποκλεισμός τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπὶ εἰκονικότητι προσβολῆς τῶν προικοσυμφώνων, ἀλλ' ὁ περιορισμός μόνον τοῦ δικαιώματος τούτου ὡς πρὸς τὰ μέσα καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς τοῦ εἰκονικοῦ ἀντικειμένου ἀποδείξεως, ὅπως μὴ διὰ τοῦ εἶδους καὶ τοῦ θέματος αὐτῆς ἀνατραπῶσιν αἱ εἰδικαὶ ὑπὲρ τῆς γυναικὸς δημοσίας τάξεως ἐγγυήσεις τοῦ νόμου.

4 (1847).

§ 4

Τὸ εἰκονικῶς γενόμενον οὐδεμίαν ἔχει νόμιμον συνέπειαν (N. 54 Π. 47. 7), ἐπομένως καὶ μετὰ τὴν εἰκονικὴν μεταβίβασιν τῆς κυριότητος κτήματός τινος, ὁ μεταβιβάσας ἢ ὁ κληρονόμος αὐτοῦ δύναται νὰ τὸ διεκδικήσῃ.

200 (1868).

Ἡ ἀπόδειξις τῆς εἰκονικότητος συμβολαίου ἀγοραπωλησίας, ὡς καλύπτοντος ἐργολαβίαν δίκης, ἀρκεῖ, ὅπως θεωρηθῇ τοῦτο ὡς μὴ ἔχον νόμιμον ἰσχὺν N. 54 Π. (44. 7) καὶ N. 55 (18. 1)· εἶνε δὲ ἄνευ σημασίας ἡ ἐξέτασις, ἂν τὰ γεγονότα, τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν δικηγορικὴν ταύτην ἀμοιβὴν καθιστῶσιν αὐτὴν ἄκυρον, εἴτε δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 145 τοῦ Ὁργ. Δικαστηρίων, εἴτε δυνάμει διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ νόμου.

354 (1879).

Κατὰ τοὺς N. 54 Π. (44. 7) καὶ 55 Π. (18. 1), ἡ εἰκονικὴ πρᾶξις οὐδεμίαν ἔχει ἰσχύν, ὥστε καὶ ἡ ἀπλὴ εἰκονικότης αὐτῆς καθίστησιν ἄκυρον τὴν πρᾶξιν, καὶ ἂν ἐλλείπη ἄλλος τις σκοπός.

Ὡστε, ἐὰν συνετάχθῃ ἐκχωρητήριον συμβόλαιον, χωρὶς ὁ μὲν ἐκχωρητῆς νὰ σκοπῇ τὴν μεταβίβασιν τῆς ἀπαιτήσεως, ὁ δὲ ἐκδοχεὺς νὰ καταβάλῃ τὸ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενον τίμημα, ἡ εἰκονικὴ αὕτη ἐκχώρησης οὐδεμίαν ἐπιφέρει νομικὴν συνέπειαν.

98 (1883).

Ἐκ τε τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ κεφ. Δ τοῦ ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1872 ΜΔ νόμου, ἐχούσης ὡς ἐξῆς: «ἀγροληψίαί, ἐμφυτεύσεις, ἐδαφονομαί, καταχρηστικαὶ καὶ εἰκονικαὶ ἐπὶ ἐξωνήσει πωλήσεις», καὶ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 41 καὶ 43 τοῦ αὐτοῦ νόμου συνάγεται, ὅτι αἱ ἐπὶ ἐξωνήσει πωλήσεις καταδικάζονται ὑπὸ τούτου, ὡς ὅσας ἀποδειχθῶσιν εἰκονικαὶ ὡς αὐτοτελεῖς συμβάσεις, καθόσον σκοποῦσι τὴν ἐξόφλησιν ἢ ἐξασφάλισιν δανείου, ἀνεξαρτήτως πάσης πρὸς εἰκονικὴν ἀγροληψίαν ἢ ἐμφύτευσιν καὶ ἐδαφονομὴν σχέσεως, τοῦτ' αὐτὸ δὲ προκύπτει σαφῶς καὶ ἐκ τῆς ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου τοῦ νόμου γενομένης ἐν τῇ Ἰονίῳ Βουλῇ συζητήσεως, ὡς ἐκ τῶν πρακτικῶν συνάγεται. Ἐκ τούτου δ' ἐπεταί, ὅτι ὡς ὅσας ἢ πώλησεις συνομολογεῖσθαι οὐχὶ ὡς συμβάσεις αὐτοτελεῖς καὶ ἀνεξάρτητος, ἀλλ' ὡς μέσον προπαρασκευαστικὸν τῆς καταχρηστικῆς ἀγροληψίας, ἐμφυτεύσεως ἢ ἐδαφονομῆς, εἶνε πάντῃ ἀδιάφορον καὶ δὲν ἀπαιτεῖται ὑπὸ τοῦ νόμου, νὰ ἐν τῇ πωλήσει ὑπάρχῃ ὁ τῆς ἐξωνήσεως ὅρος, διότι ἀφοῦ οἱ συμβαλλόμενοι ἐξ ὑπαρχῆς ἐσκόπουσαν νὰ συνομολογήσωσι καταχρηστικὴν ἀγροληψίαν ἢ ἐμφύτευσιν, ὡς μέσον δὲ πρόσφορον καὶ ἀναπόφευκτον θεώρησαν τὴν προηγουμένην πώλησιν, ὁ τῆς ἐξωνήσεως ὅρος δὲν ἔχει ἐπιρροήν, ἀποδεικνυομένης δὲ τῆς τοιαύτης συνθέτου συμβάσεως καταχρηστικῆς, κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ νόμου, συγκαταργοῦνται ἢ τε πώλησεις καὶ ἢ ἀγροληψία ἢ ἢ ἐμφύτευσις, ἅτε ἀποτελοῦσαι ἐν ὅλῳ πλάστῳ οἰκοδόμημα.

250 (1875).

§ 5

Δὲν παραβιάπτει τὸν ἐν καλῇ πίστει συναλλαχθέντα καὶ δανείσαντα χρήματα ἡ εἰκονικότης τοῦ συμβολαίου τοῦ ὀφειλέτου του, ἔστω καὶ ἂν αὕτη ἀποδεικνύηται δι' ἀντεγγράφου, διότι τὰ τε ἀντέγγραφα, κατὰ τὸ ἄρθρ. 404 Πολ. Δικ., καὶ αἱ ἄλλαι τῆς εἰκονικότητος ἀποδείξεις ὑποχρεοῦσι μόνον τοὺς συμβαλλομένους καὶ τοὺς καθολικοὺς αὐτῶν διαδόχους.

11 (1870).

Ὁ δανειστῆς δύναται μόνον τὰ δικαιώματα τοῦ ὀφειλέτου του νὰ

ἐνασκήση, ἐπομένως δὲν δύναται νὰ προσβάλῃ ὡς εἰκονικὴν τὴν ὑπ' αὐτοῦ (τοῦ ὀφειλέτου) γενομένην πώλησιν, ἀπέναντι τοῦ καλῆς πίστεως κατόχου, ἀφοῦ δὲν ἀποδίδῃ εἰς τοῦτον κακὴν πίστιν. 31 (1870).

Ἡ εἰκονικὴ πώλησις, ἡ τούτῳ τῷ λόγῳ μὴ παράγουσα ἔννομα ἀποτελέσματα μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων ἀγοραστοῦ καὶ πωλητοῦ, δὲν δύναται νὰ βλάβῃ τὰ συμφέροντα τοῦ παρὰ τοῦ εἰκονικοῦ ἀγοραστοῦ ἀγοράσαντος τὸ πρᾶγμα τρίτου, εἰμὴ μόνον ὁσάκις ὁ τρίτος κατὰ τὸν χρόνον τῆς συνάψεως τῆς συμβάσεως μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ δικαιοπαρόχου τοῦ διετέλει ἐν γνώσει τῆς εἰκονικῆς ἀγοραπωλησίας. 227 (1885).

ΕΚΤΕΛΕΣΤΑΙ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ψ Ι Σ .

- § 1. Ἐξουσία τῶν ἐκτελεστῶν διαθήκης.
- § 2. Ἐνέργεια ἐν περιπτώσει διορισμοῦ πλειόνων ἐκτελεστῶν.
- § 3. Παράστασις δικαστικὴ αὐτῶν.

§ 1

Οἱ ἐκτελεσταὶ διαθήκης, δι' ἧς ἐγκαθίστανται ὡς κληρονόμοι ἄοριστα νομικὰ πρόσωπα (τὰ ἀγαθοεργὰ καταστήματα, ἅπερ ἤθελον ἐγκρίνει οἱ ἐκτελεσταί), δύναται, κατὰ Ν. 19 Κώδ. (1. 3), νὰ ἐνεργήσωσι πᾶσαν πρᾶξιν ἀναγκαίαν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τοῦ διαθέτου, τοιαύτη δὲ εἶνε καὶ ἡ πώλησις ἀκινήτου πρὸς τρίτον.

196 (1886).

Ὁ ἐκτελεστὴς διαθήκης δύναται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 943 Ἰονίου Κώδ. (ὡς μετερρυθμίσθη διὰ τῆς ΜΓ πράξεως ἐδ. 4 τοῦ Ζ' Κοινοβουλίου), νὰ παρέμβῃ πρὸς προστασίαν δικαιωμάτων τρίτων καὶ ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τοῦ διαθέτου, ἄνευ ἰδίου ἀτομικοῦ συμφέροντος. 9 (1880).

Κατὰ τὸ ἄρθρον 943 τοῦ Ἰονίου ἀστικοῦ Κώδικος, οἱ ἐκτελεσταὶ διαθήκης μόνον ἐν περιπτώσει ἀμφισβητήσεως κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς δύναται νὰ παρέμβωσι· δὲν ἀπαιτεῖται δ' ἐκάστοτε ἡ γνώμη ἢ συναίνεσις αὐτῶν πρὸς ἐνέργειαν ἐκείνου, εἰς δὲν, κατὰ νόμον ἢ κατὰ

τὴν τοῦ διαθέτου βούλησιν, ἀνετέθη ἡ τῆς διατάξεως τοῦ ἐκτελέσει.

120 (1880).

§ 2

Ὡς ἐκ τῆς φύσεως καὶ τοῦ εἶδους τῆς εἰς τοὺς διὰ διαθήκης διοριζομένους ἐκτελεστάς ἐνεργείας, ἀνατιθεμένης εἰς τούτους παρὰ τοῦ διορίζοντος αὐτοὺς πρὸς ἐκτέλεσιν διατάξεων τῆς διαθήκης, θεωρητέοι εἰσὶν οὗτοι ὡς ἐντολοδόχοι, τῶν ὁποίων ἡ ἐντολὴ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ διαθέτου· τὴν ἐντολὴν δὲ ταύτην, ἥτοι τὴν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐντολέως ἀρχομένην, ἀναγνωρίζει καὶ τὸ παρ' ἡμῖν ἰσχύον δίκαιον. "Οθεν, ἐφαρμοστέαι εἰσὶν ὡς πρὸς τὴν ἐνέργειαν αὐτῆς αἱ ἀρχαὶ τῆς ἐντολῆς· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δέ, ἐφ' ὅσον διωρίσθησαν πλείονες ἐκτελεσταὶ συγχρόνως, δὲν διετάχθη δὲ παρὰ τοῦ διαθέτου ἡ διαίρεσις τῆς ἐντολῆς μεταξὺ αὐτῶν κατ' ἐργασίας, ἡ δὲν ἀπένειμεν οὗτος αὐτοῖς τὸ δικαίωμα τῆς ὅλης διοικήσεως, ὀφείλουσιν ἅπαντες ὁμοῦ κοινῶς νὰ ἐνεργῶσιν ἐκάστοτε, κατὰ τοὺς Ν. 32 καὶ 47 Β. (8. 2), Ν. 32, Ν. 47 Π. (3. 8).

155 (1874) 433 (1878).

§ 3

Ἐὰν ἡ ἀνατεθεῖσα ὑπὸ τοῦ διαθέτου ἐξουσία εἰς τοὺς ἐκτελεστάς τῆς διαθήκης αὐτοῦ περὶ διαχειρίσεως τῆς περιουσίας τοῦ ἦεν ἀδιαιρέτος, εἰς τῶν ἐκτελεστῶν δύναται, ἔνεκα τοῦ ἀδιαιρέτου τῆς διαχειρίσεως, νὰ παρασταθῇ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἐφέσεως τῶν δύο ἄλλων ἐκτελεστῶν, καὶ ἂν οὗτος δὲν εἶχε παντάπασιν ἐκκαλέσει τὰς ὑπ' ἐκείνων ἐκκληθείσας ἀποφάσεις.

257 (1869).

Ὅταν ἡ ἀπὸ κοινοῦ ἐνέργεια πολλῶν ἐκτελεστῶν διαθήκης δὲν ἐπιβάλληται δι' αὐτῆς, ἡ ἀπὸ τῆς δίκης ἀπουσία ἐνὸς τούτων δὲν καθιστᾷ ἀνίσχυρον τὴν ὑπὸ τῶν λοιπῶν γενομένην ὁμολογίαν. (Ν. 7 § 3 Π. (27. 10) Ν. 24 Π.

15 (1873).

Μὴ ὑπαρχούσης εἰδικῆς διατάξεως ἐν τῷ νόμῳ περὶ ἐκτελεστῶν διαθήκης, ἐφαρμοστέαι εἰσὶν αἱ περὶ ἐντολῆς διατάξεις αὐτοῦ, διότι τοιούτου εἶδους ἐντολὴ καὶ ἐν τῷ Ρωμ. Δικαίῳ ἀναγνωρίζεται (Ν. 12 § 17 Ν. 13 καὶ Ν. 27 § 1 Π. (17. 1)· ἀφοῦ δὲ διὰ τινος διαθήκης διωρίσθησαν τέσσαρες ἐκτελεσταὶ αὐτῆς, δὲν ἐπετράπη δὲ δι' αὐτῆς καὶ ἡ παρ' ἐνὸς μόνου ἢ καὶ πλειοτέρων ἄνευ τῆς συμπρά-

ξεως ὅλων ἐπιχειρήσεις τῶν εἰς αὐτοὺς ἀνατεθειμένων πράξεων, οὐδεμίαν ἀποδεικτικὴν ἰσχὺν ἔχει ἢ ὁμολογία τῶν τριῶν ἐξ αὐτῶν, ἄνευ τῆς συμπράξεως τοῦ τετάρτου· Ν. 32 Βασ. (8. 2) Ν. 47 Π. (3. 3) Ν. 47 Βασ. (8. 2). 37 (1874).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 945 Ἰονίου Κώδ., ἂν ὑπάρχωσι πολλοὶ ἐπιμεληταὶ τῆς διαθήκης, δεχθέντες τὸν διορισμὸν τῶν, εἰς μόνος δύναται νὰ ἐνεργῇ ἐν ἐλλείψει τῶν ἄλλων· ἄρα καλῶς παρίσταται ἐπὶ δικαστηρίου ὁ εἷς, καίπερ διὰ τῆς διαθήκης διορισθέντων πλειόνων ἐπιμελητῶν πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῆς. 9 (1880).

ΕΚΧΩΡΗΣΙΣ

Περίληψις.

- § 1. Σύμβασις ἐκχωρήσεως.
- § 2. Τὶ δύναται νὰ ἐκχωρηθῇ.
- § 3. Ὑποχρεώσεις τοῦ ἐκχωρητοῦ ἀπέναντι τοῦ ἐκδοχέως.
- § 4. Ἰδιαιτέρα συμφωνία μεταξὺ ἐκχωρητοῦ καὶ ἐκδοχέως.
- § 5. Δικαιώματα τοῦ ἐκχωρητοῦ μετὰ τὴν ἐκχώρησιν.
- § 6. Δικαιώματα τοῦ ἐκδοχέως μετὰ τὴν ἐκχώρησιν.
- § 7. Σκοπὸς καὶ συνέπειαι τῆς γνωστοποιήσεως τῆς ἐκχωρήσεως.
- § 8. Τρόπος τῆς γνωστοποιήσεως.
- § 9. Δικαιώματα καὶ ἐνστάσεις τοῦ ὀφειλέτου κατὰ τοῦ ἐκδοχέως καὶ τοῦ ἐκχωρητοῦ.
- § 10. Ἐνστάσις εἰκονικότητος τῆς ἐκχωρήσεως.
- § 11. Ἰσχύς τοῦ Ἀναστασιανοῦ νόμου.
- § 12. Περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τοῦ Ἀναστασιανοῦ νόμου.
- § 13. Πότε προτείνεται ἡ ἔνστασις τοῦ Ἀναστασιανοῦ νόμου.
- § 14. Σχέσεις πλειόνων ἐκδοχέων τῆς αὐτῆς ἀπαιτήσεως πρὸς ἀλλήλους.
- § 15. Ἐργολαβία δίκης.
- § 16. Ἐκχώρησις, χωροῦσα δυνάμει τοῦ νόμου.

§ 1

Πρὸς κατάρτισιν ἐκχωρήσεως ἀπαιτήσεως, δὲν εἶνε ἀναγκαῖα ἡ σύνταξις ἐγγράφου. 59 (1877).

Πρὸς κατάρτισιν τῆς ἐκχωρήσεως, ἀπαιτεῖται βεβαίως ἢ σύμφωνος θέλησις τοῦτε ἐκχωροῦντος καὶ τοῦ ἐκδοχέως, ὥστε ἡ κατὰ τὴν ἐκ-

χώρησιν συναίνεσις τοῦ ἐκδοχέως οὐδαμῶς τυγχάνει περιττή, οὔτε δύναται οὗτος νὰ θεωρηθῇ κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ τῆς ἐκχωρήσεως ἐγγράφου τρίτον πρόσωπον. 215 (1853).

Ἡ κάτωθεν συμβολαίου δήλωσις περὶ ἐκχωρήσεως τῶν ἐκτοῦ συμβολαίου τούτου δικαιωμάτων πρὸς τρίτον, ἀντὶ ὠρισμένου τιμήματος, στερεῖται κύρους, καθὼς μονομερῶς ὑπὸ μόνου τοῦ ἐκχωρητοῦ τελεσθεῖσα, καὶ οὐχὶ δυνάμει συμβάσεως, δι' ἧς καὶ μόνης, κατὰ νόμον, ἀποκτᾷ ὁ ἐκδοχεὺς τὴν ἐξουσίαν τῆς ἐνασκήσεως ἀλλοτρίας ἀπαίτησεως πρὸς ἴδιον ὄφελος καὶ ἀποξενοῦται ὁ ἐκχωρητής.

320 (1879).

Ἀναγκαῖον τῆς ἐκχωρήσεως στοιχεῖον εἶνε ἡ μεταξὺ δύο προσώπων σύμβασις, δι' ἧς ὁ ἐκχωρητής παρέχει τῷ ἐκδοχεῖ τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιδιώξῃ πρὸς ἴδιον ἑαυτοῦ ὄφελος τὴν κατὰ τοῦ ὀφειλέτου αὐτοῦ ἀπαίτησίν του· ὅθεν, ἐὰν δι' ἐγγράφου δώσῃ ὁ δανειστής πρὸς τὸν ὀφειλέτην του ἐντολὴν νὰ πληρώσῃ πρὸς τρίτον τὸ ἐν τῷ ἐγγράφῳ τούτῳ ἀναφερόμενον ποσὸν ἐκ τῶν πρὸς αὐτὸν ὀφειλομένων, πρὸς ἐξόφλησιν τῶν ὅσων ὁ πιστωτής ὀφείλει πρὸς τὸν τρίτον, τὰ τοιαῦτα γεγονότα δὲν ἀποτελοῦσι, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, σύμβασιν ἐκχωρήσεως.

338 (1883).

Εἰς τὰ εἰς διαταγὴν ἐκδεδομένα δικαιόγραφα, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐμπορικῆς ἢ ἀστικῆς φύσεως αὐτῶν, χωρεῖ ἡ δι' ὀπισθογραφήσεως μεταβίβασις τῆς ἀπαίτησεως, ἔνεκεν αὐτῆς ταύτης τῆς ρήτρας αἰεὶς διαταγὴν», δι' ἧς ὁ ἐκδότης τὸ δικαιόγραφον ἐκ προοιμίων ἀναγνωρίζει ὡς δανειστήν του πάντα εἰς ὃν ἤθελε μεταβιβασθῇ τὸ δικαιόγραφον καὶ εἰς τοῦτον νὰ πληρώσῃ ὑπόσχεται, ἐπομένως, πολιτικῆς οὐσης τῆς ἀπαίτησεως, δύναται ὁ εἰς ὃν δι' ὀπισθογραφήσεως μετεβιβάσθῃ τὸ δικαιόγραφον νὰ ἐξασκήσῃ κατὰ τοῦ ἐκδότου πᾶσαν ἀγωγὴν, ἣν εἶχεν ὁ εἰς διαταγὴν τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη τοῦτο, οὐδὲν ἄπαιτουμένου ἰδιαίτερου ἐγγράφου ἐκχωρήσεως καὶ κοινοποιήσεως τούτου εἰς τὸν ὀφειλέτην.

134 (1877).

§ 2

Κατὰ τὸν Ν. 9 Κώδ. (4. 39) καὶ Βασ. 32 (19. 4), ἐκχωροῦνται καὶ αἱ πραγματικαὶ ἀγωγαί, τὰς ὁποίας δύναται νὰ ἐγείρῃ χρήσιμως

ὁ ἐκδοχεύς, καὶ ἂν δὲν παραλάβῃ τὸ πρᾶγμα, εἰς ὃ ἡ ἀγωγή ἀναφέρεται. 156 (1854).

Τὰ προσωπικὰ δικαιώματα δὲν δύνανται νὰ περιέλθωσιν εἰς τοὺς εἰδικοὺς διαδόχους ἄλλως ἢ δι' ἐκχώρησεως. 103 (1855).

Ἡ ἐκχώρησις ἐνοχικῆς ἀπαιτήσεως συνεπάγεται καὶ τὴν πρὸς ἐνάσκησιν αὐτῆς ἐκχώρησιν τῶν ἀγωγῶν. 320 (1879).

Ἡ ὑπὸ τῶν Ν. 2 καὶ 4 Κώδ. (8. 37) καθιερωμένη ἀπαγόρευσις ἐκχώρησεως τῶν ἐπιδικίων ἀπαιτήσεων κατηργήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 156 Πολ. Δικ., μὴ διαλαμβανόντος περὶ αὐτῆς (Πολ. Δικ. 1100).

218 (1851) 250 (1858) 76 (1860) 8 (1864) 77 (1865) 84 (1867) 17 καὶ 99 (1874) 72 (1880).

Ἡ ἐκχώρησις τῆς ἐκ δανείου ἀπαιτήσεως περιλαμβάνει καὶ τὰ παρεπόμενα πρὸς ἐξασφάλισιν αὐτοῦ δικαιώματα (Θεμ. 6' Βασ. 19. 4), ὅποῖον εἶνε καὶ ἡ ὑποθήκη. Ἄλλ' ὁ ἐκδοχεύς δὲν δύναται νὰ ἐνασκήσῃ ἀπεριορίστως τὰς ἐκ τῆς ὑποθήκης ἀγωγὰς του, ὅταν πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς ἐκχωρηθείσης ἀπαιτήσεως δὲν τῷ ἐπιτρέπηται νὰ ἐνασκήσῃ κατὰ τῶν προηγουμένων ἐνυποθήκων δανειστῶν καὶ τὴν τοῦ δόλου ἀγωγήν, ἣν τυχὸν εἶχεν ὁ ἐκχωρητής. Ἄρα ἡ ἐκχώρησις τοιαύτης ἀπαιτήσεως περιλαμβάνει ἀναγκαίως καὶ τὴν ἐκχώρησιν τῆς εἰρημένης ἀγωγῆς τοῦ δόλου καὶ χωρὶς νὰ γείνηται ρητὴ περὶ τούτου μνεῖα ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς ἐκχώρησεως ἢ ἐν ἄλλῃ τινι μεταγενεστέρῳ. 285 (1868).

Κατὰ Ν. 34 § 1 Π. (18. 1) Ν. 7, 11, 17 Π. (18. 4) Ν. 3 Κώδ. (8. 54) Βασ. ΑΖ (47. 1), ἐπιτρέπεται ἡ ἐκουσία ἐκχώρησις ἐνεστώσης ἢ μελλούσης ἢ ὑποκειμένης εἰς αἵρεσιν ἀπαιτήσεως ἢ ἀορίστου κατὰ τὸ μέγεθος ἢ ὠρισμένου μὲν δικαιώματος, μὴ εἰσέτι ὁμῶς ἀπαιτητοῦ, ἢ δὲ ἐκχώρησις αὕτη ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἐκχώρησιν βεβαίας ἀπαιτήσεως καὶ δι' αὐτῆς ὁ ἐκδοχεύς καθίσταται κύριος τῆς ἐκχωρηθείσης ἀπαιτήσεως ὑπ' αὐτὴν ταύτην τὴν αἵρεσιν, διότι ὑποκαθίσταται εἰς τὰ τοῦ ὀφειλέτου δικαιώματα. 312 (1861) 31 (1871).

Τὰ ἀποτελέσματα δὲ ταῦτα τῆς ἐκουσίας ἐκχώρησεως λαμβάνουσιν ἐπίσης χώραν ἐπὶ ἀναγκαστικῆς, στηριζομένης εἰς δικαστικὴν τελεσίδικον ἀπόφασιν, ἐπικυρώσασαν τὴν παρὰ τρίτῳ τινὶ κατάσχεσιν καὶ διατάττουσαν τοῦτον ν' ἀναγνωρίσῃ τὸν κατασχόντα δανειστήν ὡς κύριον τοῦ ὑπὸ αἵρεσιν ἢ μὴ εἰσέτι ἀπαιτητοῦ δικαιώματος.

δὲ Ἰόνιος ἀστικός Κῶδιξ δὲν ποιεῖται διάκρισιν τινα μεταξὺ τῶν καθαρισμένων ἢ μὴ πιστώσεων ἢ τῆς ἐνεστώσης ἢ μελλούσης ἢ ὑπὸ ἀῖρεσιν ὑποκειμένης ἀπαιτήσεως, ἀφοῦ ὁ ἐκδοχὴς ὑπὸ τὴν ῥεσιν ταύτην καθίσταται κύριος τῆς ἀπαιτήσεως. 31 (1871).

Ἐκχώρησις τοῦ περὶ ἀπαιτήσεως τῆς νομῆς παραγγέλματος οὐκ ἔστιν ἄπαγορεύεται ὑπὸ νόμου τινος, ἀλλὰ καὶ ρητῶς ἐπιτρέπεται ἀπὸ τοῦ Ν. 1 § 44 Π. (43. 16). 373 (1880).

Μὴ ἐκχωρηθείσης τῆς διὰ τινος συμβολαίου συνομολογηθείσης κυριότητος ἀπαιτήσεως τοῦ Α. μετὰ τοῦ ἐναγομένου, ἀλλ' ἐξοφληθείσης αὐτοῦ ὑπὸ τῶν συνοφειλετῶν αὐτοῦ, πᾶσα ἐκ τοῦ εἰρημένου συμβολαίου προερχομένη ἀπαίτησις ἐξ ἐγγυήσεως ἢ ὑποθήκης κατὰ τοῦ ἐναγομένου ἀπώλεσε πᾶσαν ἰσχὺν καὶ διὰ τοῦτο εἶνε ἄκυρος ἡ δι' ἐτέρας συμβολαίου ἐκχώρησις τοιούτων ἀπαιτήσεων, ἀφοῦ ἡ κυρία, ἐξοφληθεῖσα, δὲν ὑφίσταται, διότι ἡ ἐξόφλησις αὕτη ἡῴονατο τότε μόνον ὡς μὴ ἔχῃ τοιοῦτον ἀποτελεσμα, ἂν αὐτὸς ὁ ἐναγόμενος ἐδανείζετο ἀπὸ τοῦ ἐνάγοντος τὰ ὀφειλόμενα παρ' αὐτοῦ τῷ Α. ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ λάβῃ, ἃς εἶχεν ὁ Α. ὑποθήκας τῶν ἰδίων κτημάτων του (Ν. 1 Π. 20. 3 Ν. 12 § 8 Π. 20. 4, Ν. 1 Κῶδ. 8. 19).

254 (1872).

§ 3

Κατὰ τὸν Ν. 4 Π. (18. 4), ὁ ἐκχωρητὴς δὲν εὐθύνεται μὲν περὶ τοῦ ἀξιοχρέου τοῦ ὀφειλέτου, ἐγγυᾶται ὅμως, ὅτι οὗτος εἶνε ὀφειλέτης τῆς ἐκχωρουμένης ἀπαιτήσεως. Ἐπομένως, ἀπορριφθείσης τελείως τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐκδοχέως κατὰ τοῦ ὀφειλέτου, ὑπάρχει δεδικασμένον, ὅτι οὗτος δὲν ὀφείλει τὴν ἐκχωρηθεῖσαν κατ' αὐτοῦ ἀπαίτησιν, ἐπομένως ὁ ἐκχωρητὴς εὐθύνεται ἀπέναντι τοῦ ἐκδοχέως.

109 (1848).

Πρώτιστον καθήκον τοῦ ἐκχωρητοῦ εἶνε νὰ ὑποστηρίξῃ τὸν ἐκδοχέα κατὰ τὴν ἐπιδίωξιν τῆς κατὰ τοῦ ὀφειλέτου ἀπαιτήσεως, παρέχον αὐτῷ πάντα τ' ἀποδεικτικὰ μέσα πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἐκχωρουμένης ἀπαιτήσεως, ἥς τινος ἀποδεικνυμένης ἀνυπάρκτου, ὀφείλεται ἀποζημιώσει πρὸς τὸν ἐκδοχέα.

59 (1877).

§ 4

Κατὰ Ν. 4 Π. (18. 4), οἱ συμβαλλόμενοι δύνανται νὰ συμφω-

νήσωσιν ἄλλως περὶ τῶν συνεπειῶν, τῶν πηγαζουσῶν ἐκ τοῦ νόμου, δυνάμει τῆς γενομένης ἐκχώρησεως, ὅθεν καὶ ἂν κατὰ τὴν ἐκχώρησιν συνεφώνησαν, ὥστε ὁ ἐκχωρητὴς νὰ ἐνεργήσῃ τὴν εἰσπραξίν τῶν ἐκχωρηθεισῶν ἀπαιτήσεων καὶ νὰ ᾔη εἰς βάρος αὐτοῦ ὅλοι οἱ κίνδυνοι, ἐκ τούτου δὲν ἔπεται, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐκχώρησις.

119 (1848).

Ἐπὶ ἐκχώρησεως ἀπαιτήσεων, δὲν ἀπαγορεύει ὁ νόμος, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν Ν. 10 καὶ 13 Π. (18. 4), τὴν συμφωνίαν, ὅπως μὴ ἐνέχῃται ὁ ἐκχωρητὴς καὶ διὰ τὴν ὑπαρξίν τῆς ἐκχωρουμένης ἀπαιτήσεως.

187 (1852).

§ 5

Κατὰ τὸν Ν. Κώδ. (4. 35) καὶ Ν. 3 Κώδ. (8. 43), δύναται ὁ ἐκχωρητὴς καὶ μετὰ τὴν ἐκχώρησιν τοῦ δικαίου του εἰς ἄλλο πρόσωπον, νὰ ἐγείρῃ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι τὴν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ὀφειλέτου, οὔτινος τὸ χρέος ἐξεχώρησε, ὥστε καὶ ἂν ἡ ἐκχώρησις δὲν ἐξετελέσθῃ, ἐξακολουθησάντος τοῦ ἐκχωρητοῦ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι τὴν δίκην, οὐχ ἥττον ἡ ἐκχώρησις ἰσχύει, διότι, κατὰ τοὺς εἰρημένους νόμους, ὁ ἐκχωρητὴς ἐνήργει ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ ἐκδοχέως καὶ ἦτο ὑπόχρεως ν' ἀποδώσῃ πρὸς αὐτόν ὅσα διὰ τῆς ἀγωγῆς του ἤθελεν ἀπολαύσει.

96 (1847).

Κατὰ τοὺς Ν. 23 Βασ. (25. 5) καὶ 37 Βασ. (26. 4) Ν. 63 Π. (42. 1) Ν. 3 Κώδ. (8. 42) Ν. 4 Κώδ. (8. 17) 60 Βασ. (9. 3), καὶ μετὰ τῆς ἀπαιτήσεως τὴν ἐκχώρησιν δικαιούται ὁ ἐκχωρητὴς νὰ ἐπιδιώξῃ κατὰ τοῦ ἐκχωρηθέντος ὀφειλέτου τὴν ἀπαίτησιν, ἐνόσω δὲν εἰδοποιηθῇ προσηκόντως ὁ ὀφειλέτης περὶ τῆς ἐκχώρησεως· μὴ γενομένης δὲ τοιαύτης εἰδοποιήσεως καὶ ἐνάγοντος τοῦ ἐκχωρήσαντος (τοῦ ἀρχικοῦ δανειστοῦ), οὐδὲν δικαίωμα δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ ὁ ἐκχωρηθεὶς ὀφειλέτης ἐκ τοῦ συμβολαίου τῆς ἐκχώρησεως, οὔτινος οὐδόλως γίνεται κατ' αὐτοῦ χρῆσις.

136 (1848) 170 (1853)

389 (1855) 127 (1868) 65 (1883) 152 (1892).

Πρὸ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐκδοχέως γνωστοποιήσεως τῆς ἐκχώρησεως εἰς τὸν ὀφειλέτην ὁ ἐκχωρητὴς δικαιούται ν' ἀντιτάξῃ κατὰ τοῦ ὀφειλέτου τὴν ἀπαίτησίν του, διότι μόνον ἀπὸ τῆς γνωστοποιήσεως τῆς ἐκχώρησεως πρὸς τὸν ὀφειλέτην κωλύεται πᾶσα μεταξὺ αὐτοῦ καὶ

τοῦ ἐκχωρητοῦ συνεννόησις· N. 4 K. (8. 17) καὶ B. 23, 13 (25. 5).
204 (1865).

Κατὰ τὸν N. 3 Kώδ., (8. 42), αἱ τοῦ ἐκχωρητοῦ πρὸς τὸν ὀφειλέτην ἔνδοικοι σχέσεις μένουσιν ἀμετάβλητοι, τουτέστι δύναται πάντοτε ὁ πρῶτος νὰ ἐνασκήσῃ ἀπ' εὐθείας κατὰ τοῦ δευτέρου τὴν ἀπαίτησίν του ἐν ὧσφ ὁ ἐκδοχεὺς δὲν ἀναγγείλῃ ἢ δὲν δηλώσῃ πρὸς τοῦτον τὴν γενομένην ἐκχώρησιν τῆς ἀπαιτήσεως. Ἄρα, παραστάντος ἐξ ἀρχῆς εἰς τὴν δίκην τρίτου τινος, ὡς πληρεξουσίου ἀπλῶς τοῦ δανειστοῦ, καὶ ἐπομένως οὐδέποτε ἀναγγείλαντος ἑαυτὸν ὡς ἐκδοχέα αὐτοῦ, ὁ ὀφειλέτης, θέλων νὰ ποιήσῃται χρῆσιν τοῦ Ἀναστασιανοῦ νόμου, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπαγάγῃ κατὰ τοῦ δανειστοῦ ἀντιδίκου του, ὡς ὑποτιθεμένου ἐκχωρητοῦ, ὅρκον περὶ τοῦ ἂν ἐξεχώρησε τὴν ἀπαίτησιν ἀντὶ κατωτέρου τιμήματος, διότι μηδεμιᾶς γενομένης ἀναγγελίας περὶ ἐκχώρησεως τοῦ δανείου τούτου πρὸς τὸν παριστάμενον ὡς πληρεξούσιον, ὁ ἀρχικὸς δανειστὴς ἐξηκολούθει νὰ ᾔηκε κύριος διάδικος, ἔχων ἀκέραιον τὸ δικαίωμα νὰ ἐνασκήσῃ ἀπ' εὐθείας τὴν ἀπαίτησίν του, ὥστε ὁ εἰς αὐτὸν ἐπαχθεὶς ὅρκος εἶνε ἀπαράδεκτος, ἐν ὧσφ δὲν ἤθελε προηγουμένως προσβληθῇ ἢ πρὸς τὸν ἐντολοδόχον δοθεῖσα πληρεξουσιότης ὡς εἰκονικῇ.

178 (1847).

Αἱ διατάξεις τοῦ Ἀναστασιανοῦ νόμου, ἀφορῶσαι μόνον εἰς τὸν ἐκδοχέα, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὸν ἐκχωρητὴν, δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσι κατὰ τοῦ τελευταίου, ἐπιδιώκοντος τὴν ἐκχωρηθεῖσαν ἀπαίτησιν ἐν ἰδίῳ αὐτοῦ ὀνόματι, πρὸ τῆς εἰς τὸν ὀφειλέτην γνωστοποιήσεως τῆς ἐκχώρησεως.

389 (1855) 204 (1865).

Ὁ ἐκχωρητὴς ἀπαιτήσεως ἐπιδίκου δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν δίκην, εἰς ἣν δικαιοῦται ὁ ἐκδοχεὺς νὰ παρέμβῃ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 89 Πολ. Δικ., ἐκτὸς ἐὰν ὁ ἐκδοχεὺς κατέστη μόνος κύριος διάδικος, τῇ συγκαταθέσει τοῦ ἐκχωρητοῦ καὶ τῇ παραδοχῇ τοῦ ἀντιδίκου του.

153 (1878).

Μόνη ἡ κοινοποίησις τοῦ ἐκχωρητηρίου συμβολαίου, ἂνε παρεμβάσεως ἢ προσεπικλήσεως καὶ ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου, δὲν μεταβάλλει αὐτοδικαίως τὴν κατάστασιν τῆς δίκης, ἀλλ' αὕτη ἐξακολουθεῖ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἐκχωρητοῦ.

9 (1893).

Ἐὰν μετὰ τὴν ἐκχώρησιν, ὁ ἐκχωρητὴς ἐγείρῃ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ὀφειλέτου περὶ πληρωμῆς τῆς ἐκχωρηθείσης ἀπαιτήσεως, οὗτος δὲ

ἀντιτάξῃ, ὅτι ἐγένετο ἐκχώρησις τῆς ἀπαιτήσεως ταύτης, ὀφείλει προσέτι νὰ ἰσχυρισθῇ καὶ ὅτι τῷ ἐκοινοποιήθη ἡ ἐκχώρησις (Πολ. Δικ. 552 § 1), διότι ἡ κοινοποίησις ἀποτελεῖ ἀναγκαῖον στοιχεῖον τῆς ἐνστάσεώς του, δὲν ὀφείλει δὲ ὁ ἐκχωρητὴς εἰς τὴν ἀπλὴν ἐνστασιν τῆς ἐκχωρήσεως ν' ἀντιτάξῃ, ὅτι δὲν ἐγένετο γνωστοποίησις. 195 (1867).

§ 6

Κατὰ τὸ ἐν ἰσχυρῇ Ῥωμ. δίκαιον (N. 1 Κώδ. 4. 10, N. 7 Κώδ. 4. 39), καὶ τὰς διατάξεις τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας περὶ νομιμοποιήσεως εἰς τὴν δίκην, ὁ ἐκδοχεὺς, ἔχων τὴν ὀφείλιμον ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ὀφειλέτου, δὲν ἐνεργεῖ ὡς πληρεξούσιος ἐν τῷ ἰδίῳ πράγματι, κατὰ τὸ ἀρχαῖον δίκαιον, ἀλλ' ἐνασκει δι' ἴδιον αὐτοῦ συμφέρον καὶ ἐν ἰδίῳ αὐτοῦ ὀνόματι, τὴν ἐκχωρηθεῖσαν ἀπαιτήσιν. 109 (1850).

Μὴ ἀπαγορευομένης τῆς ἐκχωρήσεως ἐπιδίκου ἀπαιτήσεως, ἔπεται, ὅτι μετὰ τὴν κοινοποίησιν τοῦ ἐκχωρητηρίου εἰς τὸν ὀφειλέτην, ὁ ἐκδοχεὺς τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐκχωρήσαντος δανειστοῦ ἐνασκει ἐφεξῆς προσωπικῶς ἴδια αὐτοῦ δικαιώματα καὶ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ τρίτος εἰς τὴν μετὰ δανειστοῦ καὶ ὀφειλέτου ἐκχωρηθεῖσαν δίκην, ὥστε νὰ ἔχῃ ἀνάγκην, πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς δίκης, νὰ προκοινοποιήσῃ κυρίαν ἢ πρόσθετον παρέμβασιν. 461 (1893).

§ 7

Ἡ ἐκχώρησις, εἴτε ἐκουσία, εἴτε ἀναγκαστική, καθίσταται ὑποχρεωτική διὰ τὸν ὀφειλέτην, ἅμα κοινοποιηθῇ εἰς αὐτὸν παρὰ τοῦ ἐκδοχέως, ἐκτός ἂν ὁ ὀφειλέτης πρὸ τῆς κοινοποιήσεως ταύτης εἶχεν ἐξοφλήσῃ πρὸς τὸν πρωτότυπον δανειστήν του τὸ χρέος. 253 (1856).

Ἡ τῆς ἐκχωρήσεως γνωστοποίησις διακόπτει πᾶσαν μετὰ τοῦ ἐκχωρητοῦ καὶ τοῦ ὀφειλέτου σχέσιν. N. 4 Κώδ. (8. 17).

161 (1864).

Ἐν περιπτώσει συντάξεως ἐγγράφου περὶ τῆς ἐκχωρήσεως, δὲν εἶνε ἀναγκαῖα ἡ κοινοποίησις τούτου εἰς τὸν ὀφειλέτην, διότι διὰ τῆς κοινοποιήσεως σκοπεῖται ἀπλῶς νὰ προληφθῇ ἡ ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου πρὸς τὸν ἐκχωρητὴν πληρωμὴ καὶ ἀναγνωρισθῇ ὁ ἐκδοχεὺς ὡς δικαιούμενος νὰ λάβῃ τὸ ἐκχωρηθὲν ποσόν. 59 καὶ 142 (1877).

Ἄμα τῇ ἐκχωρήσει ἀπαιτήσεως τινος, ὁ ἐκδοχεὺς, καὶ πρὶν εἶτι

γνωστοποιηθῇ ἡ ἐκχώρησις εἰς τὸν ὀφειλέτην, ἀποκτᾷ τὸ δικαίωμα. ὑνάμει τῆς εἰς αὐτὸν γενομένης ὑπὸ τοῦ δικαιοῦχου πιστωτοῦ μετα-
 ιθάσεως τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ τούτου, νὰ ἐπιδιώξῃ δικαστικῶς τὴν
 ἔσπραξιν τῆς ἀπαιτήσεως, ἡ δὲ γνωστοποίησις, ἣν προϋποθέτει ὁ Ν.
 Κ. (8. 42) καὶ Ν. 37 Βασ. (ΚΖ. Η), καθιερωτὶ δὲ τὸ ἄρθρ. 867 §
 Πολ. Δικ., τοῦτο μόνον τὸ ἀποτέλεσμα φέρει, ὅτι ἐμποδίζει τὸν
 φειλέτην νὰ καταβάλῃ πλέον τὸ χρέος πρὸς τὸν ἀρχικὸν δανειστὴν
 καὶ ἐκχωρητὴν, ἀλλ' ἡ ἔλλειψις τῆς γνωστοποιήσεως δὲν καθίστησιν
 ἄκυρον τὴν ἐκχώρησιν, μάλιστα ὁ ἐκδοχεὺς προτιμᾶται τοῦ ἐκχω-
 ρητοῦ κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν δίκης περὶ τοῦ αὐτοῦ χρέους, ὡς συνάγε-
 ται ἐκ τοῦ Ν. 55 Π. (3. 3)· εἰς τὰς ἀρχὰς δὲ ταύτας, τὰς διεπου-
 σὰς τὴν ἐκχώρησιν τῶν ἀπαιτήσεων, οὐδεμίαν τροπολογίαν ἐπήνεγκεν
 διάταξις τοῦ ἄρθρ. 86 τοῦ περὶ Δημοσίου Λογιστικοῦ νόμου, διότι
 κοπὸς αὐτῆς ὑπῆρξε μόνον νὰ παρεμποδίσῃ τὰ παρεμβαλλόμενα
 κάστοτε διὰ τῶν κατασχέσεων καὶ τῶν ἐκχωρήσεων τῶν κατὰ τοῦ
 δημοσίου ἀπαιτήσεων τῶν ἰδιωτῶν ἐμπόδια εἰς τὰς λογιστικὰς ἐρ-
 ασίας καὶ νὰ μὴ εὐθύνηται τὸ Δημόσιον, ὡς αἰετ, ἔνεκα τῆς μὴ γνω-
 τοποιήσεως τῆς κατασχέσεως ἢ τῆς ἐκχωρήσεως κατὰ τὸν ἐν τῷ
 ἄρθρῳ ὀριζόμενον τρόπον ὁ ταμίας πληρώσῃ εἰς τὸν ἀρχι-
 κὸν δανειστὴν τὴν κατασχεθεῖσαν ἢ ἐκχωρηθεῖσαν ποσότητα. "Οθεν
 μόνον ἐπὶ τῷ τέλει τούτῳ ἡ διαληφθεῖσα διάταξις κηρύττει τὴν κατὰ
 χεσιν ἢ τὴν περὶ τῆς ἐκχωρήσεως δήλωσιν ἄκυρον. 19 (1877).

Πρὸ τῆς γνωστοποιήσεως τῆς ἐκχωρήσεως ὁ ἐκδοχεὺς δὲν ἔχει
 γωγὴν κατὰ τοῦ ὀφειλέτου. 65 (1883).

§ 8

Οἱ διέποντες τὰς περὶ ἐκχωρήσεως ἀπαιτήσεων νόμοι, καθ' οὓς ὁ
 φειλέτης καθίσταται ὑπεύθυνος πρὸς τὸν ἐκδοχέα ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὸν
 ὄν ὀφειλέτην γενομένης γνωστοποιήσεως τῆς ἐκχωρήσεως (37 Βασ.
 6. 4, 25 Βασ. 5. 23, Ν. 4 Κώδ. 8. 17), δὲν διαγράφουσιν ὠρισμέ-
 νον τινα τρόπον, καθ' ὃν πρέπει νὰ γείνηται ἡ γνωστοποίησις, οὔτε
 εἰς διατάξεις τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας κανονίζουσι τὰ περὶ τῆς κοι-
 νοποιήσεως τῶν νομικῶν σχέσεων τῶν συναλλασσομένων, ἀλλ' αὐταί,
 ὡς δὲ τὰ ἄρθρα 138 καὶ 140, διατάσσουσι τὰ περὶ τῆς ἐπιδόσεως
 τῶν δικογράφων, τὸ δὲ ἄρθρ. 867 § 2 Πολ. Δικον. προβλέπει τὴν

περίπτωσιν, καθ' ἣν πρόκειται νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ ἐκχωρηθεῖσα ἀπαίτησις, ἄρα καὶ δι' ἄλλου τρόπου ἢ κατὰ τὰς περὶ ἐπιδόσεως διατάξεις τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας δύναται νὰ γνωστοποιηθῇ εἰς τὸν ὀφειλέτην ἡ ἐκχώρησις.

208 (1849) 83 (1862).

Ἄρκεϊ δέ, ὅτι ὁ ὀφειλέτης ἔλαβε γνῶσιν τῆς ἐκχωρήσεως ἐκ τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐκδοχέως δίκης.

208 (1849).

Ἐπίσης ἄρκεϊ, ὅτι ὁ ὀφειλέτης διὰ τῆς ὑπογραφῆς ἐγγράφου ἀνεγνώρισεν, ὅτι ὁ δανειστής του ἐξεχώρησε τὴν ἀπαίτησίν του πρὸς τρίτον.

83 (1862).

Οἱ Ῥωμαῖκοι νόμοι δὲν ἀπαιτοῦσιν οὔτε δικαστικὴν πρᾶξιν, οὔτε τακτικὴν κλήτευσιν πρὸς γνωστοποίησιν τοῦ ὀφειλέτου, περὶ τῆς ἐκχωρήσεως τοῦ χρέους του εἰς ἄλλον δανειστήν, ἀλλ' ἐπιτρέπουσι πᾶν οἰονδήποτε μέσον, δι' οὗ νὰ γείνηται γνωστὴ ἐκ μέρους τοῦ ἐκδοχέως πρὸς τὸν ὀφειλέτην ἡ ἐκχώρησις, ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ Ν. 17 Π. (46. 2), ὥστε ἐπαρκὲς γνωστοποίησις εἶνε ἡ γενομένη πρὸς τὸν ὀφειλέτην διὰ τῆς παρεμβάσεως τοῦ ἐκδοχέως, δυνάμει τῆς πρὸς αὐτὸν γενομένης ἐκχωρήσεως, εἰς τὴν μεταξὺ ἐκχωρητοῦ καὶ ὀφειλέτου ὑπάρχουσαν ἐκκρεμὴ δίκην περὶ διεκδικήσεως οἰκίας, καθ' ἣν μάλιστα ἐξεδόθη ἀπόφασις περὶ τοῦ παραδεκτοῦ τῆς παρεμβάσεως. Καὶ ἂν δὲ ἠκυρώθη ἡ εἰρημένη ἀπόφασις λόγῳ ἀναρμοδιότητος καὶ παρεπέμφθη ἡ δίκη εἰς τὴν Μικτὴν ἐπιτροπὴν, ἐνώπιον τῆς ὁποίας δὲν ἔλαβε μέρος ὁ ἐκδοχεύς, ἀλλὰ παρεστάθη μόνος ὁ ἐκχωρητής ἐν ἰδίῳ ὀνόματι, ἡ ἀκύρωσις αὐτῆς δὲν δύναται νὰ συνεπαγάγῃ καὶ τὴν ἀκύρωσιν τῆς γνώσεως, ἣν ἅπαξ ἔλαβεν περὶ τῆς ἐκχωρήσεως τοῦ χρέους του, διότι αὕτη εἶνε ἀνεξάρτητος τῆς ἀκυρωθείσης δικαστικῆς ἀποφάσεως, καὶ διότι, ὡς εἴρηται, ὁ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ εἰμὴ ἀπλὴν γνωστοποίησιν ὅπωςδῆποτε γενομένην. Εἶνε δὲ ἀδιάφορον, ἂν ἰσχυρισθέντος τοῦ ὀφειλέτου, ὅτι δὲν ἐγένετο γνωστοποίησις ὁ ἐκδοχεύς δὲν ἀντέταξεν, ὅτι ἐγένετο τοιαύτη, διότι, ἀφοῦ αὕτη ἀπεδεικνύετο ἐκ τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων, τὸ Δικαστήριον ὥφειλε ν' ἀποφανθῇ συμφῶνως πρὸς αὐτὰ περὶ τοῦ γεγονότος, ἄλλως ἢ σιωπῇ του δὲν καθίσταται ὁμολογία, κατὰ Ν. 142 Π. (50. 17).

96 (1847).

Ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένη παραγγελία τοῦ ἐκδοχέως Βασ. 37 (26. 4) καὶ Ν. 4 Κώδ. (8. 17) πρὸς τὸν ἐκχωρηθέντα ὀφειλέτην, δι' ἧς ἐξασφαλίζει τὴν ἐκχωρηθεῖσαν ἀπαίτησιν κατὰ πάσης περι-
 ραι-

τέρω ἐνεργείας τοῦ ἐκχωρητοῦ, δὲν εἶνε μὲν δικόγραφον ὑπὸ διαδίκου εἰς διαδίκον παραδιδόμενον κατὰ τὴν ἐναρξιν ἢ ἐξακολουθήσιν δίκης, ὥστε ν' ἀπαιτῆται ἀναγκαίως νὰ κοινοποιῇται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος διὰ κλητῆρας, συντάσσοντος τακτικὸν περὶ τῆς ἐπιδόσεως ταύτης ἀποδεικτικόν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 140 καὶ ἐπ. Πολ. Δικ., δὲν δύνатаι ὅμως ν' ἀποδειχθῇ εἰμὴ δι' ἐγγράφου, δι' ὅρκου ἢ διὰ δικαστικῆς ὁμολογίας. Κατὰ τοὺς αὐτοὺς δὲ νόμους, ἡ εἰρημένη κοινοποίησις τῆς ἐκχωρήσεως, ὅπως ἔχη τὰ αὐτόθι ἀναφερόμενα ἀποτελέσματα, δεόν νὰ γείνηται ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ ἐκδοχέως ἢ τοῦ πληρεξουσίου του πρὸς τὸν ἐκχωρηθέντα ὀφειλέτην ἢ τὸν πληρεξούσιον αὐτοῦ. "Οθεν ἡ ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν ὑποθηκῶν ἐγγραφὴ τῆς ἐκχωρηθείσης ὑποθήκης τῆς ἀπαιτήσεως δὲν δύναται νὰ ἀναπληρώσῃ τὴν ἑλλειψιν τῆς ἀνωτέρω μνημονευθείσης παραγγελίας.

1 (1853).

Ἐὰν διὰ κλήσεως τοῦ ἐκδοχέως γνωστοποιηθῇ τῷ ἐναγομένῳ ὀφειλέτῃ ἡ ἐκχώρησις τῆς ἐν αὐτῇ ἀπαιτήσεως, ὁ δὲ ὀφειλέτης δὲν παρπονῆται ὡς πρὸς τὸν τρόπον τοῦτον τῆς γνωστοποιήσεως, καλύπτεται ἡ ἑλλειψις ἡ πηγάζουσα ἐκ τῆς μὴ κοινοποιήσεως τῆς ἐκχωρήσεως, ἣν ἀπαιτεῖ τὸ ἄρθρ. 1498 Ἰον. Κώδ.

350 (1893).

§ 9

Διὰ τῆς ἐκχωρήσεως δὲν μεταβάλλεται ἡ θέσις τοῦ ὀφειλέτου, δυναμένου νὰ προτείνῃ κατὰ τοῦ ἐκδοχέως τὰς περὶ τῆς ἰσχύος τῆς ἀπαιτήσεως ἐνστάσεις, ὅσας ἡδύνατο νὰ προτείνῃ καὶ κατὰ τοῦ ἐκχωρητοῦ καὶ μάλιστα τὴν τοῦ ὁλόου, οὐδὲ ὀφελεῖται ὁ ἐκδοχεὺς ἐκ τῆς καλῆς αὐτοῦ πίστεως N. 27 § 4 Π. (4. 44).

5 (1843) 86 (1854).

Κατὰ τὸν N. 4 § 27 Π. (44. 4), αἱ ἐνστάσεις αἱ συνεχόμεναι πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν, ἐξ ἧς ὁ ἐκδοχεὺς παράγει τὸ δικαίωμα τῆς ἀγωγῆς του, ἀντιτάσσονται καὶ κατ' αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου, ἐπομένως ὁ ὀφειλέτης, ἐναγόμενος ὑπὸ τοῦ ἐκδοχέως, δικαιούται νὰ προτείνῃ κατ' αὐτοῦ τὴν ἐνστασιν τοῦ μὴ ἐκπληρωθέντος συναλλάγματος, ἐὰν εἴχῃ νόμιμον δικαίωμα νὰ προτείνῃ ταύτην καὶ κατὰ τοῦ ἐκχωρητοῦ.

42 (1847).

Ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τοῦ N. 4 Κώδ. (4. 39), ὅσας ἐνστάσεις ἡδύνατο ὁ ὀφειλέτης νὰ ἀντιτάξῃ κατὰ τοῦ ἐκχωρητοῦ, καθόσον ἀφορᾷ

εἰς τὸ δικαίωμα, δύναται ν' ἀντιτάξῃ καὶ κατὰ τοῦ ἐκδοχέως, ἐξ οὗ ἔπεται, ὅτι καὶ ἂν ὁ ἐκδοχεὺς ἐκοινοποίησεν τὴν εἰς αὐτὸν γενομένην ἐκχώρησιν εἰς τὸν ὀφειλέτην, οὗτος δὲν ἀποκλείεται νὰ προτείνῃ καὶ ἐνεργήσῃ κατὰ τοῦ ἐκδοχέως ὅσα εἶχε κατὰ τοῦ ἐκχωρητοῦ δικαιώματα. Ἄρα δύναται νὰ ἐνεργήσῃ παρ' ἑαυτῷ συντηρητικὴν κατάσχασιν διὰ τὰς ἀπαιτήσεις, ἃς εἶχε κατὰ τοῦ δανειστοῦ του (ἐκχωρητοῦ). 5 (1850).

Ἐπὶ ἐκχωρήσεως, ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ὀφειλέτου, ὅπως ἀναγνωρίσῃ ὡς δανειστήν του τὸν ἐκδοχέα, ἄρχεται ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως, καὶ ἐπομένως ὁ ἐκχωρηθεὶς ὀφειλέτης δύναται νὰ ἀντιτάξῃ πρὸς συμφηφισμὸν ὅλας τὰς μέχρι τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἐκχωρήσεως ἀπαιτήσεις του κατὰ τοῦ ἐκχωρητοῦ. 284 (1866).

Ὁ ὀφειλέτης δύναται ν' ἀντιτάξῃ εἰς τὸν ἐκδοχέα ἀπάσας τὰς ἐνστάσεις, τὰς ὁποίας ἡδύνατο ν' ἀντιτάξῃ κατὰ τοῦ ἐκχωρητοῦ ἐπὶ μόνῃ τῇ προϋποθέσει: 1) ὅτι πρόκειται περὶ ἐνστάσεων ἀντικατέων κατὰ τοῦ ἐκχωρητοῦ, αἵτινες δηλ. συνδέονται πρὸς τὰς ἐκχωρηθείσας ἀπαιτήσεις αὐτῆς, καὶ οὐχὶ δικαστικῶν ἐνστάσεων ἐξ ἀτομικῶν ιδιοτήτων τοῦ ἐκχωρητοῦ, 2) ὅτι τὸ ἐφ' οὗ στηρίζεται ἡ ἐνστάσις γεγονὸς παρήχθη πρὶν τῆς εἰς τὸν ὀφειλέτην γνωστοποιήσεως τῆς ἐκχωρήσεως N. 70 § 2 Π. (36. 1) N. 17 Π. (2. 15) N. 175 § 1 καὶ N. 177 Π. (50. 17) N. 4 (8. 17) N. 3 Κώδ. (8. 42), ὡς ἐκ τούτου δὲ ἀντιτακτέα κατὰ τοῦ ἐκδοχέως καὶ ἡ ἐνστάσις pacti de non petendi, ἐπὶ τῇ προϋποθέσει, ὅτι τοιαύτη συμφωνία ἔλαβε χώραν πρὸ τῆς εἰρημένης ἐποχῆς· ὅλως δὲ ἀνεξάρτητον εἶνε τὸ τοιοῦτον τοῦ ὀφειλέτου δικαίωμα ἀπὸ τῆς παρὰ τοῦ ἐκδοχέως γνώσεως τῶν γεγονότων, ἐφ' ὧν στηρίζονται αἱ ἀντιτασσόμεναι ἐνστάσεις, τοῦ ἐκδοχέως ἔχοντος μόνον τὸ δικαίωμα νὰ στραφῇ κατὰ τοῦ ἐκχωρητοῦ πρὸς ἀποζημίωσιν. 353 (1874).

Διὰ τῆς ρήτρας εἰς διαταγὴν τῶν ἐμπορικῆς ἢ ἀστικῆς φύσεως γραμματίων, ὁ ἐκδότης αὐτῶν ὁμολογεῖ ἑαυτὸν ἀμέσως ὀφειλέτην τοῦ χομιστοῦ, ἐκ τούτου δ' ἔπεται, ὅτι δὲν δύναται ν' ἀντιτάξῃ κατ' αὐτοῦ τὰς ἐνστάσεις, ἃς ἡδύνατο νὰ ἔχῃ κατὰ τοῦ δικαιοπαρόχου ἐκχωρητοῦ. 134 (1877).

Κατὰ τὸν νόμον, ὁ ὀφειλέτης, ὁ καταβαλὼν εἰς τὸν ἐκδοχέα τῆς κατ' αὐτοῦ ἀπαιτήσεως πᾶν ὃ τι ὤφειλε νὰ πληρώσῃ τῷ ἐκχωρητῇ,

ἀπαλλάσσεται ἐτέρας καταβολῆς· ἐκεῖνας δὲ μόνον τὰς ἐνστάσεις κατὰ τοῦ δυνάμει τίτλου τυπικῶς ἐγκύρου παρισταμένου ἐκδοχέως δικαιούται νὰ προτείνῃ, ὅσας ἡδύνατο νὰ ἔχῃ κατὰ τοῦ ἐκχωρητοῦ δικαιούχου μέχρι τῆς γνωστοποιήσεως τῆς ἐκχωρήσεως. 9 (1881).

Ὁ ὀφειλέτης δύναται νὰ προτείνῃ, ὅτι, ὅτε ὁ ἐκχωρητὴς ἐξεχώρησε τὴν ἀπαίτησιν ταύτην δὲν ἦτο κύριος αὐτῆς, ὡς ἔχων ἤδη ἐκχωρήσει ταύτην προηγουμένως πρὸς ἄλλον, διότι τοῦτο ἀποτελεῖ ἄρνησιν τῆς νομιμοποιήσεως τοῦ ἐνέγοντος (ἐκδοχέως) καὶ οὐχὶ ἐνστασιν ἐκ δικαιώματος τρίτου. 28 (1893).

Δὲν ἀρκεῖ ὁ παρ' ᾧ ἡ κατάσχεσις ὀφειλέτης ν' ἀμφισβητήσῃ τὴν νομιμοποίησιν τοῦ κατασχόντος δανειστοῦ ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ἡ κατασχεθεῖσα ἀπαίτησις ἔχει ἤδη ἐκχωρηθῇ πρὸς τρίτον, ἀλλὰ δεῖον συγχρόνως νὰ προτείνῃ καὶ ὅτι ἡ τοιαύτη ἐκχώρησις τῷ ἐκονοποιήθῃ ἐκ μέρους τοῦ ἐκδοχέως, γεγονόν, ὅπερ μόνον ἡδύνατο νὰ δώσῃ εἰς τὴν ἐκχώρησιν νομικὴν ἀξίαν καὶ συνεπείας ἀπέναντι τοῦ ὀφειλέτου. 370 (1893).

Δὲν ἀπαγορεύεται ἡ ἐκχώρησις ἐπιδικίου ἀπαιτήσεως καὶ ἐν γένει τῆς δίκης (Πολ. Δικ. 575, 545 § 3 καὶ 156), ἀλλ' ὁ ἀντίδικος τοῦ ἐκχωρητοῦ, ὅταν ἡ ἐκχώρησις ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, δικαιούται νὰ ἐξακολουθήσῃ ταύτην κατ' αὐτοῦ, μεθ' οὗ συνῆψε τὸ δικαστικὸν συνάλλαγμα διὰ τῆς κατάρξεως, ὁ δ' ἐκδοχεὺς τῶν δικαιωμάτων δικαιούται ἀπλῶς καὶ μόνον νὰ παρέμβῃ εἰς τὴν ἐκκρεμῇ δίκην (Πολ. Δικ. 89, 231, 123, 841 καὶ ἐπ.). 72 (1880).

Ὁ ἐκχωρὼν ἀπαίτησιν ἐξοφληθεῖσαν παρὰ τινος τῶν ἀλληλεγγύων ὀφειλετῶν ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν ἀπέναντι τοῦ ἐτέρου ἀλληλεγγύου ὀφειλέτου, ἐὰν οὗτος ἐξαναγκασθῇ νὰ πληρώσῃ πρὸς τὸν ἐκδοχέα τὴν αὐτὴν ἀπαίτησιν, μὴ στερούμενος τοῦ τοιούτου ἐπὶ ἀποζημιώσει δικαιώματος αὐτοῦ ἐκ τοῦ ὅτι οὗτος ἡδύνατο ν' ἀντιτάξῃ κατὰ τοῦ ἐκδοχέως ὅσας εἶχε κατὰ τοῦ ἐκχωρητοῦ ἐνστάσεις. 43 (1878).

§ 10

Καὶ ἐὰν τυχόν ὁ ἐκδοχεὺς δὲν κατέβαλε τὸ τίμημα, ἡ ἐκχώρησις οὐδὲν ἥττον ἔχει κύρος καὶ αποτελέσματα. 10 (1855).

Ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἐκδοχεὺς δὲν κατέβαλέ τι πρὸς ἀγορὰν τῆς ἀπαι-

τήσεως, δὲν ἔπεται ὡς ἀναγκαία συνέπεια καὶ ὅτι ἡ ἐκχώρησις εἶνε εἰκονική. 172 (1875).

Ἡ σύμβασις, δι' ἧς ἐκχωρεῖται εἰς ἄλλον ἀπαίτησις τις δὲν λογίζεται εἰκονικῶς συνομολογηθεῖσα ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ, ὅτι τὸ συμφωνηθὲν τίμημα τῆς ἐκχωρήσεως δὲν κατεβλήθη εἰς τὸν ἐκχωρητήν. Ὡστε ἡ σχετικὴ ἔνστασις δὲν ἔχει σημασίαν ὡς καὶ ἡ περὶ δόλου, ἡ στηριζομένη εἰς τὸν λόγον, ὅτι ὁ ἐκχωρητής, συνενοηθεὶς ὁλῶς μετὰ τοῦ ἐκδοχέως, ἐξεχώρησε τὴν ἀπαίτησιν, ὅπως ἀποστερήσῃ τὸν ὀφειλέτην τοῦ δικαιώματος νὰ προτείνῃ κατὰ τοῦ ἐκχωρητοῦ πρὸς συμψηφισμόν τὰς κατ' αὐτοῦ ἀνταπαιτήσεις τοῦ ὀφειλέτου, αἵτινες πρὸ τῆς ἐκχωρήσεως ἔλαβον ὑπαρξιν, διότι, κατὰ τὸν νόμον, ὁ ὀφειλέτης δικαιοῦται ν' ἀντιτάξῃ κατὰ τοῦ ἐκδοχέως τὴν τοῦ συμψηφισμοῦ ἔνστασιν, ἐὰν τὰ προσόντα αὐτοῦ ὑπῆρχον πρὸ τῆς ἐκχωρήσεως. 201 (1887).

Ἡ ἔνστασις τῆς εἰκονικότητος τῆς ἐκχωρήσεως εἶνε ἀπαράδεκτος, δι' ἑλλειψιν συμφέροντος, ἂν μὴ προταθῇ ἡ ὑπαρξὶς ζημίας ἐκ τῆς ἐκχωρήσεως, μὴ δυναμένης νὰ θεραπευθῇ ἢ διὰ τῆς ἀκυρώσεως τῆς πράξεως. 17 (1877).

Ἡ εἰκονικότης τῆς ἐκχωρήσεως ἀφορᾷ μόνον εἰς τὰς μεταξὺ ἐκχωρητοῦ καὶ ἐκδοχέως σχέσεις, ἀπέναντι δὲ τοῦ ἐκχωρηθέντος ἰσχύει τὸ τῆς ἐκχωρήσεως συμβόλαιον· οὐχ ἥττον καὶ εἰκονικῆς οὐσῆς τῆς ἐκχωρήσεως ἰσχύει ὡς ἐντολὴ πρὸς τὸν ἐκδοχέα, ὅπως εἰσπράξῃ τὸ ὀφειλόμενον παρὰ τοῦ ἐκχωρηθέντος ὀφειλέτου, ὅστις πληρῶναι πρὸς τὸν φαινόμενον ἐκδοχέα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐκχωρητηρίου συμβολαίου οὐδένα τρέχει κίνδυνον, καὶ ἐπομένως οὐδὲν ἔχει συμφέρον νὰ προτείνῃ τὴν συμπαγινίαν καὶ εἰκονικότητα τῆς ἐκχωρήσεως. 185 (1877).

Καὶ ὁ ὀφειλέτης δύναται νὰ προσβάλῃ ἐπὶ εἰκονικότητι τὸ μεταξὺ ἐκχωρητοῦ καὶ ἐκδοχέως συνομολογηθὲν συμβόλαιον ἐκχωρήσεως, διότι ὁ ἰσχυρισμός, ὅτι εἰς μόνον τὸν δανειστὴν ἐπιτρέπεται ἡ ἔνστασις τῆς εἰκονικότητος ἀμφοτεροβαροῦς ἢ ἑτεροβαροῦς συναλλάγματος δὲν εἶνε βάσιμος, καθότι τοιοῦτος περιορισμός εἰς οὐδεμίαν ὑπάρχει νομικὴν διάταξιν. 42 καὶ 228 (1865).

Πρὸς ἀπόδειξιν τῆς προτεινομένης εἰκονικότητος τῆς ἐκχωρήσεως,

ἀρκεῖ τὸ περιστατικόν, ὅτι κατὰ τὴν ἐκχώρησιν ὁ ἐκδοχεὺς δὲν ἐπλήρωσε τὸ ἀντίτιμον. 301 (1860).

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρ' ἡμῖν ἰσχύοντος ἀστικοῦ δικαίου (N. 2 πρ. Π. 18. 4, N. 4 § 28 Π. 44. 4, N. 143 Π. 50. 17), ὁ ὀφειλέτης καὶ πᾶς ἐν γένει ἔχων ἔννομον συμφέρον ν' ἀμφισβήτησιν τὴν ἐκχωρηθεῖσαν ἀπαίτησιν δικαιούται ν' ἀντιτάξῃ κατὰ τοῦ ἐκδοχέως πᾶσαν ἀμφισβήτησιν ἢ ἔνστασιν, ἣν ἐδικαιούτο νὰ προβάλῃ κατὰ τοῦ ἐκχωρητοῦ μέχρι τῆς γνωστοποιήσεως τῆς ἐκχωρήσεως (N. 3 Κώδ. 8 42), διότι ὁ ἐκδοχεὺς ἀποκτᾷ διὰ τῆς ἐκχωρήσεως δικαιώματα, ἐὰν καὶ καθόσον εἶχε πράγματι τοιαῦτα ὁ ἐκχωρητής· ὅθεν δύναται νὰ προτείνῃ καὶ τὴν ἔνστασιν τῆς εἰκονικότητος, χωρὶς νὰ ἰσχυρισθῇ συνάμα καὶ τὸ εἰκονικὸν τῆς ἐκχωρήσεως, ἢ ὅτι ὁ ἐκδοχεὺς ἐν γνώσει τῆς εἰκονικότητος τῆς ἀπαιτήσεως ἐγένετο ἐκδοχεὺς αὐτῆς. 177 (1885).

§ 11

Ὁ Ἀναστασιανὸς νόμος, καίπερ μὴ περιεχόμενος ἐν τῷ Ἀρμενοπούλῳ, ἰσχύει, διότι ὑσάκις ἐν τῇ Ἐξάβιβλῳ τοῦ Ἀρμενοπούλου, οὕσῃ ἐπιτομῇ τῆς Ρωμαϊκῆς καὶ Βυζαντινῆς νομοθεσίας, ὑπάρχουσι κενὰ ἢ ἀντιφάσκουσαι ἀλλήλαις διατάξεις, τὰ Δικαστήρια καταφεύγουσιν εἰς τὰς πηγάς, εἰς ἃς ρητῶς παραπέμπει ἡ Ἐξάβιβλος ἐν τῇ προθεωρίᾳ αὐτῆς. 136 (1848) 76 (1865).

Ὁ Ἀναστασιανὸς νόμος ἰσχύει, καίπερ μὴ περιεχόμενος ἐν τῷ Ἀρμενοπούλῳ, διότι τὸ διάταγμα τῆς 23 Φεβρουαρίου 1835, ὅπερ κηρύττει ἰσχύοντας τοὺς ἐν τῷ Ἀρμενοπούλῳ περιεχομένους νόμους τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων, δὲν καταργεῖ τοὺς μὴ περιεχομένους ἐν αὐτῷ Αὐτοκρατορικοὺς νόμους. 384 (1852).

§ 12

Ἡ τοῦ Ἀναστασιανοῦ νόμου ἔνστασις δὲν χωρεῖ ἐπὶ τῶν συναλλαγματικῶν καὶ τῶν εἰς διαταγὴν γραμματίων, ἅτινα δι' ὀπισθογραφήσεως κατὰ κυριότητα μεταβιβαζόμενα κυκλοφοροῦσιν ἀντὶ μετρητῶν, διότι ἄλλως ὁ ἐπὶ τῶν ἀπλῶν ἐκχωρήσεων ἐφαρμοζόμενος νόμος οὗτος ἤθελε παρακωλύσει τὴν ἐλευθέρην κυκλοφορίαν αὐτῶν, ἐὰν

ἐφηρμόζετο καὶ ἐπ' αὐτῶν, τοῦ κομιστοῦ ὄντος ὑποχρέου ν' ἀποδείξῃ ἀντὶ πόσου ποσοῦ ἀπέκτησε τὸ γραμματίον.

140 (1848) 246 (1860) 118 (1866) 406 (1878).

Ἐπὶ παντός γραμματίου εἴτε ἐμπορικοῦ, εἴτε πολιτικοῦ, φέροντος τὴν ρήτηραν εἰς διαταγὴν, δύναμει τῆς ὁποίας δύναται πᾶς κάτοχος τοῦ γραμματίου νὰ γείνη κύριος μετὰ προηγηθεῖσαν τακτικὴν μεταβίβασιν δι' ὀπισθογραφήσεως, δὲν χωρεῖ ἡ τοῦ Ἀναστασιανοῦ νόμου ἐνστάσις.

134 (1877).

Προορισμός τῶν φαλαγγιτικῶν γραμματίων εἶνε, ὡς συνάγεται ἐκ τῶν περὶ αὐτῶν νόμων καὶ διαταγμάτων τῆς 4 Μαρτίου 1838, 18 Νοεμβρίου 1841, 19 Μαρτίου 1843 καὶ 1 Ἰανουαρίου 1838, ὅπως χρησιμεύσωσι μόνον ὡς ἀντίτιμον τῶν ἐκποιουμένων ἐθνικῶν γαιῶν καὶ φθαρτῶν κτημάτων, χωρὶς νὰ ᾔνη ὑπόχρεον τὸ Δημόσιον νὰ τὰ ἐξαργυρώσῃ διὰ χρημάτων, ὅπως δὲ μεταβιβάσθωσι πρὸς ἄλλο πρόσωπον ἀπαιτεῖται ἡ πρὸς τοῦτο ἄδεια τῆς Κυβερνήσεως, ὅθεν μὴ ἐχόντων ἀπόλυτον κυκλοφορίαν, μηδὲ δυναμένων νὰ ἐκχωρηθῶσι ἐλευθέρως καὶ κατὰ πᾶσαν οἰανδήποτε περίπτωσιν, δὲν ἐφαρμόζεται ὁ Ἀναστασιανὸς νόμος ἐπὶ τῆς ἐκχωρήσεως τῶν ρηθέντων φαλαγγιτικῶν γραμματίων, καθὼ ἐφαρμοζόμενος μόνον ἐπὶ ἐκχωρήσεως χρηματικῶν ἀπαιτήσεων. 270 (1861) 256 καὶ 372 (1864).

Προκειμένου περὶ ἐκχωρήσεως ἀπαιτήσεως, γενομένης χάριν συμβιβασμοῦ καὶ πρὸς ἀπόσβεσιν τῆς ἀπέναντι τοῦ ἐκχωρητοῦ ἀπαιτήσεως τοῦ ἐκδοχέως, δὲν ἐφαρμόζεται ὁ Ἀναστασιανὸς νόμος ἐξ ἀναλογίας τοῦ Ν. 4 Κώδ. (8. 45).

208 (1849).

Εἰς τὰς πρὸς πληρωμὴν χρέους γενομένας πρὸς τοὺς δανειστὰς ὑπὸ τῶν ὀφειλετῶν ἐκχωρήσεις ἀπαιτήσεων αὐτῶν κατὰ τρίτων δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ὁ Ἀναστασιανὸς νόμος (Ν. 22 Κώδ. 4. 35).

295 (1855).

Ὁ Ἀναστασιανὸς νόμος δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν, μὴ προκειμένου περὶ ἀγορᾶς ἀπαιτήσεως, ἀλλὰ περὶ συμψηφισμοῦ τῆς ἀπαιτήσεως πρὸς ὀφειλόμενον τίμημα ἀγοραπωλησίας κτήματος. 160 (1856).

Ἐπὶ ἐκχωρήσεως ἀπαιτήσεως κατὰ τοῦ Δημοσίου περὶ ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀφαίρεσιν ἀγροῦ, ἐφαρμόζεται ὁ Ἀναστασιανὸς νόμος καὶ δὲν ἔχει σημασίαν, ὅτι δὲν ὑπῆρχε γνωστὴ καὶ ὠρισμένη κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκχωρήσεως ἡ πραγματικὴ ἀξία

τοῦ εἰρημένου ἀγροῦ, ὡς ἐξαρτωμένη ἐκ μελλούσης ἐκτιμήσεως, διότι τοιαύτη ἐξαίρεσις δὲν περιλαμβάνεται ἐν τῷ νόμῳ (N. 22 Κώδ. 4. 35 Βασ. 84, 14. 1). 106 (1862).

Ὁ Ἀναστασιανὸς νόμος δὲν ἐφαρμόζεται εἰμὴ ἐπὶ ἐκχωρήσεως χρηματικῶν πιστώσεων, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ ἀγωγῆς περὶ διαρρήξεως πωλήσεως πρὸς ἐπιστροφὴν τοῦ πωληθέντος. 210 (1864).

Ὁ Ἀναστασιανὸς νόμος δὲν ἐφαρμόζεται, ὅταν ᾔνε ἀδύνατον νὰ ἐξακριβωθῇ ἡ ἀξία τοῦ ἀντὶ τῆς ἐκχωρηθείσης ἀπαιτήσεως δοθέντος ποσοῦ. 76 (1865).

Ὁ Ἀναστασιανὸς νόμος δὲν χωρεῖ, ὅταν ἡ τῆς ἐπιδικίου ἀπαιτήσεως μεταβίβασις ἐγένετο ἐπὶ διαλύσεως εταιρίας καὶ πρὸς διανομὴν τῆς εταιρικῆς περιουσίας (N. 22 Κώδ. 4. 35). 220 (1872).

Καὶ ἂν ρητῶς ἐν τῇ περὶ τοῦ Ἀναστασιανοῦ νόμου διατάξει δὲν ἀναφέρηται, ὅτι αὕτη δὲν χωρεῖ ὅσάκις ἡ ἐκχωρουμένη ἀπαιτήσις εἴνε ἀβεβαία, σαφῶς ὅμως προκύπτει ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ μνημονευομένων περιπτώσεων τῆς μὴ ἐφαρμογῆς του καὶ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων του ἐν γένει, ὅτι ἐπὶ τῆς ἐξῆς οὐσιωδεστάτης στηρίζεται ἀρχῆς, τοῦ νὰ μὴ ἐπωφεληθῇ ἐπὶ βλάβῃ καὶ καταπίεσει τοῦ ὀφειλέτου ὁ ἐκδοχὺς ἅπασαν ἀπολαμβάνων κατ' αὐτοῦ τὴν ἐκχωρηθεῖσαν ἀπαιτήσιν ἀντὶ ἐλάσσονος σχετικῶς πρὸς τὸ μέγεθος ταύτης ἀντιτίμου, ὅπερ συνάδει καὶ πρὸς τὸν ὑπαγορεύσαντα τὴν τοιαύτην διατάξιν λόγον τῆς περιστολῆς τῶν ἐπὶ τοιαύτῃ κερδοσκοπίᾳ γινομένων ἐκχωρήσεων, καὶ πρόδηλον καθίσταται, ὅτι ἡ περὶ τοῦ ἀβεβαίου τῆς ἐκχωρήσεως ἀπαιτήσεως περίπτωσις σπουδαίως ἐπιδρῶσα ἐπὶ τῆς ἐκτιμήσεως τῆς πραγματικῆς ἀξίας ταύτης καὶ ὡς ἐκ τῆς ὁποίας, οὔτε δυνατόν προσηκόντως νὰ ὀρισθῇ ἡ τοῦ ἀντιτίμου πραγματικῆ ἀξία, ὅπως ἐπὶ τῇ βάσει τούτου ρυθμισθῇ καὶ τὸ παρὰ τοῦ ὀφειλέτου εἰς τὸν ἐκδοχέα καταβλητέον, οὐσιωδεστάτην διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀνωτέρω νόμου ἔχει σημασίαν. Ὅθεν τὸ Δικαστήριον ὀφείλει νὰ ἐκτιμῇ κατ' οὐσίαν τὸ ἀβεβαίον ἢ μὴ τῆς ἐκχωρηθείσης ἀπαιτήσεως, ὅπερ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ᾔνε ὀρισμένον ἢ μὴ τὸ τῆς ἐκχωρήσεως ἀντίτιμον οὐσιωδῶς ἐπιδρῶ ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀνωτέρου νόμου. 198 (1874).

Οὕτε ὡς ἀξίωμα ἀναγράφεται ἐν τινι τοῦ νόμου διατάξει, ὅτι cessante ratione legis, cessat lex ipsa, οὔτε ἐκ τοῦ ὅτι τὸ Δημόσιον εἴνε τὸ καθ' οὗ ἐνασκειῖται ἡ ἐκχωρηθεῖσα ἀπαιτήσις, ἔπεται, ὅτι

δὲν ὑφίσταται περίπτωσις ἐφαρμογῆς τῆς τοῦ Ἀναστασιανοῦ νόμου διατάξεως, μὴ ἀναγνωρίζομένης τοιαύτης ἐξαίρεσεως ἐν αὐτῇ· δὲν εἶνε δὲ μόνον τὸ ἰσχυρὸν ἢ μὴ τοῦ ὀφειλέτου ἢ τοῦ ἐκδοχέως τὸ τὴν διατάξιν ταύτην προκαλέσαν, ἀλλὰ καὶ τὸ σαθρὸν καὶ ἀνυπόστατον τῶν ἐκχωρουμένων ἀξιώσεων. Καὶ ἀληθῶς μὲν ἐν τῇ ἐκτεθείσῃ διατάξει ἐγκρίεται ἢ μὴ ἐφαρμογὴ ταύτης, ὅσάκις ὡς ἐπὶ τῆς φύσεως καὶ τῶν ἰδιαιτέρων περιστάσεων τῆς ἐκχωρουμένης ἀπαιτήσεως δὲν εἶνε ἐφικτὸν τὸ πρὸς ἀπόκτησιν ταύτης καταβαλλόμενον νὰ προσδιορισθῇ οὕτω πως, ὥστε ν' ἀνταποκρίνηται εἰς ἀνάλογον καὶ ἐκ τῶν προτέρων ἀκριβῶς προσδιοριστέον ἀντίτιμον, τοιαύτη ὁμῶς ἀβεβαιότης δὲν ὑπάρχει, προκειμένου περὶ ἐκχωρήσεως τοῦ πρὸς ἀποζημιώσιν ἕνεκα διαρπαγῆς τῶν πρὸ τοῦ 1833 προσόδων δικαιώματος, ἐὰν ᾗτο γνωστὴ ἢ εἰς τὴν ἐνοικίᾳσιν συμμετοχὴ ὠριτμένου ἐνοικιαστοῦ καὶ ὠρισμένον τὸ ποσόν, ὁπερ ἤθελε ληφθῇ ὑπ' ὅψιν δυνάμει τοῦ νόμου πρὸς κανονισμόν τῆς ἀποζημιώσεως, γνωστὴ δὲ καὶ ὠρισμένη ἦτο, ὡς ἐκ τοῦ νόμου τοῦ 1836, ἡ ὑποχρέωσις, ἣν ἀνέλαβε τὸ Δημόσιον.

136 (1876).

Ἐὰν ἐκχώρησις ἀπαιτήσεώς τινος γείνη ἀναγκαστικῶς συνεπείᾳ δικαστικῆς ἀποφάσεως, δὲν δύναται, κατὰ λογικὴν καὶ νόμιμον συνέπειαν, ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ Ἀναστασιανοῦ νόμου συναγομένην, νὰ χωρήσῃ ἢ ἐπὶ τῆς εὐτελείας τοῦ καταβληθέντος τιμήματος τῆς ἐκχωρήσεως στηριζομένη ἔνστασις τοῦ εἰρημένου νόμου ἐπὶ τοιαύτης ἐκχωρήσεως, διότι ἀφοῦ σκοπὸς τοῦ Ἀναστασιανοῦ νόμου εἶνε νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐμφιλοχωρεῦσαν ἐκάστοτε ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ἀπαιτήσεων κερδοσκοπίαν Ν. 22 (4. 35) Ν. 84 καὶ 85 Βασ. Ι Δ. 2). ἔπεται, ὅτι τοιαύτη ἀναγκαία προϋπόθεσις δὲν εἶνε δυνατὴ εἰμὴ ἐπὶ τῶν ἐκουσίως συνομολογουμένων ἐκχωρήσεων, ὅτε ὁ προσδιορισμὸς τοῦ τιμήματος ἀφίεται εἰς τὴν ἐλευθέραν τῶν συμβαλλομένων βούλησιν, καθ' ἣν ὁ ἐκδοχέως δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐργολάβος, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐκχωρήσεων τῶν γενομένων κατὰ διαταγὴν τῆς ἀρχῆς. 185 (1877).

Ἐκχώρησις, γενομένη ἐν μέρει μὲν ἐπὶ πράξει, ἐν μέρει δὲ ἐπὶ ᾧρεᾳ, οὐδεμίαν γεννᾷ διὰ τὴν ᾧρηθὲν μέρος ἀγωγὴν, διότι, κατὰ τὸν Ν. 23 § 1 Κώδ. (4. 35), καλύπτει περιγραφὴν τοῦ Ἀναστασιανοῦ νόμου, ἥτοι ἐκχώρησιν ἐπὶ τιμήματι ἐλάσσονι τῆς ἐκχωρηθείσης ἀπαιτήσεως· ἂν δὲ τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας δὲν διατάξῃ ἀπόδειξιν,

ὅτι ἡ μερικὴ αὕτη δωρεὰ ἦν εἰκονικὴ, δὲν παραβιάζει σαφῆ τινα καὶ ὠρισμένην διάταξιν, διότι σπουδαία ἀσάφεια ἐκ τοῦ Ν. 23 § 1 Κῶδ. (4. 35) προκύπτει ὡς πρὸς τὸ ζήτημα, ἂν ὁ νομοθέτης ἐθεώρησεν, ὅτι ἡ τοιαύτη ἐκχώρησις οὐδὲν ἕτερον εἶνε ἢ ἀπλοῦν μηχανήμα πρὸς ὑπεκφυγὴν τοῦ νόμου ἄνευ περαιτέρω ἐξετάσεως, ἢ ἂν ὁ ὀφειλέτης ὑποχρεῶται ν' ἀποδείξῃ, ὅτι εἰκονικῶς καὶ πρὸς καταστρατηγήσιν τοῦ νόμου ἐγένετο ἡ τοιαύτη ἐκχώρησις, ἢ δὲ τοιαύτη ἀσάφεια καθιστᾷ δυσεξερευνήτον τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου ὡς ἐκ τῆς ὁποίας ἡ εἰρημένη ἀπόφασις δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου.

137 (1883).

Κατὰ Ν. 23 Κῶδ. (4. 35) συνδ. πρὸς Βασ. (14. 1), ὁ ἐκδοχὺς ἀπαιτήσεως δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ὀφειλέτου πλέον τῶν ὧσων πρὸς ἀγορὰν αὐτῆς εἴδωκε. Ἄρα ὁ νόμος ἐφαρμόζεται ἐπὶ μόνης ἀγορᾶς ἀπαιτήσεως, οὐχί δὲ ἐπὶ δωρεᾶς αὐτῆς, ἐκτὸς ἐὰν οἱ συμβαλλόμενοι ἐκάλυψαν τὴν ἀγοραπωλησίαν ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς δωρεᾶς. Ἐκ τοῦ κειμένου ὁμοῦς τοῦ νόμου σπουδαία ἀσάφεια προκύπτει ὡς πρὸς τὸ ζήτημα, ἂν ὁ νομοθέτης ἐθεώρησεν, ὅτι ἡ ἐκχώρησις ἢ ἐν μέρει πωληθεῖσα καὶ ἐν μέρει δωρηθεῖσα οὐδὲν ἕτερον εἶνε ἢ ἀπλοῦν μηχανήμα πρὸς ὑπεκφυγὴν τοῦ νόμου ἄνευ περαιτέρω ἐξετάσεως, ἢ ἂν ὁ ὀφειλέτης ὑποχρεῶται ν' ἀποδείξῃ ὅτι εἰκονικῶς καὶ πρὸς διαγραφὴν τοῦ νόμου ἐγένετο ἡ τοιαύτη ἐκχώρησις, ὡς συμβαίνει ἐπὶ τῆς περιστάσεως, καθ' ἣν ὁλόκληρος ἡ ἀγοραπωλησία καλύπτεται ὑπὸ τὸ πρόσχημα δωρεᾶς. Ἡ ἀσάφεια δ' αὕτη καθιστᾷ δυσεξερευνήτον τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου καὶ ἐπομένως ἀπόφασις δεξιμένη, ὅτι ἐκχώρησις γενομένη ἐν μέρει μὲν ἐπὶ πωλήσει, ἐν μέρει δὲ ἐπὶ δωρεᾷ, δὲν ὑπόκειται ὡς πρὸς τὸ δωρηθὲν μέρος εἰς τὴν ἔνστασιν τοῦ Ἀναστασιανοῦ νόμου δὲν παραβιάζει σαφῆ καὶ ὠρισμένην διάταξιν τοῦ ἀστικοῦ νόμου, καὶ ἐπομένως δὲν ὑπόκειται εἰς ἀναίρεσιν (Πολ. Δικ. 809).

104 (1892).

Ἡ ἐκ τοῦ Ἀναστασιανοῦ Νόμου ἔνστασις μόνον κατὰ τοῦ ἐκδοχέως χωρεῖ, οὐχί δὲ κατὰ τοῦ ἀμέσου δικαιούχου, ἀφοῦ, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας, ἐνάγεται ὁ πιστωτής, ὅπως θεωρηθῇ ἐξοφληθεῖσα ἡ ἀπαιτήσις του καὶ παύσῃ πᾶσα περαιτέρω καταδίωξις, ἀμέσῳ δικαιώματι καὶ οὐχί ἐξ ὑποκαταστάσεως ἢ ἐκωρήσεώς τινος.

47 (1879).

§ 13

Ἡ ἐκ τοῦ Ἀναστασιανοῦ Νόμου ἐνδίκος ὀφείλει, ἡ χορηγομένη εἰς τὸν ἐκχωρηθέντα ὀφειλέτην, ὅπως πληρώσῃ εἰς τὸν ἐκδοχέα μόνον ὅσα οὗτος καταβάλῃ πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἀπαιτήσεως, δὲν εἶνε δικαίωμα, δυνάμενον καὶ δι' ἀγωγῆς νὰ ἐπιδιωχθῇ, ἀλλὰ περιορισμὸς μόνον τῆς ἀρχικῆς ὀφειλῆς του, καὶ διὰ τοῦτο ἀπόλλυται, μὴ προταθὲν ἐγκαίρως κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς ἀγωγῆς περὶ καταβολῆς τῆς ἐκχωρηθείσης ἀπαιτήσεως, ἐπομένως δὲν δύναται νὰ προταθῇ ἡ τοιαύτη ἔνστασις κατὰ τελεσιδίκου ἀποφάσεως δι' ἀνακοπῆς κατὰ τῆς ἐπιταγῆς.

220 (1863).

§ 14

Ἐπικυρωθείσης τῆς γενομένης κατασχέσεως παρὰ τρίτῳ, ἐπέρχεται ἀναγκαστικὴ ἐκχώρησις τῆς ἀπαιτήσεως ταύτης καὶ ἡ ἐκχώρησις αὕτη κοινοποιηθεῖσα τῷ τρίτῳ κατισχύει τῆς ἐκουσίας ἐκχωρήσεως, ἣν ὁ ὀφειλέτης τοῦ κατάσχοντος ἐποίησατο μετὰ ταῦτα ὑπὲρ ἄλλου, διότι ἀφ' ἧς ἐγένετο ἡ κοινοποίησις αὕτη ἀφῆρέθη ἀπὸ τοῦ δανειστοῦ ἡ ἐξουσία νὰ διζθέσῃ περαιτέρω τὴν ἀπαίτησιν, ἄρα καὶ ἀπὸ τοῦ ἐτέρου ἐκδοχέως αὐτοῦ ἡ ἐξουσία τοῦ ἐνασκήσαι τὴν αὐτὴν ἀπαίτησιν.

185 (1858).

Ἐκχωρηθείσης ἀπαιτήσεώς τινος καὶ γνωστοποιηθείσης αὐτῆς πρὸς τὸν ὀφειλέτην, μετατίθεται ἡ κυριότης τῆς ἀπαιτήσεως ταύτης εἰς τὸν ἐκδοχέα, κατὰ τὸν Ν. 3 Κωδ. (8. 42) Βασ. 37 (26. 4), ὅθεν δὲν δύναται ὁ ὀφειλέτης νὰ συμβιβασθῇ περὶ τῆς ἐπιδίκου ταύτης ἀπαιτήσεως μετὰ τοῦ μεταγενεστέρου ἐκδοχέως τῆς ἀπαιτήσεως, διότι, κατὰ τὸ ἄρθρον 477 Πολ. Δικ., πρὸς ὑπαρξίν ἐγκύρου συμβιβασμοῦ, δεόν οἱ διάδικοι νὰ ἔχωσι, κατὰ τὰ ἐν τῷ ἀστικῷ νόμῳ, τὸ πρὸς συμβιβασμὸν δικαίωμα, τοιοῦτον ὅμως δὲν ἔχει ὁ πιστωτὴς μετὰ τὴν ἐκχώρησιν τῆς ἀπαιτήσεώς του, ἄρα οὐδ' ὁ (δεύτερος) ἐκδοχεὺς αὐτῆς.

76 (1884).

Κατὰ τοὺς Ν. 55 Π. (3. 3) καὶ Βασ. 22,30,31 καὶ 32 (19. 4) 13 Βασ. (11.1) σχολ. 16 Βασ. (11.1) σχολ. 22 Βασ. (19.4), ὁ ἐκδοχεὺς ἐκχωρηθείσης ἀπαιτήσεως ἀποκτᾷ τὸ δικαίωμα, ἅμα κατάρτισθῇ ἡ περὶ ἐκχωρήσεως σύμβασις καὶ πρὶν ἔτι γνωστοποιήσῃ

αὐτὴν εἰς τὸν ὀφειλέτην, ν' ἀπαιτήσῃ δικαστικῶς παρὰ τοῦ ὀφειλέτου τὴν πληρωμὴν αὐτῆς, ἀλλ' ἂφ' ἑτέρου δύναται καὶ ὁ ἐκχωρητὴς ν' ἀπαιτήσῃ τὴν καταβολὴν τοῦ χρέους παρὰ τοῦ ὀφειλέτου, ἡ δὲ γνωστοποίησις τῆς ἐκχωρήσεως χρησιμεύει ἀπλῶς, ὅπως ἐξασφαλίσῃ τὸν ἐκδοχέα ἀπὸ ἐνδεχομένην πληρωμὴν τοῦ χρέους ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου εἰς τὸν ἐκχωρητὴν, ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ἐκχωρήσεως, ἣτις πλήρης καὶ τελεία εἶνε καὶ πρὸ τῆς γνωστοποιήσεως. Ἐπομένως ἐὰν μετὰ τὴν πρώτην ἐκχώρησιν ἐκχωρηθῇ καὶ δεύτερον ὑπὸ τοῦ δανειστοῦ ἢ ἀπαιτήσις εἰς ἄλλον, ὁ δεῦτερος οὗτος δανειστής ἀποκτᾷ ὅσα δικαιώματα εἶχεν ὁ τὴν δευτέραν ἐκχώρησιν ἐνεργήσας δανειστής, ἥτοι νὰ δεχθῇ τὸ χρέος καταβαλλόμενον ἢ νὰ συνομολογήσῃ μετὰ τοῦ ὀφειλέτου οἰανδήποτε σύμβασιν ἀπαλλακτικὴν, ἀπέναντι ὅμως τοῦ πρώτου ἐκδοχέως ἔχει ἀσθενέστερα δικαιώματα, ὥς καὶ ὁ δανειστής αὐτός καὶ ἂν ἐγνωστοποίησῃ τὴν ἐκχώρησιν εἰς τὸν ὀφειλέτην, ὅπερ δὲν παρέχει εἰς τὸν γνωστοποιοῦντα προτίμησιν, χρησιμεῖον μόνον, ὅπως ἐμποδίσῃ τὴν εἰς τὸν ἐκχωρητὴν καταβολὴν τοῦ χρέους· 160 καὶ 301 (1860) 14 καὶ 319 (1871) 95 (1874) 248 (1880) 155 (1886).

Ἐκ τοῦ Ν. 55 Πανδ. (3.3) καὶ 22, 30, 31 καὶ 33 Β2σ. (19.4) συνάγεται, ὅτι ὁ ἐκδοχεὺς ἀπαιτήσεως καθίσταται ἅμα τῇ περὶ τούτου συμβάσει κύριος τῆς ἀπαιτήσεως ἄνευ τῆς συναίνεσεως τοῦ ὀφειλέτου καὶ χωρὶς πρὸς τοῦτον νὰ κοινοποιηθῇ ἡ ἐκχώρησις, δυνάμενος νὰ ἐγείρῃ κατ' αὐτοῦ τὰς περὶ πληρωμῆς τῆς ἀπαιτήσεως ἀγωγὰς κατὰ προτίμησιν καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐκχωρητοῦ· ὁ δὲ ἐκχωρητὴς τῆς ἀπαιτήσεως, καὶ ἂν ἡ ἐκχώρησις δὲν ἐγνωστοποιήθῃ εἰσέτι τῷ ὀφειλέτῃ, δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ τὴν ἀπαιτήσιν κατ' ἰδίαν βούλησιν, διότι τὸ δικαίωμα τῆς κυριότητος τοῦ ἐκχωρητοῦ ἐπὶ τῆς ἀπαιτήσεως προμετεβιβάσθη τῷ ἐκδοχεῖ. Τούτου ἔνεκα δὲν ἔχει νομικὴν τινα σημασίαν ἐπὶ κατασχέσεως ἢ ἑλλειψὶς γνωστοποιήσεως πρὸς τὸν ὀφειλέτην τῆς ἤδη γενομένης ἐκχωρήσεως τῆς αὐτῆς ἀπαιτήσεως, ἂν τῷ ὄντι πρὸ τῆς κατασχέσεως ταύτης ἐγένετο ἐκχώρησις· Βασ. 51 (2. 3).

253 (1854) 14 (1871) 30 (1874).

Ἐκ τοῦ Ν. 3 Κώδ. (8. 42) καὶ Ν. 4 Κώδ. (8. 17) Β2σ. 23 (25.5) συνάγεται, ὅτι διὰ μόνης τῆς ἐκχωρήσεως, ἄνευ καὶ τῆς γνωστοποιήσεως αὐτῆς, δὲν ἀποκτᾷ ὁ ἐκδοχεὺς τὴν κυριότητα τοῦ ἀντι-

κειμένου τῆς ἐκχώρησεως καὶ ἂν ἡ αὐτὴ ἀπαίτησις ἐξεχωρήθη εἰς πολλούς, προτιμᾶται ἐκ τούτου ὁ πρότερον γνωστοποιήσας εἰς τὸν ὀφειλέτην τὴν ἐκχώρησιν, διότι ἡ γνωστοποίησις αὕτη παύει τὴν σχέσιν τοῦ ἐκχωρητοῦ ἐπὶ τῆς ἀπαιτήσεως καὶ τελείαν καὶ ἀμετάκλητον καθιστᾷ τὴν σχέσιν τοῦ ὀφειλέτου πρὸς τὸν ἐκδοχέα.

170 (1853) 9 (1883) 81 (1885) 6 καὶ 315 (1887).

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 3 Κωδ. (8. 42) Ν. 4 Κώδ. (8. 17), ὁ ἐκχωρητὴς μετὰ τὴν ἐκχώρησιν τῆς ἀπαιτήσεώς του ἔχει δικαίωμα καὶ ἀγωγὴν πρὸς εἰσπραξίν τῆς ἐκχωρηθείσης ἀπαιτήσεως νὰ ἐγείρῃ καὶ πᾶσαν ἐν γένει ἀποσβεστικὴν ἢ ἀπαλλακτικὴν τῆς ἀπαιτήσεως πρᾶξιν μετὰ τοῦ ὀφειλέτου νὰ ἐνεργήσῃ, ἀποκλείεται δὲ ὁ ἐκχωρητὴς τῆς ἀνωτέρω ἐξουσίας καὶ ὁ ἐκδοχεὺς καθίσταται ἀποκλειστικῶς δικαιούχος τῆς ἀπαιτήσεως διὰ τῆς ἐκ μέρους τοῦ ἐκδοχέως ἐνασκήσεως τῆς ἀγωγῆς, τῆς γνωστοποιήσεως τῆς ἐκχώρησεως ἢ καὶ τῆς μερικῆς αὐτῇ καταβολῆς, ἐξ ὧν ἔπεται, ὅτι διὰ μόνης τῆς ἐκχώρησεως ὁ ἐκχωρητὴς δὲν ἀπαλλοτριούται τῆς ἀπαιτήσεώς του, καὶ μετὰ τὸ πλειόνων ἐκδοχέων ἐκουσίων ἢ ἀναγκαστικῶν προτιμᾶται ὁ πρότερον ἐπιληφθεὶς τῆς ἐκχωρηθείσης ἀπαιτήσεως διὰ τῶν ὡς ἄνω εἴρηται πράξεων. Ὅθεν ὁ κατασχὼν δανειστὴς προτιμᾶται τοῦ προγενεστέρου ἐκδοχέως ἀπαιτήσεως, ἂν ἡ κατάσχῃς ἐγένετο πρὶν ἢ γνωστοποιηθῇ τῷ ὀφειλέτῃ ἡ ἐκχώρησις.

100 (1892).

§ 15

Ἐργολαβία δίκης ὑπάρχει, ὡςάκις ἀναδέχεται τις τὴν διεξαγωγὴν τῆς δίκης ἐπὶ ὠρισμένῃ ἡμοιβῇ καὶ ἀγωνίζεται αὐτὴν ἰδίῳ κινδύνῳ, ἐξαρτῶν τοιοῦτοτρόπως ἀπὸ τῆς ἐκβάσεως αὐτῆς τὴν προσδοκωμένην ὠφέλειαν. Εἰς τοὺς ἐργολάβους δὲ τῶν δικῶν ὑπάγονται ἀναμφιβόλως οὐ μόνον οἱ τὴν ἀντιμισθίαν αὐτῶν διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς δίκης ἀπαρτῶντες ἐκ τῆς αἰσίας ἐκβάσεως αὐτῆς ἢ χρήματα προκαταβάλλοντες, ἵνα μετὰσχῶσι τῶν ἀπὸ τῆς δίκης ἀνυομένων, ἀλλὰ καὶ ὅσοι ἀγοράζουσιν ἀπαίτησιν τινα ἢ ἀγωγὴν καὶ ἐξαρτῶσι τὴν ἀπὸ τῆς ἀγορασίας ταύτης ὠφέλειαν ἢ ζημίαν ἐκ τῆς ἐκβάσεως τῆς πρὸςπραγματοποιήσιν τῆς ἀγορασθείσης ἀπαιτήσεως ἐγειρομένης δίκης, κατὰ τοὺς συνδ. νόμους 52 Βασ. (11. 1), 1. 82 Βασ. (14. 1).

116 (1863).

κατὰ τὸν νόμον, ἀκαλῶς τις χορηγεῖ τῷ δικαζομένῳ δαπάνας, ἐφ' ᾧ ἂν νομίμου τόκου λαβεῖν αὐτάς, οὐ μὴν τὸ ἥμισυ καὶ τῶν ἀπὸ τῆς ἀνυπομένων, καὶ αὐτὸ μὲν ἐργολαβήσας τὴν ἀλλοτρίαν δίκην ἀπαίτεῖ πληρωθῆναι τὰ ὑποσχεθέντα ἐπὶ ταύτῃ τῇ αἰτίᾳ οὐ ἔχει τὴν περὶ ἐντολῆς ἀγωγὴν» (52 Βασ. 41.1, 82 Βασ. 14.1). μὲνως ἢ συμφωνία, δι' ἧς ἀνέλαθέ τις τὴν διεξαγωγὴν ἀλλοτρίας ἀβεβαίου δίκης, χορηγήσας τὰς δαπάνας ἀνθ' ἧς νὰ λάβῃ ὠρινον μέρος τοῦ ἐπιδικασθητομένου εἰς τὸν ἐνάγοντα ποσοῦ, ἀπαγορεύεται ρητῶς ὑπὸ τῶν μνημονευθέντων νόμων, ὡς ἀντικειμένη εἰς τὰ σταθῆθαι, καὶ δὲν παρέχει δικαίωμα ἀγωγῆς, πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῆς.

76 καὶ 155 (1856) 231 (1878).

Δωρεά, γενομένη πρὸς δικηγόρον πρὸ τῆς ἀποπερατώσεως τῆς δίκης, ἀντιβαίνει εἰς τὸ ἄρθρ. 145 Ὁργ. Δικ. καὶ εἶνε ἄκυρος.

6 (1857).

Ἡ πρὸς τὸν δικηγόρον ἐκχώρησις μέρους τῆς ἐπιδικασθείσης ἀπαίτησεως, ὅτε εἶχεν ἤδη ὀριστικῶς ἐκδικασθῇ ἢ ὑπόθεσις, δὲν ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ νόμου.

1 (1854) 18 (1858).

Ἀκύρου οὔσης τῆς περὶ ἐργολαβίας δίκης συμβάσεως, ἢ μετὰ τὸ τέλος τῆς δίκης ἐπεληθῶσα ἔγκρισις αὐτῆς δὲν ἀποτελεῖ ἰσχυροποίησιν τῆς πρώτης συμφωνίας, ἀλλὰ νέου ἴσως δικαιώματος αἰτίαν.

155 (1856).

Κατὰ τὸν νόμον (11 Βασ. 1. 52), ὁ ἀναλαμβάνων ἐργολαβίαν δίκης δὲν δικαιούται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν πληρωμὴν τοῦ ὑποσχετοῦ αὐτοῦ, οὐδ' ἔχει περὶ τούτου ἀγωγὴν, πᾶσα δὲ συμφωνία ποιῆται ρήτραις πληρωτέας ἐνεκεν ἀθετήσεως τοιαύτης ἀπηγορευμένης ἐργολαβίας εὐδεμίαν ἔχει νόμιμον ἰσχύν.

377 (1862).

Οἱ Ν. 52 Βασ. (41.1) 82 Βασ. (14.1) δὲν ἀφορῶσι μόνον εἰς τοὺς δικηγόρους, ἀλλ' εἰς πάντα ἐργολάβον δικῶν· ἐφερμύζονται δὲ μόνον ὡς ἀπὸ τῆς ἀπλῶς δίδονται πρὸς ἀπόκτησιν τῆς δίκης, καὶ καὶ ὅταν ὁ ἐργολάβων πρὸς τῇ χρηματικῇ καταβολῇ προσερχῇ καὶ ἐργασίας εἰς τῆς δίκης τὴν διεκπεραίωσιν, διότι ἐν αὐτῇ ἐργολαβίᾳ ἔγκειται καὶ ἡ ἀνάγκη ἐργασιῶν.

155 (1856).

Ἡ ἐξαγόρασις τῆς ἐργολαβίας δίκης ἀπαγορεύεται ἐν γένει καὶ οὐχὶ μόνον εἰς τοὺς ἐν τῷ Ρωμαϊκῷ καὶ Βυζαντινῷ κράτει δικηγόρους, ὡς κύπτει ἐκ τοῦ Ν 53 Π. (2 14) Βασ. IB (11 27) 231 (1887).

Ἡ ἀπόδειξις τῆς εἰκονικότητος συμβολαίου ἀγοραπωλησίας, ὡς καλύπτοντος ἐργολαβίαν δίκης ἀρκεῖ ὅπως θεωρηθῇ τοῦτο ὡς μὴ ἔχον νόμιμον ἰσχὺν Ν. 54 Π. (44. 7) καὶ Ν. 55 (18. 1)· εἶνε δὲ ἄνευ ἐπιρροῆς ἢ ἐξέτασις, ἂν τὰ γεγονότα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν δικηγορικὴν ταύτην ἀμοιβὴν καθιστῶσιν αὐτὴν ἄκυρον, εἴτε δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 145 τοῦ Ὁργ. τῶν Δικαστ., εἴτε δυνάμει διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ νόμου.

354 (1879).

§ 16¹

Ὁ συγκληρονόμος, δικαιούμενος κατὰ τὴν διανομὴν τοῦ κλήρου νὰ ἐκθιάσῃ δικαστικῶς τὴν ἐκχώρησιν τῶν ἐκ τῆς ἐντολῆς ἀπαιτήσεων τοῦ συγκληρονόμου κατὰ τοῦ ἐντολέως του ὡς πρὸς τὸ εἰς τὸν κληρονόμον ἀνήκον μέρος τῶν εἰσοδημάτων τῆς κοινῆς ἀκινήτου περιουσίας, δικαιούται νὰ ἐνασκήσῃ τὴν ἀπαίτησιν ταύτην καὶ ἄνευ ἐκχωρήσεως, ἣτις δυνάμει τοῦ νόμου λογίζεται γενομένη Ν. 16 πρ. Βασ. (11.1) Ν. 16 Κωδ. (4.39) Ν. 5,6,7 καὶ 8 Βασ. (4.39) Ν. 30 καὶ 32 Κώδ. (19.4) Ν. 18 Κώδ. (6.37) Ν. 2 Βασ. (4.10) Ν. 6 Βασ. (24.3) Ν. 54 Βασ. (44.1).

267 (1856).

Ἐὰν δι' ἀποφάσεως ποινικοῦ Δικαστηρίου διετάχθῃ ἢ πρὸς τὸν ἐνάγοντα ἀπόδοσις τῶν κατασχεθέντων καὶ παρὰ τῷ Γραμματεῖ τῶν Πρωτοδικῶν κατατεθειμένων χρημάτων, ὁ ἐνάγων οὗτος ἔχει ἀγωγὴν κατὰ τοῦ Γραμματέως περὶ παραδόσεως τῶν χρημάτων τούτων· δύναται ὁμοῦς ὁ ἐνάγων νὰ ἐνασκήσῃ καὶ κατὰ τρίτου προσώπου καταστάντος διὰ συμφωνίας κυρίου ὀφειλέτου καὶ ὑποχρέου ἐκ συνεννοχῆς εἰς ὁλόκληρον ἀπέναντι τοῦ Γραμματέως τὴν ἀγωγὴν τοῦ ὀφειλέτου τοῦ Γραμματέως, δυνάμει τῆς ὑποτιθεμένης, κατὰ νομικὸν πλᾶσμα, ἐκχωρήσεως τῆς ἀγωγῆς ταύτης ὑπὸ τούτου (τοῦ Γραμματέως) πρὸς ἐκεῖνον (τὸν ἐνάγοντα), μὴ ἀπαιτουμένης κατὰ νόμον, ρητῆς ἐκχωρήσεως, μηδὲ προηγουμένης δίκης περὶ ἐκχωρήσεως Ν. 2 Κ (4.19), Ν. 6 Βασ. Κ. Δ, Ν. 5 Κ. (4.15) καὶ ἄρθρα 69 καὶ 1025 § 2 Πολ. Δικ.

17 (1877).

Ὁ πωλῆσας τὸ ὅπερ εἶχεν ἀγοράσει κτῆμα πρὶν ἢ παραδοθῇ εἰς αὐτὸν ἢ νομῇ παρὰ τοῦ πωλητοῦ, λογίζεται πωλῆσας τὰς ἑνεκα τοῦ κτήματος κεκτημένης ἀγωγὰς κατὰ τοῦ πωλητοῦ, καὶ ἂν δὲ

¹ Ὁρ. καὶ Λ. Ἀγοραπωλησία § 18, σελ. 29,

ὑποτεθῇ, ὅτι ἐπώλησε μόνον τὸ κτῆμα, πάλιν εἶνε ὑπόχρεως εἰς ἐκχώρησιν πάσης ἔνεκα τοῦ πωληθέντος ἀνηκούσης αὐτῷ ἀγωγῆς· κατὰ δὲ τὸ ἐν ἰσχυρῷ δίκαιον (N. 2 Κώδ. 4.10 Βισ. 6, 24.3 N. 5 Κώδ. 4.15 καὶ Πολ. Δικ. 69 καὶ 1025 § 2), ὁ δικαιούμενος ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐκχώρησιν ἀπαιτήσεως, δύναται νὰ ἐγείρῃ κατὰ τοῦ ὑποχρέου τὴν ἐκχωρητέαν ἀπαίτησιν καὶ χωρὶς νὰ ἐπιχειρήσῃ προηγουμένως ἰδίαν δίκην περὶ ἐκχώρησεως κατὰ τοῦ εἰς ἐκχώρησιν ὑποχρέου, ἀρκεῖ δὲ μόνον νὰ προσεπικαλέσῃ αὐτὸν εἰς τὴν περὶ τῆς ἐκχωρητέας ἀγωγῆς δίκην, ἵνα νομιμοποιήσῃ ἑαυτὸν κατὰ τὴν ἐνάσκησιν τῆς ἀγωγῆς ταύτης, ὅθεν δύνανται οἱ κληρονόμοι τοῦ δευτέρου ἀγοραστοῦ νὰ ἐγείρῳσι κατὰ τοῦ ἀρχικοῦ πωλητοῦ τὰς διὰ τῆς πωλήσεως μετενεχθείσας αὐτοῖς ἀγωγὰς τοῦ πρώτου ἀγοραστοῦ, ὡς ἐκδοχέως αὐτοῦ, προσεπικαλοῦντες εἰς τὴν δίκην καὶ τὸν ἴδιον αὐτῶν πωλητὴν, ἵνα κανονισθῇ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ἐναγόντων τὸ δικαίωμα τῶν τελευταίων τούτων τοῦ ὑπερασπίζειν ἐνώπιον Δικαστηρίων τὰς εἰς τὸν ἀρχικὸν ἀγοραστὴν ἀνηκούσας ἀξιώσεις κατὰ τοῦ ἀρχικοῦ πωλητοῦ, εἶνε δὲ περιττὴ ἢ κατὰ τοῦ ἀρχικοῦ ἀγοραστοῦ δίκη περὶ ἐκχώρησεως τῶν εἰρημένων ἀγωγῶν, ἀφοῦ δυνάμει τοῦ νόμου λογίζεται αὕτη γενομένη.

22 (1859).

ΕΜΦΥΤΕΥΣΙΣ

Περὶ ληψίς.

§ 1. Σύστασις τῆς ἐμφυτεύσεως.

§ 2. Ὑποχρέωσις πρὸς πληρωμὴν τοῦ κανόνος.

§ 1

Ἐὰν τὸ τῆς ἐμφυτεύσεως δικαίωμα παράγῃται ἐκ συμβάσεως, δὲν δύναται ν' ἀποδειχθῇ εἰμὴ διὰ συμβολαιογραφικοῦ περὶ τῆς τοιαύτης συμβάσεως ἐγγράφου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, διότι, κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην, ἡ ἔλλειψις τοιοῦτου ἐγγράφου, συνεπαγομένη τὴν ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως, δὲν ἀναπληροῦται δι' ἄλλου ἀποδεικτικοῦ μέσου, ὡς οὐδὲ δι' ἐξωδίκου ὁμολογίας, γενομένης ἐπὶ ἄλλης συμβάσεως.

221 (1854).

§ 2

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, καὶ ἐπὶ διαρκῶν συναλλαγμάτων ὁ νέος νόμος κανονίζει τὰ ἐξ αὐτοῦ πηγάζοντα δικαιώματα, ὅσα δὲν ἀπεκτιήθησαν πρὸ αὐτοῦ, ἀλλ' ἔλαβον ἑναρξιν καὶ συνεπληρώθησαν μετὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ νόμου· ἐπομένως καὶ ἂν πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως τὸ συνάλλαγμα τῆς ἐμφυτεύσεως δὲν ἀνετρέπετο, ἂν δὲν ἐπληρώνετο ὁ συμπεφωνημένος κανὼν ἐπὶ 3 ἔτη, κατὰ τὴν διατ. 20 Βασ. (2.2), οὐχ ἤττον, ἀφοῦ συνεπληρώθησαν τρία ἔτη μετὰ τὴν καθιέρωσιν τῆς ἡμετέρας νομοθεσίας, θὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ διατάξεις αὐτῆς καὶ ὁ κύριος τοῦ κτήματος δύναται νὰ ποιήσῃται χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποβολῆς κατὰ τοῦ ἐμφυτευτοῦ, καίπερ συναφθέντος τοῦ συναλλάγματος τῆς ἐμφυτεύσεως ὑπὸ τὸ κράτος ἄλλης νομοθεσίας.

224 (1861).

Κατὰ τὸν νόμον (Βασ. Κ. (Β. 2) Ν. 2 Κώδ. 4. 66), ὁ ἐμφυτευτὴς ἀποβάλλεται τοῦ δικαιώματος τῆς ἐμφυτεύσεως, διαρρηγνυομένου τοῦ τῆς ἐμφυτεύσεως συναλλάγματος, ὡσάκις ἐπὶ τρία κατὰ συνέχειαν ἔτη καθυστερῇ τὸν ἐμφυτευτικὸν κανόνα. Δὲν ἀπαλλάσσεται δὲ ὁ ἐμφυτευτὴς τῶν συνεπειῶν τῆς ἐπὶ τριετίαν καθυστέρήσεως τοῦ κανόνος ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ἔπαυσε τὴν καταβολὴν ταύτην μετὰ τὴν ἔγερσιν διεκδικητικῆς ἀγωγῆς ἐκ μέρους τοῦ κυρίου τοῦ κτήματος, καὶ ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ὑπῆρχεν ἀμφισβήτησις περὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐμφυτευτικοῦ κανόνος.

5 (1861).

Ὅταν ὁ ἐμφυτευτὴς δὲν καταβάλῃ ἐπὶ τρία συνεχῆ ἔτη τὸν ἐμφυτευτικὸν κανόνα, ἀποβάλλει τὰ ἴδια δικαιώματα, καὶ ἀδιάφορον ἂν δὲν τῷ ἐγένετο ὀχλησις ἢ ἂν ὁ κύριος τῆς γῆς ἡρνήθῃ νὰ δεχθῇ τὸν κανόνα, διότι ἡδύνατο ὁ ἐμφυτευτὴς νὰ τὸν καταθέσῃ προσηκόντως· Ν. 2 Κώδ. (4. 66) Βασ. (Κ. 8) Νεαρὰ 7 κεφ. γ. § 2 Νεαρὰ 120.

224 (1869).

Καθ' ἃ συνάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1670 τοῦ Ἰον. Ἀστ. Κώδ., δὲν διατάσσεται ὑπ' αὐτοῦ, ὅτι ὁ ἀγοραστὴς ἐνὸς κτήματος, δοθέντος εἰς ἐμφύτευσιν μετ' ἄλλων κτημάτων, ἐνέχεται εἰς ὁλόκληρον τὸν κανόνα, τὸν ὀρισθέντα δι' ἅπαντα ὁμοῦ τὰ κτήματα. 124 (1880).

ENEXYPON

Περίληψις.

- § 1. Σύστασις τῆς τοῦ ἐνεχύρου συμβάσεως.
 § 2. Πρᾶγμα δεκτικὸν ἐνεχυριάσεως.
 § 3. Προνόμιον ἐκ τοῦ ἐνεχύρου. Δικαιώματα δανειστοῦ.
 § 4. Ἀντίχρησις.
 § 5. Δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τοῦ ὀφειλέτου.
 § 6. Ἀπόδοσις τοῦ ἐνεχύρου πρὸς τὸν ὀφειλέτην.
 § 7. Βλάβη τοῦ ἐνεχύρου καὶ ἀποζημίωσις τοῦ δανειστοῦ.
 § 8. Διατυπώσεις ἐκποιήσεως τοῦ ἐνεχύρου.
 § 9. Εὐθύνη τοῦ δανειστοῦ, ἐν περιπτώσει παρανόμου ἐκποιήσεως τοῦ ἐνεχύρου.
 § 10. Ἐνεχυροδανειστήρια κατὰ τὴν Ἰόνιον νομοθεσίαν.

§ 1

Τὸ ὑπερβαῖνον τὴν ἀξίαν τῶν 50 δραχμῶν ἐνέχυρον δέον ν' ἀποδεικνύηται μόνον δι' ἐγγράφου, δι' ὅρκου ἢ διὰ δικαστικῆς ὁμολογίας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 300 Πολ. Δικονομίας. 88 (1854).

Ἡ πρᾶξις τοῦ ἐνεχύρου δὲν εἶνε κυρίως ἀμφιμερὴς σύμβασις, ἀλλὰ πιστοποιήσις τοῦ γεγονότος τῆς ἐνεχυριάσεως ἀπέναντι τρίτου, ὥστε δὲν εἶνε ἀναγκαῖον νὰ γείνωσι δύο πρωτόγραφα τοῦ ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου. 164 (1878).

§ 2

Τὰ πλοῖα ρητῶς χαρακτηρίζονται ὡς κινητὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 140 τοῦ Ἐμπορ. Νόμου καὶ ὡς τοιαῦτα εἰσὶ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ περὶ ἐνεχύρου νόμου, δεκτικὰ ἐνεχύρου, ἤτοι πραγματικοῦ δικαιώματος ἐπὶ ξένων δεκτικῶν ἐκποιήσεως κινητῶν, παρέχοντος εἰς τὸν ἐνεχυροῦχον δανειστὴν προνόμιον. 80 (1883) 82 (1893).

§ 3

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ περὶ ἐνεχύρου νόμου, προνόμιον δὲν ὑφίσταται, ἂν τὸ ἐνέχυρον δὲν διατελῇ ὑπάρχον εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ πιστωτοῦ ἢ τρίτου τινος, κοινῇ γνώμῃ τῶν συναλλαττομένων ἐκλεγομένου. 38 (1881) 63 (1882).

Ἄρα ἂν τὸ ἐνέχυρον ἀφεθῇ εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ὀφειλέτου, ὁ πιστωτής δὲν ἔχει προνόμιον. 63 (1882).

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρ. 1 καὶ 10 τοῦ ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου 1836 περὶ ἐνεχύρου νόμου προκύπτει, ὅτι ὁ ἐνεχυροῦχος δανειστής δικαιούται: α') νὰ πληρωθῇ κατὰ προτίμησιν ἄλλων δανειστῶν ἐκ τοῦ ἐνεχύρου, κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 941 § 1 καὶ 942 τῆς Πολ. Δικονομίας διατεταγμένα, καὶ β') νὰ παρακρατῇ τὸ ἐνέχυρον μέχρις ἐντελοῦς ἐξοφλήσεως τοῦ χρέους. Ἀλλὰ τὰ δικαιώματα ταῦτα δὲν ἀποκλείουσιν εἰς πάντα ἄλλον δανειστὴν τὸ δικαίωμα, ὅπερ χορηγεῖ αὐτῷ τὸ ἄρθρ. 885 τῆς αὐτῆς Δικονομίας, νὰ κατάσχη τὸ ἐνέχυρον ὡς πρᾶγμα εἰς τὸν κοινὸν ὀφειλέτην ἀνήκον καὶ νὰ ἐπιδιώξῃ τὸν πλειστηριασμὸν αὐτοῦ, ἀφοῦ μάλιστα τοῦτο φέρει ἀναγκαίως εἰς τὴν ἐνάσκησιν τοῦ προνομίου τοῦ ἐνεχυροῦχου δανειστοῦ ἐπὶ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος· τὸ δὲ τῆς παρακατασχέσεως τοῦ ἐνεχύρου δικαίωμα τοῦ εἰρημένου προνομίουχου δανειστοῦ ἀσφαλίζει αὐτῷ ἐν ἀνάγκῃ τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους, ὥστε δὲν δύναται οὗτος τὸ παράπαν νὰ βλαφθῇ ἐκ τῆς ἐνασκήσεως τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω δικαιώματος τῶν ἄλλων δανειστῶν. 340 (1880).

§ 4

Ὁ ἐνεχυροῦχος δανειστής κτήματος ἐπὶ ἀντιχρήσει δικαιούται νὰ ἐπιχειρήσῃ εἰς βάρος τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ κτήματος πᾶσαν δαπάνην, ἀναγομένην εἰς τὴν χρῆσιν καὶ κάρπωσιν αὐτοῦ (N. 14 Βασ. 27.10). Προκειμένου δὲ περὶ γαιῶν, ἀνηκουσῶν εἰς Ὀθωμανοὺς καὶ κατεχομένων πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ὑπὸ τοῦ ἐνεχυροῦχου δανειστοῦ αὐτῶν ἐπὶ ἀντιχρήσει, οὐδὲως παρακωλύεται οὗτος νὰ ἐνεργήσῃ τὰς δαπάνας ταύτας ἐκ τοῦ ὅτι τὸ Δημόσιον, εἰς ὃ αἱ γαῖαι αὗται μετὰ ταῦτα περιήλθον, ἀπολαμβάνον ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν γαιῶν δικαίωμα ἐπικαρπίας, δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ δαπανήσῃ εἰς ἀγροτικὰς οἰκοδομὰς ἀναγκαίας εἰς τοὺς λοιποὺς ἰδιοκτήτας. Προκειμένου δὲ περὶ δαπάνης οὐχὶ ἐπωφελοῦς, ἀλλ' ἀναγκαίας, ἥς σκοπὸς εἶνε ἡ συντήρησις τοῦ κτήματος πρὸς χρῆσιν καὶ κάρπωσιν αὐτοῦ, ὁ ἰδιοκτήτης ὀφείλει νὰ καταβάλῃ οὐ μόνον ὅτι ἐκείθεν αὐτὸς ὠφελεῖται, ἀλλ' ὅτι πρὸς τοῦτο ἀναγκαίως ἐδαπανήθη. 272 (1877).

§ 5

Ἡ κατάχρησις τοῦ ἐνεχύρου δὲν παρέχει δικαίωμα τῷ ὀφειλέτῃ, ὅπως ζητήσῃ δικαστικῶς τὴν ἐκποίησην αὐτοῦ, κατὰ τ' ἄρθρα 5, 7 καὶ 10 τοῦ περὶ ἐνεχύρου νόμου. 425 (1852).

Ἐκ τῆς συστάσεως ἰδίαις ἐπὶ τοῦ δανείου σχέσεως, καθ' ἣν ὁ δανειστὴς ἀπεδέχθη ἐντολὴν τοῦ ὀφειλέτου περὶ πωλήσεως τοῦ δοθέντος αὐτῷ ἐνεχύρου, ἵνα πληρωθῇ διὰ τοῦ ἀντιτίμου αὐτοῦ, δὲν ἔπεται, κατὰ νόμόν τινα, ἡ τοῦ ὀφειλέτου ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐνοχῆς ἀπαλλαγὴ διὰ τοῦτο καὶ μόνον, ὅτι ὁ δανειστὴς τῷ ἀνήγγειλεν ὡς γενομένην τὴν πώλησιν, ἥταν αὕτη πράγματι δὲν ἐγένετο. 134 (1867).

§ 6

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν Ν. 8 Π. (13. 7) καὶ Ν. μον. Κωδ. (8. 27), ὁ δανειστὴς δὲν δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς ἀπόδοσιν τοῦ ἐνεχύρου πρὶν ἢ ὁ ὀφειλέτης ἐξοφλήσῃ πρὸς αὐτὸν τὸ ὀφειλόμενον. 103 (1852).

Ἡ διὰ λόγου γενομένη προσφορὰ τοῦ ὀφειλομένου δὲν εἶνε ἀλλοῦς ἐξόφλησις τοῦ χρέους, ὁ δὲ ὀφειλέτης, κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ περὶ ἐνεχύρου νόμου, δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἐνεχύρου πρὶν ἢ ὁλοσχερῶς ἐξοφλήσῃ κατὰ τε τὸ κεφάλαιον, τοὺς τόκους καὶ τὰς δαπάνας τὸ διὰ τοῦ ἐνεχύρου ἀσφαλισθὲν χρέος. 425 (1852).

§ 7

Κατὰ τὴν εἰδικὴν διάταξιν τοῦ Ν. 30 § 1 Π. (9. 2) Β.σ. 40, 3, 30, διὰ βλάβην γενομένην εἰς τὸ ἐνέχυρον, ὁ ὑπάιτιος εὐθύνεται εἰς ἀποζημιώσεις πρὸς τὸν ἐνεχυροῦχον δανειστὴν μόνον, ὅταν ὁ ὀφειλέτης ἦνε ἀναξιόχρεως ἢ ὁ δανειστὴς ἀπώλεσε τὴν περὶ τῆς ἀπαιτήσεως αὐτοῦ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ὀφειλέτου. Οἱ ὅροι δὲ οὗτοι, ἀφ' ὧν ἐξαρτᾶται τὸ συμφέρον τοῦ δανειστοῦ ἐν τῷ προκειμένῳ θέματι, ἀποτελοῦσι τὴν βᾶσιν τῆς περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγῆς, ἡ δὲ μνεία αὐτῶν δεόν νὰ ὑπάρχῃ ἐν αὐτῇ καὶ μόνῃ. 260 (1893).

§ 8

Τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου 1836 περὶ ἐνεχύρου νόμου ἐν-

νοεῖ βεβαίως διὰ τῆς τελευταίας διατάξεώς του, μόνον τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἐδόθη τὸ ἐνέχυρον πρὸς τὸν δανειστὴν δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου, οὐχὶ δὲ καὶ ἐκείνην, καθ' ἣν ὑπάρχει τοῦτο εἰς χεῖρας τοῦ δανειστοῦ διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐκτελεστοῦ ἐγγράφου, διότι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἔχει ὑπὲρ ἑαυτοῦ ὁ δανειστὴς τὸ κοινὸν δίκαιον, ὅπερ χρηγεῖ εἰς πάντα δανειστὴν τὸ δικαίωμα, ὅταν ἔχῃ ἐκτελεστὸν δικαιογρά-
φον, νὰ κατάρχη καὶ πώλῃ, κατὰ τοὺς περὶ ἀναγκαστικῆς ἐκτελέ-
σεως τύπους, τὰ κινητὰ καὶ τὰ ἀκίνητα τοῦ ὀφειλέτου του, ἐπομέ-
ως δύναται νὰ ἐνεργήσῃ τὴν πώλησιν τοῦ ἐνεχύρου ἄνευ τινος δικα-
στικῆς διαταγῆς, ὡς σαφέστερον συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 954,
§ 2 Πολιτ. Δικονομίας προκειμένου περὶ ἐνυποθήκου ἀκινήτου, τουτέ-
στι περὶ παρομοίας περιπτώσεως, ἀρκεῖ δὲ μόνον νὰ ἐνεργήσῃ ταύτην
κατὰ τὰς νομίμους περὶ κατασχέσεως καὶ πλειστηριασμοῦ διατυ-
πώσεις.

26 (1847) 86 (1850).

Ὁ ΩΚΘ' νόμος ἀπονέμει ἐξαιρετικὰ δικαιώματα εἰς τὰ ἐπὶ ἐνεχύρῳ δάνεια τῶν ἐν τούτῳ ἀναφερομένων Τραπεζῶν (ἄρθρ. 2 καὶ 3) καὶ ρητῶς καταργήσας τὰς περὶ τούτου ἀντικειμένας διατά-
ξεις τῶν νόμων, δὲν κατήργησε βεβαίως ἐκ τῶν σχετικῶν καὶ προϋ-
παρχόντων, καθ' ὧν δὲν ἀπαγγέλλεται ρητῇ δι' αὐτοῦ καταργήσις
ἢ μόνον τοὺς μὴ δυναμένους νὰ συνυπάρξωσιν ἢ νὰ συμβιβασθῶσιν
αὐτῶν· ἀλλ' ὅμως τὸ ἐκ τοῦ Ν. 54 (214) δόγμα, ὅτι ὁ ὑπὸ δέλτην
ἡμέραν ὀφείλων δὲν καθίσταται ἄνευ μηνύσεως ὑπερήμερος, καὶ ἡ ἐν
τῷ ἄρθρῳ 862 Πολ. Δικον. ἀναγεγραμμένη ἀρχή, ὅτι τῆς ἐκτελέ-
σεως προηγεῖται ἡ τοῦ ἐκτελουμένου ἐγγράφου κοινοποίησις, ἣτις βε-
βαιοῖ τὴν δυστροπίαν τοῦ ὀφειλέτου καὶ δικαιολογεῖ τὰ κατ' αὐτοῦ
καταναγκαστικὰ μέτρα, καὶ νὰ συνυπάρξωσι δύνανται καὶ συμβιβά-
ζονται πρὸς τὰς διατάξεις αὐτοῦ καὶ ἰδίᾳ τὴν τῆς δι' ἐφημερίδος
δημοσιεύσεως, διότι, χωρὶς νὰ προσκρούωσιν εἰς τὰ ἀπονεμηθέντα
ταῖς Τραπεzaῖς προνόμια, προστατεύουσιν ἐν δικαίῳ μέτρῳ καὶ τὸ
συμφέρον τοῦ ἐπὶ ἐνεχύρῳ ὀφειλέτου· οὐδ' ἀντίκειται εἰς ταῦτα ἡ
κατὰ τὴν περίπτωσιν τῆς διὰ Συμβολαιογράφου ἐκποιήσεως ἀπαιτου-
μένη προειδοποίησις τοῦ ὀφειλέτου, διότι εἰς τὸ δεύτερον εἶδος τῆς
ἐκτελέσεως ρητῶς ἀποκλείεται πᾶσα ἄλλη διατύπωσις, ὅπερ δὲν
συμβαίνει ἐπὶ τῆς ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ διὰ μεσιτῶν ἐκποιήσεως.

63 (1888).

§ 9

Ὁ ἐνεχυριοῦχος πιστωτής, ὁ ἐκποιήσας ἢ ἄλλως ὅπωςδὴποτε διαθέσας τὸ ληφθὲν ἐνέχυρον ἐναντίον τῆς περὶ τούτου συμφωνίας, μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ὀφειλέτου, εὐθύνεται μὲν, κατὰ τὰ συνδ. ἄρθρα 5, 7 καὶ 8 τοῦ περὶ ἐνεχύρου νόμου, καὶ ἐκποιήσας παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν ὀφείλει τὸ τίμημα τοῦ παρανόμως πωληθέντος καὶ ἀποζημιώσιν (N. 2 καὶ 4 Κώδ. (8. 29) Βασ. 25. 7 § 44, 46 καὶ 48), ἀλλ' ἡ νόμιμος ἀποζημιώσις εἶνε ἡ ἀπόδοσις τοῦ τιμήματος, ὅπερ τὸ ἐνέχυρον ἔχει κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκποιήσεως ἢ τῆς καταδίκης ὑψημένον, καὶ οὐχὶ πρὸ αὐτοῦ, διότι ἀπὸ τῆς ἐκποιήσεως γεννᾶται τὸ ἀδίκημα τοῦ δανειστοῦ. N. 50 (47. 2) Βασ. 50 (Ε. 12) N. 8 § 1 (13.1) Βασ. 8 (Ε. 10) N. 4 (13.7) Βασ. 25 (1.4.) 150 (1871).

Ἐπὶ ἐνεχύρου, ἐκποιηθέντος ἐναντίον ρητῆς ἀπαγορεύσεως, ἀρμόζει κατὰ τοῦ ἐνεχυροῦχου δανειστοῦ ἢ τῶν κλοπιμαίων ἀπαίτησις *condictio furtiva* (N. 4 Π. 13. 7), δι' ἧς ἐπιζητεῖται ἡ κατὰ τὸ μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς ἀπὸ τῆς κλοπῆς χρονικὸν διάστημα μείζων ἀξία τοῦ κλαπέντος (N. 8 § 1 Πανδ. 13. 1). Ὁ νόμος δὲ οὗτος τοῦ Ρωμαϊκοῦ δικαίου (N. 4 Πανδ. (13. 7) δὲν κατηργήθη διὰ τοῦ περὶ ἐνεχύρου νεωτέρου νόμου, κατηργήθη δὲ μόνον ἡ διάταξις αὐτοῦ, καθ' ἣν τότε μόνον δὲν ἐνέχεται τῇ τῶν κλοπιμαίων ἀπαιτήσῃ ὁ ἐνεχυροῦχος δανειστής, ὁ παρὰ τὰ συμπεφωνημένα ἐκποιήσας τὸ ἐνέχυρον, ὅταν προηγηθῶσι πρὸς τὸν ὀφειλέτην τρεῖς διαμαρτυρίαι ἵνα πληρώσῃ, καὶ ὅμως οὗτος δὲν πληρώσῃ, ὡς ὅλως διαδικαστική. 269 (1872).

§ 10

Ὡς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1928 τοῦ Ἰονίου Ἀστ. Κώδικος σαφῶς συνάγεται, ὁ νομοθέτης δὲν ἠθέλησε νὰ καταργήσῃ τοὺς διέποντας τὰ ἐν Ἑπτανήσῳ ἐνεχυροδανειστήρια κανονισμοὺς, ἀλλὰ μάλιστὰ νὰ τηρήσῃ αὐτοὺς ἐν ἰσχύϊ καθ' ὅλας αὐτῶν τὰς διατάξεις, ὡς εἰδικὰ νομοθετήματα. Ὅθεν, ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ΙΗ' νόμου τοῦ Ζ' Ἰονίου Κοινοβουλίου, ὡς ἐτροπολογήθη διὰ τοῦ ὑπὸ στοιχ. ΜΓ' νόμου τοῦ αὐτοῦ Κοινοβουλίου, δι' οὗ ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν ὁ Ἰόνιος Κώδιξ καὶ κατηργήθησαν οἱ τέως ἰσχύοντες Ἑνετικοὶ Νόμοι καὶ

πᾶς ἄλλος νόμος, κανονισμὸς ἢ ἔθιμον ὡς πρὸς τὰ ἀντικείμενα, περὶ ὧν διαλαμβάνει ὁ εἰρημένος Κῶδιξ, ὡς καὶ ἡ παραπλησία τοῦ ἄρθρ. 14 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος, δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν διεπόντων τὰ εἰρημένα ἐνεχυροδανειστήρια ἐπιχωρίων διαταγμάτων ἢ κανονισμῶν. 88 (1880).

Διὰ τῶν ΙΗ' καὶ ΜΓ' νόμων τοῦ Ζ' Ἰονίου Κοινοβουλίου καὶ τοῦ ἄρθρ. 14 Ἰον. Κώδ. κατηργήθησαν ἅπασαι αἱ προῖσχύουσαι διατάξεις, ἅρα κατηργήθησαν καὶ πάντες οἱ ὅρισμοι τοῦ ἐπιχωρίου διατάγματος, τοῦ κανονίζοντος τὴν διαχείρισιν τοῦ ἐν Κερκύρα ἐνεχυροδανειστηρίου, οἱ ἀφορῶντες εἰς τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἀποκτᾶται ἐπὶ τῶν κτημάτων τῶν ἐγγυητῶν καὶ διαχειριστῶν αὐτοῦ δικαίωμα συμβατικῆς ὑποθήκης· τὸ δὲ ἄρθρ. 1928 Ἰον. Κώδ. διατηρεῖ εἰδικῶς τὴν ἰσχὺν τῶν κανονισμῶν τούτων μόνον καθ' ὅσον ὀρίζεται ὑπ' αὐτῶν ὁ τρόπος τῆς συστάσεως καὶ τοῦ κύρου τοῦ ἐνεχύρου, περὶ ὧν πραγματεύονται αἱ προηγούμεναι τοῦ Κώδικος διατάξεις, αἱ περιεχόμεναι ἐν τῷ περὶ τοῦ ἐνεχύρου τίτλῳ αὐτοῦ. 213 (1887).

ΕΝΟΧΗ

Περὶ ἐνοχῆς.

- § 1. Λόγοι γενεσιουργοὶ τῶν ἐνοχῶν.
- § 2. Ἐνοχὴ κατὰ γένος ὠρισμένου πράγματος.
- § 3. Ἐνοχὴ διαζευκτικὴ.
- § 4. Ἀπόσβεσις τῆς ἐνοχῆς.

§ 1

Ἐνοχὴ δὲν λαμβάνει ὕπαρξιν εἰμὴ ἐκ συναλλάγματος ἢ οἰονεὶ συναλλάγματος, ἀδικήματος ἢ οἰονεὶ ἀδικήματος. Ἐπομένως ἡ ἐκτέλεσις τῆς διαταγῆς Ἀρχῆς τινος, ἔστω καὶ ἀναρμοδίας, εἰς οὐδεμίαν τῶν ἀνωτέρω περιπτώσεων ὑπάγεται. 58 (1836).

§ 2

Κατὰ τὸν Ν. 52 Π. (17. 1) καὶ Ν. 62 Β. (14. 1), προκειμένου περὶ παροχῆς πράγματος κατὰ γένος μόνον ὠρισμένου, τὴν ἐπι-

λογὴν ἔχει ὁ ὀφειλέτης, δυνάμενος μάλιστα καὶ μέχρι τῆς ἐκτελέσεως νὰ ἐναλλάξῃ (N. 138 § 1 καὶ N. 106 Π. 45. 1).

120 (1875) 322 (1883).

Ἐκτὸς ἂν διὰ τῆς συμβάσεως ὁ δανειστής ἐπεφυλάξατο τὸ δικαίωμα τοῦτο.

322 (1883).

§ 3

Ὑποχρέωσις ἐν ἀρχῇ κατὰ γένος ὀρισθεῖσα, εἴτα δὲ εἰς ἐνοχὴν εἶδους μετατραπεῖσα, δὲν δύναται νὰ μεταβληθῇ μετὰ τὴν ἄπαξ γενομένην ἐπιλογὴν (N 84 § 9 Π.30). Ὅθεν, ὑποχρεωθέντος τοῦ Δημοσίου, ὅπως παραχωρήσῃ εἰς τινὰ γαίας ἐθνικὰς, ἐκδόντος δὲ τούτου τὸ περὶ αὐτῶν παραχωρητήριον καὶ ἐγκαταστήσαντος αὐτὸν ἐφ' ὠρισμένων γαιῶν, ἰσχύει ὀριστικῶς ἡ παραχώρησις αὕτη μετὰ τὴν ἄπαξ γενομένην ἐπιλογὴν, ἐπομένως ἂν αἱ γαῖαι αὗται ἀφαιρεθῶσιν ὑπὸ τρίτου, νικήσαντος τὸ Δημόσιον ἐν δικαστικῷ ἀγῶνι, τὸ Δημόσιον ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἀξίας τῶν γαιῶν, διότι ἡ ἀντὶ καταβολῆς δόσις πώλησίς ἐστι N. 4 Κώδ. (8. 45) N. 24 πρ. Π. (13. 7), ὁ δὲ μὴ δυνάμενος νὰ παραδώσῃ τὸ πωληθὲν καὶ μὴ ἐκ τύχης ἀπολεσθὲν πρᾶγμα ἀποδίδει τὴν ἀξίαν αὐτοῦ. 266 (1858).

Ἡ ἐκ πταίσματος τοῦ ὀφειλέτου καταστροφή τοῦ ὀφειλομένου πράγματος ἐφαρμόζεται ἐπὶ ἐνοχῆς ἐτερότητος πραγμάτων, διαζευκτικῶς ὀφειλομένων, ὅτε ὁ ὀφειλέτης πρὸς ποινὴν προσφέρει τὸ περισώζομενον (N. 95 § 1 Π. 46. 3), οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν πρόκηται περὶ ἀντικειμένου ἐνοχῆς κατὰ γένος ὠρισμένου.

45 (1887).

§ 4

Σύγχυσις ἀποσθένουσα δύο πιστώσεις ἐπέρχεται, κατὰ νόμον, ὅταν αἱ ἰδιότητες τοῦ πιστωτοῦ καὶ τοῦ ὀφειλέτου συνενωθῶσιν εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον· Ἴον. Κώδ. 1216, N. 95 § 2 καὶ 108 Π. (46. 3) N. 59 καὶ 80 Π. (36.1) N. 1 § 18 (35.2). 268 (1870).

Ἡ προσφορὰ ἐτέρου ἢ ἡ ἐλάττωσις τοῦ πρὸς ἐξόφλησιν τῆς ὀφελῆς ἀποχρῶντος, μὴ συναينوῦντος ἐπ' αὐτῷ τοῦ δικαιοῦχου, δὲν καταργεῖ τὴν ἀπαίτησιν ἢ τὸ ἔνδικον ἐπὶ τελείᾳ ἱκανοποιήσῃ αὐτῆς μέσον· N. 176 Π. (50.16) N. 9 Κώδ. (8.43) Βασ. ΡΟ' (2.20) Η (26.6) Εἰς. πρ. (3.29).

341 (1879).

Κατὰ τὸν νόμον (Εἰσηγ. πρ. 3. 29), αἴρεται ἡ ἐνοχὴ καὶ ἂν

ἄλλο ἀντί τοῦ ὀφειλομένου καταβληθῇ, συναινοῦντος τοῦ δανειστοῦ ἄρα ἐκπληροῦται ἡ ἐνοχή καὶ δι' ἐκδόσεως γραμματίου ὑπὲρ τοῦ πιστωτοῦ.

384 (1893).

ΕΝΤΟΛΗ'

Π ε ρ ί λ η ψ ι ς.

- § 1. Τύπος ἐντολῆς.
- § 2. Ἀντικείμενον ἐντολῆς.
- § 3. Ὑποχρεώσεις καὶ δικαιώματα τοῦ ἐντολέως.
- § 4. Ἐξουσία τοῦ ἐντολοδόχου.
- § 5. Ὑποχρεώσεις τοῦ ἐντολοδόχου.
- § 6. Διορισμὸς πλειόνων ἐντολοδόχων.
- § 7. Ἀντιμισθία τοῦ ἐντολοδόχου.
- § 8. Σχέσεις τοῦ ἐντολέως καὶ τοῦ ἐντολοδόχου ἀπέναντι τῶν τρίτων.
- § 9. Ὑποκατάστασις ἐντολοδόχου
- § 10. Ἀνάκλησις τῆς ἐντολῆς.
- § 11. Παῦσις τῆς ἐντολῆς.
- § 12. Ἀγωγή κατὰ τοῦ προστήσαντος.

§ 1'

Προκειμένου περὶ συμφωνίας καὶ ἐντολῆς πρὸς ἀγορὰν ἀκινήτου διὰ κοινὸν λογαριασμόν, ἀρκεῖ, πρὸς ἀπόδειξιν τῆς συμφωνίας καὶ τῆς ἐντολῆς ταύτης, ἰδιωτικὸν ἔγγραφον.

356 (1866).

Προκειμένου περὶ σχέσεως ἀπλῶς μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων καὶ οὐχὶ ἀπέναντι τρίτων, ἡ δοθεῖσα καὶ ἐκπληρωθεῖσα μεταξὺ αὐτῶν ἐντολὴ περὶ ἀγοραπωλησίας κτημάτων δὲν ἀπαιτεῖ τὴν σύνταξιν συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ Χαρτ. Ν., ἀλλὰ δύναται ν' ἀποδειχθῇ καὶ δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου.

165 (1868) 71 (1871) 374 (1880) 28 (1881).

§ 2

Κατὰ τὰς περὶ ἐντολῆς ἀρχὰς τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ὁ οὐσιώδης χαρακτήρ τῆς ἐντολῆς εἶναι νὰ ἐνεργῇ τις κατὰ παραγγελίαν ἄλλου, ἡ δ' ἐντολὴ δύναται νὰ ἔχῃ ὡς ἀντικείμενον πᾶσαν ἐν γένει πράξιν, μὴ

¹ Ὁρ. καὶ Α' Μέρος λ. Πληρεξουσιότης § 1 σ. 780 ἐπ.

οὔσαν ἐναντίαν τῶν χρηστῶν ἡθῶν, ἐπομένως καὶ τὴν ἀγορὰν παντός πράγματος καὶ πλοίου εἰσέτι, διότι οὐδεμία ἐξαίρεσις ὡς πρὸς τὴν ἀγορὰν πλοίου ὑπάρχει εἰς τὰς περὶ ἐντολῆς καὶ παραγγελίας διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ καὶ τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου. 90 (1848).

§ 3

Κατὰ τὸν Ν. 56 § 6 Ν. 12 § 9 Ν. 27 § 4 Π. (17.1) Β. (14.1), ὁ ἐντολοδόχος δικαιούται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ἐντολέως του πᾶσαν δαπάνην, εἰς ἣν ἀναγκαίως ὑπεβλήθη πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς. 273 (1859) 356 (1866) 263 (1868).

Ὑπὸ τὴν ἔποψιν δὲ ταύτην δεόν νὰ θεωρηθῶσι καὶ οἱ ὑπάλληλοι ἀπέναντι τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὰς δαπάνας, αἱ ἐνήργησαν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς διαταγῆς αὐτῆς, π.χ. διὰ δαπάνας τῆς μεταθέσεώς των. 293 (1868).

Διὰ τὰς πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς δαπάνας τοῦ ἐντολοδόχου ὀφείλονται αὐτῷ τόκοι ἀπὸ τῆς καταβολῆς αὐτῶν καὶ ἄνευ μηνύσεως Ν. 1 Κώδ. (4. 35) Ν. 12 § 9 Π. (17. 1) Ν. 18 Κώδ. (2. 19).

111 (1854) 341 (1865) 275 (1866).

Ὑπαρχούσης ρητῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ ἐντολέως πρὸς τὸν ἐντολοδόχον, ὁ τελευταῖος οὗτος δαπανῶν παρὰ τὴν ἐκδηλωθεῖσαν αὐτῷ θέλησιν τοῦ ἐντολέως, δὲν δύναται ν' ἀποκτήσῃ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴν πρὸς ἀπότισιν τῶν καταβληθέντων, καὶ ἂν ἡ ἀνάγκη ἀπῆται τὴν καταβολὴν αὐτοῦ, τοῦτο μὲν, διότι, κατὰ νόμον, ὁ ἐντολοδόχος ὀφείλει νὰ περιορισθῇ ἐντὸς τῶν ὅρων τῆς ἐντολῆς (Ν. 3 πρ. Π. 17. 1) καὶ δὲν ἐνέχεται εἰμὴ ἐκ τῆς ραθυμίας αὐτοῦ (Ν. 11 καὶ 13 Κώδ. 4. 35), ἀλλὰ τὴν ραθυμίαν ἀποκλείει ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ ἐντολέως· τοῦτο δέ, διότι ὁ ἐντολοδόχος δὲν δικαιούται ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ ἐντολέως του εἰμὴ τὰς δαπάνας ὅσας καλῇ τῇ πίστει κατέβαλε Ν. 11 ἐν τέλει Κώδ. (4. 35) Ν. 27 § 4 Π. (17. 1). 3 (1874).

Κατὰ τὸν Ν. 26 § 6 Π. (17. 1) καὶ Βασ. 26 § 7 (14. 1), ὁ ἐντολοδόχος δὲν ἀποζημιούται ὑπὸ τοῦ ἐντολέως διὰ τὰς τυχεράς ζημίας, τὰς συμβάσας αὐτῷ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς, οἷα ἐστὶ καὶ ἡ ὑπὸ ληστῶν αἰχμαλωσία ἐν ὁδοιπορίᾳ γενομένη ἕνεκα τῆς ἐντολῆς, καὶ ἡ πρὸς αὐτοὺς πληρωμὴ λύτρων, ὁ δὲ Ν. 61 § 5 Π. (47. 2) δὲν ἔχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐφαρμογὴν. 295 (1880).

Ὁ εἰρηνοδικεικὸς πάρεδρος, ὁ λαβὼν ἐντολὴν παρὰ τοῦ Εἰρηνοδίκου, ὅπως μεταβῇ εἰς ἄλλον τόπον καὶ ἐνεργήσῃ ἀνακρίσεις, δὲν δικαιούται νὰ ζητήσῃ ἀποζημιώσεις παρὰ τοῦ Δημοσίου ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι περιέπεσεν εἰς ληστὰς καὶ ἠναγκάσθη νὰ πληρώσῃ λύτρα πρὸς ἀπελευθέρωσίν του, τὸ μὲν, διότι δὲν ὑπάρχει σχέσις ἐντολῆς μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τοῦ ἐνάγοντος, ὀφείλοντος ὡς ἐκ τῶν καθηκόντων του νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ὑπηρεσίαν, τὸ δέ, διότι, κατὰ τοὺς Ν. 26 § 6 Π. (17. 1) Ν. 26 § 7 Βασ. (14. 1), διὰ τὰς τυχερὰς ζημίας τὰς συμβάσας τῷ ἐντολοδόχῳ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς δὲν ἀποζημιούται οὗτος ὑπὸ τοῦ ἐντολέως 1 (1877).

Ἀληθῶς μὲν, κατὰ τοὺς Ν. 1 πρ. Π. (20. 6) Ν. 40 Π (17. 1) Βασ. 25, 8, 1 καὶ 14, 1, 40, Πανδ. Ν. 27 § 4 Ν. 17 § 1 καὶ Ν. 25 ἐν τέλει (3. 3), ὁ ἐντολοδόχος ὡς καὶ ὁ διαχειριστὴς ἄλλοτρίων ὑποθέσεων διὰ τὰς ἀναγκαίας καὶ ἐπωφελεῖς δαπάνας, ἃς ἐνήργησεν ἐπὶ τῶν πραγμάτων τοῦ ἐντολέως του ἔχει δικαίωμα παρακατασχέσεως μέχρι πληρωμῆς αὐτῶν, ἀφοῦ ὅμως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 997 Πολ. Δικ., ὁ ὑπερθεματιστὴς μετὰ τὴν πληρωμὴν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν ἀφ' ὧν τῶν προνομίων καὶ ὑποθηκῶν ἀπαλλαγὴν τοῦ κτήματός του, ἔπεται, ὅτι ἀπέναντι τοῦ τοιοῦτου ἀγοραστοῦ δὲν δικαιούται ὁ ἐντολοδόχος ἢ ὁ διαχειριστὴς ἄλλοτρίων νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ τῆς ἐπισχέσεως δικαίωμα πρὸς ἀπόληψιν τῶν δαπανῶν αὐτοῦ, ἀλλὰ δικαιούται μόνον ν' ἀναγγεληθῇ καὶ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν διανομὴν τοῦ ἐκπλειστηριάσματος, κατὰ τὰ ἄρθρα 986, 989 καὶ ἐπ. Πολ. Δικ. 133 (1882).

Κατὰ τὸν Ν. 59 Π. (41.1), ὁ ἐντολοδόχος δὲν ἀποκτᾷ δυνάμει τῆς ἐντολῆς τὴν κυριότητα ὑπὲρ τοῦ ἐντολέως του, εἰμὴ ὅταν λαμβάνῃ τὸ πρᾶγμα ἐν ὀνόματι τοῦ τελευταίου, ἂν δὲ τὸ λαμβάνῃ ἐν ὀνόματι τοῦ ἐντολέως, οὗτος δὲν ἀποκτᾷ τὴν κυριότητα, εἰμὴ ὅταν ὁ ἐντολοδόχος τῷ παραδώσῃ τὸ ἀγορασθὲν πρᾶγμα. 174 (1847).

§ 4

Κατὰ τὸν Ν. 1 καὶ 58 Π. (17. 1), ὁ διαχειριζόμενος ἐν γένει τὰς ὑποθέσεις ἄλλου ὡς ἐντολοδόχος αὐτοῦ, δύναται νὰ παριστᾷ τὸν ἐντολέα του ἐνώπιον παντὸς Δικαστηρίου εἰς τὰς ἀφορώσας τὴν διαχείρισιν τῶν ὑποθέσεων δίκας. 308 (1839) 122 (1849).

Ὁ ἔχων ἐντολὴν πρὸς διαχειρίσιν ἔχει καὶ τὸ δικαίωμα νὰ ἐγείρῃ ἀγωγὴν ἐν ὀνόματι τοῦ ἐντολέως του καὶ νὰ διορίσῃ ἄλλους δικαστικούς πληρεξουσίους, δυναμένους νὰ ὑποστηρίξωσι τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην ἀγωγὴν Ν. 1 § 7 καὶ Ν. 2 Π. (17. 1) Βασ. 1. 14. 1 Ν. 58 Π. (3. 3.).

67 (1869).

Ὁ ἔχων δικαίωμα νὰ δανείζῃ χρήματα ὡς πληρεξούσιος ἄλλου, δὲν ἔχει ἀναγκαίως, κατὰ τὸν νόμον, καὶ τὸ δικαίωμα νὰ λαμβάνῃ τὰ δάνεια, ἐκτὸς ἐὰν ἔχῃ καὶ περὶ τούτου πληρεξουσιότητα.

348 (1855).

Ἡ πρὸς ἐκποίησην ἐντολὴ δὲν ταυτίζεται καὶ πρὸς πληρεξουσιότητα πρὸς ἀναγνώρισιν συγκυριότητος, ἣν προϋποτίθῃσιν ἡ γενομένη διανομή, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας, ἂν τῷ ὄντι συγκύριος δὲν ᾔτῃ, ὁ μεθ' οὗ ἐγένετο ἡ διανομή, δὲν ὑπάρχει πλέον ἐκποίησις ἀλλὰ ὥρεά τῆς παρὰ τούτου λαμβανομένης μερίδος.

127 (1876).

Ἐν τῇ πρὸς τὸ ἀπαλλοτριῶσαι ἐντολῇ ἀναγκαίως ἐνυπάρχει καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐντολοδόχου πρὸς παραίτησιν τῆς περὶ ὑπερόγκου βλάβης ἀγωγῆς ἄνευ εἰδικωτέρας ἐπὶ τούτῳ ἐντολῆς, κατὰ τοὺς Ν. 45 § 4, Ν. 46 καὶ Ν. 62 Π. (17. 1), καθ' οὓς ἔξεστι τῷ ἐντολοδόχῳ ἐπιχειρεῖν καὶ τὰς πράξεις ἐκεῖνας, τὰς μὴ ρητῶς μὲν τῇ ἐντολῇ περιεχομένας, συναδούσας ὅμως τῇ φύσει τῆς ἐντολῆς καὶ προσφόρους κρινομένας πρὸς ἐπιτυχίαν αὐτῆς, οὐδαμοῦ δὲ ἐν τῷ νόμῳ ὥρισταί, ὅτι πρὸς παραίτησιν τῆς ἐκ τῆς ὑπερόγκου βλάβης ἀγωγῆς ἀπαιτεῖται εἰδικὴ ἐντολή.

240 (1879).

Ἡ ἐνοχικὴ ἀπαίτησις, μὴ στηριζομένη εἰς κυριότητα καὶ εἰς τὰ ἐκ ταύτης πηγάζοντα δικαιώματα, ἀποτελεῖ προσωπικὸν δικαίωμα, ἐμπεριέχον προσωπικὴν σχέσιν ἐκ συναλλάγματος ἢ ἄλλου δεσμοῦ προσωπικῆς ὑποχρέωσης, ὡς προσωπικὸν δὲ δικαίωμα ἡ ἀπαίτησις ἐκχωρουμένη δὲν ἐκποιεῖται, ἀλλὰ δίδεται ἐντολὴ πρὸς τὸν ἐκδοχέα πρὸς εἰσπραξίν· ἄρα διὰ τὴν ἐκχώρησιν ἀπαιτήσεως δὲν ἀπαιτεῖται εἰδικὴ ἐντολή, ἀλλ' ἀρκεῖ ἡ ἐντολὴ τοῦ παραλαμβάνειν χρήματα.

274 (1891).

§ 5

Ἐὰν ὁ ἐντολοδόχος δὲν ἐκτελέσῃ τὴν ἐντολήν, ὀφείλει τόκους ἐπὶ τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς προκαταβληθέντων αὐτῷ χρημάτων

ἀφ' ἧς ἡμέρας ταῦτα τῷ παρεδόθησαν καὶ οὐχὶ ἀφ' ἧς ἡγέρθη αὐτοῦ ἡ ἀγωγή, διότι ὁ παραλαβὼν αὐτὰ δὲν τὰ μετεχειρίσθη τὸν ὀρισθέντα σκοπὸν, ἀλλὰ πρὸς ἰδίαν αὐτοῦ ὠφέλειαν. 8 (184

Ὁ ἐντολοδόχος ὀφείλει τόκους τῷ ἐντολοδότῃ ἀφ' ἧς ἡμέρας τέστη ὑπερήμερος. N. 10 § 3 Π. (17.1). 16 (185

Ὁ N. 10 § 3 Π. (17.1) θεωρῶν ὑποχρεῶν τὸν ἐντολοδόχον πληρωμὴν τόκων ὑποθέτει, ὅτι ὁ ἐντολοδόχος κατέστη ὑπερπρὸς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τῶν τοῦ ἐντολέως χρημάτων ἢ ὅτι ἐποιήσῃ χρῆσιν αὐτῶν πρὸς ἰδίαν τοῦ ὀφελος.

363 (1852) 340 (1853) 68 (186

Ὡστε τὸ Δικαστήριον ἐπιδικάζον τόκους διὰ τὸν πρὸ τῆς γῆς χρόνον ὀφείλει νὰ βεβαιώσῃ ἐν τῇ ἀποφάσει του τίς ἐκ τῶν μίμων περιπτώσεων ὑπάρχει, ἐξ ἧς ὀφείλονται τόκοι. 363 (1

Κατὰ τὸν N. 10 § 3 Π. (17.1), ὁ ἐντολοδόχος ὀφείλει τόκους τῶν ὑπ' αὐτοῦ εἰσπραχθέντων χρημάτων τοῦ ἐντολέως καὶ πρὸς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, ἀφ' ἧς μετεχειρίσθη ταῦτα εἰς ἰδίαν ἀνάγκαν, ἢ δὲ διάταξις αὕτη οὐδαμῶς κατηργήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου Πολ. Δικονομίας. 83 (188

Κατὰ τὸν N. 73, 75, 78 Βασ. (14. 1), ὁ ἐντολοδόχος ἐν εἰς ἀνόρθωσιν καὶ τῆς ζημίας τῆς ἐπελθούσης εἰς τὸν ἐντολέω ἑλάσσοнос, ἥτοι ἐκ πάσης ραθυμίας, καὶ μόνον τὰ τυχερὰ δέσονται αὐτόν. 292 (185

Κατὰ τοὺς N. 3, 5, 8 § 10 Πανδ. (17. 1) N. 11, 13 καὶ Κώδ. (4.35) N. 23 Π. (50.17) Εἰς. § 8 (3.27), ὁ ἐντολοδόχος ὑποχρεῶν διὰ πᾶσαν ζημίαν, ἥτις ἤθελε προξενηθῇ εἰς τὸν ἐντολέω του ἕνεκα τῆς κακῆς πίστεως, τοῦ δόλου, τῶν ἐλλείψεων καὶ ὑπερβάσεων περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς. 43 (18

Ὁ ἐντολοδόχος εἶνε πρὸς τὸν ἐντολέα ὑπεύθυνος διὰ πᾶσαν ἐντολῆς ὑπερβάσιν, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἐπῆλθεν εἰς τὸν ἐντολέω ζημία. N. 12 § 17, N. 3, 5 § 5 N. 44 Π. (17.1). 273 (185

Ὅταν ἐκ τῆς ὑπερβάσεως τῆς ἐντολῆς δὲν προέκυψε ζημία, δὲν ὑφίσταται ὑποχρέωσις πρὸς ἀποζημίωσιν. 75 (18

Ἐὰν ὁ ἐντολοδόχος, ἐνῶ ἔλαβεν ἐντολὴν νὰ πωλήσῃ ὡρισμένον ἐμπόρευμα, σταλὲν αὐτῷ παρὰ τοῦ ἐντολέως, ἄνευ ἐντολῆς

τοῦτο εἰς ἄλλο μέρος πρὸς πώλησιν, εἶνε ὑπεύθυνος ἐάν, ναυχήσαν-
τος τοῦ πλοίου, ἀπωλεσθῇ τὸ ἐμπόρευμα (N. 11, 13 καὶ 21 Κώδ.
4. 35). Εἶνε δὲ οὗτος ὑπόχρεως ὡς ἐντολοδόχος καὶ ἐντολοδότης εἰς
τὴν πληρωμὴν τόκων καὶ ἄνευ ἰδιαιτέρας μηνύσεως, ὡς ἐντολοδόχος
μὲν ἀφ' ἧς ὑπερέβη τὴν ἐντολὴν καὶ δὲν κατέβαλε τὴν ἀξίαν τοῦ
ἀπωλεσθέντος ἐμπορεύματος, ὡς ἐντολοδότης δὲ ἀφ' ἧς ἡμέρας κα-
τεβλήθη διὰ τὰς ὑποθέσεις του τὸ κεφάλαιον τοῦ ἐντολοδόχου του.
N. 10 § 3 N. 12 § 9 (17. 1). 17 (1846).

Οἱ ἐνεργοῦντες ἀπὸ κοινοῦ ὡς ὑπάλληλοι τοῦ ἐμπορίου τρίτου τι-
νος, κατ' ἐντολὴν αὐτοῦ, ἐνέχονται ἀπέναντι τοῦ ἐντολέως ἀλληλεγ-
γύως (N. 60 § 2 Π. 17. 1). ἐντεῦθεν δ' ἔπεται, ὅτι τὰ παρὰ τοῦ
έτερου αὐτῶν δοθέντα εἰς τὸν ἐντολέα ἔγγραφα περὶ χρημάτων ἀλ-
ληλοδιαδόχως σταλέντων παρὰ τούτου (τοῦ ἐντολέως) εἰς αὐτόν (τὸν
ἕτερον τῶν ἐντολοδόχων), διὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς ἐντολῆς, ἰσχύουσιν
εἰς πίστωσιν τοῦ ἐντολέως καὶ εἰς χρέωσιν αὐτῶν, τῶν ὑπαλλήλων
του, ἀλληλεγγύως ἀπέναντι αὐτοῦ, ἐκτὸς ἐὰν ὁ ἕτερος τῶν ἐντολο-
δόχων προσβάλῃ τὸ ἔγγραφον τοῦτο ὡς γενόμενον ἐκ συνεννόησεως
μεταξὺ τοῦ ἐντολέως καὶ τοῦ ἑτέρου ἐντολοδόχου. 1 (1865).

Ὁ δεχθεὶς τὴν ἐντολὴν νὰ ἀγοράσῃ διὰ κοινὸν λογαριασμὸν
πράγμα τι καὶ ἀγοράσας αὐτὸ ἐπωφελέστερον ἢ κατὰ τὴν ἐντολὴν
καὶ συμφωνίαν τῶν γενομένων μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐντολέως, ὀφεί-
λει, κατὰ νόμον, νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ τῆς ἐντολῆς, παραχωρῶν τὸ ἀνα-
λογεῖν τῷ ἐντολεῖ μέρος τοῦ πράγματος. 356 (1866).

Ἐγκρίναντος τοῦ ἐντολέως τὸ παρὰ τοῦ ἐντολοδόχου γινόμενον
πρὸς τρίτον δάνειον, ὡς καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν τοῦτο συνήφθη,
οὐδεμίαν εὐθύνην ἔχει πλέον ὁ ἐντολοδόχος διὰ τὴν ἀφερεγγυότητα
τοῦ ὀφειλέτου. 63 (1877).

Ὁ συναινέσει ἄλλου πράττων ἀντ' αὐτοῦ δύναται καὶ ὀφείλει νὰ
ἀντικρούσῃ τὰς κατὰ τῆς πράξεώς του ἀκυρότητας καὶ ἄλλας ἐνστά-
σεις, ὁ δὲ χωρὶς συναινέσεως πράττων αὐτὸς συμβάλλεται τῷ συμ-
πράξαντι καὶ λόγον αὐτῷ ὀφείλει αὐτός, οὐχὶ δὲ ὁ μὴ συναινέσας.
N. 33 § 4 N. 43 § 4 (3. 3) Βασ. (8. 2) N. 3 § 2 (46. 7) Βασ.
(9.10) ἄρθρα 809 καὶ 102 § 2 Πολ. Δικ. N. 3 Κώδ. (3.32) Βασ.
(15.1) N. 7 § 1 Κώδ. (4.26) Βασ. (18.2). 151 (1869).

§ 6

Όταν διωρίσθησαν πλείονες πληρεξούσιοι, καλῶς, κατὰ τοὺς ὁρίσμοὺς τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας καὶ τοῦ Ἰονίου Κώδικος, ἐνεργεῖ ὁ εἷς ἐν ἐλλείψει τοῦ ἄλλου, ὅταν ρητῶς δὲν ὠρίσθη ἐν τῇ πληρεξουσίῳ, ὅτι οἱ πλείονες πληρεξούσιοι δέον νὰ ἐνεργῶσιν ὁμοῦ (Ἰον. Κώδ. 1842, 1709 § 1, 1707 καὶ 1708). Ἡ ἐναντία ὁμῶς ἀρχὴ κρατεῖ ἐν τῇ Ρωμ. Δικαίῳ (N. 32 Βισ. 8. 2), ἥτοι ἀπαιτεῖται νὰ δοθῇ πληρεξουσιότης εἰς ἕκαστον *in solidum*, ὅπως ὁ εἷς ἐνεργῇ καὶ διὰ τοὺς λοιπούς. 9 (1880).

§ 7¹

Κατὰ τὸν N. 1 § 4 Π. (17. 1), ἡ ἐντολὴ εἶνε ἐν γένει ἄμισθος, ἀλλ' ὁμῶς, κατὰ τὸν N. 6 (αὐτόθι) καὶ τὸν N. 1 καὶ 10 Π. (50.13), συγχωρεῖται ἰδίως καὶ ἀσυμφώνητος ἀντιμισθία εἰς τοὺς κατ' ἐντολὴν ἐξ ἐπαγγέλματος ὑπερασπιζομένους ἀλλότρια δικαιώματα παρὰ τοῖς Δικαστηρίοις. 58 (1849).

Καίτοι, κατὰ γενικὴν ἀρχήν, ἡ ἐντολὴ εἶνε ἄμισθος, κατ' ἐξαίρεσιν ὁμῶς ἐπιτρέπεται νὰ δοθῇ ἀντιμισθία εἰς τὴν ἐντολοδόχον σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ ὅταν, ὡς ἐκ τῆς κοινωνικῆς αὐτοῦ καταστάσεως καὶ τοῦ εἶδους τῆς ἐντολῆς, ἡ ὥρεάν ἐκτέλεσις αὐτῆς ἤθελεν ἐπιφέρει περιορισμὸν τῶν πρὸς συντήρησιν τοῦ ἐντολοδόχου ἀπολύτως ἀναγκαίων. 202 (1853).

Τὸ ἄρθρ. 145 Ὁργ. Δικ. ρυθμίζει μόνον τὴν εἰς τοὺς δικηγόρους ἐπιτρεπομένην ἀντιμισθίαν καὶ δὲν ἀνῆρεσε τὰς περὶ κοινῶν ἐντολοδόχων διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου. 172 (1858).

§ 8

Κατὰ τοὺς N. 11 § 2, N. 19 Π. (14. 3) N. 13 § 25 (19. 1) καὶ N. 31 Π. (3. 5), ὅταν ὁ ἐντολοδόχος ἐν ὀνόματι τοῦ ἐντολέως ὑποχρεωθῇ πρὸς τρίτον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ρητῶν ὅρων τῆς πρὸς τὸν τρίτον ἐπιδειχθείσης ἐντολῆς, ὁ ἐντολεὺς ὑποχρεοῦται πρὸς τὸν τρίτον ὡς ἂν συνηλλάττετο ἀπ' εὐθείας μετ' αὐτοῦ. 179 (1847) 157 (1848).

Ὡς συνάγεται ἐκ τῶν N. 11 § 2 καὶ 9 ἐν ἀρχῇ (14. 3), N. 13

¹ Ὁρ. καὶ Α' Μέρος λ. Δικηγόρος § 3.

§ 25 (19. 1) καὶ N. 31 (3. 5), ὁ ἐντολεὺς ἀποτελεῖ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον μετὰ τοῦ ἐντολοδόχου καὶ δὲν θεωρεῖται τρίτος ἀπέναντι τοῦ μετὰ τοῦ ἐντολοδόχου του συναλλαζαμένου.

254 (1855) 461 (1878).

Ἐπομένως, ἐὰν ἡ ἀγωγή ἐστηρίχθῃ ἐπὶ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ ἐναγόμενος A. ὀφείλει πρὸς τὸν ἐνάγοντα ὠρισμένον χρηματικὸν ποσὸν δυνάμει γραμματίου εἰς διαταγὴν, κατὰ δὲ τὴν συζήτησιν ὁ ἐνάγων ἰσχυρισθῇ, ὅτι τὸ γραμματίον τοῦτο ἐξέδωκεν ὁ B. ὡς ἐντολοδόχος τοῦ A., ὁ τοιοῦτος ἰσχυρισμὸς ἀποτελεῖ μόνον διασάφησιν τῆς ἀγωγῆς καὶ οὐδαμῶς μεταβάλλει τὴν βάσιν αὐτῆς. 461 (1878).

Κατὰ τὸν N. 49 § 2 Π. (41. 2), ὁ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι ἐνεργήσας, ἀλλ' ὡς ἐντολοδόχος διὰ λογαριασμὸν ἄλλου, αὐτὸς ἐνασκει τὰς ἐκ τῆς τοιαύτης ἐνεργείας ἀγωγάς, ἐν ὅσῳ δὲν ἐξεχώρησε ταύτας εἰς τὸν ἐντολέα. 145 (1889) 143 (1890).

Κατὰ τὰς περὶ ἐντολῆς ἀρχὰς τοῦ νόμου, ἡ ἔνεκα τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐντολῆς εὐθύνη βαρύνει μόνον τὸν ἐντολέα καὶ οὐχὶ τὸν ἐντολοδόχον, ἐπομένως κατὰ τοῦ παραγγέλαντος τὴν ἐπιχειρήσιν διαδικαστικῆς τινος περὶ τὴν ἐκτέλεσιν πράξεως, οὐχὶ δὲ κατὰ τοῦ ἐπιχειρήσαντος αὐτὴν δικαστικοῦ ὑπηρετοῦ ἀρμόζει ἡ περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγή. 6 (1892).

Δὲν εἶνε ἄκυροι ὡς πρὸς τοὺς τρίτους αἱ ὑπὸ τοῦ ἐντολοδόχου ἐντὸς τῶν ὅρων τῆς ἐντολῆς συναπτόμεναι ἔννομοι σχέσεις καὶ ἂν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς ταύτης ἐκ πταίσματος ἢ ἐκ δόλου ὁ ἐντολοδόχος ποιήσῃται ἐπιβλαβὴ εἰς τὸν ἐντολέα χρῆσιν τῆς ἐξουσίας του, ἐὰν ὁ τρίτος δὲν συνεννοήθῃ μετὰ τοῦ ἐντολοδόχου καὶ δὲν μετέσχε τοῦ δόλου αὐτοῦ. 269 (1858).

Δάνειον, ληφθὲν ὑπὸ τινος ἐπ' ὀνόματι ἄλλου, ἀλλ' ἄνευ πληρεξουσιότητος αὐτοῦ, βαρύνει αὐτὸν τὸν λαβόντα καὶ θεωρεῖται ἀτομικὸν αὐτοῦ δάνειον. 145 (1859).

Ὁ συμβληθεὶς μετὰ τοῦ ἐντολοδόχου, ἐνεργήσαντος ἐν ὀνόματι μὲν ἰδίῳ αὐτοῦ τοῦ ἐντολοδόχου, ἀλλὰ διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐντολέως του καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐντολῆς, ἔχει ἀγωγήν καὶ κατὰ τοῦ ἐντολέως καὶ κατὰ τοῦ ἐντολοδόχου· N. 5 § 11—14 Π. (14. 3) καὶ § 8 Εἰσηγ. (4. 7). Δύναται δὲ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ τρίτος νὰ ἐνάξῃ ἀμφοτέρους διὰ τὸ ὅλον, ἤτοι ἀλληλεγγύως, οὐδὲ ἀπο-

σθέννυται ἡ ἀγωγή του διὰ μόνης τῆς ἐγέρσεως αὐτῆς κατὰ
ἐκ τῶν μετ' αὐτοῦ συμβληθέντων, ἀλλὰ μόνον διὰ τῆς πραγμ.
πληρωμῆς· N. 30 § 4 Π. (15, 1) N. 28 Κωδ. (8. 41). 1 (14)

Ἐὰν ὁ ἰδρυτὴς σχολῆς τινος ὀρίσῃ, ὅτι τὰ εἰσοδήματα τῶ
αὐτοῦ εἰς τὴν σχολὴν ἀφιερωθέντων κτημάτων διατίθενται ἐξ
εἰς τροφοδοσίαν καὶ μισθοὺς τοῦ διδασκάλου καὶ τῶν ὑπαλ
του, ὑπεσχέθη δὲ συνάμα, ὅτι ὅσα ἐκ τῶν εἰσοδημάτων λείψα
λουσι προστίθεσθαι ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας αὐτοῦ περιουσίας, ἐπὶ τῇ
τάσει τοῦ παρ' αὐτοῦ διορισθέντοι ἐπιστάτου τῆς σχολῆς, ὅ
ται μεταξὺ τοῦ ἰδρυτοῦ καὶ τοῦ ἐπιστάτου τῆς σχολῆς ἡ σχέ
τολέως πρὸς ἐντολοδόχον, ἐπομένως δικαιούται ὁ διδάσκαλος
σχολῆς, κατὰ τὰς περὶ ὠφελίμων ἀγωγῶν ἀρχάς, νὰ ἐνάξῃ
θείας τὸν ἰδρυτὴν πρὸς πληρωμὴν τῶν καθυστερουμένων, δι'
θαρύνεται, ὡς εἴρηται, ἡ ἰδιαίτερα τοῦ ἰδρυτοῦ περιουσία, δὲ
δὲ σημασίαν τὸ γεγονός, ὅτι ὁ διδάσκαλος δὲν συνεβλήθη μετ
ἰδρυτοῦ, ἀλλὰ μετὰ τοῦ ἐπιστάτου. 167 (186)

§ 9

Ἐὰν ἐπόμενος τῇ ἐντολῇ τοῦ ἐντολοδόχου μου ἐπεχειρήσ
ἐμά, ἔχω ἀγωγήν κατὰ σοῦ περὶ παντός, ὅπερ ἀνάγεται εἰς τ
οίκησιν τῶν πραγμάτων μου, ἐπομένως δὲ καὶ πληροφορίας π
τῶν ν' ἀπαιτήσω δύναμαι· N. 4 K. (2. 19) B. 14 (17. 2)

215 (186)

Ὁ κατὰ συναίνεσιν καὶ ἐντολὴν τοῦ κυρίου τοῦ πράγματος
δὲ οἴκοθεν καὶ αὐθαιρέτως, καταπιστεύων ἐτέρῳ τὴν διαχείρι
πώλησιν αὐτοῦ δὲν εὐθύνεται διὰ τὴν ἀμέλειαν καὶ τὸν δόλ
διαχειριστοῦ τούτων· N. 5 πρ. Π. (17. 1) B. 14. 1. 5 E
καὶ 11 (3. 36) N. 21 § 3 Π. (3. 5) B. (17. 1) 2 § 3.

215 (186)

Οἱ ὑποκαθιστάμενοι κατ' ἀνάγκην καὶ καθ' ὑποτιθεμένην
τάβησιν τοῦ ἀρχικοῦ ἐντολέως ἐντολοδόχοι εὐθύνονται ἀπ'
πρὸς αὐτὸν τοῦτον ὡς ἄμεσοι ἐντολοδόχοι αὐτοῦ διὰ τὰς π
των, καὶ οὐχὶ ὁ ὑποκαταστήσας αὐτοὺς ἐντολοδόχος. 144 (186)

Ὁ ὑποκατασταθεὶς ἐντολοδόχος ὀφείλει λόγον διὰ τὴν ἐκ

τῆς ἐντολῆς οὐχὶ τῷ ἀρχικῷ ἐντολεῖ, ἀλλὰ τῷ παρ' οὗ ἔλαβεν αὐτὸς τὴν ἐντολήν· N. 8 § 3 (17. 1) N. 21 (3. 5). 300 (1871).

Ὁ ἐντολεὺς δὲν ἔχει κατὰ τοῦ ὑποκαταστάτου ἐντολοδόχου ἀπ' εὐθείας ἀγωγὴν, ἀλλ' ὁ ἀρχικὸς ἐντολοδόχος ὀφείλει νὰ ἐκχωρήσῃ πρὸς τὸν ἐντολέα τοῦ τὴν κατ' ἐκείνου ἀγωγὴν, ἐὰν ἐγένετο ἐκ μέρους τοῦ ὑποκαταστάτου παράβασις τῶν ὅρων τῆς ἐντολῆς N. 28 Π (3. 5) N. 28 Βασ. (IZ. I), ἐπομένως, ἐὰν ὁ ἐντολοδόχος ἐγκρίνῃ τὰς πράξεις τοῦ ὑποκαταστάτου ἐντολοδόχου δὲν ἔχει πλέον ἀγωγὴν κατ' αὐτοῦ διὰ τὴν παράβασιν τῆς ἐντολῆς καὶ κατὰ συνέπειαν μηδὲ νὰ ἐκχωρήσῃ αὐτὴν εἰς τὸν ἐντολέα δύναται. 212 (1877).

§ 10

Διὰ τῆς δοθείσης πρὸς ἕτερον ἐντολῆς θεωρεῖται δυνάμει τοῦ N. 31 Π. (17. 1) ἀνακεκλημένη ἡ πρώτη ἐντολή.

27 (1842) 257 (1882).

Ὁ ἐντολεὺς δύναται ν' ἀνακαλέσῃ τὴν ἐντολήν καὶ χωρὶς ρητῶς ν' ἀπαγορεύσῃ τῷ ἐντολοδόχῳ τὴν ἐπιχείρησιν τῆς ἐνταλθείσης πράξεως. 207 (1858).

Ἡ ἐντολή παύει μὲν καὶ δι' ἀνακλήσεως αὐτῆς, οὐχ ἥττον ὅμως, ἂν ὁ ἐντολοδόχος ἀγνοῇ τὴν ἀνάκλησιν, ὅ τι νομίμως οὗτος ἐπραξεν ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ταύτῃ ἔχει κύρος, ὡς ἐπίσης ἔχουσι κύρος αἱ μετὰ τοῦ ἐντολοδόχου πράξεις τῶν ἐν καλῇ πίστει ἐνεργησάντων τρίτων· N. 26 § 1 Π. (17. 1) N. 11 Π. (2. 4). Ἀρμ. 2 (Σ. 16).

159 (1849) 1 (1856).

Τὸ συνάλλαγμα τῆς ἐντολῆς ἀνακαλεῖται μὲν ὑπὸ τοῦ ἐντολέως αὐτοθούλως, οὐχ ἥττον ὅμως δύναται οὗτος νὰ παραιτηθῇ τοῦ δικαιώματος τῆς αὐτοθούλου ἀνακλήσεως τῆς ἐντολῆς, ὡς αἱ αὕτη δίδεται καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἐντολοδόχου, διότι οὐδεὶς νόμος καθιεροῖ τὸ ἀνίσχυρον τῆς τοιαύτης παραιτήσεως, μὴ ἀντικειμένη δὲ αὕτη οὔτε εἰς νόμόν τινα, οὔτε εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη εἶνε ἔγκυρος· ὅτι δὲ δὲν ἀντίκειται εἰς τὴν φύσιν τῆς ἐντολῆς ἡ περὶ τῆς παραιτήσεως σύμβασις συνάγεται καὶ ἐκ τῆς ρητῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ἀναγραφομένης περιπτώσεως, καθ' ἣν ἡ ἐντολή εἶνε ἀμετάκλητος, ὡς αἱ ὁ ἐντολοδόχος καθίσταται ἐπίτροπος ἐν ἰδίῳ ὀνόματι· N. 5 καὶ 55 Π. (14. 2).

199 (1886).

Καὶ ἡ σύμβασις ἐντολῆς ἐπὶ παροχῇ δόματος ἢ ἀμοιβῆς, κατ' οὐδεμίαν διάταξιν τοῦ νόμου διαστέλλεται τῆς ἀπλῆς ἐντολῆς κατ' ἄλλο ἢ ὅτι δύναται ὁ ἐντολοδόχος ἐὰν ἐκτελέσῃ αὐτὴν ν' ἀπαιτήσῃ τὴν συνομολογηθεῖσαν ἀμοιβὴν Ν. 1 Κώδ. (4. 35) Ν. 1 καὶ 7 Π. (17. 1), ἄρα καὶ αὕτη ὑπόκειται εἰς ἀνάκλησιν κατὰ βούλησιν τοῦ ἐντολέως, δικαιουμένου πάντοτε ν' ἀναλάβῃ τὴν διοίκησιν τῆς περιουσίας, ἧς τὴν διαχειρίσιν μόνον εἶχεν ἀναθέσει εἰς τὸν ἐντολοδόχον· ἡ δὲ γενομένη συμφωνία περὶ μὴ ἀνακλήσεως αὐτῆς εἶνε ἀνίσχυρος, ὥς ἀντικειμένη εἰς τὴν φύσιν τῆς ἐντολῆς, σχέσεως ἀπορροῦσης οὐσιωδῶς ἐκ τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ ἐντολέως πρὸς τὸν ἐντολοδόχον, ὥστε ταύτης ἐκλιπούσης παύει καὶ ἡ ἐντολή. Ἀπάδει δὲ ἡ τοιαύτη συμφωνία καὶ εἰς τὴν πλήρη ἐξουσίαν, ἣν ἔχει ὁ ἐντολεὺς περὶ τὴν ἐξάσκησιν τῶν ἐπὶ τῆς περιουσίας του δικαιωμάτων.

295 (1887).

§ 11

Κατὰ κανόνα, ἡ ἐντολή παύει διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἐντολέως ἐκτὸς εὐαρίθμων ἐξαιρέσεων, καθ' ἃς, κατὰ ρητὴν τοῦ νόμου διάταξιν, ἡ ἐντολή ἰσχύει καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐντολέως.

149 (1849) 1 (1856) 191 (1870).

Λύει μὲν τὴν ἐντολὴν ὁ θάνατος τοῦ δόντος αὐτὴν (Πολ. Δικ. 102 § 1), ἀλλὰ κατὰ τοὺς Ν. 26 § 1 Π. (17. 1) Ν. 58 (αὐτόθι), Ν. 19 § 3 Π. (39. 5) καὶ § 10 Εἰς. (3. 26) Πολ. Δικ. 463 § 3, αἱ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐντολέως πράξεις τοῦ τρίτου μετὰ τοῦ πληρεξουσίου αὐτοῦ ἰσχύουσιν ὑπὲρ τῶν ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ θανάτου καλῇ τῇ πίστει ἐνεργησάντων· ὥστε, πληρωμῇ, γενομένη ὑπὸ τρίτου πρὸς τὸν πληρεξούσιον τοῦ ἀποβιώσαντος διαδίκου, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ θανάτου τοῦ ἐντολέως, εἶνε ἰσχυρά.

164 (1855) 2 (1873) 239 (1876) 87 (1886).

Ἡ παρὰ τοῦ πληρεξουσίου, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ θανάτου τοῦ ἐντολέως του ἐνέργεια πράξεώς τινος ἰσχύει, ὅταν πρόκηται ν' ἀποτραπῇ ἐπικείμενος εἰς τὰ δικαιώματα τούτου κίνδυνος· Ν. 58 καὶ Ν. 19 § 3 Π. (39. 5).

239 (1876).

Ἡ ἐντολή παύει διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἐντολοδόχου. 39 (1849).

Ἡ παραίτησις τοῦ ἐντολοδόχου ἀπὸ τῆς δοθείσης αὐτῷ ἐντολῆς

δὲν λύει τὴν ἐντολὴν ὡς πρὸς τοὺς τρίτους, μεθ' ὧν συνηλλάσσετο ὁ ἐντολοδόχος πρὶν ἢ οὗτοι λάθωσι γινῶσιν τῆς παραιτήσεως, πρὸς ἀπόδειξιν δὲ τῆς γνωστοποιήσεως, ἥτοι τῆς ὡς πρὸς τοὺς τρίτους λύσεως τῆς ἐντολῆς δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν κατὰ τῶν τρίτων ἢ τοῦ ἐντολοδόχου ὁμολογία, διότι ὁ ἐντολοδόχος ἐνόσω δὲν ἀποδεικνύεται ἡ λύσις τῆς ἐντολῆς ταυτίζεται τῇ ἐντολεῖ ὡς πρὸς τοὺς τρίτους, καθὼ ἐκπροσωπῶν αὐτόν.

269 (1858).

Ἐὰν ὁ ἐντολοδόχος, καίπερ παραιτηθεὶς τῆς ἐντολῆς καὶ γνωστοποιήσας τῇ ἐντολεῖ τὴν παραίτησιν, οὐχ ἥτιον ἐξηκολούθησε μετ' αὐτὴν ἐπιχειρῶν πράξεις διεξαγωγῆς τῆς ἐντολῆς, ἡ τοιαύτη παραίτησις θεωρεῖται ὡς μὴ γενομένη.

269 (1858).

§ 12¹

Κατὰ τὸν Ν. 5 § 10, Ν. 8 καὶ 9 Π. (14. 3), αἱ ὑπὸ τοῦ προεστῶτος διαπραττόμεναι ἀδικοπραγαίαι, εἴτε κατὰ τὴν σύναψιν τῆς ἐνόμου σχέσεως, τῆς ἀφορώσης εἰς ὑποθέσεις τοῦ προστήσαντος πρὸς τρίτους, εἴτε μετ' αὐτὴν, καὶ ἐπιδρῶσαι εἰς τὴν τροποποίησιν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐνόμου σχέσεως βαρύνουσι τὸν προστησάμενον.

3 (1881).

Ἡ ἐκτὸς τῶν ὄρων τῆς ἐντολῆς σύμβασις τοῦ προεστῶτος μετὰ τρίτου καὶ δὴ γινώσκοντος τὴν ὑπέρβασιν ταύτην, δὲν καθίστησιν ὑπεύθυνον τὸν προστησάμενον, κατὰ τοὺς Ν. 5 § 11—16 Ν. 7 § 1 Ν. 11 § 5 (14. 3) Ν. 7 § 11 Π. (14. 6).

266 (1884).

¹ Ἡ Νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου, καθ' ἣν τὸ Δημόσιον ἐνέχεται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὰς πράξεις τῶν ὑπαλλήλων αὐτοῦ, δυνάμει τῶν περὶ προστήσαντος διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου, ὡς ἐν ταῖς λεπτομερείαις αὐτῆς σχετιζομένη ἀμέσως πρὸς τὴν διοικητικὴν τοῦ Κράτους νομοθεσίαν, ἐκτεθῆσεται ἐν τῇ οἰκείᾳ τόμῳ Δ. Δημόσιον.

ΕΠΙΚΑΡΠΙΑ ὁρ. ΔΟΥΛΕΙΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑΙ

ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ὁρ. ΑΝΗΛΙΚΟΤΗΣ

ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ

Περὶ ληψις.

§ 1. Δικαιώματα ἐπιφανειούχου.

§ 1

Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιφανείας ἐπὶ ἀκινήτου παρέχει εἰς τὸν ἀποκτήσαντα αὐτὸ δικαίωμα διεκδικητικῆς ἀγωγῆς· Ν. 1 § 3 Π. (23. 18) Βασ. 12 (15. 2). 246 (1854).

Κατὰ τὸν Ν. 1 § 3 Πανδ. (43. 18), ὅταν ἡ ἐπιφάνεια δὲν ᾔνε πολυετῆς δὲν διαφέρει τῆς μισθώσεως, διό οὔτε παράγγελμα, οὔτε πραγματικὴ ἀγωγή δίδεται τῷ ἐπιφανειούχῳ. Ἐπομένως οὗτος οὔτε νόμιμον κατοχὴν ἰδίῳ ὀνόματι ἔχει, ἀλλ' ὡς ὁ μισθωτὴς κατέχει ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου· Ν. 25 § 1 Πανδ. (41. 2) Ν. 24. Βασ. (Ν. 2). 276 (1875).

ΕΥΠΟΡΙΑΣ ΕΥΕΡΓΕΤΗΜΑ

Περὶ ληψις.

§ 1. Εὐεργέτημα εὐπορίας ἐν γένει.

§ 2. Μεταξὺ γονέων καὶ τέκνων.

§ 3. Μεταξὺ συζύγων.

§ 1

Τὰ ἄρθρα 34 καὶ 35 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, καθιεροῦντα τὴν τῶν ἀγωγῶν διάκρισιν συμφώνως πρὸς τὴν § 38 Ἀρμεν. (Γ'. ε), δὲν θέτουσι νέαν ἀρχὴν τοῦ δικαίου, προσθέτοντα, ὅτι δύναται ὁ ἐνυπόθηκος ἰσχυρὸς ἀνειστὴς νὰ αἰτήσῃ διὰ τῆς πραγματικῆς ἀγωγῆς τὴν ἐξόφλη-

σιν τοῦ δανείου τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος, ἀλλὰ μόνον ἐφαρ-
μοζοῦσιν εἰς τὸ ἐνυπόθηκον κτῆμα, ὑπὲρ τοῦ συμφέροντος τῶν δι-
φόρων ἐνυποθήκων δανειστῶν, τὴν γενικὴν ἀρχὴν τοῦ δικαίου, καθ' ἣν
πᾶς δανειστής καὶ προσωπικὸς προσέτι, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ αἰτήσῃ
τὴν ἐξόφλησιν τοῦ δανείου διὰ τῆς προσωπικῆς ἀγωγῆς καὶ νὰ τὴν
ἐκβιάσῃ διὰ τῶν ἀναγκαστικῶν μέσων ἐπὶ τῆς κινήτης καὶ ἀκινήτου
περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου (ἄρθρ. 878, 885 καὶ 954 τῆς Πολ. Δικ.),
ὥστε ἡ διάταξις τῶν εἰρημένων δύο ἄρθρων δὲν ἀποκλείει τὴν ἐφαρ-
μογὴν τῆς γενικῆς ἀρχῆς τοῦ Ν. 173 πρ. Π. (50. 17), καθ' ἣν *non
totum extorquendum est*, ὅταν ὁ δανειστής, εἴτε προσωπικῶς,
εἴτε ὡς ἐνυπόθηκος, πρόκηται νὰ ἐκβιάσῃ τὴν ἐξόφλησιν τοῦ δανείου
κατὰ τοῦ ὀφειλέτου, ὅστις ἀπολαμβάνων κατὰ τοὺς νόμους, τοῦ εὐ-
εργετήματος τῆς εὐπορίας, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπικαλεσθῇ αὐτό.
142 (1847).

§ 2

Τοῦ εὐεργετήματος τῆς εὐπορίας, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀττικοῦ
νόμου (83, 38 Εἰς. 4. 6, Ν. 54 Π. 24. 3 Ν. 16 Π. 42, 1) ἀπο-
λαμβάνουσιν οἱ γονεῖς ἀπέναντι τῶν ἑαυτῶν τέκνων, δὲν ἀναφέρεται
δὲ οὐδόλως ἐν τοῖς νόμοις ὡς χωροῦν τοῦτο καὶ ὑπὲρ τῶν τέκνων ἢ
κατιόντων ἐν γένει ἀπέναντι τῶν γονέων ἢ ἀνιόντων ἐν γένει· καὶ εὐ-
ρηται μὲν ἐν Ν. 30 Π. (42 1), περὶ τοῦ εὐεργετήματος τούτου ἡ
φράσις «*quod maxime inter liberos et parentes observan-
dum est*» ἐν Βασιλ. δὲ (9. 3) ἀμεταξὺ γονέων καὶ τέκνων», ἀλλ'
ἐκτὸς τοῦ ὅτι τὸ *μεταξὺ γονέων καὶ τέκνων* συμφώνως πρὸς τὰς λοι-
πὰς διατάξεις ἐρμηνευτέον ἐστὶ ὑπὲρ τῶν γονέων ἀπέναντι τῶν τέ-
κνων», ὁ νόμος οὗτος πραγματεύεται περὶ τοῦ εὐεργετήματος τῆς
εὐπορίας ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου τῆς συναλλαγῆς, ἥτοι τῆς δωρεᾶς,
ὡς ἰσχύοντος ἐπὶ δωρεᾶς τοῦ εὐεργετήματος τῆς εὐπορίας ὑπὲρ τοῦ
δωρεοδότου ἀπέναντι τοῦ δωρεοδόχου. Τὸ δὲ ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου
τῆς συναλλαγῆς, ἥτοι τῆς δωρεᾶς εὐεργετήμα χωρεῖ, κατὰ τὴν εἰρημέ-
νην τοῦ νόμου φράσιν, *μεταξὺ γονέων καὶ τέκνων*, ἥτοι καὶ ὑπὲρ τοῦ
δωρεοδόχου πατρός, κατὰ τὴν ἐρμηνείαν, καθ' ἣν τὸ *μεταξὺ* σημαίνει
καὶ ὑπὲρ τῶν γονέων καὶ ὑπὲρ τῶν τέκνων. Ἐπομένως ἡ νύμφη δι'
ἑαυτὴν καὶ ὡς ἐπίτροπος τοῦ τέκνου τῆς δὲν ἀπολαύει τοῦ εὐεργετή-
ματος εὐπορίας ἀπέναντι τῆς πενθερᾶς αὐτῆς. 193 καὶ 310 (1873)

Τὸ εὐεργέτημα τῆς εὐπορίας δὲν χωρεῖ ὑπὲρ τῶν κατιόντων ἀπέναντι τῶν ἑαυτῶν γονέων· δὲν εἶνε δὲ ἀληθές, ὅτι καίπερ μὴ ἀποφαινομένων τῶν νόμων ρητῶς, ὅτι δὲν χωρεῖ τὸ εὐεργέτημα τῆς εὐπορίας ὑπὲρ τῶν κατιόντων ἀπέναντι τῶν ἀνιόντων, δὲν ὑπάρχει ὁμῶς λόγος δι' ὃν ν' ἀποκλείηται ὑπὲρ τῶν κατιόντων κατὰ τῶν ἀνιόντων, ἐνῇ ἐπιτρέπεται ὑπὲρ τῶν ἀνιόντων κατὰ τῶν κατιόντων, διότι πολλὰ τὰ τέκνα ὀφείλουσι πρὸς τοὺς ἀναθρέψαντας αὐτὰ γονεῖς, οὗ ἕνεκεν ἐπιβλητέαι εἰσὶν εἰς αὐτὰ ὑποχρεώσεις, ὀλίγιστα δὲ ὀφείλουσιν οἱ γονεῖς πρὸς τὰ τέκνα, ὃ δὲ Ν. 18 Βασ. (9. 5) οὐδένα ποιεῖται λόγον περὶ τοῦ τῆς εὐπορίας εὐεργετήματος ὑπὲρ κατιόντων κατὰ τῶν ἀνιόντων.

310 (1873).

§ 3

Κατὰ τὸν Ν. 173 Π. (50. 17) καὶ Ν. 20 Π. (42. 1), οἱ σύζυγοι ἀπολαύοντες ἀπολύτως ὡς ἐκ τῆς ιδιότητος τοῦ προσώπου των τὸ εὐεργέτημα, ὅπως μὴ καταδικάζωνται, εἰμὴ ἐφ' ὅσον εὐποροῦσι, δύνανται νὰ προτείνωσιν αὐτὸ οὐ μόνον δικαζόμενοι μεταξύ των, ἀλλὰ καὶ ὅταν δικάζωνται μετὰ τοῦ ἐκδοχέως τοῦ δανειστοῦ συζύγου, πρὸς ὃν οὗτος ἤθελε παραχωρήσει τὴν κατὰ τοῦ ὀφειλέτου συζύγου ἀπαίτησίν του, κατὰ τὸν Ν. 54 Π. (50. 17) καὶ ἐξ ἀναλογίας τοῦ Ν. 5 Κώδ. (4. 39), καθ' οὗς ὁ ἐκδοχεὺς ἐξασκεῖ τοῦ ἐκχωρητοῦ τὴν ἀπαίτησιν, καίτοι πρὸς ἴδιον συμφέρον· ἄλλως ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθέτου ὑπὲρ τῶν ἱερωτέρων βάσεων τῆς ἠθικῆς καὶ τῶν δεσμῶν τῆς συγγενείας ἤθελε ματαιοῦται διὰ τῶν μεταβιβάσεων τῶν ἀπαιτήσεων.

436 (1852).

 ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ

Περὶ ληψίς.

- § 1. Ἀπόκτησις τῆς Ἑλληνικῆς ἰθαγενείας.
- § 2. Ἀπόδειξις ἀποκτήσεως τῆς Ἑλληνικῆς ἰθαγενείας.
- § 3. Ἀνάκλησις τοῦ περὶ πολιτογραφήσεως Βασ. Διατάγματος.
- § 4. Ἀποβολὴ τῆς Ἑλληνικῆς ἰθαγενείας.

§ 1

Κατὰ τὰ ἄρθρα 7 καὶ 8 τοῦ ἀπὸ 15 Μαΐου 1835 περὶ ἰθαγενείας

νόμου, πᾶς ἐνήλικος ἄλλοδαπὸς δύναται νὰ καθυποβάλῃ τὴν περὶ πολιτογραφήσεως αἴτησίν του εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν τοῦ δήμου, ἐν ᾧ ἐπιθυμεῖ νὰ κατοικήσῃ· ἀφ' ἧς δὲ ἡμέρας παραδώσῃ τὴν αἴτησιν ταύτην ἀπολαμβάνει ὅλα τὰ πολιτικὰ δικαιώματα. 412 (1841).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 ἐδ. 3 τοῦ ἀπὸ 15 Μαΐου 1835 νόμου περὶ ἐλληνικῆς ἰθαγενείας, ὡς "Ἕλληνες θεωροῦνται καὶ οἱ τοῦλάχιστον διετίας ὑπὲρ τῆς ἐλληνικῆς ἀνεξαρτησίας ὑπερμαχήσαντες φιλέλληνες· οἱ τοιοῦτοι δὲ ὅν ἔχουσιν ἀνάγκην πολιτογραφήσεως διὰ τὴν ἀπόλαυσιν τῶν ἀστικῶν καὶ πολιτικῶν δικαιωμάτων. 188 (1848).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Δημοτικοῦ νόμου, ἕκαστος ὑπήκοος τοῦ Κράτους πρέπει νὰ ᾔνῃ αὐτὸς καὶ ἡ οἰκογένειά του μέλος δήμου τινος, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὅσοι "Ἕλληνες ἐν τῷ διαστήματι τοῦ περὶ ἐλευθερίας ἀγῶνος ἐγκατέλιπον τὰ ξένα μέρη, ἔνθα διέμενον, καὶ μετέβησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, θέλουσι κατατοχθῇ εἰς ὑπάρχοντά τινα δῆμον, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 13 τοῦ αὐτοῦ νόμου, τὸ δικαίωμα τοῦ ψήφοφορεῖν καὶ ἐκλέγεσθαι εἰς τὰς δημοτικὰς ἐκλογὰς ἀνήκει μόνον εἰς ἐκείνους τοὺς δημότας, οἵτινες ἔδωκαν τὸν ὄρκον τῆς ὑποταγῆς κλπ., προφανῶς δὲ ὁ δημοτικὸς νόμος ὀρίζων περὶ πολιτῶν καὶ πραγματευόμενος περὶ κατατάξεως εἰς δῆμόν τινα τῶν Ἑλλήνων, τῶν ἐν διαστήματι τοῦ ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνος ἐγκαταλιπόντων τὰ ξένα μέρη ἔνθα διέμενον καὶ μεταβάντων εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐννοεῖ, ὅτι οἱ τοιοῦτοι "Ἕλληνες κατέστησαν πολῖται, κατὰ δὲ τὸν νόμον τῆς 15 Μαΐου 1835 περὶ ἐλληνικῆς ἰθαγενείας (ἄρθρ. 1 ἐδ. 2), ὡς "Ἕλληνες θεωροῦνται ἅπαντες οἱ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν μέχρι τοῦδε νόμων τὸ δικαίωμα τῆς ἐλληνικῆς ἰθαγενείας κεκτημένοι. Ἐπομένως ἐὰν Ἰθακήσιος μεταβὰς εἰς Πάτρας καὶ ἐγκατασταθεὶς ἐκεῖ ἀπὸ τοῦ 1828 καὶ πολυετῶς ἐκεῖ κατοικῶν καὶ κατὰ τὸ 1841 ἐκλεχθεὶς μέλος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Πατρῶν καὶ ἀναλαβὼν τοιαῦτα καθήκοντα, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι δὲν ἦτο πολίτης "Ἑλλην τῷ 1860, ὡς μὴ πολιτογραφηθεὶς κατὰ τοὺς ἐν Ἑλλάδι ἰσχύοντας νόμους ἀπὸ τοῦ ἔτους 1828 καὶ ἐφεξῆς. 433 (1880).

§ 2

Ἡ πρότασις, ὅτι ἀπέκτησέ τις τὸ δικαίωμα τῆς ἰθαγενείας δι' ἐγγραφῆς εἰς τινα δῆμον τοῦ Κράτους ἀποδεικνύεται δι' ἐγγράφων καὶ

διὰ τοῦτο οἱ διᾶδικοι εἰσὶν ὑπόχρεοι εἰς προαπόδειξιν τῆς προτάσεως ἐκείνης (Πολ. Δικ. 250 καὶ 538). 47 (1843).

Οὕτε ὁ περὶ ἐλληνικῆς ἰθαγενείας νόμος, οὕτε ἄλλος τις νόμος τοῦ Κράτους ὀρίζει εἰδός τι ἐγγράφων ὡς μόνον μέσον ἀποδείξεως τῆς ἐλληνικῆς ἰθαγενείας· ἄρα τὸ Δικαστήριον δύναται νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸ μαρτυρικὸν τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς καὶ ἄλλα ἐγγράφα, ὅπως πεισθῇ, ὅτι ἀπέκτησέ τις τὴν ἐλληνικὴν ἰθαγένειαν. 149 (1849).

§ 3

Ὁ Βασιλεὺς ἔχει ἐξουσίαν ν' ἀνακαλέσῃ τὴν ἣν ἔδωκεν ἄδειαν περὶ πολιτογραφήσεως ἀλλοδαποῦ (ἀστικοῦ νόμου ἄρθρ. 16).

75 (1872).

§ 4

Ὁ λαβὼν ἐξωτερικὸν διαβατήριον παρὰ ξένης πρεσβείας δὲν ἀποβάλλει τὴν ἐλληνικὴν ἰθαγένειαν, κατ' οὐδεμίαν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ περὶ ἰθαγενείας νόμου τῆς 15 Μαΐου 1835. 188 (1848).

Τὸ ἄρθρ. 10 § γ τοῦ περὶ ἰθαγενείας νόμου ἀπαιτεῖ εἰς ὑπάρχουσαν Κυβέρνησιν (καὶ οὐχὶ εἰς πρόσωπα ἐνωθέντα κατὰ τῆς καθεστῶσης νομίμου ἐξουσίας, μὴ φέροντα τὰ στοιχεῖα κατηρτισμένης Κυβερνήσεως) νὰ παράσχη ὁ ἡμεδαπὸς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ, ὅπως ἀπωλέσῃ τὴν ἐλληνικὴν ἰθαγένειαν. 186 (1853).

ΚΑΡΠΟΙ ὁρ. ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΙΣ

ΚΑΤΑΒΟΛΗ

Περίληψις.

- § 1. Καταλογισμὸς τοῦ πληρωθέντος ποσοῦ ἐν γένει.
- § 2. Καταλογισμὸς, ἐπὶ πλειόνων ὀφειλῶν.
- § 3. Ἐξόφλησις τοῦ κεφαλαίου ἄνευ ἐπιφυλάξεως τοῦ πιστωτοῦ περὶ τοῦ τόκου.
- § 4. Προθεσμία πρὸς καταβολήν.
- § 5. Τεκμήριον ἐξοφλήσεως.
- § 6. Ἀπόδειξις πληρωμῆς.
- § 7. Καταβολὴ ὑπὲρ τρίτου προσώπου.—Δικαιώματα πιστωτοῦ.

§ 8. Καταβολή πρὸς τρίτον προσώπον, διάφορον τοῦ πιστωτοῦ.

§ 9. Ἐναλλαγή τοῦ εἰς καταβολὴν ὀφειλουμένου.

§ 10. Δόσεις ἀντὶ καταβολῆς.

§ 1

Κατὰ τὸν Ν. 5 § 2 καὶ 3 Ν. 6 καὶ Ν. 48 Π. (46. 3) Ν. 1 Κώδ. (8. 43) Ἀρμ. § 7 (9. 3), ὡσάκις ὑπάρχει κεφάλαιον τοκοφόρον ἐγένετο δὲ καταβολὴ τις ἄνευ τινος προσδιορισμοῦ τοῦ καταλογισμοῦ ὑπὸ τε τοῦ ὀφειλέτου καὶ τοῦ δανειστοῦ, ἡ καταβολὴ λογισθῆσεται ὡς γενομένη τὸ πρῶτον ἀπέναντι τῶν τόκων καὶ τὸ ὑπερβάλλον ἀπέναντι τοῦ κεφαλαίου. 326 (1853) 234 (1854) 198 (1875) 47 (1879) 138 (1888).

Κατὰ τὸν νόμον (§ 11 Ἀρμ. Γ. ζ καὶ Ν. 18 Κώδ. (4. 32), ὁ ἀχρεώστητος τόκος, ἐὰν καταβληθῇ πρὸ τοῦ κεφαλαίου, εἰς κεφάλαιον καταλογίζεται, ὁ δὲ Ν. 26 Π. (12.6), ὁ περιεχόμενος εἰς τὴν § 9 Ἀρμ. (Γ. ζ), ὡς προγενέστερος τῆς διαληφθείσης διατάξεως τοῦ Κώδικος, καὶ ὁ Ν. 3 Κώδ. (αὐτόθι) διαλαμβάνων περὶ τόκου ἐκ συμφωνίας δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν, καθ' ἣν περίπτωσιν δὲν ὀφείλονται τόκοι ἐκ συμφωνίας. 32 (1848).

Ὁ δανειστής, λαμβάνων ἀπέναντι τῆς ἀπαιτήσεώς του ποσόν τι παρὰ τοῦ ὀφειλέτου, ὑπερβαίνειν τοὺς ἐτησίους τόκους, ὀφείλει νὰ συμφηφίξῃ τὸ ὑπερβάλλον πρὸς τὸ κεφάλαιον καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπολοίπου ἐκ τοῦ κεφαλαίου νὰ λογίξῃ τόκον (Ν. 35 πρ. Πανδ. 13. 7, Βασ. 25. 1. 34). 30 (1869).

§ 2

Ἐὰν ὁ πιστωτὴς κατὰ τὸν χρόνον τῆς πληρωμῆς δὲν δηλώσῃ, ὅτι σκοπεῖ νὰ καταλογίσῃ τὰ καταβληθέντα εἰς τοῦτο τὸ χρέος καὶ οὐχὶ εἰς ἐκεῖνο, τὰ καταβληθέντα πρέπει, κατὰ Ν. 1—5 Π. (46.3), νὰ καταλογισθῶσιν εἰς ἐξόφλησιν ἀναμφισβητήτου ἀπαιτήσεως καὶ οὐχὶ εἰς πληρωμὴν ἄλλης ἀμφισβητουμένης. 126 (1861).

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1170 Ἰονίου Κώδικος, ὅταν ὁ ὀφειλέτης πολλῶν χρεῶν ἐδέχθῃ ἐξοφλητικόν, δι' οὗ ὁ πιστωτὴς κατελόγισε τὴν ληφθεῖσαν ποσότητα εἰδικῶς εἰς ἓν ἐξ αὐτῶν, δὲν δύναται πλέον νὰ

ζητήση νὰ καταλογισθῇ εἰς ἄλλο χρέος, ἐκτός ἐὰν ὑπῆρξε δόλος ἢ ἀπάτη ἐκ μέρους τοῦ πιστωτοῦ.

56 (1885).

§ 3

Οὐδεμία τοῦ νόμου διάταξις, ἀντικειμένη εἰς τὸ ἄρθρ. 1 Πολ. Δικον., καθ' ὃ κατὰ πᾶσαν ἰδιωτικὴν ἀπαίτησιν χωρεῖ ἀγωγή, ὀρίζει, ὅτι περὶ ἀπαιτήσεως μὴ πληρωθέντος ὑπολοίπου τόκου, ἐξοφληθέντος ἤδη τοῦ κεφαλαίου καὶ μέρους τῶν τόκων, τότε μόνον δύναται νὰ χωρήσῃ ἀγωγή, ἐὰν ἡ ἐξόφλησις ἐγένετο μετ' ἐπιφυλάξεως, ἡ ἄνευ δὲ ἐπιφυλάξεως γενομένη ἀποκλείει ταύτην.

271 (1879).

§ 4

Ὑπαρχούσης συμφωνίας νὰ καταβάλῃ τις χρηματικόν τι ποσὸν ἅμα ζητηθὲν ὑπὸ τοῦ ἐτέρου τῶν συμβαλλομένων, ἡ ἐκ τῆς βουλήσεως τοῦ δικαιοῦχου ὑποχρέωσις τοῦ ἀντιδίκου του δὲν εἶνε ἀνίσχυρος (N. 48 Π. 45.1, Βασ. Θ., 44.19).

18 (1873).

Ὁ N. 125 Π. (50.16) περιέχει κανόνα τοῦ δικαίου ἐρμηνευτικόν, ὑποδεικνύοντα τὸν τρόπον, καθ' ὃν δέον νὰ ἐρμηνεύηται ἡ συμφωνία, εἰ' ἧς ὑπόσχεται τις νὰ καταβάλῃ, ὅταν δυνηθῇ ἢ ὅταν εὐκολυνθῇ.

176 (1882).

§ 5

Καθ' ὃ ἐξάγεται ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ N. 12 καὶ 14 Κώδ. (8.43), τὸ τεκμήριον τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ χρέους, ὡς ἐκ τῆς ἀποδόσεως τοῦ χρεωστικοῦ ἐγγράφου, ἰσχύει μόνον ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν ἐκδοθέντων πλειόνων ἀποδεικτικῶν ἐγγράφων, ἐπιστραφῶσιν ἅπαντα ταῦτα τῷ πιστωτῇ.

152 (1890).

§ 6

Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1248 Ἰον. Ἀστ. Κώδ., ἐν συνδ. πρὸς τὸ διὰ τῆς ΜΓ' πράξεως τοῦ Ζ' Κοινοβουλίου τροποποιηθὲν ἄρθρ. 1257 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος, προκύπτει, ὅτι αἱ εἰς τὸ τέλος ἢ εἰς τὸ περιθώριον ἢ ὀπισθεν δικαιογράφου τινος μείναντος πάντοτε παρὰ τῷ πιστωτῇ ὑπάρχουσαι σημειώσεις πληρωμῆς, τότε μόνον ἀποδεικνύουσι πρὸς ἀπολύτρωσιν τοῦ ὀφειλέτου, ὅταν ᾖνε ἰδιόχειροι τοῦ πιστωτοῦ, ἀγραμμάτου δὲ τούτου ὄντος, καὶ προκειμένου περὶ ποσότητος μεί-

ζονος τῶν ἐξ λιρῶν στερλινῶν, ἡ σύμβασις, δι' ἧς τὰ μέρη ἀνέθηκαν εἰς τρίτον τινὰ τῆς ἐμπιστοσύνης του νὰ γράφῃ τὰς σημειώσεις, πρέπει ν' ἀποδεικνύηται διὰ συμβολαιογραφικῆς πράξεως 166 (1880).

§ 7

Κατὰ τὸν Ν. 53 Π. (46.3), πᾶς τις δύναται νὰ ἐξοφλήσῃ τὸ χρέος τρίτου τινὸς καὶ ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ, ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη ὑποθέτει πραγματικὴν ἐξόφλησιν ἢ βεβαίωσιν, ὅτι τὸ δοθὲν μέρος ἐδόθη εἰς λογαριασμὸν τοῦ χρέους τοῦ τρίτου. 124 (1847).

Ὁ ὀφειλέτης, καταβαλὼν τὸ χρέος του πρὸς τὸν δανειστὴν τοῦ δανειστοῦ, του ἔχει ἔνστασιν ἀπαραδέκτου κατὰ τοῦ ἐνάγοντος δανειστοῦ του· Ν. 6 Π. (44.4) Βασ. (51.4) Ν. 11 § 5 (13.7).

250 (1874).

Κατὰ τὸ ἀρθρ. 1167 Ἰονίου Κώδ., ἡ ἀντικατάστασις δὲν δύναται νὰ βλάψῃ τὸν πιστωτὴν, ἂν οὗτος ἐπληρώθῃ μόνον ἐν μέρει. Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δικαιώματά του διὰ τὸ ὑπόλοιπον, προτιμώμενος ἐκείνου, παρ' οὗ ἔλαβε τὴν ἐν μέρει πληρωμὴν· ἡ διάταξις δὲ αὕτη ἔχει σκοπὸν κυρίως νὰ προστατεύσῃ τὸ συμφέρον τοῦ ὀφειλέτου, ὅπως μὴ εὕρισκῃ ὁ δανειστὴς δυσκολίαν εἰς τὸ νὰ λαμβάνῃ μέρος τοῦ χρέους παρὰ τρίτου, καθιερουμένου ὅτι ὡς πρὸς τὸν τρίτον θέλει εὕρίσκεσθαι εἰς ἣν θέσιν ἤθελεν εὑρεθῇ, ἐὰν ἡ μερικὴ πληρωμὴ ἤθελε γίνεσθαι παρ' αὐτοῦ τοῦ ὀφειλέτου· ἡ ἐφαρμογὴ δὲ τῆς διατάξεως ταύτης ὑποθέτει, ὅτι ὑπάρχει πρὸς ὄφελος τοῦ δανειστοῦ δικαίωμα προτιμῆσεως, προκῦπτον ἐκ τινος προνομίου ἢ ὑποθήκης. 445 (1878).

§ 8

Κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ Ν. 11 § 5 Π. (13.7), τὸ χρέος θεωρεῖται ὡς πληρωθέν, οὐ μόνον ὅταν ἡ πληρωμὴ ἐγένετο τῷ δανειστῇ, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐγένετο εἰς ἄλλον συμφώνως πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ δανειστοῦ, ὡς π. χ. εἰς τὸν κληρονομήσαντα αὐτόν. "Ὡστε ἡ ἐκ μέρους τοῦ ὀφειλέτου γενομένη πρὸς τινὰ καταβολὴ εἶνε ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν πιστωτὴν, ἐὰν οὗτος ἐκληρονόμησεν τὸν πρὸς δὲν ἢ καταβολὴ ἐγένετο. 169 (1893).

Ἐὰν ἐν τοῖς Ἰονίοις νήσοις τρίτον ἄγνωστον πρόσωπον ἐνεφανίσθῃ

εἰς τὸ πρακτορεῖον ἀτμοπλοϊκῆς ἐταιρίας, καὶ προσήγαγε φορτωτικὴν μετὰ τῆς ἐπ' αὐτῆς πλαστογραφηθείσης ὑπογραφῆς τοῦ ἀληθοῦς παραλήπτου, ὃ δὲ πράκτωρ ἐν καλῇ πίστει παρέδωκεν εἰς τὸν τρίτον τοῦτον τὸ διὰ τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἐταιρίας ἀποσταλὲν χρηματόδεμα, ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρον 1154 τοῦ Ἰονίου Κώδ., καθ' ὃ ὁ καλῇ τῇ πίστει τῷ κατόχῳ τῆς πιστώσεως καταβαλὼν ἀπαλλάσσεται καὶ ἂν ὁ κάτοχος ἐκνικηθῇ ἀκολούθως. 296 (1867).

Ἐὰν δανειστῆς τοῦ συζύγου κατάσχη, συνεστῶτος τοῦ γάμου, μισθώματα προικῶς οἰκίας, ἅτινα ἐξακολουθήσῃ εἰσπράττων καὶ μετὰ τὴν διὰ τοῦ θανάτου τοῦ συζύγου ἐπελθοῦσαν λύσιν τοῦ γάμου, δανειστῆς δὲ τῆς συζύγου κατάσχη παρὰ τῷ δανειστῇ τοῦ συζύγου τὰ μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου ληφθέντα παρ' αὐτοῦ μισθώματα, ὡς ἀνήκοντα εἰς τὴν ὀφειλέτιδα αὐτοῦ, δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου αἱ περὶ ἀχρεωστήτου διατάξεις τῶν ἄρθρ. 1292 καὶ 1293 Ἰονίου Κώδ., ἀλλ' ἡ περὶ πληρωμῆς δι' ἄλλοτρίου πράγματος διάταξις τοῦ ἄρθρ. 1152, διότι ἡ διὰ τῆς κατασχέσεως τοῦ δανειστοῦ τοῦ συζύγου ἀναγκαστικῶς γενομένη πρὸς αὐτόν καταβολὴ ὑπὸ τοῦ παρ' ᾧ ἡ κατάσχεσις, δὲν ἐγένετο ἀχρεωστήτως, ἀφοῦ ὁ κατασχὼν ἦτο δανειστῆς τοῦ συζύγου, ἅρα ὀφείλετο αὐτῷ ἡ καταβολὴ τοῦ χρέους, ἐὰν δὲ τὰ καταβληθέντα πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ χρέους μισθώματα δὲν ἀνήκον τῷ συζύγῳ, ἀλλὰ τῇ συζύγῳ, ὁ δανειστῆς τῆς συζύγου ὡς καὶ αὐτὴ ἡ σύζυγος (ἥς τὰ δικαιώματα ἐνήσκησεν ὁ δανειστῆς τῆς διὰ τῆς κατασχέσεως), προκειμένου περὶ χρηματικῆς ποσότητος, δὲν δύνανται νὰ ἔχῃ κατὰ τοῦ πρὸς ὃν ἐγένετο ἡ καταβολὴ τρίτου δικαίωμα διεκδικήσεως, κατὰ τὰ ἄρθρα 1152 § 2 καὶ 2109 Ἰονίου Κώδ., εἰμὴ καθ' ὅσον οὗτος διετέλει ἐν κακῇ πίστει ὅτε ἐλάμβανε τὴν πληρωμὴν. 191 (1876).

§ 9

Ἡ προσφορὰ ἐτέρου ἢ ἡ ἐλάττωσις τοῦ πρὸς ἐξόφλησιν τῆς ὀφείλης ἀποχρῶντος, μὴ συναινοῦντος ἐπ' αὐτῷ τοῦ δικαιούχου, δὲν καταργεῖ τὴν ἀπαίτησιν ἢ τὸ ἐνδίκον ἐπὶ τελείᾳ ἱκανοποιήσῃ αὐτῆς μέσον· Ν. 176 Π (50.16) Ν. 9 Κώδ. (8.43) Βασ. ΡΟ' (2.20) Η (26 6) Εἰς. πρ. (3.29). 341 (1879).

Κατὰ τὸν Νόμον (Εἰσηγ. πρ. 3.29), αἶρεται ἡ ἐνοχὴ καὶ ἐὰν

ἄλλο ἀντὶ τοῦ ὀφειλομένου καταβληθῇ, συναινοῦντος τοῦ δανειστοῦ· ἄρα εκπληροῦται ἡ ἐνοχὴ καὶ δι' ἐκδόσεως γραμματίου ὑπὲρ τοῦ πιστωτοῦ.

384 (1893).

§ 10

Ἡ ἀντὶ καταβολῆς δόσις πώλησίς ἐστι (N. 4 Κώδ. 8.45, N. 24 πρ. Π. 13.7), τοῦ πωληθέντος δὲ καὶ ἐκνικηθέντος πράγματος ἀποδίδεται ἡ ἀξία, ἣν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκνικήσεως ἔχει (N. 60 καὶ 70 Π. (21.2) N. 43 Π. 19.1). 266 (1858) 87 (1859).

Κατὰ τοὺς Ρωμαϊκοὺς νόμους, ἐκποιηθέντος τοῦ ἀντὶ καταβολῆς δοθέντος πρὸς τὸν δανειστήν, ἀναζῇ ἡ ἀπαίτησις μετὰ τῶν παρεπομένων καὶ ἐπομένως τὰ δι' ὑποθήκης πρὸ τῆς παραχωρήσεως τοῦ ἐκποιηθέντος βεβαρημένα κτήματα τοῦ ὀφειλέτου ὑπόκεινται εἰς τὸ βάρος τῆς ὑποθήκης καὶ δύνανται νὰ ἐκποιηθῶσι πρὸς ἐξόφλησιν τῆς αὐτῆς ἀπαιτήσεως, διότι ὑποτίθεται, ὅτι ὁ δανειστής ἐδέξατο τὸ ἐκποιηθὲν ἀντὶ καταβολῆς, ὑπὸ τὸν ὅρον, ὅτι ἤθελε μένει διαρκῶς εἰς τὴν πλήρη κυριότητά του, πρὸς ἐντελῇ ἐξόφλησιν αὐτοῦ. N. 11 K. (8. 25) Βασ. § 21 (25. 3). 15 (1870).

Διδομένου πράγματος ἀντὶ καταβολῆς, ὅταν τὸ δοθὲν εἰς καταβολὴν ἐκποιηθῇ, ἀδιαφόρως ἢ ἀν' ἐδόθη αἰτήσῃ τοῦ πιστωτοῦ, ἔχει οὗτος τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀρχικῆς ἐνοχῆς, θεωρουμένης ὡς ἀκύρου καὶ μὴ οὔσης τῆς δι' ἄλλοτρίου γενομένης καταβολῆς (N. 46 καὶ 98 Π. 46. 3), ἢ νὰ ζητήσῃ ἀποζημιώσιν λόγῳ ἐκποιήσεως τοῦ εἰς καταβολὴν δοθέντος, ἐξ ἀναλογίας τῶν ἐπὶ ἀγοραπωλησίας καθιερωμένων ἀρχῶν (N. 24 Π. 13. 7 N. 4 Κώδ. 8. 45). 143 (1884).

Κατὰ τὰς σαφεῖς διατάξεις τῶν N. 176 Π. (50. 16) 53 Π. (46. 3) 52 Π. (12.6) καὶ 1 Π. (12.6), ἡ δόσις ἢ ἡ παροχὴ ὑπερρεσίας μόνον ἀποτελεῖ ἐν τῶν στοιχείων τῆς καταβολῆς, διὰ τὸν ἀπαρτισμὸν δὲ τῆς ἐννοίας αὐτῆς ἀπαιτεῖται ἐπὶ πλέον ἢ δόσις ἢ ἡ παροχὴ νὰ γείνωσιν ἐπὶ σκοπῷ ἀποσθέσεως (solvendi causa) προὔπαρχούσης ἐνοχῆς.

36 (1891).

ΚΑΤΑΠΙΣΤΕΥΜΑ

Περίληψις.

- § 1. Δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τοῦ βεβαρημένου καὶ τοῦ καταπιστευματοδόχου.
 § 2. Συνέπειαι τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς κληρονομίας.
 § 3. Ἀσφάλεια ὑπὲρ τοῦ καταπιστευματοδόχου.
 § 4. Καταπιστεύματα, κατὰ τὴν Ἰόνιον Νομοθεσίαν.

§ 1

Ἡ καταπίστευσις, πρὸς ἣν ταυτίζεται ἐντελῶς ἡ κληροδοσία (Π. 30.1), δύναται οὐ μόνον νὰ περιλάβῃ ἅπασαν τὴν τοῦ διαθέτου περιουσίαν, ὅτε ὁ μέλλων νὰ καταβάλλῃ αὐτὴν δικαιούται νὰ ἐπιχειρήσῃ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ὑπὲρ αὐτοῦ καθιερωθείσας ἀφαιρέσεις, ἀλλὰ καὶ νὰ καταλειφθῇ ἐγκύρως, καίπερ μὴ διορίσαντος τοῦ διαθέτου κληρονόμον τινα, ὅτε αὕτη καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμου. Εἰς. § 40 (2.23). 156 (1851).

Κατὰ τὴν § 7 Εἰς. (2.23), ὁ εἰς ὃν καταλείπεται περιουσία, ἵνα παραδῶσῃ αὐτὴν ὡς καταπίστευμα εἰς ἕτερον, δικαιούται νὰ κινήσῃ ἐξ αὐτῆς τὸ $\frac{1}{4}$ μόνον, τὴν δὲ λοιπὴν περιουσίαν ὀφείλει ν' ἀποκαταστήσῃ εἰς τὸν καταπιστευματοδόχον, μετὰ τοῦ ὁποίου διακορύνονται αἱ κληρονομικαὶ ἀγωγαὶ pro rata. Ἐντεῦθεν ἐπομένως συνάγεται, ὅτι μέχρι τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν $\frac{3}{4}$ τοῦ καταπιστεύματος, ὁ βεβαρημένος διὰ τῆς ἀποκαταστάσεως αὐτῶν κατέχει ἐν ὀνόματι τοῦ καταπιστευματοδόχου, ὅστις καὶ εἶνε πράγματι κληρονόμος καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ποσότητα ταύτην, καὶ μόνον ὡς πρὸς τὸ $\frac{1}{4}$ λογίζεται κληρονόμος, κατὰ δὲ τὰ λοιπὰ $\frac{3}{4}$ ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ καταπιστευματοδόχου. 265 (1878).

Κατὰ νόμον, ὁ ἐγκατάστατος κληρονόμος, ὁ βεβαρημένος διὰ τῆς ὑποχρεώσεως τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς κληρονομίας εἰς καταπιστευματοδόχον τινα, ἅμα τῇ ἀποδοχῇ τῆς κληρονομίας λογίζεται κληρονόμος μέχρις ἀποκαταστάσεως τῆς κληρονομίας, θεωρούμενος ὡς ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον μετὰ τοῦ κληρονομουμένου ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν του, οὐχὶ δὲ διαχειριστὴς τοῦ καταπιστευματοδόχου.

κατ' ἀκολουθίαν δὲ ἐνέχεται εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν χρεῶν τοῦ κληρονομουμένου Ν. 27 § 7 καὶ Ν. 70 § 1 Π. (36.1) Ν. 104 Π. (46.3), καὶ ἀποβάλλει διὰ συγχύσεως τὰς κατὰ τοῦ κληρονομουμένου ἀπαιτήσεις Ν. 95 § 2 Π. (46.3) 2.59 Π. (36.4). "Ενεκα δὲ τοῦ λόγου τούτου εἶνε νόμῳ ἀστήρικτος ἡ ἀγωγὴ, δι' ἧς ἐπιζητεῖται ἡ ἀπόδοσις τῶν ὑπὸ τῆς κληρονόμου πληρωθέντων χρεῶν τῆς κληρονομίας, ὡς καὶ τῆς προικὸς καὶ τῆς προγαμίας αὐτῆς ὠρεᾶς. 27 καὶ 157 (1886).

Ἡ ὑποχρέωσις τοῦ δι' ἀποκαταστάσεως βεβαρημένου κληρονόμου πρὸς πληρωμὴν τῶν χρεῶν τῆς κληρονομίας καὶ ἡ ἀπόσβεσις διὰ συγχύσεως τῶν κατὰ τοῦ κληρονομουμένου ἀπαιτήσεων του δὲν χωροῦσι κατ' ἐξαιρέσιν, ὅταν ὁ κληρονόμος δὲν ἀποδεχθῇ ἐκουσίως τὴν κληρονομίαν, ἀλλὰ καταναγκαζόμενος ὑπὸ τοῦ καταπιστευματοδόχου, ὅτε οὗτος (ὁ καταπιστευματοδόχος) ἐνέχεται εἰς τὰ χρέη καὶ ἐπιδιώκει τὰς κληρονομικὰς ἀπαιτήσεις, τῆς ἀποδοχῆς γενομένης ἐπὶ κινδύνῳ αὐτοῦ, ὡς ὅταν ὁ κληρονόμος ἀποδεχθῇ τὴν κληρονομίαν μετὰ τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἀπογραφῆς. 27 καὶ 157 (1886).

§ 2

Κατὰ Ν. 73 § 1 Π. (36. 4), μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς κληρονομίας ἀναθιοῦσιν αἱπραγματικαὶ δουλεῖαι, αἱ ὑφιστάμεναι ἐπὶ τῶν κτημάτων τοῦ διαθέτου καὶ τοῦ κληρονόμου· ἀφοῦ δὲ ὁ νόμος οὗτος ρητῶς μνημονεύει κατ' ἐξαιρέσιν τὴν ἀναθίωσιν μόνον τῶν δουλειῶν, προδήλως ἀποκλείει τὰς ἐνοχικὰς ἀπαιτήσεις, μὴ χωρούσης οὕτω τῆς ἐξ ἀναλογίας ἐφαρμογῆς του. 27 καὶ 157 (1886).

§ 3

Κατὰ τοὺς Ν. πρ. 3, 14, 20, Ν. 3 Ν. 5. πρ. § 2. Ν. 14 πρ. Πανδ. (36. 3) καὶ Ν. 8 Κώδ. (6. 54), ἡ ὑποχρέωσις τοῦ κληρονόμου, ὅπως ἀσφάλισις τὸν καταπιστευματοδόχον δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς κρίσεως τοῦ Δικαστηρίου καὶ ἐκ τῆς πιθανότητος ἢ ἀπιθανότητος τῆς ἐκβάσεως τοῦ ὅρου, ὑφ' ὃν ἀφέθη τὸ καταπίστευμα, ἀλλ' ὁ Δικαστής, χωρὶς νὰ δικαιῶται ποσῶς νὰ ἐκτιμήσῃ τὸ πιθανὸν ἢ μὴ τῆς ἐκβάσεως τοῦ ὅρου, ὅπως κρίνῃ περὶ τοῦ παραδεκτοῦ τῆς ἐγγυοδοσίας, ὀφείλει νὰ διατάσῃ τὴν δι' ἐγγυητοῦ ἀσφάλειαν, καὶ μόνον ἅμα

υπάρχει βέβαιον, ὅτι δὲν χρεωστεῖται καταπίστευμα ἢ κληροδότημα ὁ Δικαστὴς ἀρνεῖται τὴν ἀσφάλειαν. 168 (1881).

§ 4

Κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ἀπὸ 12 Μαΐου 1825 ΛΔ Νόμου τοῦ Β' Ἰονίου Κοινοβουλίου, τοῦ καταργήσαντος τὰς καταπιστευματικὰς ὑποκαταστάσεις, αἱ πρὸ τοῦ νόμου τούτου συσταθεῖσαι ὑποκαταστάσεις διετηρήθησαν ὑπὲρ τῶν τέκνων τῶν γεννηθέντων ἢ γεννηθησομένων ἐκ γάμου τελεσθέντος πρὸ τοῦ αὐτοῦ νόμου, διαδεχομένων τοὺς γονεῖς αὐτῶν, ὄντας βεβαρημένους διὰ τῆς πρὸς αὐτὰ μεταβιβάσεως τοῦ καταπιστεύματος· δὲν ὀρίζεται ὁμως ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ἀνατρεπτικὴ τις προθεσμία πρὸς ἐνάσκησιν τῆς καταπιστευματικῆς ἀγωγῆς. 173 (1876).

Προκειμένου περὶ καταπιστεύματος, συστάντος πρὸ τοῦ νόμου ΛΔ' τοῦ Β' Ἰονίου Κοινοβουλίου, καὶ περὶ τέκνου, γεννηθέντος ἐκ γάμου συναφθέντος πρὸ τοῦ αὐτοῦ νόμου, τὸ τέκνον τοῦτο ἔχει κεκτημένον, κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ νόμου τούτου, τὸ τῆς ὑποκαταστάσεως δικαίωμα ἐπὶ τοῦ καταπιστεύματος, διότι διάταξις τοῦ Ἰονίου Κώδικος ἢ ἄλλου νόμου, καταργούσα ρητῶς τὸν νόμον ΛΔ', δὲν ὑπάρχει, τοῦναντίον δὲ ἐκ τοῦ νόμου ΟΗ' τοῦ Η' Κοινοβουλίου, ἐρμηνεύσαντος τὴν λέξιν Figli (υἱοί) τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ νόμου ΛΔ', προκύπτει, ὅτι ἐν ἰσχύϊ αὐτὸν ὁ Ἰόνιος Νομοθέτης διετήρησεν, ὡς ἐπιστήμως ἐρμηνεύσας τὴν διάταξιν αὐτοῦ μετὰ τὸν Κώδικα. 151 (1889).

Ἐκ τῶν συμπαραβολῶν τῶν ἐξαιρέσεων τῶν ἄρθρ. 6 καὶ 7 τοῦ νόμου 34 καὶ ἀπὸ 12 Μαΐου 1825 τοῦ Β' Κοινοβουλίου καταφαίνεται, ὅτι εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν τῶν ἀποκτησάντων πρὸ τοῦ νόμου τὰ καταπιστεύματα ὑπάγονται μόνον ἐκεῖνοι, οἵτινες ἦσαν ἐν τῇ κατοχῇ τοῦ ὅλου καταπιστεύματος οὐχὶ ὡς συγκύριοι ἀλλ' ὡς μόνοι κύριοι αὐτοῦ καὶ ἐπομένως δὲν ὑπάγονται καὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες, καίπερ κάτοχοι τοῦ ὅλου καταπιστευματικοῦ πράγματος ἐξ ἀδιαίρετου, ὁμως δὲν ἦσαν εἰσέτι μόνοι κύριοι, ἀλλὰ προσεδόκων ν' ἀποδειχθῶσι τοιοῦτοι ἅμα ὁ συγκάτοχος τοῦ ὅλου καὶ συγκύριος ὠρισμένης μερίδος ἐξ ἀδιαίρετου ἤθελε προαποβιώσει ἄνευ τέκνων· διότι ἄλλως αἱ διατάξεις αὗται δὲν ἤθελον ποιεῖσθαι λόγον περὶ ἀγωγῆς ἀρμοζούσης μόνον τοῖς ἔχουσι κεκτημένα δικαιώματα δικαστικῶν ἐπιδόσεων

καὶ δὲν ἤθελον μάλιστα μνημονεύσει καὶ τὰ γεννηθησόμενα τέκνα, ὅπερ ἐξηγεῖ προδήλως, ὅτι αἱ ἐν τῷ πρώτῳ ἐδαφίῳ τοῦ ἄρθρ. 6 ἀναφερόμεναι λέξει «ἀποκτήσαντες τὸ καταπίστευμα» δηλοῦσι τοὺς ἀποκτήσαντας πράγματι τὸ ὅλον καταπίστευμα πρὸ τῆς δημοσιεύσεως. Ὅθεν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου ὁ πρὸ ταύτης κάτοχος τῆς ὅλης οἰκίας καὶ συγκύριος αὐτῆς μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του ὑπὸ ὄρον καταπιστευματικὸν ἐγένετο πλέον ἄνευ περιορισμοῦ κύριος τῆς οἰκίας καὶ ὡς πρὸς τὸ ἡμισυ ἐξ ἀδιαιρέτως· εἰς ταῦτα δὲ συμφωνεῖ καὶ τὸ Ρωμ. Δίκαιον Ν. 80 Π. (32. 3) καὶ § 2 Εἰς. (2.20), δὲν ἀντιβαίνουσι δὲ εἰς τὸν νόμον τοῦτον καὶ αἱ διατάξεις τοῦ Ἑνετικοῦ δικαίου. 50 (1877).

Οἱ νόμοι 31 καὶ 34 τοῦ Β' Ἰονίου Κοινοβουλίου δὲν κατήργησαν τοὺς προϋπάρχοντας ἐγχωρίους νόμους τῆς 26 Αὐγούστου 1754 τοῦ Γενικοῦ Προβλεπτοῦ Αὐγουστίνου Σαγρέδου καὶ τὸ ἀπὸ 18 Σεπτεμβρίου 1811 περὶ ἐκκλησιῶν καὶ κλήρου διάταγμα τῆς Ἰονίου Γερουσίας· τοὺναντίον ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 39 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 31 νόμου, ὑποβαλόντος καὶ τοὺς κτητορικοὺς ναοὺς ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ἀρχιεποῦ τῆς ἐκκλησίας, προκύπτει, ὅτι ὁ νόμος ἀναγνωρίζει τὸν κατὰ τοὺς πρὸ αὐτοῦ νόμους κεκτημένον χαρακτῆρα τῶν κτητορικῶν ναῶν, ὁ δὲ ὑπ' ἀριθ. 84, ὁ καταργήσας τὰς καταπιστευτικὰς ὑποκαταστάσεις, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν κτητορικῶν ναῶν, διότι τὸ κτητορικὸν δικαίωμα (jus patronatum privatum) δὲν εἶνε καταπιστευματικὴ ὑποκατάστασις. 112 (1878).

Κ Α Τ Ο Ι Κ Ι Α

Περὶληψις.

- § 1. Μόνιμος κατοικία.
- § 2. Κατοικία ἐν τῇ ἁλλοδαπῇ.
- § 3. Μεταβολὴ τῆς κατοικίας.

§ 1

Οἱ βουλευταὶ πρόσκαιρον καὶ ἀπροσδιορίστου διαρκείας διαμονὴν

ἐν Ἀθήναις ἔχοντες, δὲν μεταβάλλουσι τὴν μόνιμον αὐτῶν κατοικίαν ἐκ μόνου τοῦ περιστατικοῦ, ὅτι ἐξελέχθησαν βουλευταί.

54 (1853) 38 (1868).

§ 2

Ἐκ τοῦ συνδ. τοῦ ἄρθρ. 91 τοῦ ἀστ. νόμου τοῦ 1856 πρὸς τὸ 23 τοῦ ἰδίου νόμου συνάγεται, ὅτι ἡ κατοικία θεωρεῖται ὡς πραγματικὸν ἐντελῶς περιστατικόν, ἐκ τῆς ἰδιωτικῆς βουλήσεως ὅλως ἐξηρημένον, ἧς οὔτε ἡ ἀπόκτησις, οὔτε ἡ μεταβολὴ ὑπόκειται εἰς νομικὰς διατυπώσεις καὶ εἶνε ἄσχετος πρὸς τὴν ἰθαγένειαν· καθ' ὃ δὲ τοιαύτη, δύναται νὰ συσταθῇ καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ παρ' ἡμεδαποῦ, ἀνατρεπομένων διὰ τῆς ἐκδοχῆς, ὅτι ὁ ἡμεδαπὸς λογίζεται ἔχων κατοικίαν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, καίτοι μονίμως καὶ κυρίως διατελεῖ ἐγκατεστημένος ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, τῶν πρὸς σύστασιν τῆς κατοικίας ὄρων τοῦ νόμου, οὐδὲ δικαιολογεῖται ἐκ διατάξεώς τινος τῶν ἰσχυόντων νόμων ἡ καθιέρωσις τοιοῦτου πλάσματος.

72 (1891).

§ 3

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 92 τοῦ ἀστικοῦ νόμου, ἡ κατοικία μεταβάλλεται διὰ τῆς εἰς ἄλλον τόπον μετοικίσεως, ἐπὶ προθέσει κυρίας καὶ μονίμου αὐτόθι ἐγκαταστάσεως. Ἡ πρόθεσις δ' αὕτη ἀποδεικνύεται διὰ ρητῆς δηλώσεως γενομένης πρὸς τὸ Δημαρχεῖον τοῦ τε καταλειπομένου τόπου καὶ τοῦ εἰς ὃν ἡ μετοίκησις γίνεται. Δύναται δὲ νὰ μένη τις ἐγγεγραμμένος ὡς δημότης ἐν τινι δήμῳ καὶ ἐν τούτοις νὰ μετέβηκε κατοικίαν διὰ τῆς ἐγκαταστάσεώς του μετὰ προθέσεως οἰκήσεως εἰς ἕτερον τόπον.

97 (1866).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 73 τοῦ ἀστικοῦ νόμου, ἀναγκαστικὴν τῆς κατοικίας μεταβολὴν φέρει ἡ ἀνάληψις ἰσοβίου καὶ συνεχοῦς ὑπηρεσίας, οὐχὶ δὲ προσκαίρου.

241 (1870).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 91 Ἰον. Κώδ., ἡ πρόθεσις τῆς μεταβολῆς τῆς κατοικίας ἀποδεικνύεται διὰ ρητῆς δηλώσεως, γενομένης εἰς τὸ ἐπαρχεῖον τῆς νήσου, ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἀποκλείει τὰ λοιπὰ ἀποδεικτικὰ μέσα, διότι τὸ ἄρθρ. 92 Ἰον. Κώδ. ρητῶς ὀρίζει, ὅτι ἐν ἐλλείψει ρητῆς δηλώσεως ἡ ἀπόδειξις τῆς προθέσεως ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν περιστάσεων.

204 (1885).

ΚΗΔΕΜΟΝΙΑ ὁρ. ΧΕΙΡΑΦΕΣΙΑ

ΚΙΝΗΤΑ ὁρ. ΚΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ

ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΑ

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ξ Ι Σ .

- § 1. Πότε ὑπάρχει κληροδοσία.
 § 2. Περιεχόμενον τῆς κληροδοσίας.
 § 3. Ἐπαγωγή τῆς κληροδοσίας.
 § 4. Δικαιώματα τοῦ κληρονόμου ἀπέναντι τοῦ κληροδόχου.
 § 5. Ὑποχρεώσεις τοῦ βεβαρημένου.
 § 6. Δικαιώματα τοῦ κληροδόχου.
 § 7. Δικαίωμα ἐπιλογῆς.
 § 8. Κληροδοσία ὑπὸ αἵρεσιν.
 § 9. Κληροδοσία ὑπὸ τρόπον.—Ἀσφάλεια.
 § 10. Κληροδοσία ὑπὲρ πενήτων.
 § 11. Ἀποκαταστατικὴ ὑποκατάστασις.
 § 12. Καρποί.
 § 13. Προσαύξεις κληροδοσίας.

§ 1

Κατὰ τὸν Ν. 36 Π. (31.1) καὶ § 1 Εἰς. (2.20), κληροδότημα καὶ οὐχὶ ἐγκατάστασιν κληρονόμου ἀποτελεῖ ἡ διάταξις τῆς τελευταίας βουλήσεως, δι' ἧς ἀπονέμεται εἰς τινὰς, ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ διαθέτοντος, μέρος περιουσίας, οὐχὶ δι' ἁμέσου αὐτοῦ ἐγκαταστάσεως ὡς κληρονόμου, ἀλλ' ἐμμέσως, διὰ τοῦ βαρυνομένου πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ κληροδοτήματος κληρονόμου. 272 (1884).

§ 2

Κληροδότημα, περιλαμβάνον ἅπασαν τὴν κινητὴν περιουσίαν τοῦ διαθέτου, ἀφορᾷ καὶ εἰς τὰ εἰς διαταγὴν τοῦ διαθέτου ὑπὸ τρίτων ἐκδοθέντα γραμμάρια, διότι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ περὶ διακρίσεως κτημάτων νόμου, αἱ ἀπαιτήσεις θεωροῦνται ὡς κτήματα κινητά.

121 (1893).

Καὶ ἂν ὁ νόμος ἀναφέρῃ, ὅτι συνιστᾶται ἡ ἐδαφονομὴ διὰ συμβο-

λαίου μεταξὺ τοῦ κυρίου καὶ τοῦ εἰς ὃν παραχωρεῖται τὸ κτῆμα ἀνθ' ὠρισμένου κανόνος, δὲν ἀποκλείει τὸ δικαίωμα διαθέτου τινος ὅπως κληροδοτήσῃ εἰς ἓνα μὲν τὴν ψιλὴν κυριότητα, εἰς ἕτερον δὲ τὴν ἐπωφελῆ κατοχὴν, ἀντὶ πληρωμῆς κανόνος εἰς τὸν ἐδαφοδότην κατὰ τὴν διαθήκην, ὅστις νὰ ἐπιβαρύνῃ πάντα τῆς οἰκίας κάτοχον ὥστε δὲν ὑπάρχει παραβίασις τῶν ἄρθρ. 1652 καὶ 1653 Ἰονίου Κώδ. δικος. Καὶ ἂν δὲ ὁ κληροδόχος, εἰς ὃν ὁ διαθέτης ἐκληροδότησεν τὴν ἐπωφελῆ κατοχὴν τοῦ κτήματος, προαποθιώσῃ τοῦ διαθέτου, δὲ ἐπηρεάζεται τὸ κληροδότημα τοῦτο, ἀφ' οὗ ἢ ὑποχρέωσις πρὸς ἐτήσιαν παροχὴν ὠρισμένου ποσοῦ δὲν ἐπεβλήθη αὐτῷ ὡς προσωπικὴ ὑποχρέωσις, ἀλλ' ὡς ἐδαφικὸς κανὼν, ἀπονεμηθέντος δικαιώματος ἐπὶ τὸ κτῆμα εἰς τὸν ἕτερον κληροδόχον, καὶ ἐπομένως δὲν ἀπαλλάσσεται ὁ κάτοχος τῆς πληρωμῆς τοῦ δικαιώματος τῆς ἐδαφονομῆς πρὸς τὸν ψιλὸν κύριον.

280 (1874).

§ 3

Κατὰ τὸν Ν. 5 § 2 Π. (36.1), τὰ κληροδοτήματα, πλὴν τῶν ἐξορτωμένων ἐξ αἰρέσεων ἢ τῶν καταλειπομένων ὑπὸ προθεσμίας ἐπάγονται ἀμέσως ἅμα τῷ θανάτῳ τοῦ διαθέτου, ὁ δὲ τυχὼν ἐπι συμβᾶς μετὰ τὴν ἐπαγωγὴν αὐτοῦ θανάτος τοῦ κληροδόχου, δὲν καλύπτει τὴν εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ παραπομπὴν τοῦ κληροδοτήματος.

119 (1890).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 927 Ἰονίου Κώδ., πᾶσα ἀπλὴ κληροδοτήσις, τοῦτέστι μὴ ἐξαρτωμένη ἐξ ὅρου, δίδει εἰς τὸν κληροδόχον, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀπεβίωσεν ὁ διαθέτης, δικαίωμα ἐπὶ τοῦ κληροδοτήματος, δυνάμενον νὰ μεταβιβασθῇ εἰς τοὺς κληρονόμους του· ἐντεῦθεν δ' ἐπεταί ὅτι οἱ δανειστοὶ τοῦ τε καθολικοῦ καὶ μερικοῦ κληροδόχου, καὶ πρὸς τῆς ἐν ἄρθρῳ 924 διαγραφομένης αἰτήσεως περὶ παραδόσεως τῶν κληροδοτουμένων κτημάτων, δύνανται νὰ κατάσχωσι τὸ καταλειπνὸν αὐτῷ κληροδότημα.

219 (1887).

§ 4

Κατὰ τὴν Νεαρὰν 1 κεφ. 2 § 1, 2 καὶ 3 καὶ Ν 22 § 2, 3 καὶ 4· Κώδ. (6.30), μὴ ὑπαρχούσης ἢ μὴ ἐπαρκούσης τῆς κληρονομίας ὁ ἐναχθεὶς κληρονόμος δύνανται ν' ἀρνηθῇ τὴν καταβολὴν τῶν κληροδοτημάτων ἢ νὰ φαλκιδεύσῃ αὐτά, ἂν ἐντὸς τριακονθημέρου ἢ ἐνιαυτοῦ, καθόσον ὑπάρχει ἢ μὴ ἐν τῷ τόπῳ τῆς κατοικίας τοῦ κληρονόμου.

μουμένου ή περιουσία του, συντάξει απογραφήν, παρόντων τριῶν μαρτύρων καὶ Συμβολαιογράφου, καὶ ὀρκισθῇ, ὅτι οὐδὲν ἀπεκρύβη.

147 (1883).

Κατὰ τὸν Ἰόνιον Κώδικα, τὸ λόγῳ κληρονομικῆς ὑποκαταστάσεως ἄκυρον κληροδοτήμα ἀνήκει τῷ ἐγκαταστάτῳ καὶ τοῖς κληρονόμοις αὐτοῦ. Τὰ ἄκυρα κληροδοτήματα λόγῳ τῆς ἀλλοδαπότητος τοῦ κληροδόχου περιέρχονται τῷ ἐγκαταστάτῳ κληρονόμῳ καὶ τοῖς κληρονόμοις αὐτοῦ, ὅταν δὲν ὑπάρχωσιν ἄλλοι συνευγμένως κληθέντες διὰ τῆς διαθήκης κληροδόχοι (ἄρθρ. 791 § 1 καὶ 3, 807, 18, 19, 916, 917, 920, 958, 959 καὶ 638—640).

9 (1880).

§ 5

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 929 Ἰονίου Κώδ., πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ κληροδοτήματος εἰσὶ προσωπικῶς ὑπόχρεοι ἢ οἱ κληρονόμοι τοῦ διαθέτου ἢ ἄλλοι ὀφειλέται τοῦ κληροδοτήματος. Ἐκ τῆς διατάξεως δὲ ταύτης ἐπεται, ὅτι ὅταν ὁ ὀφειλέτης ὑποχρεωθῇ νὰ πληρώσῃ ἀπ' εὐθείας κληροδοτήματι πρὸς τὸν κληροδόχον, ὡς μὴ πληρώσας αὐτὸ πρὸς τοὺς κληρονόμους, ἐν τῇ αὐτῇ περιπτώσει ἀπαλλάσσεται τῆς πληρωμῆς αὐτοῦ ὁ κληρονόμος.

236 (1876).

§ 6

Ἐὰν ἐγένετο συνεννόησις νὰ μὴ καταβληθῇ ποτὲ τὸ κληροδοτήμα, πρὸς ματαίωσιν τῆς προθέσεως τοῦ διαθέτου, ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρον 1092 τοῦ Ἰον. Κώδ., καθ' ὃ λογίζεται ὡς ἐκπεπληρωμένος ὁ ὅρος, ἂν ὁ ὑπόχρεος εἰς τοῦτον ὀφειλέτης ἡμπόδισε τὴν ἐκπλήρωσιν, ὁ δὲ κληροδόχος δικαιούται, κατὰ τὰ συνδ. ἄρθρα 1082, 1092 καὶ 1094 Ἰονίου Κώδ., νὰ ἐνεργήσῃ παρὰ τῷ ὀφειλέτῃ τοῦ διαθέτου κατάσχεσιν διὰ τὰ ὀφειλόμενα ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἀπαιτήσῃ δι' ἀγωγῆς κατ' αὐτοῦ καὶ τῶν κληρονόμων, τῶν ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς εἰσπράξεως τοῦ χρέους ὑποχρεωθέντων ὑπὸ τοῦ διαθέτου, νὰ δώσωσι τὸ εἰσπρακτέον χρέος τῷ κληροδόχῳ ὡς κληροδοτήμα, ἢ νὰ τῷ πληρώσωσιν οἱ κληρονόμοι τὸ χρέος (ἄρθρ. 1092) ἢ νὰ συναινέσωσιν εἰς τὴν δικαστικὴν ἐκχώρησιν τοῦ χρέους καὶ ἐπομένως εἰς τὴν καταδίκην τοῦ ὀφειλέτου πρὸς αὐτόν.

267 (1872).

Κατὰ τὰς ρητὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 918, 924 καὶ 927 Ἰονίου Κώδ., ὡς ἐτροποποιήθησαν διὰ τῆς ΜΡ' πράξεως τοῦ Ζ' Κοινοβου-

λίου, ἡ διακατοχή τῶν κληρονομικῶν πραγμάτων περιέρχεται πάντοτε αὐτοδικαίως εἰς τοὺς κληρονόμους, οἱ δὲ κληροδόχοι ἐπὶ πάσης οἰασοῦποτε κληροδοσίας ὀφείλουσι νὰ ζητήσωσι παρ' αὐτῶν τὴν παράδοσιν καὶ λάβωσι τὴν διακατοχὴν τῶν κληροδοτηθέντων, ἐκτὸς ἐὰν διακατεῖχον ἤδη αὐτά, κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς κληρονομίας, ἐπὶ ἄλλῳ τίτλῳ, ἢ διάταξις δὲ αὕτη, περιλαμβάνουσα πάντα τὰ κληροδοτούμενα πράγματα ἀκίνητα καὶ κίνητα καὶ ἀποτελουσα ἀναγκαίως ὡς πρὸς τὰ τελευταῖα ἐξαιρέσιν τοῦ κανόνος τοῦ ἄρθρ. 2109, ἔχει προδήλως τὴν σημασίαν, ὅτι ὁ κληροδόχος ἐν ἐλλείψει ρητοῦ τίτλου, προηγουμένου τῆς ἐναρξεως τῆς κληρονομίας, οὐ μόνον κατὰ τρίτων δὲν δύναται νὰ παραστῇ ὡς διεκδικῶν ἢ ζητῶν τὴν νομὴν τοῦ κληροδοτηθέντος, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοῦ κληρονόμου αὐτοῦ δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ ὅπως θεωρηθῇ αὐτοδικαίως ὡς κύριος ἢ νομεὺς τοῦ κληροδοτουμένου, ἢ ὅπως λογισθῇ ἡ τυχὸν φυσικὴ κατοχὴ του ὡς μεταβληθεῖσα εἰς διακατοχὴν ἢ νομὴν δυνάμει τῆς κληροδοσίας, ἀλλ' ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει κατὰ τὴν ἀνοιξιν τῆς κληρονομίας εἰδικόν τινα τίτλον, ὀφείλει νὰ ζητήσῃ τὴν παράδοσιν τοῦ κληροδοτηθέντος παρὰ τοῦ κληρονόμου, εἰς ὃν περιέρχεται αὐτοδικαίως ἡ διακατοχὴ πάσης ἐν γένει τῆς κληρονομικῆς περιουσίας καὶ ὅστις δικαιούται ν' ἀξιώσῃ κατ' αὐτοῦ, ἔχοντος τυχὸν τὴν φυσικὴν κατοχὴν τοῦ κληροδοτηθέντος, ὅπως ἀποδώσῃ αὐτὸ εἰς τὴν διακατοχὴν του, ἐφ' ὅσον δὲν ἀπαιτήσῃ ὡς ἐνάγων τὴν τοῦ κληροδοτήματος παράδοσιν, προκαλῶν οὕτω δίκην περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς κληροδοσίας καὶ ἐξέτασιν τοῦ κύρους αὐτῆς, τὸ περὶ τοῦ ὁποίου ζήτημα δὲν δύναται ν' ἀνακινήθῃ κατὰ τὴν δίκην περὶ διακατοχῆς.

138 (1884).

§ 7

Κατὰ τοὺς Ν. 30 Π. (34.14) καὶ 30 Π. (84.9) ἐπὶ κληροδοσίας μεταξὺ πλειόνων ἀντικειμένων, τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς ἔχει ὁ κληροδόχος, ἂν μεταβιβάζεται εἰς αὐτὸν ἀμέσως ἡ κυριότης, ἢ ὁ κληρονόμος, ἂν διὰ τῆς κληροδοσίας παρέχῃται ἀπλοῦν εἰς τὸν κληροδόχον ἐξ ἐνοχῆς δικαίωμα πρὸς ἀπόκτησιν· κατὰ δὲ τὸν Ν. 1 Κωδ. (6.43), συγχωνευθέντων εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν τῶν διαφορῶν εἰδῶν τῶν κληροδοσιῶν, καθωρίσθη, ὅτι τὰ ἐξ ἐκείνης ὑπὲρ τοῦ κληροδόχου δικαιώματα παράγει πᾶσα ἐν γένει κληροδοσία· ἐπομέ-

νωσ, ἐπὶ πλειόνων τῆς κληροδοσίας ἀντικειμένων, ἡ ἐπιλογὴ ἀνήκει, ἂν μὴ ὀρίσῃ τι ἐναντίον ὁ διαθέτης, εἰς τὸν κληροδόχον. Ἡ δὲ ἐν Ἀρμενοπούλῳ διάταξις (§ 21 E, ια), καθ' ἣν ἐπὶ τοιούτων κληροδοσιῶν τὸ τῆς ἐπιλογῆς δικαίωμα δίδεται εἰς τὸν κληρονόμον, δὲν ἐλήφθη πλήρως ἐκ τῶν εἰρημένων διατάξεων τῶν πηγῶν, καὶ ἐλλιπῶς συνοψιζομένη δὲν δύναται νὰ ἐπικρατήσῃ αὐτῶν, διότι τὸ Β. Δ. τῆς 23 Φεβρουαρίου 1835 δὲν ἀπαγορεύει εἰς τοὺς δικαστὰς νὰ πληρῶσι τὰ χάσματα ἢ τὰς ἐλλείψεις τῶν τῆς Ἐξαβί-θλου τοῦ Ἀρμενοπούλου, ὡς ἐκ τῆς ἀτελείας αὐτῆς, ἐκ τῶν πηγῶν, ἀφ' ὧν οὗτος ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἠρύσθη αὐτάς. 16 (1888).

Κατὰ τὸν νόμον (§ 2 Εἰσηγ. 2.20, Ν. 37 πρ. Π. 30. Ν. 20 Π. αὐτόθι καὶ Ν. 32 Π. § 1 αὐτόθι), ὅταν γενικῶς κληροδοτηθῶσι διὰ τῆς διαθήκης ἀντικείμενα ἐκ τῶν ἐν τῇ κληρονομίᾳ τοῦ διαθέτου εὐρισκομένων, ἄνευ εἰδικωτέρου προσδιορισμοῦ αὐτῶν, τὸ πρὸς ἐπιλογὴν δικαίωμα ἀνήκει εἰς τὸν κληροδόχον, κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ γενικοῦ κανόνος, ὅτι ἐπὶ ἀντικειμένων κατὰ γένος μόνον δηλουμένων, ἡ ἐπιλογὴ ἀνήκει εἰς τὸν ὀφειλέτην. Ἡ τὰ ἐναντία ὀρίζουσα διάταξις τοῦ Ἀρμενοπούλου (§ 21 E, ι), καθ' ἣν ἐπὶ κληροδοσίας πραγμάτων κατὰ γένος μόνον ὀρισθέντων] ὁ κληρονόμος ἔχει τὴν ἐπιλογὴν, ἀναφέρεται προδήλως εἰς τὴν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ἀρχαιοτέρου Ρωμαιοῦ δικαίου ὑφισταμένην διάκρισιν μεταξὺ ἐκδικητικῶν (per vindicationem) καὶ καταδικαστικῶν κληροδοτημάτων (per damnationem), ἀλλ' ἀφοῦ ἡ μεταξὺ τῶν κληροδοτημάτων διάκρισις ἐξέλιπε καὶ ἡ σχετικὴ διάταξις τοῦ Ἀρμενοπούλου δὲν δύναται νὰ κατισχύσῃ τῶν διατάξεων τῶν Πανδεκτῶν, τὰ δὲ κενὰ τῆς συνέψεως αὐτοῦ δέον νὰ συμπληρωθῶσι διὰ τῶν ἐν ταῖς πηγαῖς τῶν ἀστικῶν νόμων διατάξεων, ἐν αἷς περιέχεται ὁλόκληρος ὁ παρὰ τοῦ Ἀρμενοπούλου συνοψιθεὶς θεσμός. 119 (1890).

Κατὰ τὸν Ν. 37 πρ. Π. (30), Βισ. 6 (ΜΔ, α) ἐν συνδ. πρὸς § 22 Εἰσ. (2. 20), ὅταν κληροδοτῶνται πράγματα γενικῶς ὀριζόμενα ἐκ τῶν ἐν τῇ κληρονομικῇ περιουσίᾳ εὐρισκομένων, ἡ ἐπιλογὴ αὐτῶν ἀνήκει εἰς τὸν κληροδόχον, οὐχὶ ὅμως ἀπολύτως, ἀλλ' ὑπὸ ῥητὸν περιορισμὸν τοῦ νὰ ἐκλέξῃ οὐχὶ τὸ ἀριστον τῶν κληρονομικῶν πραγμάτων, ἤτοι τὸ ἔχον, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ λοιπά, τὴν με-

γίστην ἀξίαν, ἀλλὰ τὸ τῆς μεσαίας ποιότητος «*id esse observandum ne optimus vel pessimus accipiat*».

119 (1890) 229 (1892).

Τὸ δοθησόμενον λόγῳ κληροδοσίας κατ' ἐπιλογὴν τοῦ κληροδόχου κτῆμα πρέπει νὰ ἐκτιμηθῇ καθ' ἣν εἶχεν ἀξίαν κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου τοῦ διαθέτου, ὅπως ἀποδειχθῇ ἂν ἦνε ἢ οὐ τὸ κρεῖσσον. Ἐξαρτωμένης δὲ τῆς ἀξίας τῶν κτημάτων οὐ μόνον ἐκ τῆς προσόδου, ἣν ἀποφέρει κατὰ μέσον ὄρον ἕκαστον αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς παραγωγῆς αὐτῶν, τῆς ποιότητος τῆς γῆς, τῆς τοποθεσίας, τῶν πρὸς συντήρησιν τῶν κτημάτων δαπανῶν καὶ ἄλλων ὁμοίων περιστάσεων, δέον ἐν τῷ ἀποδεικτέῳ θέματι νὰ ὀρίζωνται ἀκριβῶς πᾶσαι αἱ περιτάσεις αὐται.

119 (1890).

Ἀφοῦ ὁ κληροδόχος ἔχει, κατὰ νόμον, δικαίωμα κυριότητος τοῦ κληροδοτουμένου πράγματος, ἡ ἀρμόζουσα πρὸς ἀπόκτησιν αὐτοῦ ἀγωγὴ εἶνε ἡ διεκδικητικὴ, εἶνε δὲ ἀδιάφορον, ὅτι δὲν ἀφίεται διὰ τῆς διαθήκης εἰς τοὺς κληροδόχους κτῆμα εἰδικῶς ὠρισμένον, ἀλλ' οὗτος δικαιούται νὰ ἐκλέξῃ.

119 (1890).

§ 8

Κατὰ Ν. 31 Π. (35.1), Α' Β.σ. (44.19), ὡςάκις καταλείπεται εἰς δύο (ἄνδρα καὶ γυναῖκα) κληροδότῃμα, *εἰ συναρθῶσιν ἀλλήλους εἰς γάμον*, καὶ ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν παραιτῆται συναρθῆναι, ὁ δὲ ἄλλος εἶνε ἕτοιμος, μόνου τοῦ παραιτουμένου τὸ μέρος ἀτονεῖ.

170 (1854).

Ὡς συνάγεται ἐκ τῶν σαφῶν διατάξεων τοῦ Ν. 11 § 7 Β.σ. (44.3) «καὶ ὅτι τὸ εἰπεῖν: ἐὰν ὁ κληρονόμος βούλεται, δάτω, οὐκ ἔρρωται, εἰ δὲ εἴπω: ἂν δοκιμάσης, ἐὰν νομίσης, ἐὰν κρίνης, ἔρρωται» (Ν. 11 § 7 Π. 32 καὶ Ν. 75 πρ. Π. 30), ἐξουσιαστικὴ αἵρεσις, ἐπιφέρουσα τὴν ἀκύρωσιν τοῦ κληροδοτήματος ὑπάρχει μόνον ὡςάκις ὁ διαθέτης εἴπῃ «ἐὰν ὁ κληρονόμος βούλεται», πᾶσα δὲ ἄλλη φράσις ἐκτὸς ταύτης, ἥτοι «ἐὰν δοκιμάσῃ», «ἐὰν νομίσῃ», «ἐὰν κρίνῃ» καὶ ἄλλαι ἀνάλογοι τούτων ἀποτελοῦσιν ἐξουσιαστικὴν αἵρεσιν, ἐξαρτωμένην δηλαδὴ ἐκ τῆς ἀπολύτου θελήσεως τοῦ κληρονόμου, διότι, κατὰ τὰς ρητὰς διατάξεις τῶν ἀνωτέρω νόμων, ὑποτίθεται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὅτι ὁ διαθέτης τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν κληροδοτημάτων ἀνέ-

θεσεν εἰς τὴν κρίσιν ἀνδρὸς ἀγαθοῦ καὶ ἐπομένως, ὅτι τὰ κληροδοτήματα εἰσὶν ἰσχυρά. 118 (1893).

§ 9

Τὸ πρὸς τὸ Δημόσιον χάριν ἐκπαιδεύσεως τῶν νέων κληροδοτούμενον φέρει τὸν χαρακτῆρα τοῦ ὑπὸ τρόπον κληροδοτήματος, τοῦ ὀριζομένου ἐν Ν. 17 § 4 Π. (35.1) καὶ Ν. 1. Κώδ. (6.45), συνεπῶς ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας, ὁ κατὰ νόμον ἐνεργῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ τρόπου τούτου, δὲν δύναται ν' ἀνακαλέσῃ τὴν ἐντὸς τῆς ἐξουσίας του καὶ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς βουλῆσεως τοῦ διαθέτου ἀπονεμηθεῖσαν ὑποτροφίαν, μηδενίζων οὕτω τὰ παρὰ τοῦ ὑποτρόφου κτηθέντα δικαιώματα, διότι ἡ οὕτως ἀπονεμηθεῖσα ὑποτροφία δὲν ἀποτελεῖ ἀπλὴν εὐποιΐαν, δυναμένην ν' ἀνακληθῇ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τούτου. 156 (1882) 169 καὶ 170 (1883) 46 (1886) 36 καὶ 50 (1890) 90 (1892).

Ὁ ὀφείλων νὰ πληρώσῃ κληροδότημα ὑπὸ τρόπον καταλειφθὲν διακαιοῦται νὰ προτείνῃ, κατὰ νόμον, τὴν τοῦ ἐόλου ἔνστασιν, δι' ἧς νὰ ζητήσῃ, πρὶν ἢ καταβάλῃ τὸ κληροδότημα, ἀσφάλειαν παρὰ τοῦ κληροδόχου, ὅτι θέλει ἐκτελέσει τὴν συνηρητέμην τῷ κληροδοτήματι ἐπιβάρυνσιν. 86 (1863).

§ 10

Τὰ ὑπὲρ ἀποτροφῆς πενήτων ἀορίστως καταλειπόμενα κληροδοτήματα, ἰσχυρὰ θεωρούμενα, κατὰ τὸν Ν. 24 Κώδ. (1.3), παραλαμβάνει, κατὰ τὴν Νεαράν 131 κεφ. ια' καὶ Ν. 49 Κώδ. (1.3), ἐν ἑλλείψει πτωχοκομείου, ὁ Ἐπίσκοπος τῆς πόλεως, ἐν ἣ τὴν οἰκισιν εἶχεν ὁ διαθέμενος, καὶ διανέμει τοῖς πτωχοῖς· ἐκ τοῦ ὅτι δὲ διὰ τοῦ ἄρθρ. 11 § α' Δημοτ. νόμου εἰς τοὺς Δήμους ἐπιβάλλεται ἡ ὑποχρέωσις τῆς περιθάλψεως τῶν πενήτων, δὲν προκύπτει κατάργησις τῶν διατάξεων τούτων, προσδίδουσα τῷ Δήμῳ δικαίωμα πρὸς ἀπαίτησιν τοῦ κληροδοτήματος ὑπὲρ τῶν πτωχῶν, ὅπως νομιμοποιηθῇ ἐν τῇ ἐκκῃ. 17 (1892).

Ἀφοῦ τὸ ἄρθρ. 805 τοῦ Ἰον. Κώδικος ἐπιτρέπει πρὸς ὄφελος τῶν πτωχῶν κοινότητός τινος τὰς γενομένας ἐνδιαθήκους διατάξεις, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἐπιδοκιμασθῶσι παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, οἱ δὲ πτωχοὶ ἐνορίας τινος ἀποτελοῦσι μέρος τῶν πτωχῶν τῆς κοινότητος, ἔπεται,

ὅτι ἐπιτρέπει καὶ τὰς πρὸς ὄφελος τῶν τοιούτων πτωχῶν τοιαύτας διατάξεις, ἀρκεῖ μόνον καὶ αὗται νὰ ἐγκριθῶσι παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, διότι αἱ τοιαῦται κληροδοταί θεωροῦνται, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὅτι γίνονται πρὸς τὴν ἐνορίαν τοῦ διαθέτου, ἥτις καθὼς ἠθικὸν πρόσωπον δὲν στερεῖται τῆς τοιαύτης ἱκανότητος ν' ἀπαιτήσῃ καὶ δὲν θεωρεῖται γενομένη πρὸς ἀόριστον πρόσωπον· προκειμένου δὲ περὶ τοιαύτης κληροδοσίας, ὁ διαθέτης δύναται ν' ἀναθέσῃ τὴν ἐκλογὴν τῶν μελλόντων νὰ ἐπωφεληθῶσιν ἐξ αὐτῆς προσώπων καὶ εἰς τρίτον πρόσωπον καὶ ἐναντίον τῆς ἀρχῆς, ὅτι ὁ διαθέτης πρέπει νὰ ὀρίξῃ ἐν τῇ διαθήκῃ τὸ πρόσωπον τοῦ κληρονόμου ἢ κληροδόχου, ὥστε εἶνε ἐγκυρὸς ἡ διάταξις, καθ' ἣν ὑποχρεοῦται ὁ κληρονόμος νὰ δίδῃ εἰς ὠρισμένην ἐκκλησίαν ὠρισμένον ποσόν, ὅπως τὸ διανεμῇ ὁ ἐφημέριος εἰς πτωχὰς οἰκογενείας, ὡς αὐτὸς γνωρίζει. Ἡ δὲ παρὰ τοῦ διαληφθέντος ἄρθρου ἀπαιτουμένη ἄδεια τῆς Κυβερνήσεως εἶνε αἵρεσις ἀναβλητική, ἥτις ἅμα ἐκπληρωθῇ καθιστᾷ ἰσχυρὸν ἀπὸ τῆς ἀποβιώσεως τοῦ διαθέτου τὸ τοιοῦτον κληροδότημα (Ἰον. Κώδ. 925 καὶ 1093). Ἐκ τῶν ἀνωτέρω δ' ἔπεται, ὅτι ὁ ὑπὸ τοῦ διαθέτου ὀρισθεὶς ἐφημέριος ὡς ἐκτελεστής τοῦ ἐν λόγῳ κληροδοτήματος, δύναται νὰ ἐγγράψῃ ὑποθήκην ἐπὶ τῶν κτημάτων τοῦ κληρονόμου, πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ κληροδοτήματος (Ν. Ὑποθ. 11 § 6, 58 καὶ 59), οὐχ ὁμῶς καὶ οἱ ἐπίτροποι τοῦ ναοῦ.

77 (1883).

§ 11

Ἡ κληροδοσία, δι' ἧς ὀρίζεται, ὅπως τὸ κληροδοτηθὲν ἀντικείμενον, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ κληροδόχου, μεταβιβασθῇ εἰς ὠρισμένον πρόσωπον, ἰσχύει, ἀρκεῖ νὰ μὴ ὑποχρεωθῇ ὁ κληροδόχος εἰς περισσότερον ἢ ὅσον ἔλαβε· Ν. 114 § 3 Π. (30). 265 (1858).

Κατὰ τὰ ἄρθρα 797 καὶ 801 § 12 Ἰονίου Κώδ., ὅπως ἡ τις ἱκανὸς νὰ λάβῃ ἐκ διαθήκης ὡς κληρονόμος ἢ κληροδόχος, ἀπαιτεῖται νὰ ἦνε τοῦλάχιστον συνειλημμένος κατὰ τὸν χρόνον τῆς τελευτῆς τοῦ διαθέτου. Ἐπομένως, ἐάν τις γραφῇ ὑπὸ τοῦ διαθέτου ὑποκατάστατος κληροδόχος ἀπὸ τῆς στιγμῆς τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ψιλῆς κυριότητος ὠρισμένων κτημάτων, ὧν ἡ ἐπικαρπία ἀπὸ τῆς αὐτῆς στιγμῆς ἐκληροδοτήθῃ εἰς ἄλλον, τὸ κληροδότημα τοῦτο δὲν ἰσχύει, ἐάν ὁ ὑποκατάστατος κληροδόχος δὲν ἦτο τοῦλάχιστον συνειλημμένος κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου τοῦ διαθέτου καὶ δὲν ἀρκεῖ, ὅτι ἐπέ-

ζήσῃ τοῦ τῆς ἐπικαρπίας κληροδόχου.

474 (1893).

§ 12

Κατὰ τοὺς Ν. 4 Κώδ. (6.47) Βασ. 89 (44.2) Ν. 3 πρ. Π. (22.1), ἐπὶ κληροδοτημάτων οἱ καρποὶ ὀφείλονται οὐχὶ ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ κληροδοτούντος, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, ἐκτὸς ἂν ἄλλως κατέστη ὁ κληρονόμος ἐν ὑπερθέσει πρὸς παράδοσιν τοῦ κληροδοτήματος Ν. 23 Π. (30) Ν. Βασ. (23. 3) Ν. 23 Βασ. (44.1). Ὁ δὲ Ν. 120 § 2 Π. (30), καθ' ὃν ὁ κληροδόχος ἰδιοποιεῖται τοὺς μετὰ τὴν ἀποδοχὴν τῆς κληρονομίας συλλεγέντας ὑπ' αὐτοῦ καρποὺς τοῦ κληροδοτήματος, προϋποτίθησι προδήλως τὸν κληροδόχον ἐν τῇ κατοχῇ τοῦ κληροδοτήματος διατελοῦντα.

220 (1859) 323 (1874).

Ἡ δὲ τοῦ κληρονόμου γνῶσις τῆς διαθήκης δὲν περιλαμβάνει τὴν ὑπέρθεσιν, ἥτις ἀπὸ τῆς αἰτήσεως τοῦ κληροδόχου λαμβάνει ὕπαρξιν.

220 (1859).

§ 13

Κατὰ τὴν § 8 Εἰς. (2.20), ἐὰν εἰς δύο τινες τὸ αὐτὸ κληροδοτηθῇ πρᾶγμα, ὁ δ' ἕτερος τῶν κληροδόχων δι' εἰσροήσαντος λόγον δὲν λάβῃ τὸ πρᾶγμα, τὸ κληροδοτήμα ὅλον περιέχεται εἰς τὸν συγκληροδόχον αὐτοῦ.

246 (1867).

Κατὰ Ν. 1 πρ. καὶ § 3 Π. (7.2), ὅταν ἀφίεται ὡς κληροδοτήμα ἡ ἐπικαρπία πράγματός τινος εἰς δύο συνάμα κληροδόχους, ἡ σχολάζουσα μερίς προστίθεται εἰς τὴν τοῦ ἄλλου κληροδόχου, δικαιώματι προσαυξήσεως (Ν. 1 πρ. § 3 Πανδ. 7. 2). δὲν εἶνε δὲ ὀρθόν καὶ ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς § 8 Εἰς. (2.20), ἡ προσαυξήσις δὲν λαμβάνει χώραν, ὅταν ἅπαξ τὸ κληροδοτήμα περιέλθῃ καὶ εἰς τοὺς δύο κληροδόχους, διότι ἡ ἀρχὴ αὕτη ἐφαρμόζεται, ὅταν ἀφίεται κληροδοτήμα κατὰ κυριότητα, ὅτε διὰ μιᾶς παραδόσεως ἀποκτᾶται τὸ κληροδοτήμα ὑπὸ τοῦ κληροδόχου, ἀλλ' αὕτη δὲν ἐφαρμόζεται, ὡς ἂν εἴη τὸ κληροδοτήμα συνίσταται εἰς τὴν ἐπικαρπίαν πράγματός τινος, ὅτε ἡ παράδοσις ἀνανεοῦται καθ' ἑκάστην ἡμέραν καί, ὡς ρητῶς ὀρίζει ἡ ἀνωτέρω § 3, ἅμα ὁ ἕτερος τῶν κληροδόχων παύσῃ νὰ συντρέχῃ ὅπως λάβῃ τὴν μερίδα του, λαμβάνεται τὸ κληροδοτήμα ὁλόκληρον ὑπὸ τοῦ ἄλλου κληροδόχου.

149 (1870).

Κ Λ Η Ρ Ο Ν Ο Μ Ι Α

II. ρίληψις.

α) 'Εκ διαθήκης.

- § 1. 'Ικανότης τοῦ διαθέτειν.
 § 2. 'Ικανότης πρὸς τὸ κληρονομεῖν.
 § 3. 'Εγκατάστασις ὑπὸ αἵρεσιν.
 § 4. 'Εγκατάστασις ὑπὸ ὅρον.
 § 5. Περὶ κλήρων ὠρισμένων καὶ ἀορίστων.
 § 6. 'Εγκατάστασις ἢ ἀποκλήρωσις τῶν ἀναγκαίων κληρονόμων.
 § 7. Δικαιώματα τοῦ ὑπὸ γυναικὸς υἱοθετηθέντος.
 § 8. Νόμιμος μοῖρα.
 § 9. 'Ανατροπὴ τῆς ἀστόργου δωρεᾶς.
 § 10. Συνέπεται τῆς παραβιάσεως τῆς 115 Νεαρᾶς.
 § 11. Τίς ἐν γένει δικαιούται νὰ προσβάλῃ διαθήκην ὡς ἄκυρον.
 § 12. Συνέπεται ἀκυρώσεως τῆς διαθήκης ὡς πρὸς τὴν αἰτίαν θανάτου δωρεάν.
 § 13. Δικαίωμα τῶν ἀδελφῶν πρὸς μέμψιν τῆς διαθήκης.
 § 14. 'Αποπλήρωσις τῆς νομίμου μοίρας.
 § 15. Νέμησις.
 § 16. Διαδοχὴ ἐκ διαθήκης καὶ ἐξ ἀδιαθέτου συγχρόνως.
 § 17. 'Εγκατάστασις εἰς τὴν νομὴν τῶν κληρονομιαίων.

β) 'Εξ ἀδιαθέτου.

- § 18. 'Επαγωγὴ τῆς ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομίας.
 § 19. Κληρονομικὸν δικαίωμα τῶν κατιόντων.
 § 20. Κληρονομικὸν δικαίωμα τῶν ἀνιόντων.
 § 21. Κληρονομικὸν δικαίωμα τῶν ἀδελφῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἐκ πλαγίου συγγενῶν.
 § 22. Δικαίωμα ἀπόρου συζύγου.
 § 23. Δικαίωμα τοῦ Δημοσίου.
 § 24. Διατάξεις τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου, μὴ ἰσχύουσαι ταυνῶν.

γ) Νομικαὶ συνέπεται τῆς διαδοχῆς

- § 25. Σύγχυσις.
 § 26. 'Υποχρέωσις τοῦ κληρονόμου ἐκ πράξεων τοῦ κληρονομουμένου.
 § 27. Τίς ὁ ὑπόχρεως εἰς πληρωμὴν τῶν τοῦ κληρονομουμένου χρεῶν.
 § 28. Διαιρέσις τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ κληρονομουμένου μεταξὺ τῶν συγχληρονόμων.

§ 29. Σχέσις τῶν συγκληρονόμων πρὸς ἀλλήλους.

§ 30. Χωρισμὸς περιουσιῶν καὶ προνόμιον τῶν δανειστῶν, κατὰ τὴν Ἰόνιον νομοθεσίαν.

§ 1

Κατὰ γενικὴν τοῦ δικαίου ἀρχήν, πᾶς τις δύναται διὰ τελευταίας βουλήσεως νὰ διαθέσῃ ἐλευθέρως τὴν περιουσίαν του ὑπὲρ τρίτου, ἐκτὸς ἐὰν ρητὸς νόμος περιορίζῃ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ ταύτην, εἴτε, ὡς πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ διαθέτου, εἴτε ὡς πρὸς τὸ τοῦ ἐγκαθισταμένου κληρονόμου. Ἐκ δὲ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν Νεαρῶν 12 κεφ. δ', 74 κεφ. α', β' καὶ γ', 89 κεφ. ιβ' καὶ ιε', 78 κεφ. γ' καὶ δ', 117 κεφ. β' τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ, Ν. 7 Κώδ. (5. 27) Ἀρμεν. § 85 (Ε. η) προκύπτει, ὅτι ὁ ἔχων ἐκ νομίμου γάμου τέκνον καὶ ἕτερον ἐξ ἀγάμου γυναικός, δὲν ἐμποδίζεται νὰ διαθέσῃ ὑπὲρ ἀμφοτέρων τὴν περιουσίαν του, εὐδὲ ἀναφέρεται ὡς κώλυμα τὸ περιστατικόν, ὅτι τὸ τέκνον τοῦτο ἐγεννήθη ὑφισταμένου ἔτι τοῦ γάμου τοῦ διαθέτου καὶ ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τῆς γεννήσεως αὐτοῦ ὁ γάμος ὑπῆρχε κώλυμα πρὸς σύναψιν γάμου μετὰ τῆς ἀγάμου γυναικός.

64 (1861).

Κατὰ γενικὸν κανόνα, πᾶς τις ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διαθέτῃ καὶ λαμβάνῃ διὰ δωρεᾶς μεταξὺ ζώντων ἢ διὰ διαθήκης, ἐξαιρουμένων τῶν παρὰ τοῦ νόμου κηρυττομένων ἀνικάνων (Ἰον. Κώδ. 797).

71 (1889).

Οὐδεμία διάταξις τοῦ Ἰονίου Κώδικος ἀποκλείει τοὺς ἐν τινι μοναστηρίῳ ἀποτεταγμένους μοναχοὺς τοῦ δικαίουματος τοῦ διατίθεσθαι τὰ ἴδια· ἐκ τοῦ ὅτι δὲ οὗτοι διὰ τοῦ ἀρθρ. 607 § 4 κηρύσσονται ἀνίκανοι πρὸς τὸ κληρονομεῖν δὲν ἔπεται καὶ ὅτι εἰσὶν ἀνίκανοι πρὸς τὸ διαθέτειν, διότι τὰ δικαίωματα ταῦτα δὲν εἶνε ἀμειβαῖα καὶ ἐπομένως ἢ πρὸς τὸ κληρονομεῖν ἀνικανότης δὲν συνεπάγεται καὶ τὴν ἀνικανότητα πρὸς τὸ διατίθεσθαι.

71 (1889).

§ 2

Κατὰ τοὺς σαφεῖς ὁρισμοὺς τῶν Ν. 3 Κώδ. (6.29) Ν. 14 Π. (1.5), συνδυαζομένους πρὸς τὰ Β. 34 (35.8) Ἀρμεν. § 7 καὶ 8 (ΙΕ.ε), πρὸς ὑπαρξιν τῆς προσωπικότητος ἀρτιγενοῦς τέκνου, ἦτοι πρὸς

ὑπαρξιν τῆς ἱκανότητος αὐτοῦ τοῦ ἀποκτῆν δικαιώματα, ἀπαιτῶν μόνον νὰ γεννηθῇ ζῶν ὅλως τέλειον, ἥτοι νὰ ζῇ μετὰ τὸν ἐν ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀπὸ τῆς μητρικῆς γαστρὸς, χωρὶς νὰ ᾔη αὐτὸν οὔτε ἐπὶ ὠρισμένον τινὰ χρόνον νὰ παραταθῇ ἡ ζωὴ του, οὔτε ἱκανότητα νὰ ἔχη πρὸς παράτασιν αὐτῆς. 93 (1848)

Ἐὰν ὁ κληρονόμος δὲν ἦτο συνειλημμένος κατὰ τὴν ἡμέραν θανάτου τοῦ διαθέτου, ἡ ἀγωγή αὐτοῦ περὶ διεκδικήσεως κτλ. τοῦ διαθέτου ἀπορρίπτεται ὡς ἀπαράδεκτος, δυνάμει τῶν 607 § 1 καὶ 801 § 2 Ἰονίου Κώδικος. 85 (1879)

Δὲν παραβιάζεται τὸ ἄρθρ. 805 Ἰονίου Κώδ., παραδεχομένου Δικαστηρίου τῆς οὐσίας, ὅτι ὁ ὑπὲρ οὗ ἡ διαθήκη νὰς δὲν ἦτο τοτελῆς (ὅτε θὰ εἶχεν ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 805), ἀλλ' ἦτο παρὰ τὸν ἀλλοῦ καταστήματος (π. χ. πτωχοκομείου), ἐγκριμένου τῆς Κυβερνήσεως καὶ μὴ ὑπαγομένου εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 805 Ἰον. Κώδικος. 71 (1889)

§ 3

Δὲν προκύπτει ρητῶς ἐκ τῆς Νεαρᾶς 22 κεφ. 44 § 1—9 ἐπὶ ἐγκαταστάσεως κληρονόμου ὑπὸ τὴν αἴρεσιν τῆς χρηρείας δύνανται ὁ κληρονόμος πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ ἔτους νὰ καταστήσῃ τὴν κληρονομίαν τὸ τοιοῦτο μόνον ἐπὶ κληροδοτημάτων ἰσχύει. 19 (1875)

§ 4

Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 114 τοῦ δημοτικοῦ νόμου καὶ τῶν λοιπῶν σχετικῶν νόμων συνάγεται, ὅτι τὰ ἐγκρίσει τῆς ἀρχῆς συνεστηκότα δημοτικὰ καθιδρύματα, δὲν δύνανται οἰκίει τῶν διοικητικῶν αὐτῶν συνελθόντων βουλήσει καὶ ἄνευ τῆς συμπράξεως τῆς ἀνωτέρας ἀρχῆς νὰ καταβάλωσι τὸ ἅπαξ ἐγκριθέν ὑπ' αὐτῆς καταστατικὸν αὐτῶν, καθὼς ὁρίζεται ὁ τρόπος τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας αὐτῶν. Τούτοις ὁρίζεται, ἐὰν ἐγκατασταθῇ ὡς κληρονόμος ὀρφανοτροφεῖον, ὑπὸ ὅροις πρὸς τὴν διάθεσιν καὶ τὴν διαχείρισιν τῆς καταλειπομένης περιουσίας τοῦ κῦρος ἐν γένει τῶν ὅρων κρίνεται κατὰ τὸ ὑφ' ἑαυτὸν ἐν τῷ καιρῷ προσγραφῆς αὐτοῦ καὶ οὐχὶ κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον ὑπάρχει διὰ τὸ (Ν. 137 § 6 Π. 45.1). Ὅθεν, ὅταν οἱ ἐν τινι κωδικέλλῳ περιγραφέντες ὀροι καὶ τρόποι, οὓς τίθησιν ὁ διαθέτης τῷ κληρονόμῳ ὀρφανοτροφείῳ περὶ τὴν διαχείρισιν καὶ διάθεσιν τῆς καταλει-

νης αὐτῷ περιουσίας ἀντίκεινται τῷ καταστατικῷ αὐτοῦ, οἱ ὅροι οὗτοι θεωροῦνται ὡς μὴ γεγραμμένοι, ὡς ἀποτελοῦντες ὅρον ἀδύνατον νὰ ἐκτελεσθῇ ἐν ὑπάρξει τοῦ ἰσχύοντος καταστατικοῦ, ὅπερ μόνον ἡ βούλησις τοῦ κληρονόμου δὲν ἠδύνατο νὰ μεταβάλῃ. Ν. 3 Π. (35. 1) Ν. 1 Βασ. (ΜΔ. 19) Ν. 1 Κώδ. (6. 45) Ν. 1 Βασ. (ΜΔ 28). 82 (1881).

§ 5

“Ὅταν ἐν διαθήκῃ ἄλλοι μὲν τῶν ἐγγεγραμμένων κληρονόμων εἰς μέρη ἐγκαθίστανται ὠρισμένα, τὸ ὅλον τῆς κληρονομίας πληροῦντα, ἄλλοι δὲ χωρὶς μέρους, τότε μόνον ἡ κληρονομία διαιρεῖται εἰς δύο ἴσα μέρη καὶ τὸ ἥμισυ αὐτῆς λαμβάνουσιν οἱ χωρὶς μέρους, ὅτε ἡ διαθήκη οὐδὲν περιέχει περὶ ὑποκαταστάσεως τῶν χωρὶς μέρους τοῖς εἰς μέρη ἐγκατασταθεῖσι κληρονόμοις. Ν. 53 Π. (28.5).

279 (1866).

§ 6

Κατὰ τὴν 115 Νεαράν τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ὁ διαθέτης ὑποχρεοῦται πάντοτε εἰς ἐγκατάστασιν τῶν ἀναγκαίων κληρονόμων του, οὐδὲ δύναται νὰ ἀποκλείσῃ τούτους εἴτε διὰ παραλείψεως, εἴτε δι’ ἀποκληρώσεως, εἴμῃ ἕνεκα ρητῶν λόγων, ὧν ἰδίως μνεῖα γίνεται ἐν τῇ εἰρημένῃ Νεαρᾷ. ἐγκατασταθέντες δὲ ἅπαξ οἱ κληρονόμοι, καὶ προσταχθῶσι νὰ ἀρκεσθῶσιν εἰς ρητὰ πράγματα, ὀφείλουσι νὰ ἐμμένωσιν εἰς τοῦτο, δικαιούμενοι μόνον νὰ ζητήσωσι τὴν ἀποπλήρωσιν τῆς νομίμου μοίρας, ὥστε ἡ περὶ ἀποπληρώσεως αἵτησις προϋποθέτει ἀναγκαίως τὴν ἐγκατάστασιν, καὶ ἡ ἔλλειψις τῆς ἐγκαταστάσεως, ἥτοι ὁ ἀποκλεισμός, μὴ ὑπαρχόντων τῶν παρὰ τοῦ νόμου προβλεπομένων λόγων, φέρει πάντοτε τὴν ἀκύρωσιν τῆς διαθήκης.

107 (1844) 107 καὶ 134 (1847).

Ἡ Νεαρά 115 τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἰσχύει ὡς νόμος, καίπερ μὴ περιεχομένη ἐν τῷ Ἀρμενοπούλῳ, διότι ὑπάρχει κατεστρωμένη ἐν τοῖς Βασιλικοῖς, ἅτινα ἔχουσιν ἰσχὺν νόμου, δυνάμει τῶν πρὸ τοῦ Διατάγματος τῆς 23 Φεβρουαρίου 1835 περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου νομοθετημάτων, καὶ ἰδίως τοῦ ἄρθρ. 91 τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ Συνελεύσεως, οὐδὲ δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ εἰρημένη Νεαρά ὡς ἀντικείμενη εἰς τὴν § 2 τοῦ Ἀρμενοπούλου (Ε, 5). Κατ’ αὐτὴν δέ, οὐ μόνον

νον τῶν ἀνιόντων ἀλλὰ καὶ τῶν κατιόντων ἡ διαθήκη, ἵνα ᾖ ἐσχυσία ἀπαιτεῖται νὰ περιέχῃ τακτικὴν ἐγκατάστασιν ἢ ἀποκληρώσιν τῶν ἀναγκαίων κληρονόμων, καὶ δὲν ἀρκεῖ νὰ ἀφεθῇ τι αὐτοῖς ἐν τῇ διαθήκῃ, ἵνα μένῃ αὕτη ἀπρόσβλητος, διότι, κατὰ τὸ ε' κεφάλαιον αὐτῆς, ἡ διαθήκη, εἴτε τῶν ἀνιόντων, εἴτε τῶν κατιόντων, τότε μόνον δὲν ἀνατρέπεται διὰ τὸν λόγον, ὅτι λαμβάνει τι ἐν αὐτῇ ὁ κληρονόμος, ὅταν τοῦθ' ὅπερ λαμβάνει ἀφίνηται αὐτῷ δι' ἐγκαταστάσεως Οὐδεμίαν δὲ διάκρισιν ποιεῖται ἡ Νεαρά αὕτη μεταξὺ αὐτεξουσίῳ καὶ ὑπεξουσίῳ τέκνων, ἀλλ' ἁμφοτέρω ὑποβάλλει εἰς τὴν ἀνάγκη τῆς ἐγκαταστάσεως ἢ ἀποκληρώσεως τῶν ἀνιόντων. 17 (1853).

Ὁ κατιών, ὁ μὴ γραφόμενος ἐν τῇ διαθήκῃ ὡς κληρονόμος οὐδ' ἀποκληρούμενος διὰ τινος ὠρισμένου λόγον, ἀλλ' ἀπλῶς ὡς κληροδόχος ἀναφερόμενος ἐν τῇ διαθήκῃ τοῦ ἀνιόντος, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τῆς διαθήκης, ὅπως ἐπέλθῃ ἡ ἐξ ἀδιαθέτου διαδοχὴ, διότι κατὰ τὴν Νεαράν 115 κεφ. γ', ὁ κατιών πρέπει νὰ μνημονεύηται ὡς κληρονόμος, ἡ δὲ ἀποπλήρωσις τῆς νομίμου μοίρας διετάχθη μόνον (κεφ. ε' 115 Νεαρᾶς) ὅταν ὁ κατιών γράφηται μὲν κληρονόμος ἀλλ' εἰς ὑπέλαττον τῆς νομίμου μοίρας. 155 (1877).

Διὰ τῆς Νεαρᾶς 115 κεφ. γ' ὁρίζονται αἱ αἰτίαι, ἐξ ὧν μόνον ἐπιτρέπεται ἡ ἀποκληρώσις τῶν κατιόντων, μεταξὺ δ' αὐτῶν οὐδεμία γίνεται διαστολή, ἂν αἱ θυγατέρες ἐπροικίσθησαν προηγουμένως, ὥστε οἱ γονεῖς, ὡς πρὸς τὴν ιδιαντὴν θυγατέρα, καίπερ προικισθεῖσαν, εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόκεινται ἀνάγκη τῆς ἐγκαταστάσεως ἢ ἀποκληρώσεως. 343 (1884).

Ἐν Ἰψ ἴσχυεν ἀπὸ τοῦ 1828—1842 πολυχρόνιον καὶ ἀδιάκοπον ἔθιμον, καθ' ὃ ἡ ἐγκατάστασις κληρονόμου δὲν ἐθεωρεῖτο ὡς προσὰ ἀναγκαῖον τοῦ ἐγκύρου τῆς διαθήκης. 55 (1850).

Κατὰ τὸν Ν. 8 § 5 Π. (5. 2) Βασ. 8 § 6 (39. 1), ἡ μήτηρ τοῦ ἀνῆθου ἢ τοῦ κυοφορουμένου, ὅταν ὁ πατὴρ αὐτὸ μὲν ἐνεκατέστη κληρονόμον, ὑπεκατέστησε δὲ ἄλλο πρόσωπον, δὲν δύναται νὰ προσβάλῃ τὴν διαθήκην ταύτην λόγῳ, ὅτι δὲν ἐνεκατέστη αὕτη κληρονόμος τοῦ ἀνῆθου ἢ τοῦ κυοφορουμένου, διότι ὁ οὕτω διαθέσας εἶνε πατήρ, ὅστις δὲν εἶνε ὑπόχρεως νὰ ἐγκαταστήσῃ καὶ τοὺς ἀναγκαίους κληρονόμους τοῦ τέκνου του. 104 (1861).

Δὲν ἀπαιτεῖται πανηγυρικός τύπος πρὸς ἐκδήλωσιν τοῦ ὅτι ἐγκα

τάται τις ἐν τῇ διαθήκῃ ὡς κληρονόμος, ἀλλ' ὡς πρὸς τοῦτο
χρῶσιν αἱ περὶ αὐτῆς διατάξεις (N. 15 Κώδ. 6. 23, Εἰς. § 34,
20), καθ' ἃς ἀπαιτεῖται μόνον νὰ συνάγῃται ἐκ τῆς διαθήκης, ὅτι
ισμὲνον πρόσωπον ἐγκαθίσταται ὡς κληρονόμος.

119 (1853) 1 (1876).

Κατὰ τὸν νόμον, δὲν ἀπαιτεῖται δι' ὠρισμένων ἐκφράσεων νὰ ἐγκα-
τάται τις κληρονόμος, ἀρκεῖ δὲ πρὸς τοῦτο, καὶ ἂν παντάπασι δὲν
ἀφῆρται τι ἐν τῇ διαθήκῃ περὶ κληρονόμου, νὰ ἐξάγῃται ἐξ αὐτῆς
βούλησις τοῦ διαθέτου περὶ τοῦ προσώπου, ὅπερ ἤθελε νὰ διορίσῃ
κληρονόμον. Ὁ διορισμὸς ὁμῶς καθολικοῦ κληροδόχου δὲν ἰσοδυναμεῖ
ὡς ἐγκατάστασιν κληρονόμου, καὶ ἡ διαθήκη, κατὰ τὸ Ρωμ. Δίκαιον,
ἐ ἄκυρος.

63 (1886).

Διὰ τῆς ἀνακλήσεως τῆς ἐγκαταστάσεως ἡ διαθήκη καθίσταται
ἰσχυρὸς N. 47 Π. (28. 5).

279 (1866).

§ 7

Διὰ τοῦ γάμου χειραφετεῖται ὁ υἱοθετούμενος (Ἄρμ. § 8, Α, ιζ).
Ὁ χειραφετηθεὶς δὲν ἔχει ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομικὸν δικαίωμα ἐπὶ
τῇ περιουσίᾳ τοῦ μετὰ τὴν χειραφεσίαν ἀποβιώσαντος θετοῦ γο-
υ (Ἄρμ. § 76 Ε, η, Ν. 13 Π. 1. 7 Βασ. 33, Α, 11). Τοῦτο
ὡς δὲν ἰσχύει κατὰ τὴν υἱοθεσίαν γυναικός, διότι διὰ τῆς Νεαρᾶς
ὑ Λέοντος, χορηγησάσης ταῖς γυναῖξιν τὸ δικαίωμα τοῦ υἱοθετεῖν
ἐν ὀνόματι τοῦ ἀρμοδίου ἄρχοντος, δὲν μετεβλήθησαν τὰ κληρονο-
μικὰ δικαιώματα, ἅπερ ὁ ὑπὸ γυναικὸς υἱοθετούμενος διὰ Β. Δ.
παῖδο ὡς νόμιμον τέκνον ἐπὶ τῆς περιουσίας αὐτῆς, δυνάμει τοῦ Ν.
Κώδ. 8. 48 καὶ § 10 Εἰς. (1. 11).

86 (1869).

Κατὰ τοὺς Ν. 5 Κώδ. (8. 48) Βασ. 44 (33. 1) Νεαρὰ 115 κεφ.
Ν. 29 § 3 Π. (5. 2) καὶ Βασ. 25 § 3 (39. 1), ὁ παρὰ γυναικὸς
θετεῖται εἶνε ἀναγκαῖος αὐτῆς κληρονόμος, κεκτημένος ὡς τοιοῦτος
πὲρὶ ἀκυρότητος τῆς διαθήκης τῆς θετῆς μητρὸς ἀγωγῇ, ἂν διὰ
τῆς διαθήκης αὐτῆς οὔτε κληρονόμος ἐνεκατέστη, οὔτε δι' αἰτίαν τινα
τῶν ὑπὸ τῆς Νεαρᾶς 115 ὀριζομένων ἀπεκληρώθη. 25 (1879).
Οὔτε οἱ Ν. 5 Κώδ. (8. 48) 44 Βασ. 33 καὶ Εἰσηγ. § 10 (1.11)
τῶς καὶ σαφῶς ἀπονέμουσι δικαιώματα νομίμου καὶ ἐπομένως ἀναγ-
νοῦ κληρονόμου εἰς τὸν ὑπὸ γυναικὸς υἱοθετούμενον, οὔτε ὁ Ν. 29

§ 3 Πανδ. (5. 2) 25 Βασ. 39 ἐπιτρέπει εἰς αὐτὸν ἐπίσης σαφῶς τὸ τῆς μέμφεως δικαίωμα, δεκτικὰ δὲ ἀμφισβητήσεως εἰσὶ ταῦτα ὑπὸ τὸ κράτος τῆς μεταγενεστέρας καὶ ἰσχυροῦσης παρ' ἡμῖν Νεαρᾶς 27 τοῦ Λέοντος (Ἄρμ. βιβ. 2 τίτ. 8 § 4), ἐὰν παραλειφθεῖς ἀμνημόνευτος ἐν τῇ διαθήκῃ τῆς θετῆς μητρός του ἔχῃ τὴν περὶ μέμφεως ἀγωγὴν, ἐπομένως τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας παραδεχθὲν, ὅτι ὁ θετός υἱὸς δὲν ἔχει τάξιν νομίμου καὶ ἀναγκαίου κληρονόμου, οὔτε δικαίωμα μέμφεως κατὰ τῆς προσβαλλομένης διαθήκης, καθὼ παραλειφθεῖς, δὲν παρεβίβασε σαφῆ ὅρισμὸν τοῦ νόμου καὶ ἔνεκα τούτου ἡ ἀπόφασις του δὲν ὑπόκειται εἰς ἀναίρεσιν (Πολ. Δικ. 809 καὶ 810), οὔτε ἐὰν δὲν ἐξέτεινε κατ' ἀναλογίαν τὰς περὶ μέμφεως τῆς διαθήκης τῶν ἀνιόντων διατάξεις τοῦ νόμου (Ν. 1 Πανδ. 5. 2 Βασ. 29. 1 § 1).

211 (1869).

§ 8

Ὅπως κριθῇ, ἐὰν αἱ μεταξὺ ζώντων δωρεαὶ ὑπερβαίνωσι τὴν διαθέσιμον μοῖραν τοῦ δωρητοῦ, δεόν νὰ ἐξευρεθῇ ἡ ἀξία τῆς περιουσίας του, δηλαδὴ καὶ ἐκείνης, ἣν κατὰ τὸν θάνατόν του κατέλιπε, καὶ ἐκείνης, ἣν μεταξὺ ζώντων διέθεσεν, ἥτοι, ὅπως προσδιορισθῇ, ἂν πρέπη νὰ γείνη ἐλάττωσις τῶν δωρεῶν καὶ ὅποια, ἀθροίζονται (ἐξαίρουμένων τῶν χρεῶν) ἅπαντα τὰ κατὰ τὸν θάνατον τοῦ διαθέτου ἐν τῇ περιουσίᾳ αὐτοῦ ὑπάρχοντα πρὸς συνυπολογισμόν καὶ τὰ δωρεὰν ὑπ' αὐτοῦ ἤδη ἀπαλλοτριωθέντα, ὡς καὶ ἡ παρ' αὐτοῦ δοθεῖσα προίξ, καταρτισθέντος δ' οὕτω τοῦ συνόλου ὑπολογίζεται ἡ νόμιμος μοῖρα, τουτέστι τὸ μὴ διαθέσιμον μέρος κατὰ τὴν ιδιότητα τῶν εἰς αὐτὴν δικιουμένων κληρονόμων· Ν. τελ. Κώδ. (3.29) Ν. 1 § 1 Πανδ. (37.6) Ν. 1, 2 καὶ ἐπ. Κώδ. (3.28).

276 (1870).

Ἐν τῇ ὁμάδῃ τῆς πατρικῆς οὐσίας δεόν νὰ συμπεριληφθῇ καὶ ἡ προίξ τῆς ἀδελφῆς τῶν διαδίκων, πρὸς ὑπολογισμόν τῆς νομίμου μοίρας ἐκάστου.

100 (1871).

Κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 763 Ἰονίου Κώδ., πᾶς κληρονόμος ἐγκατασταθεὶς εἰς τὸ διαθέσιμον καὶ πᾶς κληροδόχος δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν αἰτοῦντα τὴν νόμιμον μοῖραν νὰ καταλογίσῃ εἰς αὐτὴν ὅτι ἔλαβε παρὰ τοῦ ἀποθανόντος διὰ δωρεᾶς ἢ κληροδοτήματος, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 764 δὲν καταλογίζονται ὅσα δὲν ὑπόκεινται εἰς ἐπαναφοράν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 744, τροποποιηθὲν διὰ τῆς ΝΑ' πράξεως τοῦ

Ἡ Κοινοβουλίου. Ἐντεῦθεν δ' ἔπεται, ὅτι τ' ἄρθρα ταῦτα ὀρίζουσι περὶ τῆς ἐκ διαθήκης διαδοχῆς, διότι ἐν αὐτοῖς γίνεται λόγος περὶ ἐγκαταστάτου κληρονόμου καὶ περὶ νομίμου μερίδος, τὰ ὅποια ἐπὶ τοιαύτης διαδοχῆς χωροῦσι.

174 (1873).

Κατὰ τὸν Ἰόνιον Κώδικα (ἄρθρ. 763, 764 καὶ 744), ἡ δοθεῖσα προῖξ πρέπει νὰ καταλογισθῇ εἰς τὴν κληρονομίαν τοῦ προικοδότου, ὁ δὲ αἰτούμενος τὴν νόμιμον μοῖραν ὀφείλει νὰ καταλογίσῃ εἰς αὐτὴν ὅτι ἔλαβεν παρὰ τοῦ ἀποθανόντος λόγῳ ζωρεᾶς ἢ κληροδοτήματος.

174 (1874).

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρ. 809, 634—636 Ἰον. Κώδ., ἔπεται, ὅτι προκειμένου περὶ κληρονομίας τέκνου, διαθέσαντος τὴν περιουσίαν αὐτοῦ διὰ διαθήκης ὑπὲρ τρίτου ἐξωτικοῦ προσώπου καὶ καταλιπόντος, ἐκτὸς τῆς μητρός, καὶ ἑτερον ἀδελφόν, ἀφοῦ ἡ μήτηρ, ἂν ἀπεβίῃ τὸ τέκνον αὐτῆς ἄνευ διαθήκης, ἤθελεν ἔχει δικαίωμα νὰ λάβῃ κατ' ἐπικαρπίαν μίαν ἴσην μερίδα πρὸς τὴν ἀνήκουσαν εἰς τὸν ἑτερον κληρονόμον, τὸ ἥμισυ κατ' ἐπικαρπίαν καὶ οὐχὶ κατὰ κυριότητα ἀποτελεῖ τὴν νόμιμον μερίδα αὐτῆς, καθ' ἣν καὶ μόνην δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐλάττωσιν τῆς διαθήκης αὐτοῦ.

379 (1878).

Κατὰ τὰ ἄρθρα 634—636 καὶ 809 Ἰον. Κώδ., ἡ μήτηρ τοῦ κληρονομουμένου, ὑπάρχοντος ἀμφιθαλοῦς αὐτοῦ ἀδελφοῦ, ἔχει ὡς νόμιμον μοῖραν κατ' ἐπικαρπίαν ποσὸν ἴσον τῇ μερίδι τοῦ ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμου, ὅπερ δὲν δύναται νὰ ἐλαττωθῇ ὑπὸ τοῦ κληρονομουμένου πέραν τοῦ ἡμίσεως. Καὶ ἂν δὲ ἡ μήτηρ διὰ τῆς ἀγωγῆς τῆς δὲν ζητῇ ρητῶς τὴν κατ' ἐπικαρπίαν ἀναγνώρισιν τῆς νομίμου αὐτῆς μοίρας, ἀλλὰ τὴν ἐπιδίκασιν τῆς κυριότητος, εἶνε οὐχ ἥττον παραδεκτὴ ἡ ἀγωγή αὐτῆς, διότι ἐν τῇ αἰτήσῃ περὶ ἐπιδικάσεως τῆς κυριότητος τῆς νομίμου μοίρας περιέχεται σιωπηρῶς καὶ ἡ περὶ ἀναγνώρισεως τῆς κατ' ἐπικαρπίαν μοίρας αἰτήσις, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐρείδομένη νομίμου λόγου, ἀφοῦ κυρίως διὰ τῆς ἀγωγῆς ἐσκόπει ἡ ἐνάγουσα νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου παρεχομένην αὐτῇ μοῖραν, καὶ τοιαύτη ἐστίν, ὡς εἴρηται, ἡ κατ' ἐπικαρπίαν. 255 (1879).

Τὰ ἄρθρα 174 Ἰονίου Κώδ. καὶ 1029 Πολ. Δικονομίας δὲν προβλέπουσιν ὡς μέτρον προσωρινὸν τὴν μηνιαίαν προκαταβολὴν ὀρισμένου ποσοῦ πρὸς τὸν δικαιούμενον νὰ λάβῃ τὴν νόμιμον μερίδα,

μέχρι τῆς νομίμου παραδόσεως αὐτῆς.

265 (1888).

Ἡ νόμιμος κληρονομικὴ μερίς ὀφείλεται, κατὰ νόμον, μόνον ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀνοίξεως τῆς κληρονομίας, καὶ ἐπομένως οἱ καρποὶ καὶ τὰ λοιπὰ εἰσοδήματα, προκειμένου περὶ ἀποδόσεως αὐτῆς, ὀφείλονται ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀνοίξεως τῆς κληρονομίας.

276 (1870) 100 (1871).

Ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ ὧρητοῦ, κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὧρεᾶς, ρυθμίζεται ἡ παραβλαπτομένη δι' αὐτῆς νόμιμος μοῖρα, καὶ ἐπομένως πρὸς ἐξεύρεσιν ταύτης οὐδόλως ὑπολογίζονται οἱ ἀπὸ τῆς ὧρεᾶς καρποί, οἵτινες περιέρχονται εἰς τὸν ὧρεοδόχον. 100 (1871).

Ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ κοινοῦ πατρὸς κτησάμενος ὁ κληρονόμος τὸ δικαίωμα πρὸς μέμψιν τῆς ὧρεᾶς ὡς ἄστοργου καὶ πρὸς ἐπιδίωξιν τῆς νομίμου αὐτοῦ μοίρας, δὲν δικαιούται ἐπὶ ταύτης ν' ἀπαιτήσῃ τόκους πρὸ τῆς ἀνωτέρω ἐποχῆς, ἀλλὰ μόνον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὧρητοῦ, καὶ τοῦτο προκειμένου περὶ ἐπιδικάσεως τόκων καὶ οὐχὶ εἰσοδημάτων, ἀφ' ἧς κατέστησε τὸν ἐναγόμενον ὑπερήμερον περὶ τὴν ἀπόδοσιν τῆς εἰς χρήματα ἐπιδικασθείσης νομίμου αὐτοῦ μερίδος, διότι ἡ πρὸς πληρωμὴν τόκων ἐνοχή, κατὰ Ν. 121 Π. (50.16), ἐξ εἰδικῆς πηγᾶζει αἰτίας καὶ τοιαύτη δὲν ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐκτὸς τῆς ὑπερθέσεως, ὥστε μόνον ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς ὀφείλει τόκους. 135 (1871).

§ 9

Μόνοι οἱ κληρονόμοι δύνανται νὰ προκαλέσωσι τὴν ἀνατρόπην τῶν προσβαλουσῶν τὴν νόμιμον μοῖραν αὐτῶν ὧρεῶν. 35 (1866).

Αἱ παρὰ τοῦ κληρονομουμένου γενομέναι ἐν ζωῇ ὧρεαὶ δύνανται νὰ προσβληθῶσι παρὰ τῶν ἀναγκαίων κληρονόμων μόνον, ἐὰν προσβάλληται δι' αὐτῶν ἡ νόμιμος μοῖρα. 118 (1885).

Ὁ ἀναγκαῖος κληρονόμος δὲν δικαιούται νὰ προσβάλῃ ὡς ἄστοργον τὴν παρὰ τοῦ ὠαθέτου γενομένην ὧρεάν, ἐὰν ἀφέθῃ αὐτῷ ἡ νόμιμος μοῖρα, ἀδιάφορον δὲ εἶνε, ἐὰν εἰσέτι δὲν ἔλαβε τὸ εἰς αὐτὸν καταλειφθὲν ἢ δὲν ἀπεδέχθῃ τὴν δι' ἧς κατελείπετο αὕτη διαθήκην. 118 (1885).

Καθ' ἃ συνάγεται ἐκ τῶν Ν. 2, 7 καὶ 8 τοῦ Κῶδ. (3. 29) ἰδίως δὲ ἐκ τῆς 92 Νεαρᾶς τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἡ ἄστοργος μετὰξὺ συζύγων

ὡρεὰ δὲν ἀνατρέπεται ὁλοσχερῶς, ἀλλὰ μόνον ἐφ' ὅσον δι' αὐτῆς προσβάλλεται τὸ ποσὸν τῆς νομίμου μοίρας. 315 (1891).

§ 10

Κατὰ τὴν Νεαρὰν 12 τοῦ 'Ιουστινιανοῦ, ὅταν οἱ παῖδες οὐδόλως τῶν ζώντων γονέων μνημονεύσιν ἐν τῇ διαθήκῃ των, ἡ τοιαύτη διαθήκη εἶνε ἄκυρος ἐξ ἀρχῆς καὶ ἐπομένως πάντες οἱ ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμοι, καὶ οὐχὶ μόνον οἱ ἀμνημόνευτοι καταλειφθέντες γονεῖς, δύνανται νὰ ἀπαιτήσωσι τὴν κληρονομίαν παρὰ τοῦ ἐκ διαθήκης κληρονόμου, προσβάλλοντες τὴν διαθήκην. 355 (1865).

Ἡ Νεαρά 115, ἡ ἐν Ἀρμενοπούλῳ (5. 10) καὶ τοῖς Βασιλικοῖς (35. 8) περιεχομένη, ἀπαγορεύουσα τὸ ἀμνημονεύτους ὡς κληρονόμους καταλιμπάνει τοὺς γονεῖς, ἀποφκίνεται ἀρκούντως τὸ ἐξ ἀρχῆς ἄκυρον τῆς τοιαύτης διαθήκης, ἔστω καὶ ἂν πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ διαθέτου ἀπεβίωσεν ὁ ἀμνημόνευτος καταλειφθεὶς ἀνιὼν αὐτοῦ. Ν. 3 § 3 Π. (28. 3) Β.σ. (39. 2). 15 (1867).

Κατὰ τὴν 115 Νεαρὰν τοῦ 'Ιουστινιανοῦ, ἐὰν ὁ διαθέτης δὲν ἐγκαταστήσῃ, οὐδὲ ἀποκληρώσῃ προσηκόντως τοὺς κατιόντας ἢ ἀνιόντας αὐτοῦ, ἡ διαθήκη δὲν λογίζεται, ὡς κατὰ τύπον ἀπ' ἀρχῆς ἄκυρος, ὅπως πᾶς ἐνδιαφερόμενος δικαίῳται νὰ προσβάλῃ τὸ κύρος αὐτῆς καὶ ἰδίως πᾶς ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμος, ἀλλὰ μόνον οἱ παραλειφθέντες κατιόντες ἢ ἀνιόντες δικαιούνται νὰ ζητήσωσι τὴν διάρρηξιν αὐτῆς, ὅπως, ἀνατρεπομένης τῆς ἐγκαταστάσεως, κληθῶσιν αὐτοὶ εἰς τὴν κληρονομίαν. Τοῦτο συνάγεται οὐ μόνον ἐκ τοῦ γράμματος τῶν κεφ. γ' καὶ δ' τῆς Νεαρᾶς, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτῆς καὶ προσέτι ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἔκτασις τῆς ἀκυρότητος περιορίζεται εἰς μόνας τὰς ἐγκαταστάσεις, ὅπερ δὲν θὰ ἦτο συνεπές, ἐὰν προέκειτο περὶ ἀπολύτου ἀκυρότητος. Αἱ δὲ διατάξεις τῶν Πανδεκτῶν περὶ ἀκυρότητος τῆς διαθήκης ἔνεκα παραλείψεως ὑπεξουσίου οὐδεμίαν ἔχουσιν ἰσχύν, ὡς ἀντιβαίνουσιν εἰς τὰς διατάξεις τῆς Νεαρᾶς 115 καὶ τῶν ἀντιστοίχων αὐτῇ Βυζαντινῶν διατάξεων. 57 (1887) 204 (1888) 23 (1890).

Ἀληθὲς ἔννοια τοῦ Ν. 1 § 6 Π. (37. 11) καὶ 1 Β.σ. (35. 7). εἶνε, ὅτι αἱ δύο διαθήκαι, αἱ συγχρόνως περιβληθεῖσαι διὰ τῶν νομίμων τύπων, καίπερ συγκρουόμεναι κατὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν κληρονόμων δὲν ρηγνύουσιν οὐδὲν ἥττον ἀλλήλας, ἀλλὰ θεωροῦνται ὡς μία

καὶ μόνῃ διαθήκῃ, τῶν ἐγκαταστάντων κληρονόμων γινομένων συγ-
κληρονόμων· ἐκ δὲ τοῦ γράμματος καὶ τοῦ πνεύματος τῆς Νεαρᾶς
115 συνάγεται, ὅτι ἐὰν ὁ διαθέτης δὲν ἐγκαταστήσῃ, οὐδὲ ἀποκλη-
ρώσῃ προσηκόντως τοὺς κατιόντας ἢ ἀνιόντας αὐτοῦ, ἡ διαθήκη δὲν
λογίζεται κατὰ τύπον ἀπ' ἀρχῆς ἄκυρος, ὅπως πᾶς ἐνδιαφερόμενος
ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ προσβάλῃ τὸ κύρος αὐτῆς, ἀλλὰ μόνον οἱ παρα-
λειφθέντες κατιόντες ἢ ἀνιόντες δικαιоῦνται νὰ ζητήσωσι τὴν διάρ-
ρηξιν αὐτῆς, ὅπως, ἀνατρεπομένης (κεφ. δ' τῆς Νεαρᾶς) τῆς ἐγκατα-
στάσεως, κληθῶσιν αὐτοὶ εἰς τὴν κληρονομίαν ἐξ ἀδιαθέτου καὶ ἀπο-
τραπῇ ἀπ' αὐτῶν ἢ ἐκ τῆς ἀδίκου ἀποκληρώσεώς των βλάβῃ (κεφ.
γ' τῆς Νεαρᾶς). Ἐκ τοῦ συνδ. δὲ τοῦ Ν. 1 § 6 Π. (37. 11) καὶ
τῆς Νεαρᾶς 115 συνάγεται ἀδιστάκτως, ὅτι διὰ τὸ κατ' οὐσίαν κύ-
ρος τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἐν τῷ νόμῳ τῶν Πανδεκτῶν διαθηκῶν ἀρκεῖ,
ὅτι ἐν τῇ μιᾷ τούτων ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις τοῦ δικαίου τῶν ἀναγ-
καίων κληρονόμων, διότι ἀμφότεραι αἱ διαθηकाὶ αὗται χαρακτηρίζον-
ται ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς μία καὶ μόνῃ διαθήκῃ, ἀμφότεραι ἐκλαμβά-
νονται ὑπ' αὐτοῦ ὡς περιέχουσιν τὸ σύνολον τῆς τελευταίας θελή-
σεως τοῦ διαθέτου· ἐντεῦθεν δ' ἀναγκαίως ἐπεταί, ὅτι ἡ διάταξις τῆς
Νεαρᾶς 115 ἐκπληροῦται καὶ κατ' ἀκολουθίαν διατηρεῖ τὸ κατ' οὐ-
σίαν κύρος τῆς ἡ καθιστῶσα κληρονόμον ἐξωτικὸν διαθήκη, καίπερ
παραλείπουσα τὰ τέκνα, ὅταν ἐν τῇ ἐτέρᾳ διαθήκῃ, τῇ συγχρόνως
καταρτισθείσῃ, καὶ ἔνεκα τούτου ἐκλαμβανομένη ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς
ἀποτελούσῃ ἐν ὅλῳ μετὰ τῆς ἐτέρας, ἐγκατέστησαν κληρονόμοι τὰ
τέκνα τοῦ διαθέτου, διότι οὕτως ἐκλείπει ὁ λόγος τῆς ἐκ τοῦ νόμου
ἀκυρότητος καὶ δὲν δύνανται τὰ τέκνα, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, νὰ
προβάλωσιν ἀστοργίαν τοῦ διαθέτου, οὐδὲ νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐγκα-
ταστάντα κληρονόμοι καὶ ἐνταυτῷ ὡς παραλειφθέντα ἐν μιᾷ καὶ
μόνῃ διαθήκῃ. 161 καὶ 162 (1889).

Δὲν δύνανται ὁ ἐναγόμενος τρίτος νὰ ἀμφισβητήσῃ τὸ κύρος τῆς
διαθήκης, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι, παρὰ τὰ περὶ ἀναγκαίων κληρονόμων
καὶ νομίμου μοίρας νενομοθετημένα, ὁ διαθέτης κατέστησε μόνον
κληρονόμον τὸν ἐνάγοντα, καίπερ ὑπαρχόντων καὶ ἄλλων τέκνων μὴ
ἀποκληρωθέντων· διότι οὕτω δὲν προσεβλήθη ἡ διαθήκη ὡς ἀκύρως
συντεταγμένη, ὅτε γενικῶς ἦν ἀνίσχυρος, ἀλλ' ὡς παραβιάσασα δι-

καιώματα τρίτων, τοῦθ' ὅπερ εἶνε ἀπαράδεκτον, ὡς ἔνστασις τρίτου.
143 (1885).

Ἡ παράβασις τῆς Νεαρᾶς 115 ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς διαθήκης μόνον ὡς πρὸς τὴν ἔνστασιν τοῦ κληρονόμου, διατηρουμένων ἰσχυρῶν τῶν κληροδοτημάτων καὶ αὐτῶν τῶν εἰς τὸν ἀναγκαῖον κληρονόμον καταλειπομένων.
118 (1885).

§ 11

Ὁ μὴ ὢν ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμος ἄλλου δὲν ἔχει νόμιμον συμφέρον νὰ προσθάλῃ ὡς ἄκυρον τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦτου ν' ἀποκρούσῃ τὸ πρὸς ἀγωγὴν δικαίωμα τοῦ ἀναγνωρισθέντος νομίμου κληρονόμου.
374 (1865).

Καὶ ἂν ὁ εἰς τῶν κληρονόμων δὲν προσέβαλε τὴν διαθήκην τοῦ κοινοῦ πατρός, ἀλλὰ μάλιστα ἐξετέλεσεν αὐτήν, λαθὼν τὸ καταλειφθὲν αὐτῷ μέρος τῶν καταπεπιστευμένων οἰκιῶν, τοῦτο δὲν ἔχει σημασίαν, διότι τὸ δικαίωμα αὐτοῦ εἰς τὴν ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομίαν τοῦ ἀδελφοῦ του ἐγεννήθη ἅμα τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, ἀποβιώσαντος ἀτέκνου, καὶ ἐπομένως ἔκτοτε ἐγεννήθη καὶ τὸ συμφέρον αὐτοῦ, ὅπως ἀμφισβήτησιν τὸ κύριον τῆς διαθήκης τοῦ πατρός του, καθόσον αὕτη παραβιάζεται διὰ τῆς συστάσεως καταπιστευμάτων τὰ ἐπὶ τῆς κληρονομίας τοῦ ἀδελφοῦ του δικαιώματά του.
242 (1876).

§ 12

Ἡ ἀκύρωσις τῆς διαθήκης, δι' ἧς ὁ διαθέτης ἐδωρήσατο τοὺς ὀφειλομένους αὐτῷ τόκους εἰς τὸν ὀφειλέτην του δὲν ἐπηρεάζει τὴν ἔνεκα θανάτου γενομένην δωρεὰν ταύτην, διότι, κατὰ Ν. 4 Κῶδ. (8.57), εἰς τὰς τοιαύτας δωρεὰς δὲν ἀπαιτοῦνται αἱ διατεταγμένα διὰ τὰς διαθήκας διατυπώσεις.
136 (1853).

§ 13

Ἡ μέμψις τῆς διαθήκης ἐνεκὲν ἐγκαταστάσεως αἰσχυρῶν προσώπων μόνον ὑπὸ ἀδελφοῦ δύναται νὰ προταθῇ.
355 (1865).

Οἱ ἀδελφοὶ δύνανται νὰ ἐγείρῳσι κατὰ τῆς διαθήκης ἀδελφοῦ τὴν περὶ μέμψεως ἀγωγὴν, ὅταν ἡ προτίμησις τοῦ γραφέντος κληρονόμου, λόγῳ τῆς προσωπικῆς αὐτοῦ ιδιότητος, προσβάλλῃ ἰδίως τὸν παραλειφθέντα ἀδελφόν Ν. 27 Κῶδ. (3.28) καὶ Βασ. ΝΒ (39. 1)· ἀλλ' ἡ περὶ τῆς αἰσχυρότητος κρίσις ἀνήκει εἰς τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας, μὴ ὀρίζοντος τοῦ νόμου τὰ στοιχεῖα ταύτης.
250 (1870).

§ 14

Κατὰ τοὺς Ν. 35 καὶ 36 Κώδ. (3. 28) καὶ Εἰσηγ. § 3 (2. 18), οἱ ἀναγκαστοὶ κληρονόμοι, μόνον ὅταν ἐγκατασταθῶσι δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀποπλήρωσιν τῆς νομίμου μοίρας, ἄλλως δὲ μὴ ἐγκατασταθέντες ἄνευ λόγου δύνανται νὰ προτείνωσι τὴν ἀκύρωσιν τῆς διαθήκης. 107 (1844) 107 καὶ 134 (1847).

Ἡ περὶ συμπληρώσεως τῆς νομίμου μερίδος ἀγωγὴ, κατὰ τοὺς ὅρους τῆς 115 Νεαρᾶς τοῦ Ἰουστινιανοῦ, προϋποτίθησιν ἀναγκαίως τὴν ἐγκατάστασιν τῶν ἀναγκαίων κληρονόμων, καὶ ἐπομένως βάσιν ἔχει τὴν ὑπαρξίν ἐγκύρου διαθήκης, ὥστε ὅλως διάφορος εἶνε τῆς ἐπὶ τῆς ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομίας στηριζομένης. 138 (1881).

Κατὰ τὸ κεφ. ε' τῆς Νεαρᾶς 115, καὶ ἐὰν ὁ ὡς κληρονόμος ἐγκαθιστάμενος ὠρισμένον διὰ τῆς διαθήκης λαμβάνῃ πρᾶγμα δὲν ἀπόλυσιν τὴν ιδιότητα ταύτην, δικαιούμενος ὡς ἀμνημόνευτος νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τῆς διαθήκης· ἀλλ' ἐὰν ἐκ τούτου περιωρίσθῃ ἢ νόμιμος μερὶς του, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν συμπλήρωσιν αὐτῆς, ὥστε ἀγωγὴ περὶ ἀκυρώσεως τῆς διαθήκης τούτῳ μόνον τῷ λόγῳ δὲν χωρεῖ. 1 (1876).

Κατὰ μὲν τὴν Νεαρὰν 115 κεφ. ε', ἡ συμπλήρωσις τῆς νομίμου μοίρας τοῦ ἀναγκαίου κληρονόμου, ὅστις ὠνομάσθῃ μὲν ἐν τῇ διαθήκῃ κληρονόμος, δὲν ἔλαβεν ὁμῶς δι' αὐτῆς πλήρη τὴν νόμιμον αὐτοῦ μοῖραν, γίνεται κατὰ τοὺς ἄλλους νόμους, κατὰ δὲ τὴν Νεαρὰν 18 κεφ. α', ἡ συμπλήρωσις τῆς νομίμου μοίρας τοῦ ἀναγκαίου κληρονόμου γίνεται ἐξ ἀπάσης τῆς περιουσίας τοῦ διαθέτου. Ἡ δὲ νόμιμος μοῖρα τοῦ ἀναγκαίου κληρονόμου, ὑπαρχόντων τεσσάρων τέκνων, συνίσταται εἰς τὸ τρίτον τῆς ἐξ ἀδιαθέτου μερίδος αὐτοῦ. Καὶ ἀληθῶς μὲν ἡ συμπλήρωσις τῆς νομίμου μοίρας, κατὰ Ν. 30 Κώδ. (3. 28), ἐπιδιώκεται διὰ προσωπικῆς ἀγωγῆς κατὰ τῶν γεγραμμένων κληρονόμων ἀπευθυνομένης, ἀλλ' ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης δὲν ἔπεται, ὅτι δὲν δύναται ὁ ἀναγκαῖος κληρονόμος νὰ λάβῃ αὐτουσίως μέρος τῆς περιουσίας τοῦ πατρὸς του, ἐναγόμενος δὲ ὡς κάτοχος τῆς πατρικῆς περιουσίας, δικαιούται, ἀποκρούων τὴν ἀγωγὴν ταύτην, νὰ ζητήσῃ, ὅπως τῷ ἐπιδικασθῇ τὸ ἐπιβάλλον αὐτῷ ἐκ τῆς περιουσίας ταύτης, πρὸς συμπλήρωσιν τῆς νομίμου μοίρας του. 142 (1876).

Ἐάν τις ζητήσῃ διὰ τῆς ἀγωγῆς τὴν εἰς αὐτόν, ὡς ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμον, ἀνήκουσαν μερίδα τῆς μητρικῆς περιουσίας, προσβαλὼν ὡς κατὰ τύπους ἄκυρον τὴν ὡς διαθήκην τῆς μητρὸς αὐτοῦ προσαγομένην δῆλωσιν τῆς θελήσεώς της, δὲν δύναται ἐφεσίμως νὰ ζητήσῃ τὴν συμπλήρωσιν τῆς νομίμου μοίρας αὐτοῦ, θεωρουμένης τῆς τελευταίας ἐκείνης βουλήσεως ἐγκύρου κατὰ τοὺς τύπους, διότι μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς του (Πολ. Δικ. 745 καὶ 746).

262 (1851).

§ 15

Ὁ νόμος, ὁ καθιερωὺν τὴν ἐξουσίαν τῶν γονέων, ὅπως διανέμωσι δι' ἐγγράφως δηλουμένης θελήσεως, ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως, τὰ πράγματα αὐτῶν μεταξὺ τῶν τέκνων των, οὐδόλως περιορίζει τὴν ἐξουσίαν ταύτην εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὑπάρχουσι διενέξεις τῶν τέκνων περὶ τῆς διανομῆς.

262 (1851).

Ὁ Ν. 10 Κώδ. (3. 38) προϋποθέτει τὴν διὰ διαθήκης γενομένην διανομὴν μέρους τῆς περιουσίας καὶ οἶδε εἰς τοὺς κληρονόμους τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσωσι τὴν διαίρεσιν τῶν μὴ διαιρεθέντων ἐν τῇ διαθήκῃ πραγμάτων.

262 (1851).

Ἐάν ὁ πατὴρ ἐποιήσατο νέμησιν τῆς περιουσίας αὐτοῦ μεταξὺ τῶν υἱῶν του, κατέλιπε δὲ εἰς ἓνα ἐξ αὐτῶν καὶ πρᾶγμα τι ὠρισμένον ὡς ἐξάρετον, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οἱ συγκληρονόμοι ἐνέχονται ἐν περιπτώσει ἐκνικήσεως τοῦ ἐξαιρέτου τούτου, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς δευτέρας περικοπῆς τῆς § 8 τοῦ Ν. 77 Π. (31).

17 (1874) 259 (1878).

Μόνον δέ, ἐάν δὲν ἐγένετο τοιαύτη νέμησις τῆς περιουσίας τοῦ πατρός, ἐκνικωμένου πράγματός τινος αὐτοῦ, ὅπερ ὁ πατὴρ κατέλιπεν εἰς ἓνα τῶν υἱῶν του ὡς ἐξάρετον, θεωρῶν αὐτὸ ὡς ἴδιον, δὲν ἐνέχονται οἱ συγκληρονόμοι ἀδελφοὶ του εἰς ἀποζημίωσιν ἕνεκεν ἐκνικήσεως, ἐφαρμοζομένων ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τῶν κανόνων περὶ κληροδοτήματος ἁλλοτρίου πράγματος, ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τῆς πρώτης περικοπῆς τῆς § 8.

17 (1874).

§ 16

Ἐάν ὁ εἰς τῶν κληρονόμων ἀπεδέχθῃ τὴν διαθήκην τοῦ τελευτήσαντος, οὐχὶ ὅμως καὶ ὁ ἕτερος τῶν συγκληρονόμων, δὲν δύναται νὰ

θεωρηθῇ ὁ μὲν εἰς ὡς κληρονόμος ἐκ διαθήκης, ὁ δ' ἕτερος ἐξ ἀδιαθέτου, ἀλλ' ὁ ἐκ διαθήκης εἶνε ὁ μόνος κληρονόμος, διότι ἄλλως παραβιάζεται ὁ κανὼν τοῦ δικαίου, καθ' ὃν οὐδεὶς κληρονομεῖται καὶ ἐκ διαθήκης καὶ ἐξ ἀδιαθέτου.

74 (1876).

Κατὰ τὸν Ἰόνιον Κώδικα, δὲν ἰσχύει ὁ κανὼν τοῦ P. Δ. *nemo pro parte testatus pro parte intestatus decedere potest*, ἀλλ' ἀπεναντίας συμβιβάζεται ἡ ἐξ ἀδιαθέτου διαδοχὴ μετὰ τῆς ἐκ διαθήκης, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 918 Ἰονίου Κώδ., ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τῆς πράξεως ΜΓ τοῦ Ζ' Κοινοβουλίου.

372 (1878).

§ 17

Ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως τοῦ Ἰουστινιανείου Δικαίου, ὡς ἐπίσης καὶ ἐξ οὐδεμιᾶς τοιαύτης τῶν νεωτέρων νομοθετημάτων προκύπτει ρητῶς ἢ σιωπηρῶς ἡ κατάργησις τοῦ N. 3 Κώδ. (633), καθ' ὃν ὁ διὰ διαθήκης ἐξωτερικῶς ἐγκύρου ἐγκατασταθεὶς κληρονόμος δικαιούται νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς τὴν νομὴν τῶν παρὰ τοῦ τελευτήσαντος μέχρι τῆς τελευτῆς του κατεχομένων πραγμάτων κατὰ τοῦ κατέχοντος καὶ καταλαβόντος ταῦτα αὐτοβούλως μετὰ τὸν θάνατον τοῦ κληρονομουμένου· ἐκ τοῦ ὅτι δὲ ἡ ἀνωτέρω διάταξις δὲν μνημονεύεται ἐν τοῖς Βασιλικοῖς, τοῦτο δὲν εἶνε λόγος καταργήσεως τῆς διατάξεως, ἐπίσης ἐκ τῆς ἀργίας τῆς διακατοχῆς τῆς κληρονομίας κατὰ τὴν μετὰ τὸν Ἰουστινιανὸν νομοθεσίαν δὲν ἔπεται καὶ ἡ κατάργησις τῆς ἄνω διατάξεως, διότι σαφῶς ἐκ τῆς Νεαρᾶς Οὐαλεντίνου 111 τίτλ. 20,1 § 5 καὶ τοῦ N. 3 Κώδ. (633) προκύπτει, ὅτι ἡ παραπομπὴ εἰς τὴν νομὴν τῶν κληρονομιαίων τοῦ διατελοῦντος ἐν τοῖς ἀνωτέρω ὅροις δίδεται καὶ ἄνευ διακατοχῆς τῆς κληρονομίας. Οὕτε δὲ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1029 Πολ. Δικ. κατηργήθη ἡ διάταξις αὕτη, διότι ἡ Πολ. Δικονομία ἀφορᾷ εἰς τὰ ἐξασφαλιστικὰ μέτρα, τοιοῦτον δὲ δὲν εἶνε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν N. 1, 6, 7, 8 καὶ 12 Π. (42.4).

264 (1893).

§ 18

Κατὰ τοὺς N. 7,39 καὶ 46 Π. (29.2) N. 8 Κώδ. (659) καὶ Εἰσ. § 6 (3.2), ἡ ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομία ἐπάγεται, ὅταν καὶ ἀφοῦ καταστῇ βέβαιον, ὅτι δὲν λαμβάνει χώραν ἡ ἐκ διαθήκης, ἐπο-

μένως τὸ ζήτημα τίνες εἰσὶν οἱ ἐγγύτατοι ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμοι ρυθμίζεται ἐκ τοῦ χρόνου, καθ'ὃν δι' ἀκυρώσεως π. χ. τῆς ὑπαρχούσης διαθήκης κατέστη βέβαιον, ὅτι χωρεῖ ἡ ἐξ ἀδιαθέτου διαδοχή.

128 (1864).

§ 19

Τὰ τέκνα προαποβιώσαντος καλοῦνται εἰς τὴν ἐξ ἀδιαθέτου διαδοχὴν τοῦ πάππου οὐχὶ δικαιώματι τοῦ προαποβιώσαντος αὐτῶν γονέως, ὡς ἀντιπρόσωποι αὐτοῦ, ἀλλ' ἰδίῳ δικαιώματι· ἐντεῦθεν συνάγεται, ὅτι ἡ ἔκφρασις τῆς 118 Νεαρᾶς, καθ' ἣν αἱ ἐγγονοὶ εἰς τὸν τόπον τοῦ ἰδίου προαποβιώσαντος γονέως ὑπείσρχονται τοσοῦτον ἐκ τῆς κληρονομίας λαμβάνοντες, ὅσοιδήποτε ἂν ὦσιν, ὅσον ὁ αὐτῶν γονεὺς ἐκ περισσοῦ ἐκομίζετο, ἐννοεῖ μόνον, ὅτι οἱ ἐγγονοὶ καὶ ἄλλοι ἀπώτεροι κατιόντες λαμβάνουσιν ἐκ τῆς κληρονομίας τοῦ πάππου ἢ προππάπου τοσοῦτον πᾶσιν, ὅσον ἤθελε λάβει ὁ προαποβιώσας αὐτῶν γονεὺς, ἂν ἔζη καὶ ἐκαλεῖτο εἰς τὴν κληρονομίαν, ἡ δὲ ἐννομος αὐτῶν πρὸς τὸν προαποβιώσαντα γονέα σχέσις εἶνε ἡ τοῦ νομίμου ὑποκαταστάτου, εἰς ὃν ἐπάγεται, ἐν ἐλλείψει τοῦ ἐγκαταστάτου, ἡ κληρονομία, καὶ ὅστις ἀποκτᾷ αὐτὴν δυνάμει νέας ἐπαγωγῆς, ἐνασκῶν οὐχὶ τὸ τοῦ ἐγκαταστάτου δικαίωμα, ἀλλ' ἴδιον. 40 (1859) 65 (1866).

Κατὰ τὸ Β. Δ. τῆς 23 Φεβρουαρίου 1835, ἰσχύον νόμου ἔχουσι μόνον αἱ διατάξεις τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων, αἱ περιεχόμεναι ἐν τῇ 'Εξαβίβλῳ τοῦ 'Αρμενοπούλου· ἐπομένως ἡ 50 Νεαρὰ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰωάννου τοῦ Κομνηνοῦ, καθ' ἣν ἀποκλείονται τῆς πατρικῆς κληρονομίας αἱ ὑπὸ τοῦ πατρὸς προικισθεῖσαι θυγατέρες, δὲν ἰσχύει, καθὼς μὴ περιεχομένη ἐν τῇ 'Εξαβίβλῳ τοῦ 'Αρμενοπούλου, τοσοῦτῳ μᾶλλον ὅτῳ, διότι αὕτη ἐν ἔτει 1835 ἦν ἄγνωστος τῷ νομοθέτῃ, ἀνακαλυφθεῖσα βραδύτερον καὶ δημοσιευθεῖσα τὸ πρῶτον ἐν ἔτει 1852 ὑπὸ τοῦ Ζαχαρία.

58 (1855).

Ἐν Ἀθήναις ἐπεκράτει ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἔθιμον, καθ' ὃ αἱ προικισθεῖσαι θυγατέρες ἀπεκλείοντο τῆς πατρικῆς τῶν κληρονομίας, ἀδιαφόρως τοῦ ἂν ἡ δοθεῖσα προῖξ ἦτο πολὺ μικρά. 175 (1849).

Ἐν Χαλκίδι ὑπάρχει καθιερωμένον διὰ πολυχρόνιου καὶ ἀδιακόπου συνηθείας ἔθιμον, καθ' ὃ αἱ προικισθεῖσαι ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῶν θυγατέρες δὲν δύνανται νὰ ζητήσωσι παρὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν μερίδιον ἐκ τῆς πατρικῆς κληρονομίας.

124 (1851).

Προκειμένου περί ἐθίμου, τὸ Δικαστήριον ὀφείλει νὰ σχηματίσῃ τὴν περί τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ πεποιθήσιν του ἐκ τῶν παραδειγμάτων καὶ ἄλλων γεγονότων, τὰ ὅποια προσήχθησαν πρὸς ἀποδείξιν τῆς μακροχρονίου, ἀδιακόπου καὶ ὁμοιομόρφου ἐφαρμογῆς τοῦ ἐθίμου· ὅθεν, δὲν ἀρκεῖ νὰ καταθέσωσιν οἱ μάρτυρες, ὅτι δὲν ὑπῆρξε ποτὲ ἐν ὠρισμένῳ τόπῳ παράδειγμα θυγατρὸς νυμφευθείσης καὶ προικισθείσης ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῆς νὰ ἀπαιτήσῃ μεριδίον ἐκ τῆς καταλειπομένης μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ περιουσίας, ἀλλὰ δέον τοῦλάχιστον νὰ προσθέσωσιν, ὅτι αἱ προικισθεῖσαι, καίπερ λαβοῦσαι ὀλιγώτερον τοῦ ἀνήκοντος αὐταῖς μεριδίου, ἐφυσύχασαν, ἐξ οὗ ἡδύνατο νὰ συναχθῇ τὸ συμπέρασμα, ὅτι καίπερ γνωρίζουσιν τὸ ἔθιμον ἐσιώπησαν.

172 (1861).

Ὁ γνησιοποιηθεὶς φυσικὸς υἱὸς προτιμᾶται εἰς τὴν κληρονομίαν τοῦ πατρὸς του παντὸς ἄλλου συγγενοῦς αὐτοῦ (Ἰονίου Κώδ. 239, 620 καὶ ἐπ.).

9 (1892).

§ 20

Κατὰ τὴν ἐν Ἀρμενοπούλῳ § 17 (Δ. ζ) περιεχομένην Νεαρὰν 22 κεφ. 46 § 2, ἡ ἐκ δευτέρου ὑπανδρευθεῖσα μήτηρ καλεῖται εἰς τὴν κληρονομίαν ἐκείνης τῆς περιουσίας τοῦ ἀδιαθέτου ἀποθανόντος παιδὸς αὐτῆς ἐκ τοῦ πρώτου γάμου, τὴν ὅποιαν ἄλλοθεν ἀπέκτησεν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ εἰς τὴν περιελθοῦσαν αὐτῇ ἐκ πατρὸς. 88 (1856).

Κατὰ νόμον, ἡ κληρονομήσασα ἐξ ἀδιαθέτου τέκνον ἐκ τοῦ πρώτου γάμου καὶ ἐλθοῦσα εἰς δεῦτερον γάμον γυνή, στερεῖται τῆς δεσποτείας ἐκείνου τοῦ μέρους, ὅπερ περιῆλθεν εἰς τὸ τέκνον τοῦτο ἐκ τῆς πατρῴας οὐσίας, ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, διατηροῦσα μόνον τὴν ἐπικαρπλίαν ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦτο· Νεαρὰ 22 κεφ. μς' καὶ Ἀρμεν. § 17 (Δ. ζ).

190 (1872).

Ἐθιμα, προσβάλλοντα τὴν δημοσίαν τάξιν δὲν δύνανται νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐπομένως οὐδὲ νὰ γείνωσιν ἀντικείμενον ἀποδείξεως· τοιοῦτον δὲ εἶνε καὶ τὸ ἔθιμον, ὅτι καὶ ἐκεῖνοι τῶν Λακωνίων, οἵτινες ἐξεληθόντες τῆς Λακωνίας κατὰκοῦσι μονίμως εἰς ἄλλην ἐπαρχίαν, κληρονομοῦνται, ἀποθανόντες ἄπαιδες, οὐχὶ παρὰ τῆς μητρός των, ἀλλὰ παρὰ τῶν ἐξ ἀρρενογονίας πλησιεστέρων πλαγίων συγγενῶν, διότι πρόκειται ν' ἀποδειχθῇ, ὅτι τὸ ἔθιμον τῆς Λακωνίας ἀκολουθεῖ ξένον τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης πρόσωπον καὶ τῷ παραχωρεῖ δι-

καίωμα ἢ τῷ ἐπιβάλλει ὑποχρεώσεις, καίπερ μονίμως κατοικοῦν ἀλ-
λαχοῦ, τοῦθ' ὅπερ προφανῶς προσβάλλει τὸ δημόσιον δίκαιον, διότι
ἐπιβάλλει τὴν ὑποχρέωσιν εἰς ξένην ἐπαρχίαν νὰ παραδεχθῇ ἔθιμα,
ρυθμίζοντα τὰς σχέσεις τῶν κατοίκων τῆς, καίπερ ξένων τῆς ἐπαρ-
χίας ἐκείνης, ἐν ᾗ ἰσχύουσι τὰ ἔθιμα. 209 (1853).

Ἡ διάταξις τῶν Νεαρῶν 22 (κεφ. κβ') καὶ 94 (κεφ. β'), καθ' ἣν
ἡ μήτηρ, ἡ ἐπιτροπεύουσα τῶν ἰδίων τέκνων, ἐὰν ἔλθῃ εἰς δεύτερον
γάμον πρὶν ἢ προκαλέσῃ τὸν διορισμὸν ἐπιτρόπου καὶ παραδώσῃ εἰς
αὐτὸν τὴν περιουσίαν μετὰ προηγουμένην λογοδοσίαν, στερεῖται τῆς
ικανότητος πρὸς τὸ κληρονομεῖν τὰ ἴδια τέκνα, ἀνηθα τελευτῶντα,
κατηργήθη ὑπὸ τοῦ νεωτέρου ἀπὸ 17 Αὐγούστου 1861 περὶ ἐπι-
τροπείας νόμου (ἄρθρ. 137), διότι ἡ διάταξις αὕτη συνέχεται μετὰ
τοῦ περὶ ἐπιτροπείας τῶν ἀνηλίκων θεσμοῦ, ἀντικατασταθέντος ὑπὸ
τοῦ εἰρημένου νόμου, ἐκτὸς δὲ τούτου, διότι αἱ συνέπειαι τοῦ δευτέ-
ρου γάμου τοῦ ἐπιτρόπου τῶν ἰδίων τέκνων εἰδικῶς ἐκανονίσθησαν
ὑπὸ τοῦ νεωτέρου νόμου. 29 (1878).

§ 21

Κατὰ τὴν Νεαράν 118 (κεφ. β') τοῦ Ἰουστινιανοῦ, μετὰ τῶν
ἀνιόντων τοῦ τελευτήσαντος καλοῦνται εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ
οὐχὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ μόνον οἱ ἐξ ἐκτέρου γονέως
συναπτόμενοι τῷ τελευτήσαντι, ταῦτα δὲ οὐδόλως ἐτροποποίησεν ἡ
127 Νεαρά τοῦ αὐτοῦ Αὐτοκράτορος, διότι καὶ αὕτη ὀρίζει (κεφ. α')
περὶ ἀδελφῶν, δυναμένων μετὰ τῶν γονέων καλεῖσθαι εἰς κληρονο-
μίαν, ἄρα ἀμφιβαλῶν. 139 (1844).

Κατὰ τὸν νόμον, τὰ τέκνα ἀποβιώσας ἀδελφῆς τοῦ ἀδιαθέτως ἀνευ
ἀνιόντων καὶ κατιόντων ἀποβιώσαντος δικαιοῦνται εἰς ἅπασαν τὴν
κληρονομίαν ταύτην, ἐκτὸς ἐὰν ἐγγύτερος ἢ ἕτερος ὁμοιοβάθμιος συγ-
γενῆς ἦθελεν ὑπάρχει, τοῦθ' ὅπερ ὠρισμένως ὀφείλει ν' ἀντιτάξῃ ὁ εἰς
ἀπόδοσιν τῆς κληρονομίας ταύτης παρὰ τοιούτων ἀνεψιῶν ἢ τῶν δι-
καιοδόχων των ἐναγόμενος. Ν. 62 Π. (50.17) Ν. 22 Π. (41.3)
Ν. 17 Κώδ. (3.36) Βστ. ΕΒ (2.3) Βστ. ΕΓ καὶ ΟΓ (42.3) Εἰς.
§ 3 (3.6) Εἰς. § 8 καὶ 9 (3.9) Νεαρά 118 κεφ. γ' καὶ δ', Νεαρά
127 πρ. καὶ κεφ. α'. 392 (1880).

Ἐκ τῶν σαφῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 638—341 Ἰονίου Κώδικος
ἀποκρούεται ἡ δόξα, ὅτι τὰ ἄρθρα 638 καὶ 639 Ἰον. Κώδ. διαλαμ-

θάνουσι μόνον περί κληρονομίας ἄρρενος καὶ οὐχὶ θήλεος καὶ ὅτι ἐπὶ κληρονομίας ἀδελφῶν ἐφαρμόζεται ἡ διάταξις τοῦ ἐδαφ. γ τοῦ ἄρθρ. 640, ἥτις δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς διάταξις αὐτοτελὴς καὶ οὐχὶ ὑπάλ-
ληλος τῇ τοῦ ἄρθρ. 640. 107 (1877).

Κατὰ τὴν σαφῇ διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 638 τοῦ Ἰονίου Κώδικος, τὸν ἀποθανόντα, εἴτε ἄρρενα εἴτε θῆλυν, χωρὶς νὰ καταλίπη οὔτε υἱοῦς, οὔτε θυγατέρας, οὔτε κατιόντας τούτων, οὔτε ἀνιόντας, κληρονομοῦσιν οἱ ἀμφιθαλεῖς ἢ ὁμαίμονες ἀδελφοὶ τοῦ καὶ εἰ ἄρρενες ἐξ ἄρρενογονείας κατιόντες τῶν προτελευταυσάντων ἀμφιθαλῶν ἢ ὁμαιμόνων ἀδελφῶν, αἱ δὲ ἀδελφαὶ δὲν καλοῦνται εἰς τὴν ἐκ πλαγίου κληρονομίαν ἀδελφοῦ καὶ ἀδελφῆς εἰμὴ ἐν ἐλλείψει ἄρρένων ἀδελφῶν καὶ κατιόντων αὐτῶν, κατὰ τὴν ἐπίσης σαφῇ διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 639, ἡ δὲ διάταξις τοῦ ἐδ. γ' τοῦ ἄρθρ. 640, καθ' ἣν ἐπὶ τῶν ἕνεκα θανάτου θήλεος ἀνοικογμένων κληρονομιῶν δὲν χωρεῖ διακρίσις φύλλου, ἀλλ' ἡ κληρονομία ἐπάγεται ἀδιαστίκτως εἰς τοὺς ἐγγυτέρους συγγενεῖς τοῦ ἀποθανόντος, δὲν ἐφαρμόζεται προδήλως, κατὰ τὴν ρητὴν καὶ σαφῇ τοῦ ἄρθρ. 640 διάταξιν, εἰμὴ καθ' ἣν περίπτωσιν ἐλλείπουσιν ἄρρενες ἀμφιθαλεῖς καὶ ὁμαίμονες ἀδελφοὶ καὶ κατιόντες τούτων (περὶ ὧν ὀρίζουσι τὰ προηγούμενα δύο ἄρθρα 638 καὶ 639), ὅτε ἡ κληρονομία ἐπάγεται εἰς τοὺς ὑπολειπομένους ἐγγυτέρους ἐκ πλαγίου συγγενεῖς, κατὰ τὰς ὀριζομένας ἐν τρισὶν ἐδαφίοις τοῦ ἄρθρου 640 διακρίσεις. 156 (1873) 193 καὶ 299 (1877) 253 (1880).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 638 τοῦ I. Ἀστ. Κώδικος, τὸν ἄνευ κατιόντων καὶ ἀνιόντων τελευταύσαντα κληρονομοῦσιν εἰ ἀμφιθαλεῖς ἢ ὁμαίμονες ἀδελφοὶ καὶ εἰ ἐξ ἄρρενογονίας κατιόντες τοῦ τελευταίου. Τὸ δὲ ἄρθρ. 638 περιορίζει τὸ δικαίωμα τῆς ἀντιπροσωπεύσεως εἰς μόνους τοὺς ἄρρενας κατιόντας τοιούτων προτελευταυσάντων ἀδελφῶν, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 628, ἡ ἀντιπροσωπευσις ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὰ θήλεα, ὅσας παρὰ τοῦ νόμου καλοῦνται νὰ κληρονομήσωσιν, ἀφοῦ ὁμως ρητῶς ἀποκλείονται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 638, ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀντιπροσωπεύσεως εἶνε ἀνέφικτος. 150 (1889) 46 (1890).

Τὸ ἄρθρ. 629 καὶ ἐπ. Ἰον. Κώδ., ποιούμενον διάκρισιν μεταξὺ συγγενῶν ἐξ ἄρρενογονίας καὶ ἐκ θηλυγονίας καταγομένων, καθορίζει αὐτοὺς, ἀποθλίπον εἰς τὰς ρίζας, ἐξ ὧν οὗτοι κατάγονται, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 640 Ἰον. Κώδ., μὴ ὑπαρχόντων ἀδελφῶν κατιόντων ἐξ

ἀδελφῶν, οὐδὲ συγγενῶν ἐξ ἀρρενογονίας συντρεχόντων, ἡ κληρονομία ἐπάγεται εἰς τὸν πλησιέστερον ἐκ θηλυγονίας πλάγιον συγγενῇ. Ὅθεν, ἐὰν ὁ κληρονομούμενος κατέλιπε πρῶτην ἐξαδέλφην ἐκ πατρικῆς θείας καὶ ἀνεψιάς ἐκ προαποθιώσαντος πρώτου ἐξαδέλφου, υἱοῦ τῆς αὐτῆς θείας, καλεῖται εἰς τὴν κληρονομίαν ἡ πρώτη ἐξαδέλφη καὶ οὐχὶ αἱ ἀνωτέρω ἀνεψιαί, διότι ἐκ τοῦ αὐτοῦ προσώπου (τῆς πατρικῆς θείας) κατὰγονται καὶ αὗται καὶ ἐκείνη, καὶ ἐκ θηλυγονίας εἰσὶ πλάγιοι συγγενεῖς τοῦ κληρονομουμένου, ἀλλ' εἰς ἐκείνην τὴν πρῶτην ἐξαδέλφην, ὡς ἐγγυτέραν αὐτοῦ συγγενῇ κατὰ ἓνα βαθμόν, ἐπάγεται ἡ κληρονομία.

366 (1893).

§ 22

Κατὰ νόμον (Νεαρά 53 κεφ. 6. Νεαρά 117 κεφ. 5. Ἀρμεν. § 81 E. η), ἡ ἄπροικος καὶ ἄπορος γυνὴ ἔχει τὸ δικαίωμα μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου τῆς ν' ἀπαιτήσῃ τὴν νόμιμον ἐκ τῆς περιουσίας αὐτοῦ μερίδα, ἂν δὲ ὁ σύζυγος διὰ διαθήκης ἠθέλεν ἀφήσῃ εἰς αὐτὴν κληροδοτήματι, ἔλαττον τοῦ τετάρτου τῆς περιουσίας του, δύναται ἡ σύζυγος, καίπερ λαβοῦσα τὸ κληροδοτήμα, ν' ἀπαιτήσῃ τὴν συμπλήρωσιν τῆς νομίμου μερίδος, καθότι τὸ ἐκ τοῦ νόμου ἐκπηγάζον τοῦτο δικαίωμα ἰσοδυναμεῖ πρὸς χρέος τῆς κληρονομίας πρὸς αὐτὴν, ὅπερ οὐδ' αὐτὸς ὁ διαθέτης δύναται νὰ περιορίσῃ, ἐπομένως μόνῃ ἡ λήψις μέρους τοῦ χρέους δὲν ἀποκλείει τὴν ὡς δανειστὴν θεωρουμένην σύζυγον ν' ἀπαιτήσῃ καὶ τὸ ὑπόλοιπον.

59 (1859).

Διὰ τῆς Νεαράς 53 κεφ. 6 καὶ τῆς μεταρρυθμισάσης ταύτης Νεαράς 117 κεφ. 5 ἐθεσπίσθη, ὅτι ἡ ἄπορος καὶ ἄπροικος χήρα ἔχει δικαίωμα ἐπὶ τοῦ τετάρτου τῆς περιουσίας τοῦ συζύγου αὐτῆς, καὶ εἰ πλείονες τῶν τριῶν εἴσαν παῖδες, ὅσον ἐνὶ τούτων ἀρμόζει· τὴν μερίδα ὅμως ταύτην λαμβάνει ἡ χήρα οὐχὶ ὡς κληρονόμος, ἀλλ' ὡς νόμιμος κληροδόχος, διότι ὡς, κατὰ τὴν Νεαράν 117 κεφ. 5, ἐπὶ ἀνατίτῃ ὡς πρὸς τὴν γυναικᾶ λύσεως τοῦ γάμου διὰ διαζυγίου λαμβάνει τὸ $\frac{1}{4}$ τῆς περιουσίας τοῦ ἀνδρὸς ἢ κεφαλικὴν μερίδα, ἥτοι λαμβάνει τὴν ἀναλογίαν τῆς ἐξ ἐνοχῆς ἐκ τοῦ νόμου γεννωμένης, διότι κληρονομία ζῶντος δὲν ὑφίσταται, οὕτω καὶ εἰς τὴν ἐτέραν περίπτωσιν, τὴν τῆς προτελευταίου τοῦ συζύγου, δυνάμει τοῦ αὐτοῦ λόγου, ἀποδίδεται τῇ χήρᾳ τὸ προσήκον αὐτῇ.

109 (1885).

Ἡ ἄπορος καὶ ἄπροικος χήρα δικαιοῦται, (Νεαρά Ἰουστινιανού 53 κεφ. 6 καὶ Νεαρά 117 κεφ. 5), ὅταν τὰ μετ' αὐτῆς συντρέχοντα τέκνα δὲν ᾖνε πλείονα τῶν τριῶν, ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ κατόχου τὸ τέταρτον ἐκάστου ἀκινήτου κτήματος τῆς κληρονομίας. Ἐπομένως ἐγείρασα ἀγωγὴν καθ' ἐνὸς κατόχου κληρονομικοῦ πράγματος, δὲν ὀφείλει ν' ἀπευθύνῃ τὴν ἀγωγὴν ταύτην καὶ κατὰ κατόχου ἑτέρου ἀκινήτου.

212 (1875).

Κατὰ τὴν 53 Νεαράν τοῦ Ἰουστινιανού, ἡ ἄπορος καὶ ἄπροικος χήρα ἔχει δικαίωμα εἰς τὸ τέταρτον τῆς περιουσίας τοῦ συζύγου τῆς, ὅταν οὗτος ᾖνε ἀπλῶς εὐπορος, καὶ οὐχὶ μόνον ὅταν οὗτος ἔχῃ μεγάλην περιουσίαν.

212 (1875).

Τὸ δικαίωμα τῆς ἀπόρου καὶ ἀπροίκου χήρας ἐπὶ τῆς κληρονομίας τοῦ συζύγου τῆς περιορίζεται εἰς ἰσόβιον ἐπικαρπίαν, ἐὰν συντρέχωσιν εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ καὶ τέκνα ἐκ τοῦ μετ' αὐτῆς γάμου, καὶ μόνον ὑπὲρ αὐτῶν, οὐχὶ δὲ καὶ καθ' ἣν περίπτωσιν δὲν συντρέχωσιν τοιαῦτα εἰς τὴν κληρονομίαν (Νεαρά 53 κεφ. 6 καὶ 117 κεφ. 5).

187 (1857) 212 (1875).

Ἡ ΡΣ' Νεαρά τοῦ Λέοντος καὶ τοῦ Ἀρμενοπ. ἡ § 82 (Ε. η) προβλέπουσι τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἄπορος καὶ ἄπροικος χήρα ἔχρυσα παῖδας ἔλθῃ εἰς δεύτερον γάμον, ὀρίζουσι δέ, ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οἱ παῖδες μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρὸς ἐξουσιάζουσι τῆς μερίδος, ἣν αὕτη ἐκληρονόμησε παρὰ τοῦ προαποθιώσαντος ἰδίου αὐτῶν πατρός· ὅθεν, αἱ διατάξεις αὗται, προνοοῦσαι ὑπὲρ τῶν τοῦ πρώτου γάμου παίδων, δὲν παρέχουσιν εἰς αὐτὰ τὸ δικαίωμα, ὅπως ἀφαιρέσωσιν ἀπὸ τῆς δευτερογάμου μητρὸς τὴν εἰς αὐτὴν περιελθούσαν περιουσίαν τοῦ πρώτου συζύγου, ἀλλὰ μόνον νὰ ἐξουσιάσωσι μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρὸς τὴν περιουσίαν ταύτην· ὥστε, μὴ ὑπαρχόντων παίδων ἐκ τοῦ πρώτου γάμου, οὐδόλως δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν οἱ παρατεθέντες νόμοι κατὰ τῆς δευτερογάμου μητρὸς.

307 (1885).

Διὰ τῆς Νεαρᾶς 117 κεφ. 5 κατὰ τοῦτο καὶ μόνον ἐτροποποιήθη ἡ προτέρα νομοθεσία, ὅτι ἡ χήρα λαμβάνει οὐχὶ πάντοτε τὸ τέταρτον τῆς περιουσίας τοῦ συζύγου αὐτῆς, καὶ ὅτι, ἐὰν ἔχῃ τέκνα ἐξ αὐτοῦ, τὸ μερίδιον τοῦτο λαμβάνει δικαιώματι ἐπικαρπίας καὶ οὐχὶ

κατὰ δεσποτεῖαν· ἐπομένως καὶ μετὰ τὴν Νεαράν ταύτην ἰσχύει ἡ προτέρα νομοθεσία, καθ' ἣν τὸ διδόμενον εἰς τὴν χήραν ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ συζύγου αὐτῆς τέταρτον, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς 100 χρυσοῦ λίτρας. Ἄρα τὸ νέον δίκαιον, ὅπερ ἡ Νεαρά εἰσέγαγεν, εἶνε, ὡς εἴρηται, ἡ ἐλάττωσις τοῦ μεριδίου τῆς χήρας εἰς ἀνδρομοίριον καὶ ἡ μεταποίησις αὐτοῦ ἀπὸ κυριότητος εἰς ἐπικαρπίαν. 84 (1862).

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῆς πρὸ τῆς Νεαρᾶς 117 ρωμαϊκῆς νομοθεσίας μετὰ τῆς Νεαρᾶς αὐτῆς προκύπτει σαφῶς, ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς διὰ τοῦ διατακτικοῦ τοῦ ε' κεφ. τῆς Νεαρᾶς ταύτης οὐδαμῶς ἐσκόπει νὰ μεταρρυθμίσῃ ἐντελῶς τὴν προτέραν νομοθεσίαν, τὴν ἀφορῶσαν εἰς τὰ δικαιώματα τῆς ἀπρόικου καὶ ἀπόρου χήρας ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ ἀποθανόντος συζύγου τῆς, ἀλλὰ κάλλιον νὰ διατυπώσῃ αὐτά. Ἐπομένως, ὅσα ἐκ τῆς προτέρας νομοθεσίας δὲν τροποποιοῦνται διὰ τοῦ διατακτικοῦ τούτου ἰσχύουσι καὶ μετὰ τὴν Νεαράν, οἷος εἶνε καὶ ὁ εἰς 100 χρυσοῦ λίτρας περιορισμὸς τοῦ εἰς τὴν χήραν διδομένου τετάρτου ἐκ τῆς συζυγικῆς περιουσίας, ὅστις ἐνῶ φέρεται ἐν τῷ ἱστορικῷ μέρει τῆς Νεαρᾶς ὡς ἰσχύων, δὲν καταργεῖται ἐν τῷ διατακτικῷ. 144 (1863).

Ἐκ τοῦ μεριδίου τῆς ἀπόρου καὶ ἀπρόικου χήρας ἀφαιρῶνται ἀναλόγως τὰ κληρονομικὰ βάρη (Νεαρά 53 κεφ. 6 § 1 καὶ Νεαρά 117), τοῦτο δὲ οὐχὶ ἐν ἰδίᾳ δίκη περὶ λογοδοσίας, ἀλλ' ἐν τῇ περὶ τοῦ δικαιώματος αὐτῆς. 212 (1875).

Ἐν τῷ νόμῳ δὲν ὑπάρχει κανὼν τις πρὸς ὄρισμόν τῆς εὐπορίας ἢ τῆς ἀπορίας τῆς ἀπόρου χήρας, ἀλλ' ἡ περὶ τούτου κρίσις μορφοῦται ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως συγκεκριμένων ὅλως καὶ ἰδιαιτέρων πραγματικῶν περιστατικῶν, ὧν ἡ ἐκτίμησις διαφεύγει τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου. 313 (1875).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 810 τῆς Πολ. Δικ., δὲν ὑπάρχει λόγος πρὸς ἀναίρεσιν, ὅταν τὸ Δικαστήριον ἐφήρμοσε λίαν περιωρισμένως τὸν νόμον, τοιαύτη δὲ ἐφαρμογὴ τῶν Νεαρῶν 53 καὶ 117 ὑπάρχει, ἐὰν τὸ Δικαστήριον ἀποφανθῇ, κατὰ τὸ γράμμα αὐτῶν, ὅτι δὲν ἔχει κληρονομικὸν δικαίωμα ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ ἀνδρὸς ἢ χήρα, ἢ εἰσενεγκοῦσα προῖκα, ἔστω καὶ εὐτελοῦς ἀξίας. 235 (1863) 264 (1884).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 661 Ἰονίου Κώδ., εἰς τὸν ἄπορον συζυγον, τὸν μὴ ἔχοντα περιουσίαν, προσήκουσαν εἰς τὴν κατάστασίν του, ὀφείλε-

ται ἐκ τῶν κληρονομικῶν εἰσοδημάτων τοῦ προαποβιώσαντος συζύγου ἰσόθιος χορήγησις τῶν πρὸς διατροφήν. Κατὰ δὲ τὰ ἄρθρα 464, 468 καὶ 115 Ἰονίου Κώδ., ἡ ἐπικαρπία εἶνε στοιχεῖον περιουσίας, ὅπερ ἐπιδρᾷ εἰς τὴν ὑπαρξίν τῆς ἀπορίας, μὴ ὀριζομένης ἐν ἄρθρῳ 661 σχετικῆς ἐξαιρέσεως. Ὡστε τὸ Δικαστήριον ὀφείλει πρὸς ἐκτίμησιν τῆς ἀπορίας νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του καὶ τὸ δικαίωμα τῆς νομίμου ἐπικαρπίας, ὅπερ ὁ ἀποβιώσας σύζυγος ἔχει ἐπὶ τῆς περιουσίας τῶν τέκνων του.

22 (1893).

§ 23

Τὸ δικαίωμα τοῦ Δημοσίου ἐπὶ τῆς περιουσίας τῶν ἀκλήρων ἀποθανόντων δὲν ὀνομάζεται μὲν ὑπὸ τοῦ νόμου κληρονομικὸν δικαίωμα, ἀποτελεῖ ὅμως καθολικὴν διαδοχὴν εἰς τὴν ὁμάδα τῆς περιουσίας τοῦ ἀκλήρου, ὥσανεὶ τὸ Δημόσιον ἦτο κληρονόμος, ὅθεν ρυθμίζεται κατὰ τοὺς περὶ τῆς κληρονομικῆς διαδοχῆς ὁρισμοὺς τοῦ νόμου. Ν. 20 § 7 Π. (5. 3) Ν. 9 § 1 καὶ Ν. 118 § 2 (30) Ν. 2 § 1 (34. 1) Θεοφ. Εἰσηγ. § 1 ἐν τέλει (3. 10).

306 (1855).

§ 24

Οἱ Ν. 16 καὶ 20 Π. (34.9) Ν. 4 Κώδ. (6.35) καὶ Ν. 3 Π. (28.4), καθ' οὓς, ἐν ἡ περιπτώσει ὁ κληρονόμος θεωρηθῇ ἀνάξιος ὑπὸ τοῦ διαθέτου, διαγράψαντος τὸ ὄνομά του ἐκ τῆς διαθήκης, ἡ κληρονομικὴ περιουσία ἀνήκει τῷ Δημοσίῳ, δὲν ἰσχύουσιν, ὡς φέροντες χαρακτηριστὰ δημευτικόν, ἐπομένως ἡ κληρονομικὴ περιουσία περιέρχεται εἰς τοὺς ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμους, ἐὰν ὑπάρχωσιν. 82 (1874).

Ἡ διάταξις τῆς Νεαρᾶς 2 κεφ. κβ', καθ' ἣν ἡ παραβάσα τὸ πένθιμον ἔτος γυνὴ κληρονομεῖ ἐξ ἀδιαθέτου συγγενεῖς μόνον μέχρι τρίτου βαθμοῦ, εἶνε ποινικὴ, ὡς τοιαύτη δὲ δὲν ἰσχύει πλέον παρ' ἡμῖν, καταργηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ νόμου.

29 (1878).

§ 25

Κατὰ τὸν Ν. 95 § 2 (46.3), ὅταν ὁ δανειστὴς κληρονομήσῃ τὸν ὀφειλέτην, τὰ χρέη τοῦ τελευταίου πρὸς τὸν κληρονόμον δανειστὴν συγχέονται, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ πρὸς τοὺς τρίτους ἐπομένως, οὐδεμιᾶς ἀπαιτήσεως τὴν πληρωμὴν δικαιουται νὰ ζητήσῃ ὁ κληρονόμος ἐκ

τῆς κληρονομίας, ἐὰν δὲν ἀπεδέχθῃ τὴν κληρονομίαν μετὰ τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἀπογραφῆς.

78 (1854).

§ 26

Κατὰ τὸν Ν. 14 Κώδ. (8.45), τὸ ὑπὸ τοῦ πατρὸς πωληθὲν κτῆμα, ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὡς κληρονόμος δὲν δύναται νὰ διεκδικήσῃ.

51 καὶ 52 (1850).

§ 27

Οἱ κληρονόμοι δὲν ἐνέχονται εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν δημοσίων χρηματικῶν ποινῶν, ἃς ἐπέσυρε καθ' ἑαυτοῦ ὁ κληρονομηθεὶς, ἐκτὸς ἂν ζῶντος τοῦ ἀδικήσαντος κατεγνώσθησαν τελεσιδίκως κατ' αὐτοῦ (Ποιν. Δικ. 548 § 5 καὶ Ποιν. Ν. 118), ἀλλ' αἱ δικονομικαὶ χρηματικαὶ ποιναί, αἵτινες ἐπιβάλλονται οὐχὶ πρὸς τιμωρίαν, ἀλλὰ λόγῳ ἀποζημιώσεως, ἀπαγγελλόμεναι ὑπὲρ τοῦ διαδίκου, βαρύνουσι καὶ τοὺς κληρονόμους.

20 (1865).

Ὁ κληρονόμος ὀφείλει νὰ ἐκπληρώσῃ ὅσας ἀνεδέχθῃ ὑποχρεώσεις ὁ κληρονομηθεὶς καὶ ἂν μετ' αὐτοῦ (τοῦ κληρονόμου) δὲν ᾔητο, κατὰ νόμον, δυνατόν νὰ συνομολογηθῶσι καθ' ὃν τρόπον ἰσχυρῶς συνωμολογήθησαν μετὰ τοῦ κληρονομηθέντος.

246 (1865).

Ὁ κληρονόμος, ὁ ἀποδεχθεὶς τὴν διαθήκην τοῦ κληρονομουμένου, δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν διὰ τῆς διαθήκης ταύτης ἐπιβληθεῖσαν αὐτῷ καταβολὴν ὀφειλῆς τοῦ κληρονομουμένου, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ἕτεροι συγκληρονόμοι ἤγειραν ἀγωγὴν περὶ ἀκυρώσεως τῆς διαθήκης, δικαιούται δὲ μόνον εἰς ἀποχρῶσαν ἀσφάλειαν πρὸς ἀποφυγὴν πάσης τυχόν ζημίας του· Ν. 3. καὶ 4 πρ. Π. (10. 2) Ν. 6 Π. (5. 3) Ν. 1 § 9 Π. (33. 4) Βασ. (42. 3) γ. δ. Β. Βασ. (42. 1) ε' (44.7) α' 1.

228 (1881).

Ὁ κανὼν, ὅτι πρὸς τοὺς δανειστὰς τῆς κληρονομίας μόνος ὁ κληρονόμος ἐνέχεται, οὐδέποτε δὲ ὁ ἀγοραστὴς ταύτης, ὑπόκειται εἰς διττὴν ἐξάφρσιν 1) ὅταν διὰ συμφωνίας πρὸς τοὺς δανειστὰς ἀνέλαβεν ὁ ἀγοραστὴς τὰ ἐκ τῆς κληρονομίας χρέη, καὶ 2) ὅταν ὁ δανειστὴς ἐνάγῃ ἐξ ὀνόματος τοῦ κληρονόμου, ἐνασκῶν τὰ δικαιώματα τοῦ ἰδίου τοῦ ὀφειλέτου.

225 (1883).

Κατὰ τὸν Ν. 14 Π. (2. 15), ὅταν κληρονόμος ἐξ ἀδιαθέτου συμβιβάζεται μετὰ κληρονόμου ἐκ διαθήκης, οἱ δανεισταὶ τοῦ ἀποβιώ-

σαντος ἐνάγουσιν ἀμφοτέρους ἀναλόγως τοῦ δυνάμει τοῦ συμβιβα-
σμοῦ εἰς ἐκάτερον περιελθόντος. 184 (1885).

Ἡ κατὰ τὴν πρὸ τοῦ Ἰονίου Κώδικος ἰσχύουσαν νομοθεσίαν,
ἐνδὴλως ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου δὲν ἐπεκτείνεται καὶ εἰς
τὴν ἀτομικὴν περιουσίαν τοῦ ἀναδεχθέντος τὴν πληρωμὴν ἀγοραστοῦ
τῶν κληρονομικῶν πραγμάτων. 466 (1878).

§ 28

Ἐκ τοῦ νόμου (Κώδ. 4.2 Βασ. 23.1 Ν. 6 Κώδ. 3.36, Βασ.
63, ΜΒ. 2. Ν. 2 § 5 Π. 10.2) προκύπτει, ὅτι τὰ τοῦ κληρονομου-
μένου χρεὴ καταβάλλονται κατ' ἀναλογίαν τῶν κληρονομικῶν μερί-
δων καὶ ὅτι οἱ κληρονόμοι δὲν ἐνέχονται ἀλληλεγγύως.

125 (1851) 96 (1871) 41 (1873).

Τὸ ἄρθρ. 768 Ἰονίου Κώδ. ὀρίζει, ὅτι οἱ κληρονόμοι εἰσὶν ὑπό-
χρεοὶ εἰς τὰ κληρονομικὰ χρεὴ καὶ βάρη, προσωπικῶς μὲν κατὰ τὴν
μερίδα των, ἐνυποθήκως δὲ καθ' ὅλοκληρίαν, φυλαττομένης τῆς ἀγω-
γῆς κλπ., ἐννοεῖ προδήλως διὰ τῆς λέξεως ἐνυποθήκως μόνον τὰ χρεὴ,
τὰ ὅποια ὁ τελευτήσας αὐτὸς ὤφειλεν ὡς ἐνυπόθηκα. 87 (1873).

§ 29¹

Ὑπαρχόντων συγκληρονόμων, τὰ τῆς κληρονομίας διαιροῦνται αὐ-
τοδικαίως κατὰ τὰ ἰδανικὰ μέρη τοῦ εἰς ἕκαστον ἐπιβάλλοντος· Ν. 1.
Κώδ. (3.36) Β. 45 (23.1) Ν. 1. Κώδ. (8.36). 351 (1865).

Τὸ ἄρθρ. 769 Ἰονίου Κώδ. οὐδὲν ἄλλο ὀρίζει ἢ ὅτι ὁ συγκληρο-
νόμος, ὅστις συνεπέλα ὑποθήκης ἐπλήρωσε κοινὸν χρέος, δὲν ἔχει
ἀναγωγὴν κατὰ τῶν λοιπῶν συγκληρονόμων εἰμὴ διὰ τὸ μέρος, τὸ
ὅποιον ἕκαστος αὐτῶν ὀφείλει προσωπικῶς νὰ ὑποστῇ· ὥστε ἀφορᾷ
μόνον εἰς τὴν σχέσιν τοῦ πληρώσαντος κοινὸν χρέος συγκληρονόμου
ἀπέναντι τῶν λοιπῶν συγκληρονόμων τοῦ διὰ τὸ δικαίωμα τῆς ἀνα-
γωγῆς, ὅπερ κατ' αὐτῶν ἔχει πρὸς πληρωμὴν τοῦ ἐπιβάλλοντος ἐκά-
στω αὐτῶν ἐκ τοῦ κοινοῦ κληρονομικοῦ χρέους καὶ ἐπομένως οὐδεμίαν
ἔχει ἐφαρμογὴν, καθ' ἣν περίπτωσιν ζητεῖται ἡ ἀκύρωσις τῆς πρὸς
τρίτον γενομένης δόσεως τῆς ἐπιδίκου οἰκίας ἀντὶ πληρωμῆς κληρο-
νομικοῦ χρέους. 249 (1879).

¹ Ὁρ. καὶ Λ. Συγκυριότης.

Κατὰ τὸν Νόμον 14 § 1 καὶ τὸν Νόμον 4 § 3 Π. (10.3), κατὰ τὴν διανομὴν κληρονομικοῦ ἢ κοινοῦ τινος πράγματος ὁ κάτοχος αὐτοῦ δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὰς δαπάνας, ἃς κατέβαλεν εἰς τὸ κοινὸν πράγμα. 28 (1848).

Προκειμένου περὶ δαπανῶν, γενομένων κατὰ τὴν διαχείρισιν κοινοῦ ἐκ κληρονομίας κτήματος, δικαιούται νὰ ζητήσῃ ταύτας ὁ καλῇ τῇ πίστει καταβαλὼν, ὡς ἐκ τῆς ἐνοχῆς, τῆς ἐκ τοῦ οἰονεῖ συναλλάγματος τῆς τυχαίας κοινωνίας πηγαζούσης, δυνάμει τῶν Ν. 18 § 1 Κώδ. (3.36) καὶ Εἰς. § 4 (3.28). 128 (1854).

Κατὰ τὸν Ν. 35 Π. (2.14) καὶ Ν. 35 Βασ. (11.1), ἐὰν ἐγένετο μεταξὺ τῶν συγκληρονόμων σύμφωνον διανομῆς τῶν κοινῶν κληρονομικῶν κτημάτων, διαλαμβάνον, ὅτι οὐδὲν ἔμεινεν ἀδιανέμητον μεταξὺ αὐτῶν κοινὸν κληρονομικὸν κτῆμα, ἐναχθῇ δέ τις τῶν κληρονόμων βραδύτερον περὶ διανομῆς κοινοῦ κτήματος, ἀποκρυβέντος παρ' αὐτοῦ καὶ μὴ συμπεριληφθέντος εἰς τὸ τῆς διανομῆς σύμφωνον, καὶ κατὰ τῆς ἀγωγῆς ἀντιτάξῃ τὴν τοῦ συμφώνου τῆς διανομῆς ἔνστασιν, ἀποκρούεται οὗτος ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος τῇ τοῦ δόλου ἀντενστάσει. Οὐδαμῶς δ' ἀπαιτεῖται ὑπὸ τοῦ νόμου νὰ περιλαμβάνηται ἐν αὐτῇ τῇ ἀγωγῇ ὡς στοιχεῖον τῆς βάσεως αὐτῆς ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος περὶ ἀποκρύψεως παρὰ τοῦ ἐναγομένου τοῦ κοινοῦ κληρονομικοῦ κτήματος, ἀλλὰ δύναται νὰ προταθῇ καὶ διὰ τῶν πρωτοδίκων προτάσεων ἢ ἀντένστασις κατὰ τῆς ἐνστάσεως τοῦ ἐναγομένου. 102 (1876).

Κατὰ τὸν Ν. 30 Κώδ. (2.3), ἡ μεταξὺ συγκληρονόμων διανομὴ τῆς κληρονομικῆς περιουσίας, ζῶντος τοῦ κληρονομουμένου, εἶνε ἀνίσχυρος. 173 (1892).

§ 30

Τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 772 τοῦ Ἰον. Κώδ., εἰς τοὺς πιστωτὰς ἀποθανόντος τινὸς χορηγούμενον δικαίωμα τοῦ αἰτεῖν τὸν χωρισμὸν τῆς περιουσίας τοῦ ἀποθανόντος ὀφειλέτου των ἀπὸ τῆς τῶν κληρονόμων, καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1948 τοῦ αὐτοῦ Κώδ. καθιερούμενον ὑπὲρ τῶν αἰτησάντων τὸν τοιοῦτον χωρισμὸν προνόμιον ἐπὶ τῶν ἀκινήτων τοῦ ἀποδιώσαντος, ἔχει ὡς μόνον ἀποτέλεσμα τὴν ὑπὲρ τῶν πιστωτῶν τοῦ ἀποδιώσαντος προτεραιότητα, ἀπέναντι τῶν πιστωτῶν τῶν κληρονόμων, οὐδόλως δὲ ἐπηρεάζει τὴν μεταξὺ τῶν πιστωτῶν τοῦ κληρο-

νομουμένου θέσιν καὶ προτεραιότητα αὐτῶν. Ἡ τοιαύτη ἀρχὴ ἰσχύει καὶ ὅταν, δι' ἔλλειψιν ἐμπροθέσμου ἐγγραφῆς, τὸ προνόμιον ἐκπίπτῃ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1950 εἰς ἀπλὴν ὑποθήκην. 142 (1870).

Ναὶ μὲν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 774 ἐδ. 2 τοῦ Ἰονίου Κώδ., ἡ περὶ χωρισμοῦ τῶν περιουσιῶν ἀγωγὴ ὡς πρὸς τὰ ἀκίνητα δύναται νὰ ἐγερθῇ ὑπὸ τῶν δανειστῶν τοῦ κληρονομουμένου, ἐν ὅσῳ τὰ κτήματα ταῦτα εὐρίσκονται εἰς χεῖρας τοῦ κληρονόμου, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀληθεύει εἰμὴ ὡς πρὸς τοὺς ἤδη πρὸ τοῦ κληρονομουμένου ἔχοντας ἐγγεγραμμένην ὑποθήκην ἐπὶ τῶν κτημάτων τῆς κληρονομίας εἰδικῶς, διότι, κατὰ τὴν ρητὴν διατάξιν τοῦ ἄρθρ. 1948 Ἰον. Κώδ., οἱ ἐνυπόθηκοι μὴ ἐγγεγραμμένοι καὶ οἱ ἐπὶ ἰδιωτικῷ ἐγγράφῳ δανεισταὶ δὲν δύνανται νὰ ἐνασκήσωσι τὴν ἀγωγὴν ταύτην εἰμὴ ἐὰν ἐντὸς ἐξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς κληρονομίας ἐγγράψωσι τὸ προνόμιόν των τοῦτο ἐπὶ ἐκάστου τῶν κτημάτων· ἄρα μόνῃ ἡ εἰδικὴ εἰς τὰ βιβλία τῶν ὑποθηκῶν ἐγγραφή, ἐμπροθέσμως γενομένη, ἐμποδίζει τὴν σύγχυσιν τῶν περιουσιῶν, ἀλλὰ ταύτην ἐπελθοῦσαν δὲν παύει ἡ ἐγερσις τῆς περὶ χωρισμοῦ ἀγωγῆς. 210 (1875).

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 772 καὶ 1948 Ἰον. Κώδ. συνάγεται, ὅτι οἱ δανεισταὶ τοῦ ἀποθανέντος δὲν δύνανται νὰ διατηρήσωσι δικαίωμα προτιμήσεως ἐπὶ τῶν ἀκινήτων τῆς κληρονομίας, εἰμὴ διὰ τῆς αἰτήσεως τοῦ χωρισμοῦ τῶν περιουσιῶν κληρονόμου καὶ κληρονομουμένου καὶ διὰ τῆς ἐνεργείας ἐγγραφῶν ἐντὸς ἐξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς κληρονομίας ἐφ' ἐκάστου τῶν κληρονομικῶν κτημάτων. Τῆς ὑποχρεώσεως δέ, ὅπως ἐνεργήσωσι τὰς πράξεις ταύτας πρὸς διατήρησιν τοῦ προνομίου των δὲν ἀπαλλάσσονται καὶ ὅταν ἡ ἀποδοχὴ τῆς κληρονομίας γίνηται ἐπὶ ἀπογραφῇ, διότι δὲν συγχέονται μὲν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὰ κτήματα κληρονόμου καὶ κληρονομουμένου (ἄρθρ. 692), ἀλλ' ὁ χωρισμὸς οὐδόλως ἀφορᾷ εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ διαληφθέντος προνομίου τῆς προτιμήσεως, ἀλλ' ἐπέρχεται ὡς συνέπεια τῆς ἐξ ἀπογραφῆς ὠφελείας, ὅπερ εἶνε ὅλως ἀνεξάρτητον τοῦ δικαιώματος τῆς προτιμήσεως. 56 (1885).

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΑΠΟΚΤΗΣΙΣ

Π ε ρ ι λ η ψ ι ς .

- § 1. Σχολάζουσα κληρονομία.
 § 2. Ἀπόκτησις τῆς κληρονομίας ἐν γένει.
 § 3. Ἀπόκτησις τῆς κληρονομίας ὑπὸ τῶν ἀναγκαίων καὶ τῶν μὴ ἀναγκαίων κληρονόμων.
 § 4. Ὑποχρεώσεις τοῦ παραλαμβάνοντος παρ' ἄλλου τὴν κληρονομίαν.
 § 5. Παραπομπή τῆς κληρονομίας.
 § 6. Ἀνάμιξις εἰς τὴν κληρονομίαν.
 § 7. Εὐεργέτημα διασκέψεως.
 § 8. Πώλησις κληρονομιῶν καὶ ὑφαίρεσις αὐτῶν.

§ 1

Μὴ ὑπαρχόντων ἀναγκαίων κληρονόμων, ἡ κληρονομικὴ περιουσία θεωρεῖται σχολάζουσα καὶ ἐκπροσωπεῖται ὑπὸ κηδεμόνος μέχρις ἀναμίξεως τῶν κληρονόμων. 95 (1877).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 703 Ἰονίου Κώδικος, αὐτὸν οὐδεὶς ἐμφανίζηται ζητῶν τὴν κληρονομίαν ἢ οἱ γνωστοὶ κληρονόμοι τὴν ἀπέβαλον ἢ κληρονομία λογίζεται σχολάζουσα». Ἀλλ' ὁ ἐν τῷ ἄρθρ. 703 διαζευκτικὸς σύνδεσμος ἢ κεῖται, ὡς πολλάκις συμβαίνει, ἀντὶ τοῦ συμπλεκτικοῦ καί, ὃν φέρει τὸ ἄρθρ. 811 Γαλλ. Κώδ., ἐκ τοῦ ὁποίου ὁ Ἰόνιος νομοθέτης ἠρύσθη τὴν εἰρημένην διάταξιν, μὴ δυναμένου ἄλλως νὰ ὑποθεθῇ, ὅτι ὁ Ἰόνιος νομοθέτης ἀπεμακρύνθη κατὰ τοῦτο τῶν διατάξεων τοῦ Γαλλ. Κώδικος, ὅς εἶχεν ὡς ὑπογραμμόν, ἵνα καθιερώσῃ τὴν ὅλως ἀπαράδεκτον ἀρχήν, ὅτι ἡ κληρονομία δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς σχολάζουσα καὶ ὅταν ἀκόμη ὑπάρχῃσι γνωστοὶ νόμιμοι κληρονόμοι, οὐδόλως ἀποβάλλοντες τὴν κληρονομίαν, καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς μάλιστα τῆς ἀποβιώσεως τοῦ κληρονομουμένου αὐτοδικαίως διακατέχοντες αὐτήν. 102 (1871).

§ 2

Κατὰ τὸν Ν. 22 πρ. Π. (41. 2) Βασ. 22 (50. 2), ὁ κληρονόμος, ἅμα προσελθὼν εἰς τὴν κληρονομίαν ἀποκτᾷ τὰ τῆς περιουσίας δικαιώματα τοῦ κληρονομουμένου, ἐκτὸς τῆς νομῆς τῶν κληρονομικῶν

πραγμάτων, πρὸς κτήσιν τῆς ὁποίας ἀνάγκη νὰ ἐπιχειρήσῃ ἰδίαν κατάληψιν διανοίᾳ κυρίου. 205 (1854).

Ὁ κληρονόμος, καταλαμβάνων κτήματα τοῦ κληρονομουμένου, θεωρεῖται, ὅτι πράττει τοῦτο ψυχῇ κληρονόμου, μέχρις οὗ οὗτος ἀποδείξῃ τὸναντίον. N. 20 § 1 καὶ 4 ἐν τέλει, N. 71 § 5 (29. 2).

59 (1873).

Ὁ ἐπιγεννώμενος ἀποκτᾷ αὐτοδικαίως ἅμα τῇ ἐπιγεννήσῃ τὴν πατρικὴν κληρονομίαν, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 606 Ἰον. Κώδ. 307 (1891).

§ 3

Κατὰ τὸν νόμον, μόνον τὰ ὑπεξούσια τέκνα τοῦ τελευτήσαντος ἀποκτῶσιν αὐτοδικαίως τὴν πατρικὴν κληρονομίαν, οὐχὶ δὲ καὶ πᾶν τέκνον. 121 (1855).

Τὰ τέκνα δὲν εἶνε οἰκείοι κληρονόμοι τῆς μητρός, διότι ἡ ἰδιότης αὕτη ὑποτίθῃσι τὴν ἐπὶ τὸν κατιόντα κληρονόμον πατρικὴν ἐξουσίαν τοῦ κληρονομουμένου, ἣν οὐδέποτε ἔχει ἡ μήτηρ, κατὰ τὸ ἐν Ἑλλάδι ἰσχύον δίκαιον. 187 (1857).

Οἱ ὑπεξούσιοι τοῦ κληρονομουμένου κατιόντες γίνονται κληρονόμοι αὐτοδικαίως, ἥτοι ἀνεξαρτήτως τῆς βουλήσεως των, καὶ ἄνευ δηλώσεως τῆς ἀποδοχῆς τῆς κληρονομίας, ἅμα τῇ ἐπαγωγῇ αὐτοῖς τὴν ἀρχὴν δὲ ταύτην οὐδόλως κατήργησε τὸ χορηγηθὲν αὐτῆς εὐεργέτημα τῆς ἀποχῆς, ἥτοι τὸ δικαίωμα τοῦ παραιτεῖσθαι τῆς κληρονομίας ἀδιακρίτως, εἴτε ἐξ ἀδιαθέτου, εἴτε ἐκ διαθήκης ἐπήχθη αὕτη αὐτοῖς καὶ χρώμενοι τούτῳ δὲν παύουσι νὰ ᾔνε κληρονόμοι, γενόμενοι ἤδη τοιοῦτοι κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐπαγωγῆς τῆς κληρονομίας, δὲν ὑπόκεινται ὅμως εἰς τὰ ἐκ τῆς κληρονομίας χρεὴ καὶ ὑποχρεώσεις τοῦ τοιούτου ὅμως δικαιώματος τῆς ἀποχῆς δὲν δύνανται νὰ ποιῶνται χρῆσιν ἅμα ἀναμιχθῶσιν εἰς τὴν κληρονομίαν. 453 (1866) 283 (1884) 251 (1860).

Ἐπὶ τῶν οἰκείων καὶ ἀναγκαίων κληρονόμων, ἡ κληρονομία ἐπάγεται αὐτοδικαίως ἄνευ ἀνάγκης πράξεώς τινος ἐκ μέρους των πρὸς ἀπόκτησιν αὐτῆς. N. 11 Π. (28.2) N. 20 Π. (41.3) Εἰς. § 2 (2.19). 52 (1853) 60 (1874).

Ἡ ἀπὸ τῆς κληρονομίας παραίτησις προϋποτίθῃσι τὴν ἀπόκτησιν αὐτῆς, ἥτις ἐπὶ μὲν οἰκείων κληρονόμων αὐτοδικαίως χωρεῖ, ἐπὶ δὲ

ἐξωτικῶν μόνον διὰ ρητῆς ἢ σιωπηρᾶς ἀποδοχῆς τῆς κληρονομίας (Εἰσηγ. 7 (2.19). 89 (1872).

Οἱ μὴ ἀναγκαῖοι κληρονόμοι δὲν ἀποκτῶσιν αὐτοδικαίως τὴν εἰς αὐτοὺς ἐπαχθεῖσαν κληρονομίαν, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀποδοχῆς, ἥτις δύναται νὰ λάβῃ χώραν εἴτε ρητῶς, εἴτε σιωπηρῶς. 113 (1853).

Ὁ ἀδελφὸς καὶ οἱ ἐκ προαποβιώσαντος ἀδελφοῦ ἀνεψιοὶ τοῦ τελευτήσαντος δὲν εἶνε ἀναγκαῖοι κληρονόμοι, ἥτοι ὑπεξοῦσαι αὐτοῦ (N. 14 Π. 38.16 καὶ § 2 Εἰσ. 2.19), ἀλλ' ἐξωτικοὶ καὶ ἐπομένως οὐδεμίαν ἔχουσιν ὡς πρὸς αὐτοὺς ἐφαρμογὴν αἱ περὶ τῆς ἀποκτῆσεως τῆς κληρονομίας παρ' ἀναγκαίων κληρονόμων διατάξεις τοῦ νόμου. Οἱ τοιοῦτοι δὲ κληρονόμοι ἀποκτῶσι τὴν κληρονομίαν μόνον δι' ἀποδοχῆς (N. 69 Π. 29.2), δυνάμενοι καὶ νὰ παραιτηθῶσι ταύτης, ἐκτὸς ἂν ἀνεμίχθησαν εἰς τὴν κληρονομίαν. 135 (1876).

Δυνάμει τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 606 Ἰονίου Κώδ. ἐπερχομένης ὑπὲρ τῶν νομίμων κληρονόμων νομίμου ἐπιλήψεως τῆς κληρονομίας, ὁ κληρονόμος ἀποκτᾷ αὐτοδικαίως τὴν κληρονομίαν ἅμα τῷ θανάτῳ τοῦ κληρονομουμένου, θεωρεῖται ὅ' ἐξακολουθῶν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐνεργητικῶς τε καὶ παθητικῶς, κατὰ τὰς εἰδικὰς αὐτοῦ σχέσεις, ἐπερχομένης συγχύσεως τῶν περιουσιῶν τοῦ κληρονομουμένου καὶ τοῦ κληρονόμου. 147 (1879).

§ 4

Ἐκ τῶν ἄρθρ. 124, 342 καὶ 680 τοῦ Ἰονίου Κώδικος συνάγεται, ὅτι, ὅταν ὁ πλησιέστερος κληρονόμος λαμβάνῃ τὴν κληρονομίαν παρὰ τοῦ ἀπωτέρου δικαστικῶς ἢ ἐξωδίκως, αἱ μεταξὺ τούτου, ὡς κληρονόμου, καὶ τῶν τρίτων γενόμεναι πράξεις ἰσχύουσι καὶ κατὰ τοῦ λαβόντος τὴν κληρονομίαν, ἐκτὸς ἐὰν αἱ πράξεις αὗται ἕνεκα δόλου δύνανται νὰ προσβληθῶσι τῇ τοῦ δόλου ἀγωγῇ, διότι ἡ κληρονομία δέον νὰ παραδοθῇ καὶ ληφθῇ εἰς ἣν εὐρίσκεται κατάστασιν, ὅτε ἐμφανίζεται ὁ πλησιέστερος κληρονόμος καὶ μάλιστα ὡς πρὸς τοὺς τρίτους· ἄρα, ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα μεταξὺ τοῦ παραδόντος τὴν κληρονομίαν καὶ τρίτων, δύναται ν' ἀντιταχθῇ κατὰ τῶν λαβόντων τὴν κληρονομίαν καὶ παρ' αὐτῶν ὅσον καὶ κατὰ τοῦ παραδόντος αὐτὴν παρὰ τοῦ νικήσαντος ἢ παρ' αὐτοῦ κατὰ τοῦ ἡττηθέντος τρίτου.

301 (1871).

§ 5

Ἡ θυγάτηρ, μὴ οὔσα ἀναγκαία κληρονόμος τῆς μητρὸς αὐτῆς, ἅτε μὴ ὑπαρχούσης σχέσεως πατρὸς καὶ ὑπεξουσίου, δὲν καταλαμβάνει αὐτοδικαίως τὴν κληρονομίαν, μὴ ὑπείσελθούσας δὲ αὐτῆς εἰς τὴν κληρονομίαν, μήδε ἀποδεχθείσης ταύτην δὲν χωρεῖ παραπομπή τῆς κληρονομίας εἰς τὰ τέκνα τῆς (ἐγγόνους τῆς τελευτησάσης)· μὴ παραιτηθείσης δὲ αὐτῆς τῆς κληρονομίας πρὸ τοῦ θανάτου τῆς, δὲν καλοῦνται εἰς αὐτὴν κατὰ διαδοχὴν κληρονομικὴν ὡς κατιόντες τὰ τέκνα τῆς Πανδ. N. 14 (38. 16) N. 69 (29. 2) N. 14 § 8 (11. 7) N. 19 Κώδ. (6. 30) (56. 51)· ὅθεν οἱ ἐγγονοὶ οὗτοι δὲν δικαιοῦνται ἰδίῳ κληρονομικῷ δικαίωματι καὶ ἐκ κληρονομικοῦ τῆς μητρὸς αὐτῶν δικαίωματος νὰ προσβάλωσι ὠρεάν, γενομένην ὑπὸ τῆς μάμμης τῶν πρὸς τρίτον.

122 (1893).

§ 6

Ἡ ἐφηβότης δέον νὰ ἐξετάζεται κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναμίξεως τῶν ἐφήθων εἰς τὴν κληρονομίαν καὶ οὐχὶ τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς, διότι ἡ ἀνάμιξις μόνη καθιστᾷ αὐτοὺς ἐναγωγίμους καὶ τοῦ δικαίωματος τῆς ἀποχῆς ἐκπτώτους.

171 (1857).

Κατὰ τὸν N. 42 § 3 Π. (29. 2), πρᾶξις τις θεωρεῖται ὡς ἀνάμιξις εἰς τὴν κληρονομίαν, ὅταν ᾖ ἐναργές, ὅτι αὕτη ἐνηργήθη ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ κληρονόμου.

453 (1866).

Δὲν εἶνε πρᾶξις ἀναμίξεως εἰς κληρονομίαν ἡ ἔγερσις ἀγωγῆς περὶ διαταράξεως κατοχῆς πατρικοῦ οἰκοπέδου, ἐὰν ἡ ἀγωγή δὲν ἡγέρθη παρὰ τοῦ ἐνάγοντος, ὡς κληρονόμου τοῦ πατρὸς του, ἀλλ' ἐν ἰδίῳ ὀνόματι, ὡς ἀνήκοντος αὐτῷ τοῦ κτήματος, συνεπεῖα συμβιβασμοῦ.

97 (1875).

Ὁ υἱὸς κατέχων καὶ διαχειριζόμενος ἐν γνῶσει μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του ἴδια τούτου κτήματα, θεωρεῖται ἀναμιχθεὶς εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ καὶ ἀποδεχθεὶς οὕτω σιωπηρῶς αὐτὴν καὶ ἀνεξαρτήτως πάσης περὶ ἀποχῆς δηλώσεώς του (N. 20 πρ. § 1 καὶ 88 Π. 29. 2 § 7 Εἰς. 2. 19).

56 (1862).

Ἄνευ ἄλλου εἰδικοῦ τίτλου κατέχων καὶ διαχειριζόμενος ὁ υἱὸς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του ἴδια τούτου κτήματα, θεωρεῖται ἀναμιχθεὶς εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ καὶ ἀποδεξάμενος οὕτω σιω-

πηρῶς αὐτήν, διότι τὸ τῆς ἀποχῆς δικαίωμα (jus abstinendi) ἀπόλλυσιν ὁ ἀναγκαῖος κληρονόμος, ὁ ἔργῳ δηλώσας, ὅτι θέλει νὰ ᾔη κληρονόμος, ἔργῳ δὲ τοιαύτη δήλωσις εἶνε ἢ εἰς τὴν κληρονομίαν ἀνάμιξις. Εἰς. (2.19) § 5 N. 20 πρ. καὶ § 1 καὶ 4. N. 8 Πανδ. (29.2). 97 (1875).

Ἐὰν ὁ πατὴρ εἰκονικῶς μετεβίβασεν εἰς τὸν υἱόν του τὰ κτήματά του, ἢ ὑπὸ τούτου κατοχὴ καὶ διαχείρισις τῶν κτημάτων τούτων ἄνευ εἰδικοῦ τίτλου, ἐν γνώσει μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς, θεωρεῖται ἀνάμιξις εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ καὶ σιωπηρὰ ἀποδοχὴ αὐτῆς N. 20 § 1 N. 88 Π. (29.2) § 11 Εἰς. (2.19), καὶ ἐντεῦθεν ὑποχρεοῦται εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν πατρικῶν χρεῶν. 94 (1882)

§ 7

Κατὰ τὴν ἔννοίαν διαφόρων Ρωμαϊκῶν νόμων καὶ ἰδίᾳ τοῦ N. 8 Κώδ. (6.30) ἐν συνδ. πρὸς τὸν N. 7 Κώδ. (3.31), ὁ κληρονόμος δύναται μὲν νὰ ὠφελῇ τοῦ δικαιώματος τῆς διασκέψεως καὶ μέχρι τριακονταετίας, ἀλλὰ μόνον ὅταν ἄγνοῇ τὴν εἰς αὐτὸν ἐπαγωγὴν τῆς κληρονομίας ἢ δὲν ὑπάρχωσι κατ' αὐτοῦ ἀπαιτήσεις ἐκ μέρους τῶν δανειστῶν αὐτῆς, ὡσάκεις ὅμως ὑπάρχωσι τοιαῦται, δεόν νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ διατάξεις N. 19 Κώδ. (6.30) N. 22 § 13 Κώδ. (6.30) καὶ N. 69 Π. (29.2), καθ' ἃς ὁ κληρονόμος ὀφείλει ἐντὸς ρητῆς προθεσμίας νὰ δηλώσῃ τὴν περὶ ἀποδοχῆς ἢ ἀναβολῆς τῆς κληρονομίας βουλήσιν του, ἄλλως θεωρεῖται ὡς ἀποδεχθεὶς τὴν κληρονομίαν.

2 (1844) 92 (145).

Ὁ N. 22 Κώδ. (6.30) κατήργησεν ὡς περιττὴν τὴν διὰ τοῦ N. 19 τοῦ αὐτοῦ τίτλου προεφηρισμένην ὡς αὐτοδικαίως ἀνήκουσαν εἰς πάντα κληρονόμον ἐνιαύσιον διάσκεψιν (§ 11 καὶ 13), ὥστε ὁ N. 19 δὲν ἰσχύει εἰμὴ μόνον καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὴν εἰς τοὺς διαδόχους τοῦ κληρονόμου παραπομπὴν τοῦ τῆς διασκέψεως δικαιώματος, τοσούτω μᾶλλον ὅσῳ τὰ Βασιλικά (62, B. 35, 14) ἰδίως εἰς τὰ πρόσωπα μόνον τῶν διαδόχων τὴν περιώρισαν, ἀφαιρέσαντα ἐξ αὐτῆς τοὺς ὄρους, οἵτινες ἀνεφέροντο εἰς τὸ πρόσωπον αὐτὸ τοῦ κληρονόμου ὡς πρὸς τὴν στέρησιν τῆς κληρονομίας· ἐπέτρεψε δὲ ἡ μνημονευθεῖσα διάταξις 22 συγκαταβατικῶς εἰς τοὺς μὴ θέλοντας νὰ ποιήσωνται χρῆσιν τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἀπογραφῆς, προκρίνοντας δὲ μᾶλλον

νά διασκεφθῶσιν, ἄδειαν διασκέψεως τότε μόνον, ὅταν οὗτοι ρητῶς τὴν ζητήσωσι, καὶ ἐνιαυσίου μὲν δοτέας παρὰ τοῦ ἡγεμόνος, ἐννεαμήνου δὲ παρὰ τῶν δικαστῶν, μετὰ τοῦ ρητοῦ ἀποτελέσματος νὰ λογίζονται οἱ τὴν διάσκεψιν ταύτην αἰτησάμενοι ὡς ὑπεύθυνοι κληρονόμοι, ἐὰν ἐντὸς τοῦ χρόνου τῆς διασκέψεως οὔτε ρητῶς ἀπεδέχθησαν, οὔτε ρητῶς ἀπέβαλον τὴν κληρονομίαν (§ 14), ἐνῷ ἐπὶ τῆς καταργηθείσης νομίμου ἐνιαυσίου διασκέψεως τὸ ἀποτέλεσμα τῆς σιωπῆς ἢ ἀπραξίας τοῦ εἰς τὴν κληρονομίαν καλουμένου ἦτο ὅπως ἐναντίον, ἦτοι ἦτο ὁ ἀπὸ τῆς κληρονομίας ἀποκλεισμός αὐτοῦ. Παρὰ τὴν διαληφθεῖσαν περίπτωσιν τῆς κατ' αἰτησιν χορηγουμένης διασκέψεως ὁ Ν. 22 δὲν ὀρίζει ἄλλην διάσκεψιν ὡς αὐτοδικαίως ὑπάρχουσαν, οὔτε προσδιορίζει τὴν τρίμηνον αὐτὴν ἢ ἄλλην τινα προθεσμίαν, ἵνα ἐντὸς αὐτῆς ὁ μὴ αἰτησάμενος τὴν διάσκεψιν καὶ μὴ θέλων νὰ ποιησῇται χρῆσιν τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἀπογραφῆς δηλώσῃ ρητῶς, ὅτι ἀποδέχεται τὴν κληρονομίαν, ὥστε ἐὰν παρέλθῃ ὁ χρόνος ἐν σιωπῇ νὰ ἐκλαμβάνηται ἀναγκαστῶς ὡς μὴ ἀποδεχθεὶς, ἀλλὰ καθόσον μὲν ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῆς κληρονομίας οὐδὲν περὶ προθεσμίας ὀρίζει, ὅσον δὲ ἀφορᾷ εἰς τὴν παραιτήσιν μίαν μόνην διάταξιν ἔχει (§ 1), ἐξ ἧς (ὡς καθίσταται ἀναμφίβολον καὶ ἐκ τῶν Βασιλικῶν (ρί' 1. καὶ 2 Β. 35.14) συνάγεται, ὅτι ὁ μὴ αἰτούμενος τὴν πρὸς διάσκεψιν προθεσμίαν, ἀλλὰ νομιζὼν παραιτητέαν τὴν κληρονομίαν, ὑποχρεοῦται ἐντὸς 3 μηνῶν νὰ ἀποβάλλῃ αὐτήν, ἄλλως ἐὰν τοῦτο δὲν πράξῃ ἐντὸς τῆς τριμηνίας εἰκάζεται ἐκ τῆς σιωπῆς του, ὅτι δὲν ἐννοεῖ αὐτὴν παραιτητέαν καὶ διὰ τοῦτο οὔτε καθίσταται ἀλλότριος αὐτῆς.

77 (1846).

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 560 § 3, 553 § 5 καὶ 756 § 3 Πολ. Δικονομίας προκύπτει ἀριδῆλως, ὅτι ἡ διὰ τοῦ ἄρθρ. 560 ὀριζομένη τετράμηνος προθεσμία, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς κληρονομίας, δὲν διατρέχει αὐτοδικαίως κατὰ τοῦ ἀνενοχλήτου κληρονόμου, ἀλλ' ἀφορᾷ μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν εἴτε ὑπάρχῃ δίκη ἐκκρεμῆς μεταξὺ δανειστῶν τοῦ ἀποβιώσαντος καὶ τῶν κληρονόμων αὐτοῦ, ἢ προσκαλοῦνται οἱ τελευταῖοι ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατον τοῦ κληρονομουμένου παρὰ τῶν δανειστῶν ἢ παρ' ἄλλων, τῶν ὁποίων τὸ κληρονομικὸν δικαίωμα ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀποδοχῆς ἢ ἀποβολῆς τῶν ἐπιδόξων κληρονόμων, νὰ ἐκφρασθῶσι περὶ τῆς ἀποδοχῆς ἢ ἀποβολῆς

τῆς κληρονομίας, καθότι τὸ ἄρθρ. 553 κατὰτάσσει τὴν περὶ συντάξεως ἀπογραφῆς αἴτησιν τοῦ κληρονόμου μεταξὺ τῶν ἀναβλητικῶν ἐνστάσεων, καὶ ἐπομένως ὑποθέτει δίκην ἐκκρεμῇ· τὸ 560 ὀρίζει, ὅτι μετὰ παρέλευσιν τῆς προθεσμίας τῆς ἀπογραφῆς ἄρχεται ἡ τῆς ἀπαντήσεως, ὅπως δὲ ὑπάρχει περίπτωσις ἀπαντήσεως πρέπει νὰ ὑπάρχει ἀγωγή εἰσηγμένη· τὸ 756, ὅτι ἡ προθεσμία τῆς ἐφέσεως δὲν ἄρχεται κατὰ τῶν κληρονόμων, εἰμὴ μετὰ τὴν κοινοποίησιν τῆς ἀποφάσεως καὶ μετὰ παρέλευσιν τῆς πρὸς ἀπογραφὴν προθεσμίας, τουτέστιν ὑποθέτει δίκην πρωτοδίκως δικασθεῖσαν, ἐξ ὧλων δὲ τούτων συνάγεται, ὅτι, κατὰ τὸν νόμον, ἡ δῆλωσις περὶ τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἀπογραφῆς καὶ ἡ σύνταξις αὐτῆς ἐντὸς τετραμήνου προθεσμίας εἶνε δικαίωμα μὲν εἰς τὸν ἀνενόχλητον κληρονόμον, ὑποχρέωσις δὲ εἰς αὐτόν, ὅταν προσκαλούμενος θέλῃ νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ εὐεργέτημα τοῦτο, ὅτι δὲ τοιαύτη εἶνε ἡ ἔννοια τοῦ νόμου προκύπτει ἐτι σαφέστερον ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 1074 τῆς Πολ. Δικονομίας, ὀρίζουσῶν, ὅτι αἱ συνέπειαι τῆς περὶ διασκέψεως δηλώσεως κρίνονται κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον· κατὰ δὲ τὸ δίκαιον τοῦτο, ὁ κληρονόμος δύναται νὰ ὠφελῇ τοῦ δικαιώματος τῆς διασκέψεως καὶ μέχρι τριακονταετίας (ὡς ἐπὶ παντὸς πραγματικοῦ δικαιώματος), ὅταν ἄγνωστὴ τὴν εἰς αὐτόν ἐπαγωγὴν τῆς κληρονομίας, δὲν ὑπάρχωσι κατ' αὐτοῦ ἀπαιτήσεις καὶ δὲν ἀνελίχθῃ εἰς αὐτὴν ὡς κληρονόμος (N. 8 καὶ 22 § 2 Κώδ. 6.30 N. 7 Κώδ. 3.34), καὶ τότε μόνον ὑποχρεοῦται νὰ δηλώσῃ ἐντὸς ρητῆς προθεσμίας τὴν περὶ ἀποδοχῆς ἢ ἀποβολῆς τῆς κληρονομίας θέλησίν του, ὅταν ὑπάρχωσι κατ' αὐτοῦ ἀπαιτήσεις (N. 22 Κώδ. 6.30 N. 69 Π. 29.2), τέλος καὶ αὐτὸς ὁ ἐξ ἀπογραφῆς κληρονόμος δύναται ν' ἀποβάλῃ τὴν κληρονομίαν καὶ ἂν τὴν ἐδέχθῃ ὑπὸ τὸ εὐεργέτημα τῆς ἀπογραφῆς (N. 22 § 13 Κώδ. 6.30 § 6 Εἰσ. 2.19), ἐπομένως, μὴ ὄντος τοῦ εὐεργετήματος τούτου εἰμὴ ἀπλῆς τροπολογίας τοῦ τῆς διασκέψεως, εἰσαχθέντων ἀμφοτέρων πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν, τὴν ὠφέλειαν τοῦ κληρονόμου, ἔπεται, ὅτι ἀφοῦ δὲν ὑποχρεοῦται ὁ ἀνενόχλητος κληρονόμος νὰ ἐκφρασθῇ ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας περὶ ἀποδοχῆς ἢ ἀποβολῆς τῆς κληρονομίας, εἰμὴ ἀφοῦ ρητῶς προσκληθῇ, κατὰ μείζονα λόγον δὲν ὑποχρεοῦται νὰ ἐκφρασθῇ ὡς πρὸς τὸ εὐεργέτημα τῆς ἀπογραφῆς πρὶν ἢ προσκληθῇ.

88 (1847) 97 (1875).

§ 8

Κατὰ τὸν Ν. 13 § 5 Π. (19.1), ὅταν τις ἀφαίρεσας ἐκ τῆς κληρονομίας πράγματα πείσῃ τὸν κληρονόμον νὰ τῷ πωλήσῃ τὴν κληρονομίαν, ἢ πώλησις δὲν ἀκυροῦται, ἀλλ' ὁ ἀγοραστὴς ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ ἐκείνην τῆς κληρονομίας τὴν ἀξίαν, ἣν ἤθελεν ἔχει ἡ κληρονομία, ἐὰν ὑπῆρχον εἰς αὐτὴν καὶ τὰ ὑφαίρεθέντα.

165 (1855) 83 (1860).

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ ΚΑΙ ΜΟΝΑΧΩΝ

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ψ Ι Σ .

§ 1. Κληρονομία ἐπισκόπων.

§ 2. Κληρονομία μοναχῶν.

§ 1

Ἐν Νάξῳ, Τήνῳ καὶ Ἀνδρῳ ὑπάρχει ἔθιμον, καθ' ὃ οἱ ἀρχιερεῖς ὅταν τελευτῶσιν ἀδιάρθετοι κληρονομοῦνται ὑπὸ τῶν πλησιεστέρων συγγενῶν των, ὅταν δὲ τελευτῶσιν ἀφήνοντες διαθήκην, ἡ διαθήκη των ἰσχύει. Οὐδεμία δὲ διάκρισις ὑπάρχει μεταξὺ περιουσίας ἀποκτηθείσης ὑπὸ τινος Ἐπισκόπου πρὸ τοῦ εἰς τὴν ἐπισκοπὴν διορισμοῦ του, ἢ τῆς προελούσης εἰς αὐτὸν ἀπὸ κληρονομίας γονέων, θείων ἢ ἀδελφῶν, καὶ τῆς ἀποκτηθείσης μετὰ τὸν εἰς τὴν ἐπισκοπὴν διορισμὸν αὐτοῦ, ἀλλ' ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐν γένει περιουσίαν αὐτοῦ.

10 (1843).

Κατὰ νόμον, ὅσα πράγματα εἰς τοὺς Ἐπισκόπους μετὰ τὴν εἰς τὸν ἐπισκοπικὸν θρόνον ἀνάρρησιν οἰωδῆποτε τρόπῳ περιέλθωσι, ἀπαγορεύεται εἰς αὐτοὺς νὰ μεταβιβάσωσι ὅπωςδῆποτε εἰς ἄλλα οἰαδῆποτε πρόσωπα· εἰς μόνον δὲ εὐσεβεῖς αἰτίας δαπανᾶν ἐκ τούτων δίδονται αὐτοῖς ἄδεια καὶ εἴτε ἐκ τῶν τοιούτων πραγμάτων μετὰ τὴν τελευτὴν αὐτῶν εἰς τὴν αὐτὴν περιουσίαν μείνῃ, τοῦτο τῇ δεσποτείᾳ τῶν Ἀγιωτάτων Ἐκκλησιῶν, ὧν τὴν ἱερωσύνην εἶχον, διαφέρει. Ἡ δὲ διάταξις αὕτη, συνδυαζομένη μετὰ τῶν πηγῶν αὐτῆς (Κανὼν ΝΒ τῆς ἐν Καρχηδόνι Συνόδου καὶ Σχόλια Ζωναρά, Βαλσαμῶνος καὶ Ἀρι-

στηνοῦ) καὶ ἔχουσα τὸν λόγον, ὅτι αἱ Ἐπίσκοποι οἱ μετὰ τὴν ἐπισκοπὴν πράγματα ὠνησάμενοι δοκοῦσιν ἐκ πραγμάτων τῆς Ἐκκλησίας ταῦτα κτήσασθαι», δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ παραβιασθεῖσα ἐπὶ λόγῳ, ὅτι ὁ κτησάμενος τὰ ἐπίδικα κτήματα Ἐπίσκοπος εἶχεν ἐγκαταλείψει πρὸ πολλῶν ἐτῶν τὴν ἐπισκοπὴν του καὶ ἐπομένως μὴ ἔχων αὐτὰ τοῦ λοιποῦ μέχρι τοῦ θανάτου του, δὲν ὑπέκειτο εἰς τὸν παρατεθέντα νόμον, διότι οὐδόλως συνάδει τῷ ὀρισμῷ τοῦ νόμου τούτου καὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ ἡ δόξα, ὅτι ὁ Ἐπίσκοπος ὁ δοκῶν ἐκ πραγμάτων τῆς ἐκκλησίας κτήσασθαι ὅσα μετὰ τὴν ἐπισκοπὴν ἀπέκτησε πράγματα, καὶ διὰ τοῦτο μὴ ἔχων τὴν ἀπόλυτον κυριότητα αὐτῶν, δύναται ν' ἀποκτήσῃ αὐτήν, καταλείπων τὴν ἐπισκοπὴν. 15 (1858).

Ἡ Νεαρά 131 κεφ. 13 ἀναφέρεται εἰς πράγματα κινητὰ ἢ ἀκίνητα ἢ αὐτοκίνητα, ὅσα μετὰ τὴν ἐπισκοπὴν εἰς τοὺς Ἐπισκόπους οἰωδῆποτε ἤθελον τρόπῳ περιέλθει, ἥτοι κυρίως εἰς τὰ ἰδιαίτερα μετὰ τὴν ἐπισκοπὴν ἀποκτηθέντα κτήματα τοῦ Ἐπισκόπου. (1858).

Ὁ μοναχὸς προχειριζόμενος Ἐπίσκοπος ἐξέρχεται, κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας τοῦ μοναχικοῦ βίου καὶ τῆς ἰδίας μονῆς, ὡς ἀσυμβιβάστου, κατὰ τὸν κανόνα Β' τῆς ἐν ἀγίᾳ Σοφίᾳ Συνόδου, τοῦ μοναχικοῦ βίου πρὸς τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα. Περὶ δὲ τῆς κληρονομίας Ἐπισκόπου ὁ νόμος, καίπερ γνωρίζων, ὅτι καὶ ἀπὸ μοναχοῦ προχειρίζεται Ἐπίσκοπος ἔχει περὶ αὐτοῦ εἰδικὰς διατάξεις, καθ' ἃς κληρονομεῖ τοῦτον ἡ ἐκκλησία, ἣν διευθύνει, ἂν ἀδιάθετος καὶ ἄνευ νομίμων διαδόχων τελευτήσῃ, δίδει δ' αὐτῷ δικαίωμα διαθέσεως μόνον ἐφ' ὅσων πρὶν ἢ λάβῃ τὴν ἐπισκοπὴν ἐκέκτητο, ἢ ἀπὸ συγγενῶν αὐτοῦ μέχρι τετάρτου βαθμοῦ κληρονομήσῃ, τῶν λοιπῶν πραγμάτων ἀνηκόντων τῇ ἐκκλησίᾳ, περὶ δικαιώματος δὲ τινος τῆς μονῆς, εἰς ἣν πρὶν ἀνῆκεν οὐδὲν λαλεῖ (Νεαρά Ἰουστίν. 131 κεφ. 13 Ἀρμ. 1 Ε. δ). Ἐπομένως οὐδ' αἱ μοναὶ κέκτληται δικαίωμα κληρονομίας ἐπὶ τῆς περιουσίας Ἐπισκόπων, πρῶν μοναχῶν ἐν αὐταῖς λαβόντων τὴν κουράν καὶ μονασάντων, ὅθεν οὐδὲ προσβολῆς τοῦ κύρους τῆς διαθήκης αὐτῶν δικαίωμα ἔχουσι. 313 (1881).

§ 2

Ἡ κληρονομία μοναχοῦ, ἀποκτήσαντος τὴν περιουσίαν του καὶ καταλιπόντος αὐτήν, καθ' ἣν ἐποχὴν εἰς οὐδεμίαν Μονὴν ἦτο κατε-

ταγμένος, διέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ κοινοῦ δικαίου.

284 (1863).

Διὰ τοῦ ἀπὸ 4 Δεκεμβρίου 1834 Β. Διατάγματος, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τε τῆς ἐπιγραφῆς καὶ τῶν διατάξεων αὐτοῦ, ἐκανονίσθησαν τὰ περὶ τῆς περιουσίας τῶν μοναχῶν, τῶν ἀνηκόντων εἰς τινὰ τῶν διαλυθεισῶν Μονῶν καὶ ὠρίσθησαν τὰ περὶ τῆς κληρονομίας ταύτης, καὶ δὲν ἐφαρμόζεται πλέον ὁ Σ' Κανὼν τῆς πρωτοδευτέρας Ἀγίας Συνόδου τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

10 (1853) 284 (1863).

Κατὰ τὴν Α' Νεαράν τοῦ Λέοντος, τὴν περιεχομένην ἐν Ἀρμεν. § 3, Ε, δ (ἰσχύουσιν ἔτι καὶ νῦν, ὡς μὴ δι' οὐδενὸς νεωτέρου νόμου καταργηθεῖσαν), ὁ μοναχὸς δύναται νὰ ἀποκτήσῃ νέαν περιουσίαν καὶ μετὰ τὴν αἵρεσιν τοῦ μοναχικοῦ βίου ἐν τῇ μονῇ καὶ ἐπομένως νὰ διαχειρίζεται αὐτήν, δανειζόμενος καὶ ἐπιβαρύνων αὐτὴν δι' ὑποθηκῶν, ἀφοῦ κατ' αὐτὴν τὸ διατίθεσθαι τὸ δῖμοιρον αὐτῆς ἐπιτρέπεται.

246 (1865).

Κατὰ τὴν Α' Νεαράν τοῦ Λέοντος (Ἀρμεν. § 3, Ε, δ.), ὁ μοναχὸς δύναται καὶ μετὰ τὴν αἵρεσιν τοῦ μοναχικοῦ βίου ν' ἀποκτήσῃ ἰδίαν περιουσίαν καὶ νὰ διαχειρίζεται ταύτην κατὰ βούλησιν, δύναται δὲ νὰ διαθέσῃ καὶ τὸ δῖμοιρον, καὶ ἂν δὲν προσέφερέ τι εἰς τὴν μονὴν κατὰ τὴν εἰσοδὸν του. Ἡ Νεαρά δ' αὕτη ἰσχύει, διότι οὐδεὶς νεώτερος νόμος κατήργησεν αὐτήν· τὸ δὲ Β. Δ. τοῦ 1843 οὐ μόνον δὲν ἀντίκειται εἰς αὐτήν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἄρθρ. 3, 6 καὶ 9 αὐτοῦ προκύπτει, ὅτι ὁ Ζ κανὼν τῆς Πρωτοδευτέρας Ἀγίας Συνόδου, ὁ ἀπαγορεύων ἀπολύτως τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ μοναχοῦ μετὰ τὸ μονάσιον καὶ καθιερώων τὴν τῷ μοναστηρίῳ προσκύρωσιν τῆς περιουσίας των κατηργήθη, ἀναγνωρισθέντων ἀποκλειστικῶν δικαιωμάτων τῶν μοναχῶν τῶν μεταβαίνόντων ἀπὸ τῶν διαλυθέντων εἰς τὰ διατηρούμενα μοναστήρια ἐπὶ τῶν κτημάτων τοῦ μοναστηρίου τῆς ἄχρι τοῦδε διαμονῆς των, ἅτινα εἶχον πρὸ τῆς εἰσόδου των εἰς τὸ μοναστήριον ἢ ὅσα ἠγόρασαν ἐξ ἰδίων, τὸ δὲ Β. Δ. τῆς 8 Ἰουλίου 1858 περὶ κανονισμοῦ τῶν μοναστηρίων δὲν δύναται νὰ κατισχύσῃ τῆς εἰρημένης Νεαράς καθὸ διάταγμα.

28 (1878).

Ἐπὶ τῶν ἰδίων πραγμάτων, ἅπερ δὲν εἰσῆνεγκε δωρούμενος ὁ λαμβάνων τὴν κουράν ἐν τῇ μονῇ, οὐδὲν δικαίωμα κυριότητος δίδουσιν οἱ νόμοι εἰς τὸ ἱερὸν καθίδρυμα, ἀλλὰ μόνον κληρονομικόν, διατάτ-

οντες (Νεαρά 5 κεφ. 4 καὶ 5, Νεαρά 123 κεφ. 38 καὶ 42 'Ιουστινιανού, Νεαρά 1 Λέοντος κεφ. 5 'Αρμεν. § 3—7 Ε. δ), ὅπως ἂν ἐν ἀδιαθέτως τελευτήσῃ ὑπὸ τῆς μονῆς κληρονομηθῇ, ἂν δὲ συνάξῃ διαθήκην ἀναγκαίαν τῇ μονῇ καταλείπη μερίδα κατὰ τὰς ἐν ὑτοῖς διακρίσεις.

313 (1881).

Ἐκ τῶν διατάξεων τῆς Νεαράς 115 τοῦ 'Ιουστινιανού (κεφ. λγ) αὐτῆς Νεαράς 5 τοῦ Λέοντος, δι' ὧν μετερρυθμίσθη ἡ πρὸ τοῦ 'Ιουστινιανού ἰσχύουσα νομοθεσία περὶ τῆς κληρονομίας τῶν μοναχῶν, καθ' ἣν αὐτοὶ κληρονομοῦσι τοὺς ἐν αὐτῇ ἀποθιώσαντας ἄνευ νόμων κληρονόμων μοναχοὺς Ν. 20 Κώδ. (1.3) συνάγεται προφανῶς, ὅτι αὐτοὶ, ἐν αἷς ἀπεθίωσαν οἱ ἐν αὐταῖς διαιτῶμενοι μοναχοί, κληρονομοῦσιν αὐτοὺς ἀποθιώσαντας ἀδιαθέτους καὶ ἄνευ γνησίων τέκνων, ὡς μοναδικοὶ αὐτῶν κληρονόμοι, καὶ ὅτι μόνον, ὅταν οἱ ἀποθιώσαντες μοναχοὶ καταλίπωσι τέκνα συγκληρονομοῦσι καὶ ταῦτα μετὰ τῶν μονῶν (ὅρ. καὶ Νεαράν 2 τοῦ Λέοντος, αὐτῆς διατάξεις αὐταὶ περιεχόμεναι ἐν τῇ 'Αρμενοπούλῳ (Βιβλ. 5 τίτ. 4) καὶ παρ' οὐδενὸς νεωτέρου νόμου καταργηθεῖσαι, πλήρη ἔχουσιν ἰσχύν.

103 (1887).

Ἡ περιουσία τοῦ ἁπαιδὸς μοναχοῦ, ἣν κέκτηται καθ' ὃν χρόνον ἀσπάζεται τὸ μοναχικὸν σχῆμα, εἰμὴ προηγουμένως διέθετο τὰ καθ' ἑαυτόν, περιέρχεται αὐτοδικαίως εἰς τὴν μονήν, προσκυρουμένη εἰς αὐτήν, δυνάμει τῶν ἐν ἰσχύϊ νεαρῶν τοῦ 'Ιουστινιανού 5 καὶ 123, ἐξ ὧν προφανῶς συνάγεται, ὅτι ἡ πρὸ τῆς κουράς ὑπάρχουσα τῷ μοναχῷ περιουσία μεταβαίνει εἰς τὸ μοναστήριον νόμῳ καὶ οὐχὶ κληρονομικῷ τίτλῳ, ἀφοῦ τὸ μοναστήριον κτᾶται αὐτήν ζῶντος τοῦ μοναχοῦ καὶ διατηροῦντος τὴν προσωπικὴν ἰκονότητα τοῦ ἀποκτᾶν· διότι, κατὰ τὴν 5ην Νεαράν τοῦ Λέοντος, ὁ μοναχὸς δύναται καὶ μετὰ τὴν εἰσόδον τοῦ εἰς τὴν μονήν ν' ἀποκτήσῃ περιουσίαν.

344 (1887).

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ σύνδ. τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 20 Κώδ. (1.3) πρὸς τὰς μεταγενεστέρας διατάξεις τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, δι' ὧν κανονίζεται τὸ κληρονομικὸν δικαίωμα τῶν μονῶν ἐπὶ τῆς περιουσίας τῶν ἀποθησκόντων ἐν αὐταῖς μοναχῶν καὶ ἰδίως πρὸς τὰς Νεαράς 5 κεφ. 5, 123 κεφ. 28 τοῦ 'Ιουστινιανού καὶ 5 τοῦ Λέοντος, ἡ πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ μοναχοῦ εἰς τὴν μονήν κτηθεῖσα περιουσία, ἐὰν δὲν ἐγένετο προηγουμένως διάθεσις αὐτῆς, δὲν μεταβαίνει εἰς

αὐτὸν κληρονομικῷ δικαιώματι, ἀλλὰ προσκυροῦται εἰς αὐτήν, δυνάμει τοῦ νόμου, ἥτοι περιέρχεται εἰς τὴν κυριότητα τῆς μονῆς, εἰς ἣν εἰσῆλθεν ὁ μοναχός. Μὴ λαμβάνουσα δὲ τὴν περιουσίαν ταύτην ἡ μονὴ κληρονομικῷ δικαιώματι, οὐδαμῶς ἐνέχεται εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ μοναχοῦ. Μόνον δὲ μετὰ τὴν ἀφιέρωσιν εἰς τὸν μοναχικὸν βίον κτηθεῖσα ἢ ὅπωςδήποτε περιελθοῦσα εἰς τὸν μοναχὸν περιουσία περιέρχεται τῇ μονῇ ὁλόκληρος ἢ ἐν μέρει, κατὰ τὰς διακρίσεις τῆς μνημνευθείσης Νεαρᾶς τοῦ Λέοντος, κληρονομικῷ δικαιώματι. Ἐκ τῶν ἀνωτέρων δ' ἐπεταί, ὅτι ἐν τῇ κατὰ μονῆς ὡς κληρονόμου ἀποβιωσάντων ἐν αὐτῇ μοναχῶν ἀγωγῇ δεόν νὰ ὀρίζεται, ὅτι οὗτοι ἀπέκτησαν περιουσίαν μετὰ τὴν εἰσοδόν των εἰς τὴν μονὴν καὶ ὅτι, ἀποθανόντες ἀδιάθετοι καὶ ἄνευ γνησίων κατιόντων, ἐκληρονομήθησαν παρ' αὐτῆς, ἄλλως ἢ ἀγωγή στερεῖται τῶν νομίμων στοιχείων.

48 (1890).

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΠΑΡΑΙΤΗΣΙΣ

Περὶ ληψίς.

- § 1. Τρόπος καὶ τύπος παραιτήσεως.
- § 2. Ἀνάκλησις τῆς παραιτήσεως.
- § 3. Προθεσμία παραιτήσεως.
- § 4. Δολία καὶ εἰκονικὴ παραίτησις.
- § 5. Ἐννοια τοῦ ἄρθρ. 682 τοῦ Ἰονίου Ἀστ. Κώδικος.

§ 1

Μονὴ ἢ ἀναβολὴ τῆς καταλήψεως τῶν κληρονομικῶν πραγμάτων δὲν ἐμφαίνει τὴν παραίτησιν τῆς κληρονομίας. 46 (1856).

Δὲν ἀπαιτεῖται δῆλωσις ἐνώπιον τοῦ Γραμματέως τῶν Πρωτοδικῶν περὶ ἀποχῆς τοῦ ἀναγκαίου κληρονόμου ἀπὸ τῆς κληρονομίας δι' ἐπὶ τούτῳ συντασσομένης ἐκθέσεως, ἀλλὰ τοῦτο δύναται νὰ δηλώσῃ ὁ κληρονόμος ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, εἴτε διὰ τοῦ εἰσαγωγικοῦ τῆς δίκης ἐγγράφου, εἴτε κατ' ἐνστάσιν, εἰς τὸν ἀντίδικον δ' ἀπόκειται νὰ ἰσχυρισθῇ καὶ ἀποδείξῃ, ὅτι ἐγένετο ἀνάμιξις ἐν τῇ κληρονομίᾳ.

27 (1873).

Κατὰ τὸν Ν. 95 Π. (29. 2), ὁ κληρονόμος (εἴτε ἀναγκαῖος, εἴτε οὐ) δύναται καὶ σιωπηρῶς νὰ παραιτηθῇ τῆς κληρονομίας.

66 (1876).

Ἡ δὴλωσις περὶ ἀποποιήσεως τῆς κληρονομίας παρὰ τοῦ εἰς αὐτὴν καλουμένου ἐκουσίου κληρονόμου εἰς οὐδέν τι ὑπόκειται τύπον, ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ Ν. 95 Π. (29. 2), ἀφ' ἐτέρου δέ, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ νόμου τούτου καὶ ἐκ τοῦ Ν. 1 § 6 Π. (38. 9) Ν. 4 Κώδ. (6. 31), εἶνε καὶ πράξις μονομερής· ἡ δὲ διάταξις τῶν ἄρθρ. 1074 καὶ 560 Πολ. Δικ. δὲν ἔχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐφαρμογὴν, διότι ἐξ ἀμφοτέρων τῶν ἄρθρων τούτων, ἰδίᾳ δὲ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 560, σαφῶς προκύπτει, ὅτι αἱ διατάξεις αὐτῶν ἀφορῶσιν εἰς τοὺς ἀναγκαίους κληρονόμους τοῦ τελευτήσαντος, δηλονότι εἰς τοὺς κατὰ τὴν ἐπαγωγὴν τῆς κληρονομίας ὑπεξουσίους αὐτοῦ, ἐπομένως ὡς πρὸς τοὺς μὴ τοιοῦτους ἰσχύουσιν αἱ δικτάξεις τοῦ Ρωμ. Δικαίου, καθ' ὅς ἡ ἀποποιήσις τῆς κληρονομίας παρὰ τοῦ ἐκουσίου κληρονόμου εἶνε ἀδιατύπωτος καὶ μονομερής.

162 (1893).

§ 2

Ὁ παραιτηθεὶς τῆς κληρονομίας καθίσταται τότε μόνον ὑπόχρεως εἰς πληρωμὴν τῶν χρεῶν αὐτῆς, ὅταν ᾗ ἀναγκαῖος κληρονόμος, τουτέστιν ὑπεξούσιος υἱὸς τοῦ κληρονομουμένου πατρός, καὶ τὴν παραίτησίν του λόγῳ ἢ ἔργῳ ἀνακαλῇ, λέγων ἐπὶ Δικαστηρίου, ὅτι εἶνε κληρονόμος ἢ τὴν κληρονομίαν διαχειριζόμενος ὡς τοιοῦτος, Ν. 71 § 9 Ν. 91 Π. (29. 2) Ν. 12 Π. (11. 1) Β. (42. 4) Ν. 6 Κ. (6. 31), διότι ὁ αὐτεξούσιος καὶ θέλων δὲν δύναται μετὰ τὴν παραίτησίν του ν' ἀνακαλέσῃ αὐτὴν καὶ διὰ τοῦτο ἐνέχεται πάντοτε εἰς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ληφθέντος μέρους τῆς κληρονομίας· Ν. 4 § 6 Π. (38. 9) Β. (45. 2) Ν. 1 Κ. (6. 19) Β. (40. 8).

42 καὶ 43 (1867).

§ 3

Κατὰ τὸν Ν. 11, 12 καὶ 57 Π. (29. 2), οἱ αὐτοκληρονόμοι ἔχουσι τὸ δικαίωμα τῆς ἀποχῆς, ἐνόσφ δὲν ἀναμιχθῶσιν εἰς τὴν κληρονομίαν τῶν γονέων των, διότι οὐδεὶς νόμος ὑποχρεοῖ αὐτούς, ὅπως δηλώσωσι τὴν ἀποχὴν των ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας, οἱ δὲ Ν. 19 καὶ 22 § 1 Κ. (6. 30) ἀφορῶσιν εἰς τὸ τῆς διασκέψεως δικαίωμα, τουτέστιν ὅταν αἰτούμενος ὁ κληρονόμος ὡς τοιοῦτος ζητῇ προθεσμίαν, ἵνα σκεφθῇ

περί τῆς ἀποχῆς ἀπὸ τῆς κληρονομίας, ἐπίσης δὲ καὶ ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 560 Πολ. Δικ. ὀριζομένη τετράμηνος προθεσμία ἀναφέρεται εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ κληρονόμος ἐνάγεται εἰς Δικαστήριον, ὥστε ὁ αὐτοκληρονόμος οὐδόλως περιορίζεται ὑπὸ τῶν εἰρημένων νόμων ν' ἀποβάλῃ τὴν κληρονομίαν καὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς τετραμήνου προθεσμίας, ἐὰν δὲν ἀνεμίχθῃ εἰς αὐτήν.

251 (1860) 453 (1866) 19 (1874).

§ 4

Ἐὰν ἡ παραίτησις ἀπὸ τῆς κληρονομίας γείνη δολίως, ἐπὶ σκοπῷ ἀπαλλαγῆς τῶν κληρονόμων ἀπὸ τῶν κληροδοτημάτων, δὲν εἶνε ἔγκυρος, ὥστε ἡ περὶ ἀποδόσεως τῶν κληροδοτημάτων ὑποχρέωσις ἐκ μέρους τῶν κληρονόμων ὑφίσταται ἀκεραία· Ν. 1. Πανδ. (29. 4) Βασ. (35. 15).

147 (1869) 126 (1890).

Ἡ εἰκονικὴ παραίτησις κληρονομίας θεωρεῖται ὡς μὴ ὑπάρξασα. 265 (1858).

§ 5

Τὸ ἄρθρ. 682 Ἰον. Κώδ., ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ σαφοῦς γράμματος αὐτοῦ, ἀφορᾷ εἰς τοὺς κληρονόμους τοὺς ὑπεξαίρουντας ἢ ἀποκρύπτοντας πράγματα κληρονομικά, δὲν ἔχει δὲ σχέσιν τινα πρὸς τὴν ἀποδοθεῖσαν τῷ κληρονόμῳ πρᾶξιν τῆς παραλείψεως ἐγγραφῆς ὑποθήκης.

421 (1893).

ΚΛΗΡΟΥ ΑΓΩΓΗ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

- § 1. Τί ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ ὁ ἐνάγων διὰ τῆς περὶ κλήρου ἀγωγῆς.
- § 2. Τίς ὁ ἐναγόμενος.—Δικαιώματα αὐτοῦ.
- § 3. Ἀντικείμενον.
- § 4. Ἀρμοδιότης.
- § 5. Παραγραφή.

§ 1

Ὁ ἐγείρων τὴν περὶ κλήρου ἀγωγὴν ἀρκεῖ ν' ἀποδείξῃ, ὅτι τὰ πράγματα, ἅπερ διὰ τῆς ἀγωγῆς ταύτης ζητεῖ εὐρίσκονται εἰς τὴν

περιουσίαν τοῦ κληρονομουμένου, χωρὶς νὰ ἔχη ἀνάγκην ν' ἀποδείξῃ καὶ τὴν κυριότητα αὐτοῦ ἐπὶ τούτων (N. 19 πρ. Π. 5.3).

17 (1853).

Ἐπὶ ἀγωγῆς περὶ παραδόσεως τῶν κληρονομιαίων δὲν ἐξετάζεται, ἐὰν τὰ δι' αὐτῆς διεκδικούμενα πράγματα ἀνήκωσι κατὰ κυριότητα εἰς τὸν κληρονομούμενον, ἀλλ' ἀπλῶς καὶ μόνον, ἂν κατεῖχοντο παρ' αὐτοῦ κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου του· N. 19 πρ. § 2, N. 41 § 1 Π. (5.3)

231 (1883).

§ 2

Ὁ ὑπὸ τοῦ νόμου προσκαλούμενος εἰς τὴν κληρονομίαν ἐξ ἀδιαθέτου δύναται νὰ ἐγείρῃ τὴν ἐκ κληρονομίας ἀγωγὴν κατὰ παντὸς κατέχοντος ὡς κληρονόμου τὴν κληρονομικὴν περιουσίαν, καίπερ δυνάμει διαθήκης ἀγνώστου εἰς τὸν ἐνάγοντα.

107 (1858).

Ὁ καταλαμβάνων αὐθαίρετως πράγματα ἀποτελοῦντα μέρος κληρονομίας πρὶν ἢ ὁ κληρονόμος καταλάβῃ αὐτὰ ἐνάγεται διὰ τῆς περὶ κληρονομίας ἀγωγῆς καὶ ὑποχρεῦται ν' ἀποδώσῃ τὰ καταληφθέντα τῷ κληρονόμῳ, ἐὰν μόνον ἡ αὐθαίρετος κατάληψις καὶ ἡ νομὴ τοῦ κληρονομουμένου ἀποδειχθῶσιν, οὐδαμῶς δὲ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν αἱ ἀξιώσεις τοῦ ἐναγομένου, διότι οὐχὶ αὐθαίρετως, ἀλλὰ δικαστικῶς ὤφειλε νὰ προβῇ κατὰ τοῦ κληρονόμου, διὰ τοῦτο δὲ εἰς τὴν περὶ κληρονομίας ἀγωγὴν οὐδὲν ἕτερον ἐξετάζεται εἰμῇ, ἂν τὰ ἐπίδικα διακατέχεν ὡς ἴδια ὁ κληρονομηθεὶς μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ καὶ ἂν ὁ ἐναγόμενος αὐθαίρετως κατέλαβεν αὐτὰ μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνου· (B. 42, 1, 11, 13, 16 § 4, 19 πρ. § 2, B. 28, 11, 6 § 6).

114 (1865).

Ἡ τῆς κληρονομίας διεκδικητικὴ ἀγωγή ἐγείρεται καὶ κατὰ τοῦ ὡς ἄρπαγος νεμομένου, καὶ τοιοῦτος θεωρεῖται πᾶς ὅστις δὲν προτείνει αἰτίαν τινα κατοχῆς, δικαιολογοῦσαν τὴν νομὴν αὐτοῦ (N. 13 Παιδ. (5.3) N. 13 Βασ. (42.1)). Ἐπομένως δὲν εἶνε ἄρπαξ ὁ κατέχων τὰ κληρονομικὰ κτήματα, ὡς ἀνήκοντα εἰς πρόσωπον, οὔτινος (ὁ κατέχων) εἶνε ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμος, δὲν εἶνε δὲ βάσιμος ἡ ἔνστασις, ὅτι τὸ κληρονομικὸν τοῦτο δικαίωμα τοῦ κατέχοντος ἀνεγνωρίσθη οὐχὶ ἀπέναντι τοῦ διεκδικοῦντος τὴν κληρονομίαν ἀλλὰ κατὰ τρίτων καὶ δι' ἀποφάσεως ἐκδοθείσης ἐπὶ ἀγωγῆς μεταγενεστέ-

ρας τῆς προκειμένης, διότι τὰ δικαιώματα ἰσχύουσιν ἀφ' ἧς ταῦτα ἐγεννήθησαν καὶ οὐχὶ μόνον ἀπὸ τῆς ἐγέρσεως τῆς ἐκ τούτων πηγάζουσας ἀγωγῆς ἢ τῆς ἐπ' αὐτῆς ἐκδοθείσης ἀποφάσεως. 6 (1869).

Κατὰ τὸν Ν. 42 Π. (5.3), ὅταν ὁ ὀφειλέτης κληρονομικῆς περιουσίας ἀρνήται ἢ ἀμφιβάλλῃ ἐὰν ἡ κληρονομία ἀνήκῃ εἰς τὸν διεκδικοῦντα αὐτήν, δὲν ἐνάγεται διὰ τῆς περὶ κλήρου, ἀλλὰ δι' εἰδικῆς ἀγωγῆς. 307 (1891).

Ὁ διὰ τῆς περὶ κλήρου ἀγωγῆς ἐναγόμενος, ἐὰν εἰς γνῶσιν αὐτοῦ περιέλθῃ ὅπωςδὴποτε ἡ ἔγερσις τῆς περὶ κλήρου ἀγωγῆς, θεωρεῖται, κατὰ τὸν Ν. 20 § 11 Π. (5.3), κακῆς πίστεως κάτοχος. Ἡ γνῶσις ὁμῶς τῆς ἐγέρσεως τῆς διεκδικητικῆς ἀνακοπῆς δὲν προνοεῖται ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω νόμου καὶ ἡ μὴ ἐξ ἀναλογίας ἐφαρμογὴ αὐτοῦ δὲν ἀποτελεῖ λόγον ἀναιρέσεως. 438 (1893).

Ἐπὶ τῆς τῶν κληρονομιῶν ἀπαιτήσεως, ὁ κακῆς πίστεως νομεὺς δύναται ν' ἀπαιτήσῃ καὶ τὰ ἐπωφελεῖ ὁσπανήματα, καθόσον ἡ ἐξ αὐτῶν ὠφέλεια ὑφίσταται. 125 (1851).

§ 3

Κατὰ νόμον (Βασ. 42, 1, 20, § 3), εἰς τὴν περὶ κληρονομίας ἀγωγὴν καταλέγονται καὶ τὰ προσαυξήματα αὐτῆς τὰ ἐκ χρημάτων τοῦ κληρονομουμένου (ἐπὶ τούτῳ προκαταβληθέντων ὑπ' αὐτοῦ ζῶντος) μετὰ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ προσγενόμενα· τὸ τοιοῦτον προσαύξημα, κατεχόμενον παρὰ τρίτου, δύναται νὰ ἐπιδιωχθῇ κατ' αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ κληρονόμου ἀφ' ἧς τὸ συμβόλαιον τῆς μεταβιβάσεως συντάχθη καὶ μετεγράφῃ. 114 (1865).

Κατὰ τὸν νόμον (Ν. 18 § 2. Ν. 9. πρ. § 3 (5.3), πάντα τὰ κατὰ τὸν θάνατον τοῦ κληρονομουμένου ἐν τῇ νομῇ αὐτοῦ εὑρεθέντα, καὶ εἰς τρίτους ἀνήκωσιν ἀντικείμενα, περιλαμβάνονται ἐν τῇ περὶ κλήρου ἀγωγῇ. 185 (1871).

§ 4

Τὰ Ἑλληνικὰ δικαστήρια εἰσὶν ἀναρμόδια πρὸς ἐκδίκασιν τῆς περὶ κλήρου ἀγωγῆς μεταξὺ ἀλλοδαπῶν, προκειμένου περὶ ἀκινήτων, κειμένων ἐν Ἑλλάδι, μὴ συντρεχούσης περιπτώσεώς τινος ἐκ τῶν τοῦ ἄρθρ. 27 Πολ. Δικ. Τοῦ κανόνος δὲ τούτου δὲν ὑπάρχει ἐξαίρεσις, ἐὰν συνενάγωσιν ἢ συνενάγωνται καὶ ἡμεδαποί, ὡς δὲν καθίστησιν ἀρμό-

δια τὰ Ἑλληνικά δικαστήρια τὸ γεγονός, ὅτι μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἀπεβίωσεν ὁ ἀρχικῶς ἐναγόμενος, ἡ δὲ περαιτέρω ἐξακολούθησις τῆς δίκης ἐγένετο παρὰ τῶν κληρονόμων αὐτοῦ, ὄντων ἡμεδαπῶν.

143 (1875).

§ 5

Ἀποφηνάμενον τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας, ὅτι δὲν δύναται νὰ φέρῃ βλάβην διὰ τῆς χρονίας νομῆς εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ἀληθοῦς κληρονόμου ὁ νομίζων ἑαυτὸν ἐκ πλάνης ὡς κληρονόμον, οὐδένα σαφῆ τοῦ ἀστικοῦ νόμου ὀρισμὸν παρηρμήνευσεν, ἀλλὰ τὴν πιθανωτέραν γνώμην τῶν ἐρμηνευτῶν ἠκολούθησεν.

210 (1859).

Ἡ δεκαετής παραγραφή ἀποκλείεται μόνον ἐπὶ τοῦ ὡς κληρονόμου ἢ ὡς ἄρπαγος κατακρατοῦντος τὸ διεκδικούμενον κτῆμα. Ἄρα, πρὸς τὸν διεκδικοῦντα διὰ τῆς ἀγωγῆς περὶ κλήρου τὸ κτῆμα, καθὼ ἀγοραστὴν αὐτοῦ, ἀντιτάσσεται ἡ δεκαετής παραγραφή.

165 (1861).

 ΚΟΙΝΟΤΗΣ ὁρ. ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΚΤΗΜΑΤΑ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

 περίληψις.

- § 1. Ἐπὶ τίνων ἀγροληψιῶν ἐφαρμόζονται οἱ Νόμοι ΣΜΔ' καὶ ΣΞΗ'.
- § 2. Μετατροπὴ τοῦ ἐδαφονομίου εἰς χρηματικὴν πρόσδοσιν.
- § 3. Ἐκτίμησις τοῦ κτήματος.
- § 4. Παραίτησις τοῦ ἀγρολήπτου ἀπὸ τῶν ἐπὶ τοῦ κτήματος δικαιωμάτων του.
- § 5. Εἰκονικαὶ συμβάσεις καὶ ἔγκρισις αὐτῶν.
- § 6. Ἐπανελεύσεις τοῦ κτήματος εἰς τὸν κτηματοδότην.
- § 7. Τιμάρια.

 § 1

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ εἰδικοῦ Νόμου ΣΜΔ' καὶ τῶν ἄρθρων 52—61 τοῦ Νόμου ΣΞΗ' περὶ ἀπαλλαγῆς τῶν ἐν Κερκύρα ἀκινήτων ἀπὸ τῶν ἐπιβαρυνόντων αὐτὰ βαρῶν προκύπτει, ὅτι αἱ διατά-

Ξεις αὗται ἐφαρμόζονται μόνον εἰς τὰς διηνεκεῖς, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὰς προσκαίρους ἀγροληψίας, ὧν τὴν σύστασιν καὶ τὴν λύσιν ρυθμίζουσιν αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ Ἰονίου Κώδικος (ἄρθρ. 1629 ἐπ.). Προκειμένου δὲ περὶ ἀγροληψίας ἀρχικῶς προσκαίρου, μετατραπείσης διὰ συμβολαίου εἰς διηνεκὴ, ἢ ἐκ τῆς καλλιεργείας αὐξήσεις τῆς ἀξίας τοῦ κτήματος δεόν νὰ ληθῇ ὑπ' ὅψιν ὡς βάσις ἀποζημιώσεως τοῦ ἀγρολήπτου, καθόσον ἡ καλλιέργεια αὕτη κατεβλήθη μετὰ τὴν σύστασιν τῆς διηνεκοῦς ἀγροληψίας, οὐχὶ δὲ καὶ καθόσον αὕτη ἐγένετο διαρκούσης τῆς προσκαίρου ἀγροληψίας, ἐκτός ἂν ἄλλως τὰ περὶ τούτου ἐκανόνισαν τὰ μέρη διὰ τῆς συμβάσεως (Ἰονίου Κωδ. 1048 καὶ 1633).

111 (1878).

§ 2

Ἡ ὑποχρέωσις παροχῆς ἐδαφονομίου σίτου δεόν νὰ ληθῇ ὑπ' ὅψιν ἐν τῇ αἰτουμένῃ μετατροπῇ εἰς χρηματικὴν πρόσοδον, διότι, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Νόμου ΣΜΔ' περὶ ἀπαλλαγῆς τῶν ἐν Κερκύρᾳ ἀκινήτων ἀπὸ τῶν ἐπιβαρυνόντων αὐτὰ βαρῶν, ἡ ἐξαιρέσις περιορίζεται εἰς τὰ ἀπλᾶ δῶρα ὑπὸ τὸ ὄνομα *τυγκράτεια* καὶ *καρίσκια*, τὰ μὴ σχετιζόμενα ἀμέσως πρὸς τὴν παραγωγὴν τοῦ κτήματος.

3 (1884).

§ 3

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 56 τοῦ νόμου ΣΞΗ' τοῦ 1868, ὅπερ ἐφαρμόζεται, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸ ἄρθρ. 53 τοῦ αὐτοῦ νόμου καὶ 54 τοῦ ΣΜΔ' νόμου, καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Ἰονίου Κώδικος συστασῶν ἀγροληψιῶν, ὅταν συμφωνηθῇ ἡ συγκυριότης τοῦ ἀγρολήπτου, πρὸς ἐκτίμησιν τοῦ κτήματος λαμβάνεται ὑπ' ὅψιν ἡ ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἐκτιμήσεως ἀξία, συνυπολογιζομένης ὑπὲρ τοῦ ἀγρολήπτου καὶ τῆς ἀξίας τῶν παρ' αὐτοῦ γενομένων ἀναγκαίων οἰκοδομῶν, τῶν σχετιζομένων πρὸς τὴν καλλιέργειαν, προσέτι καὶ τῶν μὴ ἀναγκαίων, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν τὴν διάλυσιν ζητήσῃ ὁ ἀγροδότης. Συμφηφίζεται δὲ ὑπὲρ τοῦ ἀγροδότου ἡ ἀξία πάσης ἐμφυτευτικῆς ἢ ἐδαφονομικῆς παροχῆς, εἰς ἣν τυχόν τὸ ἀγροληπτικόν κτῆμα ὑπόκειται πρὸς αὐτόν. Οὐδεμίαν δὲ ἔχει ἐπὶ τῆς προκειμένης σχέσεως ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον 58 τοῦ αὐτοῦ νόμου.

110 (1876).

§ 4

Κατὰ τὴν ὁρθὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 57 τοῦ νόμου ΣΜΔ', παραδεκτῆς καταστάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ κατόχου ἀγρολήπτου γενομένης ἐγκαταλείψεως ὑπὲρ τοῦ ἀγροδότου, οὗτος ἀποβάλλει πᾶν δικαίωμα περὶ ἀπαιτήσεως καθυστερουμένων μεριδίων οὐ μόνον κατὰ τοῦ παραιτηθέντος ἀγρολήπτου, διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα, δι' ὃ οὗτος κατεῖχε τὸ κτῆμα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα καὶ κατὰ πάντων τῶν δικαιοπαρόχων τοῦ τῶν δεχομένων τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην ἐγκατάλειψιν, ἥ δὲ ἐναντία ἐρμηνεία, ἔχουσα ὡς συνέπειαν, ὅτι ὁ ἀγροδότης ἀναλαμβάνει ἐλεύθερα τὰ ἑαυτοῦ κτήματα καὶ συνάμα δικαιούται νὰ πληρωθῇ καὶ τὰ παρ' ἄλλων ἀγροληπτῶν καθυστερούμενα διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ κατεῖχεν ὁ παραιτηθεὶς τελευταῖος κάτοχος, ἀντίκειται προδήλως οὐ μόνον εἰς τὸ πνεῦμα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ γράμμα τοῦ νόμου. 201 (1875).

§ 5

Ἀφοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 44 τοῦ νόμου ΣΜΔ' τῆς 1 Νοεμβρίου 1867, ἡ εἰκονικότης τῶν τοιούτων συμβάσεων ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς μικροτάτης ἀξίας τοῦ δῆθεν πωληθέντος κτήματος, καὶ τοιαύτη ἀπόδειξις προσήχθη παρὰ τῶν ἐναγόντων, δὲν εἶνε οὗτοι πλέον ὑπόχρεοι πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀγωγῆς των νὰ προσπαγῶσιν ἄλλην τινὰ ἀπόδειξιν περὶ τῆς εἰκονικότητος, διότι, κατὰ τὸ γράμμα καὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ ρηθέντος νόμου, ἐκ τῆς μεγάλης δυσαναχογίας τῆς πραγματικῆς ἀξίας πρὸς τὸ δοθὲν τίμημα πρέπει νὰ ὑπολαμβάνηται ἀληθῆς ἡ εἰκονικότης καὶ νὰ μὴ διατάττηται αὐτῆς ἀλλὰ τοῦ ἐναντίου ἡ ἀπόδειξις. 381 (1880).

Κατὰ τὰ ἄρθρα 41, 42 καὶ 43 τοῦ νόμου ΣΜΔ', εἰκονικαὶ ἐπὶ ἐξωνήσει πωλήσεις εἰσὶν αἱ ὑποκρύπτουσαι ἐξόφλησιν ἢ ἐξασφάλισιν δανείου, αἱ τοιαῦται δὲ συμβάσεις, αἱ ἀπὸ τοῦ 1797 καὶ ἐφεξῆς γενομέναι, εἰσὶν ἄκυροι, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 50 τοῦ αὐτοῦ νόμου, εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν προηγουμένων ἄρθρων δὲν ὑπόκεινται ὅσα κτήματα ἐδόθησαν εἰς ἀγροληψίαν, ἐμφύτευσιν ἢ ἐδαφονομήν, ἀφοῦ περιήλθεν εἰς τὸν ἀγροδότην, κτηματοδότην ἢ ἐμφυτευτὴν δυνάμει δικαστικῶν ἀποφάσεων ἢ κατεκυρώθησαν εἰς αὐτοὺς δυνάμει δομοσίου πλειστηριασμοῦ· ἐκ τοῦ ρήματος δὲ καὶ τῆς ἐννοίας τῶν ἄρθρων τούτων

ἐναργῶς προκύπτει, ὅτι ὁ νόμος χάριν δημοσίου συμφέροντος ὁλοσχερῶς θεωρεῖ ἀκύρους τὰς ἐπὶ ἐξωνήσει πωλήσεις, ὥς ὡς καταχρηστικὰς καὶ πρὸς καταδολίευσιν τοῦ νόμου γενομένης χαρακτηρίζει, ἀφοῦ δὲ καθιέρωσε τὴν ἀκυρότητα ὡς πρὸς τὰς ἀπὸ τοῦ 1797 καὶ ἐφεξῆς γενομένης τοιαύτας συμβάσεις, ἡ ἔγκρισις τοιαύτης ἀκύρου πράξεως, γενομένη πρὸ τοῦ νόμου, δὲν φέρει ἀποτελέσματα καὶ δὲν δύναται νὰ ζωοποιήσῃ τὴν δικαιοπραξίαν, διότι ἡ ἐπίτρεψις τοῦ σκοποῦ τῆς ἀκυρώσεως συμβάσεων πρὸ μακροῦ χρόνου γενομένων περιέχει ἀναγκαιῶς καὶ τοῦ μέσου τὴν ἐπίτρεψιν, ἥτοι τῶν ἐν τῷ μεταξὺ ἀναγνωριστικῶν πράξεων τὴν ἀκύρωσιν. 381 (1880).

§ 6

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ νόμου PN τῆς 20 Ἰανουαρίου 1866, ἀνεστάλησαν μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἀστικοῦ Ἑλληνικοῦ Κώδικος ἅπασαι αἱ διατάξεις τοῦ Ἰον. Κώδικος περὶ ἐπανελεύσεως τῶν κτημάτων διὰ τοῦ ἄρθρ. 67 τοῦ ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1867 νόμου ΣΜΔ ἡκυρώθη τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ νόμου PN, ἀλλὰ πρὸς ἐπανελεύσιν τῶν κτημάτων ἐτάχθη τριετής ἡ δύο συγκομιδῶν προθεσμία, μετὰ παρέλευσιν τῆς ὁποίας συγχωρεῖται ἡ ἐπανελεύσις λόγῳ ὑπερμερίας τοῦ ἀγρολήπτου ἢ ἐμφυτευτοῦ ἢ ἐδαφονομέως, ἄνευ διακρίσεως ἂν προὔπηρχε τοῦ νόμου ΣΜΔ ἰδιαιτέρα μεταξὺ τῶν συναλλαξαμένων προθεσμία περὶ τῶν συνεπειῶν τῆς ὑπερμερίας κτλ., ἐντεῦθεν δ' ἐπεταί, ὅτι δὲν ἰσχύει μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων συμφωνία, καὶ ἂν ἐγένετο μετὰ τὸν νόμον PN, συντέμνουσα τὴν προθεσμίαν τοῦ ἄρθρ. 67 τοῦ νόμου ΣΜΔ, ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν, περὶ ἧς προνοεῖ ὁ νόμος ΣΜΔ. 94 (1869).

§ 7

Ἐπὶ ἐγκτητικῶν τιμαρίων ἐφαρμόζονται οἱ νόμοι ΣΜΔ καὶ ΣΕΗ. 337 (1875).

Ἡ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Ἰονίου Κράτους γενομένη κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ 26 νόμου τοῦ Γ' Κοινοβουλίου (ἄρθρ. 1 καὶ 2) πληρωμὴ τοῦ κανόνος ἀπαλλάττει τὸν τιμαριούχον τῶν τιμαριωτικῶν δεσμῶν καὶ ὑποχρεώσεων, δὲν ἔχει δὲ ἀρμοδιότητα ἡ ἐγγώριος Διοίκησις ν' ἀναμιχθῇ εἰς τὴν πληρωμὴν καὶ ν' ἀμφισβητήσῃ αὐτήν. 337 (1875).

Ἀληθῶς μὲν δύναμει τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Θ νόμου τοῦ Ζ Κοινοβου-

λίου άκυροῦται ὁ 26 καὶ ἀπὸ 3 Ἀπριλίου 1830 νόμος τοῦ Γ' Κοινοβουλίου, διάτρηοῦνται ὅμως ἐν ἰσχύϊ οἱ ὅρισμοὶ τοῦ ἄρθρ. 3 αὐτοῦ, ἐπομένως ἰσχύουσι καὶ τὰ δύο πρηγούμενα αὐτοῦ ἄρθρα, εἰς ᾧ τὸ ἄρθρον 3 ἀναφέρεται.

337 (1875).

Ἡ τιμαριωτικὴ ἰδιότης τῶν κτημάτων, ἥτοι τὸ γεγονός, ὅτι κτημάτι ἀνήκον εἰς πρῶην ὑπάρχον τιμάριον, δὲν δύναται ἄλλως ν' ἀποδειχθῇ ἢ διὰ δημοσίου ἐγγράφου. Δὲν ἀντίκειται δὲ εἰς ταῦτα οὔτε τὸ γράμμα, οὔτε τὸ πνεῦμα τοῦ ΣΜΔ νόμου, διότι ὁ νόμος οὗτος ἀφῆκεν εἰς τὴν κρίσιν τῶν Δικαστηρίων τὸν κανονισμόν τῶν νομίμων μέσων τῆς ἀποδείξεως ὡς πρὸς τὴν τιμαριωτικὴν ἰδιότητα τῶν κτημάτων κλπ., ὡς συνάγεται ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἔδαφ. 6' τοῦ ἄρθρ. 3.

94 (1881).

Ἐκ τῶν διεπόντων τὰ τιμάρια κανόνων προκύπτει, ὅτι συμφώνως πρὸς τὸ 34 κεφάλαιον τοῦ Στατοῦτου τῆς Νεαπόλεως τῆς Ρωμανίας (Ναυπλίου), καθ' ὃ διέπονται τὰ τιμάρια Κερκύρας, οἱ τιμαριούχοι ὑπεχρεοῦντο ἀνὰ ἐκάστην δικδοχὴν, ἥτοι ἀνὰ πᾶσαν περιέλευσιν τοῦ τιμαρίου εἰς τὸν νόμιμον αὐτῶν κληρονόμον, νὰ αἰτῶσι παρὰ τοῦ ἡγεμόνος, ὡς πρωτοτύπου δεσπότη τοῦ τιμαρίου, τὴν ἀναγνώρισιν τῆς μεταβιβάσεως ταύτης, δίδοντες τὴν ὑπόσχεσιν τῆς ἀφροσύσεως καὶ τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν, ἐκεῖνος δέ, ἐπὶ τῇ πληρωμῇ εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον τῶν κεκανονισμένων τελῶν, περιέβαλε τὸν δικαιούχον τὴν νόμιμον τοῦ τιμαρίου κατοχὴν· ἡ περιβολὴ δ' αὕτη (investitura) ἐμαρτυρεῖτο δι' ἐγγράφου.

94 (1881).

Ἐκ τοῦ Διατάγματος τοῦ 1667 προκύπτει, ὅτι οἱ ἐν Κερκύρᾳ τιμαριούχοι ὑπεχρεοῦντο ἐκάστοτε νὰ ἐνεργῶσι καθ' ὠρισμένας διατυπώσεις καὶ τῇ συμπράξει τῆς ἀρχῆς, τὴν ἀναγραφὴν, ἥτοι τὴν ἀκριβῆ περιγραφὴν τῶν κτημάτων τῶν ἀποτελούντων τὸ τιμάριον μετὰ τῶν συνόρων αὐτοῦ καὶ τῶν ὀνομάτων τῶν καλλιεργούντων αὐτὰ γεωργῶν. Αἱ δὲ τοιαῦται ἀναγραφαὶ ἀπετέλεσαν αἰέποτε ἐν Ἑπτανήσῳ τὴν νόμιμον ἀπόδειξιν, ἐλλείψει ἄλλου τίτλου, τῶν δικαιωμάτων τῶν τιμαριούχων, οὐ μόνον ἀπέναντι τῶν γεωργῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ πρωτοτύπου τοῦ τιμαρίου δεσπότη, ὡς προκύπτει ἐκ τε τῆς ἀπὸ 18 Νοεμβρίου 1822 ἀποφάσεως τῆς Ἰονίου Γερουσίας καὶ τῆς ἀπὸ 10 Αὐγούστου 1858 ἀποφάσεως τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου τῆς Δικαιοσύνης.

94 (1881).

ΚΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ

Π Ε Ρ Ι Ξ Η Ψ Ι Σ.

- § 1. Κινητά.
 § 2. Παρακολούθημα ἀκινήτου.
 § 3. Ναοί.
 § 4. Ὅδοι.
 § 5. Αἰγιατοί.
 § 6. Ὑδατα.
 § 7. Λιμένες.
 § 8. Ποταμοί.

§ 1

Τὸ δικαίωμα τῶν ἀναδεχθέντων τὴν κατασκευὴν σιδηροδρόμου εἶνε ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν καθαρῶς κινητὸν (διότι ὁ σιδηροδρόμος ἀνήκει εἰς τὸ Δημόσιον καὶ μόνον ἢ ἐφ' ὠρισμένον χρόνον ἀπόλαυσις τῶν κερδῶν αὐτοῦ παραχωρεῖται εἰς ἰδιώτας), τοῦ ὁποίου ἡ πρὸς ἄλλους παραχώρησις ρυθμίζεται κατὰ τὰς περὶ συναλλαγῶν τῶν κινητῶν διατάξεις τοῦ νόμου. Οὐδαμῶς δὲ ἀπάδει πρὸς τὰς ἀρχὰς ταύτας ὁ νόμος τῆς 22 Νοεμβρίου 1855 περὶ τοῦ ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ σιδηροδρόμου.

304 (1873).

§ 2

Οἱ καρποὶ πρὶν ἢ συγκομισθῶσιν εἰσὶ μέρος τοῦ ἀκινήτου, ὥστε πρὸ τῆς ἐκκοπῆς καὶ συγκομιδῆς αὐτῶν δὲν δύναται νὰ μεταβιβασθῇ πρὸς τρίτον ἢ κυριότης αὐτῶν κεχωρισμένως τοῦ κτήματος (ἄρθρ. 8 § 2 τοῦ περὶ διακρίσεως κτημάτων νόμου).

269 (1875).

§ 3

Τὸ Δημόσιον, δυνάμει τοῦ δικαιώματος τοῦ πολέμου καὶ τοῦ πρωτοκόλλου τῶν συμμάχων Δυνάμεων, καθίσταται κύριον τῶν ναῶν ὅσοι ἐπὶ τουρκοκρατίας ἦσαν ἰδιοκτησία τῆς Ὀθωμανικῆς κοινότητος, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν ἰσχύει τὸ δίκαιον τῆς ὑποστροφῆς (jus postliminii).

171 (1872).

Οἱ ναοί, ὡς πράγματα ἱερὰ καὶ ἐπομένως τοῦ θεοῦ δικαίου, δὲν δύνανται νὰ γείνωσιν ἀντικείμενον ἰδιοκτησίας οὐδενός, ἐνόσφ διατη-

ροῦσι τὴν ιδιότητα ταύτην, δύνανται ὁμῶς νὰ γείνωσιν ἀντικείμενα ιδιοκτησίας τὰ ἀνήκοντα εἰς τὴν κυριότητα ναοῦ τινος ὡς νομικοῦ προσώπου καὶ μὴ χρήσιμα εἰς τὴν θείαν λατρείαν πράγματα, ἔτι καὶ τὰ συνεχόμενα καὶ ἀναποσπάστως ἠνωμένα μετὰ τοῦ ναοῦ, ὅποια εἰσὶν καὶ αἱ ἀποθήκαι, αἱ ἀποτελούμεναι ἐκ τῶν κενῶν τῶν ὑπογείων θόλων, τῶν στηριζόντων τὸ οἰκοδόμημα τοῦ ναοῦ καὶ χρησιμεύουσαι ὡς ἐμπορικὰ καταστήματα εἰς τοὺς ἐνοικιάζοντας αὐτά.

171 (1872).

§ 4

Ἐκ τοῦ Ν. 2 § 20—22 Π. (43.8) καὶ Ν. 7 Βασ. (58.8) σαφῶς συνάγεται, ὅτι τῶν μὴ ιδιωτικῶν ὁδῶν ἡ χρῆσις κοινὴ τοῖς πᾶσιν ἐστὶν καὶ ἐπομένως ἕκαστος δικαίωμα εἰς χρῆσιν τῆς ὁδοῦ ἔχων δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ δικαστικῶς τὴν ἀνόρθωσιν πάσης βλάβης τῆς ὁδοῦ καὶ τὴν ἄρσιν παντὸς κωλύματος τῆς ἐλευθέρως διόδου ἀνεῦ διακρίσεως προσκαίρου ἢ διαρκοῦς κωλύματος.

157 (1885).

§ 5

Οἱ αἰγιαλοὶ δὲν εἶνε μὲν ἐκ τῶν ἰδίως ἀνηκόντων εἰς τὴν κυριότητα τοῦ Δημοσίου, εἶνε ὁμῶς ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτοῦ, ὡς ἀνήκοντες εἰς τὴν χρῆσιν ἀπάντων.

92 (1856).

Δυνάμει τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐθνικοῦ πολέμου, ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπικράτεια ἐκτέτατο ὡς δημόσια καὶ ἀνήκοντα αὐτῇ ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλληνικῆς χώρας, ὅσα λόγῳ δημοσίας κυριότητος ἐκτάτο ἡ Ὀθωμανικὴ Ἐπικράτεια, ἐπομένως καὶ τὸν αἰγιαλόν, καὶ ἂν ἔτι ὁ αἰγιαλὸς κατεῖχετο ἐπὶ τουρκοκρατίας παρ' ἰδιώτου χριστιανοῦ, διότι οἱ αἰγιαλοὶ θεωροῦνται κτήματα δημόσια (ἄρθρ. 15 τοῦ περὶ διακρίσεως κτημάτων νόμου καὶ Ν. 2 Βασ. 46. 3), ὅθεν τὸ Δημοσίον ἔχει δι-εκδικητικὴν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ κατόχου αὐτῶν Βασ. 15 (2.3).

57 (1871).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 15 τοῦ νόμου τῆς 21 Ἰουνίου 1837 περὶ διακρίσεως κτημάτων, αἱ περιστοιχίζουσαι τὴν θάλασσαν γαῖαι, καθ' ὅσον μέρος βρέχονται ἀπὸ τὰς μεγίστας πλὴν συνήθεις ἀναβάσεις τῶν ὑδάτων, θεωροῦνται ὡς δημόσια κτήματα, ἐπομένως οἱ αἰγιαλοὶ θεωροῦνται κατεχόμενοι ὑπὸ τοῦ Δημοσίου.

205 (1880).

Οἱ αἰγιαλοὶ θεωροῦνται δημόσια κτήματα (νόμου διακρίσεως κτημ.

ἄρθρ. 15), νομίμως δὲ πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς ἐπ' αὐτῶν ἀξιουμένης νομῆς τοῦ ἐνάγοντος παρεμβαίνει ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὡς ἀν-
πρόσωπος τοῦ Δημοσίου. 56 (1883).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 15 τοῦ νόμου περὶ διακρίσεως κτημάτων, ἐκτὸς ἄλλων κτημάτων τοῦ Δημοσίου, ἀνεπίδεκτοι ἰδιωτικῆς κτήσεως εἰσὶ καὶ οἱ αἰγιαλοί, τουτέστιν ἡ περιστοιχοῦσα τὴν θάλασσαν γῆ, καθόσον μέρος βρέχεται ἀπὸ τὰς μεγίστας πλήν συνήθεις ἀναβάσεις τῶν ὑδάτων ἄνευ ἐκτάκτων πλημμυρῶν, τὴν τοιαύτην δὲ ἰδιότητα μέρους γῆς παρὰ τὴν θάλασσαν, ἀμφισβητουμένην, δὲν ἀποδεικνύει νομίμως ἀπλή τοῦ δικαστοῦ αὐτοψία, διότι ἡ στιγμιαία αὐτοῦ ἀντίληψις δὲν δύναται νὰ περιλάβῃ τὰς ἐκάστοτε διαφόρους τῶν ὑδάτων ἀναβάσεις, ὅπως ὀρίσῃ τὰς μεγίστας πλήν συνήθεις ἐκ τούτων. 14 (1890).

Ὁ αἰγιαλὸς τῆς θαλάσσης, κατὰ τὸ ἄρθρ. 15 τοῦ περὶ διακρίσεως κτημάτων νόμου καὶ τὰς διατάξεις § 1 Εἰσηγ. (2. 1) Ν. 2 § 1 Π. (1. 8), εἶνε ἀνεπίδεκτος ἀποκλειστικῆς νομῆς προσώπου τινος, εἶνε πρᾶγμα ἐκτὸς συναλλαγῆς κοινὸν τοῖς πᾶσι, καὶ τοιοῦτον ὂν δὲν δύναται νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν νομὴν τινος, καθόσον τότε παύει τοῦ νὰ ᾔηνε τοῖς πᾶσι κοινόν, ἤτοι ἡ ἀποκλειστικὴ νομὴ καὶ χρῆσις ὀρισμένου προσώπου εἶνε ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ κοινοῦ τοῖς πᾶσι. 425 (1893).

Ἐκ τοῦ συνδ. τῶν Ν. 13 καὶ 49 Β.σ. (50. 1) πρὸς τὰς § 1 καὶ 5 Εἰσ. (2. 1) συνάγεται, ὅτι ὁ κτίζων ἐπὶ αἰγιαλοῦ δεσπόζει τοῦ κτιζομένου καὶ ἔχει τὴν διεκδικητικὴν κατὰ τρίτων ἀγωγὴν, ὅταν ἀδείῃ ἢ ἐγκρίσῃ τῆς ἀρχῆς ἐκτισεν. 272 (1854).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 15 τοῦ νόμου περὶ διακρίσεως κτημάτων, ἡ περιστοιχοῦσα τὴν θάλασσαν γῆ, ἐφ' ὅσον μέρος βρέχεται ἀπὸ τὰς μεγίστας πλήν συνήθεις ἀναβάσεις τῶν ὑδάτων, ὡς αἰγιαλός, ἀνεπίδεκτός ἐστιν ἰδιωτικῆς κτήσεως, ἐπομένως καὶ νομῆς, ἀλλ' ἅμα διὰ χειροποιήτου ἔργου, εἴτε ἐκ φύσεως ἔπαυσε νὰ ᾔηνε αἰγιαλός, τὸ μέρος τοῦτο ὡς κτῆμα τοῦ fiscus καὶ οὐχὶ δημόσιον, δεκτικόν ἐστιν ἰδιωτικῆς κτήσεως καὶ νομῆς. 235 καὶ 236 (1866) 248 (1891).

§ 6

Προκειμένου περὶ ἐκτελέσεως τελεσιδίκου ἀποφάσεως περὶ ὕδατος,

οὔτινος ἡ χρῆσις ἀνήκει, κατὰ τὴν αὐτὴν ἀπόφασιν, εἰς ἰδιώτην, οὐδεμία ὑπάρχει ἀνάγκη προηγουμένης ἀδείας τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, διότι ἡ χρῆσις τοῦ ὕδατος τούτου δὲν ὑπάγεται εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ἄρθρ. 76 τοῦ περὶ ἀστυνομίας νόμου, ὅπερ, συνδυαζόμενον μετὰ τοῦ ἄρθρ. 15 τοῦ μεταγενεστέρου περὶ διακρίσεως κτημάτων νόμου, ἀφορᾷ μόνον εἰς τὰ καλύοντα τὸν ροῦν τῶν ὑδάτων κατασκευάσματα ἐπὶ πλευστῶν ἢ δυναμένων νὰ κατασταθῶσι πλευστῶν ποταμῶν καὶ τῶν ὡς μέσον τῆς συγκοινωνίας χρησιμευόντων αὐλάκων.

186 (1854).

Προκειμένου περὶ χρήσεως ρέοντος ὕδατος, οὔτινος δύναται, κατὰ νόμον, νὰ γείνη χρῆσις ὡς κοινοῦ πράγματος καὶ παρ' ἄλλου, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ κεκτημένον προνόμιον, ἢ καὶ παρ' ἄλλου γενομένη χρῆσις δὲν ἐμποδίζει τὸν προχρητάμενον νὰ ἐξακολουθῇ ποιούμενος ἴσην χρῆσιν Ν. μον. § 1—3 Π. (43. 13) Ν. 1 § 41—43 Π. (43. 20).

196 (1867).

Τὸ δημοτικὸν ὕδωρ εἶνε ἀναπαλλοτρίωτον, καὶ ἐπομένως δὲν δύναται, κατὰ νόμον, Εἰς. πρ. § 1 (2. 1) Ν. 2 § 1 Π. (1. 8) Βασ. α' καὶ β' (46. 4) Ν. 30 § 1 καὶ 3 Π. (41. 2) Ν. 10 Κώδ. (41. 42) Βασ. 6 (58. 19) ν' ἀποκτηθῇ ἐπ' αὐτοῦ δικαίωμα παρ' ἰδιώτου δι' οἰασδῆποτε νομῆς.

3 (1887).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 15 τοῦ περὶ διακρίσεως κτημάτων νόμου, συνδ. πρὸς τὴν § 2 τῶν Εἰσηγ. (2. 1), οἱ λιμένες θεωροῦνται μὲν ὡς δημόσια κτήματα, δὲν ὑπάγονται ὅμως εἰς τὴν κατὰ τὸ ἀστ. δίκαιον ἐννοουμένην κυριότητα, οὔτε τοῦ Δημοσίου, ὡς νομικοῦ προσώπου, οὔτε τῶν ἰδιωτῶν, ἀλλ' ἡ μὲν χρῆσις αὐτῶν εἶνε ἐλευθέρα τοῖς πᾶσιν ἐν τῇ πολιτείᾳ, ἡ δὲ ἐφορεία καὶ συντήρησις καὶ ἐν γένει ἡ προστατευτικὴ ἐπὶ αὐτῶν ἐξουσία καὶ ἡ κατοχὴ ἀνήκουσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, καθὼ ἀντιπρόσωπον τῆς ἐθνικῆς ὀλομελείας, τοῦτ' αὐτὸ δὲ ἰσχύει καὶ ὡς πρὸς τὸν πυθμένα τῶν λιμένων.

493 (1852).

§ 8

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ρωμαϊκοῦ καὶ βυζαντινοῦ δικαίου, ἡ παρὰ ποταμοῦ ἐγκαταλειπομένη κοίτη ἀνήκει εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας τῆς παρακειμένης ὄχθης αὐτοῦ, ἀναλόγως τῆς ἐκτάσεως τῆς ἰδιοκτησίας των, κατὰ μῆκος τῆς ὄχθης, καὶ καθ' ὅσον προσεγγίζει εἰς τὴν μίαν ἢ τὴν

έτέραν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ ἐκ τῆς κατὰ μέσον τῆς κοίτης διερχομένης γραμμῆς. Τὰ αὐτὰ ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν σχηματιζομένων ἐν τοῖς ποταμοῖς νήσων· ἐξαίρεσις δὲ τούτων γίνεται ὅταν, τοῦ ποταμοῦ συνεχῶς μεταβάλλοντος ρεῖθρον, ἡ μνήμη τῆς ἰδιοκτησίας τῆς τελευταίου ἐγκαταλειφθείσης κοίτης σώζεται, καθ' ἣν περίπτωσιν ὀρίζεται, ὅτι αὕτη ἀνήκει εἰς τοὺς παλαιούς αὐτῆς ἰδιοκτήτας· Ν. 7 § 3 καὶ 5 Π. (41.1) Ν. 6 § 4 καὶ 6 Βασ. (50.1) Τούτων δ' ἐναντία δὲν ὥρισεν ὁ περὶ διακρίσεως κτημάτων νόμος τῆς 31 Ἰουνίου 1837 ἢ μόνον ὡς πρὸς τὴν κοίτην καὶ τὰς ὄχθας τῶν δυναμένων νὰ κατασταθῶσι πλευστῶν ποταμῶν (ἄρθρ. 15), ὀρίσας ὅτι εἰς κτήματα δημόσια, ἀφῆκε δ' ἐν ἰσχύϊ τὰς διατάξεις τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου κατὰ τὰ λοιπά· ἀφοῦ δέ, κατ' αὐτάς, δὲν εἶνε ἡ κοίτη τῶν μὴ πλευστῶν ποταμῶν ἀδέσποτος, ἀλλ' ἀνήκει τοῖς ἰδιοκτηταῖς τῆς παρακειμένης ὄχθης εὐθὺς ἅμα ἐγκατελείφθη ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτῶν τὸ ἄρθρ. 16 τοῦ αὐτοῦ νόμου, καθ' ὃ τὰ ἀδέσποτα ἀνήκουσι τῷ Δημοσίῳ.

40 (1880).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 15 τοῦ περὶ διακρίσεως κτημάτων νόμου, δημόσιοι εἰσὶν οἱ δυνάμενοι νὰ κατασταθῶσι πλευστοὶ ποταμοὶ μετὰ τῶν ὄχθων των· διαλαμβάνοντος δὲ τοῦ νόμου περὶ ποταμῶν δυναμένων νὰ κατασταθῶσι πλωτῶν, καὶ μέρος τῆς περιουσίας τοῦ Δημοσίου χαρακτηρίζοντος τὴν κοίτην καὶ τὰς ὄχθας τῶν τοιούτων ποταμῶν, ἔπεται, ὅτι ὡς πρὸς τῶν ἄλλων ποταμῶν καὶ χειμάρρων τὰς ὄχθας καὶ τὴν κοίτην ἀφῆκεν ἰσχυοῦσας τὰς διατάξεις τοῦ Ρωμ. δικαίου, Ν. 7 § 5 Π. (41.1) Ν. 1 § 1 — 4 Π. (43.12), καθ' ἃς ἡ παρὰ τῶν ποταμῶν ἐγκαταλειπομένη κοίτη ἀνήκει εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας τῆς παρακειμένης ὄχθης, καὶ οὐδόλως καθιεροῦται ἡ κυριότης τοῦ Δημοσίου ἐπὶ τῆς ἐγκαταλειπομένης κοίτης τῶν χειμάρων.

47 καὶ 48 (1881).

Κατὰ τοὺς Ν. 1 § 15 καὶ Ν. 2 Π. (43.12), ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας νὰ ποιῶνται χρήσιν τοῦ ποταμοῦ ὕδατος, παροχετεύοντες αὐτὸ εἰς τὰ παρακείμενα κτήματά του (π. χ. πρὸς κίνησιν ὑδρομύλου), ἐφ' ὅσον δὲν βλάπτεται ἡ πλωτῶν τοῦ ποταμοῦ, οὐδὲ ὑπάρχει ἀπαγόρευσις διοικητική. Ὅθεν ἐκ τοῦ ὅτι εἰς παραποτάμιος ἰδιοκτήτης ἔχει ὑδρομύλον, ποιούμενος χρήσιν τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, οὐδαμῶς κωλύεται ὁ κύριος ἐτέρου παρακειμένου κτήματος νὰ

ποιῇται χρῆσιν τοῦ ποταμίου ὕδατος πρὸς κίνησιν τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ὑδρομύλου. 327 (1884).

Ὁ περὶ διακρίσεως κτημάτων νόμος (ἄρθρ. 15) κατέταξεν μὲν εἰς τὰ δημόσια κτήματα τοὺς ποταμούς, οἵτινες εἶνε δυνατόν νὰ κατασταθῶσι πλευστοί, οὐδένα ὅμως κανόνα ἔθετο καθιστῶντα τὸ δυνατόν τῆς ιδιότητος ταύτης ἐκ τῶν προτέρων βέβαιον καὶ ἀναμφισβήτητον, ἀλλὰ κατέλιπε τοῦτο εἰς συγκεκριμένην ἐκάστοτε ἀναζήτησιν, κατὰ τοὺς κοινούς περὶ ἀμφισθητουμένων πραγμάτων κανόνας. Ὅθεν ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ποταμός εἶνε ἀέναος, δὲν ἔπεται ἄνευ ἄλλης ἀποδείξεως, ὅτι δύναται νὰ καταστῇ πλευστός. 188 (1886).

Κ Υ Ρ Ι Ο Τ Η Σ.

Περίληψις.

- § 1. Μεταβίβασις τῆς κυριότητος.—Σύνταξις ἐγγράφου.
- § 2. Προσαύξεις.
- § 3. Παράδοσις.
- § 4. Ἐγκατάλειψις.
- § 5. Καρποί.
- § 6. Τεκμήριον κυριότητος.
- § 7. Δικαιώματα τοῦ κυρίου.
- § 8. Περιορισμοὶ τῆς κυριότητος.
- § 9. Ἀγωγή περὶ κανονισμοῦ ὁρίων.

§ 1

Ἡ κυριότης τῶν ἀκινήτων ἀποκτᾶται διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου, μεταγραφομένου εἰς τὰ ἐπὶ τούτῳ βιβλία, καὶ ἡ εἰκονικότης τῶν τοιούτων συμβολαίων, κατὰ νόμον, δὲν δύναται νὰ βλάψῃ τοὺς μετὰ τῶν εἰκονικῶς ἀποκτησάντων τὴν κυριότητα συμβληθέντας τρίτους καλῇ τῇ πίστει. 31 (1870).

Τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου ὀρίζει ρητῶς, ὅτι τ' ἀφορῶντα εἰς μεταβολὴν εἰς τὴν διακατοχὴν ἀκινήτων συμβόλαια ἀπαγορεύεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος νὰ γίνωνται ἄλλως ἢ ἐπισήμως καὶ ἐνώπιον Συμβολαιογράφου, ἐπομένως ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἀφορᾷ μό-

νον εἰς τὰ ταμειευτικά συμφέροντα τοῦ Δημοσίου, ἀλλὰ καὶ τὴν πρᾶξιν αὐτὴν ἐπηρεάζει. Δύναται δὲ νὰ προτείνῃ τὴν ἀκυρότητα ταύτην τοῦ τίτλου ἐφ' οὗ στηρίζεται ἡ κυριότης κτήματος πᾶς ἔχων συμφέρον ν' ἀμφισβήτησιν τὴν κυριότητα τοῦ ἀντιδίκου του. 169 (1854).

Κατὰ τὴν ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, ἔγγραφα μὴ ὄντα δημόσια δὲν ἀποδεικνύουσιν, οὔτε πιθανὴν καθιστῶσι τὴν τῆς μετοθέσεως τῆς κυριότητος ἔγκυρον πρᾶξιν, ἥτις δὲν δύναται οὔτε διὰ μαρτύρων, οὔτε δι' ὅρκου ν' ἀποδειχθῇ, οὔσα, κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον, ἄκυρος, ἂν δὲν συνταχθῇ περὶ αὐτῆς δημόσιον ἔγγραφον ἐνώπιον Συμβολαιογράφου. 204 (1858).

Μεταβιβάσις τῆς κυριότητος τῶν ἀκινήτων δὲν δύναται νὰ γείνη ἄλλως, εἰμὴ ἐπισήμως καὶ ἐνώπιον Συμβολαιογράφου, μεταγραφομένης τῆς συμβολαιογραφικῆς πράξεως εἰς τὸ βιβλίον τῶν μεταγραφῶν (ἄρθρ. 42 νόμου περὶ χαρτοσ. καὶ 4 τοῦ περὶ μεταγραφῆς). Ἄρα ὁ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος ἐπαγόμενος ὅρκος δέσν ν' ἀναφέρῃ οὐ μόνον, ὅτι ἡ μεταβίβασις ἐγένετο διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἔγγραφου, ἀλλὰ καὶ ὅτι τὸ ἔγγραφον τοῦτο συνετάχθη, καθ' ὅς ὁ νόμος διαγράφει διατυπώσεις, καὶ μετεγράφη ἰομίμως.

29 (1890).

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ ἀκινήτων κτημάτων ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, οὐχὶ δὲ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος κειμένων.

159 (1872).

Ἡ νομὴ καὶ ἡ κυριότης ὡς καὶ τὰ ἄλλα ἐμπράγματα δίκαια ἐπὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι κειμένων ἀκινήτων κρίνεται κατὰ τοὺς Ἑλληνικοὺς νόμους (ἄρθρ. 5 ἀστ. νόμου), ἐπομένως σύμβασις, ἀφορῶσα εἰς μεταβολὴν κατοχῆς ἢ κυριότητος ἀκινήτου, εἶνε ἀπολύτως ἄκυρος μὴ καταρτισθεῖσα ἐπισήμως ἐνώπιον Συμβολαιογράφου (νόμου περὶ χαρτοσήμου ἄρθρ. 42).

102 (1878).

Ἰδιωτικὴ ἐπιστολή, δι' ἧς ἀπεκδύεται τις τὰ ἐπὶ ἀκινήτου αὐτοῦ δικαιώματα δὲν ἔχει κῦρος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, ὡς ἀφορῶσα εἰς μεταβολὴν περὶ τὴν κατοχὴν ἀκινήτου.

226 (1871).

Δὲν ἀποδεικνύεται δι' ἐπιστολῆς ἡ κυριότης ἢ ἡ κατοχὴ ἐπὶ ὀρισμένου κτήματος, διότι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, ὅλα τὰ συμβόλαια ὅσα ἀφορῶσιν εἰς μεταβολὴν τινὰ εἰς τὴν

κατοχήν πραγμάτων ακινήτων απαγορεύεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητας νὰ γίνωσιν ἄλλως πῶς εἰμὴ ἐπιστήμως καὶ ἐνώπιον Συμβολαιογράφου.
119 (1874).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου τοῦ 1836, ὅλα ἐν γένει τὰ συμβόλαια, ὅσα ἀφορῶσιν εἰς μεταβολὴν τινα εἰς τὴν κατοχήν πραγμάτων (ἐξαιρουμένων τῶν ἐθνικῶν κτημάτων), καθὼς καὶ ὅλα τὰ ἔγγραφα, τὰφορῶντα εἰς τὰς οἰκιοθελεῖς ἐξωδίκους διανομὰς περιουσίας, απαγορεύεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητας νὰ γίνωσιν ἄλλως πῶς εἰμὴ ἐπιστήμως καὶ ἐνώπιον Συμβολαιογράφου. "Ὡστε ἡ σύνταξις συμβολαιογραφικοῦ ἔγγράφου ἐπὶ τῶν τοιούτων συμβάσεων ἀποτελεῖ συστατικὸν στοιχεῖον αὐτῶν, δι' οὐδενὸς ἄλλου μέσου ἀναπληρούμενον. "Ὡστε οὔτε βιβλίον τοῦ ἀντιδίκου, περιέχον τὴν ἐταιρικὴν περιουσίαν, οὔτε αἱ ἐν ἄλλαις δίκαις ὁμολογίαι αὐτοῦ δύνανται ν' ἀναπληρώσωσι τὴν ἔλλειψιν τοῦ ἐπιστήμου συμβολαίου. 76 (1892).

Τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου δὲν ἀναφέρεται εἰς τὰς διὰ πράξεων τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν μεταβολὰς τῆς κυριότητος τῶν ακινήτων, ἀλλ' εἰς τὰς δι' ἰδιωτικῆς βουλήσεως μεταβιβάσεις αὐτῆς.
271 (1852) 241 (1853).

Κατὰ τὸν νόμον περὶ χαρτοσήμου (ἄρθρ. 42), ἡ πρᾶξις, δι' ἧς μεταβιβάζεται ἡ κυριότης δεόν νὰ γίνηται διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἔγγράφου, ἀλλ' ἡ διδομένη ἐξουσία ἢ ἐντολὴ πρὸς τρίτον, ὅπως ἐνεργήσῃ τὴν πρᾶξιν τῆς ἀπαλλοτριώσεως δύνανται νὰ δοθῇ καὶ δι' ἰδιωτικοῦ ἔγγράφου.
12 (1859) 374 (1880) 28 (1881).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, ὅλα τὰ συμβόλαια, ὅσα ἀφορῶσιν εἰς μεταβολὴν τινα εἰς τὴν κατοχήν πραγμάτων ακινήτων, δεόν νὰ γίνωσιν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητας ἐνώπιον Συμβολαιογράφου. Ἐπὶ ἀμφοτεροβαρῶν συναλλαγμάτων, ὅταν δὲν γίνηται συγχρόνως ἡ δῆλωσις τῆς συναινέσεως πάντων τῶν συμβαλλομένων, ἀλλ' ἡ δῆλωσις τῆς συναινέσεως τινός, ἐξ αὐτῶν γίνεται μεταγενεστέρως καὶ διὰ χωριστοῦ ἔγγράφου, πρέπει καὶ αὕτη νὰ δηλωθῇ ἐνώπιον Συμβολαιογράφου, ὅπως ἐκπληρωθῇ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 42 Ν. Χ., ὅπερ ἐννοεῖ προφανῶς ἐνώπιον Συμβολαιογράφου νὰ συντάσσωνται ὅλα τὰ ἔγγραφα, ὅσα περιλαμβάνουσι τὴν ἔκφρασιν συναινέσεως ὅλων τῶν συμβαλλομένων, ἢ δὲ διάταξις τοῦ ἄρθρου 42 δὲν εἶνε ἀπλῶς φορολογικὴ.
162 (1868).

Κατ' οὐδεμίαν τοῦ νόμου διάταξιν, ἢ τοῦ φόρου τῶν οἰκοδομῶν πληρωμὴ ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν τῆς τοῦ κτήματος κυριότητος.

29 (1865).

Τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου ἀπαιτεῖ νὰ γίνωνται ἐπισημῶς καὶ ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου μόνον ἐκεῖνα τὰ συμβόλαια, ὅσα ἀφορῶσι εἰς μεταβίβασιν ἀκινήτων ἐμπραγμάτων δικαίων, ἀλλ' οἱ δυνάμει τοῦ Β. Δ. τῆς 24 Ἰουνίου 1843 κατέχοντες γαίας γεωργοί, κατέχοντες ἐν ὀνόματι τοῦ Δημοσίου, δὲν ἔχουσι διανοίᾳ κυρίου κατοχὴν, περὶ τῆς μεταβιβάσεως τῆς ὁποίας ἐννοεῖ τὸ προσημειωθὲν ἄρθρον. Ὅθεν, ἢ ὑπὸ γεωργῶν παραχώρησις τοιούτων τεμαχίων πρὸς τρίτους δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ γείνη ἐπισήμως ἐνώπιον Συμβολαιογράφου.

221 (1877).

Προκειμένου περὶ κτήσεως τῆς κυριότητος, λαβούσης χώραν πρὸ τῆς Πολιτ. Δικονομίας καὶ τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, ἢ ἀπόδειξις αὐτῶν δύναται νὰ γείνη δι' ἰδιωτικῶν ἐγγράφων καὶ μαρτύρων, ἐπομένως καὶ διὰ τεκμηρίων.

200 (1868).

Κατὰ τὴν πρὸ τῆς Πολ. Δικ. καὶ τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου ἰσχύουσαν νομοθεσίαν, αἱ συμβάσεις, αἱ ἀφορῶσαι εἰς μεταβίβασιν ἀκινήτων, δὲν ὑπεβάλλοντο εἰς ὠρισμένας διατυπώσεις, οὐδὲ ἀπητεῖτο ἡ σύνταξις δημοσίου ἐγγράφου.

32 (1888).

Ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου τῆς 10 Μαΐου 1825, καθ' ὃν εἶχεν ἀπαγορευθῇ ἡ δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου μεταβίβασις τῆς κυριότητος ἀκινήτων περιωρίσθη ὑπὸ τοῦ Ἰονίου Κώδικος μόνον εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἄρθρ. 1383, 1514, 1630, 1654 καὶ 1963, σιωπηρῶς καταργηθέντος τοῦ νόμου ἐκείνου ὡς πρὸς τὴν διὰ τῶν λοιπῶν συναλλαγμάτων μεταβίβασιν τῆς κυριότητος καὶ ἐπιτρεπομένης ὑπὸ τοῦ Ἰον. Κώδ. τῆς δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου μεταβιβάσεως τῶν ἀκινήτων, ὅπου ὑπ' αὐτοῦ δὲν ἀπαιτεῖται ἡ σύνταξις ἐπισήμου ἐγγράφου.

191 (1868).

§ 2

Κατὰ τὸν Ν. 7 § 5 Π. (41. 1), τοῦ δικαιώματος τῆς προσαυξήσεως, ὅπερ λαμβάνει χώραν ἐπὶ ποταμῶν, ὅταν οὗτοι ἐγκαταλείψωσι τὴν κοίτην αὐτῶν καὶ λάθωσιν ἄλλην ἄλλαχού, ἀπολαύουσιν ὅλοι οἱ κύριοι τῶν παρακειμένων γαιῶν, ἀναλόγως τῆς ἐκτάσεως τῆς ἰδιοκτησίας των.

66 καὶ 129 (1848).

§ 3

Κατὰ τὸν Ν. 81 Βασ. (11. 1), αἱ δεσποτεῖαι τῶν πραγμάτων διὰ παραδόσεως καὶ χρήσεως μεταφέρονται καὶ οὐχὶ διὰ ψιλοῦ συμφώνου, τῆς ἀρχῆς δὲ ταύτης δὲν συνάγεται προφανῶς, ὅτι εἰσάγει ἐξαίρεσιν ὑπὲρ τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου γενομένων πωλήσεων ὁ Ν. 5 § 1 Π. (49. 14). ὁθεν ἀπαιτεῖται καὶ ἐπὶ τούτων παράδοσις.

237 (1863).

Ἐπὶ κινητῶν, ὅπως μεταβιβάσθῃ ἡ κυριότης εἶνε ἀναγκαῖα ἡ παράδοσις.

185 (1866).

Ναὶ μὲν ἡ παράδοσις τῶν κινητῶν γίνεται δι' ὕλικῶν πράξεων, ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν ἔπεται, ὅτι ἡ ἀπόδειξις τῆς παραδόσεως δὲν δύναται νὰ γείνη καὶ διὰ συμβολαίου, καὶ δὴ μεταξὺ τοῦ πωλητοῦ καὶ τοῦ ἀγοραστοῦ.

244 (1879).

Κατὰ τὸν Ν. 20 Κώδ. (2. 3) Ν. 50 πρ. Π. (6. 1) Ν. 8 Πανδ. (4. 49), αἱ δεσποτεῖαι τῶν πραγμάτων διὰ παραδόσεως καὶ χρήσεως μεταφέρονται, οὐ μὴν διὰ ψιλοῦ συμφώνου· ὁθεν ὁ μὴ παραλαβὼν τὸ κτῆμα εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ δὲν γίνεται κύριος αὐτοῦ καὶ δὲν ἔχει ἀγωγὴν διεκδικητικὴν, οἱ δὲ Ν. 16 Π. (23. 5) Ν. 10 § 2 Π. (13. 1) Ν. 1 § 1 Π. (17. 2) Ν. 23 § 1 Κώδ. (1. 2) οὐδεμίαν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν, ἅτε ἀφορῶντες εἰς ἄλλα θέματα.

33 (1891).

§ 4¹

Δι' ἐγκαταλείψεως στερεῖται τις τοῦ κτήματος του, ὅταν αὕτη ἐγκαταλιμπάνηται ἐπὶ σκοπῷ ἀποβολῆς τῆς ἐπ' αὐτοῦ ιδιοκτησίας του. Εἰσηγ. § 47 (2. 1). Ἐφ' ὅσον δὲ καὶ ἂν μείνῃ τις μακρὰν τῆς ἀκινήτου ιδιοκτησίας του, ἢ τῆς τριακονταετίας παραγραφῇ τῆς δεσποτείας του δὲν δύναται ν' ἀντιταχθῇ, εἰμὴ παρ' ἐκείνου, ὅστις ἐπὶ τριακονταετίαν ὅλην ἀδιακόπως διανοίᾳ κυρίου διακατέχει τὸ διεκδικούμενον· Ν. 8 § 1 Κώδ. (7. 39) Βασ. (50. 14).

281 (1866).

§ 5

Κατὰ τὰ ἄρθρα 435 καὶ 436 Ἰονίου Κώδ., ὁ κύριος κτήματός τινος ἔχει δικαίωμα εἰς τοὺς καρποὺς αὐτοῦ, ἂν ᾖ ἡ στιγμὴ ἀπέκτῃσε

¹ Ὁρ. καὶ λ. Διεκδίκησις § 8.

τὴν κυριότητά του. "Ωστε διὰ τὰ προγενέστερα ἔτη δὲν δύναται νὰ δώσῃ ἐξόφλησιν ἄνευ τῆς συναινέσεως ἐκείνου, εἰς ὃν κατὰ τὰ ἔτη ταῦτα ἀνῆκε τὸ κτῆμα.

16 (1872).

§ 6

Ἀποδεικνυμένου, ὅτι ὅλη ἡ οἰκία εἶνε ἰδιοκτησία τοῦ ἐτέρου τῶν διαδίκων, ὑπάρχει τεκμήριον μέχρις ἀνταποδείξεως, ὅτι ὅλος ὁ τοῖχος εἶνε ἰδιοκτησία του ὡς μέρος τοῦ ὅλου, διότι ἐπὶ κοινου τοίχου ἡ τόπου δὲν δύναται ἐν γένει νὰ ὑπάρχῃ ἰδιοκτήτην οἰκοδόμημα (Ἀρμ. § 67, Β. δ.).

32 (1846).

Ἀποδειχθείσης ἅπαξ τῆς ἐν οἰσθήποτε χρόνῳ κτήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς κυριότητος, εὐλόγως ὑποτίθεται ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ ἡ διάρκεια αὐτοῦ μέχρι τῆς ἀποδείξεως τῆς ἀπωλείας. Κωδ. (4. 19) Βασ. 50 (22. 1).

256 (1855).

Κατὰ τοὺς περὶ κυριότητος κανόνας τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ὁ κύριος πράγματός τινος τεκμαίρεται διατηρῶν τὴν κυριότητα μέχρις ἀποδείξεως, ὅτι ἀπεσῶσθη τὸ τῆς κυριότητος δικαίωμα του.

298 (1868).

Τὸ παρὰ τοῦ ἄρθρου 2109 τοῦ Ἰον. Ἀστ. Κώδικος καθιερούμενον ἀπαράδεκτον, ὅτι «ὡς πρὸς τὰ κινητὰ ἢ διακατοχὴ ἰσχύει ὡς δικαιόγραφον», δὲν καθιεροῖ τεκμήριον *juris et de jure*, ἀλλ' ἀπλοῦν τεκμήριον, δυνάμενον ν' ἀνατραπῇ διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ διεκδικουμένου ἀποδείξεως τῆς παρακλητικῆς κατοχῆς τοῦ κατόχου ἢ τῆς κλοπῆς ἢ τῆς ἀπωλείας τοῦ διεκδικουμένου κινήτου.

108 (1880).

§ 7

Δυνάμει τοῦ τῆς κυριότητος δικαιώματος, ἕκαστος εἶνε ἐλεύθερος ν' ἀνοίξῃ παράθυρα ἐπὶ τοῦ ἰδίου τοίχου του, καίτοι τὸ γειτονικὸν κτῆμα περιορίζεται ἐκ τούτου.

293 (1860).

Ἐάν τις κατέστη δι' ἀγορᾶς κύριος τοῦ ἐπιδίκου κτήματος, τεκμαίρεται, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς κυριότητος, τὸ ἀπεριόριστον καὶ ἀποκλειστικὸν αὐτῆς ἥτοι, ὅτι αὕτη περιλαμβάνει ἐν ἑαυτῇ τὸ δικαίωμα τοῦ διαθέτειν ὡς ἴδιον, καθ' οἷονδήποτε μὴ ἀπηγορευμένον τρόπον, τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος, τοῦ νέμεσθαι, τοῦ καρποῦσθαι αὐτοῦ καὶ ἀποκλείειν πᾶσαν ἐπ' αὐτοῦ ἄλλοτρίαν ἐπίδρασιν Ν. 13. πρ. Π. (41. 1) Βασ. 12 (50. 1) Ν. 1 § 1 Π. (29. 5), Βασ. 1 (26. 2). Ἐπομένως

δὲν δύναται τὸ Δικαστήριον νὰ παραδεχθῇ, ὅτι καίτοι ὁ ἐνάγων κατέστη κύριος δι' ἀγορᾶς τοῦ ἐπιδίκου κτήματος, οὐχ ἤττον δὲν τὸ κατεῖχε διανοία κυρίου, χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ, ἂν ἡ κυριότης αὐτοῦ ὑπέκειτο εἰς περιορισμὸν τινα καθ' ἑκάτερον τῶν χαρακτήρων της, ἥτοι τὸ ἀπεριόριστον ἢ τὸ ἀποκλειστικὸν αὐτῆς. 152 (1874).

Κατὰ τὸν Ν. 1 § 12 Π. (39. 3), ὁ ἀνορύττων ἐν τῷ ἰδίῳ ἀγρῷ καὶ τὴν πηγὴν τοῦ γείτονος παρτρέπων δὲν εὐθύνεται, ἐὰν πράττῃ τοῦτο ἵνα καταστήσῃ βελτίονα τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, ἐκτός ἂν ἀποδειχθῇ, ὅτι ἔπραξε τοῦτο ἐκ κακίας· ἀνάλογος εἶνε καὶ ἡ διάταξις 24 § 12 Π. (39. 2), διότι ὁ τῷ ἰδίῳ δικαιώματι χρώμενος οὐδένα βλάπτει, κατὰ τὴν ἐτέραν διάταξιν 151 Π. (50. 17) Ν. 151 Βασ. (6. 3). Ὡστε δὲν ὀφείλεται ἐν τῇ εἰρημένῃ περιπτώσει ἀποζημιώσις διὰ τὴν ὑπὸ μεταλλευτικῆς ἐταιρείας ἀνόρυξιν φρεάτων καὶ στοῶν, ἣν αὕτη ἐνήργησεν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ παραχωρηθέντος αὐτῇ ἀνθρακορυχείου καὶ ἐξ ἧς ἐστείρευσαν αἱ κρῆναι τῆς ἐναγούσης κοινότητος· ἡ ἐρμηνεία δὲ τοῦ Ν. 1 § 12 Π. (39. 3), ὅτι ἀναφέρεται καὶ ὑπονοεῖ μόνον ροὴν ὑπόγειον ὕδατος, μὴ ἀνακύψαντα εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, δὲν στηρίζεται οὔτε εἰς τὸ γράμμα, οὔτε εἰς τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, μὴ ποιουμένου τοιαύτην διάκρισιν. 317 (1879).

Ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ δύναται τις ν' ἀνοίξῃ ὅσας βούλεται θυρίδας καὶ ὀπὰς, δι' ὧν καὶ νὰ κατοπτεύῃ τὰ τοῦ γείτονος, ὅστις τὸ μόνον, ὅπερ δικαιούται εἶνε ν' ἀποφράξῃ τὴν θέαν, ἀνεγείρων καὶ οὗτος ἐπὶ τοῦ ἰδίου κτήματος τοίχον. 122 (1885).

Ἡ περὶ τῶν εἰσοδημάτων ἀπαίτησις ἀνήκει οὐχὶ τῷ νεμηθέντι ποτέ, καὶν βίᾳ ἐξεβλήθη πρὸ πολλῶν ἐτῶν, ἀλλὰ τῷ κυρίῳ τοῦ κτήματος. 300 (1871).

§ 8

Ἡ παρὰ τινι τοίχῳ ἄνευ κεκτημένης δουλείας κατασκευὴ ἀπασπάτου ἢ ἄλλου ἔργου, βλάπτοντος τὸν τοίχον τοῦ γείτονος, ἢ καὶ τὸν κοινὸν τοίχον, ρητῶς ἀπαγορεύεται ὑπὸ τῶν Ν. 13 καὶ 19 Π. (8. 2) Ν. 13 καὶ 17 § 2 Π. (8. 5). 51 (1853).

Μόνον, ὅταν ἡ δημοσία ὁδὸς, δι' ἧς διέβαινέ τις εἰς τὸ κτῆμά του, ἀπολεσθῇ ἐκ φυσικῶν δυνάμεων (ἢ σεισμοῦ συμβεβηκότος ἢ ἐπικλύσραγτος αὐτὴν ποταμοῦ) τότε, κατὰ τὸν Ν. 14 § 1 Π. (8. 6) Βασ.

15 (58. 6) Ἀρμ. § 134 (B. δ), ὁ πλησιάζων δεσπότης ἀναγκάζεται νὰ παρέχῃ τὴν δημοσίαν ὁδὸν διὰ τῶν ἰδίων τόπων, Ἐκτὸς δὲ τῶν περιπτώσεων τούτων δὲν δύναται ν' ἀναγκασθῇ ὁ γείτων, ὅπως παρὰ χωρὴς δικαίωμα δουλείας διὰ τοῦ ἰδίου παρακειμένου κτήματός του, διότι τοῦτο συγχωρεῖται ὑπὸ τοῦ Ν. 12 πρ. Π. (11. 7) μόνον, ὅταν τις δὲν δύναται νὰ ἐπισκεφθῇ τάφον περικεκλεισμένον πανταχόθεν δι' ἄλλοτρίων κτημάτων, ἢ δὲ μὴ ἐξ ἀναλογίας ἐφαρμογὴ τοῦ εἰδικοῦ τούτου νόμου δὲν παράγει λόγον ἀναιρέσεως. 19 (1858).

Ὁ νόμος 12 πρ. Π. (11. 7) διαλαμβάνει μὲν περὶ τάφου καὶ ὑποχρεοῖ τὸν γείτονα νὰ χορηγήσῃ πάροδον εἰς αὐτόν, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ τοιαύτη τις· ἄλλ' ὁ ὅρισμός οὗτος τοῦ νόμου δὲν ἐπῆγασεν ἐκ λόγων θρησκευτικῶν, οὐδὲ καθιεροῖ ἐξαιρέσεις ὑπὲρ τῶν τάφων, μᾶλλον δὲ στηρίζεται εἰς τὴν ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἀκινήτων ἐπιβαλλομένην ἀνάγκην, ὅπως μὴ ἀποθαίνωσιν ἄχρηστα ὅλως τῷ κυρίῳ καὶ ἀνωφελῆ τὰ κτήματα, τὰ μὴ ἔχοντα εἴσοδον· ἡ ἀνάγκη δὲ αὕτη, ἢ ἐπὶ παντός ἀκινήτου ὡς καὶ ἐπὶ τάφῳ ὁμοία ὑπάρχουσα, ἐπιτρέπει τὴν κατ' ἀναλογίαν ἐπέκτασιν τοῦ εἰρημένου νόμου καὶ εἰς ἄλλα ὅμοια θέματα, ὡς προκύπτει ἀρκούντως ἐκ τοῦ Ν. 14 § 1 Π. (8. 6) Ν. 10 Π. (8. 2) καὶ Ν. 15 § 1 Π. (33. 2). 17 (1861).

Ὁ νόμος ἀπαγορεύει τὴν ἐκπομπὴν ἀσυνήθους καπνοῦ ὀχληροῦ καὶ βλαβεροῦ τῷ γείτονι· Ν. 8 § 5, 6 καὶ 7 Π. (8. 5) Βασ. 8 § 2 καὶ 3 (58. 5). 243 (1877).

Ὁ νόμος δὲν ἀποκλείει ἄλλος μὲν νὰ ᾔνε ἰδιοκτήτης γαιῶν, ἄλλος δὲ νὰ ἐνεργῇ ἐπ' αὐτῶν δικαίωμα ἐξορύξεως ὀρυκτῶν, ἐν αὐταῖς ταῖς γαίαις ὑπαρχόντων. 13 (1853).

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 46 τοῦ Α' Ἰονίου Κοινοβουλίου συνάγεται, ὅτι ὁ μέλλων νὰ οἰκοδομήσῃ ὀφείλει προηγουμένως νὰ ἐνεργήσῃ διατυπώσεις τινάς, ἐπὶ ποινῇ κατεδαφίσεως, τοῦτο ὅμως, ἐὰν ἐπέρχηται βλάβη εἰς τοὺς γείτονας ἢ προσβάλληται δικαίωμά τι αὐτῶν. 37 (1869).

§ 9

Κατὰ τοὺς Ν. 2, 4, 8 καὶ 10 Π. (10 1), ἡ περὶ ρυθμίσεως ὁρίων ἀγωγὴ ὑποθέτει δύο διακεκριμένα γειτονικά κτήματα ἀγροτικά, περὶ τῶν ὁρίων τῶν ὁποίων ἀμφισβητοῦσιν οἱ γείτονες ἰδιο-

κτῆται, εἴτε γινώσκοντες τὰ ἀληθῆ ὅρια εἴτε οὐ, εἰς δὲ τὰς διὰ τῆς ἀγωγῆς ταύτης ἐπιβαλλομένας αἰτήσεις περὶ διεκδικήσεώς τινος μέρους τοῦ κτήματος καὶ περὶ ἀποζημιώσεως δύναται ν' ἀντιπαχθῇ μόνῃ ἢ τριακονταετῆς κτητικῇ παραγραφῇ, κατὰ τὸν Ν. 6 Κωδ. (3. 39).
154 (1849).

Ἡ περὶ ρυθμίσεως ὁρίων ἀγωγή, ἐκ τοῦ τῆς κυριότητος δικαιώματος πηγάζουσα, ἐνασκειται οὐ μόνον ὑπὸ τοῦ κυρίου, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοῦ τοιούτου τῶν συνεχομένων κτημάτων, ὧν ζητεῖται ἡ τῶν ὁρίων ρύθμισις, Ν. 4 § 8 καὶ 9 Π. (10.1), τῶν ἐπικαρπωτῶν, τῶν ἐπιφανειούχων, τοῦ ἐμφυτευτοῦ καὶ τῶν δυνάμει ἐνεχύρου κατεχόντων δανειστῶν, οὐχὶ δὲ καὶ κατὰ τοῦ ἀπλοῦ, ἔστω καὶ διανοίᾳ κυρίου, νομέως, διότι οὗτος δὲν συγκαταλέγεται μετὰ τῶν ἐν τῇ νόμῳ ἀναφερομένων προσώπων.
275 (1878) 12 (1879).

ΛΗΜΕΝΕΣ ὁρ. ΚΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ

ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ὁρ. ΑΝΗΛΙΚΟΤΗΣ

Μ Ε Τ Α Γ Ρ Α Φ Η

Π ε ρ ῖ λ η ψ ι ς.

- § 1. Τίνες πράξεις μεταγράφονται.
§ 2. Νόμιμοι συνέπαι τῆς μεταγραφῆς.
§ 3. Ἐννοια τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ περὶ μεταγραφῆς νόμου.

§ 1

Ἐὰν μετεγράφη ἡ ἔκθεσις τῆς κατακυρώσεως εἰς τὰ τῶν μεταγραφῶν βιβλίον, κατὰ τὸν περὶ μεταγραφῆς νόμον, εἶνε ἀδιάφορον, ἂν παρεμορφώθῃ ἢ οὐ ἢ πιστοποιήσῃς τοῦ φύλακος τῶν μεταγραφῶν ὡς πρὸς τὴν ἀπόδειξιν τῆς μεταγραφῆς καὶ τῆς περιλήψεως.

351 (1864).

Ἡ παρὰ τοῦ μηχανικοῦ γενομένη κατακύρωσις δέον νὰ μεταγραφῇ πρὸς μεταβίβασιν τῆς κυριότητος (ἄρθρ. 1 καὶ 4 τοῦ περὶ μεταγραφῆς νόμου), διότι ὀρίζοντος τοῦ νόμου, ὅτι πρέπει νὰ μεταγράφωνται αἱ παντὸς εἶδους κατακυρώσεις, ὑποβάλλεται εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς μεταγραφῆς πᾶσα δικαστικὴ ἢ διοικητικὴ κατακύρωσις, ἔχουσα ἀντικείμενον τὴν μεταβίβασιν τῆς κυριότητος ἀκινήτου· ἀλλὰ μὴ γενομένης μεταγραφῆς δὲν ἔχει διεκδικητικὴν ἀγωγὴν ὁ εἰς ὃν κατεκυρώθη τὸ οἰκόπεδον. 178 (1870) 172 (1872).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 ἐδ. β' τοῦ περὶ μεταγραφῆς νόμου, εἰς τὴν μεταγραφὴν ὑπάγονται καὶ αἱ παντὸς εἶδους κατακυρώσεις κυριότητος ἀκινήτων, μόνη δὲ ἡ μεταγραφὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 4, μεταβιβάζει τὴν κυριότητα τῶν ἀκινήτων τούτων· ὅθεν, καὶ ἡ διὰ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ σχεδίου πόλεως τινος κατακύρωσις ἰδιωτικῶν ἀκινήτων, ἵνα χρησιμεύσωσιν ὡς ὁδοὶ ἢ πλατεῖαι, ἀναγκαίως δέον νὰ μεταγραφῇ, ἵνα μεταβιβάσῃ εἰς τὸν δῆμον τὴν κυριότητα τῶν ἀκινήτων τούτων. 157 (1884).

Κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 4 τοῦ περὶ μεταγραφῆς νόμου, μόνον διὰ μεταγραφῆς μεταβιβάζεται ἡ κυριότης τῶν ἀκινήτων κτημάτων μεταξὺ ζώντων· συνεπῶς, μὴ μεταγραφέντος τοῦ συμβολαίου, δι' οὗ ὁ προικολήπτης ἔλαβε λόγῳ προικὸς ἀκίνητα κτήματα, δὲν μετεβιβάσθη εἰς αὐτὸν παρὰ τοῦ προικοδότου καὶ ἡ κυριότης τούτων, ἥτις ἄρχειται μόνον ἀπὸ τῆς ἐν τοῖς βιβλίοις τῶν μεταγραφῶν καταχωρίσεως· ἡ δὲ ἔλλειψις τῆς μεταγραφῆς δὲν ἀναπληροῦται ἐκ τῆς μεταγενεστέρας μεταγραφῆς τοῦ συμβολαίου, δι' οὗ ἐπωλήθη τὸ αὐτὸ κτῆμα εἰς ἄλλον καὶ ἐν ᾧ γίνεται τούτου μνεῖα ὡς προικῶν. Ἐπομένως ὁ συζυγὸς μὴ ἀποκτήσας τὴν κυριότητα τοῦ δοθέντος αὐτῷ λόγῳ προικὸς κτήματος δὲν δύναται νὰ διεκδικήσῃ αὐτὸ κατὰ τῶν εἰς οὓς περιῆλθε διὰ πωλήσεως παρὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ ἐνεργηθείσης, διότι μόνος ὁ κύριος ἔχει διεκδικητικὴν ἀγωγὴν· οὐδεμίαν δ' ἔχει σημασίαν ἡ ἐξέτασις τοῦ κύρους ἢ μὴ τῆς συμβάσεως, δι' ἧς περιῆλθε τὸ ἐπίδικον εἰς τὴν νομὴν τοῦ δικαιοπαρόχου τοῦ συζύγου, διότι ὁ διεκδικῶν κτῆμά τι ὀφείλει πρὸ παντὸς ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἐγένετο κύριος αὐτοῦ. 63 (1887).

Ἐὰν ἡ ὥρεα ἀνάγῃ εἰς τὸ τίμημα, δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη μεταγραφῆς τοῦ ὠρητηρίου ἢ τῆς περὶ ἀποδοχῆς τῆς ὥρεας πράξεως,

μή προκειμένου περί ακινήτου, κατὰ τὸν μεταγραφῆς νόμον (ἄρθρ. 1 § 1), ἡ δὲ ἀγορὰ ἐγένετο πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ περί μεταγραφῆς νόμου (ἄρθρ. 9). Δὲν ὑπάρχει δὲ ἀνάγκη μεταγραφῆς τῆς μετὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ περί μεταγραφῆς νόμου γενομένης πράξεως ἐγκρίσεως ὑπὸ τοῦ κυρίου τῶν πεπραγμένων ἐκ μέρους τοῦ διοικητοῦ τῶν υποθέσεων του, διότι ἡ πράξις τῆς ἐγκρίσεως δὲν εἶνε ὁ μεταβιβα-
 στικὸς τῆς κυριότητος τίτλος, οὔτινας τὴν μεταγραφὴν ἀπαιτεῖ ὁ νό-
 μος (ἄρθρ. 1). 9 (1876).

Ἐν τῇ νήσῳ Κεφαλληνίας περιέπεσε μὲν εἰς ἀχρηστίαν ὁ ἐνετικὸς νόμος τῆς 12 Μαΐου 1523, δι' οὗ οἱ διὰ συμβολαίου ἢ διαθήκης ἀποκτῶντες τὴν κυριότητα ἀκινήτων ὤφειλον ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῶν συμβολαίων νὰ δημοσιεύσωσιν αὐτά, καταχωρίζοντες εἰς τὰ δη-
 μόσια τῶν δικαστῶν βιβλία, ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἐξεδόθη ὁ ἀπὸ 12 Φε-
 βρουαρίου 1677 ἐπαρχιακὸς τῆς Κεφαλληνίας νόμος, καθ' ὃν οἱ ἀπο-
 κτῶντες ἀκίνητα κτήματα οὐ μόνον διὰ συμβολαίων ἀγοραπωλη-
 σίας, ἀνταλλαγῆς ἢ ἐδαφονομῆς, ἀλλὰ καὶ δι' οἰουδήποτε ἄλλου εἴ-
 δους (qualsiasi modo) συμβολαίων, (ἐπομένως καὶ διὰ συμβολαίων
 ὠρεῶς μεταξὺ τρίτων) εἰσὶν ὑπόχρεοι νὰ δημοσιεύωσι ταῦτα καὶ
 ἐνδηλώσωσιν εἰς τὰ δημόσια βιβλία, ἐπὶ ποινῇ τοῦ νὰ προτιμᾶται
 αὐτῶν πᾶν συμβόλαιον ἢ καὶ πᾶσα πίστωσις τοῦ ἀπαλλοτριώσαντος,
 ἥτις ἤθελε μεταγενεστέρως ἐνδηλωθῇ (μεταγραφῇ). 315 (1871).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1052 Ἰονίου Κώδ., ἡ κυριότης μεταβιβάζεται
 διὰ τῆς ἀπλῆς συναινέσεως, ἐπὶ δὲ συμβιβασμοῦ δὲν ἀπαιτεῖ ὁ νόμος
 τὴν μεταγραφὴν τοῦ συμβολαίου διὰ τὸ κῦρος τῆς συμβάσεως καὶ
 ἂν ἔτι μεταβιβάζεται ἀκίνητον· μόνον δ' ἐπὶ καθαρᾷ πωλήσεως δι-
 ἐτάξεν ἐν ἄρθρῳ 1395 τὴν μεταγραφὴν τοῦ ἀγοραζομένου, ἄνευ δὲ
 ταύτης ὁ ἀγοραστὴς δὲν δύναται νὰ ἐγείρῃ οὐδεμίαν ἀγωγὴν ἐκ τῆς
 συμβάσεως· ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη δὲν δύναται ἐξ ἀναλογίας νὰ ἐφαρ-
 μοσθῇ εἰς ἄλλας συμβάσεις. Τὸ δὲ ἄρθρ. 2009 Ἰον Κώδ. ἀφορᾷ εἰς
 τὴν διὰ τῆς μεταγραφῆς ἐλευθέρωσιν (purge) τῶν ἀκινήτων ἀπὸ τῶν
 προνομίων καὶ ὑποθηκῶν, ἅπερ ὁ τρίτος διακράτοχος θέλει ν' ἀπαλ-
 λάξῃ τῶν βαρῶν τούτων, δὲν καθιεροῖ δὲ τὴν μεταγραφὴν ὡς στοι-
 χεῖον οὐσιῶδες. 449 (1878).

Τὸ ἄρθρ. 1395 Ἰον. Κώδ. περί μεταγραφῆς τῶν συμβολαίων τῆς
 ἀγοραπωλησίας δὲν ἐφαρμόζεται ἐξ ἀναλογίας καὶ εἰς ἄλλας συμβά-

σεις, δι' ὧν μεταβιβάζεται ἡ κυριότης ἀκινήτων, τὸ δὲ ἄρθρ. 2009 'Ιον. Κώδ. ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ ἐκουσίας πωλήσεως, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ κατακυρώσεως συνεπείᾳ ἀναγκαστικῆς ἐκποιήσεως, διότι ἡ τοιαύτη κατακύρωσις ἐπιφέρει ἀφ' ἑαυτῆς τὴν ἐλευθέρωσιν τοῦ κτήματος ἐκ τῶν ὑποθηκῶν, ὡς γενομένη μετ' ἐκτέλεσιν, περιβαλλομένην διὰ μεγάλης δημοσιεύσεως, καθιστώσης γνωστὸν εἰς πάντας τοὺς δανειστάς, ὅτι μετὰ τὴν ἀναγκαστικὴν ἐκποίησιν οἱ ἐνυπόθηκοι δανεισταὶ δὲν θέλουσιν ἔχει πλέον δικαίωμα ἐπὶ τοῦ κτήματος, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ τιμήματος· τὸ δὲ ἄρθρ. 2022, ἐξ οὗ ἡδύνατο ἐξ ἀντιδιαστολῆς νὰ συναχθῇ τὸ ἄντικειν, κατηργήθη ὑπὸ τῶν ἄρθρ. 644 καὶ 650 'Ιον. Πολ. Δικ. ὡς καὶ τῆς ΝΗ πράξεως τῆς 17 Μαΐου 1847 τοῦ Ἡ' Κοινοβουλίου. Ὅθεν μόνῃ ἡ κατακύρωσις ἄνευ μεταγραφῆς, παρελθούσης τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 650 'Ιον. Πολ. Δικονομίας ταχθείσης προθεσμίας, ἀνατρέπει τὸ κεκτημένον διὰ τῆς ἐγγραφῆς ὑποθήκης δικαίωμα τοῦ τρίτου πιστωτοῦ, ὅπερ οὗτος ὤφειλε νὰ ἐνασκήσῃ ἐν ἐποχῇ, καθ' ἣν ἐνηργεῖτο ἡ ἐκτέλεσις μετὰ τῆς νομίμου δημοσιότητος. 123 (1885).

§ 2

Διὰ τῆς μεταγραφῆς, ὃ ἀγοραστὴς ἀκινήτου καθίσταται κύριος (νομ. μεταγ. ἄρθρ. 4) καὶ δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν πρὸς αὐτὸν παραχώρησιν τοῦ ἀκινήτου τούτου, κατεχομένου παρὰ τρίτων. 234 (1867).

Δὲν δύναται ἡ μεταγραφὴ καθ' ἑαυτὴν νὰ στερήσῃ τὸν διακάτοχον τῆς νομῆς καὶ τὸν δεσπότην τῆς δεσποτείας, ἂν ὁ πωλῆσας δὲν ᾔτο οὔτε νομεύς, οὔτε κύριος τοῦ πωληθέντος καὶ μεταγραφέντος. 229 (1865).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ περὶ μεταγραφῆς νόμου, μόνῃ ἡ μεταγραφὴ τοῦ τῆς κυριότητος τίτλου ἐπάγεται τὴν μεταβίβασιν τῆς κυριότητος, μὴ προαπαιτουμένης παραδόσεως τοῦ παραχωρουμένου ἀκινήτου, ἀντικαταστήσασα οὕτω τὴν ὑπὸ τοῦ Ρωμ. Δικαίου ἀπαιτουμένην παράδοσιν πρὸς μετάθεσιν τῆς κυριότητος, ἣν ἐκέκτητο ὁ παραχωρῶν, καὶ ἐνάσκησιν τῆς διεκδικητικῆς ἀγωγῆς· διὸ νῦν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ συστήματος τῆς μεταγραφῆς δὲν εἶνε ἀναγκαῖα ἡ κατὰ τὸν χρόνον τῆς μεταγραφῆς ὑπαρξίς τῆς κατοχῆς τοῦ ἀκινήτου παρὰ τῷ παραχωροῦντι, ἀλλ' ἀρκεῖ ἡ τῆς δεσποτείας, ἣν μεταβιβάζει ἡ τὴν παράδοσιν ἀναπληρώσασα μεταγραφὴ Ν. 20 Π. (41.1), οὐδ' ἡ ἐπί-

ληψις τῆς κατοχῆς ὑπὸ τοῦ τὴν κυριότητα κτησαμένου, οὐδ' ἡ σύγχρονος τῷ μεταβιβαστικῷ τίτλῳ μεταγραφῇ, μὴ τάσσοντος τοῦ νόμου προθεσμίαν τινα, γενομένη ὁμως πρὸ τῆς ἐνασκήσεως τῆς διεκδικητικῆς ἀγωγῆς. 278 (1868) 47 καὶ 279 (1878).

Κατὰ τὸν περὶ μεταγραφῆς νόμον, ἡ μεταγραφὴ ἀντικαθιστᾷ τὴν παράδοσιν τῆς κατοχῆς τῶν ἀκινήτων, καὶ ἐπομένως ὁ ἀγοραστὴς ἔχει νόμιμον συμφέρον νὰ παρέμβῃ καὶ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ὑπὸ τοῦ πωλητοῦ ἐγερθεῖσαν δίκην περὶ τοῦ πωληθέντος ἀκινήτου.

58 (1867).

Ἡ μεταγραφὴ μεταβιβάζει καὶ ἄνευ παραδόσεως τοῦ ἐκποιουμένου τὴν ἐπ' αὐτοῦ κυριότητα τοῦ πωλητοῦ εἰς τὸν ἀγοραστήν, καὶ διὰ τοῦτο ὁ μὲν πωλητὴς δὲν εἶνε ἀναγκαῖον νὰ κατέχῃ τὸ πωλούμενον, ἀλλ' ἄρκεῖ νὰ δεσπάζῃ αὐτοῦ, ἀποξενούμενος δὲ διὰ τῆς μεταγραφῆς τῆς δεσποτείας δὲν δύναται πλέον νὰ μεταβιβάσῃ αὐτὴν εἰς ἄλλον, ὁ δὲ ἀγοραστὴς δύναται νὰ διεκδικήσῃ τὸ κτῆμα κατὰ παντὸς κατόχου, ὅστις μετὰ τὴν πρὸς αὐτὸν πώλησιν καὶ μεταγραφὴν ἡγόρασε τὸ ἐπίδικον ἢ μετέγραψεν (ἄρθρ. 1 καὶ 4 νόμου περὶ μεταγραφῆς).

114 (1865).

Διὰ τῆς μεταγραφῆς μεταβιβάζεται ἡ κυριότης τοῦ κτήματος, ἀντικαθιστῶσα τὴν παράδοσιν, οὐδόλως δὲ καὶ ἡ κατοχή, πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ὁποίας ἀπαιτεῖται παρὰ τοῦ εἰς ὃν μεταβιβάζεται τὸ ἀκίνητον πρᾶξις ὕλικῃ. Ἐπὶ πλειόνων δ' ἀγοραστῶν ἀκινήτου παρὰ τοῦ αὐτοῦ κυρίου, μόνον ἐπὶ τῆς δίκης περὶ κυριότητος νικᾷ ὁ λαβὼν τὰ πρωτεῖα τῆς μεταγραφῆς, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῆς νομῆς, ἣν δὲν ἀποδεικνύει ἡ μεταγραφὴ.

374 (1880).

Διακεκριμένη ἐστὶν ἡ σχέσις τῶν συμβαλλομένων ἀπὸ τῆς δυνάμει τῆς μεταγραφῆς μεταθέσεως τῆς κυριότητος· δυνάμει τῆς συμβάσεως, ὁ πωλητὴς ὀφείλει νὰ παραδώσῃ τὸ πωληθέν, ἂν ἔχῃ ἔτι τοῦτο ἐν τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ, ἡ κυριότης ὁμως τοῦ πωληθέντος μεταβιβάζεται διὰ τῆς μεταγραφῆς τοῦ τῆς πωλήσεως συμβολαίου, ταύτης δὲ γενομένης, δύναται ὁ ἀγοραστὴς διὰ τὸ μὴ παραδοθὲν αὐτῷ ἀκίνητον νὰ ἐξασκήσῃ κατὰ τοῦ πωλητοῦ εἴτε τὴν ἐκ τῆς συμβάσεως ἀγωγὴν περὶ παραδόσεως, εἴτε τὴν διεκδικητικὴν. 67 (1882).

Διὰ τῆς μεταγραφῆς μεταβιβάζεται ἡ κυριότης, ταύτης τὴν παράδοσιν ἀντικαταστήσας, οὐδόλως δὲ καὶ ἡ κατοχή, πρὸς ἀπόκτησιν

τῆς ὁποίας ἀπαιτεῖται παρὰ τοῦ εἰς ὃν μεταβιβάζεται τὸ ἀκίνητον πράξις ὑλική ἐκ μέρους τοῦ ἀγοραστοῦ· καὶ κατ' αὐτὸν δὲ τὸν ὙΝΖ νόμον περὶ οἰκοπέδων τῆς πόλεως Πατρῶν, τοῦ ἐξ ἀνταλλαγῆς εἰς τὸ Δημόσιον περιερχομένου οἰκοπέδου μεταβιβάζεται αὐτοδικαίως εἰς τὸ Δημόσιον ἢ κατοχὴ ἐκτὸς τῆς κυριότητος, δὲν μεταβιβάζεται ὅμως αὐτοδικαίως ἢ κατοχὴ εἰς ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὅποιον μεταβιβάζει τὸ γήπεδον τὸ Δημόσιον, καὶ ἂν οὗτος ἐνεργήσῃ τὴν μεταγραφὴν.

104 (1877).

Ὁ κοινοβουλευτικὸς νόμος τῆς 10 Μαΐου 1825, ἀπαγορεύσας τὴν δι' ἰδιωτικῶν ἐγγράφων ἀπαλλοτριώσιν τῆς κυριότητος τῶν ἀκινήτων ἢ ἄλλων πραγματικῶν ἐπὶ ἀκινήτων δικαιοματίων, δὲν ἐξεδόθη πρὸς τὸ συμφέρον τῶν τρίτων, ἀλλ' ὅπως προληφθῶσιν αἱ πρὸς περιγραφὴν τῶν ἀπαγορευτικῶν νόμων εἰκονικῶς γενόμεναι πωλήσεις καὶ αἱ ἔνεκα τούτου καλυπτόμεναι μεγάλοι ζημίαι, εἰς ἃς ὑπέκυπτον οἱ οὕτω πωλοῦντες ἀκίνητα, ὡς καταφαίνεται ἐκ τοῦ προοιμίου καὶ τῆς ὅλης οἰκονομίας τοῦ νόμου, κηρύττοντος ἄκυρα καὶ ἀπέναντι τῶν συμβαλλομένων τὰ τοιαῦτα ἰδιωτικὰ ἐγγράφα, ὅθεν καὶ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου τούτου οὐδεμίαν ὑπέστησαν τροποποίησιν οἱ περὶ μεταγραφῆς προγενέστεροι νόμοι. Ἐπομένως, ἐὰν συμβόλαιον δωρεᾶς, συνταχθὲν ὑπὸ τὸ κράτος τῶν νόμων τούτων μὴ μεταγραφῇ εἰς τὰ δημόσια βιβλία, καθίσταται ἐπικρατέστερον τὸ μεταγενέστερον συμβόλαιον ἀγοραπωλησίας τῶν αὐτῶν κτημάτων πρὸς τρίτον ἐκ μέρους τοῦ δωρητοῦ, μεταγραφὴν συμφώνως πρὸς τοὺς κατὰ τὸν χρόνον τῆς συντάξεώς του ἰσχύοντας νόμους.

315 (1871).

§ 3

Τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ περὶ μεταγραφῆς νόμου ὑποτίθησι προφανῶς ἀκίνητα διατετιμημένα, περὶ ὧν συνεφωνήθη νὰ λογίζεται προικῶν τὸ τίμημα, τὸ διὰ τῆς διατιμήσεως ὀρισθὲν, τὰ δὲ ἀκίνητα νὰ κατασταθῶσι περιουσία τοῦ συζύγου, ἐπομένως, ἐὰν ἡ διατίμησις δὲν ἐγένετο ἐπὶ σκοπῷ ἀπαλλοτριώσεως, ἀλλ' ἐπὶ προσδιορισμῷ τοῦ τέλους τοῦ χαρτοσήμου, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 12.

210 (1865).

Διὰ τοῦ περὶ μεταγραφῆς νόμου τοῦ 1856 κατηργήθησαν αἱ τοῦ Ρωμ. Δικαίου διατάξεις, καθ' ἃς οἱ κληρονόμοι τῆς συζύγου δύνανται,

διαλυθέντος τοῦ γάμου διὰ τοῦ θανάτου τῆς μητρός, νὰ διεκδικήσωσι τὸ προικῶν κτῆμα.

426 (1866).

ΜΙΣΘΩΣΙΣ

Περὶ ληψίς.

α') Μίσθωσις πράγματος.

- § 1. Πότε ὑπάρχει μίσθωσις.
- § 2. Πράγματα δεκτικὰ μισθώσεως.
- § 3. Τύπος συστάσεως μισθώσεως.
- § 4. Ὑποχρέωσις τοῦ ἐκμισθωτοῦ πρὸς παράδοσιν τῆς χρήσεως τοῦ μισθωθέντος. — Συνέπειαι τῆς μὴ παραδόσεως τῆς χρήσεως.
- § 5. Παρακώλυσις τῆς χρήσεως ἐνεκὸν ἀνωτέρας βίας.
- § 6. Ἐκνίκησις τοῦ μισθωθέντος πράγματος.
- § 7. Ὑποχρέωσις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς πληρωμὴν τοῦ μισθώματος.
- § 8. Περὶ θεομηνίας, ὡς λόγου μειώσεως τοῦ μισθώματος.
- § 9. Δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τοῦ μισθωθέντος.
- § 10. Δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τρίτων.
- § 11. Ἐκρηγίς πυρκαϊᾶς ἐν τῇ ἐκμισθωθείσῃ οἰκίᾳ.
- § 12. Πώλησις μισθωθέντος καὶ συνέπειαι αὐτῆς.
- § 13. Ἰδιαιτεραὶ συμφωνίαι.
- § 14. Μεταμίσθωσις.
- § 15. Λόγοι λύσεως τῆς μισθώσεως.
- § 16. Ὑποχρέωσις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἀπόδοσιν τοῦ μισθωθέντος πράγματος.
- § 17. Δαπάναι τοῦ μισθωτοῦ καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως.
- § 18. Ἀναμίσθωσις.
- § 19. Σύμβασις κτηνοληψίας.

β') Μίσθωσις ὑπηρεσίας.

- § 20. Περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ ἐκμισθώσας τὴν ὑπηρεσίαν του δὲν διακαίουται εἰς ἀντιμισθίαν.
- § 21. Συνέπειαι μὴ ἐκπληρώσεως τῆς συμβάσεως ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ μισθώσαντος.
- § 22. Ἀναμίσθωσις ὑπηρεσίας.

γ') Μίσθωσις ἔργου.

- § 23. Πότε ὑπάρχει μίσθωσις ἔργου.

- § 24. Ἀπαίτησις καταβολῆς τοῦ μισθώματος.
 § 25. Συνέπειαι μὴ ἐκπληρώσεως τῆς συμβάσεως ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐργοδότη.
 § 26. Ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου παρὰ τρίτου.
 § 27. Ὑποχρεώσεις καὶ εὐθύνη τοῦ ἐργολήπτου ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου.
 § 28. Εὐθύνη τοῦ ἐργοδότη ἀπέναντι τοῦ ἐργολήπτου.
 § 29. Ἐργοληψία δημοσίων ἔργων.

§ 1

Ὅταν τις καταβάλῃ πρὸς ἀγορὰν αἰγοπροβάτων ἢ αἰγοτράγων χρήματα, ἕτερός τις δὲ ἀναλαμβάνῃ τὴν φύλαξιν καὶ ἐπιμέλειαν αὐτῶν, ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ διανείμωσιν ἀμφοτέροι ἐξ ἴσου τὰς ὠφελείας, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν πρὸς ἀγορὰν αὐτῶν καταβληθέντων χρημάτων, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει συνάπτεται σύμβασις μισθώσεως καὶ οὐχὶ ἐμπορικὴ πρᾶξις, ὡς μὴ γενομένη ἐπὶ σκοπῷ μεταπωλήσεως.

304 (1856).

Κατὰ τὸν νόμον (Εἰς. 3. 25, Πανδ. 19, 2 καὶ Κῶδ. 4.65), συστατικὰ τῆς μισθώσεως εἶνε ἡ χρῆσις καὶ ὁ μισθός, ἀδιάφορον δὲ εἶνε, ἂν ἀπαιτῆται ἡ μὴ καλλιέργεια πρὸς ἀπόλυσιν τῆς χρήσεως, ἂν δέ, ὡςάκις τὸ παραχωρούμενον πρὸς κάρπωσιν κτῆμα ἀπαιτεῖ καλλιέργειαν, ὑποτίθεται, μὴ ὑπαρχούσης ἄλλης ἀποδείξεως, ὅτι ἡ σύμβασις ἀφορᾷ εἰς μίσθωσιν, δὲν ἔπεται ἐκ τούτου, ὅτι ὡςάκις δὲν ἀπαιτεῖται καλλιέργεια τὸ συνάλλαγμα ἀπολύτως εἶνε ἀγοραπωλησία, διότι τοῦτο καὶ μόνον δὲν καθιστᾷ βέβαιον, ἂν κατὰ τὴν θέλησιν τῶν συμβαλλομένων ὑπάρχῃ πώλησις ἢ μίσθωσις πράγματος, ἀλλ' ὁ προσδιορισμὸς ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ χαρακτῆρος, ὃν οἱ συμβαλλόμενοι ἠθέλησαν νὰ δώσωσιν εἰς τὴν διομολογηθεῖσαν συμφωνίαν, καὶ ἐκ τῶν στοιχείων, δι' ὧν λαμβάνει ὑπάρξει ὁ νομικὸς ὁρισμὸς αὐτῆς, τῶν ἀπαρτιζόντων οὐχὶ μέρος ἀλλὰ τὸ ὅλον αὐτῆς. 206 (1860).

Μίσθωσις ὑπάρχει, ὡςάκις παραχωρεῖται εἰς ἕτερον ἐφ' ὠρισμένῳ χρηματικῷ ἀντιτίμῳ ἡ χρῆσις οὐ μόνον πραγμάτων ἀλλὰ καὶ δικαίων οἷον τῆς ἐπικαρπίας καὶ οἰκήσεως (N. 12 Π. 7. 1 N. 13 Κῶδ. 3. 33), ἐπομένως μίσθωσις εἶνε καὶ τὸ παρὰ τοῦ Δημοσίου ἐπὶ χρηματικῷ ἀντιτίμῳ παραχωρούμενον εἰς τινὰ δικαίωμα

τῆς εἰσπράξεως τῶν διοδίων καθ' ὠρισμένον χρόνον, διότι καὶ διὰ τῆς συμβάσεως ταύτης παραχωρεῖται τῷ ἐκλήπτορι ἢ κατὰ τὸν συμφωνημένον χρόνον χρήσις τοῦ δικαιώματος τῆς τοιαύτης φορολογίας τοῦ Δημοσίου, μίσθωσιν δὲ καὶ αἱ πηγαί (N. 15 § 4 Π. συνδ. πρὸς N. 1 § 1 39. 4) χαρακτηρίζουσι τὴν τοιαύτην σύμβασιν.

100 (1864) 30 (1866) ¹.

Ἐπαρχούσης συμφωνίας περὶ ἀντιμισθίας διὰ τὴν χορηγηθεῖσαν χρήσιν τοῦ πράγματος, δὲν χωρεῖ ἀγωγή ἐκ χρησιδανείου ἀλλ' ἐκ μισθώσεως.

72 (1874).

Ἡ σχέσις τοῦ ἐπιμόρτου καλλιεργητοῦ πρὸς τὸν κύριον δὲν εἶνε σχέσις μισθώσεως ἀλλὰ σχέσις ἐξ ἐταιρίας, συνισταμένη εἰς τὸ ὅτι ὁ ἰδιοκτήτης τῆς γῆς συγκοινωνεῖ καὶ συνεταιρίζεται μετὰ τοῦ χωρικοῦ καλλιεργητοῦ, παραχωρῶν αὐτῷ τὴν πρὸς καλλιεργεῖν γῆν, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ κεφάλαια, κατὰ τὴν συμφωνίαν, ὁ δὲ καλλιεργητὴς καταβάλλει τὴν ἐργασίαν του, καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἐταιρίας ταύτης ἀποζημιούται ἐκάτερος ἐκ τοῦ εἰσοδήματος, κατὰ τὸν συμφωνηθέντα διαμερισμὸν αὐτοῦ. Συνεπῶς ὁ κύριος, ἐὰν ὑπάρχῃ νόμιμος λόγος διαλύσεως τῆς σχέσεως ταύτης, δύναται νὰ ἐγείρῃ τὴν ἐκ τῆς ἐταιρίας ἀγωγήν περὶ διαλύσεως αὐτῆς καὶ συνεπῶς μετὰ τὴν διάλυσιν τὴν ἐκ τοῦ κτήματος ἀποβολὴν τοῦ καλλιεργητοῦ, οὐδόπως δὲ προσωρινὰ μέτρα.

118 (1884).

Οὐδεὶς νόμος χαρακτηρίζει τὴν μίσθωσιν λατομείου ὡς ἀγοραπωλησίαν.

69 (1891).

§ 2

Καὶ τῶν εἰς κοινὴν χρῆσιν προωρισμένων πραγμάτων ἐπιτρέπεται παρὰ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς ἐκμίσθωσις (π. χ. ἡ ἀδεία τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς ἀνέγερσις παραπηγμάτων), ὅταν ἐκ ταύτης ἡ κοινοχρησία δὲν ἐμποδίζεται (N. 2 § 17 Π. 43. 8).

235 (1893).

§ 3

Πρὸς καταρτισμὸν ἐγκύρου συμβάσεως περὶ μισθώσεως ἀκινήτου, δὲν ἀπαιτεῖται, κατὰ νόμον, πάντως, ἡ σύνταξις ἐγγράφου συμβολαίου (Πανδ. (19. 2) (1. 14) (20. 1) 86 (48. 7) 2 Κωδ. (4. 65) 9. 24 Βασ. (20. 1) 1, 2 Βασ. (52. 1) 2.

176 (1881).

¹ Ὁρ. καὶ λ. Ἀγοραπωλησία § 29.

Πρὸς καταρτισμὸν τοῦ περὶ μισθώσεως συναλλάγματος ἀρκούσης, κατὰ νόμον, τῆς συναινέσεως τῶν συμβαλλομένων ὡς πρὸς τὸ πρᾶγμα, τὸν χρόνον καὶ τὸ μίσθωμα, δὲν προσαπαιτεῖται καὶ ἡ σύνταξις ἐγγράφου, πλὴν ἐὰν οἱ συμβληθέντες ἐξήρτησαν τὸ κύρος τοῦ συναλλάγματος αὐτοῦ ἐκ τῆς συντάξεως μισθωτηρίου ἐγγράφου· Ν. 1, 2 Π. (19, 2) Ν. 16 Κώδ. (4. 21) Βασ. 1, 2 (20. 1) Βασ. 65 (22. 1) Ἀρμ. 1, 2, 14 (Γ. γ). 383 (1880).

Τὸ ἄρθρ. 1521 Ἰον. Κώδ., ἐπιτάσσει, ὅπως αἱ μισθώσεις, ἐκτὸς τῶν ἐν αὐτῷ ἐξηρημένων περιπτώσεων, γίνονται ἐγγράφως, οὐδόλως καθιερωτῶς ὡς τύπον πανηγυρικὸν τὴν ἐγγραφὴν σύστασιν τοῦ συναλλάγματος τούτου, ἀφοῦ ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως ταύτης δὲν ἀπαγγέλλει ἀκυρότητα κατ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπλῶς ἐπιβάλλει τὸ ἐγγραφὸν πρὸς ἀσφαλεστέραν ἀπόδειξιν τοῦ συναλλάγματος, ἐν περιπτώσει ἀμφισβήτησεως, ἄρα, ἐκτὸς τῶν μαρτύρων, οὔτε ἡ ὁμολογία, οὔτε ὁ ὅρκος ὡς ἀποδεικτικὰ αὐτοῦ μέσα ἀποκλείονται. 23 (1888).

§ 4

Ὁ μισθωτὴς δικαιούται, κατὰ τὸν νόμον, νὰ ἐναγάγῃ τὸν ἐκμισθωτὴν, ὅπως τῷ παραχωρήσῃ τὴν χρῆσιν τοῦ μισθωθέντος, ἐκ τῆς συμβάσεως τῆς μισθώσεως, ἣν μετ' αὐτοῦ συνῆψε, καὶ τὴν φυσικὴν κατοχὴν πρὸς τοῦτο, ἐν ταυτῷ δὲ καὶ τὰς ἀγωγὰς του περὶ νομῆς ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ κατὰ τῶν παρανόμως κατεχόντων τὸ κτῆμα, εὐθυνομένου ἄλλως τοῦ ἐκμισθωτοῦ εἰς ἀποζημιώσεις. 264 (1881).

Ὡς ἐπὶ παντός συναλλάγματος ἡ ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ ἐξ ὑποκειμένου ἀδυναμία πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς δι' αὐτοῦ ἀναληφθείσης ὑποχρεώσεως εἶδει εἰς τὸν πρὸς τὴν παροχὴν ταύτην δικαιούμενον δικαίωμα ἐπὶ ἀποζημιώσει, ἀνεξαρτήτως τῆς καλῆς ἢ κακῆς τοῦ πρὸς παροχὴν ὑποχρέου πίστεως, ἰδίᾳ δὲ τῆς κατὰ τὴν σύστασιν τοῦ συναλλάγματος γνώσεως ἢ μὴ τῆς πρὸς παροχὴν ἀδυναμίας (Ν. 60 Π. 31. 2 Ν. 7 Κώδ. 4. 22), οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς μισθώσεως, καθ' ἣν ὁ ἐκμισθωτὴς ὀφείλει νὰ παράσχῃ τῷ μισθωσαμένῳ τὴν χρῆσιν τοῦ μισθωθέντος κτήματος, ἐὰν ὁ ἐκμισθωτὴς δὲν δύναται νὰ παράσχῃ τὸ μισθωθὲν ἢ διατηρήσῃ τὸν μισθωτὴν εἰς τὴν τοῦ μισθωθέντος χρῆσιν, διότι κατὰ τὴν τοῦ συναλλάγματος σύστασιν δὲν εἶχε τὸ ἀπαιτούμενον δικαίωμα ἐπὶ τοῦ μισθωθέντος κτήματος, ὀφείλει καὶ

διὰ τὴν μὴ δυνατὴν τοῦ πράγματος χρῆσιν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἀποζημιῶσιν εἴτε διετελεῖ, εἴτε οὐ ἐν κακῇ πίστει, εἴτε ἐγίνωσκεν εἴτε οὐ τὴν πρὸς παροχὴν ἔνεκεν ἐλλείψεως δικαιώματος ἀδυναμίαν του, καὶ δὲν χωρεῖ ἀπλῶς τοῦ μισθώματος μείωσις, διότι τεκμαίρεται ὡς ὢν ἐν πταίσματι, ὅστις ὑποχρεοῦται νὰ παραδῶσῃ πρᾶγμα, ὅπερ δὲν ἔχει εἰς τὴν ἐξουσίαν του, καὶ περὶ οὗ δὲν ἔχει τὴν βεβαιότητα, ὅτι δύναται νὰ τὸ διαθέσῃ, ὅταν ὑποχρεωθῇ νὰ τὸ παραδῶσῃ, ἢ δὲ διάκρισις μεταξὺ καλῆς ἢ κακῆς πίστεως γίνεται μόνον ἐπὶ τῆς ἐπερχομένης ἀδυναμίας μετὰ τὴν σύστασιν τοῦ συναλλάγματος τῆς μισθώσεως, ὀφειλομένου τότε τοῦ διαφέροντος ἐπὶ ἀδυναμίας, ἥς ὑπαίτιος εἶνε ὁ ἐκμισθωτὴς ὡς ἐκ τῆς κακῆς αὐτοῦ πίστεως, ἄλλως δὲ χωρεύουσῃ μείωσεως μόνον τοῦ τιμῆματος. N. 7, 8, καὶ 9 πρ. καὶ § 1 N. 15 § 8 N. 35 πρ. Π. (19. 2) N. 9 § 3 καὶ 4 N. 19 § 6 N. 30 § 1 N. 60 πρ. Π. (19. 2) καὶ N. 12 Π. (4. 65). 296 (1877) 258 (1878) 67 (1879) 43 (1880) 142 (1881) 134 (1883).

Κατὰ νόμον, ὁ ἐκμισθωτὴς ὀφείλει, ἐκτελῶν τὴν σύμβασιν, νὰ παράσχῃ τῷ μισθωτῇ τὴν χρῆσιν τοῦ μισθωθέντος, ἐὰν δὲ δι' ἑλλειψίν δικαιώματος ἀπ' ἀρχῆς τῆς συμβάσεως μὴ παράσχῃ αὐτὴν, εἴτε καλῇ εἴτε κακῇ τῇ πίστει, ὑπόκειται οὐ μόνον εἰς ἔκπτωσιν τοῦ συμφωνημένου μισθώματος, ἀλλὰ καὶ εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὸ διαφέρειν. Παύει δὲ ἡ πρὸς πληρωμὴν ἀποζημιώσεως ὑποχρέωσις ἅμα τῇ παύσει τῆς αἰτίας, ἐξ ἧς αὕτη γεννᾶται, ἥτοι ἅμα παραδοθείσης τῆς χρήσεως. 33 (1882).

Κατὰ τοὺς N. 1 Π. (19. 1) N. 18 καὶ 27 Κώδ. (8. 45), ὁ ἐκμισθωτὴς δὲν ὀφείλει ἀποζημιῶσιν ἔνεκα τοῦ διαφέροντος διὰ τὰς τοῦ ἐκμισθωθέντος πράγματος πλημμελείας, αἱ ὁποῖαι ἦσαν γνωσταὶ εἰς τὸν μισθωτὴν κατὰ τὴν τέλεισιν τοῦ περὶ μισθώσεως συναλλάγματος. 22 (1853).

Ὁ ἐκμισθωτὴς εἶνε ὑπεύθυνος πρὸς ἀποζημίωσιν τοῦ μισθωτοῦ, ὅταν οὗτος ἐξ αἰτίας ἐκείνου, διαρκούσης τῆς μισθώσεως, δὲν ἀπολαύσῃ καθόλου ἢ ἐν μέρει τὴν συμφωνηθεῖσαν τοῦ πράγματος χρῆσιν καὶ κάρπωσιν ἢ καὶ ὅταν πρὸ τοῦ ὀρισμένου χρόνου τῆς μισθώσεως διαλυθῇ αὕτη ἔνεκα μὴ τηρήσεως τῶν συμφωνηθέντων ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ. ὅταν ὁμῶς ἡ μίσθωσις διαλυθῇ τῇ συναινέσει τῶν συμβαλλομένων, δὲν δικαιούται ὁ ἕτερος τούτων εἰς ἀποζημίωσιν διὰ γεγο-

νός, ἀφορὸν εἰς τὸν μετὰ τὴν διαλύσιν χρόνον, διότι ἡ ἐκουσία διά-
 λυσις τοῦ συναλλάγματος συνεπάγεται τὴν παῦσιν τῆς ἐξ αὐτοῦ νο-
 μικῆς σχέσεως καὶ οὐδὲν δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν διὰ τὸ μέλλον
 δύνανται νὰ παραχθῇ. 151 (1853).

Ἐὰν ὁ ἐκμισθώσας τὰ ἐλαιόδενδρά του συλλέξῃ τὸν καρπὸν αὐ-
 τῶν, δὲν δύνανται νὰ ἐναγάγῃ πρὸς πληρωμὴν τοῦ μισθώματος τοὺς
 μισθωτάς, οἵτινες δύνανται ν' ἀποκρούσωσι τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ, ἀντι-
 τάσσοντες τὴν περὶ τῆς μὴ ἐκπληρώσεως τῆς συμβάσεως ἔνστασιν,
 χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἀνάγκη ἐγέρσεως ἰδίας ἀγωγῆς περὶ λύσεως τῆς
 συμφωνίας ἢ περὶ ἀποζημιώσεως. 319 (1857).

Ἀγωγῇ, βάσιν ἔχουσα, ὅτι τὰ ἐκμισθωθέντα ἐλαιόδενδρα ἔκαρπο-
 λογήθησαν ὑπὸ τρίτων, κατεχόντων αὐτὰ πρὸ ἐτῶν ὡς κυρίων, καὶ
 ἐπομένως, ὅτι ὁ ἐκμισθωτὴς ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ τὸ ἀχρεωσθήτως
 καταβληθὲν αὐτῷ μίσθωμα, δὲν στηρίζεται προδῆλως εἰς τὸν τῆς
 ἐκνικήσεως λόγον, ἀλλ' εἰς τὴν ἐκ τοῦ συναλλάγματος τῆς μισθώσεως
 πηγάζουσαν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐκμισθωτοῦ πρὸς παροχὴν τῆς χρήσεως
 τοῦ ἐκμισθωθέντος πράγματος. 163 (1865).

Κατὰ τὸν νόμον (N. 75 § 1 καὶ N. 25 § 3 Π. 19. 2 N. 15
 καὶ 25 Βασ. K. I.), ὁ ἐκμισθωτὴς ὀφείλει νὰ παράσχῃ εἰς τὸν μι-
 σθωτὴν τὴν χρῆσιν τοῦ μισθωθέντος κατὰ τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως,
 ἄλλως ἐνέχεται τῇ ἀγωγῇ τῆς μισθώσεως· τὰ δὲ τυχερά, ἐξ ὧν περι-
 ορίζεται αὐτὴ ἢ χρῆσις τοῦ μισθωθέντος πράγματος, ἐπιγινώσκει
 πάντοτε ὁ κύριος, τουτέστιν ὁ ἐκμισθωτὴς, δι' ἀναλόγου μειώσεως
 τοῦ τιμήματος (N. 30 § 1 N. 25 § 2 καὶ N. 15 § 7 αὐτόθι N. 15.
 Βασ. αὐτόθι), ὅθεν, ἐὰν ἡ παροχὴ τοῦ ὕδατος συνομολογηθῇ ἐν τῇ
 μισθώσει τῆς οἰκίας, δὲν ἀπαλλάσσεται ὁ ἐκμισθωτὴς τῆς μερικῆς
 ἐλαττώσεως τοῦ μισθώματος ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι τὰ ἐπενεχόντα τὸν
 περιορισμὸν τῆς χρήσεως τοῦ ὕδατος αἴτια ὑπῆρξαν τυχαῖα.

26 (1878).

Ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς περὶ ἀποζημιώσεως, ἡ κρίσις τοῦ Δικαστηρίου,
 ἐὰν ἡ ἀπώλεια τοῦ κέρδους ἔχῃ τὴν αἰτίαν τῆς εἰς τὴν παράλειψιν
 τῆς ἐκπληρώσεως ὑποχρεώσεως καὶ ᾗνε ἀναγκαία αὐτῆς συνέπεια,
 ἔξαρτᾶται ἐκ τῶν ἰδιαιτέρων περιστάσεων τῆς ὑποθέσεως, καὶ ἡ ἐκτί-
 μησις τῆς στερήσεως κέρδους ἀπόκειται εἰς τὸν δικαστὴν, N. 24
 (50. 17). Συνεπεία τῶν ἀνωτέρω, ὁ μισθωτὴς, μὴ παραδοθείσης

αὐτῷ τῆς ἐκμισθωθείσης ἀποθήκης, ἐν μόνον ἡδύνατο ν' ἀξιώσῃ, τὸ ὑπερβάλλον τοῦ μισθώματος ἄλλου ἐν τῇ αὐτῇ θέσει καταστήματος καὶ οὐχὶ στέρησιν κέρδους διὰ τὴν διακοπὴν τῆς ἐμπορίας αὐτοῦ, ἀφοῦ αὕτη ἐπῆλθεν οὐχὶ διὰ τὴν μὴ παράδοσιν τοῦ ἐκμισθωθέντος καταστήματος, ἀλλὰ διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ παράλειψιν μισθώσεως ἐτέρου προσφόρου· Ν. 21 § 3 (19. 1) Ν. 4 (25. 1).

273 (1878).

Ὁ μισθωτής, ζητῶν ἀποζημιώσεις παρὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ διὰ τὴν μὴ παράδοσιν τοῦ μισθωθέντος καταστήματος, ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ, ὅτι δὲν ὑπῆρχον ἄλλα πρόσφορα ἐν τῇ αὐτῇ θέσει εἰς μίσθωσιν πρὸς ἐνάγκησιν τῆς ἐμπορίας του.

273 (1878).

Κατὰ τοὺς Ν. 19 § 1 καὶ 2, Ν. 25 § 2 Ν. 33 Ν. 60 πρ. καὶ § 7 (19. 2), ὁ ἐκμισθωτής ὀφείλει νὰ παρὰδῶσῃ τὸ μισθωθὲν ἐπιτήδειον πρὸς τὴν συμπεφωνημένην χρῆσιν καὶ εὐθύνεται οὐ μόνον διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν συμπεφωνημένων ρητῶς ἰδιότητων, ἀλλὰ καὶ τῶν συνήθως ἐπὶ τοιούτων πράγματων ὑπαρχουσῶν καὶ τῶν εὐλόγως ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ὑποθεθεισῶν, χωρὶς νὰ γείνη ἰδίᾳ μνεία περὶ αὐτῶν ἐν τῷ συμβολαίῳ, ἢ δὲ γνῶσις τοῦ μισθωτοῦ, ὅτι ἰδιότης τις τοῦ μισθωθέντος, προϋπάρχουσα εἰς τὸ μισθωθὲν καὶ ἀναγκαία πρὸς τὴν μίσθωθεισαν χρῆσιν μέλλει ποτὲ νὰ ἐλλείψῃ, οὐχὶ ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἰδιότητος αὐτῆς καὶ τοῦ πράγματος, ἀλλ' ἐξ ἄλλης αἰτίας ἢ ἐκ πράξεως τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἢ τρίτου, δὲν στερεῖ τὸν μισθωτὴν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως ἢ κατὰ τὰς σχετικὰς περιστάσεις τῆς ἐλαττώσεως τοῦ μισθώματος, κατὰ τοὺς Ν. 25 § 2 Ν. 33 Π. (19. 2) καὶ Ν. 13 § 6 Π. (39. 2). Ἐπομένως ἐὰν τις λάβῃ εἰς μίσθωσιν ἀγροὺς, οἵτινες ἀνέκαθεν ἦσαν ποτιστικοὶ καὶ τοιοῦτοι ἐτύγχανον καὶ κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς μισθώσεως καὶ ἐπὶ δύο ἔτη μετ' αὐτὴν, δὲν δύναται τὸ Δικαστήριον, στηριζόμενον εἰς τὰ δικαστικὰ τεκμήρια τῆς σιωπῆς τῶν συμβαλλομένων, περὶ τῆς ἰδιότητος τοῦ ποτιστικοῦ τῶν ἀγρῶν ἐν τῷ συμφωνητικῷ περὶ ἐκμισθώσεως ἐγγράφῳ, καὶ τῆς γνώσεως, ἣν δέχεται ὅτι εἶχεν ὁ μισθωτής, ὅτι μέλλει ποτὲ ὁ Δῆμος ν' ἀφαιρέσῃ πρὸς ἰδίαν χρῆσιν τὸ ὕδωρ καὶ νὰ παύσῃ οὕτως ἡ ἰδιότης τοῦ ποτιστικοῦ τῶν ἀγρῶν, νὰ συναγάγῃ ὅτι ἡ διάνοια τῶν συμβαλλομένων ἦτο νὰ μισθώσῃ ξηρικοὺς ἀγροὺς καὶ ἐπομένως νὰ μὴ εὐθύνῃται ὁ ἐκμισθωτής διὰ τὴν μέλλουσαν ἔλλειψιν ὑπαρχούσης κατὰ τὴν

στιγμὴν τῆς ἐνοικιάσεως ἰδιότητος ἀναγκαίως εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ πράγματος, διότι, κατὰ τοὺς παρατεθέντας νόμους, μεία ρητὴ τῶν τοιοῦτων ἰδιοτήτων δὲν εἶνε ἀναγκαῖον νὰ γείνη ἐν τῷ συμφωνητικῷ, ἀλλ' ἐξυπακούονται ἐκ τοῦ νόμου συμφωνηθεῖσαι.

283 (1879).

Δὲν ἀπαλλάσσει τὸν ἐκμισθωτὴν τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς παράδοσιν καὶ συνεπῶς τῆς ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως διὰ τὴν μὴ παραδόσιν τοῦ μισθωθέντος ἢ ἀνάγκη ἐπισκευῶν, ἐὰν ταύτας ἡδύνατο ἐπιχειρήσει πρὸ τοῦ πρὸς παράδοσιν ὀρισμένου χρόνου. 16 (1889).

Ὁ ἐκμισθωτής, ὁ μὴ παρασχὼν εἰς τὸν μισθωτὴν τὴν χρῆσιν τοῦ μισθωθέντος πράγματος, δὲν δικαιούται, κατὰ τὸν νόμον, νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν τοῦ συμφωνηθέντος μισθώματος. 293 (1892).

§ 5

Ἡ ἐξ ἀνωτέρας βίας ζημία βαρύνει τὸν κύριον (Ἄρμ. § 5, Γ, γ). τοῦτο δὲ ἰσχύει καὶ ἐπὶ μισθώσεως. 11 (1835).

Ἡ ἐκ τυχερᾶς περιστάσεως βλάβη ἢ ἀπώλεια τοῦ πράγματος ἀφορᾷ μόνον εἰς τὸν κύριον αὐτοῦ, ἐπομένως ἐπὶ μισθώσεως πράγματος, μετὰ τὴν συλλογὴν τῶν καρπῶν τοῦ μισθωθέντος, πᾶσα βλάβη ἀπώλεια αὐτῶν ἀφορᾷ εἰς τὸν μισθωτὴν. 62 (1836).

Κατὰ τοὺς τῶν αὐτοκρατόρων νόμους, πᾶσαν βίαν, καθ' ἧς ἐστὶν ἀδύνατος ἢ ἀντίστασις, ἐπιγινώσκει ὁ δεσπότης, εἰς τρόπον ὥστε μισθωτὴς διὰ πᾶσαν ζημίαν, πηγαζούσαν ἐξ αὐτῆς τῆς βίας, ἔχει μὴ τὸ δικαίωμα, ὅπως ζητήσῃ κατ' ἀναλογίαν τῆς διαρκείας τῆς μισθώσεως ἢ τὴν ἄφεςιν τοῦ μὴ πληρωθέντος ἢ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἢ πληρωθέντος μισθώματος (ἐξαιρουμένης πάντοτε τῆς ἀξίας τοῦ σπέρου), οὐχὶ ὅμως καὶ τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὸ διαφέρον (id quod interest), καὶ ταῦτα, ὅταν πρόκηται περὶ μεγάλης καὶ οὐχὶ μετρίτης ζημίας, καὶ ὅταν προσέτι, πολυετοῦς οὔσης τῆς μισθώσεως, ἢ ζημίας ἢ ἐξ οἰασδὴποτε φύσεως βίας προκύπτουσα, δὲν συμψηφίζεται πρὸς τὴν εὐφορίαν τῶν ἄλλων ἐτῶν· λογίζεται δὲ ὡς ἀνωτέρα καὶ ἀνυπερβλήτος βία καὶ ἡ ἐπιδρομὴ πολεμίων καὶ ἡ τῶν παριόντων στρατιωτῶν ἀκολασία, ὡς συνάγεται ἐκ τῶν Ν. 15, 21 — 25 § καὶ 6 Ν. 33 Π. (19. 2) Ν. 8 καὶ 18 Κώδ. (4. 65) Βασιλ. 15, 57, 70, 74 καὶ 80 (20. 1). Ἐγερθείσσης δὲ τῆς ἀγωγῆς μετὰ τὴν δ

λυσιν τῆς μισθώσεως καὶ τὴν πληρωμὴν τῶν μισθωμάτων καὶ στηριζομένης εἰς τὸν λόγον τῆς στερήσεως ὅλων τῶν καρπῶν καὶ ὠφελειῶν ἐπὶ τριετίαν, δὲν δύναται νὰ γείνη λόγος περὶ ἀφέσεως ἢ μειώσεως, ἀλλὰ περὶ ἐπιστροφῆς τῶν ἤδη πληρωθέντων μισθωμάτων, συμφώνως πρὸς τὸν εἰρημένον νόμον ἐν τέλει. 23 (1847).

Κατὰ τὸν νόμον, διὰ τοῦ συναλλάγματος τῆς μισθώσεως πραγμάτων ἢ κτημάτων ἀγροτικῶν τε καὶ ἀστικῶν ἐν γένει, ὁ ἐκμισθωτὴς ὑποχρεοῦται ἀπέναντι τοῦ μισθωτοῦ νὰ τῷ παραχωρήσῃ καὶ διατηρήσῃ ἀδιαλείπτως τὴν χρῆσιν καὶ τὴν κάρπωσιν τοῦ μισθωθέντος πράγματος, διό, ἐὰν ἐξ ἀνωτέρας βίας ὁ μισθωτὴς δὲν δυνήθῃ νὰ ποιήσῃται χρῆσιν καὶ καρπῶν τοῦ εἰς αὐτὸν μισθωθέντος, εὐθύνεται ὁ ἐκμισθωτὴς. Ὁ κανὼν ὅμως οὗτος δὲν ἐφαρμόζεται, ἥτοι δὲν ἐπέρχεται μείωσις τοῦ μισθώματος, ἐὰν μισθώσῃ τις οἶκημα πρὸς ἰδρύσιν ἐκπαιδευτικοῦ καταστήματος, ἀκολουθῶς ὅμως ἔνεκα τῆς Ὀκτωβριανῆς μεταπολιτεύσεως ἀπέλθωσιν τινες τῶν μαθητῶν καὶ ἐντεῦθεν ζημιωθῇ, διότι ἡ ζημία αὕτη δὲν ἀφορᾷ εἰς στέρησιν, συμβᾶσαν εἰς καρπὸς παραγομένους ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος, ἀλλ' ἀπλῶς εἰς ἀποτυχίαν κερδοσκοπικῆς ἐπιχειρήσεως. 274 (1865).

Κατὰ τὸν νόμον (Ἄρμ. § 8, Γ, η), ἐπὶ βλάβης, γενομένης παρὰ τρίτου, ὁ ἐκμισθωτὴς δὲν ὑποχρεοῦται ἀπέναντι τοῦ μισθωτοῦ εἰμὴ μόνον εἰς μείωσιν τοῦ μισθώματος, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς ἀποζημίωσιν ἄλλων ὠφελειῶν. 137 (1848).

Κατὰ τὸν Ν. 32 καὶ 33 Π. (19. 2) Βασ. (20. 1) λβ' καὶ λγ', ὁ ἐκμισθωτὴς, ἥτοι ὁ κύριος, ἐνέχεται εἰς τὸ διαφέρειν, ἐὰν ὁ μισθωτὴς κωλυθῇ εἰς τὴν νομὴν του παρ' ἄλλου, ὃν ἠδύνατο ὁ ἐκμισθωτὴς ν' ἀποτρέψῃ, ἐὰν δὲ δὲν δύναται ν' ἀποτρέψῃ διὰ τὴν βίαν ἢ τὴν δυναστείαν τοῦ προσώπου, ἀποδίδει μόνον τὸ μίσθωμα· ἐπομένως ὀφείλει ὁ ἐκμισθωτὴς, ἅμα γίνῃ πρὸς αὐτὸν προειδοποίησις καὶ ἐπίκλησις, νὰ προστατεύσῃ, ὅσον δυνήθῃ, τὸν μισθωτὴν. 32 (1867).

Κατὰ τὸν Ν. 13 § 7 καὶ Ν. 27 § 1 Βασ. (20. 1), ὁ ὑπὸ φόβου εὐλόγου μὴ ἢ ζωῇ αὐτοῦ ἢ ἢ περιουσίᾳ κινδυνεύσῃ, πλῆθους στρατιωτῶν παραγενομένου, καταλιπὼν τὸ μισθωθὲν κτῆμα δὲν ὀφείλει μίσθωμα τοῦ χρόνου, καθ' ὃν διὰ τὸν φόβον ἐκεῖνον μακρὰν ἔμεινε τοῦ κτήματος, ἀλλὰ τὴν ἐντεῦθεν ζημίαν ὑφίσταται ὁ δεσπότης. 198 (1869).

Κατὰ τοὺς νόμους, Ἄρμεν. 5 (Γ. η) Ν. 3 καὶ 14 Π. (50. 4) καὶ Ν. 11 Π. (50. 5) ἡ ὑπὸ τῆς στρατιωτικῆς ἀρχῆς κατάληψις τοῦ μισθωθέντος πράγματος λογίζεται ἄνωτέρα βία, βαρύνουσα τὸ ἐφ' οὗ ἀσκεῖται πρᾶγμα, καὶ οὐχὶ τὸ πρόσωπον τοῦ μισθωτοῦ.

236 (1893).

§ 6

Ἀφαιρουμένης τῆς διαχειρίσεως τοῦ προικώου κτήματος ἀπὸ τοῦ σύζυγου διὰ τῆς ἀγωγῆς περὶ χωρισμοῦ κτημάτων, ὁ σύζυγος, ὡς ἐκμισθωτῆς τοῦ προικώου κτήματος, εὐθύνεται εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ μισθωτοῦ.

2 (1848).

Κατὰ τὸν Ν. 15 § 1 Π. (19. 2), διὰ στέρησιν καρπώσεως μέρους τοῦ μισθωθέντος κτήματος, ὡς ἐκνικηθέντος κτλ., ὁ μισθωτῆς ἔχει τὴν πρὸς ἀποζημίωσιν κατὰ τοῦ μισθωτοῦ ἀγωγὴν, ἐκτὸς ἐὰν εἰς τὸ μεταξὺ τῶν μερῶν γενόμενον συνάλλαγμα δὲν συνεφωνήθῃ τὸ ἐναντίον.

73 (1849).

Κατὰ τοὺς Ν. 7, 8 καὶ 9 Π. (19. 2), ἀντιστοιχοῦντας πρὸς τὸν Ν. 7 Βασ. (20. 1), ὁ μισθωτάμενος πρᾶγμα εὐθύνεται ἐν περιπτώσει ἐκνικήσεως αὐτοῦ, εἴτε καλῆς πίστεως, εἴτε κακῆς εἶνε, εἰς τὴν πλήρη ἀποζημίωσιν τοῦ μισθωτοῦ, ὅπως ἡ τοιαύτη εὐθύνη ὑπάρχει καὶ ἐπὶ τῆς ἀγοραπωλησίας· εἰς τὴν τοιαύτην δὲ ἔννοϊαν οὐδαμῶς ἀντίκειται οἱ Ν. 34, 35 καὶ 36 Π. (19. 2), ἀντιστοιχοῦντες πρὸς τοὺς Ν. 32, 33 καὶ 34 Βασ. (20. 1).

296 (1877) 258 (1878)

67 (1879) 43 (1880) 142 (1881) 33 (1882) 134 (1883).

Κατὰ νόμον (Ν. 7, 8, 9, 13 § 1, 15, 25 § 1 καὶ 2, 33, 60 καὶ 61 § 2 καὶ 3 Π. (19. 2)), ὁ ἐκμισθωτῆς εἶνε ὑπόχρεως νὰ χορηγήσῃ εἰς τὸν μισθωτὴν τὴν ἀπόλυτον τοῦ μισθωθέντος πράγματος χρῆσιν καὶ ἀρπῶσιν καὶ νὰ τὸ παραδώσῃ εἰς τοῦτον, ἐγγυᾶται δὲ κατὰ πάσης παρενοχλήσεως παρὰ τρίτου, ἔχοντας ἐπὶ τοῦ πράγματος ἀξιώσεις, ὁ δὲ μισθωτῆς εἶνε ὑπόχρεως ν' ἀναγγεῖλῃ ἐγκαίρως πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην τὸν προσβολέα, ὅστις προσκαλούμενος καὶ δυνάμενος νὰ καταπαύσῃ τὴν παρενόχλησιν εἶνε ὑπόχρεως, ἂν δὲν τὸ πράξῃ, ν' ἀποζημιώσῃ τὸν μισθωτὴν, καθ' ὅσον χρόνον οὗτος ἤθελε στερηθῇ τῆς χρήσεως τοῦ μεμισθωμένου πράγματος, ἐκτὸς ἂν συνεφωνήθῃ τὸ ἐναντίον, ἢ ὁ μισθωτῆς προτιμήσῃ νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ

ἐκμισθωτοῦ τὴν ἐκχώρησιν τῆς ἀγωγῆς κατὰ τῶν τρίτων, ὅπερ ὁμῶς ἔινε δικαίωμα καὶ οὐχὶ ὑποχρέωσις τοῦ μισθωτοῦ. 129 (1861).

Οὐδεὶς νόμος παραβιάζεται, ἐὰν τὸ Δικαστήριον ἀπορρίψῃ τὰς περὶ ἀποζημιώσεως αἰτήσεις τῆς ἀγωγῆς διὰ τὴν γενομένην ἐκνίκησιν τοῦ μισθωθέντος ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἰχθυοτροφείου, τὴν μὲν πρώτην, διότι στηρίζεται ἐπὶ τοῦ λόγου, ὅτι ταύτην μὲν ἐζήτησαν παρὰ τοῦ ἐνάγοντος, διαμαρτυρηθέντες οἱ εἰς αὐτὸς ὑπεναικίασε τὸ παρὰ τοῦ Δημοσίου μισθωθὲν αὐτῷ ἰχθυοτροφεῖον, χωρὶς καὶ πράγματι νὰ πληρώσῃ πρὸς αὐτοὺς τοιαύτην, καὶ ἐπομένως δὲν ἐγεννήθη τὸ ἐπὶ ἀποζημιώσει δικαίωμα του· ἡ δὲ δευτέρα, διότι ὁμολογεῖται παρὰ τοῦ ἰδίου, ὅτι οἱ ὑπεναικισταὶ ἐπεφυλάχθησαν τὸ πρὸς ἀποζημιώσιν δικαίωμα, καὶ συνεπῶς οὔτε ὡς πρὸς αὐτὸ ἔχει κεκτημένον δικαίωμα ἀποζημιώσεως· οὐδόλως δὲ καθιεροῦσι τούναντίον οἱ Ν. 35 Π. (21. 2) Ν. 7 Π. (19. 2). 67 (1879).

Ὁ Ν. 35 Π. (21. 2), καθιερῶν τὴν ἀρχήν, ὅτι ἡ πρὸς ἐκνίκησιν εὐθύνῃ ἀρχεται ἀφ' ἧς ματαιωθῇ ἡ ἐλπίς τοῦ ἔχειν τὸ πρᾶγμα, ἐννοεῖ προδήλως, ὡς ἐκ τοῦ συνδ. αὐτοῦ πρὸς τοὺς Ν. 18 § 1 Π. (18. 6) Ν. 24 Κωδ. (8. 45) προκύπτει, ὅτι ἕκτοτε ὁ δικαιούμενος δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ ἀσφαλίστικὰ μέτρα παρὰ τοῦ ὑπευθύνου· ὁ δὲ Ν. 7 Π. (19. 2) ἐννοεῖ νὰ καθιερώσῃ τὴν ἔκτασιν τῆς πρὸς ἀποζημιώσιν εὐθύνης τοῦ μισθώσαντος ἐν περιπτώσει ἐκνικήσεως, ἐπὶ τῇ προϋποθέσει, ὅτι τὴν ἐν αὐτῇ ὀριζομένην ζημίαν ὑπέστη πράγματι ὁ μισθωτής. 67 (1879).

Προκειμένου περὶ ἀποζημιώσεως ἕνεκα μὴ παροχῆς τῷ μισθωτῇ τῆς χρήσεως τοῦ μισθωθέντος δι' ἑλλειψιν δικαιοῦματος ἀπ' ἀρχῆς τῆς συμβάσεως, αἱ ἐνστάσεις τοῦ ἐκμισθωτοῦ περὶ παραλείψεως τοῦ μισθωτοῦ, ὅπως εἰδοποιήσῃ τὸν ἐκμισθωτὴν περὶ τῶν διαταράξεων τῶν τρίτων καὶ ὅτι, κατὰ τὸ συμβόλαιον τῆς μισθώσεως, ὁ μισθωτής δικαιούται καὶ ὑποχρεοῦται νὰ ἐγείρῃ ἀγωγὰς κατὰ τρίτων, καὶ ὅτι στερεῖται ὁ μισθωτής ἀγωγῆς κατὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ πρὸ τῆς κατὰ τῶν ὑπαίτιων τῶν διαταράξεων ἐκβάσεως τῆς δίκης, στεροῦνται πάσης νομικῆς ὑποστάσεως. 33 (1882).

§ 7

Ὁ μισθωτής ὀφείλει νὰ πληρώσῃ ὁλόκληρον τὸ μίσθωμα, ἐὰν ἀγε-

δέχθῃ τὴν μίσθωσιν, καίπερ ὦν ἐν γνώσει, ὅτι μέρος τῶν μισθωθείσων γαιῶν διατελεῖ κατακεκλυσμένον. 245 (1855).

Κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Ν. 55 § 1 Π. (19. 2), ἐὰν ὁ μισθωτὴς ἐπὶ διετίαν δὲν καταβάλλῃ τὸ μίσθωμα, ὁ ἐκμισθωτὴς δικαιούται νὰ ἐξώσῃ αὐτὸν τοῦ μισθωθέντος πράγματος καὶ τὰ τοῦ προλαβόντος χρόνου μισθώματα ν' ἀπαιτήσῃ· ὅθεν, ἐὰν ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ὁ μισθωτὴς καθυστερήσῃ τὸ μίσθωμα, ὁ ἐκμισθωτὴς ἀποκτᾷ ἀμφοτέρω τὰ ἐκ τοῦ νόμου πηγάζοντα δικαιώματα, ἥτοι νὰ ζητήσῃ τὴν ἐξωσιν τοῦ μισθωτοῦ καὶ τὸ ὀφειλόμενον μίσθωμα· ἐπομένως καὶ ἂν πρὸ τῆς περὶ ἐξώσεως ἀγωγῆς, μετὰ παρέλευσιν ὅμως τῆς διετίας, ὁ ἐκμισθωτὴς δεχθῇ τὸ ὀφειλόμενον μίσθωμα, παύει ἡ περὶ τούτου ἀπαιτήσις του, οὐχὶ ὅμως καὶ τὰ τῆς ἐξώσεως τοῦ μισθωτοῦ δικαιώματά του, ἐὰν ἄλλως δὲν παρητήθῃ αὐτῶν. 67 (1853).

Ἐν περιπτώσει καθυστερήσεως τοῦ μισθώματος, καθίσταται δεκτὴ ἡ περὶ ἐξώσεως ἀγωγή κατὰ τοῦ μισθωτοῦ, δὲν εἶνε δὲ ἀνάγκη νὰ καθυστερήσῃ αὗτος ἐπὶ διετίαν τὸ μίσθωμα, ὅπως διαταχθῇ ἡ ἐξ αὐτοῦ ἐξωσις, μὴ ἰσχυροῦσης ἐπὶ τοῦ προκειμένου τῆς σχετικῆς διατάξεως τοῦ Ρωμαϊκοῦ νόμου, ἀλλ' ἀρκούσης ἀπλῶς οἰασθῆποτε καθυστερήσεως μισθώματος ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, ὅπως ἐφαρμοσθῇ ὁ ΥΛΖ εἰδικὸς περὶ ἐξώσεως νόμος. 335 (1877).

Ὁ ἐν μέρει μόνον, οὐχὶ δὲ καθ' ἅπαντα τὸν συμφωνηθέντα χρόνον χρησάμενος τῷ ἐκμισθωθέντι, δὲν ἀπαλλάσσεται τῆς πληρωμῆς ὁλοκλήρου τοῦ μισθώματος, ἀλλὰ μόνον τοῦ μέρους, τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς τὸν χρόνον, καθ' ὃν δὲν ἐπετρέπη αὐτῷ ν' ἀπολαύσῃ τοῦ μισθωθέντος. 85 (1858).

Ὁ μισθωτὴς ἐνέχεται εἰς πληρωμὴν τοῦ μισθώματος, ὅταν ἐξ ὑπαιτιότητός του τὸ πρᾶγμα δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ δι' ὃν τὸ ἐμίσθωσε σκοπὸν· Ν. 9 § 1, 4 καὶ 6 (19. 2) Βασ. 28 § 2 (81. 3). 23 (1872).

§ 8

Κατὰ τοὺς Ν. 9 § 1 καὶ 6 Ν. 25 § 3, Ν. 33 Π. (19. 2) καὶ Βασ. 9, 25 καὶ 33 (20. 1), ἀποβάσῃς τῆς χρήσεως τοῦ μισθίου πράγματος ἀτελοῦς, ὁ μισθωτὴς καταβάλλει τὸ μίσθωμα μόνον κατὰ λόγον τῆς ὅποιας ἀπῆλause χρήσεως, ἰδίως δὲ ὁ μισθωτὴς δύναται ν' ἀπαιτήσῃ ἀφαίρεσιν τοῦ μισθώματος διὰ τὴν συμβᾶσαν τοῖς ἀσυγκομί-

στοις καρποῖς ἄμετρον βλάβην ἐκ θεομηνίας, ὡς ὀρίζουσιν ἰδίως οἱ N. 15 § 2, N. 25 § 6 Π. (19. 2) καὶ Βασ. 15 § 2, 25 § 6 (20. 1), ἐπομένως ἅμα συμβῇ ἡ τοιαύτη βλάβη παύει τοῦ ἐκμισθωτοῦ τὸ δικαίωμα, ὅπως ζητήσῃ καὶ λάβῃ τὸ ἄλλως ὀφειλόμενον αὐτῷ μίσθωμα, ἢ τὸ ἐπιβάλλον μέρος αὐτοῦ, καὶ συνέπεια τούτου εἶνε, ὅτι πᾶσα παρ' αὐτοῦ, μετὰ τὸ εἰρημένον γεγονὸς γενομένη καταδίωξις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς πληρωμὴν τοῦ μὴ ὀφειλομένου μισθώματος γίνεται παρὰ νόμον, ὡς ἄνευ δικαίωματος, καὶ καθιστᾷ αὐτὸν ὑπεύθυνον πρὸς ἀποζημίωσιν πάσης ζημίας, ἐπελθούσης τῇ μισθωτῇ ἕνεκα τῆς καταδίωξεως ταύτης.

395 (1861).

Ἡ ἐκ θεομηνίας ζημία δίδει δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν, ἐὰν ᾦν ἄμετρος, οὐχὶ δὲ μετρία, Βασ. 25 (20.1) N. 25 § 6 Π. (19.2). εἰς δὲ τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας ἀπόκειται νὰ κρίνῃ πότε ἡ ζημία εἶνε ἄμετρος ἢ μετρία.

239 (1873).

Ἡ λέξις ἀφορία, ἥς γίνεται χρῆσις ἐν τοῖς N. 8 Κώδ. (4, 65), N. 15 § 1 Π. (19. 2), δὲν σημαίνει μόνον τὴν ἐκ φυσικῶν αἰτιῶν προερχομένην ἀκαρπλίαν, ἀλλὰ πᾶσαν παρεμπόδισιν τῆς συνήθους καὶ τακτικῆς συγκομιδῆς.

175 (1852).

Ἐὰν μετὰ τὴν ἐξ ἀνωτέρας βίας συμβᾶσαν εἰς τὸν μισθωτὴν ζημίαν ἐπέλθῃ εὐφορία εἰς τὸ ὑπὸ μίσθωσιν κτῆμα, ὁ μισθωτὴς δὲν ἀνακουφίζεται τοῦ μισθώματος (15 Βασ. 20. 1).

57 (1857).

Ὅταν ὁ τῆς μισθώσεως χρόνος περιλαμβάνῃ πλείονας περιόδους καρποφορίας, ἡ ἀφορία τῆς μιᾶς περιόδου συμψηφίζεται πρὸς τὴν εὐφορίαν τῆς ἑτέρας.

225 (1870).

Ἐπὶ πολυετοῦς μισθώσεως, ὁ δικαστὴς ὀφείλει ἐν συνόλῳ νὰ παραβάλλῃ τὰ ἔτη τῆς εὐφορίας πρὸς τὰ τῆς ἀφορίας καὶ οὕτω νὰ ἀποφαίνεται, ἂν πρέπη νὰ ἀνακουφισθῇ ὁ μισθωτὴς, ἀλλ' ὅταν ἡ εὐφορία δὲν εἶνε τόσο μεγάλη, ὥστε νὰ καλύπτῃ ἅπαντα τὰ ἔτη τῆς ἀφορίας, δύναται ὁ δικαστὴς νὰ περιορίσῃ αὐτὴν εἰς τινα μόνον ἔτη (80 Βασ. 20. 1).

119 (1862).

§ 9

Ὁ μισθωτὴς οἰκίας τινὸς δὲν ἔχει ἐπ' αὐτῆς δικαίωμα διακατοχῆς, εἰμὴ μόνον δικαίωμα χρήσεως ἐφ' ὠρισμένῳ μισθώματι, ἐνὸςφ τοῦτο πληρώνεται κατὰ τὴν συμφωνίαν.

96 (1856).

Πράγματι, κατὰ τὸν N. 25 Π. (19. 2) καὶ N. 3 § 1 Π. (43.

12), ἐπιτρέπεται ἡ ἀγωγή τοῦ διανοῖα κυρίου νομέως κατὰ τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλ' οἱ νόμοι οὗτοι (καὶ ἂν θεωρηθῶσιν ἐφαρμοζόμενοι καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιμόρτου καλλιεργείας) προβλέπουσι περιστάσεις, καθ' ἃς ὁ μισθωτής, παραβαίνων τὰ διὰ τοῦ συναλλάγματος συμφωνημένα, ἐνεργεῖ πράξεις ἐπὶ τοῦ μισθωθέντος κτήματος, αἵτινες παρακωλύουσιν τὸν διανοῖα κυρίου νομέα, ἀνεξαρτήτως τοῦ συναλλάγματος, νὰ ἐνεργήσῃ ἐπὶ τοῦ κτήματος ὃ τι λόγῳ τῆς διανοῖα κυρίου κατοχῆς διακαίουται νὰ ἐνεργήσῃ, καὶ οὕτω διατάραξιν τῆς κατοχῆς ἀποτελοῦσιν.

118 (1884).

Ἐπιτραπέντος διὰ τοῦ μισθωτηρίου συμβολαίου νὰ γείνη ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ εἰσοδήποτε νεωτερισμὸς ἐν τῷ μισθωθέντι κτήματι, δὲν ἔπεται ἐκ τούτου, ὅτι ἦτο ἐπιτετραμμένον εἰς τὸν μισθωτὴν νὰ ποιηθῇ οἰανδήποτε τοῦ κτήματος χρῆσιν (Ἰόν. Κώδ. 1535 καὶ 1536), διότι ἐν ἄρθρῳ 1535 Ἰόν. Κώδ. διαγράφεται ὡς σημεῖον πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς ὑπὸ τῶν συναλλαξαμένων συμφωνηθείσης χρήσεως ἢ τῆς ἐκ τῶν περιστάσεων τεκμαιρομένης ἢ βούλησις τῶν συμβαλλομένων καὶ οὐχὶ ἡ συμφωνία περὶ τῶν ἐπενεχθησομένων τυχόν νεωτερισμῶν ἐν τῷ μισθωθέντι κτήματι, ἥτις ἄλλως δὲν ἀποκλείει καὶ τὸν ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ περιεχόμενον περιορισμόν, ὡς μὴ ἀντικειμένη εἰς τοῦτον.

139 (1879).

§ 10

Ὁ μισθωτής δὲν ἔχει τὴν νομικὴν διακατοχὴν τοῦ μισθίου πράγματος (N. 6 § 2 Π. 43. 26) καὶ ἐπομένως οὔτε τὰ παραγγέλματα, τὰ παρὰ τοῦ νόμου εἰς ὑπεράσπισιν τῆς νομῆς χορηγούμενα N. 3 § 8 Π. (43. 17), τοῦ κανόνος δὲ τούτου οὐδεὶς νόμος εἰσάγει ἐξαίρεσιν ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν τοῦ Δημοσίου.

166, 167 καὶ 168 (1852) 206 (1856).

Κατὰ τὸν Νόμον 2 πρ., N. 11 § 6 καὶ 9. Π. (9. 2), ὁ μισθωτής δὲν δικαιούται νὰ ἐγείρῃ ἀγωγὴν περὶ ἀποζημιώσεως κατὰ τρίτων, παρεμποδίζόντων τὴν χρῆσιν τοῦ μισθωθέντος πράγματος. Οὐδ' ὁ περὶ ἀρχαιοτήτων νόμος χορηγεῖ τῷ μισθωτῇ τοιαύτην περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴν.

69 (1891).

Ὡς συνάγεται ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 2062 καὶ ἐπερ. τοῦ I. Ἀστ. Κώδ., διακατοχὴ εἶνε ἡ κράτησις ἢ ἡ κάρπωσις πράγματός τινος, ὅπερ ἔχει τις ἢ κρατεῖ αὐτὸς ἢ δ' ἄλλου, κρατοῦντος ἢ ἐξασκου-

τος τὸ δικαίωμα ἐν ὀνόματι ἐκείνου. Ἐκ τοῦ ὀρισμοῦ δὲ τούτου περὶ διακατοχῆς καὶ ἐκ τῶν προσόντων, ἅτινα τὸ ἐπόμενον ἄρθρον ἀπαιτεῖ διὰ τὴν ἐπὶ χρησικτησίᾳ νομὴν, ἔπεται, ὅτι ὁ I. A. K. τὰ προστατευτικὰ τῆς διακατοχῆς παραγγέλματα ἢ τὰς ἀγωγὰς ἀπονέμει εἰς τὸν ἐπὶ λόγῳ κυριότητος διακατέχοντα, τοιοῦτος δὲ ἀναντιρρήτως δὲν εἶνε ὁ μισθωτής, ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου νεμόμενος, οὔτινος ρητῶς μάλιστα τὸ ἄρθρ. 2070 χαρακτηρίζει τὴν πρὸς τὸ μίσθιον πρᾶγμα σχέσιν ὡς ἀπλὴν κατοχὴν (detentio), μὴ προστατευομένην συνεπῶς ὑπὸ τῶν παραγγελλμάτων, δυναμένην δὲ μόνον νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἐν ἰδίῳ ὀνόματι καταδίωξιν τρίτων, διαταραττόντων αὐτὸν ἀλλὰ καὶ τοῦτο μόνον, ὅταν οἱ τρίτοι οὐδὲν ἀξιῶσιν ἐπὶ τοῦ μισθωθέντος πράγματος δικαίωμα (ἄρθρ. 1532).

278 (1891).

§ 11

Ὁ μισθωτής ὀφείλει ἀποζημιῶσιν διὰ τὴν πυρπόλησιν τῆς οἰκίας, ἃν αὕτη προῆλθεν ἐξ ἀμαρτήματος ἐκείνων, εἰς οὓς ἐπέτρεψε νὰ κατοικήσωσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ (N. 30 § 2 Π. 19. 2).

99 (1856).

Ἐπὶ πυρπολήσεως οἰκίας, δὲν ὀφείλει ὁ ἐπὶ ἀποζημιώσει ἐναγομένος γείτων ν' ἀποδείξῃ, ὅτι αὐτὸς δὲν ὑπέπεσεν εἰς ἀμελείαν καὶ ὅτι τὸ πῦρ διεδόθη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἐναγομένου ἐξ ἄλλης οἰκίας ἢ ἐκ τυχαίου συμβεβηκότος, ἀλλὰ τὸν κινεῖον πᾶσα περὶ τῆς ἀμελείας τοῦ ἐναγομένου ἀπόδειξις ἐπίκειται τῷ ἐνάγοντι. Οἱ δὲ N. 11 (10. 6) καὶ N. 3 § 1 (1. 15) προβλέποντες ἄλλας περιστάσεις δὲν διατάσσουσιν, ὅτι ὅσάκις τὸ πῦρ διαδίδεται ἔσωθεν οἰκίας τινος ὑπάρχει νόμιμον τεκμήριον, ὅτι προέρχεται ἐκ πταίσματος τῶν ἐν αὐτῷ οἰκούντων.

64 (1854).

Ὁ μισθωτής ὀφείλει μετὰ τὴν λήξιν τῆς μισθώσεως νὰ ἐπιτρέψῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν ὡς τὸ ἔλαβεν, ἢ νὰ τὸν ἀποζημιώσῃ διὰ πᾶσαν βλάβην καὶ φθορὰν τοῦ πράγματος, ἐκτός ἃν αὕτη προῆλθεν ἐκ τυχαίου συμβάντος, Πανδ. N. 9 § 3 καὶ 4, N. 11 § 2 καὶ 3, N. 15 § 2 N. 25 § 6 N. 40 (19. 2) N. 25 Κωδ. (4. 65), ἄρα τὸ τυχαῖον τῆς πυρκαϊᾶς ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ ὁ μισθωτής, οὐχὶ δὲ ὁ ἐκμισθωτής ν' ἀποδείξῃ, ὅτι αὕτη προῆλθεν ἐξ ἀμελείας τοῦ μισθωτοῦ.

77 (1862).

Ἐκ τῆς ἀποδείξεως, ὅτι ὁ μισθωτής οἰκίας κατέβαλε πάντοτε ἐπι-

μέλειαν ἐπιμελεστάτου καὶ συνετοῦ οἰκογενειάρχου, τεκμαίρεται, ὅτι καὶ τὸ γεγονός τῆς συμβάσεως πυρκαϊᾶς εἶνε διὰ τὸν μισθωτὴν τυχαῖον περιστατικόν, μὴ δυνάμενον νὰ προνοηθῇ καὶ προληφθῇ. Ν. 23 Π. (50. 17) Ν. 35 § 4 Π. (18. 1) Ν. 11 Π. (8. 6). 244 (1868).

Οὐδεμίαν σαφῇ διάταξιν τοῦ νόμου παραβιάζει τὸ Δικαστήριον μὴ παραδεξάμενον κατὰ τοῦ ἀσφαλισθέντος νόμιμον τεκμήριον ὑπαιτιότητος διὰ τὴν πυρκαϊάν τῶν ἐν τῷ καταστήματί του ἡσφαλισμένων ἐμπορευμάτων καὶ ἐπομένως μὴ ἀπαιτήσαν παρ' αὐτοῦ τὴν ἀπόδειξιν, ὅτι τυχαίως ἐξερράγη ἡ πυρκαϊά, διότι δὲν εἶνε σαφὲς ἂν νόμιμον τεκμήριον καθιερωθῇ διὰ τοῦ Ν. 3 § 1 Π. (1. 15) ἢ ἀναφέρεται τὸ συνήθως ἐν τῷ βίῳ συμβαῖνον. 4 (1884).

§ 12

Ἡ πώλησις ἀνατρέπει τὴν μίσθωσιν, Βασ. 71 (20. 1) καὶ Ν. 9 Κωδ. (4. 65), ὥστε ὁ ἀγοραστὴς δύναται ν' ἀποβάλῃ τὴν μισθωτὴν ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ ἐκμισθωθέντος κτήματος πρὸ τῆς λήξεως τῆς μισθώσεως· οὐδὲ διακρίνει ὁ νόμος μεταξὺ τῆς ἀναγκαστικῆς καὶ τῆς ἐκούσιας ἀπαλλοτριώσεως. 29 (1855).

Κατὰ τὸν νόμον (25. 1. 32. Βασ. 19. 2), ἡ ἀποστέρησις τῆς ὠφελείας, ἣν προσδοκᾷ τις ἐκ τῆς ἐπικαρπίας τοῦ ἐπομένου ἔτους τῆς μισθώσεως, χάριν τῆς ὁποίας προκατέβαλε τὰ ἔξοδα τῆς καλλιεργείας, παράγει ἀγωγὴν περὶ ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ αὐθαιρέτως διαλύσαντος τὴν μίσθωσιν δι' ἐκποιήσεως τοῦ μισθωθέντος.

47 (1862).

Ὁ ἐκμισθώσας, ὅστις μετεβίβασεν εἰς ἄλλον τὴν κυριότητα τοῦ πράγματος, διαρκούσης τῆς μισθώσεως, ἐνάγεται ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὸ διαφέρειν, ἐὰν μὴ συνεφώνησε μετὰ τοῦ νέου κυρίου ν' ἀνεχθῇ οὗτος τὸν μισθωσάμενον Ν. 25 § 1 Π. (19. 2) καὶ Ν. 32 Βασ. (25. 31)· ἐὰν δὲ συνεφώνησε μετὰ τοῦ νέου κυρίου ὑπὲρ τῆς ἐξακολουθήσεως, ὁ μισθωτὴς ἔχει ἀγωγὴν καὶ ἔνστασιν κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ, ὡσανεὶ ἡ σύμβασις ὅπως ἐξακολούθησῃ ἡ μίσθωσις συνήφθη μετὰ τῶν τριῶν αὐτῶν προσώπων. Τοιαύτη δὲ σύμβασις ὑποτίθεται, κατὰ Ν. 50 Π. (49. 14), ὑπάρχουσα ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου γενομένων ἐκποιήσεων, ἡ δὲ διάταξις αὕτη ἰσχύει καὶ σήμερον ἔτι, καί- περ μὴ διαλαμβανομένη ἐν τῷ Ἀρμενοπούλῳ. 274 (1873).

§ 13

Ἐπιτρέπεται ἡ σύμβασις, καθ' ἣν τὸ Δημόσιον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διορίζῃ πραγματογνώμονας πρὸς ἐξεύρεσιν τῆς ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ προξενηθησομένης ζημίας εἰς μισθούμενον κτῆμα, ἐξυπακουσμένου τοῦ ὅρου τῆς κρίσεως ἀνδρῶν ἀγαθῶν, Πολ. Δικ. 291, Ν. 6 Π. (17. 2) Ν. 22 Π. (50. 17) Ν. 6 Π. (13. 1) Βασ. 22 (2. 3), ἡ δὲ πραγματογνώμοσύνη εἶνε ὑποχρεωτικὴ διὰ τοὺς συμβαλλομένους.

270 (1878).

Δὲν ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ νόμου συμφωνία, ἀπαλλάττουσα τὸν ἐκμισθωτὴν πάσης ὑποχρεώσεως πρὸς τὸν μισθωτὴν, ἐν περιπτώσει στερήσεως τῆς χρήσεως.

13 (1888).

§ 14

Δυναμένου, κατὰ νόμον, καὶ τοῦ μὴ κυρίου νὰ ἐκμισθώσῃ τὸ ἄλλότριον πράγμα, δὲν ἀπαιτεῖται, ὅπως ἔχη κύρος ἡ μίσθωσις, νὰ ᾔνε ιδιοκτήτης τοῦ κτήματος ὁ ἐκμισθωτὴς ἢ νὰ τύχῃ τῆς ἐγγράφου συγκαταθέσεως τοῦ ιδιοκτήτου.

98 (1870).

Ἡ τε μίσθωσις καὶ ἡ μεταμίσθωσις πράγματος συνιστῶσι σύμβασιν καθαρῶς προσωπικὴν, παράγουσαν νόμιμον σχέσιν μεταξὺ τῶν συναλλαξαμένων αὐτῶν· πρὸς δὲ τοῦτοις προϋποτιθεῖσιν ἀμφοτέραι, προσηκόντως δεδηλωμένον τὸν σκοπὸν τῆς συμβάσεως καὶ τὴν πρὸς τοῦτο συναίνεσιν τῶν ἐκ ταύτης ὑποχρεωθησομένων. Ἐκ τούτου δ' ἔπεται πρῶτον μὲν, ὅτι οὐδεμία συναλλαγματικὴ σχέσις γεννᾶται μεταξὺ τοῦ μεταμισθωτοῦ καὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθωτοῦ, ἂν μὴ ἀμέσως καὶ οὗτος συμπράξῃ κατὰ τὴν μεταμίσθωσιν, καὶ δεύτερον, ὅτι τοιαύτην σύμπραξιν δὲν συνιστῶσιν ἀναγκαίως μόναι αἱ δευτερεύουσαι συμφωνίαι περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως καὶ πρὸς τὸν ἀρχικὸν ἐκμισθωτὴν ἔτι ἀναφερόμεναι καὶ ἀποδεχταὶ ὕστερον γενόμεναι παρ' αὐτοῦ, ἐκτός, ἂν περιέχωσιν ἅμα σκοπὸν προσηκόντως δεδηλωμένον, ὅπως καταστήσωσι περιττὴν τοῦ λοιποῦ τὴν μεσολάβησιν τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἄμεσον τὴν ἐκ τῆς συμβάσεως σχέσιν μεταξὺ τοῦ ἀρχικοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ τοῦ μεταμισθωτοῦ.

130 (1884).

Ἐκ τῶν συναλλαγμάτων γεννῶνται ἐνοχικαὶ σχέσεις μεταξὺ μόνον τῶν συναλλαξαμένων προσώπων, οὐχὶ δὲ καὶ ὡς πρὸς τρίτους· ὅθεν, ὁ ἐκμισθωτὴς, ὁ μηδὲν λαθὼν μέρος εἰς τὴν μεταμίσθωσιν, τὴν

γενομένην ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ πρὸς τρίτον, δὲν ἀπέκτησεν ἐν-
τεῦθεν δικαίωμα ἀγωγῆς κατ' αὐτοῦ. 214 (1856).

Ὁ ἐκμισθωτὴς δὲν ἔχει τὴν ἐκ τοῦ συναλλάγματος τῆς μισθώσεως
ἀγωγὴν περὶ ἐξώσεως κατὰ τοῦ μεταμισθωτοῦ, ἅτε δι' οὐδενὸς νομι-
κοῦ δεσμοῦ συνδεθεὶς πρὸς τὸν ἀντιδικόν του ἐν τῇ ἀρχικῇ δικαιο-
πραξίᾳ τῆς μισθώσεως. 130 (1884) 475 (1893)

Κατὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 1079 Ἰον. Κώδ. καθιερουμένην ἀρχήν, αἱ ἐνο-
χικαὶ συμβάσεις παράγουσι δικαιώματα ἢ ὑποχρεώσεις μόνον μεταξὺ
τῶν συμβαλλομένων, τρίτους δὲ οὔτε βλάπτουσιν, οὔτε ὠφελοῦσιν,
εἰμὴ μόνον ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1035 προνοουμένη περιπτώσει,
ἡγουν, ὅταν τις συνομολογήσῃ ὑπὲρ τρίτου, ἂν τοῦτο ἀποτελῇ ὄρον
συνομολογήσεώς τινος, ὅτε ὁ συνομολογήσας δὲν δύναται ν' ἀνακα-
λέσῃ τὴν συνομολογίαν του μετὰ τὴν περὶ ἀποδοχῆς τῆς δήλωσιν
τοῦ τρίτου. Ἄρα, ἀφοῦ ὁ μεταμισθωτὴς δὲν διατελεῖ εἰς ἐνοχικὴν
τινα σχέσιν μετὰ τοῦ ἀρχικοῦ ἐκμισθωτοῦ, δὲν ὑφίσταται κατ' αὐ-
τοῦ ἐκ μέρους τοῦ ἀρχικοῦ ἐκμισθωτοῦ πρὸς ἀγωγὴν δικαίωμα ἐπὶ
διαλύσει τῆς μισθώσεως, συναφθείσης μεταξὺ τοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ τοῦ
ἀρχικοῦ μισθωτοῦ, καὶ ἐπομένως ἀπορριπτέα καθίσταται ἡ ἀγωγή
δι' ἔλλειψιν ἐνεργητικῆς καὶ παθητικῆς νομιμοποιήσεως.

147 (1881).

Ἐὰν ὁ μισθωτὴς μεταμισθώσῃ πρὸς τρίτον τὸ μισθωθὲν πρᾶγμα
καὶ συμφωνήσῃ μετ' αὐτοῦ, ὅπως τὸ μίσθωμα πληρῶνται ἀπ' εὐθείας
πρὸς τὸν ἀρχικὸν ἐκμισθωτὴν, δύναται ὁ μισθωτὴς, ἐν περιπτώσει κα-
θυστερήσεως τοῦ μισθώματος, νὰ πληρώσῃ τὸ μίσθωμα πρὸς τὸν ἀρχι-
κὸν ἐκμισθωτὴν καὶ νὰ ἐνάξῃ περὶ τούτου τὸν μεταμισθωτὴν· δὲν
εἶναι δὲ συνυπόχρεως ὅτε μισθωτὴς καὶ ὁ μεταμισθωτὴς ἀπέναντι τοῦ
ἀρχικοῦ ἐκμισθωτοῦ, διότι μόνος ὁ μισθωτὴς συνηλλάχματο μετὰ τοῦ
ἐκμισθωτοῦ καὶ ὑπεχρεώθη εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθώματος.

379 (1861).

§ 15

Ἀναγκαία συνέπεια τῆς μὴ ἐκτελέσεως ὧν τις ἀναδέχεται ἐνο-
χῶν διὰ τοῦ συναλλάγματος του εἰσὶν αἱ ἐντεῦθεν πηγάζουσαι ἀγω-
γαί εἴτε πρὸς ἐκπλήρωσιν αὐτῶν καὶ πρὸς ἱκανοποίησιν εἰς τὸ διαφέ-
ρον, εἴτε πρὸς διάλυσιν συνάμα αὐτοῦ τοῦ συναλλάγματος, ἐὰν συμ-
βῶσι περιστατικὰ τοιαῦτα, δι' ὧν ἐκλείπει ἢ ἀλλοιοῦται τι τῶν ἀπ'

της στοιχείων τῶν ἐνοχῶν, ἐπομένως ἡ ἀφαίρεσις τοῦ διὰ τὸν
 ευρύμυλον χρησιμεύοντος ὕδατος, ἡ βία καὶ αἱ ἀπειλαὶ κατὰ τῶν
 κρητῶν τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἡ πυρπόλησις προσεῖτι τοῦ ὁδοῦ, τοῦ
 χρησιμεύοντος, κατὰ τὸ συνάλλαγμα, πρὸς κατασκευὴν τῆς πυρίτιδος,
 φέρει τὴν διάλυσιν τῆς μισθώσεως, ἀφοῦ μάλιστα ὁ Ν. 25 § 2
 (19. 2) ρητῶς ἐπιτρέπει τὴν διάλυσιν τῆς μισθώσεως ἐν περι-
 ῶσει, καθ' ἣν διὰ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ γείτονος ἤθελε σκοτισθῇ τὸ
 τῆς μισθωθείσης οἰκίας, ἢ ὅταν ὁ κύριος τῆς οἰκίας δὲν ἤθελεν
 ἀκακινίσει τὰς φθαρείσας θύρας καὶ τὰ παράθυρα. 2 (1849).

Ἐὰν τὸ ἐκμισθωθὲν κτίριον καταστῇ, ἄνευ πταίσματος τοῦ ἐνοί-
 ου, ἀνεπιτήδειον εἰς τὴν χρῆσιν, πρὸς ἣν ἐξεμισθώθη, ὁ ἐνοικος δύ-
 νεται νὰ ἐγκαταλείψῃ αὐτό, μηδὲν ὑποχρεούμενος εἰς τὴν περαι-
 ρω πληρωμὴν τοῦ μισθώματος, δὲν ἀπαιτεῖται δὲ νὰ προηγηθῇ
 ἐγκαταλείψεως δικαστικὴ ἀπόφασις, ἀποφαινομένη, ὅτι τὸ κτί-
 ριον εἶνε ἀνεπίδεκτον οἰκήσεως, διότι ἡ πρὸς πληρωμὴν τοῦ μισθώ-
 ματος ὑποχρέωσις παύει ἀφ' ἧς στιγμῆς ἀποδειχθῇ, ὅτι ἕνεκα τοῦ
 ὑπερῶ λόγου ἐγκατελείφθη ἡ οἰκία. Βασ. 25 καὶ 28 (20. 1).

137 (1855).

Κατὰ τὸν Ν. 27 § 1 Π. (19. 2), ὁ μισθωτὴς δύναται ἕνεκεν εὐλό-
 ου φόβου, ὅταν ὑπάρχῃ κίνδυνός τις ἐκ τοῦ μισθωθέντος πράγμα-
 τος, νὰ διαλύσῃ τὴν μίσθωσιν, παραιτῶν αὐτό. Ἐπομένως, ὅταν ὁ ἐκ-
 μισθωτὴς καὶ ἰδιοκτῆτης κλιθάνου διετάχῃ ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς
 ἐπισκευάσῃ ἐντὸς ὥρισμένης προθεσμίας τὸν κλιθάνον καὶ τὴν κα-
 νοδόχον αὐτοῦ, πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ ἐπικειμένου κινδύνου, δύναται
 μισθωτὴς, ἐν ἀπραξίᾳ τοῦ ἐκμισθωτοῦ, νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν τῆς
 μισθώσεως, εἶνε δὲ ἀδιάφορον, ἂν ὁ μισθωτὴς δὲν ἐκωλύθῃ ὑπὸ τῆς
 ἀρχῆς εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ κλιθάνου, διότι ὁ κίνδυνος ὑφίστατο ἐνόςφω
 ἀπαιτούμενη ἐπισκευὴ δὲν ἐγένετο, καὶ ἐπομένως ἡ διάλυσις τῆς
 μισθώσεως ἐπετρέπετο, ἐπίσης δὲ ἀδιάφορον εἶνε, ἂν ὁ μισθωτὴς δὲν
 ροσεκάλεσε τὸν ἐκμισθωτὴν διὰ τὴν ἐπισκευὴν ταύτην, ἀφοῦ πρὸς
 οὗτο προσεκληθῇ ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς καὶ οὐδὲν ἔπραξεν.

234 (1855).

Πυρποληθέντος τοῦ μισθωθέντος πράγματος ἡ μίσθωσις διαλύεται.

270 (1859).

Ἐὰν τὸ ἐκμισθωθὲν κατεστράφη ἐντελῶς ἐκ τῶν ἐπελθόντων σει-

σμών καὶ ὡς ἐκ τούτου ἄχρηστον κατέστη εἰς τὸν μισθωτὴν, οὐτὸς μὴ ὑποχρεούμενος νὰ ἐμμείνη πλέον εἰς τὴν τῆς μισθώσεως σύμβασιν μήτε νὰ καταβάλλῃ τὸ συμφωνηθὲν μίσθωμα (N. 1 § 1 καὶ N. 10 § Π. 19. 2), δὲν ὤφειλε νὰ εἰδοποιήσῃ περὶ τῆς ἐπελθούσης καταστροφῆς τὸν ἰδιοκτήτην, ὡς μὴ προκειμένου περὶ ἐπουσιώδους ἐπισκευῆς ἣν ἐὰν ἡρνεῖτο οὗτος ἔπρεπε νὰ τὴν ἐνεργήσῃ ὁ μισθωτής, ἀλλὰ πᾶσι παντελοῦς καταστροφῆς τοῦ ἐκμισθωθέντος. 251 (1861).

Ὁ μισθωτής δύναται μονομερῶς νὰ λύσῃ τὴν μίσθωσιν, ἐὰν πᾶσι οὐσιώδῃ ἔλλειψιν τὸ μισθωθὲν πράγμα, ἥς ἡ θεραπεία δὲν δύναται νὰ γείνη ἐν βραχεῖ. Βασ. 25. (21. 1) N. 49. Κωδ. (4. 5).

289 (1863).

Ἡ ἀτήμαντος καὶ μικρὰ παρεμπόδισις τῆς ἐλευθέρας χρήσεως τοῦ μισθωθέντος εἰσόδου εἰς τὸ μισθωθὲν δὲν ἐπιφέρει τὴν ἐξ ὀλοκλήρου μονομερῆς καὶ κατὰ βούλησιν τοῦ μισθωτοῦ διάλυσιν τῆς μισθώσεως ἐκ τοῦ νόμου, ἀλλὰ μόνον τὴν μείωσιν τοῦ μισθώματος. 190 (1878).

Οὐδαμοῦ τοῦ νόμου ἀπαντᾷ, ὅτι ἡ πτώχευσις λύει τὴν μίσθωσιν.

38 (1890).

Ἡ τυχηρὰ καταστροφή τοῦ μισθίου πράγματος φέρει τὴν τῆς μισθώσεως λύσιν (N. 9 § 1 Π. 19. 2). τοῦναντίον ἡ ἐξ ὑπατιότητος τοῦ μισθωτοῦ καταστροφή καθιστᾷ αὐτὸν ὑπόχρεον εἰς πληρωμὴν τοῦ μισθώματος ὀλοκλήρου τῆς διαιρέσεως τῆς μισθώσεως καὶ ἀπὸ τῆς ζημίας διὰ τὴν καταστροφὴν καὶ εἰς τελείαν ἀποκατάστασιν τοῦ μισθωθέντος πράγματος (N. 25 Π. 19. 2 καὶ N. 24 § 2 αὐτοῦ).

259 (1880).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1529 Ἰον. Κώδ., ἐπιτρέπεται ἡ αἴτησις περὶ δολικῆς λύσεως τῆς μισθώσεως ἢ περὶ μειώσεως τοῦ μισθώματος, ὅταν τυχαιῶς συμβάντος τὸ μισθωθὲν πράγμα φθαρῇ καθ' ὀλοκληρίαν ἐν μέρει. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο, μετὰ τὸ τυχαῖον συμβᾶν ὁ μισθωτὴς ὀφείλει νὰ προσκαλέσῃ τὸν ἐκμισθωτὴν εἰς τὴν ἀναγκαίαν ἐπισκευὴν καὶ τούτου τυχόν ἀρνούμενου, δικαιούται ἡ αὐτὸς δαπάναις τοῦ μισθωτοῦ νὰ ἐπισκευάσῃ ἢ νὰ ἐγείρῃ τὴν περὶ διαλύσεως τῆς μισθώσεως ἀγωγὴν ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου, οὐχὶ δὲ νὰ προτείνῃ ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου τὴν μείωσιν τοῦ τιμήματος, περὶ ἧς τὸ ἄρθρ. 1529 δὲν προνοεῖ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει,

49 (1869).

§ 16

Ἡ μίσθωσις παρέχει ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ μόνον προσωπικὸν δικαίωμα πρὸς χρῆσιν καὶ κάρπωσιν τοῦ πράγματος, διατηροῦντος τοῦ ἐκμισθωτοῦ κυρίου τὴν τε κυριότητα καὶ τὴν νομὴν, καὶ μὴ δυνάμενου τοῦ μισθωτοῦ, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ κυρίου, νὰ μεταβάλλῃ τὰ εἰρημμένα δικαιώματα, ἀλλ' ὑποχρεουμένου, μετὰ τὴν λήξιν τῆς μισθώσεως, νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ πρᾶγμα. 341 (1857).

Ἀρνούμενου τοῦ μισθωτοῦ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ κτήματος, καταδικάζεται οὗτος, κατὰ νόμον, οὐ μόνον εἰς τὴν ἀπόδοσιν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν παροχὴν τοῦ διαφέροντος. 257 (1861).

Κατὰ τοὺς Ν. 25 Κωδ. (4. 65) καὶ 87 Βασ. (20. 1), «ὁ μισθωσάμενος πρᾶγμα καὶ λέγων ἑαυτὸν δεσπότην εἶναι τούτου, ὀφείλει πρότερον ἀποκαταστήσαι τὴν νομὴν καὶ εἶτα περὶ τῆς δεσποτείας δικασθαι»· οὐδὲν δὲ οἱ νόμοι οὗτοι ἔχουσι τὸ ἀντικείμενον πρὸς τὸ ἄρθρ. 551 καὶ ἐπ. Π. Δικ. περὶ τῆς τάξεως, κατ' ἣν προτείνονται αἱ ἐνστάσεις ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, οὐδὲ δικονομικῆς εἶνε φύσεως, τέλος δὲ δὲν ἀντίκεινται εἰς τοὺς νόμους, καθ' οὓς εἶνε ἄκυρος ἡ μίσθωσις ἰδίου πράγματος, διότι τῆς τοιαύτης μισθώσεως τὸ ἄκυρον, κατὰ νόμον, ἐπηρεάζει τὰς λοιπὰς ἐκ τοῦ συναλλάγματος ὑποχρεώσεις λ. χ. εἰς πληρωμὴν μισθώματος, εἰς ἐξακολούθησιν τῆς μισθώσεως, κλπ., οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν ὑποχρέωσιν εἰς ἀπόδοσιν τοῦ μισθωθέντος πράγματος, οὗτινος τὴν νομὴν ὁ μισθωτὴς ἐκ τοῦ ἐκμισθωτοῦ κατέχει, περὶ οὗ εἰδικῶς οἱ ἄνω μνημονευθέντες νόμοι ὀρίζουσι, καὶ ἡ διάταξις αὐτῶν ὡς εἰδικωτέρα δεόν νὰ κατισχύσῃ. 493 (1878).

Κατὰ τὰς περὶ ἐκτελέσεως τῶν ἐνοχῶν διατάξεις τοῦ νόμου, μόνον ἡ πρὸς τὸν δανειστήν ἢ τὸν ἐντολοδόχον αὐτοῦ ἐκτέλεσις τῆς ἐνοχῆς ἀπαλλάσσει τὸν ὀφειλέτην, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ πρὸς τρίτον ἐκτέλεσις. Οὐδὲ διατάσσει ὁ νόμος ἐξαιρετικῶς ὡς πρὸς τὴν μίσθωσιν, ὅτι ἐπ' αὐτῆς ἀπαλλάσσεται ὁ μισθωτὴς τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς ἀπόδοσιν τοῦ μισθωθέντος πρὸς τὸν ἐκμισθώσαντα (ἣν ὑποχρέωσιν μάλιστα ρητῶς ὀρίζει ὁ νόμος ἐπὶ μισθώσεως), παραδίδων αὐτὸ εἰς τὸν συνιδιοκτήτην τοῦ μισθωτοῦ. Ἀθετήσας δὲ ταιουτοτρόπως τὴν ἣν εἶχεν ὁ μισθωτὴς δυνάμει τοῦ νόμου καὶ τῆς συμβάσεως ὑποχρεώσιν πρὸς παράδοσιν τοῦ πράγματος πρὸς τὸν ἐκμισθωτήν, εἴτε ἐκ δόλου,

εἴτε ἄνευ τοιούτου, εἶνε ὑπόχρεως νὰ καταστήσῃ ἀζήμιον εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν τὴν τοιαύτην παρὰ τὸν νόμον γενομένην παραβίασιν τῆς συμφωνίας, ὑποχρεούμενος εἰς νόμιμον ἀποζημιώσιν· οἱ δὲ Ν. 6 § 2. Π. (10. 9) καὶ Ν. 1 § 1 Π. (17. 2) οὐδεμίαν ἔχουσι σχέσιν πρὸς τὸ προκείμενον ζήτημα. 52 (1892) 125 (1893).

§ 17

Κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἀπὸ 18 Σεπτεμβρίου 1830 ὑπ' ἀριθ. 2358 (10) ψηφίσματος τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος, οἱ ἐνοικιασταὶ τῶν ἐθνικῶν πολυετῶς ἐνοικιασμένων κτημάτων ὑποχρεοῦνται νὰ καλλιεργῶσι καὶ νὰ βελτιώσιν αὐτὰ διὰ νέων φυτειῶν πρὸς αὐξήσιν τῶν εἰσοδημάτων, ἐξ ὧν ἤθελον ὠφελεῖσθαι καὶ αὐτοὶ οἱ ἐνοικιασταί, ἡ δὲ τοιαύτη βελτίωσις, ὡς ἀναγκαῖος ὅρος τῆς προσηκούσης χρήσεως, δὲν παρέχει εἰς τὸν πολυετῶς ἐνοικιάσαντα δικαίωμα ἀποζημιώσεως.

164 (1854).

Ὁ ἐνοικιαστὴς ἐθνικῶν ἐλαιοδένδρων δὲν δικαιούται νὰ ζητήσῃ ἀποζημιώσιν διὰ τὰς ὠφελίμους δαπάνας, αἱ ἐν τοῖς κενοῖς αὐτῶν διαστήμασι διὰ τῆς ἐμφυτεύσεως ὀπωροφόρων δένδρων ἐποίησατο.

141 (1859).

Διὰ τὰς ἐπὶ τῶν κτημάτων γενομένας οἰκοδομὰς κλπ., ἐὰν αὗται ᾔνε ἀναγκαῖαι καὶ ἐπωφελεῖς, ὁ νόμος παρέχει εἰς τὸν μισθωτὴν δικαίωμα ἀποζημιώσεως (54. Βασ. 20. 1), καίτοι αὗται δὲν ἐγένοντο συναινούντος τοῦ ἐκμισθωτοῦ εἰς πληρωμὴν τῆς δαπάνης.

164 (1854).

Ὁ μισθωτὴς δὲν ἔχει δικαίωμα ἐπισχέσεως τοῦ μισθωθέντος πρὸς ἀπόληψιν τῶν ἀναγκάων καὶ ἐπωφελῶν δαπανῶν, αἱ κατέβαλεν ἐπ' αὐτοῦ, δύναται δὲ μόνον νὰ ἐγείρῃ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ περὶ πληρωμῆς τῶν δαπανῶν τούτων. 187 (1876) 335 (1877).

Αἱ πλάκες, ὡς φύσει κινητὰ πράγματα, τότε μόνον λογίζονται ἀκίνητα καὶ ἀποτελοῦσι παρακολούθημα τοῦ ἀκινήτου κτήματος, ὅταν μετὰ τούτου συνεπήγησαν διὰ γύψου, ἀσβέστου ἢ ἀμμοκονίας καὶ δὲν δύναται ν' ἀποχωρισθῶσι ἄνευ συντριβῆς καὶ χειροτερεύσεως αὐτῶν καὶ χωρὶς νὰ διαρραγῇ ἡ χειροτερεύση τὸ μέρος τοῦ κτήματος, μεθ' οὗ συνεπήγησαν (ἄρθρ. 6, 7 καὶ 8 § 1 νόμου περὶ διακρίσεως κτημάτων), ὅθεν, ὅταν αὗται δύνανται ν' ἀποχωρισθῶσι τοῦ ἐδάφους,

μεθ' οὗ συνεπήγησαν δι' ἀμμοκονίας ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ τοῦ ἀκινήτου, ἄνευ χειροτερεύσεως τοῦ ἐδάφους, δὲν ἀποστεροῦνται τῆς ιδιότητος καὶ ἐπομένως δύνανται νὰ διεκδικηθῶσιν αὐτοῦσιν ὅχι μόνον κατὰ τοῦ ἐκμισθώσαντος ιδιοκτήτου, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοῦ διαδεχθέντος αὐτὸν ἀγοραστοῦ τοῦ κτήματος, ἐκτὸς ἂν οὗτος ἐνασκῶν τὰ δικαιώματα τοῦ προκατόχου αὐτοῦ, τοῦ ἐκμισθώσαντος τοῦτο εἰς τὸν ἰδίᾳ δαπάνῃ ἐπιχειρήσαντα τὴν πλακόστρωσιν ταύτην, προτιμᾷ ν' ἀποζημιώσῃ τὸν κύριον τῶν εἰρημένων πλακῶν διὰ τὴν παρὰ τούτου γενομένην ἔνεκα τῆς πλακοστρώσεως δαπάνην (N. 19 § 4 Π. 19. 2).
81 (1878).

§ 18

Ὁ νόμος διαλαμβάνει ἐναργῶς τὴν γενικὴν ἀρχὴν περὶ τῆς μισθώσεως καὶ ἀναμισθώσεως πάντων τῶν κτημάτων, μὴ ἐξαίρουμένων τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸ Δημόσιον, ἄνευ διακρίσεως εἴτε τῶν ἀστικῶν ἢ ἀγροτικῶν, εἴτε τῆς ἐγγράφως ἢ ἀγράφως γενομένης μισθώσεως, Ἀρμ. 20 (Γ. η)· καὶ τοῦτο τόσῳ μᾶλλον ὅσῳ, διότι οὕτως τῆς διεληφθείσης ἀρχῆς ἐφαρμοστέας καὶ εἰς τὰς ἀναμισθώσεις τῶν κτημάτων τοῦ Δημοσίου, εἰς τὸ ὅποιον ἐπιτρέπει ὁ νόμος 4 Κωδ. (2. 54) τὰ προνόμια τῶν ἀνηλίκων, δὲν ὑπάρχει λόγος, ὅπως μὴ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν ἀναμισθωσιν τῶν ιδιωτικῶν κτημάτων.
38 (1846).

Κατὰ τὸν Ν. 13 Βασ. (20. 1), δὲν ἐνέχεται ὁ μισθωτὴς ἐπὶ σιωπηρᾷ ἀναμισθώσεως μόνον εἰς ὅσον χρόνον μείνῃ μετὰ τὴν λήξιν τοῦ συνομολογηθέντος χρόνου τῆς μισθώσεως, ἀλλ' ἡ σιωπηρὰ αὕτη ἀναμισθωσις ἰσχύει ἐφ' ὅσον χρόνον συνομολογήθῃ ἐγγράφως ἢ πρώτῃ μίσθωσις.
125 καὶ 165 (1850).

Κατὰ τὸν Ν. 13 § 11 (19. 2) καὶ Βασ. (20. 1), ἐὰν μὲν οὐδὲν συνεφωνήθῃ περὶ ἀναμισθώσεως ὁ ἔνοικος ἐνέχεται ἐφ' ὅσον μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐὰν δὲ συνεφωνήθῃ περὶ ἀναμισθώσεως, κατὰ τὴν συμφωνίαν ὀρίζονται αἱ περὶ τῆς ἀναμισθώσεως ὑποχρεώσεις τῶν συμβαλλομένων καὶ ἡ διάρκειά αὐτῆς.
2 (1870).

Ἐὰν ἡ μίσθωσις ἐγένετο ἐκ μέρους τοῦ ἐκμισθωτοῦ πρὸς τρεῖς μισθωτάς, μετὰ δὲ τὴν λήξιν τοῦ χρόνου τῆς μισθώσεως ὁ ἕτερος τῶν μισθωτῶν ἀπεσύρθη τῆς μισθώσεως, δὲν δύνανται νὰ λάβῃ χώραν σιωπηρὰ ἀναμισθωσις ὡς πρὸς τὸν μείναντα εἰς τὸ μεμισθωμένον

πρᾶγμα καὶ μετὰ τὴν λήξιν τῆς μίσθωσης, διότι ἡ ἀναμίσθωσις, οὕσα ἐπανάληψις σιωπηρὰ τοῦ συναλλάγματος τῆς πρώτης μισθώσεως, ἀπαιτεῖ ἀναγκαστικῶς τὴν συναίνεσιν πάντων τῶν εἰς τὴν ἀρχικὴν μίσθωσιν μετσχόντων προσώπων. 360 (1861).

Δὲν ἐπέρχεται ἀναμίσθωσις, ὅταν ὁ μισθωτὴς εἰδοποιήσῃ τὸν ἐκμισθωτὴν, ὅτι δὲν θέλει νὰ ἐξακολουθήσῃ πέραν τῆς προθεσμίας τὴν μίσθωσιν, δὲν ἐγκαταλείψῃ ὅμως τὸ πρᾶγμα κατὰ τὴν λήξιν τῆς μισθώσεως, διότι, κατὰ τὸν Ν. 13 § 11 Π. (19. 2) καὶ Ν. 13 καὶ 14 Β. (20. 1) Ἀρμ. 20 (Γ. η), ἵνα λάθῃ χώραν ἀνανέωσις τῆς μισθώσεως ἀπαιτεῖται, ὥστε συναινούντος ἑκατέρου μέρους ὁ μισθωτὴς νὰ ἐπιμείνῃ. 312 (1871).

Πρὸς ἀπαρτισμὸν συμβάσεως μισθώσεως κτήματος ἀπαιτεῖται συναίνεσις τοῦ ἐκμισθωτοῦ ὡς πρὸς τὸ μισθούμενον κτῆμα, τὸν χρόνον τῆς μισθώσεως καὶ τὸ ποσὸν τοῦ μισθώματος Ν. 1 καὶ 2 Π. (19 2) Ν. 1 καὶ 2 Βασ. (20. 1) Εἰς. πρ. (3. 24) Ἀρμ. § 1 καὶ 2 (Γ. η). Τοῦτου τεθέντος, ὁ μὴ ἀπαντῶν εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ ἐκμισθωτοῦ περὶ ἐκκενώσεως τῆς οἰκίας, ἣν ἄλλως θεωρεῖ ἀναμισθούμενην ἐφ' ὠρισμένῳ μισθώματι, θεωρεῖται ὡς ἀποδεχόμενος τὴν ἀναμίσθωσιν ἐπὶ τῷ ὀρισθέντι μισθώματι. 152 (1878).

§ 19

Ἡ περὶ τῶν σιδηροκεφάλων κτηνῶν συμφωνία εἶνε σχέσις ὅλως ιδιόρρυθμος καὶ οὐχὶ καθαρὰ μίσθωσις καὶ συνεπῶς δὲν ἐφαρμύσσονται ἐπ' αὐτῆς αἱ περὶ ἀναμισθώσεως διατάξεις τοῦ Ρωμ. Δικαίου, οὐδὲ αἱ περὶ ἀγοραπωλησίας ἀρχαί. 217 (1887).

Τὸ συνάλλαγμα τῆς κτηνοληψίας (σιδηροκεφάλων) μεταβιβάζει τὴν κυριότητα τῷ κτηνολήπτη καὶ μεταφέρει τοὺς κινδύνους εἰς βάρος αὐτοῦ, δευτέριον κατὰ ταῦτα ὑπὸ τῶν περὶ ἀγοραπωλησίας διατάξεως τοῦ ἀστικοῦ δικαίου. Ἐκ τῆς φύσεως δὲ τοῦ συναλλάγματος τούτου συνάγεται, ὅτι ὡς ἀντάλλαγμα θεωρούμενον τὸ εἰς εἶδος παραδοτέον κατὰ τὴν προθεσμίαν τοῦ συναλλάγματος, πιστοῦται τῷ κτηνολήπτη, καθισταμένῳ κυρίῳ τῶν κτηνῶν ἅμα τῇ παραλαβῇ αὐτοῦ, ὁ δὲ παραδόνς αὐτῷ ταῦτα στερεῖται τοῦ πρὸς διεκδίκησιν δικαιώματος. 224 (1888).

Ἡ τῶν σιδηροκεφάλων κτηνῶν σύμβασις εἶνε ὅλως ιδιόρρυθμον

ανάλλαγμα, μὴ διεπόμενον ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς μισθώσεως ἢ ἄλλου
 ἑνὸς συναλλάγματος, οὐ τινος μετέχει, ἀλλὰ καθ' οὓς ἔθεντο ὅρους
 καὶ συμφωνίας οἱ συμβαλλόμενοι. Ἐκ τοῦ ὅτι δὲ δὲν ὑποχρεοῦται ὁ
 παραλήπτης τῶν κτηνῶν ν' ἀποδώσῃ αὐτὰ ταῦτα εἰς τὸν ἀρχικόν
 κύριον, κατὰ τὸν συμπεφωνημένον χρόνον, ἀλλ' ἕτερα τοῦ αὐτοῦ
 ἑνός, ἔπεται, ὅτι οὗτος δὲν καθίσταται κύριος τῶν ἀναπαραγομέ-
 νων κτηνῶν πρὶν ἢ παραδοθῶσιν αὐτῷ ταῦτα. Ἄρα, οὐδὲ δικαίωμα
 ἐκδικήσεως ἔχει, μὴ γενόμενος κύριος τῶν διεκδικουμένων κτηνῶν
 ἀπὸ τῆς παραδόσεως αὐτῶν.

41 (1889).

Ἡ σύμβασις, καθ' ἣν ὁ παραλήπτης τῶν κτηνῶν λαμβάνει ταῦτα
 ἰδιοχρέωτα, ὑποχρεούμενος νὰ παραδώσῃ εἰς τὸν ἀρχικόν κύριον,
 κατὰ τὸν συμπεφωνημένον χρόνον, ἴσον ἀριθμὸν κτηνῶν ὁμοίων κατὰ
 τὴν ποιότητα καὶ τὴν ἀξίαν, δὲν διέπεται ὑπὸ τῶν περὶ μισθώσεως
 ἀνόνων, καθ' οὓς ἡ κυριότης δὲν μεταβιβάζεται εἰς τὸν παραλήπτην
 τῶν κτηνῶν, ἀλλ' ἀποτελοῦσα ἀνώμαλον μίσθωσιν διέπεται ὑπὸ τῶν
 κατὰ τῶν συμβαλλομένων τεθέντων ὅρων περὶ τῆς μεταβιβάσεως τῆς
 κυριότητος τῶν κτηνῶν πρὸς τὸν λήπτην αὐτῶν.

19 (1892).

§ 20

Κατὰ τὸν Ν. 19 § 9 Π. (19. 2) καὶ Βασ. 19 (20. 1), ὁ τὴν
 πηρεσίαν τοῦ μισθώσας ἀποβάλλει τὴν τοῦ μισθοῦ ἀπαίτησιν, ἂν
 ἐκμισθώσας εἰς ἄλλον τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἡμέτερου παρ' αὐτοῦ καὶ
 ὑδεμίαν οὗτος ὑπέστη ζημίαν ἐκ τῆς μὴ ἀποδοχῆς τῆς παραχωρη-
 εῖσης, δύναμει τῆς πρώτης συμβάσεως, ὑπηρεσίας, οὐχὶ δὲ καὶ ἂν
 ἠδύνατο νὰ ἐργασθῇ ἄλλως ἢ νὰ παράσχῃ ἐτέρῳ τὴν ὑπηρεσίαν του.

295 (1880) 35 (1881).

Ὁ Ν. 19 § 9 καὶ 10 Π. (19. 2) προβλέπει μόνον τὴν περίπτω-
 σιν, καθ' ἣν ἐκμισθὼν τις τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ὠφελεῖται ἄλλοθεν τὸν
 μισθόν, οὗτινος ἐστερήθη ἐκ τῆς προώρου καὶ νόμῳ ἀδικαιολογήτου
 ἀπολύσεως, οὐχὶ δὲ ἐκείνην, καθ' ἣν ὁ ἀπολυθεὶς ἐπιμελεῖται μετὰ
 τὴν ἀπόλυσίν του τῶν κτημάτων του.

226 (1881).

§ 21

Κατὰ τὸν νόμον, ὅταν ὁ μισθώσας τὴν ὑπηρεσίαν ἐτέρῳ ἐφ' ὠρι-

σμένῳ χρόνῳ, αὐθαирέτως ἐμποδίσει ὅπωςδήποτε τὴν περὶ τούτου ἐκτέλεσιν τῆς ἐκμισθωθείσης ὑπηρεσίας, οὗτος ἔχει πρὸς ἀποζημίωσιν τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ τοὺς κεκανονισμένους μισθοὺς, καίπερ μὴ ἐκδουλεύθοντας ὑπ' αὐτοῦ (N. 38 ἐν ἀρχῇ Π. 19. 2 καὶ N. 24 Π. 35. 1), ἐκτὸς ἂν παρέσχεν ἄλλην ὑπηρεσίαν, καλύψασαν τὴν ζημίαν ταύτην (N. 19 § 9 Π. 19. 2). Ἀπλὴ δὲ καθυστέρησις τῶν μισθῶν ὅν γενηῶ δικαίωμα εἰς τόκους (ἂν ρητῶς τοῦτο δὲν συνεφωνήθη), ἀλλὰ μόνον ἢ διὰ μηνύσεως ἢ ἀπαιτήσεως ἀποτελεσθεῖσα ὑπερμερία τοῦ ὀφειλέτου· N. 17 § 4 Π. (22. 1) N. 32 ἐν ἀρχῇ Π. αὐτόθι καὶ N. 127 Π. (45. 1). 167 καὶ 231 (1866).

Κατὰ τὸν N. 15 § 9 καὶ 10 καὶ N. 38 Π. (19. 2), ὁ τὴν ἰδίαν ὑπηρεσίαν ἐκμισθούμενος δικαιούται εἰς ἀπόληψιν τοῦ μισθοῦ καὶ ἂν δὲν ἠδύνατο νὰ παράσχῃ τὴν ὑπηρεσίαν, ἀρκεῖ ἡ αἰτία τῆς ἀδυναμίας ταύτης νὰ μὴ προήλθεν ἐξ αὐτοῦ, ἀλλ' ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, ἀδιαφόρως ἂν ἐξ ὑπαιτιότητος ἢ μὴ. Ὡστε, ἐὰν Εἰρηνοδίκης, καίπερ μεταβὰς εἰς τὴν θέσιν του, ἐκωλύθη ν' ἀναλάβῃ τὴν ὑπηρεσίαν του ἔνεκα τῆς ἀναβολῆς τῆς παύσεως τοῦ ὑπάρχοντος Εἰρηνοδίκου, δικαιούται εἰς μισθοδοσίαν καὶ οὐδαμῶς ὤφειλε νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν Κυβέρνησιν περὶ τοῦ διαληφθέντος κωλύματος, ὅπως καταστήσῃ ταύτην ὑπαίτιον διὰ τὴν μὴ παροχὴν τῆς ὀφειλομένης ὑπηρεσίας. 74 (1883).

Κατὰ τὸ Ρωμ. Δίκαιον, ὁ προσενεγκὼν συμπεφωνημένας ὑπηρεσίας δικαιούται νὰ λάβῃ ὁλόκληρον τὸ μίσθωμα, ἐὰν ὁ μεθ' οὗ συνεφώνησε ἀρνήται ν' ἀποδεχθῇ αὐτάς, οὐχὶ δὲ καὶ ὁ οὐδὲν χορηγήσας ἀπολύτως. 127 (1884).

§ 22

Ἀφοῦ ὁ ἐκμισθώσας τὴν ἐργασίαν του ἐξηκολούθησεν ἐργαζόμενος εἰς τὸ κατάστημα ἄνευ διαφόρου συμφωνίας, τεκμαίρεται, ὅτι ἀνενώθη ἢ μίσθωσις ἐπὶ τῷ αὐτῷ μισθῷ, ἄλλως, ἂν ἠγνόει ὁ μισθωτὴς νὰ τῷ δώσῃ ὀλιγώτερον μισθόν, ὤφειλε, καλῇ τῇ πίστει φερόμενος, νὰ τὸν εἰδοποιήσῃ περὶ τούτου. 184 (1869).

§ 23

Ἡ συμφωνία πρὸς κατασκευὴν πράγματός τινος δι' ὕλικου τοῦ κατασκευαστοῦ ἐπὶ δόσει χρημάτων ἀποτελεῖ ἀγοραπωλησίαν (N. 20 Π. 18. 1 N. 2 § 1 Π. 19. 2), τότε δὲ μόνον δύναται νὰ χαρακτη-

ρισθῇ ὡς μίσθωσις, ὅταν ὁ παραγγείλας τὴν ἐργασίαν ἐχορήγησεν καὶ τὸ ἀντικείμενον, ἐφ' οὗ ἐπρόκειτο νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ ἐργασία.

246 (1853) 246 (1869).

§ 24

Ὁ ἐπὶ ἐργολαβία ἀναλαβὼν ἔργον τι ἀπαιτεῖ τὸ μίσθωμα μόνον μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ὅλου ἔργου, ἂν μὴ συνεφώνησεν, ὅτι θέλει λαμβάνει ὠρισμένον ποσὸν κατ' ὠρισμένον μέτρον τοῦ ἔργου Βασ. 30 § 3 (20). 90 (1855).

Ἐὰν ὁ ἐναγομένος ἐπὶ μὴ ἐγκαίρῳ καὶ ἀτελῶς γενομένη παραδῶσει τῆς εἰς ἐργολαβίαν ληφθείσης οἰκίας, προτείνῃ ἔνστασιν ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι οὐδ' ὁ ἐνάγων ἐξεπλήρωσε τὰς ὑποχρεώσεις του, μὴ ἐγκαίρως καταβαλὼν τὰς συνομολογηθείσας δόσεις τῆς ἀξίας τῆς οἰκοδομῆς (*exceptio non adimpleti contractus* N. 25 Π. 19. 1), τὸ Δικαστήριον ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ τὸν οὐσιώδη, ὑπὸ τὴν ἐποψὶν τοῦ νόμου, ἰσχυρισμὸν τοῦτον τοῦ ἐναγομένου.

114 (1876).

Ὁ τοῦ ἐναγομένου ἰσχυρισμὸς περὶ τινος δαπάνης πρὸς ἐπισκευὴν τοῦ ἀτελῶς ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἐκτελεσθέντος ἔργου δὲν ἀποτελεῖ ἀνταγωγὴν, ἀλλ' ἄρνησιν τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐνάγοντος πρὸς ἀπαίτησιν τοῦ ἀνταλλάγματος τῆς παρασχεθείσης ἐργασίας, ὅπερ προϋποτίθῃ τὴν κατὰ τὰ συμφωνηθέντα ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου.

206 (1878).

§ 25

Ἐὰν ὁ ἐργοδότης αὐθαιρέτως παρεμποδίσῃ τὸν ἐργολήπτην τῆς περαιτέρω ἐξακολουθήσεως τῆς οἰκοδομῆς, ὑποχρεοῦται εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἐργολήπτου διὰ τὰς γενομένας παρ' αὐτοῦ χάριν τῆς οἰκοδομῆς δαπάνας πρὸς προμήθειαν ὕλικου καὶ πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐργασθέντων τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν καθὼς καὶ τῶν μισθωσάντων ἤδη τὴν περαιτέρω προσωπικὴν ἐργασίαν των, ἔτι δὲ καὶ διὰ τὰς ὀφελείας, ἅςτινας κατὰ διάγνωσιν ἀνδρὸς ἀγαθοῦ, ἡδύνατο νὰ ἔχῃ, ἐὰν ἀπεπεράτου τὴν οἰκοδομήν, διότι αὗται καὶ μόναι εἰσὶν ὁ μισθὸς τῆς προσωπικῆς αὐτοῦ ἐργασίας ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τῆς οἰκοδομῆς. δὲν δικαιοῦται δὲ ὁ ἐργολήπτης νὰ ζητήσῃ ὀλόκληρον τὸ συμφωνηθέν διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς οἰκοδομῆς ποσόν, οἱ δὲ Νόμοι 19 § 9

καὶ 38 § 1 Π. (19. 2) δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῆς κατ' ἐργολαβίαν δαπανήμασι τοῦ τεχνίτου οἰκοδομῆς, εἰμὴ μόνον ὅταν, τὸ μὲν ὑλικὸν ἐπρομηθεύθῃ ἤδη καὶ μετέφερεν εἰς τὸν τόπον τῆς οἰκοδομῆς ὁλόκληρον, αὐτὸς δὲ μόνος διὰ τῆς προσωπικῆς ἐργασίας του ἤθελε φέρει εἰς πέρας τὴν οἰκοδομὴν, ἢ ἐμισθώσατο ἤδη πάντας τοὺς ἀναγκαίους διὰ τὴν ἀποτελέσιν τοῦ ἔργου ἐργάτας καὶ τεχνίτας, πρὸς οὓς, κατὰ τοὺς προτεθέντας νόμους, ὀφείλει καὶ αὐτὸς ὁλόκληρον τὸν συμφωνηθέντα μισθόν.

340 (1874).

§ 26

Ἐὰν ἐργολάβος ὑποσχεθῇ πρὸς Δῆμον τὴν ἀνέγερσιν σχολῆς, προσενεγκῶν καὶ ἐγγυητὴν, εἴτα δὲ ὁ μὲν ἐργολάβος λαθὼν χρηματικὸν τι ἔνταλμα ἀπέναντι τοῦ τιμήματος καὶ ἐκχωρήσας αὐτὸ εἰς ἄλλον, ἀπέλθῃ, ὁ δὲ ἐγγυητὴς του ἐκπεραιώσῃ τὸ ἔργον καὶ πληρωθῇ, ἢ ἀγωγὴ τοῦ ἐκδοχέως κατὰ τοῦ Δήμου περὶ πληρωμῆς τοῦ ἐντάλματος δύναται ν' ἀποκρουσθῇ διὰ τῆς ἐνστάσεως περὶ μὴ ἐκπληρώσεως τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐκχωρητοῦ ἐργολάβου. Ἐκτός τούτου δὲ ἢ πρὸς τὸν ἐγγυητὴν γενομένη πληρωμὴ τοῦ τιμήματος νομίμως ἀντιτάσσεται κατὰ τοῦ ἐκδοχέως, διότι, περριώσαντος τοῦ ἐγγυητοῦ τοῦ ἐργολάβου τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος οἰκοδόμημα, ἢ τοῦ ἐργολάβου ὑποχρέωσις θεωρεῖται, κατὰ νόμον, ἐκπληρωθεῖσα, ἀφοῦ, κατὰ νόμον, ὁ δικαιοῦχος ἱκανοποιεῖται παρ' οἰουδὴποτε γελνῇ ἢ δέουσα ἐκτέλεισις, ἰδίως ὑπὸ τοῦ ἐγγυητοῦ, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐκ τούτου δ' ἔπεται, ὅτι ὁ Δῆμος ἠδύνατο τὸ καθ' ἑαυτὸν νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑποχρέωσίν του, ἥτοι νὰ πληρώσῃ τὸ συμπεφωνημένον ποσόν, τοῦ ἐκδοθέντος ἐντάλματος μὴ ἀποτελοῦντος πληρωμῆν, εἰς τὸν περαιώσαντα τὸ ἔργον ἐγγυητὴν τοῦ ἐργολάβου, καὶ πρὸς τοῦτο δὲν ἀπητεῖτο ἢ συγκατάθεσις αὐτοῦ, ἀφοῦ καὶ παρὰ τὴν γνώμην αὐτοῦ γενομένη ἢ πληρωμὴ ἔχει κῦρος, Ν. 39 Π. (3. 5) Βασ. 39 (ιζ. α) Ν. 23, Ν. 40, Ν. 53 Π. (46. 3) Βασ. 40 (26. Ε.) Εἰς. § 53 πρ. (3. 29), θεωρουμένου αὐτοῦ ὡς διαχειριστοῦ ἀλλοτρίων ὑποθέσεων, μάλιστα οὐδ' ἠδύνατο ὁ Δῆμος ν' ἀποκρούσῃ τὴν ἐκτέλεισιν, γενομένην ὑπὸ τοῦ ἐγγυητοῦ τοῦ ἐργολάβου. Ν. 7 § 2 Π. (46. 3) Βασ. 72 (Κς. Ε.).

266 (1873).

§ 27

Κατὰ τὰς περὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν διατάξεις τοῦ Ῥωμ. Δικαίου

N. 25 § 7 Π. (19. 2) Βασ. 25 (20. 1), ὁ ἀναδεχθεὶς τὴν ἐκτέλεσιν ἐργασίας ὀφείλει νὰ φέρῃ ταύτην εἰς πέρας κατὰ τὰς γενομένης συμφωνίας, δὲν ἀπαλλάσσεται δὲ τῆς ὑποχρεώσεώς του, ἐὰν τυχαῖον τι κώλυμα κατέστησεν οὐχὶ ἐντελῶς ἀδύνατον, ἀλλ' ὅπωςδῆποτε δυσχερεστέραν τὴν ἐκτέλεσιν, οὔτε δύναται τοῦτο νὰ θεωρηθῇ ὡς λόγος διαλύσεως γενομένης συμφωνίας. Κατὰ ταῦτα, ὁ ἀναδεχθεὶς ἐπὶ ὠρισμένη ἀντιμισθίᾳ τὴν μεταφορὰν λίθων ἐπὶ ἓν ὁλόκληρον ἔτος ἀπὸ τοῦ λατομείου εἰς τὴν πόλιν, δὲν ἀπαλλάσσεται τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ἡ πρὸς τὴν πόλιν ἄγουσα ὁδὸς κατέστη μακροτέρη καὶ ἀνώμαλος, ἐὰν ἐντεῦθεν δὲν καθίστατο ἀδύνατος ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἡν ἀνέλαθεν ἐργασίας.

75 (1853).

Συμφωνία περὶ ναυπηγήσεως πλοίου ἐξ ὕλης, ἀγορασθησομένης παρὰ τοῦ τεχνίτου καὶ κατὰ γένος μόνον ὠρισμένης, οὔτε δεσπότην καθιστᾷ τὸν ἐργοδότην τοῦ ναυπηγηθέντος τυχὸν παρὰ τοῦ τεχνίτου πλοίου, οὔτε ἀπαρτίζει τελείαν πρᾶσιν αὐτοῦ (διότι πρᾶσις χωρὶς ὠρισμένου κατ' εἶδος πράγματος οὐ συνίσταται), ἀλλὰ παρέχει τῷ ἐργοδότη ἀπαίτησιν τῆς ἀξίας τοῦ συμφωνηθέντος πλοίου καὶ ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἀθέτησιν τῆς συμφωνίας, ἐὰν μὴ στέργῃ ὁ τεχνίτης νὰ παραδώσῃ τὸ πλοῖον, ὡς μεῖζον τοῦ συμφωνηθέντος. N. 2 καὶ 60 § 4 (19. 2) Βασ. (20.1) N. 20 (18.1) Βασ. (19.1) N. 5 πρ. N. 3 § 2 καὶ 3 N. 4 (17. 1) Βασ. (14. 1) N. 11 § 9 (19. 1) N. 4 Κῶδ. (4.49) Βασ. (19.8).

193 (1869).

Ὅταν ἐκτελῇται οἰκοδομὴ τις ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ μέλλοντος νὰ παραλάβῃ αὐτήν, ὁ ἐργολάβος εἶνε ἀνεύθυνος περὶ τῆς ποιότητος καὶ τῶν ἐλλείψεων τῆς. N. 51 § 1 Π. (19.2) Βασ. 50 (20.1).

201 (1878).

Κατὰ τὸν N. 51 § 1 Π. (19. 2), τοῦ ἐργοδότη ἐπιφυλάξαντος ἑαυτῷ τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐργασιῶν, δὲν εὐθύνεται ὁ ἐργολήπτης, ἀκολουθῶν τὰς ὁδηγίας ἐκείνου περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου εἴτε περὶ τῆς ὁ μισθὸς ὠρίσθη, εἴτε περὶ ἐκάστης ἐργασίας, ἀλλ' ἡ διὰταξις αὕτη ἀφορᾷ εἰς τὴν μὴ προσήκουσαν τῶν συμπεφωνημένων ἐκτέλεσιν, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν παραλείψεων τοῦ ἐργολήπτου πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐργασιῶν, ὧς ἀνεδέχθη διὰ τῆς συμφωνίας, διότι ἐπὶ τῶν παραλείψεων, αἵτινες καὶ κατόπιν δύνανται νὰ τελεσθῶσιν, οὔτε ὁδηγαί, οὔτε ἔγκρισις ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη δύνανται νὰ

ἐπέλθωσιν. Ὅθεν, κατὰ τὴν διάκρισιν ταύτην ἐφαρμοστέος ἐστὶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ προμνημονευθεὶς νόμος.

229 (1880).

§ 28

Ἐὰν ὁ ἐργοδότης παρήγγειλε καὶ ἐνέκρινε τὸ ἔργον καὶ τὴν μεταβολὴν τῆς ἀρχικῆς αὐτοῦ θέσεως, ἐνέχεται εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἐργολήπτου δι' ἣν οὗτος ὑπέστη ζημίαν ἐκ τῆς μεταβολῆς τῆς θέσεως, κατὰ τὰς ἀρχάς τῆς ἐντολῆς· Ν. 27 § 4 Π. (17. 1) Ν. 60 Π. (50. 17) Ν. 60 Βασ. (Β. 3).

287 (1892).

§ 29

Τῷ ἀστικῷ νόμῳ ἐξομοιοῦνται μόνα τὰ Β. Διατάγματα, τὰ δυνάμει νόμου πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδιδόμενα. Ἀλλὰ τὸ ἀπὸ 11 Σεπτεμβρίου 1850 Β. Δ. περὶ τῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἐργολάβων δημοσίων ἔργων, μὴ ἐκδοθὲν δυνάμει νόμου τινος πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ, ἐρίζει μόνον τὸν τρόπον καὶ τοὺς ὅρους, καθ' οὓς ἡ ἀρμοδία ἀρχὴ δικαιούται νὰ ὀώσῃ εἰς ἐργολαβίαν τὰ δημόσια ἔργα, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἐργολάβος καὶ ὁ ἐγγυητὴς αὐτοῦ διὰ συμβάσεως ἀναδέχονται τὴν ὑποχρέωσιν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἐν αὐτῇ διαγραφόμενων ὅρων τῆς ἐργολαβίας. Οὕτω δὲ ἡ ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων ἐρμηνεία τοῦ Διατάγματος τούτου εἰς τὰς ἐκάστοτε ἀναφουρέντας μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τοῦ ἐργολάβου ἢ τοῦ ἐγγυητοῦ αὐτοῦ δίκας δὲν εἶνε ἐρμηνεία νόμου τινος, ὑποκειμένη εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου (Πολ. Δικ. 807 § 7), ἀλλ' ἐρμηνεία ὅρων συμφωνίας, διαφεύγουσα τὸν ἔλεγχον αὐτοῦ καὶ ἐσφαλμένη ἂν ὑποτεθῇ (Πολ. Δικ. 810 § 2), ἐκτὸς ἂν προσβάλλῃ κανόνας τοῦ δικαίου. Ἡ δὲ ἐν Ἀρμεν. 37 (Γ, η) διάταξις ἀφορᾷ μόνον εἰς τὸν ἐργολάβον, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὸν ἐγγυητὴν αὐτοῦ.

138 (1871).

Ἐὰν τις κατασκευάσας γέφυραν ἐπὶ ποταμοῦ ἀνεδέχθη τὸν κίνδυνον τῆς πρὸ τῆς παρελεύσεως διετίας καταπτώσεως τῆς γέφυρας, τῆς μὴ ἐξ ἀνωτέρας βίας ἐπελευσομένης, ἀλλ' ἐξ οἰαςδῆποτε ἄλλης αἰτίας, εἰς τὴν ἀνεπάρκειαν τῶν ὅρων τῆς στερεότητος ἐπὶ διετίαν ἀναγομένης, τὸν κίνδυνον τοῦτον φέρει ὁ μισθωτὴς τοῦ ἔργου καὶ ἐὰν ἡ ἐπὶ τῆς γεφύρας ταύτης ἐργασία ἐγένετο κατὰ τὰ συμπεφωνημένα καὶ τὰς ὁδη-

γίας τοῦ μηχανικοῦ· δὲν ἔχει δὲ σημασίαν ὁ ἰσχυρισμός, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς οἱ ὅροι τῆς κατασκευῆς τῆς γεφύρας ἦσαν ἀνεπαρκεῖς εἰς τὴν τοῦ ἔργου στερεότητα, διότι ἐκ τοῦ μισθωτοῦ ἤρτητο νὰ μὴ ἀνδεχθῇ τὴν δι' ἀνεπαρκῶν ὄρων κατασκευὴν τοῦ ἔργου, οὐδὲ νὰ ἐγγυηθῇ μάλιστα τὴν ἐπὶ διετίαν στερεότητα αὐτοῦ· ἐπίσης δὲν ἔχει σημασίαν, ὅτι μετὰ ταῦτα ὑπέδειξεν ὡς ἀπαραίτητον τὴν λιθόστρωσιν τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ, ἣν τὸ Δημόσιον δὲν ἔστερξεν, ἀφοῦ δὲν ἐπεχείρησε ταύτην καὶ παρὰ τὴν γνώμην τοῦ Δημοσίου. 42 (1882).

ΜΝΗΣΤΕΙΑ

Περὶ ληψίς.

- § 1. Σύστασις τῆς μνηστείας.
- § 2. Διάλυσις τῆς μνηστείας.
- § 3. Λόγοι, ἐπιτρέποντες τὴν διάλυσιν τῆς μνηστείας.
- § 4. Συνέπειαι μονομεροῦς διαλύσεως, ἄνευ εὐλόγου αἰτίας.
- § 5. Συνομολόγησις προστίμου.

§ 1

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, πρέπει νὰ γίνωνται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τὰ προικοσύμφωνα ἐνώπιον Συμβολαιογράφου, ἐξ οὗ ἔπεται, ὅτι δι' ἐπισήμου ἐγγράφου δέον ν' ἀποδεικνύηται ἡ σύστασις τῆς προικός, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ σύστασις τῆς μνηστείας. 95 (1871).

§ 2

Αἱ Νεαραὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου, κηρύττουσαι τὴν δι' ἱερολογίας μνηστείαν ἀδιάλυτον, ἐννοοῦσι προφανῶς τὴν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἐπιτρεπομένην, ἀλλ' αὗται εἰς ἀπραξίαν περιήλθον ἀφ' οὗτου ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία διὰ τῶν ἐγκυκλίων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ 1834 καὶ τοῦ 1835 (ἐκδοθεῖσων ἐγκρίσει μὲν τῆς Κυβερνήσεως, ἀσκούσης τότε νομοθετικὴν ἐξουσίαν, συμφώνως δὲ πρὸς τὸ 16 ἄρθρον τοῦ περὶ τῆς διακηρύξεως τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ συστά-

σεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Β. Διατ. τῆς 23 Ἰουλίου 1833) ἀπηγόρευσε τὴν ἐπὶ μνηστείας ἱερολογίαν, οὐδὲ ὡς κυρωθεῖσαι διὰ τοῦ ἀπὸ 23 Φεβρουαρίου 1835 Β. Δ. δύνανται νὰ θεωρηθῶσι. 44 (1868).

§ 3

Καθ' ἃ συνάγεται ἐκ τοῦ νόμου (Ἀρμ. § 8, Δ, 6 καὶ Ν. 17 Π. 23. 1), ἡ ἀζήμιος διάλυσις τῆς μνηστείας ἐπιτρέπεται οὐ μόνον ἔνεκα τῶν ρητῶς ἐν τῷ νόμῳ μνημονευομένων λόγων, ἀλλὰ καὶ διὰ πᾶσαν ἄλλην εὐλογον αἰτίαν, κρινομένην ὡς τοιαύτην ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ. Τοιαύτη δὲ εἶνε καὶ ἡ ἐκ τοῦ στόματος καὶ τῆς ρινὸς ἐκπεπομένη δυσωδία, διότι ἀποῦ ὁ νόμος (Ἀρμεν. § 18, Δ, α) θεωρεῖ τὴν ἀπλὴν νόσον ὡς αἰτίαν, δικαιολογοῦσαν τὴν ἐφ' ὠρισμένον μόνον χρόνον παράτασιν τῆς μνηστείας, καθὸ προσδοκωμένης βεβαίως ἐν τῷ μεταξὺ τῆς θεραπείας τῆς νόσου, ἔπεται, κατὰ λογικὴν συνέπειαν, ὅτι ἡ χρονία καὶ κατὰ κοινὴν πείραν ἀνίατος ἀσθένεια, οἷον τὸ ἐξ ὀργανικῆς παθήσεως φυσικὸν ἐλάττωμα, ἀποτελεῖ εὐλογον αἰτίαν ἀζημίου διαλύσεως αὐτῆς. 47 (1886) 320 (1891).

§ 4

Κατὰ τὴν 18 Νεαρὴν τοῦ Λέοντος, ἐμπεριεχομένην καὶ εἰς τὴν Ἑξάβιβλον τοῦ Ἀρμενοπούλου (§ 12. Δ. α), ἥτις κατήργησε τὸν Ν. 134 Π. (45. 1.) καὶ διέταξεν εἰδικῶς τῆς συνεπειᾶς τῆς διαλύσεως μνηστείας, ἐὰν ὁ δοὺς τὸν ἀρραβῶνα ἀποποιῇται ἄνευ εὐλόγου αἰτίας νὰ ἐκτελέσῃ τὸν γάμον μετ' ἐκείνου, μεθ' οὗ συνέστησε μνηστείαν, ἀπόλλυσι τὸ δοθὲν παρ' αὐτοῦ εἰς ἀρραβῶνα καὶ ὑπόκειται προσέτι καὶ εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ γαμικοῦ προστίμου, ὅπερ ὑπεσχέθη. 79 (1846) 44 (1868).

Κατὰ μὲν τὸν νόμον Ζ Βασ. (28.2), περιεχόμενον καὶ ἐν τῇ Ἑξαβίβλῳ τοῦ Ἀρμενοπούλου (§ 1, Δ. 6), ἀεὶν γυνὴ αὐτεξουσία, τελείαν ἄγουσα τὴν ἡλικίαν, ἀρραβῶνας δεξαμένη, παραιτήσῃται τὸν γάμον, διπλοῦς ἀναδιδότω τοὺς ἀρραβῶνας, κατὰ δὲ τὸν Ν. 15 Κώδ. (5. 3), αἱ κατὰ τὴν μνηστείαν ὠρεαί, ὡς γινόμεναι ἐπ' ἐλπίδι γάμου, ἐπιστρέφονται πρὸς τὸν δόντα παρὰ τοῦ λαθόντος καὶ ὑπαιτίου τῆς ἀποτυχίας τοῦ γάμου. Ἐκ τούτων δ' ἔπεται, ὅτι ὁ νόμος ὥρισε τὴν ἀποζημίωσιν, ἣν ὀφείλει ὁ μνηστήρ ὁ ὑπαίτιος τῆς διαλύσεως

της μνηστείας, ἤτοι τὸ διπλάσιον τοῦ ληφθέντος ἀρραβῶνος καὶ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἄλλων ὠρεῶν, καὶ ἐπομένως ὁ ἀδικηθεὶς τότε μόνον δικαιούται ν' ἀπαιτήσῃ λόγῳ ἀποζημιώσεως ἄλλας δαπάνας, ὅταν αὐταὶ ἦνε ἀναγκαῖαι πρὸς σύστασιν τῆς μνηστείας καὶ δὲν γίνωνται ἐξ ἀπλῆς ἐλευθεριότητος.

95 (1871).

Ὁ ἀποποιούμενος ἄνευ νομίμου λόγου τὴν ἐκ τῆς μνηστείας ὑποχρέωσιν τοῦ συνάψαι τὸν γάμον, καὶ ἐντεῦθεν προξενῶν ὑπαιτιῶς τῷ ἐτέρῳ ζημίαν, ἐνέχεται εἰς ἀποζημίωσιν, κατὰ τοὺς Ν. 108 § 12 Π. (30) καὶ Ν. 23 Π. (50. 17), ὑποχρεοῦντας τὸν ἀθετοῦντα ὑποχρέωσιν ἐπὶ ἐπιχειρήσει πράξεως καὶ ἐπενεγκόντα οὕτω τῷ ἐτέρῳ ζημίαν εἰς ἀνόρθωσιν αὐτῆς, ἔτι δὲ καὶ κατὰ τὴν Νεαρὰν 18 τοῦ Λέοντος, ἐπιτάττουσαν, ὅτι ἡ προσυμφωνηθεῖσα ἐπὶ μνηστείας ἐπὶ τῇ τελέσει τοῦ γάμου χρηματικὴ ποινὴ πίπτει κατὰ τοῦ ἄνευ λόγου ἀποποιουμένου τὸν γάμον, ὡς ἀποζημιώσις, οὕτως εἰπεῖν, ἐκ τῶν προτέρων καθωρισμένη.

50 (1886).

Ἐνῷ ἂφ' ἐνὸς δὲν εὗρηται ἐν τοῖς νόμοις διὰ τὴν εἰδικὴν περίπτωσιν διαλύσεως τῆς μνηστείας διάταξις, ἐπιβάλλουσα εἰς τὸν ἀθετοῦντα τὴν μνηστείαν ἀποζημιώσιν διὰ τὴν ἐκ τῆς διαλύσεως αὐτῆς προξενηθεῖσαν εἰς τὸν ἕτερον ζημίαν, μόνον δὲ ἐὰν δοθῇ ἀρραβῶν, ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς μνηστείας, εἰ μὲν αὕτη ἐχώρει ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ δόντος τὸν ἀρραβῶνα ἐπῆρχετο ἰστέρησις αὐτοῦ, εἰ δὲ ἡ διάλυσις ἐχώρει ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ λαβόντος, οὗτος ἀπέδιδε τῷ ἐτέρῳ τὸ διπλάσιον (Ν. 3 καὶ 4 Κωδ. 5. 1), ἂφ' ἐτέρου δὲν δύναται ἐπὶ τῆς εἰδικῆς ταύτης περιπτώσεως νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ νόμος, καθ' ὃν ὑποχρεοῦται ὁ ἀθετῶν τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐπὶ ἐπιχειρήσει πράξεώς τινος καὶ ἐπενεγκῶν οὕτω τῷ ἐτέρῳ ζημίαν εἰς ἀνόρθωσιν αὐτῆς, διότι μνηστεία εἶνε ἢ τοῦ μέλλοντος γάμου ὑπόσχεσις, ἀλλ' ὁ γάμος, ὡς ἠθικὸς δεσμός, εἶνε ἐκούσιος καὶ τῆς ἐλευθέρας θελήσεως τῶν συζευκτέων ἀπόρροια, καὶ ὡς δὲν ἐπιτρέπεται, συνομολογηθείσης μνηστείας, καταναγκασμός πρὸς τὴν τοῦ γάμου τέλεσιν, οὕτω δὲν ἐπιτρέπεται καὶ πᾶν τὸ κωλῶν τὴν ἐλευθέραν θέλησιν πρὸς τὴν τοῦ γάμου τέλεσιν, ὅα ἐστὶν ἢ ἐπιβαλλομένη ἀποζημιώσις εἰς τὸν ἔστω καὶ ἄνευ νομίμου λόγου ἀποποιούμενον τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ συνάψαι γάμον, ἔνεκα τῆς τυχόν εἰς τὸν ἕτερον ἐπενεχθείσης ζημίας, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ὁποίας ἀναγκάζεται τις εἰς γάμον. Ἐκ δὲ τῆς Νεαρᾶς

10 τοῦ Λέοντος προκύπτει, ὅτι μόνον ἐν περιπτώσει συμβάσεως με-
ταξὺ τῶν μνηστευομένων δύναται νὰ πληρωθῇ τὸ συμφωνηθὲν πρό-
στιμον, ἀνεξαρτήτως τῆς προσγενομένης ἢ οὐ εἰς τὸν ἕτερον ζημίας,
ὡς ποινὴ τῆς μεταμελείας. Καὶ ἐκ τῶν Ν. 19 καὶ 139 Π. (45. 1)
Ν. 2 Κώδ. (8. 39) Ν. 5 Κώδ. (15. 1) προκύπτει ἀντίθεσις πρὸς τὴν
διὰ προστίμου ἐπίρρωσιν τοῦ γάμου. 208 (1887).

§ 5

Ἡ μεταξὺ δύο τινῶν συμφωνία, καθ' ἣν ὁ μὲν νὰ δώσῃ τὴν θυ-
γατέρα του ὡς σύζυγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἑτέρου, ἐν περιπτώσει δὲν
μεταμελείας νὰ καταβάλλῃ, ὅστις ἐξ αὐτῶν γείνει παραίτιος τῆς δια-
λύσεως τῆς μνηστείας, ὠρισμένον ποσὸν ποινικῆς ρήτρας, εἶνε ἔγκυ-
ρος καὶ ἰσχυρά, κατὰ τὴν Νεαράν 10ην τοῦ Λέοντος, τὴν περιεχο-
μένην καὶ ἐν τῷ Ἀρμενοπούλῳ (§ 24 Δ. α). 18 (1868).

Ἡ τοῦ Κομνηνοῦ Νεαρά κατήργησε τὰς περὶ γαμικῶν προστίμων
συμφωνίας μόνον ἐπὶ τῶν μεθ' ἱερολογίξας συναπτομένων μνηστειῶν,
τὰς δὲ μὴ ἱερολογουμένας ἐθεώρησεν ὡς ἀπλᾶς ἀρεσκείας ἀνθρώπων
καὶ ἀφῆκε νὰ διέπωνται ὑπὸ τῆς προγενεστέρας νομοθεσίας, καθ' ἣ
ἐπετρέπετο νὰ ἐξασφαλίζονται καὶ διὰ συνομολογήσεως προστίμων.
320 (1891).

ΜΟΝΑΧΟΙ ὅρ. ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ ΚΑΙ ΜΟΝΑΧΩΝ

ΜΟΥΚΙΑΝΟΝ ΤΕΚΜΗΡΙΟΝ ὅρ. ΓΑΜΟΣ

ΝΑΟΙ ὅρ. ΚΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ

ΝΟΜΗ

Περίληψις.

- § 1. Πράγματα δεκτικὰ νομῆς.
- § 2. Ἀπόκτησις τῆς νομῆς ἐν γένει.
- § 3. Ἀπόκτησις τῆς νομῆς δι' ἀντιπροσώπου.
- § 4. Παράδοσις τῆς νομῆς.—Ἀντιφώνησις τῆς νομῆς.
- § 5. Νομὴ μέρους ἐξ ἀδιαίρετου. — Νομὴ συγκυρίου.
- § 6. Διαδοχὴ ἐν τῇ νομῇ.

- § 7. Νομή κατὰ παράκλησιν.
- § 8. Νομή ὕδατος.—Προστασία αὐτῆς.
- § 9. Ἀπώλεια τῆς νομῆς.
- § 10. Προστασία τῆς νομῆς ἐν γένει.
- § 11. Ἀγωγή περὶ διαταράξεως τῆς νομῆς.
- § 12. Ἀγωγή περὶ ἀποβολῆς ἐκ τῆς νομῆς.
- § 13. Προστασία τῆς νομῆς τῶν κινήτων.
- § 14. Κατὰ τίνος ἐγείρονται αἱ περὶ νομῆς ἀγωγαί.
- § 15. Ἐνστάσεις κατὰ τῶν περὶ νομῆς ἀγωγῶν.—Παραγραφή
- § 16. Παρεπόμενα τῆς προστασίας τῆς νομῆς.
- § 17. Ἀποζημίωσις.
- § 18. Διατάξεις τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου.

1 §

Τὸ δημοτικὸν ὕδωρ, τὸ προωρισμένον εἰς συντήρησιν τῆς ζωῆς καὶ τῆς ὑγείας τῶν πολιτῶν εἶνε ἀναπαλλοτρίωτον, κατὰ τὸ ἄρθρ. 21 τοῦ περὶ Δήμων νόμου. Ἐπομένως, δὲν δύναται ν' ἀποκτηθῇ ἐπ' αὐτοῦ παρ' ἰδιώτου δι' οἰαςδήποτε πράξεως ἰδιαίτερον καὶ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα νομῆς ἢ χρήσεως, ὡς δὲν ἐπιτρέπεται τοῦτο ἐπὶ πάντων τῶν ἐκτὸς συναλλαγῆς καὶ τῆς κοινῆς χρήσεως πραγμάτων Ν. 9 καὶ 10 Κώδ. (11.42) Ν. 30 § 1 Π. (41.2). 222 (1884) 3 (1887).

§ 2

Οἱ αἰγιαλοί, ὡς ὄντες, κατὰ τὸ ἄρθρ. 15 τῆς περὶ διακρίσεως κτημάτων νόμου, ἐκ τῶν εἰς κοινὴν χρῆσιν προωρισμένων δημοσίων πραγμάτων, εἰσὶν ἀνεπίδεκτοι νομῆς, κατὰ Ν. 70 § 3, Ν. 3 § 17 Π. (41. 2) § 1 Εἰς (2. 1) Ν. 2 § 1 Π. (1. 8).

235 καὶ 236 (1866) 248 (1891) 197 (1892) 425 (1893)¹.

Κατὰ τὸν νόμον (Ν. 3 § 1 41, 2), πρὸς κτῆσιν τῆς νομῆς ἀπαιτεῖται σωματικὴ κατάληψις. 122 (1865).

Ἡ νομή ἀποκτᾶται καὶ διὰ παρανόμου πράξεως Ν. 2 Π. (40.17). 151 καὶ 181 (1865).

Ἡ ἄπαξ νομίμως ἀποκτηθεῖσα νομή διαρκεῖ καθ' ὅσον δὲν ἐνεργηθῇ τι ἐναντίον τοῦ πρώτου ἢ τοῦ δευτέρου τῆς νομῆς ὅρου Ν. 8 Π. (41. 2) Βασ. 153 (2. 3) καὶ Ν. 153 Π. (50. 17). 36 (1868).

¹ Ὁρ. καὶ λ. Κτημάτων διάκρισις § 5.

Ὁ διανοίᾳ κυρίου καλλιεργήσας τὸ ἐπίδικον, διαχωρίσας αὐτὸ διὰ χάνδακος καὶ ἐπισκεπτόμενος ἐνίοτε αὐτό, ὅπως ἴδῃ μήπως τὸ κατεπάτησέ τις ἢ ἀφήρεσεν ἐξ αὐτοῦ λίθους, ἀποκτᾷ τὴν νομὴν αὐτοῦ. N. 1 § 24 N. 3 § 1 Π. (41. 2). 53 (1848).

Οὐδεὶς νόμος ὀρίζει, ὅτι ὁ μισθωτής, ὁ ἀναβάλλων τὴν πληρωμὴν τοῦ συνομολογηθέντος μισθώματος ἢ καὶ ἐντελῶς ἀποποιούμενος τὴν καταβολὴν αὐτοῦ ἀποκτᾷ διὰ μόνης τῆς δηλώσεως ταύτης τὴν νομὴν τοῦ κτήματος. 113 (1852).

Ἡ σύνταξις ἐκθέσεως τοῦ κλητῆρος περὶ ἐγκαταστάσεως εἰς τὴν κατοχὴν κτήματός τινος καὶ ἡ τῆς ἐκθέσεως ταύτης γνῶσις τοῦ τὸ κτῆμα νεμομένου, χωρὶς νὰ βεβαιῶται ὅμως καὶ ὅτι οὗτος μετὰ τὴν γνῶσιν τῆς ἐγκαταστάσεως ἐφησύχασεν ἢ ἀπέσχε τῆς κατοχῆς, δὲν δύναται τὸν οὕτως ἐγκαταστάντα νὰ καταστήσῃ κάτοχον κτήματος οὐχὶ ἐγκαταλειμμένου ἀλλὰ κατεχομένου παρ' ἄλλου, ὅστις ἀμυνόμενος φυσικῶς δικαίῳ τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ πρᾶγμα, ἀρνεῖται ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν ὑπ' ἐκείνου ἐνεργηθεῖσαν πράξιν. 313 (1853).

Κατὰ τοὺς N. 3 § 8 Πανδ. (42. 2) καὶ 6 § 1 αὐτόθι. B. 50, (1. 2) καὶ Νομ. 18 § 3 αὐτόθι B. 17 (50. 2) καὶ Πανδ. N. 25 § 2 (43. 16) N. 1 §. § 24, 28, 3, 8, 14, 2, 18, B (Ξ. 17) 9, 12, 24, ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ πρώτου νομέως δὲν ἀποκτᾶται ἡ νομή, εἰμὴ ὅταν οὗτος λαθῶν γνῶσιν ταύτης ἀπόσχη πάσης ἐνεργείας πρὸς ἀπόκτησιν αὐτῆς, ἢ δὲ ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ πρώτου νομέως κατοχὴ θεωρεῖται διὰ τὸν ἀποκτῶντα ὡς βίᾳ κτηθεῖσα παρ' αὐτοῦ, καὶ ἐπομένως ἀπέναντι τοῦ ἐκβληθέντος δὲν δύναται νὰ προστατευθῇ οὔτε διὰ τῆς περὶ διατηρήσεως αὐτῆς ἀγωγῆς, οὔτε διὰ λήψεως προσωρινῶν μέτρων. 177 (1880).

Διὰ τῆς μεταγραφῆς μεταβιβάζεται ἡ κυριότης, ταύτης τὴν παράδοσιν ἀντικαταστησάσης, οὐδόλως δὲ καὶ ἡ κατοχὴ, πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ὁποίας ἀπαιτεῖται παρὰ τοῦ εἰς ὃν μεταβιβάζεται τὸ ἀκίνητον πρᾶξις ὕλική, τοιαύτης δὲ μὴ ὑπαρξάσης δὲν δύναται οὗτος νὰ στηρίξῃ τὴν περὶ ἀνακτήσεως τῆς νομῆς ἀξίωσίν του. 374 (1880).

§ 3

Ὁ ἐντολοδόχος, ὁ δυνάμει εἰδικῆς ἐντολῆς ἀγοράσας διάφορα ἀντικείμενα διὰ λογαριασμὸν καὶ διὰ χρημάτων τοῦ ἐντολέως, λαμβά-

νει ταῦτα εἰς τὴν διακατοχὴν τοῦ οὐχὶ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι, ἀλλὰ διανοίᾳ ἐντολοδόχου, ἐπομένως, ἅμα τὰ ἀγορασθέντα ἀντικείμενα παραδοθῶσιν εἰς τὸν ἐντολοδόχον, μεταβαίνουσιν ἀμέσως εἰς τὴν διακατοχὴν τοῦ ἐντολέως, ὁ δὲ ἐντολοδόχος κατέχει ταῦτα ἐν ὀνόματι τοῦ ἐντολέως του· Ν. 1 § 20 καὶ Ν. 42 § 1 Π. (41. 2). 51 (1846).

Ἐάν τις ἡγόρασε κτῆμα διὰ λογαριασμὸν ἄλλου, ἐπὶ δὲ τοῦ κτήματος τούτου τρίτος ἐντολοδόχος ἐνήργησε διαφόρους πράξεις καλλιεργείας ἐν ὀνόματι τοῦ αὐτοῦ ἐντολέως, ὁ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὁποῖου ἡγοράσθη τὸ κτῆμα ἐντολεὺς εἶνε διανοίᾳ κυρίου νομεὺς αὐτοῦ (Ν. 1 § 20 Ν. 9 Π. 41. 2), ἂν δὲ καὶ ὁ ἀγοράσας ἐνήργησε πράξιν καλλιεργείας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κτήματος δὲν καθίσταται, κατὰ νόμον, νομεὺς αὐτοῦ, διότι οὐδεὶς δύναται νὰ μεταβάλῃ τὸν τίτλον τῆς κατοχῆς του (Ν. 2 Π. 41. 2), ἐκτὸς ἐάν ὡς κύριος τὸ ἐκαλλιέργησεν, ἀποβαλὼν τὸν μέχρι τοῦδε νομέα. 57 (1863).

Ἐκ τῆς ἀποδεδειγμένης καὶ παρὰ τοῦ νόμου ὠρισμένης σχέσεως τοῦ στρατιωτικοῦ μηχανικοῦ καὶ τοῦ χωροφύλακος πρὸς τὴν Κυβέρνησιν (ἥς μέρος ἀποτελεῖ ὁ τοῦ Δημοσίου ἀντιπρόσωπος Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) δύναται τὸ Δικαστήριον, συμπεραίνειν νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν ἀπόδειξιν τῶν ἐπὶ τοῦ ἐπιδικου κτήματος ἐνεργηθειῶν πράξεων αὐτῶν, ὡς ἀπόδειξιν πράξεων αὐτοῦ τοῦ Δημοσίου· Ν. 2 Π. (41. 2) Ν. 7 § 3 (10. 4). 390 (1864).

Κατοχὴ δι' ἄλλου ὡς ἀντιπροσώπου τότε μόνον ἀποκτᾶται, ὅταν ᾖ ἀποδεδειγμένον, ὅτι ὁ καταλαμβάνων τὸ κτῆμα ἐνεργῇ τῇ ἐντολῇ καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἐντολέως καὶ οὐχὶ πρὸς τὸ συμφέρον ἑαυτοῦ, καὶ περὶ τῆς τοιαύτης τοῦ ἀποκτῶντος διανοίας οὐδεμίᾳ δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία. 173 (1891).

§ 4

Νομεὺς καθίσταται δι' ἐπιδείξεως τοῦ ἀκινήτου ὁ ἀγοραστής, ἂν ὁ πωλητὴς ᾖ νομεὺς ὅτε ἐπεδείκνυσεν αὐτὸ ἐπὶ σκοπῇ παραδόσεως· Ν. 18 § 2 Π. (41. 2) Βασ. 50. 2. 17. 446 (1866).

Ἡ παρὰ τοῦ πωλητοῦ καὶ τοῦ ἀντιπροσωπεύοντος αὐτὸν γενομένη δῆλωσις, ὅτι θέλει κατέχει τοῦ λοιποῦ τὸ πωλητὴν πρᾶγμα ἐν ὀνόματι τοῦ ἀγοραστοῦ, ἐπέχει τόπον καὶ ἔχει ὅλα τὰ ἀποτελέσματα τῆς φυσικῆς καὶ πολιτικῆς παραδόσεως ὡς πρὸς τὴν κυριότητα καὶ διακατο-

χὴν τοῦ ἀγορασθέντος πράγματος, διότι τὸ πωληθὲν πρᾶγμα ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς δηλώσεως ταύτης τοῦ πωλητοῦ λογίζεται μεταβὰν εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ φυσικὴν διακατοχὴν τοῦ ἀγοραστοῦ, καὶ ὅταν τοιαύτη δηλώσις γείνη ὑπὸ ὅρον μὴ δυνητικόν, ἀνατρέχει, ἅμα ἐξεπληρώθη ὁ ὅρος, καὶ ἐπὶ βλάβῃ ἔτι τοῦ τρίτου, ὅστις ἔλαβεν ἐν τῷ μεταξὺ τὴν πραγματικὴν διακατοχὴν τοῦ αὐτοῦ πράγματος Ν. 18 (41. 2) καὶ Ν. 26 (45. 3). 69 (1846) 67 (1847).

Παράδοσις τῆς νομῆς ὑπάρχει, ἐὰν ἔτι ὁ παραδοὺς αὐτὴν ἐξακολουθῇ νὰ κατέχῃ τὸ παραδοθὲν ἐπ' ὀνόματι ἄλλου, διότι ἡ πράξις αὕτη ἀποτελεῖ νόμιμον τρόπον παραδόσεως, ἥτοι τὴν ἀντιφώνησιν τῆς νομῆς (constitutum possessorium). 24 (1851).

Δύναται τις νὰ κτήσῃται τὴν νομὴν πράγματος καὶ μόνῃ τῇ διανοίᾳ κυρίου ἄνευ τῆς ἐπιχειρήσεως ἐξωτερικῆς πράξεως, ἐμφανιούσης τὴν ἐπ' αὐτοῦ φυσικὴν ἐξουσίαν, ὅποτε ὁ τῶς νομεύς, μεταβαλὼν τὴν διάνοιαν τοῦ κυρίου εἰς διάνοιαν ἐν ἀλλοτρίῳ ὀνόματι κατέχοντος, συναινεῖ νὰ κατέχῃ τὸ πρᾶγμα τοῦ λοιποῦ ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ συλλαβόντος τὴν διάνοιαν τοῦ κυρίου (Ν. 18 πρ. Π. 41. 2 Βασ. 17. 50. 2 Ν. 77 Π. 6. 1. Βασ. 76, 15. 1). 237 (1851).

Ὁ νόμος δὲν τεκμαίρεται τὴν μετατροπὴν τοῦ νομέως εἰς ἐντολοδόχον (constitutum possessorium) ἐκ τῆς νομικῆς πράξεως αὐτοῦ, τῆς σκοπούσης τὴν μεταβίβασιν τῆς κυριότητος (Ν. 1 § 2 Π. 28. 6 καὶ Ν. 48 Π. 41. 2), ἐκτὸς ἐὰν ἡ πρόθεσις τοῦ νομέως, ὅπως ἐξακολουθήσῃ τὴν φυσικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ πράγματος ἐν ὀνόματι ἄλλου, περιποιῶν εἰς αὐτὸν τὴν νομὴν, συνάγῃται ἀναγκαίως ἐξ ἄλλων πράξεων τοῦ νομέως ἐκείνου, Βασ. 76 (15. 1) Βασ. 61 καὶ 67 (47. 1). Ἐπομένως δὲν δύναται νὰ συναχθῇ ἡ πρὸς τὴν ὥρεοδόχον σύζυγον παράδοσις τῆς νομῆς τῶν ὑπὸ τοῦ συζύγου τῆς ὥρεοθέντων αὐτῇ κτημάτων ἐκ τοῦ συμβολαίου τῆς ὥρεως, οὐδὲ ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι ὁ ὥρεοτῆς εἶνε σύζυγος τῆς ὥρεοδόχου καὶ ὡς τοιοῦτος διαχειριστῆς τῶν κτημάτων αὐτῆς, διότι, κατὰ τὸν Ν. 38 Βασ. (29. 1), «ὁ ἀνὴρ οὐδεμίαν κοινωνίαν ἔχει πρὸς τὰ ἐξώπρεια αὐτῆς». 264 (1855).

§ 5

Δύναται τις νὰ νέμῃται ἐξ ἀδαιρέτου μέρος πράγματός τινος Βασ. 25 (50. 2). 22 (1851).

Ὁ ἐξ ἀδιαιρέτου νεμόμενος μέρος πράγματός τινος, ἔχων τὴν φυσικὴν ἐξουσίαν ἐφ' ἐκάστου μορίου ἐκ τῶν συγκροτούντων τὸ πρᾶγμα τοῦτο κατὰ τὸ ἰδανικὸν μέρος, καθ' ὃ νέμεται αὐτό, ἀποκτᾷ τὴν τοῦ ὅλου νομὴν, ἅμα ὁ μετ' αὐτοῦ κατὰ τὸ ὑπόλοιπον ἰδανικὸν μέρος νεμόμενος κοινῶς τὸ πρᾶγμα δηλώσῃ, ὅτι τοῦ λοιποῦ παρζιτεῖται τῆς ἐπὶ τοῦ πράγματος νομῆς καὶ μεταβιβάζει αὐτὴν εἰς τὸν ἴδιον κοινωνόν, διότι ἐπὶ τῆς κοινῆς καθ' ὠρισμένον ἰδανικὸν μέρος νομῆς ἡ νομὴ ἐκάστου τῶν ἐνεχομένων περιορίζεται ὑπὸ τῆς διανοίας ἐκατέρου αὐτῶν εἰς τὸ ἰδανικῶς ὠρισμένον μέρος, ἅμα δὲ συλλάβῃ εἰς ἐξ αὐτῶν, συναινέσει τῶν λοιπῶν, τὴν διάνοιαν τοῦ νομέως τοῦ ὅλου πράγματος, ὑπάρχουσι παρ' αὐτῶν τὰ στοιχεῖα τῆς νομῆς τοῦ ὅλου. Ν. 9 § 5 Π. (41. 1) Ν. 62 πρ. Π. (21. 2) Βζσ. 58 (19. 11).

246 (1854).

Ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐνός τῶν συγκυρίων κατοχὴ τοῦ κοινοῦ καὶ ἀδιαιρέτου πράγματος ἐπ' ὀνόματι καὶ τῶν λοιπῶν συγκυρίων ὠφελεῖ καὶ τοὺς συγκοινωνοὺς αὐτοῦ.

33 (1846).

§ 6

Ἡ νομὴ εἶνε ἀνεπίδεκτος διαδοχῆς. Πανδεκτῶν Ν. 23 Ν. 30 § 5 (41. 2) Ν. 13 § 1 Ν. 34 (41. 3) Ν. 2 § 15 καὶ 16 Ν. 13 § 1 (41. 4).

317 (1891) 136 (1893).

Κατὰ τοὺς Ν. 23 καὶ 30 § 5. Π. (41. 2), ἐπὶ νομῆς δὲν χωρεῖ εἰδικὴ διαδοχὴ, ὅθεν ὁ κτῶμενος αὐτὴν διὰ μεταβιβάσεως δὲν συνεχίζει τὴν νομὴν τοῦ πρώην κατόχου, ἀλλὰ κτᾶται νομὴν ἰδίαν ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀρχομένην, καὶ ἐπομένως τὰ ἐλαττώματα τῆς νομῆς τοῦ πρώτου κατόχου δὲν εἶνε καὶ ἐλαττώματα τῆς νομῆς τοῦ δευτέρου κτήτορος αὐτῆς.

82 (1891).

Τὴν κατοχὴν τοῦ δικαιοπαρόχου δύναται ὁ δικαιοδόχος νὰ ἐπικαλεσθῇ ὑπὲρ ἑαυτοῦ μόνον ὡς πρὸς ὃ τι τῷ μετεβιβάσθῃ ὑπ' ἐκείνου.

193 (1867).

§ 7

Ὁ κύριος τοῦ πράγματος, ἐπιτρέπων τὴν κατὰ παράκλησιν κατοχὴν εἰς τρίτον τινά, ἔχει τὸ δικαίωμα ἐν παντὶ καιρῷ ν' ἀναζητήσῃ τὸ πρᾶγμα, ὃ δὲ λαμβάνων αὐτὴν δὲν δύναται ν' ἀποκρούσῃ τὸν κύριον, ὅποταν ἄλλην ἐπὶ τοῦ κτήματος ἀξιώσιν δὲν ἔχῃ ἢ τὴν κατὰ

παράκλησιν κατοχὴν του, ἤτοι τὴν ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ὑφισταμένην (N. 1 § 1 καὶ 2 N. 2 § 2 N. 8 § 2, 3, 4 καὶ 7 N. 12 πρ. Π. 43. 26).

356 (1862).

Ὁ κατὰ παράκλησιν κάτοχος οὔτε τὴν περὶ κατοχῆς ἀγωγὴν οὔτε ἐνστασιν, ἀφορῶσαν εἰς τὸ τῆς παρακλήσεως ἀντικείμενον δύναται ν' ἀντιτάξῃ κατὰ τοῦ κυρίου τοῦ κτήματος ἢ κατ' ἐκείνου, εἰς ὃν οὗτος παρεχώρησε τὰ τῆς κατοχῆς δικαιώματά του, διότι ὁ κύριος ἀπέναντι τοῦ κατὰ παράκλησιν λαθόντος οὐδέποτε παύει νὰ κατέχῃ (N. 1 N. 2 § 2 N. 8 § 6, N. 12 καὶ N. 14 Π. 43. 26, Πολ. Δικ. 629 § 4 καὶ 630. 247 (1856) 221 (1859) 101 (1860).

Αἱ πράξεις (ἐγγράφα, συμβόλαια κτλ.) τοῦ διατρέθοντος ἐν ἄλλοις κτήματι κατὰ παράκλησιν ρητὴν ἢ σιωπηράν, ἤτοι κατ' ἀνοχὴν τοῦ κυρίου, N. 4 § 4, N. 8 § 2 Π. (43. 26), δὲν δύνανται ν' ἀποβάλλωσι τῆς νομῆς τὸν κύριον καὶ καταστήσωσι τρίτον τινὰ νομέα τοῦ κτήματος, ὥσπερ ἐν ἡδύναντο καὶ ἂν πράξεις ἦσαν μισθωτοῦ ἢ ἐνοίκου N. 46, N. 3. § 7, 8 N. 67 Π. (41. 2). 390 (1864).

Ἡ κατὰ παράκλησιν δόσις, ὡς ὀρίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου, εἶνε κατ' αἵτησιν τοῦ λαμβάνοντος ζωρεὰν παραχώρησις τῆς χρήσεως πράγματος, ἐφ' ὅσον δοκεῖ τῷ παραχωροῦντι, ὅστις δύναται νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἀνάληψιν αὐτοῦ, εἴτε διὰ τῆς τοῦ ὁμωνύμου συναλλάγματος εἴτε καὶ διὰ τῆς τῶν προγεγραμμένων συμφώνων ἀγωγῆς (N. πρ. N. 2 πρ. καὶ § 1 καὶ 2 Π. 43. 26). Ὅθεν, ἐν τῇ φύσει τῆς κατὰ παράκλησιν δόσεως, οὔσης πράξεως κατ' ἐξοχὴν εὐπορητικῆς (N. § 1 καὶ 2 Π. 43. 26) ἔγκειται τὸ μὴ δύνασθαι τὸν κατὰ παράκλησιν χρώμενον ἀποκροῦσαι τὸν δόντα δικαιοῦχον μήτε διὰ τῆς περὶ κατοχῆς ἀγωγῆς, μήτε δι' ἐνστάσεως ἀφορώσεως εἰς τὸ τῆς παρακλήσεως ἀντικείμενον, πολλῷ δ' ἤσσαν δι' ἀνταγωγῆς (actio contraria), ἥτις εἰς μόνον τὰ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου σύμφωνα ἀρμόζει καὶ ὅπου ἡ εὐθεία ἀγωγή εἶδοται· ἀλλὰ τοιαύτην ἀγωγὴν δὲν παρέχῃ τῷ κατὰ παράκλησιν δίδοντι ὁ νόμος (N. 14 Π. 43. 26), ὁ δὲ παρακλήσει κατέχων, νεμόμενος ζωρεὰν καὶ κατὰ χάριν τὸ ἀλλότριο πρᾶγμα, συμψηφίζει τὰς καταβαλλομένας τυχόν δι' αὐτὸ δαπάναις πρὸς τὴν χρῆσιν, διὸ καὶ δαπανῶν θεωρεῖται, ὅτι πρὸς τὸ ἴδιον συμφέρον δαπανᾷ, ὡς ἀπολαύων τῆς χρήσεως.

240 (1877).

Ὁ κατὰ παράκλησιν κάτοχος δὲν ἔχει ἀγωγὴν κατὰ τοῦ κατὰ πα

παράκλησιν δόντος περί ἀποζημιώσεως διὰ δαπάνας, ἃς κατέβαλε πρὸς λτίωσιν τοῦ πράγματος, διότι θεωρεῖται πρὸς ἴδιον συμφέρον δακνῶν, ὡς ἀπολαύων τῆς χρήσεως· Ν. 14 Πανδ. (43. 26).

106 (1875).

Ὁ ἔχων κατὰ παράκλησιν τὸν ἀγρὸν τρίτου, ἔχει καὶ τὴν νομὴν αὐτοῦ ἀγροῦ (Ν. 4 § 1 Π. 43 26 Ν. 21 § 3 Π. 41. 5), ἀφοῦ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ τρίτου δέν ὑπῆρξε συμφωνία τις, περιορίζουσα τῆς νομῆς δικαίωμα· ὁ δὲ κατὰ παράκλησιν νομεὺς ἔχει καὶ τὴν ἐπὶ ἀποβολῆς ἐκ τῆς νομῆς ἀγωγὴν, ἀδιαφόρως ἐὰν ἐκαλλιέργει ἢ οὐκ ὦν ἀγρὸν, ἐξ οὗ ἀπεβλήθη.

103 (1858).

Ὁ κατὰ παράκλησιν κάτοχος ἔχει μὲν νομικὴν διακατοχὴν καὶ παραγγέλματα περί προστασίας αὐτῆς, ἀλλὰ οὐκ αὐτῆς, κατὰ τὸν Ν. 7 Π. (43. 26), νικᾷ πάντα ἄλλον, ἐκτὸς ἐκείνου, πρὶν οὗ ἔλαβε τὸ πᾶγμα· ἢ διὰ τὰς οὗ αὐτῆς ἐφαρμόζε-ται οὐ μόνον ἐν τῇ κυρίᾳ περὶ ἀταράξεως κατοχῆς δίκῃ, ἀλλὰ καὶ ὅταν πρόκηται περὶ προσωρινῶν ἐτῶν.

205 (1853) 218 (1877) 110 (1893).

Οἱ καλλιεργηταὶ τῶν τοῦ Δημοσίου γαιῶν, οἱ πληρόντες ἔγγειον καὶ ἐπικαρπίας φόρον, διατελοῦσι πρὸς τὸ Δημόσιον, κατὰ τοὺς περὶ οὗτου ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ἀπὸ 26 Μαΐου 1835 περὶ προικοδομήσεως τῶν ἐλληνικῶν οἰκογενειῶν νόμου, τοῦ νόμου τῆς 1 Ἰανουαρίου 1838, τοῦ νόμου τῆς 19 Μαρτίου 1843, τοῦ νόμου τῆς 24 Ἰουνίου 1843 καὶ τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ΡΑ' φορολογικοῦ νόμου τοῦ 1849, εἰς χέσιν κατὰ παράκλησιν λήπτου ὡς πρὸς τὰ ὑπ' αὐτῶν καλλιεργουμένα ἐθνικὰ κτήματα, διότι τὸ Δημόσιον, ἀνεχόμενον αὐτοὺς καλλιεργοῦντας καὶ καρπομένους τὰς ἐθνικὰς γαίας, παρεχώρησεν αὐτοῖς ὡς πληρῶς τὴν κατὰ παράκλησιν χρῆσιν αὐτῶν, ὡς τοιοῦτοι δ' ἔχουσι καὶ τὰ πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς νομῆς ταύτης χρησιμοποιούμενα ὑπὸ τοῦ νόμου παραγγέλματα κατὰ παντὸς τρίτου, διαταράσσοντος ἢ ἀποβάλλοντος αὐτοὺς ἐκ τῆς νομῆς τῶν παρ' αὐτῶν καλλιεργουμένων ἐθνικῶν γαιῶν (ὅρ. κατ' ἀνολογίαν Ν. 1 Π. 49. 9 Βασ. 13, 60. 21).

217 (1867) 171 καὶ 181 (1876).

Οἱ καλλιεργηταὶ τῶν τοῦ Δημοσίου γαιῶν, οἱ ὁμολογοῦντες, ὅτι αὐτὰς ὡς ἐθνικὰς καλλιεργοῦσι, διατελοῦσι πρὸς τὸ Δημόσιον εἰς χέσιν κατὰ παράκλησιν νομῆς ὡς πρὸς τὰ ὑπ' αὐτῶν γεωργουμένα κτήματα· ὁ δὲ ἀντίκειται δὲ εἰς τὴν σχέσιν ταύτην τὸ ὅτι πλη·

ρόνουςι τὸν νενομισμένον ἔγγειον ἐπικαρπίας φόρον, ὅπερ ἐστὶ δικαίωμα τοῦ Δημοσίου ἐπὶ πάσης αὐτῷ ἀνηκούσης γῆς, καὶ οὐχὶ κατ' εἰδικὴν συμφωνίαν ἀντίδωρον τῆς νομῆς, οὔτε ἡ τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ΡΔ' νόμου τοῦ 1849 διάταξις, προκειμένου περὶ γαιῶν, ἐξ ὧν τὸ Δημόσιον ἐλάμβανε δικαίωμα ἐπικαρπίας μέχρι τοῦ 1843, ὅτε τὸ Δημόσιον ἐξακολουθεῖ διατηροῦν τὴν νομὴν ἐπὶ τῶν γαιῶν τούτων, ἐκτὸς ἂν ἀπώλεσεν αὐτὴν διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἢ διὰ ρητῆς παραιτήσεως· διότι ἡ περὶ διατηρήσεως τῆς νομῆς διάταξις αὕτη ἐτέθη, ὅπως τὸ Δημόσιον θεωρῆται κάτοχον ἐπὶ τῆς περὶ κυριότητος δίκης, ἀμφισβητουμένης αὐτῆς, καὶ ὅπως ἀπαλλάσσεται τῆς περὶ κυριότητος ἐπ' αὐτοῦ ἀποδείξεως, οὐδὲν ὅμως ἀποκλείει τὴν ἐπ' αὐτοῦ παρ' ἄλλων κατὰ παράκλησιν νομὴν, καίπερ τοῦ Δημοσίου θεωρουμένου ὡς νομέως (Ν. 7 Π. 43, 26), κατὰ παράκλησιν δὲ ὄντες νομεῖς οἱ καλλιεργοῦντες ἐθνικὰς γαίας, ὡς τοιοῦτοι, καίπερ φόρον ἐπικαρπίας πληρόντες, ἔχουσι καὶ τὰ τῆς νομῆς παραγγέλματα, κατὰ τὸν Ν. 49 Π. (3. 9).

172 (1878).

Οἱ κάτοχοι ἐθνικῶν γαιῶν, οἵτινες ὑπέβαλον εἰς τὸ Δημόσιον δῆλωσιν περὶ παραχωρήσεως τῶν γαιῶν τούτων εἰς αὐτούς, δινάμει τοῦ ἀπὸ 9 Ἰουνίου 1871 νόμου ΥΗΑ περὶ διανομῆς καὶ διαθέσεως ἐθνικῆς γῆς, εἰσὶ κατὰ παράκλησιν κάτοχοι, δικαιούμενοι ν' ἀσκήσωσιν ἐν ἰδίῳ ὀνόματι τὸ περὶ ἀνακτῆσεως τῆς νομῆς παράγγελμα, κατὰ τε τὸν Ν. 4 § 1 Π. (43. 26) καὶ κατὰ τὸν προεκτεθέντα εἰδικὸν νόμον (ἄρθρ. 14).

350 (1887).

Ὅπως ἐξασκήσῃ τις τὰ περὶ νομῆς παραγγέλματα ἢ νὰ ἐγείρῃ ἀγωγὴν περὶ ἀνακτῆσεως νομῆς, ἀπαιτεῖται, κατὰ νόμον, νὰ εἴχῃ λάβῃ πρότερον τὴν νομὴν καὶ νὰ τὴν ἀπώλεσεν, ὁ δὲ κατὰ παράκλησιν κατέχων τὸ κτῆμα ὡς ἐθνικόν, δὲν δύνανται νὰ ἐγείρῃ τοιαύτην ἀγωγὴν, ἂν μὴ λάβῃ παρὰ τοῦ Δημοσίου τὸ δικαίωμα τῆς ἐγέρσεως ἀγωγῆς, ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ καταλαβὼν τὴν νομὴν δὲν ἤθελε παραλείψῃ ταύτην ἐκουσίως· ἡ παρὰ τοῦ Δημοσίου ὅμως γενομένη ἐγκατάστασις τοῦ κατὰ παράκλησιν λαβόντος εἰς τὴν κατοχὴν δὲν προσδίδει εἰς αὐτὸν καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ περὶ νομῆς παραγγέλματος ἢ τῆς ἀγωγῆς, ἐὰν ἡ νομὴ δὲν ἦτο σχολαία, ὥστε νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν ἔλαβεν αὐτὸς τὴν νομὴν, ἀλλ' ὑπῆρχεν ὅπως δῆποτε

εἰς τοὺς ἀντιδίκους, καὶ ἐπομένως δὲν ἠδύνατο νὰ μεταβιθασθῇ εἰς τὸν κατὰ παράκλησιν λαβόντα, ἀκόντων ἐκείνων. 318 (1860).

§ 8

Ἡ νομὴ τοῦ ὕδατος συνίσταται εἰς τὴν χρῆσιν αὐτοῦ. 72 (1854).

Τὴν περὶ διακωλύσεως τῆς χρήσεως τοῦ ρέοντος ὕδατος ἀγωγὴν δικαιούται νὰ ἐγείρῃ πᾶς ἔχων τὴν νομὴν αὐτοῦ, ὡς ἐξασκῶν αὐτὴν ἐπὶ τῇ πεποιθήσει, ὅτι ἔχει τοιοῦτο δικαίωμα, ἥτοι οὐχὶ βίᾳ, λήθρα ἢ παρακλήσει, 137 (1891).

Ἐν τῇ περὶ χρήσεως τοῦ ρέοντος ὕδατος δίκη δὲν ἐξετάζεται τὸ δικαίωμα τῆς κυριότητος τοῦ ὕδατος, οὐδὲ τὸ δικαίωμα δουλείας, ἀλλ' ἀπλῶς ἡ νομὴ αὐτοῦ. 137 (1891).

§ 9

Ὁ νόμος ὁρίζει μὲν, ὅτι κατὰ τὴν περὶ διανομῆς κοινοῦ κλήρου δίκην τὸ ἐπιδικασθὲν εὐθὺς τῆς δεσποτείας γίνεσθαι ἐκείνου ᾧ ἐπιδικασθῇ (§ 7 Εἰς. 4. 17), οὐχὶ ὁμως καὶ ὅτι διὰ μόνης τῆς κληρώσεως ἀπώλεσεν ὁ μέχρις αὐτῆς νεμόμενος κληρονομικὸν πρᾶγμα τὴν νομὴν αὐτοῦ αὐτὸν γὰρ κοινωνεῖ ἡ δεσποτεία τῇ νομῇ» (11. Βασ. 50.2), οὔτε τεκμαίρεται ὁ νόμος ἐπὶ τῆς προκειμένης περιπτώσεως τὴν ἀντιφώνησιν τῆς νομῆς. 264 (1851).

Ὁ μισθώσας παρ' ἄλλου κτῆμα ἄνευ ἐπιφυλάξεως δικαίωματος ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι ἦτο πρότερον νομεὺς τοῦ κτήματος, ἀπώλεσε τὴν νομὴν, συναινέσας νὰ γείνη μισθωτὴς αὐτοῦ, ἥτοι νὰ κατέχῃ ἀπλῶς αὐτὸ ἐν ὀνόματι τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ὅστις συλλαβὼν τὴν τοῦ κυρίου διάνοισιν καὶ ἐξασκῶν αὐτὴν τοῦ λοιποῦ διὰ τοῦ μισθωτοῦ, ἀπέκτησε τὴν νομὴν διὰ τῆς λεγομένης ἀντιφωνήσεως. 113 (1852).

Ἡ βίᾳ ἀπώλεια τῆς νομῆς ἢ ἀποβολὴ ἀπ' αὐτῆς προϋποτίθηται, κατὰ τὸν νόμον (N. 1 § 3 καὶ 29 N. 3 § 6 καὶ 7 Π. 43. 16 Βασ. 7. 60. 17 N. 3 § 8 Π. 41. 2 Βασ. 2, 58, 2 N. 1 Π. 4, 2 Βασιλ. 1, 10. 2 Πολ. Δικ. 630), ἢ τὴν διὰ σωματικῆς βίαν ἀφαίρεσιν ἢ τὴν ἔνεκεν εὐλόγου καὶ σπουδαίου φόβου τοιαύτης βίας παραίτησιν τῆς νομῆς. 194 (1850).

Οἱ μὲν N. 5 καὶ 11 Κώδ. (8. 4) διατάττουσι τὰ περὶ τῆς σχο-

λαζούσης νομῆς, ἣν καταλαμβάνει τις, ὁ δὲ Ν. 8 Κώδ. (αὐτόθι) ὁρίζει, ὅτι ἡ ἐγκληματικὴ δημοσία ἢ ἰδιωτικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐγείρεται διὰ τοῦ παραγγέλματος τῆς βίᾳ ἀπολεσθείσης νομῆς, καὶ ἡ σαφὴς ἐξήγηση γησις τῶν διατάξεων τούτων εὑρηται εἰς τ' ἀντιστοιχοῦντα πρός αὐτάς 52, 56 καὶ 59 τεμ. Βασ. (50. 3)· ἄρα αἱ μνημονευθεῖσαι διατάξεις τοῦ Κώδικος οὐδαμῶς τροπολογοῦσιν τὸν Ν. 1 § 3 Π. (43. 16) [Βασ. 21 καὶ 3 § 6 καὶ 7 (60. 17)], τὸν Ν. 7 Π. (41. 2) [Βασ. 3 § 8 (58. 2)] καὶ τὸν Ν. 2 Π. (4. 2) [Βασ. 1 (10. 2)] καθ' οὓς ἡ βίᾳ ἀπώλεια τῆς νομῆς ἢ ἡ ἀποβολὴ ἀπ' αὐτῆς συνίσταται ἢ εἰς τὴν διὰ σωματικῆς βίας ἀφαίρεσιν ἢ εἰς τὴν ἕνεκεν εὐλόγου καὶ σπουδαίου φόβου τοιαύτης βίας παραίτησιν τῆς νομῆς. 179 (1854).

Ἐὰν ὁ μισθωτὴς καὶ πᾶς ἕτερος ἀποστῇ τῆς τοῦ πράγματος σωματικῆς νομῆς ἐκείνου, οὗ ὄνόματι κατέχει, δὲν βλάπτεται οὗτος ἀλλ' ἐξακολουθεῖ κατέχων ψυχῇ, ἐνόσω ἀγνοεῖ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἐνοίκου· Ν. 12 Κώδ. (7. 32) Ν. 3 § 8 Π. (41. 2) Β. (50. 2).

236 (1869).

Μόνῃ ἡ ἀπουσίᾳ τοῦ κυρίου, ἄνευ σκοποῦ ἐγκαταλείψεως γενομένην δὲν ἐπιφέρει τὴν ἀπώλειαν τῆς κυριότητος καὶ νομῆς (Εἰσηγ. § 47 2. 1).

259 (1869).

Ἐὰν γείνη ἐγκατάστασις διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος εἰς τὴν κατοχὴν κτήματός τινος ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ κατόχου, οὗτος δὲ μαθὼν τὴν ἐγκατάστασιν εἰσέλθῃ εἰς τὸ κτῆμα καὶ ἐξακολουθήσῃ πράξεις νομῆς ἐν αὐτῷ, οὐδέποτε ἀπώλεσε τὴν νομὴν τοῦ κτήματος (Ν. 3 § 1 Ν. 6 § 1 Ν. 7 Ν. 25 § 2 Ν. 46 Π. 41. 2 Ν. 24 καὶ 45 Βασ. 6 (17). Τὸ δὲ ἔρθῃ. 880 Π.λ. Δικ., καθ' ὃ γίνεται ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀποφάσεων, δὲν ποιεῖται τὴν διάκρισιν τοῦ Ν. 5 § 27 Π. (36. 4) Βασ. 5 § 27 (44. 22) μεταξὺ δικαστικῆς καὶ μὴ τοιαύτης ἐγκαταστάσεως εἰς τὴν κατοχὴν κτήματός τινος.

300 (1873).

Ἡ λαθραία, ἥγουν ἡ ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ κατόχου εἰσοδος ἄλλου εἰς τὸ κτῆμά του καὶ ἡ καλλιέργεια αὐτοῦ δὲν βλάπτει τὰ δικαιώματα ἐκείνου, τοῦ νόμου ὀρίζοντος, ὅτι καὶ ἐπιβῇ τις ἀγνοούντων ἡμῶν ἔτι νεμόμεθα (Ν. 46 καὶ 6 § 1 Πανδ. 41. 2, Βασ. Ν. 45. 5. Ἀρμ. Β. α § 4 Ν. 17 Πανδ. 49. 16).

302 (1874).

Κατὰ τὸν Ν. 18 § 3 (41. 2) καὶ τοὺς περὶ ἀποκτήσεως ἀρνητικῆς δουλείας διὰ παραγραφῆς Ν. 4 (39. 2) καὶ Ν. (39. 1), ὁ συγκύριος

ριος καὶ συνδιακάτοχος κτήματός τινος ἀπόλλυσι τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐξ ἀδιαιρέτου νομὴν τοῦ μόνου ἀφ' ἧς λάβῃ γινώσιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἐτέρου συνδιακατόχου νομῆς τοῦ ὅλου κτήματος ἀποκλειστικῶς δι' ἑαυτόν, οὐχὶ δὲ ἀπλῶς καὶ ἄνευ τῶν εἰρημένων προϋποθέσεων διὰ τῆς ἐπὶ τριακονταετίαν νομῆς τοῦ κοινοῦ ἐδάφους ὑπὸ τοῦ ἐτέρου τῶν κοινωνῶν.

87 (1877).

Ὅταν τις λάβῃ εἰς τὴν νομὴν τοῦ διανοία κυρίου κτημά τι, καὶ ἂν πρὸς καιρὸν καταλίπη τοῦτο, διατηρεῖ ψυχῇ (animo) τὴν νομὴν αὐτοῦ (N. 3 § 11. Π. 41. 2).

249 (1877).

Οὐδεὶς νόμος ἐπιτρέπει εἰς τὰς διοικητικὰς ἀρχάς, ἐὰν κρίνωσιν, ὅτι ὑπάρχῃ ἀνάγκη κατεπείγουσα, νὰ ἐξώσωσι βίᾳ τοὺς ἰδιώτας τῆς νομῆς τῶν ἀκινήτων κτημάτων των.

373 (1880).

§ 10'

Κατὰ τὸν N. 3 § 3 Π. (41, 2), εἰμὴ ἄρξῃται φυσικῇ κατοχῇ, ψυχῇ μόνῃ οὐδεὶς νέμεται. Ὁ μὴ ἔχων δὲ τὴν νομικὴν νομὴν δὲν δύναται νὰ ἔχῃ καὶ τὴν περὶ διαταράξεως καὶ ἀποβολῆς ἐκ ταύτης ἀγωγὴν. (Πολ. Δικ. 629 § 1 καὶ 630).

46 (1850) 103 (1851) 341 (1864) 186 (1869) 236 (1873).

Διὰ δὲ τῆς ἀγοραπωλησίας δὲν ἄρχεται ἡ φυσικὴ κατοχὴ τοῦ ἀγορασθέντος πράγματος χωρὶς νὰ βεβαιῶται, ὅτι ἔλαβε χώραν γεγονός τι, ἀποδεικνύον αὐτήν.

103 (1851).

Ὁ δυνάμει εἰκονικοῦ τίτλου κάτοχος ἀκινήτου δὲν δύναται νὰ προστατεύσῃ τὴν νομὴν διὰ τῆς περὶ νομῆς ἀγωγῆς, διότι, μὴ κατέχων τὸ πρᾶγμα διανοία κυρίου, οὐδαμῶς νέμεται. N. 18 Πανδ. (41. 2).

284 (1871).

Ὁ ἰδιοκτήτης διατηρεῖ μέχρι τῆς πραγματοποιήσεως τῆς ἀποζημιώσεως (διὰ τὴν λόγῃ δημοσίας ἀνάγκης στέρησιν τῆς ἰδιοκτησίας του) τὰς ἀγωγὰς ἐπὶ προστασίᾳ τῆς νομῆς τοῦ κτήματος, ἐὰν αὕτη ἤθελε προσβληθῇ δι' ἀφαιρέσεως ἢ διαταράξεως.

39 (1879).

Ὁ μισθωτὴς δὲν ἔχει τὴν νομικὴν διακατοχὴν τοῦ μισθίου πράγματος (N. 6 § 2 Π. 43. 26), ἐπομένως οὔτε τὰ παραγγέλματα (N. 3 § 8 Π. 43. 17) τὰ παρὰ τοῦ νόμου εἰς ὑπεράσπισιν τῆς νομῆς χορηγούμενα, τοῦ κανόνος δὲ τούτου οὐδεὶς νόμος εἰσάγει ἐξαι-

1 Ὅρ. καὶ Μέρος Α' λ. Νομῆς δίκαι. σελ. 676 ἐπ.

ρῆσιν ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν τοῦ Δημοσίου. 166, 167 καὶ 168 (1852).

Κατὰ Ν. 6 § 2 Π. (43. 26), ὁ μισθωτὴς δὲν νέμεται δι' ἑαυτὸν, ἤτοι διανοία κυρίου, ἀλλὰ διὰ τὸν κύριον τοῦ πράγματος, ἐπομένως δὲν ἔχει τὰ τὴν νομὴν προστατεύοντα παραγγέλματα, ἀφοῦ ὁ ἐκμισθωτὴς δὲν τῷ ἐξεχώρησεν αὐτά, οὐδὲ τὰ ὑπεστήριξε διὰ παρεμβάσεως εἰς τὴν δίκην. 206 (1856).

Ὡς συνάγεται ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 2062 καὶ ἐπομ. τοῦ Ἰ. Ἀστ. Κώδ., διακατοχὴ εἶνε ἡ κράτησις ἢ ἡ κάρπωσις πράγματός τινος, ὅπερ ἔχει τις ἢ κρατεῖ αὐτὸς ἢ ὁ ἄλλου, κρατοῦντος ἢ ἐξασκοῦντος τὸ δικαίωμα ἐν ὀνόματι ἐκείνου. Ἐκ τοῦ ὁρισμοῦ δὲ τούτου περὶ διακατοχῆς καὶ ἐκ τῶν προσόντων, ἅτινα τὸ ἐπόμενον ἄρθρον ἀπαιτεῖ διὰ τὴν ἐπὶ χρησικτησίᾳ νομὴν, ἔπεται, ὅτι ὁ Ἰόνιος Ἀ. Κώδ. τὰ προστατευτικὰ τῆς διακατοχῆς παραγγέλματα ἢ τὰς ἀγωγὰς ἀπονέμει εἰς τὸν ἐπὶ λόγῳ κυριότητος διακατέχοντα, τοιοῦτος δὲ ἀναντιρρήτως δὲν εἶνε ὁ μισθωτὴς, ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου νεμόμενος, οὔτινος ρητῶς μάλιστα τὸ ἄρθρ. 2070 χαρακτηρίζει τὴν πρὸς τὸ μίσθιον πράγμα σχέσιν ὡς ἀπλὴν κατοχὴν (detentio), μὴ προστατευομένην συνεπῶς ὑπὸ τῶν παραγγελλμάτων, δυναμένην δὲ μόνον νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἐν ἰδίῳ ὀνόματι καταδίωξιν τρίτων, διαταρασσόντων αὐτόν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο μόνον, ὅταν οἱ τρίτοι οὐδὲν ἀξιῶσιν ἐπὶ τοῦ μισθωθέντος πράγματος δικαίωμα (ἄρθρ. 1532).

278 (1891).

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 671 τῆς Πολ. Δικονομίας, δὲν προστατεύεται ἡ ἐλαττωματικὴ διακατοχὴ. 82 (1891).

Οὐδεὶς νόμος ἀπαγορεύει τὸν περὶ νομῆς δικάζοντα δικαστὴν νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ νὰ ἐκτιμήσῃ ἔγγραφα, συνάγων ἐξ αὐτῶν τεκμήρια, συντελοῦντα εἰς τὴν βεβαίωσιν τῆς διαταράξεως ἢ τῆς ἀποβολῆς ἀπὸ τῆς νομῆς.

217 (1849) 202 (1852) 223 (1853) 246 (1857).

Τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας ἐκτιμᾷ τὰς ἐπὶ τοῦ κτήματος ἐνεργηθείσας πράξεις νομῆς παρ' ἑκατέρου τῶν διαδίκων καὶ τὸ ποσὸν καὶ ποιὸν αὐτῶν· ταύτας δὲ καὶ τὸν τρόπον καὶ χρόνον ἔχον ὑπ' ὄψιν, θὰ κρίνῃ τίς ἐστὶν ὁ νομεύς, ἢ δὲ κρίσις αὐτοῦ αὕτη διαφεύγει τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου, 446 (1866).

§ 11

Ἡ ἀγωγή περὶ διαταράξεως κατοχῆς διδεται εἰς τὸν κατέχοντα
τῇ δεσπότου N. 1 § 4 (16. 43) καὶ N. 1 § 5 (21. 3)· κάτο-
ς δὲ τοιοῦτος γίνεται ὁ διανοία δεσπότου ὅπωςδῆποτε ἐρχόμενος
συνάφειαν πρὸς τὸ κτῆμα. 209 (1871).

Κατὰ τὸν N. 2 (43. 37) καὶ 1 (43. 31), ἡ περὶ νομῆς ἀγωγή
εἰς παραδεκτὴν, ὅταν ὁ ἐνάγων εἴχῃ τὴν νομὴν καὶ διετάραξεν αὐτὴν
ναγόμενος, ἀδιάφορον δὲ ἂν ὁ δικαιοπάροχος τοῦ εἴχεν ἢ οὐ τὴν
καὶ ἂν τὴν μετεβίβασεν, ἢ ἂν ὁ ἐναγόμενος κατ' ἄλλον χρόνον
εἰς τὴν νομὴν ταύτην. 229 (1853).

Ὁ μηδέποτε ἀποκτήσας τὴν διανοία κυρίου κατοχὴν τοῦ ἐπιδικίου,
ἀλλ' ἀπλῶς τὴν ψιλὴν αὐτοῦ κατοχὴν, δὲν δικαιούται νὰ ἐγείρῃ τὴν
περὶ διαταράξεως τῆς νομῆς ἀγωγήν. 173 καὶ 196 (1850).

Κατὰ N. 1 § 9 N. 2 Π. (43. 17), δικαίωμα πρὸς ἀγωγήν περὶ
διαταράξεως νομῆς ἔχει μόνον ὁ νεμόμενος κτῆμα, ἤτοι ὁ διανοία κυ-
ρίου καὶ οὐχὶ ὁ ἐν ἀλλοτρίῳ ὀνόματι διακατέχων αὐτό.

77 (1852) 236 (1869).

Ἐὰν ὁ ἐνάγων κατὰ τὴν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς εἴχεν ἀποβληθῇ
εἰς νομῆς, ἡ ἀγωγή του περὶ διαταράξεως καθίσταται ἀπαραδεκτος,
δὲ μεταγενεστέρα ἐγκατάστασις τοῦ οὐδεμίαν εἴχε πλεον σημα-
ν, διότι, κατὰ τὸν νόμον, τότε ὑφίσταται περὶ διαταράξεως ἀγωγή,
αν κατὰ τὸν χρόνον τῆς διαταράξεως ὁ ἐνάγων κατέχῃ τὸ κτῆμα·
δὲ περὶ διαταράξεως καὶ ἀποβολῆς ἀγωγῆς δὲν δύνανται νὰ συνυ-
πάρξωσι. 201 (1863).

Τὸ γεγονός, ὅπερ κωλύει τὴν πλήρη ἐξάσκησιν τῆς νομῆς καὶ τί-
σιν εἰς ἀμφισβήτησιν τὸ ἐπ' αὐτῆς δικαίωμα, ἀποτελεῖ, κατὰ νό-
ον, πρᾶξιν διαταράξεως. 69 (1866).

Διατάραξιν κατοχῆς ἀποτελεῖ καὶ ἡ ἀμφισβήτησις αὐτῆς, ἡ ἐπι-
ρροῦσα εἰς τὸν κάτοχον ἐνόχλησιν πρὸς ἐνάσκησιν τῆς νομῆς τοῦ
N. 1 § 4 Πανθ. (43. 17). Ἡ ἐκτίμησις ὅμως τῶν πράξεων, ἐξ ὧν
ἐκκύπτει ἡ ἐνόχλησις αὕτη, ἀνήκει εἰς τὴν κυριαρχικὴν κρίσιν τοῦ
δικαστηρίου τῆς οὐσίας καὶ διαφεύγει τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου. 91 (1869).

Προκειμένου περὶ ἀγωγῆς περὶ διαταράξεως τῆς νομῆς, οὐχὶ δὲ

περὶ κεινοτομίας, δύνανται αὕτη νὰ γείνη μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἔργου, π. χ. τῆς ἐξορύξεως τῆς ὑπονόμου. 155 (1861).

Ὑψὼν τις τὴν οἰκίαν του δύνανται, κατὰ τὰς § 57 καὶ 58 Ἀρμ. (Β. δ), νὰ ὑψώσῃ καὶ τὸν μετὰ τοῦ γείτονος κοινὸν μεσότοιχον, ἐὰν δουλεία τις δὲν τὸν ἀποτρέπη, ἐπομένως ἀγωγή περὶ διαταράξεως, στηριζομένη ἐπὶ τῶν γεγονότων τούτων, τυγχάνει ἀπαράδεκτος, διότι ταῦτα δύνανται νὰ δώσωσι δικαίωμα μόνον πρὸς ἀποζημίωσιν, δὲν ἀποτελοῦσιν ὅμως διατάραξιν νομῆς. 214 (1848).

Δὲν δύνανται δι' ἀνακοπῆς νὰ ἀνακοπῇ ἀπλῶς ἡ τοῦ θειρισμοῦ τῶν γαιῶν πράξις, διότι αὕτη ἀποτελεῖ διατάραξιν νομῆς, ἥτις, καίπερ ὑπὸ κλητῆρος γενομένη, δὲν εἶνε κατὰ φύσιν δικαστικὴ πράξις, δυνάμενη νὰ προσβληθῇ δι' ἀνακοπῆς. 32 (1863).

Ἐὰν ἡ ἀγωγή στηρίζεται εἰς διατάραξιν τῆς νομῆς τοῦ ἐνάγοντος ἐπὶ τοῦ ἐλαιοπεριθόλου αὐτοῦ, ἥτις διατάραξις τῷ ὄντι ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἐτέρου τῶν ἐναγομένων, μισθωτοῦ τῆς ἐλαιοπροσόδου ὄντος καὶ ὡς ἐντολοδόχου τοῦ Δημοσίου ἐνεργήσαντος ἐπὶ τοῦ προκειμένου, συντάξαντος πρωτόκολλον ἐκτιμήσεως, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς ἐθνικοῖδιόκτητα τὰ ἐλαιοπερίθολα ταῦτα, ἐνῶ, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν του, ἰδιόκτητα εἰσὶ, καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου (πρωτοκόλλου) στηρίζονται αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ ρηθέντος ἐνοικιστοῦ περὶ φόρου ἐπικαρπίας, δὲν εἶνε ἐφαρμοστέαι ἐπὶ τοιαύτης διαταράξεως αἱ περὶ ἀνακοπῆς κατὰ διοικητικῆς ἐκτελέσεως διπλοτύπων φορολογίας καὶ πρωτοκόλλων ἐκτιμήσεως καρπῶν διατάξεις τοῦ φορολογικοῦ νόμου, ἀλλ' αἱ σχετικαὶ τοῦ ἀστικοῦ νόμου Ν. 1, 4, 7 καὶ 8 Π (43. 17) Ν. 8 § 5 Π. (8. 5). 321 (1878).

Δεχθέντος τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας, ὅτι ὁ ἀντίδικος τοῦ Δημοσίου διετάραξε τὴν νομὴν αὐτοῦ, κατασκευάσας κλίμακα λιθίνην ἐντὸς τοῦ δημοσίου γηπέδου, ἵνα εἰσέρχεται δι' αὐτοῦ εἰς τὴν οἰκίαν του, ἔδει νὰ διαταχθῇ ἡ κατεδάφισις αὐτῆς ἄνευ τοῦ ὄρου «ἐὰν ὁ ἐναγόμενος δὲν συμμορφωθῇ πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ νόμου ΣΠΖ καὶ συναινέσῃ εἰς τὴν παραχώρησιν τὸ Δημόσιον», διότι ὁ νόμος οὗτος δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, ὡς μὴ προκειμένου ἐν αὐτῇ περὶ κυριότητος, ἀλλὰ περὶ νομῆς ἀπλῆς. 293 (1860).

§ 12

Μόνος ὁ βεβαιώσας τὴν ἀποβολὴν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς νομῆς δύνανται

νά ἐγείρῃ τὴν περὶ τῆς ἐγκαταστάσεώς του εἰς αὐτὴν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἀποβαλόντος αὐτόν, ν' ἀποβληθῇ δὲ τῆς νομῆς δὲν δύναται ὁ μὴ νεμόμενος ἀμέσως πρὸ τῆς ἀποβολῆς. Ν. 1 § 9 καὶ 23 Π. (43.16).

199 (1848).

Κατὰ τὸν Ν. 1 § 9 (43. 16), ὅπως ὑπάρξῃ ἀποβολὴ ἐκ τῆς νομῆς καὶ δικαίωμα ἀγωγῆς πρὸς ἀνάγκησιν αὐτῆς, ἀπαιτεῖται ὁ ἐνάγων νά νέμῃται καὶ ν' ἀποβληθῇ τῆς νομῆς, διότι ἐὰν ἀποδειχθῇ, ὅτι καθ' ὃν χρόνον ὁ ἐνάγων ἀπεβλήθη τῆς νομῆς δὲν εἶχε τοιαύτην, ἔπεται, ὅτι οὐδὲ δικαίωμα ἀγωγῆς ἔχει. 107 (1853) 318 (1860).

Ἀγωγή περὶ ἀνακτῆσεως τῆς νομῆς, στηριζομένη ἐπὶ τοῦ γεγονότος, ὅτι ἐνῶ ὁ ἐνάγων εἶχε τὴν νομὴν, ὁ ἐναγόμενος ἔλαβεν αὐτήν, παραχωρήσας τὰ κτήματα ταῦτα εἰς ἄλλους πρὸς καλλιέργειαν, ἐστὶν ἀπορριπτέα, ὡς στερουμένη νομίμου λόγου, διότι τὸ ἀνωτέρω γεγονὸς οὐδὲν εἰς ἐμφάνει ἀποβολήν, ἥτις, κατὰ τὸν Ν. 1 § 3 (43. 16) Ν. 7 (41. 2) καὶ Ν. 2 (4. 2) καὶ Πολ. Δικ. 630, ὑποτιθησὶν ἢ τὴν διὰ σωματικῆς βίας ἀφαίρεσιν ἢ τὴν ἔνεκα σπουδαίου καὶ εὐλόγου φόβου παραίτησιν τῆς νομῆς. 273 (1855).

Ὁ ἀποβαλὼν τὴν κατοχὴν κτήματος δὲν δύναται νά ἐγείρῃ τὴν περὶ διαταρᾶξεως τῆς νομῆς ἀγωγὴν, ἀλλὰ μόνον τὴν περὶ ἀποβολῆς. 147 (1855).

Τὸ παράγγελμα τῆς βίας ἀπολεσθείσης νομῆς δύναται νά ἐνασκηθῇ μόνον ἐν περιπτώσει βιαίας ἀποβολῆς ἐκ τῆς κατοχῆς τοῦ ἀκινήτου διὰ σωματικῆς βίας ἢ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ νομεύς ἔνεκα σπουδαίου καὶ εὐλόγου φόβου ἢ ἔνεκεν ἐπικειμένης κατ' αὐτοῦ σωματικῆς βίας ἐγκαταλείψῃ τὴν νομὴν (Ν. 1 § 3 Ν. 29 Π. 43. 16), ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὸν νομέα, ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ ὁποίου ἄλλος κατέλαβε τὸ ἀκίνητον, κατὰ τοὺς Ν. 3 § 7—8, Ν. 49 ἐν τέλει, Ν. 46, Ν. 6 § 1 Ν. 7, Ν. 25 § 2 (41. 2), Ν. 1 § 24, Ν. 3 § 8 (43.16), οὗτος δὲν ἀπώλεσε τὴν νομὴν πρὶν ἢ μάθῃ τὴν παρ' ἄλλου κατάληψιν καὶ ἐὰν ἄμα μαθὼν τοῦτο ἐπιχειρήσῃ ν' ἀποκρούσῃ τὸν καταλαβόντα τὸ ἀκίνητον καὶ ἐπιτύχῃ θεωρεῖται ὡς μηδέποτε τὴν νομὴν ἀπολέσας, ἀλλ' ἐὰν ἀποτύχῃ καὶ ἀποκρουσθῇ ἢ ἐὰν μὴδὲν ἐπιχειρήσῃ πρὸς κατάληψιν τοῦ ἀκινήτου, τότε ἐν μὲν τῇ α' περιπτώσει ἀπόλλυσι βίᾳ τὴν νομὴν, ἐν δὲ τῇ β' θεωρεῖται παραιτηθεὶς αὐτῆς· ἄρα ὁ ἀπὼν οὐδαμῶς θεωρεῖται βίᾳ τῆς νομῆς ἐκβεβλημένος ἢ

καθ' ἣν στιγμήν μαθὼν παρ' ἄλλου κατάληψιν ἐπιχειρήσῃ ν' ἀναλάβῃ τὸ καταληφθὲν ἀλλ' ἀποκρουσθῇ, καὶ τότε μόνον θεωρεῖται βία ἀποβληθεὶς καὶ δικαιούμενος νὰ αἰτήσῃ τὸ παράγγελμα ἀνακτήσεως τῆς βίας ἀπολεσθείσης νομῆς· εἰς ταῦτα δὲ οὐδαμῶς ἀντίκειται ὁ Ν. 11 Κώδ. (6. 4), διότι οὗτος ἐφαρμόζεται ἐπὶ καταλήψεως ἀκινήτου ἀπόντων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, ἐνθα κεῖται τὸ ἀκίνητον, διαμενόντων καὶ μόνον ἐκ τοῦ κτήματος ἀπουσιαζόντων, κατὰ τὸν χρόνον τῆς παρ' ἄλλου καταλήψεως· ἐπομένως, ἐὰν τρίτος ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ νομέως μεταβῇ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ ἀνοίξῃ χάνδακα καὶ σπείρῃ αὐτόν, ὁ δὲ νομεὺς μαθὼν τοῦτο ἐφυσυχάσῃ, δὲν χωρεῖ τὸ παράγγελμα περὶ τῆς βίας ἀπολεσθείσης νομῆς.

376 (1880).

Δὲν ἀπαιτεῖ ὁ νόμος σωματικὴν βίαν, ὅπως ὑπάρξῃ ἀποβολή, διότι καὶ ἡ ἄνευ τοιαύτης βίας παραίτησις τῆς νομῆς πρὸς ἀποφυγὴν συγκρούσεως μετὰ τοῦ ἀφαιρουῦντος αὐτήν, καθ' ἣν σύγκρουσιν ὁ μέχρι τοῦδε νομεὺς νομίζει, ὅτι θέλει ἡττηθῇ, ἀποτελεῖ οὐδὲν ἥττον τὴν βιαίαν ἀφαίρεσιν τῆς νομῆς· Βασ. 7 (60. 17).

204 (1852).

Ὁ ἀγοραστὴς κτήματος, κατεχόμενου σώματι ὑπὸ ἄλλου ἐν ὀνόματι τοῦ πωλητοῦ, δὲν ἔσκατᾷ τὴν νομὴν αὐτοῦ, ἐνὸςφ ὁ κάτοχος δὲν συγκατατίθεται ἡ βία δὲν ἀναγκάζεται νὰ καταλίπῃ τὸ κτῆμα· ἐπομένως καὶ ἂν ἄνευ νομίμου τινος λόγου ἀποκρούσῃ ὁ κάτοχος τὸν ἀγοραστήν, ὁ πωλητὴς θεωρεῖται ἀποβαλλόμενος καὶ αὐτὸς δύναται νὰ ἐγείρῃ τὸ περὶ νομῆς παράγγελμα κατὰ τοῦ κατόχου καὶ οὐχὶ ὁ ἀγοραστής· Ν. 1 § 45 Ν. 18 (43. 16) Β. 60 (17. 7) Ν. 20 (41. 2) Βασ. 50. (2. 19).

341 (1864).

Δὲν ἀπαιτεῖται ὑπὸ νόμου τινος νὰ νέμῃται τις πρὸς χρησικτησίαν, ὅπως ἐνασκήσῃ τὸ παράγγελμα περὶ βίας, κατὰ δὲ τὸν Ν. 1 § 9 Π. (43. 16), τὸ περὶ βίας παράγγελμα δίδεται εἰς τὸν ἀπλοῦν νομέα.

373 (1880).

Ἡ περὶ ἀποβολῆς ἀγωγὴ (interdictum unde vi) μεταβιβάζεται, κατὰ νόμον, εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ ἀποβληθέντος· Ν. 1 § 44 Π. (43. 16) Ν. 13 § 5 Π. (43. 24) Βασ. 44 (60. 17).

290 (1879).

Αἱ διοικητικαὶ ἀποφάσεις τότε μόνον παράγουσιν ἀποτελέσματα νόμιμα καὶ συνεπῶς ὁ δυνάμει αὐτῶν καταλαμβάνων τὴν κατοχὴν

γηπέδου τινος δὲν θεωρεῖται ὡς ἀφελῶν αὐτὴν βία καὶ αὐτογνωμό-
 νως, ὅταν ἐξεδόθησαν ἐντὸς τῆς ἀρμοδιότητος τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς,
 ἐπὶ θεμάτων δηλονότι, ἅτινα, κατὰ τὴν ἰσχύουσαν νομοθεσίαν, ὑπά-
 γονται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῆς ἀρχῆς ταύτης, ἐν ἐναντίᾳ δὲ περι-
 πτώσει οὐδὲν ἔχουσιν ἔννομον κύρος, ὡς ἐκδοθεῖσαι καθ' ὑπέρβασιν
 ἐξουσίας.

38 (1884).

§ 13

Κατὰ νόμον, καὶ ἡ τῶν κινητῶν νομὴ δύναται νὰ ὑπάρχῃ κεχω-
 ρισμένη τῆς κυριότητος, ἐφ' ᾧ καὶ ἴδιον παράγγελμα εἰς προστασίαν
 αὐτῆς χορηγεῖται ὑπὸ τοῦ νόμου· Ν. 13 πρ. Π. (41. 2) Ν. 12 Βασ.
 (Ν. 2) καὶ Ν. 1 Π. (43. 31) Ν. 27 Βασ. (Ξ. 17). 247 (1878).

§ 14

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου καὶ τῆς Πολ. Δικονο-
 μίας (Ν. 3 § 10 Π. 43. 17 Βασιλ. 3, 58. 17, Ν. 1 § 12, 13 καὶ
 14 Π. 43. 16 Βασιλ. 1, 60. 16 καὶ ἀρθρ. 630 Πολ. Δικ.), ἡ περὶ
 ἀνακτήσεως βιαίως ἀφαιρεθείσης νομῆς ἀγωγή ἐγείρεται κατὰ τοῦ
 ἀποβαλόντος τὸν ἐνάγοντα ἀπὸ τῆς νομῆς, οὐχὶ δὲ καὶ κατὰ τοῦ
 τρίτου νομέως.

168 (1850).

Κατὰ νόμον, τὰ περὶ νομῆς παραγγέλματα ἐγείρονται κατὰ τοῦ
 διαταράξαντος ἢ ἀποβαλόντος, καὶ ἀδιάφορον εἶνε ἂν πρὸς ἴδιον ἢ
 πρὸς συμφέρον ἄλλου ἐνήργησε, διὰ πᾶσαν δὲ ἐπιζήμιον πράξιν τοῦ
 Ὑπουργοῦ καὶ τῶν ὑπαλλήλων, ὡς τοιούτων ἐνεργούντων, ἐνέχεται
 τὸ Δημόσιον.

109 (1866).

Τὸ παράγγελμα τῆς διαταράξεως, ὡς προσωπικόν, ἐνασκεῖται
 κατὰ τοῦ προσβάλλοντος τὴν νομὴν, ἀδιαφόρως ἂν οὗτος δι' ἑαυτὸν
 ἢ κατ' ἐντολὴν καὶ πρὸς συμφέρον ἄλλου ἐνήργησε (Ν. 1 καὶ 4 Π.
 43. 17 Ν. 14 Π. 47. 10)· ὅθεν νομίμως ἐνασκεῖται τὸ παράγγελμα
 τοῦτο κατὰ τοῦ συζύγου, ὡς ἀντιπροσώπου τῆς συζύγου του.

89 (1887).

Ἡ περὶ νομῆς ἀγωγή ἐγείρεται κατὰ τοῦ βία ἀπειλούντος ἢ δια-
 ταράξαντος τὸν ἐνάγοντα καὶ παρὰ τούτου, ψυχῇ δεσπότου νεμομέ-
 νου, καὶ μὴ ἔχῃ τὴν δεσποτείαν τοῦ πράγματος, ἐξ οὗ ἀπεβλήθη.

236 (1869).

Ἡ περὶ ἀποβολῆς ἀγωγὴ δίδεται, κατὰ νόμον, κατὰ τοῦ βιασαμένου καὶ ἀποβαλόντος, καὶ οὗτος ἔπαυτε μετὰ τὴν ἀποβολὴν καὶ τῶν τέχων Ν. 1 § 42 καὶ Ν. 15 Π. (48. 16) Ν. 7 καὶ 24 Βασ. (Ζ. 17), διότι τότε ἐνέχεται εἰς τὸ ἐνδιαικόμενον τῷ ἐνάγοντι (Ν. 6 Π. αὐτόθι Ν. 12 Β. αὐτόθι.) 124 (1881).

Κατ' οὐδεμίαν δικονομικὴν ἢ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου διάταξιν τίθεται ἔκτος τῆς δίκης ὁ ἐπὶ διαταράξει κατοχῆς ἐναχθεὶς ἐπὶ μόνῃ τῇ ὀφειλῇ αὐτοῦ, ὅτι τὴν ἐπενεγκοῦσαν τὴν διατάραξιν τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τῆς ιδιότητος κατόχου πρᾶξιν ἐνήργησεν οὐχὶ ἐν ἰδίῳ ἑαυτοῦ ὀνόματι ἀλλ' ἐν ὀνόματι ἐτέρου προσώπου· ἀπαιτεῖται δὲ περὶ τοῦ γεγονότος τούτου ἀπόδειξις καὶ εἰς τοιαύτην ἀπόδειξιν δεόν νὰ στηριχθῇ ἀποδείξεις, ἀπαλλάττουσα αὐτόν τῶν ὡς εἴρηται συνεπειῶν ἢ θέτουσα αὐτὸν ἔκτος τῆς δίκης· Ν. 1 § 4 καὶ 6 Π. (43. 17) Ν. 3 § 2 καὶ 3 Π. (43. 16) Ν. 1 § 13 καὶ Ν. 18 πρ. ἐν τέλει Βασ. (60. 17) Πολ. Δικ. 69. 193 (1879).

Οὐδεὶς νόμος ἀπαγορεύει νὰ ἐγείρηται κατὰ τοῦ συγκοινωνοῦ περὶ διακατοχῆς ἀγωγὴ, ὥστε νὰ ᾔη οὗτος ὑπόχρεως νὰ ἐγείρῃ τὴν περὶ διανομῆς. 75 (1861).

Οὕτε ὁ Ν. 28 Π. (10. 3), ἀντιστοιχῶν πρὸς τὸν Ν. 25 Βασ. (12. 2), οὕτε ἄλλη τις διάταξις τῶν ρωμ. νόμων ὀρίζει, ὅτι ὁ κατέχων τὸ κοινὸν πρᾶγμα συγκύριος κατέχει καὶ ἀναγκαίως ἐξ ὀνόματος τοῦ συνιδιοκτῆτου αὐτοῦ. Ἐπομένως καὶ ὅταν τις τῶν συνιδιοκτῆτῶν κατέχῃ ἀποκλειστικῶς τὸ κοινὸν πρᾶγμα διανοίᾳ κυρίου, δικαιούτα καὶ κατὰ τοῦ συνιδιοκτῆτου αὐτοῦ ν' ἀπευθύνῃ τὸ περὶ διαταράξεως ἢ ἀποβολῆς ἐκ τῆς κατοχῆς παράγγελμα, ὁσάκις διαταράσσεται ἡ κατοχὴ αὐτοῦ παρὰ τούτου ἢ ἀποβάλλεται ἐξ αὐτῆς. 128 (1879).

Εἰς οὐδένα στηρίζεται νόμον τὸ δόγμα, ὅτι ὁ συννομέυς δὲν ἔχει τὰ τῆς νομῆς παραγγέλματα κατὰ τοῦ ἐτέρου κοινωνοῦ τῆς νομῆς τούναντίον ὑποστηρίζεται ὑπὸ τῶν Ν. 3 § 1 Π. (39. 1) Ν. 3 § 1 Π. (43. 16) Ν. 12 Π. (10. 3), ὅτι ἕκαστος νομέυς προσβάλλει τὴν νομὴν τοῦ συννομέως, ἅμα μονομερῶς ἐνασκεῖ τὴν τῆς ἐξουσίας βούλησιν ἐπὶ τοῦ κτήματος. 373 (1880).

Κατὰ τὸν Ν. 16 § 2 Π. (43. 24), καὶ αὐτὸς ὁ μὴ κάτοχος ἐπὶ τῶν περὶ διακατοχῆς διαφορῶν ἐστὶν ἐναγώγιμος. 264 (1880).

Πράγματι, κατὰ τοὺς Ν. 25 Π. (19. 2) καὶ Ν. 3 § 1 Π. (43.

12), ἐπιτρέπεται ἡ ἀγωγή τοῦ διανοῖα κυρίου νομέως κατὰ τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλ' οἱ νόμοι οὗτοι (καὶ ἂν θεωρηθῶσιν ἐφαρμοζόμενοι καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιμόρτου καλλιιεργείας) προβλέπουσι περιστάσεις, καθ' ἃς ὁ μισθωτής, παραβαίνων τὰ διὰ τοῦ συναλλάγματος συμπεφωνημένα, ἐνεργεῖ πράξεις ἐπὶ τοῦ μισθωθέντος κτήματος, αἵτινες παρακωλύουσι τὸν διανοῖα κυρίου νομέα, ἀνεξαρτήτως τοῦ συναλλάγματος, νὰ ἐνεργήσῃ ἐπὶ τοῦ κτήματος ὅτι λόγῳ τῆς διανοῖα κυρίου κατοχῆς δικαιούται νὰ ἐνεργήσῃ καὶ οὕτω διατάραξιν τῆς κατοχῆς ἀποτελοῦσιν.

118 (1884).

Κατὰ τὸν Ν. 15 § 1 Π. (14. 3) καὶ Ν. 4 Π. (43. 16), τὰ νομικὰ πρόσωπα δύνανται διὰ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῶν νὰ ἐπιχειρήσωσι διατάραξιν διακατοχῆς καὶ νὰ ἐναχθῶσιν ἕνεκεν αὐτῆς. 91 (1890).

§ 15

Καὶ ἂν ἡ τοῦ ἐπιδίκου κτήματος κατοχὴ ᾖ πλημμελής, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι τὸ κτῆμα εἶνε τῆς κυριότητος τρίτου, ὁ ἐναγόμενος δὲν δύναται, κατὰ τὸν νόμον (Ἄρμ. 50 Β'. α καὶ Πολ. Δικ. 552 § 3), νὰ προτείνῃ ἕνεκα τοῦ πλημμελοῦς τῆς κατοχῆς τοῦ ἀντιδίκου τὴν ἔνστασιν τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς κατ' αὐτοῦ ἀγωγῆς, διότι ἡ ἔνστασις αὕτη εἶνε ἐκ δικαιώματος τρίτου.

76 (1849).

Κατὰ τὸν νόμον (Πολ. Δικ. 629 § 3 καὶ Ν. 3 Κώδ. 8. 1), εἰς τὰς περὶ διακατοχῆς δίκας δὲν δύναται ὁ ἐναγόμενος νὰ προτείνῃ πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς ἀγωγῆς ζητήματα κυριότητος, ἰσχυριζόμενος εἴτε ὅτι εἶνε κύριος αὐτὸς τοῦ ἐπιδίκου κτήματος, εἴτε ὅτι εἰσὶν ἄκυροι οἱ περὶ κυριότητος τίτλοι τοῦ ἐνάγοντος, καὶ νὰ ἐνώσῃ οὕτω τὴν περὶ νομῆς δίκης μετὰ τῆς περὶ κυριότητος.

333 (1855).

Κατὰ τὸν νόμον (§ 6 Εἰς. 4. 15, Πολ. Δικ. 630), ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς περὶ ἀνακτήσεως τῆς βίᾳ ἀπολεσθείσης νομῆς, ὁ ἐναγόμενος δὲν δύναται ν' ἀντιτάξῃ τὴν τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς ἔνστασιν, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ὁ ἐνάγων εἶχε προηγουμένως βίᾳ ἐξωθήσει αὐτὸν τῆς νομῆς τοῦ αὐτοῦ πράγματος, διότι οὗτος ὤφειλεν ἐπὶ τῆς πρώτης ἐκείνης ἀποβολῆς νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν δικαστικὴν προστασίαν, οὐδόλως δικαιούμενος μετὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς νομῆς του νὰ προσφύγῃ εἰς τὴν οἰκείαν αὐτοῦ δύναμιν, ἐξωθῶν καὶ αὐτὸς βίᾳ τὸν ἀντίδικόν του, πράξας δὲ τοῦτο πρὸς ἀνάκτησιν τῆς νομῆς του, οὐδὲν ἐξ αὐτῆς

πλεονέκτημα δύναται ν' ἀποκτήσῃ (ὅποιον ἤθελεν εἶνε ἢ ἀνωτέρω ἔνστασις), μὴ ἐγείρας ἕνεκα τῆς πρώτης ἀποβολῆς τὴν ἀγωγὴν του, εἴτε διότι παρημέλησε τὴν προθεσμίαν αὐτῆς, εἴτε διότι τὴν εἰκείαν δύναμιν προὔτιμῃσε τῆς δικαστικῆς προστασίας, τοῦτο δ' ἐπικυροῦται καὶ ἐκ τούτου, ὅτι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 629 § 4 Πολ. Δικ., ὁ ἐπὶ ἀποβολῇ τῆς νομῆς ἐναγόμενος δὲν δικαιούται οὔτε τὴν κυριότητα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ πράγματος ν' ἀντιτάξῃ ὡς λόγον ἀπαραδέκτου τῆς περὶ ἀνακτῆσεως τῆς νομῆς ἀγωγῆς. 115 (1857).

Ἡ ἀγωγή περὶ ἀποβολῆς ἐκ τῆς διακατοχῆς εἶνε ἀπαραδέκτος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 630 Πολ. Δικ., ἐὰν ἡγέρθῃ μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἀποβολῆς, ἐκτός, ἂν ὁ νομεὺς δὲν ἀποβάλῃ τὴν διακατοχὴν, εἰμὴ ἀφ' ἧς πληροφωρηθῇ, ὅτι κατέλαθεν ἕτερος τὸ κτῆμα διανοίᾳ κυρίου (N. 3 § 7 καὶ 8, N. 46 Π. (41. 2), καὶ ἐπομένως ἐκτοτε μόνον τρέχει ἡ ἐνιχυσία αὕτη παραγραφὴ. 277 (1871).

Ἡ βία ἀφαίρεσις τῆς κατοχῆς διακόπτει φυσικῶς τὴν παραγραφὴν, ἀδιαφόρως ἂν ὁ βιαίως ἀποβληθεὶς ἀνακτήσῃ μετὰ ταῦτα τὴν νομὴν διὰ τοῦ πρὸς τοῦτο χορηγουμένου αὐτῷ παραγγέλματος, διότι ἡ ἀνάκτησις τῆς νομῆς ἀποτέλεσμα ἔχει μόνον, ὅτι ἄρχεται νέα παραγραφὴ N. 2, 5 καὶ 15 § 2 Π. (41. 3). 353 (1864).

Τὸ ἄρθρ. 630 Πολ. Δικ., ὅπερ ἀπαιτεῖ ἐπὶ ποινῇ ἀπαραδέκτου νὰ ἐνασκήται τὸ περὶ ἀποβολῆς ἐκ τῆς κατοχῆς παράγγελμα ἐντὸς ἐνὸς ἔτους καὶ μιᾶς ἡμέρας, δὲν ἀφορᾷ εἰς τὴν διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος γενομένην ἀποβολὴν τοῦ κατόχου, δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως, καὶ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ ἀντιδίκου του εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ κτήματος, ἐπομένως, δυνάμει τῶν ἄρθρ. 235 καὶ 871 Π. Δικ., ἡ ἀνακοπὴ κατὰ τῆς πράξεως ταύτης τοῦ δικαστικοῦ κλητῆρος δὲν περιορίζεται ἐντὸς τῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρ. 630 Πολ. Δικ. 297 (1866).

Ἀκύρου οὔσης τῆς ἐγκαταστάσεως ἐν τῇ κατοχῇ κτήματός τινος καὶ ἀπαγγελλείσης τῆς ἀκυρότητος, τὰ πράγματα ἐπανέρχονται εἰς τὴν θέσιν διετέλουν πρὸ τῆς ἀκύρου πράξεως (Πολ. Δικ. 635 καὶ 871), χωρὶς νὰ ᾔηνε ἀνάγκη νὰ ἐγερθῇ ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας ἀγωγή περὶ νομῆς, διότι αὕτη ἀφορᾷ εἰς ἀποβολὴν ἐκ τῆς νομῆς δι' ἐδιωτικῆς βίας, οὐχὶ δὲ δι' ἀκύρου πράξεως τῆς ἀρχῆς. 61 (1868).

Προκειμένου περὶ οἰκῆς περὶ κατοχῆς κατὰ παράκλησιν δὲν χωρεῖ ἡ ἔνστασις τῆς ἐνιχυσίας παραγραφῆς N. 8 § 6 Π. (43. 26) Πολ.

Δικ. 629 § 1 καὶ 630.

202 (1852).

§ 16

Καίτοι τὸ ἄρθρ. 630 Πολ. Δικ. δὲν ὀρίζει ρητῶς ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν βεβαιωθῇ ἡ διατάραξις τῆς κατοχῆς, ὅτι δεόν νά ἐπαναφέρῃ τὰ πράγματα εἰς τὴν προτέραν ὁ διαταράξας τὴν κατοχὴν αὐτῶν κατάστασιν, οὐχ ἥττον ἢ αἰτήσεις αὕτη εἶνε παρακολούθημα τῆς πρώτης αἰτήσεως περὶ διαταράξεως τῆς κατοχῆς, ὅταν ἡ διατάραξις ἐπῆνεγκε καὶ μεταβολὴν εἰς τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων.

155 (1861).

Προκειμένου περὶ ἀνακτήσεως νομῆς βιαίως καὶ ἀχρεωστῆτος ληφθείσης, τὸ κτῆμα δεόν νά ἀποδοθῇ μεθ' ὅλων τῶν καρπῶν ἀπὸ τῆς καταλήψεως, Ν. 15 πρ. (12. 6) Βασ. (24. 6) Ν. 38 § 6 Π. (24. 1) Βασ. (23. 3), καὶ ἡ καλὴ πίστις τοῦ καταλαβόντος οὐδεμίαν ἔχει σημασίαν.

198 (1868).

Ἡ μετὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς τελεσιδίκου ἀποφάσεως γενομένη μεταβολὴ τῆς κατοχῆς δὲν δύναται νά βλάψῃ τὸ δίκαιον τοῦ ὑπὲρ οὗ ἡ ἀπόφασις διαδίκου, ἀλλὰ θεωρεῖται ὡς μὴ οὐσα.

24 (1849).

§ 17

Ὁ διαταραττόμενος εἰς τὴν νομὴν αὐτοῦ δὲν ὑποχρεοῦται νά ἐγείρῃ ἀγωγὴν περὶ παύσεως τῆς περαιτέρω διαταράξεως, ἵνα δύναται ν' ἀπαιτήσῃ καὶ τὰς ἐκ τῆς διαταράξεως προσγενομένας ζημίας, ἀλλ' ἔχει δικαίωμα, παραλείπων τὴν περὶ παύσεως τῆς διαταράξεως αἰτήσεις, νά περιορίσῃ τὴν ἀγωγὴν τοῦ εἰς μόνην ἀποζημίωσιν.

230 (1858).

Δύναται, κατὰ τὸν νόμον, ὁ ζημιωθείς διὰ τῆς διαταράξεως τῆς κατοχῆς νά ζητήσῃ παρεπομένως σὺν τῇ διατηρήσει τῆς νομῆς καὶ ἀποζημίωσιν.

155 (1861).

Ὁ κωλυόμενος νά κτίσῃ ἐν ἰδίῳ τόπῳ οὔτε τῆς κυριότητος στερεῖται, οὔτε τῆς νομῆς ἀποβάλλεται, ἀλλὰ διαταράττεται ἐν αὐτῇ· ἡ δὲ διατάραξις αὕτη παρέχει δικαίωμα μόνον εἰς ἀπαίτησιν τοῦ ἐκ τῆς παρεμποδισθείσης χρήσεως κέρδους.

235 (1869).

Ὁ παρνόμως ἀποβλήθεις τῆς κατοχῆς κτήματός τινος δικαιούται εἰς ἀποζημίωσιν Ν. 44 (9. 2), 44, Βασ. (60. 3), ὁ δὲ ἀποβαλὼν θεωρεῖται ὡς κακῇ τῇ πίστει ἐνεργήσας ἀφ' ἧς ἐν γνώσει, ὅτι

ἐνεργεῖ ἄνευ δικαστικῆς ἀποφάσεως τὴν ἀποβολὴν ἐκ τῆς κατοχῆς, κατέλαβε δι' ἀκύρου ἐγκαταστάσεως τὸ κτῆμα. N. 20 § 11—12 (5. 3) Β. 2. 41 § 11—12. 172 (1870).

Τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγὴν ἐκ τῆς χρήσεως ἀκινήτου ἐνασκει καὶ ὁ διανοῖα κυρίου κάτοχος, μὴ ὑποχρεούμενος ν' ἀποδείξῃ καὶ κυριότητα. 51 (1877).

Κατὰ τὸν N. 1 § 41 Π. (43. 16), ὁ ἀποβαλλὼν ἄλλον τῆς νομῆς πράγματος ὑποβάλλεται καὶ εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τῆς παροχῆς τοῦ διαφέροντος. 373 (1880).

§ 18

Τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ διεκδικήσεως κυριότητος διὰ νομῆς, δυνάμει νομίμου τίτλου παραχωρηθείσης, καὶ οὐχὶ ἐπὶ ἀγωγῆς περὶ νομῆς, διαταραχθείσης αὐθαιρέτως. 183 (1870).

Ἡ δὴλωσις, ὅτι οὐδεμίαν ἔχει τις ἀπαίτησιν ὡς πρὸς ὠρισμένα ἀκίνητα καὶ ὅτι διαλύεται ἡ μεταξὺ τῶν μερῶν ὑπάρχουσα συμφωνία, ἀφορᾷ εἰς μεταβολὴν τῆς νομῆς ἀκινήτου καὶ δὲν δύναται νὰ γείνη δι' ἰδιωτικῆς ἐπιστολῆς, ἀλλὰ μόνον διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου (N. Χαρτ. ἄρθρ. 42). 226 (1871).

Τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου τοῦ 1836 δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν κτημάτων, δὲν ἐφαρμόζεται ἐπίσης καὶ ἐπὶ τῆς κατὰ παράκλησιν δόσεως. 110 (1893).

ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ¹

Περὶ ληψίς.

- § 1. Περιουσία τῶν νομικῶν προσώπων.
- § 2. Εὐθύνη διὰ τὰ ἀδικήματα τῶν ἐκπροσωποῦντων αὐτά.
- § 3. Ὁρηκευτικὰ καθιδρύματα.
- § 4. Ἐκπροσώπησις κοινότητος ἀνοργανίστου.
- § 5. Εὐθύνη τῆς κοινότητος διὰ τὰς πράξεις τῶν μελῶν αὐτῆς.

¹ Ὡς πρὸς τὴν ἐπὶ Δικαστηρίου παράστασιν τῶν νομικῶν προσώπων βρ. Α' Μέρος λ. Παράστασις δικαστικῆ § 1—4,

§ 1

Κατὰ τὸν Ν. 6 § 1 Π. (1. 8) Βασ. 5 (46. 3), τὰ τῆς ομάδος κτήματα κατ' οὐδὲν μέρος ἀνήκουσιν εἰς τὰ κατ' ἰδίαν φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα, ὧν τὸ σύνολον ἀποτελεῖ τὴν μεγαλειτέραν ομάδα. 302 (1853).

Κατὰ τὰ περὶ τῶν κοινοτήτων ἰσχύοντα, αὗται δὲν ἔχουσι δικαίωμα νὰ διανέμωσι μεταξὺ τῶν μελῶν αὐτῶν τὴν περιουσίαν των, καὶ μάλιστα τὴν ἀκίνητον. Ν. 3 Κώδ. (11. 31). 249 (1867).

§ 2

Ἐκ τοῦ Ν. 15 § 1 Πανδ. (4. 3) προκύπτει, ὅτι τὰ νομικὰ πρόσωπα ἐνέχονται ἐξ ἀδικημάτων τῶν ἰδίων αὐτῶν ἀντιπροσώπων, ἅτινα οὗτοι ἐξετέλεσαν ὑπὸ τὴν τοιαύτην ιδιότητά των (π. χ. ἡγούμενος μετὰ τῶν μοναχῶν συνέλεξε πρὸς ὄφελος τῆς Μονῆς τὸν πρὸς τρίτον ἐκμισθωθέντα ἐλαιόκαρπον), ἐφ' ὅσον ἐξ αὐτῶν ὠφελήθησαν. 82 (1871).

Κατὰ τὸν Ν. 15 § 1 Π. (4. 3), τὰ νομικὰ πρόσωπα δὲν εὐθύνονται διὰ τὰς ἀδίκους πράξεις τῶν ἐκπροσωποῦντων αὐτά, ἀλλὰ μόνον ὀφείλουσι ν' ἀποδώσωσι τὸ ἀδίκως κτηθέν. 56 (1889).

§ 3

Ἡ Ἐκκλησία, ὡς νομικὸν πρόσωπον, περιλαμβάνουσι τὸ σύνολον τῶν κατὰ τόπους ἀποτελούντων αὐτὴν φυσικῶν προσώπων τῆς αὐτῆς λατρείας, εἶνε ὑποκείμενον δικαιομάτων ὑπὸ τὴν ἐφορείαν καὶ προστασίαν τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου Ν. 1 Κ. (1. 2) Ν. 1. Π. (47. 22) Ν. 66 Κ. (1. 3). Ἐπομένως ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ διὰ τοῦ ὡς εἴρηται νομίμου ἀντιπροσώπου αὐτῆς ἀποζημίωσιν περὶ τῶν κατεδαφισθέντων εὐαγῶν οἰκων. 81 (1877).

Κατὰ τὸ κανονικὸν δίκαιον τῶν Λατίνων, καὶ ὁ ἀνοικοδομήσας τῇ αὐθεντίᾳ τοῦ Ἐπισκόπου ναὸν κτᾶται ἐπ' αὐτοῦ τὸ *jus patronatus*, ὅπερ συνεπάγεται μὲν ὑπὲρ αὐτοῦ διάφορα δικαιώματα, ἐν οἷς κυρίως ἡ *presentatio idoneae personae in beneficium instituendae* ἐτι δὲ τινα *jura onerosa*, οἷον τὸ τῆς ἐποπτείας, οὐχ ἡττον ὁμως καὶ ἡ *institutio clerici* ἡρτηται ἀπὸ τοῦ Ἐπισκόπου, καὶ εἰς τοῦτον ὀφείλει ὁ πάτερων ν' ἀναφέρηται διὰ τὴν προστα-

σίαν τοῦ ναοῦ καὶ τῶν ἰδίων ἑαυτοῦ δικαίων, διότι ὡς πρὸς τὸ ἐκκλησιαστικόν τοῦτο ἱδρυμα οὐ μόνον οὐδὲν ἔχει δικαίωμα ἐπὶ τῆς περιουσίας αὐτοῦ ἢ ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων, ἀλλ' οὐδὲ ἰδίαν ἔχει διοικήσιν, μάλιστα δὲ πλήρης ἡ ἐπιμέλεια τῆς περιουσίας τῆς Ἐκκλησίας ἀνήκει τῷ Ἐπισκόπῳ (c. 23 c. XII c. i., conc. Antioche 332, c. 5 c. X. q. 1. idem Cod.), ἥτις δικαιούται ν' ἀπαιτήσῃ ἀποζημίωσιν, διὰ τὴν λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης κατάληψιν τοῦ διαληφθέντος ναοῦ.
125 (1872).

Κατὰ τὰ ἐν τῷ κανονικῷ δικαίῳ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας ἰσχύοντα, ὁ Ἐπίσκοπος ἔχει τὴν ἀνωτάτην ἐποπτείαν τῶν πραγμάτων τῆς ἐπισκοπῆς αὐτοῦ· ἐν τῇ διοικήσει δὲ τῶν κτημάτων ἐν γένει τῶν ὑπ' αὐτὸν ὑπαγομένων ἐκκλησιῶν ἔχει ἀπεριόριστον ἐξουσίαν καὶ αὐτὸς ἀντιπροσωπεύει ἐπὶ Δικαστηρίου τὸ ἥθικόν τῆς Ἐκκλησίας πρόσωπον, ὅπερ θεωρεῖται ὁ ἰδιοκτήτης, προκειμένου περὶ οὐδὲποτε ζητήματος, ἀναγομένου εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ (C. 23 c. XII q τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου Καν. 25 C. 5 X. q. 1 τῆς αὐτῆς Συνόδου Καν. 24, Ἀποστόλ. Κανόνες ΛΗ. Μ' καὶ ΜΑ' C. 6 c. X. q. 1 τῆς ἐν Τολέδῳ Συνόδου IV Καν 32. C. 22 c. XII. q. 1. C. 7 c. X. q. 2, τῆς ὑπὸ τὸν Πάπαν Μαρτίνον Συνόδου Καν. 16 καὶ 41, N. 46 § 1 Κώδ. 1. 3). 98 (1879) 141 (1889) 125 (1890).

Ἄρα καλῶς ἀνάγει ὁ τὸν Ἐπίσκοπον ἀντιπροσωπεύων ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος τῆς ἐν Ζακύνθῳ Λατινικῆς Ἐκκλησίας διὰ τὰ ἀνήκοντα τῷ πρώτῳ καθεδρικῷ ναῷ τῆς αὐτῆς Ἐκκλησίας κτήματα καὶ δι' αὐτὸν τοῦτον τὸν ναόν, ὡς καταληφθέντα ὑπὸ τῆς πρώτης Ἰονίου Κυβερνήσεως· αἱ αὐταὶ δὲ ἀρχαὶ ὡς πρὸς τὴν τοῦ Ἐπισκόπου ἐξουσίαν ἐφαρμόζονται καὶ καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὸν ἕτερον ναόν τοῦ ἁγίου Φραγκίσκου, καίτοι οὗτος ἀνήκε πρότερον εἰς Μονήν, μὴ ὑπάρχουσαν νῦν, διότι καὶ οὗτος εἶνε ἐκκλησιαστικόν κτῆμα, ὑπαγόμενον εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ κατὰ τόπον Ἐπισκόπου, ἀφοῦ ἡ Μονὴ δὲν ὑπῆρχε πλέον.
98 (1879).

Προκειμένου δὲ περὶ διαφορᾶς, ἀφορώσης εἰς τὸν ἐν Κεφαλληνίᾳ ναόν, ἀνήκοντα εἰς τὴν Δυτικὴν Ἐκκλησίαν, ἐφαρμόζεται ὡς πρὸς τὴν ἐπὶ Δικαστηρίου ἐκπροσώπησιν αὐτοῦ τὸ παρά τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ ἰσχύον δικαίον, διότι ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ δὲν προσκρούει εἰς ἀπαγορευτικὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου νόμον, τούναντίον δὲ ταύτην ἐν-

δεικνύει τὸ ἄρθρ. 20 τοῦ δημοτικοῦ νόμου καὶ τὸ ἄρθρ. 4 τῆς περὶ ἐνώσεως τῆς Ἑπτανήσου συνθήκης. 142 (1889) 125 (1890).

§ 4

Κατὰ τὸν Ν. 3 Π. (50. 9), εἰς κοινότητας ἀνοργανίστους, ὅ τι τὰ δύο τρίτα τῆς κοινότητος ἀποφασίσωσιν, ὑποχρεοῖ ὁλόκληρον τὴν κοινότητα. 40 (1856).

Ἀμφισβητουμένου, ὅτι τὰ διορίσαντα τὸν πληρεξούσιον μέλη τῆς κοινότητος ἀποτελοῦσι τὸ σύνολον αὐτῆς ἢ τὴν νόμιμον αὐτῆς πλειοψηφίαν, δεόν νὰ διαταχθῇ ἀπόδειξις. 115 (1868).

Ἡ κοινότης ἐκπροσωπεῖται ἐπὶ Δικαστηρίου ὑπὸ τῶν δύο τρίτων τῶν μελῶν αὐτῆς Ν. 2 Κώδ. (10. 31) Ν. 3 Π. (3. 4). Ἐν ἀμφισβητήσῃ δὲ ἐκ μέρους τοῦ ἀντιδίκου περὶ τοῦ νομίμου τῆς ἐκπροσωπήσεως, ἀποδεικνύουσι τὸ νόμιμον αὐτῆς οἱ ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς κοινότητος παρασταθέντες. 171 (1883).

Μὴ ἐκδοθέντος εἰσέτι νόμου ὀργανικοῦ περὶ τῶν κοινοτήτων, ἐκ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ περὶ Δήμων νόμου ἔπεται, ὅτι ἐκεῖναι αἱ κοινότητες, αἵτινες, ἐκ μιᾶς καὶ μόνον πόλεως ἢ κώμης ἢ χωρίου συγκείμεναι, ἀποτελοῦσιν ἴδιον Δῆμον, εἰς καὶ συντεταγμέναι, ὡς ἐκπροσωπούμεναι ὑπὸ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς (ἄρθρ. 38 αὐτοῦ). Ὅθεν αἱ λοιπαὶ κοινότητες τῶν πόλεων, κωμῶν καὶ χωρίων, ὡς πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν περιουσίαν ἀντιπροσώπους ἔχουσι, κατὰ φυσικὸν λόγον, πάντα τὰ μέλη τῆς κοινότητος, ἢ ἐξ ἀναλογίας τῶν Ν. 3 καὶ 4 Π. (3. 4), περιεχομένων καὶ ἐν θέμ. ΡΓ' καὶ ΡΔ' Βασιλ. (8. 2) καὶ Ν. 45 Κώδ. (10. 31), τὰ δύο τρίτα αὐτῶν ἀποφασίζουσι κατὰ πλειοψηφίαν ἐκάστοτε, ὥστε αὗται εἰσὶν ἀσύντακτοι. 167 (1880).

Ἡ σύμβασις περὶ μισθώσεως χορτονομῆς, ἀνηκούσης εἰς κοινότητα ἀνοργάνιστον, ἔχουσαν 88 μέλη, ἐξ ὧν 42 μόνον διώρισαν πληρεξούσιους πρὸς συνομολόγησιν τῆς συμβάσεως ταύτης, εἶνε ἀνίσχυρος, διότι ἐκ τοῦ συνδ. τοῦ Ν. 3, 4 Π. (3. 4) Ν. 19 Π. (50. 1) Ν. 3 Π. (50. 9) Ν. 46 Κώδ. (10. 31) προκύπτει, ὅτι ἡ πλειονότης τῶν συνελθόντων 2/3 τοῦ ὅλου τῶν ἀποτελούντων τὴν ὁμάδα μελῶν δύναται ἐγκύρως νὰ διαθέσῃ τὰ εἰς αὐτὴν ἀνήκοντα ἀπαλλοτριωτά. 156 (1879).

§ 5

Ἀγωγή, βάσιν ἔχουσα, ὅτι τρία ἐν αὐτῇ ἀναφερόμενα πρόσωπα,

ὄντα μέλη τῆς κοινότητος, μετέβησαν εἰς τὴν πηγὴν (ἐξ ἧς δικαστικῶς καὶ ἐπὶ ἀπειλῇ χρηματικῆς ποινῆς ἀπηγορεύθη εἰς τὴν κοινότητα ταύτην πᾶσα νέα διατάραξις περὶ τὴν χρῆσιν τοῦ ὕδατος, ἀνήκουσαν ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν ταμεῖον) καὶ ἔκοψαν τὸ ὕδωρ τοῦτο, διοχετεύσαντες αὐτὸ εἰς τὰ κτήματά των, οὐχὶ δὲ καὶ ὅτι οἱ τρεῖς οὗτοι ἐπεχείρησαν τὴν πρᾶξιν ταύτην ἢ ἐν ὀνόματι τῆς εἰρημένης κοινότητος, ὥς ἀποτελοῦντες τὴν νόμιμον τῶν μελῶν αὐτῆς πλειονοψηφίαν, ἢ κατὰ παραγγελίαν ταύτης, ἢ τοῦλάχιστον κατὰ συναίνεσιν, δοθεῖσαν μετὰ προηγουμένην ἀπόφασιν τῶν ἀποτελούντων τὴν νόμιμον πλειονοψηφίαν μελῶν αὐτῆς, ὀρθῶς ἀπορρίπτεται ὥς ἀπαράδεκτος, ἀπευθυνομένη κατὰ τῆς κοινότητος, διότι ἐκ τῆς εἰρημένης πράξεως τῶν τριῶν τούτων προσώπων δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὑπεύθυνος ἡ κοινότης.

167 (1880).

ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΙΣ

Περὶ ἐκτελέσεως.

- § 1. Τέλεσις γάμου.
 § 2. Ἐτερον τεκμήριον γνησιότητος, κατὰ τὴν Νεαράν 117.
 § 3. Νομιμοποίησις, κατὰ τὴν Ἰόνιον νομοθεσίαν.

§ 1

Τέκνον, συλληφθὲν μὲν πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, γεννηθὲν ὁμῶς μετ' αὐτὴν, δὲν ἔχει χρεῖαν ἄλλης νομιμοποιήσεως, Ν. 11 Κωδ. (5. 27), δυνάμενον ὡς γνήσιον νὰ κληρονομήσῃ τὸν πατέρα του.

211 (1863).

Διὰ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου ἐπέρχεται νομιμοποίησις τοῦ πρὸ αὐτοῦ γεννηθέντος τέκνου, ὥσπερ τοῦτο ἐν τῷ γάμῳ ἐτέχθη, διότι μετὰ τὴν Νεαράν 89 τοῦ Λέοντος, ἡ γενομένη ἱερολογία καὶ ἡ ἀποδοχὴ τῆς ἀναγνώσεως καὶ νομιμοποιήσεως περιττὴν καθιστῶσι πᾶσαν ἄλλην διὰ προικῶν συμβολαίων ἢ ἄλλων γαμικῶν ἐγγράφων ἀποδοχὴν τῆς ἀναγνώσεως, ἀφοῦ μάλιστα οὐδέποτε τὴν ἀπέκρουσεν ὁ ἀνυγνωρισθεὶς Ν. 10 Κωδ. (5. 27) Νεαρά 18 κεφ. 11, Βασ. (32. 1) Νεαρά 118 κεφ. 5.). Οὐδεὶς δὲ νόμος ἀπαγορεύει τὴν νομιμοποίη-

σιν παιδός, συλληφθέντος ἐντὸς τοῦ πενθίμου ἔτους. 54 (1870).

§ 2

Ἡ ἐν Ἀρμεν. 85 (Ε. η) περιεχομένη Νεαρά 117 κεφ. 6' ἀπαλ-
λάττει τὰ ἐξ ἐλευθέρως γυναικὸς γεννηθέντα καὶ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐν
τινι τῶν ἐν αὐτῇ τῇ Νεαρά ἀναφερομένων ἐγγράφων κληθέντα ἴδια
τέκνα πάσης ἄλλης ἀποδείξεως περὶ τῆς γνησιότητος αὐτῶν, δι' ὃν
ἡ αὐτὴ Νεαρά ἀναφέρει λόγον, ὅτι ἐκ τούτου δεικνύται μετὰ τῆς
αὐτῆς μητρὸς ἐσχηκέναι γάμον· ἄρα ἡ Νεαρά αὕτη δὲν σκοπεῖ νὰ
ψηφίσῃ νέον τρόπον νομιμοποιήσεως παίδων, ἀνεγνωρισμένων προ-
καταρκτικῶς ὡς φυσικῶν, ἀλλὰ παρέχει ἀπλῶς διὰ τῆς μαρτυρίας
τοῦ πατρὸς νόμιμον τεκμήριον τῆς γνησιότητος τῶν οὕτω παρ' αὐτοῦ
κληθέντων τέκνων, χωρὶς ν' ἀποκλείῃ τὴν ἀνταπόδειξιν τοῦ τεκμη-
ρίου τούτου, ἐπιτρεπομένου καὶ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 275 Πολ. Δικον.,
πολλῷ μᾶλλον, διότι νῦν ἡ νομιμότης τοῦ γάμου δὲν συνίσταται
εἰς μόνον τὸν τύπον τῆς ἀπλῆς συμφωνίας τῶν γονέων ὡς ἐπὶ Ρω-
μαίων, περὶ ἧς διαλαμβάνει ὁ Ἀρμ. § 1 (Δ. δ). 95 (1846).

§ 3

Κατὰ τὸν ἐνετικὸν νόμον (Βιβλ. Α' τίτλ. 12), ἐὰν ὑπάρχῃ δη-
μοσία φήμη (publica fama), ὅτι εἶνέ τις υἱὸς ἢ θυγάτηρ τινος, δὲν
ὑπάρχει ἀνάγκη ἄλλης περὶ τούτου ἀποδείξεως ἐνώπιον τῶν Δικα-
στηρίων. Ὅτοι, κατὰ τὸν ἐνετικὸν νόμον, ἡ δημοσία φήμη ἐπέ-
χουσα τόπον ἀναγνώρισεως τοῦ φυσικοῦ τέκνου ὑπὸ τῶν γονέων,
ἄρκει πρὸς ἀπόδειξιν τῆς υἰότητος, χωρὶς πρὸς τοῦτο ν' ἀπαιτῆται
καὶ δικαστικὴ πρᾶξις, ἀναγνωρίζουσα τὴν υἰότητα αὐτοῦ. Ὡστε ἄρ-
κει ἡ ἀπόδειξις τῆς ὑπάρξεως τοιαύτης δημοσίας φήμης. Διατηρεῖ δὲ
ἡ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ἐνετικοῦ νόμου γενομένη ἀναγνώρισις διὰ δη-
μοσίας φήμης τὴν ἰσχύν της καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἰονίου
Κώδικος. 9 (1892).

Ὁ γνησιοποιηθεὶς φυσικὸς υἱὸς προτιμᾶται εἰς τὴν κληρονομίαν
τοῦ πατρὸς του παντὸς ἄλλου συγγενοῦς αὐτοῦ (Ἰόν. Κώδ. 239,
620 καὶ ἐπ.). 9 (1892).

NOMIMOS MOIPA ὁρ. ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

NOMOS

Περὶ ληψις.

α') Περὶ ἰσχύος, δημοσιεύσεως, καταργήσεως κλπ. τῶν νόμων.

- § 1. Ἰσχύς τῶν Βυζαντινῶν νόμων ἐν Ἑλλάδι.
- § 2. Β. Διάταγμα τῆς 23 Φεβρουαρίου 1833 περὶ πολιτικοῦ νόμου.
- § 3. Ψηφίσματα καὶ θεσπίσματα τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως.
- § 4. Πράξεις τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, μὴ οὔσαι κυρίως νόμοι.
- § 5. Τὸ ἐν ταῖς Ἰονίοις νήσοις ἰσχύσαν καὶ ἰσχύον ἀστικὸν δίκαιον.
- § 6. Νόμοι, ἰσχύοντες ἐν περιπτώσει προσαρτήσεως χώρας.
- § 7. Δημοσίευσις τῶν νόμων.
- § 8. Ἑρμηνεία τῶν νόμων.
- § 9. Κατάργησις τῶν νόμων.
- § 10. Ἀγνοία τοῦ νόμου.
- § 11. Ἐρευνα τοῦ δικαστοῦ ὡς πρὸς τὴν τυπικὴν κατάρτισιν τῶν νόμων.

β') Τοπικὰ ὅρια τῆς ἰσχύος τῶν νόμων.

- § 12. Ἰκανότης τοῦ προσώπου.
- § 13. Τύπος τῆς πράξεως.
- § 14. Νόμοι ἀφορῶντες εἰς τὰ κινητά.
- § 15. Νόμοι ἀφορῶντες εἰς τὰ ἀκίνητα.
- § 16. Ἐπιτροπεία καὶ κηδεμονεία ἀνηλίκων.
- § 17. Ἐνοχικαὶ συμβάσεις.—Παραγραφή.
- § 18. Κληρονομία ἐξ ἀδιαθέτου.

γ') Χρονικὰ ὅρια τῆς ἰσχύος τῶν νόμων.

- § 19. Ἀναδρομικοὶ νόμοι.—Κεκτημένα δικαιώματα.
- § 20. Παραγραφή.
- § 21. Νομιμοποιήσις.
- § 22. Προῖξ.
- § 23. Ἐπιτροπεία.
- § 24. Ἐμφύτευσις.
- § 25. Ὑποθήκη.
- § 26. Ἐνοχικαὶ συμβάσεις.
- § 27. Κληρονομία.

§ 1

Κατὰ τὸν νόμον τῆς ἐν Ἐπιδάυρῳ πρώτης Ἐθνοσυνελεύσεως, οἱ

τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων νόμοι, δι' ὧν ἐννοοῦνται βεβαίως οἱ εἰς τὰ Βασιλικά περιεχόμενοι, ὠρίσθησαν ὡς νόμοι διέποντες τὰς ἰδιωτικὰς τῶν πολιτῶν πρὸς ἀλλήλους σχέσεις, καὶ τὸ κράτος αὐτῶν διήρκεσε μέχρι τῆς ἐν Ἀργεῖ Ἐθνόσυνελεύσεως τοῦ ἔτους 1828, ἥτε διετάχθη νὰ ἰσχύωσιν ἰδίᾳ οἱ ἐν τῇ Ἐξαβίβλῳ ἐμπεριεχόμενοι αὐτοκρατορικοὶ νόμοι. Ὅθεν, προκειμένου περὶ διαιτητικῆς ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης ἐν ἔτει 1827, τουτέστι καθ' ὃν χρόνον ἴσχυον τὰ Βασιλικά, ὁ Ν. 5 Κώδ. (2. 56) δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ συλλογῇ τῶν Βασιλικῶν καὶ ἐπομένως δὲν δύνανται νὰ κατισχύσῃ τῶν Ν. 2, 11 § 2, 23 § 2, 27 § 2, 38 καὶ 52 Π. (4. 8), οἵτινες μόνον ἴσχυον ἐπὶ διαιτητικῶν ἀποφάσεων, κατὰ τὸν μνημονευθέντα χρόνον. 80 (1846).

Τὸ ψήφισμα τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ 15 Αὐγούστου 1830, δὸν ἰσχὺν νόμου εἰς τὰς ἐν τῇ Ἐξαβίβλῳ τοῦ Ἀρμενοπούλου περιεχομένους νόμους τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων, δὲν ἀπέκλεισε τοὺς μὴ περιεχομένους εἰς τὸν Ἀρμενόπουλον νόμους, τοὺς δι' ἄλλων νομοθετικῶν διατάξεων καὶ ἰδίως τοῦ Συντάγματος τῆς Ἐπιδαύρου (ἄρθρ. 80) καὶ τοῦ Συντάγματος τῆς Τροιζήνης (ἄρθρ. 142) κυρωθέντας. 155 (1856).

Τὸ Βυζαντινὸν δίκαιον ἰσχύει παρ' ἡμῖν ὡς ἀστικὸς νόμος ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ περὶ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς ἐν τῷ βασι. τυπογραφείῳ ἐκτυπώσεως τῆς Ἐξαβίβλου τοῦ Ἀρμενοπούλου. 295 (1867).

Κατὰ τὸ 1832 γραπτὴ νομοθεσία ἐπικρατοῦσα ἐν Ἀθήναις ἦτο ἡ Βυζαντινὴ, ἰσχύουσα ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων. 230 (1891) 124 (1893).

§ 2

Τὸ ἀπὸ 23 Φεβρουαρίου 1835 Β. Δ. ἐκύρωσεν ὡς ἀστικὸν νόμον ὁλόκληρον τὸν νόμον τῶν Βασιλικῶν, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τῶν ἐν τῇ Ἐξαβίβλῳ τοῦ Ἀρμενοπούλου περιεχομένων νεωτέρων αὐτοῦ αὐτοκρατορικῶν Νεαρῶν, καὶ οὐχὶ μόνον τὸ ἐν τῇ Ἐξαβίβλῳ κατ' ἐπιτομήν καὶ ἀτελῶς ἐκτιθέμενον μέρος αὐτοῦ· αὐτοκρατορικοὶ δὲ νόμοι εἰσὶν αἱ ἐν τῷ Ἐξαβίβλῳ ἀναγεγραμμέναι διατάξεις τῶν Βασιλικῶν, ὅταν ἐφαρμοζῶνται ὅπως ὑπὸ τῶν αὐτοκρατόρων τούτων ἐνομοθετήθησαν· τουτέστιν ὡς διατάξεις ἀναπόσπαστοι διὰ τὴν ἀλληλουχίαν αὐτῶν ἀπὸ τῶν λοιπῶν διατάξεων τοῦ νόμου, οὕτινος μέρος ἀποτε-

λοῦσι καὶ διατηροῦσιν οὕτω τὴν ἔννοιαν καὶ ἔκτασιν, ἣν εἶχον αἱ αὐτοκρατορικαὶ διατάξεις. Ἐπομένως ὁ δικαστὴς δύναται καὶ ὀφείλει νὰ ἀναπληρῶι τὸ ἐλλειπὲς τῆς Ἐξαβίβλου, ἀνατρέχων εἰς τὸν νόμον τῶν Βασιλικῶν καὶ εἰς τὰ τοῦ Ἰουστινιανοῦ νομοθετήματα, ἐξ ὧν ὁ Λέων ἀπήρτισε τὰ Βασιλικά, κατὰ τὸ σύνολον δὲ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου νὰ ἐρμηνεύσῃ καὶ τὸ ὑπάρχον ἐν τῇ Ἐξαβίβλῳ.

172 (1858) 53 καὶ 76 (1865) 83 (1882).

§ 3

Ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τὴν Ὀκτωβριανὴν μεταπολίτευσιν τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν ἐξήσκει ἡ προσωρινὴ Κυβέρνησις μέχρι συγκλήσεως τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, δὲν ἔπεται, ὅτι ἀδιακρίτως πᾶσα ἀπὸ τῆς Κυβερνήσεως ταύτης ἀπορρέουσα πράξις καὶ ἂν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν μόνον νόμου ἀνεφέρετο, ἔχει ἰσχὺν νόμου, ἀπ' ἐναντίας ἡ διάκρισις τῶν καθηκόντων τῆς νομοθετικῆς καὶ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας ἐτηρήθη, χαρακτηριζομένων τῶν μὲν ἐκ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας ἀπορρεουσῶν πράξεων τῆς ὡς ψηφισμάτων, τῶν δὲ ἐκ τῆς ἐκτελεστικῆς ὡς ἀπλῶν θεσπισμάτων, ἐπομένως διὰ θεσπίσματος δὲν δύναται νὰ τροποποιηθῇ νόμος.

265 (1874).

§ 4

Ο νόμος, δι' οὗ ἀπλῶς διατίθενται ἰδιωτικὰ δικαιώματα τοῦ Δημοσίου πρὸς ὄφελος ὀρισμένου προσώπου ἢ κυροῦται καταστατικὸν ἐταιρίας δὲν εἶνε κυρίως νόμος, ἀλλ' ἀπλῶς τίτλος, δικαίωμα μόνον ἐξ ὑποκειμένου συνιστῶν· τοιοῦτος δὲ εἶνε καὶ ὁ νόμος ΔηΛ, καὶ ἐπομένως ἡ κακὴ τυχὸν ἐρμηνεία τούτου διαφεύγει τὸν ἑλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου.

94 (1888).

Αἱ μεταξὺ ἰδιωτῶν καὶ Δημοσίου συμβάσεις, καίπερ διὰ νόμου κυρούμεναι, δὲν ἰσχύουσιν ὡς νόμοι τοῦ Κράτους, διότι ἀφορῶσι μόνον εἰς τὰ συμφέροντα ὀρισμένων προσώπων, δὲν σκοποῦσι δὲ νὰ δημιουργήσωσι γενικὸν ἐξ ἀντικειμένου δίκαιον, ἰσχύον πρὸς πάντας· ἡ δὲ νομοθετικὴ ἐπικύρωσις καθίσταται ἀναγκαία πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἱκανότητος τῶν συμβαλλομένων ἀντιπροσώπων τοῦ Δημοσίου· ὅθεν τοιαύτας συμβάσεις δὲν δύνανται νὰ λαμβάνωσιν ὑπ' ὄψει τὰ Δικαστήρια,

213 (1891).

§ 5

Τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον δὲν εἶχε κῦρος νόμου ἐν Ἑνετίᾳ, οὔτε, πολλῶ μᾶλλον, ἐν Ἑπτανήσῳ καὶ πρὸ τοῦ Ἰονίου Κώδικος, ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ διαφόρων νόμων τῶν χρόνων ἐκείνων. ἰδίως δὲ ἐκ τῆς πράξεως 42 τοῦ Α' Ἰον. Κοινοβουλίου, τοῦ ἄρθρ. 71 τῆς Ἰονίου Δικονομίας τοῦ 1825 καὶ τοῦ ἄρθρ. 2 τῆς ΙΗ' πράξεως τοῦ Ζ' Κοινοβουλίου. 232 (1871).

Ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Ἰονίου Κώδικος (ἄρθρ. 9) ἡ νομολογία τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου δὲν ἔχει ὑποχρεωτικὴν ἰσχύν. 19 (1868).

§ 6

Προσαρτηθείσης χώρας τινὸς εἰς ἕτερον Κράτος, ὁ σεβασμὸς τοῦ ἀρχαίου νόμου τῆς προσαρτηθείσης ταύτης χώρας ἐπιβάλλεται αὐτεπαγγέλτως εἰς τὰ τοῦ προσαρτηθέντος Κράτους Δικαστήρια, ὡς αἰεὶ πρόκειται περὶ δικαιοπραξιῶν τελεσθεισῶν, ἢ συμφερόντων λαθόντων γέννησιν πρὸ τῆς προσαρτήσεως. Προκειμένου δὲ περὶ ὧρεῶς, συναφθείσης πρὸ τῆς προσαρτήσεως τῆς Θεσσαλίας, ἐφαρμοστέος ἐστὶν ὁ κατὰ τὸν χρόνον ἐκείνον ἰσχύων ἀστικὸς νόμος, ὅστις θεωρεῖται ὡς νόμος ἡμεδαπός. 181 (1890).

Ὁ ΠΜ' νόμος τῆς 19 Μαρτίου 1882 ἐν ἄρθρῳ 14 κηρύξας μὲν ἄκυρα τὰ περὶ τῶν προσαρτηθεισῶν τῇ Ἑλλάδι γένων χωρῶν Β. Δ., θεωρήσας δὲ ὡς κῦρος ἐχούσας τὰς ἀπὸ τῆς προσαρτήσεως μέχρι τῆς ἰσχύος τῆς ἐν τῇ λοιπῇ Βασιλείᾳ κειμένης νομοθεσίας ἀποφάσεις καὶ ἄλλας πράξεις, τὰς δικαστικὸν τύπον φερούσας, σκοπὸν προέθετο διὰ τῆς τοιαύτης κυρώσεως νὰ προστατεύσῃ τοὺς διὰ τῶν ἀνωτέρω πράξεων δίκαια κτησαμένους καὶ διατελοῦντας ἐν γενικῇ πλάνῃ ὡς πρὸς τὸ ὅτι τὰ Β. Δ. ἦσαν ἔγκυρα. Ἐκ τοῦ προστατευτικοῦ δὲ τούτου σκοποῦ τοῦ νόμου ἐπεταί, ὅτι ὁ κάτοικος τῆς προσαρτηθείσης χώρας ἠδύνατο μέχρι τῆς νομίμου εἰσαγωγῆς ἐν αὐτῇ τῆς ἐλληνικῆς νομοθεσίας ν' ἀσκήσῃ τὰ δίκαια αὐτοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὀθωμανικῆς νομοθεσίας, καταστάσης ἡμεδαπῆς ἀπὸ τῆς προσαρτήσεως, μὴ ὑποχρεούμενος νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν ἐλληνικὴν νομοθεσίαν. 309 (1892) 39 (1893).

Ἀληθῶς μὲν, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀλληλεθνικοῦ καὶ τοῦ δημοσίου

ἐκάστης πολιτείας δικαίου, διὰ τῆς καταλήψεως χώρας, ἐκλιπούσης τῆς μέχρι τῆς προσορτήσεως Κράτους κυριαρχίας, συνεκλείπουν καὶ αἱ ἐξ αὐτῆς ἀπορρέουσαι δημόσιαι ἐξουσίαι, ἀλλὰ τὸ γεγονὸς τῆς καταλήψεως, αὐτὸ καὶ μόνον, δὲν συνεπάγει ipso facto καὶ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς νομοθεσίας τοῦ προσαρτῶντος τὴν χώραν Κράτους, ἀλλ' αὕτη δύναται νὰ συντελεσθῇ μόνον καθ' ὃν τρόπον ὀρίζει τὸ δημόσιον τοῦ προσαρτῶντος Κράτους δίκαιον. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, εἰσῆχθη μὲν, ἅμα τῇ καταλήψει τῶν νέων χωρῶν, ἡ ἑλληνικὴ νομοθεσία διὰ τοῦ Β. Δ. τῆς 5 Αὐγούστου 1881, ἀλλὰ διὰ τοῦ ΠΜ' νόμου τῆς 19 Μαρτίου 1882 τὸ διάταγμα τοῦτο καὶ τὰ λοιπὰ νομοθετικὰ τοιαῦτα ἐκηρύχθησαν ἐξ ὑπαρχῆς ἄκυρα, συνεπῶς δέ, μὴ λογιζομένης ἐν νομίμῳ ἰσχύϊ τῆς ἑλληνικῆς νομοθεσίας, οἱ διάδικοι διετέλουν εἰς ἀδυναμίαν πρὸς ἐνάσκησιν ἐνδίκων μέσων κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ὀθωμανικοῦ Δικαστηρίου καὶ ἐπομένως ἡ ἀποφασίς αὕτη, ἥτις, ἐὰν ἐνησκειτο τὸ ἐνδίκον μέσον τῆς ἀναιρέσεως, δὲν θὰ ἐξετελεῖτο κατὰ τὴν ὀθωμανικὴν νομοθεσίαν, δὲν ἦτο ἐκτελεστὴ μέχρι τῆς νομίμου εἰσαγωγῆς τῆς ἑλληνικῆς νομοθεσίας, ὅποτε καὶ μόνον ἡδύνατο νομίμως νὰ ποιήσῃται χρῆσιν τῶν ἐνδίκων μέσων ὁ ἡττηθεὶς διάδικος,

396 (1893).

§ 7

Οἱ νόμοι τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων διεῖπον ἐν πολλοῖς τὰς μεταξὺ Ἑλλήνων ἐνόμους σχέσεις καὶ κατὰ τὸ διάστημα τῆς δουλείας τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, καθ' ὃ τοῦτο ἦτο ἐστερημένον τῶν κυριαρχικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων ὅθεν, ἅμα ὑπὸ τῶν Ἐθνικῶν Συνελεύσεων, μετὰ τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας, ὠρίσθη, ὅτι οἱ νόμοι ἐκεῖνοι ἀποτελοῦσι τὸ ἀστικὸν τῆς Ἑλλάδος δίκαιον, ἀνέζησεν ἡ πλήρης αὐτῶν ἰσχὺς, ἄνευ ἀνάγκης νέας αὐτῶν δημοσιεύσεως.

45 (1858).

Ὅλοι οἱ νόμοι καὶ τὰ διατάγματα οὐδεμίαν ἔχουσιν ὑποχρεωτικὴν ἰσχύν, ἐὰν δὲν δημοσιευθῶσι διὰ τῆς ἐφημερίδος, τῆς Κυβερνήσεως, ἐπομένως οἱ νόμοι καὶ τὰ διατάγματα δὲν δύναται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς δεδημοσιευμένα, ἐὰν γνωστοποιηθῶσιν εἰς τοὺς κατοίκους ἐπαρχίας ἢ κοινότητος εἴτε διὰ τοιχοκολλήσεως εἰς τὰ συνθήκη μέρη τῆς κοινότητος, εἴτε διὰ κηρύξεως.

86 (1847).

Προκειμένου περὶ νόμου, ἐκδοθέντος πρὸ τοῦ Συντάγματος τοῦ

1844, ὅτε ἡ νομοθετικὴ καὶ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία συνεκεντροῦντο εἰς χεῖρας τοῦ Βασιλέως, ἡ μὴ δημοσίευσίς αὐτοῦ θεωρεῖται ὡς ἀνάκλησις τοῦ νόμου ἐκ μέρους τοῦ Βασιλέως καὶ ὡς ἐκ τούτου οὐδὲν δικαίωμα παρέχει ἡ θέσπισις αὐτοῦ εἰς ἰδιώτην, ἄνευ τῆς δημοσιεύσεώς του. 211 (1875).

Ἐὰν ἡ ἀγωγή στηρίζεται ἐπὶ νόμου μὴ δημοσιευθέντος, ἀπορρίπτεται καὶ αὐτεπαγγέλτως ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου, διότι πρόκειται περὶ ἐφαρμογῆς νόμου. 235 (1874) 211 (1875) 282 (1876).

Τὸ ζήτημα, ἂν ἐδημοσιεύθῃ νόμος τις προσηκόντως, ὀφείλει ὁ δικαστὴς καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος νὰ ἐξετάσῃ, διότι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀστικοῦ νόμου, οἱ νόμοι ἔχουσιν ὑποχρεωτικὴν ἰσχύν, ἅμα δημοσιευθῶσι, κατὰ τὸν ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ὀριζόμενον τρόπον.

232 (1876).

Οἱ εἰδικοί νόμοι καὶ αἱ βασιλικαὶ διατάξεις, δι' ὧν προσδιορίζονται χορηγίαι εἰς πρόσωπόν τι ἢ εἰς ὠρισμένην τάξιν προσώπων, παράγουσι τὰ ἐν αὐτῇ καινιζόμενα δικικῶματα καὶ ὑποχρεώσεις τοῦ Δημοσίου ἀπέναντι αὐτοῦ καὶ ἀμοιβαίως τούτων πρὸς ἐκεῖνο, ἐὰν καὶ ἀφοῦ γνωστοποιηθῶσι πρὸς τὰ εἰς αὐτὰ ἀφορῶσι πρόσωπα, ἤτοι τοὺς ἐνδιαφερομένους, διότι οὐδεὶς ὑπάρχει λόγος καθολικῆς γνωστοποιήσεως ἢ δημοσιεύσεως τῶν τοιούτων εἰδικῶν νόμων καὶ βασ. διαταγμάτων (Ν. 1 Π. 22. 3 Βασ. Δ. 22, 1 ε' σχολ. 1).

198 (1847) 278 (1882).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀστικοῦ νόμου, εἶνε ἀπαράδεκτος πᾶσα ἀμφισβήτησις καὶ ἀποδείξις περὶ τῆς ἐν ὠρισμένῳ δῆμῳ τοῦ Κράτους δημοσιεύσεως ὠρισμένου νόμου, ἀφοῦ εἶνε ἀποδεδειγμένον δι' αὐτῆς τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι τὰ φύλλον αὐτῆς, τὸ περιέχον τὸν νόμον ἐκεῖνον, εἶχε τοιχοκολληθῇ ἐν τῇ νομαρχίᾳ τῆς πρωτευούσης τοῦ Κράτους καὶ καταχωρισθῇ ἐν τῇ αὐτῇ ἐφημερίδι ἢ περὶ τῆς τοιχοκολλήσεως ἐκθεσις. Νομαρχία δὲ τῆς πρωτευούσης εἶνε ἡ τῆς ἑδρας τοῦ Κράτους. 215 (1874).

Ἐκ πιστοποιητικῶν τοῦ Νομάρχου, βεβαιούντος, ὅτι ἐν τῷ τῶν εἰσερχομένων πρωτοκόλλῳ τῆς νομαρχίας ὑπάρχει κατακεχωρισμένον ὠρισμένον ἔγγραφον τῆς ἀστυνομίας, πιστοποιοῦν, ὅτι ἐδημοσιεύθη εἰς ὠρισμένον φύλλον τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἐν τῷ ὁποίῳ περιέρχετο ὠρισμένος νόμος, δύναται, καίπερ μὴ προσαγομέ-

νου τοῦ πρωτοτύπου τῆς ἐκθέσεως τῆς τοιχοκολλήσεως τοῦ φύλλου τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως νὰ συναχθῇ, ὅτι ὁ νόμος οὗτος ἐδημοσιεύθη νομίμως.

359 (1879).

Διὰ τοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ κατοικοῦντας, ἀφοῦ ὁ νόμιμος τρόπος τῆς δημοσιεύσεως δὲν δύναται νὰ χωρήσῃ, ἤτοι ἡ τοιχοκόλλησις, ἀναγκαίως ἐξομοιωτέα ἢ περίπτωσις αὕτη πρὸς ἐκείνην, καθ' ἣν ἐν τῷ Κράτει δὲν ἐχώρησεν ἐν τινι Δέμῳ ὁ τρόπος τῆς δημοσιεύσεως, καὶ ὅπως ἐκεῖ οὕτω καὶ ἐνταῦθα, κατὰ τεκμήριον ἀνεπίδεκτον ἀνταποδείξεως, ὁ νόμος θεωρεῖται δεδημοσιευμένος μετὰ παρέλευσιν τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐν τῇ νομαρχίᾳ τῆς πρωτευούσης τοιχοκολλήσεως τοῦ περιέχοντος τὸν νόμον φύλλου τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

49 (1881).

Ὁ περὶ ἀφομοιώσεως PN' νόμος τῆς 22 Ἰανουαρίου 1866 ἐν ἄρθρῳ 1 ἀνεκήρυξεν ἰσχύον τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀστικοῦ νόμου, τὸ ἀφορὸν εἰς τὸν τρόπον τῆς δημοσιεύσεως τῶν νόμων. Ὅθεν ὁ νόμος ΠΙΣ' περὶ χαρτοσήμου, δημοσιευθεὶς ἐν τῇ πρωτευούσῃ τοῦ Βασιλείου τῇ 19 Μαρτίου 1866, θεωρεῖται μετὰ παρέλευσιν 40 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς διελκυσθείσης χρονολογίας ὡς δημοσιευθεὶς καὶ ἰσχύων καθ' ὅλον τὸ Κράτος, ἐπομένως τῷ 1866 ἴσχυε καὶ ἐν τοῖς Ἰονίοις νήσοις.

426 (1878).

Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 20 Ἰανουαρίου 1866 PN' νόμου περὶ εἰσαγωγῆς ἐν ταῖς Ἰονίοις νήσοις τῆς ἐν τῷ λοιπῷ βασιλείῳ ἰσχύουσας νομοθεσίας, ἀριθμητικῶς συνάγεται, ὅτι ὁ νομοθέτης ὥρισεν ὡς τρόπον δημοσιεύσεως τῶν ἐν τοῖς Ἰονίοις νήσοις εἰσαγομένων μεταβατικῶν καὶ μὴ νόμων τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀστικοῦ νόμου τοῦ ἐλληνικοῦ Βασιλείου ὀριζόμενον· κατ' ἀκολουθίαν δὲ τὸ περὶ δημοσιεύσεως ἢ μὴ τοῦ PNB' νόμου τῆς 8 Ἰανουαρίου 1866 περὶ εἰδικεύσεως τῶν γενικῶν ὑποθηκῶν ζήτημα ἐξετασθήσεται κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀστικοῦ νόμου, οὐχὶ δὲ κατὰ ἐν ταῖς Ἰονίοις νήσοις ἰσχύοντα περὶ δημοσιεύσεως νόμων.

359 (1879).

§ 8

Κατὰ κανόνα τοῦ δικαίου, μόνον ἐν τοῖς ἀσαφέσι χωρεῖ ἡ ἐρμηνεία τοῦ δικαστοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν σαφῶν καὶ καθαρῶν διατάξεων.

266 (1867).

Προκειμένου περὶ ἐρμηνείας νόμου τινος ἢ βας. διατάγματος, τὰ

Δικαστήρια δὲν εἶνε ὑπόχρεα νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν τὰς ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐπικαλουμένας γνωμοδοτήσεις περὶ τῆς ἐννοίας αὐτῶν, καὶ ἂν αἱ γνωμοδοτήσεις αὗται προέρχωνται ἐξ ἀρχῆς τινος. 153 (1874).

Ὁ κανὼν «ἐν τοῖς ἀμφιβολοῖς κατὰ τοῦ Δημοσίου κρίνεται» ἐφαρμόζεται ὅσας τὸ Δικαστήριον διαλαμβάνει ἐν τῇ ἀποφάσει του, ὅτι διατελεῖ ἐν ἀμφιβολίᾳ τινι ὡς πρὸς τὰ ὑπ' αὐτοῦ διὰ τῆς ἀποφάσεως του διατασσόμενα. 29 (1881).

Ὁ ἐρμηνευτικὸς νόμος ἀνατρέχει εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἐρμηνευομένου καὶ ἐφαρμόζεται τοιοῦτοτρόπως ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης νομικῶν σχέσεων. 410 (1864).

§ 9

Τὴν κατάργησιν νόμου δὲν συνεπάγεται τὸ γεγονὸς, ὅτι οἱ λόγοι δι' οὓς οὗτος ἐξεδόθη ἐξέλιπον. 172 (1858).

Μέχρι τοῦ Συντάγματος τοῦ 1844 καὶ διὰ Β.Δ. ἠδύναντο νὰ τροποποιηθῶσιν οἱ ὀργανικοὶ νόμοι, διότι μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὁ Βασιλεὺς περιεβάλλετο τὴν τε ἐκτελεστικὴν καὶ τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν. 451 (1866).

Διὰ διατάγματος οὔτε δωρεὰ δημοσίων χρημάτων δύναται νὰ γείνη, οὔτε νόμος νὰ καταργηθῇ. 61 (1870).

§ 10

Κατὰ γενικὴν ἀρχὴν, εἰς οὐδένᾳ ἐπιτρέπεται ἡ τοῦ νόμου ἄγνοια. (21 B. 2.4). 126 (1867).

Κατὰ τοὺς Ν. 25 § 1 Π. (22. 3) Ν. 9 Κώδ. (4. 29) καὶ Ν. 10 Κώδ. (1. 18), εἰς ἀνάληψιν τῶν μὴ κεχρεωσθημένων συμβάλλεται ἄγνοια εὐλογος καὶ περὶ τὸ δίκαιον προσέτι, ἂν αὕτη ᾗνε συγγνωστὴ δι' εἰδικὰς περιστάσεις ἢ διὰ τὴν ιδιότητα τοῦ πλανηθέντος, τῆς ἄγνοίας τοῦ νόμου, κατὰ κανόνα, βλαπτούσης. 158 (1883).

§ 11

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου, τὰ Δικαστήρια εἰσὶν ἀρμόδια νὰ ἐξετάσωσιν, ἂν τὰ παρὰ τῶν διαδίκων εἰς αὐτὰ καθυποβαλλόμενα ἔγγραφα ὡς νομοθετικαὶ πράξεις, φέρωσι νομοθετικὸν χαρακτῆρα, τουτέστι φέρωσι τοὺς παρὰ τοῦ Συντάγματος ἀπαιτούμενους τύπους πρὸς σύστασιν νομοθετικῆς ἀποφάσεως, διότι ἡ θέλησις τοῦ νομοθέτου πρέπει νὰ ᾗνε ὁδηγὸς τῶν ἀποφάσεων τῶν Δικαστη-

ρίων, καὶ ἡ θέλησις αὕτη δὲν ἐξάγεται εἰμὴ ἐκ τῶν παρὰ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας πηγάζοντων νόμων καὶ ἀποφάσεων, δὲν εἶνε ὁμῶς ἀρμόδια καὶ νὰ ἐξελέγξωσι τὰς τοιαύτας νομοθετικὰς ἀποφάσεις ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον των, διότι δὲν ὑποτίθεται, ὅτι ἡ ἐξουσία ἡ παριστάνουσα τὴν τοῦ ἔθνους κυριαρχίαν παρανομεῖ. 198 (1847).

Ἡ δικαστικὴ ἐξουσία δὲν δύναται νὰ θεωρήσῃ ὡς ἀνίσχυρον νόμον, περιβεβλημμένον δι' ὅλων τῶν συνταγματικῶν τύπων, ἐκτός ἐὰν ὁ νόμος οὗτος διατελῇ εἰς πρόδηλον ἀντίφασιν πρὸς ἐναντίαν ἰσχυρωτέραν διάταξιν τοῦ Συντάγματος. 18 (1871).

Τὰ Δικαστήρια δὲν δικαιῶνται νὰ ἐξετάσωσιν, ἂν κατὰ τὴν κατάρτισιν νόμου τινος ἐτηρήθησαν αἱ ἐσωτερικαὶ διατυπώσεις, ἧται ἐὰν ἐψηφίσθῃ κατὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις. Ἀλλ' ὅταν κηρυχθῇ διὰ νόμου ἄκυρος νόμος τις ὡς ψηφισθεὶς παρὰ τὰ διαγεγραμμένα ὑπὸ τοῦ Συντάγματος, δεῖον νὰ παραδεχθῶσι τὸ τοιοῦτον καὶ τὰ Δικαστήρια. 101, 142 254 (1883) καὶ 380 (1884).

Δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὰ Δικαστήρια ν' ἀποφαίνωνται περὶ ἐσωτερικῶν τοῦ νομοθετικοῦ σώματος ἀντικειμένων (ἧτοι ἀπαρτίας, περὶ τὰς συζητήσεις τῆς ἐξουσίας, διαψηφίσεως κλπ.), ὁδηλονότι περὶ τῆς τηρήσεως ἢ μὴ τῶν πρὸς νόμιμον κατάρτισιν τοῦ νόμου ἀπαιτουμένων διατυπώσεων. Ἐντεῦθεν ἔπεται, ὅτι ὁ οὕτω παρὰ τὸ Σύνταγμα καταρτιζόμενος νόμος, φέρων πάντα τὰ ἐξωτερικὰ τῶν νόμων γνωρίσματα, ὑπάρχει νομικῶς καὶ ἐπομένως ὀφείλουσι νὰ πειθαρχῶσιν αὐτῷ καὶ ἀρχαὶ καὶ ἰδιῶται, μόνη δὲ ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία δικαιῶνται νὰ ἐξελέγξῃ καὶ κατακρίνῃ τὰς περὶ τὴν κατάρτισιν τῶν νόμων παρεισφρησάσας παρατυπίας, εἴτε καταργούσα, εἴτε ἀκυροῦσα ἀπλῶς αὐτόν, διδοῦσα ὁμῶς κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ταύτας ὀπισθενεργὸν δύναμιν εἰς τὸν καταργητικὸν ἢ ἀκυρωτικὸν νόμον, εἴτε καὶ κηρύττουσα τὸν παράτυπον νόμον ὡς πρᾶξιν μὴ γενομένην, ὅτε καὶ μόνον δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ δώσῃ εἰς τὸν τοιοῦτον νόμον δύναμιν ἀναδρομικὴν. Τούτων οὕτως ἐχόντων, ὁ νόμος ΦΚΑ περὶ τροποποιήσεως τῶν ἄρθρ. 930 καὶ 932 Πολ. Δικ. δὲν ἐκηρύχθη ἐξ ὑπαρχῆς ἄκυρος, ἀλλ' ἐτηρήθη ἐν πλήρει ἰσχύϊ διὰ πάντας μέχρι τῆς 18 Ἀπριλίου 1875, ὅτε ἐδημοσιεύθη διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ὁ τοῦτον καταργήσας ἢ ἀκυρώσας νόμος ΦΛΘ. 401 (1878).

Τὰ Δικαστήρια δὲν δύναται νὰ ἐξετάσωσιν, ἐὰν κατὰ τὴν κατάρ-

τισιν νόμου τινός ἐτηρήθησαν αἱ ἐσωτερικαὶ δικτυώσεις, ἤτοι ἐὰν ἐψηφίσθῃ οὗτος συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῷ Συντάγματι πρὸς τοῦτο διαγεγραμμένα, καὶ ἐπομένως, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, νὰ θεωρήσωσιν αὐτὸν ἀνίσχυρον καὶ ὡς μὴ ὑπάρχοντα καὶ νὰ μὴ ἐφαρμόσωσιν αὐτόν· ἀλλ' ἀφοῦ ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία διὰ τοῦ νόμου ΦΛΘ' τοῦ 1873 ἐκήρυξε τοὺς ἐν αὐτῷ ἀναφερομένους, ἐν οἷς καὶ τὸν ΦΛΗ' νόμον περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου περὶ τῶν οἰκονομικῶν ἀξιοματικῶν τοῦ ναυτικοῦ, ὡς οὐδεμίαν ἰσχὺν ἔχοντας, ὅπερ προδήλως σημαίνει, ὅτι οἱ νόμοι οὗτοι θεωρητέοι ὡς μηδέποτε ὑπάρχοντες, τὰ Δικαστήρια, ἅπερ δὲν δύνανται νὰ ἐξελέγξωσι τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν, ὀφείλουσι τοὺς τοιοῦτους παρὰ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας ὡς ἀκύρους καὶ μὴ ὑπάρχοντας κηρυχθέντας νόμους ν' ἀναγνωρίσωσιν ὡς τοιοῦτους καὶ νὰ μὴ ἐφαρμόσωσιν αὐτούς. Ἀνισχύρου δ' ὄντος καὶ ὡς μὴ ὑπάρχοντος κηρυχθέντος νόμου τινός, ὑφίσταται καὶ ἐξακολουθεῖ ἰσχὺν ἔχων ὁ δι' αὐτοῦ δῆθεν καταργηθεὶς προγενέστερος νόμος.

254 (1883) 191 (1886).

§ 12

Ἡ πρὸς τὸ παριστάσθαι ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου ἱκανότης ρυθμίζεται κατὰ τὸν νόμον τῆς ἐθνικότητος τοῦ παρισταμένου, δυνάμει τοῦ κανόνος, ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ προσώπου καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς πηγάζουσα ἱκανότης ὑπάγεται εἰς τὸν προσωπικὸν θεσμὸν (statut personnel), δυνάμει τοῦ ἀρθρ. 4 τοῦ ἀστικοῦ νόμου, καθ' ὃ οἱ ἀλλοδαποὶ διέπονται ὑπὸ τῶν περὶ τῆς ἱκανότητος αὐτῶν νόμων τῆς πολιτείας, εἰς ἣν ἀνήκουσιν.

211 (1889).

Ἡ περίστασις τοῦ εἶναι τινα ἔμπορον, οὔτε ἰδιαιτέραν τινα προσωπικὴν κατάστασιν τοῦ κεκτημένου τὴν ιδιότητα ταύτην συνιστᾷ, οὔτε τὴν ἱκανότητα πρὸς ἐπιχειρητικὴν νομικῶν πράξεων αὐτῇ καὶ μόνῃ προσδίδει αὐτῷ, ὥστε νὰ ἐκληφθῇ τούτῳ τῷ λόγῳ ἐγκειμένη τῷ προσώπῳ, καὶ παρακολουθοῦσα τὸν ἡμεδαπὸν καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διατελοῦντα. Ἄρα ἐχούσης, κατὰ τὸν ἀστικὸν ἡμῶν νόμον, τοιοῦτόν τινα χαρακτηρὰ τῆς ιδιότητος τοῦ ἐμπορεύεσθαι, ἡ ἐπιβαλλομένη ἐν ὀρισμένη χώρᾳ τῆς ἀλλοδαπῆς δικτύωσις ἐγγραφῆς τοῦ μετερχομένου τὸ ἐπάγγελμα ἐν εἰδικῇ βιβλίῳ, ἔπεται, ὅτι ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς χώρας ταύτης ἔδει νὰ ρυθμισθῇ, κατὰ τὰς γενικὰς περὶ ἰσχύος τῶν νόμων κατὰ τόπον ἀρχὰς τοῦ δικαίου.

476 (1893).

§ 13

Αἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ παρ' ἡμεῶν ἐπιχειροῦμεναι νομικαὶ πράξεις ἔχουσι κῦρος ἐν Ἑλλάδι, καταρτιζόμεναι εἴτε κατὰ τὸν ἐλληνικὸν νόμον, εἴτε κατὰ τὰς ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐπιχειρήσεως τῶν ἰσχυοῦσας διατάξεις, πολλῶ δὲ μᾶλλον ἐὰν ἐπὶ συμβάσεώς τινος (π. χ. συμβιβασμοῦ) ὁ ἕτερος τῶν συμβαλλομένων ἔχῃ τὴν ἰθαγένειαν τοῦ τόπου, ἐν ᾧ κατηρτίσθη ἡ σύμβασις. 78 (1867).

Προκειμένου περὶ συνυποσχετικοῦ (συνταχθέντος ὑπὸ Ἑλλήνων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ), ἤτοι περὶ συμβάσεως καὶ οὐχὶ περὶ καθαρῶς διαδικαστικῆς πράξεως, δὲν ἰσχύει τὸ ἄρθρ. 54 τοῦ περὶ προξ. δικαιοῦ. νόμου, ἀλλ' ὁ ἀστικὸς νόμος, καθ' ὃν ὁ τύπος τῆς πράξεως ρυθμίζεται κατὰ τὸν νόμον τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ἐπιχειρεῖται αὕτη. 117 (1867).

Προκειμένου περὶ Γάλλου, συντάξαντος τὸ πληρεξούσιον ἔγγραφον αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ γραμματέως τῆς ἐν Ρώμῃ γαλλικῆς πρεσβείας, νομίμως συντάσσεται τὸ πληρεξούσιον τοῦτο κατὰ τοὺς γαλλικοὺς νόμους, διότι οἱ τοιοῦτοι ὑπάλληλοι, ἔχοντες τὸ δικαίωμα δυνάμει νόμου νὰ ἐνεργῶσι τοιαύτας πράξεις, ὥφειλον νὰ συμμορφωθῶσι πρὸς τοὺς νόμους τῆς πατρίδος τῶν καὶ οὐχὶ πρὸς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, ἔνθα ἐνεργοῦσι τὰ δημόσια καθήκοντά των. 187 (1854).

Οὐδεὶς νόμος ἢ κανὼν τοῦ δικαίου, εὔτε καὶ ἀρχὴ τις τοῦ διεθνούς δικαίου κωλύει τοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πρέσβεις νὰ ὑποβάλλωνται ἐκουσίως αὐτόθι εἰς ἰδιωτικὰς τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου νομικὰς σχέσεις, ἐπομένως ἡ ἰδιότης προσώπου τινὸς ὡς πρέσβεως τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ δὲν κωλύει αὐτὸ νὰ διαθέσῃ τὴν περιουσίαν του δι' ἰδιογράφου διαθήκης, κατὰ τοὺς ἰσχύοντας αὐτόθι τύπους. 129 (1854).

Τὸ ἄρθρ. 61 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος ἐννοεῖ, ὅτι ἡ ἐνώπιον Συμβολαιογράφου διαθήκη γίνεται μόνον κατὰ τοὺς ἐν χρήσει τύπους τοῦ ξένου Κράτους χάριν εὐκολίας τοῦ Ἑλληνος διαθέτου, μὴ δυναμένου ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ νὰ ἔχῃ Συμβολαιογράφον, ἐνεργοῦντα κατὰ τοὺς τύπους τῆς ἡμετέρας νομοθεσίας, δὲν ἐννοεῖ δὲ ν' ἀπαγορεύσῃ νὰ γίνῃται καὶ κατὰ τοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἰσχύοντας τύπους ἡ αὐτόθι συντασσομένη ἰδιόγραφος διαθήκη, ἐξ ἐναντίας ἐκ τοῦ πρώτου μέρους τοῦ αὐτοῦ ἁρθρου, δι' οὗ ἐπιτρέπεται εἰς τὸν εἰς ξένον Κράτος εὐρισκόμενον Ἑλληνα νὰ διαθέτῃ δι' ἰδιογράφου διαθήκης, ἀποδεικνύε-

ται, ὅτι ὁ νομοθέτης παρεδέχθη τὸν διὰ τὰς τοιούτου εἰδους διαθήκας εἰς ξένον Κράτος συντασσομένας γενικὸν κανόνα, καθ' ὃν ὁ τύπος τοῦ ἐγγράφου κανονίζεται κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ἰσχύοντας, καθ' ὃν χρόνον καὶ τόπον ἐγένετο τὸ ἐγγραφον. 129 (1854).

Ἡ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ διαθέτου εὗρεσις τῆς ἰδιογράφου αὐτοῦ διαθήκης μεταξὺ τῶν χαρτίων αὐτοῦ καὶ οὐχὶ εἰς χειρας ἄλλου, εἶνε μὲν εἰς τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 31 τοῦ περὶ διαθηκῶν νόμου ἀπαιτουμένων τύπων διὰ τὸ κῦρος τῆς τοιαύτης διαθήκης, ἀλλ' ἀφοῦ ὁ νόμος οὗτος ἐπιτρέπει, ὅπως ἡ εἰς ξένον Κράτος ἰδιόγραφος διαθήκη τοῦ "Ελληνος γίνηται κατὰ τοὺς αὐτόθι ἰσχύοντας τύπους, οὗτοι δέ, ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 31 ὀριζομένου, προσδιορίζουσιν ἄλλον τύπον, ἥτοι ἡ ἰδιόγραφος νὰ παραδίδηται εἰς χειρας τρίτου καὶ οὐχὶ νὰ εὐρίσκηται μεταξὺ τῶν χαρτίων τοῦ διαθέτου μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, ἔπεται, ὅτι ὁ τύπος οὗτος πρέπει νὰ τηρηθῇ, ἀφοῦ ἡ διαθήκη γίνεται κατὰ τοὺς αὐτόθι ἰσχύοντας νόμους, καὶ οὐχὶ ὁ τοῦ ἄρθρου 1· ὁ δὲ τυχὸν θάνατος ἐν "Ελλάδι τοῦ εἰς ξένον Κράτος ἀνήκοντος διαθέτου οὐδαμῶς μεταβάλλει τὴν κατάστασιν τῶν ἤδη ἐγκύρως γενομένων, διότι ὅταν ὁ νόμος τοῦ ξένου Κράτους ἀπαιτῇ ἢ ἐπιτρέπῃ ἡ ἰδιόγραφος διαθήκη νὰ παραδίδηται εἰς χειρας τρίτου καὶ οὐχὶ νὰ εὐρίσκηται μεταξὺ τῶν χαρτίων τοῦ διαθέτου ἀποθανόντος "Ελληνος, καὶ πραγματικῶς ἐτηρήθη ὁ ὑπὸ τοῦ ξένου νόμου διατασσόμενος τύπος οὗτος, θεωρεῖται τότε ὡς ἐκπληρωθεὶς ὁ τύπος τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος, διότι οὗτος ἐπιτρέπει, ἄνευ ἐξαιρέσεως ἢ περιορισμοῦ, ἡ ἰδιόγραφος διαθήκη νὰ γίνηται κατὰ τοὺς ἰσχύοντας ἐν τῷ ξένῳ Κράτει νόμους, ἐνθα ἡ διαθήκη ἐγένετο. 129 (1854).

Τὸ ἄρθρ. 61 τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος ἐννοεῖ διὰ τοῦ δευτέρου αὐτοῦ μέρους νὰ υποβάλῃ πάσας τὰς μὴ ἰδιογράφους διαθήκας εἰς τοὺς τύπους τῆς Ἐπικρατείας ἐνθα γίνονται, οὐχὶ δὲ νὰ περιορίσῃ αὐτάς εἰς τὸν τύπον τῆς ἐνώπιον Συμβολαιογράφου συντάξεως, διότι ἄλλως ἢ ἔλεγε διατάξει τι ὅπως ἀνεφάρμοστον, ἐὰν τυχὸν δὲν ὑπάρχωσι Συμβολαιογράφοι ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ· ἄρα καὶ ἐπὶ τοιούτων διαθηκῶν ἐφαρμόζεται ὁ κανὼν, ὅτι ὁ τύπος τῶν πράξεων κανονίζεται κατὰ τοὺς νόμους τοῦ τόπου, ἐνθα συντάσσονται, διότι ἂν ἄλλως ἐσκόπει ὁ νομοθέτης ἢ ἔλεγε ἐκφράσει ρητῶς τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ κανόνος.

54 (1860).

Αί ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὑπὸ τοῦ Προξένου συντασσόμεναι διαθήκαι διέπονται ὑπὸ τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἰσχύοντος νόμου, ἤτοι ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ψηφίσματος τοῦ 1830. 81 (1875).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀστικοῦ νόμου, αἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὑπὸ Ἑλλήνων ἐπιχειρούμεναι νομικαὶ πράξεις ἔχουσιν ὡς πρὸς τὸν τύπον αὐτῶν κύρος, καταρτιζόμεναι εἴτε κατὰ τὸν ἐλληνικὸν νόμον, εἴτε κατὰ τὰς ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτῶν ἰσχυούσας διατάξεις· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 386 Πολ. Δικον., ὁ τύπος τοῦ ἐγγράφου κανονίζεται κατὰ τοὺς νόμους τοῦ τόπου τῆς συντάξεως αὐτῶν. Κατὰ ταῦτα, προκειμένου περὶ τῆς τηρήσεως ἐμπορικῶν βιβλίων καὶ περὶ διατάξεως τῆς ἐμφανίσεως αὐτῶν καὶ περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων ἕνεκα μὴ ἐμφανίσεως, ληπτέος ὑπ' ὄψιν ὁ νόμος τοῦ τόπου, ἐνθα ὁ ἔμπορος διαμίνει καὶ ἐνασκεῖ τὸ ἐμπόριον αὐτοῦ. Μόνον δέ, ἐὰν οἱ διάδικοι, ὄντες ὑπήκοοι Ἑλλήνες, ἤθελον ρητῶς συμφωνήσῃ περὶ ἐφαρμογῆς τῶν ὑπὸ τοῦ ἐλληνικοῦ νόμου ὀριζομένων διατυπώσεων, ἡδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ Ἑλληνικὸς νόμος (ἄρθρ. 7 ἀστ. νόμου).

399 (1893).

§ 14

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ ἀπὸ 21 Ὀκτωβρίου 1856 ἀστικοῦ νόμου, ἡ νομὴ, ἡ κυριότης καὶ τὰ ἀπ' αὐτῆς ἀποσπώμενα ἀπόλυτα δικαιώματα ἐπὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι κειμένων κινητῶν ρυθμίζεται ὑπὸ τῶν ἐλληνικῶν νόμων, ὅθεν καὶ ἡ διεκδίκησις γραμματίων ἐν Ἑλλάδι εὐρισκομένων καὶ διεκδικουμένων ρυθμίζεται ὑπὸ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἰσχύοντων ρωμαϊκῶν νόμων περὶ διεκδικήσεως κινητῶν· κατ' αὐτοὺς δὲ ἐπιτρέπεται ἡ διεκδίκησις αὐτοουσίων τοιούτων γραμματίων καὶ κινητῶν, περιελθόντων μὴ νομίμως εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ἐναγομένου (N. 23 Κώδ. 3.32 καὶ N. 2 Κώδ. 6.2).

13 (1880).

§ 15

Καὶ κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἡμετέρας νομοθεσίας καὶ κατὰ τὰς περὶ τῶν ὄρων τῆς ἰσχύος τῶν ξένων προσωπικῶν νόμων ἀρχὰς τοῦ δικαίου τῶν ἐθνῶν, τὸ κύρος ὠρεᾶς γενομένης ἐν Ἑλλάδι πρὸς Ἑλλήνα καὶ ἀφορώσης εἰς ἀκίνητα κτήματα κείμενα ἐν Ἑλλάδι, διέπεται ὑπὸ τῶν ἐλληνικῶν νόμων.

23 (1845).

Προκειμένου περὶ ἀκινήτου κτήματος, κείμενου ἐν Ἑλλάδι, ὀνύ-

μει νομικῆς πράξεως, γενομένης ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, τὰ ἐσωτερικά, ἦτοι τὰ κατ' οὐσίαν προσόντα, τὰ συνιστῶντα αὐτὴν ἔγκυρον, πρέπει νὰ κριθῶσι κατὰ τοὺς ἐν Ἑλλάδι ἰσχύοντας νόμους, διότι, κατὰ γενικὸν κανόνα, ἀπορρέοντα ἐκ τῆς κυριαρχικῆς ἐξουσίας πάσης πολιτείας, καὶ ἀνεγνωρισμένον ὑπὸ τῶν νομοθεσιῶν καὶ τῆς νομολογίας τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν, ἐπὶ τῶν ἐντὸς τῶν ὁρίων αὐτῆς εὕρισκομένων προσώπων καὶ πραγμάτων, οἱ νόμοι ἐκάστου ἔθνους διέπουν τὴν κτῆσιν καὶ ἀποβολὴν τῶν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἐπικρατείας κειμένων ἀκινήτων.

149 (1849).

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ ἀκινήτων κτημάτων ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, οὐχὶ δ' ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος κειμένων.

159 (1872).

Κατ' ἀρχήν, παρὰ πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀναγνωρισμένην, ἡ κτῆσις ἐμπραγμάτων δικαιωμάτων ἐπὶ ἀκινήτων διέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς χώρας, ἐν ᾗ κεῖται το ἀκίνητον, διότι τοιοῦτοι νόμοι εἰσὶ πραγματικαί, ὡς φέροντες δὲ χαρακτῆρα προστατευτικὸν τῶν συμφερόντων τῶν ὁμοεθνῶν εἰςὶ δημοσίας τάξεως, καὶ διὰ τοῦτο ἀπολύτως ἐφαρμοστέοι ἐπὶ τῆς ἀποκτήσεως ἐμπραγμάτων δικαίων ἐπὶ ἀκινήτων, κειμένων ἐν Ἑλλάδι, καὶ ἐὰν ἡ πράξις τῆς μεταβιβάσεως ἐγένετο ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ μεταξὺ ἀλλοδαπῶν. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, διὰ πᾶσαν μεταβολὴν τῆς κατοχῆς ἀκινήτων ἀπαιτεῖται, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφο.

388 (1874).

Ἡ νομὴ καὶ ἡ κυριότης, ὡς καὶ τὰ ἄλλα ἐμπράγματα δίκαια ἐπὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι κειμένων ἀκινήτων κρίνονται κατὰ τοὺς ἐλληνικοὺς νόμους (ἀστ. νόμου ἄρθρ. 5). ἐπομένως σύμβασις, ἀφορῶσα εἰς μεταβολὴν κατοχῆς ἢ κυριότητος ἀκινήτου, εἶνε ἀπολύτως ἄκυρος, μὴ καταρτισθεῖσα ἐνώπιον Συμβολαιογράφου (Ν. Χαρτ. 42).

102 (1878).

§ 16

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ ἀστικοῦ νόμου τοῦ 1856, τὰ τῆς ἐπιτροπείας τοῦ ἀλλοδαποῦ ρυθμίζονται ὑπὸ τῶν νόμων τῆς πολιτείας, εἰς ἣν ἀνήκει· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 18 τῆς διὰ τοῦ νόμου ΠΛΒ κυρωθείσης προξενικῆς συμβάσεως ἀπὸ 15/27 Νοεμβρίου 1880 μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἰταλίας, ὁ Πρόξενος ὀφείλει ἐν ἀνάγκῃ νὰ προβαλῇ

ἀνυπερθέτως εἰς τὸν σχηματισμὸν ἐπιτροπείας τῶν ἀνικάνων ὁμοεθνῶν του, ὅπως ὁ ἐπίτροπος ἐκπροσωπῇ αὐτοὺς ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων. Ἐκ τῶν διὰτάξεων δὲ τούτων συνάγεται, ὅτι τὰ Ἑλληνικὰ Δικαστήρια δὲν εἶνε ἀρμόδια νὰ διορίσωσιν ἐπίτροπον τοῦ ἔστω καὶ ἐν Ἑλλάδι ἐγκατεστημένου ὑπηκόου Ἰταλοῦ ἀνηλίκου, καὶ ἂν ἀκόμη ὑποτεθῇ, ὅτι εἶνε ἀδύνατος ὁ διορισμὸς ἐπιτρόπου ὑπὸ τῶν ἰταλικῶν δικαστικῶν ἀρχῶν.

244 (1891).

§ 17

Ὡς πρὸς τὰ συναλλάγματα ἰσχύουσιν οἱ νόμοι τοῦ διὰ τὴν πληρωμὴν αὐτῶν προσδιορισθέντος τόπου, καὶ οὐχὶ οἱ τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως αὐτῶν.

45 (1842).

Ἡ πρὸς ἐπιχείρησιν συμβάσεως ἀγοραπωλησίας ἱκανότης καὶ τὰ δικαιώματα τῶν ἐπιτρόπων Μονῆς, κειμένης ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, κρίνεται κατὰ τοὺς νόμους τῆς πολιτείας, εἰς ἣν ὑπάγεται ἡ Μονή. περὶ τῆς πωλήσεως τῶν κτημάτων τῆς ὁποίας πρόκειται. 102 (1878).

Ἡ πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ ὀφειλέτου καθιερωμένη παραγραφή θεωρεῖται ἐν γένει εἶδος ποινῆς κατὰ τοῦ δανειστοῦ ἕνεκα τῆς ἀμελείας αὐτοῦ, ὅπως ἐνασκήσῃ ἐν καιρῷ τὴν ἀπαίτησίν του, ἐξ οὗ ἔπεται, ὅτι ὁ νόμος τοῦ τόπου, ἐν ᾧ πρέπει νὰ πληρωθῇ συναλλαγματική τις, διέπει τὴν παραγραφὴν αὐτῆς, διότι ὁ δανειστὴς αὐτόθι ὀφείλων νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν ἔχει ὑπ' ὄψιν καὶ τὸν νόμον τοῦ τόπου τούτου· τὴν ἀρχὴν δὲ ταύτην ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνάγειν ἀναγνωρίζει καὶ ἡ Πολιτικὴ Δικονομία (ἄρθρ. 22 § 4), καὶ καθιεροῦσι κυρίως οἱ Ν. 1—3 Π. (42. 5), ἄλλως ἐὰν ὁ δανειστὴς ὑπέκειτο εἰς τοὺς νόμους παντὸς τόπου, ὅπου ὁ ὀφειλέτης καὶ ἐκ κακῆς πίστεως ἠδύνατο ἐκαστοτε νὰ μεταφέρῃ τὴν κατοικίαν του, ἢ καλὴ πίστις, ἥτις τὰ μέγιστα συντελεῖ εἰς τὸ ἐμπόριον, ἠδύνατο νὰ κλονισθῇ καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ δανειστοῦ νὰ διακυβεύωνται.

118 (1850).

Εἰς τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐνοχῶν, περὶ ὧν διαλαμβάνει τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ ἀστικοῦ νόμου, περιλαμβάνονται καὶ τὰ ἐπακόλουθα αὐτῶν, ἥτοι τὰ ἐπισυμβαίνοντα καὶ μὴ προβλεπόμενα κατὰ τὴν συνομολόγησιν· οἷον ἡ ὑπερμερία, τὸ πταῖσμα, καθόσον συμπίπτουσι κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως, τροποποιοῦντα αὐτήν· ἐπομένως καὶ τὸ ποσὸν τοῦ τόκου τῆς ὑπερμερίας ρυθμίζεται κατὰ τὸν νόμον τοῦ τόπου τῆς ἐκτελέσεως.

40 (1883).

§ 18

Ἐάν τις ἐγκατεστημένος ὢν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ τελευτήσῃ ἐν Ἑλλάδι ἄκληρος, τὸ ἐπὶ τῆς περιουσίας αὐτοῦ δικαίωμα ρυθμίζεται κατὰ τὸν νόμον τῆς κατοικίας αὐτοῦ, οὐχὶ δὲ κατὰ τὸν νόμον τοῦ τόπου, ἐν ᾧ εὗρήθῃ ἡ κινητὴ ἀκληρονόμητος περιουσία, καὶ ἐπομένως δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῆς περιουσίας ταύτης τὸ ἄρθρ. 16 τοῦ περὶ διακρίσεως κτημάτων νόμου περὶ τῆς εἰς τὸ Δημόσιον τῆς Ἑλλάδος μεταβιβάσεως τῆς προκειμένης περιουσίας, διότι ἡ λόγῳ κληρονομίας μεταβίβασις τῆς περιουσίας τοῦ τελευτήσαντος εἰς τοὺς ἐπιζῶντας ἀποτελεῖ κυρίως τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου καθιερωμένην τεχνητὴν ἐπέκτασιν τῆς θελήσεως καὶ πέραν τῶν ὁρίων τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἡ δὲ βούλησις αὕτη, ἣτις ἰσχύει, ἄλλοτε μὲν βητῶς ἐπὶ τῆς ἐκ διαθήκης, ἄλλοτε δὲ σιωπηρῶς ἐπὶ τῆς ἐξ ἀδιαθέτου διαδοχῆς ἐκπεφρασμένη, συνέχεται στενῶς μετὰ τοῦ προσώπου τοῦ ἀποθιώσαντος καὶ ρυθμίζεται κατὰ τὸν νόμον τῆς μονίμου αὐτοῦ κατοικίας.

306 (1855).

Ἡ ἐκ διαθήκης ἢ ἐξ ἀδιαθέτου διαδοχὴ διέπεται ὑπὸ τῶν νόμων τῆς πολιτείας, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ κληρονομούμενος, ἐκτός ἐὰν πρόκηται περὶ ἀκινήτων, κειμένων ἐν Ἑλλάδι, ἅτινα ὡς πρὸς τοῦτο διέπονται ὑπὸ τοῦ ἑλλην. νόμου. (ἀστ. νόμου ἀρ. 5). 211 (1869).

Ἡ τε ἐκ διαθήκης καὶ ἡ ἐξ ἀδιαθέτου διαδοχὴ ἐπὶ ἀκινήτων κειμένων ἐν Ρωμουνίᾳ διέπεται ὑπὸ τοῦ ρωμουνικοῦ νόμου. 43 (1875).

Προκειμένου περὶ ὑπηκόου Ἰονίου, ἡ ἐξ ἀδιαθέτου διαδοχὴ αὐτοῦ (δοῦλου καὶ ἂν ἀποθιώσῃ) πρέπει νὰ ρυθμισθῇ κατὰ τὸν Ἰόνιον Κώδικα ὡς πρὸς τὰ κινητά. Τοῦτο δὲ λαμβάνει χώραν καὶ μετὰ τὴν ἔνωσιν τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τῆς Ἑλλάδος. 242 (1869).

Διὰ τοῦ ἁρθρου 2 τοῦ νόμου ΠΝ' τῆς 20 Ἰανουαρίου 1866 δὲν ἐπεξετάθη εἰς τὰς Ἰονίους νήσους ἡ ἰσχὺς τοῦ ἀπὸ 23 Φεβρουαρίου 1834 Β. Δ. περὶ πολιτικοῦ νόμου, διατηροῦσι δ' αὐτόθι τὸ κῦρος αἱ διατάξεις τοῦ Ἰονίου ἀστικοῦ Κώδικος, ἐν αἷς περιλαμβάνονται καὶ αἱ κανονίζουσαι τὴν ἐξ ἀδιαθέτου διαδοχὴν, αἱ διατάξεις δ' αὗται ἐφαρμόζονται προκειμένου περὶ ἀποθιώσαντος ἐν Αἰγύπτῳ Ἰονίου, κατὰ τὴν ὁρθὴν ἔννοιαν τοῦ ἁρθρ. 129 τοῦ νόμου περὶ δικαιοδοσίας τῶν προξενικῶν ἀρχῶν. 46 (1890).

Ἡ ἐξ ἀδιαθέτου διαδοχὴ ἐπὶ ἀκινήτων, κειμένων ἐν Ἑλλάδι, διέπεται ὑπὸ τῶν ἐλληνικῶν νόμων, κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου 1856 ἀστικοῦ νόμου, ἡ δὲ διάταξις αὕτη ἰσχύει οὐ μόνον ἐπὶ συγκρούσεως ἡμεδαποῦ πρὸς ἀλλοδαπὸν νόμον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ συγκρούσεως τοῦ Ἰονίου Κώδικος πρὸς τὴν ἐν τῇ λοιπῇ Ἑλλάδι ἰσχύουσαν νομοθεσίαν. 43 (1875).

Ἐὰν ὁ σύζυγος γυναικὸς τινος ἦτο ὑπὴρκος Ἑλλήν καὶ κάτοικος ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὴν τελευταίαν του, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἐλληνικοῦ νόμου, δεόν νὰ θεωρηθῇ ἡ σύζυγος κληρονόμος τοῦ τέκνου της, ἐξαιρέσει τῶν ἐν τῇ πρώτῃ Ἰονίου πολιτεία κειμένων ἀκινήτων, ὡς πρὸς τὰ ὅποια ἐφαρμοσθήσονται τὰ ἐκεῖ ἰσχύοντα. 12 (1877).

§ 19

Κατ' ἀρχὴν τοῦ δικαίου, καὶ οἱ νόμοι οἱ τὴν ἑαυτῶν δύναμιν καὶ εἰς τὰ παρεληλυθότα πράγματα ἀναφέροντες δὲν δύνανται ν' ἀντρέψωσι δίκαια κεκτημένα ἤδη διὰ τελεσιδικίου ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης πρὸ τοῦ ὀπισθενεργοῦ νόμου, κατὰ τοὺς τότε ἰσχύοντας νόμους, διότι καὶ οἱ ἀναδρομικοὶ νόμοι (Βασ. Β. 2 τίτ. 6 κεφ. 12 καὶ Βιβ. 9 τίτ. 2 κεφ. 7) ἰσχύουσι μόνον ἐπὶ ἐκκρεμῶν εἰσέτι δικαστικῶν διαφορῶν, καὶ οὐχὶ ἐπὶ διαφορῶν τετμημένων ἤδη ὀριστικῶς διὰ δικαστικῆς ψήφου (Ν. 19 Κώδ. 4.21). 386 (1865).

§ 20

Τὸ ἀπαράγραπτον δικαίου τινὸς δὲν εἶνε κεκτημένον δικαίωμα (Ν. 3 Κώδ. 7.39), ἐπομένως ὁ νεώτερος νόμος, ὅστις ὑποβάλλει, τὸ τέως ἀπαράγραπτον δίκαιον εἰς παραγραφὴν, δὲν ἀντίκειται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς μὴ ὀπισθενεργείας τῶν νόμων. 116 (1866).

Ἐπὶ μεταβολῆς τῆς παραγραφῆς, ὁ νέος νόμος ἔχει ἀναδρομικὴν δύναμιν, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχῃ κεκτημένον δικαίωμα. 349 (1875).

Κατὰ τὰς περὶ τῆς κατὰ χρόνον ἐκτάσεως καὶ ἰσχύος ἀρχὰς τῶν νόμων (ἄρθρ. 2 ἀστ. νόμου), ὁ συντέμνων τὸν ἰσχύοντα χρόνον τῆς παραγραφῆς τῶν ἀγωγῶν νόμος ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ αὐτῆς γεννηθῆσιν ἀπαιτήσεων ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς δημοσιεύσεώς του, καθὼ ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου γενικῶς καθιερούμενος διὰ πᾶσαν ἔννομον σχέσιν, ἥς τὰ στοιχεῖα δὲν ἐτελειώθησαν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ παλαιοῦ

νόμου, ὥστε νὰ παραχθῇ κεκτημένον δικαίωμα, ὅποιον εἶνε καὶ ἡ ἀρξάμενη ἀλλὰ μὴ συμπληρωθεῖσα παραγραφή.

193 (1880) 18 (1881) 56 (1887).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2111 Ἰονίου Κώδ., αἱ πρὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ἀρξάμεναι παραγραφαὶ διαρκοῦσιν ἐκάστη ἐφ' ὅσον χρόνον ὀρίζουσιν οἱ προγενέστεροι νόμοι, ὅθεν ἔπεται, ὅτι τὸ ἄρθρ. 2095 Ἰον. Κώδ. περιορίζον εἰς δεκαετὴ τὴν κτητικὴν παραγραφὴν δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ὑπὲρ τῶν καταλαβόντων κτήματα πρὸ τῆς 1 Μαΐου 1841, ἥτοι εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν κατὰ τοὺς τότε ἰσχύοντας νόμους ἐν ταῖς Ἰονίοις νήσοις, καὶ ἡ κτητικὴ παραγραφή ἦτο τριακονταετής.

418 (1869) 315 (1871).

Τὸ ἄρθρ. 2111 τοῦ Ἰονίου Κώδικος διαλαμβάνον, ὅτι αἱ πρὸ τῆς ἡμέρας, ἀφ' ἧς ὁ παρὼν πολιτικὸς Κώδιξ θέλει ἰσχύει ἀρξάμεναι παραγραφαὶ διαρκοῦσιν ἐκάστη, ἐφ' ὅσον ὀρίζουσιν οἱ προγενέστεροι νόμοι, δὲν ἐννοεῖ προδήλως τὰς μετὰ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ ἀρξάμενας παραγραφάς, αἵτινες συνεπῶς κρίνονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ἰονίου Κώδικος· τὸ δὲ ἄρθρ. 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 13 νόμου τοῦ 7ου Κοινοβουλίου ἀφορᾷ εἰς κεκτημένα ἤδη πρὸ τοῦ Κώδικος δικαίωμα καὶ οὐχὶ εἰς δικαίωμα λαβόντα ὑπαρξίν μετ' αὐτόν. Τοῦτου τεθέντος, ἀφοῦ, κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 2095, ὁ ἀποκτῶν καλῇ τῇ πίστει καὶ διανοίᾳ κυρίου ἀκίνητον παραγράφει τὴν κυριότητα αὐτοῦ διὰ τῆς παρελεύσεως δεκαετίας ἐπὶ παρόντων, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 2008 § 3 τὸ τοιοῦτον κτῆμα βεβαρημένον πρὶν δι' ὑποθήκης μένει ἐλεύθερον αὐτῆς καὶ παντὸς ἄλλου προνομίου διὰ παρελεύσεως τοῦ ὑπὲρ τοῦ τρίτου καὶ πρὸς παραγραφὴν τῆς κυριότητος χρόνου, ἀποσβυνομένης τῆς ὑπὲρ τοῦ πιστωτοῦ περὶ τῶν προνομίων καὶ τῆς ὑποθήκης ἀγωγῆς, ἔπεται, ὅτι ὁ κατέχων καλῇ τῇ πίστει ἐξ ἀγορᾶς κτῆμά τι ἀπὸ χρόνου μεταγενεστέρου τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἰονίου Κώδικος, ἀποκτᾷ μετὰ δεκαετίαν διὰ παραγραφῆς τὴν κυριότητα αὐτοῦ ἐλευθέραν παντὸς βάρους, ὑποθήκης ἢ προνομίου, τὰ δὲ περὶ τούτων δικαίωμα τῶν πιστωτῶν ἀνατρέπονται.

30 (1871).

Ἡ ἐγγραφὴ προνομίων καὶ ἐνυποθήκων δικαίων, ἀποκτηθέντων δυνάμει τίτλου μεταγενεστέρου τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ἰονίου Κώδικος, παραγράφεται, κατὰ τὰ ἄρθρα 2008 § 5 καὶ 2111 αὐτοῦ, διὰ τῆς παρελεύσεως τῆς δεκαετίας, ὁ δὲ νόμος 13 τοῦ ἐβδόμου Ἰονίου Κοι-

νοβουλίου οὐδεμίαν ἐπήνεγκε τροποποιήσιν εἰς τὰς διατάξεις ταύτας τοῦ Κώδικος. Μόνη δὲ ἡ ὑπαρξίς τῆς ἐγγραφῆς τῶν ὑποθηκῶν δὲν καθιστᾷ κακῆς πίστεως κάτοχον τὸν ἀναιρεσίβλητον, ἀφοῦ δὲν προτείνεται, καὶ ἀποδεικνύεται, ὅτι ἐγίνωσκε τὴν ἐγγραφήν, διότι, κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 2008 § 5, αἱ ἐγγραφαὶ τῶν ὑποθηκῶν δὲν ἐπηρεάζουσι τὴν παραγραφὴν, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 2098, ἡ καλὴ πίστις τεκμαίρεται μέχρι προτάσεως καὶ ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου. 257 (1872).

Ἐπὶ παραγραφῆς, ἀρξαμένης ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἐνετικῆς νομοθεσίας, ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις αὐτῆς καὶ οὐχὶ αἱ τοῦ Ἰονίου ἀστικοῦ Κώδικος, (Ἰόν. Κώδ. 2111). Συνεπῶς οἱ ὑπὸ τοῦ μεταγενεστέρου τούτου Κώδικος ὀριζόμενοι λόγοι ἀναστολῆς τῆς παραγραφῆς δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῆς ταιαύτης παραγραφῆς, εἰμὴ καθ' ὅσον τοιοῦτοι καθιεροῦνται καὶ ὑπὸ τῆς ἐνετικῆς νομοθεσίας, διότι ἄλλως ἡ διάρκεια τῆς παραγραφῆς δὲν θ' ἀπέβαινε πλέον ταιαύτη, εἴαν ὠρίζον αὐτὴν οἱ προγενέστεροι νόμοι, ἐὰν καὶ ἐκεῖνοι δὲν παραδέχωνται τοιοῦτους λόγους ἀναστολῆς. 85 (1879).

§ 21

Κατὰ τὰ ἄρθρα 2 τοῦ Ἰονίου Κώδ. καὶ 2 τοῦ ἀστικοῦ ἑλλήν. νόμου, αἱ νόμοι ὀρίζουσι μόνον περὶ τοῦ μέλλοντος καὶ δὲν ἔχουσιν ὀπισθενεργὸν δύναμιν. "Ὡστε, κατὰ τὴν ἀρχὴν ταύτην, προκειμένου περὶ γνησιοποιήσεως (νομιμοποιήσεως) φυσικοῦ τέκνου, δι' ἣν ἀπαιτεῖται (Ἰόν. Κώδ. 237) τοῦτο μὲν γάμος τοῦ πατρὸς μετὰ τῆς μητρὸς του, τοῦτο δὲ ἀναγνώρισις αὐτοῦ ὑπὸ τῶν γονέων του, εἴτε προγενεστέρα τοῦ γάμου, εἴτε ἐν αὐτῇ τῇ πράξει τοῦ γάμου γενομένη, τουτέστιν ἀπαιτοῦνται δύο διακεκριμέναι ἀλλήλων νομικαὶ πράξεις, ἑκατέρα δὲ τούτων κρίνεται κατὰ τὸν νόμον τὸν ἐπὶ τῆς τελέσεώς τῆς ἰσχύοντα. "Ὅθεν, κατὰ τὸν γάμον τῶν γονέων τοῦ φυσικοῦ τέκνου τελεσθέντος ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Ἰονίου Κώδ., ἡ πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἰονίου Κώδικος γενομένη ἀναγνώρισις αὐτοῦ κρίνεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναγνώρισεως ἰσχύοντος ἐνετικοῦ νόμου. 9 (1892).

§ 22

Ἡ ἀρχὴ τῆς μὴ ἀνδρομικῆς δυνάμεως τῶν νόμῶν, τὴν ὅποιαν καθιεροῦσιν ὁ Ν. 7 Κώδ. (1. 14) καὶ ἡ Νεαρά 66 κεφ. 1 § 4, ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν ἀποκτηθέντων δικαιωμάτων διὰ συναλλαγμά-

των ἤδη τελειοποιημένων· ἐκ δὲ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἔπεται, ὅτι ἡ ἰσχὺς τῶν συναλλαγματίων κρίνεται κατὰ τὸν νόμον, τὸν κρατοῦντα, καθ' ὃν χρόνον ταῦτα ἔλαβον ὑπαρξίν. "Οθεν προκειμένου περὶ ἀπαλλοτριώσεως προικῶν κτήματος, συνεστῶτος τοῦ γάμου, γενομένης κατὰ τὸ 1826, ἐφαρμόζονται οἱ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην κρατοῦντες ρωμαϊκοὶ νόμοι ὡς πρὸς τὴν ἰσχύον τῆς ἀπαλλοτριώσεως ταύτης καὶ οὐχὶ οἱ κατὰ τὸ 1797, ὅτε συνέστη ὁ γάμος καὶ ἐδόθη ὡς προϊξ τὸ προκείμενον κτῆμα, ἰσχύοντες ὀθωμανικοὶ νόμοι, διότι ἂν καὶ κατὰ τοὺς νόμους τούτους ὁ σύζυγος ἠδύνατο, συναινέσει τῆς συζύγου, ν' ἀπαλλοτριώσῃ τὸ προικῶν κτῆμα, μὴ γενομένης τῆς ἀπαλλοτριώσεως ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ νόμου αὐτῶν, ἔπεται, ὅτι δικαίωμα τι δὲν ὑπῆρχε κεκτημένον.

297 (1852).

Τοῦ ἐνετικοῦ νόμου κηρύττοντος ἄκυρον πᾶσαν ἀπαλλοτριώσιν προικῶν κτημάτων, γενομένην διζρχοῦντος τοῦ γάμου παρ' οἰουδήποτε τῶν συζύγων, ἡ περὶ ἀκυρώσεως τοιαύτης ἀπαλλοτριώσεως ἀγωγὴ διέπεται, καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἰονίου Κώδικος, ὑπὸ τοῦ νόμου, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ὁποῖου συνομολογήθη, εἶνε δὲ ἀδιάφορον, ἂν δὲν ἠδύνατο αὕτη νὰ ἐνασκηθῇ συνεστῶτος τοῦ γάμου, εἰμὴ εἰς μεταγενέστερον χρόνον, ὅτε πλέον δὲν ἦτο ἐν ἰσχύϊ ἡ ἐνετικὴ νομοθεσία, διότι ἡ τε εἰσαγωγὴ ὡς καὶ ἡ κατάργησις τοῦ νόμου ἀφορᾷ μόνον εἰς τὸ μέλλον, μὴ δυναμένου αὐτοῦ νὰ ἔχῃ ὀπισθενεργὸν δύναμιν.

45 (1872).

Λυθέντος τοῦ γάμου, ἡ σύζυγος δικαιούται νὰ λάβῃ τὸ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς διατετιμημένης προικὸς τῆς ἀντάξιον, ἅμα τῇ παρελεύσει ἐνός ἔτους ἀπὸ τῆς ἀποθιώσεως τοῦ συζύγου τῆς (ἐνετ. Στ. Βιβλ. Α' κεφ. 60 καὶ Ἰον. Κώδ. 1368)· ἀλλ' αἱ συνέπειαι τῆς μὴ ἐγκαίρου ἱκανοποιήσεως τῆς τοιαύτης ἀπαιτήσεως (οἷον τὸ μέτρον τοῦ τόκου), μὴ οὔσαι προσυμπεφωνημέναι, ρυθμιστέαι εἰσὶ κατὰ τὸν νόμον, τὸν ἰσχύοντα κατὰ τὸν χρόνον τῆς καθυστερήσεως, ἦτοι τὸν Ἰόνιον Κώδικα.

51 (1883).

§ 23

Οἱ νεώτεροι περὶ ἐπιτροπείας νόμοι, ὡς νόμοι τοῦ δημοσίου δικαίου, ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν προσώπων, τῶν διατελούντων ὑπὸ ἐπιτροπείαν δυνάμει προγενεστέρων νόμων· ἀλλ' ὅταν δὲν ὑπάρχῃ διαφορά τις μεταξὺ τοῦ νεωτέρου καὶ τοῦ προγενεστέρου νόμου αἱ

δυνάμει τοῦ προγενεστέρου νόμου συσταῖται ἐπιτροπὴται δὲν καταργοῦνται.

314 (1867).

§ 24

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, καὶ ἐπὶ διαρκῶν συναλλαγμάτων ὁ νέος νόμος κανονίζει τὰ ἐξ αὐτοῦ πηγάζοντα δικαιώματα, ὅσα δὲν ἀπεκτήθησαν πρὸ αὐτοῦ, ἀλλ' ἔλαβον ἑναρξιν καὶ συνεπληρώθησαν μετὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ νόμου· ἐπομένως καὶ ἂν πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως τὸ συνάλλαγμα τῆς ἐμφυτεύσεως δὲν ἀνετρέπετο, ἂν δὲν ἐπληρώνετο ὁ συμπεφωνημένος κανὼν ἐπὶ 3 ἔτη, κατὰ τὴν διατ. 20 Βασ. (2. 2), οὐχ ἤττον ἀφοῦ συνεπληρώθησαν τρία ἔτη μετὰ τὴν καθιέρωσιν τῆς ἡμετέρας νομοθεσίας, θὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ διατάξεις αὐτῆς καὶ ὁ κύριος τοῦ κτήματος δύναται νὰ ποιήσῃται χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποβολῆς κατὰ τοῦ ἐμφυτευτοῦ, καίπερ συναφθέντος τοῦ συναλλάγματος τῆς ἐμφυτεύσεως ὑπὸ τὸ κράτος ἄλλης νομοθεσίας.

224 (1861).

§ 25

Κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ἐὰν ἐκδοθῇ νεώτερος νόμος, εἰσάγων διάφορον βᾶσιν εἰς τὴν περὶ ὑποθηκῶν νομοθεσίαν, ἀπαιτῶν δημοσιότητα καὶ εἰδικότητα πρὸς ἐγγραφήν, ὁ νόμος οὗτος ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὸ παρελθόν· ἐπομένως καταργηθέντος τοῦ ἐνετικοῦ νόμου διὰ τοῦ Ἰονίου Κώδικος, ὅστις εἰσήγαγε νέον σύστημα ὑποθηκῶν, ἐφαρμόζεται ὁ νεώτερος οὗτος νόμος.

219 (1887).

§ 26

Προκειμένου περὶ ἀγοραπωλησίας, καταρτισθείσης πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, δὲν ὑπάρχει περίπτωσις, περὶ ἧς ἔπρεπε νὰ συνταχθῇ δημόσιον ἐγγραφον.

165 (1855) 200 (1868) 32 (1888).

Οὕτε ἀνατρέπει τὴν ἰσχὺν τῆς ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ προγενεστέρου δικαίου καταρτισθείσης συμβάσεως ταύτης τὸ γεγονός, ὅτι αὕτη ἐξετελέσθη μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, διότι τὸ κύρος τοῦ πρὸς κτήσιν τῆς κυριότητος τίτλου δέον ἀναγκαίως νὰ κριθῇ κατὰ τὸν ἐπὶ τῆς δυνάμει τοῦ τίτλου τούτου γενομένης παραδόσεως εἰσαχθέντα νόμον.

195 (1855).

Ἐπὶ δανείου συναφθέντος τῷ 1823, ὅτε ἡ Ἑλλάς δὲν διετέλει πλέον ὑπὸ τὴν τουρκικὴν κυριαρχίαν, ἐφαρμόζεται ὁ ἑλληνικὸς καὶ οὐχὶ ὁ τουρκικὸς νόμος.

276 (1860).

§ 27

Τὰ τῆς κληρονομίας κανονίζονται ὑπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἰσχύοντος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀνοίξεως τῆς κληρονομίας. 174 (1873).

Καὶ ἂν ὁ νόμος ΛΔ τῆς 12 Μαΐου 1825 τοῦ Β' Ἰονίου Κοινοβουλίου δὲν εἶχε δημοσιευθῇ μέχρι τῆς 11 Ἰουνίου 1825, ὅτε ἀπεβίωσεν ὁ διαθέτης, ὁ διὰ τῆς διαθήκης αὐτοῦ συστήσας καταπίστευμα, δὲν ἔχει σημασίαν, διότι καὶ ἂν μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς διαθήκης ἐδημοσιεύθῃ ὁ νόμος οὗτος, αὕτη δὲν παύει νὰ διέπηται ὡς πρὸς τὰς καταπιστευματικὰς διατάξεις αὐτῆς ὑπὸ τοῦ εἰρημένου νόμου, ὅστις ρητῶς καὶ σαφῶς προεἶδε περὶ τε τῶν πρὸ αὐτοῦ καὶ τῶν μετ' αὐτὸν διατεταγμένων ὑποκαταστάσεων, καταργήσας ὑπὸ ἐλαχίστους μόνον περιορισμοὺς τὰς ἐν τῷ παρελθόντι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι καὶ περιορίσας ταύτας εἰς μίαν μόνην περίπτωσιν (ἄρθρ. 4). Προκειμένου δὲ περὶ εἰδικῆς σχέσεως, οἷα ἡ ἐκ τῶν διατάξεων τῆς διαθήκης ταύτης ἀπορρέουσα, γεννηθείσης τῷ 1825, ταύτην διέπει ὁ εἰρημένος ΛΔ' νόμος, ὅστις ἰσχυτεν ἐν ταῖς Ἰονίαις νήσοις μέχρι τῆς δημοσίευσως τοῦ Ἰονίου Κώδικος (1841), ὥστε πρὸς κανονισμόν τῆς προκειμένης διζφορᾶς δὲν πρέπει νὰ ληθῇ ὑπ' ὄψιν ὁ κατὰ τὸν θάνατον τοῦ κληρονόμου ἰσχύων Ἰόνιος Κώδιξ, διότι δὲν διεκδικεῖται ἡ κληρονομία αὐτοῦ, ἵνα ἡ διαφορὰ κριθῇ κατὰ τὸν κρατοῦντα κατὰ τὸν θάνατον τοῦ κληρονομουμένου νόμον, ἀλλὰ ζητεῖται ἡ ἐκτέλεσις τῆς διαθήκης, τοῦ συστήσαντος τὸ καταπίστευμα διαθέτου τελευτήσαντος τῷ 1825.

242 (1876).

Διαθήκη, συνταχθεῖσα πρὸ τοῦ 1841, ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ἐνετικῶν νόμων, κριθήσεται ὡς πρὸς τὸ κύρος καὶ τὰς νομίμους συνεπείας τῶν διατάξεων αὐτῆς κατὰ τοὺς νόμους τούτους, καὶ οὐχὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ μεταγενεστέρως ψηφισθέντος Ἰονίου Κώδικος.

305 (1881).

ΟΔΟΣ ὁρ. ΚΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ

ΟΙΟΝΕΙ ΑΔΙΚΗΜΑ ὁρ. ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ

ΠΑΛΛΙΚΑΡΙΑΤΙΚΟΝ ὁρ. ΓΑΜΟΣ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

Π ε ρ ί λ η ψ ι ς .

- § 1. Ἐναρξίς τῆς παραγραφῆς. — Γένεσις τῆς ἀγωγῆς.
 § 2. Παραγραφὴ ἐπὶ περιοδικῶν παροχῶν.
 § 3. Χρόνος παραγραφῆς ἐν γένει.
 § 4. Ἐξάμηνος παραγραφὴ τοῦ ἄρθρ. 2103 Ἰον. Κώδικος.
 § 5. Πενταετὴς παραγραφὴ, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 2107 Ἰονίου
 Κώδικος καὶ ἄλλων εἰδικῶν Ἰονίων νόμων.
 § 6. Δεκαετὴς παραγραφὴ τῶν ἄρθρων 2107 καὶ 1220 τοῦ
 Ἰονίου Κώδικος.
 § 7. Παραγραφὴ τῶν ἐνστάσεων.
 § 8. Ἀναστολὴ τῆς παραγραφῆς ἐν γένει.
 § 9. Ἀναστολὴ τῆς παραγραφῆς ἕνεκεν ἀνηλικιότητος τοῦ
 δικαιούχου.
 § 10. Ἀναστολὴ τῆς παραγραφῆς συνεστῶτος τοῦ γάμου.
 § 11. Ἀναστολὴ τῆς παραγραφῆς, δυνάμει εἰδικῶν νόμων.
 § 12. Διακοπὴ τῆς παραγραφῆς.
 § 13. Διακοπὴ τῆς παραγραφῆς δι' ἀναγνωρίσεως τοῦ ὀφειλέτου.
 § 14. Παραίτησις τῆς παραγραφῆς ἐκ τῶν προτέρων.
 § 15. Ἀναγνώρισις τοῦ χρέους μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς παρα-
 γραφῆς.
 § 16. Πρότασις τῆς περὶ παραγραφῆς ἐνστάσεως.

§ 1

Ἡ παραγραφὴ ἄρχεται τρέχουσα, ἀφ' ἧς γείνηται δυνατὴ ἡ ἔγερσις τῆς ἀγωγῆς, ἥτοι ἡ γένεσις τῆς ἀγωγῆς εἶνε τὸ περιστατικὸν τὸ κινοῦν τὴν τῆς παραγραφῆς προθεσμίαν· γεννᾶται δὲ ἡ ἀγωγή ἅμα ὑπάρξῃσι τὰ κατὰ νόμον πρὸς ἔγερσιν αὐτῆς περιστατικά.

404 (1878) 272 (1893).

Ἄφου ἡ ἀποσθετικὴ παραγραφὴ ἄρχεται μόνον ἀπὸ τῆς γενέσεως τῆς ἀγωγῆς (N. 1 § 1 Κωδ. 7. 10), ἔπεται, ὅτι ἡ περὶ κλήρου ἀγωγή, ἣτις ἀρμόζει μόνον κατὰ τοῦ ὡς κληρονόμου ἢ τοῦ ἄνευ εἰδικοῦ τίτλου κατέχοντος καὶ διὰ τοῦτο μόνον ἀπὸ τῆς τριαύτης νομῆς τοῦ ἐναγομένου ὑφίσταται, δὲν ὑπόκειται εἰς παραγραφὴν εἰμὴ ἀπὸ τῆς νομῆς ταύτης, καὶ οὐχὶ ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ κληρονομουμένου.

105 (1864).

Ἡ παραγραφὴ χωρεῖ ἀφότου τὸ δικαίωμα κατέστη ἀπαιτητόν, ἔκτοτε ἀριθμουμένου τοῦ χρόνου τῆς ἀργίας, πρὸς εὑρεσιν τοῦ χρόνου τῆς ἀποσθέσεως N. 1 § 1 Κωδ. (7. 40) N. 3 § 1 Κωδ. (7. 39) Βασ. 5 (5. 14) N. 30 Π. (5. 12). "Ὅθεν ἀνανεώσεως γενομένης (ὡς ὅτε ὁ δανειστὴς ἀνεδέξατο τὴν ὑπὸ ἄλλου πληρωμὴν ἐπὶ τῇ ἐπιφυλάξει, ἃν δὲν πληρωθῇ, ν' ἀποταθῇ κατὰ τοῦ ἀρχικοῦ ὀφειλέτου) ἡ παραγραφὴ ἄρχεται ἀφ' ἧς ἤθελε φανῇ ἡ ἀποτυχία τῆς πληρωμῆς ὑπὸ τοῦ ἐκχωρηθέντος ὀφειλέτου.

382 (1866).

Ὁ χρόνος τῆς παραγραφῆς, προκειμένου περὶ κτήματος συμπεριληφθέντος εἰς τὸ σχέδιον τῆς πόλεως πρὸ τοῦ Συντάγματος, ἄρχεται οὐχὶ ἀφ' ἧς τὸ κτῆμα πραγματικῶς ἀφηρέθη ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ περὶ σχεδίου τῆς πόλεως διατάγματος, εἰς δὲ συμπεριελήφθη τὸ κτῆμα.

94 (1874).

Διὰ τοῦ Β. Δ. τῆς 12 Νοεμβρίου 1836 περὶ προσθήκης εἰς τὸ περὶ σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν διάταγμα ἐθεωρήθη ὁ Δῆμος ὑπόχρεως πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ὄσων δι' ἀνοίξεως ἢ πλατύνσεως ἀγυιάς τινος ἔχασαν ὁλόκληρον τῆς ἰδιοκτησίας των γήπεδον ἢ μέρος αὐτοῦ, καὶ ὃν ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ μέσον, πρότερον μὴ ὄντος ὑποχρέου τοῦ Δήμου εἰς ἀποζημίωσιν, διότι τὸ Β. Δ. τοῦ 1834, τὸ ἐπιβάλλον εἰς τὸν Δῆμον τὴν ἀποζημίωσιν δὲν ἐδημοσιεύθη, καὶ ἐπομένως δὲν ἔλαβεν ἰσχὺν πρὸ τοῦ 1836· ἐπομένως, ἀφού ὁ Δῆμος δὲν ἦτο ἐναγώγιμος πρὸς ἀποζημίωσιν ἀγωγή γεγεννημένη κατὰ τοῦ Δήμου δὲν ὑπῆρξεν εἰμὴ ἀπὸ τοῦ 1836, ἀδιάφορον δὲ εἶνε, ὅτι τὸ σχέδιον τῆς πόλεως, δι' οὗ καθωρίσθησαν αἱ ὁδοὶ ἐνεκρίθη καὶ ἐδημοσιεύθη τῇ 1834, ἀφού δὲν ὑπῆρχε διὰ νόμου ὠρισμένον τὸ πρὸς ἀποζημίωσιν ὑπόχρεον καὶ ἐναγώγιμον πρόσωπον. Ἐπομένως ὁ χρόνος τῆς παραγραφῆς ἄρχεται ἀπὸ τοῦ 1836 οὐχὶ δὲ ἀπὸ τοῦ 1834.

208 (1874).

Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς καταλάβῃ πλέον τοῦ ὡς ὅλον καθ' ὅρια πωληθέντος ἀγροῦ, ὁ δὲ πωλητὴς δὲν διεκδικήσῃ τὸ ἐπὶ πλέον καταληφθέν, ἀλλὰ ζητήσῃ τὸ τίμημα αὐτοῦ, ὁ μὲν ἀγοραστὴς, μὴ καταβάλων τὸ τίμημα, δὲν ἀποκτᾷ τὴν κυριότητα τοῦ πωληθέντος (Εἰσηγ. § 41, 2. 1 Πανδ. 18. 1), ἀλλ' ἡ ἀποσβεστικὴ παραγραφὴ κατὰ τῆς προσωπικῆς ἀγωγῆς περὶ πληρωμῆς τοῦ τιμήματος τρέχει ἀπὸ τῆς γενέσεώς της, μὴ διακοπτομένη ἐκ τῆς μὴ κτήσεως τῆς κυριότητος.

61 (1878).

Ὁ λόγος, ὅτι ἡ παραγραφὴ δὲν ἠδύνατο νὰ τρέχῃ κατὰ τῆς ἐναγοῦσης νεοφωτίστου, ἐνόσω δὲν ἐγίνωσκε τὴν ἀπώλειαν τῆς ἀναφορᾶς της (νόμος 21 Ἀπριλίου 1836), δὲν ἔχει σημασίαν τινά, διότι ἡ ἄγνοια τοῦ δικαιοῦχου δὲν ἐμποδίζει τὴν ἐναρξιν ἢ τὴν πρόοδον τῆς παραγραφῆς, εἰμὴ μόνον ἐπὶ τῶν βραχυπροθέσμων προθεσμιῶν, ἐν αἷς ὁ νόμος ρητῶς ὀρίζει, ὅτι ὁ εὐχρηστος ἀπλοῦς χρόνος ὑπολογίζεται· Ν. 15 § 4 Π. (43. 24) Ν. 6 Π. (3. 6) Ν. 55 Π. (21. 1).

404 (1878).

Κατὰ τοὺς Ν. 1 § 1 Κώδ. (7. 4) Ν. 3 § 1 Κώδ. (7. 39) καὶ Ν. 117 Βασιλ. (26. 1), παραγραφὴ χωρεῖ ἀφ' ἧς ἐγεννήθη ἡ ἀγωγὴ, γεννᾶται δὲ ἡ ἀγωγὴ ἀφ' ἧς τὸ δικαίωμα κατέστη ἀπαιτητόν, ἥτοι ἅμα ὑπάρξῃσι τὰ κατὰ νόμον ἀναγκαῖα πρὸς ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς περιστατικά, καὶ δὲν ἀπαιτεῖται νὰ προσβληθῇ τὸ διὰ τῆς ἀγωγῆς προστατευόμενον δικαίον διὰ τῆς ἀρνήσεως τοῦ δικαιώματος, ὡς ὑπαρχούσης τῆς ἀγωγῆς καὶ πρὸ τῆς ἀρνήσεως. Ἄρα ἐπὶ ἀγωγῆς κατὰ τοῦ Δημοσίου περὶ ἐπιστροφῆς τῆς κατατεθείσης ἐγγυήσεως, ἡ παραγραφὴ ἄρχεται ἀφ' ἧς ἀρθῇ ὁ λόγος τῆς ἐγγυοδοσίας καὶ οὐχὶ ἀφ' ἧς ὁ παραλαβὼν τὴν ἐγγύησιν δημόσιος ὑπάλληλος ἀρνηθῇ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτῆς.

59 (1882) 113 (1884).

Ἡ παραγραφὴ χωρεῖ ἀφ' ἧς ἐγεννήθη ἡ ἀγωγὴ (Ν. 1 § 1 Κώδ. 7. 40)· γεννῶνται δὲ αἱ ἀγωγαὶ (ἔτι καὶ αἱ προσωπικαὶ) ἀφ' ἧς τὸ δικαίωμα κατέστη ἀπαιτητόν (Κώδ. αὐτόθι καὶ Βασ. ἐδ. 50. 14). Ἐπὶ ἐταιρίας δὲ ἡ ἀγωγὴ ἐταίρου τινὸς κατὰ τοῦ συνεταιρίου τοῦ προσβαλόντος τὰ ἐταιρικά δικαιώματα, γεννᾶται μόνον ἀφ' ἧς ὁ συνεταιρὸς οἰκειοποιήθη ἀποκλειστικῶς εἴτε τὸ ἐταιρικὸν πρᾶγμα, εἴτε τὰς ἐταιρικὰς ἀπαιτήσεις, καὶ μόνον ἔκτοτε ἄρχεται παραγραφὴ.

168 (1868).

Κατὰ τὸν Ν. 1. Κώδ. (7.40), ἡ παραγραφή χωρεῖ ἀφ' ἧς ἐγεννήθη τὸ δικαίωμα, γεννῶνται δὲ αἱ ἀγωγαί, καὶ αὐταὶ ἀκόμη αἱ προσωπι-
καί, ἐξ οὗ ἀρμόσαι νομίμως ἤρξαντο· προκειμένου δὲ περὶ ἀγωγῶν ἐκ
τοῦ συναλλάγματος τῆς ἐταιρίας, ἄρχονται μὲν αὗται μετὰ τὴν λη-
ξιν αὐτοῦ καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς συστάσεως, ὅταν ὁμῶς πρόκηται περὶ
κίρέσεως καὶ προθεσμίας ἢ ἄλλου τινος γεγονότος, ἐξ οὗ ἤρτηται ἡ
ὑποχρέωσις καὶ ὅπερ λαμβάνει χώραν πολὺ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν
τοῦ συναλλάγματος, αἱ σχετικαὶ ἀγωγαὶ καὶ ἐπομένως ἡ παραγραφή
τούτων ἄρχεται οὐχὶ ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ τῆς ἐταιρίας συναλλάγμα-
τος, ἀλλ' ἀπὸ τῆς πραγματοποιήσεως τῆς αἵρέσεως κλπ., ἥτις πραγ-
ματοποιήσις ἀποτελεῖ τὸν γενεσιουργὸν λόγον τῆς ἀγωγῆς· ὅθεν προ-
κειμένου περὶ ἀγωγῆς, ἀφορώσης εἰς τὴν ἀπὸδοσιν ἐταιρικοῦ κέρδους,
πραγματοποιηθέντος συνεπεῖα δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἡ παραγραφή
ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης. 26 (1883).

Τὸ δόγμα, ὅτι ἡ παραγραφή τρέχει πρὸ τῆς γενέσεως τῆς ἀγω-
γῆς, ὅταν αὕτη ἐξαρτᾶται ὅλως ἐκ τῆς θελήσεως τοῦ δικαιοῦχου, εἶνε
ἐσφαλμένον, ὡς ἀντικείμενον εἰς τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων, διότι
ἐνὸςφ δὲν ὑπάρχει στέρησις οὐδεμίαν ἔχει αἰτίαν ἢ ἀνάγκην ἀγω-
γῆς ὅ εἰς ὃν ἀπόκειται ἡ ἔγερσις αὐτῆς, καὶ ὡς ἀντικείμενον πρὸ
πάντων εἰς τοὺς Ν. 7 § 4 Κώδ. (17.39), Ν. 9 § 3 Π. (13. 7) καὶ
Ν. 1 § 1 Κώδ. (7. 40), καθ' οὓς ἡ παραγραφή ἀπαιτήσεως ὑπὸ
δυνητικὴν αἵρεσιν συνομολογηθείσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς πληρώσεως τῆς
κίρέσεως καὶ οὐχὶ πρότερον, ὡς καὶ ἡ παραγραφή τῆς ἀγωγῆς τοῦ
ὀφειλέτου περὶ ἀποδόσεως τοῦ ἐνεχύρου ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐξοφλήσεως
τοῦ χρέους, ἐνῶ κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ἀπὸ τῆς θελήσεως
τοῦ τὴν παραγραφομένην ἀγωγὴν ἔχοντος ἐξαρτᾶται ἡ γένεσις τῆς
ἀγωγῆς. Ὅθεν, ἐπὶ συμφωνίας ὅπως ἐπακουμβήσῃ τις τὴν οἰκοδομὴν
ἐπὶ τοῦ παραχωρηθέντος τοῖχου ὅποτε θελήσῃ, ἡ παραγραφή δὲν ἄρ-
χεται ἀπὸ τῆς συμβάσεως ταύτης, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐναντιώσεως τοῦ ἀν-
τιδίκου, ὅποτε ἐξέρχεται ἡ ἐξουσιαστικὴ αὕτη αἵρεσις καὶ ὑπάρχει
στέρησις τοῦ δικαίωματος. 243 (1884).

Ἡ παραγραφή δὲν τρέχει εἰμὴ ἀπὸ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἡ ἀγωγή
δύναται νὰ ἐγερθῇ μετ' ἐπιτυχίας ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου (Ν. 3
Κώδ. Ν. 7 Κώδ. Ν. 1 § 1 Κώδ. (7. 40) Ν. 30 Κώδ. (5. 12).
ἐφ' ὅσον δὲ ἀντίκειται εἰς τὴν ἀγωγὴν ἔνστασις, ἐνεκα τῆς ὁποίας ὁ

ἐνάγων δὲν δύναται νὰ ἐπιτύχη τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ, ἐκ τῆς μὴ ἐξασκήσεως τῆς τοιαύτης ἀγωγῆς δὲν ἐπέρχεται ζημία εἰς τὸν δικαιοῦχον, εἰς ὃν δὲν ἐπιβάλλεται νὰ ἐξουδετερώσῃ τὴν ἔνστασιν, δὲν δύναται ἐπομένως νὰ γείνη λόγος περὶ παραγραφῆς, ἐφ' ὅσον νόμιμός τις ἀξιώσις δὲν δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ εἴτε ἕνεκα προθεσμίας νομίμου ἢ κατὰ σύμβασιν. εἴτε ἕνεκεν ἀναβλητικῆς αἰρέσεως, εἴτε ἕνεκα καταστάσεώς τινος, ἣτις πρέπει προηγουμένως νὰ παύσῃ ὑπάρχουσα Ν. 7 § 4 Κώδ. (7. 40) Ν. 4 πρ. Π. (27. 3) Ν. 30 Κώδ. (5 12).

148 (1887).

Ὁ χρόνος τῆς ἀποσβεστικῆς παραγραφῆς ἄρχεται ἀφ' ἧς ἡμέρας γεννᾶται τὸ πρὸς ἀγωγὴν δικαίωμα· προκειμένου δὲ περὶ συμβάσεως περὶ ἀνταλλαγῆς οἰκοπέδου, ὁ τῆς παραγραφῆς χρόνος ἄρχεται οὐχὶ ἀπὸ τῆς καταρτίσεως τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως περὶ ἀνταλλαγῆς ἀλλ' ἀφ' ἧς καθωρίσθησαν τὰ πρὸς πραγματοποίησιν τῆς ἀνταλλαγῆς οἰκόπεδα.

123 (1890).

Κατὰ Ν. 3 § 1 Κώδ. (7. 39) Ν. 117 Βασ. (29. 1), ἡ ἀφαιρηρία τῆς ἐνάρξεως τῆς παραγραφῆς εἶνε ἡ γένεσις τῆς ἀγωγῆς· γεννᾶται δὲ ἡ ἀγωγή ἀφ' ἧς ἡμέρας δύναται νὰ ἐνασκήσῃ ταύτην ὁ δι. καιοῦχος· ἄρα ἐπὶ ἀγωγῆς, δι' ἧς ὁ ἐνάγων πρὸ παντός μὲν ἐζήτησε ν' ἀναγνωρισθῇ κύριος τοῦ καταληφθέντος ἀκινήτου, ἐπιβοηθητικῶς δὲ ν' ἀποζημιωθῇ διὰ τῆς ἀξίας του, παραγραφὴ τῆς περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγῆς του ἄρχεται ἀφ' ἧς ἡ διεκδικητικὴ δὲν ἠδύνατο πλέον ν' ἀσκηθῇ, ἀπορριφθεῖσα λόγῳ τῆς δημοσίας ἀνάγκης καὶ τοῦ ἐντεῦθεν ἐπικρατεστέρου δημοσίου συμφέροντος, διότι τῷ ὄντι ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης μόνον ἠδύνατο ἐνεργῶς ν' ἀσκήσῃ τὸ ἑαυτοῦ δικαίωμα πρὸς ἀποζημιώσιν ὁ κύριος τοῦ καταληφθέντος κτήματος, μετουσιωθέντος τοῦ ὑφισταμένου ἔτι ἐμπραγμάτου δικαίου εἰς προσωπικὴν ἀπαίτησιν.

73 (1893).

§ 2

Ἐπὶ ἀθετήσεως συνάλλάγματός τινος, ὅταν ᾔνε ἀδύνατον νὰ ἀναγκασθῇ εἰς ἐκτέλεσιν ὁ ἀθετήσας ἢ ἄλλως ἀδύνατον νὰ καταστήσῃ αὐτὸς αὐτὸς τὴν ἐκτέλεσιν διὰ τινος πράξεως, ἡ ἀρχικὴ ἐνοχὴ μεταβάλλεται εἰς ἐνοχὴν τοῦ διαφέροντος, καὶ ὁ ἀθετήσας ἐνάγεται μὲν οὐχὶ πολλάκις καὶ ἐφ' ᾧ ᾔθελεν ἐκάστοτε ἐνάγεσθαι, ἐὰν ἡ ἀρχικὴ

χή ύφίστατο, τουτέστι κατ' ἔτος ἐπὶ τῇ ἐτησίᾳ ἐκάστοτε δόσει, ἡ τοιαύτη ἦτο ἡ ἀρχικὴ συμφωνία, ἀλλὰ παραχρῆμα περὶ ὧν πολυετῶν δόσεων διὰ μιᾶς καὶ μόνης ἀγωγῆς, καταδικάζεται ἐν τῇ πληρώσει τὸ ὅλον πρὸς τὸν ἀντίδικον, ὑπολογιζομένων αὐτῶν τε ποσῶν ὅσα ὑπὲρ τοῦ ἀθετήσαντος ὤφειλε καὶ αὐτός νὰ ὀφείλῃ, καὶ τῶν τόκων τοῦ οὕτω λήξαντος χρόνου ὧν τῶν δόσεων ὁ χρέους N. 8 πρ. Π. (18.1) B. (19. 1) N. 24 § 4 (19. 2) B. (20. 1) N. 66 πρ. N. 23, 49 πρ. N. 91 πρ. N. 95 πρ. (45. 1) B. (43. 1) N. 73 § 4 (35. 2) B. (41. 1) N. 2 § 7, N. 9 § 3. 4) Βατ. (24. 9). Ἐπομένως ἡ παραγραφή ἀρχεται οὐχὶ ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας ἐκάστης ἐτησίας δόσεως, ἀλλ' ἀφ' ἧς ἐνεστὶ ἀθετήσεως τῆς συμβάσεως ὁ ἑτέρος τῶν συμβαλλομένων κατέστη ἀμέσως ὑπόχρεως εἰς τὴν πληρωμὴν ὁλοκλήρου τοῦ διαφέροντος.

170 (1872).

Ὅταν τὸ κύριον χρέος, οὗτινος αἱ περιοδικαὶ χορηγίαι εἰσὶ παραχρῆμα, παρεγράφη, πᾶν δικαίωμα εἰς τοιαύτας χορηγίας ὁμοίως ἐκλείβη, κατὰ N. 26. πρ. Κώδ. (4. 32).

62 (1880).

Προκειμένου περὶ ἐνοικίων καὶ διαδοχικῶν ἐν γένει παροχῶν, ἐκαστὴ τούτων ὑπόκειται εἰς ἰδιαίτην παραγραφὴν (N. 7 § 6 Κώδ. 39). Τοῦτο ἰσχύει καὶ κατὰ τὸν λογιστικὸν νόμον.

165 (1884).

Τὸ ἐπὶ τῶν τόκων ὑπερμερίας δικαίωμα τῆς ἐκ τῆς ἐπιδόσεως τῆς κεφαλαιῶν ἀγωγῆς γεννώμενον εἶδαι χώραν εἰς ἀπαιτήσεις ἐτησίων περιοδικῶν καταβολῶν τόκου. ὧν ἐκάστη καθισταμένη ἀπαιτήσις, ἐφ' ὅσον καθίσταται ληξιπρόθεσμος, παραγράφεται διὰ τῆς ἀπὸ τῆς ληξιπρόθεσμου αὐτῆς παρελεύσεως τοῦ τῆς παραγραφῆς χρόνου, ὅπως ἐπ' ἀρχεται ἡ παραγραφή αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ δικαίου, ἐξ οὗ γεννῶνται αἱ περιοδικαὶ αὐταὶ χορηγίαι, ὅπερ, ὡς ἐκ τῆς ἐννοιολογίας αὐτῶν, ὑφίσταται καὶ μένει ἀκέραιον ἐφ' ὅσον δὲν παραγράφῃ ἡ περὶ τοῦ κεφαλαιῶν ἀπαιτήσις N. 9 § 6 Π. (7. 39). καὶ αὐτὰ ἐφαρμόζονται καὶ ὅσα ἀφορᾷ εἰς τὸν λογιστικὸν νόμον.

372 (1884).

Ἐπὶ περιοδικῶν παροχῶν, αἵτινες εἰσὶ τὸ μόνον ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς, ἡ περὶ ἐκάστης αὐτῶν ἀγωγή παραγράφεται ἀφ' ἧς ἐκάστη ἀπαιτήσις ἐπιδικαστή· ὥστε ἡ παραγραφή αὐτῆς οὐδεμίαν ἔχει σημα-

σίαν εἰς τὸ ἐν γένει δικαίωμα ἐπὶ τῶν τοιούτων παροχῶν (Βασιλ. 50. 14. 8). 423 (1893).

§ 3

Κατὰ τὸν Ν. 3 Κώδ. (7. 39), πᾶσα ἀγωγή, προσωπικὴ ἢ ἐμπράγματος, παραγράφεται μετὰ τριακονταετίαν.

109 (1858) 12 καὶ 40 (1875).

Καὶ κατὰ τοῦ Δημοσίου χωρεῖ ἡ συνήθης τριακονταετὴς ἀποσβεστικὴ παραγραφή, μηδεμίαν ποιουμένου τοῦ νόμου ὡς πρὸς τοῦτο διακρίσιν Ν. 3 Κώδ. (7. 39) Ν. 5 Βασ. (Ν. 14).

109 (1858) 12, 40 καὶ 283 (1875).

Ἡ ἐνεκεν ἀξιοποίνου πράξεως πολιτικὴ ἀγωγή παραγράφεται μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα ἐτῶν, ἀφ' ἧς παρήχθη τὸ πρὸς ἀγωγὴν δικαίωμα Βασιλ. 5 (50. 14). 222 (1849).

Ἡ ἀγωγή περὶ ἀκυρώσεως τῆς ἐγκαταστάσεως εἰς τὴν κατοχὴν κτήματός τινος ὑπόκειται εἰς τὴν τριακονταετὴ παραγραφὴν Ν. 2 § 15 (8. 15) Βασ. (50. 3). 198 (1868).

Ἐπὶ τῆς παραγραφῆς δεόν νὰ βεβαιῶνται ἐν τῇ ἀποφάσει τὰ χρονικὰ ὅρια τῆς νομίμου διαρκείας αὐτῆς Ν. 3. Κώδ. (7. 39). 231 (1875).

§ 4

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 2103 Ἰονίου Κώδ. περὶ ἐξαμήνου παραγραφῆς τῶν ἀγωγῶν τῶν Δικηγόρων καὶ δικανικῶν διὰ τὰ ἔξοδα καὶ τὰς ἀντιμισθίας των, οὐδαμῶς ἀντιβαίνει εἰς τὰ ἄρθρα 240—241 Ὅργαν. Δικαστηρίων, διότι ταῦτα ἀπονέμοντα εἰς τοὺς Δικηγόρους ἐνστασιν ἐπισχέσεως τῶν ἐγγράφων τῆς δίκης μέχρι πληρωμῆς τῶν δικαιωμάτων των καὶ καθιεροῦντα εἰδικὴν δικαιοδοσίαν πρὸς εἰσπραξὶν αὐτῶν, οὐδαμῶς ἀφορῶσιν εἰς τὴν παραγραφὴν τῆς ἀγωγῆς.

91 (1888).

§ 5

Ἀφοῦ, κατὰ τὸν κανονισμὸν τοῦ φρενοκομείου Κερκύρας, ἡ καταβολὴ τῶν τροφείων πρέπει νὰ γίνηται κατὰ μῆνα ἢ κατὰ τριμηνίαν, ἡ ἀπαίτησις περὶ πληρωμῆς αὐτῶν παραγράφεται μετὰ παρέλευσιν πενταετίας, κατὰ τὸ ἄρθρ. 2107 Ἰον. Κώδικος, εἴτε ἐκ συμ-

άσεως, εἴτε ἐκ τοῦ νόμου εἶνε ὑπόχρεος ὁ ἐναγόμενος εἰς τὴν κα-
αβολὴν τῶν τροφείων τούτων. 180 (1889).

Ἡ ἀπλὴ τοῦ ἀντικειμένου τοῦ χρέους ἀντικατάστασις (π.χ. ὀφειλὴ
αρπῶν ἐκκαθαρίζεται ἀμοιβαίᾳ τῶν συμβαλλομένων συναινέσει εἰς
ρηματικὴν ὀφειλὴν) δὲν ἀρκεῖ ἄφ' ἐαυτῆς καὶ μόνῃς, ἵνα ἐπιφέρει,
κατὰ νόμον, ἀνακινιστὸν τοῦ χρέους, διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 1188 § 1
ἰον. Κώδ., ἀνανέωσις ὑπάρχει, ὅταν ὁ ὀφειλέτης συνυμολογῇ μετὰ
οὐ πιστωτοῦ νέον χρέος, ὑποκαθιστάμενον εἰς τὸ κεφάλαιον, ὅπερ
ποσθέννυται, ἄρα τὸ χρέος μένον καὶ μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν αὐτοῦ
εἰς χρήματα καθαρῶς προστυχιακόν, ὑπόκειται εἰς τὴν ὀρίζομένην
πὸ τοῦ νόμου ΚΗ τῆς 25 Μαΐου 1833 (ἄρθρ. 5) πενταετὴ παρα-
ραφῇ. 243 (1878).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ ἀπὸ 25 Μαΐου 1833 ΚΗ Νόμου τοῦ Δ'
ἰον. Κοινοβουλίου, ἡ ἐκ προστυχίου ἀγωγὴ τοῦ πιστωτοῦ παρα-
ράφεται διὰ παρελεύσεως πενταετίας, λογιζομένης ἀπὸ τῆς λήξεως
τῆς προθεσμίας, καθ' ἣν ἔπρεπε νὰ παραδοθῇ τὸ προστυχισθὲν
εἶδος τοῦ καρποῦ, ἐλαίου ἢ ἄλλου· ἡ δὲ παραγραφὴ, κατὰ τὰς γενικὰς
οὐ δικαίου ἀρχάς, πρὸς ἃς σύμφωνος ἦτο ἡ πρὸ τοῦ Ἰονίου Κώδικος
ρατῆτασα ἐν τῷ Ἰονίῳ Κράτει νομοθεσία, καὶ τὰ ἄρθρ. 2078 καὶ
081 Ἰον. Κώδ., διχοκόπτεται εἴτε διὰ δικαστικῆς πράξεως, εἴτε διὰ
τῆς ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου γενομένης ἀναγνωρίσεως, τοῦ δικαιώματος
οὐ δανειστοῦ. Ἐπελθούσης δὲ ἀναγνωρίσεως, ἄρχεται μὲν νέα παρα-
ραφὴ, ἥτις ὁμως συμπληροῦται διὰ παρελεύσεως πενταετίας.
243 (1878).

§ 6

Κατὰ τὸν Ἰόνιον Κώδικα (ἄρθρ. 2107 καὶ πρᾶξις ΜΓ τοῦ Ζ' Κοι-
νοβουλίου), οἱ τόκοι, οἱ ὀφειλόμενοι δυνάμει συμβάσεως, δυνάμει τοῦ
νόμου ἢ δυνάμει τελεσιδικίου ἀποφάσεως, αὐτοκρίτως παραγράφονται
διὰ παρελεύσεως πενταετίας¹. 152 (1871).

Τὸ ἄρθρ. 2107 Ἰονίου Κώδ. οὐδεμίαν διάκρισιν ποιεῖται ὡς πρὸς
τὴν παραγραφὴν μεταξὺ τόκων ὀφειλομένων ἐκ συμβάσεως ἢ ἐκ δε-
δικασμένου· ἐκ τῶν γενικῶν μάλιστα τοῦ ἄρθρου τούτου ρήσεων, ὅτι
διὰ δεκαετίας παραγράφονται οἱ τόκοι τῶν δανεισθεισῶν ποσοτήτων

¹ (δεκαετίας μετὰ τὸν ΝΑ' νόμον τοῦ Η' Κοινοβουλίου).

καὶ ἐν γένει πᾶν ὅτι εἶνε πληρωτέον κατ' ἔτος ἢ κατὰ βραχυτέρας προθεσμίας καὶ ἐκ τοῦ γνωστοῦ λόγου τοῦ ὑπαγορευσαντος τὴν εἰρημένην διάταξιν, τῆς ἀρωγῆς δηλονότι τῶν ὀφειλετῶν, ἀποκρούεται περὶ τῆς ὁ λόγος διάκρισις. Διὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον ἡ αὐτὴ παραγραφὴ ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὰ ἐπιτόκια, ὄντων καὶ τούτων τῶν συγκεφαλαιωθέντων τόκων. 196 (1870) 291 (1877).

Ἐπὶ τόκων, ὡς παροχῆς ἐτησίως ὀφειλομένης, ἡ παραγραφὴ χωρεῖ κεχωρισμένως ἀφ' ἐκάστης λήξεως· ἐντεῦθεν δ' ἔπεται, ὅτι πρὸς διακοπὴν ἐκάστης τῶν χωριστῶν τούτων παραγραφῶν δικαστικαὶ πράξεις πρέπει νὰ ἐνεργῶνται πρὸ τῆς συμπληρώσεως ἐκάστης δεκαετίας· ὅθεν δικαστικὴ πράξις, ἐνεργηθεῖσα τῇ 13 Ἰουνίου 1862, οὐκ ἐν διακόπτει τὴν παραγραφὴν τὴν πρὸ τῆς 13 Ἰουνίου 1862 ἀρμόζουσαν, καὶ ἐπομένως οἱ πρὸ τῆς 13 Ἰουνίου 1862 λήξαντες τῶν ἐκείνων ἐκείνων παραγεγραμμένοι, κατὰ τὴν ὀρθὴν τοῦ ἄρθρου 2107 Ἰουνίου Κώδ. ὁρίζονται. 291 (1877).

Συμβόλαιον, γενόμενον μετὰ τρίτου ὑπὲρ τοῦ συζύγου τῆς συμβολομένης συζύγου εἶνε ἄκυρον, κατὰ τὸ ἄρθρ. 192 Ἰουνίου Κώδ. τοῦτῳ τῷ λόγῳ δὲ ἡ δεκαετὴς παραγραφὴ, ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 192 Ἰουνίου Κώδ. ὀριζομένη ἐπὶ ἀκυρώσεως συμβολαίου τινός, δὲν χωρεῖ. 233 (1892).

§ 7

Αἱ ἐνστάσεις δὲν περιχλείονται ἐντὸς ρητοῦ χρόνου παραγραφῆς, ἀλλὰ εἰς αὐτὰς εἰσάγεται καὶ τὸ διὰ τῆς ἐνστάσεως προτεινόμενον εἰσήγετο δι' ἀγωγῆς ἢ ὑπέκειτο εἰς παραγραφὴν, ἐπὶ παραδείγματι ἡ ἀγωγὴ περὶ εἰκονικότητος, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει, ὅτι παραγράφεται ἐντὸς τετραετίας. Ἐνστάσις ὅμως περὶ εἰκονικότητος, κατὰ τὸν Ν. 5 § 6 Π. (44) Ν. 5 Κώδ. (8.36), εἶνε διηνεκής. 4 (1847).

§ 8

Ὁ κανὼν, καθ' ὃν ἡ παραγραφὴ δὲν τρέχει κατὰ τοῦ μὴ δυνατοῦ νὰ ἐξασκήσῃ τὸ δικαίωμα αὐτοῦ, ἐννοεῖ, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς γραμμῆς αὐτοῦ, τὴν ἀπόλυτον ἀδυναμίαν, τὴν ἐξ ἀνυπερβλήτων ἀκαταμαχῆτων περιστάσεων προερχομένην. 228 (1851).

Αἱ παραγραφαί, ὡν ὁ χρόνος δὲν εἶνε ὠφέλιμος, ἀναστέλλονται.

μόνον διὰ τῆς παρεμβολῆς νομίμων κωλυμάτων, οὐχὶ δὲ καὶ δι' ἄλλα περιστατικά, κωλύοντα τὴν ἐξάσκησιν τοῦ δικαίου. 216 (1854).

Κατὰ τῶν αἰχμαλωτισθέντων, ὡς μὴ δυναμένων νὰ ἐνεργήσωσιν, οὐδεμία τρέχει παραγραφή· Ν. 6 Κώδ. (7. 35) καὶ Ν. 19 καὶ 12 § 6. Π. (49. 15). 1 (1848).

Κατὰ τὸν Ν. 31 § 5. Π. (41. 3) Ν. 22 Π. (αὐτόθι) Ν. 31 § 1 Ν. 13 § 5 Π. (43. 24), ἡ παραγραφή χωρεῖ καὶ ἐπὶ σχολαζούσης περιουσίας. 92 (1864).

Ἡ φρενοβλάβεια δὲν ἀναστέλλει τὴν τρικονταετῇ παραγραφὴν, ἀπέναντι τῆς ρητῆς διατάξεως τοῦ Ν. 3 Κώδ. (17. 39) Ν. 5 Βασ. (Ν. 14), ἡ δὲ ἐν τῇ 'Εξελίβλφ 'Αρμ. § 68 (Α. γ) σχετικὴ περικοπὴ δὲν ἔχει ἰσχὺν νόμου, ὡς μὴ περιεχομένη εἰς οὐδεμίαν τῶν συλλογῶν τοῦ Corpus juris Civilis καὶ τῶν Βασιλικῶν (Β. Διατ. 23 Φεβρουαρίου 1835). 276 (1875).

Ἡ καταδίκη τοῦ πιστωτοῦ εἰς ἐγκληματικὴν ποινὴν, ἥς συνέπεια εἶνε ἡ νόμιμος αὐτοῦ ἀπαγόρευσις, δὲν ἀποτελεῖ νόμιμον κώλυμα, καθιστὸν ἀδύνατον πᾶσαν ἐνέργειαν αὐτοῦ πρὸς δισκοπὴν τῆς παραγραφῆς, διότι δύναται νὰ ἐνεργήσῃ πᾶσαν πράξιν διὰ τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἀντιπροσώπου. 224 (1887).

Ἡ ἑκτακτος λεγομένη κτητικὴ παραγραφή παρήχθη ἐκ τῆς ἀποσβεστικῆς παραγραφῆς τῆς περὶ κυριότητος ἀγωγῆς (Βασιλ. 50. 14)· ὅθεν, ὁ ἐπὶ τῆς τελευταίας ταύτης ἰσχύων κανὼν, ὅτι πᾶν κώλυμα καθιστὸν ἀδύνατον τὴν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς δὲν ἀναστέλλει τὸν χρόνον τῆς παραγραφῆς, ἐκτὸς τῶν ρητῶς ὑπὸ τοῦ νόμου ὠρισμένων περιπτώσεων, Βασ. 5. 6 (50. 14) Ν. 34 Κώδ. (17. 39) Ν. 1 Κώδ. (7. 40) 'Αρμ. 32 (1. 12), ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῆς ἐκτάκτου κτητικῆς παραγραφῆς. Καὶ ὑποτιθεμένου δὲ ὅτι ἡ διατ. τῶν Βασ. 3 (7. 4) καὶ 2 (50. 15) ἐκτείνεται εἰς πᾶν γεγονός, κωλύον τὴν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς, πάλιν τὸ τοιοῦτον γεγονός τότε μόνον δύναται ν' ἀποτελέσῃ λόγον ἀναστολῆς τῆς παραγραφῆς, ὅταν ἀποδειχθῇ, ὅτι διὰ τὸ κώλυμα τοῦτο ἦτο ἀδύνατον οὐ μόνον νὰ ἐνασκηθῇ τὸ δικαίωμα, ἐγειρομένης περὶ αὐτοῦ ἀγωγῆς ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, ἀλλὰ καὶ νὰ κοινοποιηθῇ αὕτη εἰς τὰς ἐν ταῖς εἰρημέναις διατάξεσιν ἀναφερομένης 'Αρχάς, ἢ νὰ τοιχοκλληθῇ ἐνώπιον τριῶν μαρτύρων εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ ἐναγομένου· ὅθεν, ὅπως χωρήσῃ τοιαύτη

ἀναστολή ἕνεκα τῆς ἐπὶ ἐπταετίαν ὀλιρκείας τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος
δεόν προσέτι νὰ ἀποδειχθῇ, ὅτι ὁ καθ' οὗ ἀντιτάσσεται ἡ παραγραφὴ
δὲν ἠδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ οὔτε τὴν ἀνωτέρω ἐξωδίκον κοινοπολήσιν.

39 καὶ 282 (1853) 172 (1854) 79 (1854).

Τὰ αὐτὰ ἰσχύουσι καὶ προκειμένου περὶ τῆς εἰκοσαετοῦς παρα-
γραφῆς. 79 (1854).

Δὲν ἀναστέλλεται ἡ τριακονταετὴς παραγραφὴ κατὰ τὰ ἔτη τῆς
ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως, διότι καὶ ὑποτιθεμένου, ὅτι κατὰ τὴν διάρ-
κειαν αὐτῆς οὐδεμία διοικητικὴ ἢ ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχὴ ὑπῆρχε, πρὸς
ἣν νὰ ἐπιδοθῇ διμαρτυρία, κατὰ νόμον, πρὸς διακοπὴν τῆς παραγρα-
φῆς, οὐχ ἦττον ἠδύνατο ὁ ἐνάγων νὰ τοιχοκολλήσῃ τὸ τῆς ἀγωγῆς
ἔγγραφον ἐν τῇ κατοικίᾳ τοῦ ἐναγομένου, ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τριῶν
μαρτύρων, κατὰ Ν. 2 Β. 20. (50. 15).

187 (1858) 260 (1870) 219 (1877) 289 (1878).

Κατὰ τοὺς Ν. 31 Κ. 2. (1. 4) Ν. 2 Κ. 2. (7. 40) Β. 20. 3 (7. 4)
καὶ 2 (50. 15), ὁ μὴ δυνάμενος ἐναγαγεῖν ἕνεκα τῶν ἐν αὐτοῖς ἀνα-
φερομένων κωλυμάτων, δύναται νὰ διακόψῃ τὴν παραγραφὴν, καθ' ὃν
τρόπον οὗτοι ὀρίζουσιν. Ἐκ δὲ τοῦ σαφοῦς ρήματος τῶν διατάξεων
τούτων «ὁ μὴ δυνάμενος ἐναγαγεῖν» γίνεται δῆλον, ὅτι ἡ διακοπὴ
τῆς παραγραφῆς ἐπιτρέπεται, ἵνα μὴ ἐκ τοῦ ἀνυπερβλήτου κωλύμα-
τος, ὅπως ἐγερθῇ ἡ ἀγωγή, ἀπολεσθῇ τὸ πρὸς αὐτὴν δικαίωμα, παρερ-
χομένου τοῦ χρόνου τῆς παραγραφῆς, ὡς σαφέστερον ἐκφράζεται ἡ
ἐν τῇ Ἐξαβίβλῳ διάταξις 11 (Α. γ), οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν τὸ κώλυμα
ᾗνε πρόσκαιρον καὶ παρερχομένου αὐτοῦ ὑπολείπηται ἱκανὸς χρόνος
πρὸς ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς. Ἄρα ἀλυσιτελὲς εἶνε ν' ἀποδειχθῇ, ὅτι
ἀπὸ τοῦ 1826—1829 δὲν ὑπῆρχον ἐν Ἀθῆναις Ἀρχαί, ἀφοῦ ἀπὸ τοῦ
1830—1844 οὐδὲν κώλυμα ὑπῆρχε πρὸς ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς ἢ πρὸς
διακοπὴν τῆς παραγραφῆς. 27 καὶ 57 (1861).

Κατ' οὐδεμίαν διάταξιν τοῦ νόμου, ἡ ἐκ τῆς καταλήψεως τῆς χώ-
ρας παρ' ἐχθρικοῦ στρατοῦ (π. χ. ἡ παρὰ τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοῦ
κατάληψις τῆς Ἀττικῆς ἀπὸ τοῦ 1826—1832), προερχομένη περὶ
τὸ ἐνάγειν ἀδυναμία εἶνε λόγος ἀναστολῆς τῆς τριακονταετοῦς ἀπο-
σβεστικῆς παραγραφῆς, ἡ δὲ ἀρχή, καθ' ἣν κατὰ τοῦ μὴ δυναμένου
ἐνάγειν δὲν τρέχει παραγραφὴ, ἐλήφθη μὲν ὡς βάσις διαφόρων περὶ

στολῆς διατάξεων, ἀλλ' οὐδαμοῦ ἀνεγράφη ὡς διάταξις αὐτοτελῆς.

319 (1893).

Ἐπὶ παραγραφῆς, ἀρξαμένης ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἐνετικῆς νομο-
σίας, ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις αὐτῆς καὶ οὐχὶ αἱ τοῦ Ἰονίου
δικοῦ Κώδικος (Ἰω. Κώδ. 2111). Συνεπῶς, οἱ ὑπὸ τοῦ μεταγε-
νέτου Ἰονίου Κώδικος ὀριζόμενοι λόγοι ἀναστολῆς τῆς παραγρα-
φῆς δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῆς τοιαύτης παραγραφῆς, εἰμὴ καθ' ὅσον
οὗτοι καθιεροῦνται καὶ ὑπὸ τῆς ἐνετικῆς νομοθεσίας, διότι ἄλλως ἡ
ῤεῖα τῆς παραγραφῆς δὲν θ' ἀπέβαινε πλέον τοιαύτη ὥσταν ὥρι-
αὐτὴν οἱ προγενέστεροι νόμοι, ἐὰν καὶ ἐκεῖνοι δὲν παραδῶχον
τοιαύτους λόγους ἀναστολῆς.

85 (1879).

§ 9

Κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀνηθότητος δὲν τρέχει κατὰ τοῦ ἀνέθου
τριακονταετῆς παραγραφῆς N. 3 § 1 N. 8 πρ. § 1 Κώδ. (7. 39)
σι (50. 14).

448 (1852) 200 (1868) 219 (1877) 143 (1886).

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν N. 3 § 1 Κώδ. (7. 39) καὶ N. 5 Κώδ.
41) N. 5 Βασ. (50. 14), ἡ ἐφηβότης δὲν εἶνε λόγος ἀναστολῆς
τριακονταετοῦς ἀπροσβεστικῆς παραγραφῆς.

448 (1852) 219 (1877) 319 (1893).

Οὐδὲ κατηργήθησαν αἱ διατάξεις αὗται ὑπὸ τοῦ περὶ ἐπιτροπείας
μου.

219 (1877) 319 (1893).

Κατὰ τὴν ἐνετικὴν νομοθεσίαν, ἡ ἀνηλικιότης δὲν καθιεροῦται ὡς
λόγος ἀναστολῆς τῆς παραγραφῆς ἐν γένει εἰ μὴ ἐξαιρετικῶς ἐπὶ τῆς
αὐτοχρονίου παραγραφῆς τῶν μισθωμάτων, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ
φαλ. 8 βιβλ. Γ' τοῦ ἐνετικοῦ Στατούτου. Μάλιστα δὲ ἐκ τῆς
ἐτάξεως τοῦ κεφ. 27 τοῦ αὐτοῦ βιβλίου συνάγεται τὸ ἐναντίον
μπεράσμα.

85 (1879).

§ 10

Οὐδεμία ρητὴ διάταξις ἐν τῷ ἐνετικῷ Στατούτῳ καθιεροῖ τὴν
ἀναστολὴν τῆς παραγραφῆς διαρκούντος τοῦ γάμου ἐπὶ ἐξωπροίκων,
τὴν διαχειρίτιν ἔχει ὁ ἀνὴρ, ὡς διατάσσει τοῦτο τὸ ἄρθρ. 2087
Ἰονίου Κώδικος, ἡ δὲ διάταξις τοῦ κεφαλ. 54 τοῦ Γ' βιβλίου τοῦ εἰ-
μένου Στατούτου, καθ' ἣν ἡ ζώντος τοῦ ἀνδρός γενομένη ἀναχα-

στική έκποιήσις τῶν κτημάτων αὐτοῦ δὲν παραβιάπτει τῆς γυναικὸς τὰ δικαιώματα πρὸς ἀπόληψιν τῆς προικὸς αὐτῆς μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου, καὶ ἂν τὴν ἐκποίησιν ταύτην δὲν ἀνέκοψε ζῶντος τοῦ ἀνδρὸς, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ἀντίκειται εἰς τὴν σεμνότητα τῆς γυναικὸς νὰ παρίσταται καὶ δικάζεται περὶ τοιούτων συνεπτῶτος τοῦ γάμου, δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος, ἡ δὲ μὴ ἐξ ἀναλογίας ἐφαιρογὴ αὐτοῦ δὲν ἀποτελεῖ λόγον ἀναιρέσεως (Πολ. Δικ. 810 § 1). Δὲν ὑποστηρίζει δὲ τὴν ἐναντίαν ἐκδοχὴν ὁ ἕτερος ἐνετικὸς νόμος τῆς 22 Μαρτίου 1613 (Correttion del Memo), διότι οὗτος ἀπλῶς κανονίζει τὸν τρόπον τῆς πληρωμῆς τῆς προικὸς μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου καὶ τὴν παραγραφὴν τῆς περὶ ἀποδόσεως τῆς προικὸς ἀγωγῆς. Αἱ δὲ διατάξεις τοῦ Ῥωμ. Δικαίου οὐδέποτε ἴσχυσαν ἐν Ἑπτανήσῳ ὡς νόμος γραπτός. 85 (1879).

Ἀφοῦ, κατὰ τὴν ἐνετικὴν νομοθεσίαν ἡ γυνὴ ἔχει ὑπέγγυον δύναμει γενικῆς ἀγράφου ὑποθήκης πᾶσαν τὴν περιουσίαν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς πρὸς ἀσφάλειαν τῆς προικὸς τῆς καὶ τῶν εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ ἀνδρὸς μεταβάντων παραφέρνων, ἅτινα ὁ νόμος ἐξουσιοῖ πρὸς τὰ προικῶν, ἡ παρὰ τοῦ ἀνδρὸς γενομένη πώλησις τοῦ εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ εὑρισκομένου ἐξωπροίκου, δὲν παραβιάπτει τὰ δικαιώματα τῆς γυναικὸς, ἥτις ὅπωςδὴποτε ἔχει ὑπόλογον τὴν τε περιουσίαν τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὴν τῶν παρλαθόντων τὴν προίκα (ἐνετ. Στατ. βιβλ. Α' κεφ. 34 καὶ Βιβλ. γ' κεφ. 30). Ἄρα κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ τρίτου διακατόχου δὲν ἰσχύει ἀναστολὴ τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ ἀρξαμένης τριακονταετοῦς χρησικτησίας ὡς ἐκ τῆς ὑπάρξεως τοῦ γάμου. 85 (1879).

Τὸ ἀπαραγραπτον προικῶς ἀπαιτήσεως διαρκούντος τοῦ γάμου (Ἰον. Κωδ. ἀρθρ. 1362 καὶ 2087) δὲν ὑποχρεοῦται ὁ διάδικος νὰ ἐπικαλεσθῇ, ἀλλ' ὀφείλει τὸ Δικαστήριον καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του, ἂν διατελῇ ἐν γνώσει τῆς προικῶς ιδιότητος τῆς ἀπαιτήσεως καὶ τῆς διαρκείας τοῦ γάμου. 349 (1875).

Ἐπὶ προσωπικῆς ἀπαιτήσεως ἀποζημιώσεως ἐκ ρυμοτομίας, ἥτις ἐχορηγήθη ὡς προεῖξ τῷ συζύγῳ, χωρεῖ παραγραφὴ διαρκούντος τοῦ γάμου. 104 (1889).

§ 11

Τὸ ἀπὸ 26 Ἰουλίου 1829 ψήφισμα τῆς ἐν Ἀργεῖ Ἑθνικῆς Συνελεύσεως, διαλαμβάνον, ὅτι θέλει συστηθῇ ἐπιτροπὴ πρὸς διάλυσιν

καὶ ἐκδίκασιν τῶν μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν ἰδιωτῶν διαφορῶν περὶ τῆς κυριότητος τῶν διαφιλονεικουμένων ἰκινήτων κτημάτων, δὲν ἔχει ἰσχύν, οὔτε ἐπομένως ἀναστέλλει τὴν ἐνάσκησιν τῶν ἀγωγῶν, οὔτε ἐπιφέρει ἀναστολὴν τῆς παραγραφῆς. 260 (1870).

Ἡ διαταχθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἑθν. Συνελεύσεως κατὰ τὸν Ὀκτώβριον (5—20) τοῦ 1862 καὶ τὸν Ἰούνιον (10—22) τοῦ 1863 δικαστὴν ἀπασῶν τῶν νομίμων καὶ δικαστικῶν προθεσμιῶν καὶ παραγραφῶν, ἔνεκα τῶν ἐκτάκτων συμβεβηκότων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀφορᾷ προδήλως μόνον εἰς τὰς κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ληγούσας προθεσμίας καὶ παραγραφάς, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὰς ὑπερβαινούσας τὸν χρόνον τοῦτον. 18 καὶ 399 (1865) 40 καὶ 397 (1866).

Τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 3 Φεβρουαρίου ΒΡΑΣ νόμου, καθ' ὃ ἀναστέλλονται ἅπασαι ἐν γένει αἱ παραγραφαὶ καὶ αἱ νόμιμοι ἐκ συμβάσεως προθεσμίαι, αἱ ἀναγόμεναι εἰς ὑποθέσεις τῆς ἀρμοδιότητος τῶν ἐν Ζακύνθῳ Δικαστηρίων, ἐκκρεμεῖς ἢ μὴ ἐνώπιον αὐτῶν ἢ ἄλλων Δικαστηρίων τοῦ Κράτους, ἐφαρμόζεται γενικῶς εἰς πᾶσαν ἐν γένει διαφορὰν, ὑπαγομένην εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ἐν Ζακύνθῳ Δικαστηρίων, διατελουσάν ἐκκρεμὴ μεταξὺ οἰωνόηποτε διαδίκων, εἴτε κατοικούντων ἐν Ζακύνθῳ, εἴτε ἀλλοχού τοῦ Κράτους, ἐνώπιον οἰωνόηποτε Δικαστηρίου καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀρείου Πάγου. 389 (1893).

§ 12

Προκειμένου περὶ σχέσεως, λαβούσης χώραν πρὸ τῆς εἰσχωγῆς τῆς Πολ. Δικονομίας, ἐφαρμόζονται αἱ περὶ διακοπῆς τῆς παραγραφῆς διατάξεις τοῦ Ρωμ. Δικαίου, ἀφοῦ μάλιστα ἡ παραγραφή εἶνε ἀντικείμενον τοῦ οὐσιαστικοῦ δικαίου. 40 (1875).

Ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ Ν. 2 Κώδ. (7. 40) Ἀρμ. § 11 (Α. γ) προκύπτει σαφῶς, ὅτι τὸ οὐσιώδες τῆς διατάξεως ταύτης εἶνε μόνον ἡ ἔγκαιρος (πρὶν ἢ συμπληρωθῇ ἡ παραγραφή) καὶ κατὰ τρόπον ἐπίσημον καὶ ἀναμφίβοτον γενομένη δῆλωσις ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος, τοῦ ἔνεκεν ὁποιοῦδήποτε λόγου μὴ δυναμένου νὰ ἐναγάγῃ, ὅτι θέλει νὰ διατηρήσῃ τὰ δικαιώματά του, πάντα δὲ τὰ λοιπὰ εἰσὶ δευτερεύοντα καὶ ἐπουσιώδη, δυνάμενα ἄνευ βλάβης νὰ παραλειφθῶσιν ἐν τῇ δηλώσει, ἀρκεῖ κατ' οὐσίαν νὰ ὑπάρχωσιν, ἐπομένως δὲν ἀπαιτεῖται ἡ διαμαρτυρία αὕτη, ὅταν προσεγγίξῃ ἡ συμπλήρωσις τῆς παραγραφῆς,

οὔτε νὰ μνημονεύηται ἐν αὐτῇ ἡ εὐλογος αἰτία, δι' ἣν δὲν ἡδυνήθη ὁ τὴν διαμαρτυρίαν κοινοποιῶν, νὰ ἐγείρῃ τὴν ἀγωγὴν του.

66 (1865) 165 (1867).

Τὴν παραγραφὴν μόνον ἡ ἔγερσις τῆς ἀγωγῆς διακόπτει, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ διεξαγωγὴ συντηρητικῆς ἀποδείξεως πρὸ τῆς ἐγέρσεως αὐτῆς.

324 (1875).

Ἀγωγὴ, ἐγερθεῖσα ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ἰσχύῃ ἐὰν ἀπορριθῇ ἡ προηγούμενη, κοινοποιηθεῖσα, ἐπιφέρει διακοπὴν τῆς παραγραφῆς, κατὰ τὸ ἄρθρ. 156 Πολ. Δικ.

254 (1878).

Διὰ τῆς ἀγωγῆς διακόπτεται παραγραφὴ οὐπω συμπληρωθεῖσα, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ ἤδη συμπληρωμένη.

254 (1868).

Ἡ τριακονταετὴς παραγραφὴ διακόπτεται δι' ἐκδόσεως ἀποφάσεως, ἀναγνωρίζουσας τὸ ἀμφισβητούμενον δικαίωμα.

15 (1870).

Δὲν διακόπτει τὴν παραγραφὴν τῆς ἀπαιτήσεως ἡ ὑπὸ τοῦ ἐκδοχέως γενομένη γνωστοποίησις τῆς γενομένης ἐκχωρήσεως, ὡς πρᾶξις μεταξὺ τρίτων.

83 (1870).

Ἡ αἵτησις θεραπείας δὲν διακόπτει τὴν παραγραφὴν, ἀλλὰ μόνον ἀναστέλλει αὐτήν, ἐὰν γείνη κατὰ τὰς τελευταίας ἐξ ἐβδομάδας, κατὰ τὸν κανόνα τοῦ δικαίου *impossibilium nulla est obligatio* N. 185 Π. (50. 17) Πολ. Δικ. 2.

176 (1867) 58 (1871) 277 (1872) 85, 134, 159 καὶ 180 (1873) 38 (1875) 50, 123 καὶ 233 (1878) 141 καὶ 189 (1879).

Αἱ ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς αἵτησεως θεραπείας ἐξ ἐβδομάδας δὲν δύνανται νὰ ὑπολογισθῶσιν εἰς τὴν πενταετίαν πρὸς ἀπαρισμὸν τοῦ χρόνου τῆς παραγραφῆς τοῦ νόμου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ, εἴτε ἐν ἀρχῇ, εἴτε ἐν τῷ μέσῳ, εἴτε ἐν τῷ τέλει τῆς πενταετίας ἐγένετο ἡ αἵτησις § 29 Εἰς. (2. 1) Ν. τελ. Κώδ. (6. 30).

199 (1871).

Ἀπλᾷ πρὸς τὸ ὕπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἀναφορὰ πρὸ δεκαετίας γενόμεναι περὶ ἱκανοποιήσεως τοῦ ἐνάγοντος, δὲν διακόπτουσι τὴν ἀποσβεστικὴν τῆς ἀπαιτήσεως παραγραφὴν (N. 1 § 1 Κώδ.) (7.40) Ν. 2 Βασ. (50.15) Ἀρμ. § 11 (Α. γ).

318 (1881).

Ὁ Ν. 26 Κώδ. (4. 32) καὶ Βασ. 74 (22. 3), καθ' ὃν παραγραφείσης τῆς ἀγωγῆς περὶ τοῦ κεφαλαίου συμπαραγράφονται καὶ οἱ τόκοι, δὲν ἔχουσι ἐφαρμογὴν, ὅταν τὸ μὲν κεφάλαιον ἐπεδικάσθῃ ὀριστικῶς καὶ μάλιστα ἐπληρώθῃ, οἱ δὲ τόκοι ἐζητήθησαν δι' ἀγωγῆς,

αγενεστέρας, πρὸ τῆς συμπληρώσεως τῆς παραγραφῆς τῆς κοινῆς
μετῆσεως. 372 (1884).

Κατὰ τοὺς Ν. Κωδ. 1 § 1 (7.40) Ν. 3 § 1 (7.39) Ν. 30 (5.12),
παραγραφὴ τῆς ἀγωγῆς ἄρχεται ἀφ' ἧς αὕτη γεννηθῇ, ἤτοι παραχρῆ
δι' αὐτῆς προστατευόμενον δίκαιον καὶ δύναται ὁ δικαιοῦχος νὰ
καλεσθῇ δικαστικῶς τὴν προστασίαν αὐτοῦ, πρὸς διακοπὴν δὲ
τῆς ἀπαιτεῖται νὰ ἐγείρῃ τὴν ἀγωγὴν δικαστικῶς ὁ δικαιοῦχος· δὲν
εἰ δὲ ἡ ἔγερσις ἢ ἐκκρεμότης νέας ἀγωγῆς περὶ ἄλλου δικαίου, μὴ
λαμβάνοντος τὸ ἐπίδικον, ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς ἐκκρεμότητος ταύτης
παράγεται ἀδυναμία ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς Ν. 85 Π. (50. 17).
50 (1887).

Υπαρχούσης δίκης ἐκκρεμοὺς περὶ διανομῆς, ἡ ἀγωγὴ τοῦ συγκοι-
οῦ περὶ ἀποδόσεως ἐκ τοῦ κτήματος τούτου τῶν ἀναλογούντων
ῶ καρπῶν δὲν εἶνε δίκη ἀνεξάρτητος τῆς περὶ διανομῆς ἐκκρε-
μῆς δίκης, καὶ ἐπομένως ἐπιφέρει διακοπὴν τῆς παραγραφῆς.
223 (1891).

§ 13

Διὰ τῆς μερικῆς καταβολῆς ἀναγνωρίζεται τὸ χρέος καὶ ἔκτοτε
ῆται τρέχουσα νέα παραγραφὴ αὐτοῦ Ν. 5 Κωδ. (8. 40).

29 (1859).

Ἡ παραγραφὴ τῆς ἀγωγῆς διακόπτεται, κατὰ νόμον, διὰ τῆς
ἀναγνώσεως τοῦ χρέους ἐκ μέρους τοῦ ὀφειλέτου καὶ ἰδίως διὰ τῆς
πληρωμῆς τόκου Ν. 8 § 4 Κωδ. (7. 39). 110 (1859).

Ἐπιστολῇ, δι' ἧς ἀναγνωρίζεται τὸ πρὸς παραλαβὴν τοῦ κτήμα-
τος δικαίωμα τοῦ ἀντιδίκου, διακόπτεται ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν παραγραφὴν,
κατὰ τὸν Ν. 7. Κωδ. (7. 39). 150 (1865).

Ἡ ἐν μέρει ἀναγνώρισις τοῦ χρέους δὲν διακόπτεται τὴν κατὰ τοῦ
νομοῦ χωροῦσαν ἀποσβεστικὴν παραγραφὴν, διότι ἡ ὁμολογία τοῦ
ὀφειλέτου περὶ μέρους ἐκ τῆς ὅλης ὀφειλῆς, μὴ γενομένη δεκτὴ ὑπὸ
τοῦ πιστωτοῦ, ἀφήσιν ἀκεραίαν τὴν περὶ τῆς ὅλης ὀφειλῆς ἀπαίτησιν,
καὶ μὴ ἐνσχυμένη κατὰ τὸν τῆς παραγραφῆς χρόνον, ἀποσβέν-
νεται δι' αὐτῆς, ἐπομένως καὶ ἡ ἐν τῷ μεταξὺ ἐπελθούσα, ἀλλ' ἄπρα-
τος μείνασα, μερικὴ ἀναγνώρισις δὲν ἔχει σημασίαν. 217 (1874).
Τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ τελευτήσαντος διαιρουμένων αὐτοδικαίως

μεταξύ τῶν κληρονόμων του καὶ τοῦ ἀναλογούντος ἐκάστῳ μέρους αὐτῶν ἰδιαίτερον ἀποτελοῦντος δικαίωμα ἀπαιτήσεως, ἡ παραγραφή τῆς ἀγωγῆς τινος τῶν κληρονόμων δὲν διακόπτεται διὰ τῆς ἀναγωγῆς τῆς πληρωμῆς τῶν ἀναλογούντων τοῖς κληρονόμοις μερῶν (Ἰον. Κώδ. 2081). 117 (1870).

Ναὶ μὲν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 2081 Ἰον. Κώδ., ἡ παραγραφή διακόπτεται, ὅταν ὁ ὀφειλέτης ἀναγνώριση τὸ δικαίωμα ἐκείνων, καθ' ὧν αὕτη ἤρξατο, ἀλλ' ἡ ἀναγνώρισις τοῦ χρέους (καὶ τοιαύτη εἶνε καὶ ἡ πληρωμὴ μέρους ἢ καὶ τῶν τόκων) δεόν νὰ ἀποδεικνύηται ἐξ ὁμολογίας του ὀφειλέτου ἢ ἐξ ἄλλων πράξεων αὐτοῦ, οὐχὶ ὅμως καὶ ἐκ τῆς ὑπὸ τὸ θανειστικὸν ἔγγραφον σημειώσεως τοῦ θανειστοῦ, ὅταν ταύτην δὲν ἐβεβαίωσεν ὁ ὀφειλέτης διὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἀναγνώρισις ἀποδεικνύεται ἐκ πράξεως αὐτοῦ τοῦ προτείνοντος αὐτήν. Ἐπομένως τοιαύτη μονομερὴς πράξις δὲν διακόπτει τὴν παραγραφήν. 173 (1873).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2081 Ἰον. Κώδ., ἡ παραγραφή διακόπτεται ὅταν ὁ ὀφειλέτης ἢ ὁ δικατόχος ἀναγνώριση τὸ δικαίωμα ἐκείνου, καθ' οὗ αὕτη ἤρξατο π. χ. διὰ προικοσυμφώνου, δι' οὗ ἀνεγνώρισθησαν ὅλα τὰ χρέη. 253 (1874).

§ 14

Ἡ παραγραφή ἀφορᾷ εἰς τὸ γενικὸν συμφέρον καὶ δὲν ἐπιτρέπεται κατὰ τὴν σύστασιν τῶν συναλλαγμάτων νὰ παραιτηθῇ τις αὐτῆς, ὡς μὴ εἰσέτι ἀποκτηθέντος τοῦ δικαιώματος, ἡ δὲ ἀπαγόρευσις αὕτη μὴ δυναμένη νὰ μεταβληθῇ δι' ἰδιωτικῶν συμφωνιῶν (Ν. 38 Π. 2. 14), δὲν δύναται ἐπίσης νὰ μεταβληθῇ δι' ἐμπορικῶν συνθηκῶν ἢ ἀρα ἡ πρότασις, ὅτι κατὰ τὴν σύστασιν τῶν συναλλαγμάτων ἐγένετο παραιτήσις τῆς παραγραφῆς καὶ ὅτι καθ' ὠρισμένην ἐμπορικὴν συνθήκειαν γίνεται τοῦτο, ἐστὶν ἀπαράδεκτος. 179 (1862).

§ 15

Ἡ ἀναγνώρισις χρέους μετὰ τὴν παραγραφήν αὐτοῦ φέρει χαρακτηριστικὰ παραιτήσεως τῆς παραγραφῆς ἐκ μέρους τοῦ ὀφειλέτου (Ἰον. Κώδ. 2054), ἥτις ὅμως δὲν δύναται νὰ βλάβῃ τὰ συμφέροντα τῶν ἄλλων πιστωτῶν, εἰς οὓς συμφέρει ἡ παραγραφή καὶ οἵτινες δύναν-

ται καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ν' ἀντιτάξωσιν αὐτήν. (Ίον Κ. 2059).
173 (1873).

§ 16

Ἡ ἔνστασις τῆς παραγραφῆς δεῖν νὰ προτείνηται κατὰ τὴν πρῶ-
την ἐπ' ἀκροατηρίου συνεδρίασιν, ἐπὶ ποινῇ ἀπαράδεκτου (Πολ. Δικ.
582, 160 καὶ 170). 46 καὶ 92 (1858)

10 καὶ 467 (1866) 359 (1867) 243 καὶ 308 (1883) 72 (1888).

Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ ὡς πρὸς τὴν παραγραφὴν τοῦ λογιστικοῦ νόμου.
148 (1878) 30 καὶ 105 (1887).

Ἡ ὅλως δικονομικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 258 Ίον. Κώδ. δὲν
δύναται νὰ κατισχύσῃ τῶν σχετικῶν διατάξεων τῆς Πολ. Δικονομίας,
τῶν κανονιζουσῶν τὰ περὶ διαδικασίας ἐπὶ τῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ
συζητήσεως καὶ παραδοχῆς νέων προτάσεων, διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 2
τοῦ νόμου PN τῆς 22 Ἰανουαρίου 1866 περὶ εἰσαγωγῆς ἐν Ἑπτανήσῳ
τῆς ἐν τῷ λοιπῷ Βασιλείῳ ἰσχυροῦς νομοθεσίας, διατηροῦσι προσω-
ρινῶς αὐτόθι τὸ κύρος αἱ διατάξεις τοῦ Ἰονίου ἀστικοῦ Κώδικος, αἱ
κανονίζουσαι ἀντικείμενα, περὶ ὧν δὲν προνοοῦσιν οἱ λοιποὶ νόμοι τοῦ
Βασιλείου, ἐπομένως ἡ ἔνστασις τῆς παραγραφῆς, μὴ προταθεῖσα κατὰ
τὴν πρῶτην συνεδρίασιν τῶν Πρωτοδικῶν, καθίσταται μεταγενεστέ-
ρος ἀπαράδεκτος, ἐκτὸς ἂν συντελῇ πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς ἐφέσεως
(Πολ. Δικ. 160 καὶ 747). 58 (1883).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2058 Ίον. Κώδ., ἡ παραγραφὴ δύναται ν' ἀντι-
ταχθῇ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης καὶ μέχρις οὗ ἡ ἀπόφασις δὲν
καταστῇ τελεσίδικος, ἐκτὸς ἂν αἱ περιστάσεις παρέχωσι γεγονός τι,
ἐξ οὗ πηγάζει ἐναργῶς, ὅτι ὁ μὴ ἀντιτάξας τὴν παραγραφὴν διὰ δι-
κος παρητήσατο αὐτῆς, ἡ διάταξις δὲ αὕτη καίπερ δικονομικὴ, διε-
τήρησε τὴν ἰσχὺν τῆς καὶ μετὰ τὴν διὰ τοῦ PN νόμου γενομένην
εἰσαγωγὴν ἐν Ἑπτανήσῳ τῆς δικονομικῆς νομοθεσίας τοῦ ἐλληνικοῦ
Βασιλείου, διότι διὰ τοῦ ἄρθρ. 160 Πολ. Δικ. ἐπιφυλάσσεται ἡ
ἰσχὺς πάσης ὑπὸ νόμου, εἴτε ἀστικοῦ, εἴτε δικονομικοῦ ἄνευ διακρί-
σεως, ἀναγεγραμμένης ἐξαίρεσεως περὶ εἰδικῆς τινος προτάσεως ἢ
ἐνστάσεως, ὅτι εἶνε δεκτὴ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης.

93 (1888).

— — — — —

ΠΑΡΑΙΤΗΣΙΣ

Π ε ρ ι λ η ψ ι ς.

§ 1. Σιωπηρὰ παραίτησις.

§ 2. Παραίτησις ἐνοχικοῦ δικαιώματος.

§ 1

Κατὰ ρητὰς τοῦ νόμου διατάξεις, ἡ παραίτησις δικαιώματός τινος δύναται νὰ γείνη ρητῶς ἢ σιωπηρῶς. 241 (1838).

Οἱ ὅρισμοι τοῦ Ρωμ. Δικαίου, καθ' οὓς πληρωθέντος μετὰ ὑπέρθεσιν τοῦ κεφαλαίου δὲν δύνανται ν' ἀπαιτηθῶσι τὰ ἐκ τῆς ὑπερμερίας παρακολουθήματα αὐτοῦ π. χ. τόκοι (Ν. 49 § 1 Π. 19. 1), καθὼ μὴ ἀποτελοῦντα τὸ ἀντικείμενον ἰδίας ἀγωγίμου ἐνοχῆς, κατηργήθησαν, ὡς ἀντιθαίνοντες εἰς τὴν Πολ. Δικονομίαν (ἄρθρον 1), ὅθεν καὶ αἱ περὶ παρακολουθημάτων κυρίως ἀπαιτήσεως ἀξιώσεις ἐπιδιώκονται δι' ἰδίας ἀγωγῆς, ἂν δὲν συνάγῃται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἐκ τῶν πράξεων τοῦ δικαιοῦχου, ὅτι οὗτος, ἐπιδιώξας ἢ ἀποδεχθεὶς τὸ κύριον τῆς ἀπαιτήσεως αὐτοῦ ἀντικείμενον, παρητήθη τῶν παρεπομένων αὐτῇ ἀξιώσεων. 160 (1857).

Οὐδεμία τοῦ νόμου διάταξις, ἀντικειμένη εἰς τὸ ἄρθρ. 1 Πολ. Δικον., καθ' ὃ κατὰ πᾶσαν ἰδιωτικὴν ἀπαίτησιν χωρεῖ ἀγωγή, ὀρίζει, ὅτι περὶ ἀπαιτήσεως μὴ πληρωθέντος ὑπολοίπου τόκου, ἐξοφληθέντος ἤδη τοῦ κεφαλαίου καὶ μέρους τῶν τόκων, τότε μόνον δύναται νὰ χωρήσῃ ἀγωγή, ἐὰν ἡ ἐξόφλησις ἐγένετο μετ' ἐπιφυλάξεως, ἢ ἄνευ δὲ ἐπιφυλάξεως γενομένη ἀποκλείει ταύτην. 271 (1879).

Ὁ προκαλέσας τὴν ἐξόφλησιν τῶν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν προσδιορισθέντος ποσοῦ δικηγορικῶν δικαιωμάτων ἐκδοθέντων ἐνταλμάτων καὶ ἐξοφλήσας ταῦτα ἄνευ τινος ἐπιφυλάξεως, ἀπεδέξατο οὕτω σιωπηρῶς τὴν προεκτεθεῖσαν τοῦ Ὑπουργοῦ πρᾶξιν, παραιτηθεὶς τοῦ ὑπολειπομένου καὶ ἐν τοῖς καταλόγοις ἀναφερομένου ποσοῦ. Ἐπίσης καὶ ὁ λαβὼν μέρος τῶν αἰτουμένων καὶ μὴ ἐπιφυλαχθεὶς ὡς πρὸς τοὺς τόκους θεωρεῖται παραιτηθεὶς αὐτῶν· δὲν ἀπαιτεῖται δὲ ρητὴ παραίτησις, διότι, κατὰ νόμον, δύναται αὕτη νὰ συναχθῇ καὶ ἐκ σιωπηρῶν πράξεων, σαφῶς καὶ ἀναμφισβητήτως ἐκδηλουσῶν αὐτὴν (Ν. 2 Π. 2. 14). 76 (1876).

§ 2

Ἡ παραίτησις ἐνοχικοῦ δικαιώματος, ἵνα ἡ πλήρης, δεῖται ἀποδοχῆς, ὡς ἐξομοιουμένη κατ' οὐσίαν τῇ δωρεᾷ (N. 9 Π. 46. 3)· συνφ. δὲ τούτοις πρὸ τῆς ἀποδοχῆς δύναται νὰ καταργηθῇ ἡ προγεγονυῖς παραίτησις δι' ἐναντίας δηλώσεως τοῦ παραιτηθέντος. 320 (1879).

ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

περίληψις.

- § 1. Πότε ὑπάρχει παρακαταθήκη.
- § 2. Εὐθύνη τοῦ θεματοφύλακος.
- § 3. Ὑποχρέωσις τοῦ θεματοφύλακος πρὸς ἀπόδοσιν τῆς παρακαταθήκης.
- § 4. Θάνατος θεματοδότου καὶ δικαίωμα τῶν κληρονόμων αὐτοῦ.
- § 5. Παρακαταθήκη παρὰ Τραπεζίαις, κατὰ τὴν Ἰόνιον νομοθεσίαν.
- § 6. Ἀνώμαλος παρακαταθήκη.
- § 7. Μεσεγγύσις.

§ 1

Ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι τὸ Δημόσιον δὲν ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ αὐτὰ ταῦτα τὰ κατατεθέντα παρ' αὐτῷ ὑπὸ ἰδιώτου χρήματα (ὧν τῷ ἐπετράπη ἡ χρῆσις) ἀλλ' ἕτερα, ἔπεται, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει παρακαταθήκη, ἀλλὰ δάνειον (N. 24 Βασ. 13. 2 N. 9 § 9 Π. 12. 1), συνεπῶς δέ, ὅτι ὁ κίνδυνος τῶν ληφθέντων χρημάτων ὀρεᾷ τὸ Δημόσιον. 303 (1866).

Ὅπως χαρακτηρισθῇ ἡ κατάθεσις χρημάτων ὡς παρακαταθήκη, δέον ἢ καταβολὴ αὕτη νὰ γείνη αὐτουσία· N. 1 Βασ. 13. 2).

124 (1873).

Ἐπὶ παρακαταθήκης, ὁ θεματοφύλαξ ἐνέχεται μόνον διὰ δόλον καὶ μεγάλην ἀμέλειαν, ἃν δὲν συνεφωνήθῃ τι εἰδικώτερον· N. 1 Κώδ. (4. 34) Ἀρμ. § 14 (Γ. θ.). 60 (1836).

§ 2

Κατὰ τὴν ὀρθὴν ἐρμηνείαν τῶν N. 30 Π. (19.2) N. 25 § 1 Π. (16. 3), οἱ εἰς παρακαταθήκην δεχόμενοι ἀσφράγιστα χρήματα ἐπὶ

τῷ σκοπῷ, ὅπως ἀποδώσωσιν ἴσον ποσόν, καὶ ἔνεκα τούτου γενόμενοι κύριοι αὐτῶν, καθὼ μὴ ὀφείλοντες τὰ ἴδια, ἀλλ' ἴσον ποσόν τοῦ γένους αὐτῶν, ὑφίστανται τὴν ζημίαν τῆς ἀπωλείας των ὅπωςδὴποτε συμβᾶσαν.

285 καὶ 286 (1850).

Κατὰ Ν. 1 § 4, 8 καὶ 47 Π. (16. 3) Εἰς. § 3 (3. 14), ὁ θεματοφύλαξ εἶνε ὑπόχρεως νὰ φυλάξῃ τὸ παρακατατεθὲν ἀντικείμενον μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιμελείας, ἣν καταβάλλει εἰς τὴν φύλαξιν καὶ τῶν ἰδίων πραγμάτων, ἂν δὲ συμβῇ βλάβη ἢ ἀφαίρεσις, εὐθύνεται μόνον ἔνεκα δόλου αὐτοῦ ἢ ἀσυγγνώστου ἀμελείας του, ἀδιαφόρως ἂν τὰ παρακατατεθέντα χρήματα ἦσαν ἐσφραγισμένα ἢ ἀσφράγιστα. Ἐπομένως, ἔαν ἡ παρακαταθήκη ἐκλάβῃ, ὁ θεματοφύλαξ δὲν εὐθύνεται καὶ δὲν ἔχει σημασίαν, ὅτι τὰ χρήματα δὲν κατετέθησαν παρ' αὐτῷ ἐσφραγισμένα.

78 (1862).

Κατὰ τὸν Ν. 32 Π. (16. 3) Ν. 1. Κώδ. (4. 34), ὁ θεματοφύλαξ ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ εἰς τὴν φύλαξιν τῶν παρ' αὐτῷ κατατεθειμένων τὴν αὐτὴν ἐπιμέλειαν, τὴν ὅποιαν δύναται νὰ ἔχῃ καὶ διὰ τὰ ἴδια αὐτοῦ πράγματα. Δὲν ἀρκεῖ δὲ ἡ γενικὴ καὶ ἀόριστος βεβαιώσις τοῦ Δικαστηρίου, ὅτι παρακατετέθη παρὰ τῷ Συμβολαιογράφῳ ὠρισμένον χρηματικὸν ποσόν καὶ ὅτι οὗτος οὔτε δόλον ἔπραξε, οὔτε ἀμέλειαν μεγάλην ἔδειξε, φυλάττων ἐν τῷ αὐτῷ ὑπογείῳ τὰς παρ' αὐτῷ γενομένας παρακαταθήκας, χωρὶς νὰ βεβαιῶται συγχρόνως καὶ ὅτι ὁ θεματοφύλαξ κατέβαλε περὶ τὴν φύλαξιν τῆς παρακαταθήκης ταύτης τὴν αὐτὴν ἐπιμέλειαν, ἣν εἶχε διὰ τὰ ἴδια αὐτοῦ πράγματα, τουτέστιν ἔαν τὰ ἰδικὰ του χρήματα ἢ ἄλλα πολύτιμα πράγματα ἐφύλαττεν εἰς ὃ μέρος εἶχε τὴν εἰρημένην κλαπεῖσαν παρακαταθήκην.

74 (1852).

Ὁ θεματοφύλαξ δὲν ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ περὶ τῆς παρακαταθήκης πλείονα ἐπιμέλειαν τῆς καταβαλλομένης περὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ περιουσίας. Ἐπομένως, ἔαν τὸ ἀντικείμενον τῆς παρακαταθήκης ἀφηρεῖται παρὰ τοῦ θεματοφύλακος δι' ἄνωτέρας καὶ ἀκαταμαχίτου βίας, οὗτος δὲν εὐθύνεται.

36 (1861).

Τὸ ἄρθρ. 71 τοῦ ἀπὸ 19 Μαρτίου 1843 νόμου περὶ ὀργανισμοῦ τῶν τελωνείων δὲν καθιεροῖ τριετὴ παραγραφὴν κατὰ τῶν ἀποταμιευσάντων ἐν ταῖς δημοσίαις ἀποθήκαις ἐμπορεύματα, οὕτως ὥστε νὰ καθιστᾷ τὸ Δημόσιον ἀνεύθυνον περὶ τῆς φυλάξεως αὐτῶν καὶ ἂν

ταῦτα μένωσι πράγματι φυλαττόμενα ἐν ταῖς ἀποθήκαις ταύταις πέραν τῆς τριετίας· διότι τὸ εἰρημένον ἄρθρον ὀρίζει μόνον, ὅτι ἡ μετέωρος οὕτως εἰπεῖν κατάστασις τοῦ ἐμπορεύματος ἐν τῇ διαμετακομίσει δὲν δύναται νὰ παραταθῇ πέραν τῆς τριετίας, ἀλλὰ παύει διὰ τῆς ἐκπλειστηριάσεως τοῦ ἐμπορεύματος, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἁρθρῶν 95 καὶ ἐπ. τοῦ αὐτοῦ νόμου. Ἀλλ' αἱ διατάξεις αὗται οὐδόλως κατήργησαν τὰς περὶ εὐθύνης τοῦ θεματοφύλακος διατάξεις τοῦ κοινοῦ δικαίου, οἷοι τὸ Δημόσιον, διατηροῦν τὸ ἐμπόρευμα ἐν ταῖς ἀποθήκαις αὐτοῦ καὶ πέραν τῆς τριετίας καὶ ὀκνοῦν νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ ὑπὸ τῶν εἰρημένων ἁρθρῶν διατεταγμένα, δὲν παύει νὰ ἦγε θεματοφύλαξ τοῦ ἐμπορεύματος καὶ ὡς τοιοῦτος ὑπεύθυνος ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τοῦ πράγματος, κατὰ τοὺς Ν. 17 § 2 Π. (19, 5) Ν. 17 Βασ. (Κ.δ).

213 (1879).

Ὁ κάτοχος ἀλλοτρίου πράγματος, ἐπὶ ἀπωλείας αὐτοῦ, εὐθύνεται δι' ἐλαφρόν πταῖσμα, μόνον ἂν ἀνέλαθεν εἰδικὴν τούτου φύλαξιν εἴτε διὰ συμφωνίας, εἴτε ἐκ ρητῆς τοῦ νόμου διατάξεως, ἄλλως δὲ μόνον διὰ δόλον ἢ βαρὺ πταῖσμα. Ἄρα τὸ Δημόσιον δὲν εὐθύνεται διὰ τὴν ἀπώλειαν σχεδίου γεωγραφικοῦ χάρτου, ὃν ἰδιώτης παρέδωκεν αὐτορμῆτως καὶ πρὸς τὸ συμφέρον αὐτοῦ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, εἰμὴ διὰ μεγάλην περὶ τὴν φύλαξιν αὐτοῦ ἀμέλειαν τῶν οἰκείων δημοσίων λειτουργῶν.

225, 227, 228 καὶ 229 (1883).

§ 3

Ἄμα ὁ καταθέσας πρᾶγμα τι αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἄλλου ἐν ὀνόματι αὐτοῦ ζητήσῃ παρὰ τοῦ θεματοφύλακος τὸ κατατεθέν, οὗτος ὀφείλει νὰ τὸ ἀποδώσῃ ἄνευ ἀναβολῆς, καὶ δὲν ἐπιτρέπεται ν' ἀντιτάξῃ εἰς τὸν ἐμπιστευθέντα τὴν παρακαταθήκην, ὅτι δὲν εἶναι κύριος τοῦ πράγματος, ἢ νὰ προτείνῃ κατ' αὐτοῦ ἐνστάσεις συμψηφισμοῦ ἢ ἄλλας ἐπὶ τοῦ πράγματος ἀπαιτήσεις· Ν. 1 § 22, 29, 45 καὶ 46 Π. (16, 3) Βασ. (13, 2) Ν. 11 Κώδ. (4, 34). 20 (1859).

§ 4

Προκειμένου περὶ παρακαταθήκης πραγμάτων διαιρέσεως ἀνεπιδέκτων, πᾶς κληρονόμος τοῦ θεματοδότου δύναται, κατὰ τὸν Ν.

36 Π. (16. 3), ν' ἀξιώσῃ τὴν εἰς αὐτὸν παράδοσιν τῆς ὅλης παρακαταθήκης, δίδων τῷ θεματοφύλακι ἐγγύησιν διὰ τὸ ὑπερβάλλον τὴν οἰκείαν μοῖραν· ὁ δὲ νόμος οὗτος, καθὼς ρυθμίζων εἰδικῶς τὴν ὑπὸ τῶν συγχληρονόμων ἀνάληψιν παρακαταθήκης, ἀνηκούσης τῇ κληρονομίᾳ, οὐδόλως δύναται νὰ θεωρηθῇ κατηργημένος ὑπὸ τῶν κανονικοῦσων τὰ περὶ δικαστικῆς διανομῆς διατάξεων τῆς Πολ. Δικονομίας.

244 (1891) 147 (1892).

§ 5

Διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ΜΕ' νόμου (21 Μαΐου 1835) τοῦ Ε' Ἰονίου Κοινοβουλίου δίδεται μὲν ἡ ἐντολὴ εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν νὰ ἐκδώσῃ ὅσους κανονισμοὺς κρίνει ἀρμοδιωτέρους εἰς τὴν πρόσδον τῶν Τραπεζῶν ἐξοικονομήσεως, ἀλλὰ καὶ ρητῶς ἀπαγορεύεται πᾶσα δευτέρα χωριστὴ παρακατάθεσις ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἰδίου προσώπου εἰς οἰανδήποτε τῶν νήσων τοῦ Κράτους τούτου, ἐπὶ ποινῇ ἐημεύσεως τῆς παρακατεθειμένης ποσότητος· ὥς δὲ σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου τούτου, ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη οὐδόλως ἀφίεται εἰς τὴν κρίσιν τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, δυναμένης καὶ νὰ μὴ ἀποδεχθῇ καὶ περιλάβῃ αὐτὴν ἐν ταῖς διατάξεσι τῶν κανονισμῶν, ἀλλ' εἶνε ὅλως ἀνεξάρτητος, περιορίζουσα τὴν χορηγηθεῖσαν αὐτῇ ἐντολὴν πρὸς ἔκδοσιν τῶν κανονισμῶν τούτων. Ἐπομένως, καίπερ μὴ ἐπαναλαμβανομένη ἐν τοῖς βραδύτερον ἐκδοθεῖσι κανονισμοῖς, ἡ ἀπαγορευτικὴ αὕτη διάταξις διατηρεῖ πλήρη τὴν ἰσχὺν αὐτῆς. Αὐθαίρετος δὲ ἡ ἐκδοχὴ, ὅτι ἡ ἀπαγόρευσις ἀφορᾷ εἰς δευτέραν παρακατάθεσιν ἐν τῇ αὐτῇ νήσῳ, διότι ἀντίκειται εἰς τὸ ρητὸν κείμενον τοῦ νόμου, ἀπαγορεύοντος ἀδιακρίτως πᾶσαν τοιαύτην παρακατάθεσιν εἰς οἰανδήποτε τῶν Ἰονίων νήσων.

159 (1889).

§ 6

Εἰς τὸν Ἰόνιον Κώδικα εἶνε ἄγνωστος τὸ τῆς ἀνωμάλου παρακαταθήκης σύμφωνον, διότι αὗτος μόνον περὶ τῆς κυρίας λεγομένης παρακαταθήκης διαλαμβάνει, ὥς προκύπτει ἐκ τοῦ τίτλου ΙΔ' τοῦ βιβλ. Γ' καὶ τῶν ἐν τῷ εἰρημένῳ τίτλῳ κεφ. Α' καὶ Β'.

20 (1877).

§ 7

Ἡ μεσεγγύησις εἶνε εἶδος παρακαταθήκης, ὅταν συνυπάρχωσι τὰ ἐπὶ ταύτης ἀπαιτούμενα προσόντα. 216 (1838).

Κατὰ τοὺς ἰσχύοντας νόμους τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων, ἡ μεσεγγύησις λαμβάνει χώραν, ὅταν εἴτε κατὰ συναίνεσιν τῶν ἐνδιαφερομένων, εἴτε κατ' ἐπιταγὴν τοῦ δικαστοῦ ἀνατίθεται ἡ φύλαξις τοῦ πράγματος εἰς τρίτον, ὑποχρεούμενον, ἅμα παύσῃ ἡ αἰτία τῆς μεσεγγυήσεως, νὰ παραδῶσῃ αὐτὸ εἰς ὃν τινα ἀνήκει. 216 (1838).

Τὰ περὶ μεσεγγυήσεως ἐκανόνισεν ὁ Ἰόνιος Κῶδιξ ὡς περὶ συμβάσεως, περιλαθὼν αὐτὰ ἐν τῷ περὶ τῆς παρακαταθήκης γενικῷ τίτλῳ, ἧς εἶνε ἰδιαιτέρον εἶδος, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἄρθρ. 1762 καὶ 1763 Ἰον. ἀστ. Κώδ. Ἐκ δὲ τοῦ ἄρθρ. 1802, 1808 καὶ ἐπ. Ἰον. ἀστ. Κώδικος προκύπτει, ὅτι τὸ μέτρον τῆς δικαστικῆς μεσεγγυήσεως οὐσιωδῶς διαφέρει τῆς παρὰ τῷ ὀφειλέτῃ ἢ τρίτῳ τινι κατασχέσεως τῆς κινήτης ἢ ἀκινήτου περιουσίας, τὰ ἐξασφαλιστικὰ δὲ μέτρα τῆς μεσεγγυήσεως καὶ τῆς συντηρητικῆς κατασχέσεως δύνανται ἀμφοτέρω νὰ συνυπάρξωσιν ἐν τῷ πρώτῳ Ἰονίῳ Κράτει, ἐνθα ἰσχύει ὁ Ἰόνιος Κῶδιξ, τοσοῦτ' ἁπλοῦς, ὅσῳ διότι, κατὰ τὸν τελευταῖον τοῦτον νόμον, ἡ δικαστικὴ μεσεγγύησις τοῦ ἐπιδίκου δύναται νὰ διαταχθῇ οὐ μόνον ἀμφισβητουμένης τῆς κυριότητος, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς διακατοχῆς ἀκινήτου ἢ κινήτου, ὅπερ δὲν προβλέπει ἡ Δικονομία. Ἐντεῦθεν ἔπεται, ὅτι ἡ εἰς τὸ πρώτῳ Ἰόνιον Κράτος εἰσαγωγή τῆς Πολ. Δικονομίας δὲν κατήργησε τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Ἰονίου Κώδικος. 203 (1881).

ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ὁρ. ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΑΠΟΚΤΗΣΙΣ.

ΠΑΡΑΦΕΡΝΑ ὁρ. ΠΡΟΙΞ.

ΠΑΡΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ὁρ. ΑΝΗΛΙΚΟΤΗΣ.

ΠΑΤΡΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ

Περὶ ληψίς.

§ 1. Ἰκανότης πρὸς ἐνάσκησιν τῆς πατρικῆς ἐξουσίας.

- § 2. Ἐξουσία τοῦ πατρὸς ἐπὶ τῶν γνησίων τέκνων του.
 § 3. Ἀγωγή τοῦ πατρὸς κατὰ τῶν ὑπεξουσίων τέκνων του.
 § 4. Ἐκπροσώπησις τοῦ ὑπεξουσίου.
 § 5. Δωρεὰ τοῦ πατρὸς πρὸς τὸν ὑπεξούτιον.
 § 6. Εὐθύνῃ τοῦ πατρὸς διὰ τὰς πράξεις τοῦ ὑπεξουσίου.
 § 7. Ἀπροσπόριστον χρημάτων.
 § 8. Ἐκτακτον ἀπροσπόριστον χρημάτων.
 § 9. Λύσις τῆς πατρικῆς ἐξουσίας.

§ 1

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 49 ἐδ. 3 τοῦ νόμου περὶ ἐπιτροπείας δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τοῦ ἀνηλίκου τέκνου νομίμου πατρός, διότι οὗτος δὲν εἶνε ἀπλοὺς ἐπίτροπος, ἀλλ' ἐνασχεῖ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν, περὶ ἧς ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ Ρωμ. Δικαίου, καὶ κατ' οὐδὲν ὡς πρὸς αὐτὰς ἐκαινοτόμησεν ὁ εἰρημένος νόμος· κατὰ δὲ τὰς τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου διατάξεις, ὁ πτωχεύσας δὲν καθίσταται ἀνίκανος πρὸς πᾶσαν νομικὴν πράξιν, ἀλλὰ μόνον ὡς πρὸς τὰς ἀφορώσας εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς ἰδίας περιουσίας, ἐπομένως δὲν στερεῖται τῆς ἱκανότητος τοῦ διαχειρίζεσθαι τὴν περιουσίαν τῶν ἀνηλίκων τέκνων του καὶ ἀντιπροσωπεύειν αὐτά, ἐνασχῶν τὴν πατρικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν ἐπὶ τούτων.

28 (1881).

§ 2

Κατὰ τὸν Ν. 5 Π. (2. 4) Ν. 6 Π. (1. 6), τὸ συνεστῶτος τοῦ γάμου γεννηθὲν τέκνον ἔχει πατέρα τὸν ἄνδρα καὶ οὗτος μόνος δύναται, κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένας περιπτώσεις, νὰ τὸ ἀποκηρύξῃ, ἀλλὰ περὶ τῆς ἀποκηρύξεως ταύτης ἀπαιτεῖται νὰ ἐγείρῃ ἀγωγὴν καὶ νὰ ἐπέλθῃ ἀμετάκλητος δικαστικὴ ἀπόφασις, ὅπως θεωρεῖται ἀποκεκηρυγμένον τὸ ὡς ἀνωτέρω γεννηθὲν τέκνον. Ἐπομένως οὐδὲν ἔχει δικαίωμα τρίτος τις ν' ἀμφισβητήσῃ τὴν γνησιότητα τοῦ τέκνου τούτου, προτείνων, ὅτι εἶνε προϊόν μοιχείας. 46 (1858).

Τὸ ἄρθρον 314 τοῦ ποιν. νόμου προϋποτίθησιν αἰκίας, γενομένης ὑπὸ γονέως κατὰ τοῦ τέκνου καὶ ὅτι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ὑπάρχει φόβος τοιούτων αἰκιῶν, αἵτινες ἐπαπειλοῦσι κίνδυνον τῆς ζωῆς ἢ τοῦ σώματος αὐτοῦ,

147 (1872).

§ 3

Ὁ πατήρ δὲν ἔχει ἀγωγὴν κατὰ τῶν ὑπεξουσίων τέκνων του ἢ μόνον ἐπὶ τοῦ στρατιωτικοῦ ἢ οἰονεὶ στρατιωτικοῦ χρηματίου. Βασ. Ν. 4 (7. 5) καὶ Ν. 11 (45. 4). Αἱ δὲ διατάξεις αὗται, ρυθμίζουσαι σχέσεις μεταξὺ πατρὸς καὶ τῶν ὑπεξουσίων αὐτοῦ τέκνων, καὶ διὰ τοῦτο οὔσαι καθαρῶς οὐσιαστικά, οὐδόλως κατηργήθησαν διὰ τῶν περὶ ἰκανότητος τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ Δικαστηρίου διατάξεων τῆς Πολ. Δικονομίας. Οὔτε δὲ περὶ τῶν χρεῶν τοῦ ἀπροσπορίστου χρηματίου ὑφίσταται ἀγωγή. Ν. 11 Βασ. (45. 4). 3 (1869).

§ 4

Ἐὰν ἀποδεικνύηται, ὅτι ἐτύγχανέ τις ἀνήλικος καὶ ὅτι καθ' ὃν χρόνον ἐγένετο ἡ ἔγκρισις ἀγοραπωλησίας καὶ ἡ ἀποδοχὴ δωρεᾶς ἔζη ὁ πατήρ τοῦ ἀνηλίκου (ὑπὲρ οὗ ἐγένετο δεκτὴ ἡ δωρεά), νομίμως ὁ πατήρ θεωρεῖται ὡς νόμιμος τοῦ ἀνηλίκου ἐπίτροπος, ἀφοῦ δὲν ἐπῆλθε νόμιμός τις μεταβολὴ εἰς τὴν ἐπιτροπείαν. 9 (1876).

Ὁ πατήρ, ἐνασκῶν τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ ἀνηλίκου τέκνου του, ἐξοιμοῦται τῷ ἐπιτρόπῳ τοῦ ἀνηλίκου καὶ ἐπομένως καὶ μετὰ τὴν ἐνηλικίωσιν αὐτοῦ ἢ τὴν διὰ τοῦ ἐπελθόντος γάμου χειραφεσίαν ὀφείλει, κατὰ νόμον, μέχρι τῆς λογοδοσίας νὰ ἐξακολουθῇ τὴν ἐκκρεμῇ δίκην ὑπὸ τὴν προηγουμένην αὐτοῦ ιδιότητα. 9 (1882).

§ 5

Κατὰ τοὺς συνδ. νόμους ΜΔ καὶ Ν. Βασιλ. (47. 1), αἱ τοῖς ὑπεξουσίαις παρὰ τοῦ πατρὸς γεγόμεναι δωρεαὶ ἰσχύουσιν, ἐὰν χειραφετουμένοις δὲν ἀφαιρεθῇ αὐτοῖς τὸ δωρηθέν. 299 (1853).

Ὅταν ὁ πατήρ ἀγοράσῃ κτῆμά τι ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ του, ὑπάρχει δωρεὰ (Ν. 18 Κώδ. 3. 36), δὲν ὑφίσταται δὲ τὸ τεκμήριον τῆς § 1 Εἰς. 2. 9, καθ' ὃ ὁ ὑπεξούσιος υἱὸς ἀποκτᾷ διὰ τὸν πατέρα, ἀφοῦ ὁ πατήρ ἐδωρήσατο εἰς τὸν υἱόν του τὸ ἀγορασθέν. 280 (1856).

§ 6

Κατὰ τοὺς Ν. 29, 33 καὶ 35 Π. (9. 4) Ν. 57 Π. (5. 1) Ν. 3 § 11 Π. (15. 1) καὶ Βασιλ. 56 (7. 5), ὁ πατήρ δὲν ἐνάγεται πρὸς ἀποζημιώσεις διὰ τὰς ἐξ ἀδικημάτων ἢ οἰονεὶ ἀδικημάτων τοῦ ὑπε-

ξουσίου τέκνου του προξενηθείσας ζημίας, εἰμὴ ἀφοῦ ἤθελεν ἐναχθῇ τὸ τέκνον καὶ καταδικασθῇ καὶ καθόσον ὁ πατὴρ ἔχει χρημάτων τοῦ τέκνου του, μάλιστα δέ, ἐὰν ὁ πατὴρ δὲν ἡδυνήθη νὰ προλάβῃ ἢ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πρᾶξιν τοῦ υἱοῦ του, οὐδὲ ἡμέλησε τὴν ὀφειλομένην ἐπ' αὐτοῦ ἐποπτεῖαν.

13 (1846).

§ 7

Ἡ προῖξ συνιστᾶται καὶ ὅταν παραδοθῇ αὕτη εἰς τὸν ὑπεξούσιον, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ πατρός, φέροντος καὶ τὸν κίνδυνον αὐτῆς, ἀφ' ἧς δεκτὸν ἡγήσεται τὸ γινόμενον· Βασ. 42 (29. 1). 288 (1856).

Ὁ πατὴρ ἀποκτήσας τὴν εἰς τὸν ὑπεξούσιον υἱὸν του δοθεῖσαν προῖκα καὶ δηλώσας, ὅτι ἀντικαθιστᾶ εἰς τὸ χρηματικὸν προικῶν κεφάλαιον τὴν οἰκίαν του, δὲν εἶχεν ἀνάγκην, κατὰ τὸν νόμον, νὰ παραδώσῃ τὴν οἰκίαν ταύτην, οὔτε εἰς τὴν νύμφην του, οὔτε εἰς τὸν υἱὸν του, ἐνόσω οὗτος ἦτο ὑπεξούσιος, διότι ὡς πατὴρ, κεκτημένος τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν, ἀπέκτησεν, ἅμα συστηθείσης καὶ παραδοθείσης τῆς προικός, αὐτὸς μὲν τὴν ἐπικαρπίαν καὶ τὴν διαχείρισιν, ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ τὴν κυριότητα αὐτῆς Ν. 6 Κώδ. (6. 61) Βασ. 9. (45. 4.). "Ὅθεν, ἀντικαταστήσας εἰς τὴν χρηματικὴν προῖκα τὴν ἐπιδικὸν οἰκίαν, ἔπραξε τοῦτο ὡς νόμιμος ἀντιπρόσωπος τοῦ ὑπεξουσίου υἱοῦ, δι' ὃν δὲ λόγον ὁ υἱὸς, ἂν ἦτο αὐτεξούσιος, ἤθελε καταστήσει τὴν οἰκίαν προικῶν διὰ μόνης τῆς δηλώσεως, ὅτι ἀντικαθίστησιν αὐτὴν εἰς τὸ χρηματικὸν κεφάλαιον τῆς προικός, ἄνευ πράξεως παραδόσεως, ὄντος αὐτοῦ τοῦ ἀντικαθιστῶντος κυρίου τῆς προικός διαρκούντος τοῦ γάμου, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ὁ ἐκπροσωπῶν τὸν ὑπεξούσιον υἱὸν πατὴρ οὐδόλως εἶχεν ἀνάγκην νὰ παραδώσῃ τὴν οἰκίαν εἰς τινὰ διαρκούντος τοῦ τε γάμου καὶ τοῦ τῆς πατρικῆς ἐξουσίας δεσμοῦ, ἵνα καταστήσῃ αὐτὴν προικῶν.

288 (1856).

Ὁ πατὴρ, προικίζων τὴν ἀνήλικον θυγατέρα του ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ περιουσίας, δύναται νὰ προσθέσῃ εἰς ταύτην καὶ τὸ εἰς τὴν ἀνήλικον ἀνήλικον ἀπροσπόριστον χρημάτιον, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἀνάγκη τῆς συναινέσεως αὐτῆς ἢ δικαστικῆς ἀδείας· Βασ. 45 (4. 9).

227 (1873).

Τὰ ἐκ μητρικῆς κληρονομίας προερχόμενα κτήματα δὲν δύναται

ὁ πατὴρ νὰ διαθέσῃ εἰς προῖκα διατετιμημένην λόγῳ πωλήσεως, ἀνηλίκου μάλιστα οὔσης τῆς θυγατρὸς του. 22 (1882).

Κατὰ τὸν Ν. 8 § 4 καὶ 5 Κώδ. (6. 61) καὶ Βασιλ. 11 (45.4), δὲν ἐπιτρέπεται τῷ πατρὶ ἡ ἐκποίησις τοῦ ἀπροσπορίστου χρηματίου, εἰμὴ εἰς τὰς ὀριζομένας περιπτώσεις, ἧτοι α) πρὸς πληρωμὴν χρεῶν ἢ κληροδοτημάτων τῆς μητρικῆς κληρονομίας, β) προκειμένου περὶ ἀπροσόδων κτημάτων γ) προκειμένου περὶ πραγμάτων ἐπιζημιῶν ἢ εἰς φθορὰν ὑποκειμένων· οὐδ' ἐτροποποιήθησαν αἱ διατάξεις αὗται ὑπὸ τοῦ νόμου ΧΠΘ περὶ ἐπιτροπείας. Δὲν ἀνάγεται δὲ εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ ἀνηλίκου καὶ ἡ συντήρησις αὐτοῦ τε καὶ τοῦ πατρὸς. 120 (1890).

Ἡ ἐξάλειψις ὑποθήκης καὶ ἡ ἐκποίησις ἀκινήτου τοῦ πατρὸς, ἐφ' οὗ ἦν ἐγγεγραμμένη ὑποθήκη πρὸς ἐξασφάλισιν ἀπαιτήσεως, εἰς τὸ ἀπροσπόριστον χρημάτιον ἀνηκούσης, ἐξομοιοῦται πρὸς ἐκποίησιν ἀκινήτου, ἀνήκοντος εἰς τὸ ἀπροσπόριστον χρημάτιον, ὡς πρὸς τὸ ποσόν, ὅπερ ἐξασφαλίζει ἡ ὑποθήκη. 120 (1890).

§ 8

Κατὰ τὴν Νεαρὰν 118 κεφ. 2, ὅταν ὁ πατὴρ συγχληρονομή μετὰ ὑπεξουσίου τέκνου του τὴν περιουσίαν ἄλλου τέκνου του, δὲν ἀπολαμβάνει τὴν ἐπικαρπίαν τοῦ ἀναλογοῦντος εἰς τὸ ὑπεξούσιον τέκνον μέρους τῆς κληρονομίας. 214 (1869).

§ 9

Ἐκ τοῦ συνδ. τῶν ἄρθρ. 114, 108 καὶ 137 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου συνάγεται προδήλως, ὅτι διὰ τῆς ἐνηλικιότητος, ἧτοι τῆς τοῦ 21 ἔτους τῆς ἡλικίας συμπληρώσεως, λύεται ἡ πατρικὴ ἐξουσία, καταργηθεῖσῶν τῶν περὶ τοῦ ἐναντίου διατάξεων τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου. 226 (1875).

ΠΑΥΛΙΑΝΗ ΑΓΩΓΗ

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ξ Ι Σ .

- § 1. Προϋποθέσεις τῆς παυλιανῆς ἀγωγῆς.
 § 2. Ὑπὲρ τίνος καὶ κατὰ τίνος χωρεῖ ἡ παυλιανὴ ἀγωγή.

- § 3. Πράξεις ἀπαλλοτριώσεως ἐν γένει.
 § 4. Δωρεά.
 § 5. Δωρεὰ αἰτία θανάτου.—Κληροδότημα.
 § 6. Σύστασις καὶ ἀντικατάστασις προικός.
 § 7. Παραχώρησις ὑποθήκης.

§ 1

Ἡ παυλιανὴ ἀγωγὴ ὑποτίθῃσι συμβόλαιον σπουδαῖον ἀλλ' ἀκυρω-
 τέον, λόγῳ τῆς δολιότητος καὶ τῆς ἀπιστίας τοῦ ὀφειλέτου, πρὸς ἱκα-
 νοποίησιν τῶν δανειστῶν του, ἐν γνῶσει τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ ἐν συνεν-
 νοήσει μετ' αὐτοῦ. 294 (1874).

Ὅταν τις διὰ τῆς παυλιανῆς ἀγωγῆς προσβάλῃ τὰς τοῦ ὀφειλέ-
 του πράξεις, ἢ ὁμολογία τούτου περὶ ὑπάρξεως τῆς ὀφειλῆς δὲν δύνα-
 ται νὰ παραβλάψῃ τὰ δικαιώματα τρίτου, ἀπέναντι τοῦ ὁποίου, ὡς
 καὶ ἀπέναντι τοῦ ὀφειλέτου, τότε μόνον δύναται νὰ ἐνασκήσῃ ὁ ἐνά-
 γων τὴν προκειμένην ἀγωγὴν, ὅταν ἀποδείξῃ, ὅτι εἶνε δανειστής τοῦ
 μετὰ τοῦ τρίτου συμβληθέντος. 95 (1877).

Ὁ ὁῶλος, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἀνατρέπονται τὰ πρὸς περιγραφὴν τῶν
 δανειστῶν μεταξὺ τοῦ ὀφειλέτου καὶ τρίτων συνομολογηθέντα, συνί-
 σταται κυρίως εἰς τὴν πρόθεσιν τῶν συναλλαξαμένων, ὅπως στερή-
 σωσι τοὺς δανειστὰς τῶν μέσων τῆς ἱκανοποιήσεώς των. 319 (1864).

Ὁ δανειστής δὲν δύναται νὰ προσβάλῃ διὰ τῆς παυλιανῆς ἀγω-
 γῆς ὡς ἐπιβλαβὴ πράξιν τοῦ ὀφειλέτου του, γενομένην πρὶν ἢ αὐτὸς
 γίνῃ δανειστής, διότι ὅτε ἐγένετο αὕτη οὐδὲν οὗτος κατὰ τοῦ κύρους
 αὐτῆς εἶχεν ἀποκτήσῃ δικαίωμα (N. 1 πρ. N. 10 πρ. καὶ § 2—
 4 Π. 42. 8 Βασ. 1 καὶ 10, 9. 8). 53 (1881) 21 (1893).

Ἐπομένως, μόνον ἐξ ὀνόματος τοῦ ὀφειλέτου του δικαιοῦται νὰ
 πράξῃ τοῦτο. ἄρα καὶ διὰ τῶν αὐτῶν μόνον μέσων ν' ἀποδείξῃ τοὺς
 ἰσχυρισμούς του. 53 (1881).

§ 2

Κατὰ τὸν νόμον (N. 17 § 1 N. 6 § 11 Π. 42. 8), πᾶς δανει-
 стὴς δύναται νὰ προσβάλῃ ὡς ἄκυρον, πᾶσαν συμφωνίαν, γενομένην
 μεταξὺ τοῦ ὀφειλέτου του καὶ τρίτου τινος, πρὸς καταδολίευσιν τῶν
 συμφερόντων αὐτοῦ τοῦ δανειστοῦ, καὶ ν' ἀπευθύνῃ τὴν ἀγωγὴν του

ἀπ' εὐθείας κατὰ τοῦ τρίτου, πρὸς ἀπόδοσιν τοῦ πωληθέντος ἢ ὠρηθέντος πράγματος, ὃ δὲ τρίτος δύναται, κατὰ τὰ ἄρθρ. 70 καὶ 72 τῆς Πολ. Δικονομίας, νὰ προσεπικαλέσῃ εἰς τὴν δίκην τὸν ὀφειλέτην, παρ' οὗ ἔλαβε τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ εἰς τοῦτο τὸν δανειστήν.

95 (1850).

Κατὰ Ν. 38 § 4 Π. (22. 1) § 6 Εἰσ. (4. 6), ἡ παυλιανὴ ἀγωγή ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς δανειστάς, πρὸς ἀποτροπὴν τῶν πρὸς βλάβην αὐτῶν γενομένων παρὰ τῶν ὀφειλετῶν των, καὶ ἀπευθύνεται κατὰ τε τῶν ὀφειλετῶν καὶ τῶν μετὰ τούτων συναλλαξαμένων, συνεπιφέρει δὲ ἐκτὸς τῆς τῶν συμβολαίων καταργήσεως καὶ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν καρπῶν, ἵνα τὰ πράγματα ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν ἦσαν πρότερον κατάστασιν.

261 (1860) 159 (1883).

Ἡ παυλιανὴ ἀγωγή (Ν. 1 πρ. Ν. 7 Π. 42. 8) ἐγείρεται κατὰ μόνου τοῦ τρίτου, εἰς ὃν περιήλθε τὸ ἐπὶ περιγραφῇ τῶν δανειστῶν ἀπαλλοτριωθὲν κτῆμα παρὰ τοῦ ὀφειλέτου· ἐπομένως ἡ ἀγωγή αὕτη δύναται νὰ προταθῇ καὶ ὡς ἔνστασις παρὰ τῶν δανειστῶν τοῦ ἀπαλλοτριώσαντος ὀφειλέτου, ὅταν εὑρεθῶσιν ἐν τῇ δίκῃ ἐπέρχοντες θέσιν ἐναγομένου, διότι ὁ ἔχων ἀγωγὴν ἔχει καὶ ἔνστασιν.

146 (1862).

Ὁ δανειστής, κατὰ τὸν νόμον, δύναται νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἄρσιν παντὸς βάρους, μειοῦντος τὴν περιουσίαν τοῦ ἰδίου ὀφειλέτου, συνεπεία τίτλου, ἐπὶ βλάβῃ τοῦ δανειστοῦ γενομένου· ζητῶν δὲ τὴν ἀκύρωσιν δολίων καὶ ἐπιβλαβῶν πράξεων τοῦ ὀφειλέτου, ἐνεργεῖ ἰδίῳ δικαίωματι καὶ οὐδόλως ἐξασκεῖ δικαίωμα τοῦ ὀφειλέτου του.

215 (1883).

Τὸ τοῦ Δημοσίου προνόμιον, καθ' ὃ, κατὰ τὸ Ρωμ. Δίκαιον, τὸ Δημόσιον χρῆται τῇ παυλιανῇ ἀγωγῇ καὶ ὅταν ὁ ὀφειλέτης πληρῶσῃ κατὰ προτίμησιν ἄλλον δανειστήν, λαθόντα τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ εἴτε ἐν γνώσει, εἴτε ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ὅτι ὁ ὀφειλέτης του εἶνε καὶ τοῦ Δημοσίου ὀφειλέτης, δὲν ἰσχύει μετὰ τὰς περὶ ἐκτελέσεως διατάξεις τῆς Πολ. Δικονομίας, διότι τὸ προνόμιον αὐτοῦ πηγάζει ἐκ τοῦ ἐτέρου προνομίου τοῦ Δημοσίου, καθ' ὃ ὁ δημόσιος θησαυρὸς εἶχε, κατὰ τε τὸ Ρωμαϊκὸν καὶ τὸ Βυζαντινὸν Δίκαιον (Βασιλ. 10, 11. 1 Βασιλ. 6. 51. 2 Νομ. 10 πρ. Πανδ. 2. 14 Ν. 34 Π. 42. 5 Νομ. 6, 49. 14), προσωπικὸν προνόμιον δι' ὅλας τὰς ἀπαιτήσεις του, ἀλλὰ τοῦ προνομίου τούτου, ἀργεῦντος ἤδη συνεπεία τῶν περὶ κατα-

τάξεως διατάξεων τῆς Πολ. Δικονομίας, ἔπεται, ὅτι καὶ τὸ προνόμιον ἐκεῖνο, τὸ ἀναγόμενον εἰς τὴν παυλιανὴν ἀγωγὴν, ἀργεῖ σήμερον.

356 (1864).

Κατὰ τὸν Ν. 129 πρ. Π. (50. 17) Βασ. 129 (2. 3), Βασ. 98 (6. 24), ἡ παυλιανὴ ἀγωγὴ δὲν χωρεῖ κατὰ τοῦ δανειστοῦ, ὅστις λαμβάνει τὰ ὀφειλόμενα αὐτῷ, καίπερ γινώσκων τὸ ἀναξιοχρεων τοῦ ὀφειλέτου.

356 (1864) 54 (1889).

Τὸ αὐτὸ δὲ ἰσχύει καὶ ἂν ἡ καταβολὴ ἐγένετο διὰ μεταβιβάσεως κτημάτων.

54 (1889).

§ 3

Κατὰ τοὺς Ν. 1, 2, 3, 4, 5 καὶ 6 (42. 8) Ν. 28 (50. 16) Ν. 134 (50. 17) Ν. 1 § 6 (38. 5), ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται μόνον ν' ἀπαλλοτριώσῃ τὴν ἤδη ἀποκτηθεῖσαν περιουσίαν τοῦ ἢ ἄλλως νὰ τὴν ἐλαττώσῃ, διαθέτων αὐτὴν ὁολίως πρὸς βλάβην τῶν δανειστῶν του, ὡς ὑποκειμένην εἰς τὰς πρὸς αὐτοὺς ὑποχρεώσεις του, καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ οὗτοι δικαιοῦνται νὰ ζητήσωσι διὰ τῆς παυλιανῆς ἀγωγῆς τὴν ἀκύρωσιν τῆς γενομένης τυχὸν ἐκποιήσεως, δύναται ὁμῶς νὰ παραιτηθῇ κληρονομίας τινὸς ἢ ν' ἀποβάλῃ τὸ ὅποιον ἠδύνατο ν' ἀπολαύσῃ κέρδος, διότι ἡ πρᾶξις αὕτη δὲν φέρει τὸν χαρακτήρα τῆς ἐκποιήσεως πρὸς βλάβην τῶν δανειστῶν του, τοῦτο δὲ συνάγεται σαφῶς καὶ ἐκ τοῦ Ν. 26 (49. 14), καθ' ὃν ὁ ὀφειλέτης τοῦ Δημοσίου δὲν ὑποτίθεται, ὅτι μετέρχεται ὁλὸν πρὸς βλάβην αὐτοῦ, χειραφετῶν τὸν υἱὸν του ἐπὶ σκοπῷ, ὅπως ἀποκτήσῃ οὗτος τὴν κληρονομίαν.

115 (1849) 42 (1854).

Πᾶσα τοῦ ὀφειλέτου ἐκποιήσις τῶν κτημάτων του πρὸς βλάβην τῶν δανειστῶν αὐτοῦ, ὅταν δὲν ἔχῃ ἄλλην περιουσίαν, ἵνα ἱκανοποιήσῃ αὐτοὺς, ἀκυροῦται, ὅπως ἐπανεέλθωσι τὰ πράγματα εἰς ἣν ἦσαν πρὸ τῆς ἐκποιήσεως κατὰστασιν Ν. 1 πρ. § 2, Ν. 10 Π. (42. 8) Βασ. (9. 8) 1. 10 Ν. 10 πρ. § 14, 22 Ν. 14, 25 § 1 (42. 8) Ν. 2 Κῶδ. (7. 75), καὶ εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγεται προδήλως καὶ ἡ ἐκ συμπαιγνίας μεταξύ τινος τῶν δανειστῶν καὶ τοῦ ὀφειλέτου ἐπὶ σκοπῷ βλάβης καὶ ἐξαπατήσεως τῶν λοιπῶν δανειστῶν γενομένη ἐκποιήσις τῆς περιουσίας τοῦ ἀπόρου ὀφειλέτου, ἵνα ἀποστερηθῶσιν οὗτοι τῶν μέσων τῆς ἱκανοποιήσεώς των.

80 (1867).

Τὸ γεγονός, ὅτι ὁ ὀφειλέτης, κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ συμβολαίου τῆς ἀγοραπωλησίας, εἶχεν ἀποχρῶσαν περιουσίαν πρὸς ἐξόφλησιν τῶν χρεῶν του, οὐδεμίαν ἔχει σημασίαν, ἀφοῦ τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας δέχεται, ὅτι τὸ συμβόλαιον τοῦτο ἦτο εἰκονικόν, γενόμενον πρὸς βλάβην τῶν συμφερόντων τῶν πιστωτῶν του. 432 (1893).

Ἡ μεταξὺ τοῦ ἀγοραστοῦ κτήματος καὶ τρίτου ἐμφιλοχωρήσασα συμπαίγνία κατὰ τὴν μεταβίβασιν τοῦ κτήματος τούτου καὶ ὁ δόλος τοῦ τρίτου, ὁ τὴν περιγραφὴν τῶν λοιπῶν τοῦ ἀρχικοῦ ὀφειλέτου δανειστῶν σκοπῶν, δὲν ἔχει σημασίαν, ὡς ἀναγόμενος οὐχὶ εἰς πράξεις τοῦ ὀφειλέτου, ὅποτε ὁ δανειστής αὐτοῦ θὰ ἐδικαιούτο, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 1081 τοῦ Ἰονίου ἀστικοῦ Κώδικος, νὰ τὰς προσβάλῃ, ἀλλ' εἰς πράξεις τρίτων, μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου ἀπχλλοτρίωσιν τοῦ κτήματος γενομένας, ἃς ὁ δανειστής δὲν δύναται νὰ ἐξελέγξῃ, ἀφοῦ δὲν διετήρησεν ἐπὶ τοῦ κτήματος τούτου τὸ ὑποθηκικόν δικαίωμά του, καὶ ἀφοῦ ἡ ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου μεταβίβασις τοῦ κτήματος μένει ἰσχυρὰ καὶ ἀμετάκλητος. 449 (1878).

§ 4

Κατὰ τὸν Ν. 7 Βασ. (46. 8), ὥρεᾶ γενομένη ἐπὶ περιγραφῇ τῶν δανειστῶν τοῦ ὠρητοῦ, μὴ ἔχοντος ἄλλην περιουσίαν, καθ' ὃν χρόνον ἐγένετο ἡ ὥρεᾶ, ἀνατρέπεται. 308 (1873).

Δωρουμένου τοῦ ὀφειλέτου ὁλόκληρον τὴν περιουσίαν του, ἐν γνώσει τῶν χρεῶν, τεκμαίρεται, ὅτι πρὸς βλάβην τῶν δανειστῶν του ἐδώρησατο τὴν περιουσίαν ταύτην, ὁ δὲ ὠρεοδόχος ὑποχρεοῦται τότε νὰ πληρώσῃ τὰ χρέη, ἐφόσον ἐγένετο πλουσιώτερος ἐκ τῆς ὠρεᾶς, περιοριζομένης αὐτῆς εἰς τὸ μετὰ τὰ χρέη ὑπολειπόμενον ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ ὠρητοῦ ὀφειλέτου, εἰ καὶ οὗτος ἡγνῶει, ὅτι ἐκ τῆς αὐτῆς ὠρεᾶς βλάπτονται οἱ δανεισταί, Ν. 30 § 1 (50.16) Βασ. 2, 2,37, Ν. 6 § 11, Ν. 10 § 1 Ν. 17 § 14 (42.8) Βασ. (9.8) ἐπομένως οἱ δανεισταί δικαιοῦνται νὰ ζητήσωσι παρὰ τοῦ ὠρεοδόχου ὅσον ποσὸν ἀπαιτεῖται πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ δανείου των καὶ ὡς πρὸς τοῦτο δὲ τὴν ἀνατροπὴν τῆς ὠρεᾶς, ἀφ' ἧς ὁ ὀφειλέτης δι' αὐτῆς ἠλάττωσε τὴν περιουσίαν του καὶ κατέστη ἀφερέγγυος, ἐκτὸς ἂν ὁ ὠρητής διατηρήσῃ μετὰ τὴν ὠρεᾶν μέρος τῆς περιουσίας του, πρὸς ἐξόφλησιν τῶν πρὸ τῆς ὠρεᾶς χρεῶν, ὅποτε οἱ δανεισταί μόνον κατὰ

τοῦ ὀφειλέτου ἔχουσιν ἀγωγὴν, οὐχὶ δὲ καὶ κατὰ τοῦ ὠρεοδόχου, ὅστις ἐνέχεται μόνον ἐπιβοηθητικῶς πρὸς ἀποτροπὴν τῆς βλάβης αὐτῶν. Ἀπαλλάσσεται δ' ἐπίσης ὁ ὠρεοδόχος, ἐὰν ἐξ ἀμελείας ὁ δανειστὴς παρέλειψεν ἐν καιρῷ τῷ ὀφείοντι νὰ καταδιώξῃ τὸν ὀφειλέτην, ὅστις ἐτήρησε παρ' αὐτῷ τὸ διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν χρεῶν τοῦ ἀπαιτούμενον ποσόν.

72 (1869).

§ 5

Κατὰ τοὺς Ν. 1 καὶ 6 § 11 καὶ 13 Π. (42.8), πᾶσα ἐκποίηση, γενομένη παρὰ τοῦ ὀφειλέτου, πρὸς βλάβην τῶν δανειστῶν του, δύναται νὰ προσβληθῇ παρ' αὐτοῦ, ἀδιαφόρως, ἂν ἦνε ὠρεά, γενομένη παρὰ συζύγου αἰτίᾳ θανάτου, οὔτε ἀπαιτεῖται ἐπὶ ὠρεῶν νὰ ὑπάρχῃ ὁλόλος ἐκ μέρους τοῦ ὠρεοδόχου.

95 (1850).

Ὅθεν καὶ ὠρεὰ πρὸς τὴν σύζυγον, πρὸς καταδολίευσιν τῶν δανειστῶν, δὲν ἰσχύει καὶ μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ συζύγου.

279 (1850).

Κατὰ τὸν νόμον, οἱ δανεισταὶ τοῦ διὰ κληροδοτημάτων ἢ αἰτίᾳ θανάτου ὠρεῶν διαθέντος τὴν κατάχρεων αὐτοῦ οὐσίαν, ἔστω καὶ ἄνευ προθέσεως περιγραφῆς τῶν δικαιωμάτων των, δύνανται νὰ ἐπιδιώξωσι τὴν ἀκύρωσιν αὐτῶν, διότι «μετὰ τὰ χρέη τὰ ληγὰτα παρέχονται» (Ν. 2 § 5 καὶ 7 Κώδ. 6.30, Βασ. ΡΑ, 41.1).

147 (1883).

§ 6

Τότε μόνον χωρεῖ κατὰ τοῦ προικολήπτου ἢ ἐκ τῆς παυλιανῆς ἀγωγῆς ἔνστασις, ὅταν οὗτος κατὰ τὴν πρὸς αὐτὸν παραχώρησιν τῆς προικὸς διετελεῖ ἐν γνώσει τῆς ἀφερεγγυότητος τοῦ προικοδότου, τῆς ὑπάρξεως χρεῶν αὐτοῦ πρὸς τρίτους, καὶ συνεπῶς, ὅτι ἡ σύστασις τῆς προικὸς γίνεται πρὸς βλάβην τῶν δανειστῶν αὐτοῦ (Βασιλ. κε', 9,8), διότι τὰ γεγονότα ταῦτα ἀποτελοῦσι ὁλόν, εἰς ὃν μετὰ τοῦ προικοδότου συμμετέσχε καὶ ὁ προικολήπτης.

3 (1860) 168 (1866) 100 (1873).

Ἡ παυλιανὴ ἀγωγή χωρεῖ μόνον πρὸς ἀνατροπὴν τῶν ὑπὸ τῶν ὀφειλετῶν γενομένων ἀπαλλοτριώσεων τῆς περιουσίας των πρὸς περιουσίαν τῶν δανειστῶν αὐτῶν. Ἡ ἀποτροπὴ αὐτῶν πρὸς τὸν ὀφειλέτην

γος κατέστησε κτῆμά τι αὐτοῦ προικῶν, εἰς ἀντικατά-
 ρου ἀκινήτου προικῶου, ἀπαλλοτριωθέντος, δὲν δικαιοῦνται
 ἕστεροι τῆς ἀντικαταστάσεως ταύτης πιστωταὶ νὰ προσ-
 πράξιν ταύτην διὰ τῆς παυλιανῆς ἀγωγῆς. 37 (1873).
 δίδεται τι εἰς τὴν γυναῖκα, ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς προίξ,
 τὸν ἄνδρα ἐπὶ σκοπῷ ὠρεᾶς, ἐνέχεται ἡ γυνή, καίπερ
 οὐσα τοῦ ὁλοῦ. N. 24 § 1 Π. (42. 8). 364 (1883).

§ 7

αυλιανή ἀγωγή δὲν χωρεῖ, κατὰ νόμον, ἐπὶ παραχωρήσεως
 εἰμὴ ἐὰν ὁ ὀφειλέτης μετέτρεψεν ἀπλοῦν δάνειον εἰς ἐνυ-
 λλίως ὑπὲρ ἐνὸς δανειστοῦ καὶ ἐν γνώσει τούτου, πρὸς βλά-
 ριπῶν. N. 10 § 13, N. 13 καὶ N 22 Π. (42.8).

49 καὶ 321 (1871).

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΥΡΙΟΤΗΤΟΣ ὁρ. ΚΥΡΙΟΤΗΣ.

ΠΛΑΝΗ

Π ε ρ ι λ η ψ ι ς.

1. Πλάνη ἐν γένει, καθιστῶσα ἄκυρον τὴν δικαιοπραξίαν.
2. Πλάνη περὶ τὸ δίκαιον.
3. Πλάνη περὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς παροχῆς.

§ 1

ῶτης τοῦ ἐτέρου τῶν συμβαλλομένων δὲν καθιστᾷ αὐτοδι-
 ον τὸ συμβόλαιον, εἰμὴ μόνον ἐὰν ἀποδειχθῇ, ὅτι ἐκ τῆς
 προῆλθε πλάνη, δοῦσα ἀφορμὴν εἰς τὴν συνζίνεσιν τοῦ
 ἐνός.

164 (1838).

ῶν ἐξ ἀπάτης προελθοῦσαν πλάνην, θέον ἡ πλάνη νὰ ᾔνε
 , ᾔτοι νὰ προῆλθεν ἐκ τοιαύτης ἀπάτης, ᾔτις δύναται νὰ
 πάντα ἐχέφρονα καὶ ὠριμον νοῦν ἔχοντα ἄνθρωπον, οὐχί
 τῆς, ᾔτις εὐκόλως δύναται νὰ ἐξελεχθῇ, κατὰ τὴν ἀνεξέ-
 λειν τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας.

78 (1877).

§ 2

Κατὰ γενικὸν μὲν κανόνα, δὲν συγχωρεῖται ἡ περὶ τὸ δίκαιον πλάνη, κατ' ἐξαίρεσιν δὲ εἶνε συγγνωστή, εἴτε ἔνεκα τῆς ιδιότητος τοῦ πλανηθέντος, ὅταν οὗτος ᾗ στρατιωτικὸς κλπ. εἴτε ἔνεκεν εἰδικῶν τινῶν περιστάσεων, καθ' ἃς δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς ραθυμίαν τινὰ τοῦ πλανωμένου. Ν. 7 καὶ 9 § 3 Π. (22. 6) Βασ. 1 (24. 6). 36 (1852).

Κατὰ τὸν Ν. 9 § 3 Π. (22. 6) Βασ. 9 (2. 4), ἡ περὶ τὸν νόμον πλάνη δὲν ὠφελεῖ τινά, ὅταν δύναται οὗτος νὰ τὴν ἀποφύγῃ, συμβουλευόμενος νομικοὶ τινά. 32 (1862).

Ἡ πλάνη τοῦ πατρὸς περὶ τοῦ ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται ἐπισκοπικὴ ἄδεια πρὸς ἔγκυρον σύναψιν γάμου, εἶνε πλάνη περὶ τὸν νόμον καὶ ἐπομένως δὲν εἶνε συγγνωστή Ν. 2 καὶ 9 Π (22. 5). 121 (1877).

§ 3

Κατὰ τὸν Ν. 36 Π. (41. 1) Ν. 35 Βασ. (Ν. 1), καὶν ὑπάρχῃ πλάνῃ ἐκατέρωθεν τῶν συμβαλλομένων ὡς πρὸς τὸν νόμιμον τῆς μεταβιβάσεως λόγον, ἡ πλάνη αὕτη δὲν ἐπηρεάζει τὴν μετάθεσιν τῆς κυριότητος, μὴ ὑπαρχούσης ἀμφιβολίας τινὸς ὡς πρὸς τὸ πρᾶγμα, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸ ἀντικείμενον τῆς συμβάσεως· ὥστε καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ ἐνάγων, ἀμφιβάλλων πότερος τῶν νομίμων τούτων λόγων ἀποτελεῖ τὸν τίτλον τῆς ἐπὶ τοῦ ἐπιδίκου κυριότητος αὐτοῦ, τὸ τοιοῦτον δὲν ἔχει, κατὰ νόμον, σημασίαν, ἀφοῦ ὅπως ὅποτε διεκδικεῖ τὸ ἐπιδίκον κτῆμα ὡς ἴδιον ἐστυτοῦ. 9 (1876).

Πλάνη περὶ τὴν ταυτότητα τοῦ ἀντικειμένου τῆς παροχῆς καθιστᾷ ἄκυρον τὴν σύμβασιν περὶ παραχωρήσεως ἐθνικῶν γαιῶν· δὲν καθιστᾷ δὲ αὐτὴν ἄκυρον ὁ λόγος, ὅτι τὸ Δημόσιον, ἐξαπατηθὲν ἐκ ψευδῶν παραστάσεων τῶν ὑπαλλήλων παρεχώρησεν ἀντὶ χέρσων καὶ βαλτωδῶν, γαίας κατεχομένας, καὶ ἀντὶ ἀξίας δραχ. 2500, γαίας πολὺ μεγαλειτέρας ἀξίας· ὥστε δεόν νὰ ἐξετασθῇ, ὅπως κρίνῃ τὸ Δικαστήριον περὶ τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως, ἂν ἐκ τῶν ψευδῶν παραστάσεων τῶν ὑπαλλήλων τὸ Δημόσιον παρεχώρησε γαίας ἄλλης κατηγορίας. 105 (1873).

Κατὰ τὰς συνδ. διατάξεις τῶν Ν. 10 Κῶδ. (8. 35) Ν. 10, 8, 54

Π (18. 1) Ν. 9. § 2 Ν. 11 § 1, Ν. 14, 47, 51 Βασ. (19. 18) Αρμ. Γ. γ' § 5 καὶ 12 Ν. 7, 22 § 1 καὶ 26 § 4 καὶ 7 Βασ. (24.6), ἡ περὶ τὰς ἰδιότητες τοῦ πράγματος πλάνη, ὅταν αὐταὶ ᾔνε οὐσιώδεις καὶ ἐντεῦθεν δι' αὐτῶν σπουδαίως μεταβάλληται ἡ ταυτότης αὐτοῦ, ἐπιφέρει ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως εἴτε ἀμφοτεροβαρῆς εἴνε αὐτῇ, εἴτε ἐτεροβαρῆς. Ὅθεν, τὸ Δικαστήριον παραδεχόμενον, ὅτι ἡ παρὰ τοῦ Δημοσίου προταθεῖσα πλάνη, καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ποιότητα τῶν παραχωρηθεισῶν γαιῶν, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ σημασίαν καὶ ἂν αὐταὶ δὲν ᾔνε χέρσοι ἀλλὰ καλλιεργημέναι, καὶ ἂν ἔχωσιν ἀνωτέραν ἀξίαν τῆς ἐν τῇ διατάγματι τῆς προικοδοτήσεως ἀναφερομένης, διότι ἡ παρ' αὐτοῦ γενομένη παραχώρησις ἀποτελεῖ ὠρεάν, παραβιάζει τὰς ἀνωτέρω σαφεῖς διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω νόμου.

458 (1878).

Ἡ πλάνη, ἡ μὴ στρεφομένη περὶ τὴν ταυτότητα τοῦ ἀντικειμένου ἢ τὰς οὐσιώδεις ἰδιότητας αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπλῶς περὶ τὴν ποιότητα, οὐδὲν ἔπηρεάζει τὸ κῦρος τῆς δικαιοπραξίας Ν. 9 § 2. Ν. 10, Ν. 14 Π. (18.1) Ν. 21 § 2 Π. (αὐτόθι) καὶ Ν. 45 Π. (αὐτόθι), ὥστε καὶ ἂν τὸ Δημοσίον παρεχώρησε γαίας καλλιεργημένας ἀντὶ τῶν ὧν ὠφείλε καλλιεργησίων, ἡ πλάνη αὕτη οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὸ κῦρος τῆς δικαιοπραξίας.

12 (1880).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1024 Ἰον. Κώδ., ἡ πλάνη δὲν ἐπιφέρει τὴν ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως, εἰμὴ ὅταν ἀφορᾷ εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς, οὐσία δὲ τοῦ πράγματος, κατὰ τὴν νομικὴν τῆς λέξεως σημασίαν, εἴνε τὸ σύνολον τῶν κυρίων τοῦ πράγματος ἰδιοτήτων ἐκείνων, δηλαδὴ τῶν ἰδιοτήτων ἐκ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἡ εἰς τοιόνδε ἢ τοιόνδε ὑπαγωγή τοῦ πράγματος, ὥστε ἡ περὶ τὰ αἰτία τῆς συμβάσεως πλάνη δὲν εἴνε πλάνη περὶ τὴν οὐσίαν τοῦ ἀντικειμένου αὐτῆς καὶ ἐπομένως δὲν ἐπιφέρει τὴν ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως.

129 (1875).

ΠΟΙΝΙΚΗ ΡΗΤΡΑ ὁρ. ΣΥΜΒΑΣΙΣ.

ΠΟΥΒΛΙΚΙΑΝΗ ΑΓΩΓΗ

Περὶ τῆς.

- § 1. Προϋποθέσεις πρὸς ἐνάσκησιν τῆς πουβλικιανῆς ἀγωγῆς.
 § 2. Μετατροπὴ τῆς διεκδικητικῆς ἀγωγῆς εἰς πουβλικιανήν.
 § 3. Ἡ πουβλικιανὴ ἀγωγή, ὡς πρὸς τὰ διὰ τῆς ἐκτάκτου χρησικτησίας δεσποζόμενα.

§ 1

Τὴν διεκδικητικὴν ἢ τὴν ὁμοίας αὐτῇ φύσεως πουβλικιανὴν ἀγωγὴν δύναται νὰ ἐγείρῃ οὐχὶ ὁ δι' ἄλλου τινος συναλλάγματος ἀποκτήσας τι παρὰ τοῦ κυρίου, ἀλλ' ὁ πρὸς τῷ συναλλάγματι καὶ τὴν κατοχὴν αὐτοῦ ἀναμφισβητήτως παραλαβὼν ἤδη σώματι καὶ διανοίᾳ παρὰ τοῦ κυρίου· Ν. 20 Κώδ. (2. 3) Ν. 11 Κώδ. (4. 49) Ν. 27 Κώδ. (3. 32) Ν. 50 Π. (6. 1) Ν. 1 Π. (6. 2) καὶ Πολ. Δικ. 67. 197 (1848).

Ἡ πουβλικιανὴ ἀγωγή ὑποτίθῃσιν, ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπέκτησε νομίμως διὰ τῆς παραδόσεως τὴν νομὴν τοῦ πράγματος καὶ τὴν ἐστερήθη πάλιν πρὸ τῆς συμπληρώσεως τῆς χρησιδεσποτείας. 298 (1862).

Ἡ πουβλικιανὴ ἀγωγή προϋποθέτει τὴν ἐκ νομίμου αἰτίας, ἥτοι νομίμου τίτλου, παραδόσιν. 160 (1850).

Ἡ πουβλικιανὴ ἀγωγή προϋποτίθῃσιν παρὰ τὴν νομὴν, ἣν ἄλλοτε πρὸ τῆς ἀγωγῆς εἶχεν ὁ ἐνάγων, καὶ νομικὴν πράξιν, ἐγκυρον θεωρουμένην ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος, ἥτις δὲν κατέστησε μὲν, ἡδύνατο ὅμως νὰ κατιστήσῃ αὐτὸν κύριον, ἐὰν ὁ δηλώσας, ὅτι μεταβιβάζει εἰς αὐτὸν τὴν κυριότητα ἦτο ἀληθὴς κύριος τοῦ πράγματος. 120 (1851).

Ἐκεῖνος, εἰς ὃν ἐπιδικάζεται τι διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως δύναται νὰ ἐγείρῃ τὴν πουβλικιανὴν ἀγωγὴν καὶ ἔχει νόμιμον αἰτίαν πρὸς χρησικτησίαν, ἀφοῦ γίνεται αὐτῷ παράδοσις τοῦ κτήματος πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως. 10 (1856).

Ἡ πουβλικιανὴ ἀγωγή ἀπαιτεῖ ὡς βάσιν, κατὰ Ν. 1 πρ. Π. (6.2),

καλὴν πίστιν καὶ νόμιμον τίτλον παρὰ τῷ ἐνάγοντι. Δύναται δὲ τὴν ἄγωγὴν ταύτην νὰ ἐγείρῃ καὶ ὁ κληρονόμος τοῦ ἀρχικοῦ δικαιούχου Ν. 7 § 9 καὶ 12 αὐτόθι), ἀλλ' ἀμφισβητουμένης τῆς ιδιότητος αὐτοῦ ταύτης, ὀφείλει ἀναμφιβόλως ν' ἀποδείξῃ αὐτήν, ὡς ἀναγκαίαν πρὸς νομιμοποίησιν αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκῇ προϋπόθεσιν (Πολ. Δικ. 67 καὶ 68), καὶ ἡ περὶ τούτου ἀντίρρησης τοῦ ἐναγομένου οὐδόλως εἶνε ἰσχυρὰς ἐκ δικαιώματος τρίτου. 344 (1860).

Ὁ μὴ ἔχων τίτλον ἀληθῆ ἢ νομιζόμενον ἱκανὸν νὰ μεταβιβάσῃ αὐτῷ τὴν κυριότητα τοῦ ἐπιδικου κτήματος, μήτε ν' ἀποκτήσῃ διὰ χρησιδωσποτείας αὐτὸ δύναται, μὴδὲ νὰ ἐγείρῃ τὴν πoubλικιανὴν ἄγωγὴν εἶνε δεκτὸς (Ἀρμ. § 55. Β'. 6). Καὶ ἂν δὲ κατέλαβε τὸ ἐπίδικον, τὸ ὑπὸ τοῦ πατρὸς του κατεχόμενον, μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνου ὡς κληρονομικόν, δὲν προσδίδει αὐτῷ τίτλον πρὸς χρησικτησίαν οὐδὲν (pro herede) καὶ ἐπομένως πρὸς ἐνάσκησιν τῆς πoubλικιανῆς ἄγωγῆς. 270 (1881).

Κατὰ τὸν Ν. 7 § 1 Π. (68. 2), πρὸς ἐνάσκησιν τῆς πoubλικιανῆς ἄγωγῆς ἀπαιτεῖται παρὰ τῷ ἐνάγοντι οὐ μόνον τίτλος καὶ νομὴ, ἀλλὰ καὶ καλὴ πίστις, ἐπομένως καὶ αὕτη, ἀποτελουῖσα ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν τῆς ρηθείσης ἄγωγῆς, δεῖον ν' ἀναφέρεται ἐν αὐτῇ (Πολ. Δικ. 533 § 3 καὶ 4). 310 (1893).

Ἡ πoubλικιανὴ ἄγωγὴ δὲν ἀρμόζει κατὰ τοῦ κατέχοντος, δυνάμει τίτλου Ν. 16 καὶ 17 Π. (6. 2). 245 (1854).

§ 2

Ἡ τῆς διεκδικήσεως καὶ ἡ πoubλικιανὴ ἄγωγὴ εἰσὶν ἀμφότεραι ἀγωγαὶ κυριότητος, διαφέρουσι δ' ἀλλήλων ἐκ τοῦ ὅτι ἡ παραδοχὴ τῆς δευτέρας ἀπαιτεῖ ὀλιγώτερα προσόντα· ὅθεν τὴν διεκδικητικὴν, εὐρυτέραν βάσιν ἔχουσιν, δύναται ὁ ἐνάγων νὰ μετατρέψῃ εἰς πoubλικιανήν. 168 (1856).

Πᾶς ἐπὶ διεκδικήσει ἐνάγων δικαιούται, ἕνεκα τῆς περὶ τὴν ἀπόδειξιν δυσχερείας, νὰ ἐνώσῃ καὶ ἐπικαλεσθῇ κατὰ προτίμησιν τὴν πoubλικιανὴν τῆς ἐπιβοηθητικῶς εἰσαγομένης διεκδικητικῆς ἄγωγῆς, ἀφοῦ τὰ κατὰ νόμον ἀπαιτούμενα στοιχεῖα τῆς πρώτης ἐνυπάρχουσιν ἐν τῇ δευτέρᾳ. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει, προηγητέα κατὰ τὴν ἐξέτασιν ἐστὶν ἡ πoubλικιανή. 306 (1883).

§ 3

Ἡ πουβλικιανή ἀγωγή, στηριζομένη, κατὰ τὸν Ν. 1 § 2 Π. (6. 2), ἐπὶ τοῦ πλάσματος τῆς συμπληρώσεως τῆς χρησικτησίας, καὶ καθιερωθεῖσα πρὸς προστασίαν τοῦ ἐνάγοντος, ὅστις ἐξέπεσε τῆς νομῆς τοῦ πράγματος, ὅπερ ἐνεμήθη πρὸ τῆς ἐπερχομένης διὰ τῆς χρησικτησίας ἀποκτήσεως τῆς κυριότητος αὐτοῦ, χωρεῖ καὶ ἐπὶ τῶν διὰ τῆς ἐκτάκτου χρησικτησίας, ἥτοι τῆς τοῦ μακροῦ χρόνου παραγραφῆς δεσποζομένων πραγμάτων, ὅταν οἱ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενοι ὅροι αὐτῆς συντρέχωσι, συμφώνως πρὸς τὸν Ν. 13 πρ. Π. (6. 2) καὶ Βασ. 13 (15. 2), δὲν δύναται δ' εὐλόγως νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀντικείμενος εἰς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ὁ Ν. 9 Π. (6. 2), ὡς ἀρχαιότερος τοῦ εἰσαγαγόντος τὴν ἐκτακτὴν χρησικτησίαν καὶ ἀνωτέρω παρατεθέντος νόμου τοῦ Κώδικος. 213 (1888).

Κατὰ Ν. 7 Βασ. (5.3) Νεαρὰν 131 κεφ. 6 καὶ Ἀρμ. § 33 (Β. α), δὲν χωρεῖ χρησικτησία κατὰ τῶν ἀκινήτων τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν εὐαγῶν οἰκῶν, ἄρα οὐδ' ἡ πουβλικιανή ἀγωγή δύναται νὰ ἐνσκηθῇ. Μόνον δὲ ἡ ἐκτακτὸς τεσσαρακονταετῆς χρησικτησία χωρεῖ. 228 (1886).

Ὁ Ν. 9 § 5 Π. (6. 2), ὅστις ἀποκλείει τὴν ἐφαρμογὴν τῆς πουβλικιανῆς ἀγωγῆς ἐπὶ τῶν μὴ διὰ χρήσεως κυριευομένων πραγμάτων, ἐννοεῖ προδήλως ἐπὶ τῶν μὴ κυριευομένων διὰ τῆς τακτικῆς χρησικτησίας, ἀφοῦ ἡ ἐκτακτὸς χρησικτησία δὲν εἶχε τότε νομοθετηθῇ· ὅτε δὲ κατόπιν ἐνομοθετήθη διὰ τοῦ Κώδικος ἡ ἐκτακτὸς χρησικτησία, οὔτε ρητῶς ἐπεξετάθη διὰ τοῦ νόμου καὶ ἐπὶ τῶν δι' αὐτῆς ἀποκτιωμένων πραγμάτων ἡ πουβλικιανή ἀγωγή, οὔτε ἐξ ἀναλογίας δύναται νὰ ἐπεκταθῇ, μὴ συντρεχούσης τῆς αὐτῆς νομικῆς βάσεως, μηδὲ τῶν αὐτῶν ὅρων ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν χρησικτησιῶν, διότι ἐπὶ μὲν τῆς τακτικῆς ἀπαιτεῖται πάντως καὶ τίτλος μεταβιβαστικὸς τῆς κυριότητος, τοῦναντίον δ' ἐπὶ τῆς ἐκτάκτου οὐδόλως ἀπαιτεῖται τοιαύτη, ἐνῶ, κατὰ ρητὰς διατάξεις, ἡ πουβλικιανή ἀγωγή θεωρεῖται ἀναπόσπαστος τοῦ νομίμου τίτλου Ν. 1 καὶ 13 Π. (6. 2) Ἀρμ. Β, α § 58 Βασ. 13 (15. 2). 223 (1883) 53 (1887) 94 (1889).

Τὸ δ' ἐντεῦθεν ἀνεφάρμοστον τῆς πουβλικιανῆς ἀγωγῆς δικαιουται πᾶς ἐναγόμενος νὰ ἐπικαλεσθῇ, διότι διὰ τῆς τοιαύτης ἀντιρρήσεως

ἀμφισβητεῖ τὸ στοιχεῖον τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς καὶ δὲν ἀντιτάσσει ἔνστασιν, ὅπως ἐξετασθῇ ἂν προτείνεται ἐκ δικαιώματος τρίτου.

223 (1883).

ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ὁρ. ΚΑΤΑΒΟΛΗ

ΠΡΟΙΞ

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ψ Ι Σ.

- § 1. Πότε συνιστᾶται ἡ προίξ.
- § 2. Τρόποι συστάσεως τῆς προικός.
- § 3. Τίς δύναται νὰ συστήσῃ προῖκα.
- § 4. Τίς ὑποχρεοῦται εἰς σύστασιν προικός.
- § 5. Ὑποχρέωσις τοῦ πατρὸς πρὸς ἀνάλογον προίκισιν τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ, κατὰ τὸν Ἰόνιον ἀστικὸν Κώδικα.
- § 6. Σύστασις προικὸς ὑπὸ αἵρεσιν ἢ ὄρον.
- § 7. Σύνταξις συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου.
- § 8. Ἀνάκλησις τῆς συστάσεως τῆς προικός.
- § 9. Διατίμησις τῆς προικὸς καὶ συνέπειαι αὐτῆς.
- § 10. Προίξ ἀδιατίμητος.
- § 11. Εἰκονικότης τοῦ προικοσυμφώνου.
- § 12. Παράδοσις τῆς προικός.— Τόκος ὑπερήμερίας.
- § 13. Διαχειρίσις καὶ κάρπωσις τῆς προικός.
- § 14. Τίς ἐνάγει καὶ ἐνάγεται ὡς πρὸς τὴν προῖκα.
- § 15. Πότε ἐξαιρετικῶς παρίσταται ἐπὶ δικαστηρίου ἢ σύζυγος.
- § 16. Εὐθύνη τοῦ συζύγου, ἐν περιπτώσει ἐκχωρήσεως ἀπαιτήσεως κατὰ τρίτου λόγῳ προικός.
- § 17. Ἐκνίκησις τῆς προικός.
- § 18. Ἀντικατάστασις τῆς προικός.
- § 19. Ἀπαγόρευσις τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν προικῶν ἀκινήτων.
- § 20. Περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐπιτρέπεται ἡ ἀπαλλοτριώσις τῆς προικός.
- § 21. Ἀπόδοσις τῆς προικὸς συνεστῶτος τοῦ γάμου.
- § 22. Δικαιώματα τῆς συζύγου ἐπὶ τῆς προικὸς μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου.
- § 23. Ἀπόδοσις τῆς προικὸς μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου.
- § 24. Τόκοι τῆς ἀποδοτέας προικός.
- § 25. Τίτι περιέρχεται ἡ προίξ θανούσης τῆς συζύγου.

§ 26. Δικαιώματα τοῦ συζύγου καὶ τῶν τρίτων διὰ τὰς ἐπὶ τῶν προικῶν ἀκινήτων γενομένης δαπάνας.

§ 27. Παράφερνα.

§ 1

Κατὰ τὰς ρητάς τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου διατάξεις (N. 1 Π. 23. 4 N. 12 § 2 καὶ N. 41 § 2 Π. 20. 3 καὶ 1, 12, 18 Βασιλ. 29 5), οὐ μόνον πρὸ τοῦ γάμου, ἀλλὰ καὶ συνεστῶτος αὐτοῦ δύναται νὰ συστηθῇ προίξ παρ' ἄλλων τε συγγενικῶν προσώπων καὶ παρ' αὐτῆς προσέτι τῆς γυναικός, εἴτε συνεφωνήθη, εἴτε μὴ τοιαύτη προηγουμένης. 81 (1848) 20 (1851) 250 (1860) 120 (1890).

Κατὰ νόμον, ἡ σύζυγος, δυναμένη νὰ διομολογήσῃ προίκα πρὸς τὸν ἄνδρα καὶ συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἰσχυρῶς διὰ τοῦτο ἀναγνωρίζει καὶ τὴν παρ' ἄλλου γενομένην πρὸς αὐτὸν προίκισιν περιουσίας αὐτῆς· ἔρρωται δ' ὡσαύτως καὶ ἡ ἀλλοτρίου πράγματος προικοδότησις κατὰ παντὸς τρίτου, ἐκτὸς τοῦ κυρίου τοῦ πράγματος, καὶ οὐδεὶς πλὴν αὐτοῦ δύναται νὰ προσβάλλῃ τὴν προίκισιν. 62 (1869).

Ὡς προκύπτει ἰδίως ἐκ τοῦ N. 3 Π. (23. 3) καὶ N. 11 Βασ. (29. 1), ἡ ἔννομος ὑποχρέωσις τοῦ πατρὸς πρὸς σύστασιν προικὸς ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ παύει, κατὰ λογικὴν ἀνάγκην, ἔνεκα τῆς ἰδιαζούσης φύσεως τοῦ θεσμοῦ τούτου μετὰ τὴν διὰ τοῦ θανάτου ἢ δι' ἄλλου τινος τρόπου ἐπερχομένην λύσιν τοῦ γάμου, διότι ἀναγκαία τῆς προικὸς προϋπόθεσις εἶνε ἡ ὑπαρξίς ἐγκύρου γάμου· ἐπομένως μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου δὲν δύναται νὰ ἐγερθῇ ἀγωγή κατὰ τοῦ πατρὸς πρὸς σύστασιν προικὸς. 200 (1887).

§ 2

Προίξ συνιστᾶται καὶ ὅταν μετὰ τὸν γάμον ἐν συμβολαιογραφικῇ ἐγγράφῳ ὁμολογῇται ὑπὸ τῶν συζύγων ἡ προικὴ ἰδιότης πῶν εἰς προίκα πρὸ τοῦ γάμου ὡς ἐξ ὀνόματος τῆς γυναικὸς παρ' ἄλλου τινὸς δοθέντων τῷ ἀνδρὶ πραγμάτων διὰ συμβολαιογραφικῆς ὡσαύτως πράξεως. 412 (1866).

Ἐκ τοῦ N. 44 πρ. Π. (33. 3) ἐδ. μ'. Βασιλ. (29. 1) ἔπεται, ὅτι ἡ πατρικὴ προίξ συνιστᾶται ὅχι μόνον διὰ παραδόσεως, ἀλλὰ καὶ δι' ὑποσχέσεως· κατὰ δὲ τὸ ἐδ. λβ' Βασ. (41. 7), ἡ τοιαύτη προίξ

συνεισφέρεται ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἡ λαβοῦσα αὐτὴν θυγάτηρ θελήσῃ νὰ μετὰσχη τῆς πατρικῆς κληρονομίας, ἀλλὰ πάντοτε αὕτη θεωρεῖται, κατὰ νόμον, προικισθεῖσα ἀπὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου καὶ τῆς ἀποδοχῆς τῆς προικὸς. Ἐνὸςφ δὲν γείνη ἀποδοχὴ τῆς προικὸς ἡ ψιλὴ περὶ προικὸς ὑπόσχεσις εἶνε ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν ὑποσχόμενον, ἀλλὰ, κατὰ τὰς γενικὰς τοῦ δικαίου ἀρχάς, δὲν παράγει ὑποχρεώσεις καὶ κατ' ἐκείνου, ὑπὲρ οὗ γίνεται ἡ ὑπόσχεσις.

175 (1868).

§ 3

Καὶ αὕτη ἡ ἰδία προικοδοτουμένη, καὶ ἕτερος ἀντ' αὐτῆς, δύναται νὰ συστήσῃ προῖκα ὑπὲρ αὐτῆς.

81 (1848) 20 (1851) 250 (1860) 5 (1866).

§ 4

Κατὰ τὸν νόμον (Ἀρμ. § 44, Δ, ἡ Β.κ. 101,29.1), ἡ μήτηρ δὲν ὑποχρεοῦται νὰ προικίσῃ τὴν θυγατέρα τῆς εἰμῇ ἀπὸ μεγάλης καὶ δεδοκιμασμένης ἢ νόμῳ εἰδικῶς ὠρισμένης αἰτίας. 315 (1852).

§ 5

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 178, 631, 1322 καὶ 1325 τοῦ Ἰονίου ἀστ. Κώδικος καὶ τῆς θέσεως ἐκάστης αὐτῶν προκύπτει, ὅτι κατὰ τὸν Ἰόνιον νόμον, τὸ δικαίωμα τῶν θυγατέρων πρὸς προίκισιν ἐν μὲν τῷ ἄρθρῳ 178 καθιεροῦται, ἐν δὲ τῷ ἄρθρῳ 631 ὀρίζεται καὶ ἐν τοῖς ἄρθρ. 1322 καὶ 1325 κυροῦται καὶ ἐξατφαλίζεται δι' ὑποθήκης ἐπὶ τῶν κτημάτων τοῦ ὀφείλοντος τὴν προῖκα, ἐντεῦθεν δ' ἐπεταί, ὅτι ἡ ὀφειλομένη τῇ θυγατρὶ πρόξ οὔτε νὰ ἐξομοιωθῇ δύναται πρὸς κληρονομικὴν μερίδα, οὔτε δικαίωμα ἐστὶν ἐμπράγματον ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ πατρὸς ἢ ἐπὶ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ, ἀλλὰ χρέος τοῦ πατρὸς ἢ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ, ἂν τοῦτο ὀφείληται εἰσέτι μετὰ τὸν θάνατον τούτου, καὶ μόνον διὰ τῆς ὑποθήκης ἐπὶ τῶν κτημάτων τοῦ ὀφείλοντος τὴν προῖκα ἐξασφαλίζεται. Καὶ δὲν ἀπαγορεύεται μὲν εἰς τὸ Δικαστήριον νὰ προσδιορίσῃ καὶ εἰς ἀκίνητα κτήματα τὴν προῖκα ταύτην, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ταῦτα πρέπει νὰ ὀρισθῶσιν ἐν τῇ ἀποφάσει, ἥτις, ὅπως ἔχῃ ἀπέναντι τῶν τρίτων ἀποτελέσματα, δέον νὰ μεταγραφῇ (νόμου περὶ μεταγραφῆς

τῆς 29 Δεκεμβρίου 1856 ἄρθρα 1 § 6 καὶ 4). Οὐδὲ προσδίδει τὴν ἔννοιαν ἐμπραγμάτου ἐπὶ τῆς κληρονομίας δικαιώματος ἢ κληρονομικῆς μερίδος τὸ ἄρθρ. 812 Ἰον. Κώδικος. 287 (1878) 249 (1879).

Κατὰ τὸν Ἰόνιον Κώδικα, αἱ θυγατέρες ἀποκλείονται τῆς κληρονομίας τοῦ πατρός, δικαιούμεναι μόνον εἰς ἀνάλογον προῖκα, καὶ ἂν ἐνηλικιωθεῖσαι μείνωσιν ἄγαμοι (Ἰον.Κωδ.178 καὶ 631). Τὸ δὲ ἄρθρ. 814 Ἰον. Κ. ἀφορᾷ προδήλως εἰς τὴν μητρικὴν κληρονομίαν καὶ εἰς τὴν πατρικὴν μόνον ὡς πρὸς ἐκείνας τὰς θυγατέρας, αἵτινες, ἐν ἐλλείψει ἀρρένων, προσέρχονται εἰς τὴν κληρονομίαν τοῦ πατρός. Τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς θυγατρὸς εἴτε πρὸς σύστασιν τῆς ἀρμοδίας προικός, εἴτε πρὸς συμπλήρωσιν αὐτῆς εἶνε ἀπαλλοτριωτὸν ἐπομένως εἰς οὐδένα νόμον ἀντίκειται ἢ παραίτησις αὐτοῦ διὰ τοῦ γαμικοῦ συμβολαίου. Ἡ παραίτησις αὕτη δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ᾔνη ρητῶς καὶ δι' ἐκφράσεων εἰδικῶν ἐκπεφρασμένη, ἀλλ' ἀρκεῖ νὰ προκύπτῃ ὁ σκοπὸς τῶν συμβαλλομένων ὡς ἀναγκαίᾳ συνέπεια τῶν ἐκπεφρασμένων ἐν τῷ συμβολαίῳ. 88 (1869).

Μὴ προκειμένου περὶ τοῦ ἐν γένει δικαιώματος τῆς θυγατρὸς πρὸς ἀνάλογον προίκισιν αὐτῆς, ἀλλὰ περὶ παραιτήσεως αὐτῆς ἀπὸ μείζονος ἀξιώσεως προικός μετὰ τὴν σύστασιν ὠρισμένης τοιαύτης, οὐδεμία διάταξις τοῦ νόμου ἀπαγορεύει τῇ θυγατρὶ νὰ παραιτηθῇ πάσης περαιτέρω ἀμφισβητήσεως περὶ τοῦ ποσοῦ τῆς προικός, ἣν ἀπεδέξατο δοθεῖσαν αὐτῇ ἢ θυγάτηρ, ἐνήλικος οὖσα, οὔτε ἐνδιαφέρει τὴν δημοσίαν τάξιν, προκειμένου ἀπλῶς περὶ τῆς συστάσεως ἤδη προικός, οὔτε ἄλλως ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἥθη ἢ τοιαύτην πρᾶξιν.

267 (1892).

Ἐκ τοῦ συνδ. τῶν ἄρθρων 178, 1322—1326 καὶ 1305 Ἰονίου Κώδ. συνάγεται, ὅτι αἱ διατάξεις, αἱ κανονίζουσαι ἐξ ἑνὸς μὲν τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ πατρός πρὸς παροχὴν προικός τῇ θυγατρὶ καὶ ἐξ ἑτέρου τὸ πρὸς ἀπαίτησιν τοιαύτης δικαίωμα τῆς θυγατρὸς, ἐξαναγκαστὸν μάλιστα ἐν ὠρισμέναις περιπτώσεσιν (ἄρθρ. 149), ἀπόρροια εἶναι τῶν ἐκ τοῦ γάμου (θεσμοῦ ἐξόχως δημοσίας τάξεως) παραγομένων μεταξὺ γονέων καὶ τέκνων σχέσεων, πρέπει νὰ λογισθῶσιν ἐκ τούτου καὶ μόνου ὡς διατάξεις δημοσίας τάξεως, ἅτε διέπουσαι θεσμὸν ἐξυπηρετοῦντα, ὡς ἐκ τῆς φύσεως καὶ τοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ, σπουδαίους κοινωνικοὺς καὶ πολιτικοὺς σκοποὺς. Οὐ μόνον δὲ αἱ

περὶ συστάσεως καὶ συντηρήσεως προικὸς (ἄρθρ. 1334 ἐπ.), ἀλλὰ καὶ αἱ περὶ ὀρίσμου τῆς ἁρμοδίας προικὸς, ἥτοι προικὸς ἀναλόγου τῇ περιουσίᾳ τοῦ ὀφείλοντος αὐτὴν καὶ ταῖς λοιπαῖς περιστάσεσιν (ἄρθρα 1304 καὶ 1322) διατάξεις τοῦ αὐτοῦ νόμου, τὴν αὐτὴν ἀναγκάως πρέπει νὰ ἐκκληθῶσιν ἔχουσαι ἔννοιαν καὶ σημασίαν, διότι, ἐν ἐναντίᾳ ἐκδοχῇ, καταφανὲς ἦθελεν εἶνε ἡ ἀντίφασις τοῦ νομοθέτου, προστατεύοντος μὲν ἀφ' ἑνὸς τὸ πρὸς προίκισιν δικαίωμα τῆς θυγατρὸς, καταλείποντος δ' ἀφ' ἑτέρου τὸ δικαίωμα τοῦτο προβληματικὸν καὶ ἔρμαιον τῆς δυστροπίας καὶ ἔσθ' ὅτε καὶ τῆς κακῆς πίστεως τοῦ πρὸς προίκισιν ὑποχρέου. Ὅτι δὲ τοιαύτην ἀπολύτως προστατευτικὴν τῶν συμφερόντων τῆς θυγατρὸς καὶ συνεπῶς δημοσίας τάξεως σημασίαν ἠθέλησε νὰ δώσῃ ὁ Ἰόνιος νομοθέτης εἰς τὰς περὶ προικὸς ἐν γένει καὶ προικὸς ἁρμοδίας διατάξεις αὐτοῦ συνάγεται προσθέτως καὶ ἐκ τῶν ἄρθρ. 1327, 624 ἐπ. καὶ 631 ἐδ. τελ. Ἰον. Κωδ., καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἀφοῦ τόσον στενὴ ἀναγνωρίζεται ἡ μεταξὺ νομίμου μοίρας καὶ προικὸς σχέσις, ἔπεται ὅτι, ὡς δὲν δύναται δι' ἰδιωτικοῦ συμφώνου νὰ ἐπέλθῃ μεταβολὴ εἰς τὰ τῆς νομίμου μοίρας (ἄρθρ. 814), διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, τὸν τῆς δημοσίας τάξεως, πᾶσα συμφωνία συναπτομένη διὰ τοῦ γαμικοῦ συμβολαίου καὶ ἀντικειμένον ἔχουσα παραίτησιν τῆς προικιζομένης ἀπὸ τοῦ δικαιώματος τῆς συμπληρώσεως τῆς ἤδη συστηθείσης προικὸς, ἀντίκειται εἰς τὴν ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1305 Ἰον. Κωδ. καὶ εἶνε τοῦτω τῷ λόγῳ ἄκυρος.

81 (1891) 249 (1893).

§ 6

Ὅταν δοθῇ εἰς προίκα ἀκίνητον κτῆμα ὑπὸ αἵρεσιν διαλυτικὴν, πραγματοποιηθείσης τῆς περιπτώσεως, ἀφ' ἧς ἡ αἵρεσις ἐξηρτήθη (οὐδεὶς δὲ νόμος ἀπαγορεύει τῷ προικοδότῃ τὴν συνομολόγησιν τοιοῦτου ὅρου Ν. 7 Π. 23, 4 Β.κ. 7 ΚΘ, 5), τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος κτῆμα ἔπαυσε νὰ εἶναι προικῶν, καὶ ἐπανέρχεται ἄνευ ἀνάγκης νέας παραδόσεως εἰς τὸν προικοδότην, ὁ δὲ προικολήπτης ἀπέκτησεν κατὰ τοῦ προικοδότου ἀπαίτησιν ἀπλῶς προσωπικὴν περὶ πληρωμῆς τοῦ ποσοῦ τῆς συστηθείσης προικὸς. Ἐπομένως καὶ ἡ μεταγενεστέρα τῆς γυναικὸς συναίνεσις, ἡ προϋποθέτουσα τὴν συνεστῶτος τοῦ γάμου, διὰ μεταγενεστέρας τοῦ προικοσυμφώνου συμφωνίας μεταβολὴν τοῦ ἄντι-

κειμένου τῆς προικὸς δὲν εἶνε ἀναγκαῖα. Οὐδὲ ἀντίκειται ἡ συνομολόγησις τοῦ διαλυτικοῦ τούτου ὅρου εἰς τὸν περὶ ἀναπαλλοτριώτου τοῦ προικῶου ἀκινήτου ἀπαγορευτικὸν νόμον. 36 (1874).

Ὡς ἐπὶ πάσης συμβάσεως ὑπὸ ἀναβλητικὴν αἵρεσιν, ἡ ἐκβασίς τῆς αἵρέσεως ἀνατρέχει εἰς τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἐγένετο ἡ σύμβασις, οὕτως ὥστε ἡ μέχρι ἐκβάσεως τῆς αἵρέσεως προβληματικὴ νομικὴ σχέσις, ἐκβάσεως τῆς αἵρέσεως, γίνεται βεβαία, καὶ δὴ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς συστάσεως τῆς συμβάσεως, ὡτανεὶ ἦτο ἕκτοτε τοιαύτη (N. 9 καὶ 11 § 1 Π. 20. 4 καὶ N. 78 Π. 45. 4), οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς συνομολογήσεως προικὸς μετὰ μεταγραφῆς τῶν εἰς προῖκα διδομένων ἀκινήτων πρὸ τῆς τοῦ γάμου τελέσεως, ἥτις σύμβασις συνέστη μετὰ προικοδότου καὶ προικολήπτου ὑπὸ τὴν αἵρεσιν τῆς τοῦ γάμου τελέσεως, ἡ τοῦ γάμου τέλεισις, ἥτις εἶνε ἡ ἐκβασίς τῆς αἵρέσεως, ἀνατρέχουσα μέχρι τῆς μεταγραφῆς, καθιστᾷ τὴν ἐπὶ τῶν ἀκινήτων μέχρι τῆς ἐκβάσεως τοῦ ὅρου ἀβεβαίαν κυριότητα βεβαίαν, καὶ δὴ ἕκτοτε, οὕτως ὥστε ὁ εἰς ὃν διὰ τῆς συμβάσεως, παρακολουθουμένης ὑπὸ τῆς μεταγραφῆς, μετεπιβάσθη τὸ ἀκίνητον κτῆμα θεωρητέος κύριος ἀπὸ τῆς μεταγραφῆς, οὗτινος συνέπεια εἶνε, ὅτι τ' ἀκίνητα ταῦτα δὲν δύνανται νὰ ἐπιβαρυνθῶσιν εἰς τὸν μετὰ τῆς μεταγραφῆς καὶ τελέσεως τοῦ γάμου χρόνον διὰ πράξεως τοῦ προικοδότου, καὶ πάντα ἐπιβάρυνσις εἶνε ἀνίσχυρος. 169 (1876).

Προεξ. δύναται καὶ ὑπὸ ὅρον νὰ συστηθῇ (N. 79 § 1 Π. 23. 1), ὡσάκις ὁ ὅρος δὲν ἀντίκειται εἰς τὸν προορισμὸν αὐτῆς. ὅθεν ἀποφασίς, ἥτις, καίπερ ὀρισθέντος ρητῶς ἐν τῇ συμβολαίῳ, ὅτι τὰ δοθέντα ποσὰ σκοποῦσι τὴν ἀνακούφισιν τῶν βαρῶν τοῦ γάμου, δὲν ἀποδέχεται αὐτὰ ὡς λόγῳ προικὸς δοθέντα, ἐνεκεν ὅρου τινός, τυγχάνει ἀναιρετέα. 159 (1864).

§ 7

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, ἀπαγορεύεται νὰ ἀποδεικνύηται δι' ὅρκου ἢ δι' ἄλλων ἀποδεικτικῶν μέσων ἡ σύστασις τῆς προικὸς, εἰμὴ μόνον δι' ἐπιστήμου συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου. 123 (1850).

Ἀφοῦ, κατὰ τὸν περὶ χαρτοσήμου νόμον (ἄρθρ. 42), ἀπαιτεῖται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρώσεως, νὰ γίνηται ἐπιστήμως καὶ ἐνώπιον Συμβολαιο-

γράφου τὸ περὶ συστάσεως προικὸς συμβόλαιον, ἀποκλείεται πᾶν ἄλλο ἀποδεικτικὸν μέσον διὰ τὴν σύστασιν τῆς προικὸς. "Οθεν ἐπαγωγή ὀρκου εἶναι ἀπαράδεκτος ὡς καὶ ἡ πρότασις περὶ ὑπάρξεως ἐναντίου ἐθίμου, διότι καὶ ἂν ὑπῆρχε τοιοῦτον, κατηργήθη διὰ τοῦ διαληφθέντος νόμου.

242 (1854).

Τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, ὀρίζον, ὅτι τὰ προικοσύμφωνα ἀπαγορεύεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος νὰ γίνωνται ἄλλως εἰμὴ ἐπισήμως καὶ ἐνώπιον Συμβολαιογράφου, ἐννοεῖ πᾶσαν πράξιν συστατικὴν προικὸς, καὶ οὐχὶ μόνον τὴν προικοδοσίαν· προσέτι δὲ ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ νόμου ἀναφέρεται, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ σαφοῦς αὐτοῦ γράμματος, εἰς τὸ κύρος τῆς πράξεως αὐτῆς, οὐχὶ δὲ μόνον εἰς τὸ δι' αὐτὴν συντασσόμενον συμβόλαιον.

168 (1855).

Μόνον περὶ τῆς συστάσεως τῆς προικὸς προνοεῖ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμος καὶ ἀπαιτεῖ περὶ αὐτῆς συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον, οὐχὶ δὲ καὶ περὶ τῆς παραδόσεως τῆς προικὸς, ἥτις, οὐσα ἐκτελέσεις τῆς γενομένης ὑποσχέσεως, δύναται ν' ἀποδείχθῃ διὰ παντός νομίμου μέσου.

159 (1864).

Ὁ περὶ χαρτοσήμου νόμος ἀπαιτεῖ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος πρὸς σύστασιν προικὸς συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον, ἡ δὲ διὰτάξις αὕτη ἀναφέρεται εἰς αὐτὴν τὴν σύστασιν τῆς προικὸς καὶ οὐχὶ εἰς τὴν ἀπόδειξιν, ἐπομένως καὶ ἂν ἄλλως ἀπεδείχθῃ ἡ σύστασις τῆς προικὸς, δὲν ἔχει αὕτη νόμιμα ἀποτελέσματα, ἂν δὲν συνεστήθῃ διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἔγγραφου.

246 (1866).

Κατὰ τοὺς Ν. 19, 59 πρ. καὶ 76 Π. (23. 3), ἡ τῷ ἀνδρὶ διδομένη περιουσία παρὰ τῆς γυναικὸς ἢ ἐτέρου τινὸς ἐν ὀνόματι αὐτῆς, πρὸς ἀνακούφισιν τῶν βαρῶν τοῦ γάμου, καλεῖται προίξ, καὶ μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ προικοδότου χωρεῖ ἡ περὶ συστάσεως ταύτης πράξις. Αὕτη δὲ μόνη ἀποτελοῦσα τὸ προικοσύμφωνον ἀπαγορεύεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος νὰ γίνηται ἄλλως πῶς εἰμὴ ἐπισήμως καὶ ἐνώπιον Συμβολαιογράφου (ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου). Τὸ ἔγγραφον ὅμως, δι' οὗ τις ὑπεσχέθῃ νὰ καταθέσῃ μεθ' ὠρισμένον χρόνον ὠρισμένον χρηματικὸν ποσόν, ὅπως χρησιμεύσῃ εἰς προίκα προσώπου τινός, δὲν εἶνε πράξις συστατικὴ προικὸς, διότι ἡ ὑπόσχεσις τῆς καταθέσεως τοῦ χρηματικοῦ τούτου ποσοῦ δὲν ἐδόθη πρὸς τινα μέλλοντα σύζυγον τῆς κόρης, ἵνα φέρῃ τὰ γαμικὰ βάρη, ἀλλ' ἐγένετο

ἐπὶ μελλούσῃ ἀπλῶς συστάσει προικός, ἐν περιπτώσει ἐνδεχομένου γάμου αὐτῆς, καὶ συνεπῶς δὲν εἶνε ἄκυρον, ἐὰν δὲν συνταχθῇ ἐνώπιον Συμβολαιογράφου. 52 (1871).

Ἰδιωτικὸν ἔγγραφον, δι' οὗ ὑπεσχέθη τις νὰ καταθέσῃ ὠρισμένον ποσόν, ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς προῖξ ἄλλου προσώπου, οὐδόλως ἀποτελεῖ σύστασιν προικός, ἀλλὰ περιέχει ὑπόσχεσιν χωρὶς ἀνάγκης διδομένην περὶ παροχῆς ὠρισμένου ποσοῦ ἐπὶ μελλούσῃ συστάσει προικός, καὶ ἐπομένως ἀνάγεται εἰς τὰ ἔγγραφα τῆς μεταξὺ ζώντων διαθήσεως (N. 82 Π. 50. 17, § 2, Εἰσηγ. 2, 7), εἶνε δὲ ἄκυρον τὸ ἔγγραφο τοῦτο, μὴ γενόμενον ἐνώπιον Συμβολαιογράφου, εἴτε πρόκειται περὶ κινητῶν, εἴτε περὶ ἀκινήτων, εἴτε περὶ ἀπλῆς, εἴτε περὶ ἀνταποδοτικῆς δωρεᾶς (νόμου χαρτ. ἄρθρ. 42). 166 (1871).

Ὅριζομένου διὰ τοῦ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, ὅτι τὸ προικοσύμφωνον ἀπαγορεύεται νὰ γίνωνται ἄλλως πῶς εἰμὴ ἐπίσημως καὶ ἐνώπιον Συμβολαιογράφου, ὁρθῶς τὸ τῆς οὐσίας Δικαστήριον ἔκρινεν, ὅτι μόνον ἐν περιπτώσει ὑπάρξεως δημοσίου ἔγγραφου δύναται νὰ ᾔνη ἰσχυρὰ ἢ συμφωνία τοῦ ἐνάγοντος μετὰ τοῦ ἐναγομένου περὶ προικίσσεως διὰ τῶν ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερομένων πραγμάτων. 190 (1880).

Δὲν ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου ἐπὶ πραιτήσεως τοῦ προικοδότου ἀπὸ τῆς ὑποσχέσεως τοῦ προικολήπτη περὶ ἀγορᾶς ἀκινήτων, τὰ ὅποια θέλουσι χρησιμεύσῃ ἀντὶ τῆς προικός, ἣν συνέστησε, διότι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 42 ἀφορᾷ εἰς τὴν οὐσίαν τῆς προικός.

Καίπερ ὁμολογήσαντος τοῦ συζύγου συμβολαιογραφικῶς τὴν λήψιν τοῦ τιμήματος ἐκ τῆς πωλήσεως προικῶν, τὸ Δικαστήριον δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ τῇ γυναικὶ τὴν ἀπόδειξιν τῆς ὑπάρξεως τῶν προικῶν ἐὰν ἡ ὁμολογία τοῦ συζύγου δὲν ἐθεωρήθῃ ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου σπουδαία. 27 (1846).

Κατὰ τοὺς νόμους τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων, δὲν ἀπηγορεύεται ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις τῆς συστάσεως προικός. 74 (1869).

Κατὰ τὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἰσχύοντα ἔθιμα, ἐπιτρέπεται σύστασις τῆς προικός νὰ γίνηται καὶ ἀγράφως. 145 (1873).

§ 8

Ἡ προῖξ ἢ ἀπὸ πατρός διδεται ἢ ἀπὸ ἐξωτικῶν, πᾶσα δὲ νομ.

ως γενομένη υπόσχεσις προικὸς παράγει δικαίωμα ἀγωγῆς κατὰ τοῦ υποσχεθέντος (N. 19 Π. 11. 44. 7, N. 1 καὶ 6 Β. 29. 1), ἐπομένως ὁ υποσχεθεὶς νομίμως προῖκα, εἰ καὶ ἐξωτικός, ὀφείλει νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν υπόσχεσίν του, καὶ δὲν δύναται ν' ἀνακαλέσῃ αὐτὴν λόγῳ ἀχαριστίας, ὡς μὴ οὐσαν καθαρὰν ὥρεάν, ἀλλ' ὑπὸ τρόπον (sub modo), ἐκπληρωθέντα διὰ τοῦ ἐπελθόντος γάμου· αἱ δὲ τοιζῶνται ὥρεαι εἰς οὐδεμίαν ὑπόκεινται ἀνάκλησιν· N. 10 Κ. 56) (8. 56)

186 (1860).

Ἡ προῖξ οἰοῦντοτε εἶδους καὶ ἂν ᾔνε, καὶ ἂν ἀκόμη διδῇται εἰς τὸν σύζυγον παρ' ἐξωτικοῦ προσώπου, δὲν λαμβάνει τὸν χαρακτῆρα ὥρεως (N. 19 Π. 44. 7), καὶ ἐπομένως δὲν ὑπόκειται εἰς ἀνάκλησιν δι' ἀχαριστίαν, καὶ καθ' ἣν ἔτι περιπτώσιν συνέστη ἐπὶ ἀντιπαροχῇ διατροφῆς πρὸς τὸν προικοδότην. Οὐδὲ κατὰ τῆς γυναικὸς, διαρκούντος τοῦ γάμου, δύναται νὰ ἐγεῖρθῃ τοικύτη ἀγωγή, διότι αὕτη μόνον τὴν ψιλὴν καὶ ἀργοῦσαν κυριότητα τῶν προικῶν ἔχει.

169 (1872).

§ 9

Κατὰ τὸν νόμον (Β. 6 § 4, 28, 1), λόγῳ πωλήσεως λογιζέται γενομένη ἡ τοῦ προικῶς διατίμησις, ὅταν δὲν συνάγῃται ἄλλοθεν ἢ τῶν συμβαλλομένων ἀντίθετος διάνοια. 28 (1869) 62 (1888).

Ἡ διατίμησις τῆς προικὸς ἐπέχει τόπον πωλήσεως (Β. 6 § 4, 28, 1), ὥστε πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τεκμαίρεται γενομένη, ἐκτὸς ἂν ἐκ τοῦ προικοσυμφώνου προκύπτῃ, ὅτι αὕτη ἐγένετο μόνον πρὸς ἀπλοῦν προσδιορισμὸν τῆς ἀξίας τῆς προικὸς, εἴτε διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, εἴτε δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν.

5 (1866) 233 (1888).

Κατὰ νόμον, τεκμαίρεται, ὅτι ἡ διατίμησις τῆς προικὸς γίνεται λόγῳ πωλήσεως, ἐκτὸς ἂν δηλῶται ἄλλως ἐν τῷ προικοσυμφώνῳ· N. 108 Β. 29. (Κ. 1), ὁ κανὼν δὲ οὗτος δὲν μετεβλήθη διὰ τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, διότι οἱ συμβαλλόμενοι εἰσὶν ἐλεύθεροι νὰ δηλώσωσιν, ὅτι ἡ διατίμησις ἐγένετο πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τῆς πληρωμῆς τοῦ τέλους, ὡς καὶ πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου ὑποχρεοῦντο νὰ ὀρίσωσιν ἐν τῷ συμβολαίῳ, ὅτι ἡ ἀξία τῶν προικῶν διετιμήθη, ἵνα ᾗ γνωστὴ κατὰ τὴν περιπτώσιν τῆς ἀποδόσεως αὐτῶν ὑπὸ τοῦ συζύγου μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου. 214 (1875).

Οὐδεὶς νόμος ἀπαιτεῖ νὰ ὀρίζηται ἐν τῷ προικοσυμφώνῳ, ὅτι δύναιται λόγῳ πωλήσεως τὸ προικῶν ἀκίνητον εἰς τὸν σύζυγον, ἀλλὰ μόνον νὰ ᾔηνε τοῦτο διατετιμημένον ἐν τῷ προικοσυμφώνῳ καὶ ἐκ τῆς διατιμήσεως ταύτης δύναται νὰ εἰκασθῇ, ὅτι δίδεται λόγῳ πωλήσεως.

20 (1863)

Τὸ ἔθιμον, καθ' ὃ ἡ διατίμησις τῆς προικὸς οὐδέποτε γίνεται λόγος πωλήσεως, ὃ δὲ σύζυγος οὐδέποτε δύναται νὰ πωλήσῃ τὰ προικῶν ἀκίνητα, εἴτε ἀναφέρεται ἐν τῷ προικοσυμφώνῳ ἢ ἀξία αὐτῶν, οὐ, οὐδόλως ἀντίκειται εἰς τὸ ἄρθρον 42 τοῦ περὶ χαρτοσύμμου νόμου, ὅπερ τὸν τύπον ἀπλῶς τῆς συστάσεως τῆς προικὸς διαγράφει, οὐδὲν δὲ περὶ τῆς ἐρμηνείας τοῦ περιεχομένου τῶν προικοδοσιῶν διαλαμβάνει.

16 (1859)

Ἀφοῦ ἡ προίξ ἐκτιμηθῇ κατὰ τὴν σύστασιν τῆς εἰς χρήματα ἀνὴρ θεωρεῖται ὡς ἀγοραστής τῶν προικῶν πραγμάτων καὶ ὡς ὁφειλὴς πρὸς τὴν γυναῖκα τῆς ὀρισθείσης αὐτῶν ἀξίας, ἐὰν ρητῶς συνωμολογήθῃ ἄλλο τι μεταξὺ αὐτῶν. Ν. 3 Π. (19. 2) Ν. 50 (24. 3) Ν. 10 καὶ 21 Κῶδ. (4.12).

129 (1853)

Ὅσακις δίδονται εἰς προῖκα πράγματα διατετιμημένα, τὴν διατίμησιν ταύτην, ἥτοι τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν εἰς χρήματα, θεωρεῖται, ὅτι ὁ ἀνὴρ λαμβάνει εἰς προῖκα, ἐὰν δὲν συνεφωνήθῃ ρητῶς ἄλλο τι (Ν. 5 Κῶδ. 5. 12 Βασ. τιμ. 92, 29. 1). ὁθεν, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἀνὴρ συνεστῶτος τοῦ γάμου δύναται ὡς ἀπόλυτος κύριος τῶν διατετιμημένων πραγμάτων νὰ διαθέσῃ αὐτά. Ἐπομένως αἱ ὑπὸ τῆς Κελευθώσεως παραχωρηθεῖσαι εἰς θυγατέρα ἀγωνιστοῦ γαῖαι, ἵνα χρησιμεύσιν αὐτῇ ὡς προίξ, ὅταν ἔλθῃ εἰς γάμον, ἐκτιμηθεῖσαι εἰς χρήματα θεωροῦνται ὡς προίξ διατετιμημένη καὶ ὁ σύζυγος αὐτῆς κατὰ τὸν γάμον κύριος τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος γαίων καὶ δύναται νὰ διαθέσῃ αὐτάς.

177 (1858)

Καταστάντος τοῦ συζύγου ὀφειλέτου ἀπέναντι τῆς συζύγου τοῦ τίμήματός τῆς διατετιμημένης προικὸς τῆς, τὸ μόνον δικαίωμα ὅπερ ἔχει ἡ σύζυγος, κατὰ τὸν περὶ ὑποθηκῶν νόμον (ἄρθρ. 11, καὶ 61), εἶνε νὰ ἐγγράψῃ ὑποθήκην πρὸς ἀσφάλειαν τῆς διατετιμημένης εἰς χρήματα ἔνεκα πωλήσεως προικὸς τῆς ἢ ἐπ' αὐτῶν διατετιμημένων προικῶν κτημάτων ἢ ἐπὶ ἄλλων κτημάτων ἀνδρός τῆς· δὲν δύναται δέ, κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον καὶ κατὰ τὸν

μεταγραφῆς νόμον τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1856 (ἄρθρ. 12 § 2), νά ματαιώσῃ τὰ τῶν δανειστῶν τοῦ συζύγου δικαίωματα πρὸς κατάσχε-
σιν καὶ πλειστηριασμὸν τῶν κτημάτων τῆς διατετιμημένης προικὸς.

212 (1862).

Ἐάν κατὰ τὴν διατίμησιν τῆς προικὸς περιγραφῇ ἡ γυνή, δύναται μὲν αὕτη νά αἰτήσῃ παρὰ τοῦ ἀνδρὸς ἢ τὴν δικαίαν διατίμησιν ἢ τὴν ἐπιστροφὴν, τοῦ προικῶν, Ν. 12 § 1 Π. (23. 3) Ν. 5 Κώδ. (5.12) Ν. 7 § 5 Π. (24. 1), ἀλλὰ τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς γυναικὸς εἶνε ἀπλῶς προσωπικὸν κατὰ τοῦ συζύγου, καὶ μόνον ἂν σώζῃται ἔτι τὸ προικῶν ἐν τῇ περιουσίᾳ τοῦ ἀνδρὸς δύναται καὶ διὰ πραγ-
ματικῆς ἀγωγῆς νά προστατευθῇ (Ν. 30 Κ. 5.72 συνδ. πρὸς σχολ. ὑπὸ τὸν Ν. 92 Β. 29. 1), ὥστε, ἂν ὁ σύζυγος ἀπαλλοτριώσῃ τὸ διατετιμημένον ἀκίνητον ἢ παρχωρήσῃ ἐπ' αὐτοῦ δικαίωμα ὑποθή-
κης, ἡ γυνή δὲν δύναται νά ἐνασκήσῃ κατὰ τῶν τρίτων τὸ δικαίωμα τῆς πρὸς ἀπόληψιν παρὰ τούτων ἢ τῆς δικαίας διατιμήσεως ἢ τοῦ πράγματος αὐτοῦ.

214 (1866).

Ὁ Ν. 8 Β. 29. (ΚΘ. 1) καὶ Ν. 12 πρ. Π. (23. 3), καθ' ὃν αεῖτε πρὸ τοῦ γάμου, εἴτε μετὰ τὸν γάμον *δωρεᾶς αἰτία* διατίμησις γίνεται οὐκ ἔρρωται· πρᾶσις γὰρ *δωρεᾶς αἰτία* μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς οὐκ ἔρρωται, μένει οὖν τὸ πρᾶγμα ἐν προικί, προϋποτίθῃσιν, ὅτι ἡ διατίμησις τῆς προικὸς ἐγένετο *δωρεᾶς αἰτία*, τούτῳ δὲ τῷ λόγῳ ἀπαγορεύει τὴν εἰς τὸν ἄνδρα μεταβίβασιν τοῦ προικῶν, διότι αἱ *δωρεαὶ* μεταξὺ συζύγων, συνεστῶτος τοῦ γάμου, δὲν ἐπιτρέπονται, ἐπομένως δὲν ἐφαρμόζεται, ὅταν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας, ἡ διατίμησις ἐγένετο λόγῳ πωλήσεως, τοῦθ' ὅπερ ἀπο-
κρούει πᾶσαν περὶ *δωρεᾶς* ἰδέαν.

214 (1875).

§ 10

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου (Ν. 23 Κώδ. 5. 12, Ν. 21 Κώδ. 8.54), συνεστῶτος τοῦ γάμου ὁ ἀνὴρ εἶνε κύριος τῆς ἀδιαιτητέτου προικὸς, ὑπὸ μόνον τὸν περιορισμὸν, ὅτι δὲν δύναται νά ἐλποισῇ αὐτήν.

31 (1870).

Κατὰ τὸν νόμον, ἐπὶ τῆς ἀδιαιτητέτου προικὸς ἦτε αὖξῃσι καὶ ἡ μείωσις ἀφορῶσιν εἰς τὴν γυναῖκα (Ἄρμ. 1 καὶ 2 Δ. η, Ν. 10 Π. 23. 3), ὁ δὲ ἀνὴρ ἐνέχεται μόνον ἔνεκα δόλου, ραθυμίας ἢ ἀμε-
λείας (Ν. 17 Π. 23. 3), ἐπομένως ἡ διὰ φθορᾶς ἢ τυχαίου συμβάν-

τος προξηνηθείσα ζημία εἶνε εἰς βάρος τῆς γυναικὸς καὶ οὐχὶ τοῦ ὀρός.

55 (1848)

§ 11

Τὰ προικοσύμφωνα δύνανται νὰ προσβληθῶσιν ὡς εἰκονικά, ὁ νόμος ἐπιτρέπει τὴν ἐπὶ εἰκονικότητι ἔνστασιν κατὰ τῶν προσποιημένων συναλλαγμάτων ἐν γένει, οὐδεμία δὲ διάταξις ἐξήρесе προικῶν· ὅθεν, ὅταν κατὰ τὴν σύστασιν τῆς προικὸς περιληφθῇ ἐνικὴ τις συμφωνία περὶ προικοδοτῆσεως κτήματος (συμφωνία συχωρημένη), ἐπιτρέπεται τῷ προικοδοτοῦντι καὶ τοῖς κληρονόμοις τοῦ ἢ τῆς εἰκονικότητος ἔνστασις κατὰ τῆς σχετικῆς ταύτης συμφωνίας, ἅμα θελήσῃ τις νὰ ποιησῇται χρῆσιν αὐτῶν. Ἐκ δὲ τῶν 1 Π. (24. 3) Ν. 2. Π. (23. 3), ψηφίζοντων, ὅτι ἡ γυνὴ κατὰ καίωμα ἀγωγῆς ἐπὶ τῆς ὑπὲρ αὐτῆς μεταξὺ ἄλλων συνομολογῆσας προικὸς, Ν. 45 Π. (24. 3), καὶ ἐκ τῶν νόμων τῶν ἀπαγορευτῶν τὴν μετὰ τὴν σύστασιν τῆς προικὸς μεταβολὴν τῶν προικοσυμφωνιῶν, ἄνευ τῆς συναινέσεως τῆς ἡπ' αὐτὴν προικοσθείσης γυναικὸς (Ν. 7 καὶ 201 Π. 23. 4 Ν. 29 καὶ 40. Π. 24. 3), ὅν συνάγεται ὁ ἀποκλεισμός τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπὶ εἰκονικότητι προσβολῆς τῶν προικοσυμφωνιών, ἀλλ' ὁ περιορισμός μόνου τοῦ δικαιώματος τῆς ἀντιπροσβολῆς ὡς πρὸς τὰ μέσα καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς τοῦ εἰκονικοῦ ἀντικειμένου ἀποδείξεως.

4 (1847) 46 (1848)

§ 12

Ἡ παράδοσις προικφοῦ ἀκινήτου νομίμως ἀποδεικνύεται διὰ σχετικοῦ συμβολαίου, ἡ δὲ περὶ τούτου μνεῖα ἰσχύει καὶ κατὰ τῶν, δυνάμει τῶν ἄρθρ. 300 καὶ 401 Πολ. Δικ. 50 (1860)

Ἐάν τις συστήσῃ ὡς προῖκα εἰς τὴν θυγατέρα του τὴν κυρίως κτήματός του, ἐπιφυλάξας ἑαυτῷ τὴν ἰσόβιον ἐπικαρπίαν καὶ ἐξελουθήσας νὰ κατέχῃ αὐτὸ ἐπ' ὀνόματι τῆς θυγατρὸς του, ὡς κυρία θεωρεῖται τὸ κτῆμα ὡς παραδοθέν, ὁῖότι, κατὰ τὸν Ν. 28 Κώδ. (53) καὶ Ν. 61 Βασ. (47. 1), ὁ εἰς προῖκα διδούς πρᾶγμα καὶ χρῆσιν τῶν καρπῶν παρακατέχων, κἂν μὴ, ἐπερωτήσῃ, οὐδὲν ἢ παραδεδωκέναι αὐτὸ δοκεῖ.

286 (1860)

Ἀφοῦ ἡ προῖξ συνέστη εἰς χρήματα καὶ τῶν χρημάτων ταυ κατέστη ὀφειλέτης ὁ σύζυγος, ἐν περιπτώσει ἀποδόσεως τῆς προικὸς, ὅν εἶνε ὑποχρεωτικὴ διὰ τὴν σύζυγον ἡ μεταξὺ τοῦ ἀντιπροσβολῆς

ων συστησάντων τὴν προίκα συνομολογηθεῖτα μεταγενεστέρα
 αἰσὶς περὶ τοῦ τρόπου τῆς πληρωμῆς αὐτῆς, ἐὰν ἡ σύζυγος δὲν
 μέρος ἐν τῇ μεταγενεστέρᾳ ταύτῃ συμβάσῃ (Ἰονίου Κώδ.
 καὶ 1312). 149 (1879).

περὶ παραδόσεως κτημάτων, παραχωρηθέντων τῷ ἐνάγοντι λόγῳ
 οὗ τῆς συζύγου του, ἀγωγὴ εἶνε προσωπικὴ. Ἡ τοιαύτη δ' ἀ-
 δὲν εἶνε ἀπαράδεκτος, ἐὰν τὸ συμβόλαιον, δι' οὗ ὑπεσχέθῃ ὁ
 ὤμενος τὴν παράδοσιν τῶν ἀκινήτων δὲν μετεγράψῃ. 114 (1878).
 αὐτὰ τὸν Ν. 42 § 2 Πανδ. (24. 3), ἐὰν ἡ σύζυγος διατρέφῃ-
 αὶ συντηρῇται διὰ χρημάτων τοῦ πατρὸς τῆς, ὁ σύζυγος αὐτῆς
 αἰκαιοῦται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ πενθεροῦ του καὶ πατρὸς τῆς συ-
 του τοὺς τόκους, οὗς οὗτος τῷ ὀφείλει ἐκ τῆς καθυστερήσεως
 αὐτοῦ ἢ μέρους τῆς προικὸς. 391 (1865).

αὐτὰ τὸ ἄρθρ. 1332 Ἰον. Κώδ., οἱ τόκοι τῆς προικὸς τρέχουσιν
 δικαίως ἀφ' ἧς ἡμέρας τελεσθῇ ὁ γάμος· ἡ ὑποχρέωσις δὲ πρὸς
 ὡμὴν τούτων, μὴ οὕσα προσωπικὴ τοῦ ὑποσχεθέντος τὴν προίκα,
 αἰκαιοῦται καὶ τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ, ὡς ὑπείσχετομένους εἰς ἀπάσας
 κληρονομικὰς ὑποχρεώσεις (Ἰον. Κώδ. 606). 382 (1893).

§ 13

ὁ τῶν καρπῶν τῶν προικῶν κτημάτων δικαίωμα ἀνήκει, διερ-
 ρος τοῦ γάμου, εἰς τὸν σύζυγον, δυνάμενον νὰ παραχωρήσῃ καὶ
 αὐτὸ πρὸς ὄφελος αὐτοῦ, κατὰ Ν. 7. Ν. 10 § 3 (23. 3).
 152 (1870).

ὑνεστῶτος τοῦ γάμου ἡ νομὴ καὶ ἡ κυριότης τῶν προικῶν
 εἰς τὸν σύζυγον, λυθέντος δὲ τοῦ γάμου ἡ νομὴ αὐτῶν μεταβαί-
 εἰς τὴν σύζυγον, ἥτις δὲν ἔχει δικαίωμα ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς λύσεως
 γάμου καρπῶν, ἀνηκόντων εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ συζύγου.
 148 (1877).

αἰσὶς περὶ ἐκμισθωθέντος κτήματος προικῶν ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν
 γων καὶ ἐγερθείσης παρ' ἀμφοτέρων ἀγωγῆς περὶ εἰκονικότητος,
 αὐτὰ ὁ εἰς τῶν συζύγων νὰ παραιτηθῇ τῆς ἀγωγῆς ὡς πρὸς τὴν
 αὐτοῦ, διότι ἡ μίσθωσις τοῦ προικῶν κτήματος δὲν εἶνε
 ἄρρετος, ἀλλ' εἶνε διαιρετὴ, διότι ὁ μὲν σύζυγος δύναται νὰ πα-
 ραχωρήσῃ ὅσα ὁ νόμος ἤθελε τῷ χορηγῇ δικαίωματα καὶ νὰ τὰ ἐξα-

σκήση ἄλλως; καὶ ἐπομένως ν' ἀναγνώριση ὡς σπουδαῖον ἢ μὴ τὸ συμβόλαιον, ἢ δὲ σύζυγός του νὰ ἐνεργήσῃ τὸναντίον. 2 (1848).

§ 14

Συνεστῶτος τοῦ γάμου, μόνος ὁ ἀνὴρ δικάζεται περὶ τῆς προικός. N. 98 Βασ. (29. 1) N. 11 Κώδ. (5. 12). 94 (1845) 267 (1869).

Διαρκοῦντος τοῦ γάμου κύριος τῆς προικός εἶνε ὁ σύζυγος, ἰδίῳ ὀνόματι ἐνασκῶν τὰς περὶ αὐτῆς ἀγωγάς, τοιαύτη δὲ τυγχάνει καὶ ἡ περὶ διεκδικήσεως προικῶν ἀκινήτου, N. 7 § 3 Π. (23. 3) N. 13 § 2 Π. (23. 5) καὶ N. 1 Π. (41. 9), οὐδεμίαν δὲ ἔχει σημασίαν ἢ ἐν τῇ ἀγωγῇ μνεία, ὅτι ἐνασκεῖ ταύτην ὡς διαχειριστὴς τῆς προικῶς περιουσίας. 279 (1878).

Ὅταν ὁ σύζυγος λάθῃ ὡς προῖκα τὴν ὅλην κληρονομικὴν μερίδα, δύναται, κατὰ νόμον, νὰ ἐνασκήσῃ πᾶσαν περὶ αὐτῆς ἀγωγὴν, καὶ ἐπομένως καὶ τὴν κατὰ τῶν κηδεμόνων περὶ λογοδοσίας καὶ περὶ ἀποδόσεως παντός ὃ τι ὀφείλεται τῇ συζύγῳ του (Πολ. Δικ. 1025). 122 (1871).

Ὁ σύζυγος, συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἐξασκεῖ ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων τὰ ἐπὶ τοῦ προικῶν δικαιώματα τῆς συζύγου καὶ αὐτὸς συμφέρειν ἔχει νὰ ἐξασκήσῃ ταῦτα ὡς ἐκ τῆς προικῶς ιδιότητος τοῦ ὑπὸ δίκην ἀκινήτου, καρπούμενος αὐτό, ὥστε καὶ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι προκαλούμενος, τοῦ ἀντικειμένου δι' ὃ ἡ πρόκλησις ὄντος προικῶν, δύναται νὰ ἐγείρῃ τὴν περὶ τούτου ἀγωγὴν. 194 (1873).

Ὁ σύζυγος δύναται νὰ ἐγείρῃ ἀγωγὴν πρὸς ἐξάλειψιν τῆς ὑποθήκης, ἥτις βαρύνει τὸ προικῶν αὐτοῦ κτῆμα (Ἀρμ. § 9 Δ. 9). 221 (1867).

Κατὰ N. 7 § 3 N. 8 Π. (23. 3) καὶ Βασ. (29. 1) γ' καὶ δ', ὁ μνηστὴρ καθίσταται πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου ἄμεσος κύριος τῶν εἰς αὐτὸν παραδοθέντων προικῶν, ὑπόχρεως ὢν εἰς ἀπόδοσιν αὐτῶν, ἐν περιπτώσει μὴ τελέσεως τοῦ γάμου, ἐὰν ἡ τοιαύτη παράδοσις ἠθέλει γείνειν ἄνευ ρητῆς αἰρέσεως, ὅτι τὴν κυριότητα τῶν πραγμάτων αὐτῶν δὲν θέλει ἀποκτήσῃ ὁ μνηστὴρ πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου. Ἐπομένως ὁ μνηστὴρ καὶ πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου δικαιούται νὰ ἐγείρῃ διεκδικητικὴν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ καταλαβόντος προικῶν πρᾶγμα. 95 (1879).

Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 188 Ἰονίου ἀστ. Κώδ., ἐν συνδ. πρὸς τὰ ἄρθρα 189 καὶ 1335 αὐτοῦ προκύπτει, ὅτι διαρκούντος τοῦ γάμου ὁ σύζυγος, ὡς ἀντιπροσωπεύων τὴν σύζυγον ἐφ' ὅλων τῶν πολιτικῶν πράξεων, ἐν αἷς περιλαμβάνονται καὶ αἱ δικαστικάί, ἔχει τὰ αὐτὰ ὅποια καὶ εἰς τὸν ἐπίτροπον δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 353 Ἰον. Κώδ. χορηγοῦνται δικαιώματα, ἥτοι νὰ ἐνάγη καὶ ὡς ἐνχόμενος νὰ ὑπερασπίζηται τὰ ἐπὶ τῶν προικῶν κτημάτων δικαίωματα τῆς γυναικός, ἐπομένως καὶ κατ' αὐτοῦ ὡς ἐναγομένου δεόν ν' ἀπευθίνηται ἢ ἀπορῶσα εἰς προικῶν κτήματα ἀγωγή, ἢ δὲ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 710 Ἰον. Κώδ., ὡς εἰδικὴ καὶ ἐξαιρετικὴ, δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

118 (1869) 15 (1870) 194 καὶ 195 (1887).

Κατὰ τὴν § 9 Ἀρμ. (Δ. Θ.), τὰ δοθέντα εἰς προῖκα πράγματα ἡ γυνὴ δὲν δύναται νὰ διεκδικήσῃ, διότι συνεστῶτος τοῦ γάμου ἀνήκουσιν εἰς τὸν ἄνδρα, ἄρα ἡ γυνή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 67 τῆς Πολ. Δικονομίας, δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ Δικαστηρίου ὡς ἐνάγουσα, διεκδικοῦσα προικῶν ἀντικείμενα.

344 (1840) 210 (1848) 3 (1850) 155 (1862).

§ 15

Ἀνακοπὴ κατὰ τοῦ πλειστηριασμοῦ προικῶν κτήματος, γενομένη ὑπὸ τῆς συζύγου, πρὸς ἀποτροπὴν ἐπικειμένου κινδύνου, καὶ μάλιστα μετὰ τὴν ἔγερσιν ἀγωγῆς περὶ χωρισμοῦ προικός, δὲν εἶνε ἀπράδεκτος (Πολ. Δικ. 680 καὶ 74).

62 (1869).

Ἀγωγή τῆς συζύγου, μὴ ἐπιδιώκουσα τὸν χωρισμὸν τοῦ προικῶν ἀκινήτου ἀπὸ τῆς περιουσίας τοῦ ἀνδρός, ἀλλὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς προικῶν ιδιότητος αὐτοῦ, ἣν τυχὸν ὁ σύζυγος αὐτῆς καὶ ὁ ἐνυπόθηκος δανειστής αὐτοῦ τῇ ἡμφισβήτησιν, δύναται καὶ συνεστῶτος τοῦ γάμου νὰ ἐγερθῇ παρ' αὐτῆς, διότι προκειμένου περὶ παραβιάσεως τῶν προικῶν συμφώνων καὶ περὶ κινδύνου τῆς προικός παρὰ τοῦ συζύγου προερχομένου δύναται ἡ σύζυγος ν' ἀπαιτήσῃ δικαστικῶς κατ' αὐτοῦ καὶ παντὸς ἄλλου τὴν τήρησιν τῶν συμφώνων καὶ τὴν ἀποτροπὴν τοῦ κινδύνου, Ν. 22 § 1 Ν. 24 Π. (21.2) Ν. 75, 22 § 8 Ν. 24 § 5 Β. (23. 8), αἱ δὲ περὶ τούτου ἀγωγαὶ δὲν ὑπόκεινται εἰς τὰς διατυπώσεις τῶν ἄρθρ. 676 καὶ ἐπ. Π. Δικ. 210 (1865).

Κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 74 Πολ. Δικον., ἡ ἄδεια τοῦ συζύγου δὲν

εἶνε ἀναγκαῖα εἰς τὴν σύζυγον, ἂν πρόκηται περὶ ἀποτροπῆς στιγμιαίου κινδύνου, πρὸς διατήρησιν τῶν δικαιωμάτων της, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 191 § 2 Ἰον. ἀστ. Κώδ., ἡ τοιαύτη ἄδεια δὲν εἶνε ἀναγκαῖα, ὅταν ἡ γυνὴ ζητῇ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς προικὸς της. 71 (1883).

Κατὰ γενικὸν κανόνα, ἡ γυνὴ συνεστῶτος τοῦ γάμου δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν προῖκα αὐτῆς, οὔτε παρὰ τοῦ συζύγου της, οὔτε παρὰ τρίτων, ἐχόντων τυχὸν προικῶν πράγματα εἰς τὴν νομὴν αὐτῶν Ν. 30 Κώδ. (5. 12) Ν. 117 Βασ. (29. 1). "Ὅθεν, συνεστῶτος τοῦ γάμου, μόνος ὁ ἀνὴρ δικάζεται περὶ τῆς προικὸς (Ν. 98 29. 1 καὶ Ν. 11 Κώδ. 5. 12). Ἐπομένως ἀνακοπὴ διεκδικήσεως προικῶν ἀκινήτου, ἐγερθεῖσα ἐκ μέρους τῆς συζύγου εἶνε ἀπαράδεκτος, ἐὰν δὲ διαρκούσης τῆς δίκης ἀπεβίωσεν ὁ σύζυγός της, τὸ μεταγενέστερον τοῦτο γεγονός δὲν καλύπτει τὴν ἀρχικῶς ὑπάρξασαν ἀκυρότητα τῆς διαδικασίας. 138 (1876).

Συνεστῶτος τοῦ γάμου, μόνος ὁ ἀνὴρ δικάζεται περὶ τῶν προικῶν, ἡ δὲ γυνὴ δὲν δύναται νὰ διεκδικήσῃ αὐτά, διότι ἡ κυριότης αὐτῶν ἀνήκει εἰς τὸν ἄνδρα, Ἀρμ. § 9 (Δ. ια) Ν. 98 Βασ. (91. 1) καὶ Ν. 11 Κώδ. (5. 12). Ἐὰν ὅμως, καίπερ ἐγερθείσης τῆς ἀγωγῆς ἐν ὀνόματι τῆς γυναικὸς, πρὸ τῆς συζήτησεως τῆς ὑποθέσεως ἀποβίωσῃ ὁ σύζυγός της ἐναγοῦσης, δύναται ἡ ἐνάγουσα κατὰ τὴν συζήτησιν ταύτην νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἀνακοπὴν της, ἐπικαλουμένη τὸν πρὸ τῆς συζήτησεως ἐπελθόντα θάνατον τοῦ συζύγου της, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου ἐπανῆλθε τὸ περὶ οὗ ἡ ἀνακοπὴ της προικῶν εἰς τὴν κυριότητά της, διότι, κατὰ τὸ Ρ. Δ., ἐπὶ ἐμπραγμάτων ἀγωγῶν, τὸ βέβαιον ἢ μὴ τῆς ἀγωγῆς κρίνεται κατὰ τὸν χρόνον τῆς προκατάξεως τῆς δίκης (Ν. 30 Π. (15. 1), Ν. 41 Π. (5. 3) καὶ Ν. 27 § 1 Π. (6. 1), κατὰ δὲ τὴν Πολιτικὴν Δικονομίαν αἱ μὲν τῆς προκατάξεως τῆς δίκης συνέπειαι ἀποδίδονται καὶ εἰς τὴν ἀπάντησιν τοῦ ἐναγομένου, ἡ κυρία δὲ διαδικασία εἶνε ἡ ἐπ' ἀκρατηρίου, ἐν ᾗ ἐπιτρέπονται καὶ βελτιώσεις τῆς ἀγωγῆς (Πολ. Δικ. 158), ἐπομένως καὶ κατὰ τὴν πρώτην ἐπ' ἀκρατηρίου συζήτησιν τῆς δίκης δύναται ὁ ἐνάγων νὰ τροποποιήσῃ καὶ συμπληρώσῃ τὴν ἀγωγὴν του, ἐπικαλούμενος νέα γεγονότα, συνεπεία τῶν ὁποίων ἀπέκτησε τὸ πρὸς ἀγωγὴν δικαίωμα. 356 (1878) 151 (1880).

§ 16

N. 49 Π. (24.3) N. 49 πρ. Π. (23.3) καὶ 47 Βασ. (28.8)
 οὐσι τὰ περὶ εὐθύνης τοῦ ἀνδρός εἰς ἀπόδοσιν τῆς ἐκχωρηθεί-
 τῃ ἀπαιτήσεως, ἂν ἐκ ὁλόου ἢ πταίσματος δὲν ἐξαργυρώσῃ αὐ-
 τὴν καταστῇ ἐκ τῆς παρὰ λείψεως τοῦ ἀδύνατος ἢ ἐξαργυρώσεως
 αὐτῆς, ἐννοεῖται, κρατοῦσιν, ὅταν δὲν γέλινῃ μεταξὺ τοῦ προι-
 κῶν καὶ τοῦ προικοληήτου ἐναντία συμφωνία. 215 (1873).

§ 17

οὐς ἐν γνώσει εἰς προῖκα ἀλλότριον πρᾶγμα δύναται, ὅταν
 ἐκινηθῇ ἢ ἡ παράδοσις αὐτοῦ καταστῇ ἀδύνατος, νὰ ἐναχθῇ
 ποζημίωσιν Βασ. 88 (29. 1) καὶ N. 1 Κώδ. (5. 12).
 190 (1855).

§ 18

προκύπτει ἐκ τοῦ συνδ. τῶν §§ 25 καὶ 33 Ἀρμ. (Δ. ι.), τὸ
 προικιμαίων χρημάτων ἀγοραζόμενον κτῆμα οὐκ ἔστι προικῶν,
 ἀγοραζόμενον ἐκ χρημάτων, προερχομένων ἐκ τῆς πωλήσεως
 οὐ ἀκινήτου, ἐκτός ἐὰν ἀποδειχθῇ, ὅτι ἡγοράσθη ἐκ χρημάτων,
 ὄντων ἐκ τῆς πωλήσεως προικῶν πραγμάτων, ἐπὶ τῇ προθέ-
 σι κατὰσταθῇ αὐτὸ προικῶν. 167 (1851) 166 (1858).

σύζυγος δύναται ν' ἀνταλλάξῃ τὸ προικῶν κτῆμά του πρὸς
 ἄρκει ἢ ἀνταλλαγὴ αὐτῇ νὰ ἦν ἐπωφελὴς εἰς τὴν σύζυγον
 Π. 26 καὶ 27 Π. (23. 3). 184 (1861).

σύμβασις, δι' ἧς συνεστῶτος τοῦ γάμου ἢ ἀδιατίμητος προῖξ
 ἐπέεται εἰς διατετιμημένην, ἐπιτρέπεται, κατὰ τοὺς N. 26 καὶ
 (23. 3), ὅταν συμφέρῃ τῇ γυναικί. 256 (1881).

ως τηρηθῇ ἐν ἰσχύϊ ἡ πώλησις προικῶν ἀκινήτου, πωληθέν-
 ἀντικαταστάσει δι' ἄλλου δοθησομένου ὑπὸ τοῦ συζύγου, ἀπαι-
 ἀναγκαίως καὶ ἡ συναίνεσις τῆς συζύγου. 27 (1846).

ἐκουσίας ἀνταλλαγῆς προικῶν κτήματος, τὸ ἀντικαταστα-
 θίσταται προικῶν, μόνον ἐὰν ἡ ἀνταλλαγὴ ἐγένετο συναινέσει
 ναικός N. 25, 26 καὶ 27 Π (23. 3) Βασ. 21, 22 καὶ
 91). 169 (1869).

τὰ τὸν N. 26 Π. (23. 3) § 5 Ἀρμ. (Η. δ), δύναται συνεστῶ-
 γάμου νὰ συμφωνηθῇ, ὥστε ἡ διατετιμημένη προῖξ νὰ γέλινῃ

ἀδιατίμητος καὶ τάνάπαλιν, ἐὰν ἡ τοιαύτη μεταβολὴ ὠφελῇ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ, κατὰ τοὺς Ν. 7, Π. (23. 4) Ν. 1, 29 καὶ 40 Π. (24. 3), δύναται νὰ γείνη ἡ μεταβολὴ αὕτη ἄνευ τῆς συναινέσεως τῆς γυναικός.

251 (1850).

Ἡ ἐπωφελὴς ὡς πρὸς τὴν σύζυγον ἀντικατάστασις τῆς προικὸς εἶνε πρᾶξις ἀπαλλοτριώσεως τῶν προικῶν πραγμάτων, ὡς τοιαύτη δέ, συνεστῶτος τοῦ γάμου γενομένη, δύναται νὰ ἐνεργηθῇ ὑπὸ μόνου τοῦ ἀνδρός, ὥστε ἡ σύμπραξις τῆς γυναικὸς κατ' αὐτὴν ὡς ὅλως περιττὴ δὲν ἀπαιτεῖται ὑπὸ τοῦ Ν. 2 πρ. Π. (2. 8) Ν. 13 § 2 Κώδ. (23. 5) Ν. 23 Π. (5. 12) ἐν συνδ. πρὸς τοὺς Ν. 26 καὶ 27 Π. (23. 3).

44 (1850).

Τὸ ἐναλλάττειν τὴν προῖκα συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἐὰν τοῦτο συμφέρῃ τῇ συζύγῳ, καὶ μεταβάλλειν αὐτὴν ἀπὸ χρημάτων εἰς πρᾶγμα καὶ ἀπὸ πρᾶγμα εἰς χρῆμα, ρητῶς ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου (Ν. 22 καὶ 53 Βασ. 29. 1), ὅστις οὐδόλως περιορίζει τὴν ἐξουσίαν ταύτην εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἐναλλαγὴ γίνεται πρὸς τρίτους, οὔτε ἡ δύνατο ν' ἀνατρέψῃ τὴν διάταξιν ταύτην ἢ μηδεμίαν μετ' αὐτῆς σχέσιν ἔχουσα νόμιμος ὑποθήκη τῆς γυναικὸς ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ ἀνδρός πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς προικὸς αὐτῆς, τόσῳ μᾶλλον ὅσῳ οὐδ' ἰσχύει τανῦν ἡ νόμιμος καὶ προνομιοῦχος αὕτη ὑποθήκη ἄνευ ἐγγραφῆς.

288 (1856).

Καὶ διαρκούντος τοῦ γάμου δύναται νὰ συστηθῇ προῖξ μεταξὺ τῶν συζύγων Ν. 1 πρ. Π. (23. 4) Ν. 1, 12 καὶ 18 Βασ. (29. 5), ἐπομένως καὶ κτῆμα τοῦ συζύγου νὰ κατασταθῇ προικῶν ἀντὶ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ πωληθέντος ἐτέρου ἀκινήτου τῆς συζύγου, περιελθούσης αὐτῇ ἐκ κληρονομίης τοῦ πατρὸς τῆς.

37 (1873).

Ἡ ἀντικατάστασις προικῶν κτήματος δι' ἄλλου, ἡ γενομένη συνεστῶτος τοῦ γάμου ὑπὸ τοῦ ἀνδρός, τοῦ πωλήσαντος τὸ προικῶν, εἶνε ἀνταλλαγὴ, διότι ὁ ἀνὴρ ἀντ' ἐκείνου, ὅπερ ἔλαβε καὶ διέθεσε, μεταβιβάζει εἰς τὴν κυριότητα τῆς γυναικὸς ἄλλο κτῆμα αὐτοῦ, ἀντικαθιστάμενον ἀντὶ τοῦ προικῶν τοιαύτη δὲ ἀνταλλαγὴ, ὡςάκις συμφέρῃ τῇ συζύγῳ, ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ Ν. 26 (23. 3), ἀνεξαρτήτως πρὸς τὸ ζήτημα, ἂν ἡ προικοδοσίς ἐγένετο διὰ δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου.

101 (1854).

Κατὰ τοὺς Νόμους 26 καὶ 27 Π. (23. 3), διαρκούντος τοῦ γάμου

ἐπιτρέπεται ἡ ἀντικατάστασις ἢ ἀνταλλαγή προικῶν κτήματος δι' ἑτέρου τῆς κυριότητος τοῦ συζύγου, ὅταν ἡ ἀντικατάστασις ἀποβαίνῃ ὠφέλιμος εἰς τὴν σύζυγον, τὸ δὲ ἀντικατασταθὲν κτῆμα καθίσταται προικῶν καὶ οὐδεμία διάκρισις γίνεται μεταξύ διατετιμημένου καὶ μὴ προικῶν κτήματος, οὐδ' ἀπαγορεύεται ἡ ἀντικατάστασις προικῶν κτήματος μὴ διατετιμημένου. 299 (1861).

Ἐὰν ὁ σύζυγος μεταβιβάσῃ εἰς τὴν πλήρη κυριότητα τῆς συζύγου τοῦ τὴν ἀντι τῆς δαπανηθείσης προικός τῆς ἀντικατασταθεῖσαν οἰκίαν του, χωρὶς οὐδὲν δικαίωμα ἐπ' αὐτῆς νὰ ἐπιφυλάξῃ, δὲν ἄρκει τοῦτο, ὅπως θεωρηθῇ ἡ ἀντικατάστασις ὡς ἐπιστροφή τῆς προικός διαρκούντος τοῦ γάμου, ἣν ὁ νόμος ἀπαγορεύει, διότι τὸ ἀντικατασταθὲν κτῆμα, δυνάμει τοῦ νόμου, καθίσταται ἀμέσως μετὰ τὴν ἀντικατάστασιν προικῶν (N. 27 Π. 23.3) καὶ ὁ σύζυγος, ὡς κύριος τῶν καρπῶν τοῦ προικῶν ἀκινήτου ('Αρμ. § 27, Δ. 1), δι' οὐδεμιᾶς ἀντιθέτου ὁμολογίας ὑποχρεοῦται ἢ βλάπτεται αὐτὸς οὗτος ἢ οἱ δανεισταὶ του, δυνάμενοι νὰ ἐξασκήσωσι τὰ δικαιώματά του. ἄρα καὶ ἂν τὸ μέρος τοῦτο τοῦ συμβολαίου ἦνε ἀνίσχυρον, ἡ ἀντικατάστασις ὅμως ἔχει κύρος καὶ δὲν μεταβάλλεται ἀπολύτως, ὡς ἐκ τοῦ μὴ νομίμου μέρους τῆς παραχωρήσεως, εἰς ἀπόδοσιν προικός. 299 (1861).

Οὐδεμία τοῦ νόμου διάταξις ὀρίζει, ὅτι πρὸς ἀντικατάστασιν προικῶν κτήματος ἀπαιτεῖται δικαστικὴ ἄδεια, τοῦ N. 26 Π. (23.3) ἐπιτρέποντος ρητῶς τὴν συνεστῶτος τοῦ γάμου ἀνταλλαγὴν τῶν προικῶν κτημάτων πρὸς ὄφελος τῆς συζύγου, χωρὶς νὰ διατάσῃ τι περὶ δικαστικῆς ἀδείας. 8 (1865).

Κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν N. 25, 26 καὶ 27 Π. (23. 3), πρὸς ἀντικατάστασιν προικῶν ἀκινήτου ἀπαιτεῖται ἀνταλλαγή καὶ συνεπῶς νὰ ὑπάρξῃ περὶ τούτου συμφωνία μεταξύ τῶν συζύγων καὶ τὸ εἰς ἀνταλλαγὴν ληφθὲν νὰ παραδοθῇ τῷ συζύγῳ, ὡς κυρίῳ τῆς προικός· ἐὰν ὅμως ἡ ἀνταλλαγή αὕτη δὲν ἐγένετο ἐπὶ σκοπῷ ἀντικαταστάσεως προικῶν πράγματος, ἀλλ' ἐπὶ σκοπῷ ἐκποιήσεως ἐκ μέρους τῆς συζύγου, τὸ ληφθὲν ἀντάλλαγμα δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ προικῶν καὶ ὡς τοιοῦτον ἀναπαλλοτρίωτον. 161 (1865).

Ὁ νόμος ἐπιτρέπει νὰ γείνη ἀντικατάστασις τῶν προικῶν ἀκινήτων μόνον δι' ἄλλων ἀκινήτων, οὐχὶ δὲ διὰ χρημάτων, διότι ἡ τοιαύτη ἀντικατάστασις θεωρεῖται ἀπαλλοτρίωσις τοῦ προικῶν, ἥτις

ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ νόμου.

5 (1866) 158 (1890).

Ἡ σύμβασις, δι' ἧς συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἡ ἀδιατίμητος προῖξ μετατρέπεται εἰς διατετιμημένην καὶ τὰνάπαλιν, ἐπιτρέπεται παρὰ τῶν Ν. 26 καὶ 28 Π. (23. 3), ὅταν ἡ μετατροπὴ αὕτη γίνηται πρὸς τὸ συμφέρον καὶ τὴν ὠφέλειαν τῆς συζύγου, ἀδιαφόρως ἂν τὸ προικῶν πρᾶγμα ᾔνε κινήτῳ ἢ ἀκίνητῳ, ἐπομένως τὸ Δικαστήριον ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ καὶ νὰ ἐκθέσῃ ἐν τῇ ἀποφάσει του τοὺς λόγους, τοὺς πείσαντας αὐτό, ὅτι πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν ἐγένετο ἡ μετατροπὴ.

355 καὶ 466 (1866).

Μεταξὺ συζύγων συνεστῶτος τοῦ γάμου ἐπιτρέπεται ἡ περὶ ἀνταλλαγῆς τοῦ προικῶν κτήματος συμφωνία, ἀπαγορεύεται δὲ ὅταν ἡ ἀνταλλαγή ἀποβαίνῃ πρὸς βλάβην τῆς γυναικὸς (Ν. 25 καὶ 27 Π. 23. 3). ἄρα, ὁ ζυγὼν τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀνταλλαγῆς ἕνεκα βλάβης ὀφείλει νὰ φέρει τὴν περὶ αὐτῆς ἀπόδειξιν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς αἰτήσεώς του.

3 (1861).

Ἡ ἀνταλλαγή προικῶν πρὸς ἄλλο κτῆμα ἐπιτρέπεται, ἐὰν συμφέρῃ τῇ γυναικί (Ν. 26 καὶ 27 Π. 23. 3), πρὸς ἐξακρίβωσιν δὲ τούτου δεόν νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἀξία ἀμφοτέρων τῶν ἀνταλλασσόμενων κτημάτων, ἄλλως ἡ ἀνταλλαγή εἶνε ἄκυρος.

152 (1870) 114 (1878).

Καὶ μόνον ἐκ τοῦ ὅτι τὸ προικῶν ὑπερβαίνει πολὺ τὴν τοῦ εἰς ἀνταλλαγὴν δοθέντος ἀξίαν ἀποδεικνύεται τὸ ἐπιβλαβὲς τῆς ἀνταλλαγῆς, τὸ καθιστὸν ἄκυρον καὶ μὴ οὖσαν αὐτήν, κατὰ τοὺς Ν. 26 καὶ 27 Π. (23. 3) Βασ. (29. 1) Ν. 42 Π. (41. 3), καθ' οὓς ἡ ἀνταλλαγή ἰσχύει ὅτε χρήσιμος καὶ συμφέρουσα τῇ γυναικί ἐστίν.

62 (1862) 412 (1866).

Ἡ ἀληθὲς ἔννοια τοῦ Νόμου 26 Π. (23. 3), καθ' ὃν ἐπιτρέπεται ἡ διαρκοῦντος τοῦ γάμου μετατροπὴ τῆς προικὸς ἀπὸ χρημάτων εἰς πράγματα καὶ ἀπὸ πραγμάτων εἰς χρήματα, ὑπὸ τὸν ὅρον, ὅτι ἔσεται αὕτη ἐπωφελὴς εἰς τὴν γυναῖκα, εἶνε, ὅτι ἡ τοιούτη μετατροπὴ ἐπιτρέπεται, ὅταν ἡ γυνὴ ἐξασφαλισθῇ δι' ἄλλου ἀκινήτου, ἔστω καὶ ἀγορασθέντος διὰ τῶν χρημάτων τοῦ διατιμηθέντος, διότι τότε μόνον ἡ οὕτω πῶς γενομένη μετατροπὴ δύναται νὰ ᾔνε ὠφέλιμος εἰς τὴν γυναῖκα, ἧς οὐδαμῶς προστατεύονται τὰ συμφέροντα διὰ τῆς ἀπλῆς ἀπαιτήσεως, ἣν ἔχει κατὰ τοῦ λαθόντος εἰς τὴν κυριότητα

αὐτοῦ τὸ διατιμηθὲν προικῶν καὶ ἐκποιήσαντος αὐτὸ συζύγου.

158 (1890).

Ἡ συμβολαιογραφικὴ ὁμολογία τῆς συζύγου, δι' ἧς ὁμολογεῖ, ὅτι τὸ προικῶν κτῆμα περιήλθεν εἰς τὸν σύζυγόν της δι' ἀνταλλαγῆς ἰσχυρᾶς δὲν δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὰ ἐκ τῆς ἀνταλλαγῆς ταύτης παραβλαπτόμενα προικῶν δικαιώματα τῆς γυναικός, ὡς γενομένη πρὸς ἰδίαν βλάβην καὶ πρὸς ὄφελος τοῦ συζύγου της. 62 (1869).

Δύναται ἡ σύζυγος νὰ προτείνῃ τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀνταλλαγῆς τῆς ἀδιατιμῆτου προικὸς εἰς διατετιμημένην καὶ κατὰ τῶν καλῇ τῇ πίστει συναλλαξαμένων μετὰ τῆς συζύγου αὐτῆς τρίτων, ἐπικαλουμένη τὴν βλάβην. 256 (1881).

Τὸ εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ἐκποιηθέντων προικῶν πραγμάτων παραχωρηθὲν κτῆμα, τοῦθ' ὅπερ ὁ νόμος δὲν ἀπαγορεύει καὶ μεταξὺ συζύγων νὰ γίνηται, Ν. 7 § 6 Π. (24. 1) καὶ Ν. 26 Π. (23. 3), λαμβάνει ἀμέσως μετὰ τὴν σύνταξιν τοῦ συμβολαίου καὶ δύναται τοῦ νόμου τὴν ιδιότητα τοῦ προικικοῦ κτήματος (Ν. 27 Π. 23. 3 καὶ Ν. 9 Π. 23. 5), καθὼς δὲ τοιοῦτον, οὔτε νὰ ἐκποιηθῇ, οὔτε νὰ ὑποθηκευθῇ νομίμως δύναται (Ν. 3 § 1 καὶ Ν. 9 § 3 Π. 23. 5), ἂν δὲ ἡ εἰς τὴν κυριότητα καὶ νομὴν τῆς συζύγου παραχώρησις τοῦ κτήματος δὲν ἦνε νόμιμος, καθὼς θεωρουμένη ἀπόδοσις τῆς προικὸς, συνεσιῶτος τοῦ γάμου, ὅπερ κατὰ κανόνα ὁ νόμος ἀπαγορεύει, καὶ ἐπομένως ἀκωλύτως δύναται ὁ σύζυγος ν' ἀνακαλέσῃ τὸ μέρος τοῦτο τῆς παραχώρησεως καὶ ν' ἀναλάβῃ τὴν διαχείρισιν καὶ νομὴν τοῦ ἥδη προικικοῦ, ἀλλὰ τοῦτο καὶ μόνον δὲν ἀρκεῖ πρὸς μετατροπὴν τῆς ιδιότητος τοῦ προικικοῦ κτήματος. 254 (1860).

Κατὰ τὸν ἰσχύοντα Ρωμαϊκὸν καὶ Βυζαντινὸν νόμον, μὴ καταργηθέντα δι' οὐδενὸς μεταγενεστέρου νόμου, ἐπ' ἀνταλλαγῆς, ἐὰν ἄλλότριον δοθῇ οὐ γίνεσθαι ἀνταλλαγή, ὁ δὲ παραδοὺς εἴτε διὰ τὸ διαφέρειν ἐνάγει, εἴτε πρὸς ἀνάληψιν τοῦ ὅπερ παρέδωκε Ν. 1 § 3. καὶ 4 Π. (19. 4). Β. Ν. 1Β'. (Β. 3). 146 (1880).

Ἡ ἀντικατάστασις τῆς προικὸς μόνον διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου, κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, δύναται νὰ γείνη. 280 (1865).

Ἡ μεταγραφὴ τῆς ἀκύρου ἀνταλλαγῆς προικικοῦ δὲν δύναται νὰ

καταστήσῃ αὐτὴν ἔγκυρον, διότι οὐδὲν ἕτερον ἢ τὴν παράδοσιν ἀντικατέστησεν ἢ μεταγραφή.

62 (1869).

§ 19

Κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ Ν. μον. § 15 Κώδ. (5.13) Βασ. 119 (ΚΘ. α), ἀπαγορεύεται ἀπολύτως εἰς τοὺς συζύγους ἢ διαρκούντος τοῦ γάμου ὑποθήκεις ἢ ἀπαλλοτριώσεις τοῦ ἀδιατιμήτου προικῶς ἀκινήτου εἴτε τῇ συναινέσει τῆς συζύγου, εἴτε ἄνευ αὐτῆς.

30 (1847) 49 (1850) 158 (1890).

Εἰς τὴν ἀπόλυτον δὲ ταύτην ἀπαγόρευσιν τῆς ἐκποιήσεως τοῦ ἀδιατιμήτου ἀκινήτου ἀντίκειται ἐντελῶς ἢ διαρκούντος τοῦ γάμου μετατροπὴ τῆς ἀδιατιμήτου προικὸς εἰς χρηματικὴν ἄνευ ἀνταλλάγματος δι' ἄλλου ἀκινήτου, εἰς τὴν θέσιν τοῦ προικῶς ἀποκαθισταμένου, διότι ἡ διὰ χρημάτων ἀπλῶς ἀντικατάστασις τῶν ἀκινήτων ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἀπαλλοτριώσιν αὐτῶν, ἣν ὁ νόμος ἀπολύτως ἀπαγορεύει καὶ θεωρεῖ μὴ γενομένην, τὸ δ' οὕτω πως διατιμηθὲν ἀκίνητον δὲν ἀποβάλλει τὴν ιδιότητά τοῦ προικῶς.

5 (1866) 158 (1890).

Ὁ Ν. μον. § 15 Κώδ. (5. 13) ρητῶς διακρίνει μεταξὺ τῆς ἐπὶ τῆς πράξεως τοῦ πραγματικῶς προικῶς ἀκινήτου συναινέσεως τῆς γυναικός, τὴν ὁποῖαν ἐξαιρετικῶς καὶ ἀποκλειστικῶς χάριν τῆς εἰδικῆς προστασίας τῆς προικὸς (Ν. 1 Π. 24. 3) κηρύττει ἀνίσχυρον, ὡς κατὰ νόμιμον πρόληψιν ἐπηρεασμένην, καὶ τῆς συναινέσεως ὡς πρὸς τὴν πώλησιν κτήματος τοῦ συζύγου, ἃν καὶ ἡ γυνὴ εἴχεν ἐπ' αὐτοῦ, κατὰ νόμον, αὐτοδικαίως δικαίωμα ὑποθήκης, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς προικὸς τῆς (§ 31 Ἀρμ. Δ. η), τὴν ὁποῖαν ρητῶς ὁ νόμος δὲν ἀποβάλλει εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν, διότι γενικῶς εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, ἐκτὸς τῆς ἀφορώσης εἰς τὸ ἀληθῶς προικῶν ἀκίνητον καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς ἀντιφώνησιν, ἢ τῆς γυναικός, καίπερ οὔσης ὑπ' ἀνδρου, συναίνεσις εἰς παραίτησιν τῶν δικαίων τῆς καὶ εἰς πώλησιν τῶν πραγμάτων τῆς ἐνοχοποιεῖ αὐτὴν (Ἀρμ. § 63 Γ. γ § 14 καὶ 21 Α. ιγ). Ἐπομένως ἡ σύζυγος δικαιούται μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ συζύγου νὰ διεκδικήσῃ τὰ ἀπαλλοτριωθέντα προικῶς ἀκίνητα παρ' οἰφδῆποτε καὶ ἂν εὕρισκωνται, Ν. μον. § 15 Κώδ. (5. 13) Ἀρμ. § 19 (Δ. θ.) Νεαρά 61 Ἰουστίν. Ν. 12 καὶ 13 § 1 καὶ 3 Π. (23.5),

τὸναντίον ἢ ὑπὸ τοῦ συζύγου γενομένη πράσις προικῶς ἀκινήτου ὑποχρεοῖ αὐτόν, ὅταν οὗτος ζητῇ τὴν ἀνατροπὴν τῆς πρὸς μόνον ἴδιον αὐτοῦ ὄφελος. 82 (1846).

Ὡς γίνεται ὁκλον ἐκ τοῦ Ν. 5 Π. (25. 1) Ν. 56 § 3 Π. (23.3) καὶ § 37 Εἰς. (4. 4), ἡ προῖξ ἀκινήτων, ὅταν δὲν ἦνε διατετιμημένη, οὔτε διὰ τὰ ἀναγκαῖα δαπανήματα παύει νὰ ἦνε τοιαύτη, ἀλλὰ μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου χορηγεῖται εἰς τὸν καταβαλόντα τὰ δαπανήματα ταῦτα σύζυγον ὀκλίωμα ἐπισχέσεως, ὥστε συνεστῶτος τοῦ γάμου ὁ σύζυγος δὲν δύναται ἔνεκεν ἀναγκαιῶν δαπανημάτων ἐπὶ τῆς προικὸς ν' ἀπαλλοτριώσῃ ἢ νὰ ὑποθηκεύσῃ τὸ ἀκίνητον προικῶν. Ἄρα διὰ τὰς ἀναγκαιὰς δαπάνας, ἃς ὁ σύζυγος κατέβαλε πρὸς ἀνακαίνισιν προικῶς οἰκίας ἐπὶ προικῶς οἰκοπέδου, μὴ διατετιμημένου, δὲν ἠδύνατο ἔνεκα τούτου ν' ἀπαλλοτριώσῃ ἢ νὰ ὑποθηκεύσῃ τὴν νέαν ταύτην οἰκοδομήν, ἔστω καὶ ἂν τὸ συνομολογήθῃ δάνειον ἐχρησίμευσεν εἰς πληρωμὴν ἄλλων δανείων, δι' ὧν ἐκτίσθῃ ἡ οἰκοδομὴ αὕτη, διότι καὶ αὕτη, ἀδιάσπαστος οὖσα τοῦ ἐδάφους, ἔχει τὴν ιδιότητα τοῦ προικῶς ὡς καὶ τὸ ἔδαφος αὐτό.

130 (1850).

Ὁ ἀνὴρ συνεστῶτος τοῦ γάμου δὲν δύναται νὰ ἐκποιήσῃ διατετιμημένον προικῶν ἀκίνητον τῆς συζύγου του, Ν. μον. § 15 Κώδ. (5, 13) Ν. 42 Π. (41. 3), ἡ δὲ γυνὴ δύναται μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου νὰ διεκδικήσῃ τὸ ἐκποιηθέν, ὡς κυρία Ν. 30 Κώδ. (5. 12) Βασ. 117 (27. 1). Τὰ ἀγοραζόμενα δὲ ἀκίνητα διὰ τοῦ τιμήματος τοῦ ἐκποιηθέντος προικῶς μετὰ τὸν περὶ μεταγραφῆς νόμον τῆς 27 Ὀκτωβρίου 1856 (ἀριθρ. 12) δὲν καθίστανται πλέον προικῶ.

169 (1869).

Διαρκούντος τοῦ γάμου ἀπαγορεύεται ἀπολύτως ἡ ἐκποίησης τοῦ προικῶς κτήματος καὶ ὁ σύζυγος ἐξασκεῖ τὰς ἀφορώσας εἰς αὐτὸ ἀγωγὰς τῆς συζύγου Ν. 4 (23. 5) Β. 27. 6 § 84, Ν. 24 (25. 2) Ν. 3 § 1 (6. 2) Ν. 1 (23. 5).

152 (1870).

Ὁ σύζυγος πωλήσας προικῶν ἀκίνητον μὴ διατετιμημένον δικαιούται νὰ τὸ διεκδικήσῃ κατὰ παντὸς κατόχου, εἰς ὃν περιήλθε τοῦτο συνεπεὶ πωλήσεως τοῦ ἀγοραστοῦ, ὡς κύριος τῆς προικὸς συνεστῶτος τοῦ γάμου, καὶ παρεμπιπτόντως νὰ ζητήσῃ τούτῳ τῷ λόγῳ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ πωλητηρίου συμβολαίου.

112 (1877).

Κατὰ νόμον, ἡ ἔνστασις τοῦ πωληθέντος καὶ παρδόθεντος πράγματος χωρεῖ, ὅταν ἡ πώλησις δὲν ᾔνη ἀφ' ἐαυτῆς ἄκυρος (Ν. 1 § 4 Π. 21. 3), ἀλλ' ἡ πώλησις προικῶν ἀκινήτου μὴ διατετιμημένου εἶνε ἄκυρος, ὥστε ἡ εἰρημένη ἔνστασις δὲν χωρεῖ ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

112 (1877).

Ἡ ἐκ μέρους τῆς συζύγου παραχώρησις πρὸς τρίτον προικῶν κτήματός τῆς, διαρκούντος τοῦ γάμου, πρὸς πληρωμὴν χρέους τοῦ συζύγου τῆς, ἰσοδυναμοῦσα πρὸς ἀπαλλοτριώσιν προικῶν ἀκινήτου κτήματος, εἶνε ἄκυρος, τὴν δὲ ἀκυρότητα ταύτην, καὶ σιωπώντων τῶν συζύγων, δύναται νὰ προτείνη καὶ ὁ ἀπλὺς κάτοχος τοῦ κτήματος, καίπερ μὴ παράγων ἐκ τῶν συζύγων αὐτῶν τὰ δικαιώματά του, διότι καὶ ὁ ἀπλὺς κάτοχος δύναται ν' ἀποκτήσῃ τὴν κυριότητα τοῦ κτήματος διὰ παραγραφῆς καὶ συμφέρον ἔχει ν' ἀποκρούσῃ τὴν περὶ κυριότητος ἀγωγὴν τῶν ἀντιδίκων του, ἀκύρου δ' ὄντος τοῦ τίτλου, ἐφ' οὗ στηρίζεται ἡ περὶ ἰδιοκτησίας του ἀξιῶσις, ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀντιτάξῃ τὴν ἀκυρότητα τοῦ τίτλου ἐξ ἰδίου αὐτοῦ καὶ οὐχὶ ἐκ δικαιώματος τρίτου.

353 (1860).

Ἐπὶ τουρκοκρατίας καὶ μετὰ τὴν καθίδρυσιν τῆς βασιλείας μέχρι τοῦ ἔτους 1834 ἢ 1835 ἔσχυεν ἐν Ἀθήναις ἔθιμον, καθιερωθὲν διὰ πολυχρονίου καὶ ἀδιακόπου συνηθείας καὶ διαρκούν εἰσέτι, καθ' ὃν χρόνον διὰ τοῦ ἀπὸ 23 Φεβρουαρίου 1835 Β. Δ. εἰσῆχθη ἡ Ἐξάβιβλος τοῦ Ἀρμενοπούλου, καθ' ἧς ἡ γυνὴ ἠδύνατο, συναινούντος τοῦ συζύγου αὐτῆς, εἴτε ρητῶς, εἴτε σιωπηρῶς νὰ ἐκποιῇ ἐγκύρως τὰ προικῶν ἀκίνητα. Τὸ δ' ἔθιμον τοῦτο εἶνε ἐπικρατέστερον τοῦ ἀστικοῦ νόμου, δι' οὗ ἀπαγορεύεται ἡ τῶν ἀδιατιμῆτων προικῶν ἀκινήτων ἐκποιήσις, ἄνευ ἀντικαταστάσεως αὐτῆς.

48 (1851) 71 (1892).

§ 20

Κατὰ τὴν § 1 Ἀρμ. (Δ. θ), «συνεστῶτος τοῦ γάμου τῇ μὴ ἀπολλύουσῃ γαμετῇ δύναται ἡ προίξ ἐκ τούτων καταβάλλεσθαι τῶν αἰτιῶν, ὅσων ἵνα ἐαυτὴν καὶ τοὺς ἰδίους θρέψῃ, ἵνα ἀγρόν ἐπιτήδειον ἀγοράσῃ κτλ.», ἐκ δὲ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου τούτου καὶ ἐκ τῆς ρητῆς διατάξεως τοῦ Ν. 21 Π. (24. 3) συνάγεται ἀναγκαιῶς, ὅτι ἡ νομική καὶ μὴ ἀπολλύουσα σύζυγος δύναται, κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ

νόμου προσδιορισμένας περιπτώσεις, καὶ νὰ ἐκποιήσῃ τὸ ὅλον ἢ μέρος τῆς προικὸς, διότι ἄλλως ἢ πρὸς τὴν σύζυγον καταβολὴ αὐτῆς ἤθελεν ἀποβαίνει ματαία καὶ ἀνωφελής, ὡς αὖτις διὰ τῆς ἀπλῆς διαχειρίσεως τῆς προικὸς δὲν ἠδύνατο νὰ πληρωθῇ ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου, ἢ δὲ διάταξις τοῦ Ν. 29 Κώδ. (5.12) δὲν ἀφορᾷ εἰς τὰς εἰρημένας περιπτώσεις, ἀλλὰ, κατὰ τὸ ρητὸν γράμμα αὐτῆς, εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν «ἡ γυνὴ ἀπορον ὄρᾳ τὸν ἄνδρα», καὶ ἔνεκα τούτου δὲν λαμβάνει εἰμὴ μόνον τὴν διαχείρισιν τῆς προικὸς. 20 (1843).

Κατὰ τοὺς ὅρισμοὺς τοῦ ἀστ. δικ. (Βασ. 20, 28. 8, 69 § 1 29.1), καὶ συνεστῶτος τοῦ γάμου ἢ προῖξ τῇ γυναικὶ καλῶς καταβάλλεται ἐπὶ τῷ προνοήσασθαι παίδων, ἢ ἀδελφῶν ἢ γονέων πενομένων· κατὰ δὲ τὰς ρωμαϊκὰς πηγὰς τοῦ αὐτοῦ δικαίου (Ν. 20 Π. 24. 3 καὶ Ν. 73 § 1 Π. 23. 3), τὸ προνοήσασθαι δὲν ἀναφέρεται εἰς μόνην τὴν διατροφὴν τοιούτων συγγενῶν, ἀλλ' ἐν γένει εἰς τὴν περίθαλψιν καὶ ἀντίληψιν αὐτῶν· ὅθεν προδήλως ὑπάγεται εἰς τοὺς ὅρισμοὺς τούτους καὶ ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν ἡ προῖξ ἀποδίδεται εἰς τὴν σύζυγον, ἵνα δαπανήσῃ αὐτὴν εἰς τὰ πρὸς ὑπανδρείαν τῆς κοινῆς θυγατρὸς ἀναγκαῖα, ὅταν ἄλλως κινδυνεύῃ νὰ διαλυθῇ προϋπάρχουσα αὐτῆς μνηστεία. Εἶνε δὲ ἀδιάφορον, ἂν ὁ σύζυγος ἐγχειρίσῃ τὸ προικῶν εἰς τὴν σύζυγον, αὕτη δὲ δαπανήσῃ τοῦτο μόνον ἐπὶ τινι τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν, ἢ συμπράξῃ μετ' αὐτῆς καὶ ὁ σύζυγος κατὰ τὴν τοιούτην διάθεσιν τοῦ προικῶν κτήματος, ἀφοῦ καὶ ἡ ὑπὸ μόνου τοῦ συζύγου διὰ λογαριασμὸν καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς γυναικὸς γενομένη τοιαύτη διάθεσις τῆς προικὸς ὑπεβλήθη ἐπίσης εἰς τοὺς παρατεθέντας ὅρισμοὺς (σχολίον Δωροθέου εἰς τὸ ἐδ. 20 τῶν Βασιλ.)· ὅθεν, κατὰ τοὺς αὐτοὺς ὅρισμοὺς, ἡ ὑπὸ τῆς γυναικὸς, συμπράξει τοῦ συζύγου, πρὸς τινὰ τῶν ἐκτεθέντων σκοπῶν γενομένη ἐκποίησις εἶνε ἔγκυρος καὶ δὲν δύναται νὰ προσβληθῇ ὑπὸ τοῦ συζύγου, μὴ ἔχοντος οὐδεμίαν ἔνεκα τοιούτων προικῶν πραγμάτων εὐθύνην, οὔτε ἀπαιτεῖται, ἵνα θεωρηθῇ ἔγκυρος ἡ τοιαύτη ἐκποίησις ὡς πρὸς τὸν τρίτον, τὸν παρὰ τῆς γυναικὸς τυχόν ἀποκτήσαντα τὸ προικῶν, νὰ δαπανηθῇ ἀληθῶς ἢ ἀξία τοῦ προικῶν εἰς τὸν ὑπὸ τῶν συζύγων κατὰ τὴν ἐκποίησιν ὁμολογηθέντα σκοπόν, ἀλλ' ἂν παραλειφθῇ ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἡ τοιαύτη χρῆσις τῆς ἀξίας, ἔχει κατ' αὐτῆς ὁ ἀνὴρ τὴν ἐπὶ ἀποδόσει τοῦ δουθέντος σχετικὴν ἀγωγὴν (condictio ob causam datorum), ἂν δὲ

εἰς τὴν παράλειψιν συντελέσῃ καὶ ὁ ἀνὴρ οὐδεμίαν ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἀπιστίας κατὰ τοῦ τρίτου δύναται νὰ παραγάγῃ ὠφέλειαν.

230 (1853).

Κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, Ἀρμ. § 1 (Δ. ιβ) Ν. 73 § 1, Ν. 85 Π. (23. 3) Βισ. 69 (29. 1) Ν. 20, Ν. 24 πρ. Π. (24. 3), καὶ συνεστῶτος τοῦ γάμου ἢ προῖξ τῇ γυναικὶ καλῶς καταβάλλεται ἐπὶ τῷ προνοήσασθαι παίδων ἢ ἐπὶ τῷ τὸν ἴδιον ἄνδρα πένονμενον θρέψαι, κατὰ δὲ τὰς πηγὰς τοῦ Ρωμ. Δικαίου, τὸ προνοήσασθαι δὲν ἀναφέρεται εἰς μόνην τὴν διατροφὴν τοιούτων συγγενῶν, ἀλλ' ἐν γένει εἰς τὴν διατροφὴν καὶ ἀντίληψιν αὐτῶν, ἐκ τοῦ σκοποῦ δὲ τῶν νόμων τούτων καὶ ὡς ἐκ τῆς ρητῆς διατάξεως τοῦ Ν. 21 Π. (24. 3) Β. 28, 21 γίνεται ὀφλόν, ἔπεται ἀναγκαιῶς, ὅτι ἡ νουνεχὴς καὶ μὴ ἄσωτος σύζυγος δύναται, κατὰ τὰς διαληφθεῖσας περιπτώσεις, νὰ ἐκποιήσῃ τὸ ὅλον ἢ μέρος τῆς προικὸς, διότι ἄλλως ἢ πρὸς αὐτὴν καταβολὴ τῆς προικὸς ἦθελεν ἀποβῆναι μάταια καὶ ἀνωφελὴς, ὅσάκις διὰ τῆς ἀπλῆς διαχειρίσεως αὐτῆς δὲν ἠδύνατο νὰ πληρωθῇ ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου. Ὑπάρχει δὲ εἰς τὴν ἔννοιαν τῶν ἀνωτέρω νόμων ἡ ἀνάγκη συνάψεως δανείου ἐπὶ ὑποθήκῃ τῆς προικώσας οἰκίας, ἵνα πληρωθῶσι χρεὴ τοῦ συζύγου, δι' ἃ ἐπίκειται ἡ προσωπικὴ αὐτοῦ κράτησις, καὶ ἵνα διατραφῇ ἡ οἰκογένειά του καὶ ἐκπαιδευθῶσι τὰ τέκνα του.

24 (1865).

Ἀπαγορευομένης ὑπὸ τοῦ νόμου ἐν γένει τῆς ἐκποιήσεως καὶ ἐπομένως τῆς ὑποθηκεύσεως τοῦ προικώου ἀκινήτου, ἐν γνώσει πάντων, καὶ μόνον ἐξαιρετικῶς, ὡς εἴρηται, εἰς περιστάσεις τοῖς πᾶσι συγκεκριμένως μὴ γνωστάς, καθ' ἃς δύναται νὰ εὑρεθῇ ἐκτάκτως οἰκογένειά τις, ἐπιτρεπομένης τῆς ἐκποιήσεως, ἔπεται ἀναγκαιῶς, ὅτι δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι εἶνε ἐντελῶς καὶ προδήλως ἐλευθέρᾳ καὶ ἀπηλλαγμένη ἀμφισβητήσεως ἡ ἐν τοιαύταις περιπτώσεσιν ἐπιχειρουμένη ἐκποίησις ἢ ὑποθήκευσις τοῦ προικώου ἀκινήτου παρὰ τῶν συζύγων, ἀφοῦ, κατὰ νόμον, δὲν ἀρκεῖ ἵνα ἀσφαλίσῃ τοὺς τρίτους ἡ ἀπλὴ τῶν συζύγων ὁμολογία τῆς προτεινομένης ἀνάγκης (Πολ. Δικ. 264 καὶ 679), καὶ ἀφοῦ δύναται καὶ παρ' αὐτῶν τῶν συζύγων νὰ ζητηθῇ ἡ ἀκώρωσις τῆς ἀπαλλοτριώσεως τοῦ προικώου, ἂν ἀποδείξωσι μετὰ ταῦτα, ὅτι οὐχὶ διὰ πραγματικὴν, ἀλλὰ διὰ πλαστήν ἀνάγκην ἐγένετο αὕτη, ὅθεν νομίμως ζητεῖται παρὰ τοῦ Δικαστηρίου ἡ ἀδεια

τὸς ἀπαλλοτριώσιν, καίπερ μὴ ὑπαρχούσης ἀμφισθητήσεως, διότι αὕτη τεκμαίρεται ὑφισταμένη σιωπηρῶς ὡς ἐκ τοῦ δισταγμοῦ, ὃν ἔχουσιν οἱ τρίτοι νὰ προβῶσιν εἰς ἀγορὰν ἢ ὑποθήκευσιν τοῦ προικίου κτημάτος, μετὰ προηγουμένην ἔρευναν· δὲν εἶνε δὲ ὀρθὸς ὁ ἰσχυρισμός, ὅτι μὴ ὑπαρχούσης ἀμφισθητήσεως δὲν δύναται νὰ ἐπιληφθῇ τὸ Δικαστήριον τῆς τριαύτης αἰτήσεως, ἀλλὰ τοῦναντίον διὰ τὴν φύσιν τῆς ὑποθέσεως, κατὰ τὰς ἀρχὰς τὰς καθιερουμένας ὑπὸ τῶν ἄρθρ. 1080, 1087, 1088, 676 καὶ ἐπ. Πολ. Δικ., ὀφείλει νὰ ἐπιληφθῇ καὶ νὰ διατάξῃ τὰς δεούσας ἀποδείξεις, ὅπως μὴ οἱ αἰτούντες στερηθῶσι πλαγίως τῆς χρήσεως δικαιώματος, ἐπιτρεπομένου ὑπὸ τοῦ ἀστικοῦ νόμου.

24 (1865).

Ἐὰν προικῶν κτῆμα δοθῇ τῇ συζύγῳ ὑπὸ τοῦ συζύγου ἐν πενία διατελούντος πληρεστάτῃ, ἵνα πώλῃσῃ αὐτὸ καὶ ἐκ τοῦ τιμήματος διαθρέψωσιν ἑαυτοὺς καὶ τὰ τέκνα των, οὐδεμία, κατὰ νόμον Ν. 73 § 1 Π. (23. 3) καὶ Β. (29. 1) 69 § 1 ἀπαιτεῖται δικαστικὴ ἀπόφασις περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐκποιήσεως καὶ τῆς πρὸς τοῦτο ἀδείας· ἀρκεῖ δὲ μόνον, ἵνα ἡ πώλησις ᾖ ἰσχυρά, νὰ ὑφίσταται ἡ ἀνάγκη τῆς διατροφῆς καὶ διατηρήσεως τῆς οἰκογενείας ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τοῦ προικίου ἀκινήτου καὶ ἡ λαμβάνουσα τὴν προῖκα γυνὴ νὰ μὴ ᾖ ἄσωτος, καὶ διὰ τοῦτο ἢ διὰ μέρους τοῦ τιμήματος γενομένη πληρωμὴ χρέους τοῦ συζύγου οὐδόλως δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν γενομένην πώλησιν, ἀλλὰ μόνον ἀγωγὴν κατὰ τῶν κληρονόμων τοῦ συζύγου παρέχει τῇ συζύγῳ, ἐπὶ καταβολῇ τοῦ πληρωθέντος διὰ τὸ χρέος ποσοῦ.

367 (1867).

Ἀφοῦ ὁ Ν. 20 (24. 3) Ν. 73 καὶ 85 (23. 3) ἐπιτρέπει τῷ συζύγῳ συνεστῶτος τοῦ γάμου νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν σύζυγον τὸ προικῶν ἀκίνητον, ἵνα διὰ τῆς ἐκποιήσεως αὐτοῦ διαθρέψῃ ἑαυτὴν καὶ τὴν οἰκογένειαν, ἔπεται, ὅτι ὑπαρχούσης τριαύτης ἀνάγκης δύναται νομίμως τὸ προικῶν κτῆμα νὰ ὑποθηκευθῇ, διότι ἡ ὑποθήκη τοῦ κτημάτος, ὅσον ἐπαχθῆς καὶ ἂν ὑποτεθῇ, δὲν δύναται τὸ πολὺ ν' ἀπολήξῃ εἰμὴ εἰς τὴν ἐκποίησιν αὐτοῦ.

267 (1871).

Οὐδεὶς τῶν ἐν ἰσχύϊ νόμων ἀποφαίνεται ὑποχρεωτικὸν διὰ τὴν γυναικα, καὶ δι' ὑποθηκέσεως καὶ ἐκποιήσεως τῶν προικῶν αὐτῆς ἀκινήτων κτημάτων, δάνειον, ἢ ἔγκυρον τὴν πρὸς αὐτὴν συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἀπόδοσιν τῶν προικῶν ἀκινήτων τῆς, ὅπως ἀπαλλαγῇ

ὁ σύζυγος τῆς προσωποκρατήσεως.

226 (1878).

Ναὶ μὲν τὸν ἄνδρα βρύνουτιν αἱ ἐκ τοῦ γάμου ἀνάγκαι, δὲν ἔπεται ὁμῶς ἐκ τούτου, ὅτι ἡ ὑποθήκευσις προικῶν ἀκινήτου καὶ τὸ δι' αὐτῆς ἐξασφαλιζόμενον δάνειον τῆς συζύγου εἶνε ἄκυρον ὡς πρὸς τὴν γυναῖκα, ὅταν ἐγένοντο, ὅπως χρησιμεύσῃσι τὰ ληφθέντα χρήματα πρὸς διατροφὴν πενομένου συζύγου καὶ τῆς οἰκογενείας τῆς γυναικὸς καὶ ἀπαλλαγὴν τοῦ ἀνδρός τῆς ἐκ τῶν φυλακῶν, διότι, κατὰ τοὺς Ν. 73 Π. (23. 3) καὶ Ν. 20 Π. (24. 3), ἐπιτρέπεται ἡ ἐπιστροφὴ καὶ ἐκποίησις τῆς προικὸς ὑπὸ τῆς γυναικὸς (ἐπομένως καὶ ἡ ὑποθήκευσις τοῦ προικῶν κατὰ μείζονα λόγον), ὅπως διαθρέψῃ ἑαυτὴν καὶ τοὺς οἰκείους καὶ τὸν πενόμενον σύζυγον ἢ ἐπαναφέρῃ αὐτοὺς ἐκ τῆς ἐξορίας.

384 (1880).

Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ δανειστοῦ, ὅτι τὸ πρὸς τὴν σύζυγον δάνειον ἐπὶ ὑποθήκῃ προικῶν κτήματος συνέστη, ὅπως αὕτη διαθρέψῃ ἑαυτὴν, τὸν πενόμενον σύζυγον καὶ τὰ τέκνα τῆς, καίπερ μὴ περιεχόμενος ἐν τῷ συμβολαίῳ, δὲν εἶνε ἀπαράδεκτος, μηδενὸς ὑποχρεομένου, κατὰ νόμον, εἰς προαπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῆς. Ἀποδεικνυμένου δὲ τούτου ἰσχυροποιεῖται τὸ ἐκτελούμενον συμβόλαιον, κατὰ τοὺς Ν. 73 Π. (23. 3) καὶ 20 Κῶδ. (24. 3), καθ' οὓς ἐπιτρέπεται ἐπὶ ταιούτῳ λόγῳ ἡ τοῦ προικῶν ἀδιατιμῆτος, συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἐπιστροφὴ τῇ συζύγῳ καὶ ἐκποίησις αὐτοῦ.

225 (1881).

Τὰ ἄρθρα 1328, 1341 καὶ 1342 Ἰον. Κῶδ. ἀφορῶσιν εἰς τὴν ἄμεσον διάθεσιν καὶ ἀπαλλοτρίωσιν τῆς προικὸς, συνεστῶτος τοῦ γάμου· δὲν ἔχουσι δ' ἐφαρμογὴν ἐπὶ διαθήσεως τῆς προικὸς πραγματοποιητέας μετὰ τὸν θάνατον τῆς γυναικὸς, ὅστις ἐπάγεται τὴν λύσιν τοῦ γάμου (ἄρθρ. 143). Οὐδ' ὑπάρχει ἄλλη τις διάταξις ἐν τῷ Ἰονίῳ Κώδικι, ἀπαγορεύουσα τῇ γυναικὶ τὴν διάθεσιν τῆς προικὸς τῆς διὰ χρόνον μεταγενέστερον τῆς λύσεως τοῦ γάμου, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ ὁποίου συνιστᾶται ἡ προίξ (ἄρθρ. 1316).

382 (1893).

§ 21.

Αἱ ἐν § 46 Ἀρμ. (Δ. ι.) διατάξεις δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν, ὅταν ζητῆται ἡ ἀπόληψις τῆς προικὸς πρὸς ἐξασφάλισιν αὐτῆς, τουτέστι περὶ χωρισμοῦ κτημάτων συνεστῶτος τοῦ γάμου.

303 (1839).

Δὲν ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη ἢ σύνταξις συμβολαίου, δι' αὗ

οί σύζυγοι ὀρίζουσι τὰ τῆς ἀποδόσεως τῆς προικὸς ἐν περιπτώσει διαλύσεως τοῦ γάμου· μόνον δὲ ἡ σύνταξις συμβολαίου, περιέχοντος ὅρους περὶ διαλύσεως τοῦ γάμου, ἀμοιβαίᾳ τῶν συζύγων συναινέσει, ἀντίκειται εἰς τὸν νόμον καὶ εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη. 347 (1860).

Κατὰ τὸν Ν. 20 Π. (24. 3) καὶ Ν. 73 § 1 Π. (23. 3), συνεστῶτος τοῦ γάμου ἡ προίξ καλῶς ἀποδίδεται τῇ γυναικὶ ἐπὶ τῷ προνοήσασθαι παίδων καὶ λοιπῶν συγγενῶν. Τὸ δὲ προνοήσασθαι δὲν ἀνάγεται μόνον εἰς τὴν διατροφήν, ἀλλ' ἐν γένει καὶ τὴν τῶν συγγενῶν περίθαλψιν καὶ ἀντίληψιν. 230 (1853) 24 (1865).

Εἰς τὴν περίθαλψιν δὲ ταύτην προδήλως περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἀποκατάστασις τοῦ τέκνου διὰ τινος ἐπαγγέλματος, ὅταν ἄλλως δὲν ἦνε ἐφικτὴ ἡ τοιαύτη ἀποκατάστασις. 255 (1856).

Καὶ συνεστῶτος τοῦ γάμου καὶ μὴ ἀποροῦντος τοῦ συζύγου, καλῶς τῇ γυναικὶ καταβάλλεται ἡ προίξ αὐτῆς ἐπὶ τῷ παρασχεῖν βοήθειαν ἰδίῳις τέκνοις (Ν. 20 Π. 24 § Βασ. Η 28. 8), ἅρα ἔγκυρος τυγχάνει ἡ παρ' αὐτῆς καὶ δι' ἐπιβαρύνσεως προικῶς τῆς κτήματος σύστασις προικὸς τῆς θυγατρὸς τῆς. 436 (1878).

Κατὰ τὴν Νεαρὰν 22 κεφ. 39, ἡ συνεστῶτος τοῦ γάμου ἐπιστροφή τῆς προικὸς εἰς τὴν σύζυγον δὲν συγχωρεῖται εἰμὴ κατ' ἐξαιρέσειν εἰς τὰς ἐν τῷ νόμῳ ὀριζομένας περιπτώσεις. Κατὰ δὲ τὸν Ν. 20 Π. (24. 3) Βασ. 20 (28. 8), ἐπιτρέπεται μὲν ἡ συνεστῶτος τοῦ γάμου ἐπιστροφή τῆς προικὸς εἰς τὴν γυναῖκα ἐπὶ τῷ προνοήσασθαι παίδων ἢ ἀδελφῶν ἢ γονέων πενομένων, πρόδηλον ὅμως καθίσταται ἔκ τε τοῦ γράμματος τοῦ νόμου τούτου καὶ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν Ν. 73 § 1 Π. (23. 3) Βασ. 69 § 1 (29.1), ὅτι ἀναγκαῖα προϋποθέσις τῆς ἐξαιρετικῆς ταύτης διατάξεως εἶνε ἡ ἀπορία τῶν εἰρημένων προσώπων καὶ ἐν γένει ἡ ἑλλειψις ἄλλων πρὸς περίθαλψιν αὐτῶν μέσων. Ὁ δὲ Ν. 24 Π. (23. 4) πραγματεύεται περὶ συμφωνίας μεταξὺ τῶν συζύγων, ἀφορώσης εἰς παρακράτησιν τῆς προικὸς ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς χάριν ἐνός ἢ πλειόνων τέκνων, ἐκ τοῦ αὐτοῦ γάμου γεννηθέντων, παρακράτησιν, ἣτις προϋποθέτει τὴν λύσιν τοῦ γάμου, οὐχὶ δὲ τὴν ἀπόδοσιν τῆς προικὸς συνεστῶτος τοῦ γάμου πρὸς προίκισιν κοινῆς θυγατρὸς. 112 (1892).

Ἐκ τῶν Ν. 30 Κώδ. (5. 12) καὶ 117 Βασ. (29. 1) συνάγεται, ὅτι ἡ σύζυγος ἔχει καὶ διαρκοῦντος τοῦ γάμου κυριότητα ἐπὶ τῶν

προικῶν, ἀλλ' ἀργούσαν, ἀναζῶσαν ὃ' αὐτοδικαίως ἅμα τῇ λύσει τοῦ γάμου, ἐπομένως ἢ σύζυγος δικαιούται νὰ διεκδικήσῃ τὰ δι' ἀνταλλαγῆς καταστάντα προικῶν, ἅμα λυθέντος τοῦ γάμου, μὴ ἀπαιτούμενης ἐπὶ τούτῳ παραδόσεως τῶν προικῶν.

82 (1846) 169 (1869) 37 (1873).

§ 22

Καὶ τοῦ διατετιμημένου προικῶν ἡ κυριότης ἐπανέρχεται εἰς τὴν σύζυγον, ἐὰν μέχρι τῆς λύσεως τοῦ γάμου δὲν ἐξεποιήθῃ τοῦτο παρὰ τοῦ συζύγου· ἄρα δύναται νὰ τὸ διεκδικήσῃ. 228 (1885).

§ 23

Ἐὰν καθ' ὃν χρόνον τὸ Δικαστήριον ἐπεδίκασε τὴν περὶ ἀποδόσεως τῆς προικὸς ἀγωγὴν εἶχε παρέλθει τὸ πρὸς ἐξάσκησιν αὐτῆς ἀπαιτούμενον παρὰ τοῦ νόμου ἔτος, καλῶς ἐγείρεται ἡ ἀγωγὴ αὕτη, διότι τὸ πρόωρον τῆς ἀγωγῆς κρίνεται κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπὸ τοῦ πρωτοδίκου δικαστοῦ ἐπιδικάσεως αὐτῆς (Πολ. Δικ. 158 καὶ 160 Ν. 16 Π. 5. 3). 371 (1861).

Ὁ νόμος (Ν. 42 Π. 23. 3) ὀρίζων, ὅτι ἂν δοθῶσιν εἰς τὸν σύζυγον χρήματα μετρητὰ εἰς προῖκα, οὗτος ὀφείλει μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου ν' ἀποδώσῃ ἴσην ποσότητα πρὸς ὅσα ἔλαβεν, ὑποθέτει πραγματικὰ καὶ οὐχὶ ἰδανικὰ νομίσματα, ἔχοντα κεκανονισμένην καὶ οὐχὶ ὑποκειμένην εἰς συνεχεῖς μεταβολὰς ἀξίαν. 55 (1848).

Οὐδεὶς νόμος ὀρίζει, ὅτι ἐπὶ ἀνταλλαγῆς τῆς προικὸς πρὸς ἄλλα πράγματα τοῦ ἀνδρός, ἐὰν μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου σώζωνται αὐτούσια καὶ τὰ ἀρχικῶς προικῶν καὶ τὰ διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς ἀντικατασταθέντα εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν, δύναται ὁ εἰς ἐπιστροφὴν τῆς προικὸς ὑπόχρεως νὰ δώσῃ κατ' ἐκλογὴν ἢ τὰ πρῶτα ἢ τὰ δεύτερα. 169 (1865).

Ἐκ τοῦ ὅτι ὑπάρχει δεδικασμένον, ὅτι ἡ σύζυγος ἔχει πραγματικὸν δικαίωμα κυριότητος ἐπὶ τινος προικῶν ἀκινήτου κτήματος καὶ ὅτι δικαιούται νὰ διεκδικήσῃ τοῦτο παρὰ τῆς κληρονομίας τοῦ συζύγου τῆς, ἅτε λυθέντος διὰ τοῦ θανάτου αὐτοῦ τοῦ γάμου καὶ ἐπομένως ἐπιστάτης τῆς πρὸς ἀπόδοσιν τῆς προικὸς ὑποχρεώσεως (Ἰονίου Κώδ. 1362), δὲν ἔπεται ὁμῶς ἐκ τοῦ δεδικασμένου τούτου καὶ ὅτι

ἐπραγματοποιήθη ἡ τοῦ προικίου τούτου ἀπόδοσις εἰς τὴν δικαιοῦ·
 χον καὶ ὅτι αὕτη κατέστη κυρία καὶ κάτοχος αὐτοῦ, ὥστε νὰ θεω-
 ρηθῇ καὶ κυρία τῶν παραγομένων ἐξ αὐτοῦ καρπῶν, κατὰ τὰ ἄρθρα
 433, 435 καὶ 436 Ἰον. Κώδ. Ὡστε, ἐλλειπούσης τῆς κατοχῆς,
 πρὸς ἀπόληψιν τῶν καρπῶν τοῦ κτήματος δεόν νὰ προηγηθῇ ἡ
 διεκδίκησις αὐτοῦ. Οὐδὲ ἔπεται τούναντίον ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1368 Ἰον.
 Κώδ., διότι τὸ ἄρθρον τοῦτο οὐδαμῶς καθιεροῖ χωριστόν τι ἐπὶ τῶν
 καρπῶν δικαίωμα τῆς γυναικὸς ἀνεξάρτητον τῆς ἀποδόσεως τῆς προι-
 κός, οὕτως ὥστε αὕτη νὰ δύναται νὰ διεκδικήσῃ παρὰ τρίτων κεχω-
 ρισμένους τοὺς καρποὺς τῶν προικίων κτημάτων τῆς, ἂν ἔτι δὲν
 ἐζήτησε παρὰ τῶν κληρονόμων τοῦ συζύγου τῆς τὴν ἀπόδοσιν αὐτῶν
 διότι ναὶ μὲν οἱ καρποὶ ὡς προσαύξημα παρακολουθοῦσι τὴν κυριό-
 τητα, ἀλλὰ μόνη ἡ διακατοχὴ ἐπιφέρει τὴν ἰδιοποίησιν αὐτῶν (Ἰον.
 Κώδ. 433, 435, 436 καὶ 2109). 28 (1876).

Τὸ ἄρθρ. 1337 Ἰον. Κώδ. κανονίζει μὲν καὶ τὰ περὶ πιστώσεων
 καὶ χρεωγράφων, διότι καὶ ταῦτα κινητὰ εἰσι κατὰ τὸ ἄρθρ. 415
 καὶ διότι τὰ ἄρθρα 1366 καὶ 1369 ἐδ. 3 αὐτοῦ δὲν ἐννοοῦσι νὰ κα-
 θιερώσωσιν ἰδιαιτέραν ἀρχὴν ὡς πρὸς τὰς πιστώσεις καὶ χρεωγράφους
 κατὰ διακρίσιν πρὸς τὰ λοιπὰ κινητὰ, προκειμένου περὶ ἀποδόσεως
 προικός, ὀρίζουσι δὲ μόνον περὶ ἀποδόσεως πιστώσεων, ὡς ἂν δὲν
 ἐγένετο ἐκτίμησις αὐτῶν ἐν τῇ προικοσυμφῶνῃ ἀλλὰ τὸ ἄρθρ. 1337
 ἀφίνει ἐλεύθερον τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας νὰ κρίνῃ ἂν ἐγένετο ἡ
 οὐ ἐκτίμησις τῶν προικίων κινητῶν ἐν τῇ γαμικῇ συμβολαίῃ, μὴ
 ὑποχρεοῦν αὐτὸ τὴν ἀπλὴν σημείωσιν τῆς ἀξίας τοῦ προικοδοτου-
 μένου κινητοῦ, γενομένην πρὸς καταλληλότερον μόνον προτερισμὸν
 αὐτοῦ, νὰ θεωρῇ ὡς ἐκτίμησιν, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου.

416 (1880).

Κατὰ τὸ 1834 ἴσχυεν ἐν Ἑπτανήσῳ τὸ Ἑνετικὸν δίκαιον, τὸ δὲ
 Ρωμαϊκὸν μόνον συμβουλευτικὴν εἶχε δύναμιν, καὶ ἐπομένως καταρ-
 τισθείσης τῆς περὶ προικὸς συμβάσεως κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, τὸ
 κύρος αὐτῆς ρυθμίζεται κατὰ τὸ Ἑνετικὸν δίκαιον, καθ' ὃ ἐκ μόνης τῆς
 παραδοχῆς τῆς νύμφης εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πενθεροῦ ἢ τῆς παρ' αὐτοῦ
 παραλαβῆς τῆς προικός, ἐγεννᾶτο ὑποχρέωσις αὐτοῦ πρὸς ἀπόδοσιν
 τῆς προικός, ἐν ἡλείψει ἀρκούσης περιουσίας τοῦ συζύγου, δι' ὃ καὶ
 εἰς σιωπηρὰν ὑποθήκην ὑπέκειτο ἡ ἀκίνητος περιουσία τοῦ τε συζύ-

γου καὶ πενθεροῦ (Ἑνετικοῦ Στατοῦτου Βιβλ. Α' κεφ. 56 καὶ 58), ἐπομένως δὲν εἶνε ἄκυρος ἡ σύμβασις, δι' ἧς ρητῶς συνομολογεῖται ἡ ἀπόδοσις τῆς προικὸς παρὰ τῶν παραλαβόντων αὐτὴν συζύγου καὶ πενθεροῦ. 65 (1880).

Ἡ ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ συζύγου δοθεῖσα ἐγγύησις πρὸς ἀπόδοσιν τῆς προικὸς τῆς νύμφης του, ὑπεχρέου αὐτὸν ἀμέσως πρὸς ταύτην διὰ τὸ σύνολον τῆς προικὸς τῆς ἥ διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ τῆς προικὸς ἀνταξίου, ἐὰν ἐκ τῆς τοῦ συζύγου τῆς περιουσίας ἤθελεν αὐτὴ ὅπωςδὴποτε λάβει ποσοστόν τι αὐτοῦ (Statuta Veneta Βιβλ. Α' κεφ. 33, 56, 58, Βιβλ. Γ' κεφ. 15). Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1868 Ἰον. Κώδ., ὁ ἀλληλεγγύως μετὰ τοῦ ὀφειλέτου ὑποχρεούμενος εὐθύνεται ἀμέσως τῷ πιστωτῇ ἢ δικαιούχῳ διὰ τὸ ὅλον, τὴν δὲ ὑπὲρ προικὸς διὰ συμβάσεως ἐγγύησιν οὐδ' οἱ Ρωμαῖκοι ἢ Βυζαντινοὶ νόμοι ἀπαγορεύουσι (N. 2 Κώδ. 5. 20, N. 2 Βασ. 28. 9, Ἀρμ. 8, 4.10). 51 (1883).

§ 24

Ὁ τόκος τῆς ἀποδοτέας ἔνεκα τοῦ θανάτου τῆς γυναικὸς προικὸς καὶ προγαμιαίας ὠρεῆς ἄρχεται μετὰ τὴν πάροδον ἐνὸς ἐνιαυτοῦ ἀπὸ τῆς τελευτῆς τοῦ συζύγου. 296 (1858) 9 (1859).

Κατὰ τὸν N. 1 § 7 Κώδ. (5. 13) N. 7 Κώδ. (5. 17), ὁ σύζυγος δὲν εὐθύνεται εἰς πληρωμὴν τόκων τῆς προικὸς ἀπὸ τῆς διαλύσεως τοῦ γάμου. 185 (1890).

Κατὰ πολυχρόνιον καὶ ἀδιάκοπον συνήθειαν, καθιερωμένην καὶ διὰ πλείστων ὅσων δικαστικῶν ἀποφάσεων, ὁ ἐτήσιος τόκος συνίσταται εἰς 12 % , καθ' οἷανδὴποτε περίπτωσιν ὁ νόμος παρέχει τῷ ἐνάγοντι τόκον, τοῦτο δὲ ἰσχύει καὶ ἐπὶ ἀποδόσεως προικὸς καὶ οὐχὶ ὁ μοναδ. N. Κώδ. (5. 13) Βασ. (20. 1), καθ' ὃν ὁ τόκος οὗτος εἶνε 4 % . 104 (1867) 136 (1868).

Οὐδεμίαν ὁ νόμος ποιεῖται διάκρισιν μεταξὺ διατετιμημένης καὶ ἀδιατιμῆτου προικὸς, ἐπομένως ὀφείλεται τόκος καὶ ἐπὶ τῆς ἀδιατιμῆτου κινητῆς προικὸς. 136 (1868).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1865 ἑδαφ. τελ. Ἰονίου Ἀστ. Κώδ., οἱ τόκοι τῆς προικὸς τρέχουσιν αὐτοδικαίως ὑπὲρ τῆς γυναικὸς. 51 (1883).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1760 Ἰον. Κώδ., ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τῆς ΜΓ' πράξεως τοῦ Ζ' Κοινοβουλίου, ὁ νόμιμος τόκος λογίζεται πρὸς ἑξ τοῖς

ἐκατὸν κατ' ἔτος, ὅταν τὸ δάνειον ἐξασφαλιζῇται δι' εἰδικῆς ὑποθήκης ἢ δι' ἐνεχύρου· ἡ διάταξις δ' αὕτη ἐφαρμόζεται οὐ μόνον ὅταν ἡ ὑποθήκη ἐκτῇθῃ διὰ συμβάσεως, ἀλλὰ καὶ ὅταν αὕτη ἐλήφθῃ δυνάμει τοῦ νόμου, διότι ὁ νόμος δὲν διακρίνει μεταξὺ ὑποθήκης συμβατικῆς καὶ ὑποθήκης νομίμου. Ὡσαύτως ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ ἀπαιτήσεως πρὸς ἀπόδοσιν προικός, διότι εἶνε μὲν ἀληθές, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη κεῖται ὑπὸ τὸν τίτλον «περὶ τοῦ ἐπιτόκου δανείου», πρόδηλον ὁμως καθίσταται ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἐτέρου ὀρισμοῦ ἐν τῷ Κώδικι, προσδιορίζοντος τὸ ποσὸν τοῦ νομίμου τόκου, ὅτι διὰ τῆς εἰρημένης διατάξεως ὁ Ἰόνιος νομοθέτης ἐσκόπει νὰ ὀρίσῃ τὸν νόμιμον τόκον οὐ μόνον τῶν ἐκ δανείου ἀπαιτήσεων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐξ ἄλλων λόγων προερχομένων.

51 (1883) 276 (1892).

§ 25

Ἀποθανούσης τῆς γυναικὸς ἀτέκνου, ἡ προίξ ἐπανέρχεται εἰς τὸν προικοδότῃν πατέρα καὶ εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ, ὁ δὲ ἐπιζῶν σύζυγος οὐδὲν δικαίωμα ἐπ' αὐτῆς ἔχει (Ἀρμ. Βιβλ. Δ. τίτ. ἡ § 48 καὶ τίτλ. θ' § 5).

31 (1836).

Τῆς θυγατρὸς προικισθείσης ὑπὸ τοῦ πατρὸς καὶ ἀποθανούσης ἀτέκνου, ἡ προίξ ἀποδίδεται τῷ πατρὶ ὡς προικοδότῃ καὶ δὲν δύναται αὕτη, ἐνόσω δὲν κατέστη ἀπόλυτος κυρία τῆς προικός, νὰ διαθέσῃ αὐτὴν ὡς ἴδιαν τῆς περιουσίαν.

105 (1858).

Ὅθεν οὐδ' ὑπὲρ τοῦ συζύγου αὐτῆς δύναται νὰ τὴν διαθέσῃ, ἅτε, κατὰ τὸν νόμον, ἀποδιδομένην μετὰ τὴν τελευτήν τῆς εἰς τὸν προικοδοτήσαντα αὐτὴν πατέρα τῆς.

9 (1859).

Κατὰ τὸν Ν. 30 Κώδ. (6. 12) Βασ. 117 (ΚΘ. Ι.), ἡ κυριότης τῆς προικός, ἀργοῦσα συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἀναζῇ μετὰ τὴν λύσιν αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς συζύγου, ἐπομένως θανούσης αὐτῆς ἡ προίξ περιέρχεται εἰς τοὺς νομίμους κληρονόμους τῆς, δὲν ὑπῆρχε δὲ ἀνάγκη νὰ περιέλθῃ τὸ κτῆμα εἰς τὴν νομὴν τῆς μητρὸς ζωσσης, ὅπως ἡ κυριότης περιέλθῃ εἰς τὸν κληρονόμον τῆς, διότι περιήλθεν αὐτῷ ἡ κατοχὴ διὰ τοῦ συζύγου τῆς.

96 (1874).

Οὐδεὶς τῶν ρωμαϊκῶν νόμων ἀποφαίνεται ρητῶς, ὅτι ἡ πατρικὴ προίξ περιέρχεται εἰς τὸν πατέρα καὶ ὅτε ἡ θανούσα θυγάτηρ κατέλιπε τέκνα· ἐξ ἐναντίας μάλιστα τὸ ἐν ἐδ. 68 Βασ. (28. 8) σχόλιον τοῦ νομοδιδασκάλου Θεοδώρου ὑποδεικνύει, ὅτι κατὰ τὸ ἐπὶ τῶν Βυ

ζαντινῶν Αὐτοκρατόρων δίκαιον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἢ προῖξ δὲν περιέρχεται εἰς τὸν πατέρα.

254 (1850).

§ 26

Αἱ δαπάναι τοῦ συζύγου, αἱ γενόμεναι ἐπὶ τοῦ προικῆος ἀκινήτου διὰ καταβολῶν καὶ ἐργασίας τρίτου, δύνανται, κατὰ νόμον, νὰ μειώσῃ τὴν προῖκα, τουτέστι δίδουσι δικαίωμα εἰς τὸν σύζυγον ν' ἀπολαύσῃ ἐκ τῆς προικῆος περιουσίας τὰς δαπάνας αὐτοῦ ταύτας (N. 5. καὶ 15 Βασ. 28. 10 N. 52 § 2 Βασ. 29. 1), καὶ νὰ ἐκποιήσῃ ἐπὶ τοιαύτῃ σκοπῇ τὸ προικῆον ἀκίνητον, ὅπερ μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου ἀπέβαλε τὴν ιδιότητα ταύτην.

225 (1856).

Ὁ σύζυγος δικαιούται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐπὶ τῶν ἀποδοτέων προικῶν πραγμάτων γενομένης παρ' αὐτοῦ δαπάνης, καὶ ὡς πρὸς τὴν ὠφέλιμον δαπάνην δύναται νὰ ἐνασκήσῃ τὴν περὶ διαχειρίσεως τῶν ἀλλοτρίων πραγμάτων ἀγωγὴν, καθ' ἣν οἱ τόκοι ὀφείλονται ἀπὸ τῆς καταβολῆς τῶν δαπανῶν (52 Βασ. 29. 1), ὅθεν, κατὰ τὰς περὶ διαχειρίσεως ἀλλοτρίων ἀρχάς, δὲν ἀπαιτεῖται μὴνυσις ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τόκου.

237 (1861).

Αἱ ὑπὸ τοῦ συζύγου ἀνεγερθεῖσαι ἐπὶ προικῆος οἰκοπέδου οἰκοδομαί, ὡς μὴ ἐπιβαλλόμεναι ὑπὸ τῆς ἀνάγκης, εἰσὶν ἐπωφελεῖς, ὡς τοιαῦται δὲ χορηγοῦσιν εἰς τὸν σύζυγον μόνον δικαίωμα ἀποζημιώσεως, κατὰ τοὺς N. 5 § 3, N. 6 καὶ 7 § 1 Π. (25. 1).

139 (1851).

Ἐὰν τις κατεδικάσθῃ ὡς διαχειριστὴς τῆς προικῆος οἰκίας τῆς συζύγου του, συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἡ οἰκία αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐκποιηθῇ ἀναγκαστικῶς διὰ δαπάνας εἰς αὐτὴν γενομένας συνεστῶτος τοῦ γάμου, διότι ἀφοῦ καὶ ὁ σύζυγος μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου, περιελθούσης τῆς οἰκίας εἰς τὰ τέκνα του, ἀπαίτησιν ἀποζημιώσεως δύναται νὰ ἔχῃ (N. 10 § 5 Βασ. BI, 28), ἔπεται, ὅτι ὁ δανειστὴς αὐτοῦ ταύτην τὴν ἀπαίτησιν δύναται νὰ ἔχῃ κατὰ τῶν τέκνων, ἢ ἂν ἀπέκτησε πραγματικὰ δικαιώματα ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτῆς δύναται νὰ ἐνασκήσῃ αὐτὰ κατὰ τῶν ιδιοκτητῶν τῆς οἰκίας, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ἐκτελέσῃ κατ' αὐτῶν τὰς κατὰ τοῦ συζύγου ἀπαιτήσεις.

148 (1860).

Ὁ ἔχων τὸ δικαίωμα τῆς ἐπισχέσεως τοῦ προικῆος ἀκινήτου δὲν ἔχει καὶ τὸ τῆς ἐκποιήσεως, ὡς ἀπαγορευομένης ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ

ὡς χωρούσης μόνον ἀγωγῆς κατὰ τῆς γυναικὸς μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου, ἐπὶ καταβολῇ τῶν ὠφελίμων δαπανῶν. Ν. μοναδ. § 5 Κώδ. (5. 13) Βασ. (29. 1). 62 (1869).

Κατὰ τὴν ἀπόδοσιν τῆς προικὸς ὁ σύζυγος δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὰς ἀναγκαίας καὶ ἐπωφελεῖς δαπάνας, οὐχὶ ὅμως πρότερον. Ν. 7 § 10 (41. 1) Ν. 56 § 3 (23. 3) Ν. μον. § 5 (5. 13). 152 (1870).

Ἐὰν ὁ σύζυγος ἐδανείσθῃ καὶ διὰ τῶν ληφθέντων χρημάτων ἐπληρώσῃ ἄλλα δάνεια, δι' ὧν εἶχεν οἰκοδομήσει οἰκίαν ἐπὶ τοῦ προικίου οἰκοπέδου, ἐὰν τῷ ὄντι τὸ δάνειον τοῦτο ἐστράφη εἰς ὄφελος τοῦ ρηθέντος προικίου, ὁ χορηγήσας τοῦτο δανειστής ὡς καὶ ὁ σύζυγος ἔχουσι δικαίωμα ν' ἀπαλλοτριώσῃ τὴν οἰκοδομήν, ἥτις προσετέθη εἰς αὐξήσιν τοῦ προικίου κτήματος. § 56 Ἀρμ. (Δ. η) Νεαρά 134 κεφ. 8 καὶ Ν. μον. § 5. Κώδ. (5. 13). 49 (1850).

Καὶ ἂν ὁ δανειστής δὲν συνεφώνησῃ μετὰ τοῦ συζύγου, ὅπως τὸ δάνειόν του χρησιμεύσῃ πρὸς ἀνακαίνισιν τῆς προικίως οἰκίας ἢ πρὸς πληρωμὴν τῶν δανείων, δι' ὧν ἀρχικῶς ἐκτίσθη αὕτη, καὶ δὲν ἔχῃ δυνάμει συμφωνίας ἀγωγὴν ἢ ἐνστασιν κατὰ τῆς συζύγου, ἔχει ὅμως κατ' αὐτῆς ὠφελίμον ἀγωγὴν κατ' ἐνστασιν, κατὰ Ν. 23 Π. (19.5), καθ' ὅσον ἡ σύζυγος ἐκ τοῦ δανείου τούτου ἠύξησῃ τὴν προικὰ τῆς εἰς τῆς ἀνακαινίσεως τῆς προικίως οἰκίας τῆς καὶ δὲν δύναται νὰ καταστῇ πλουσιωτέρα ἐπὶ ζημίᾳ ἄλλου. 130 (1850).

§ 27.

Κατὰ τὸ ἰσχύον ἐν Ἑλλάδι ἀστικὸν δίκαιον τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων, ἡ γυνὴ ἔχει ἀποκλειστικὴν καὶ ἀπεριόριστον κυριότητα ἐπὶ τῶν ἐξωπροίκων τῆς, τῶν τε κινητῶν καὶ ἀκινήτων, καὶ δύναται καὶ ἀνταλλάσσειν καὶ δωρεῖσθαι ἄνευ ἀδείας ἢ συγκαταθέσεως τοῦ συζύγου τῆς. 37 (1845).

Κατὰ τὸν νόμον ὁ σύζυγος μόνον τῶν προικίων κτημάτων καὶ καρποῦται καὶ ἐγείρει τὰς περὶ διεκδικήσεως καὶ διακατοχῆς περὶ αὐτῶν ἀγωγάς, τῶν δ' ἐξωπροίκων κυρία ἐστὶν ἡ γυνὴ καὶ ὡς τριαύτη καὶ καρποῦται αὐτῶν καὶ συναλλάσσει καὶ τὰς περὶ αὐτῶν ἐγείρει ἀγωγάς, καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ συζύγου τῆς. Ἀρμ. § 26 καὶ 27 (Δ. η) καὶ § 9 καὶ 23—27 (Δ. θ). 210 (1848).

Προκειμένου περὶ δανείου, δοθέντος παρὰ τῆς συζύγου ἐν ἰδίᾳ αὐ-

τῆς ὀνόματι, ὁ σύζυγός τῆς δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐξόφλησιν, στήριζόμενος ἐπὶ μόνου τοῦ τίτλου τοῦ συζύγου, χωρὶς νὰ ἔχῃ πληρεξουσιότητα ἢ ἐκχώρησιν ἐκ μέρους τῆς συζύγου του περὶ τοῦ δανείου τούτου.

201 (1860).

Κατὰ νόμον (Ν. 6 Κώδ. 4. 50, Βασ. 5' 19, 15 Ἀρμ. Λ5' Γ. γ), κυρία ἐστὶν ἡ γυνὴ τοῦ παρ' αὐτῆς καὶ δι' ἑαυτὴν τῷ ὄντι ἀγορασθέντος καὶ παραληφθέντος πράγματος, τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἀπαίτησιν μόνον ἔχοντος τοῦ λαβεῖν τὰ ἐξ ἰδίων του χρημάτων καταβληθέντα διὰ τὸ τίμημα τοῦ πράγματος.

56 (1880).

Τὸ πρὸς ἀπόδοσιν τῆς παραφέρνου περιουσίας δικαίωμα τῆς γυναικὸς γεννᾶται μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου διὰ τοῦ θανάτου τοῦ συζύγου, ἐὰν ζῶντος αὐτοῦ ἡ σύζυγος ἐπιτρέψῃ τῷ συζύγῳ τὴν διαχείρισιν τῆς ἐξωπροέκου αὐτῆς περιουσίας, καθ' ἣν τίθησι βάσιν τὸ ἄρθρ. 1380 τοῦ Ἰονίου Κώδικος, ὥστε ἡ ἐξακρίβωσις τῆς χρονολογίας τῶν συμβολαίων, δυνάμει τῶν ὁποίων περιήλθεν εἰς τὴν σύζυγον ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος περιουσία, δὲν ἔχει νομικὴν ἀξίαν.

6 (1878).

ΠΡΟΝΟΜΙΟΝ ¹

Περίληψις.

§ 1. Προνόμιον τοῦ πωλητοῦ.

§ 2. Τί ἀπαιτεῖται πρὸς διατήρησιν τῶν προνομίων. — Ἐγγραφή. — Μεταγραφή.

§ 1

Ἡ περιουσία τοῦ ἀγοραστοῦ ἐνέχεται διὰ τὸ τίμημα τὸ ἐξ ἀρχῆς διομολογηθὲν παρ' αὐτοῦ πρὸς τὸν προνομιοῦχον ἢ ἐνυπόθηκον πιστωτὴν καὶ κύριον τοῦ πωληθέντος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 1940 τοῦ Ἰον. Κώδικος, τὸ δὲ προνόμιον τοῦτο διατηρεῖται καὶ ἂν δι' ἀπαλλοτριώσεως οἰασθῇποτε, ἐπομένως καὶ διὰ διανομῆς, γενόμενης μεταξὺ τῶν ἀγοραστῶν, πολλῶν ὄντων, μεταβιβάσθῃ εἰς ἕτερον τὸ κοινὸν κτῆμα ὁλόκληρον (Ι. Κώδ. ἄρθρ. 1945).

¹ Κατὰ τὴν Ἰόνιον Νομοθεσίαν.

Ὡς περιουσία ὅμως ἐκάστου ἀγοραστοῦ ἐννοεῖται μόνον τὸ ἀναλογοῦν αὐτῷ διαιρετόν ἢ ἀδιαίρετον μέρος τοῦ πωληθέντος κτήματος καὶ δὲν ἐκτείνεται πέραν τοῦ μέρους τούτου τὸ προνόμιον τοῦ πωλητοῦ διὰ τὸ ἀναλογοῦν ἐκάστῳ ἀγοραστῇ μέρος τοῦ χρέους τοῦ τιμήματος.

251 (1868).

Ἐάν τις πωλῇ τὴν ἐπαχθεῖσαν αὐτῷ κληρονομίαν πρὸς τρίτον, οὐδὲν προνόμιον ἐπὶ τῆς ἀτομικῆς περιουσίας τοῦ ἀγοραστοῦ ἀπέκτησεν ὁ πωλητὴς διὰ χρέη βαρύνοντα τὴν κληρονομικὴν περιουσίαν, διότι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1940 Ἰονίου Κώδ., προνόμιον χαίρει ὁ πωλητὴς διὰ τὸ τίμημα μόνον ἐπὶ τῶν πωληθέντων κτημάτων, ὥστε ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ πωλητὴς ἔχει προνόμιον μόνον ἐπὶ τῶν πωληθέντων κληρονομικῶν κτημάτων, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κτημάτων τοῦ ἀγοραστοῦ, διότι, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἐρμηνείαν τοῦ ἄρθρ. 1945 Ἰον. Κώδ., ἡ μεταγραφὴ διατηρεῖ τὸ προνόμιον ἐφ' ὅσον ὑπάρχει τοιαύτη περίπτωσις, ἀλλὰ μόνη καὶ καθ' ἑαυτὴν δὲν γεννᾷ τοῦτο.

289 (1878),

§ 2

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 1943 καὶ 1945 Ἰονίου Κώδ., προκύπτει σαφῶς, ὅτι οὐδὲν ἕτερον ἀπαιτεῖται νὰ πράξῃ ὁ ἀγοραστὴς πρὸς διατήρησιν τοῦ προνομίου ἢ τὴν τοῦ τίτλου μεταγραφὴν, οὐδὲν δὲ νὰ ἐγγράψῃ ὑποθήκην, οὔτε συνάγεται ἐκ τῶν αὐτῶν διατάξεων, ὅτι ἐκ τῆς ἐγγραφῆς ὑποθήκης ἐξαρτᾶται τὸ ἔγκυρον καὶ ἀποτελεσματικὸν τῆς μεταγραφῆς.

12 (1874).

Τὰ ἐν ἄρθρῳ 1940 Ἰονίου Κώδ. ὀριζόμενα προνόμια ἐπὶ τῶν ἀκινήτων εἰσὶ φύσει εἰδικὰ ἐπὶ ὠρισμένου ἀκινήτου, δὲν ἀναγνωρίζονται δὲ ὑπὸ τοῦ νόμου προνόμια γενικὰ ἐπὶ ἀκινήτων ὡς ἐπὶ τῶν κινητῶν τὰ ἐν ἄρθρῳ 1938. Κατὰ γενικὸν δὲ κανόνα, τὰ ἐπὶ τῶν ἀκινήτων εἰδικὰ προνόμια διατηροῦνται μόνον δι' ἐγγραφῆς (ἄρθρ. 1943), ἥτις δέον ἀναγκαιῶς νὰ περιέχῃ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ εἶδους καὶ τῆς θέσεως τοῦ βεβαρημένου κτήματος, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1978 § 5, ἀδιακρίτως ἐφαρμοζομένην ἐπὶ τῶν ἐπὶ ἀκινήτων προνομίων, ὡς εἰδικῶν. Κατ' ἐξαίρεσιν δὲ τὸ τοῦ πωλητοῦ προνόμιον διατηρεῖται διὰ τῆς μεταγραφῆς τοῦ πωλητηρίου, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐγγραφῆς, ἣν ὁ ὑποθηκοφύλαξ ὑποχρεοῦται αὐτεπαγγέλτως νὰ ἐνεργήσῃ εἰς τὰ ὑποθηκικὰ βιβλία. Ἐκ τῶν προεκτεθέντων ἔπεται,

ὅτι ἡ ἀοριστία τῆς ἐγγραφῆς ἢ τοῦ μεταγραφομένου δικαιογράφου ὡς πρὸς τὸ βεβαρημένον εἰδικῶς διὰ τοῦ προνομίου ἀκίνητον δὲν δύναται νὰ διατηρήσῃ τὸ ἐπ' αὐτοῦ προνόμιον τοῦ δικαιοῦχου, διότι δὲν δύναται νὰ νοηθῇ ἐν τῷ νόμῳ προνόμιον εἰδικόν ἐπὶ ἀορίστου ἀκινήτου συνεστηκός, ὡς καὶ εἰδική ὑποθήκη δὲν θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ νόμου ἔγκυρος, ἐὰν δὲν ἀναφέρηται ἐν τῷ καταστατικῷ δικαιογράφῳ εἰδικῶς ἡ φύσις καὶ ἡ θέσις τοῦ βεβαρημένου κτήματος (ἄρθρ. 1964). ματαιοῦται δὲ ὅλως ὁ κύριος τοῦ νόμου σκοπός (ὅστις εἶνε ἡ εἰδοποίησις τῶν τρίτων περὶ τοῦ βαρύνοντος τὸ κτῆμα πραγματικῷ δικαιώματος), ὅσῳκις ἔνεκεν ἀοριστίας δὲν δύναται νὰ ᾔνη γνωστὸν καὶ ὠρισμένον τὸ κτῆμα. Δὲν συμβάλλει δὲ τὸ ὅτι ἡ πώλησις δὲν εἶνε ἄκυρος διὰ τὴν μὴ ἐν τῷ πωλητηρίῳ εἰδίκευσιν τοῦ πωλουμένου πράγματος, ἀφοῦ τοιαύτην τινὰ διατύπωσιν δὲν ἀπαιτεῖ ὁ νόμος (ἄρθρ. 1383 καὶ 1384), διότι ἡ ἑλλειψις αὕτη δύναται μὲν νὰ μὴ καθιστᾷ τὴν πώλησιν ἄκυρον, καὶ ἡ μεταγραφὴ αὐτῆς νὰ ἔχῃ τυχὸν ἀποτελέσματα διὰ τὴν μεταβίβασιν τῆς κυριότητος καὶ ἀπέναντι τῶν τρίτων (ἄρθρ. 1395), ἀλλ' ἡ διατήρησις τοῦ ἐπὶ τοῦ πωλουμένου προνομίου τοῦ πωλητοῦ, ἐν περιπτώσει ὀφειλῆς τοῦ τιμήματος, εἶνε ὅλως ἀνεξάρτητος τῆς πωλήσεως καὶ ὑπάγεται εἰς ἰδίους ὁρους, οἷος καὶ ὁ τῆς εἰδικεύσεως τοῦ βεβαρημένου κτήματος. 190 (1876).

Ὁ μεταβιβαστικὸς PNB νόμος τοῦ 1866 οὐδαμῶς ἠγνόησε νὰ ὑποβάλλῃ εἰς ἐγγραφὴν τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1938 Ἰον. Κώδ. καθιερούμενα προνόμια, ἐν οἷς καὶ τὸ τῶν ἐπικηδείων δαπανῶν, ἀφοῦ ταῦτα ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τὰ εἰς οὐδεμίαν ἐγγραφὴν ὑποβαλλόμενα προνόμια τοῦ ἄρθρ. 940 τῆς ἰσχυροῦσης Πολ. Δικονομίας καὶ ἀφοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1944 Ἰον. Κώδ., ἐξηρῶντο τῆς διατυπώσεως τῆς ἐγγραφῆς. 56 (1885).

Κατὰ τὰ ἄρθρα 2009, 2011 καὶ 2013 — 14 τοῦ Ἰον. Κώδ., πρὶν ἢ ἐνεργηθῇ ἡ μεταγραφὴ τοῦ μεταφέροντος τὴν κυριότητα δικαιογράφου καὶ ἐντὸς 15 ἡμερῶν τὸ πολὺ μετ' αὐτὴν συγχωρεῖται εἰς τοὺς πιστωτὰς τοῦ ἀπαλλοτριούντος νὰ ἐγγράψωσι τὰ προγενέστερα τῆς ἀπαλλοτριώσεως δικαιώματά των· πᾶν ὅμως προνόμιον ἢ ὑποθήκη μεταγενεστέρα τῆς ἀπαλλοτριώσεως δὲν βλάπτει τὸν νέον κύριον, οὐδὲ δύναται νὰ ἐγγραφῇ ἐπὶ τοῦ ἀπαλλοτριωθέντος κτήματος, καίτοι δὲν μετεγράφη ἡ τὴν κυριότητα μεταφέρουσα πρῶξις.

Καὶ ἂν πρόκηται δὲ περὶ προικός, ἰσχύουσι, κατὰ τὰ ἄρθρα 1335, 1336 καὶ ἐπ. Ἰον. Κώδ., αἱ αὐταὶ διατάξεις. 194 καὶ 195 (1887).

ΠΡΟΤΙΜΗΣΙΣ ὁρ. ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΑ

ΠΤΑΙΣΜΑ

περίληψις.

- § 1. Ἐνοχὴ ἕνεκα πταίσματος.
 § 2. Ἀπόδειξις τοῦ πταίσματος.
 § 3. Ρύθμισις τῆς ἕνεκα πταίσματος εὐθύνης διὰ συμβάσεως.

§ 1

Οὐδεὶς ὑποχρεοῦται νὰ ὑποφέρῃ ζημίαν διὰ πταῖσμα ἄλλου.

162 (1838).

Ἡ ἀρχὴ τοῦ δικαίου, καθ' ἣν οὐδεὶς ὑποχρεοῦται εἰς πλείονα ἐπιμέλειαν διὰ τὰ πράγματα τῶν ἄλλων παρ' ὅσῃν καταβάλλει εἰς τὰ ἴδια, ἐφαρμοζομένη ἐπὶ ἐνοχῶν τινῶν, δὲν χωρεῖ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ἀκουιλίου νόμου, καθ' ὃν καταλογίζεται καὶ ἡ ἐλαφρὰ ἀμέλεια.

78 (1856).

§ 2

Ἡ ἀπόδειξις, ἐπὶ μὲν εὐθύνῃς ἐξ ἐλαφροῦ πταίσματος βαρύνει τὸν κάτοχον τοῦ ἀλλοτρίου πράγματος, διότι οὗτος ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἐτήρησε τὴν εἰδικὴν ἐπιμέλειαν, ἣν ἀνέλαθεν, ἐπὶ δὲ εὐθύνῃς ἐκ βαρέος πταίσματος, ὁ κύριος ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τὴν μεγάλην ἀμέλειαν τοῦ ὀφειλέτου, διότι ὁ δόλος, πρὸς ὃν τὸ βαρὺ πταῖσμα ἐξομοιοῦται, δὲν τεκμαίρεται.

226, 227, 228 καὶ 229 (1883).

§ 3

Κατὰ τοὺς Ν. 23 Π. (50 17) Ν. 226 Π. (50. 16) Ν. 27 § 3 καὶ Ν. 4 Π. (2. 14) Ν. 1 § 2 Π. (47. 4) καὶ Ν. 8 § 3 ἐν τέλει Π. (43. 26) τῆς ἐκ τοῦ ἰδίου ἐλαφροῦ πταίσματος εὐθύνῃς δύναται τις διὰ συμφώνου ν' ἀπαλλαγῇ, οὐχὶ δὲ καὶ τῆς ἐκ τοῦ δόλου αὐτοῦ ἢ τοῦ βαρέος πταίσματος, ἅτε ἀντικειμένης τῆς τριαύτης συμφωνίας εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη.

269 (1893).

ΠΡΟΣΗΜΕΙΩΣΙΣ

περίληψις.

- § 1. Ἐγερσις ἀγωγῆς.
 § 2. Βεβαίωσις ὑπέρξεως ἐμπροθέσμου ἀπαιτήσεως.
 § 3. Ἀπόφασις πρωτόδικος.
 § 4. Τροπὴ τῆς προσημειώσεως εἰς ὑποθήκην, συνεπείᾳ συμβιβασμοῦ.
 § 5. Προθεσμία πρὸς τροπὴν τῆς προσημειώσεως εἰς ὑποθήκην.
 § 6. Συνέπεια τοῦ νόμου ΠΜ' τῆς 19 Μαρτίου 1882.

§ 1

Εἶνε ἄκυρος ἡ προσημείωσις, ἂν ὅταν αὕτη ἐγένετο δὲν εἶχεν ἔτι ἐγερθῇ ἡ ἀγωγή (Ν. Ὑποθ. 23). 356 (1853).

§ 2

Ἐν τῇ ἐγγραφῇ τῆς προσημειώσεως, δὲν ἀπαιτεῖται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ἡ μνεία τοῦ βεβαιωτικοῦ τῆς ἐμπροθέσμου ἀπαιτήσεως ἐγγράφου. 364 (1866).

Ὁ περὶ ὑποθηκῶν νόμος ἐπιτρέπει τὴν ἐγγραφὴν προσημειώσεως, καὶ ὅταν τὸ ποσὸν δὲν ᾔνε ὠρισμένον. 364 (1866).

Ὅσάκις ὁ νόμος ἀπαιτεῖ βεβαίωσιν, ἀρκεῖται εἰς ἀποδείξεις, παρεχούσας κατὰ τὸ δοκοῦν τῷ Δικαστηρίῳ πιθανότητα ὡς πρὸς τὰ προκείμενα πράγματα (Πολ. Δικ. 255), ἄρα τὸ ἄρθρ. 23 § 2 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, ὅπερ ἀπαιτεῖ ἀπλῶς βεβαιωτικὸν ἐμπροθέσμου ἀπαιτήσεως, ἐγγραφον, ἐννοεῖ ἀπλῶς ἐγγραφον, πιθανολογοῦν τὴν ὑπαρξιν τῆς ἀπαιτήσεως. 364 (1866).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 79 § 2 Ν. ὑποθ., ἡ ἐξάλειψις τῆς προσημειώσεως διατάσσεται, ἂν ἡ ἐγγραφὴ δὲν στηρίζεται εἰς κανένα ἀπὸ τοὺς χορηγοῦντας δικαίωμα πρὸς ἀπόκτησιν ὑποθήκης τίτλους, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶνε καὶ ὁ τῆς ἐμπροθέσμου ἀπαιτήσεως (ἄρθρ. 23 § 2). Τὸ δὲ ἄρθρ. 80 ὀρίζει μὲν τὰς περιπτώσεις τοῦ ἐδ. 4 τοῦ προηγουμένου ἄρθρ. 79, καθ' ἃς εἶνε ἄκυρος ἡ προσημείωσις δι' ἑλλειψιν τῶν ἀνσιωδῶς ἀπαιτουμένων, οὐχὶ δὲ καὶ τὰς λοιπὰς ἀκυρότητας, περὶ ὧν

γίνεται μνεία εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν προηγουμένων ἐδαφίων.

52 (1891).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 23 § 2 Ν. ὑποθ., ἡ ὑπαρξὶς ἐμπροθέσμου ἀπαιτήσεως πρὸς ἐγγραφὴν προσημειώσεως, ἀπαιτεῖται νὰ ὑφίσταται κατὰ τὴν ἐγγραφὴν τῆς προσημειώσεως, ἢ δὲ μετὰ τὴν ἐγγραφὴν ἐπελθοῦσα διὰ τῆς τελεσιδίκου ἀποφάσεως, δὲν καθιστᾷ τὴν ἐξ ἀρχῆς ἄκυρον ἐγγραφὴν ἔγκυρον, οὐδ' ἐμπρόθεσμον τὴν ἀπαίτησιν κατὰ τὴν κοινοποίησιν τῆς ἀγωγῆς.

52 (1891).

Προσημειώσις ἐγγραφεῖσα μόνον δυνάμει τῆς ἀγωγῆς ἄνευ ἐγγράφου ἢ τίτλου τινὸς εἶνε ἄκυρος (Ν. ὑποθ. 23) τὴν ἐνστασιν δὲ ταύτην τῆς ἀκυρότητος δύναται νὰ προτείνῃ καὶ ὁ ἐξ ἀπογραφῆς κληρονόμος τοῦ καθ' οὗ ἐνεγράφη ἢ τοιαύτη προσημεώσις.

283 (1878).

§ 3

Καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει, ὅτι δυνάμει τῆς διαταγτοῦσης τὴν λογοδοσίαν ἀποφάσεως ἐπιτρέπεται ἐγγραφὴ προσημειώσεως πρὸς ἀσφάλειαν τῶν ἐν αὐτῇ ὀριζομένων ἀπαιτήσεων, ἄσκοπος ἀποβίνει ἡ ἐξέτασις τοῦ ζητήματος τούτου, εἰάν ἡ ἀπόφασις ἀνετράπη συνεπεῖα ἀνακοπῆς.

373 (1874).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 23 § 3 νόμου ὑποθηκῶν, προσημειώσις συγχωρεῖται, ὅταν ἡ ἀπαίτησις ἐπιδικασθῇ πρωτοδίκως· τοιαύτη ὅμως δὲν εἶνε καὶ ἡ ἐρήμην ἀπόφασις, ὡς μὴ οὕσα ἀμετάκλητος παρὰ τοῦ ἀπαγγεῖλαντος αὐτὴν Δικαστηρίου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 181 Πολ. Δικ., διαρκούσης τῆς πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμίας, καὶ ἐπομένως δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς τίτλος πρὸς ἐγγραφὴν προσημειώσεως. 37 (1882).

§ 4

Προκειμένου περὶ διενέξεως ἐπὶ κονδυλίων ἀλληλοχρέου λογαριασμοῦ, ἡ ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου ἀναγνώρισις καὶ διὰ τοῦ διατακτικοῦ εἶτι τῆς ἀποφάσεώς του κονδυλίων τινῶν ὡς ἐγγραπτέων ἐν τῇ σχετικῇ στήλῃ τῆς πιστώσεως ἢ τῆς χρεώσεως τοῦ ἀλληλοχρέου, μὴ συνοδευομένη καὶ διὰ τῆς καταδίκης τοῦ ὀφειλέτου εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ σχετικοῦ ποσοῦ, δὲν ἀποτελεῖ τίτλον ἰκανόν πρὸς ἐγγραφὴν προσημειώσεως, διότι ἡ ἀναγνώρισις αὕτη τοῦ εἰρημένου κονδυλίου προσωρινὴν ἀπλῶς ἔχει σημασίαν, καθότι μόνον διὰ τῆς ὀριστικῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς ἐξακριβοῦται τελειωτικῶς τὸ ἐκατέρωθεν ποσὸν τῆς πί-

στώσεως ἐκκαθαρίζεται τὸ τυχὸν ὑπερβάλλον τῆς πιστώσεως ἢ χρεώσεως διὰ τοῦ προσήκοντος συμψηφισμοῦ τῶν μερίδων καὶ ἐπομένως προκύπτει τίς εἶνε ὁ ὀφειλέτης καὶ τίς ὁ δανειστής. 37 (1882).

Ὁ περὶ ὑποθηκῶν νόμος ἐν ἄρθρῳ 83 ὀρίζων, ὅτι ἡ προσημειώσις, ἡ γενομένη συνεπείᾳ ἀγωγῆς (ὑπὸ αἵρεσιν ὑποθήκη οὕσα) μετατρέπεται εἰς ὑποθήκην ἐντὸς 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τελεσιδίκου ἀποφάσεως, ὡς μόνον τρόπον ἀποδεικνύοντα τὴν πλήρωσιν τῆς αἵρέσεως ἀναγράφει τὴν τελεσιδικίαν ἀπόφασιν· τούντεῦθεν δ' ἐκ τοῦ γράμματός τοῦ νόμου ἀποκλείεται τὸ συμβιβαστικὸν συμβόλαιον, δι' οὗ ὁ ὀφειλέτης συναινεῖ εἰς τὴν μετατροπὴν τῆς προσημειώσεως εἰς ὑποθήκην, διότι τοῦτο βεβαιῶς συναίνεσιν πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης ἔκτετε, καὶ δὲν ταυτίζεται τελεσιδικίᾳ ἀποφάσει πρὸς μετατροπὴν τῆς προσημειώσεως εἰς ὑποθήκην, ἀνατρέχουσιν ἀναδρομικῶς εἰς τὸν χρόνον τῆς προσημειώσεως πρὸς βλάβην τῶν δικαιωμάτων τρίτων δανειστῶν τοῦ ὀφειλέτου. 177 (1882) 67 (1888).

§ 5

Κατὰ τὰ ἄρθρα 24 καὶ 83 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, ἂν ἡ προσημειώσις ἐγένετο συνεπείᾳ ἐπιδικασθείσης ἀγωγῆς, χορηγεῖται εἰς τὸν πιστωτὴν τριακονθήμερος προθεσμία, ἀρχομένη ἀφ' ἧς κατέστη τελεσιδικὸς ἡ ἐπιδικάσασα τὴν ἀπαίτησιν ἀπόφασις, ὅπως μετατρέψῃ τὴν προσημείωσιν εἰς ὑποθήκην. 268 (1858) 81 (1859).

Ἐὰν ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις, δι' ἧς ἐπιδικάσθη ἡ ἀπαίτησις τοῦ ἐνάγοντος, ἦτο ἀνέκκλητος ἡ τριακονθήμερος πρὸς τροπὴν τῆς προσημειώσεως προθεσμία ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως, 268 (1858) 81 (1859).

Προκειμένου περὶ τροπῆς προσημειώσεως εἰς ὑποθήκην δυνάμει ἀποφάσεως καταστάσεως τελεσιδίκου δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως, ἡ παρὰ τοῦ ἄρθρ. 83 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου ὀριζομένη παράτασις τῆς προθεσμίας συγχωρεῖται ἀναγκαιῶς καὶ ὅταν ὁ προσημειώσας καὶ ὁ ὑποθηκοφύλαξ κατοικῶσιν ἐν τῇ αὐτῇ τόπῳ ἐκτὸς τῆς ἑδρας τοῦ ἀπορρίψαντος τὴν ἔφεσιν Δικαστηρίου, διότι ὁ προσημειώσας δὲν δύναται νὰ τρέψῃ τὴν προσημείωσιν εἰς ὑποθήκην πρὶν ἢ λάβῃ, πρὸς ἐπίδειξιν εἰς τὸν ὑποθηκοφύλακα τὴν ἀπορρίψασαν τὴν ἔφεσιν ἀπόφασιν. 135 (1864).

Τὸ ἄρθρ. 83 νόμου ὑποθηκῶν ἐξαλειπτέαν διατάσσει τὴν προση-

μείωσιν, ἐὰν δὲν μετατραπῇ εἰς ὑποθήκην ἐντὸς τῶν 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τελεσιδικίας, χωρὶς νὰ διακρίνη, ἂν πρόκηται περὶ τελεσιδικίου ἀποφάσεως πρωτοβαθμίου ἢ δευτεροβαθμίου Δικαστηρίου ἢ περὶ τελεσιδικίου ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης συνεπείᾳ ἀνακοπῆς κατ' ἐρήμην ἀποφάσεως, δυνάμει τῆς ὁποίας ἐνεγράφη ἡ προσημείωσις. 304 (1874).

Ἡ δυνάμει τῆς τελεσιδικίου ἀποφάσεως τῶν Ἐφετῶν μετατροπὴ τῆς προσημειώσεως εἰς ὑποθήκην δεῖον νὰ γίνῃ ἐντὸς 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της, προστιθεμένης καὶ τῆς ἀποστάσεως καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῆς (Ν. ὑποθ. 83). 227 (1885).

Ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 83 νόμου ὑποθηκῶν τριακονθήμερος προθεσμία πρὸς μετατροπὴν τῆς προσημειώσεως εἰς ὑποθήκην λογίζεται ἀπὸ τῆς τελεσιδικίας τῆς ἀποφάσεως καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῆς, διότι ἡ περὶ τούτου διάταξις περιέχει ἀπλῶς τὸν ὅρον τῆς τελεσιδικίας καὶ μόνον ἐπέκτασιν τῆς προθεσμίας λόγῳ ἀποστάσεως χορηγεῖ, ἅρα τὴν προθεσμίαν ἄνευ ἐτέρου τινος γεγονότος κινεῖ εὐθὺς ἡ τελεσιδικία, ἅμα ἐπέλθῃ. 54 (1889).

Οὐδαμῶς ὀρίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου, ὅτι ἡ προσημείωσις δὲν εἶνε ἐξαλειπτέα, ἐὰν δὲν προλάβῃ ὁ ἔχων συμφέρον νὰ ζητήσῃ τὴν ἐξάλλειψιν αὐτῆς (ὡς μὴ ἐμπροθέσμῳ μετατραπείσης εἰς ὑποθήκην) πρὸ τῆς μετατροπῆς. Ὡστε ἡ μετατροπὴ δὲν εἶνε λόγος ἀπαρადέκτου τῆς ἀγωγῆς περὶ ἐξαλείψεως τῆς προσημειώσεως, ὡς ἀκύρως μετατραπείσης εἰς ὑποθήκην. 304 (1874).

§ 6

Διὰ τοῦ ἄρθρ. 14 τοῦ νόμου ΠΜ τῆς 19 Μαρτίου 1882 περὶ εἰσαγωγῆς τῆς ἐλληνικῆς νομοθεσίας εἰς τὰς ἄρτι προσαρτηθείσας ἐπαρχίας, ἠκυρώθησαν πᾶσαι αἱ πράξεις, αἱ φέρουσαι δικαστικὸν ἢ δημόσιον τύπον καὶ ἀφορῶσαι εἰς ἰδιώτας, εἰς τὴν κατηγορίαν δὲ αὐτῶν ὑπάγονται καὶ αἱ ἐγγραφεῖσαι προσημειώσεις κατὰ τὸν ἡμέτερον περὶ ὑποθηκῶν νόμον, ὅστις ἐθεωρεῖτο ἰσχύων τότε ἐν Θεσσαλίᾳ δυνάμει τῶν διαταγμάτων, ὡς φέρουσαι δημόσιον τύπον καὶ ἀφορῶσαι εἰς ἰδιώτας. 149 (1885).

ΡΥΘΜΙΣΙΣ ΟΡΙΩΝ ὁρ. ΚΥΡΙΟΤΗΣ

ΣΥΓΓΕΝΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ὁρ. ΑΝΗΛΙΚΟΤΗΣ

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ ΝΟΜΩΝ ὁρ. ΝΟΜΟΣ

ΣΥΓΚΥΡΙΟΤΗΣ ¹

Περὶ ληψίς.

- § 1. Σύστασις συγκυριότητος.
 § 2. Δικαιώματα τῶν συγκυρίων ἐν γένει.
 § 3. Δικαίωμα τοῦ συγκυρίου πρὸς ἐκμίσθωσιν τοῦ κοινοῦ πράγματος.
 § 4. Δικαίωμα συγκυρίου ὡς πρὸς τὰς ὑπ' αὐτοῦ γενομένας δαπάνας.
 § 5. Εὐθύνη τοῦ συγκυρίου ὡς πρὸς τὴν διαχείρισιν τοῦ κοινοῦ κτήματος.
 § 6. Δικαίωμα συγκυρίου ἐπὶ τοῦ ἀντιτίμου τοῦ ἀπαλλοτριωθέντος κοινοῦ πράγματος.
 § 7. Συγκυριότης οἰκίας κατ' ὁροφάς, κατὰ τὸν Ἰόνιον ἀστικὸν Κώδικα.
 § 8. Μεσότοιχος.
 § 9. Κοινωνία μεταξὺ κυρίου καὶ καλλιεργητοῦ.
 § 10. Ἐγερσις ἀγωγῆς, ἀφορώσης εἰς τὸ κοινὸν κτῆμα, ἐκ μέρους τινὸς τῶν συγκυρίων.
 § 11. Προϋποθέσεις τῆς περὶ διανομῆς κοινοῦ πράγματος ἀγωγῆς.
 § 12. Ἀντικείμενον τῆς περὶ διανομῆς δίκης.—Τρόπος διανομῆς.
 § 13. Διατυπώσεις τῆς διανομῆς σχετικῶς πρὸς τὸν περὶ χαρτοσήμου νόμον.
 § 14. Ἑτεραί ἀγωγαὶ μεταξὺ τῶν συγκυρίων.
 § 15. Παραγραφή τῶν δικαιωμάτων τοῦ συγκυρίου.

§ 1

Ὁ ἔχων ἀκίνητον κτῆμα εἰς τὴν κυριότητα αὐτοῦ, προσλαβὼν δὲ εἰς τὴν νομὴν του καὶ ἕτερον ἀκίνητον, ἀνήκον εἰς ἄλλου κυριότητα καὶ συνορεῦον μετὰ τοῦ πρώτου, οὐδὴλως καθιστᾷ τὸν κύριον τοῦ ἐτέρου τούτου ἀκινήτου συγκύριον ἐξ ἀδικοιρέτου τοῦτε εἰς τὴν κυριότητά του ἀνήκοντος καὶ τοῦ εἰς τὴν νομὴν του προσληφθέντος, ὥστε νὰ δύναται ὁ ἰσχυριζόμενος, ὅτι εἶνε κύριος τοῦ δευτέρου ἐκεί-

¹ Ἡ νομολογία ἡ σχετικὴ πρὸς τὴν ἐταιρίαν θὰ περιληφθῇ ἐν τῷ οἰκείῳ τόμῳ τοῦ Ἐμπορικοῦ Δικαίου.

νου κτήματος νὰ διεκδικήσῃ τὴν ἐξ ἀδιαιρέτου συγκυριότητα ποσο-
στοῦ μέρους τοῦ ἐκ τῆς ἐνώσεως τῶν δύο κτημάτων παραχθέντος
μεγαλειτέρου κατὰ τὴν ἔκτασιν κτήματος. 23 (1851).

Κατὰ Ν. 2 Κώδ. (4. 37) καὶ Βασ. 84 (12. 1), ἦταν κτημὰ τι
ἀγορασθῇ ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ πολλῶν, εἰς δὲ καταβάλλῃ τὸ τίμημα τοῦ
ἀγορασθέντος, οὗτος ἔχει μόνον ἀγωγὴν πρὸς ἀπόληψιν τοῦ κατα-
βληθέντος, δὲν δύναται ὅμως ν' ἀρνηθῇ, ὅπως ἀναγνωρίσῃ τοὺς λοι-
ποὺς συνεταίρους εἰς τὴν ἀγοραπωλησίαν. 442 (1878).

Ἐπὶ καταβολῆς ὠρισμένου ποσοῦ ἐπὶ σκοπῷ νὰ καταστήσῃ ὁ λα-
βὼν τὸν καταβαλόντα παρακοινωνὸν κατὰ τὸ ἥμισυ τῆς ἐπὶ ἀκινή-
του κτήματος ἰδιοκτησίας του, δὲν δύναται ν' ἀποδειχθῇ, ὅτι ἐπηλο-
λούθησεν ἢ μεταβίβασιν τοῦ ἀκινήτου δι' ἐπιβολῆς ὅρκου, διότι, κατὰ
τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χρετοσῆμου νόμου, μεταβίβασις ἄνευ δημο-
σίου ἐγγράφου εἶνε ἀπολύτως ἄκυρος. 69 (1892).

§ 2

Κατὰ τοὺς Ν. 68, 176 καὶ 35 Π. (19. 2), ὁ συγκοινωνὸς πράγ-
ματός τινος ἢ δικαίου δύναται νὰ ἐνασκήσῃ τὸ ἰδανικὸν ἐπὶ τοῦ
κτηματος τούτου μερίδιόν του, ἐπομένως δὲ καὶ τὴν χρῆσιν τοῦ
παρ' αὐτοῦ ἐξασκουμένου δικαιώματος, τοῦ συγκοινωνοῦ μὴ ἔχοντος
δικαίωμα ν' ἀποκρούσῃ τὴν παρὰ τοῦ τρίτου συνεπεῖχ τῆς τοιαύτης
μεταβιβάσεως γενομένην ἐξάσκησιν τοῦ μεταβιβασθέντος αὐτῷ δι-
καίου, ἀλλὰ μόνον δικαιομένου νὰ ζητήσῃ τὴν διανομὴν. 13 (1879).

Κατὰ μὲν τὸν Ν. 28 Π. (10. 3) Βασ. 28 (12. 2), ἐπὶ κοι-
νοῦ πράγματος οὐδεὶς τῶν συνιδιοκτητῶν δύναται νὰ ποιήσῃ τι ἄκον-
τος τοῦ ἐτέρου, ἀλλ' ὁ ἕτερος δικαιούται νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ποιοῦντα,
κατὰ δὲ τὸν Ν. 3 Π. (1. 39), ἐπὶ καινοτομίας ἐπὶ κοινοῦ πράγμα-
τος ὁ πρᾶττωρ ἠδύνατο νὰ παρεμποδίσῃ προσωρινῶς τὴν τοῦ ἔργου
ἐξακολούθησιν ἐφ' ὅσον ἡ καινοτομία παρέβλαπτε τὰ δικαιώματα τοῦ
συγκυρίου ἢ συγκατόχου· κατὰ δὲ τὸ 5' ἐδ. τοῦ ἄρθρ. 490 Πολ.
Δικ., εἰς τὸν Εἰρηνοδίκην ἀνήκει ἡ κατὰ τὸ Ρ. Δ. τοιαύτη ἐνέργεια
τοῦ πρᾶττωρος, ὅπως προστατευθῇ ὁ συγκύριος ἢ συγκατόχος κατὰ
πάσης ἐπιχειρήσεως καινοτομίας, προσβαλοῦσης τὰ ἴσα τοῦ ἐτέρου
δικαιώματα κατοχῆς. 239 (1881).

§ 3

Κατὰ μὲν τὸν Ν. 28 Π. (10. 3), ὁ κοινωνὸς ἄνευ τῆς συναινέ-

σεως τοῦ συγκυρίου του ἐπὶ κοινοῦ καὶ ἀδιαιρέτως κατεχομένου κτήματος δὲν δύναται νὰ ἐπιχειρήσῃ καινοτομίαν τινα ἢ ἄλλην πράξιν, περιορίζουσιν τὴν κοινήν χρῆσιν, ἀλλὰ δύναται, κατὰ τὸν Ν. 68 Π. (17. 2), νὰ ἐκποιήσῃ τὸ ἰδανικὸν ἐπὶ τοῦ κτήματος τούτου μερίδιόν του, κατὰ μείζονα δὲ λόγον ἔχει τὴν ἐξουσίαν νὰ παραχωρήσῃ εἰς ἄλλον τὴν ἀπλὴν χρῆσιν αὐτοῦ δυνάμει μισθώσεως (Ν. 35 Π. 19.2), μεθ' ἣν ὁ συγκοινωνὸς τοῦ ἐκμισθωτοῦ δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ περιορίσῃ τὴν χρῆσιν ταύτην, οὐδὲ ν' ἀποβάλῃ τὸν μισθωτὴν ἐκ τῆς κατοχῆς τοῦ κοινοῦ κτήματος, δι' ὃν λόγον δὲν δύναται ν' ἀποβάλῃ τὸν μισθώσαντα συνδιοκτῆτην, διότι κατὰ τούτου μόνον τὸ περὶ διανομῆς δικαίωμα ἔχει, κατὰ τὸν προμνημονευθέντα Ν. 28 Π. (10.3).

74 (1858) 281 (1860) 69 (1861).

Κατὰ τὸν Ν. 28 Βασ. (12. 2), ἡ ὀρθὴ ἔννοια τοῦ ὁποίου καταφαίνεται εἰς τὸ ὑπ' αὐτὸν σχόλιον, ὁ κοινωνὸς δὲν δικαιούται νὰ ἐπιχειρήσῃ ἐν τῷ κοινῷ πράγματι καινοτομίαν παρὰ γνώμην τοῦ κοινωνοῦ· μὴ κωλυθεὶς δὲ δὲν ἀναγκάζεται νὰ καταλείπῃ τὸ ἔργον, ὅπερ ἐπεχείρησεν· ὅθεν, κατὰ μείζονα λόγον, ὁ συγκοινωνὸς καὶ συγκάτοχος δὲν δικαιούται νὰ ἐξώσῃ τὸν μισθωτὴν, ὡς μὴ συναινέσας εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἐτέρου συγκοινωνοῦ καὶ συγκατόχου γενομένην μίσθωσιν, ἀπ' ἐναντίας δὲ μέχρι τῆς διανομῆς τοῦ κοινοῦ πράγματος ἕκαστος συγκοινωνὸς δικαιούται καὶ νὰ μισθώσῃ αὐτὸ πρὸς τρίτον, θεωρούμενος ὡς ἐν ὀνόματι τῶν συγκοινωνῶν ἐνεργῶν, τῆς μισθώσεως ἐχούσης τὸν χαρακτῆρα διαχειρίσεως, ὁ δ' ἕτερος κοινωνὸς δικαιούται παρὰ μὲν τοῦ μισθωτοῦ ν' ἀπαιτήσῃ τὸ ἀνήκον αὐτῷ, ὡς συγκυρίῳ, μέρος τοῦ μισθώματος, ἂν τοῦτο δὲν κατεβλήθῃ εἰςέτι ὅλοσχερῶς εἰς τὸν μισθώσαντα κοινωνόν, στηριζόμενος εἰς τὸ συνάλλαγμα τῆς μισθώσεως, ἢ νὰ προσβάλῃ τὸ συνάλλαγμα διὰ ὅλον, μεταξὺ τοῦ μισθώσαντος κοινωνοῦ καὶ τοῦ μισθωτοῦ περὶ τὴν μίσθωσιν, ἐπὶ βλάβῃ τοῦ ἄλλου κοινωνοῦ, δι' ἐπὶ τούτῳ ἀγωγῆς κατὰ τοῦ μισθωτοῦ, παρὰ δὲ τοῦ μισθώσαντος κοινωνοῦ ν' ἀπαιτήσῃ ἢ τὸ ἀναλογοῦν αὐτῷ μέρος τοῦ μισθώματος, ὅταν τοῦτο ἔλαβεν ὁ ἐκμισθώσας, ἢ ἀποζημιώσιν, ἂν ἐκ τῆς μισθώσεως ἐπῆλθεν αὐτῷ ζημία, κατὰ τὰς περὶ διαχειρίσεως ἀλλοτρίων ὑποθέσεων ἀρχὰς τοῦ δικαίου. Ἐπομένως, ἀγωγῇ, δι' ἣς ζητεῖται παρὰ τῶν μισθωτῶν ἐκ μέρους τοῦ ἐτέρου συγκοινωνοῦ, παρὰ τὴν γνώμην τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἡ μίσθωσις, ἀποζη-

μίωσις, οὐχὶ δὲ ἡ ἀπόδοσις τοῦ εἰς τὴν μερίδα τοῦ ἐνάγοντος ἀναλογούντος μισθώματος, εἶνε νόμῳ ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέα.

88 (1876).

Ναὶ μὲν κατὰ Ν. 28 Π. (10. 3) καὶ Ν. 28 Βασ. (12. 2), ὁ κοινωνὸς δὲν δύναται νὰ πράξῃ τι ἐπὶ τοῦ κοινοῦ πράγματος, ἀρνούμενων τῶν συγκοινωνῶν, ἀλλ' ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη ἀνάγεται εἰς καινοτομίαν, ἣτις φυσικῶ τῷ λόγῳ μεταβάλλει τὴν ὑπάρχουσαν τοῦ πράγματος κατάστασιν, τοῦτο ὅμως δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐπὶ μισθώσεως κοινῶν, μὴ ὑπαρχούσης ἐν τῷ νόμῳ ρητῆς περὶ τούτου ἀπαγορεύσεως. Τούναντίον δὲ ἐκ τῶν Ν. 6 § 2 Π. (10. 9) Ν. 6 § 2 Βασ. (12. 2) συνάγεται, ὅτι ὁ κοινωνὸς δύναται νὰ ἐκμισθώσῃ καὶ μονομερῶς τὸ κοινόν, ἐνέχεται δὲ μόνον εἰς τὴν προκύψασαν ἐκ τούτου ζημίαν, ἐὰν τὴν μίσθωσιν ἐνήργησεν ἰδίῳ ὀνόματι· οὐδ' ὅλως δὲ ὁ νόμος ἀπαγγέλλει τὴν ἀκυρότητα τῆς μισθώσεως, διότι ἡ μίσθωσις, διαχειριστικὴ οὖσα πράξις, δὲν δύναται ν' ἀπαλλοτριώσῃ, ὡς ἡ καινοτομία ἢ ἡ ἐπιβολὴ δουλείας, τὸ ἐπὶ τοῦ κοινοῦ πράγματος δικαίωμα τῶν ἐτέρων συγκυρίων· ἐὰν δὲ ἀποβῇ ἐπιζήμιος, βαρύνει μόνον τὸν ἐνεργήσαντα ταύτην κοινωνόν, ὅστις ἐνέχεται εἰς ἀποζημιώσεις τῇ περὶ διαιρέσεως κοινοῦ ἀγωγῇ, ἂν τὴν μίσθωσιν ἐνήργησεν καὶ ἐν ὀνόματι τῶν συγκοινωνῶν αὐτοῦ, ἢ τῇ τῆς δικικλήσεως ἀλλοτριῶν, ἂν ἐνήργησεν ἐπὶ ἀποκλειστικῷ ἰδίῳ κέρδει, κατὰ τοὺς Ν. 6 § 2 Π. (10. 3) καὶ Ν. 6 § 3 Π. (3. 5). Ἐδύνατο δὲ ν' ἀκυρωθῇ ἡ μίσθωσις αὕτη λόγῳ δόλου τοῦ ἐκμισθωτοῦ (συγκοινωνοῦ) καὶ τῶν μισθωτῶν, κατὰ συμπαιγνίαν συμβληθέντων πρὸς περιγραφὴν τῶν δικαιωμάτων τῶν ἄλλων συγκοινωνῶν τοῦ μισθωθέντος πράγματος, οὐχὶ δὲ ἔνεκα δόλου μονομεροῦς τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ὅστις δὲν δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν μετὰ τῶν ἀλλοτριῶν τοῦ δόλου τούτου μισθωτῶν καταρτισθεῖσαν σύμβασιν.

139 (1876).

§ 4

Ὁ συγκύριος, ὁ βελτιώσας κοινόν κτῆμα, ὅπερ ἐνόμιζεν ὡς ἀνῆκον εἰς αὐτὸν ἀποκλειστικῶς, ἔχει ἐκτός τοῦ δικαιώματος τῆς παρακρατήσεως καὶ ἀνεξάρτητον ἀγωγὴν ἐκ τῆς διαχειρίσεως ἀλλοτριῶν ὑποθέσεων Ν. 14 § 1 Π. (10. 3).

284 (1852).

Ὁ ἀνανεῶν κοινὴν οἰκίαν συνιδιοκτῆτης δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὸ

ἡμισυ τῆς δαπάνης μετὰ τόκου, ἀφ' ἧς ἐγένετο αὕτη Ν. 4 Κ. (8.10).
159 (1868).

Ὁ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ πράγματος δαπανήσας καὶ κατέχων αὐτὸ κοινωνῶς δικαιούται εἰς παρακράτησιν τοῦ πράγματος μέχρις ἀπολήψεως τῶν ὑπ' αὐτοῦ δαπανηθέντων ἀναγκαίως ἢ ἐπωφελῶς (Ν. 34 καὶ Ν. 5 § 13 Π. 17. 2), τοῦθ' ὅπερ ἄλλως ἀπονέμεται αὐτῷ ἐξ ἀναλογίας ὑπὸ τοῦ Ν. 1 πρ. Π. (20. 6), θεωρουμένῳ ὡς διαχειριστῇ ἀλλοτρίων.
320 (1879).

Κατὰ τὸν Ν. 27 Π. (3. 5), δὲν ἀποδίδονται αἱ ἄνευ ἀνάγκης γεινόμεναι ἐπὶ κοινοῦ ἐδάφους δαπάναι· ὅθεν καὶ αἱ ἐπὶ κοινοῦ μεσοτείχου δύο περιβολίων καταβληθεῖσαι δαπάναι διὰ τὴν ἐκ νέου ἀνέγερσιν αὐτοῦ, εἰς δὲν ἦνε ἀναγκαῖαι, δὲν ἀποδίδονται. 178 (1888).

§ 5

Κατὰ τὸν σαφῆ ὅρισμόν τοῦ νόμου (Βασιλ. 25 καὶ 26 IB, Α), ὁ κοινωνὸς δὲν δύναται νὰ συμψηφίσῃ τὴν ἐκ τῆς ἀμελείας του προηγουμένην ζημίαν πρὸς τὴν ὅποίαν παρήγαγεν ὠφέλειαν. 234 (1851).

Κατὰ τοὺς Ν. 3 πρ., Ν. 4 § 3, Ν. 6 § 12 Π. (10. 3) Ν. 19 πρ. (9. 4) Ν. 34 Π. (17. 2) Ν. 4, Ν. 5 § 1 Π. (4. 17) Ν. 6 § 2 Π. (10. 3) Ν. 20 Π. (3. 36) Ν. 19 Κώδ. (2. 19) Ν. 24 Π. (10. 3), ἐπὶ σχέσεως κοινωνίας ἔνεκεν ὀφισταμένης κοινῆς ἰδιοκτησίας, ὁ κοινωνὸς ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ ὅ τι ἐκ τῆς κοινωνίας ἔφερεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ περιουσίαν ἀπὸ τοῦ κοινοῦ πράγματος ἢ διὰ τοῦ κοινοῦ πράγματος, ἀναλογοῦν εἰς τὸν συγκοινωνόν, ὅστις δύναται νὰ ἐπιδιώξῃ τοῦτο εἴτε διὰ τῆς ἀγωγῆς περὶ διαιρέσεως κοινοῦ, εἴτε διὰ τῆς περὶ διαχειρίσεως ἀλλοτρίων.
231 (1884).

Προκειμένου περὶ κοινῶν κτημάτων, ὁ διαχειριστὴς αὐτῶν κοινωνὸς ὀφείλει νὰ παρέχῃ ἐπιμέλειαν περὶ τὴν διαχείρισιν τῆς μερίδος τῶν ἐτέρων κοινωνῶν ὅσῃν καὶ περὶ τῶν ἰδίων καταβάλλει Ν. 72 Π. (17. 2) Ν. 25 § 16 Π. (16. 2) καὶ δὲν εὐθύνεται διὰ τοὺς συλλεκτέους, ἀλλὰ μόνον διὰ τοὺς συλλεχθέντας ὑπ' αὐτοῦ καρπούς Ν. 4 § 3 Ν. 11 Π. (10. 3), τοῦτο δὲ καὶ τὸ ἄρθρ. 1097 Πολ. Δικ. ὑπονοεῖ.
378 (1880) 200 (1868).

Ὁ συγκύριος, εἰσπράξας ἅπαντα τὰ εἰσοδήματα, καὶ τὰ εἰς τὸν συγκύριον ἀνήκοντα, ὀφείλει, κατὰ νόμον, νὰ καταστήσῃ ἀζήμιον εἰς

τὸν συγκοινωνὸν αὐτοῦ τὴν ἐνέργειάν του ταύτην, χορηγῶν αὐτῷ τὸ ὅπερ παρήγαγε τὸ κτῆμα καθαρὸν εἰσόδημα καὶ οὐχὶ ἀπλῶς τὸ ὑπ' αὐτοῦ συλλεχθέν, διότι ἡ ἀμέλεια ἢ ἀπλή ἀδιαφορία τούτου δὲν εἶνε δίκαιον νὰ βαρύνῃ τὸν συνιδιοκτήτην αὐτοῦ καί, κατὰ τὸ ἄρθρ. 156 Πολ. Δικ., ὁ κακῆς πίστεως κάτοχος τοὺς ἐξαχθέντας καρποὺς ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ, κακῆς δὲ πίστεως κάτοχος εἶνε ὁ οὕτως ἐν γνώσει τῆς συγκυριότητος νεμόμενος ὡς ἴδιον ὁλόκληρον τὸ κοινὸν κτῆμα συνιδιοκτήτης.

280 (1892).

Ἀγωγῇ, βάσιν ἔχουσα, ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἐνάγοντος διεχειρίσθη αὐθαιρέτως τὴν κοινὴν κατὰ κυριότητα ἀποθήκην, ἐκμισθώσας αὐτήν, ὀρθῶς ἀπορρίπτεται, ἐὰν ὁ ἐνάγων δὲν ἰσχυρίσθῃ, ὅτι ὁ ἐναγόμενος εἰσέπραξεν ἢ ἡμέλησεν νὰ εἰσπράξῃ τὸ μίσθωμα, διότι, κατὰ Ν. 61 § 2 (10. 3), ἐὰν ὁ συνιδιοκτήτης ἐκμισθώσῃ τὸ κοινὸν κτῆμα πρὸς τὸ ἀποκλειστικὸν του συμφέρον, ὀφίσταται τὴν ἐντεῦθεν προξενηθεῖσαν ζημίαν, ἐὰν δὲ ἐπιχειρήσῃ τὴν μίσθωσιν ταύτην ἐν ὀνόματι τῶν συγκοινωνῶν, οὔτε νὰ ὠφελῇ, οὔτε νὰ ζημιωθῇ ἐντεῦθεν πρέπει· ὥστε τότε μόνον ἡδύνατο νὰ στηριχθῇ ἡ περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγή, ἐὰν ἡ ἐκμισθωσις ἤθελε γίνῃ πρὸς τὸ ἀποκλειστικὸν συμφέρον τοῦ συγκυρίου ἐκμισθωτοῦ.

135 (1878).

§ 6

Ὁ κοινωγός δύναται καὶ μετὰ τὴν παῦσιν τῆς συνιδιοκτησίας νὰ ζητήσῃ τὸ ἀναλογοῦν αὐτῷ ἐκ τοῦ ἀντιτίμου τοῦ ἀπαλλοτριωθέντος κτήματος (Ν. 20 Κώδ. 3. 36, Ν. 6 § 1 Π. 10. 3), διὰ τῆς ἐξ ἐντολῆς ἢ ἐκ τῆς διαχειρίσεως ἄλλοτρίων πραγμάτων ἀγωγῆς, ἀλλὰ καὶ δι' ἀνταγωγῆς, κατὰ τὸ ἄρθρ. 564 Πολ. Δικ. 12 (1855).

§ 7

Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 544 Ἰον. Κώδ. προκύπτει, ὅτι οἱ μεγάλοι τοῖχοι καὶ ἡ στέγη οἰκοδομῆς, ἀνηκούσης κατ' ὀρεφὰς εἰς πλείους κυρίους, εἶνε κοινὴ πάντων ἰδιοκτησία, δὲν ἔπεται ὅμως, ὅτι κοινὴ ἰδιοκτησία εἶνε πάντοτε καὶ ἡ ὑποστέγη, ἀλλὰ τοῦτο κρίνεται ἐκάστοτε, κατὰ τὰς ἰδιαιτέρας περιστάσεις, ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τῆς εὐσίας· μὴ ὑπαρχούσης δὲ σαφοῦς καὶ ρητῆς δικτάξεως τοῦ νόμου, ἡ λύσις, ἢ

δίδει τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου.

282 (1868).

§ 8

Μεσότοιχος δὲν εἶνε ἀπλῶς ὁ μεταξὺ δύο οἰκιῶν τοῖχος, ἀλλ' ὁ ὠκοδομημένος ἐξ ἡμισείας ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν γηπέδων τῶν γειτόνων ιδιοκτητῶν, ἐξ οὗ προσκτᾶται ἕκαστος τῶν συνιδιοκτητῶν δικαίωμα συγκυριότητος ἐπ' αὐτοῦ (ὅρ. ἄρθρ. 8 Β. Δ. 9 Ἀπριλίου 1836 περὶ ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν. 122(1885).

Κατὰ τε τὸν Ν. 1 πρ. Π. (16. 3) καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ ἀπὸ 9 Ἀπριλίου 1836 Β. Δ. περὶ ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, νόμου ἔχοντος ἰσχύν, ὁ χωρίζων δύο γειτονεῦοντα κτήματα τοῖχος τότε μόνον λαμβάνει τὴν ιδιότητα μεσοτοίχου, ὅταν ᾖ ἐκτισμένος ἐπὶ ἐδάφους ἀνήκοντος κοινῶς εἰς ἀμφοτέρους τοὺς γείτονας, ἐὰν δὲ τοῦναντίον ἐκτίσθῃ ἐπὶ ἐδάφους ἀνήκοντος ὁλοσχερῶς εἰς τὸν ἕτερον τῶν γειτόνων, δὲν δύναται νὰ λάβῃ τὴν ιδιότητα μεσοτοίχου ἐκ μόνης τῆς περιπτώσεως, ὅτι χρησιμεύει ὡς ὄριον χωρίζον τὴν ιδιοκτησίαν τοῦ γείτονος, ὅφ' οὗ ἐκτίσθῃ, ἀπὸ τῆς τοῦ ἄλλου γείτονος· ὅθεν οὐδὲν ἔχει ὁ τελευταῖος οὗτος δικαίωμα, χαρὰ κτηρίζων αὐτὸν αὐθαιρέτως ὡς μεσότοιχον, νὰ στηρίξῃ ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἰδίαν οἰκοδομὴν ἄνευ τῆς συναίνεσεως τοῦ ἄλλου γείτονος, εἰς οὗτινος τὴν κυριότητα καὶ νομὴν διατελεῖ, καὶ νὰ διαταράξῃ οὕτω τὴν ἀποκλειστικὴν αὐτοῦ νομὴν. 258 (1888) 20 (1889) 60 (1893).

Κατὰ τὰς § 57 καὶ 58 Ἀρμ. (Β. δ.), οὐδεὶς θέλων νὰ ὑψώσῃ ἐμποδίζεται, ἐκτός ἐὰν ὑπόκηται εἰς δουλείαν, ὁ δὲ κοινωνὸς οἰκήματος δὲν δύναται παρὰ γνώμην τοῦ ἄλλου κοινωνοῦ νὰ ἐπιβάλλῃ δουλείαν εἰς τὸ κοινὸν κτῆμα, ἐξ οὗ ἔπεται, ὅτι δύναται τις καὶ τὸν μετ' ἄλλου κοινόν τῆς οἰκίας του μεσότοιχον νὰ ὑψώσῃ, ἐὰν δουλεία τις δὲν τὸν ἀποτρέπῃ, ἐπομένως δὲν χωρεῖ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἢ περὶ διαταράξεως κατοχῆς ἀγωγῇ

214 (1848).

Ἐκ μόνης τῆς πληρωμῆς τοῦ ἡμίσεως τῆς ἀξίας τοῦ μεσοτοίχου ἄνευ τινὸς παρατηρήσεως, δὲν θεωρεῖται καὶ ὅτι ὁ πληρώσας παρεδέχθη νὰ ὑπάρχωσιν εἰς τὸν κοινόν μεσότοιχον ἐστίαι καὶ καπνοδόχοι τοῦ ἀντιδίκου του, διότι ἀπητεῖτο πρὸς τοῦτο ἡ ρητὴ συμφωνία τῶν διαδίκων ἢ τοιαῦται πράξεις τοῦ πληρώσαντος τὴν ἀξίαν τοῦ

μεσοτοίχου, ἐξ ὧν νὰ ἐξάγῃται καθαρῶς καὶ ἀναφισθητήτως ἡ συναίνεσις καὶ ἡ ἀποδοχὴ τοῦ.

366 (1855).

Ἐκ τοῦ συνδ. τῶν Ν. 8 καὶ 26 Π. (8. 2) καὶ τῶν Ν. 35—37 Π. (35. 2) προκύπτει, ὅτι δύναται ὑπὸ τοῦ κοινωνοῦ τοῦ μεσοτοίχου νὰ κατεδαφισθῇ οὗτος καὶ ἀνακαινισθῇ, ὅταν δὲν δύναται νὰ φέρῃ τὸ βάρος καὶ τῶν δύο συνεχομένων οἰκιῶν.

567 (1868).

Ἡ περὶ τοῦ μεσοτοίχου ἀμφισβήτησις περιέχει καὶ τὴν τῆς συνιδιοκτησίας, ἐξ ἧς ἐξαρτᾶται καὶ ἡ τοῦ φρέατος ἀπόφραξις (Ν. 8 Π. 8. 2 Β. 58, 2 § 8, 13, 19, § 2), προκειμένου δὲ περὶ συνιδιοκτησίας, ἡ ἀγωγὴ περὶ αὐτῆς εἶνε ἀπαράδεκτος μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τῆς περὶ διαταράξεως δίκης (Πολ. Δικ. 29). 254 (1869).

§ 9

Καὶ κοινωνία δύναται νὰ συναφθῇ μεταξὺ κυρίου καὶ καλλιεργητοῦ, καθ' ἣν τὸ εἰς καλλιέργειαν διδόμενον κτῆμα νὰ μὴ μεταβῇ ἀμέσως, ἀλλὰ μεθ' ὠρισμένον χρόνον εἰς τὴν διανοίᾳ κυρίου νομὴν τοῦ καλλιεργητοῦ.

196 (1850).

Ὁ ἐπὶ μερίσματι τῶν καρπῶν μισθωτῆς καὶ τὸ κέρδος καὶ τὴν ζημίαν συμμερίζεται τῷ δεσπότῃ, ὡς κοινωνός, καὶ ἡ ἐκ πάσης αἰτίας ἀπώλεια τοῦ καρποῦ καὶ τὸν κύριον τοῦ πράγματος καὶ τὸν μισθωτὴν ἐπιβαρύνει. Ἡ τοιαύτη δὲ σύμβασις ἀποτελεῖ συνάλλαγμα κοινωνίας.

211 (1860).

Ἡ σχέσις τοῦ ἐπιμόρτου καλλιεργητοῦ πρὸς τὸν κύριον δὲν εἶνε σχέσις μισθώσεως, ἀλλὰ σχέσις ἐξ ἐταιρίας, συνισταμένη εἰς τὸ ὅτι ὁ ἰδιοκτήτης τῆς γῆς συγκοινωνεῖ καὶ συνεταιρίζεται μετὰ τοῦ χωρικοῦ καλλιεργητοῦ, παραχωρῶν αὐτῷ τὴν πρὸς καλλιέργειαν γῆν καὶ ἔστιν ὅτε καὶ κεφάλαια, κατὰ τὴν συμφωνίαν, ὁ δὲ καλλιεργητὴς καταβάλλει τὴν ἐργασίαν τοῦ καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἐταιρίας ταύτης ἀποζημιούται ἐκάτερος ἐκ τοῦ εἰσοδήματος, κατὰ τὸν συμφωνηθέντα διαμερισμὸν αὐτοῦ. Ἐπομένως ὁ κύριος, ἐὰν ὑπάρχῃ νόμιμος λόγος διαλύσεως τῆς σχέσεως ταύτης, δύναται νὰ ἐγείρῃ τὴν ἐξ ἐταιρίας ἀγωγὴν περὶ διαλύσεως αὐτῆς καὶ συνεπῶς μετὰ τὴν διάλυσιν, τὴν ἐκ τοῦ κτήματος ἀποβολὴν τοῦ καλλιεργητοῦ, οὐδόλως δὲ προσωρινὰ μέτρα.

118 (1884).

§ 10

Ἐπὶ τῆς κοινῆς νομῆς, καθὼς καὶ ἐπὶ τῆς κοινῆς ἰδιοκτησίας, ἕκαστος κοινωνὸς νέμεται καὶ ἐξουσιάζει τὸ πρᾶγμα καθ' ὠρισμένα ἰδανικὰ μέρη καὶ ὅλοι ὁμοῦ ἐπέχουσιν ἐνὸς τόπον σχετικῶς πρὸς τὸ κτῆμα (N. 4 Π. 10. 1). Ἐκ τούτων δ' ἔπεται, ὅτι ἕκαστος τῶν κοινωνῶν ἔχει συμφέρον εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ ὅλου, καθότι τὸ ἰδανικὸν αὐτοῦ μέρος ἐπὶ τοῦ ὅλου κτήματος ἐκτείνεται, ὅθεν ὁ ἐξ ἀδιαιρέτου συνιδιοκτήτης δύναται καὶ μόνος νὰ ἐγείρῃ τὴν περὶ ἀνζήτησεως τῆς νομῆς τοῦ κοινοῦ κτήματος ἀγωγὴν. 111 (1847).

§ 11¹

Ἡ ἐν τῷ Γ' τμήματι τοῦ τελευταίου βιβλίου τῆς Πολ. Δικ. προνοουμένη συνοπτικὴ ἀγωγὴ περὶ διανομῆς, ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν ἔχει, ὅτι ὁ ἐγείρων τὴν περὶ διανομῆς ἀγωγὴν κατέχει κοινῶς καὶ ἀδιαιρέτως ὡς συνιδιοκτήτης μετὰ τοῦ ἐναγομένου τὰ διανεμητέα κτήματα· ἐπομένως, ἐὰν ὁ ἐναγόμενος ἀμφισβητήσῃ τὴν βᾶσιν ταύτην, ὁ δὲ ἐνάγων δὲν κατορθώσῃ ν' ἀποδείξῃ, ὅτι εἶνε συγκύριος καὶ συγκατόχος τῶν διανεμητέων κτημάτων, ἡ περὶ διανομῆς ἀγωγὴ αὐτοῦ, στερουμένη νομίμου βάσεως, ἀπορρίπτεται.

174 (1863) 225 (1868).

Οὐδεὶς νόμος ἀπαιτεῖ τὴν καλὴν πίστιν ὡς ἀπαραίτητον στοιχεῖον τῆς περὶ διανομῆς κοινοῦ πράγματος ἀγωγῆς. 85 (1890).

§ 12

Ἐὰν κοινὸν κτῆμα ἐπωλήθῃ πρὸς τρίτους τῇ συναινέσει ὅλων τῶν κοινωνῶν, τὸ κτῆμα τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ πλέον μέρος τῆς κοινοκτημοσύνης των καὶ δὲν δύναται νὰ ᾔνη ἀντικείμενον διανομῆς μεταξὺ αὐτῶν. 336 (1853).

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου (N. 3 πρ. Π. 10. 3, N. 3 Βασ. IB. 2, N. 22 § 4 καὶ 56 Π. 10. 2 N. 56 Βασ. ΜΔ.3), ἀντικείμενον τῆς περὶ διανομῆς δίκης εἶνε οὐ μόνον ἡ διαίρεσις τῶν κοινῶν πραγμάτων, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐνάσκησις προσωπικῶν ἀγωγῶν τῶν κοινωνῶν μεταξὺ των. Περιλαμβάνονται δὲ ἐν τῇ περὶ διανομῆς

¹ Περὶ τῆς διανομῆς ὑπὸ δικονομικὴν ἔποψιν ὁρ. Μέρος Α' λ. Διανομὴ σελ. 306 καὶ ἐπ.

δίκευ καὶ οἱ ὑπὸ τινος τῶν κοινωνῶν συλλεχθέντες καρποὶ τοῦ κοινοῦ πράγματος (Πολ. Δικ. 1097). 79 (1880) 223 (1891).

Τὸ θέμα τοῦ Ν. 35 Π. (2. 14) καὶ Ν. 34 Β. (ΙΑ. 1) προϋποθέτει, ὅτι ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς διανομῆς τὰ μέρη ἐδῆλωσαν, ὅτι οὐδὲν ἄλλο μένει αὐτοῖς ἐπίκαινον. 378 (1880).

Κατ' οὐδεμίαν διάταξιν τοῦ νόμου, κατὰ τὴν περὶ διανομῆς δίκην ἢ ἐκκαθάρισιν τῶν ἀπαιτήσεων τῶν διαδίκων προηγεῖται τῆς ἐκποιήσεως τῶν διανεμητέων ἀντικειμένων. 173 (1892).

Προκειμένου περὶ διανομῆς, γενομένης διὰ διαθήκης, ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 724 Ἰον. Κώδ., κατὰ τὸ ρητὸν γράμμα τοῦ νόμου (πρᾶξις ΝΑ τοῦ Η' Κοινοβουλίου), ὥστε ἐάν, κατὰ τὴν ἀνεξέλεγκτον κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας, παρεβιάσθῃ τὸ ἄρθρον τοῦτο διὰ τῶν περὶ διανομῆς διατάξεων τῆς διαθήκης, συμφῶνως πρὸς τὸν νόμον ἐκηρύχθῃ αὕτη ἄκυρος. 265 (1888).

§ 13

Ὁ ἰσχυρισμός, ὅτι ὁ πατὴρ διένειμεν ἐν τῇ διαθήκῃ του μεταξὺ τῶν τέκνων του καὶ τρίτου ὠρισμένον κτῆμα κοινόν καὶ ἀδιαίρετον ὃν καὶ ὅτι ἕκαστος τῶν διαδίκων ἔστερξεν εἰς τὴν διανομὴν ταύτην καὶ ἔλαβε τὸ μέρος του, περιέχει ἰσχυρισμόν, μεταβολὴν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ἀκινήτου πράγματος ἐμφαίνοντα, ὅθεν δὲν συγχωρεῖται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, ἡ μαρτυρικὴ ἀπόδειξις.

289 (1857).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, καὶ αἱ αὐτοτελεῖς ἐξώδικοι διανομαὶ περιουσίας ἀπαγορεύεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρώσεως νὰ γίνωσιν ἄλλως ἢ ἐπιστήμως καὶ ἐνώπιον Συμβολαιογράφου.

73 (1860) 362 (1865).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, ἀπαγορεύεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρώσεως νὰ γίνωνται ἄλλως πῶς εἰμὴ ἐπιστήμως καὶ ἐνώπιον Συμβολαιογράφου αἱ ἐξώδικοι διανομαὶ περιουσίας· ἅρα διανομὴ γινομένη δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου εἶνε ἄκυρος, ἡ δὲ τοιαύτη ἀκυρότης δὲν δύναται νὰ καλυφθῇ διὰ τῆς πραγματικῆς ἐκτελέσεως τῆς διανομῆς.

186 (1861).

§ 14

Οὔτε ὁ Ν. 28 (10. 3), ἀντιστοιχῶν πρὸς τὸν Ν. 25 Β.σ. (12.

2), οὔτε ἄλλη τις διάταξις τῶν Ρωμ. νόμων ὀρίζει, ὅτι ὁ κατέχων τὰ κοινὸν πρᾶγμα συγκύριος κατέχει καὶ ἀναγκαίως ἐξ ὀνόματος τοῦ συνιδιοκτῆτου αὐτοῦ. Ἐπομένως καὶ ὅταν τις τῶν συνιδιοκτητῶν κατέχῃ ἀποκλειστικῶς τὸ κοινὸν πρᾶγμα διανοίῃ κυρίου, δικαιούται καὶ κατὰ τοῦ συνιδιοκτῆτου αὐτοῦ ν' ἀπευθύνῃ τὸ περὶ διαταράξεως ἢ ἀποβολῆς ἐκ τῆς κατοχῆς παράγγελμα, ὡς αἰς διαταράσσεται ἡ κατοχὴ αὐτοῦ παρὰ τούτου ἢ ἀποβάλληται ἐξ αὐτῆς. 128 (1879).

§ 15

Ἐπὶ κατοχῆς κοινοῦ πράγματος, ὁ συγκοινωνὸς δὲν παραγράφει τὰ τοῦ συγκοινωνοῦ δικαιώματα. 52 (1878).

Ἡ χρησικτησία δὲν δύναται ν' ἀντιταχθῇ κατὰ τοῦ κυρίου τοῦ ἐπιδίκου κτήματος, ἂν ὁ κύριος συγκατεῖχε καὶ συγκατέχῃ ἐξ ἀδαιρέτου μετὰ τοῦ ἀντιδίκου του, ἐκτὸς ἂν οὗτος ἀποδείξῃ, ὅτι ἐν γνῶσει καὶ τῇ συγκαταθέσει τοῦ συγκυρίου ἠγόρασε καὶ παρέλαβε παρὰ τοῦ πωλητοῦ καὶ πρότερον συνιδιοκτῆτου οὐ μόνον τὴν ἀνήκουσαν αὐτῷ μερίδα, ἀλλὰ καὶ τὴν τοῦ συγκυρίου του· διότι ὁ συγκύριος διακατέχων σώματι καὶ ψυχῇ τὴν ὅλην μερίδα αὐτοῦ ἐξ ἀδαιρέτου δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀποβαλὼν τὴν νομὴν μέρους αὐτῆς πρὶν ἢ συγκατατεθῇ εἰς τὸ νὰ νέμῃται ψυχῇ ἥττον μέρος καὶ ὁ συνιδιοκτητῆς μείζον μέρος τῆς μερίδος αὐτοῦ (N. 18 § 3 Π. (41. 2) N. 7 § 5 Π. (10. 3)). 230 (1868).

Κατὰ τὸν N. 18, § 3 (41. 2) καὶ τοὺς περὶ ἀποκτήσεως ἀρνητικῆς δουλείας διὰ παραγραφῆς N. 4 (39. 2) καὶ N. (39. 1), ὁ συγκύριος καὶ συνδιακάτοχος κτήματός τινος ἀπόλλυσι τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐξ ἀδαιρέτου νομὴν του μόνον ἂφ' ἧς λάβῃ γνῶσιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἐτέρου συνδιακατόχου νομῆς τοῦ ὅλου κτήματος ἀποκλειστικῶς δι' ἑαυτόν, οὐχὶ δὲ ἀπλῶς καὶ ἄνευ τῶν εἰρημένων προϋποθέσεων διὰ τῆς ἐπὶ τριακονταετίαν νομῆς τοῦ κοινοῦ ἐδάφους ὑπὸ τοῦ ἐτέρου τῶν κεινωνῶν. 87 (1877).

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

- § 1. Πότε σύμβασίς τις θεωρεῖται κατηρτισμένη.
 § 2. Συναινέσεις τῶν συμβαλλομένων.
 § 3. Ἀρραβών.
 § 4. Συνέπειαι τῆς καταρτισθείσης συμβάσεως.
 § 5. Συνέπειαι τῆς συμβάσεως ὡς πρὸς τρίτους.
 § 6. Ἑρμηνεία τῶν συμβάσεων.
 § 7. Συνέπειαι τῆς μὴ ἐκπληρώσεως τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως.
 § 8. Συμβάσεις μεταξὺ Ἐπικρατειῶν.

§ 1

Κατὰ τὸν Ν. 17 Κῶδ. (4. 21), ἐὰν κατὰ τινὰ σύμβασιν συνομολογηθῇ, ὅτι θέλει συνταχθῇ περὶ αὐτῆς δημόσιον ἔγγραφον, ἡ σύμβασις δὲν θεωρεῖται καταρτισθεῖσα πρὶν ἢ συνταχθῇ τὸ συνομολογηθὲν ἔγγραφον, καὶ οὐδέτερος τῶν συμβαλλομένων δύναται νὰ παραγάγῃ ἐξ αὐτῆς δικαιώματα.

113 (1850).

Ἀπλᾷ διαπραγματεύσεις πρὸς πώλησιν, μὴ φθάσαι εἰς καταρτισμὸν συμβάσεως διὰ τὴν μὴ συμφωνίαν ὡς πρὸς τοὺς ὅρους τῆς ἀγοραπωλησίας, δὲν ἀποτελοῦσι σύμβασιν. Τὸ Δικαστήριον δὲ ὀφείλει, ἐὰν ἐσφαλμένως οἱ διάδικοι ἐχαρκτήρισαν ὡς κατηρτισμένην σύμβασιν τὴν ἀπλὴν διαπραγμάτευσιν, νὰ δώσῃ αὐτεπαγγέλτως τὸν νόμιμον χαρακτηρισμὸν.

325 (1879).

Ἐὰν μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ ἰδιώτου οὐδεμία ἐγένετο σύμβασις πρὸς παροχὴν ἀμοιβῆς, χορηγητέας ὑπὸ τοῦ Δημοσίου πρὸς ἐκπαίδευσιν αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπλῶς ἔλαβε χώραν πρᾶξις μονομερῆς ἐκ μέρους τῆς ἐκτελεστικῆς Ἀρχῆς, ἡρτημένη ἀπλῶς ἐκ τῆς διακριτικῆς αὐτῆς ἐξουσίας, δύναται ἡ μονομερῶς τὴν πρᾶξιν ἐκδοῦσα ἐκτελεστικὴ Ἀρχή, μονομερῶς νὰ προβῇ καὶ εἰς τὴν κατάργησιν αὐτῆς.

74 (1884).

§ 2

Ἐπὶ τῶν ἀμφοτεροβαρῶν συναλλαγμάτων ἀπαιτεῖται ἡ συγκατάθεσις ὅλων τῶν συναλλασσομένων προσώπων, ἡ δὲ ἔλλειψις ταύτης

καθιστᾷ ἐνίσχυρον τὸ συνάλλαγμα.

5 (1835).

Ὡς οὐσιῶδες προσὸν παντὸς συναλλάγματος ἀπαιτεῖται ἡ ἐλευθερία συναίνεσις τῶν συμβαλλομένων (Ἄρμ. βιβ. Α' τιτλ. 0 § 1), ἡ δὲ συναίνεσις συνίσταται εἰς τὴν πλήρη καὶ παρὰ τοῦ ἐτέρου τῶν συναλλαττομένων ἀποδειχθεῖσαν ὁμολογίαν, ὅτι θέλει νὰ ὑποχρεωθῇ ἐπομένως συνάλλαγμα ὅν ὑπάρχει, ὅταν ἡ ἀληθὴς αὕτη θέλησις δὲν ἀποδεικνύηται.

7 (1835).

Ἐάν τις προτείνῃ εἰς ἄλλον, ὅπως ἀγοράσῃ τὸν σίτον του, ὁ δὲ ἕτερος, ὅστις εἶχεν ἤδη ἐκπλειστηριάσει τοῦτον, ἐδέχθη τὴν προσφορὰν ταύτην ὑπὸ τὴν αἴρεσιν, ἐὰν κατὰ τὸν πλειστηριασμὸν δὲν γείνῃ προσφορὰ ἀνωτέρου τιμήματος, ἡ αἴρεσις αὕτη, μὴ γενομένης ἀνωτέρας προσφορᾶς, ἐπληρώθη, καὶ ἡ σύμβασις ὑπάρχει κατηρτισμένη, ὁ δὲ ἀγοραστής ὑποχρεοῦται νὰ παραλάβῃ τὸν σίτον καὶ νὰ πληρώσῃ τὸ τίμημα.

168 (1851).

Ἡ μετὰ τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐτέρου τῶν συμβαλλομένων ἔγερσιν ἀγωγῆς περὶ ἀκυρώσεως τῆς συμβάσεως δηλώσις τῆς ἀποδοχῆς τῆς συμβάσεως ταύτης παρὰ τοῦ ἄλλου, δὲν καθιστᾷ ταύτην ὑποχρεωτικήν, διότι διὰ τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς ταύτης ὁ ἐνάγων δηλοῖ, ὅτι ἀνακαλεῖ τὴν πρότασίν του, κατὰ δὲ τὸν νόμον, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἰσχυρὸν τὸ ἀμφοτεροβαρὲς συμβόλαιον, εἰς ὃ δὲν ὑπῆρξεν ἡ συναίνεσις τοῦ ἐτέρου τῶν συμβαλλομένων.

100 (1855).

Ὑπόσχεσις, ὡς ἀπλὴ πρότασις γενομένη, δύναται ν' ἀνακληθῇ, ὁ δὲ Ν. 46 § 3 Π. (45. 1) ἀφορᾷ εἰς τὰς τετελεσμένους συμβάσεις.

81 (1858).

Ἐάν τις προτείνῃ δι' ἐπιστολῆς τὴν πώλησιν ἐμπορεύματος πρὸς ἄλλον, οὗτος δὲ δηλώσῃ, ὅτι δέχεται ἀλλ' ὑπὸ ὅρους μὴ γενομένου δεκτοῦς παρὰ τοῦ προτείναντος, ὅστις μάλιστα ἔγραψεν, ὅτι δὲν πωλεῖ πλέον τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος πρᾶγμα, ἐὰν μετὰ ταῦτα ὁ πρὸς ὃν ἐγένετο ἡ πρότασις δι' ἐπιστολῆς δηλώσῃ, ὅτι δέχεται καὶ ἄνευ ὅρων, ἡ δὴλῳσις αὕτη δὲν εἶνε ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν προτείναντα, διότι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἐγράφη, ἀφοῦ ἔπαυσεν ἡδὴ ἡ περὶ ἀγοραπωλητίας διαπραγμάτευσις.

7 (1861).

Ἡ παραδοχὴ αἰτήσεώς τινος τετελεσμένη λογίζεται καὶ ὑποχρεωτικὴ καθίσταται, κατὰ νόμον, ὅταν πρὸς παρόντα παρὰ παρόντος, ἢ πρὸς ἀπόντα δι' ἐγγράφου πρὸς αὐτὸν ἀπευθυνομένου ἢ διὰ τρί-

του προσώπου εκφράζεται N. 1 § 2, N. 2 Π. (2. 14) B. (11. 1) 1 καὶ 2. 464 (1866).

Ὅταν δὲν ἐγένετο συμφωνία περὶ ἀμοιβῆς διὰ τινα ὑπηρεσίαν, ἀγωγή ἐπὶ τοιαύτης βάσεως στηριζομένη δὲν χωρεῖ, διότι, κατὰ τὰς περὶ συμβάσεων ἀρχὰς τοῦ νόμου, ἀπαιτεῖται ἡ δηλώσις τῆς τῶν συναλλαττομένων βουλήσεως ἐφ' ὧρισμένου ἀντικειμένου καὶ τῆς ἀμοιβῆς περὶ αὐτοῦ ἀποδοχῆς τῶν N. 1 § 2 (2. 14) Bασ. (11. 1) § 1. 183 (1871).

Οὐδεμία ρητὴ ἐν τῇ ἰσχύοντι ἀστικῇ δικαίῳ ὑπάρχει διάταξις, καθ' ἣν τὰ συστατικὰ συμβάσεως, παραγούσης ἐνοχὴν ἐξαναγκαστήν, περιέχουσιν ἢ δι' ἀγγελίας καταχωρισθείσης ἐν ἐφημερίδι προσφορά ἀμοιβῆς εἰς ὄντινα ἤθελεν ἀνακαλύψῃ τὸν αὐτουργὸν γενομένης κλοπῆς ἢ παράσχῃ νύξιν πρὸς ἀνακάλυψιν αὐτοῦ, καὶ ἡ συνεπεία τῆς ἀγγελίας ταύτης ἐνέργεια τρίτου, ἥτοι ἡ παροχὴ νύξεως πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς κλοπῆς ταύτης. 14 (1878).

Αἱ τοῦ Ρωμ. καὶ Βυζαντινοῦ Δικαίου ἀρχαὶ περὶ τοῦ ἀκύρου τῶν συμβάσεων καὶ ὑποσχέσεων πρὸς ἄδηλα πρόσωπα κατηργήθησαν ἐν μέρει ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἐμπορικοῦ καὶ τινῶν ἄλλων νεωτέρων νόμων, καθ' οὓς πολλὰ αὐτῶν εἶδη ἀποτελοῦσιν ἰσχυρὰς συμβάσεις καὶ ὑποσχέσεις, ὡς ἐπὶ τῶν ἀνωνύμων μετοχῶν τῶν ἐθνικῶν θανείων, τῶν γραμματίων τῆς Ἑὸν. Τραπεζῆς καὶ τῶν μὴ ὀνομαστικῶν μετοχῶν τῶν ἀνωνύμων ἐταιριῶν· ἀντίκειται δὲ ἐν γένει εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου καὶ τὴν σημερινὴν τοῦ ἐμπορίου ἀνάπτυξιν ἢ ἀπόλυτος τῆς ἀρχῆς τῶν ρωμαϊκῶν διατάξεων ἐφαρμογὴ ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων, ἐφ' ᾧ καὶ ἀντικείμεναι εἰς τὴν ἔννοιαν τούτων ὑπάρχουσι διατάξεις περὶ συναλλαγματικῶν, εἰς διαταγὴν γραμματίων, φορτωτικῶν εἰς διαταγὴν κλπ. 278 (1877) 97(1878).

Ἡ ἀποδοχή, ἡ γενομένη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μονομερῶς δηλώσαντος, δὲν δύναται νὰ καταρτίσῃ πλήρες τὸ συνάλλαγμα, διότι ἡ θέλησις τοῦ μονομερῶς δηλώσαντος παύει ὑπάρχουσα μετὰ τὸν θάνατόν του, καὶ ἐπομένως ἡ κατόπιν γενομένη δηλώσις ἀποδοχῆς εἶνε φυσικῶς ἀδύνατον νὰ συμπέσῃ πρὸς τὴν δήλωσιν τοῦ τελευτήσαντος N. 42 Π (2. 14) καὶ N. 5 Κώδ. (4. 10). 24 (1890).

§ 3

Ὁ ἄρραβὼν ἐν τοῖς νόμοις κυρίως ἀναφέρεται ὡς τύπος καταρτί-

σεως ἢ ἐπιρρώσεως τοῦ συναλλάγματος (Εἰς. 3, 72, Ν. 35 πρ. Π. 18. 1 Βασ. 35 (ΙΘ. Α)· δύναται δέ, κατὰ συμφωνίαν τῶν μερῶν, νὰ ἔχη τὴν ἔννοιαν ποινικῆς ρήτηρας, ἥτις τεκμαίρεται οὕσα καὶ ἄνευ δηλαδὴ τῆς τῶν μερῶν συμφωνίας, ἐφ' ὅσον παρακολουθεῖ ἐπὶ ἀγοραπωλησίαις τὴν *lex commissoria* (Ν. 6 Π. 18. 3 (Ν. 6 Π. 19. 3) ἢ παρακολουθεῖ συμφωνίαν τῶν συμβαλλομένων, οἵτινες τὴν ὁριστικὴν κατάρτισιν ἐξήρτησαν ἐκ τηρητέας τινὸς διατυπώσεως, ἰδίως ἐκ συντακτέου ἐγγράφου (Ν. 17 Κώδ. 4. 21, Εἰς. πρ. 3. 23)· οὐδέποτε ὅμως ὁ ἄρραθὼν, ἐκτὸς ἐπὶ μνηστείας, ἀναφέρεται αὐτός καθ' ἑαυτὸν ὡς δεῖγμα ἐπιληπτέας μεταμελείας, ὡς πρὸς τὴν τοῦ συναλλάγματος τέλεσιν. Μόνον δὲ συμφωνία ρητὴ ἢ ὁπωςδήποτε ἐξαγομένη ἐξ αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ τῶν συμβαλλομένων δύναται νὰ δώσῃ αὐτῷ τὴν ἔννοιαν ταύτην, ἥτοι, ὅτι ἐκάτερος τῶν συναλλαττομένων δύναται ν' ἀποστῇ τοῦ συναλλάγματος, ὁ μὲν δοὺς τὸν ἄρραθῶνα χάνων αὐτόν, ὁ δὲ λαθὼν, διπλοῦν αὐτόν ἀποδίδων.

356 (1874).

§ 4

Ἡ σύμβασις ἅπαξ συναφθεῖσα εἶνε ὑποχρεωτικὴ δι' ἀμφοτέρους τοὺς συμβαλλομένους καὶ δὲν δύνανται νὰ μεταβληθῶσιν οἱ ὅροι αὐτῆς μονομερῶς ὑπὸ τοῦ ἐτέρου τῶν συμβαλλομένων. 22 (1875).

Τὸ συμβόλαιον λογίζονται ἔγκυρα, ἐὰν δὲν ἀκυρωθῶσι δικαστικῶς. 13 (1879).

§ 5

Ἐκ τῶν συναλλαγμαμάτων γεννῶνται ἐνοχικαὶ σχέσεις μεταξὺ τῶν συναλλαξαμένων μόνον προσώπων, αἵτινες δὲν εἶνε ὑποχρεωτικαὶ ὡς πρὸς τρίτους (Ν. 3 Π. 2. 15). 92 (1850) 214 (1856).

Ἡ μεταξὺ δύο τινῶν γενομένη σύμβασις οὔτε νὰ ὠφελήσῃ, οὔτε νὰ βλάψῃ τρίτους δύναται Ν. 23 Π. (2. 14) Ν. 3 Κώδ. (8. 42)· ἐπομένως δὲν δύναται τις νὰ ἐπικαλεσθῇ συμβόλαιον μεταξὺ ἄλλων γεγόμενον πρὸς ἀπόκρουσιν ἀγωγῆς κατ' αὐτοῦ ἐγερθείσης, εἰμῇ, ἐὰν ὁ ἕτερος τῶν συμβαλλομένων συνηλλάγῃ ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ, ἢ ἂν ἡ ἀπαλλαγὴ αὐτοῦ ὠφελῇ καὶ τὸν συμβληθέντα, ὄντα ὑπόχρεον εἰς ἀποζημίωσιν, ἐὰν ὁ τρίτος καταδικασθῇ. 144 (1867).

Ἀναγνώρισις τοῦ ὀφειλέτου ἀπέναντι τρίτου προσώπου οὐδεμίαν

ἔχει νομικὴν σημασίαν, διότι οὔτε βλάβη, οὔτε ὠφέλεια δύναται νὰ παραχθῇ ὑπὲρ τοῦ δανειστοῦ ἐκ τῆς τοιαύτης μεταξὺ τρίτων, ὡς ἐκ τῆς ἀναγνωρίσεως, καταρτισθείσης οὕτω νομικῆς σχέσεως N. 3 Π. (2. 15). 217 (1875).

Ἡ μετὰ τρίτου γενομένη σύμβασις (π. χ. ἡ ἀποδοχὴ διαθήκης τινός) ἄνευ ἐντολῆς τοῦ δι' ὃν ἐγένετο αὕτη, οὐδὲν παράγει δικαίωμα ἢ ὑποχρεώσιν τοῦ συμβληθέντος, ἀπέναντι τοῦ δι' ὃν ἡ σύμβασις ἐγένετο, ἐκτὸς ὠρισμένων περιπτώσεων, ρητῶς ἐν τῷ νόμῳ ἀναφερομένων. 75 (1876).

Κατὰ τοὺς N. 1—3 Κώδ. (7. 60) καὶ N. 6 Κώδ. (5. 40) Βα. 63 (9. 3), δὲν δύναται τις νὰ ἐπικαλεσθῇ ὑπὲρ ἐαυτοῦ ἀλλοτρίαν σύμβασιν, μὴ ὦν διάδοχος τοῦ κτησαμένου τὸ δικαίωμα τῆς ἐκ τῆς κατάρξεως τῆς δίκης παραγομένης ὑποχρεώσεως, τῶν διαδίκων ὀφειλόντων νὰ ὑποκύψωσιν εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς δίκης, θεωρουμένης ὡς πηγαζούσης ἐκ συμβάσεως, κατὰ τὸν N. 3 § 41 Π. (15. 1).

8 (1882).

Ἐὰν ὁ A δηλώσῃ τῷ B., ὅτι οὐδεμίαν ἔχει ἀπαίτησιν κατὰ τῶν πρακτόρων διὰ τὴν διαχείρισιν αὐτῶν, ὁ δὲ B. ἀναλάβῃ ἀπέναντι τῶν πρακτόρων ν' ἀποζημιώσῃ αὐτοὺς διὰ πᾶσαν κατ' αὐτῶν ἐνεκα τῆς διαχειρίσεως τῶν ἀπαίτησιν τοῦ A, δυνάμει τοῦ N. 38 § 2 καὶ 23 Π. (45 1), ὁ B. ἔχει ἐκ τῆς ὑποσχέσεως ταύτης τοῦ A. ἐνστασιν κατὰ τῆς ἀγωγῆς αὐτοῦ κατὰ τῶν πρακτόρων, εἰς ἣν ὑπὸ τοῦ τελευταίου τούτου προσεπεκλήθη πρὸς παρέμβασιν. 24 (1882).

Κατὰ τὸν N. 1 Κώδ. (7. 60) N. 73 § 4 Π. (50. 17), αἱ συμβάσεις ὑποχρεοῦσι τοὺς συμβαλλομένους, οὐχὶ δὲ καὶ τρίτους, μὴ μετασχόντας ὅπωςδῆποτε αὐτῶν, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 265 Πολ. Δικ., αἱ ἐξώδικοι ὁμολογίαι ἀποδεικνύουσι κατὰ τοῦ ὁμολογήσαντος μόνον καὶ κατὰ τοῦ παράγοντος ἐξ αὐτοῦ τὰ δικαιώματά του, ἐπομένως ἡ μεταξὺ τοῦ ἐκδοχέως καὶ τρίτου γενομένη τοιαύτη ἐν συμβολαιογραφικῇ ἐγγράφῳ, οὐδὲ ὅλως ὑποχρεοῖ τὸν ὀφειλέτην.

28 (1893).

§ 6

Αἱ συμβάσεις ἐν γένει ἐρμηνεύονται μᾶλλον κατὰ τὸν σκοπὸν τῶν συμβαλλομένων ἢ κατὰ τὸ γράμμα αὐτῶν (N. 219 Π. 50. 16 N. 158 Π. 50. 41), αἱ δὲ ἐκφράσεις τῶν ὅσον γενικαὶ καὶ ἂν ἦνε δέον

νά περιορίζωνται εἰς ἐκεῖνα μόνον, εἰς ᾧ ἀπέβλεπον οἱ συμβαλλόμενοι εἰδικῶς δὲ ἐπὶ συμβιβασμοῦ πᾶσα παραίτησις δικαιωμάτων δὲν δύναται νὰ ἀναφερῇται εἰμὴ εἰς τὴν διαφοράν, ἣτις προὐκάλεσεν αὐτόν (N. 5, 9 καὶ 12 Π. 2. 15, N. 5 καὶ 31 Κώδ. 2. 4). 64 (1836).

Ἐν ἀσφαλείᾳ τοῦ συναλλάγματος, τοῦτο ἐρμηνεύεται κατὰ τοὺς δανειστοῦ. N. 99 πρ. Π. (45. 1) N. 34 Π. (50.17). 254 (1872).

§ 7

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ρωμ. Δικαίου (N. 3 Κώδ. 4. 44, N. 2 Κώδ. 4. 45, N. 5 Κώδ. (4. 10), ὑπάρχοντος συναλλάγματος, ὅπερ φέρεται ὅλους τοὺς ἀπαιτούμενους, ὅπως λογίζεται ἰσχυρόν, ὅρους, οὐδεὶς τῶν συμβαλλομένων δύναται νὰ ἀποστῇ αὐτοῦ μονομερῶς, καὶ ἂν ὁ ἕτερος τῶν συμβαλλομένων δὲν ἐξεπληρώσεν εἰσέτι τὴν ἐνοχλήν του. Ἐκ τῆς αὐτοῦ μάλιστα περιπτώσεως, μόνον ἀγωγὴ ἐπιτρέπεται κατὰ τοῦ βραδύαντος ἢ ἀρνούμενου νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἑαυτοῦ ὑπόσχεσιν ὥστε ἢ μὴ ἐκπληρώσῃ αὐτῆς δὲν εἶνε λόγος ἀποχρῶν πρὸς διάλυσιν τοῦ συναλλάγματος. 92 καὶ 106 (1837).

Κατὰ τὸν ἐν ἰσχύϊ ἀστικὸν νόμον, N. 14 Κώδ. (4. 44) Βασιλ. (20. 4) 9 καὶ (9. 2) 56, ὁ ἐκπληρώσας τὴν ὁποῖαν διὰ συμβάσεως ἀνέλαθεν ὑποχρέωσιν, δὲν δύναται, κατὰ κανόνα, νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν διάλυσιν τῆς συμβάσεως καὶ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ δοθέντος, διότι ὁ ἕτερος παρεβίασε τὴν εἰς αὐτὸν διὰ τῆς αὐτῆς συμβάσεως ἐπιβληθεῖσαν ὑποχρέωσιν, ἀλλὰ μόνον νὰ ἐνάξῃ τὸν παραβάτην ἢ ἐπὶ ἐκπληρώσει αὐτῆς, ἢ ἐπὶ πληρωμῇ τοῦ διαφέροντος. 7 (1850).

Ἐὰν δυνάμει συμβολαίου καὶ ἐπὶ τῇ βάσει διαιτητικῆς ἀποφάσεως, ἀποδεκτῆς γενομένης ὑπὸ τῶν διαδίκων, δοθῇ πρὸς τὴν πωλήτριαν μητέρα οἰκία τις, ὅπως τὴν νέμῃται ἐν ὄσφ ζῇ, λαμβάνουσα παρ' ἐκάστου τῶν υἱῶν τῆς ὀρισμένον χρηματικὸν ποσόν, διαθέτω δὲ αὐτὴν κατὰ βούλησιν, ἐὰν ἐκεῖνοι δὲν ἤθελον ἐκπληρώσει, ἦν ἀπέναντι αὐτῆς ἀνεδέχθησαν ὑποχρέωσιν, ἐν περιπτώσει μὴ ἐκπληρώσει τοῦ ἐν τῇ διαιτητικῇ ἀποφάσει τεθέντος ὅρου, ἢ μήτηρ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διαθέσῃ τὴν οἰκίαν ταύτην ὡς κυρία, ἀφοῦ οἱ υἱοὶ τῆς ἔπαυσαν νὰ τῇ χορηγῶσι τὸ συμφωνηθὲν μηνιαῖον ποσόν πρὸς διατροφὴν τῆς. Ὅπως δὲ ἡ διάθεσις αὕτη ἦ ἔγκυρος καὶ ἰσχυρὰ δὲν ἀπαιτεῖται νὰ προηγηθῇ δικαστικὴ ἀναγνώρισις τῆς μὴ ἐκπληρώσεως.

τοῦ ὅρου ἐκείνου, διότι, κατὰ τὰς περὶ ἐνοχῶν ἀρχὰς τοῦ Δικαίου, ἡ τῶν συμβαλλομένων συμφωνία ἔχει ἰσχύον νόμου ὡς πρὸς αὐτοὺς καὶ ἄνευ μεσολαβήσεως τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς. 224 (1854).

Κατὰ τὸ νῦν ἰσχύον δίκαιον, πάντα τὰ συναλλάγματα, τὰ μὴ ἀντικείμενα εἰς ἀπαγορευτικούς νόμους ἢ τὴν ἠθικὴν, ἐξωμοιώθησαν πρὸς τὰ παρὰ Ρωμαίοις δι' ἐπερωτήσεως συνιστάμενα συναλλάγματα, καθ' ἃ ὁ ἕτερος τῶν συμβαλλομένων δὲν ἠδύνατο νὰ αἰτήσῃ τὴν διάρρηξιν τοῦ συναλλάγματος διὰ τὴν μὴ ὑπὸ τοῦ ἐτέρου αὐτῶν ἐκτέλεσιν τῶν υποχρεώσεων τούτων καὶ ἀφοῦ ἐξεπλήρῃ τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἐκ τοῦ συμβολαίου υποχρεώσεις. Ὅθεν, οὐδεμίαν ἔχει πλέον πρακτικὴν ἀξίαν ἡ ἀρχὴ τοῦ ἀρχαιοτέρου Ρωμ. Δικαίου, καθ' ἣν ἐπὶ τῶν ἀνωνύμων συναλλαγμάτων, τῶν μὴ περιβεβλημένων τὸν τύπον τῆς ἐπερωτήσεως, οἷα εἶνε καὶ ἡ περὶ προικὸς ὑπόσχεσις ἐπὶ ἀντιπαροχῇ διατροφῆς, ἐχώρει ἀνάκλησις ἕνεκα τῆς ὑπὸ τοῦ ἐτέρου τῶν συμβαλλομένων μὴ ἐκπληρώσεως τῶν υποχρεώσεων του. Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ ἐν τῷ περὶ τῆς ὑπόσχεσεως προικὸς συμβολαίῳ ὑποχρέωσις τοῦ προικοληπτῆρος πρὸς ἀντιπαροχὴν διατροφῆς δὲν ἔχει ἐκ τοῦ νόμου τὸν χαρακτήρα αἰρέσεως ἢ ὅρου διαλυτικοῦ, ἀλλὰ τὸν χαρακτήρα τοῦτον λαμβάνει μόνον κατὰ ρητὴν συμφωνίαν τῶν συμβαλλομένων. 169 (1872).

Μὴ ἐκπληρώσαντός τινος τὰς διὰ τοῦ συμβιβαστικοῦ συμβολαίου ἀναληφθείσας υποχρεώσεις του, δὲν ὑποχρεοῦται ὁ ἕτερος τῶν συμβαλλομένων νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ἀντιστοίχους υποχρεώσεις, ὅσας ἀνέλαβε διὰ τοῦ αὐτοῦ συμβολαίου, καὶ συνεπῶς δὲν δύναται νὰ καταστῇ ὑπερήμερος. 280 (1888).

Ἡ πρὸ τῆς ἀγωγῆς ἐκτέλεσις ὀφειλομένων μὲν, ἀλλὰ παραλειφθεῖτων πράξεων, ἀποκλείει τὴν ἕνεκα τοιαύτης παραλείψεως ἀπαίτησιν περὶ ἀποδόσεως τοῦ ἐκ τῆς ποινικῆς ρήτηρας ποσοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ δήλωσις περὶ ἀνακλήσεως τελεσθείσης πράξεως (π. γ. τῆς μονομεροῦς διαλύσεως ἐταιρίας), δι' ἣν κατέπεσεν ἡδὴ ἡ ποινικὴ ρήτρα. Ν. 21 § 12 Π. (4. 8) Ν. 22 καὶ 23 Π. (45. 1). 207 (1878).

Ἐπὶ ἀγωγῆς, στηριζομένης οὐχὶ εἰς διεκδίκησιν, ἀλλ' εἰς σύμβασιν, δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ περὶ τῆς καλῆς καὶ κακῆς πίστεως τοῦ κατόχου ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τῶν καρπῶν διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου. 65 (1888).

§ 8

Κατ' ἀρχὴν τοῦ Δικαίου, πᾶσα σύμβασις μεταξὺ δύο Ἐπικρατειῶν, ἐνεκεν ἰδιωτικῶν ἀξιώσεων ὑπηκόων τῆς ἐτέρας αὐτῶν, οὐδόλως ἐξομοιοῦται πρὸς συνάλλαγμα, ὅπερ ἤθελε συνομολογήσει ἡ ἐτέρα τῶν Κυβερνήσεων μετὰ τῶν ἐνδιαφερομένων ὑπηκόων τῆς ἄλλης, ἀλλ' ἔχει χαρακτῆρα διεθνῆ, προσωπικῶς τὰς δύο Κυβερνήσεις δεσμεύουσα, εἶνε δὲ ἀδιάφορον, ἂν τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς ᾖ ἰδιωτικὴ ἀπαίτησις, ᾗ ἡ οἰκεία κυβερνήσις ἐπιδιώκει, ἐξ ὀνόματος τῶν ἐνδιαφερομένων ὑπηκόων τῆς, διότι καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ κύριον εἶνε τὸ ἀνώτατον κυριαρχικὸν δικαίωμα, τὸ ὑπὸ τοῦ Ἡγεμόνος ἐκάστης Ἐπικρατείας ἐξασκούμενον, εἰς δὲ συγκεφαλαιοῦνται καὶ συγχωνεύονται ἅπαντα τὰ τῶν ὑπηκόων τοῦ ἰδιωτικὰ συμφέροντα, καὶ ἐπομένως κατισχύοντός τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ, αἱ μὲν ἰδιωτικαὶ ἀξιώσεις ὑποχωροῦσι, τρεπόμεναι εἰς διεθνεῖς σχέσεις, ἡ δὲ ἀρμοδίᾳ Κυβέρνησις, φέρουσα αὐτὰς εἰς διπλωματικὴν διαπραγμάτευσιν, κτᾶται τὸ δικαίωμα νὰ τὰς διαθέσῃ κατ' ἀρέσκειαν οὐχὶ ὡς ἐντολοδόχος ἢ διοικητὴς ἀλλοτρίων, ἀλλ' ὡς κυρίαρχος καὶ ἔχων ἰδίαν ἐξουσίαν, χωρὶς νὰ δύνανται οἱ ἐνδιαφερόμενοι ὑπῆκοοι νὰ τὴν ἐμποδίσωσιν ἢ ν' ἀναμιχθῶσιν ὅπως ὀήποτε εἰς τὴν ἐνάσκησιν ἢ διάθεσιν τῶν αὐτῶν ἀξιώσεων, ἐκτὸς ἂν τοῖς ἐχορηγήθῃ ρητῶς τὸ περὶ τούτου δικαίωμα, διότι ἄλλως ὁρεῖλουσιν ἐκόντες ἄκοντες νὰ σεθασθῶσι τὰς ἐνεργείας τῆς Κυβερνήσεώς των καὶ τὰ παρ' αὐτῆς συνομολογηθέντα, ἐπιφυλαττόμενοι μόνον ἐν καιρῷ εὐθέτῳ νὰ ζητήσωσι παρὰ τῆς ἰδίας τὰς δεούσας ἀποζημιώσεις των.

60 (1872).

ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ

Περίληψις.

- § 1. Στοιχεῖα τοῦ συμβιβασμοῦ.
- § 2. Τρόποι, καθ' οὓς δύναται νὰ γίνη ὁ συμβιβασμός.
- § 3. Διαφοραὶ δεχτικαὶ συμβιβασμοῦ.
- § 4. Συμβιβασμός περὶ προικῶν πραγμάτων.
- § 5. Ὑπέρογκος βλάβη.
- § 6. Λόγοι ἀκυρότητος ἢ διαρρήξεως τοῦ συμβιβασμοῦ.
- § 7. Συνέπειαι τοῦ συμβιβασμοῦ.—Σχετικὴ ἔνστασις.

§ 1

Στοιχεῖα τοῦ συμβιβασμοῦ εἶσιν ἡ ὑπαρξίς ἀπαιτήσεων ἡθελαίων ἀμφιβόλων μεταξὺ τῶν διαφερομένων μερῶν καὶ ἡ εἰς ἀμοιβήας χωρήσεις συναίνεσις. 59 (1836).

Ὅπως ὑπάρξῃ συμβιβασμὸς δεόν ὁμολογουμένως νὰ συντρέξῃ ἡ αἰνέσις ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τοῦ συμβιβασμοῦ. 94 (1848).

§ 2

Ὁ συμβιβασμὸς οὐ μόνον διὰ παραδόσεως καὶ ἀπαλλοτριώσεως ἡμματος, ἀλλὰ καὶ διὰ παρακατασχέσεως αὐτοῦ ἢ μόνον καὶ δι' ἀσχυρῆς χρηματικῆς ὑποχρέωσεως δύναται νὰ γέλνῃ. Ν. 38 Κ. (2.4) 11. 2. 55, ἐπομένως ἡ πληρεξουσιότης πρὸς τὸ συμβιβάζεσθαι ἀποκλείει ἀναγκαιῶς τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐκποιήσεως. 252 (1865).

§ 3

Οὐδεὶς νόμος ἀπαγορεύει τὸν συμβιβασμὸν περὶ τῶν ἀπαιτήσεων, ὡς παραγομένων ἐκ συνομολογήσεως τόκων ἀνωτέρων τοῦ κατ' ἔθινον τεταγμένου ὄρου, οὐδὲ πρόκειται περὶ ἀντικειμένου ἐξηρημένου τοῦ συμβιβασμοῦ, ἀφοῦ δεκτικὰ τούτου εἶπὶ καὶ αὐτὰ αἱ ἐνεκα κοινῆς προάξεως περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαιτήσεις. 242 (1856).

Κατὰ τὰς περὶ συμβιβασμοῦ διατάξεις, Ν. 1 Π (2. 15) Ν. 65 Π. (12.6), χωρεῖ οὗτος ὅπου ἀμφίβολος ἢ δι' αὐτοῦ καταργουμένη ἀξίωσις, τούτεστι καθ' ἃς περιπτώσεις δὲν εἶνε βεβαία καὶ ἀνελπίστως ἦνε πιθανή. 115 (1867).

Ἀνίσχυρος εἶνε, κατὰ νόμον, ὁ περὶ ἀξιώσεως, στηριζομένης εἰς ἐτάκλητον ἀπόφασιν, γενόμενος συμβιβασμὸς (Ν. 23 § 1 Π. 12. καὶ Ν. 32 Κῶδ. 2. 4), 270 (1871) 46 (1872).

Κατὰ νόμον, καὶ ὅταν ἡ ὑπαρξίς ἢ ἡ ἰσχὺς τοῦ δεδικασμένου δικαίου τινὸς ἀμφισβητῇται, οἱ διάδικοι δύνανται ἔτι νὰ δικασθῶσι καὶ συμβιβασθῶσι περὶ αὐτοῦ ὡς περὶ πράγματος μηκέτι κειριμένου Ν. 23 § 1 Π. (12. 6) Β. 23 § 1 (24. 6). Ν. 11 Π. (2. 15) Β. (11. 2.), δὲν ἀντίκεινται δὲ εἰς τοῦτο αἱ περὶ ἐκτελέσεως διατάξεις τῆς Πολ. Δικονομίας. 469 (1866).

Ἡ προηγηθεῖσα συμβιβαστικὴ συμφωνία μεταξὺ τοῦ ἐνάγοντος

καὶ τοῦ ἐναγομένου περὶ τῆς ἀναγνωρίσεως κληρονομικοῦ δικαιώματος τοῦ τελευταίου ἐπὶ τῆς περιουσίας ἀποβιώσαντος προσώπου, ὡς νὰ ἦτο τέκνον νόμιμον αὐτοῦ, ἤτοι ἐκ νομίμου γάμου προελθόν, καθιστᾷ ἀπαράδεκτον τὴν περὶ κλήρου ἀγωγὴν ἐκ μέρους τοῦ πρώτου κατὰ τοῦ δευτέρου. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθές, ὅτι περὶ προσωπικῆς καταστάσεως οὐδεμία δύναται νὰ γίνη συμφωνία, ἤτοι διὰ συμφωνίας δὲν δύναται νὰ ὀρισθῇ τοιαύδε ἢ τοιαύδε προσωπικὴ κατάστασις, ἀλλ' ἐὰν προσωπικῇ τις κατάστασις συνοδεύηται ὑπὸ χρηματικοῦ συμφέροντος, ἤτοι ἦνε βάσις ἢ προϋπόθεσις χρηματικοῦ συμφέροντος, εἶνε δυνατὴ ἡ περὶ τοῦ χρηματικοῦ συμφέροντος σύμβασις, δὲν δύναται δὲ ὁ ἐπὶ τῇ προϋπόθεσι τοιαύτης προσωπικῆς καταστάσεως συμφωνήσας ἢ παραιτηθεὶς ὡς πρὸς τὸ χρηματικὸν συμφέρον ἀξιώσεων, ἃς ἡδύνατο νὰ ἔχῃ ὡς ἐκ τῆς προσωπικῆς καταστάσεως τοῦ μεθ' οὗ συνελθῇ, νὰ ἐπαναφέρῃ τὸ τῆς προσωπικῆς καταστάσεως ζήτημα, καί, ἐπὶ τῆς προσωπικῆς καταστάσεως στηριζόμενος, νὰ ἐγείρῃ ἀξιώσεις, ὧν παρητήθη· οὕτως ἡ προσωπικὴ κατάστασις, σχετικῶς πρὸς τὸ χρηματικὸν συμφέρον, δι' ὃ ἡ σύμβασις, εἶνε ἀπρόσβλητος, καὶ ὁ ἀξιώσεις ἐγείρας ἐπὶ τῇ βάσει τῆς αὐτῆς προσωπικῆς καταστάσεως ἀποκρούεται διὰ τῆς τοῦ ἀπαράδεκτου ἐνστάσεως, δυνάμει τῆς γενικῆς τοῦ δικαίου ἀρχῆς, καθ' ἣν ὁ κανονισμὸς τῶν χρηματικῶν συμφερόντων καὶ ἡ παραίτησις ἀπὸ δικαιωμάτων ἢ ἡ ἀπαίτησις τοιούτων, ἀντὶκει εἰς τὴν ἰδιωτικὴν θέλησιν. Οὐδαμῶς δὲ διὰ τῆς λύσεως ταύτης παραβιάζονται αἱ διατάξεις, καθ' ἃς δὲν δύναται τις νὰ συμβιβασθῇ περὶ προσωπικῆς καταστάσεως ἀνεπιδέκτου μεταβολῆς, οἷα ἐστὶν ἡ κατάστασις τοῦ ἐξ αἰμογενικοῦ γάμου προελθόντος τέκνου, τοῦ γάμου, ἐν ᾧ ἐτέχθη ἀνεπιδέκτου ὄντος ἐγκρίσεως καὶ ἀπαγορευομένης ἀπολύτως τῆς νομιμοποιήσεως τοιούτου τέκνου, ὡσαύτως δὲ οὐδαμῶς παραβιάζονται αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 6 Κώδ. (5. 5) καὶ τοῦ Κεφ. 15 τῆς Νεαρᾶς 89, καθ' ἃς οἱ ἐν ἀθεμίτῳ γάμῳ γεννηθέντες εἰσὶν ἀπολύτως ἀνάξιοι εἶτε νὰ κληρονομήσωσιν τι, εἶτε νὰ ὠφεληθῶσιν ἐκ τῆς πατρικῆς κληρονομίας, διότι αἱ διατάξεις αὗται δὲν κωλύουσι τὸν εἰς τὴν κληρονομίαν δικαιούμενον, ἀντὶ τοῦ ὡς ἐκ τοῦ νόμου ἀνάξιον νὰ κληρονομήσῃ, νὰ συμβιβασθῇ μετ' αὐτοῦ περὶ τῆς κληρονομικῆς περιουσίας, παραιτούμενος, οὕτως εἰπεῖν, ταύτης ὑπὲρ αὐτοῦ.

114 (1877).

Ὁ συμβιβασμὸς περὶ τῆς κληρονομίας οὐδὲν ἔχει ἀποτέλεσμα, ἐὰν ὁ ἀναγνωρίζων τινὰ ὡς συγκληρονόμον οὐδεμίαν εἶχε γνῶσιν τῶν πρὸς τὸ κληρονομησαὶ κωλυμάτων τοῦ ἀναγνωρίζομένου. 114 (1877).

§ 4

Δικαστικὸς συμβιβασμὸς ἐπὶ προικῶν δὲν ἐπιτρέπεται πρὶν ἢ ἀκουσθῇ ὁ Εἰσαγγελεὺς, διότι αἱ περὶ προικῶν ἀντικειμένων διαφοραὶ δημοσίας τάξεως οὖσαι (N. 2 Π. 23. 3 N. 1 Π. 24. 3 Βασ. 18, 42. 5) δὲν δύνανται ν' ἀποφασισθῶσι πρὶν ἢ ἀκουσθῇ ὁ Εἰσαγγελεὺς (Πολ. Δικ. ἄρθρ. 588 § 1). 475 (1866).

Ὅταν συμβιβασμὸς τις προσβάλληται ὡς ἄκυρος, ἡ δὲ ἀκυρότης ἦνε ἀπόλυτος, ἡ ἀκυρότης τοῦ συμβιβασμοῦ δύναται νὰ προσταθῇ παρ' ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων, τοιαύτη δὲ ἀπόλυτος ἀκυρότης ὑπάρχει καὶ ὅταν πρόκηται περὶ τῆς προικῆς ιδιότητος κτήματός τινος, καθιστώσης τὴν διαφοράν ἀνεπίδεκτον συμβιβασμοῦ.

192 (1872).

§ 5

Αἱ διατάξεις περὶ ὑπερόγκου βλάβης δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ συμβιβασμῶν N. 78 § 16 Π. (36. 1) N. 65 § 1 Π. (12. 6).

178 (1852).

§ 6

Ἐπὶ φιλικῶν καὶ ἐξωδίκων συμβιβασμῶν, γινομένων μεταξὺ τοῦ πτωχεύσαντος ἐμπόρου καὶ τῶν δανειστῶν αὐτοῦ, δὲν ἐφαρμόζονται αἱ ἀφορῶσαι εἰς τοὺς δικαστικούς συμβιβασμούς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 519 καὶ ἐπ. Ἐμπ. Νόμου, δι' ὧν ἐξασφαλίζεται ἡ ἰσότης τῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων τῶν συμβιβαζομένων δανειστῶν. Ὅθεν καὶ ἂν ὁ πτωχεύσας ἢ τρίτος τις πρὸς τὸ συμφέρον αὐτοῦ ὑπεσχέθῃ ἢ ἐχορήγησεν πρὸς τινὰ τῶν δανειστῶν, ἐν ἀγνοίᾳ τῶν λοιπῶν δανειστῶν, ἰδιαιτέραν τινὰ κατὰ πλεονασμὸν ὠφέλειαν, ἵνα συναινέσῃ εἰς τὸν ἐξωδικὸν συμβιβασμόν, τοῦτο οὔτε εἰς ρητὴν τινὰ διάταξιν τῶν παρ' ἡμῖν ἰσχυόντων νόμων, οὔτε εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν ἀντίκειται, δυναμένων μόνον τῶν λοιπῶν δανειστῶν νὰ προσβάλλωσι τὸν συμβιβασμόν τοῦτον διὰ τῆς Παυλιανῆς ἀγωγῆς, ἐὰν δολλῶς πρὸς βλάβην τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν ἐγένετο N. 1 § 1 καὶ 2 Π. (42. 8) καὶ

Τὸ ἄρθρ. 1899 τοῦ Ἰονίου Κώδικος ἐφαρμόζεται ἀδιακρίτως οὐ μόνον εἰς τοὺς δικαστικούς, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἐξωδικοὺς συμβιβασμούς.
129 (1875).

§ 7

Τὴν ἔνστασιν τοῦ συμβιβασμοῦ δύνανται νὰ προτείνωσιν οὐ μόνον οἱ συμβαλλόμενοι, ἀλλὰ καὶ οἱ διάδοχοι αὐτῶν (N. 143 καὶ 177 Π. 50. 17).
173 (1857).

Διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ περατοῦται ἡ δίκη καὶ δέν δύναται πλέον νὰ ἐγερθῇ ἀγωγή περὶ τῆς ἀπαιτήσεως, περὶ ἧς ἐγένετο συμβιβασμός· Β.σ. 39, 48 καὶ 56 (11. 2).
242 (1856).

ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

- § 1. Στοιχεῖα τοῦ συμφητισμοῦ. — Ταυτότης προσώπων. — Ὁμοειδὲς ἀπαιτήσεις.
§ 2. Ἐκκαθαρισμένον τῆς πρὸς συμφητισμὸν ἀντιτασσομένης ἀπαιτήσεως.
§ 3. Περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐπιτρέπεται ὁ συμφητισμός.
§ 4. Πρότασις τοῦ συμφητισμοῦ.
§ 5. Συνέπειαι τοῦ χωρήσαντος συμφητισμοῦ. — Χρόνος, καθ' ὃν οὗτος χωρεῖ.

§ 1

Ὁ συμφητισμός γίνεται μεταξὺ ὁμοειδῶν ἀπαιτήσεων, ἄρα μεταξὺ ὀφειλῶν καρπῶν καὶ ἀραθούσιου δέν δύναται νὰ χωρήσῃ συμφητισμὸν, διότι ἐνδεχόμενον εἶνε νὰ μὴ ὀφείλῃ ἀραθούσιον ὁ ἕτερος τῶν διαδίκων, ἀλλ' ἄλλου εἴδους καρπούς.
203 (1858).

Μὴ ὑπαρχούσης ταυτότητος εἰς τὰ πρόσωπα τοῦ δανειστοῦ καὶ τοῦ ὀφειλέτου, μεταξὺ δύο ἀντιθέτων ἀπαιτήσεων, δέν χωρεῖ συμφητισμός, N. 23 Κώδ. (16. 2).
259 (1865).

Τὰ ὀφειλόμενα πρὶν ἰδιώτου πρὸς τὸ ἐκκλησιαστικὸν ταμεῖον δέν δύνανται νὰ συμφητισθῶσι πρὸς ὅσα τὸ Δημόσιον ὀφείλει πρὸς αὐτόν, διότι τὸ ἐκκλησιαστικὸν ταμεῖον, καίπερ ἐκπροσωπούμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὡς καὶ τὸ Δημόσιον, ἐν τούτοις εἶνε ὅλως διάφορον, διακεκριμένον καὶ ἄσχετον ἀπὸ τοῦ Δημοσίου, κατὰ δὲ

τὸν Ν. 18 § 1 Ν. 23 Π. (16. 2) καὶ Ν. 1 Κώδ. (4. 31), προτὸν ἀναγκαῖον πρὸς συμψηφισμόν εἶνε ἡ ὑπαρξίς ἀμοιβαίων ἀπαιτήσεων μεταξὺ τῶν αὐτῶν προσώπων ἢ ἡ χρεαπάτησις τοῦ αὐτοῦ ταμείου.

123 καὶ 374 (1864).

Ὁ συμψηφισμὸς δὲν χωρεῖ εἰμὴ ὁσάκις προτείνεται παρ' αὐτοῦ τοῦ προσώπου, ὅπερ καταδιώκεται, οὐχὶ δὲ παρὰ τοῦ ἐκδοχέως τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ Ν. 9 Κώδ. (4. 31).

120 (1869).

Κατὰ Ν. 7 Κώδ. (4. 10) καὶ 23 Π. (44. 7), ὁ τόκος, ὡς παρακολούθημα τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως, ἀκολουθεῖ τὴν τύχην αὐτῆς καὶ κατὰ τοῦ παρακολουθήματος χωροῦσιν αἱ κατὰ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως ἐνστάσεις. Ὅθεν ἐπιτρέπεται συμψηφισμὸς τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ ἐκδοχέως πρὸς ἀπάτησιν τοῦ ὀφειλέτου κατὰ τοῦ ἐκχωρητοῦ, οὐδεμίαν δ' ἔχει σημασίαν, ὅτι οἱ τόκοι τῆς ἀπαιτήσεως ταύτης ἐκτῆθησαν μετὰ τὴν διὰ τῆς ἐκχωρήσεως μεταβίβασιν τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως εἰς τὸν ἐνάγοντα.

123 (1888).

Στοιχεῖα τοῦ συμψηφισμοῦ εἶνε ἡ ὑπαρξίς ἀμοιβαίων ὁμοειδῶν ἀπαιτήσεων καὶ ἡ ταυτότης τῶν προσώπων, μεταξὺ τῶν ὁποίων πρόκειται νὰ λάβῃ χώραν, δηλονότι νὰ παρίσταται ἐκάτερος θάτερου ὡς δανειστής καὶ ὀφειλέτης (Ἰον. Κώδ. 1205). 383 (1884).

§ 2

Κατὰ τὸν Ν. 14 § 1 Κώδ. (4. 32), ἵνα λάβῃ χώραν συμψηφισμὸς, ἀπαιτεῖται οὐ μόνον ἡ συμψηφιστέα ἀπάτησις νὰ ᾔνε ἐκκαθαρισμένη, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ ἀνυφύωνται κατ' αὐτὴν δυσκολίαι, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ᾔνε εὐκόλον εἰς τὸν δικαστὴν νὰ εὕρῃ διέξοδον, ἄλλως ὁ συμψηφισμὸς εἶνε ἀπαράδεκτος.

112 (1848).

Ὅπως ὑπάρξῃ συμψηφισμὸς ἀμοιβαίων χρεῶν πρέπει ταῦτα, κατὰ τὸν Ν. 14 § 1 Κώδ. (4. 31) Ν. 1 Π. (16. 2), νὰ ᾔνε ἐκκαθαρισμένα, εἰς μόνον δὲ τὸ δικάζον τὴν περὶ συμψηφισμοῦ πρότασιν Δικαστήριον τῆς οὐσίας ἀνήκει ἡ ἐξέτασις, ἂν τὸ πρὸς συμψηφισμόν προτεινόμενον χρέος ᾔνε ἐκκαθαρισμένον ἢ οὐ, ἂν ἡ ἀπόδειξις αὐτοῦ ᾔνε πρόχειρος ἢ δυσχερὴς καὶ ἂν πρέπη νὰ παραδεχθῇ ἢ ν' ἀπορρίψῃ τὸν συμψηφισμόν.

74 (1849).

Κατ' ἀπαιτήσεως ἀναμφισβητήτου καὶ ὠρισμένης δὲν δύναται ν' ἀντιταχθῇ συμψηφισμὸς ἀπαιτήσεως ἀνεκκαθαρίστου 163 (1853).

Ὁ νόμος ἀπαιτεῖ ἢ συμψηφιστέα ἀπαίτησις νὰ ᾔνε ἐκκαθαρισμένη (N. 14 § 1 Κώδ. 4. 31), καὶ οὐχὶ ἐκείνη, καθ' ἧς ὁ συμψηφισμὸς προτείνεται. 195 (1853).

Ἀπαράδεκτος εἶνε ἡ πρότασις συμψηφισμοῦ ἀπαιτήσεως ἀνεκκαθαρίστου καὶ ἀποδείξεως χρηζούσης, ὅταν δὲν προτείνηται κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς δίκης, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς ὀριστικῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως. 338 (1866).

Ἐκκαθαρισμένη μόνον ἀπαίτησις δύναται ν' ἀντιταχθῇ πρὸς συμψηφισμὸν κατ' ἀπαιτήσεως στηριζομένης ἐπὶ τελεσιδίκου ἀποφάσεως· τοιαύτη δὲ δὲν εἶνε ἡ ἐπιδικασθεῖσα δι' ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου, καθ' ἧς ἐγένετο ἔφεσις, μήπω ἐκδικασθεῖσα. 358 (1880).

Τὸ ἀπαράδεκτον τοῦ συμψηφισμοῦ λόγῳ ἀνεκκαθαρίστου δέον νὰ προταθῇ ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας, οὐχὶ δὲ τὸ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὡς λόγος ἀναιρέσεως (811 § 2 Πολ. Δικ.). 3 (1873).

Μὴ ἀφορώσης τῆς δίκης εἰς ἐκτέλεσιν ἀποφάσεως ἢ ἐκτελεστοῦ ἐγγράφου, καθ' ἣν μόνον ἀπαιτεῖται νὰ προταθῶσιν ἐκκαθαρισμέναι ἐνστάσεις, ἀλλὰ προκειμένου περὶ αὐτοτελοῦς ἀγωγῆς, καθ' ἧς ὁ ἐναγόμενος ἔχει δικαίωμα ἐκ τοῦ νόμου ν' ἀντιτάξῃ ὅλας τὰς ἐνστάσεις του καὶ αὐτὴν τὴν τοῦ συμψηφισμοῦ πρὸς κατάργησιν ἐν γένει ἢ ἐν μέρει τῶν ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀπαιτήσεων τοῦ ἐνάγοντος, τὸ Δικαστήριον ὀφείλει νὰ δικάσῃ κατ' οὐσίαν τὴν περὶ συμψηφισμοῦ ἔνστασιν τοῦ ἐναγομένου καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ διατάξῃ ἀποδείξεις περὶ τῆς ἀληθείας αὐτῆς, ἄλλως ἢ ἀπόρριψις αὐτῆς ὡς ἀπαραδέκτου, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι δὲν εἶνε ἀναμφισβήτητος καὶ ἐκκαθαρισμένη, παραβιάζει τὸ ἄρθρ. 543 καὶ ἐπ. Πολ. Δικ. 352 (1857).

Κατ' οὐδεμίαν διάταξιν τῆς ἰσχυοῦσης Πολιτικῆς Δικονομίας, ἥτις ἀποκλειστικῶς ρυθμίζει τὴν διαδικασίαν τῶν ἐνστάσεων, ἀπαιτεῖται ἐπὶ ποινῇ ἀπαραδέκτου νὰ ὑποβάλληται ἐκκαθαρισμένη ἢ ἐνστασις τοῦ συμψηφισμοῦ· μόνον δὲ ὅταν ἀπαίτησις μὴ ὥριμος καὶ δεομένη μακρᾶς διαδικασίας ἀντιτάσσεται πρὸς συμψηφισμὸν κατ' ἀπαιτήσεως ὥριμου εἰς ἐπίδικασιν, δὲν ἐμποδίζεται νὰ παραπεμφθῇ εἰς ἰδιαιτέραν συζήτησιν, δυνάμει τῶν περὶ παρεμπιπτουσῶν ὑποθέσεων διατάξεων τῆς Πολ. Δικονομίας, διότι ἡ πρότασις τοῦ συμψηφισμοῦ περιέχει συγχρόνως καὶ τὰ στοιχεῖα παρεμπιπτούσης ὑποθέσεως.

239 (1863) 128 (1872) 183 (1884).

Ἡ διάταξις τοῦ Ν. 14 Κώδ. (4, 31), ἀναγομένη εἰς τὴν διαδίστασιν, κατηργήθη ὑπὸ τῆς Πολ. Δικονομίας, καθ' ἣν μόνον ἐπὶ δίστασιν, ἀφορωσῶν εἰς συναλλαγματικὰς καὶ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν, δὲν ἐπιτίθενται ἐνστάσεις ἀνεκκαθάριστοι, ἐπομένως καθ' ὅλας τὰς λοιπὰς καὶ τὸ ἀνεκκαθάριστον τῆς ἐνστάσεως ἢ τῆς ἀνταγωγῆς δύναται εἰς τὴν ἀνάγκην λόγου χωρισμοῦ ἢ ἀναβολῆς, οὐχὶ ὁμῶς καὶ ἀπαραδέκτου.

165 (1881).

Ὅταν ἡ ἀγωγή ᾔνε ὥριμος, ἡ δὲ ἐνστάσις τοῦ συμψηφισμοῦ χρηζήσῃ ἀρκῶς διὰ τὸ πολὺπλοκον διαδικασίας, τότε ἐπιδικάζεται ἡ ἀγωγή, καὶ δὲ ἐνστάσις τοῦ συμψηφισμοῦ παραπέμπεται εἰς ἰδιαιτέραν συζήσιν (Ν. 14 § 1 Κώδ. 4. 31 καὶ Πολ. Δικ. 227 καὶ 228).

267 (1888) 197 (1891).

§ 3

Κατὰ Ν. 4 Π. (20. 4), ὁ συμψηφισμὸς εἶναι εἶδος πληρωμῆς, ἐπομένως εἰς τὸν ἀπολαύοντα τοῦ εὐεργετήματος τῆς εὐπορίας ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν οφειλὴν δὲν δύναται ν' ἀντιταχθῇ ἄλλη ἀπαίτησις πρὸς τὸν συμψηφισμὸν.

92 (1848).

Οὐδεὶς νόμος ἀπαγορεύει τὸν συμψηφισμὸν ἰδιωτικῶν χρεῶν πρὸς τὸν δημοτικὸν Δῆμον, οὐδὲ ἀπαγορεύεται εἰς τὸν Δήμαρχον νὰ ἐξοφλήσῃ διὰ συμψηφισμοῦ (ἥντος εἶδος πληρωμῆς Ν. 4 Κώδ. 29. 4) χρηματικὰ ἐντάλματα παρ' αὐτοῦ ἐκδιδομένα, ἔστω καὶ ἂνευ ἐγκρίσεως τῆς πράξεως τοῦ συμψηφισμοῦ ὑπὸ τῆς ἀνωτέρας Ἀρχῆς.

176 καὶ 177 (1863).

Κατὰ Ν. 14 § 2 Κώδ. (4. 31), κατισχύοντα τοῦ προγενεστέρου Ν. 12 § 2 Π. (16. 2), ὁ ἄρπαξ πράγματος, ἀνήκοντος ἐτέρῳ τινί, δὲν δύναται, ἐναγόμενος πρὸς ἀπόδοσιν τῆς ἀξίας τοῦ οὕτως ἀφαιρέσας πράγματος, ν' ἀντιτάξῃ εἰς συμψηφισμὸν ἀπαίτησιν, ἣν κέ-
ταται κατὰ τοῦ ἐνάγοντος· ἐπομένως καὶ ὁ βίᾳ ἀφαιρέσας πρᾶγμα παρ' ἐτέρου, ἐναγόμενος πρὸς ἀποζημίωσιν, δὲν δύναται ν' ἀντιτάξῃ τὸν συμψηφισμὸν ἄλλης ἀπαιτήσεώς του.

8 (1889).

Ὁ συμψηφισμὸς δύναται νὰ προταθῇ καὶ ἂν δὲν ἐγένετο περὶ οὗτου συμφωνία μεταξὺ δανειστοῦ καὶ ὀφειλέτου.

3 (1873).

§ 4¹

Κατὰ τὸν νόμον (N. 1 § 4 Π. 27. 4), αἱ πρὸς συμψηφισμὸν χρήσιμοι ἀπαιτήσεις δὲν καταργοῦνται ἅμα συναντηθῶσιν, ἀλλ' ὑφίστανται καὶ μετὰ ταῦτα, καὶ μόνον ἡ πρότασις τοῦ συμψηφισμοῦ φέρει κατάργησιν αὐτῶν, ἀνατρέχουσιν τότε μέχρι τοῦ χρόνου τῆς συναντήσεως (N. 4 Κώδ. 4. 31). 281 (1858).

Κατὰ τὸν N. 4 Π. (4. 31), ὁ συμψηφισμὸς ἀποσβένει τὰς ἀμοιβαίας ἀνταπαιτήσεις ἀφ' ἧς αὐταὶ συνητηθήσαν, ἀλλὰ, κατὰ τὸν N. 1 § 4 Π. (27. 4) N. 2, 5, 7 § 1 Π. (16. 2) N. 14 Κώδ. (4. 31) Πολ. Δικ. 551, 563 καὶ 170, ἵνα ἐπέλθῃ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο πρέπει νὰ προταθῇ ὑπὸ τοῦ διαδίκου, ὅστις εἶνε ἐλεύθερος νὰ ἐπικαλεσθῇ αὐτόν, ἢ νὰ ἐπιδιώξῃ δι' ἰδίας ἀγωγῆς τὴν ἀπαίτησίν του· ἐντεῦθεν δ' ἔπεται, ὅτι δύναται ἑκατέρα τῶν συναντηθεισῶν ἀπαιτήσεων ν' ἀποσβεσθῇ, μενούσης ἀκεραίας τῆς ἐτέρας. 239 (1863).

Καὶ ἡ ἐνστάσις τοῦ συμψηφισμοῦ δεόν νὰ υποβάλληται ἐγκαίρως εἰς τὸ Δικαστήριον, κατὰ τὸ ἄρθρ. 160 Πολ. Δικ., ἄλλως εἶνε ἀπαράδεκτος. 63 (1865).

Ἡ τοῦ συμψηφισμοῦ πρότασις δύναται καὶ κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, δικάζοντος ὡς Ἐφετείου, νὰ γίνῃ, ὡς δυναμένη νὰ προταθῇ καὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν. 357 (1853).

§ 5

Κατὰ τοὺς N. 4 καὶ 14 Κώδ. (4. 31) N. 10 Π. (16. 2), ὁ συμψηφισμὸς καὶ ἡ ἀπαλλαγὴ γίνεται αὐτοδικαίως, ἀφ' ἧς στιγμῆς συμβῇ νὰ ὑπάρξωσι δύο τινὲς ἀμοιβαίως ὀφειλέται χρέους ἐκκαθαρισμένου καὶ τοῦ αὐτοῦ εἶδους. 240 (1849).

Σκοπὸς τοῦ συμψηφισμοῦ εἶνε ν' ἀποσβεσθῶσιν αἱ ἀμοιβαῖαι τοῦ τε δανειστοῦ καὶ τοῦ ὀφειλέτου ἀπαιτήσεις ἢ νὰ μειωθῇ ἡ τοῦ πρώτου ἀπαίτησις, ἐφ' ὅσον εἶνε ἀνωτέρα τῆς συμψηφιστέας ποσότητος καὶ ἄνευ ἄλλης τινος πράξεως καταβολῆς κλπ. (N. 3 Π. 16. 2). "Οθεν, διαταχθέντος διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως τοῦ συμψηφισμοῦ δύο ἀμοιβαίων ἀπαιτήσεων, κατ' ἴσον ποσόν, ἢ μεῖζων αὐτῶν θεωρεῖται ἔκτοτε ἀποσβεσθεῖσα καὶ ἐλαττωθεῖσα ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῆς ἀντιθέ-

¹ Ὁρ. καὶ Μέρος Α'. λ. Ἐνστάσις § 14 σελ. 426.

του απαιτήσεως καὶ δὲν δύναται νὰ γίνη πλέον λόγος περὶ αὐτῆς.
416 (1852).

Ὁ συμψηφισμὸς δὲν ἐνεργεῖ μὲν ἐξ ἰδίας δυνάμεως, ἀλλὰ μόνον ἂν ἐπικαλεσθῇ αὐτὸν ὁ ἔχων τὴν ἀπαίτησιν· ἅμα ὁμῶς ἐπικαλεσθῇ αὐτὸν οὗτος, ἐπέρχεται τὸ ἀποτέλεσμα, ὅτι θεωροῦνται κατηργημέναι αἱ ἀμοιβαῖαι ἀπαιτήσεις εὐθὺς ἀπὸ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἔλαβεν ὁ παρξὺν ἢ πρὸς συμψηφισμὸν προταθεῖσα ἀπαίτησις, Ν. 2 καὶ 10 § 2 (16. 2) Ν. 4 Κώδ. (4. 31)· ὅθεν ἂν καὶ ἡ δόλῳσις τοῦ τρίτου, παρ' ᾧ ἡ κατάσχεςις, ὅτι θέλει νὰ συμψηφίσῃ, ἐγένετο μετὰ τὴν κατάσχεςιν τοῦ πιστωτοῦ, πάλιν ἐπήνεγκε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς διὰ συμψηφισμοῦ καταργήσεως τοῦ χρέους, διότι ἡ δόλῳσις αὕτη δὲν εἶνε ἡ ἐκφρασις τοῦ τρίτου, ὅτι θέλει νὰ ἐξασκήσῃ δικαίωμα πρὸς τῆς κατασχέσεως ἤδη κεκτημένον, τὸ ὅποιον ἐνεκα τούτου δὲν ἡδύνατο ἀφαιρέσῃ ἢ ἐπελθούσα πρᾶξις τῆς κατασχέσεως. 195 (1853).

Κατὰ τοὺς Ν. 4 καὶ 14 Κώδ. (4. 31) καὶ Ν. 10 Π. (16. 2), ὁ συμψηφισμὸς λαμβάνει χώραν αὐτοδικτικῶς μεταξὺ τοῦ ἀμέσου ὀφειλέτου καὶ τοῦ πιστωτοῦ, ἅμα συνυπάρξωσιν αἱ ἀμοιβαῖαι τῶν ἀπαιτήσεων καὶ εἶνε τοῦ αὐτοῦ εἶδους, ἀνυμρισθήτητοι καὶ ἀπαίτηται. Ἐὰν ὁμῶς πρὶν ἢ γίνωπιν ἀπαίτηται αἱ τοῦ ὀφειλέτου κατὰ τοῦ πιστωτοῦ ἀπαιτήσεις, ὁ πιστωτὴς ἐξεχώρησε τὰς κατὰ τοῦ ὀφειλέτου ἀπαιτήσεις του πρὸς τρίτον, ὅστις διὰ τῆς ἐκχωρήσεως ἔλαβε θέσιν δανειστοῦ καὶ κύριος κατέστη τῶν ἐκχωρηθεισῶν ἀπαιτήσεων, δὲν χωρεῖ συμψηφισμός. Δὲν ἔχει δὲ σημασίαν, ὅτι δὲν ἐκοινοποιήθη ἐκ μέρους τοῦ ἐκδοχέως ἢ ἐκχώρησις πρὸς τὸν ὀφειλέτην πρὶν ἢ αὐτὸς ἐγείρῃ τὴν κατὰ τοῦ πιστωτοῦ του ἀγωγὴν, διότι ἡ τοῦ ἐκδοχέως παραγγελία πρὸς τὸν ἐκχωρηθέντα ὀφειλέτην δὲν διατάχθη ἐμμέτῃ, ὅπως μὴ δύναται πλέον οὗτος νὰ συνενωθῇ μετὰ τοῦ πρώτου δανειστοῦ καὶ ἐξοφλήσῃ πρὸς αὐτὸν τὸ χρέος, ἀλλ' ἡ παραγγελία δὲν ἀπαιτεῖται ὅπως καταστῇ δικαιοῦχος τῆς ἐκχωρηθείσης ἀπαιτήσεως ὁ ἐκδοχεὺς Βασ. 37 (26. 4) Ν. 4 Κώδ. (8. 17).

208 (1854).

Κατὰ τὸν παρ' ἡμῖν ἰσχύοντα νόμον, ὁ ὀφειλέτης, παρ' ᾧ ὑπάρχουσιν οἱ ὅροι τοῦ συμψηφισμοῦ ὡς πρὸς τὴν κατ' αὐτοῦ ἐπιδιωκομένην ἀπαίτησιν, ἐὰν θέλῃ ν' ἀναιρέσῃ αὐτήν, ὁμείλει νὰ προτείνῃ τὴν ἔνστασιν τοῦ συμψηφισμοῦ Ν. 2, 5 καὶ 10 § 2 Π. (46. 2) Ν. 1 §

4 Π. (27. 4) Ν. 6, 7, 8 καὶ 10 Κώδ. (4.31) Βασ. ΙΒ (38. 2, 5, 10, 30—32 καὶ 34 (24. 10)). Ἡ δὲ παραδοχὴ τῆς προτάσεως ταύτης ἐπιφέρει τὸ ἀποτέλεσμα, ὅτι αἱ ἀμοιβαῖαι ἀπαιτήσεις ἀναρροῦνται ἰδίῳ δικαίῳ (ipso jure), διότι εἰσὶν ἴσαι ἀφ' ἧς στιγμῆς καὶ πρῶτον συνηντήθησαν· ὅθεν ὁ συμψηφισμὸς δὲν χωρεῖ, ἂν δὲν προταθῇ, προταθεὶς ὁμῶς καὶ δεκτὸς γενόμενος ἀνατρέχει εἰς τὸν εἰσιν μένον χρόνον· ἀλλὰ κατὰ τοῦτο ὁ συμψηφισμὸς κατ' οὐδὲν διαφέρει ἐν τῷ νῦν ἰσχύοντι δικαίῳ τῆς καταβολῆς «ἧς μίμησιν ἔχει ἡ τοῦ τελλόγου δύναμις» Βασ. 28 (24. 10), διότι καὶ ἡ καταβολὴ ἀναιρεῖ τὴν ὀφειλὴν, εἰμὴ ἂν προταθῇ ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου καὶ γὰρ δεκτὴ ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ, ἀλλὰ τότε τὸ τῆς ἀναίρεσεως ἀποτέλεσμα ἄρχεται ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐγένετο ἡ καταβολή. "Ὅθεν ἡ διάταξις ἀρθρ. 927 Πολ. Δικ. ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ὁ παρ' ᾧ ἡ κατάσχεσις τρίτος δὲν δύναται μετὰ τὴν κατάσχεσιν νὰ ἐπιχειρήσῃ πληρωμὴν ἢ συμψηφισμὸν, ὅπερ ἐστὶ νὰ προτείνῃ εἰς συμψηφισμὸν ἀνταπαίσεις μετὰ τὴν κατάσχεσιν παραχθεῖσαν, οὐχὶ ὁμῶς καὶ συμψηφισμὸν πρὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης χωρήσαντα. 132 (1858).

Αἱ ἀμοιβαῖαι ἀπαιτήσεις τοῦ πιστωτοῦ καὶ τοῦ ὀφειλέτου συμψηφίζονται, κατὰ τὴν Ν. 3 Κώδ. (4. 31), ἀφ' οὗ χρόνου συνυπάρξωσι οὐχὶ ἀφ' αὐτοῦ ἐκκαθαρισθῶσι. 463 (1866).

Ὁ συμψηφισμὸς δύναται νὰ προταθῇ καὶ ἀφοῦ ἐκδοθῇ ἡ κατασχεστικὴ ἀπόφασις, ἐνόσω αὕτη δὲν ἐξετελέσθῃ, Ν. 2 Κώδ. (4. 3). Ἀποτέλεσμα δὲ τῆς παραδοχῆς τοῦ συμψηφισμοῦ εἶνε ἡ ἀπόσβεσις τῶν ἀμοιβαίων χρεῶν ἀφ' ἧς ἡμέρας ταῦτα συνηντήθησαν (Ν. 4 Κώδ. 4. 34). 5 (1871).

Κατὰ τοὺς Ν. 4 καὶ 5 Κώδ. (4. 3) Ν. 7 καὶ 11 Π. (16. Βασ. 8 καὶ 11 (24. 10)), γενομένης ἐνώπιον Δικαστηρίου προτάσεως πρὸς συμψηφισμὸν δύο χρεῶν, ταῦτα, βασιμῶς οὐσης τῆς προτάσεως, συναναιροῦνται αὐτοδικαίως ἀπὸ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἐγένετο ἡ πρότασις. 316 (1878).

Οὐδεὶς νόμος ἀπαλλάττει τὸν ἐναγόμενον τοῦ παρ' αὐτοῦ ὀφειλέτου τόκου, λόγῳ μόνον τῆς ὑπάρξεως ἐτέρας πρὸς αὐτὸν ὀφειλῆς τοῦ ἐνάγοντος, ἀφοῦ δὲν προϋτάθῃ ἡ συμψηφιστέα ἀπαίτησις. 264 (1864).

Ἡ ἔντοκος ἀπαίτησις αὐτοδικαίως γίνεται ἄτοκος ἀφ' ἧς ἡμέρας

ἀνταπαίτησιν ἴσου ποσοῦ ἐκτίσαστο ὁ ὀφειλέτης κατὰ τοῦ δανειστοῦ αὐτοῦ, καίτοι ὁ συμψηφισμὸς πολὺ ὕστερον προὔταθῃ καὶ ἀνεγνωρίσθῃ Ν. 11 καὶ 12 Π. (16. 2). Ν. 4 Κώδ. (4.31).

301 (1857) 101 (1871) 3 (1873) 198 (1875) 143 (1881).

Ἐπὶ ἀπαιτήσεων καὶ ἀνταπαίτησεων συναντωμένων ἐφαρμόζεται ἡ ἐπὶ συμψηφισμοῦ ἀρχή, ὅτι ἡ ἀνταπαίτησις λογίζεται ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τῆς ἀπαιτήσεως καὶ μόνον ἐφ' ὅσον δὲν ἀπορροφᾷ τοῦτο ἐξακολουθεῖ τοκίζόμενον τὸ ὑπόλοιπον τοῦ κεφαλαίου, κατὰ Ν. 5, 11, καὶ 12 Π. (16. 2) Ν. 2 § 5 Κώδ. (4. 31). 47 (1879).

ΣΥΝΑΙΝΕΣΙΣ ὁρ. ΣΥΜΒΑΣΙΣ

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ ΑΝΩΝΥΜΟΝ

Περίληψις

- § 1. Περιπτώσεις ἀνωνύμων συναλλαγμάτων.—Σύστασις αὐτῶν.
- § 2. Προϋποθέσεις τῆς ὑποχρέωσης εἰς ἀποζημίωσιν διὰ παρασχεθεῖσαν ὑπηρεσίαν.
- § 3. Ἀμοιβαῖα δικαιώματα καὶ ὑποχρέώσεις ἐκ τοῦ ἀνωνύμου συναλλάγματος.

§ 1

Ἡ συμφωνία μεταξὺ δύο προσώπων δύναται νὰ ᾔη καὶ σιωπηρὰ (Ἀρμ. § 3 Α, θ. καὶ Ν. 2 Π. 2. 14), δὲν ἐπιτρέπεται ὅμως συμφωνία, καθ' ἣν ὁ εἷς τῶν συμβαλλομένων νὰ ἔχῃ τὸ κέρδος μόνον, ὁ δ' ἕτερος τὴν ζημίαν μόνον. 20 (1835).

Ἡ σύμβασις, δι' ἧς ὑπεχρεώθη τις 1) νὰ δώσῃ εἰς ἐνοικίαν μῦλόν του, ἐρείπιον ὄντα, καὶ περιοχὴν τινα περὶ αὐτόν· 2) ὅσῃν πέτραις ὁ μισθωτὴς ἀπαιτήσῃ πρὸς ἀνοικοδόμησιν τοῦ μύλου· 3) ὅσῃν ξυλείαν λάβῃ ἀνάγκην πρὸς κατασκευὴν πυρίτιδος νὰ τὴν λαμβάνῃ ἐκ τοῦ ἐκεῖ δάσους τοῦ ἰδιοκτῆτου τοῦ μύλου, ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ νὰ οἰκοδομήσῃ δι' ἐξόδων του ἀλευρόμυλον κλπ., μετὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ὁποίου ν' ἀπολαμβάνῃ ἀποκλειστικῶς τὰ εἰσοδήματά του ἐπὶ δύο ἔτη πρὸς ἀντιμισθίαν τοῦ δανειστοῦ του καὶ νὰ παραδώσῃ αὐτὰ μετὰ δεκαετίαν εἰς τὸν ἰδιοκτῆτην μεθ' ὧν τῶν μηχανῶν του καὶ

ἐργαλείων του ἄνευ τινος ἀπαιτήσεως ἐκ μέρους του διὰ τὰ ἔξεν εἶνε συνάλλαγμα μισθώσεως, ὡς μήτε διδομένου ἐτοίμου ματος πρὸς χρήσιν, μήτε προσφερομένου ὠρισμένου μισθώματος συνάλλαγμα ἐπιφανείας, διότι τὸ συνάλλαγμα τοῦτο προϋποθέτει φάνειαν, διδομένην πρὸς εἰκοδομήν, καὶ κανόνα ἀπαιτεῖ καὶ χρόνιον εἶνε, καὶ πραγματικὰ δικαιώματα χορηγεῖ, καὶ ὅταν ἡ οὐκ καταστρέφεται ὁ ἐπιφανειοῦχος δὲν ἐνέχεται εἰς ἀποζημιώσεις τῶν τυχαίως ἢ ἐκ πολυκαιρίας γενομένων χειροτερεύσεων. Ἐν ὧς τὸ προκείμενον συνάλλαγμα μὴ ὂν ἀκριβῶς οὔτε μισθώσεως ἐπιφανείας εἶνε ἀνώνυμον.

2 (184)

Μὴ προκειμένου περὶ ὠρεῶς, ἀλλὰ περὶ ὑπηρεσιῶν προσενεχθῆναι ὑπὸ τοῦ ἐνὸς τῶν διαδίκων πρὸς τὸν ἕτερον, περὶ ὧν πρόκειται ποδειχθῆναι, ἐὰν ὑπῆρχε κατὰ τὴν παροχὴν αὐτῶν σιωπηρὰ περὶ βῆς συμφωνία, ἥτοι διὰ τῆς παρὰ τοῦ ἐνὸς ἐπὶ σκοπῷ ἀμοιβῆς χορῆς καὶ παρὰ τοῦ ἑτέρου παραδοχῆς αὐτῶν ἐπὶ σκοπῷ ἀμοιβῆς ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου οὐδεμίαν ἔχει ἐφαρμογὴν

200 (188)

§ 2

"Ὅπως τις καταδικασθῇ νὰ πληρώσῃ ἀμοιβὴν λόγῳ μεσιτικῶν γασσιῶν, δέον πρὸ πάντων νὰ ἐξετασθῇ ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου, ἐναγόμενος ὠφελήθη ἐκ τῶν εἰρημένων ἐργασιῶν (Ν. 206 Π. 5) καὶ ἂν ἐγίνωσκεν ἢ ἐβούλετο οὗτος τὴν παροχὴν αὐτῶν (Ν. Π. 2.14 καὶ Ν. 22 Π. 19. 5).

62 (187)

"Ὅπως χωρήσῃ ἀγωγή περὶ ἀντιμισθίας διὰ τὴν παρασχῆς ὑπηρεσίαν, οὐδαμῶς ἀπαιτεῖ ὁ νόμος νὰ μετέρχῃται τοιοῦτον γελμα ὁ παρασχὼν τὴν ὑπηρεσίαν του.

72 (187)

Καὶ μὴ προηγηθείσης συμβάσεως ἢ μὴ ἐπελθούσης ἐγκρίσεως ἀπαίτησις, ἢ στηριζομένη ἐπὶ παροχῆς ὑπηρεσίας, εἶνε βάσιμος ἢ ὑπηρεσία αὕτη ἐχορηγήθη ἐπὶ σκοπῷ ἀποζημιώσεως· ἀποκρίθῃ δὲ ἡ τοιαύτη ἀποζημιώσις, ὅταν εἴτε ἐκ τοῦ εἵδους τῆς ὑπηρεσίας εἴτε ἐκ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν παρέσχε τις αὐτήν καὶ ἐκ τοῦ σκοποῦ τῶν κατ' ἰδίαν περιστάσεων προκύπτῃ, ὅτι σκοπὸς τοιοῦτης ὑπηρεσίας ἦτο ὁ ἀπορροισμὸς ἐκ πληρώσεως καθήκοντος.

42 (187)

Ὁ Ν. 22 Π. (19. 5) οὐδὲν ἄλλο ὀρίζει ἢ ὅτι ἐὰν τις ἀν

ὑπηρεσίαν τινὰ οὐχὶ δωρεάν, οὐδὲ ἐπὶ ἀμέσῳ δόσει ἢ συμφωνίᾳ μισθοῦ, ἀλλ' ἐπὶ τῇ προθέσει νὰ δοθῇ αὐτῷ μετὰ ταῦτα ἀμοιβή τις ἢ μισθὸς διὰ τὴν ἐργασίαν του, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει χωρεῖ ἡ περὶ προγεγραμμένων ρημάτων ἀγωγή πρὸς ἐπιδίωξιν τοῦ ὀφειλομένου· ἐπομένως δὲν χωρεῖ ἡ ἀγωγή περὶ ἀποζημιώσεως, ἐὰν ὁ ἐνάγων ἐχορήγησε τὰς ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερομένας ὑπηρεσίας ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει τοῦ ἐναγομένου νὰ τὸν προσλάβῃ ὡς συνεταῖρον εἰς ἃς ἐμελέτα νὰ ἐνεργήσῃ ἐπιχειρήσεις, ἕνεκα τῆς ἐπισυμβάσης τῷ ἐναγομένῳ ἀσθενείας, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει ἄλλης τινὸς ἀμοιβῆς. 41 (1876).

Ἐκ τῆς παροχῆς ὑπηρεσίας γεννᾶται δικαίωμα ἀποζημιώσεως, διότι ἡ σχέσις αὕτη ἀποτελεῖ ἀνώνυμον συνάλλαγμα, ὑποχρεοῦν τὸν δεχόμενον τὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὸ ἰσάζιον αὐτῆς (N. 21 Π. 19. 5), ἅτε ἐκ μόνης τῆς παροχῆς τῆς ὑπηρεσίας γεννωμένου τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως, ἂν δὲν ἐπικαλῆται σκοπὸν δωρεᾶς ὁ τὴν ὑπηρεσίαν δεξάμενος. 180 (1887).

§ 3

Ἐπὶ ἀνώνυμων συναλλαγμάτων, ἐξ ὧν παράγονται ἀμοιβαῖαι τῶν μερῶν ὑποχρεώσεις, ἡ τοῦ ἐνὸς τῶν συναλλαξαμένων παροχὴ εἶνε ὁ ὅρος τῆς παροχῆς τοῦ ἄλλου· ὅθεν ὁ μὴ ἐκπληρώσας τὸ καθ' ἑαυτὸν ἐντελῶς τὸ τοιοῦτον συνάλλαγμα ἢ μὴ δυνάμενος πλέον, ἕνεκα τῆς παρελεύσεως τοῦ πρὸς τοῦτο ἀρμοδίου χρόνου, νὰ τὸ ἐκπληρώσῃ τοιοιουτρόπως, στερεῖται τοῦ δικαιώματος νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν ἕτερον εἰς τὴν ἀντίθετον ἐκπλήρωσιν τοῦ αὐτοῦ συμβολαίου, εἴτε ὑπέστη οὗτος πραγματικὴν ζημίαν, εἴτε μὴ, διότι εἰς τὴν τοιαύτην ἀγωγὴν ὁ ἐναγόμενος δικαιούται ν' ἀντιτάξῃ τὴν ἔνστασιν τοῦ non adimpleti contractus, καὶ μάλιστα, ἂν ὁ τελευταῖος προλαβὼν ἐξεπλήρωσεν ἤδη τὴν ἑαυτοῦ ἐνοχὴν, δικαιούται, διὰ τῆς ἀγωγῆς τῆς *condictio causa data causa non secuta*, ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ ἑτέρου τὴν ἀπόδοσιν τῶν τυχόν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ συμβολαίου δοθέντων αὐτῷ, δυνάμει τῶν N. 52 Π. (12. 6) N. 1 § 1 Π. (12. 5) N. 7. N. 5 § 2 Π. (19. 5) N. 6 Κώδ. (4. 54). 42 (1847).

ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ

περίληψις.

- § 1. Συνεισφορά τῆς προικός.
 § 2. Τί συνεισφέρεται.
 § 3. Συνεισφορά, κατὰ τὴν Ἰόνιον νομοθεσίαν.

§ 1

Προκειμένου περὶ διανομῆς τῆς μητρικῆς περιουσίας, δὲν ὑποχρεοῦνται αἱ θυγατέρες εἰς συνεισφορὰν τοῦ ποσοῦ, ὅπερ ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρὸς των εἰς προῖκα, διότι, κατὰ τὰς §§ 24 καὶ 29 Ἀρμ. (Ε. η), ὑποχρεοῦται τις νὰ συνεισφέρῃ, ὃ τι ἔλαβέν εἰς προῖκα, ὅταν πρόκειται περὶ τῆς διανομῆς τῆς κληρονομίας τοῦ δόντος αὐτὴν τὴν προῖκα. Καὶ ἂν δὲ ὑποτεθῇ, ὅτι εἰς τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος προίκας, τὰς ὑπὸ τοῦ πατρὸς δοθείσας, περιελήφθησαν καὶ πράγματα τῆς μητρὸς, καὶ αὐθις δὲν χωρεῖ συνεισφορά, διότι τὰ δοθέντα ὑπὸ τοῦ κληρονομούμενου συνεισφέρονται, τὰ δὲ προικοδοτηθέντα ἀλλότρια πράγματα δύναται ὁ εἰς ὃν ἀνήκουσι νὰ διεκδικήσῃ ταῦτα. 12 (1849).

Ἡ περὶ διανομῆς τῶν πατρῶων καὶ μητρῶων κληρονομικῶν πραγμάτων ἀγωγὴ τῆς προικισθείσης θυγατρὸς δὲν εἶνε ἀπαράδεκτος, ἂν ὁ σύζυγος πρὸ τῆς ἐγέρσεως αὐτῆς δὲν συνεισφέρῃ τὴν προῖκα ὑπὲρ τῆς γυναικός, ἀλλ' ἡ συνεισφορὰ γίνεται παρακρατουμένου ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου τοσοῦτου ἐκ τῆς μερίδος τῆς ἐναγούσης, ὅσον ἔμελλε νὰ ἔχῃ διὰ τῆς συνεισφορᾶς τῆς προικός. Ν. 5 Κώδ. (6. 20) Ν. 1 § 12 (37. 6) Βασ. (41. 7). Κατὰ δὲ τὰ ἄρθρα 1096 καὶ 1097 Πολ. Δικ., καὶ ἐνώπιον τοῦ πρὸς δῆλωσιν τῆς ομάδος διοριζομένου ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου Συμβολαιογράφου δύναται νὰ γίνη ἡ συνεισφορὰ τῆς προικός. 269 (1869).

Αἱ περὶ συνεισφορᾶς τῆς προικὸς ἀρχαιότεραι διατάξεις τοῦ Ρωμ. Δικαίου ἀργοῦσι νῦν, καταργηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1092 Πολ. Δικ., ὁρίζοντος, ὅτι ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου δίδεται λογοδοσία καὶ κανονίζεται ἰδίως ὃ τι ἐπὶ κληρονομικῶν πρέπει νὰ συνεισνευχθῇ.

58 (1885).

Ὅταν ἡ ἐνάγουσα ἐπιδιώκῃ κληρονομικὸν δικαίωμα ἐπὶ τῆς πατρικῆς κληρονομίας, ὀφείλει καὶ νὰ συνεισφέρῃ ὃ τι κατὰ τὸν γάμον

της ἔλαβεν ὡς προῖκα ἐκ τῆς πατρικῆς περιουσίας (N. 27 Βασιλ. 41. 7), οὐδεμίαν δ' ἔχει σημασίαν, ἂν ὁ πατὴρ αὐτῆς εἶχεν ἀποβιώσει πρὸ τοῦ γάμου της, καθότι ἐπὶ διανομῆς τῆς κληρονομίας ἕκαστος ὀφείλει νὰ συνεισφέρῃ ὃ τι ἔλαβεν ἀπέναντι τῆς κληρονομικῆς μερίδος.
295 (1871).

Συνεισφορὰ δὲν χωρεῖ, εἰμὴ ἐφ' ὅσον ἡ προίκις, ἡ τὴν περιουσίαν μειοῦσα, προέρχεται τοῖς κατιούσι παρὰ τοῦ ἀνιόντος, ζῶντος ἔτι, καὶ οὐχί, ἔὰν οἱ συγκληρονόμοι ἐκτελεστοὶ προικίζωσι διὰ κληρονομικοῦ κτήματος τὴν συγκληρονόμον ἀδελφὴν των N. 1 καὶ ἐπ. Π. (37.6) καὶ N. 1 καὶ ἐπ. Κώδ. (6. 20).
152 (1873).

Κατ' οὐδεμίαν διάταξιν τοῦ νόμου, ἡ προίξ ἀποκλείει τὸ δικαίωμα τῆς διανομῆς μεταξὺ τοῦ συγκληρονόμου, ὅταν ὑπερβάλῃ τὴν κληρονομικὴν μοῖραν.
173 (1892).

§ 2

Ἐκ τῶν συγκληρονόμων ὁ κάτοχος ὀφείλει νὰ συνεισφέρῃ εἰς τὴν διανομὴν οὐ μόνον τὰ ἐκ τύχης ἀπολεσθέντα, ἀλλὰ καὶ ἅπασαν τὴν κληρονομικὴν περιουσίαν καὶ τοὺς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ κληρονομουμένου συλλεχθέντας, ὡς ἐξ ὑπερμερίας ὀφειλομένους καρπούς N. 5 § 1 (37. 7) Βασ. (41. 7) 15, N. 2 § 2 (37. 6) Βασ. 2 (41. 7), N 16 § 4, N 25 § 16 (10. 2) Βασ. (42. 3) § 16 καὶ 25.
105 (1872).

Ὁ νόμος 24 Βιβλ. 4 τῶν Ἑνετικῶν θεσμῶν (Statuta Veneta) κανονίζει τὰ περὶ συνεισφορᾶς μόνον ἐν περιπτώσει ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομίας ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ὡς πρὸς τὰς ἐκ διαθήκης κληρονομίας τὸ τοιοῦτο δέον ν' ἀφῇ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ διαθέτου ἐπομένως, ἀφοῦ ὡς πρὸς τὰς ἐξ ἀδιαθέτου μόνον κληρονομίας τὴν συνεισφορὰν ὀρίζει, ἐννοεῖται οἷκοθεν, ὅτι δὲν ὀρίζει αὐτὴν ὡς πρὸς τὰς ἐκ διαθήκης, καὶ τόσῳ μᾶλλον καθόσον ἡ συνεισφορὰ, οὔσα πλάσμα τοῦ νόμου, οὐδέποτε χωρεῖ ἄνευ ρητῆς αὐτοῦ διατάξεως, ἐν τούτοις δὲ οὐ μόνον τοιαύτη διάταξις ἐπὶ τῶν ἐκ διαθήκης κληρονομιῶν δὲν ὑπάρχει, ἀλλ' ἀπεναντίας ἔχομεν δεδομένον, ὅτι ὁ νομοθέτης, ὡς ἐξεφράσθη ἐν τῷ προοιμίῳ τοῦ εἰρημένου νόμου, δὲν ἔκρινεν εὐλογον νὰ διατάξῃ τι περὶ συνεισφορᾶς ἐν ταῖς ἐκ διαθήκης κληρονομίαις, θελήσας νὰ ἔχῃ καὶ κατὰ τοῦτο πλήρες τὸ κράτος των τὰ ὑπὸ τῶν διαθετῶν

διατασσόμενα, ὅπερ ἀρκούντως δηλοῖ, ὅτι ἡ συνεισφορὰ δὲν ἐπι-
ται, εἰμὴ καθόσον τὴν διέταξεν ὁ διαθέτης, ἢ ἐν ἄλλαις λέξεσι
δὲν δύναται παντάπασιν νὰ λάβῃ χώραν, ὅταν ὁ διαθέτης οὐ
περὶ αὐτῆς διὰ τῆς διαθήκης του προϋνόησε. 232 (187

ΣΥΝΕΝΟΧΗ

Π ε ρ ι λ η ψ ι ς.

- § 1. Γενεσιουργοὶ λόγοι τῆς συνενοχῆς καὶ τῆς εἰς ὀλόκληρον
- § 2. Ἔννοια τοῦ ὅρου ἀλληλεγγύως.
- § 3. Δικαιώματα τοῦ ἐν συνενοχῇ πιστωτοῦ.
- § 4. Διακοπὴ τῆς παραγραφῆς.
- § 5. Ἀφεςις χρέους.
- § 6. Καταβολή.
- § 7. Δικαίωμα ἀναγωγῆς.

§ 1

Τὸ ἀλληλεγγυον τῶν χρηματικῶν χρεῶν δέον νὰ πηγάζῃ
συμφωνίας τῶν μερῶν ἢ ἐκ διατάξεως τοῦ νόμου (Νεαρά 99 κ.
Ἐπομένως, ἐὰν ἐκ τινος χρεωστικοῦ ἐγγράφου δὲν προκύπτῃ
ποσὸν ὀφείλει ἕκαστος τῶν ὀφειλετῶν, ἐπιβαρύνεται ἕκαστος
τὸ ἀναλογοῦν μέρος τῆς ὀλικῆς ποσότητος. 292 (186

Ὁ συμβληθεὶς μετὰ τοῦ ἐντολοδόχου, ἐνεργήσαντος ἐν ἰδίῳ
ὀνόματι, ἀλλὰ διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐντολέως του καὶ ἐντὶ
ὀρίων τῆς ἐντολῆς, ἔχει ἀγωγὴν καὶ κατὰ τοῦ ἐντολέως καὶ κα-
ἐντολοδόχου· Ν. 5 § 11—14 Π. (14. 3) καὶ Εἰσηγ. § 8 (186)
Δύναται δὲ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ τρίτος νὰ ἐνάξῃ ἀμφο-
διὰ τὸ ὅλον, ἢτοι ἀλληλεγγύως, οὐδὲ ἀποσθέννται ἡ ἀγωγή τῆς
μόνης τῆς ἐγέρσεως αὐτῆς κατὰ τινος ἐκ τῶν μετ' αὐτοῦ συμβ-
των, ἀλλὰ μόνον διὰ τῆς πραγματικῆς πληρωμῆς· Ν. 30 §
(15. 1) συνδ. πρὸς Ν. 28 Κώδ. (8. 41). 1 (186)

Οἱ ἐνεργοῦντες ἀπὸ καινοῦ ὡς ὑπάλληλοι τοῦ ἐμπορίου τρί-
νός, κατ' ἐντολὴν αὐτοῦ, ἐνέχονται ἀπέναντι τοῦ ἐντολέως ἀλλ-
γύως (Ν. 60 § 2 Π. 17. 1)· ἐντεῦθεν δ' ἔπεται, ὅτι τὰ πα-
ἐτέρου αὐτῶν ὁθέντα εἰς τὸν ἐντολέα ἐγγράφα περὶ χρημάτων
ληλοδιαδόχως σταλέντων παρὰ τούτου (τοῦ ἐντολέως) εἰς ἐκεῖνα

ἕτερον τῶν ἐντολοδόχων) διὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς ἐντολῆς, ἰσχύουσιν εἰς πίστωσιν τοῦ ἐντολέως καὶ εἰς χρέωσιν αὐτῶν τῶν ὑπαλλήλων του ἀλληλεγγύως ἀπέναντι αὐτοῦ, ἐκτός ἐὰν ὁ ἕτερος τῶν ἐντολοδόχων προσβάλῃ τὸ ἔγγραφον τοῦτο ὡς γενόμενον ἐκ συνεννόσεως μεταξὺ τοῦ ἐντολέως καὶ τοῦ ἐτέρου ἐντολοδόχου. 1 (1865).

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 10 Π. (4. 9) Ν. 1 Κώδ. (7.56) καὶ 10 Βασ. (9.1), πολλοὶ ὁμοῦ εἰς ἓν ποσὸν καταδικασθέντες ἐνέχονται συμμέτρως, ἐκτός ἐὰν διὰ τῆς ἀποφάσεως ἀπηγγέλθῃ ρητῶς ἡ ἀλληλέγγυος ὑποχρέωσις αὐτῶν. 2 (1867).

Ἐὰν τὸ τοιχοκόλλητον γραμματίον περιέχῃ πλημμελείας ὡς πρὸς τὴν κατάστασιν τῆς ἐκπλειστηριαζομένης οἰκίας καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀκυρωθῇ ὁ πλειστηριασμός, δὲν εὐθύνονται οἱ διάφοροι δανεισταὶ ἀλληλεγγύως, ἀλλ' ἕκαστος εὐθύνεται ἐπιμεριστικῶς εἰς ἀποζημιώσεις πρὸς τὸν ἐνάγοντα ὑπερθεματιστήν, ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ, δι' ὃ κατετάχθη καὶ ἔλαβεν ἐκ τοῦ ἐκπλειστηριασμοῦ (Ν. 31 § 10 Π. 21. 1, Ν. 27 § 10 Βασ. 10', 10), ἀφοῦ ἡ ἀγωγή δὲν στηρίζεται ἐπὶ ρητῆς συμβάσεως, δὲν ὑπάρχει δὲ ρητὴ διάταξις περὶ ἀλληλεγγύου εὐθύνης (Ν. 11 § 2 Π. 45. 2). Καὶ ἂν δὲ ἕκαστος τῶν δανειστῶν εἶχε γνῶσιν τῶν εἰρημένων πλημμελειῶν, τοῦτο, ἐν ὅσῳ δὲν ἀποδεικνύεται προσυνεννόσις κοινὴ μεταξὺ αὐτῶν, δὲν καθίστησιν αὐτοὺς ἐν δόλῳ καὶ ἐπομένως εἰς ὁλόκληρον ἐνεχομένους (Ν. 17 πρ. Π. 4. 3, Ν. 17 Βασ. 1. 3). 263 (1876).

Ἐνέχονται εἰς ἀλληλέγγυον ἀποζημιώσιν ὅτε ἐκχωρητὴς καὶ ὁ ἐκδοχεὺς πρὸς τὸν διανοίᾳ κυρίου κάτοχον ἀκινήτου, ἐὰν ἡ ἐκχώρησις τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ μισθώματος τοῦ ἀκινήτου τούτου ἐγένετο διὰ δολίας πρὸς ἀλλήλους συνεννόσεως πρὸς περιγραφὴν τῶν ἐπὶ τοῦ μισθώματος δικαιωμάτων τοῦ διανοίᾳ κυρίου κατόχου. 51 (1877).

Ἡ ἐκ τῆς συμβάσεως συσταθεῖσα συνενοχὴ περιέχει ἐν ἑαυτῇ ἀμοιβαίαν ἐγγύησιν τῶν ὀφειλετῶν, ὁ δὲ ἐγγυώμενος συγκαταθέσει τοῦ ὀφειλέτου ἐπέχει τὴν θέσιν τοῦ ἐντολοδόχου, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τοῦ Ν. 38 § 1 (17. 1) καὶ Βασ. 38 (14. 1). 369 (1879).

Κατὰ τὸν Ἰόνιον Κώδικα, ἄλλοι κανόνες διέπουσι τὰς ἀλληλεγγύους ὑποχρεώσεις (ἄρθ. 1111 καὶ ἐπ.) καὶ ἄλλοι τὰς ἀδιαίρετους (ἄρθ. 1131 καὶ ἐπ.). 79 (1870).

Κατὰ τὸν Ν. 17 Π. (4. 3), ὅταν πολλοὶ ἐπραξαν δόλον ἐνέχον-

ται εἰς ἀκέραιον, ἀπικλλάττονται ὁμῶς τῆς ἐνοχῆς ἅμα εἰς ἐξ αὐτῶν ἱκανοποίησιν τὸν βλαβθέντα.

134 (1865) 222 (1867).

Κατὰ τοὺς Ν. 1 § 4 Π. (2. 10) Βασ. 7 § 4 (7. 15) Ν. 14 § 15 Π. (4. 2) Βασ. 14 καὶ 15 (10. 2) Ν. 1 § 10 Π. (9. 3) Βασ. 1 καὶ 2 (60. 4) Ν. 17 πρ. Π. (4. 3) Βασ. 17 (10. 3), ὁ διὰ πράξεώς του ἐκ δόλου γενομένης βλάβπτων ἄλλον, ὀφείλει αὐτῷ ἀποζημιῶσιν καὶ ὑποχρεοῦται εἰς ἀνθρώπῳ τῆς γενομένης βλάβης, πολλοὶ δ' ἐπενεγκόντες τὸ αὐτὸ ἐπιβλαβὲς ἀποτέλεσμα ὑπόκεινται εἰς ὁλόκληρον, εἴτε διὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς δολίας πράξεως ἐπέλθῃ τοῦτο, ἢ ἐκ συνεννόσεως ἐνήργησαν, εἴτε καὶ διὰ χωριστῶν πράξεων, ἢ χωριστὰ καὶ ἄνευ μεταξὺ αὐτῶν συνεννόσεως διέπραξαν, ὡς ἐκάστη τῶν ἐνεργηθειῶν δολίων πράξεων, καὶ μόνῃ μένουσα, τὸ αὐτὸ ἤθελε φέρει ἀποτέλεσμα, μόνον δὲ ἢ παρὰ τοῦ ἐνός τῶν δολίως ἐνεργησάντων ἱκανοποίησις τοῦ βλαβέντος ἀπαλλάσσει καὶ τοὺς λοιποὺς, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Δικαίου περὶ τῆς ἐξ ἀδαιρέτου καὶ εἰς ὁλόκληρον συνενοχῆς τῶν ἐξ ἀδικημάτων καὶ οἰονεὶ ἀδικημάτων ὀφειλετῶν. Ὡστε, κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας, ἐὰν οἱ δανεισταὶ ἐκ δόλου ἀνέκοψαν τὸν πίνακα τῆς κατατάξεως καὶ συνεπείᾳ τούτου παρημπόδισαν ἕτερον δανειστὴν νὰ λάβῃ ὁλόκληρον τὸ δι' ὃ κατετάχθη ποσὸν καὶ τοιούτοτρόπως ἐζημιώσαν αὐτὸν τοὺς τόκους τούτου ἐφ' ὧρισμένον χρόνον, τοῦ κυρίως ὀφειλέτου ὄντος ἀναξιοχρέου, δὲν ἀπαλλάσσονται ἐκ τοῦ ὅτι καὶ ὁ ὀφειλέτης προσέβαλε τὸν αὐτὸν πίνακα, διότι, ἂν ἐκ δόλου καὶ οἱ δανεισταί, καὶ ὁ ὀφειλέτης, καίπερ κεχωρισμένως, ἐνήργησαν ὡς ἐπενεγκόντες τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα, ἐνέχονται εἰς ὁλόκληρον ἕκαστος πρὸς ἀνθρώπῳ τῆς βλάβης τοῦ ζημιωθέντος πιστωτοῦ.

249 (1880).

§ 2

Κατὰ τὴν Νεαρὰν 99 τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ὁ ὅρος ἀλληλεγγύως δὲν ὑποχρεοῖ τοὺς συνοφειλέτας εἰς ὁλόκληρον, ἀλλ' ἕκαστον εἰς τὸ οἰκτεῖον μέρος καὶ ὡς ἐγγυητὴν εἰς τὸ μέρος τοῦ συνοφειλέτου· ἂν δέ, κατ' ἔθιμον, ἡ λέξις αὕτη ᾔνε ταυτοσήμαντος πρὸς τὴν εἰς ὁλόκληρον ἐνοχὴν, τοῦτο εἶνε ἕκαστοτε ζήτημα ἀποδείξεως, ἢ ὀφείλει νὰ διατάξῃ τὸ Δικαστήριον.

121 (1873).

§ 3

Κατὰ τοὺς Ν. 2 καὶ 3 § 1 Π. (45. 2), ὁ πιστωτὴς ἀλληλεγγύου ἀπαιτήσεως ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν ὁλοκλήρου τῆς ἀπαιτήσεως παρ' ἑνὸς τῶν ὀφειλετῶν ἢ παρὰ τινων ἐξ αὐτῶν ἢ παρ' ὅλων, ἐπομένως δύναται νὰ ἐναγάγῃ ἓνα ἢ πλείονας, ἢ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν δίκην καθ' ἑνός, ἀφοῦ ἐνήγαγε πλείονας, καθόσον δὲν περῆτησε ρητῶς τὰ ἐκ τῆς ἀλληλεγγύης πηγάζοντα δικαιώματα.

73 (1836).

§ 4

Ἀποκτηθείσης ἅπαξ τῆς παραγραφῆς ὠρισμένου χρέους, ἡ ἀναγνώρισις αὐτοῦ ὑπὸ τινος τῶν ἀλληλεγγύων ὀφειλετῶν δὲν δύναται νὰ βλάψῃ τὰ κεκτημένα δικαιώματα τῶν λοιπῶν συνοφειλετῶν· τοῦτο αὐτὸ ἰσχύει καὶ προκειμένου περὶ ἀναγνώρισεως παραγεγραμμένου ἐμπορικοῦ γραμματίου ὑπὸ μόνου τοῦ πρωτοφειλέτου ὡς πρὸς τοὺς ἐγγυητάς.

140 (1867).

Κατὰ τὸν Ν. 5 Κώδ. (8. 40) καὶ Ν. 7 Βασ. (ΚΖ'. 3), ἐπὶ ἀλληλεγγύου συνενοχῆς πλειόνων δανειστῶν ἢ ὀφειλετῶν, ἡ παρ' ἑνὸς τούτων ἀναγνώρισις τοῦ ὅλου χρέους ὠφελεῖ ἢ βλάπτει καὶ τοὺς λοιποὺς συνοφειλέτας ἢ συνδανειστάς, διακόπτουσα τὴν παραγραφὴν.

217 (1874).

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἐκ συνενοχῆς συνοφειλέτου διακοπὴ τῆς παραγραφῆς ἔχει ἐπιρροὴν καὶ ὡς πρὸς τὸν ἕτερον ἐκ συνενοχῆς ὀφειλέτην Ν. 5 Κώδ. (8. 40) Βασ. 7 (26. 3), εἶνε δὲ ἀδιόφορον, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἂν ὁ ἐκ συνενοχῆς ὀφειλέτης, οὔτινος ἢ πρᾶξις διέκοψε τὴν παραγραφὴν, δὲν ἦτο κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον συνεταῖρος τοῦ ἐτέρου ἐκ συνενοχῆς ὀφειλέτου. Ἡ διάταξις δὲ αὕτη ἰσχύει καὶ ἐπὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων, ἀφοῦ ἀντίθετος διάταξις δὲν ὑπάρχει, καὶ ἐφ' ὅσον δὲν προτείνεται καὶ ἀποδεικνύεται ἔθιμον, ἀντιβαῖνον εἰς αὐτάς.

193 (1876).

§ 5

Ἡ ἄφεςις τοῦ χρέους ὡς πρὸς τινὰ τῶν συνοφειλετῶν ἰσοδυναμεῖ πρὸς πληρωμὴν, οὐδὲν δὲ τὸ κωλύον τὸν δανειστὴν νὰ χορηγήσῃ ἄφεσιν καθαρῶς προσωπικὴν, ἐπιφυλασσόμενος τὰ δικαιώματά του κατὰ τῶν ἄλλων ἀλληλεγγύων ὀφειλετῶν· ἐν τοιαύτῃ ὁμοῦ περι-

πτώσει ὁ δανειστής ἀφήσῃ μόνον τὸ μέρος τὸ ἀναλογοῦν τῷ ἐλευθερουμένῳ ὀφειλέτῃ, καὶ ἐπομένως μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ μέρους τούτου δικαιούται νὰ καταδιώξῃ τοὺς λοιποὺς συνυποχρέους, διότι ἂν ἐπετρέπετο τῷ δανειστῇ νὰ ἐνάγῃ ἄνευ περιορισμοῦ τινος τοὺς συνυποχρέους, οὗτοι ἤθελον ἐξασκήσει τὸ τῆς ἀναγωγῆς δικαίωμα αὐτῶν κατὰ τοῦ ἐλευθερωθέντος ὀφειλέτου, ὅστις τοιοῦτοτρόπως δὲν ἤθελεν ὠφεληθῇ ἐκ τῆς ἀφέσεως.

199 (1888).

Ἐὰν ὁ ἐγγυητὴς ὑποχρεωθῇ ἀλληλεγγύως μετὰ τοῦ ὀφειλέτου, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὑποσχέσεως αὐτοῦ κανονίζεται κατὰ τὰς περὶ ἀλληλεγγύων χρεῶν ἀρχάς (Ἰον. Κώδ. 1888)· ἄρα καὶ ἐπὶ ἀφέσεως χρέους, εἴτε γενικῆς, εἴτε μερικῆς, γενομένης ὑπὸ τοῦ δανειστοῦ πρὸς τὸν πρωτοφειλέτην, δὲν ἐφαρμόζεται ὡς πρὸς τὸν ἀλληλέγγυον ἐγγυητὴν τὸ ἄρθρ. 1203 Ἰονίου Κώδ., ὅπερ προδήλως ἐννοεῖ ἐγγυητὰς ἀπλοῦς, ἀλλὰ τὸ ἄρθρ. 1201, τὸ ἀφορῶν εἰς τοὺς ἀλληλεγγύους συνοφειλέτας, ἐκτὸς ἐὰν ὁ πιστωτὴς ἐπιφυλάξῃ κατὰ τῶν λοιπῶν δικαιώματά του.

228 (1876) 381 (1878).

Ὁ ἀλληλέγγυος συνοφειλέτης ἐνέχεται πάντοτε πρὸς τὸν δανειστήν, ὡς κυρίως ὑπόχρεως, καὶ ἐὰν ἡ ὑπόθεσις, δι' ἣν ὑπεχρεώθη, ἀφορᾷ ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ συμφέρον τοῦ συνοφειλέτου του, ὅποτε ὡς πρὸς αὐτὸν θεωρεῖται ἐγγυητὴς, ἔχων ἀναγωγὴν περὶ τοῦ ὅλου χρέους (Ἰον. Κώδ. 1130), ὥστε ἡ πρὸς ἓνα τῶν συνοφειλετῶν προσωπικῶς διδομένη ὑπὸ τοῦ δανειστοῦ ἄφεςις μετ' ἐπιφυλάξεως τῶν κατὰ τῶν λοιπῶν δικαιωμάτων δὲν ὠφελεῖ τοὺς λοιποὺς (Ἰον. Κώδ. 1868, 1201 καὶ 1122)· οὐδὲ ἀπαιτεῖται εἰς τὴν ἐπιφύλαξιν ταύτην, οὕσαν πρᾶξιν μεμονωρῇ τοῦ ποιουμένου τὴν ἄφεσιν πιστωτοῦ, νὰ συμπράξῃ καὶ ὁ ὀφειλέτης, ὥστε οὐδεμίαν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 1079.

6 (1883).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1203 Ἰον. Κώδ., ἡ ὑπὲρ τοῦ ἐγγυητοῦ συμβατικὴ ἄφεςις δὲν ἀπαλλάττει τὸν πρωτοφειλέτην, δὲν εἶνε δὲ ἐφαρμοστέα ἡ ὑπὲρ τοῦ ἀλληλεγγύου ἄφεςις τοῦ ἄρθρ. 1201 Ἰον. Κώδ., κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ὁποῖου ἡ ὑπὲρ ἐνὸς τῶν ἀλληλεγγύων συνοφειλετῶν γενομένη συμβατικὴ ἄφεςις ἀπολυτρώνει καὶ τοὺς ἄλλους, ἐκτὸς ρητῆς ἐπιφυλάξεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ πιστωτοῦ, διότι ὁ κανὼν οὗτος ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῆς συνήθους ἀλληλεγγύης μεταξὺ συνοφειλετῶν, πάντων συνυποχρέων διὰ τοῦ αὐτοῦ τίτλου, οὐδεμίαν δ' ἔχει

ἐφαρμογὴν ἐπὶ ἐμπορικῆς ἀλληλεγγύης μεταξὺ ἐκδότου γραμματίου καὶ ἐγγυητοῦ, καίπερ ἀλληλεγγύως ὑποχρέων εἰς τὴν πληρωμὴν αὐτοῦ.
320 (1884).

§ 6

Κατὰ τὸν Ν. 9 § 3 Π. (46. 1) Ν. 52 § 3 Π. (16. 3), ἡ ὑπὸ τοῦ ἐνὸς τῶν ἀλληλεγγύως ὑποχρέων ἐν μέρει καταβολὴ τοῦ ἀντικειμένου τῆς ὑποχρέωσews δὲν ἀπαλλάττει τὸν ἕτερον τῆς ὑποχρέωσews του, ἀλλὰ μειοῖ μόνον αὐτήν.
197 (1847)

Ἡ παρὰ τοῦ ἐνὸς τῶν ἀλληλεγγύων ὀφειλετῶν ἐν μέρει ἢ ὁλοσχερῆς καταβολὴ τοῦ χρέους ἀπαλλάττει καὶ τοὺς λοιποὺς ἀλληλεγγύους ὀφειλέτας τῆς ὀφειλῆς, καθ' ὅσον κατεβλήθη τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς Ν. 28 Κώδ. (8. 44). Ὁ δὲ ἐναγόμενος δικαιούται νὰ προτείνῃ πρὸς ὑπεράσπισιν αὐτοῦ, κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς οὐσίας τῆς ἀγωγῆς, καὶ τὰς ἐν μέρει καταργούσας αὐτὴν ἐνστάσεις.
104 (1848).

Κατὰ Ν. 3 § 1 Π. (45. 2) Εἰσηγ. § 1 (3. 16), ἐπὶ συνενοχῆς ἢ παρ' ἐνὸς τῶν ἐν συνενοχῇ ὀφειλετῶν καταβολὴ τοῦ ὀφειλομένου ἀποσθένει καὶ τὴν τῶν λοιπῶν ὑποχρέωσιν.
406 (1878).

Ἐξοφληθείσης ἀπαιτήσεως τινος παρ' ἐνὸς τῶν συνοφειλετῶν, πᾶσα ἐκ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως προερχομένη ἀπαίτησις ἐξ ἐγγυήσεως ἢ ὑποθήκης ἀπόλλυσι πᾶσαν νόμιμον ἰσχύν καὶ διὰ τοῦτο τυγχάνει ἄκιρος ἢ ἐκχώρησις τοιούτων ἀπαιτήσεων Ν. 3 Π. (20. 3) Ν. 12 § 8 Π. (20. 4) Ν. 1. Κώδ. (8. 19).
254 (1872).

Ἡ ἀπλὴ καταδίκη τοῦ συνοφειλέτου, χωρὶς νὰ ἐπέλθῃ πραγματικὴ καταβολή, δὲν ἀπαλλάσσει, κατὰ νόμον, τὸν ἕτερον τῶν συνοφρέων τῆς πρὸς πληρωμὴν τῆς ὀφειλῆς τοῦ ὑποχρέωσews (Ν. 28 Κώδ. 8, 44. Ν. 3 καὶ 4 Π. 9. 3). Ὅθεν δύναται νὰ προταθῇ κατ' αὐτοῦ ἢ ἐκ συμψηφισμοῦ ἐνστάσις.
133 (1855)

§ 7

Κατὰ τὸν Ν. 1 § 13 Π. (27. 3), χορηγεῖται πρὸς τὸν ἐν συνενοχῇ συνοφειλέτην, τὸν καταδικασθέντα εἰς ὅλον τὸ ποσὸν τοῦ χρέους καὶ ἐκτελέσαντα τὴν ἀπόφασιν, ἀναγωγὴ κατὰ τῶν λοιπῶν συνοφειλετῶν, πρὸς ἀπότισιν τοῦ ἐπιβάλλοντος ἐκάστω αὐτῶν μέρους.

166, 167 καὶ 168 (1849) 51 (1866),

Ὁ τὸ ὄλον κοινὸν χρέος ἐξοφλήσας τῷ δανειστῇ ἀλληλέγγυος συνοφειλέτης, ὡς ἐν γνώσει τοῦ συνοφειλέτου αὐτοῦ ἐγγυηθεὶς καὶ ἀνάγκη καταβαλὼν τὸ ὄλον, ἔχει, κατὰ νόμον, δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ καὶ τόκον ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ καταβληθέντος εἰς πληρωμὴν τοῦ χρέους τοῦ συνοφειλέτου τοῦ ἀπὸ τῆς καταβολῆς, διότι ἀπ' αὐτῆς συντρέχουσιν ὅσα ἐπὶ τῆς καταβολῆς τῆς γενομένης παρὰ τοῦ κατ' ἐντολὴν τοῦ ὀφειλέτου ἐγγυηθέντος. Ν. 2. Κώδ. (8. 40) Β. (26. 3) Ν. 6 § 2. Ν. 12 § 9 Π. (17. 1) Β. (14. 1) συνδ. τῷ Ν. 37 Π. (22. 1) Β. (23. 3). 159 (1868).

Ἐὰν μετὰ τοῦ Α. καὶ τοῦ Β., ὄντων ἀλληλεγγύων συνοφειλετῶν πρὸς τρίτους, γίνῃ συμφωνία, δυνάμει τῆς ὁποίας ὁ μὲν Α. κατέβαλε πρὸς τὸν Β. τὴν ἐκ τῶν ἀλληλεγγύων συνοφειλῶν αὐτῶν βαρύνουσαν αὐτὸν μερίδα τοῦ χρέους, ὁ δὲ Β. ἀνέλαβε νὰ πληρώσῃ πρὸς τοὺς κοινούς δανειστάς ὁλόκληρον τὴν ὀφειλὴν, ὅπερ ὁμῶς δὲν ἔπραξεν, ἄχρις οὗ ἐπῆλθεν ἡ πτώχευσις του, καθ' ἣν οἱ εἰρημένοι δανεισταί, συμβιβασθέντες μετ' αὐτοῦ, ἔλαβον 10 % ἐπὶ τοῦ ὅλου ἀλληλέγγυου χρέους, κατεδίωξαν δὲ διὰ τὸ ὑπόλοιπον τὸν ἕτερον ἀλληλέγγυον συνοφειλέτην Α., οὗτος δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ Β. ἀποζημίωσιν, διότι ἡ ἀθέτησις τῆς συμφωνίας ἐπῆλθεν, ἅμα τῇ πτωχεύσει τοῦ Β., ὡς ἐκ τῆς ὁποίας οὗτος δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκπληρώσῃ, ἣν ἀνέλαβε πρὸς τὸν Α. ὑποχρέωσιν, ὅπως ἐξοφλήσῃ ὁλοσχερῶς τὰ πρὸς τοὺς κοινούς πιστωτάς χρέη συμβιβασθεὶς δὲ καὶ καταβαλὼν πρὸς αὐτοὺς τὸ δεκατημόριον τοῦ χρέους (καθόσον διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ ἐγένετο αὐτῷ ἄφεσις τοῦ ὑπολοίπου) θεωρεῖται, κατὰ νόμον, ἀπηλλαγμένος πάσης περὶ τοῦ αὐτοῦ χρέους καταδιώξεως, διότι, ἐὰν μὲν εἶχεν ὁ Α. ἀγωγὴν ἰδίαν ὡς ἐκ τῆς καταβολῆς τῆς μερίδος του πρὸ τῆς πτωχεύσεως, ὀφείλει, καὶ ἂν δὲν προσκληθῇ, ὡς μὴ περιεχόμενος εἰς τὸν ἰσολογισμόν, νὰ παρασταθῇ ὡς δανειστής κατὰ τὴν πτώχευσιν καὶ νὰ δηλώσῃ τὴν ἀπαίτησίν του, ὅπως ἐξελεγχθῇ, ἄλλως ἀποκλείεται (Ἐμπ. Ν. 513), εἰ δ' ἔρχεται ὡς ἐνασκῶν τὴν ἀγωγὴν τῶν δανειστῶν, οὐς ἐπλήρωσεν, ἡ ἀγωγὴ αὕτη εἶνε ἁπαράδεκτος, διότι ὁ πτωχεύσας, καταβαλὼν τὸ καθ' ἑαυτὸν ὅσα ἠδύνατο νὰ καταβάλῃ πρὸς τοὺς δανειστάς του, ἀπηλλάγη καὶ δὲν ἐναπολείπεται πλέον κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ ἐκ μέρους αὐτῶν, εἰς ἣν δύναται νὰ ὑποκατασταθῇ ὁ Α. 154 (1876).

Ἡ γραμματικὴ ἐρμηνεία τοῦ ἄρθρ. 1129 Ἰονίου Κώδ. προδήλως εἶνε, ὅτι ὁ παραιτήσας τὴν ἀλληλέγγυον ἀγωγὴν πιστωτὴς οὐδέποτε δύναται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ἀπαλλαγέντος ὀφειλέτου του τὰς μερίδας τῶν συνοφειλετῶν, οὐχὶ δὲ καὶ ὅτι οἱ ἄλλοι συνοφειλέται, πληρόντες εἰς τὸν πιστωτὴν καὶ ὁλόκληρον τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὸν καταστάντα ἀναξιόχρεον συνοφειλέτην των μέρος τοῦ χρέους, δὲν δικαιοῦνται ν' ἀπαιτήσωσιν ἀποζημιώσιν παρὰ τοῦ ἀπαλλαγέντος συνοφειλέτου των διὰ τὴν μερίδα του ὡς πρὸς τὸ ἀναλογοῦν τῷ ἀφερεγ-γύφ καταστάντι συνοφειλέτῃ μέρους τοῦ χρέους. 87 (1873).

Κατὰ τὸν νόμον, Ν. 14 § 15 Π. (4. 2) Βασ. 14 (10. 2) Ν. 1 Κώδ. (4. 8) Βασ. 21 (50. 10), ὁ ἕνεκα κολασίμου πράξεως καταδικασθεὶς εἰς ὁλόκληρον μετ' ἄλλων πρὸς ἀποζημιώσιν δὲν ἔχει ἀναγωγὴν κατὰ τῶν συναιτίων του, ὅπως ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν τῶν ὧσων ἐπλήρωσεν ἢ τοῦ ἐπιβάλλοντος αὐτῷ μέρους.

60 καὶ 215 (1855).

Ὁ πληρώσας τὸ ὀκταπλοῦν τέλος λαθρεμπορίου λόγῳ ποινῆς (Τελων. Ὁργ. ἄρθρ. 88 καὶ 92 93 δὲν ἔχει δικαίωμα ἀναγωγῆς κατὰ τῶν συναιτίων του! Ν. 14 § 15 Π. (4. 2) καὶ Ν. 1 Κώδ. (4. 8) 275 (1875).

ΤΙΜΑΡΙΟΝ ὁρ. ΚΤΗΜΑΤΑ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

ΤΟΚΟΣ

Περίληψις.

- § 1. Ὑποχρέωσις πρὸς πληρωμὴν τόκου.
- § 2. Μέτρον τοῦ συμβατικοῦ τόκου.
- § 3. Ἀνατοκισμός, κατὰ τὸ Ρωμαϊκὸν Δίκαιον, τὰ ἰσχύοντα ἔθιμα καὶ τὴν Ἰόνιον νομοθεσίαν.
- § 4. Διπλασιασμός τῶν τόκων.
- § 5. Τόκος ὑπερμερίας δυνάμει ἐθίμου.
- § 6. Τόκος ὑπερμερίας δυνάμει τοῦ νόμου ϞΞΕ τῆς 22 Μαΐου 1882.
- § 7. Νόμιμος καὶ τῆς ὑπερμερίας τόκος, κατὰ τὴν Ἰόνιον νομοθεσίαν.
- § 8. Περὶ τόκου ἐκ τοῦ δεδικασμένου.
- § 9. Τόκος ἐπὶ καρπῶν.
- § 10. Ὑποχρέωσις τοῦ Δημοσίου εἰς πληρωμὴν τόκου.

§ 1

Οὐδείς νόμος ἀπαγορεύει τὴν συμφωνίαν περὶ πληρωμῆς τόκου ἐπὶ τοῦ καταβληθέντος κεφαλαίου, ὡςάκις συμφωνῇται ἐνταυτῷ καὶ ποινικῇ ρήτρᾳ διὰ τὴν μὴ ἐκπλήρωσιν τῶν συμφωνημένων, διότι ἡ μὲν ποινικὴ ρήτρα ἀντικαθιστᾷ τὴν ζημίαν, ἣτις ἠδύνατο νὰ προκύψῃ ἐκ τῆς μὴ ἐκπληρώσεως τῆς συμφωνίας, ὁ δὲ τόκος εἶνε ἡ ἀποζημίωσις διὰ τὴν στέρησιν τοῦ κεφαλαίου. 211 (1849).

Ἡ σιωπὴ τοῦ ἐναγομένου δὲν καθιστᾷ νόμιμον τὴν περὶ τόκου ἀπαίτησιν, ἣτις δεόν νὰ πηγάζῃ ἢ ἐκ συμφωνίας τῶν μερῶν ἢ ἐκ τοῦ νόμου. 340 (1853).

Ἡ πρὸς πληρωμὴν τόκων ὑποχρέωσις δὲν ἐπιβάλλεται ἄνευ ὀρισμένου λόγου, παράγοντος αὐτὴν (N. 121 Π. 50. 16). Ἐπομένως, ὅπως ὑποχρεωθῇ τις εἰς τὴν πληρωμὴν τόκων, δεόν νὰ βεβαιῶται ἐν τῇ ἀποφάσει, ὅτι ἡ ὑποχρέωσις αὕτη πηγάζει ἐκ συμβάσεως, ἢ ὅτι ὁ καταδικασθεὶς κατέστη ὑπερήμερος. 191 (1854).

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Δικαίου, ἡ πρὸς πληρωμὴν τόκων ὑποχρέωσις γεννᾶται ἐκ διατάξεώς τινος τοῦ νόμου ἢ ἐκ συμφωνίας ἢ ἐξ ὑπερημερίας. Ὅταν ὁμως οὐδείς τῶν λόγων τούτων ὑπάρχῃ, ἐπιδικάζεται τόκος ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς (Πολ. Δικον. 156).

37 (1863).

Ἡ δυνάμει τοῦ νόμου ἀπαλλαγὴ τῆς πρὸς πληρωμὴν τόκων ὑποχρέσεως, δύναται ν' ἀποτελέσῃ ἔνστασιν ἐξοφλήσεως τοῦ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἀναγνωρισθέντος χρέους, δυναμένην ν' ἀντιταχθῇ καὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτὴν τῶν ἀποφάσεων. 15 (1865).

Ἡ ὑποχρέωσις πρὸς πληρωμὴν τόκων ὑπάρχει καὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας πρὸς πληρωμὴν τοῦ κεφαλαίου. 307 (1866).

Ἐπὶ καταδίκης εἰς πληρωμὴν μισθῶν, δύνανται νὰ ἐπιδικασθῶσι καὶ τόκοι, διότι οἱ ἐπιδικάζόμενοι μισθοὶ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ἀποτελοῦσι κεφάλαιον καὶ ἀπὸ τῆς περὶ τούτου αἰτήσεως ἄρχονται αἱ περὶ τόκου συνέπειαι τῆς ὑπερημερίας. 235 (1861).

Ὁ διὰ τῆς πληρωμῆς τοῦ κεφαλαίου βεβαρημένος κληρονόμος ὀφείλει πρὸς τὸν πιστωτὴν καὶ τὸν τόκον αὐτοῦ ὡς παρακολούθημα τῆς κυρίας περὶ τοῦ κεφαλαίου ἐνοχῆς τοῦ διαθέτου. Βασ. 49 § 1 καὶ 2 (10, 8). 36 (1874).

Ὅταν κυρία βάσις τῆς ἀγωγῆς ἦνε ἡ αὐτούσιος ἀπόδοσις τῶν πραγμάτων, ἐπιβοηθητικὴ δὲ ἡ ἀποτίμησις τῆς ἀξίας αὐτῶν, ἐάν δὲν ἀποδοθῶσιν αὐτοῖσι τὰ πράγματα, ἐπὶ τῆς ἀποτίμησης τῆς ἀξίας δὲν ἐπιδικάζονται τόκοι, διότι, κατὰ τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἀγωγῆς, δὲν ὑπεχρεῖτο ὁ ὀφειλέτης νὰ καταβάλῃ τὴν ἀξίαν τῶν πραγμάτων. Ἐπομένως, μὴ ὄντος γεγεννημένου τοῦ δικαιώματος περὶ τῆς ἀξίας, αἱ περὶ τόκων αἰτήσεις δὲν εἶνε βάσιμοι. 67 (1892).

§ 2

Οἱ ἀφορῶντες εἰς τοὺς διαφόρους ὅρους τῶν τόκων νόμοι τῆς Ἑξαβίβλου τοῦ Ἀρμενοπούλου ὡς καὶ αἱ Νεαραὶ τοῦ Βασιλείου περιήλθον εἰς ἀχρησίαν ἐν Ἑλλάδι καὶ τὰ δάνεια γίνονται ἔντοκα.

94 (1848).

Κατὰ μὲν τὰς ἀρχὰς τοῦ Δικαίου, τὰ ἔθιμα δὲν ἰσχύουσι πρὸς ἀκύρωσιν ρητῆς συμφωνίας, Ν. 6 Κώδ. (2, 3) 67 Βασ. (11, 1), ἀλλ' ὅπως αἱ περὶ τόκων συμφωνίαι θεωρηθῶσιν ὑποχρεωτικαί, δέον νὰ ὑπάρχῃ προσδιωρισμένον τὸ ποσὸν καὶ νὰ μὴ ὑπερβαίῃ τὸ νόμιμον μέτρον, Ν. 9, 29 καὶ 44 Π. (22, 1) Ν. 15 Κώδ. (4, 32)· ὁ δὲ δανειστὴς δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ, εἰμὴ τὸ ἀρχικὸν ποσὸν τοῦ δανείου του καὶ τὸν τόκον, ὃν κοινῶς παρεδέχθη ἡ συνήθεια ὡς νόμιμον (Ν. 19 καὶ 20 Π. 22, 1)· ὅθεν, ἐάν, δυνάμει ἐθίμου, νόμιμος τόκος εἶνε 12 % κατ' ἔτος, πᾶσα ὑπέρβασις τοῦ ὅρου τούτου ἤθελε, κατὰ τὰς εἰρημένας ἀρχὰς τοῦ Δικαίου, καθιστᾷ τὴν συμφωνίαν ἀνίσχυρον, θεωρουμένης τῆς ὑπερβάσεως τοῦ νομίμου τόκου ὡς τοκογλυφίας, ἐπομένως αἱ τοιαῦται συμφωνίαι περὶ ὑπερμέτρου τόκου, ὡς προσβάλλουσιν τὰ χρηστὰ ἦθη καὶ τὴν δημοσίαν τάξιν, εἰσὶν ἀνίσχυροι· Ἀρμ. § 12 (Α. θ) Βασ. 67 (11, 1).

94 (1848) 272 (1850) 348 (1853).

Ἐν Ἑλλάδι ἡ κοινὴ, πολυχρόνιος καὶ ἀδιάκοπος συνήθεια καθιέρωσε τόσον διὰ δικαστικῶν ἀποφάσεων ὅλων τῶν Δικαστηρίων, ὡς καὶ διὰ τῆς ἐν γνώσει παραδοχῆς τῶν πολιτῶν ἐν γένει, ὅτι ὁ ἀνώτατος ὅρος τοῦ ὡς νομίμου θεωρουμένου πολιτικοῦ τε καὶ ἐμπορικοῦ τόκου εἶνε 12 % κατ' ἔτος καὶ ὅτι πᾶσα ὑπέρβασις τοῦ ὅρου τούτου εἶνε παράνομος καὶ ἀποδοκιμάζεται καὶ παρὰ τῶν Δικαστηρίων καὶ παρὰ τῶν πολιτῶν, ἐξαιρουμένων τῶν θαλασσοδανείων.

103 (1849).

Πάντες οἱ προσδιορίζοντες τὸν ὅρον τοῦ τόκου νόμοι, ἐν αἷς καὶ ὁ Ν. 26 § 1 Κώδ. (4. 32), κατηργήθησαν ρητῶς διὰ τῆς μεταγενεστέρας Νεαρᾶς τοῦ Αὐτοκράτορος Βασιλείου, ἐμπεριεχομένης ἐν τῇ 'Εξαβίβλῳ τοῦ 'Αρμενοπούλου § 25 (Γ. ζ). ἂν δὲ κατηργήθη μετὰ ταῦτα καὶ ἡ Νεαρὰ αὕτη διὰ τῆς ἀχρηστίας, ὥστε οἱ δανείζοντες χρήματα λαμβάνουσι τόκον, δὲν ἔπεται καὶ ὅτι ἐπανέλαβον τὴν ἰσχὺν αὐτῶν οἱ διὰ τῆς Νεαρᾶς καταργηθέντες νόμοι, διότι δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ 'Εξαβίβλῳ ἕτερος μεταγενέστερος νόμος, ἐπαναφέρων αὐτοὺς εἰς τὴν προτέραν ἰσχὺν των ἢ προσδιορίζων τὸ μέτρον τοῦ τόκου ἀνὰ 12 % ἐτησίως, ἀλλ' ὁ πληρωνόμενος ἐπὶ τῶν δανείων τόκος, ὡς καὶ τὸ μέτρον αὐτοῦ, δύνανται νὰ λαμβάνωσι τὴν ὑπαρξίν των ἐκ τοῦ ἐθίμου, οὐχὶ δὲ ἐκ τῆς καταργηθείσης διατάξεως ταύτης τοῦ Κώδικος.

11 καὶ 277 (1856) 239 (1864).

Οἱ ὅρισμοι τοῦ Ρωμαϊκοῦ καὶ τοῦ Βυζαντινοῦ δικαίου περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς συνομολογήσεως παρανόμων τόκων, συγκαταργηθέντες μεθ' ἀπάσης τῆς τῶν τόκων θεσμοθεσίας ὑπὸ τοῦ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνα, περιελήφθησαν εἰς τὴν 'Εξαβίβλον τοῦ 'Αρμενοπούλου, ὡς στοιχεῖα τῆς ἱστορικῆς ἀναπτύξεως τῆς προκειμένης θεσμοθεσίας καὶ οὐχὶ ὡς ἐν ἰσχύι ὅρισμοι τοῦ Δικαίου. 242 (1856).

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ρωμ. Δικαίου ('Αρμ. Γ. ζ, 23), δὲν συγχωρεῖται μὲν εἰς τὸν δικαστὴν νὰ καταδικάζῃ εἰς τόκον ἀνώτερον τοῦ νομίμου ἢ εἰς τόκον τόκου, προφάσει τοπικῆς συνθηλας. Ἀλλὰ τὸ Β. Δ. τῆς 23 Φεβρουαρίου 1835 ἀποφαίνεται ἄνευ διακρίσεως, ὅτι τὰ ἔθιμα ὅπου ἐπεκράτησαν ὑπερισχύουσι τῶν διατάξεων τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων, τῶν ἐν τῷ 'Αρμενοπούλῳ περιεχομένων. Ἐπομένως, ἐὰν ἀποδειχθῇ, ὅτι κατ' ἔθιμον, ἰσχύον ἐν ὠρισμένῳ τόπῳ, εἶνε ἐπιτετραμμένον νὰ λαμβάνηται τόκος 15 % κατ' ἔτος καὶ ὅτι οἱ δεδουλευμένοι τόκοι μετὰ ἐν ἔτος ἀποφέρουσι καὶ αὐτοὶ τόκον, τὸ τοιοῦτον ἔθιμον ἐτροποποίησε τοὺς περὶ τόκων περιοριστικούς ὁρισμοὺς τοῦ Ρωμαϊκοῦ νόμου καὶ ὑπερισχύει αὐτοῦ. 228 (1861).

Καταργηθεῖσάν των περὶ τόκου διατάξεων τοῦ νόμου, ἀντικατεστάθησαν αὗται δι' ἐθίμου πολυχρονίου καὶ ἀδιακόπου, καθ' ὃ ὁ συμβατικὸς τόκος εἶνε ἀπερίοριστος.

11 καὶ 277 (1856) 116, 172, 202, 315 καὶ 340 (1865).

Μετὰ τὴν κατάργησιν τῶν περιοριστικῶν περὶ τόκου διατάξεων,

ἡ συμφωνία καὶ ἡ συνήθεια κανονίζουσι τὰ τοῦ τόκου, ὅστις δύναται νὰ συνομολογηθῇ καὶ εἰς 30 %.

177 (1861).

Δυνάμει ἔθιμου δύναται νὰ συνομολογηθῇ τόκος ἀνώτερος τοῦ 12 ο/ο, ἡ δὲ τὰ ἐναντία διατάττουσα, ὡς ἐντελῶς ἀπαγορεύουσα τὸν τόκον, Νεαρὰ τοῦ Βασιλείου ἔπαυσέ νὰ ἰσχύῃ.

135 (1866).

§ 3

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Δικαίου, ὃ τι ἀχρεωστήτως τις κατέβαλε, δύναται νὰ τὸ ἀπαιτήσῃ, καὶ μόνον οἱ νομίμως πληρωθέντες τόκοι δὲν ἐπιστρέφονται, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ παράνομοι καὶ οἱ τόκοι ἐπὶ τόκων, καίτοι ἤθελε συνομολογηθῇ, ὅτι οἱ τόκοι θὰ συγκεφαλαιῶνται, ἢ ὅτι ὁ ὀφειλέτης εἶνε ὑπόχρεως νὰ πληρώσῃ τόκον αὐτῶν, ὡς νέον κεφάλαιον. Ἀρμεν. § 11 καὶ 12 (Γ. Ξ) Ν. 26 καὶ 29 Π. (12. 6) Ν. 18 Κώδ. (4. 32) Ν. 29 καὶ 75 Π. (22. 1) Βασ. (23. 3).

94 (1848) 103 (1849).

Οὐδέποτε ὑπῆρξεν ἔθιμον, συγχωροῦν τὴν τοῦ ἀνατοκισμοῦ ἐλευθερίαν, ἐξεναντίας ὑπῆρξε μάλιστα εἰς τοὺς πολίτας ἡ ἀντίθετος πεποίθησις.

103 (1849).

Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ πληρωμὴ τόκων ἐπὶ τόκου (Ἀρμ. § 12, Γ. Ξ.), κατ'ἔθιμον δὲ ὁ τόκος δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ 12 % , ἐπομένως συμβόλαιον, ἐν ᾧ περιελήφθη ὡς κεφάλαιον τόκος 15 % , εἶνε παράνομον.

348 (1853).

Ἡ περὶ ἀνατοκισμοῦ ἀπαγορευτικὴ διάταξις δὲν ἰσχύει παρ' ἡμῖν, διότι, κατὰ τὸ ἀπὸ 23 Φεβρουαρίου 1835 Β. Δ., ὡς νόμοι πολιτικοὶ ἰσχύουσιν οἱ περιεχόμενοι ἐν τῇ Ἐξαβίβλῳ τοῦ Ἀρμενοπούλου νόμοι τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων, ἡ δὲ ἐν τῇ Ἐξαβίβλῳ περιεχομένη Νεαρὰ τοῦ Βασιλείου, καθὼ ἀπαγορεύουσα πάντα τόκον, κατέστησεν ἀργοὺς πάντας τοὺς προτέρους τῶν τόκων περιορισμοὺς.

288 (1861).

Κατὰ μὲν τὸ ἀπὸ 23 Φεβρουαρίου 1835 Β. Δ., ὡς πολιτικοὶ νόμοι ἰσχύουσιν οἱ περιεχόμενοι εἰς τὴν Ἐξαβίβλῳ τοῦ Ἀρμενοπούλου νόμοι τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων, τούτων δὲ ὑπερισχύουσι τὰ ἔθιμα, ὅσα πολυχρόνιος καὶ ἀδιάκοπος συνήθεια ἢ ἀποφάσεις δικαστικαὶ καθιέρωσαν· κατὰ δὲ τὴν ἐν τῇ αὐτῇ Ἐξαβίβλῳ περιεχομένην Νεαρὰν τοῦ Βασιλείου, πᾶς τόκος ἀπηγορεύθη καὶ ἐπομένως ἔκτοτε

αί περιοριστικαὶ περὶ τούτων προγενέστεραι διατάξεις κατέστησαν δύναμις ἄνευ οὐδεμιᾶς ἰσχύος, ὡς καταργηθεῖσαι ἐν τῇ βάσει ἐκ τούτων ἐπεταί, ὅτι πᾶσα συνομολόγησις τόκων ἢ περιορισμὸς τῶν, συμφώνως πρὸς τὸ εἰρημένον διάταγμα, δὲν δύναται νὰ συγχωρῇ ἢ ἐπὶ νομίμου ὑπάρξεως ἐθίμου, καθιεροῦντος τὸν περὶ τὸν περιορισμὸν ἢ τὴν ἀπαγόρευσιν. "Οθεν εἶνε ἐσφαλμένον νὰ παρρησιάζη τις, ὅτι δυνάμει τῶν περιοριστικῶν περὶ τόκων ἐν τῇ 'Εξαβ' διατάξεων εἶνε παρ' ἡμῖν ἀπηγορευμένον τὸ συνομολογεῖν τόκον τὸν τοκοῦ γενομένου κεφαλαίου, ὡς καὶ τὸ καταβάλλειν τόκους, ὡς ἄθροισμα ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τοῦ γενομένου δανείου.

76 καὶ 181 (1862)

Καταργηθεῖσων τῶν ἐν τῷ 'Αρμενοπούλφ περὶ τόκων διατάξεων δύναμις τῆς Νεαρᾶς τοῦ Βασιλείου καὶ τοῦ Διατάγματος τῆς 24 Φεβρουαρίου 1835, κανονίζονται τοῦ λοιποῦ κατ' ἔθιμον καὶ συμφωνίαν τὰ περὶ τοῦ τόκου. "Οθεν δὲν ἀπαγορεύεται ἡ ἀνακομιδὴ καὶ λαιώσεις τοῦ τόκου.

50 (1862)

Δὲν ἀπαγορεύονται οἱ ἐπὶ τῶν τόκων τόκοι, οὔτε ἀντιβαίνει εἰς τὸν περὶ ἐξοφλήσεως τῶν χρεῶν τῶν Δήμων νόμον τῆς 24 'Ιουλίου 1852, διότι διὰ τοῦ νόμου τούτου δὲν τροποποιεῖται τὸ ἀπὸ τὸν ἢ μὴ τῶν χρεῶν τοῦ Δήμου, ἀλλὰ μόνον ἡ ἀναγκαστικὴ εἰσφορά εἰς αὐτῶν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ πεμπτημόριον τῶν προσημιόμων τοῦ δημοτικῆς προϋπολογισμοῦ· οὐδ' ἀπαγορεύεται τῷ Δήμῳ νὰ ἀνακομιδῇ καὶ πέραν τοῦ πεμπτημορίου, ἂν θέλῃ.

151 (1879)

'Ο ἀπὸ 9/21 Μαΐου 1850 Γ' νόμος τοῦ Δ' 'Ιονίου Κοινοβουλίου κατήργησε τὸ ἄρθρ. 1068 τοῦ 'Ιονίου Κώδικος καὶ τὸν προηγούμενον ὑπὸ στοιχείον ΘΔ νόμον τοῦ Η' Κοινοβουλίου, δι' ὧν ἐπετρέπετο ἀνατοκισμὸς, ἀπαγορεύσας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ πᾶσαν ἀνατοκισμὸς σύμβασιν ἢ δικαστικὴν αἵτησιν καὶ καταργήσας πρὸ αὐτοῦ τοιαύτας, διότι, ὡς ἐν τῷ προοιμίῳ αὐτοῦ ἀναφέρεται, ἀνατοκισμὸς ἀντίκειται εἰς τὸ πνεῦμα καὶ τὴν εὐημερίαν τῶν πολιτῶν τῆς 'Ιονίου Πολιτείας», ἐξ οὗ σαφῶς δηλοῦται, ὅτι λόγος ἀνατοκισμῶν τῆς τάξεως ὑπηγόρευσε τὸν εἰρημένον νόμον.

27 (1870)

§ 4

Κατὰ τὴν διάταξιν, τὴν περιεχομένην ἐν 'Αρμεν. § 5 (1862) τῶν τόκων τὸ κεφάλαιον διπλασιαζόντων, ὁ τόκος παύεται.

ἔνεκα διπλασιασμοῦ παύσας τόκος δὲν ἄρχεται τρέχων ἐκ νέου εἰμὴ μετὰ τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν, κατὰ Ν. 3 Κώδ. (7. 54).

11 (1845).

Κατὰ τὸν Ν. 3 Κώδ. (7. 54), ὁ ἔνεκα διπλασιασμοῦ παύσας τόκος δὲν ἄρχεται ἐκ νέου νὰ τρέχῃ ἐπὶ τοῦ καθαροῦ κεφαλαίου, εἰμὴ μετὰ τὴν καταδικαστικὴν τελεσίδικον ἀπόφασιν, αἱ δὲ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 156 τῆς Πολ. Δικονομίας δὲν δύνανται, μόνον διὰ τὸν λόγον ὅτι εἰσὶ μεταγενέστεραι, νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀνατρέπουσαι τοὺς εἰδικούς τούτους ὁρισμούς τοῦ ἀστικοῦ νόμου, ἀφοῦ οὐδεμία ὑπάρχει ἀντίφασιν μεταξὺ τῶν πρώτων καὶ τῶν τελευταίων ὡς πρὸς τὰς εἰδικὰς περὶ τόκου διατάξεις εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ διπλασιασμοῦ τοῦ κεφαλαίου, ἡ δὲ Πολιτ. Δικονομία, θέτουσα ὡς γενικὴν ἀρχήν, ὅτι ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς ἄρχονται οἱ τῆς ὑπερμερίας τόκοι, ἀποβλέπει κυρίως εἰς τὰς περιπτώσεις ἐκεῖνας, καθ' ἃς δὲν συμφωνήθη τόκος ἢ δὲν τρέχουσι δυνάμει τοῦ νόμου οἱ τόκοι, ἐν ᾧ ὁ εἰρημένος ἀστικός νόμος ἀφορᾷ εἰδικῶς εἰς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἄρχεται οἱ νέοι καὶ οὐχὶ οἱ τῆς ὑπερμερίας τόκοι μετὰ τὸν διπλασιασμὸν τοῦ κεφαλαίου.

43 καὶ 124 (1847) 220 (1848).

Ὁ Ν. 3 Κώδ. (7. 54) κατ' ἐξαίρεσιν δίδει τόκους μόνον ἐπὶ τοῦ δεδικασμένου κεφαλαίου μέχρι τῆς ἐξοφλήσεώς του, ἐπομένως τὸ Δικαστήριον ἐπιδικάζον τόκους, ὑπερβαίνοντας τὸ ποσὸν τοῦ κεφαλαίου, παραβιάζει τὸν ἀνωτέρω ἐξαιρετικὸν νόμον. 187 (1849).

Ἡ περιεχομένη ἐν τῇ Ἐξαβίβλῳ τοῦ Ἀρμενοπούλου § 5 (Γ. ζ) διάταξις, ἡ διαλαμβάνουσα, ὅτι «τῶν τόκων τὸ κεφάλαιον διπλασιαζόντων, ὁ τόκος παύεται» πρέπει νὰ ἐφαρμόζεται, ὡς μὴ ποιουμένη διάκρισιν τινα, καὶ διότι ὁ Ν. 27 Κώδ. (4. 31) ρητῶς ὀρίζει τοῦτο, εἰς ὅλας ἐν γένει τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὀφείλονται τόκοι καὶ ἐπομένως οὐχὶ μόνον εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς οἱ τόκοι ἐπιβάλλονται ὡς ἐκ τῆς ὑπερμερίας, ἐκ τούτου δ' ἔπεται, ὅτι εἴτε ὁ λόγος τῶν τόκων εἴνε προκαταρκτικῶς ἡ ὑπερμερία, εἴτε ἐπὶ ἐλθῇ ἡ ὑπερμερία εἰς περίπτωσιν τόκων ἐξ ἄλλου λόγου ὀφειλομένων, δὲν δύνανται ἡ τῆς ὑπερμερίας περίστασις νὰ ἐπιφέρῃ μεταβολὴν τινα εἰς τὸ παρὰ τοῦ νόμου διαταττόμενον ἀποτέλεσμα τῆς παύσεως τῶν τόκων μετὰ τὸν διπλασιασμόν, οὐδὲ ἡ ἐπερχομένη διὰ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς ὑπερμερία (Πολ. Δικ. 156) δύνανται νὰ ἐπιφέρῃ

μεταβολήν τινα εἰς τὴν εἰρημένην διάταξιν. Ἡ διάταξις ὅμως αὕτη δὲν ἐφαρμόζεται μετὰ τὴν τελεσιδικίαν τῶν ἀποφάσεων, Ν. 3 Κώδ. (7. 54), διότι ὁ νόμος καταγινώσκει εἰδικὴν ποινὴν εἰς τὸν ὀφειλῆ-την, ἕνεκα τῆς ἀπειθείας του περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς δικαστικῆς ἐπι-ταγῆς, συνισταμένην εἰς τὸν μὴ ἐκατοστιαῖον τόκον, ἤτοι εἰς τόκον μὴ συγκεχωρημένον εἰς οὐδεμίαν ἄλλην τῶν συνήθων περιπτώσεων. 76 (1846).

Οἱ τόκοι παύουσι μετὰ τὸν διπλασιασμόν τοῦ κεφαλαίου (Ν. 27 § 1. Κώδ. 4. 32), ἡ δὲ διάταξις αὕτη εἶνε γενικὴ, ἐπομένως οὐδὲ ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς δύνανται νὰ ἐπιδικασθῶσι τόκοι ἐπὶ τοῦ ἤδη διὰ τῶν προηγουμένων τόκων διπλασιασθέντος κεφαλαίου.

52 καὶ 208 (1853) 252 (1854).

Ἡ 83 Νεαρά τοῦ Λέοντος οὐδόλως ἀναφέρει, ὅτι ἀνακαλεῖ εἰς τὴν ἰσχὺν τοὺς διὰ τῆς Νεαρᾶς τοῦ Βασιλείου ἀναιρεθέντας περιορι-σμούς τῶν τόκων· τὸ δὲ ἀπὸ 23 Φεβρουαρίου 1835 διάταγμα δὲν ὀ-δει ἰσχὺν εἰς ὅλους τοὺς ἐν τῷ Ἀρμενοπούλῳ περιεχομένους νόμους, ἐπομένως, ἀφοῦ ἐν Ἑλλάδι ὁ ὅρος τοῦ τόκου μετεβλήθη διὰ πασι-δήλου ἐθίμου, ἡ δὲ παῖσις τοῦ τόκου ἄμα φθάσῃ τὸ κεφάλαιον οὕ-νεται νὰ ἰσχύσῃ, καθόσον καθιερώθη δι' ἐθίμου, δύναται νὰ ἐπιβληθῇ ἀπόδειξις τοῦ τοιοῦτου ἐθίμου. 282 (1857).

Ὁ Ἀρμενόπουλος ὡς ἰσχύουσαν νομοθεσίαν παρέλαβε τὰς παλαιὰς περὶ τόκου διατάξεις τὰς ὑπὸ τῶν Βασιλικῶν καὶ ἄλλων νεωτέρων αὐτοκρατορικῶν διατάξεων κυρωθείσας, ἡ δὲ τοῦ Βασιλείου Νεαρά κεῖται ἐν αὐτῷ ὡς ἡθικὸν ἀπλῶς καὶ χριστιανικὸν παράγγελμα, ἐπομένως ὡς τοιαύτη μόνον δύναται νὰ θεωρηθῇ ἰσχύουσα καὶ μετὰ τὸ Β. Δ. τῆς 23 Φεβρουαρίου 1835, τὸ ὁποῖον ἔθεσεν εἰς ἐνέργειαν τὰς ἐν ἰσχύϊ βεβαίως διατάξεις τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων τὰς ἐν τῷ Ἀρμενοπούλῳ καὶ οὐχὶ τὰς κατηργημένας· ὅθεν καὶ τὰ περὶ τόκων ἐν αὐτῷ περιεχόμενα ἰσχύουσι, καθόσον ὑπὸ νεωτέρων ἐθίμων δὲν ἐτροποποιήθησαν· ὁρθῶς λοιπὸν ἐπιδικάζεται τόκος μέχρι δι-πλασιασμοῦ μόνον (Ἀρμεν. § 5 Γ, ζ).

46 (1847) 124 (1848) 303 (1860) 42 (1861).

Κατὰ τὴν ἐν τῇ Ἐξαβίβλῳ τοῦ Ἀρμενοπούλου (§ 25 Γ, ζ) πε-ριεχομένην διάταξιν τοῦ Αὐτοκράτορος Βασιλείου τοῦ Μακεδόνα (ὄρ. καὶ Νεαράν 83 τοῦ Λέοντος), πᾶς τόκος κατηργήθη, ἄρα καὶ

αί περιοριστικά περί αὐτοῦ διατάξεις, ἐπομένως ὁ περιορισμὸς τοῦ τόκου μέχρι τοῦ διπλασίου δὲν ἰσχύει καὶ ὁ τόκος ὀφείλεται οὐ μόνον μέχρι διπλασιασμοῦ τοῦ κεφαλαίου, ἀλλὰ καὶ πέραν τοῦ διπλασίου, μέχρις ἐξοφλήσεως τῆς ἀπαιτήσεως.

212 καὶ 297 (1858) 97, 191 καὶ 263 (1859) 47 (1860) 346 καὶ 393 (1861) 172 (1862) 10 (1863) 313 (1864) 467 (1866) 272 (1869) 58 καὶ 135 (1872) 75 (1879).

Αἱ διατάξεις τοῦ Βυζαντινοῦ Δικαίου, αἱ περιορίζουσαι τὸν τόκον μέχρι διπλασιασμοῦ, ἀπρακτοῦσι, τὴν δὲ ἀπραξίαν αὐτῶν ἐξέφρασεν ὁ νομοθέτης ἀρκούντως διὰ νόμων εὐθὺς μετὰ τὸ διάταγμα τοῦ 1835, τὸ κυρῶσαν τὸν Βυζαντινὸν νόμον, καθόσον δὲν ἀντίκειται εἰς τὰ ἐπικρατήσαντα ἔθιμα, ἐκδοθέντων. ἦτοι 1) τῶν ἀπὸ 26 Μαΐου 1835 καὶ 13 Νοεμβρίου 1836 νόμων περὶ προικοδοτήσεως τῶν ἐλληνηκῶν οἰκογενειῶν, 2) τοῦ ἀπὸ 25 Μαΐου 1836 Β. Δ. περὶ συνοικισμοῦ τῶν Χίων ἐν Πειραιεῖ, 3) τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουνίου 1843 καταστατικοῦ τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς, κυρωθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 12 Ἰουλίου 1843 Β. Διατάγματος, 4) τοῦ ἀπὸ 24 Ἰανουαρίου 1852 νόμου περὶ πληρωμῆς τῶν χρεῶν τῶν Δήμων, 5) τοῦ ἀπὸ 21 Νοεμβρίου 1862 ψηφίσματος τῆς προσωρινῆς Κυβερνήσεως περὶ τοῦ ἐθνικοῦ δανείου τῶν 60 ἑκατομμυρίων, καὶ 6) τοῦ ἀπὸ 12 Ἀπριλίου 1867 νόμου περὶ ἐθνικοῦ δανείου. 15 (1865) 240 καὶ 248 (1866) 291 (1871) 53 (1872) 4 (1877) 83 (1882).

§ 5

Ἡ διάταξις τοῦ Βασιλείου, δι' ἧς ἀπαγορεύεται πᾶς τόκος, ἡ ἐν τῇ Ἑξαβίβλῳ περιεχομένη, εἶνε προγενεστέρα τῆς 83 Νεαρᾶς τοῦ Λέοντος, τῆς καταργησάσης τὴν Νεαράν τοῦ Βασιλείου καὶ ἐπανορθώσασας τὴν περὶ τόκων νομοθεσίαν τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἡ δὲ διάταξις τοῦ Βασιλείου κεῖται ἐν τῇ Ἑξαβίβλῳ τοῦ Ἀρμενοπούλου ὡς νόμος ἱστορικὴν μόνον ἔχων ἀξίαν, ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τῶν ἐν τῇ Ἑξαβίβλῳ περιεχομένων περὶ ἀνατοκισμοῦ καὶ περὶ ὑπερδιπλασίου τοῦ τόκου περιοριστικῶν διατάξεων καὶ ἐκ τῆς ἐν τῇ αὐτῇ Ἑξαβίβλῳ περιεχομένης ἐτέρας Νεαρᾶς περὶ προτιμήσεως, μεταγενεστέρας τῶν Αὐτοκρατόρων Βασιλείου καὶ Λέοντος, ἐπιταττούσης τὴν καταβολὴν τοῦ τιμήματος μετὰ τοῦ νομίμου τόκου, ἡ δὲ τοῦ Ἰουστινιανοῦ περὶ τόκου νομοθεσία, ὡς νομοθεσία ἀναζήσασα ἐπὶ Λέοντος καὶ ἐν πλή-

ρει οὐτα ἰσχύϊ, ὁλόκληρος περιέχεται εἰς τὰ Βασιλικά, ἅτινα εἰσὶ νεώτεροι νόμοι τῆς Νεαῖας τοῦ Βασιλείου· ὅθεν διὰ τῆς 83ης Νεαῖας τοῦ Λέοντος οἱ περὶ τόκου θεσμοὶ ἀνέλαθον, ἣν εἶχον ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ ἰσχύον, καὶ ἐπομένως, ὅπως ἐπιδικασθῇ ὁ νόμιμος τόκος, δὲν ἀπαιτεῖται νὰ προταθῇ καὶ ν' ἀποδειχθῇ ἔθιμον περὶ τούτου.

83 (1882).

Οἱ τόκοι τῆς ὑπερῆμερίας, κατὰ πασίδηλον ἔθιμον, εἰσὶ 12 % ἐτησίως.

135 (1871).

Ἀφοῦ, κατὰ τὸ διάταγμα τῆς 23 Φεβρουαρίου 1835, ἀπεδόθη εἰς τὰ ἔθιμα, ὅπου ἐπεκράτησαν, ὑπερτέρα ἰσχύς, πᾶσαι αἱ τὸν τῆς συνηθείας τόκον περιορίζουσαι διατάξεις οὐδὲν ἔχουσι σήμερον κύρος, ὡς ἀντικείμεναι εἰς ἀδιάκοπον καὶ πολυχρόνιον συνήθειαν, διὰ πλείστων ὧσων δικαστικῶν ἀποφάσεων καθιερωμένην, καθ' ἣν ὁ ἐτήσιος τόκος εἰς 12 % συνίσταται, ὃ δὲ δικαστὴς ὀφείλει πρὸς τὴν συνήθειαν νὰ ὀρίζῃ τὸ μέτρον τοῦ τόκου, ὅπου ὁ νόμος τόκον τῷ ἐνάγοντι παρέχει.

83 (1882).

Ὁ περὶ Τραπεζῆς νόμος ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1859 προβλέπει μόνον περὶ τοῦ διὰ συμβάσεως τόκου, οὐδαμῶς δὲ περὶ τοῦ τῆς ὑπερῆμερίας, ἄρα καὶ ὡς πρὸς τὴν Τράπεζαν ρυθμιστέος οὗτος κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον.

8 (1885).

Ὁ τόκος τῆς ὑπερῆμερίας ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ὁ ὀφειλέτης κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν πληρωμὴν τῆς ὀφειλῆς του, καὶ οὐχὶ τοῦ τόπου, ἔνθα ἀνεγνώρισε τὴν ὀφειλὴν του Ν. 32 πρ. Π. (22. 1).

44 (1873).

§ 6

Ὁ νόμος ϞΞΕ' τῆς 22 Μαΐου 1882 περὶ τόκου ὑπερῆμερίας δὲν ἀφορᾷ εἰς τὸ παρελθόν, ἀλλὰ ρυθμίζει τὰς ὑπὸ τὸ κράτος αὐτοῦ λαμβανούσας ὑπαρξιν ἢ ἄλλως ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου ἐπιδικαζομένας ἀκτιότητες.

31 (1885).

Ὑπαρχούσης τελεσιδικίας περὶ τῆς ὑποχρέωσης τοῦ ἐναγομένου εἰς πληρωμὴν τόκων 12 %, δὲν δύναται νὰ περιορισθῇ ὁ τόκος οὗτος εἰς 8 % ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου ϞΞΕ' τῆς 22 Μαΐου 1882 περὶ τόκου ὑπερῆμερίας, διότι ὁ νόμος οὗτος οὐδὲν περὶ τῶν διὰ τελεσιδικίων ἀποφάσεων κανονισθέντων ἀποτελεσμάτων τῆς ὑπερῆμε-

ρίας ὀρίζων, δὲν ἐφαρμόζεται ἐπ' αὐτῶν, ἅτε τῆς τελεσιδικίας δια-
φευγούσης τὸ κράτος πάντων τῶν μεταγενεστέρων ταύτης νόμων, εἰμὴ
καὶ περὶ ταύτης ρητῶς διαλαμβάνουσι. 105 (1892).

Τὸ δικαστήριον καταδικάζον τὸν ἐναγόμενον εἰς καταβολὴν τόκου
12 %^ο, ὀφείλει συγχρόνως νὰ βεβαιώσῃ ἐν τῇ ἀποφάσει του, ὅτι
πρόκειται περὶ συμπεφωνημένου τοιούτου, διότι ὁ νόμιμος τῆς ὑπε-
ρημερίας τόκος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 22 Μαΐου 1882 ϞΞΕ' νό-
μου, δὲν ὑπερβαίνει τὸ 8 %^ο. 6 (1892).

§ 7¹

Κατὰ τὰ ἄρθρ. 1066 καὶ 1760 τοῦ Ἰονίου Κώδ., ὁ τῆς ὑπερη-
μερίας τόκος λογίζεται πρὸς δέκα τοῖς ἑκατὸν κατ' ἔτος.

149 (1879) 123 (1880).

Εἶνε δὲ ἄνευ νομικῆς σημασίας ἡ πρότασις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου,
ὅτι παραιτεῖται τοῦ περιπλέον ἐπιδικασθέντος ποσοῦ, διότι ὁ Ἄρειος
Πάγος ἐξετάζει μόνον, ἂν ἡ ἀπόφασις ἀντιβαίνει εἰς διάταξιν τινα
τοῦ νόμου. 149 (1879).

Ὁ ρυθμίζων τὸν νόμιμον καὶ ἐξ ὑπερημερίας τόκον πάσης τοῦ
Δημοσίου ὀφειλῆς πρὸς 8 %^ο ΧΛ' νόμος κατήργησεν ὡς εἰδικὸς καὶ
μεταγενέστερος τοῦ Ἰονίου Κώδικος, ἀδιακρίτως παντὸς προσώπου
ὀρίσαντος αὐτὸν εἰς 10 %^ο, ὡς ἂν δὲν ὑπάρχει ἐνέχυρον ἢ ὑποθήκη,
τὰς σχετικὰς διατάξεις αὐτοῦ (ἄρθρ. 1760 Ἰον. Κώδ. τροποπ. διὰ
τῆς ΜΓ' πράξεως τοῦ Ζ' Κοινοβουλίου), ὡς προδήλως ἀντικειμένας
τῷ ΧΛ' νόμῳ. 226 (1888).

Ὁ νόμος ϞΞΕ' τῆς 22 Μαΐου 1882, καθ' ὃν ὁ νόμιμος καὶ τῆς
ὑπερημερίας τόκος ὀρίζεται εἰς 8 %^ο, δὲν ἐφαρμόζεται ἐν ταῖς Ἰο-
νίοις νήσοις, ὡς ρητῶς ὀρίζει τὸ τελευταῖον ἄρθρον αὐτοῦ· ὥστε,
συμφώνως τῷ νόμῳ ΨΛΕ' τοῦ 1878 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρ-
θρου 1760 Ἰον. Κώδ., ὁ τόκος εἶνε 10 %^ο. 382 (1893).

§ 8.

Κατὰ τοὺς Ν. 2 καὶ 3 Κώδ. (7. 54), ἡ προθεσμία, μετὰ τὴν
ὁποῖαν ἄρχονται νὰ τρέχωσιν οἱ τόκοι ἐκ τῆς ἀποφάσεως (judicati),
λογίζεται οὐχὶ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ὅταν
γίνῃ ἔφεσις, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς τοῦ Ἐφετερίου ἐπικυρωτικῆς

¹ Ὁρ. καὶ λ. Προῖξ § 24 σελ. 566 ἐπ.

ἀποφάσεως. Τόκοι δὲ ἐπὶ τόκων δὲν συγχωροῦνται, ἀλλὰ τρέχουσιν αὐτοὶ οἱ τόκοι ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου. 9 (1847).

Ἡ ἐπιδίκασις τόκων ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου, ἦτοι ἀπλῶς τοῦ ὀφειλομένου τιμήματος ἀπὸ τῆς ἐπιταγῆς πρὸς πληρωμὴν, καθὼς τόκων ὀδικοσμένου κεφαλαίου, στηρίζεται εἰς τοὺς Ν. 2 καὶ 3 Κώδ. (7.54). 304 (1853).

§ 9

Κατὰ τοὺς Ν. 15, 34 καὶ 36 Π. (22. 1) καὶ ἐδ. 15, 29 καὶ 34 Βασ. (43. 8), τόκος ἐπὶ τῶν καρπῶν, ὡς παρακολουθημάτων πραγματικῆς ἀγωγῆς, δὲν δίδεται, μὴ ὀφείλοντος τοῦ ἐναγομένου νὰ πληρώσῃ καρπὸν καρποῦ.

59 (1854) 148 (1877) 252 (1893).

Τόκος ἐπὶ τῶν ἐπιδικαζομένων εἰς ἀποζημίωσιν καρπῶν δὲν συγχωρεῖται (Ν. 15 Π. 22. 1) καί, κατὰ τὰς ἐν ἰσχύϊ περὶ τόκου περιοριστικὰς διατάξεις τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων, δὲν δίδεται τόκος ἐπὶ τόκου, ὅστις ἐπέχει τάξιν καρποῦ (Ν. 28 Κώδ. 4. 32. Ν. 29. 34 Π. 22. 1). 114 (1861).

Κατὰ τοὺς Ν. 15, 34 καὶ 36 Π. (22. 1) καὶ Βασ. 15, 26, 34 (23. 3), τόκος ἐπὶ τῶν καρπῶν δὲν δίδεται, ἐπειδὴ δὲ τὰ ἐνοίκια τάξιν καρπῶν ἐπέχουσι, δὲν ὀφείλονται τόκοι ἐπὶ τῶν ἐνοικίων τῆς ἐπιδίκου οἰκίας, ἅτινα εἰσέπραξεν ὁ ἐναγόμενος.

117 καὶ 128 (1853) 161 (1854) 89 (1877).

Τόκοι ὀφείλονται ἀντὶ καρπῶν, εὖς ὁ κάτοχος ἀπολαμβάνει ἐκ τῶν ἀκινήτων ὡς παραγωγικῶν κτημάτων, ἢ ὡς ἐκ τῆς χρήσεως χρηματικῶν ποσῶν, ἅρα τοιοῦτοι δὲν ὀφείλονται ἐπὶ ἀποδοτέων ἀντικειμένων, ὧν ἡ χρῆσις δὲν παράγει χρηματικὴν ὀφείλειαν, ὡς εἶνε ἡ τῶν πολυτίμων ἀντικειμένων, τῶν δοθέντων εἰς προῖκα γυναικός, καίτοι ἡ ἀξία τούτων ἀποτελεῖ μέρος τῆς συνεισφορᾶς. 105 (1872).

Κατὰ τοὺς Ν. 94 πρ. καὶ 47 Βασ. (15. 1), ὁ ἀπαιτῶν καρκοὺς ἐνάγων δύναται νὰ καταδικασθῇ εἰς τὴν πληρωμὴν τόκων διὰ τὰς γενομένας ἐπ'ὀφελεῖς δαπάνας μόνον, ἐὰν αἱ δαπάναι αὐτοὶ ὑπερβαίνωσι τὴν διὰ τοὺς καρποὺς ἀποζημίωσιν. 89 (1877).

Προκειμένου οὐχὶ περὶ καρπῶν, ὡς παρεπομένης αἰτήσεως ἐμπραγμάτου ἀγωγῆς (specialis in rem), ἀλλὰ περὶ τῆς μετὰ τὴν ἐπιδίκασιν αὐτῶν χρηματικῆς ὑπὸ τοῦ δικαιοῦχου ἀποτιμήσεως, ἡ

διάταξις τοῦ Ν. 15 Π. (22. 1) Βασ. ΙΕ'. (23. 3), ἡ ἀπαγορεύουσα τοὺς τόκους τῶν μετὰ προκάταρξιν καρπῶν, οὐδεμίαν ἔχει ἐφαρμογὴν, ρυθμίζουσι δὲ τὸ δικαίωμα οἱ Ν. 34 καὶ 35 Π. (22. 1) Βασ. λδ' καὶ λε' (23. 3) καὶ τὸ ἄρθρ. 156 § 2 Πολ. Δικ., καθ' οὓς οἱ τόκοι, τάξιν ἐπέχοντες καρπῶν ἀπαιτοῦνται ἐπὶ πάσης ἀγωγῆς καὶ ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς, τοῦτ' αὐτὸ δὲ συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ νόμου 52 § 1 Π. (5. 3), καθ' ὃν ὀφείλονται τόκοι τῶν πρὸ τῆς κατάρξεως τῆς περικλήρου ἀγωγῆς συλλεχθέντων καρπῶν, ἔνεκα τῆς ἐντεῦθεν ὠφελείας τοῦ ἐναγομένου.

102 (1892).

§ 10

Ἡ κατὰ τοὺς Ν. 17 § 5 Π. 22. 1 Ν. 17 § 4 Βασ. 23. 3 λόγῳ προνομίου ἀπαλλαγῇ τοῦ Δημοσίου ἀπὸ τῆς πληρωμῆς τόκου κατηργήθη, ἀφοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 156 Πολ. Δικ., δὲν ὑπάρχει ἐξαίρεσις ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ὡς πρὸς τὴν ὑπερμερίαν καὶ δυνάμει νόμων εἰδικῶν καὶ διαταγμάτων ὑπόκειται καὶ τοῦτο εἰς τὴν πληρωμὴν τόκων.

235 (1861) 205 (1874).

Ἐὰν τὸ Δημόσιον ἐν γνώσει ἀφήρесе καὶ ἐξεποίησε τὴν ξυλείαν ἰδιώτου, ὀφείλει τόκον ἐπὶ τῆς ἀξίας ὡς ἀποζημιώσιν, τοῦλάχιστον ἀπὸ τῆς ἐκποιήσεως.

249 (1861).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου ΧΛ' τῆς 27 Ἰουνίου 1877, ὁ νόμιμος ἐξ ὑπερμερίας τόκος πάσης τοῦ Δημοσίου ὀφειλῆς ὀρίζεται, κατὰ κανόνα εἰς 8 % καὶ ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς αἰτήσεως θεραπείας.

103 καὶ 262 (1879) 120 καὶ 182 (1889).

Ἐὰν ἡ ἀποζημιώσις, ἣν ὀφείλει τὸ Δημόσιον συνίσταται εἰς τὸν τόκον καὶ ἀνατοκισμόν, δὲν ἐφαρμόζεται ὁ νόμος ΧΛ', ὁ ὀρίζων τὸν τόκον 8 % ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς καὶ ἀπαγορεύων τὸν τόκον ἐπὶ τόκου, διότι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ εὐθύνη τοῦ Δημοσίου εἶνε ἀπόρροια τῆς παρ' αὐτοῦ ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως, ἔνεκα τῆς ἀμελείας τῆς Διοικητικῆς ἀρχῆς καὶ οὐχὶ τῆς ὑπερμερίας του, ὡς πρὸς τὴν ὑποίαν ἐφαρμόζεται ὁ ΧΛ' νόμος.

208 (1882).

Ἀπόφασις, ἐπιδικάζουσα κατὰ τοῦ Δημοσίου, πολὺ μετὰ τὸν νόμον ΧΛ', τὸν νόμιμον τόκον, καίπερ μὴ ὀρίζουσα αὐτὸν δι' ἀριθμοῦ, ἐννοεῖ ἀναμφισβήτητως τὸν πρὸς 8 %.

208 (1882).

Τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου ΧΛ' τῆς 27 Ἰουνίου 1877 περὶ τόκου

ὑπερημερίας τῶν κατὰ τοῦ Δημοσίου ἀγωγῶν ἀφορᾷ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἐπὶ ἀγωγῆς, ἐφ' ἧς πρόκειται νὰ δικάσῃ τὸ Δικαστήριον, ζητοῦνται τόκοι ὑπερημερίας ὡς ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς ἀγωγῆς, οὐδόλως δὲ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ζητοῦνται τόκοι ὀφειλόμενοι ἐξ ἄλλης αἰτίας ὡς π. χ. τόκοι προκύψαντες μὲν ἐκ τῆς ἐπιδόσεως προγενεστέρας ἀγωγῆς, ζητούμενοι ὅμως δι' ἀγωγῆς μεταγενεστέρας.

372 (1884).

Τὴν ἐφαρμογὴν τῆς περὶ τόκου τόκων διατάξεως τοῦ νόμου ΧΛ' δὲν κωλύει τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 22 Μαΐου 1882 ΚΞΕ' περὶ τόκου ὑπερημερίας, διότι ὁ νόμος οὗτος, μὴ κεκτημένος ὡς ὁ ΧΛ' ἀναδρομικὴν δύναμιν, ρυθμίζει τὸ μέλλον καὶ δὲν δύναται νὰ ρυθμίσῃ σχέσεις, ρυθμισθείσας ἤδη ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ προγενεστέρου νόμου.

285 (1883).

Ὁ περὶ ὑπερημερίας τοῦ Δημοσίου ἀπὸ 27 Ἰουνίου 1877 νόμος ΧΛ', καθ' ὃν, ἐὰν δὲν ὠρίσθῃ ἄλλως διὰ συμβάσεων ἢ εἰδικῶν νόμων, ἢ δὲν ὑπάρχῃ τελεσίδικος δικαστικὴ ἀπόφασις, ὀρίζεται εἰς 8 $\frac{1}{2}$ % ἐτησίως ὁ νόμιμος ἐξ ὑπερημερίας τόκος πάσης κατὰ τοῦ Δημοσίου ὀφειλῆς καὶ ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, καθορίσας ρητῶς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις αὐτοῦ, ἠγνόησε προφανῶς εἰς πᾶσαν ἄλλην ἀδιακρίτως περίπτωσιν ν' ἀποδώσῃ ἀναδρομικὴν δύναμιν εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ, δι' ὧν κανονίζεται τὸ τε μέτρον καὶ ὁ χρόνος τῆς ἐνάρξεως τοῦ νομίου καὶ τοῦ τῆς ὑπερημερίας τόκου, καὶ ἐπομένως νὰ ὑπαγάγῃ ὑπὸ τὸ κράτος αὐτῶν, ἐφ' ὅσον δὲν πρόκειται περὶ τινος τῶν ἐξαιρετικῶν περιπτώσεων, πᾶσαν νομικὴν σχέσιν, καίπερ προγενεστέρας λαβοῦσαν ὑπαρξιν. 233 (1878) 275 (1882) 285 καὶ 287 (1883) 143 καὶ 165 (1884) 120 (1887) 78 καὶ 267 (1888) 59 (1890) 73 (1893).

Ἄρα ἐφαρμόζεται ὁ νόμος ΧΛ' καὶ ἐπὶ τῆς υποχρεώσεως τοῦ Δημοσίου πρὸς πληρωμὴν τῆς ἀξίας τοῦ παραχωρητέου ἀγροῦ καίπερ πρὸ τοῦ νόμου τούτου παραχθείσης, ὅταν δὲν συντρέχῃ οὐδεμία ἐκ τῶν ἐν τῷ νόμῳ ἀναφερομένων ἐξαιρετικῶν περιπτώσεων. 142 (1890).

Αἱ ἐν τῷ πρώτῳ ἐδαφ. τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Νόμου ΧΛ' τοῦ 1877 καθοριζόμεναι ἐξαιρέσεις, αἱ ἀποκλείουσιν τὴν ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως, τῆς κανονίζουσας τὸ μέτρον τοῦ ἐξ ὑπερημερίας τοῦ Δημοσίου τόκου, ἐξ ὧν συνάγεται ἡ ὑπὸ τοῦ νομοθέτου διδομένη εἰς τὴν διά-

ταξιν ταύτην ἀναδρομικὴ ἰσχὺς, οὐδαμῶς σχετίζονται πρὸς τὴν ὀρίζουσιν τὴν ἔγγραφον τοῦ τοιοῦτου τόκου διάταξιν τοῦ ἐδαφ. 2, τοῦ μὴ ἐπαναλαμβάνοντος μὴδ' ἀναφερομένου ποσῶς εἰς αὐτάς. ὥστε ἡ ἐξ αὐτῶν συναγομένη ἀναδρομικὴ ἰσχὺς δὲν δύναται νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἐδαφ. 2. 162 (1892).

Κατὰ τὸ ἐδ. 2 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου ΧΛ', τροποποιούντος πᾶσαν σχετικὴν ἐναντίαν διάταξιν τοῦ Ρωμ. Δικαίου καὶ τῆς Πολ. Δικονομίας, τόκος ἐπὶ τόκου καὶ παντὸς ἄλλου ἐκκαθαρισμένου καρποῦ πληρῶνεται μόνον ἀπὸ τῆς μετὰ τὴν τελεσιδικίαν ἐπιταγῆς, μὴ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν μεταγενεστέρων ἐπιταγῶν, ἐκτὸς ἂν τὸ Δημόσιον καθυστέρησε τὴν πληρωμὴν ἐφ' ὀλόκληρον χρῆσιν.

133 καὶ 285 (1883).

Κατὰ τὸν νόμον ΧΛ' τῆς 29 Ἰουνίου 1877 περὶ ὑπερήμερίας τοῦ Δημοσίου, τόκος ὑπερήμερίας ἐπὶ ἐκκαθαρισμένων καρπῶν πληρῶνεται μόνον ἀπὸ τῆς μετὰ τὴν τελεσιδικίαν ἐπιταγῆς, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἀποδοτέων εἰσοδημάτων ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς.

65 (1888).

Κατὰ τὴν σαφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου ΧΛ', τόκος ἐπὶ τόκου καὶ παντὸς ἄλλου ἐκκαθαρισμένου καρποῦ πληρῶνεται μόνον ἀπὸ τῆς μετὰ τὴν τελεσιδικίαν ἐπιταγῆς, ἡ δὲ διάταξις αὕτη ἐφαρμόζεται καὶ ἐὰν ἡ κατὰ τοῦ Δημοσίου ἀπαιτήσις εἶχε πραραχθῇ καὶ εἰσαχθῇ πρὸς συζήτησιν πρὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ νόμου τούτου.

125 (1889).

ΥΔΑΤΑ ὁρ. ΚΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ

ΥΙΟΘΕΣΙΑ

Περὶ ληψίς.

- § 1. Προαπαιτούμενα πρὸς τέλεσιν υἱοθεσίας.
- § 2. Διατυπώσεις υἱοθεσίας.
- § 3. Υἱοθεσία φυσικῶν τέκνων.
- § 4. Υἱοθεσία γυναικός.

§ 1

Ὅπως γίνῃ νομίμως ἡ υἱοθεσία, ἀπαιτεῖται νὰ προηγηθῇ ἡ συνα-

νεςις τοῦ υἱοθετοῦντος καὶ τοῦ υἱοθετουμένου, ὁ δὲ υἱοθετῶν νὰ ᾔηνε ἅπαις καὶ πρεσβύτερος τὴν ἡλικίαν τοῦ υἱοθετουμένου, καὶ ἡ πρᾶξις τῆς υἱοθεσίας νὰ τελεσθῇ ἐνώπιον δημοσίας Ἀρχῆς. 63 (1836).

Ὑπάρχει ἐν Μεγάροις ἔθιμον, καθ' ὃ δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ᾔηνε ὁ υἱοθετῶν πρεσβύτερος τοῦ υἱοθετουμένου κατὰ 18 ἔτη.

96 (1854).

Μόνον, ὅταν πρόκηται νὰ εἰσποιηθῇ αὐτεξούσιος ὑπὸ ἀνδρός, ἐνασκούντος τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν, ἀπαιτεῖται ὁ υἱοθετῶν νὰ ἔχη συμπληρωμένον τὸ 60ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του (N. 15 § 2 Π. 1. 7 Βασ. 13 Α, 12)· ἐπὶ ἀπλῆς δὲ υἱοθεσίας ἀπαιτεῖται μόνον ὁ υἱοθετῶν νὰ ᾔηνε πρεσβύτερος τοῦ υἱοθετουμένου κατὰ 18 ἔτη (Βασ. 33, α, 50 Ἀρμ. § 5, Β. η)· τὸ τελευταῖον τοῦτο ἰσχύει ἐπὶ υἱοθεσίας γυναικός.

86 (1869).

Οὐδεμία τοῦ νόμου διατάξις ἀπαιτεῖ ὡς οὐσιῶδες στοιχεῖον τοῦ κύρους τῆς υἱοθεσίας τὴν μετὰ τοῦ υἱοθετοῦντος συνοίκησιν τοῦ υἱοθετουμένου· ἡ δὲ ὑπὸ τῆς Νεαρᾶς 27 τοῦ Λέοντος κανονιζομένη ἐκουσία ὑποβολῇ τοῦ θετοῦ τέκνου εἰς ὑποταγὴν τῆς θετῆς μητρός, δὲν ὠρίσθη ὡς καταστατικὸς ὅρος τῆς υἱοθεσίας, ἀλλ' ὡς σκοπὸς αὐτῆς, ὅπως αἱ θεταὶ μητέρες «ἐν χερσὶν αὐτῶν (τῶν θετῶν) τὴν ζωὴν καταλύουσai τῆς τε μητρικῆς εὐλογίας καὶ τῶν προσόντων καταλιμπάνωσι κληρονόμους».

25 (1879).

Ἐκ τῆς ἐν N. 11 Π. (8. 48) διατάξεως τοῦ Ἰουστινιανοῦ συνάγεται ἀριδῆλως, ὅτι ἀναγκαιῶς ὁ φυσικὸς πατὴρ αὐτοπροσώπως ἔδει νὰ παρσταθῇ καὶ οὐχὶ δι' ἄλλου ἔδει νὰ δηλώσῃ τὴν θέλησίν του ταύτην. Ἡ τοιαύτη δὲ τοῦ νόμου, ἐπαναλαμβανομένου καὶ ἐν Εἰσηγ. § 10 (1.11), ἐρμηνεῖα ὑποστηρίζεται καὶ ἐκ τοῦ N. 25 Π. (1. 7).

194 (1882).

§ 2

Ἐκ τῆς Νεαρᾶς 27 τοῦ Λέοντος καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 88 τοῦ νόμου τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1856 περὶ τῆς εἰς τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία ἐγγραφῆς τῆς περὶ υἱοθεσίας τελεσιδίκου ἀποφάσεως, προκύπτει, ὅτι, κατὰ τὸ πρὶν ἡμῖν ἰσχύον Δίκαιον, ἡ υἱοθεσία τελεῖται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τῶν Πρωτοδικῶν, ἐνώπιον τοῦ ὁποῖου εἰσάγεται ἡ περὶ αὐτῆς αἴτησις, κατὰ τὰ ἄρθρα 640 ἐπ. Πολ. Δικ., καὶ τοῦτο ἐξετάζει,

ἂν συντρέχωσι τὰ πρὸς υἰοθεσίαν ἀπαιτούμενα ὑπὸ τοῦ ἀστικοῦ νόμου.

305 (1877).

Ἔθιμον, ἀντικείμενον εἰς τὴν κατὰ τὰ ἄρθρα 88 τοῦ ἀστικοῦ νόμου καὶ 640 Πολ. Δικ. τέλεισιν τῆς υἰοθεσίας, δὲν δύναται νὰ ἐπικρατήσῃ τῶν νεωτέρων αὐτοῦ τούτων νόμων, δι' ὧν ἀποκλειστικῶς ρυθμίζεται τὸ δικονομικὸν αὐτῆς μέρος.

109 (1885).

§ 3.

Τῆς παλλακίας ἐξομοιωθείσης πρὸς τὴν πορνείαν (Ἀρμενοπ. § 34 Δ. θ. Νεαρὰ Λέοντος 91, Ποιν. Νόμου 658), τὰ ἐξ ἑκατέρας τῶν σχέσεων τέκνα εἰσὶ νόθα· ἄρα ἡ πρὸς υἰοθεσίαν τῶν ἐκ παλλακίας τέκνων ἀπαγόρευσις (Νεαρὰς 74 κεφάλ. 3 καὶ Νεαρὰς 89 κεφάλ. 7) ἰσχύουσα, ὅτε ἡ παλλακία ἦτο ἀνεγνωρισμένη, ὡς νόμιμος σχέσις, καὶ τὰ ἐκ ταύτης τέκνα, ἅτινα ἰδίως ἐκαλοῦντο φυσικά, διέφερον τῶν νόθων, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἰσχύουσα μετὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς παλλακίας, ἄρα καὶ ὡς πρὸς ταῦτα νομίμως χωρεῖ υἰοθεσία.

218 (1886).

§ 4.

Διὰ τοῦ γάμου χειραφετεῖται ὁ υἰοθετούμενος (Ἀρμ. § 8, Α, ζ), καὶ ὁ χειραφετηθεὶς δὲν ἔχει ἐξ ἀδικητέου κληρονομικὸν δικαίωμα ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ μετὰ τὴν χειραφεσίαν ἀποβιώσαντος θετοῦ γονέως (Ἀρμ. § 76 Ε, η, Ν. 12 Π. 1. 7 Βασ. 33, Α, 11). Τοῦτο ὅμως δὲν ἰσχύει κατὰ τὴν υἰοθεσίαν γυναικός, διότι διὰ τῆς Νεαρὰς τοῦ Λέοντος, χορηγησάσης ταῖς γυναῖξιν τὸ δικαίωμα τοῦ υἰοθετεῖν καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου ἄρχοντος, δὲν μετεβλήθησαν τὰ κληρονομικά δικαιώματα, ἅπερ ὁ ὑπὸ γυναικός υἰοθετούμενος διὰ Β. Δ. ἐκτάτο ὡς νόμιμον τέκνον ἐπὶ τῆς περιουσίας αὐτῆς, δυνάμει τοῦ Ν. 5 Κώδ. (8. 48) καὶ § 10 Εἰσ. (1. 11).

86 (1869).

Οὔτε οἱ Ν. 5 Κώδ. (8. 48) 44 Βασ. 33 καὶ Εἰσηγ. § 10 (1. 11) ρητῶς καὶ σαφῶς ἀπονέμουσι δικαιώματα νομίμου καὶ ἐπομένως ἀναγκαίου κληρονόμου εἰς τὸν ὑπὸ γυναικός υἰοθετούμενον, οὔτε ὁ Ν. 29 § 3 Πανδ. (5. 2) 25 Βασ. 39 ἐπιτρέπει εἰς αὐτὸν ἐπίσης σαφῶς τὸ τῆς μέμφεως δικαίωμα, δεκτικὰ δὲ ἀμφισβητήσεως εἰσὶ ταῦτα ὑπὸ τὸ κράτος τῆς μεταγενεστερᾶς καὶ ἰσχυούσης παρ' ἡμῖν Νεαρὰς 27 τοῦ Λέοντος (Ἀρμ. § 4 Β. η), ἐὰν παραλειφθῇ ἀμνη-

μόνευτος ἐν τῇ διαθήκῃ τῆς θετῆς μητρὸς του ἔχῃ τὴν περὶ μέμφεως ἀγωγὴν. Ἐπομένως τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας παραδεχθέν, ὅτι ὁ θετὸς υἱὸς δὲν ἔχει τὰξιν νομίμου καὶ ἀναγκαίου κληρονόμου, οὔτε δικαίωμα μέμφεως κατὰ τῆς προσβαλλομένης διαθήκης, ὡς παραλειφθεὶς, δὲν παρεβίασε σαφεῖ ὅρισμόν τοῦ νόμου καὶ ἔνεκα τούτου ἡ ἀπόφασίς του δὲν ὑπόκειται εἰς ἀναίρεσιν (Πολ. Δικ. 809 καὶ 810), οὔτε ἐὰν δὲν ἐξέτεινε κατ' ἀναλογίαν τὰς περὶ μέμφεως τῆς διαθήκης τῶν ἀνιόντων διατάξεις τοῦ νόμου Ν. 1. Π. (5. 2) Βασ. 29. 1 § 1. 211 (1869).

Κατὰ τοὺς Ν. 5 Κώδ. (8. 48) Βασ. 44 (33. 1) Νεαρά 115 κεφ. 8 Ν. 29 § 3 Π. (5. 2 καὶ Βασ. 25 § 3 (39. 1), ὁ παρὰ γυναικὶς υἱοθετηθεὶς εἶνε ἀναγκαῖος αὐτῆς κληρονόμος, κεκτημένος ὡς τοιοῦτος, τὴν περὶ ἀκυρότητος τῆς διαθήκης τῆς θετῆς μητρὸς ἀγωγὴν, ἂν διὰ τῆς διαθήκης αὐτῆς οὔτε κληρονόμος ἐγκατέστη, οὔτε δι' αἰτίαν τινὰ ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς Νεαράς 115 ὀριζομένων ἀπεκληρώθη. 25 (1879).

ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑ

Περίληψις.

- § 1 Ἐναρξίς ὑπερημερίας ὀφειλέτου. — Ὁχλήσις.
- § 2 Τρόπος ὀχλήσεως.
- § 3 Περιπτώσεις, καθ' αἷς ἡ ὑπερημερία χωρεῖ αὐτοδικαίως ἄνευ ὀχλήσεως.
- § 4 Δήλῃ ἡμέρα.
- § 5 Κατάθεσις τῶν ὀφειλομένων πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῶν συνεπειῶν τῆς ὑπερημερίας.
- § 6 Κάθαρσις τῆς ὑπερημερίας.
- § 7 Ὑπερημερία τοῦ δανειστοῦ.
- § 8 Συνέπεται τῆς ὑπερημερίας.
- § 9 Ὑπερημερία ἀναίτιος.

§ 1

Ἡ ὑπερημερία ἄρχεται ἀπὸ τῆς ὀχλήσεως καὶ οὐχὶ πρὸ αὐτῆς, Ν. 32 ἐν ἀρχῇ § 2 καὶ 3 Π. (22 1) Β. 23, 2 § 32 καὶ Ν. 24 Π. (16. 3) Β. (13. 2) § 24. 17 (1870).

Κατὰ τὸν Ν. 32 Π. (22. 1) καὶ Ν. 8 § 6 (43. 26), διὰ τῆς πρὸς τὸν ὀφειλέτην μηνύσεως γεννᾶται ὑπερημερία, ἕνεκα τῆς ὁποίας οὗτος ὑπόκειται εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ὀφειλομένου χρέους.

235 (1861) 44 (1873) 4 (1888).

Διὰ τῆς μηνύσεως καθίσταται ὁ ὀφειλέτης ὑπερήμερος καὶ διὰ τοῦτο ὑπόχρεως εἰς ἀποζημιώσιν (Ν. 114 Π. 45. 1), ἣτις ἐπὶ χρηματικῶν ὀφειλῶν συνίσταται εἰς τοὺς τόκους, ὡς καρπούς αὐτῶν (Ν. 19 Π. 18. 6 Ν. 34 Π. 22. 1).

288 (1861).

Ἐὰν ὁ δανειστὴς οὐτε διὰ τῆς ἐπιταγῆς πρὸς πληρωμὴν, οὐτε δι' ἄλλης μεταγενεστέρας πράξεως ᾗτήσατο ρητῶς παρὰ τοῦ ὀφειλέτου τόκους ἐπὶ τῶν μέχρι τῆς ἐπιταγῆς καθυστερούντων τόκων τοῦ ἀρχικοῦ κεφαλαίου, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὁ ὀφειλέτης ὑπερήμερος πρὸς πληρωμὴν τοιούτων τόκων, ἄτε μὴ ὑπαρχούσης μηνύσεως.

247 (1869).

§ 2¹

Κατὰ τὸν Ν. 32 Π. (22. 1) καὶ τὸν Ν. 8 § 6 Π. (43. 26), διὰ τῆς πρὸς τὸν ὀφειλέτην μηνύσεως γεννᾶται ἡ ὑπερημερία, ἕνεκα τῆς ὁποίας οὗτος ὑπόκειται εἰς τὴν πληρωμὴν τόκων τοῦ ὀφειλομένου χρέους καὶ ἂν τοῦτο ᾗνε ἄτοκον, ἡ δὲ ἐπιταγὴ πρὸς ἐκτέλεσιν ἀποφάσεως εἶνε ρητὴ καὶ νόμιμος μήνυσις, ἄρξ, ᾗγενομένης ἐπιταγῆς πρὸς ἐκτέλεσιν καὶ μὴ πληρώσαντος τοῦ ὀφειλέτου, καθίσταται οὗτος ὑπερήμερος καὶ ὑπόχρεως εἰς τὴν πληρωμὴν τόκων μετὰ παρέλευσιν ὀκτῶ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐπιταγῆς πρὸς πληρωμὴν (Πολιτ. Δικον. 864 καὶ 156). 78 (1847) 265 (1850) 308 (1852) 107 (1864).

Κατὰ τὸν Ν. 3 Βασ. (10.23) Ν. 3 Κώδ. (2.41), ἡ ἀπλὴ μήνυσις, ἄνευ διακρίσεως ἂν ᾗνε δικαστικὴ ἢ ἐξώδικος, καθιστᾷ τὸν ὀφειλέτην ὑπερήμερον καὶ συνεπάγεται τόκον ὑπερημερίας, ἐκτός ἂν ὑπάρχῃ ἐξαιρετικὸς λόγος, καθιστῶν ἀνεφάρμοστον τὴν ἀρχὴν ταύτην, οὐδὲ ἀντίκειται εἰς τὴν διάταξιν ταύτην τὸ ἄρθρ. 156 § 2 Πολ. Δικ., διότι ἡ διάταξις αὕτη, ὀρίζουσα ἓν ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀγωγῆς, δὲν εἶνε περιοριστικὴ, τῶν αὐτῶν ἀποτελεσμάτων διδομένων παρὰ τοῦ νόμου καὶ εἰς ἄλλας πράξεις, συμβιβάζεται δὲ πρὸς ταύτας καὶ προϋποτίθῃσι τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν δὲν ὑπάρχει ἐξώδικος μήνυσις.

31 (1843) 308 (1865).

¹ Ὅρ. καὶ Α' μέρος λ. Αἵτησις Θεραπείας § 3 σελ. 22 ἐπ.

Ἡ ὑπερημερία ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς, ἔκτοτε δὲ ὀφείλεται καὶ ὁ τόκος. 175 (1838).¹

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 156 Πολ. Δικ., ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς ἡ ἀπαίτησις καθίσταται τοκοφόρος, διότι ἡ ἀγωγή ἀποτελεῖ ὀρισμένην ἐνοχὴν περὶ ἀποδόσεως τοῦ ὅλου ὀφειλομένου κατὰ τε τὸ κεφάλαιον καὶ τοὺς τόκους ποσοῦ καὶ τακτικὴν μῆνυσιν πρὸς τὸν ὀφειλέτην, ὅθεν καθιστᾷ αὐτὸν ὑπερήμερον, ἤτοι ὑπόχρεων πρὸς πληρωμὴν οὐχὶ μόνον τοῦ ἐπιδικασθέντος μέχρι τῆς ἀγωγῆς ποσοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς τόκων τοῦ ἐπιδικασθέντος ποσοῦ τῶν τόκων. 4 (1877).

Ἡ μῆνυσις περὶ πληρωμῆς τοῦ χρέους δέον νὰ γίνηται εἰς τὸν ὀφειλέτην αὐτόν, ἵνα παραγάγῃ τὴν ὑπερημερίαν καὶ τὴν πρὸς πληρωμὴν τόκων ὑποχρέωσιν (Νομ. ΛΒ Βασ. (23.3)). Ὡς πρὸς τὸ Δημόσιον δὲ ἡ παρὰ τῷ Ὑπουργῷ τῶν Ναυτικῶν γενομένη ἀπαίτησις τοῦ χρέους δὲν δύναται νὰ καταστήσῃ τοῦτο ὑπερήμερον, διότι νόμιμος ἀντιπρόσωπος τοῦ Δημοσίου εἶνε ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, καὶ πρὸς τοῦτον δέον νὰ γίνηται ἡ μῆνυσις· οὐδὲ ἔχει σημασίαν, ὅτι τὸ Δημόσιον παρεκράτησε τοὺς μισθοὺς τοῦ ἐνάγοντος, διότι ἡ παρακράτησις αὕτη, μὴ γενομένη συνεπεῖα μηνύσεως, εἶνε ἀπλῆ παράλειψις τῆς καταβολῆς, ἥτις αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν δὲν καθιστᾷ ὑπερήμερον τὸν ὀφειλέτην Ν. 21 Π. (22. 1). 243 (1853).

§ 3¹

Κατὰ τὸν Ν. 1 § 1 (22.1) καὶ Ν. 60 (17.2), ὁ κοινωνὸς ὀφείλει τόκον τῶν εἰς τοὺς συγκοινωνοὺς τοῦ ὀφειλομένων παρ' αὐτοῦ ἀφ' ἧς κατέστη ὑπερήμερος, ἢ καὶ πρὶν, ἂν ἐποίησατο χρῆσιν εἰς ἰδίαν τοῦ ὑποθέσεις τῶν χρημάτων τοῦ συγκοινωνοῦ· ὅθεν ὀφείλει τόκον ὁ εἰσπράξας παρὰ τρίτων μισθώματα, ἀνήκοντα ἐν μέρει καὶ εἰς τὸν συγκοινωνόν του, ἐὰν ἀποδειχθῇ, ὅτι τὰ εἰσπραχθέντα μετεχειρίσθη εἰς ἰδίαν αὐτοῦ ὑποθέσεις, ἄλλως ἀφ' ἧς κατέστη ὑπερήμερος. 128 καὶ 271 (1853).

Ὁ συγκοινωνὸς οἰκίας δικαιούται νὰ ζητήσῃ τόκον παρὰ τοῦ συγκοινωνοῦ του ἐπὶ τῶν παρ' αὐτοῦ εἰσπραχθέντων μισθωμάτων τῆς κοινῆς οἰκίας, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς εἰσπράξεως αὐτῶν. 149 (1854).

¹ Ὁρ. καὶ Α' μέρος λ. Ἀγωγή § 6 σελ. 10 ἐπ.

² Ὁρ. καὶ λ. Διοικήσεις ἀλλοτρίων § 2 σελ. 219 ἐπ. καὶ λ. Ἐντολὴ § 5 σελ. 313 ἐπ.

Οὐδείς νόμος ὑποχρεοῖ τὸν μετὰ τὴν διάλυσιν ἑταιρίας τινὸς συν-
 ἑταιρον εἰς τὴν ἀπόδοσιν τόκου τοῦ ὀφειλομένου τυχὸν κεφαλαίου,
 χωρὶς ὃ ὀφειλέτης νὰ ποιήσῃται χρῆσιν τοῦ ὀφειλομένου ἢ νὰ κατα-
 σταθῇ ὑπερήμερος, οἱ δὲ Ν 60 Π. (17. 2) καὶ Ν. 1 § 1 Π. (22.
 1) προβλέπουσι περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ ἑταιρία ὑφίσταται καὶ κατὰ
 τὴν διάρκειάν της ὁ συνέταιρος, λαμβάνει ἐκ τῶν ἑταιρικῶν κεφα-
 λαίων ἢ τῶν κερδῶν αὐτῆς.

491 (1852).

Κατὰ τὸν Ν. § 1 Π. (12. 1) Βασ. α (23. 3), ὁ κοινωνὸς ὁ ὑπε-
 ξαιρέσας τὰ κοινὰ χρήματα ἢ συγχρησάμενος αὐτοῖς δίδωσι τόκους
 καὶ πρὸ ὑπερθέσεως, ὅθεν, ἵνα ὁ κοινωνὸς ὑποχρεωθῇ εἰς τὴν πλη-
 ρωμὴν τόκων καὶ πρὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, δεόν ἡ περὶ τού-
 του ἀπόφασις νὰ στηρίζεται εἰς τὴν ἑτέραν τῶν εἰρημένων περιπτώ-
 σεων, ὁδηγῶν εἰς τὴν ὑπεξαιρέσιν ἢ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ καταδικαζομέ-
 νου πρὸς ἴδιον αὐτοῦ ὄφελος χρῆσιν τῶν ἑταιρικῶν χρημάτων.

405 (1880).

Ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ κοινοῦ πατρὸς κτησάμενος ὁ κληρονόμος τὸ
 δικαίωμα πρὸς μέμφιν τῆς δωρεᾶς ὡς ἀστόργου καὶ πρὸς ἐπιδίωξιν
 τῆς νομίμου αὐτοῦ μοίρας, δὲν δικαιούται ἐπὶ ταύτης ν' ἀπαιτήσῃ
 τόκους πρὸ τῆς ἀνωτέρω ἐποχῆς, ἀλλὰ μόνον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ
 δωρητοῦ καὶ τοῦτο προκειμένου περὶ τῆς ἐπιδικάσεως τόκων καὶ οὐχὶ
 εἰσοδημάτων, ἀφ' ἧς κατέστησε τὸν ἐναγόμενον ὑπερήμερον περὶ τὴν
 ἀπόδοσιν τῆς εἰς χρήματα ἐπιδικασθείσης νομίμου αὐτοῦ μερίδος
 διότι ἡ πρὸς πληρωμὴν τόκων ἐνοχλή, κατὰ Ν. 121 Π. (50. 16).
 ἐξ εἰδικῆς πηγάζει αἰτίας καὶ τοιαύτη δὲν ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ προκει-
 μένου, ἐκτὸς τῆς ὑπερθέσεως, ὥστε μόνον ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς ὀφείλει
 τόκους.

135 (1871).

Καὶ μίσθωσις ἂν θεωρηθῇ ἡ τοῦ ὑπαλλήλου πρὸς τὴν Κυβέρνησιν
 σχέσις, πάλιν δὲν ὀφείλονται τόκοι διὰ τὴν μὴ ἔγκαιρον τοῦ μισθοῦ
 ἀπότισιν ἀπολύτως καὶ χωρὶς νὰ μεσολαβήσῃ ὑπέρθεσις (Ν. 17 § 4
 Βασ. 23. 3), καὶ μάλιστα ἐν τῷ Δημόσιον εἶχεν εὐλογον αἰτίαν νὰ
 καθυστερήσῃ τὴν πληρωμὴν (Βασ. 25 (23. 3), διότι μόνον ἡ παρα-
 κράτησις τοῦ μισθοῦ, ἥτοι ἡ μὴ ἔγκαιρος πληρωμὴ αὐτοῦ δὲν πα-
 ράγει ὑπέρθεσιν.

286 (1853).

Ἡ ἀπλὴ ἑκδόσις χρηματικοῦ ἐντάλματος δὲν ἰσοδυναμεῖ πρὸς κα-
 ταβολήν· ἀλλ' ἡ πρὸς πληρωμὴν τόκου ὑποχρέωσις τοῦ Δημοσίου

ἐξακολουθεῖ μέχρι τῆς ἐντελοῦς ἐξοφλήσεως τοῦ χρέους τοῦ Δημοσίου, ἄνευ ἀνάγκης ὀχλήσεως πρὸς ὑπερημερίαν. 47 (1870).

Ὁ ἀδίκησας λογίζεται μὲν ἀπὸ τῆς παρανόμου πράξεως ὑπερήμερος καὶ ἄνευ ὀχλήσεως Ν. 8 § 1 Π. (13. 1) Εἰς. πρ. (4. 2), ἀλλὰ τοῦτο χωρεῖ κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ κοινοῦ Δικαίου, ὥστε τὸ Δημόσιον, καίπερ ἐνεχόμενον διὰ τὰς πράξεις τῶν ὑπαλλήλων του, δὲν εὐθύνεται εἰς τόκους εἰμὴ ἀπὸ τῆς ὀχλήσεως, ἀφ' ἧς καθίσταται ὑπερήμερον, ὡς ἰγνοοῦν πρὸ αὐτῆς τὴν ἐξ ἀλλοτρίου ἀδικήματος ἐπικειμένην αὐτῷ ὑποχρέωσιν. 61 (1873).

Κατὰ Ν. 32 § 2 Π. (22. 1), τόκοι ὀφείλονται ἀπὸ τῆς ὑπερθεσίας, οἱ δὲ κληρονόμοι δὲν καθίστανται ὑπερήμεροι ἐκ μόνου τοῦ θανάτου τοῦ κληρονομούμενου. 142 (1876).

Τὸ ἐκ τοῦ Ν. 3 Κώδ. (2. 4) προνόμιον τῶν ἀνηλίκων, καθ' ὃ αἱ ἀπαιτήσεις αὐτῶν εἰσὶ τοκοφόροι, καίπερ μὴ ὀχληθέντος τοῦ ὀφειλέτου, ἰσχύει οὐχὶ ἐπὶ πάσης αὐτοῦ ἀπαιτήσεως, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τῶν ἐκ συναλλαγμάτων, ἐκ καταπιστευμάτων καὶ ἐκ κληροδοτημάτων. 140 (1893).

§ 4¹

Κατὰ νόμον (Ἀρμ. § 20 Α. γ Ν. 32 § 2 Π. 22. 1), ἐπὶ τῶν καλῇ τῇ πίστει ἀγωγῶν χρεωστεῖται τόκος, ἄρα ὑπαρχούσης ρητῶς προσδιωρισμένης τῆς πρὸς πληρωμὴν προθεσμίας, διαρκούσης τῆς ὀπίσκειας καὶ μόνον συνεφωνήθη τὸ δάνειον ἄτοκον, οἱ τόκοι ὀφείλονται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς λήξεως, οὐχὶ δὲ ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, διότι τὸ ἄρθρ. 156 Πολ. Δικ. προβλέπει μόνον τὴν περίπτωσιν τῆς μὴ συμπεφωνημένης πρὸς πληρωμὴν προθεσμίας, καθ' ἣν ὁ ὀφειλέτης δικαιούται νὰ περιμένῃ τὴν αἴτησιν τοῦ δανειστοῦ, ὅπως καταστῇ ὑπερήμερος. 74 καὶ 90 (1849).

Μὴ ὑπάρχοντος ρητοῦ καὶ σαφοῦς νόμου, καθιεροῦντος αὐτοδικαίως τὴν ὑπερημερίαν, ὅταν μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἐν τῷ δανειστικῷ συμβολαίῳ ὀριζομένης ἡμέρας δὲν πληρωθῇ τὸ χρέος ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου, δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ ἡ ἀναίρεσις ἀποφάσεως, μὴ θεωρησάσης ὑπερήμερον τὸν ὀφειλέτην μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἐν τῷ συμβολαίῳ ὀριθείσης προθεσμίας. 196 (1855).

¹ Ὁρ. καὶ λ. Ἀγοραπωλησία § 19 σελ. 24.

Συμβατικῶν ὄντων τῶν τόκων, μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἐν τῷ γραμματίῳ προθεσμίας, οὐδεμία ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ ἐρευνηθῇ, ἂν ὁ ὀφειλέτης ἦτο ἢ μὴ ὑπόχρεως νὰ ζητήσῃ τὸν δανειστὴν αὐτοῦ πρὸς καταβολὴν τῶν ὀφειλομένων· τὸ τοιοῦτον θὰ εἶχεν ἀξίαν, ἂν δὲν ὑπῆρχε συμφωνία περὶ τόκων.

73 (1892).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1083 τοῦ Ἰονίου ἀστ. Κώδ., δὲν ἀρκεῖ ἢ μὴ ἐμπρόθεσμος ἐκπλήρωσις ὑποχρεώσεώς τινος, ὅπως ἐπέλθῃ ἡ ὑπερημερία ἐκ συμβάσεως, ἀλλ' ἀπαιτεῖται ἐκ τῆς συμβάσεως νὰ προκύπτῃ κατὰ τρόπον ἀναμφίβολον ἢ κοινὴ πρόθεσις τῶν συναλλαξαμένων, ὅπως ἰσχύσῃ μεταξὺ τῶν ἢ ἀρχῇ, καθ' ἣν «ἡ προθεσμία ἐπέχει τόπον μνηνύσεως».

317 (1880).

§ 5

Ἡ προσφορά τῶν ὀφειλομένων καὶ ἐν ἀδυναμίᾳ ταύτης ἡ κατάθεσις αὐτῶν ἀπαλλάττει τὸν ὀφειλέτην τῶν συνεπειῶν τῆς ὑπερημερίας.

420 (1893).

Προκειμένου περὶ χρέους πληρωτέου εἰς δραχμάς, ὑπολογίζονται τὰ πρὸς ἐξόφλησιν αὐτοῦ κατατεθέντα παρὰ τῷ Συμβολαιογράφῳ ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου εὐρωπαϊκὰ νομίσματα, οὐχὶ κατὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἐμπορικὴν αὐτῶν ἀξίαν, ἀλλὰ συμφώνως πρὸς τὴν ἰσχύουσαν δημοσίαν διατίμησιν τῆς πρὸς τὴν δραχμὴν ἀξίας τῶν εἰρημένων νομισμάτων, διότι μόνον ἡ ἀξία αὕτη καθίσταται ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν λήπτην, ἀφοῦ περὶ τῆς ἐμπορικῆς ἀξίας τῶν ληπτέων νομισμάτων οὐδεμία ἐγένετο μεταξὺ τῶν διαδίκων συμφωνία.

373 (1864).

Ἐκ τοῦ Ν. 9. Κώδ. (8. 43) καὶ Ν. 19 Κώδ. (4. 32) συνάγεται, ὅτι ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ δανειστὴς ἀποποιεῖται νὰ δεχθῇ τὰ ὀφειλόμενα καὶ προσφερόμενα αὐτῷ παρὰ τοῦ ὀφειλέτου χρήματα, δὲν ἀπαλλάσσεται οὗτος τῆς πρὸς πληρωμὴν αὐτῶν ὑποχρεώσεώς του διὰ παρακαταθέσεως αὐτῶν παρ' ἀναρμοδίῳ προσώπῳ, οὐδεμία δὲ διάταξις τοῦ νόμου ἀναφέρει ὡς ἀρμόδιον πρὸς τοῦτο πρόσωπον τὸ τοῦ Συμβολαιογράφου.

99 (1892).

§ 6

Κατὰ τοὺς Ν. 73 § 2, Ν. 91 § 3 Π. (45. 1) καὶ Ν. 47 Π. (22. 1), προκειμένου περὶ μετακομιδῆς ἐμπορευμάτων διὰ τριῶν πλώων, ἢ ἀποδοχῇ ἄνευ διακαρτυρίας τῶν δύο πρώτων, καὶ ἂν βρα-

δέως ἐγένετο ἢ ἔναρξις αὐτῶν, σχετικῶς πρὸς τὴν διὰ τοῦ ναυλο-
συμφωνητικοῦ ὀρισθεῖσαν προθεσμίαν, ἐπιφέρει καθαρσιν τῆς ὑπερθέ-
σεως, τεκμαιρομένης τῆς ἀπὸ ταύτης παραιτήσεως. 372 (1880).

§ 7

Ἐὰν ὁ ὀφειλέτης προσφέρῃ τῷ δανειστῇ του μέρους τοῦ χρέους,
οὗτος δὲ δὲν δέχεται τοῦτο, δὲν καθίσταται ὑπερήμερος ὁ δανειστής,
διότι ὑπερημερία αὐτοῦ ὑπάρχει μόνον, ὅταν ἡ καταβολὴ γίνηται ὡς
ὁ νόμος διατάττει, τουτέστιν ὁλόκληρος (B. 33, 3. 41. 6 1).

5 (1867).

Κατὰ τὸν N. 17 § 3 Π. (22. 1), οἱ τῆς ὑπερημερίας τόκοι ἐπι-
βάλλονται οὐχὶ χάριν ὠφελείας τοῦ πιστωτοῦ, ἀλλ' ἔνεκα τῆς ὑπερ-
θέσεως τοῦ ὀφειλέτου· ἄρα ἀφοῦ οὗτος προσήνεγκε τὸ κεφάλαιον διὰ
πραγματικῆς προσφορᾶς, παύει μὲν νὰ θεωρῇται τοῦτο καθυστερούμε-
νον, διὰ δὲ τῆς προσφορᾶς καθίσταται ἐν ὑπερθέσει ὁ πιστωτής N.
105 Π. (45.1) N. 30 Π. (46.3), ὁ δὲ N. 7 Π. (22.1). καθ' ὃν ἡ
πραγματικὴ προσφορὰ δέον νὰ συνοδεύηται καὶ ὑπὸ πραγματικῆς κατα-
θέσεως, ἀναφερόμενος εἰς τὴν περίπτωσιν τόκων ἐκ συμβάσεως ὀφει-
λομένων, δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τοὺς ἐξ ὑπερημερίας, διότι οἱ συμβατι-
κοὶ τόκοι δὲν παύουσιν εἰμὴ διὰ τῆς καταβολῆς, ἥς τόπον ἐπέχει ἡ
κατάθεσις (N. 19 Κώδ. 4. 32, N. 9 Κώδ. 8. 42). 309 (1874).

Προκειμένου περὶ τόκου ὑπερημερίας, ἀρκεῖ μόνη ἡ προσφορὰ καὶ
δὲν ἀπαιτεῖται καὶ ἡ πραγματικὴ τοῦ ὀφειλομένου κατάθεσις, ὅπως
ἀπαλλαγῇ τις τοῦ τόκου τῆς ὑπερημερίας N. 17 § 3 Π. (22. 1)
N. 105 Π. (41. 1) καὶ N. 30 Π. (46. 5)· ὁ δὲ N. 7 Π. (22. 1)
ἀναφέρεται μόνον εἰς τοὺς ἐκ συμβάσεως ὀφειλομένους τόκους.

385 (1884).

Μὴ ἀπαιτοῦντος τοῦ νόμου, N. 73 § 2 Π. (45. 1) N. 7 Π.
(22. 1), τὴν καθ' ὠρισμένον τύπον προσφορὰν τοῦ ὀφειλομένου πρὸς
τὸν δανειστήν, ἀρκεῖ, ἵνα κατασταθῇ οὗτος ὑπερήμερος, νὰ δηλωθῇ
ἡ τοῦ ὀφειλέτου θέλησις, ὅπως πληρώσῃ δι' οἰαδήποτε πράξεως,
περιερχομένης ἀναγκαίως εἰς γνῶσιν αὐτοῦ. 184 (1886).

Ἡ ὑπέρθεσις τοῦ ὀφειλέτου παύει διὰ τῆς ἔστω καὶ μετὰ τὴν
τῆς δίκης κἀταρξιν γενομένης προσφορᾶς, ὡς αὕτη συνοδεύεται
ὑπὸ πραγματικῆς καὶ σπουδαίας πρὸς ἐκτέλεσιν προπαρασκευῆς.

28 (1887).

§ 8¹

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ὑπερημερίας εἶνε, ὅτι ὁ ὑπερήμερος ὀφείλει ἀποζημίωσιν διὰ τὸ ἀπολεσθέν, ἔτι καὶ διὰ τυχαίου συμβάντος, πρᾶγμα Ν. 8 § 3 Π. (3. 5) Ν. 82 § 1 Π. (45. 1).

184 (1850).

Ὁ ὀφειλέτης, ὑπερήμερος καταστάς, ὀφείλει τὴν ἀνόρθωσιν τῆς μετὰ τὴν ὑπερημερίαν του ἐκ τῆς ἐκπτώσεως τῆς ἀξίας τοῦ φιορινίου ἐπελθούσης ζημίας τῷ πιστωτῇ, λαμβάνοντι ποσὸν χρημάτων μὴ ἐκπροσωποῦν τσσαύτην ἀξίαν περιουσίας κατὰ τὴν ἐν τῷ χρόνῳ τῆς ἀποδόσεως τρέχουσαν ἀξίαν τῶν φιορινίων, ὅσῃν κατέβλεπε δι' ἐμπορευμάτων.

163 (1858).

Κατὰ τὸν Ν. 84 Π. (45. 1), ὑπαρχούσης συμφωνίας περὶ ἐγέρσεως οἰκίας, ἐὰν παρέλθῃ ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἡδύνατο ὁ ἀναδεχθεὶς τὸ ἔργον νὰ τὴν οἰκοδομήσῃ, δύναται μὲν οὕτως ἕως οὗ ὁ ἀντίδικός του δὲν θέσῃ αὐτὸν εἰς ὑπερημερίαν νὰ τὸ πράξῃ, τεθεὶς ὅμως εἰς ὑπερημερίαν οὐδὲν ὠφελεῖται, ἂν μεταγενεστέρως οἰκοδομήσῃ αὐτήν.

184 (1862).

Ἐάν τις ᾔνε μὲν ἀρχικῶς καλῆς πίστεως κάτοχος, ἅτε λαβὼν τὴν κατοχὴν τοῦ πράγματος ὡς μισθωτής, καταστῇ ὅμως μεταγενεστέρως κακῆς πίστεως, ἀφ' ἧς, λυθείσης τῆς μισθώσεως, προσεκληθῇ νὰ παραδώσῃ τὸ πρᾶγμα καὶ ἄρνεῖται, ἐὰν συμβῇ τυχαία πυρκαϊὰ καὶ καταστραφῇ τὸ πρᾶγμα, δὲν εὐθύνεται ὁ κάτοχος, διότι, κατὰ νόμον, τὸν ἀρχῇθεν κακῆς πίστεως κάτοχον τὰ τυχερὰ βυρύνουσιν, οὐχὶ δὲ καὶ τὸν μετὰ ταῦτα ἐξ ὀχλήσεως τοῦ δικαιούχου τοιοῦτον καταστάντα Ν. 20 § 21 Ν. 40, Ν. 42 Π. (5.3) Ν. 15 § 3 Ν. 45 Ν. 68 Π. 6 (6.1) Ν. 15 § 16 Βασ. (15.1) Ν. 20 § 21, Ν. 40 Βασ. (42. 1).

342 (1883).

§ 9

Κατὰ τοὺς Ν. 24 πρ. Π. (22. 1) Βασ. 24 (ΚΓ. 3) Ν. 63 Π. (50. 17) Βασ. 63 (Β. 3), ὁ οὐδὲ ὧς προκαλούμενος καὶ μὴ καταβαλὼν, ἐτοίμως δὲ ἐναγόμενος, οὐ ποιεῖ ὑπέρθεσιν, εἴπερ δικαίαν αἰτίαν ἔχει.

100 (1878).

¹ Ὁρ. καὶ Λ. Ἀγοραιοπλησία § 19 τε . 29 π

Δὲν θεωρεῖ ὁ νόμος ὑπερημερίαν τὴν ἔνεκα νομίμου αἰτίας γενομένην ἀναβολὴν τῆς ἀποδόσεως τοῦ χρέους Ν. 32 Π. (22. 1).

55 (1848).

Ὁ ὀφειλέτης δὲν καθίσταται ὑπερήμερος μὴνυθεὶς, ὡς αἰεὶ εὐλογον αἰτίαν ν' ἀρνηθῇ τὴν πληρωμὴν τῆς ὀφειλῆς αὐτοῦ Ν. 24 πρ. Π. (22. 1).

148 (1852).

Ἐὰν τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας ἐκ τῶν πραγματικῶν γεγονότων πεισθῇ, ὅτι ὁ ἐναγόμενος πρὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς εἶχεν εὐλογον ἀφορμὴν νὰ πιστεύσῃ, ὅτι δὲν ὀφείλε τι πρὸς τὸν ἐνάγοντα, δὲν ὀφείλεται τόκος ὑπερημερίας εἰμὴ ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς.

213 (1866).

Ἐὰν τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας πεισθῇ, ὅτι δικαίαν εἶχεν ὁ ἐναγόμενος αἰτίαν νὰ μὴ ἀποδεχθῇ ὅσα ὁ ἐνάγων διὰ τῆς ἀγωγῆς του ἀπῆτει, νομίμως ἐπιδικάζει αὐτῷ τόκους οὐχὶ ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, διότι, κατὰ τὸν Ν. 24 Π. (22. 1), δὲν ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑπέρθεσις, ἢ δὲ ἐπὶ τῆς ὑπάρξεως εὐλόγου αἰτίας κρίσις τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας διαφεύγει τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου.

134 (1875).

Κατὰ τὸν νόμον, ἐπὶ ἀπαιτήσεως περὶ ἀποζημιώσεως ἀπροσδιορίστου καὶ ἀνεκκαθαρίστου δὲν ὀφείλεται τόκος. εἰμὴ ἀφοῦ αὕτη ἐγκαταρτίσθῃ κατὰ τὸ ποσὸν δι' ἀποφάσεως καὶ ὀρίσθεϊσης τῆς ἀποδόσεως ὁ καταδικασθεὶς κατασταθῇ ὑπερήμερος. 122, 123 καὶ 225 (1855).

Ἐὰν ἡ ἀπαίτησις ἦνε ἀνεκκαθάριστος καὶ εὐλόγους αἰτίας παρεῖχε τῷ ἐναγομένῳ, ὅπως δικαστικῶς ἐπιδιώξῃ τὴν λύσιν αὐτῆς, δὲν ὑποχρεῖται εἰς πληρωμὴν τόκων ὑπερημερίας Ν. 63 Π. (50. 17) Ν. 24 Βασ. (23. 3).

73 (1884).

Ἐπὶ ἀνεκκαθάρσιων ἀπαιτήσεων, δικαστικοὶ τόκοι τοῦ ἐπιδικαζομένου δίδονται ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς, ἐπὶ οὐδενὸς νόμου στηριζομένου τοῦ ἐναντίου, ἤτοι, ὅτι δὲν ὀφείλονται τόκοι ἐπὶ ἀνεκκαθάρσιων ἀπαιτήσεων.

307 (1877).

Ὁ ὀφειλέτης δὲν ἀπαλλάσσεται τῆς πληρωμῆς τοῦ ζητηθέντος διὰ τῆς ἀγωγῆς τόκου ὑπερημερίας, εἶνε δὲ ἀδιάφορον, ἂν οὗτος ἐνῶ ἡδύνατο νὰ ἐπιμεληθῇ ἐγκαίρως περὶ τῆς ἐξακριβώσεως τῆς ὀφειλομένης ἀξίας τοῦ περὶ οὗ ἡ δίκη πράγματος, δὲν ἐφρόντισε καὶ ἡγνόει

ὡς ἀνεκκαθάριστον τὸ ποσὸν αὐτῆς, μέχρι τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀποφάσεως.
64 (1883).

Καὶ ὁ καλῆς πίστεως ὀφειλέτης εἶνε ὑπερήμερος, ἐὰν παραλείψῃ τὴν ἐκπλήρωσιν ὑποχρεώσεως, ἣν δύναται καὶ ὀφειλέτης νὰ γνωρίζῃ (N. 24 Π. 22. 1, N. 5 Π. 12. 1, N. 63, N. 99 Π. 50. 17).

235 (1861).

Προκειμένου περὶ δίκης περὶ ἀκυρώσεως δωρεᾶς ὡς ἀστόργου, ἐκ τοῦ ὅτι χρέη καὶ ἄλλα βάρη ἐπέκειντο εἰς τὴν δωρηθεῖσαν περιουσίαν, ὁ ἐναγόμενος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ εὐλόγως μὴ ποιήσας ὑπέρθεσιν ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς, ἀφοῦ δὲν ἰσχυρίζεται, ὅτι ἦν ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ἀληθοῦς καταστάσεως τῆς περιουσίας ἢ ἐν ἀμφιβολίᾳ τοῦλάχιστον ἱκανῇ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν προτίμησιν τῆς δίκης ἀντὶ τῆς ἀποδόσεως τῆς νομίμου μίσρας, καὶ ἐπομένως ἡ ἀξίωσις αὐτοῦ, ὅπως ἀπὸ τῆς καταδίκης ἀπλῶς ὑποχρεωθῇ εἰς τόκους οὐδόλως στηρίζεται εἰς τὸν νόμον (N. 82 § 1 Π. 45. 1).
135 (1871).

Ἐκ τοῦ ὅτι οἱ καλούμενοι εἰς τὴν διαδοχὴν ἤριζον δικαστικῶς περὶ τῆς ιδιότητος τοῦ κληρονόμου, δὲν ὑπάρχει ἐντεῦθεν ἀδυναμία πρὸς κατάθεσιν τῶν ὀφειλομένων, καὶ ἐπομένως ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῶν συνεπειῶν τῆς ὑπερημερίας. διότι, κατὰ τοὺς N. 56 § 1 Π. (17. 1) N. 7 § 2 Π. (4. 4) N. 18 § 1 Π. (22. 1), καὶ ἄνευ προσφορᾶς καὶ γνωστοποιήσεως τῆς καταθέσεως, ἡ κατάθεσις εἶνε ἰσχυρὰ ἐν ἀδυναμίᾳ τῆς προσφορᾶς.
73 (1892).

Δὲν ἀπαλλάσσεται ὁ τρίτος, παρ' ᾧ ἡ κατάσχεσις, τῆς πληρωμῆς τόκου, ἐπὶ ἀπαιτήσεως τοκοφόρου, καίπερ κατασχεθείσης τῆς ἐπιδίκου ἀπαιτήσεως παρ' αὐτῷ, διότι ἂν ἤθελε ν' ἀπαλλαγῇ τῆς τοιαύτης ὑποχρεώσεως ὥφειλε νὰ καταβάλλῃ τὰ ὀφειλόμενα, προκαλῶν τὸν διορισμὸν μεσεγγυούχου.
7 (1860) 135 (1872).

Ὁ τρίτος, παρ' ᾧ ἡ κατάσχεσις χρηματικῆς ἀπαιτήσεως, ὑποχρεοῦται μὲν εἰς πληρωμὴν τόκων ἐπ' αὐτῆς, ὅταν τὸ χρέος ἦνε ἐπίτοκον, ἀλλὰ καθόσον ἐγένετο καὶ κατάσχεσις ἐπὶ τοῦ τόκου αὐτῆς ἢ μὴ γενομένης τοιαύτης κατέστη ὑπερήμερος δι' ἐπιταγῆς, μόνῃ δὲ ἡ γενομένη ἐπιταγὴ πρὸς πληρωμὴν δὲν καθιστᾷ πάντοτε τοῦτον ὑπερήμερον ἀπέναντι τοῦ κατασχόντος, ὅταν οὗτος ἔχῃ εὐλογον λόγον ν' ἀρνηθῇ τὴν πληρωμὴν αὐτῆς (N. 24, 50, 17, 63 Π. 22. 1 Βασ. 2, 3, 63), ὅπερ συμβαίνει, ὅταν ἐπὶ τῆς παρ' αὐτῷ

κατασχεθείσης ποσότητος ἐγένετο νέα κατάσχεσις παρ' ἄλλου καὶ αὕτη δὲν ἐπεκυρώθη μέχρι τοῦ χρόνου τῆς ἐπιταγῆς, οὐδὲ ἀπεφασίσθη εἰς τίνα δέον νὰ πληρώσῃ ἢ κατὰ πόσον θέλει γίνῃ διανομὴ τοῦ κατασχεθέντος ποσοῦ μεταξὺ τῶν κατασχόντων.

170 (1879).

ΥΠΕΡΟΓΚΟΣ ΒΛΑΒΗ ὁρ. ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΑ

ΥΠΟΒΟΛΟΝ ὁρ. ΓΑΜΟΣ.

ΥΠΟΘΗΚΗ

Περίληψις.

- § 1. Τίτλος ὑποθήκης.
- § 2. Νόμιμος ὑποθήκη ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου.
- § 3. Νόμιμος ὑποθήκη ὑπὲρ τῆς συζύγου.
- § 4. Νόμιμος ὑποθήκη πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν τόκων.
- § 5. Προσωπικὴ καὶ πραγματικὴ ἀγωγή ὑπὲρ τοῦ ἐνυποθήκου πιστωτοῦ
- § 6. Δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τοῦ τρίτου κυρίου.
- § 7. Τάξις τῶν πιστωτῶν πρὸς ἀλλήλους.
- § 8. Παραχώρησις ὑποθήκης παρὰ τοῦ κυρίου τοῦ κτήματος.
- § 9. Παραχώρησις τῶν καρπῶν τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος, κατὰ τὴν Ἴόνιον νομοθεσίαν.
- § 10. Προτόντα τῆς περιλήψεως πρὸς ἐγγραφὴν τῆς ὑποθήκης.
- § 11. Ἐγγραφὴ ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν ὑποθηκῶν. — Περιγραφὴ τοῦ κτήματος. — Χαρακτηρισμὸς τοῦ ὀφειλέτου. — Μνεῖα τοῦ τίτλου.
- § 12. Ἀπγόρευσις ἐγγραφῆς ὑποθήκης ἐπὶ κληρονομίας ἐπ' ἀπογραφῇ καὶ ἐπὶ κατεσχημένων.
- § 13. Γενικὴ ὑποθήκη καὶ ἔκτασις αὐτῆς, κατὰ τὴν Ἴόνιον νομοθεσίαν.
- § 14. Ἐκτασις τῆς ὑποθήκης.
- § 15. Ἀδιαίρετον τῆς ὑποθήκης.
- § 16. Ἀνανέωσις τῆς ὑποθήκης, κατὰ τὴν Ἴόνιον νομοθεσίαν.
- § 17. Εἰδίκευσις τῆς ὑποθήκης, κατὰ τὸν ἐν τοῖς Ἰονίοις νήσοις ἰσχύοντα PNB νόμον.
- § 18. Παραίτησις τοῦ πιστωτοῦ ἀπὸ τῆς ὑποθήκης.
- § 19. Ἀκυρότης τῆς ὑποθήκης.
- § 20. Παραγραφὴ τῆς ὑποθήκης.
- § 21. Ἐξάλειψις τῆς ὑποθήκης.

§ 1

Ὁ τίτλος χορηγεῖ δικαιώματα πρὸς κτήσιν ὑποθήκης, ἀλλ' ἡ ὑποθήκη αὕτη ἀποκτάται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 16 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, διὰ τακτικῆς ἐγγραφῆς εἰς τὸ βιβλίον τῶν ὑποθηκῶν καὶ μόνον ἔκτοτε λαμβάνει ἡ ἀπαίτησις τὰ ὑποθηκικὰ δικαιώματα, οἷοςδὴποτε καὶ ἂν ᾔνε ὁ τίτλος τῆς ὑποθήκης "Ἄρα, ἐφ' ὅσον τὸ Δημόσιον πρὸ τοῦ παγίου νόμου τοῦ 1855 δὲν εἶχε νόμιμον τίτλον πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης ἐπὶ τῶν κτημάτων τῶν ἐνοικιαστῶν τῶν δημοσίων προσόδων, εἴτε τῶν ἐγγυητῶν διὰ καθυστεροῦντα ὑπὸ τούτων, ἀλλὰ τοιοῦτον τίτλον ἀπέκτησε μόνον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ νόμου τῆς 7 Αὐγούστου 1855, δὲν δύναται ἡ πρότερον ἐγγραφεῖσα ὑποθήκη νὰ θεωρηθῇ ἰσχυρά, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπῆρχεν ὁ τίτλος, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ἐνεγράφη, καὶ νὰ λάβῃ ἰσχὺν ὡς ἐκ τοῦ ἐπελθόντος τίτλου. 62 (1875).

Ἐν ἐλλείψει τίτλου, χορηγοῦντος τὴν ὑποθήκην, ἡ γενομένη ἐγγραφή εἶνε παράνομος καὶ ἐξάλειπτέα, τὸ δικαίωμα δὲ ὅπως αἰτήσῃ τὴν τοιαύτην ἐξάλειψιν ἀνήκει εἰς πάντα ἐνδιαφερόμενον, ἄρα καὶ εἰς τὸν τρίτον κάτοχον ἐνυποθήκου κτήματος, ὃν ὠφελεῖ ἡ ἐξάλειψις.

432 (1880).

§ 2

Δυνάμει τοῦ Ρωμ. νόμου, τὸ Δημόσιον ἐκέκτητο τὸ δικαίωμα νὰ ἐγγράψῃ ὑποθήκην ἐπὶ τῶν κτημάτων τῶν ὀφειλετῶν αὐτοῦ (N. 46 § 3 Π. 49. 14 46 Βασ. ΝΖ. 2). Ἐκ δὲ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1007 καὶ ἀπὸ 25 Μαρτίου 1830 ψηφίσματος τοῦ Κυβερνήτου (ἄρθρ. Η καὶ Ι) δὲν προκύπτει, ὅτι κατηργήθη ἡ μνημονευθεῖσα τοῦ Β.Δ. διατάξις, καθ' ἣν τὸ Δημόσιον πρὸ τοῦ νόμου περὶ ὑποθηκῶν (περιορίσαντος τὸ δικαίωμα εἰς μόνους τοὺς καθυστερήσαντας φόρους, ἄρθρ. 11 § 2) ἐκέκτητο νόμιμον ὑποθήκην, διὰ πᾶσαν προσωπικὴν αὐτοῦ ἀπαίτησιν, δι' ἣν ἔδει νὰ ἐγγράψῃ ὑποθήκην, κατὰ τὰ ἄρθρ. 4 καὶ 5 τοῦ Β. Δ. τῆς 21 Σεπτεμβρίου 1836 περὶ κλείσεως τῶν προσωρινῶν βιβλίων τῶν ὑποθηκῶν κλπ., ἀλλ' ἀπενεμήθη πρὸς πλείονα τοῦ Δημοσίου ἀσφάλειαν καὶ τὸ ἐν τοῖς εἰρημένοις ἄρθροις Η καὶ Ι δικαίωμα, μεταξὺ τῶν ὁποίων κέκτηται τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς. Ὅθεν τὸ Δημόσιον ἐκέκτητο καὶ προσωπικὴν κατὰ τῶν τοιούτων ὀφειλετῶν τοῦ ἀπαίτησιν, ἧς δύναμις εἶχε νόμιμον τίτλον πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης καὶ ἐπὶ παντὸς ἐτέ-

ρου κτήματος τοῦ ὀφειλέτου του, δυνάμει τοῦ ψηφίσματος καὶ οὐχὶ μόνον ἐπὶ τοῦ ἐκποιθέντος. 277 (1879) 1 (1887).

Δὲν ἐφαρμόζεται ἡ ἐν ἐδ. 2 τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου διάταξις, καθ' ἣν ἡ Ἐπικράτεια ἔχει δικαίωμα πρὸς ἀπόκτησιν ὑποθήκης διὰ τὰς προκυπτούσας ἐκ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του ἀπαιτήσεις ἐπὶ τῶν ἀκινήτων τῶν διαχειριστῶν ἢ τῶν ἐγγυητῶν αὐτῶν, διότι οἱ ἐνοικιασταὶ δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην, μὴ ὄντες διαχειρισταί, μηδὲ ὑπόλογοι. Τοῦ νόμου δὲ τῆς 5 Μαΐου 1842 περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς (ἰσχύοντος κατὰ τὸν χρόνον τῆς περὶ ἧς πρόκειται ἐνοικιάσεως) μὴ παρέχοντος τῷ Δημοσίῳ δικαίωμα ὑποθήκης ἐπὶ τῶν ἀκινήτων τῶν ἐνοικιαστῶν, πρὸς ἀπόκτησιν ἐγκύρου ὑποθήκης ἀπαιτεῖται ἐγγραφον συμβολαιογραφικόν, κατὰ τὰ συνδ. ἄρθρα 19 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν καὶ 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου. 70 (1889).

Ναὶ μὲν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 69 § 2 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, ὅταν ἡ ἐγγραπτεὰ ὑποθήκη πηγάζῃ ἐκ τοῦ νόμου, ὁ αἰτῶν ἐγγραφὴν ὑποθήκης δι' ἀπαιτήσεις κατὰ τοῦ διαχειριστοῦ τῆς περιουσίας τοῦ Κράτους, ὀφείλει νὰ ἐπισυνάψῃ εἰς τὰς περιλήψεις ἐπίσημον ἀποδεικτικόν τῆς ἐπιτηρύσεως τὴν περιουσίαν ταύτην ἀρχῆς, ἢ μὴ ἐπισύναψις ὁμῶς τοῦ τοιοῦτου ἀποδεικτικοῦ εἰς τὰς περιλήψεις δὲν ἐπιφέρει τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἐγγραφῆς, ἀρκεῖ μόνον νὰ ὑπάρχῃ πραγματικῶς κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐγγραφῆς τὸ τοιοῦτον ἀποδεικτικόν, διότι τὰ ἄρθρα 76 καὶ 80 τοῦ μνημονευθέντος νόμου, ἅτινα ὀρίζουσι ρητῶς τοὺς λόγους, ἐνεκα τῶν ὁποίων διατάσσεται ἡ ἐξάλειψις τῶν ὑποθηκῶν καὶ ἡ ἀκύρωσις τῆς ἐγγραφῆς, δὲν κατατάσσουσι μετὰ αὐτῶν καὶ τὴν ἔλλειψιν τῆς ἐπισυνάψεως τῶν τοιοῦτων ἀποδεικτικῶν εἰς τὰς περιλήψεις. 356 (1853) 154 (1855).

Ναὶ μὲν τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ Β. Δ. τῆς 21 Σεπτεμβρίου 1836 περὶ κλείσεως τῶν βιβλίων τῶν ὑποθηκῶν ἐπιβάλλει εἰς τοὺς ζητοῦντας τὴν ἐγγραφὴν τῶν παρ' αὐτῶν κεκτημένων ἀρχαίων ὑποθηκῶν ἐκ τοῦ νόμου τὴν ὑποχρέωσιν νὰ παραδίδωσι τῷ ὑποθηκοφύλακι τὸ ἐγγραφον, τὸ ἐμφαῖνον τὴν περίπτωσιν τῆς ἐκ τοῦ νόμου ὑποθήκης, ἀλλ' ἡ παράλειψις αὕτη δὲν ἀποτελεῖ ἀκυρότητα τῆς ἐγγραφῆς, δι' ἔλλειψιν τῶν οὐσιωδῶς ἀπαιτουμένων δι' αὐτήν, ὅτε καὶ μόνον διατάσσεται ἡ ἐξάλειψις (Ν. ὑποθ. 79 § 4), τὸ δὲ ἄρθρ. 80 Ν. ὑποθ. κατονομάζει

τάς περιπτώσεις τῆς ἀκυρότητος τῆς ἐγγραφῆς δι' ἔλλειψιν τῶν οὐσιωδῶς ἀπαιτουμένων, ἀποκλείον οὕτω πᾶσαν τυπικὴν ἔλλειψιν κατὰ τὴν ἐγγραφήν τῆς ὑποθήκης, ἡ εἰρημένη ὅμως ἀκυρότης δὲν καταλέγεται μετὰξὺ τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 80 ἀναγραφομένων περιπτώσεων ἀκυρότητος τῆς ἐγγραφῆς δι' ἔλλειψιν τῶν οὐσιωδῶς ἀπαιτουμένων
1 (1887).

Τὸ ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου διὰ τὸ τίμημα καὶ τοὺς τόκους προνόμιον, ὅπερ καθιεροῖ ἐν ἄρθρῳ 15 ὁ ἀπὸ 13/25 Νοεμβρίου 1835 νόμος περὶ ἐκποιήσεως ἐθνικῶν κτημάτων, ἀνάγεται εἰς τοιαῦτα μόνον ἐκποιηθέντα φθαρτὰ κτήματα, ἀλλ' οὐχὶ καὶ εἰς προικοδοτηθέντα, ἐφ' ὧν ἀναγνωρίζει ὁ περὶ προικοδοτήσεων τῶν Ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν νόμος τῆς 26 Μαΐου 1835 δικαίωμα ὑποθήκης εἰς τὸ Δημόσιον μέχρις ὀλοσχεροῦς ἀποσθέσεως τοῦ χρεωλυσίου, ἀλλ' οὐδὲν ἡττον ὀρίζει, ὅτι ἐπὶ τούτῳ γενήτονται εἰς τὰ βιβλία τῶν ὑποθηκῶν αἱ ἀναγκαῖαι ἐγγραφαί· ὥστε, προκειμένου περὶ προικοκτησίας, ἡ τοῦ Δημοσίου ἀπαίτησις δὲν εἶνε αὐτοδικαίως προνομιοῦχος ἄνευ ἐγγραφῆς.

47 (1873).

§ 3

Κατὰ τὰ ἄρθρα 16 καὶ 20 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, ἡ ὑποθήκη ἀποκτᾶται διὰ τακτικῆς ἐγγραφῆς εἰς τὸ βιβλίον τῶν ὑποθηκῶν καὶ ἡ ἡμέρα τῆς ἐγγραφῆς κανονίζει τὴν προτίμησιν, ἐκ τούτων δὲ γίνεται ὀφλόν, ὅτι ὁ ἔχων δικαίωμα ἐγγραφῆς ὑποθήκης καὶ ἐγγράψας αὐτὴν νομίμως δικαιούται νὰ ζητήσῃ, ὥστε ἡ ἐνυπόθηκος ἀπαίτησις τοῦ νὰ καταταχθῇ κατὰ προτίμησιν εἰς τὸ ἐκπλειστηρίσμα τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 48 τοῦ αὐτοῦ νόμου· τὸ δὲ γεγονός, ὅτι ἄλλος τις ἔχων ἐγγεγραμμένην ὑποθήκην προηγουμένως ἐξήλειψεν αὐτὴν κακῶς, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὸ δικαίωμα τῆς προτιμήσεως τοῦ μετὰ τὴν ἐξάλειψιν ταύτην ἐγγράψαντος, κατὰ τὸν νόμον, ὑποθήκην εἰς τὸ αὐτὸ κτῆμα, ἐὰν δὲν προσβάλῃται ὡς ἄκυρος ἢ ἄλλως ὡς βλάβη ἢ ἐγγραφή τῆς μεταγενεστέρως ὑποθήκης. Δὲν ἔχει δὲ σημασίαν τὸ ὅτι ἡ γυνὴ δὲν ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ τὴν ἐξάλειψιν τῆς ὑποθήκης, ἥτις ἐνεγράφη πρὸς ἐξασφάλισιν προικῶς ἀπαιτήσεώς της.

268 (1855).

Ἐὰν ἐν τῇ προικοσυμφώνῳ οὐδαμῶς γίνηται μνηεῖα, ὅτι ἐν περι-

πτώσει λύσεως τοῦ γάμου, ὁ προικοδότης πατήρ ἐπιφυλάσσει εἰς ἑαυτὸν τὸ δικαίωμα ν' ἀναλάβῃ τὴν προῖκα, δὲν δύναται νὰ ἐξαλείψῃ τὴν πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς προικὸς ἐγγραφεῖσαν ὑποθήκην, διότι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 77 νόμου ὑποθηκῶν, αἱ ἐγγραφαὶ τῶν ὑποθηκῶν ἐξαλείφονται τῇ συγκαταθέσει των ἐχόντων συμφέρον καὶ ἰκανότητα πρὸς τοῦτο μερῶν. Ἐπομένως ἡ ἐξάλειψις αὕτη ἀκύρως ἐγένετο, ὁ δὲ μεταγενέστερος δανειστὴς πρὶν ἢ ἐγγράψῃ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κτήματος ὑποθήκην ὤφειλε νὰ ἐξετάσῃ καὶ πληροφορηθῇ τίς καὶ δυνάμει τίνος δικαιώματος ἐξήλειψε τὴν προηγουμένην ὑποθήκην, οὐδαμῶς δὲ ὠφελεῖται ἐκ τῆς καλῆς αὐτοῦ πίστεως περὶ τοῦ ἐγκύρου τῆς ἐξαλείψεως τῆς ὑποθήκης ἐκείνης, διότι ἀφορᾷ εἰς πράξιν ἀντικειμένην τῷ ἄρθρῳ 77 τοῦ νόμου περὶ ὑποθηκῶν καὶ συνεπῶς ἡ σύζυγος, ὡς προγενεστέρα αὐτοῦ ἐνυπόθηκος δανείστρια, προτιμᾶται. 233 (1880).

Ἐκ τῆς περικοπῆς τοῦ ἄρθρ. 61 ἐδ. 4 τοῦ νόμου περὶ ὑποθηκῶν «πᾶσα δὲ συμφωνία περὶ μὴ ἐγγραφῆς τῆς ὑποθήκης ταύτης εἶνε ἄκυρος» ἔπεται ἀναντιρρήτως, ὅτι κατ' αὐτὴν δὲν εἶνε ἄκυρος ἡ συμφωνία, δι' ἧς ἡ γυνὴ ἐνήλικος οὖσα παραιτεῖται τῆς ὑπὲρ τῆς προικὸς αὐτῆς ἐγγραφείσης ὑποθήκης ἐπὶ τῶν ἀκινήτων κτημάτων τοῦ συζύγου, ὅρα δύναται νομίμως νὰ συναινέσῃ καὶ εἰς τὴν ἐξάλειψιν τῆς ὑπὲρ αὐτῆς διὰ τὸν ἀνωτέρω λόγον ἐγγραφείσης ὑποθήκης, ἀφοῦ ἡ ἐξάλειψις αὕτη εἶνε ἀναγκαῖα συνέπεια τῆς ὡς ἐκ τῆς παραιτήσεως ταύτης ἐπελθούσης ἀποσθέσεως τοῦ ἐνυποθήκου αὐτοῦ δικαιώματος (νόμου ὑποθ. 50 § 3, 77 καὶ 79 § 1). οὐδαμῶς δὲ ἀντίκεινται αἱ διατάξεις τοῦ Ρωμ. Δικαίου, διότι ὡς συνάγεται ἐκ τῶν Ν. 8 πρ. Π. (16. 1) Ν. 11 καὶ 21 Κώδ. (4. 29) Βασ. 26 7, 75 Ν. 11 Π. (20. 6) Βασ. 25, 8, 11 Ν. 17 Π. (23. 4) καὶ Βασ. 29, 5, 15, ἡ παραίτησις ὑποθήκης, ὡς καὶ ἡ καταβολὴ ἐξ ἰδίων δὲν ὑπῆγετο εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ Βελ. λειανείου δόγματος, ἀλλὰ τὸναντίον ρητῶς κατ' αὐτοὺς θεωρεῖται ἰσχύουσα ἡ παραίτησις τῆς ὑπὲρ προικὸς ὑποθήκης καὶ μόνῃ ἡ σύμβασις, δι' ἧς ἡ γυνὴ παραχωρεῖ εἰς ἄλλον τὴν προτεραιότητα τοῦ δικαιώματος, ἀπαγορεύεται, ὡς ἐμφαίνουσα ἄμεσον ἀνάμιξιν τῆς γυναικὸς εἰς ἀλλότριον χρέος Ν. 17 § 1 Π. (16. 1) Βασ. ΚΖ, 4, 48. 44 (1885).

Κατὰ τὴν § 4 τοῦ ἄρθρ. 61 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, πᾶσα μεταξὺ τῶν συζύγων συμφωνία περὶ μὴ ἐγγραφῆς τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου

χορηγουμένης ὑπὲρ τῆς συζύγου ὑποθήκης (ἄρθρ. 11 § 4) κηρύσσεται ἄκυρος· ἡ δὲ ἀπαγόρευσις αὕτη ἀναγκαίως συνεπάγεται καὶ τὴν τῆς παραιτήσεως ἐκ τῆς ἐγγεγραμμένης ὑποθήκης. ἥτις τότε καὶ μόνον δύναται νὰ ᾔνε ἰσχυρά, ὡςάκις δὲν παραβλάπτονται τὰ τῆς γυναικὸς συμφέροντα, ὅπερ συμβαίνει διὰ τῆς μεταθέσεως τῆς ἐγγραφῆς εἰς ἄλλα τοῦ συζύγου κτήματα, ἐξ ἴσου ἀσφαλίζοντα τὰ ἐκ τῆς προικὸς κλπ. δικαιώματα τῆς συζύγου. Ταῦτα δ' ἐτι μᾶλλον ἐνισχύονται ἐκ τοῦ τελευταίου ἄρθρου τοῦ αὐτοῦ νόμου, δι' οὗ ἀκυροῦνται πᾶσαι ἐν γένει αἱ περὶ ὑποθηκῶν προΐσχύουσαι διατάξεις, ἐπαρκοῦς θεωρηθέντος τοῦ διὰ τοῦ νόμου τούτου εἰσαχθέντος συστήματος πρὸς ρύθμισιν καὶ λύσιν παντὸς σχετικοῦ πρὸς τὰς ὑποθήκας ζητήματος· ἡ δὲ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 77, οὕσα γενικὴ, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν εἰδικὴν τοῦ ἄρθρ. 91 § 4 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου.

30 (1870) 140 (1885) 58 καὶ 107 (1886).

Ἡ συναινέσει τῆς γυναικὸς ἐξάλειψις ὑποθήκης, ἐγγεγραμμένης ἐπὶ κτήματος τοῦ συζύγου τῆς, πρὸς ἐξασφάλισιν ἐξωπροίκου ἀπαιτήσεως τῆς, λόγῳ ὅτι δῆθεν εἶχεν ἱκανοποιηθῇ διὰ τὴν ἀπαίτησίν τῆς ταύτην ἐν μέρει μὲν διὰ πληρωμῆς, ἐν μέρει μὲν δι' ἄλλης ἀσφαλείας (εἰκονικῶς), ἀντίκειται εἰς τὸ Βελλειάνειον δόγμα καὶ εἶνε ἄκυρος (Ν. 17 § 1 Π. 16. 1. Βασ. 26. 7. 48 ἐδ. 6) καὶ προτιμᾶται ἡ γυνὴ τοῦ μεταγενεστέρου ἐνυποθήκου δανειστοῦ. Τὸ δὲ γεγονός, ὅτι αὗτος ἐγίνωσκε τὴν εἰκονικότητα τῶν πράξεων τῆς γυναικὸς δύναται ν' ἀποδειχθῇ καὶ διὰ μαρτύρων, προκειμένου περὶ ἀδυναμίας ἐγγράφου ἀποδείξεως.

262 (1869).

Πρὸς ἀσφάλειαν τῆς πρὸ γάμου δωρεᾶς, δὲν χρηγεῖται τῇ γυναικὶ δικαίωμα ἐγγραφῆς ὑποθήκης.

120 (1890).

Τὰ ἄρθρα 1970 § 1 καὶ 1972 Ἰον. ἀστ. Κώδ. ρητῶς ὀρίζουσιν, ὅτι ἡ ὑποθήκη ὑπάρχει ἀνεξαρτήτως πάσης ἐγγραφῆς ὑπὲρ τῶν γυναικῶν διὰ τὴν προῖκα καὶ τὰς γυμνὰς συμβάσεις αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἀκινήτων τοῦ ἀνδρός, ἀπὸ τοῦ γάμου, καὶ μόνον ἐν περιπτώσει διαλύσεως τοῦ γάμου ὑποχρεοῦσι τὴν γυναῖκα εἰς τὴν τῶν αὐτῆς ἐγγραφὴν ἐντὸς ἑτοῦς ἀπὸ τῆς διαλύσεως· τὰς διατάξεις δὲ ταύτας ἐτροποποίησεν ὁ νόμος ΠΝΔ' τῆς 8 Ἰανουαρίου 1866, ὑποβαλὼν εἰς τὴν ἐγγραφὴν εἰς τὰ ἀρμόδια βιβλία, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ ὑποθηκῶν τοῦ 1836, πᾶσαν ἄγραφον ὑποθήκην ἢ προνόμιον καθὼς καὶ πᾶσαν γενι-

κὴν ὑποθήκην ἰσχύουσιν ἐν Ἑπτανήσῳ, κατὰ τοὺς ἐκεῖ ἰσχύοντας νόμους, τάξας προθεσμίαν ἐνὸς ἔτους, παραταθεῖσαν διὰ τοῦ ΠΝΕ νόμου εἰς τρία ἔτη εἰσέτι μετὰ τὴν λήξιν τοῦ διὰ τοῦ ΠΝΒ νόμου ὀρισθέντος ἐνὸς ἔτους.

71 (1883).

§ 4

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 31 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, τὸ δάνειον χαίρει δι-
καίωμα ὑποθήκης καὶ ὡς πρὸς τοὺς τόκους, ἐὰν περὶ τούτων ὑπάρχῃ
ἐγγραφὴ ὑποθήκης.

257 (1870).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 31 Ν. ὑποθ., ἡ ὑποθήκη ἡ ἐγγραφείσα πρὸς ἀσφα-
λειαν τοῦ κεφαλαίου καὶ τῶν τόκων, ἀσφαλίζει μόνον τοὺς ἀπὸ τῆς
ἀγωγῆς καὶ ἐνὸς ἔτους πρὸ αὐτῆς τόκους, οὐχὶ δὲ ἅπαντας.

253 (1891).

Τὸ ἄρθρ. 31 τοῦ περὶ ὑποθ. νόμου δὲν ἀπαιτεῖ κατ' ἔτος καὶ διὰ
κεκτημένους τόκους νὰ γίνηται ἀγωγή καὶ ἡ ἀπαίτησις αὕτη νὰ ἐγ-
γράφηται εἰς τὸ βιβλίον τῶν ὑποθηκῶν, ὅπως κατατάσσεται ὡς προ-
νομιούχος, ἀπεναντίας, κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο, ἀρκεῖ, τὸ κεφάλαιον
δι' ὃ ἐδόθη ἡ ὑποθήκη νὰ ᾔνῃ ἐγγεγραμμένον ὡς φέρον τόκους καὶ
τότε τὸ ἐνυπόθηκον κτῆμα εἰς ὅποιουδήποτε ἐξουσίαν καὶ ἂν εὐρί-
σκηται ἐνέχεται εἰς τούτους δι' ὅλον τὸν χρόνον, ἀφ' ἧς ἡμέρας
ἡγέρθη ἡ ἀγωγή μέχρις ἐκείνης, καθ' ἣν ἡθελε πληρωθῇ τὸ χρέος,
ἦτοι μία ἀγωγή ἀρκεῖ νὰ ἐγερθῇ καὶ οὐχὶ διὰ τόκους μόνον ἢ διὰ
τόκους μέλλοντας. Ἡ δ' ἐπιταγὴ πρὸς πληρωμὴν ἐξομοιοῦται πρὸς
τὴν ἀγωγήν, διότι δι' αὐτῆς εἰσάγεται ἡ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν νέα
δίκη.

174 (1859).

Ἡ περὶ πληρωμῆς ἐπιταγὴ, ἐὰν μετ' αὐτὴν ἐπαχθῇ κατάσχεσις
ἢ κράτησις, παράγει ὅλας τὰς ἐννόμους συνεπείας τῆς ἀγωγῆς (Πολ.
Δικ. 864), ἐπομένως, ἐπὶ ἐνυποθήκου ἀπαιτήσεως, ἐγγεγραμμένης
ὡς τοκοφόρου, ἡ ὑποθήκη ἐξασφαλίζει καὶ τοὺς τόκους τοὺς μετὰ τὴν
ἐπιταγὴν κατασταθέντας ἀπαιτητούς, ὡς καὶ ἐνὸς ἔτους πρὸ αὐτῆς,
ὡς ὀρίζει τὸ ἄρθρ. 31 Ν. ὑποθ. περὶ τῆς ἀγωγῆς, ἀρκεῖ νὰ ἐπα-
κολουθήσῃ κατάσχεσις ἢ κράτησις, ἔστω καὶ παρ' ἄλλου δανειστοῦ.

229 (1888).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 31 Ν. ὑποθ., ἂν τὸ κεφάλαιον, δι' ὃ ἐδόθη ἡ ὑπο-
θήκη ᾔνῃ ἐγγεγραμμένον ὡς φέρον τόκους, τὸ ἐνυπόθηκον κτῆμα
ἐνέχεται εἰς τούτους δι' ὅλον τὸν χρόνον, ἀφ' ἧς ἡγέρθη ἡ ἀγωγή ἢ

κατέστη ἀμετάκλητος ὁ τῆς κατατάξεως πίναξ καὶ ἐνός ἔτους πρὸ αὐτοῦ· μὴ ἐπιτρεπομένης δὲ κατασχέσεως ἐπὶ κατασχέσεως (Πολ. Δικ. 984), ἀλλὰ μόνον ἀναγγελίας, αὕτη συνεπάγεται ὅσα ἀποτελέσματα καὶ ἡ ἀγωγή ἢ ἡ ἐπιταγή, μεθ' ἣν ἐπακολουθεῖ ἡ κατάσχεσις.

45 (1893).

Ἐκ τοῦ συνδ. τοῦ ἄρθρ. 31 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου καὶ τῶν ἄρθρ. 950—952 Πολ. Δικ. συνάγεται, ὅτι, ἐὰν ἐνεγράφη ὑποθήκη περὶ τοῦ κεφαλαίου καὶ τῶν τόκων, οἱ τόκοι δὲν παύουσι βαρύνοντες τὸν ὀφειλέτην, εἰμὴ ἀφοῦ καταστῇ τελεσίδικος ὁ τῆς κατατάξεως πίναξ.

243 (1859).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 32 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, ἔνεκα τόκων συμπεφωνημένων μὲν, ἀλλ' ἀρχαιοτέρων τοῦ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ 31 ὠρισμένου χρόνου, ὁ πιστωτής ἔχει δύναμει τοῦ νόμου τίτλον πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης.

61 (1853).

Ἐκ τῶν συνδ. ἄρθρ. 11 § 8, 31, 32, 67 καὶ 69 § 5 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου συνάγεται, ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου 31 εἶνε νὰ ἐξασφαλίζωνται δι' ὑποθήκης οἱ τόκοι μέχρι τοῦ ὑπ' αὐτοῦ κανονιζομένου μέτρου, ὅταν τὸ κεφάλαιον ᾔνε ἐγγεγραμμένον ὡς φέρον τόκους συμπεφωνημένους, οὐχὶ δὲ τόκους ἐξ ὑπερμερίας, δι' οὓς, ὡς καὶ διὰ καθυστερήσεις τόκων συμπεφωνημένων μὲν ἀλλ' ἀρχαιοτέρων τοῦ ἐν τῷ ἄρθρῳ 31 ὠρισμένου χρόνου, ἰδίδεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 32 ἀνεξάρτητον δικαίωμα ἐγγραφῆς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀκινήτου, ἐφ' οὗ ὑπάρχει ἐγγεγραμμένη ἡ κυρία ἀπαίτησις, ἐνὸς τούτου διατελεῖ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ αὐτοῦ ὀφειλέτου.

214 (1877).

Τὰ ἄρθρα 31 καὶ 32 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμον ἐννοοῦσι τόκους συμπεφωνημένους καὶ προερχομένους ἀπὸ ὑπερμερίαν μετὰ τὴν ἐγγραφὴν, ἥτοι μέλλοντας, οὐχὶ δὲ καὶ δεδουλευμένους κατὰ τὸν χρόνον αὐτῆς, δὲν κωλύει δὲ ὁ νόμος τὴν πρὸ τῆς ἐγγραφῆς συγκεφαλαιώσιν τῶν καθυστερουμένων τόκων μετὰ τοῦ κεφαλαίου, ὅπως ἐγγραφῇ ὑποθήκη πρὸς ἐξασφάλισιν ἀμφοτέρων, ἀποτελούντων ἐν καὶ τὸ αὐτὸ χρέος, ἐξασφαλιζόμενον ὁλόκληρον διὰ τῆς ἐγγραφῆς, καθιστώσης γνωστὰ πάντα τὰ στοιχεῖα αὐτῆς.

432 (1880).

Κατὰ τὸν νόμον (ἄρθρ. 11 § 8 καὶ 32 Ν. ὑποθ.), καὶ διὰ τοὺς τόκους ὑπερμερίας, συνεπεία τῆς μετ' ἐπιταγῆς κοινοποιήσεως τῆς ἐπιδικαζούσης ἀπαίτησίν τινα ἀποφάσεως, ἔχουσιν οἱ δικαιοῦχοι τί-

τλον ἐκ τοῦ νόμου πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης, τοιοῦτοι δὲ δύνανται συγκεφαλαιούμενοι νὰ ἐξασφαλισθῶσιν ὁμοῦ, ἐγγραφομένης μιᾶς ὑποθήκης πρὸς ἐξασφάλισιν ἀμφοτέρων, ἀλλὰ πρέπει, χάριν τῆς δημοσιότητος καὶ τῆς εἰδικότητος, ἐκ τῆς ἐγγραφῆς νὰ καθίστανται γνωστὰ ἅπαντα τὰ στοιχεῖα, δηλαδή ὅτι συγκεφαλαιοῦνται καὶ τόκοι ὑπερμερίας, ὡς καὶ τὸ ποσὸν αὐτῶν, ἵνα ὑπάρχῃ ἐγγραφή καὶ διὰ τοὺς τόκους (ἄρθρ. 8 § 2 καὶ 80 § 2). 73 (1891).

Κατὰ τὴν σαφὴ διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1981 Ἰονίου Κώδικος, ὁ ἐνυπόθηκος δανειστής, ὁ ἐγγραφόμενος διὰ κεφάλαιον τοκοφόρον, δικαιούται νὰ καταταχθῇ εἰς ἣν ἐτέθη ἡ ὑποθήκη τοῦ κεφαλαίου τὰξιν διὰ πέντε μόνον ἐτῶν τόκους· ἐντεῦθεν δ' ἔπεται, ὅτι οὐδέποτε δύνανται νὰ συγκεφαλαιωθῶσιν ἐκ τοῦ νόμου καὶ νὰ θεωρηθῶσιν ὡς κεφάλαιον οἱ μέχρι τῆς ἐγγραφῆς τόκοι· ἡ δὲ προκειμένη διάταξις τοῦ νόμου δὲν ἀφορᾷ εἰς τοὺς μετὰ τὴν ἐγγραφὴν χωρήσαντας τόκους, διότι τοιαύτας διακρίσεις δὲν καθιερεῖ ὁ νόμος, χορηγῶν ἀπλῶς καὶ μόνον ἴσην πρὸς τὸ κεφάλαιον προτίμησιν ὅλων τῶν ὀφειλομένων τόκων ἐντὸς μιᾶς καὶ μόνης πενταετίας. 294 (1878).

Ἐκ τοῦ γράμματος τοῦ ἄρθρ. 1981 τοῦ Ἰονίου ἀστ. Κώδικος προκύπτει, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ τῶν τόκων καὶ ἐτησίων δόσεων τῶν ἀπὸ τῆς ἐγγραφῆς καὶ τῆς χρονολογίας αὐτῆς μέχρι συμπληρώσεως τῆς πενταετίας, ἀλλὰ περὶ προνομίου ὑποθήκης ἐν γένει πέντε ἐτῶν τόκων καὶ ἐτησίων δόσεων, καὶ ἰδίως ἀπὸ τῆς κατατάξεως ἀναδρομικῶς καθόσον ὀφείλονται. Οὐδαμῶς δὲ εἰς ταῦτα ἀντίκειται τὸ ἄρθρ. 1977. 89 (1880).

Ὅταν ἀντὶ τοῦ κρατοῦντος ὑποθηκικοῦ συστήματος εἰσάγῃται νέον, ἐπὶ διχοφύρου στηριζόμενον βάσεως, καὶ ἰδίως ἀπαιτοῦν δημοσιότητα καὶ εἰδικότητα ἐγγραφῆς, ὁ νεώτερος νόμος ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν προηγουμένως συστηθεισῶν ὑποθηκῶν. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ διὰ τοῦ εἰσαχθέντος ἐν Επτανήσῃ τῇ 1 Μαΐου 1841 ἀστ. Κώδικος, ὠρίσθη, ὅτι μόνον οἱ τόκοι μιᾶς πενταετίας ἀπολαμβάνουσιν ὑποθηκικοῦ δικαιώματος, ἰσχύοντος ἄνευ εἰδικῆς ἐγγραφῆς, ὅταν τὸ κεφάλαιον, δι' ὃ ἐνεγράφη ἡ ὑποθήκη, σημειῖται ὡς τοκοφόρον (ἄρθρ. 1981), ἐνῶ, κατὰ τοὺς πρότερον ἰσχύοντας Ἑνετικούς θεσμούς, πάντες οἱ καθυστεροῦντες τόκοι κεφαλαίου, ἐγγεγραμμένου ὡς τοκοφόρου, ἀπελάμβανον ὑποθηκικὸν προνόμιον ἄνευ εἰδικῆς ἐγγραφῆς αὐτῶν, ἐπομένως

ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ Ἰον. ἀστικοῦ Κώδικος.

219 (1887) 174 (1891).

§ 5

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 34 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, ἡ χρῆσις τῆς πραγματικῆς ἀγωγῆς δὲν ἀποκλείει τὴν προσωπικὴν, ἐκτὸς ἐάν, ἐκπλειστηριασθέντος τοῦ ὑπὸ ὑποθήκην κτήματος, κατατεθῇ τὸ τίμημα, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἐπὶ τοῦ κτήματος ὑποθήκη μετατρέπεται εἰς προνόμιον ἐπὶ τοῦ τιμήματος.

60 (1876).

§ 6¹

Κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, εἰς τὰς ἀπαιτήσεις, δι' αἷς ἐγένετο προσημείωσις, ὁ τρίτος κύριος δὲν ὑποχρεῖται εἰς τὴν ἐξόφλησιν τοῦ χρέους, εἰμὴ ἂν αὕτη τραπῇ εἰς ὑποθήκην· ἡ ἀνάγκη δὲ τῆς μετατροπῆς τῆς προσημείωσης εἰς ὑποθήκην ὑπάρχει καὶ ὅταν ἡ ἐγγεγραμμένη ὑποθήκη, καθ' ὃν χρόνον ἐνεγράφη, εἶχε τοὺς ὅρους μόνον προσημείωσης καὶ οὐχὶ τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν ὑποθήκην, ὡς τοῦτο ὑποστηρίζεται ὑπὸ τῶν ἄρθρ. 65, 14, 16, 24 § 3, 39, 67 καὶ 68 τοῦ νόμου περὶ ὑποθηκῶν.

159 (1880).

Ὁ τρίτος δικάτοχος ἐνυποθήκου κτήματος, μὴ ὢν προσωπικῶς ὑπεύθυνος διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους, δὲν δικαιούται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν μετ' ἐπιταγῆς πρὸς πληρωμὴν κοινοποιήσιν τοῦ ἐκτελουμένου κατὰ τοῦ ὀφειλέτου δικογράφου, κατὰ τὰ ἄρθρα 862 καὶ 863 τῆς Πολ. Δικ., μόνον δὲ δικαίωμα ἔχει ν' ἀπαιτήσῃ τὴν κοινοποιήσιν προσκλήσεως ἢ καὶ αὐτῆς τῆς κατασχέσεως, ἵνα ἐνασκήσῃ, ἐάν θελῃ, τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 38 τοῦ νόμου περὶ ὑποθηκῶν χορηγούμενον αὐτῷ δικαίωμα νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὸν ἐπιδιώκοντα δανειστὴν τὸ ἐνυπόθηκον κτῆμα εἰς ἐξόφλησιν τοῦ χρέους, ἢ νὰ καταβάλῃ αὐτὸς τὸ χρέος ἐν κεφαλαίοις καὶ τόκοις, κρατῶν τὸ κτῆμα.

161 (1880).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 28 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, ὁ τρίτος κάτοχος δὲν ἔχει ἄλλο δικαίωμα, εἰμὴ νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὸν καταδιώκοντα δανειστὴν τὸ ἐνυπόθηκον κτῆμα πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ χρέους, ἢ νὰ καταβάλῃ αὐτῷ τὸ κεφάλαιον καὶ τοὺς τόκους τοῦ δανείου, πρὸς τοῦτο

¹ Ὁρ καὶ Α' μέρος Λ. Ἐκτέλεσις § 23 σελ. 404 ἐπ.

δὲ δικαιούται ν' ἀπαιτήσῃ, ἵνα κοινοποιηθῇ αὐτῷ ἡ ἐκτέλεσις, ὅπως δυνήθῃ νὰ ἐνασκήσῃ τὸ διαληφθὲν ἐκλεκτικὸν δικαίωμα του.

83 (1881).

Ὁ τρίτος διακάτοχος μόνον ὑποχρέωσιν ἔχει νὰ παραχωρήσῃ τὸ ἐνυπόθηκον κτῆμα πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ χρέους, ἐὰν δὲν προτιμᾷ νὰ πληρώσῃ αὐτὸ (νόμου ὑποθ. 38).

17 (1883).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2003 Ἰον. Κώδ., ἐν συνδ. πρὸς τὰ προηγούμενα, ὁ ἐν γνώσει ἀγοράζων ἐνυπόθηκον κτῆμα, δικαιούται, παραχωρῶν αὐτὸ εἰς τοὺς ἐνυποθήκους δανειστάς, νὰ λάβῃ τὰς δαπάνας καὶ βελτιώσεις μέχρι τῆς ὑπεραξίας.

361 (1867).

Ὁ λόγος, ὅτι διαρκούσης ἐστὶ τῆς πρὸς ἐγγραφὴν ἢ ἀνανέωσιν καὶ εἰδίκευσιν τῶν γενικῶν ὑποθηκῶν διὰ προγενεστέρως τοῦ Ἰον. Κώδικος ὀρισθείσης προθεσμίας δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐκπληρωθῶσιν ὑπὸ τοῦ τρίτου διακατόχου αἱ περὶ ἐλευθερώσεως τῆς κυριότητός του διαδιατυπώσεις τῶν ἄρθρ. 2016 καὶ 2027 καὶ ἐπ., ἀποβαίνει ἄνευ ἐπιρροῆς, διότι τὸ ἐκτεθὲν κώλυμα τοῦ τρίτου διακατόχου πρὸς ἐνάσκησιν ἰδίου αὐτοῦ δικαίωματος, μὴ προερχόμενον ἐκ τοῦ ἐνυποθήκου πιστωτοῦ, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐπιβλαβεῖς κατ' αὐτοῦ συνεπείας, οὔτε ἐπομένως νὰ περιορίσῃ τὸ τοῦ πιστωτοῦ ἐκ τῆς ὑποθήκης δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 1994 πηγάζον δικαίωμα, ὅπως πληρωθῇ οὗτος ἐκ τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος διὰ τῆς πρὸς βλάβην τοῦ τρίτου διακατόχου πωλήσεως αὐτοῦ, ἐὰν οὗτος κατὰ τὴν πρὸς αὐτόν, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 1997 γενομένην, ὡς εἴρηται, πρόσκλησιν δὲν πληρώσῃ τὸ ἀπαιτητὸν χρέος, ἢ δὲν ἐγκαταλείψῃ τὸ ἐνυπόθηκον κτῆμα.

19 (1868).

Κατὰ τὸν Ἰόνιον Κώδικα, ὁ ἐνυπόθηκος δανειστὴς μετὰ παρέλευσιν 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς προσκλήσεως πρὸς τὸν τρίτον διακάτοχον πρὸς πληρωμὴν τοῦ ἐνυποθήκου χρέους, δύναται νὰ προβῇ εἰς ἀναγκαστικὴν ἐκτέλεσιν, ἀλλὰ δὲν ἀπαγορεύεται αὐτῷ νὰ ἐγείρῃ κατὰ τοῦ τρίτου διακατόχου ἀγωγὴν περὶ ἐγκαταλείψεως τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος.

26 (1870).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2004 Ἰον. Κώδ., οἱ καρποὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ τρίτου κατόχου κατεχομένου ἐνυποθήκου κτήματος ὀφείλονται ὑπ' αὐτοῦ μόνον ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐγένετο πρὸς αὐτόν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1996 καὶ ἐπ. πρόσκλησις περὶ πληρωμῆς τοῦ ἐξησφαλισμένου διὰ τῆς ὑποθήκης

χρέους, ἢ τῆς ἐγκαταλείψεως τοῦ κτήματος. Ἡ ὑποθηκικὴ ὁμῶς ἀγωγὴ (*actio hypotecaria*), ἥς ἀντικείμενον εἶνε ἡ ἀναγνώρισις τοῦ ἐνυποθήκου δικαιώματος τοῦ δανειστοῦ κατὰ τοῦ τρίτου κατόχου καὶ τῶν ἐκ τῆς προτεραιότητος τῆς ἐγγραφῆς πηγαζόντων προνομίων, οὐδαμῶς ἐξομοιοῦται πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου ρητῶς ἐπιτασσομένην πρόσκλησιν πρὸς τὸν τρίτον κάτοχον περὶ πληρωμῆς τοῦ χρέους ἢ ἐγκαταλείψεως τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος. 146 (1889).

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρ. 2008 καὶ 2095 Ἰον. ἀστ. Κώδικος προκύπτει σαφῶς, ὅτι ἡ ὑπὸ τὸ κράτος αὐτοῦ ἀρξάμενη καὶ συμπληρωθεῖσα ὑπὲρ τοῦ τρίτου διακατόχου τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος δεκαετῆς παραγραφὴ ἀποκροῦει τὸ κατὰ τοῦ προκατόχου ὑποθηκικὸν δικαίωμα τοῦ πιστωτοῦ καὶ ἀσχέτως πρὸς τὴν συμπλήρωσιν τοῦ πρὸς ἀπόσβεσιν τῆς ὑποθηκικῆς ἀγωγῆς τεταγμένου χρόνου. Τὸ δὲ νόμιμον τοῦτο ἀποτέλεσμα τῆς παραγραφῆς ἐνεργεῖ οὐδὲν ἥττον καὶ κατὰ τῶν πρὸ τοῦ ἀστικοῦ Κώδικος παραδεκτῶν γενομένων ὑποθηκικῶν δικαιωμάτων, μηδὲν ἀποκρουόμενον παρὰ τοῦ 1ου ἄρθρου τοῦ 13 ου νόμου τοῦ 7ου Κοινοβουλίου. 299 (1868).

Ἐκ τοῦ συνδ. τῶν ἄρθρ. 2008 ἐδ. 6 καὶ 2111 Ἰονίου Κώδικος συνάγεται ἐναργῶς, ὅτι ἡ ὑπὲρ τοῦ τρίτου διακατόχου διὰ τῆς κτητικῆς παραγραφῆς ἀπόσβεσις τῆς ὑποθήκης, ἣν τὸ ἐδάφιον 5 τοῦ ἄρθρου 2008 τοῦ Ἰονίου Κώδικος καθιεροῖ, ἔχει πλήρη ἐφαρμογὴν εἰς πᾶσαν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Κώδικος γενομένην καὶ προσηκόντως μεταγραφεῖσαν μεταβίβασιν τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος. Ἡ δὲ πρᾶξις ΙΓ' τοῦ Ζ' Κοινοβουλίου ἀφορᾷ εἰς τὰς πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Κώδικος μεταβιβάσεις τῆς ἰδιοκτησίας, ὡς ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς καὶ τοῦ συνόλου ἐν γένει αὐτῆς, ἰδίᾳ δὲ τοῦ 6' κεφαλαίου, προκύπτει. 236 (1871).

§ 7

Δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 991 Πολ. Δικ. ἐν συνδ. πρὸς ἄρθρ. 49 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου προτιμῶνται τῶν ἀπλῶν ἐγχειρογράφων ἀπαιτήσεων οἱ ἔχοντες μὲν τίτλον πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης, μὴ ἐγγράψαντες ὁμῶς τοιαύτην. 61 (1853).

Διὰ τῆς καταβολῆς ὅλου τοῦ ὑποθηκικοῦ χρέους ἀποσβεσθείσης τῆς ὑποθήκης, κατὰ τὸ ἄρθρ. 55 τοῦ νόμου ὑποθηκῶν, οὐδὲν ὑπολείπεται δικαίωμα, ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ πρῶτος ἐνυπόθηκος νὰ ἐκχωρήσῃ τὴν περὶ

τούτου ἀγωγὴν εἰς τοὺς λοιποὺς δανειστάς, ἐκτὸς ἂν ὁ ἐπόμενος δανειστὴς πρὸ τοῦ πλειστηριασμοῦ ἤθελε διὰ προσφορᾶς καταβάλλῃ τὴν ἀπαίτησιν, ὅτε ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ἐνυποθήκου δανειστοῦ.

197 (1882).

§ 8

Ἡ δι' ἰδιωτικῆς θελήσεως ὑποθήκη ἀπαιτεῖ συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον, περιέχον τὴν περὶ τούτου συγκατάθεσιν τοῦ ἰδιοκτῆτου, ὅπερ δι' οὐδενὸς ἄλλου δύναται ν' ἀναπληρωθῇ (Ν. ὑποθ. 19).

402 (1864) 62 (1875).

Δὲν ἀναπληροῖ δὲ τὸ ἔγγραφον τοῦτο οὔτε τὸ Β. Δ., δι' αὐτοῦ ἐγκρίνεται νὰ χορηγηθῇ πρὸς ἰδιώτην ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου ἐνυπόθηκον δάνειον.

402 (1864).

Ἀπαιτουμένης πρὸς ὑπαρξιν τελείας ὑποθήκης, κατὰ τὰ ἄρθρα 4, 10 καὶ 16 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, α') τίτλου, β') ἰδίου κτήματος τοῦ εἰς ὑποθήκην δίδοντος αὐτό, καὶ γ') ἐγγραφῆς τακτικῆς εἰς τὸ τῶν ὑποθηκῶν βιβλίον, ἔκτοτε δὲ ἀρχομένων τῶν ὑποθηκικῶν δικαιωμάτων, καὶ μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς κτήσεως ὑποθήκης ἐπὶ κτήματος τρίτου, ἔπεται, ὅτι, ἐάν τις ἐνέγραψεν ὑποθήκην ἐπὶ ἀκινήτου, ὡς ἀνήκοντος εἰς τὸν ὀφειλέτην αὐτοῦ Α., ἐνῷ ἀνήκεν εἰς ἕτερον, ἀκύρου ὄντος τοῦ τίτλου, δυνάμει τοῦ ὁποῦ ἐδόθη ἡ ὑποθήκη ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦτο, ἡ ἐγγραφεὶς ὑποθήκη εἶνε ἄκυρος, δυνάμει τῶν ἄνω μνημονευθέντων ἁρθρῶν καὶ τοῦ ἁρθρ. 79 τοῦ περὶ ὑποθ. νόμου· ἐάν δὲ μετὰ τὰς ἀκύρους ταύτας πράξεις ὁ ὀφειλέτης κατέστη διὰ ζωρεῆς κύριος καὶ τοῦ λοιποῦ μέρους τοῦ ἀκινήτου τούτου, τοῦτο δὲν δύναται νὰ δώσῃ κύρος εἰς τὴν ὑποθήκην ταύτην. (198 845).

Κατὰ νόμον, δύναται τις νὰ ἀποκτήσῃ τὴν νομὴν πράγματός τινος καὶ μόνῃ τῇ διανοίᾳ τοῦ κυρίου, χωρὶς νὰ ἐπιχειρήσῃ ἐξωτερικὴν πράξιν, ἐμφαίνουσαν τὴν ἐπ' αὐτοῦ φυσικὴν ἐξουσίαν, ὅταν ὁ τέως νομεύς, μεταβαλὼν τὴν διάνοιαν τοῦ κυρίου εἰς διάνοιαν ἐν ἄλλοτρίῳ ὀνόματι κατέχοντος, συναινέσῃ νὰ κατέχῃ τὸ πρᾶγμα τοῦ λοιποῦ ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ συλλαβόντος ὡς πρὸς τοῦτο τὴν διάνοιαν τοῦ κυρίου Ν. 18 πρ. Π. (41. 2). Βασιλ. (50. 2) 17 Ν. 77 Π. (6. 1). Βασιλ. (15. 1). Ὅθεν, ἐάν, διὰ συμβάσεως τοιαύτην περ.εχούσης συμφωνίαν, ἀπέκτησέ τις τὴν νομὴν κτήματός τινος, ἢ μετὰ τὴν

ἀποκτήσιν τῆς νομῆς καὶ τῆς κυριότητος τοῦ κτήματος ἐγγραφεῖσα ὑπὸ τρίτου ὑποθήκη πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς κατὰ τοῦ πρώην κυρίου ἀπαιτήσεως του, ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ νέου κυρίου, οὐδὲν νόμιμον ἀποτέλεσμα δύναται νὰ ἔχῃ (νόμου περὶ ὑποθηκῶν ἄρθρ. 4).

237 (1851).

Τῆς μεταγραφῆς οὗσης ἀναγκαίως διατυπώσεως πρὸς μεταβίβασιν τῆς κυριότητος ἐπὶ ἀκινήτων καὶ ἀντικαταστησάσης τὴν παράδοσιν, ἥτις μόνον ἐπὶ κινήτων διετηρήθη ὡς τύπος μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος, ἡ περὶ παραδόσεως ἐν συμβολαίῳ τινὶ ρήτρα, ἣτοι ὅτι τὰ κτήματα θέλουσι παραδοθῇ καθ' ὠρισμένον χρόνον, εἶνε ἄσχετος πρὸς τὴν τῆς κυριότητος μεταβίβασιν ἀκινήτων, διότι δὲν δύναται ἐπὶ τῆς μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος νὰ ἰσχύσῃ ἄλλη διατύπωσις ἢ ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου διαγεγραμμένη, ἀλλ' ἡ ρήτρα τῆς παραδόσεως θεωρητέα ὡς ἀναφερομένη εἰς τὴν ἀπλὴν μεταβίβασιν τῆς διακατοχῆς τῆς χρήσεως, ἄνευ τῆς ὁποίας δύναται οὐχ ἦττον νὰ ὑπάρξῃ κυριότης. Συνεπῶς πρὸς ταῦτα, ὑποθήκη, παραχωρηθεῖσα ἐκ μέρους τοῦ μεταβιβάσαντος τὴν κυριότητα τοῦ ἀκινήτου μετὰ τὴν μεταγραφὴν τοῦ συμβολαίου, ἀλλὰ πρὸ τῆς παραδόσεως τοῦ κτήματος, δὲν ἰσχύει ἀπέναντι τῆς εἰρημένης μεταγραφῆς, δι' ἧς καὶ μόνῃς μεταβιβάζεται ἡ κυριότης.

189 (1876).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 15 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, ὁ δικομολογῶν ὑποθήκην πρέπει νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ἱκανότητα νὰ ἐκποιῇ τὸ κτῆμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου δίδει τὴν ὑποθήκην, ἄρα ὑπάρχοντος περιορισμοῦ, κωλύοντος τὴν ἐκποίησιν, πᾶσα δικομολόγησις ὑποθήκης ἐκ μέρους τοῦ ὑπὸ τὸν περιορισμὸν τοῦτον κυρίου, ἐπομένως καὶ πᾶσα κατὰ τοιοῦτου κυρίου ὑπὸ δανειστῶν αὐτοῦ ἐγγραφεῖσα ὑποθήκη ἢ προσημείωσις εἶνε ἀνίσχυρος.

184 (1864).

Κατὰ τὴν Νεαρὰν 61 τοῦ 'Ιουστινιανοῦ, τοὺς προγενεστέρους περὶ προικὸς νόμους (Ν. μον. Κώδ. 5. 13) καὶ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ ἐμπορ. νόμου, ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς συζύγους νὰ ἐκποιῶσι καὶ ὑποθηκεύωσι τὰ προικῶα ἀκίνητα κτήματα (Ν. 8 πρ. Κώδ. 8. 16), πᾶν δὲ τὸ ἐναντίον τοῦ ἀπαγορευτικοῦ τούτου νόμου πραττόμενον ἐστὶν αὐτοδικαίως ἄκυρον, οὐδεμίαν ἐπιφέρειν νόμιμον συνέπειαν' (Ἄρμ. § 18 Α. α), ὅθεν, οὐδεμίαν ὠφέλειαν δύναται νὰ ἀποκτήσῃ ὁ δανειστής ἐκ τῆς συμφωνίας τῶν συζύγων περὶ ὑποθηκεύσεως προικιμαίου κτήμα-

τος, τὰς διατάξεις δὲ ταύτας ἰδίως καθιεροῦ καὶ ὁ περὶ ὑποθηκῶν νόμος (ἄρθρ. 2 καὶ 15). Οὐδ' ἔχει σημασίαν τὸ περιστατικόν, ὅτι ἡπάτησαν οἱ συζυγοὶ τὸν δανειστὴν, παραστήσαντες τὴν οἰκίαν μὴ προικῶν, διότι ἐνταῦθα ἡ γυνὴ παράγει τὴν ἀγωγὴν τῆς ἐκ τῆς ριζικῆς ἀκυρότητος, ἣν ὁ νόμος διαγράφει, καὶ διότι ὁ διαληφθεὶς περὶ ἀπάτης κανὼν ἀναφέρεται παρὰ τοῦ νόμου εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐψηφίσθη ὑπὲρ τῶν γυναικῶν τὸ Βελλιάνειον δόγμα, καὶ καθ' ἃς ἀναδέχονται αὐταὶ ἐνσῆς ἐπὶ ἐλευθέρας αὐτῶν διαχειρίσεως καὶ διαθέσεως, οὐδὲ δύνανται ἄλλως κατ' ἀναλογίαν νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ διαθέσεως προικῶν ἀκινήτων ὁ εἰρημένος κανὼν καὶ δι' ἄλλους λόγους καὶ διότι 1) αἱ ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῆς προικὸς ἐψηφισμέναι παρὰ τῶν νόμων ἀσφάλειαι δὲν ἔχουσιν ὡς τελικόν σκοπὸν κυρίως μόνην τὴν ἰδιωτικὴν τῶν γυναικῶν ὠφέλειαν, ἀλλὰ ταύτην μὲν ὡς μέσον, τελικόν δὲ σκοπὸν τὸ δημόσιον συμφέρον (N. 1 Π. 24.3), καὶ διότι 2) ἡ ὑπανδρὸς γυνὴ ὡς πρὸς τὴν προῖκα θεωρεῖται ὑπέικουσα οὐχὶ μόνον εἰς τῆς ἰδίας κρίσεως τὴν ἀσθένειαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν τοῦ ἀνδρὸς ἐπήρειαν καὶ ὡς ἡ ἰδία αὐτὴ ἀπατωμένη καὶ οὐχὶ ἀπατῶσα (Νεαρά 61 καὶ N. 12 Κώδ. 8. 18), ἐπήρειαν, τῆς ὁποίας τὴν ὑπαρξίν προσεπικυροῦ καὶ ἡ Νεαρά 134 κεφ. 8, διὸ ἡ συναίνεσις τῆς συζύγου κηρύττεται ὡς μὴ οὖσα, καὶ ὁ δόλος, ἂν καὶ κατ' ἐπιφάνειαν κοινῶς παρ' ἀμφοτέρων τῶν συζύγων πραττόμενος, δὲν δύναται ἢ νὰ θεωρῇται ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας τοῦ συζύγου, μὴ παραβλάπτων τὰ ἐπὶ τῆς προικὸς ἀπαρτίβιατα δικαιώματα τῆς συζύγου.

30 (1847).

Ἡ διομολόγησις χρέους, πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ ὁποίου ὁ ὀφειλέτης χορηγεῖ τῷ πιστωτῇ καὶ δικαίωμα πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης, δύναται νὰ γίνῃ καὶ μονομερῶς, ἥτοι ἄνευ τῆς ἐν τῇ διομολογήσει συμμετοχῆς τοῦ πιστωτοῦ, οὐδεμία δὲ τοῦ νόμου διάταξις ὑποχρεοῖ αὐτὸν ν' ἀποδεχθῇ τὴν διομολόγησιν ταύτην δι' ἐπισήμου ἐγγράφου, ἀλλὰ δύναται ἡ ἀποδοχὴ αὕτη νὰ γίνῃ εἴτε ρητῶς, εἴτε σιωπηρῶς, ἀνατρέχουσα ἀναγκαίως εἰς τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ὁ ὀφειλέτης ἐξετέλεσεν ὑπὲρ τοῦ πιστωτοῦ τὴν ἐγγραφὴν τῆς ὑποθήκης. 239 (1864).

Τῆς ὑποθήκης οὔσης πραγματικοῦ δικαιώματος ἐπὶ ἄλλοτρίων ἀκινήτων πρὸς ἐξασφάλισιν ἀπαιτήσεως (ἄρθρ. 1 νόμου περὶ ὑποθηκῶν), ἔπεται, ὅτι ἡ ἄνευ πραγματικῆς ἀπαιτήσεως ἐγγραφεῖσα ὑποθήκη

εἶνε ἄκυρος, καὶ δύναται μὲν καὶ διὰ μέλλουσιν ἐνοχικὴν ἀπαίτησιν νὰ παραχωρηθῇ ἐγκύρως ὑποθήκη, πάντως ὅμως διὰ τὸ κύρος αὐτῆς ἀπαιτεῖται ἡ γένεσις τῆς ἀπαίτησεως νὰ ἡρτηται ἐκ τῆς θελήσεως τοῦ παραχωροῦντος τὴν ὑποθήκην ὀφειλέτου καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς θελήσεως τοῦ πρὸς ὃν παραχωρεῖται αὕτη δανειστοῦ, τοὔτεστι νὰ ᾔνε ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν ἐνυπόθηκον πιστωτήν, ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ συνδ. τῶν ἄρθρ. 16, 20 καὶ 44 τοῦ νόμου περὶ ὑποθηκῶν. Συνεπῶς, ἐὰν παραχωρηθῇ ὑποθήκη οὐχὶ διὰ παρὸν δάνειον, ἀλλὰ διὰ μέλλον τοιοῦτον, πραγματοποιηθῆσόμενον δι' ἐκχώρησεως πρὸς τρίτους τῆς φαινομένης ἀπαίτησεως ταύτης τοῦ πιστωτοῦ κατὰ τοῦ χορηγήσαντος τὴν ὑποθήκην ὀφειλέτου, δι' ἣν ὅμως ἐκχώρησιν οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν ἀνέλαβεν ὁ πιστωτής, ἡ τοιαύτη ὑποθήκη εἶνε ἄκυρος. 310(1892).

Κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 2011 καὶ 2012 τοῦ Ἰονίου Κώδικος, ὁ δυνάμει δικαιογράφου πιστωτής δύναται νὰ ἐγγράψῃ ὑποθήκην ἐπὶ κτήματος, τὸ ὅποιον ὁ ὀφειλέτης παρεχώρησεν εἰς ἄλλον, ἀρκεῖ 1) τὸ ἔγγραφο τῆς ἀπαλλοτριώσεως νὰ μὴ ᾔνε μεταγεγραμμένον ἢ νὰ μὴ περῆλθον 15 ἡμέραι ἀπὸ τῆς μεταγραφῆς καὶ 2) τὸ δικαιογραφον, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐγγράφεται ἡ ὑποθήκη, νὰ ᾔνε προγενέστερον τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀπαλλοτριώσεως. 273 (1873).

§ 9

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1021 Ἰονίου Κώδ. καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς προσθήκης αὐτοῦ, τῆς γενομένης διὰ τῆς ΝΑ πράξεως τοῦ Ἡ' Κοινοβουλίου, ὁ πιστωτής δὲν ἀποκτᾷ πραγματικὸν δικαίωμα ἐπὶ τῶν εἰς αὐτὸν παραχωρηθέντων ἢ προσδιορισθέντων καρπῶν τοῦ ἐνυπόθηκου κτήματος, ἀλλὰ προσωπικὸν συνάλλαγμα συνιστᾶται, πρὸς παράδοσιν αὐτῶν, ἐκκοπέντων μέχρι τῆς παραδόσεως κυρίου αὐτῶν μένοντος τοῦ κυρίου τοῦ κτήματος ἢ μετ' ἄλλου δὲ συμφωνία περὶ παραχωρήσεως, ἐὰν προστεθῇ ταύτῃ ἡ παράδοσις τῶν καρπῶν ἢ ὅπωςδῆποτε κατοχὴ αὐτῶν παρ' αὐτοῦ, συνεπείᾳ τοῦ μετ' αὐτοῦ συναλλάγματος τοῦ κυρίου, ἔστω καὶ μεταγενεστέρου τοῦ συναλλάγματος παραχωρήσεως καὶ προσδιορισμοῦ τῶν καρπῶν εἰς τὸν πιστωτήν, ἀλλὰ μὴ εἰσέτι εἰς τὴν κατοχὴν τῶν ἐκκοπέντων καρπῶν περιελθόντος, ἐπιφέρει ὥστε νὰ προτιμᾶται εἰς τὴν κυριότητα ἐπὶ τῶν καρπῶν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1055 τοῦ Ἰον. Κώδ., ἐκείνος ὅστις συνε-

ἄρθρ. 19 νὰ γίνηται καὶ κατὰ τὴν ἀπαγόρευσιν διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως τῶν περαιτέρω ἐγγραφῶν, προκύπτει ἀριδῆλως, ὅτι ὁ νομοθέτης, πρὸς ἀποφυγὴν περιττῶν ἐπαναλήψεων καὶ πρὸς εὐκολίαν τῶν ἐγγραφῶν, καθ' ὃ διέγραψεν οἰκονομικὸν σύστημα εἰς τὰ ἄρθρα 8 καὶ 11 — 13, ἠθέλησε νὰ γίνηται ἅπαξ εἰς τὴν πρώτην ἐγγραφὴν ἡ περιγραφὴ τοῦ κτήματος καὶ νὰ δύναται αὕτη νὰ παραλειφθῇ οὐ μόνον εἰς τὰς μετ' αὐτὴν, ἐν ἰσχυρῇ οὔσαν, γενομένης, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς μετὰ τὴν ἐξάλειψιν τῆς εἰς τὸ μέλλον γενησομένης, αἵτινες ἀρχίζουσι τήτε διὰ νέας σειρὰς ἀριθμῶν· διότι ἂν ἡ ἰσχύς τῆς ὑποθήκης παύσῃ, καθ' ἃς ὁ νόμος ὥρισε περιστάσεις, ἡ ὑπάρχουσα περιγραφὴ τοῦ ἐφ' αὐτῇ ὑπῆρχεν ἡ ὑποθήκη κτήματος δύναται νὰ χρησιμεύσῃ καὶ εἰς τὰς μετὰ τὴν ἐξάλειψιν αὐτῆς γενησομένης νέας ἐγγραφάς, ὡς ἀναφερομένης εἰς τὴν περιγραφὴν αὐτὴν τοῦ κτήματος. Ὡστε ἡ μετὰ τὴν ἐξάλειψιν τῆς πρώτης ὑποθήκης ἐγγραφεῖσα κατόπιν καὶ μὴ περιγραφοῦσα τὰ ὅρια τοῦ κτήματος, ἀλλ' ἀναφερομένη εἰς τὴν προηγουμένην, καίπερ ἐξάλειφθεῖσαν, εἶνε ἰσχυρά.

241 καὶ 250 (1849).

Κατὰ τὰ ἄρθρα 9, 19, 68 § 1 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, ἄρθρ. 7 τοῦ ἀπὸ 2 Σεπτεμβρίου 1836 Β. Δ. περὶ κλείσεως τῶν προσωρινῶν βιβλίων τῶν ὑποθηκῶν καὶ ἄρθρ. 27 τοῦ ὑπὸ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν Β. Δ. περὶ ἐκτελέσεως τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, ἡ ἐγγραφὴ τῆς ὑποθήκης δεόν, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος (ἄρθρ. 80 § 4 τοῦ αὐτοῦ νόμου), νὰ περιέχῃ ὠρισμένην καὶ διακεκριμένην περιγραφὴν τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος, τοῦ εἶδους, τῆς θέσεώς του καὶ τῶν παρακολουθημάτων αὐτοῦ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ γίνη ἀμφισβήτησις περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος, μόνον δὲ διὰ τακτικῆς ἐγγραφῆς ἀποκτᾶται δικαίωμα ὑποθήκης (ἄρθρον 15 ἰδίου νόμου), ἡ δὲ ἀκριβὴς περιγραφὴ τοῦ κτήματος δεόν νὰ ἐξάγῃται ἐκ τῆς ἐγγραφῆς καὶ δὲν ἐπιτρέπεται ν' ἀναπληρωθῇ ἐξ ἄλλων ἀνεξαρτήτων τῆς ἐγγραφῆς μέσων καὶ γεγονότων.

263 (1860) 91 καὶ 233 (1861) 238 (1864).

Τὸ ἄρθρ. 80 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου ἐννοεῖ νὰ καθιερώσῃ ἀκυρότητα τῆς ἐγγραφῆς ὑποθήκης ἢ ὅταν δὲν ὑπάρχῃ παντάπασι περιγραφὴ τοῦ εἶδους καὶ τῆς θέσεως τοῦ κτήματος, ἢ ὅταν ὑπάρχῃ μὲν τοιαύτη, ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς ἀοριστίας δὲν δύναται νὰ γνωσθῇ ἀποχρῶν-

τως ἡ ταυτότης τοῦ κτήματος καὶ νὰ διακριθῇ ἐξ ἄλλων· τὸ ἐναντίον δὲ τούτου δὲν προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 27 τοῦ περὶ ἐκτελέσεως τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου Β. Δ., διότι ὡς ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸ ἄρθρ. 68 Ν. ὑποθ. προκύπτει, τοῦτο ὑποδεικνύει ἀπλῶς τὰ γνωρίσματα, δι' ὧν ὁ πιστωτὴς δύναται ἐν τῇ περιλήψει τῆς ἐγγραφῆς νὰ προσδιορίσῃ τὴν ταυτότητα τοῦ ἐπιδίκου κτήματος, ἐπὶ τῇ προϋποθέσει πάντοτε, ὅτι γίνεται ἐν τῇ περιλήψει τῆς ἐγγραφῆς μνεῖα τῆς θέσεως καὶ τοῦ εἴδους τοῦ κτήματος. 237 (1879).

Εἶνε ἄκυρος ἡ ἐγγραφεῖσα ὑποθήκη ἐπὶ κτήματος χαρακτηρισθέντος ὡς ἀγροῦ, ἐνῶ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐγγραφῆς ἦτο σταφιδάμπελος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 80 § 4 νόμου περὶ ὑποθηκῶν, ὅπερ ἀπαιτεῖ νὰ περιγράφηται τὸ κτῆμα κατὰ τὸ εἶδος του. 178 (1873).

Κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἐδ. 4 τοῦ ἄρθρ. 80 Ν. ὑποθ., μόνῃ ἢ ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦ κτήματος πλημμελὲς σημειώσεις ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν ὑποθηκῶν δὲν ἀρκεῖ, ὅπως καταττήσῃ ἄκυρον τὴν ἐγγραφὴν τῆς ὑποθήκης, ἀν καὶ ἐκ τῆς τοιαύτης ἐσφαλμένης σημειώσεως δύναται τὸ κτῆμα νὰ γνωρισθῇ ἀποχωρόντως καὶ νὰ διακριθῇ ἀπὸ ἄλλα, δηλ. ἀν ἤθελεν ἀποβαίνει ἀναμφίβολος ἡ τοῦ κτήματος ταυτότης. Ὡστε ἐὰν τὸ κτῆμα, κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐγγραφῆς, δὲν ἦτο ἀγρός, ἀλλὰ σταφιδάμπελος, δὲν ἔχει σημασίαν, ἐὰν δὲν γεννᾶται ἀμφιβολία περὶ τῆς ταυτότητος αὐτοῦ καὶ μάλιστα, ἐὰν δὲν ἀμφισβητῇται αὕτη ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου. 319 (1883).

Ἐὰν τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας πειθῇται περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος, καίπερ ἀτελῶς περιγραφομένου, ἢ περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ ὀφειλέτου, καίπερ μὴ ἀναφερομένου τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτοῦ, ἡ ἐγγραφὴ τῆς ὑποθήκης εἶνε ἔγκυρος. 173 (1866).

Ἡ σημείωσις τοῦ ἐπαγγέλματος ἢ τῆς κατοικίας τοῦ ὀφειλέτου δὲν ἀπαιτεῖται ἐν τῇ ἐγγραφῇ τῆς ὑποθήκης, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος. 243 (1859).

Ἐκ τοῦ συνδ. τῶν ἄρθρ. 1, 8 καὶ 80 τοῦ νόμου περὶ ὑποθηκῶν καὶ 12 τοῦ σχετικοῦ Β. Διατάγματος προκύπτει, ὅτι ἡ ἐν τῇ προηγουμένη ἐγγραφῇ ταυτότης τοῦ ὀνόματος τοῦ χρεώστου καὶ τοῦ πιστωτοῦ τοῦ κτήματος, δύναται ν' ἀναπληρώσῃ μόνον τοῦ ὀφειλέτου τὸν χαρακτηρισμὸν καὶ τοῦ κτήματος τὴν περιγραφὴν, οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ πιστωτοῦ τὴν σημείωσιν, οὕτινος τὸ ὄνομα δεόν νὰ ἐπαναλαμ-

θάνηται ἐν πάσῃ ἐγγραφῇ καὶ ὅταν ᾖ ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν ἐν τῇ ἐγγραφῇ, καθισταμένης ἄλλως ἀκύρου τῆς ὑποθήκης, ἔνεα ἀκυρότητος τῆς ἐγγραφῆς. 347 (18)

Κατὰ τὴν ὁρθὴν ἐρμηνείαν τῶν ἄρθρ. 80 καὶ 16 τοῦ περὶ κῶν νόμου, τὰ ἀπαιτούμενα ὡς οὐσιωδῶς ἀναγκαῖα διὰ τὸ κῶν ἐγγραφῆς (π. χ. ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ πιστωτοῦ) δεόν νὰ ἐξάγῃ ἀπὸ τοῦ τοῦ βιβλίου τῶν ὑποθηκῶν καὶ δὲν ἀναπληροῦνται βιβλίου τῶν ἐκθέσεων ἢ ἐκ τῶν περιλήψεων. 347 (18)

Κατὰ τὰ ἄρθρα 68 § 4 τοῦ νόμου περὶ ὑποθηκῶν καὶ 12 § περὶ ἐκτελέσεως αὐτοῦ Β. Δ., ἐν τῇ ἐγγραφῇ τῆς ὑποθήκης τεῖται ν' ἀναφέρηται καὶ τὸ εἶδος τοῦ τίτλου, τοῦτο δὲ ἢ δὲ αὕτη ὀρίζουσα προδήλως ἐννοεῖ ἀπλοῦν κατ' εἶδος προσδιορισμὸν τίτλου τῆς ἐγγραφῆς, μὴ καθισταμένης ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἀκύρου προσδιορισμοῦ αὐτῆς ἀκύρου τῆς ὑποθήκης, διότι ἀκυρότης αὕτη δὲν ἀναγράφεται, οὔτε εἶνε στοιχεῖον τῆς ἐγγραφῆς οὐσῶν ἀκριθέστερος τοῦ τίτλου προσδιορισμὸς, ἀφοῦ καὶ ἀπλῆ μὴ εἶδους αὐτοῦ ἀρκεῖ νὰ προφυλάξῃ πάντα θανειστήν ἢ ἀγοραστήν παραπλάνησιν. Ὡστε, ἐὰν ἀναφέρηται ὁ ἀριθμὸς τοῦ τίτλου εἶδος αὐτοῦ, ἢ ἐλλείψῃς μνείας τοῦ ὀνόματος τοῦ Συμβολαιοῦ, δὲν καθιστᾷ ἄκυρον τὴν ἐγγραφήν. 208 (18)

§ 12

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 65 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ ὑποθηκῶν ἐγγεγραμμένων ἐπὶ ἀποβληθείσης καὶ ἐκκληρονομίας, ἄνευ διακρίσεως μεταξὺ τίτλου ἀποκτηθέντος ἀποβολῆς, ἢ μετὰ τὴν ἀποβολὴν αὐτῆς, διότι μόνον τὸ ἄρθρ. αὐτοῦ νόμου ὡς πρὸς τὴν περίπτωσιν τῆς πτωχεύσεως τοῦ ὀφειλέτου ποιεῖται τοιαύτην διάκρισιν. 24 (18)

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 15 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, ὁ διομολογηθεὶς ὑπόθηκον πρέπει νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ἰκανότητα νὰ ἐκπληρώσῃ ἐπὶ τῶν ὁ ποίων ὀφείλει ὑπόθηκον, ὁ δὲ ὀφειλέτης, ἐνηργήθη κατὰσχέσις ἐπὶ ἀκινήτου αὐτοῦ, ἀφ' ἧς ἡμέρας τὸ ἀποσπασθῇ ἢ κατὰσχέσις αὐτοῦ δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐκπληρώσῃ οὐδὲ νὰ ὑποθηκεύσῃ τὸ κατὰσχέθεν, καὶ ἡ ἐπιχειρηθεῖσα ἀπαλλοτρίωσις ἢ ὑπόθήκη αὐτοῦ εἶνε αὐτοδικαίως ἄκυρος (Πολ. Δικ. 9)

ας διατάξεις δὲ ταύτας οὐδεμία ἄλλη ἀντίκειται.

294 (1857).

ιζόντων τῶν ἄρθρ. 959 καὶ ἐπ. Πολ. Δικ., ὅτι ἀπὸ τῆς
έτην κοινοποιήσεως τῆς κατασχέσεως στερεῖται τοῦ δι-
αθέσεως τοῦ κατασχεθέντος, ἔπεται ὅτι εἶνε ἄκυρος αὐ-
αυὰ ἐκτοτε ὑπ' αὐτοῦ παραχωρηθεῖσα ὑποθήκη· ἐντεῦθεν
ι, ὅτι δυνάμει τοῦ νόμου ἡ δικαστικῆς ἀποφάσεως δύ-
γγραφῶσι καὶ μετὰ τὴν κοινοποίησιν τῆς κατασχέσεως
χρητὴς κατατάξεως, διότι αὗται δὲν ἀπορρέουσιν ἐκ τῆς
οῦ ὀφειλέτου. 140 (1849) 241 (1854) 122 (1890).

δοποιηθῇ ὁ ὀφειλέτης περὶ τῆς κατασχέσεως, στερεῖται
ατος τῆς ἐλευθέρας διαθέσεως τοῦ κατασχεθέντος πράγ-
Δικ. 963), ἔνεκα δὲ τούτου διατάσσει τὸ ἄρθρ. 960
τὴν ἐγγραφὴν τῆς κατασχέσεως εἰς τὰ βιβλία τῶν ὑπο-
ὁδηγίαν τῶν τρίτων· ἀλλὰ τὴν ἐγγραφὴν ταύτην δὲν ἐπι-
μος ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς κατασχέσεως, περιορίζο-
εἰς τὴν περὶ ἀποζημιώσεως εὐθύνην, τὴν ὅποιαν ἐπι-
οὺς ἐπιφορτισμένους τὴν φροντίδα τῆς ἐγγραφῆς ὑπαλλή-
ὑποθήκη μετὰ τὴν κατάσχεσιν καὶ τὴν περὶ αὐτῆς γνω-
πρὸς τὸν ὀφειλέτην ἐγγραφεῖσα εἶνε ἀνίσχυρος.

241 (1854).

πρὸς ὑποθήκην δικαίωμα ἦτο κεκτημένον πρὸ τῆς κατα-
κύρωσ ἐγγράφεται ἡ ὑποθήκη καὶ μετὰ τὴν κατάσχεσιν,
ομένου ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 963 Πολ.
ἄρθρ. 16 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου ὀρίζει μόνον τὸν τρό-
σεως τῆς ὑποθήκης, καὶ οὐδένα ποιεῖται λόγον περὶ τοῦ
δικαίωμα ὑποθήκης τίτλου.

334 (1887).

§ 13

ὑποθήκη, ἡ κατὰ τοὺς Ἰονίους νόμους βραδύνουσα τὰ ἀκί-
έτου τινός, ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα καὶ ἂν πρὸς ἐξόφλησιν
ἡκευ πιστώσεως παραχωρηθῇ κτημᾶ τι εἰς τὸν πιστω-
μετὰ τὴν παραχώρησιν ἤθελεν ἐκνικηθῇ παρὰ τρίτου.

15 (1870).

παρχούσης ἀποφάσεως, δι' ἧς προσδιορίζονται ὡς ὑπέγγυά

τινα ἐκ τῶν εἰς γενικὴν ὑποθήκην ὑποκειμένων κτημάτων, ὁ δανειστής δὲν στερεῖται τοῦ δικαιώματος νὰ παραιτηθῇ τῆς ἐκποιήσεως αὐτῶν καὶ νὰ κατὰσχῃ ἄλλα ὑπὸ τρίτων κατεχόμενα, βεβαρημένα δὲ ὑπὸ τῆς αὐτῆς ὑποθήκης κτήματα. 22 (1870).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1958 Ἰονίου Κώδ., ἡ πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς προικὸς ἐγγραφομένη νόμιμος ὑποθήκη, γενικὴ οὖσα, ἐπεκτείνεται ἐπὶ πάντων τῶν τε παρόντων καὶ μελλόντων κτημάτων τοῦ ὀφειλέτου, ἐπομένως, ἅμα τῇ εἰσελεύσει εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ ὀφειλέτου (συζύγου) τῶν κτημάτων τοῦ ἐγγυησαμένου ὑπὲρ τῆς προικὸς, διὰ τῆς ἐπαγωγῆς τῆς κληρονομίας, ἡ νόμιμος τῆς συζύγου ὑποθήκη (ἐὰν νομίμως διετηρήθη) ἐπεξετάθη καὶ ἐπὶ τῶν κτημάτων τούτων τοῦ ἐγγυητοῦ ὡς ἐπὶ ἰδίῳν κτημάτων τοῦ ὀφειλέτου, καθ' ἣν κέκτηται αὕτη προτεραιότητα ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ γάμου, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 1970 § 2 Ἰον. Κώδ., δὲν δύναται δὲ νὰ γίνῃ πλέον λόγος περὶ ὑποχρεώσεως χωριστῆς τοῦ ἐγγυητοῦ, καθ' ὃ μέρος ἐκληρονομήθη οὗτος ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου, διότι κατὰ τὸ μέρος τοῦτο ἡ ἐγγύησις ἀπεσθῆσθαι διὰ τῆς συγχύσεως (Ἰον. Κώδ. ἄρθρ. 1881 καὶ 1216). 210 (1875).

Οὐδεμία ἐν τῷ ἄρθρῳ 2011 Ἰονίου Κώδ. γίνεται διάκρισις μεταξὺ εἰδικῆς καὶ γενικῆς ὑποθήκης, ὥστε καὶ ἡ ἐγγραφή τῆς τελευταίας τὰς αὐτὰς παράγει συνεπείας, οἷας καὶ ἡ τῆς εἰδικῆς ἀπέναντι τοῦ εἰς ὃν μετεβιβάσθη τὸ ἀκίνητον, ἂν ἡ ἐγγραφή αὕτη, στηριζομένη ἐπὶ δικαιογράφου, τοῦ τῆς ἀπαλλοτριώσεως, ἐγένετο ἐντὸς 15 τοῦλάχιστον ἡμερῶν ἀφ' ἧς μετεγράφη ὁ τῆς ἀπαλλοτριώσεως τίτλος. 113 (1876).

Ἐκ τοῦ συνδ. τῶν ἄρθρ. 1959 καὶ 1978 § 5 Ἰον. Κώδ. συνάγεται σαφῶς, ὅτι προκειμένου περὶ δικαστικῆς ὑποθήκης ἢ καὶ νομίμου, καθ' ἃς περιπτώσεις ἀπαιτεῖται ἡ ἐγγραφή αὐτῆς, ἣν ὁ δικαιούχος δικαιούται νὰ ἐνεργήσῃ οὐ μόνον ἐπὶ τῶν παρόντων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν μελλόντων κτημάτων τοῦ ὀφειλέτου, καίτοι ἀπαιτεῖται νὰ γείνη περὶ τούτου ἐγγραφή εἰς τὰ ἀρμόδια βιβλία τῶν ὑποθηκῶν, ἡ ἑλλείψει συμβάσεως, περιορίζουσας τὰ πρὸς τοῦτο δικαιώματα τοῦ πωλητοῦ, ἀρκεῖ μόνῃ ἡ ἐγγραφή, ἵνα υποβληθῶσιν εἰς τὴν ὑποθήκην ταύτην ὅλα τὰ ἐν τῇ νήσῳ, ἔνθα γίνεται ἡ ἐγγραφή, ἀνήκοντα κτήματα τοῦ ὀφειλέτου, εἴτε παρόντα, εἴτε μέλλοντα, χωρὶς νὰ γίνῃ καὶ εἰδικὴ ἐν τῇ περιλήψει μνηεὶα τῶν μελλόντων κτημάτων, ἐντεῦθεν

δ' οὐδὲν βλάπτονται τὰ συμφέροντα τῶν τρίτων, διότι ἡ ἀρχικὴ ἐγγραφὴ γενικῆς ὑποθήκης ὑποδεικνύει, ὅτι αὕτη βαρύνει καὶ τὰ μέλλοντα κτήματα. 192 (1882) 147 (1884).

§ 14

Ἡ ἐπὶ ἀλλοτρίου ἐδάφους γενομένη οἰκοδομὴ εἶνε παρακολούθημα αὐτοῦ καὶ καθ' ἑαυτὴν δὲν ἀποτελεῖ ἀκίνητον κτῆμα, διό καὶ ὁ κύριος τοῦ ἐδάφους εἶνε, κατὰ νόμον, κύριος καὶ τῆς οἰκοδομῆς, καὶ ἂν αὕτη ἐγένετο ὀσπᾶνῃ τρίτου ὁ κύριος τοῦ ἐδάφους δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς ἀποζημιώσιν, ἐκ τούτου δ' ἔπεται, ὅτι ὁ ἔχων τυχὸν τοιοῦτον δικαίωμα ἀποζημιώσεως δὲν δύναται οὔτε νὰ ἐκποιήσῃ, οὔτε νὰ ὑποθηκεύσῃ τὸ κτῆμα (Ν. ὑποθ. ἄρθρ. 2). 11 (1852).

Ἡ ὑποθήκη ἐκτείνεται οὐ μόνον εἰς τὴν φυσικὴν προσαύξησιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ μετὰ τοῦ κυρίου κτήματος, διὰ τῆς διαχωρίσεως, ἐνωθὲν ἀκίνητον προσάρτημα, ὅταν ἐν καιρῷ τῆς ἐνώσεως δὲν ὑπῆρχον ἐπ' αὐτοῦ ἐγγεγραμμένοι ὑποθήκαι (ἄρθρ. 26 καὶ 28 νόμου ὑποθ.). 173 (1866).

Ὁ νόμος περὶ διακρίσεως κτημάτων (ἄρθρ. 8 § 2) καὶ ὁ περὶ ὑποθηκῶν (ἄρθρ. 26) καθιεροῦσι κανόνας, καθ' οὓς οἱ ἡρτημένοι καρποὶ εἰσὶ παρακολούθημα τοῦ ἀκινήτου κτήματος, καὶ τὸ τῆς ὑποθήκης δικαίωμα ἐκτείνεται καὶ εἰς τοὺς καρποὺς τούτους, ἐπομένως ἔθιμον ἐναντίον τῶν διατάξεων τῶν νόμων τούτων δὲν δύναται νὰ ἰσχύσῃ. 305 (1863).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 915 Πολ. Δικ., οἱ ἀσυγκόμιστοι καρποί, τῶν ὁποίων κατ' ἰδίαν καὶ οὐχὶ συνάμα μετὰ τοῦ ἀκινήτου ἐνεργεῖται ἡ κατάσχεσις, θεωροῦνται κινήτᾳ, διότι ὡς κινήτᾳ παραδίδονται μετὰ τὴν κατακύρωσιν εἰς τὸν τελευταῖον ὑπερθεματιστὴν, καὶ ἐπομένως τὸ ἐκπλειστηρίασμα αὐτῶν οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ ἐκπλειστηρίασμα κινήτων, ἐπὶ δὲ κινήτων δὲν ὑπάρχουσιν ἐν γένει ἄλλα προνόμια ἢ τὰ ἐν τοῖς ἄρθρ. 940 καὶ 941 τῆς Πολ. Δικονομίας ὠρισμένα, ὅθεν τὸ ἐκπλειστηρίασμα αὐτῶν δὲν ἀνήκει κατὰ προτίμησιν τῶν λοιπῶν δανειστῶν εἰς τὸν ἐνυπόθηκον δανειστὴν, μὴ ὄντων τῶν κινήτων δεκτικῶν ὑποθήκης (νόμου ὑποθηκῶν 1). 141 (1852).

Ἀληθῶς μὲν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 26 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, ἡ ὑποθήκη ἐκτείνεται εἰς ὅλονκληρον τὸ ἐνυπόθηκον κτῆμα καὶ εἰς τὰ παρακολουθήματα αὐτοῦ, ἐν οἷς καὶ οἱ ἡρτημένοι ἔτι καρποί, κατὰ τὰ

ἄρθρα 6 καὶ 8 § 2 τοῦ περὶ διακρίσεως κτημάτων νόμου, ἀλλ' οὐδὲν ἥττον ἢ τῶν καρπῶν κατὰσχεσις ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 915 Πολ. Δικ., λογιζομένη ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὡς γενομένη ἐπὶ κινήτων, οὐδόλως δὲ ἀπαγορεύεται εἰς τὸν ὀφειλέτην, ὡς δικαιούμενον νὰ νέμῃται τὸ κτήμα του, ἢ ἐκποίησις τῶν καρπῶν αὐτοῦ εἰς τρίτον, ὅτε ὁ ἐνυπόθηκος δανειστής δὲν ἔχει κατὰ τοῦτου δικαίωμα ἀπαιτήσεως (Ν. ὑποθ. 27). ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ δὲ τῶν νομικῶν τούτων ὁρισμῶν συνάγεται, ὅτι, κατὰ νόμον, ὁ ἐνυπόθηκος δανειστής δὲν δύναται νὰ ἐνσκήσῃ ἐμπράγματον δικαίωμα ἐπὶ τῶν καρπῶν ἰδίως καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀκινήτου κτήματος, ἀλλ' ὅτι τὸ προνόμιον αὐτοῦ ὡς ἐνυποθήκου ἐνσκαεῖ ἐπὶ τῶν ἡρτημένων καρπῶν, τῶν κατὰ νομικὸν ἀπλῶς πλάσμα λογιζομένων ἐντεῦθεν ὡς ἀκινήτων μόνον, ἐὰν κατὰσχη αὐτοὺς μετὰ τοῦ ἀκινήτου καὶ οὐχὶ κατ' ἰδίαν.

149 (1871).

§ 15

Ὁ νομίμως ἀποκτήσας ὑποθήκης δικαίωμα ἐπὶ τοῦ ἡμίσεως ἐπικοίνου κτήματος, διατηρεῖ ἀπαράλλακτον τὸ δικαίωμα αὐτοῦ καὶ μετὰ τὴν γενομένην διανομὴν ἐπὶ τοῦ ἡμίσεως τῶν εἰς ἕκαστον τῶν συγκυρίων ἢ εἰς τρίτους περιελθόντων μερῶν τοῦ κτήματος, διότι διὰ τῆς διανομῆς, ἥτοι πράξεως τρίτων ὡς πρὸς τὸν δικαιούχον, τὸ ἀπόλυτον αὐτοῦ δικαίωμα οὐδεμίαν ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτοῦ δύναται νὰ ὑποστῇ ἀλλοίωσιν (Ν. ὑποθ. ἄρθρ. 26 καὶ 29 Βασ. 7, 12, 13). ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει οὔτε περὶ μετακλητῆς ἢ περιωρισμένης κυριότητος πρόκειται, ὅτε, κατ' ἄρθρ. 5 Ν. ὑποθηκῶν, ἀπαγορεύεται ἢ ὑποθήκευσις ὑπὸ συμφωνίας ὑπερβαίνουσας τὸν περιορισμὸν ἢ τὸν ὅρον τῆς παύσεως τῆς κυριότητος, οὔτε περὶ ὑποθήκης κτήματος τρίτου, ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως αὐτοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 νόμου ὑποθ., οὔτε τέλος ἔχει ἐφαρμογὴν ἢ τοῦ Κώδ. 8. 21 μοναδικῇ διατάξει, ἣτις ἀπαγορεύει τὴν ὑποθήκευσιν τῆς τοῦ κοινωνοῦ μερίδος ἄνευ τῆς συναινέσεως αὐτοῦ.

232 (1853).

Κατὰ τὸ Ρ. Δίκαιον καὶ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ Ν. ὑποθ. καὶ ἰδίᾳ τῶν ἄρθρ. 26 καὶ 26 καὶ 50 συνάγεται, ὅτι ἡ ὑποθήκη εἶνε ἀδιαίρετος, ἐπεκτεινομένη ἐφ' ὅλου τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος καὶ ἐφ' ἐκάστου μέρους αὐτοῦ· συνέπεια τῆς ἀρχῆς ταύτης εἶνε, ὅτι ἀποθνήσκοντος τοῦ ὀφειλέτου καὶ διανεμομένου μεταξὺ τῶν

κληρονόμων τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος, ἕκαστος αὐτῶν, καίπερ προσωπικῶς ὀφείλων τὸ εἰς τὴν κληρονομικὴν μοῖραν ἐπιβάλλον, δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ περιορισμὸν τῆς ὑποθήκης, ἀλλὰ τὸ περιελθὼν αὐτῷ διὰ τῆς διανομῆς μέρος τοῦ κτήματος βαρεῖται διὰ τῆς ὅλης ἀπαιτήσεως καὶ μένει ὑπέγγυον μέχρι τελείας ἐξοφλήσεως. 197 (1882).

Ἐὰν ἅπαντες οἱ δανεισθέντες συγκύριοι ὑπέβαλον τὸ κτῆμά των εἰς ὑποθήκην οὐχὶ διαιρετῶς, ἀλλ' ἐν συνόλῳ πρὸς ἀσφάλειαν τῆς ὅλης ἀπαιτήσεως, ἀφοῦ δὲ κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 55 νόμου ὑποθ., ἡ ὑποθήκη εἶνε ἀδιαίρετος, ἀδιάφορον δὲ ἔαν τὸ χρέος συνωμολογήθῃ διαιρετῶς, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 15 διὰ τῆς ὑποθηκεύσεως ὅλου τοῦ κτήματος θεωρητέοι πάντες ὡς συναινέσαντες εἰς τοῦτο, ἔπεται, ὅτι δὲν ἔχει νομικὴν ἀξίαν ὁ ἰσχυρισμός, ὅτι τῶν συνοφειλετῶν τις προσηνέχθη εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐπιβάλλοντος αὐτῷ ἐξ ἀδιαίρετου μέρους τοῦ ὅλου χρέους, πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ ἀνήκοντος αὐτῷ ἐξ ἀδιαίρετου μέρους τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος, καὶ ὅτι τὴν προσφορὰν αὐτοῦ ταύτην ἀπέρριψεν ὁ πιστωτής.

237 (1893).

§ 16

Ἡ ἐν Ἑπτανήσῳ, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου 50 τοῦ 7ου Ἰονίου Κοινοβουλίου, ἐπιτροπή, διορισθεῖσα ἐπὶ σκοπῷ, ὅπως ἐκκαθαρίσῃ τὰς ἀρχαίας ἐνδηλώσεις, ὧν πλείσται δι' ἀμέλειαν τῶν ὀφειλετῶν δὲν διεγράφησαν, καίπερ ἐξωφλημένων ὄντων πρὸ πολλοῦ τῶν σχετικῶν δανείων, οὐδὲν ἄλλο δικαίωμα εἶχεν ἢ νὰ δέχεται τὰς πρὸς ἀνανέωσιν τῶν ἐνδηλώσεων γενομένας αἰτήσεις, τηροῦσα σημεῖωσιν αὐτῶν κατ' αὐξοῦντα ἀριθμὸν καὶ παραβάλλουσα αὐτὰς ἐν ἀνάγκῃ πρὸς τὰ σχετικὰ ἔγγραφα, διότι ὅσων ἐνδηλώσεων δὲν ἤθελε τοιοῦτοτρόπως ἐπέλθῃ ἡ ἀνανέωσις, ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ εἰρημένου νόμου ταχθείσης ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας, ἐπῆρχετο αὐτοδικαίως, κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον, ἡ ἀκύρωσις των, ὥστε μὴ ἐχούσης ἐξουσίαν τῆς ἐπιτροπῆς ν' ἀποφαίνεται περὶ τοῦ ἐγκύρου ἢ ἀκύρου τῶν ἐνδηλώσεων ἢ διαγραφῶν, ἢ παρ' αὐτῆς γενομένη ἀνανέωσις ὠρισμένης ὑποθήκης, ἢ ἀντιστοιχοῦσα, ὡς εἴρηται, πρὸς ἀπλὴν σημεῖωσιν τοῦ ὅτι προσήχθη εἰς αὐτὴν ἐμπροθέσμως αἴτησις πρὸς ἀνανέωσιν τῆς ὑποθήκης, εἶνε πάντῃ ἀνίσχυρος νὰ δώσῃ ὑπαρξίν εἰς τὴν ἤδη ἀνύπαρκτον, ἅτε πρὸ πολλοῦ διαγεγραμμένην ὑποθήκην, ἀδιάφορον δὲ καὶ ἂν ἦτο μέλος τῆς

ἐπιτροπῆς, συμπράττων ἐν τῇ σημειώσει τῆς δὴθεν ἀνανεώσεως διὰ τῆς ὁποίας διατελεῖ περιβεβλημένος δημοσίας ιδιότητος, αὐτὸς οὗτος ὁ ὀφειλέτης. 99 (1872).

Δὲν ὑπάρχει διάταξις ἐν τῷ νόμῳ 50 τοῦ Ζ' Κοινοβουλίου, ἀπαιτοῦσα τὴν ἐπανάληψιν τῆς κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ νόμου τῆς 17 'Ιουνίου 1842 γενομένης ἐγγραφῆς, ὡς δὲ σαφῶς προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων 1, 4, 5, 8 καὶ 9 τοῦ νόμων 50 τοῦ Ζ' Κοινοβουλίου, ἡ ὑπὸ τούτου διατασσομένη ἐγγραφή τῶν ἀρχαίων δηλώσεων, θεωρεῖται ὡς συνέχεια τῆς διαταχθείσης διὰ τῆς πράξεως τῆς Γερουσίας τοῦ 1842. Ἐπομένως εἶνε ἐσφαλμένη ἡ ἐρμηνεία, ὅτι ἡ διὰ τοῦ νόμου 50 τοῦ Ζ' Κοινοβουλίου ὀριζομένη ἀπώλεια τοῦ ὑποθηκικοῦ δικαιώματος τῶν μὴ συμμορφωθέντων πρὸς αὐτὸν διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς παλαιᾶς ἐγγραφῆς ἐφαρμόζεται καὶ εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἐδήλωσαν τὰ ὑποθηκικά των δικαιώματα πρὸ τοῦ νόμου τούτου, συνεπεία τῆς ἀπὸ 5 'Ιουνίου 1842 νομικῆς διατάξεως τῆς 'Ιονίου Κυβερνήσεως.

452 (1878) 113 (1881).

Προκειμένου περὶ ἀποσβέσεως τῆς ἐγγραφείσης ὑποθήκης, γενομένης πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ PNB νόμου, ἡ ἀπόσβεσις ρυθμιστέα ἐστὶν ὑπὸ τοῦ ἰσχύοντος τότε 'Ιονίου Κώδικος, καθ' ὃν (ἄρθρ. 1983), μὴ ἀνανεωθείσης τῆς ὑποθήκης πρὸ τῆς παρελεύσεως δεκαετίας ἀπὸ τῆς ἐγγραφῆς παύουσι τὰ τῆς ἐγγραφῆς νόμιμα ἀποτελέσματα καὶ τούντεῦθεν ὁ τοιοῦτος ἐνυπόθηκος δανειστής δὲν δικαιούται νὰ ἐνασκήσῃ ὑποθηκικά δικαιώματα κατὰ τοῦ τρίτου διακατόχου, ὅστις, πρὸς ἀπὸκρουσιν τοῦ ὑποθηκικοῦ ἐπὶ τοῦ κτήματός του βάρους, ἔχει κεκτημένον δικαίωμα πρὸς ἐπίκλησιν τῆς ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ τότε ἰσχύοντος 'Ιονίου Κώδικος ἐπελλούσης ἤδη καὶ πρὸ τοῦ νέου νόμου ἀποσβέσεως τῆς ὑποθήκης, ὅπερ ὁ νέος νόμος, ρυθμίζων ὡς πρὸς τὸ μέλλον τὰ ἐκ τῆς ὑποθήκης δικαιώματα, δὲν δύναται νὰ προσβάλῃ. 279 (1888).

Ἡ συμβατική ὑποθήκη, ἡ ἐξ ἀρχῆς ἐγγραφεῖσα εἰδικῶς καὶ ἀνανεωθείσα συμφώνως πρὸς τοὺς νόμους 17 καὶ 50 τοῦ Ζ' Κοινοβουλίου, διατηρεῖ τὸ ἅπαξ κτηθὲν ἐμπράγματον δικαίωμα, καθ' ὃν ἦν εἶχεν ἀρχῇθεν τὰξιν. 146 (1889).

Τὸ ἄρθρ. 1983 'Ιονίου Κώδ. ἀφορᾷ προδήλως εἰς τὰς ὑπὸ τὸ κράτος αὐτοῦ λαμβανούσας ὑπαρξιν ὑποθήκας καὶ ταύτας ὑποβάλλει εἰς τὴν ἀνάγκην ἀνανεώσεως, ἐπὶ ποινῇ ἀπωλείας τοῦ ἐμπράγματος δικαιώ-

ματος, οὐχὶ δὲ καὶ τὰς συστηθείσας ὑπὸ τὸ κράτος τῶν πρώην ἰσχυόντων ἐνετικῶν νόμων, αἵτινες διέπονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν νόμων 17 καὶ 50 τοῦ Ζ' Κοινοβουλίου, δι' ὧν πᾶσαι αἱ πρὸ αὐτῶν κτηθεῖσαι ὑποθήκαι, εἰδικαὶ καὶ γενικαὶ ἀδιακρίτως, ὑπεβλήθησαν εἰς ὑποχρέωσιν νέας ἐγγραφῆς ἐντὸς δεκαετίας, παραταθείσης ἀκολούθως διὰ μετογενεστέρων κοινοβουλευτικῶν νόμων. 146 (1889).

§ 17

Ἡ προθεσμία πρὸς εἰδίκευσιν τῶν γενικῶν ὑποθηκῶν τοῦ Ἰονίου Κώδικος παρετάθη διὰ τοῦ νόμου ΤΛΓ' τοῦ 1869 ἐπὶ τρεῖς ἀκόμῃ ἔτη ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς διὰ τοῦ νόμου ΡΞΗ' ταχθείσης.

349 (1875).

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρ. 1, 2 καὶ 4 τοῦ ἀπὸ 8 Ἰανουαρίου 1866 ΡΝΒ' νόμου συνάγεται, ὅτι μόνον διὰ τῆς παρελεύσεως τῆς ὑπ' αὐτοῦ ταχθείσης προθεσμίας πρὸς νέαν ἐγγραφήν εἰς εἰδικὰ βιβλία τῶν ἐν ταῖς Ἰονίοις νήσοις ὑφισταμένων ἐγγραφῶν ἢ ἐγγεγραμμένων γενικῶν ὑποθηκῶν, αἱ κατὰ τὰς Ἰονίους νήσους ληφθεῖσαι ὑποθηκικαὶ ἐγγραφαὶ ἢ καὶ αἱ ἐγγράφως ὑφιστάμεναι νόμιμοι ὑποθήκαι καὶ τὰ προνόμια ἀποβάλλουσι τὴν ἰσχὺν αὐτῶν, ἀποτελοῦσαι μόνον νόμιμον πρὸς ἐγγραφήν τίτλον. Ὡστε, ἐὰν ἡ κατάσχεσις καὶ αἱ μετ' αὐτὴν ἀναγγελίαι τῶν δανειστῶν ἐγένοντο πρὸ τῆς διαληφθείσης πρὸς ἀνανέωσιν τῶν ἐγγραφῶν προθεσμίας, ὁ ἐνυπόθηκος δανειστὴς καλῶς κατατάσσεται ὡς τοιοῦτος, μὴ δυνάμενης ν' ἀντιταχθῇ αὐτῷ τῆς ἐκπτώσεως ἀπὸ τῆς πηλαιᾶς ἐγγραφῆς δι' ἑλλειψιν ἀνανέωσης, ἀφοῦ ἡ πρὸς τοῦτο νόμιμος προθεσμία δὲν εἶχε παρέλθει, κατὰ τὰ εἰρημένα.

294 (1878).

Διαρκούσης τῆς προθεσμίας τῆς ὀρισμένης ὑπὸ τῶν νόμων ΡΝΒ τῆς 3 Φεβρουαρίου 1866, ΡΞΗ τῆς 17 Ἰανουαρίου 1867 καὶ ΤΛΓ' τοῦ 1869 περὶ τῆς εἰς εἰδικὸν βιβλίον ἐγγραφῆς τῶν ἐν Ἑπτανήσῳ ἀγράφων ὑποθηκῶν καὶ προνομίων, ὁ ἐνυπόθηκος δανειστὴς δικαιούται, δυνάμει τῆς γενομένης γενικῆς κατὰ τοὺς Ἰονίους νόμους ἐγγραφῆς, καὶ ἄνευ τῆς ἀνανέωσης αὐτῆς δι' εἰδικεύσεως τῶν βεβαρημένων κτημάτων, κατὰ τὸν ἰσχύοντα νόμον περὶ ὑποθηκῶν, νὰ ἐνασκήσῃ τὸ τῆς προτιμῆσεως δικαίωμά του, διότι μόνῃ ἢ παρέλευσις τῆς ἡνωτέρω προθεσμίας ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἀπὸ τῆς

παλαιᾶς ἐγγραφῆς ἔκπτωσιν τῆς ὑποθήκης, μεταβάλλων αὐτὴν εἰς νόμιμον πρὸς νέαν αὐτοτελῆ ἐγγραφὴν τίτλον (ἄρθρ. 2 τοῦ νόμου PNB).

148 (1879).

Κατὰ τὸν νόμον PNB' τῆς 8 Ἰανουαρίου 1866, ἡ ἀνανέωσις καὶ εἰδίκευσις τῶν ἐν ταῖς Ἰονίοις νήσοις παλαιῶν ὑποθηκῶν γίνεται, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου τῆς 11 Αὐγούστου 1836, ἡ τήρησις τῶν ὁποίων μόνον ἐπάγεται τὰ νόμιμα ἀποτελέσματα τῶν ἀρχαίων ἐγγραφῶν. Κατὰ δὲ τὰ συνδ. ἄρθρα 79 § 4 καὶ 80 § 1 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, ἐν τῶν οὐσιωδῶς ἀπαιτουμένων τῆς ἐγγραφῆς τῆς ὑποθήκης, δι' ἑλλειψιν τοῦ ὁποίου ἄκυρος καὶ ἐξαλειπτέα ἐστὶν ἡ ἐγγραφεῖσα ὑποθήκη, εἶνε ν' ἀναφέρηται εἰς τὸ βιβλίον τῶν ὑποθηκῶν ὁ πιστωτῆς κατ' ὄνομα καὶ ἐπώνυμον. Οὐδ' ἀναπληροῦται ἡ οὐσιώδης αὕτη ἑλλειψς ἐκ τῆς ἐν τῇ ἐγγραφείσῃ ὑποθήκῃ μνείας ἀπλῶς τῆς παλαιᾶς ἐγγραφῆς, ἐν ᾗ ἀνεφέρετο ὁ πιστωτῆς, διότι, κατὰ τὸν PNB' νόμον (ἄρθρ. 1 καὶ 2), ἡ εἰδίκευσις εἶνε αὐτοτελὴς ἐγγραφή καὶ δὲν συναποτελεῖ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν μετὰ τῆς παλαιᾶς, ἥτις μόνον ὡς τίτλος πρὸς ἐγγραφὴν τῆς νέας χρησιμεύει, συνεπῶς δὲ ἐξ αὐτῆς καὶ μόνῃς τῆς νέας ἐγγραφῆς δέον νὰ προκύπτωσι τὰ πρὸς τὸ κύρος αὐτῆς ἀπαιτούμενα προσόντα, οὐχὶ δὲ δι' ἀναδρομῆς εἰς τὴν παλαιάν ὑποθήκην.

443 (1878) 359 (1879).

Ὁ μεταβατικὸς νόμος PNB' τῆς 8 Ἰανουαρίου 1866 δὲν ὑπέβαλεν εἰς νέαν ἐγγραφὴν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, τὰς συμβατικὰς ὑποθήκας καὶ τὰ εἰδικὰ ἐφ' ὠρισμένων ἀκινήτων προνόμια, οἷον τὰ τοῦ πωλητοῦ διὰ τὸ ὀφειλόμενον τίμημα, διότι ἐκεῖναι μὲν ὑφίσταντο δι' εἰδικῆς ἐγγραφῆς ἐπὶ ἐκάστου τῶν ὑπεγγύων ἀκινήτων κτημάτων (ἄρθρ. 1964, 1965 καὶ 1978 § 5 Ἰονίου ἀστ. Κώδ.) ταῦτα δὲ πάντα εἰσὶν εἰδικὰ ἐφ' ὠρισμένων ἀκινήτων, χρῆζοντα πρὸς διατήρησιν αὐτῶν εἰδικῆς ἐγγραφῆς ἐπὶ τῶν βεβαρημένων κτημάτων (ἄρθρ. 1940, 1945 καὶ ἐπ.). Ἐπομένως, ὅταν τὸ συμβόλαιον, δι' οὗ ἐπιδιώκεται ἡ ἀναγκαστικὴ ἐκποίηση, εἶχε μεταγραφῇ καὶ συνάμα εἶχε ληφθῇ δυνάμει αὐτοῦ εἰδικὴ ἐγγραφή εἰς τὰ βιβλία τῶν ὑποθηκῶν, κατὰ τὰ πρῶν ἐν Ἑπτανήσῳ ἰσχύοντα, δὲν ἀπητεῖτο νὰ ἐγγραφῇ ἐκ νέου εἰς τὰ βιβλία τῶν ὑποθηκῶν μετὰ τὸν PNB' νόμον, πρὸς διατήρησιν. 242 (1875) 236 (1881).

Ούτε τὸ διακλητήριον, οὔτε τὸ ἐμφανιστήριον μόνον δύνανται ν' ἀπαλλάξωσι τοὺς πιστωτὰς τῆς ὑπὸ τοῦ PNB νόμου ὑποχρεώσεως πρὸς ἐγγραφὴν τῶν ἀγγράφων ὑποθηκῶν ἢ προνομίων καὶ τῶν γενικῶν ὑποθηκῶν εἰς εἰδικὰ βιβλία ἐν ταῖς Ἰονίοις νήσοις, κατὰ τὸν περὶ ὑποθηκῶν νόμον τῆς 11 Αὐγούστου 1896, διότι οὕτως ἡ ἰσχὺς τοῦ PNB θὰ ἐξηρτᾶτο ἐκ τῆς θελήσεως τῶν πιστωτῶν, δυναμένων διὰ τῆς διακλήσεως καὶ τοῦ ἐμφανιστηρίου ν' ἀπαλλάσσωνται τῆς πρὸς ἐγγραφὴν ὑποχρεώσεως, ὅπερ προφανῶς ἀντίκειται ταῖς διατάξεσι τοῦ PNB νόμου.

251 (1884).

Ὅταν ἡ ἐκτέλεσις ἐγκαταλείπεται δυνάμει τοῦ περὶ διακλήσεων Ἰονίου νόμου (ἄρθρ. 7), ἀμφότεροι οἱ διάδοικοι στεροῦνται τῆς ἐγγραφῆς ἢ τοῦ προνομίου των. Θεωρεῖται ὅμως ἀνακτήτας τοῦτο ὁ πιστωτής, ἐὰν μετὰ ταῦτα καὶ ἐντὸς τῆς προθεσμίας τοῦ PNB νόμου ἐγγράψῃ τὴν ὑποθήκην του ἐν τοῖς βιβλίοις τῶν ὑποθηκῶν.

85 (1887).

Ὁ νόμος PNB' τῆς 8 Ἰανουαρίου 1866 καὶ οἱ μεταγενέστεροι ΡΞΗ' καὶ ΤΑΓ', δι' ὧν παρετάθη ἡ διὰ τοῦ πρώτου ταχθεῖσα πρὸς ἀνανέωσιν προθεσμία, ὑπέβαλον εἰς τὴν ὑποχρέωσιν εἰδικῆς ἐγγραφῆς οὐχὶ πάσας τὰς ὑπὸ τὸ κράτος τῶν πρὸ τῆς νομοθετικῆς ἀφομοιώσεως νόμων τῆς Ἰονίου πολιτείας κτηθείσας ἐν ταῖς Ἰονίοις νήσοις ὑποθήκας, ἀλλὰ μόνον τὰς ἐγγράφους καὶ τὰς κατὰ τὸ κρατοῦν ἐν ταῖς Ἰονίοις νήσοις σύστημα γενικῶς ἐγγεγραμμένας ἐφ' ὅλης τῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου ἢ τοῦ τρίτου ὑποθήκας· ἡ ἐγγραφεῖσα ὅμως εἰδικῶς ἐξ ἀρχῆς ἐφ' ὠρισμένου κτήματος ὑποθήκη δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ὑποθηκῶν, περὶ ὧν πραγματεύεται ὁ PNB νόμος, καὶ, μὴ ἔχουσα ἀνάγκην εἰδικῆς ἐγγραφῆς, δὲν ἀπέβαλε τὰ ἀπαξ κτηθέντα ἀποτελέσματα αὐτῆς.

146 (1889).

Ἡ δυνάμει τῶν ἀρθρ. 1970 § 2 καὶ 1971 τοῦ Ἰονίου Κώδ. ἄγραφος ὑποθήκη ἐπὶ τῶν κτημάτων τοῦ συζύγου ὑπὲρ τῆς συζύγου πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς προικὸς θεωρεῖται μέχρι τέλους τῆς προθεσμίας, καθ' ἣν πρέπει νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὰ εἰδικὰ ἐπὶ τούτῳ βιβλία (κατὰ τὸν PNB νόμον), κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Ἰονίου Κώδ., ὡς ἐγγεγραμμένη.

349 (1875).

Ἡ ἐγγαμος γυνή, ἡ εἰδικεύσασα ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ταχθείσης προθεσμίας τὴν νόμιμον ὑποθήκην, τὴν ἐγγραφεῖσαν πρὸς

ασφάλειαν τῆς προικὸς τῆς ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου τῆς κτηθέντων ὑπὸ τοῦ συζύγου τῆς ἀκινήτων, καίπερ τούτων κτηθέντων μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ ἀπὸ 11 Αὐγούστου 1836 νόμου περὶ ὑποθηκῶν τοῦ Βασιλείου ἐν Ἑπτανήσῳ, ἀποκτᾶ ἀναδρομικῶς δικαίωμα μέχρι τῆς ἐποχῆς τῆς τελέσεως τοῦ γάμου τῆς, καίπερ γενομένης τῆς εἰδικεύσεως μετὰ τὴν ἐγγραφὴν τῆς ὑποθήκης ἄλλου πιστωτοῦ.

230 (1892).

Ἡ ἔλλειψις τῆς κατὰ τὸν νόμον PNB ἀπαιτουμένης ἀνανεώσεως τῆς ὑποθήκης δὲν εἶνε δημοσίας τάξεως, καὶ δὲν δύναται νὰ ἐξετασθῇ αὐτεπαγγέλτως.

245 (1891).

§ 18

Ὁ ἐνυπόθηκος δανειστὴς δύναται νὰ παραιτηθῇ τῆς ὑποθήκης καὶ νὰ ἐξουδετερώσῃ ταύτην διὰ τῆς παραιτήσεώς του καὶ ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ ὀφειλέτου (νόμου ὑποθηκῶν ἄρθρ. 50 § 3).

121 (1869).

Ἡ ἐγγραφὴ ὑποθήκης διακρίνεται, κατὰ νόμον, τοῦ δικαιώματος ὑποθήκης, καὶ διὰ τοῦτο ὁ παραιτηθεὶς τῆς ἐγγεγραμμένης ὑποθήκης, οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ δικαιώματος πρὸς νέαν ἐγγραφὴν, δύναται αὐθις νὰ ἐγγράψῃ ὑποθήκην δυνάμει τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως, δι' ἧς εἶχε τὸ δικαίωμα πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης, καὶ χωρὶς νὰ ἐπιφυλαχθῇ τοῦ τοιοῦτου δικαιώματος κατὰ τὴν παραίτησιν τῆς ἐγγεγραμμένης ὑποθήκης.

194 (1874).

§ 19

Ἐποθήκη, ἐγγραφεῖσα μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀκύρωσης τὴν κατὰσχέσιν ἀποφάσεως, δὲν ἰσχύει, ἐὰν ἡ ἀκυροῦσα τὴν κατὰσχέσιν ἀποφάσεις ἀνῆρέθῃ, διότι διὰ τῆς ἀναιρέσεως ἐπανῆλθον τὰ πράγματα εἰς τὴν προτέραν αὐτῶν κατάστασιν· ὅθεν ἐματαιώθησαν καὶ τὰ ἐνεργηθέντα δυνάμει τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως, ἐν οἷς καὶ ἡ τῆς ὑποθήκης ἐγγραφὴ.

241 (1854).

Ὁ δεῦτερος ἐνυπόθηκος δανειστὴς δικαιούται νὰ προτείνῃ τὸ ἄκυρον τῆς εἰς ὑποθήκην μετατροπῆς τῆς προσημειώσεως, ἥτις προηγεῖται τῆς ὑποθήκης αὐτοῦ, ἂν ἐκ συμπαιγνίας μεταξὺ τοῦ ὀφειλέτου του καὶ τρίτου ἐγένετο αὕτη.

285 (1868).¹

¹ Ὅρ. καὶ Λ. Προσημείωσις § 5 σελ. 576.

§ 20

Παραγραφείσης τῆς ἀπαιτήσεως, παραγράφεται καὶ ἡ πρὸς ἐξασφάλισιν αὐτῆς ὑπόθήκη (Ν. ὑποθ. 22 καὶ 57), τοῦτου δ' ἔνεκεν, ἐκλείπουσιν τῆς ἀναγκαίας προϋποθέσεως, ἥτοι, ὅτι εἶνε ἔνυπόθηκος δανειστής ὁ ἐνάγων, δὲν ἔχει οὗτος πλέον συμφέρον νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τῆς περὶ τὴν ἐκτέλεσιν διαδικασίας. 186 (1875).

Ἡ ὑπόθήκη, παρακολούθημα οὔσα τοῦ δανείου, ἀκολουθεῖ τὴν τύχην αὐτοῦ, συμπαράγραφομένη· ὥστε ἐφαρμοστέον ἐνταῦθα τὸ ἄρθρ. 189 τοῦ Ἐμπορικοῦ νόμου. 9 (1879).

Κατὰ τὰ ἄρθρα 22, 50 καὶ 57 τοῦ νόμου περὶ ὑποθηκῶν, ἡ ὑπόθήκη δὲν ἀποσβέννεται διὰ χρησικτησίας, ἀλλὰ διὰ τῆς 30ετοῦς παραγραφῆς τῆς ἀπαιτήσεως. 357 (1884).

Τὸ ἀπὸ 1 Μαρτίου 1833 διάταγμα διατάσσον τὴν ἀναστολὴν τῆς πληρωμῆς τῶν πρὸ τοῦ ἔτους τοῦτου καθυστερησάντων χρεῶν τοῦ Δημοσίου, δὲν ἐπιφέρει ἀναγκαίως τὴν κατάργησιν τῶν κεκτημένων ἐπὶ ὠρισμένου κτήματος τοῦ Δημοσίου δικαιωμάτων ὑποθήκης, ἥτις ἐκτῆθη δυνάμει νόμου ἢ συμφωνίας, διότι ἡ ἀποκτηθεῖσα ἀπ᾽ ὑπόθεσιν διατηρεῖται ἐνὸςφω τὸ χρέος δὲν ἀπεσβέσθη, δυνάμει δὲ τοῦ μνημονευθέντος διατάγματος τὰ καθυστεροῦντα χρεῖα τοῦ Δημοσίου δὲν ἀπεσβέσθησαν, ἀλλ' ἡ πληρωμὴ αὐτῶν ἀνεστάλη. 97 (1854).

Τὸ ἄρθρ. 2111 τοῦ Ἰονίου Κώδικος διαλαμβάνον, ὅτι αἱ πρὸ τῆς ἡμέρας, ἀφ' ἧς ὁ παρὼν πολιτικός κώδιξ θέλει ἰσχύει, ἀρξάμεναι παραγραφῆς διαρκοῦσιν ἐκάστη, ἐφ' ὅσον ὀρίζουσιν οἱ προγενέστεροι νόμοι, δὲν ἐννοεῖ προδήλως τὰς μετὰ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ ἀρξαμένας παραγραφάς, αἵτινες, συνεπῶς, κρίνονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ἰονίου Κώδικος, τὸ δὲ ἄρθρ. 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 13 νόμου τοῦ 7ου Κοινοβουλίου ἀφορᾷ εἰς κεκτημένα ἤδη πρὸ τοῦ κώδικος δικαιώματα, καὶ οὐχὶ εἰς δικαιώματα, λαβόντα ὑπαρξιν μετ' αὐτόν. Τοῦτου τεθέντος, ἀφοῦ, κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 2095, ὁ ἀποκτῶν καλῇ τῇ πίστει καὶ διανοίᾳ κυρίου ἀκίνητον παραγράφει τὴν κυριότητα αὐτοῦ διὰ τῆς παρελεύσεως δεκαετίας ἐπὶ παρόντων, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 2008 § 3, τὸ τοιοῦτον κτῆμα βεβαρῆμενον πρὶν δι' ὑπόθεσιν μένει ἐλευθερον αὐτῆς καὶ παντὸς ἄλλου προνομίου διὰ παρελεύσεως τοῦ ὑπὲρ τοῦ τρίτου καὶ πρὸς παραγραφὴν τῆς κυριότητος χρόνου, ἀποσβέν-

νυμένης τῆς ὑπὲρ τοῦ πιστωτοῦ περὶ τῶν προνομίων καὶ τῆς ὑποθήκης ἀγωγῆς, ἔπεται, ὅτι ὁ κατέχων καλῇ τῇ πίστει ἐξ ἀγορᾶς κτημάτι ἀπὸ χρόνου μεταγενεστέρου τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἰονίου Κώδικος, ἀποκτᾷ μετὰ δεκαετίαν διὰ παραγραφῆς τὴν κυριότητα αὐτοῦ ἐλευθέραν παντὸς βάρους, ὑποθήκης ἢ προνομίου, τὰ δὲ περὶ τούτων δικαιώματα τῶν πιστωτῶν ἀνατρέπονται. 30 (1871).

Ὁ ἀποκτήσας καλῇ τῇ πίστει καὶ δικαίῳ τίτλῳ ἀκίνητον κτήμα παραγράφει τὴν κυριότητα αὐτοῦ διὰ παρελεύσεως δέκα ἐτῶν ἡσύχου καὶ ἀταράχου κατοχῆς (Ἰον. Κώδ. ἄρθρ. 2095) καὶ ἐπομένως ἀποκτᾷ τὴν ἀπόλυτον κυριότητα τοῦ κτήματος, ἀποσβεσνυμένων ὑπὲρ αὐτοῦ ὅλων τῶν προηγουμένων ὑποθηκῶν καὶ αὐτῶν τῶν προὑπαρξασῶν τοῦ Ἰονίου Κώδικος. Ἡ δὲ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 1 τῆς 13 πράξεως τοῦ Ζ' κοινοβουλίου ἀφορᾷ εἰς τὰς ὑποθήκας, θεωρουμένας αὐτὰς καθ' ἑαυτὰς καὶ οὐχὶ ὡς πρὸς τὰς σχέσεις των πρὸς τὸ ζήτημα τῆς κτήσεως τῆς κυριότητος, περὶ οὗ πραγματεύεται ἰδίᾳ τὸ θ' κεφάλαιον τῆς αὐτῆς κοινοβουλευτικῆς πράξεως. Ἐν ἄλλοις λόγοις ἢ μνημονευθεῖσα διάταξις ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι αἱ ἀρχαῖαι ὑποθήκαι διατηροῦσι, καθὼς τοιαῦται, τὴν ἰσχὺν καὶ διάρκειάν των, ὅπερ ὁμῶς δὲν ἐηλοῖ καὶ ὅτι κατισχύουσι τῆς χρησικτησίας, ἐπιφέρουσαι παράτασιν τοῦ πρὸς ἀπόκτησιν αὐτῆς τεταγμένου χρόνου, ἄλλως ἢ παραγραφῇ τῶν ἐνυποθήκων ὡς καὶ τῶν λοιπῶν ἐπὶ ἄλλοτρίων κτημάτων ἐμπραγμάτων ἀγωγῶν ἔχει συνήθως προθεσμίαν μείζονα τῆς δεκαετίας, ἐπαναληπτέαν ἐκάστοτε ὁλοκλήρως, ὡς αἰς ἐπέλθῃ αἰτία τις τὴν παραγραφὴν διακόπτουσα, ὥστε ἐὰν ἡ χρησικτησία οὐδὲν ὡς τὴν πρόοδον τῶν ἀντιθέτων ἀποσβεστικῶν ἀγωγῶν ἐκώλυε, μὴ οὖσα δῆθεν ἐφικτὴ πρὶν ἢ αὐταὶ συμπληρωθῶσιν, ὁ θεσμὸς οὗτος, ἐφ' οὗ ὁ νομοθέτης τὸ σύστημα τῆς ἰδιοκτησίας ἐθεμελίωσεν, ἤθελε ματαιωθῇ ἐντελῶς ἐν τῇ ἐφαρμογῇ του. 261 (1871).

Ἡ παραγραφὴ προνομίων καὶ ἐνυποθήκων δικαίων, ἀποκτηθέντων δυνάμει τίτλου μεταγενεστέρου τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἰονίου Κώδικος, παραγράφεται, κατὰ τὰ ἄρθρα 2008 § 5 καὶ 2111 αὐτοῦ, διὰ τῆς παρελεύσεως τῆς δεκαετίας, ὁ δὲ νόμος 13 τοῦ ἐβδόμου Ἰονίου Κοινοβουλίου οὐδεμίαν ἐπήνεγκε τροποποίησιν εἰς τὰς διατάξεις ταύτας τοῦ Κώδικος. Μόνη δὲ ἡ ὑπαρξίς τῆς ἐγγραφῆς τῶν ὑποθηκῶν δὲν καθιστᾷ κακῆς πίστεως κάτοχον τὸν ἐναγόμενον, ἀφοῦ δὲν προ-

τείνεται καὶ ἀποδεικνύεται, ὅτι ἐγίνωσκε τὴν ἐγγραφήν, διότι, κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 2008 § 5, αἱ ἐγγραφαὶ τῶν ὑποθηκῶν δὲν ἐπηρεάζουσι τὴν παραγραφὴν, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 2098, ἡ καλὴ πίστις τεχμαίρεται μέχρι προτάσεως καὶ ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου.

557 (1872).

Ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1866, ὅτε ἔλαθεν ἰσχὺν καὶ ἐν Ἑπτανήσῳ ὁ περὶ ὑποθηκῶν νόμος τοῦ Βασιλείου, δυνάμει τοῦ ΡΝ νόμου καὶ τοῦ σχετικοῦ Β.Δ. τῆς 3 Φεβρουαρίου 1866, ἰσχύουσι καὶ ἐν Ἑπτανήσῳ αἱ περὶ παραγραφῆς τῶν ὑποθηκῶν διατάξεις τῶν ἄρθρων 21, 22, 50 § 6 καὶ 57 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, καθ' ὅς ἡ ἐγγραφή διακόπτει τὴν παραγραφὴν τῆς ἀπαιτήσεως ὑπὲρ ἐκείνου, πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ὁποῖου ἐγένετο, καὶ ἡ οὕτως ἀποκτηθεῖσα ὑποθήκη συμπαραγράφεται τῇ ἀπαιτήσει, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ὁποίας ἐγένετο, ἀποσθένυται δὲ διὰ τῆς παραγραφῆς τῆς ἀπαιτήσεως καὶ αὐτὸ τὸ δικαίωμα τῆς ὑποθήκης ἐντεῦθεν δὲ ἔπεται, ὅτι αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρ. 2008 § 5 καὶ 2078 Ἰονίου ἀστικοῦ Κώδικος δὲν ἰσχύουσι πλέον ἐν Ἑπτανήσῳ διὰ τοὺς μὴ ἔχοντας κεκτημένον κατὰ τὴν 1 Ἰουλίου 1866 δικαίωμα παραγραφῆς ὡς πρὸς τὰς ἐνυποθήκους ἀπαιτήσεις, τὰς δυνάμει τῶν ἄρθρ. 1970 § 2 καὶ 1971 ὑπαρχούσας, καὶ ἂν αἱ ὑποθήκαι αὗται, ἐγγραφοὶ οὔσαι, ἐνεγράφησαν εἰς τὰ εἰδικὰ βιβλία ἐμπροσθέντως.

349 (1875).

§ 21

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 77 καὶ 78 τοῦ περὶ ὑποθηκῶν νόμου, ὅταν ὁ ἐνυπόθηκος δανειστής δὲν συγκατατίθεται εἰς τὴν τῆς ὑποθήκης ἐξάλειψιν, ἢ περὶ ταύτης αἵτησις φέρεται εἰς τὸ Δικαστήριον δι' ἀγωγῆς ἅρα Δικαστήριον, κηρῶζαν ἀπαράδεκτον τὴν εἰρημένην ἀγωγὴν, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι δι' ἀναφορᾶς καὶ οὐχὶ δι' ἀγωγῆς ἔπρεπε νὰ ζητηθῇ ἡ ἐξάλειψις τῆς ὑποθήκης, παραβιάζει τὰ ἀνωτέρω ἄρθρα καὶ προσέτι τὰ ἄρθρα 50 § 5 καὶ 56 τοῦ αὐτοῦ νόμου καὶ τὸ 997 Πολ. Δικ., διότι τοῦτο μὲν ὀρίζει, ὅτι ἡ ἐπ' ἀναφορᾶ διαδικασία γίνεται τότε, ὅταν ὁ ὑπερθεματιστὴς ἐπλήρωσεν ὅλους τοὺς δανειστάς καὶ ἔλαθεν ἐξοφλητικὸν αὐτῶν, ἐκεῖνα δὲ, διότι δὲν κανονίζουν διαικασίαν τινά, ἀλλ' ὀρίζουσι κατ' οὐσίαν τ' ἀποτελέσματα, ἅτινα συνεπάγεται ἡ ἀναγκαστικὴ ἐκποίηση τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος.

122 (1852).

Ἡ περὶ ἐξαλείψεως ὑποθήκης ἀγωγὴ ἐγείρεται κατὰ παντός ἔχοντος ἀντιρρήσεις κατὰ τῆς διαγραφῆς τῆς ὑποθήκης, ὡς ἔχοντος συμφέρον νὰ διατηρηθῇ αὕτη, δὲν λαμβάνεται δὲ ὑπ' ὄψιν ἡ ἰδιότης, ὑφ' ἣν οὗτος ἐνάγεται, δηλ. ἂν ἐνάγεται ὡς κληρονόμος καὶ οὐχὶ ὡς δωρεοδόχος τοῦ πατρὸς του, διότι ὁ νόμιμος λόγος, ἐξ οὗ προῆλθον τὰ δικαιώματα ταῦτα εἰς τὸν ἐναγόμενον, δὲν ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐνάγοντος. 33 (1872).

Ὅταν τις, ὡς πληρεξούσιος ἀγνώστου προσώπου, ἐζήτησεν εἰδικευσιν ὑποθήκης τινὸς (δυνάμει τοῦ ἐν ταῖς Ἰονίοις νήσοις ἰσχύοντος νόμου PNB τῆς 8 Ἰανουαρίου 1866), κατ' αὐτοῦ δέον ν' ἀπευθυνθῇ ἡ περὶ ἐξαλείψεως αὐτῆς ἀγωγὴ, δὲν ὤφειλε δὲ ὁ ἐνάγων νὰ ἐρευνήσῃ καὶ ἀνέυρῃ τὸν ἄγνωστον πιστωτήν, ἀλλ' ἐδικαιοῦτο νὰ ἐνασκήσῃ τὴν ἀγωγὴν του κατὰ μόνου τοῦ προσβαλόντος τὸ τῆς κυριότητός του δικαίωμα διὰ τῆς περιλήψεως καὶ τῆς δυνάμει ταύτης εἰδικεύσεως τῆς ὑποθήκης. 359 (1879).

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

Περίληψις

- § 1. Διάταξις ὑποκαταστάσεως ἐν τῇ διαθήκῃ.
- § 2. Κοινὴ ὑποκατάστασις.
- § 3. Ὁρφανικὴ ὑποκατάστασις.
- § 4. Ὑποκατάστασις, κατὰ τὴν Ἰόνιον νομοθεσίαν.

§ 1

Οὐδεμίαν σημασίαν ἔχει τὸ περιστατικόν, ὅτι ὁ ὑποκατάστατος πρὸ τοῦ ἐγκαθισταμένου εἰς πρῶτον βαθμὸν κληρονόμου ἐγγράφεται N. 2 § 6 (28. 6), διότι οὐχὶ ἡ τάξις τῆς ἐγγραφῆς, ἀλλ' ὁ βαθμὸς τῆς διαδοχῆς ὀρίζει μεταξὺ πολλῶν ἐγγραφέντων κληρονόμων τὸν ἄμεσον καὶ τὸν ὑποκατάστατον κληρονόμον. 279 (1866).

§ 2

Ἐὰν ὁ διαθέτης, προῖδὼν τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡδύνατο ν' ἀποθάνῃ ὁ κληρονόμος ἐν τῷ μεταξὺ τῆς συντάξεως τῆς διαθήκης καὶ τῆς ἀνοίξεως τῆς κληρονομίας χρόνῳ, κατέστησεν ὑποκατάστατον κληρονόμον, ἐὰν ἐπιζήσῃ ὁ κληρονόμος, ἡ ὑποκατάστασις δὲν χωρεῖ.

Ὡστε εἶνε ἀπορριπτέα ἢ ἐκ μέρους τοῦ ὑποκαταστάτου ἀγωγή, διότι, κατὰ νόμον (Ἄρμεν. § 3 E. Z.), ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως ἢ ἀδυναμίας τοῦ ἐγκαταστάτου πρὸς κτῆσιν τῆς κληρονομίας χωρεῖ ἡ ὑποκατάστασις, ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ δὲ κατατάσσεται ὁ θάνατος.

187 (1883).

Ὁ θάνατος τοῦ ἐγκαταστάτου δὲν ἀκυροῖ τὴν διαθήκην, ὡς αὐτὴ περιέχει διορισμὸν ὑποκαταστάτου.

196 (1886).

§ 3

Ὁ νόμος ταυτίζει κατὰ τὰς ὀφρανικὰς ὑποκαταστάσεις τοὺς κυοφορουμένους ὀφγιόνους πρὸς τοὺς ἤδη γεγεννημένους ἀνήθους (N. 2 Π. 28. 6 Eισ. § 4, 2. 16).

104 (1861).

§ 4

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 791 Ἰονίου Κώδ., ἡ ὑποκατάστασις γενομένη διὰ διαθήκης, δι' ἧς ὁ διάδοχος, ὁ ἐγκατάστατος κληρονόμος ἢ ὁ κληροδόχος ἐπιφορτίζεται δι' οἰαςδὴποτε ἐκφράσεως νὰ διατηρήσῃ καὶ ἀποδώσῃ εἰς τρίτον τινά, ἀπαγορεύεται, συγχωρεῖται δὲ μόνον εἰς τὰς ἐν τῷ 5' κεφαλαίῳ τοῦ β' τίτλου τοῦ αὐτοῦ Κώδικος μνημονευόμενας περιπτώσεις· εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν δὲ ταύτην ὑπάγεται, ὡς περιέχουσα οὐχὶ κληροδότημα ὑπὸ ἀναβλητικὸν ὄρον, ἀλλ' ὑποκατάστασιν, καὶ ἡ ἀφρεσις, ὑπὸ τὴν ὅποیان ὁ διαθέτης ἀφίνει διὰ τῆς διαθήκης του κληροδότημα ὑπὲρ τρίτου ἐκ τῆς κληρονομικῆς καὶ διὰ τῆς αὐτῆς διαθήκης καταληφθείσης εἰς τὸν κληρονόμον του περιουσίας, ἐὰν ὁ ἐν τῇ διαθήκῃ ἐγκατασταθεὶς κληρονόμος ἀποβιώσῃ πρὸ τῆς συμπληρώσεως τῆς νομίμου ἡλικίας, ἥτοι τοῦ 21 ἔτους· ἡ δὲ περὶ τῶν ὄρων τῆς ὑποκαταστάσεως κρίσις, ὡς νομική, εἶνε τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Ἀρείου Πάγου.

80 (1871).

Ἀπαγορευμένη ὑποκατάστασις ὑπάρχει, κατὰ τὸ ἄρθρ. 791 Ἰονίου Κώδ., ὅταν ὁ δωρεοδόχος, ὁ ἐγκατάστατος κληρονόμος ἢ ὁ κληροδόχος ἐπιφορτίζεται δι' οἰαςδὴποτε ἐκφράσεως νὰ διατηρήσῃ καὶ ἀποδώσῃ εἰς τρίτον τινά τὴν ἀφθεῖσαν αὐτῷ διὰ τῆς διαθήκης περιουσίαν, πλὴν τῶν περιπτώσεων τῶν προνοουμένων ὑπὸ τοῦ 5' κεφαλαίου τοῦ β' τίτλου τοῦ αὐτοῦ Κώδικος. Ἐπομένως ὁ υἱὸς τοῦ διαθέτου δὲν εἶνε κληρονόμος αὐτοῦ, ὅταν ἀπεβίωσεν, ὡς ἐγκαταστάς τοιοῦτος, ὑπὸ τὸν ὄρον, ἐὰν ἐπιζήσῃ μετὰ τὴν ἐνηλικιότητα, ὅστις

δὲν ἐξεπληρώθη, ἐπομένως, μὴ ὑπάρξαντος κληρονόμου, ὁ ἐν τῇ διαθήκῃ μνημονευόμενος ἀνεψιὸς τοῦ αὐτοῦ διαθέτου ἔλαθεν ἀπ' εὐθείας παρ' αὐτοῦ τοῦ διαθέτου τὸ ὡς κληροδότημα ἀφεθὲν αὐτῷ μέρος τῆς διαθεσίμου περιουσίας, συνεπῶς δὲ ἡ ὑπὲρ αὐτοῦ διάταξις τῆς διαθήκης (ἥς ἡ ἐρμηνεία ἡ δοθεῖσα ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας δεσμεύει τὸν Ἄρειον Πάγον) δὲν περιέχει ὑποκατάστασιν, ὑπαγομένην εἰς τὴν ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ εἰρημένου ἄρθρου, ὡς μὴ ἐπιβάλλουσα εἰς κληρονόμον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διατηρήσῃ καὶ μεταβιβάσῃ πρὸς τρίτον τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ διατεθεῖσαν περιουσίαν, οὔτε εἶνε ἕνεκα τούτου ἄκυρος.

217 (1871).

Ἐὰν διὰ διαθήκης τοῦ πατρὸς ἐγκατασταθῶσι κληρονόμοι αὐτοῦ οἱ τρεῖς υἱοὶ του, περὶ δὲ τῶν οἰκιῶν των ὀρίσῃ ὁ διαθέτης, ὅτι μετὰ τὴν διανομὴν αὐτῶν μεταξὺ τῶν κληρονόμων του ἡ λαχοῦσα ἐκάστῳ τούτων μερὶς πρέπει νὰ μεταβαίνει εἰς τοὺς κατιόντας ἐκαστοῦ αὐτῶν, καὶ ἐν ἐλλείψει κατιόντων εἰς τὴν ἑτέραν τῶν ἄλλων υἱῶν του γραμμὴν, καθ' ἣν ὀρίζει ἐν τῇ διαθήκῃ μεταξὺ τῶν γραμμῶν καὶ τῶν προσώπων τάξιν, ἐὰν εἰς τῶν υἱῶν τελευτήσῃ ἄτεκνος καὶ ἄνευ διαθήκης, κατὰ τὸν ΛΔ νόμον τῆς 12 Μαΐου 1825 τοῦ Β' Ἰονίου Κοινοβουλίου (ἄρθρ. 3, 4 καὶ 7), ὁ καταπιστευματικὸς δεσμός, ὁ βιρύνων τὴν λαχοῦσαν τῷ υἱῷ τούτῳ μερίδα, ἐλύθη ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ, θανόντος ἀτέκνου (ἄρθρ. 3)· διότι τὸ μὲν ἄρθρ. 7, τὸ κυροῦν τὰς πρὸ τοῦ νόμου διαταχθείσας ὑποκαταστάσεις διατηρεῖ αὐτὰς μόνον ὑπὲρ τῶν υἱῶν, ὡςάκις οὗτοι ὑποχρεοῦνται νὰ μεταβιβάσωσιν εἰς τὰ ἴδια αὐτῶν τέκνα, τὸ δὲ ἄρθρ. 4, τὸ ἐπιτρέπον εἰς τὸ μέλλον τὰς ὑποκαταστάσεις, περιορίζει αὐτὰς μόνον ὑπὲρ τῶν ἐγγόνων τοῦ διαθέτου, τῶν γεννηθέντων ἐκ τοῦ βεβαρημένου διὰ τῆς καταπιστεύσεως υἱοῦ, ἀπαγορεῦον τὴν μεταξὺ τῶν ἄλλων μετὰβασιν τοῦ καταπιστεύματος. Οὐδαμῶς δὲ δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ τῶν ἐν ἄρθρῳ 6 προνοουμένων περιπτώσεων, διότι εἰς οὐδεμίαν τούτων ὑπάγεται ἡ προκειμένη.

242 (1876).

ΧΕΙΡΑΦΕΣΙΑ

—
περίληψις.

- § 1. Τρόπος χειραφεσίας.
 § 2. Είδικὸς κηδεμῶν ἐν περιπτώσει συγκρούσεως συμφερόντων.
 § 3. Συνομολόγησις δανείου.
 § 4. Ἐνάσκησις ἐμπορείας.
 § 5. Ἐκχώρησις ἀπαιτήσεων.
 § 6. Δωρεὰ αἰτίας θανάτου.
 § 7. Παράστασις δικαστικῆ τοῦ χειραφετοῦ.
 § 8. Διάρρηξις τῆς ὑπὸ τοῦ χειραφετοῦ συνομολογηθείσης συμβάσεως, κατὰ τὸν Ἰόνιον Κώδικα.

§ 1

Τὸ ἄρθρον 137 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου κατήργησε πάντας τοὺς ὀρισμοὺς τοῦ τε Ρωμαϊκοῦ καὶ τοῦ Βυζαντινοῦ Δικαίου, τοὺς εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦ νόμου τούτου ἀναγομένους, ἐπομένως καὶ ὁ Ν. 5 Π. (37. 12), ὅστις ἀφορᾷ εἰς πατέρα ἀναγκασθέντα ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος νὰ χειραφετήσῃ τὸν υἱόν του, κατηργήθη, διότι σήμερον ἰσχύουσιν ἄλλαι διατάξεις τοῦ εἰρημένου νεωτέρου νόμου περὶ χειραφεσίας.

147 (1872).

Ναὶ μὲν διὰ τοῦ γάμου ἐπέρχεται ἡ χειραφεσία, ἀλλ' ὑποτίθεται ἔγκυρος γάμος, διότι ὁ ἄκυρος οὐδὲν παράγει ἀποτέλεσμα. Διὰ δὲ τῆς ἀγωγῆς, δι' ἧς ζητεῖται ἡ ἀνακήρυξις τῆς ἀκυρότητος τοῦ γάμου δι' ἑλλειψιν συναινέσεως τοῦ ἐνάγοντος ἐπιτρόπου τῆς ἀνηλίκου, πρόκειται νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ ἐγκύρου γάμου, ἐν ἀντιδικίᾳ μετὰ τοῦ συζύγου τῆς ἀνηλίκου, διὰ τῆς ἐξετάσεως τοῦ ζητήματος, ἐὰν ἀπαιτῆται ἢ μὴ ἡ ἐν λόγῳ συναίνεσις, ὅπερ ἀποτελεῖ προδικαστικὸν ζήτημα τοῦ κύρους τῆς χειραφετήσεως.

351 (1893).

§ 2

Προκειμένου περὶ συστάσεως προικός, ἡ σύμβασις ἡ γενομένη πρὸς τοῦτο μετὰ τῆς ἀνηλίκου συζύγου, ὡς προικοδότου, καὶ τοῦ συζύγου, ὡς προικολήπτου καὶ συνάμα ὡς κηδεμόνος, συναινέσαντος εἰς τὴν προίκισιν, εἶνε ἄκυρος, διότι ὑπῆρχε σύγκρουσις συμφερόντων καὶ ἐστερεῖτο ὡς ἐκ τούτου ὁ σύζυγος τῆς ἐξουσίας νὰ παράσχῃ

τὴν συναίνεσιν αὐτοῦ, καὶ ἐξ ἀναλογίας τῆς περὶ διορισμοῦ εἰδικοῦ ἐπιτρόπου ἢ κηδεμόνος διατάξεως τῶν ἄρθρ. 9 καὶ 103 τοῦ περὶ ἀνηλίκων νόμου, ἔδει, πρὸς τὸ κύρος τῆς πράξεως, νὰ διορισθῇ εἰδικὸς κηδεμὼν, ὅπως συναινέσῃ εἰς ταύτην, ἀπαιτουμένης ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 106 τῆς συναινέσεως κηδεμόνος, προκειμένου περὶ συστάσεως διατετιμμένης προικὸς ὑπὸ χειραφέτου. 155 (1892).

§ 3

Ὁ χειράφετος ἀνήλικος, δυνάμενος, κατὰ τὰ ἄρθρα 66 καὶ 106 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου, νὰ θανέλζηται ἐπὶ ὑποθήκῃ, τῇ γνωμοδοτήσῃ τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, τῇ ἀδείᾳ τοῦ ἀρμοδίου Δικαστηρίου καὶ τῇ συναινέσει τοῦ κηδεμόνος, ἰσχυρῶς ἐνεργεῖ τοιαῦτα δάνεια καὶ δι' ἄλλου, καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ κηδεμόνος, ἐντελλόμενος αὐτῷ ἢ ἐγκρίνων τὰ ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τοῦτο πραχθέντα, ὡς καὶ ὁ ἐνήλικος. 186 (1870).

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρ. 265 καὶ 374 τοῦ Ἰονίου ἀστ. Κώδικος ἀφορῶσιν εἰς ἅπαντας τοὺς χειραφέτους ἀνηλίκους, ἄνευ διακρίσεως γένους, ἐν οἷς καὶ αἱ ὑπανδροὶ ἀνήλικοι γυναῖκες, αἱ δὲ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 193 Ἰον. Κώδ. δὲν ἀπαλλάττουσι τὸν χειράφετον σύζυγον τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 374 ἀναφερομένης ὑποχρεώσεως τοῦ νὰ μὴ δύναται νὰ θανειθῇ ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ κηδεμόνος, ἐπικυρουμένης παρὰ τοῦ Δικαστηρίου καὶ ἀκουσθέντος τοῦ Εἰσαγγελέως. 484 (1866).

Ὅσάκις πρὸς τὸ συμφέρον τῶν χειραφέτων ἀνηλίκων ὁ νόμος περιβάλλει δι' εἰδικῶν διατυπώσεων ὠρισμένας συμβάσεις αὐτῶν, ἢ παρὰλειψις τῶν εἰδικῶν τούτων διατυπώσεων καθιστᾷ τὴν σύμβασιν ἄκυρον ὑπὲρ τοῦ χειραφέτου ἀνηλίκου, μὴ λαμβανομένου ποσῶς ὑπ' ὅψιν ἂν ἐπῆλθεν ἢ οὐ βλάβη εἰς τοὺς συμβληθέντας χειραφέτους ἀνηλίκους ἐκ τῆς ἀκύρωσιν γενομένης ὡς πρὸς αὐτοὺς συμβάσεως. (Ἰον. Κώδ. ἄρθρ. 374). 484 (1866).

§ 4

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 109 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου, ἐκεῖναι αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ χειραφέτου θεωροῦνται ὡς γενόμεναι παρ' ἐνήλικου, ὅσας ἀναδέχεται χάριν τοῦ ἐμπορίου τοῦ ἐπομένως δέον νὰ ἐξακριβῶται, ἐὰν πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπαγγέλματος ἐνηργήθη-

σαν πρότερον τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Ἐμπορικοῦ νόμου ἀπαιτούμενα, διότι, μὴ προηγηθέντων αὐτῶν, αἱ ὑποχρεώσεις καὶ συναλλαγαὶ αὐτοῦ θεωροῦνται ὡς παρ' ἀνηλίκου γενόμεναι. 196 (1863).

Τῆς τοῦ ἄρθρ. 109 τοῦ περὶ ἀνηλίκων νόμου διατάξεως, καθ' ἣν χειράφετος, ἐμπορεῖαν μετερχόμενος, λογίζεται ἐνήλικος, ὡς πρὸς τὰς πράξεις, ὅσαι εἰς τὴν ἐμπορεῖαν ταύτην ἀφορῶσι, μὴ ὀριζούσης, ὅτι καὶ πᾶς χειράφετος δύναται νὰ ἐνασκήσῃ τὴν ἐμπορεῖαν ἢ νὰ ἐνεργήσῃ πράξεις ἐμπορικὰς δυνάμει τῆς χειραφесίας, ἢ ὀρθῇ ἐννοίᾳ, κατὰ τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα αὐτῆς, ἐστίν, ὅτι ὁ χειράφετος ἀνήλικος δύναται νὰ ἐνασκήσῃ τὴν ἐμπορεῖαν ἢ νὰ ἐνεργήσῃ πράξεις ἐμπορικὰς, ἀλλ' ἀφοῦ ἀποκτήσῃ τὴν πρὸς τὸ μετέρχεσθαι τὴν ἐμπορεῖαν ἰκανότητα, κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ἐμπορικοῦ νόμου. Ὅθεν ἀμφοτέρων τῶν διατάξεων τούτων συμβιβάζομένων πρὸς ἀλλήλας ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 109 τοῦ περὶ ἀνηλίκων νόμου, ὡς μεταγενεστέρου, δὲν κατηργήθη ἡ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Ἐμπορικοῦ νόμου, ὡς προγενεστέρου. 57 (1876) 62 (1882).

§ 5

Ἡ ἀνήλικος διὰ τοῦ γάμου καθίσταται χειράφετος, καὶ ἐπομένως δὲν διατελεῖ ὑπὸ ἐπιτροπείαν· ἄρα δύναται νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐκχώρησιν τῆς ἀνηκούσης αὐτῇ ἀπαιτήσεως αὐτοπροσώπως καὶ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ κηδεμόνος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 101 τοῦ νόμου περὶ ἐπιτροπείας. 293 (1892).

§ 6

Τὸ ἄρθρ. 106 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου, μνημονεύον ρητῶς τὰς πράξεις, ἅς ὁ χειράφετος ἀνήλικος δὲν δύναται νὰ ἐπιχειρήσῃ ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ κηδεμόνος αὐτοῦ, δὲν συγκαταριθμεῖ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τὰς ἐνεκὰ θανάτου ὥρεᾶς κινητῶν, μὴ μεταρρυθμίσιν ὡς πρὸς τοῦτο τὸν Ν. 5 Π. (28. 1), καθ' ὃν ὁ ἔφηβος ἀνήλικος δύναται νὰ διαθέσῃ τὴν περιουσίαν του καὶ διὰ ὥρεᾶς αἰτίᾳ θανάτου Ν. 32 § 8 (24. 1), τὸ δὲ ἄρθρ. 3 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου ἀφορᾷ εἰς τὰς μεταξὺ ζώντων πράξεις τῶν ἀνηλίκων. 71 (1874).

§ 7

Διὰ τοῦ γάμου ἐπέρχεται αὐτοδικαίως ἡ χειραφесία τοῦ ἀνηλίκου (Ν. ἐπιτροπ. 98), ἐπομένως ὁ τέως ἐπίτροπος δὲν δύναται πλέον

νὰ ἐγείρῃ ἀγωγὴν ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ταύτην, διότι οἱ χειράφετοι ἀνήλικοι παρίστανται ἐπὶ Δικαστηρίου εἴτε ὡς ἐνάγοντες, εἴτε ὡς ἐναγόμενοι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 105 τοῦ ἀνωτέρω νόμου, αὐτοπροσώπως, χρήζουσι δὲ μόνον τῆς συναινέσεως τοῦ κηδεμόνος.

237 καὶ 238 (1867) 66 (1868).

Κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 98 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου, ὁ γάμος συνεπάγεται αὐτοδικαίως τὴν χειραφείαν· κατὰ δὲ τὰ ἄρθρα 9, 102 καὶ 105 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὁ χειράφετος δὲν διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐπιτρόπου, ἀλλὰ τοῦ κηδεμόνος, ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ ὁποίου δὲν δύναται νὰ παραστῇ ἐπὶ Δικαστηρίου οὔτε ὡς ἐναγόμενος ἐπὶ διαφορῶν, μὴ ἀναγομένων εἰς πράξεις τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του· προκειμένου δὲ περὶ ἀνηλίκου γυναικός, ὄρφανῆς πατρός, κηδεμὼν αὐτῆς εἶνε ὁ σύζυγός της.

104 (1878).

Ὁ κηδεμὼν τοῦ χειραφέτου δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ Δικαστηρίου ὡς ἐνάγων διὰ δικαιώματα τοῦ χειραφέτου, ἀλλὰ τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀποκλειστικῶς ἀνήκει εἰς τὸν χειράφετον αὐτόν, προσαπαιτεῖται δὲ πρὸς ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς ἐκ μέρους τοῦτου ἢ συναινέσις τοῦ κηδεμόνος αὐτοῦ τότε μόνον, ὡς ἂν πρόκειται περὶ διαφορᾶς, μὴ ἀναγομένης εἰς πράξεις τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του (ἄρθρ. 105 νόμου περὶ ἐπιτροπείας). Συνεπῶς πρὸς ταῦτα, ἡ ἀγωγή, ἡ οὐχὶ ὑπὸ τῆς χειραφέτου τῇ συναινέσει τοῦ συζύγου της, ἀλλ' ἐν ὀνόματι τοῦ συζύγου, ὡς κηδεμόνος αὐτῆς, ἐγερθεῖσα εἶνε ἄκυρος καὶ ἀπαράδεκτος, καίπερ ἐγκριθεῖσα καὶ παρὰ τῆς χειραφέτου μετὰ τὴν ἐνηλικιότητά της.

109 (1872).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 105 τοῦ περὶ ἀνηλίκων νόμου τῆς 17 Αὐγούστου 1861, ὁ χειράφετος δὲν δύναται νὰ παρασταθῇ ἐπὶ Δικαστηρίου οὔτε ὡς ἐνάγων, οὔτε ὡς ἐναγόμενος, ἐπομένως οὔτε ὡς ἀνακόπτων, ἐπὶ διαφορῶν, μὴ ἀναγομένων εἰς πράξεις τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του, ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ κηδεμόνος αὐτοῦ, ἅρα ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης ἔπεται, ὅτι ὁ κηδεμὼν τοῦ χειραφέτου δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ Δικαστηρίου διὰ δικαιώματα τοῦ χειραφέτου, ἀλλὰ τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς τοῦτον, καὶ μόνον ὡς ἂν πρόκειται περὶ διαφορᾶς, μὴ ἀναγομένης εἰς πράξεις τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας τοῦ χειραφέτου, προσα-

παιτεῖται πρὸς ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς ἢ τοῦ κηδεμόνος συναίνεσις.

237 (1876).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 105 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου, ὁ χειράφετος ἔχει τὴν ἱκανότητα τῆς ἐπὶ Δικαστηρίου παραστάσεως, ὡς προσπατιουμένης ἀπλῶς καὶ τῆς συναινέσεως τοῦ κηδεμόνος· ἐντεῦθεν ἔπεται, ὅτι ὁ κηδεμὼν δὲν ἔχει ἐκ τοῦ νόμου τὸ δικαίωμα νὰ παριστᾷ ἐπὶ Δικαστηρίου τὸν χειράφετον.

274 (1884).

§ 8

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 122 τοῦ Ἰονίου Κώδ. δὲν ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀκύρωσιν πράξεων, τὰς ὁποίας ὁ χειράφετος ἀνήλικος, κατὰ παράβασιν ρητῆς τοῦ νόμου ἀπαγορευτικῆς διατάξεως, ἐνέργησεν, ἀλλὰ πραγματεύεται εἰδικῶς μόνον περὶ τῆς ἀγωγῆς πρὸς διάρρηξιν συμβάσεως, ἣν ὁ χειράφετος οὗτος συνῆψεν ἀπλῶς καθ' ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τῆς ἱκανότητος αὐτοῦ. Ἐὰν ὅμως ὁ ἀνήλικος ὠφελήθῃ, ἡ ἀγωγή αὐτοῦ ἀποκρούεται διὰ τῆς ἐνστάσεως τοῦ δόλου, διότι εἰς οὐδένα ἐπιτρέπεται νὰ καθίσταται πλουσιώτερος διὰ τῆς ζημίας τοῦ ἄλλου.

207 (1867).

ΧΡΗΣΙΚΤΗΣΙΑ

Περὶ ληψίς.

- § 1. Στοιχεῖα τῆς τακτικῆς χρησικτησίς.
- § 2. Τίς ἐστὶ νόμιμος τίτλος.
- § 3. Τίτλος ὑποληπτός.
- § 4. Ἀκυρότης τοῦ τίτλου.
- § 5. Τίτλος ἐξ ἀγοραπωλησίας.
- § 6. Τίτλος ἐκ προικός.
- § 7. Τίτλος ἐκ κληρονομίας.
- § 8. Τίτλος ἐκ τοῦ δεδικασμένου.
- § 9. Τίτλος ἐκ τοῦ δικαιώματος τοῦ πολέμου.
- § 10. Πότε διατελεῖ τις ἐν καλῇ ἢ κακῇ πίστει.
- § 11. Πότε δεόν νὰ ὑπάρχῃ ἡ καλὴ πίστις.
- § 12. Τεκμήριον ὑπὲρ τῆς καλῆς πίστεως ἐν τῇ τακτικῇ χρησικτησίᾳ.
- § 13. Νομὴ.
- § 14. Χρόνος πρὸς τακτικὴν χρησικτησίαν.
- § 15. Πράγματα ἀνεπίδεκτα τακτικῆς χρησικτησίας.

- § 16. Στοιχεῖα τῆς ἐκτάκτου χρησικτησίας.
 § 17. Χρησικτησία προικῶν πραγμάτων.
 § 18. Χρησικτησία παραφένων.
 § 19. Χρησικτησία πραγμάτων, ἀνηκόντων εἰς ἀνηλίκους.
 § 20. Χρησικτησία πραγμάτων, ἀνηκόντων εἰς τὸ Δημόσιον.
 § 21. Χρησικτησία πραγμάτων, ἀνηκόντων εἰς Ἐκκλησίας καὶ εὐαγεῖς οἴκους.

§ 1

Κατὰ τὸν νόμον (Ἄρμ. § 3 καὶ 4 Α. γ. Ν. 2 § 15 Ν. 25 Π. 41. 3, Ν. 2, Ν. 13 § 1 Π. 41. 4, Ν. 24 Κώδ. 3. 32, Νεαρά 119 κεφ. 7), ἡ χρησικτησία συμπληροῦται νομίμως κατὰ τοῦ παρόντος κυρίου τοῦ πράγματος διὰ τῆς ἐν καλῇ τῇ πίστει ἀρξαμένης καὶ ἐπὶ δέκα ἔτη ἀνενοχλήτως διαρκεσάσης κατοχῆς τοῦ δυνάμει νομίμου τίτλου ἀποκτηθέντος ἀκινήτου. 367 (1852).

Ὁ καλῇ τῇ πίστει κάτοχος κτημάτων, ἐπὶ παρόντων, ἀποκτᾷ διὰ παραγραφῆς τὴν κυριότητα, ἂν κατέχῃ κατὰ διάρκειαν δέκα ἐτῶν, δυνάμει ἐγκύρου τίτλου ἀγοραπωλησίας, κληρονομίας κτλ. Δισκόπτεται δὲ ἡ παραγραφὴ διὰ τῆς βιαίας ἀποβολῆς (Ν. 5 Π. 4. 3) καὶ ὁ ἐν ἀγνοίᾳ ἀλλοτρίου νεμόμενος καὶ ἐκπεσών, εἴτα δὲ μετὰ τὸ γνῶναι κατασχὼν οὐ δεσπόζει διὰ τῆς χρήσεως (Ν. 7 § 4, 41. 4, Β. 50, 4, 6) Εἰς τὴν δι' ἀποφάσεως δὲ δικαστικῆς γενομένην ἀπόδοσιν τῶν ὑπὸ τοῦ κακῇ πίστει νεμομένων προστίθεται καὶ ὁ χρόνος καὶ οὐχὶ μόνον τὰ ἄλλα προσαυξήματα. 252 (1870).

Οὐδεὶς νόμος καθιεροῖ, ὅτι τὸ ἀπλοῦν γεγενὸς τῆς καταλήψεως, ἐκχερσώσεως καὶ νομῆς ἐθνικοῦ κτήματος προσδίδει εἰς τὸν νεμηθέντα αὐτὸ δικαίωμα κυριότητος· μόνον δὲ εἰς τὸν δυνάμενον ν' ἀποδείξῃ κυριότητα ἐπὶ τοῦ πράγματος ἢ κατὰ τινας νομίμους περιστάσεις εἰς τὸν λαβόντα ἐκ παραδόσεως αὐτό, ἐκ τίτλου ἱκανοῦ πρὸς μεταβίβασιν κυριότητος, ἐπιτρέπεται ἢ πρὸς διεκδίκησιν τοῦ πράγματος ἀγωγῇ (Ν. 20, 23 καὶ 50 Π. 6. 1 Ν. 17 καὶ 7 § 8 Π. 6. 2). 138 (1861).

Μόνον ἡ εἰκοσαετὴς νομὴ ἄνευ τίτλου δὲν χορηγεῖ δικαίωμα κυριότητος. 198 (1879).

Κατὰ τὴν Νεαράν 119 κεφ. ζ', ἐπὶ ἐκποιήσεως πραγμάτων, γενομένης παρὰ κακῆς πίστεως κατόχου, ἡ δεκαετὴς παραγραφὴ δύναται ν' ἀντιταχθῇ κατὰ μόνου τοῦ γινώσκοντος τὴν ἐκποίησιν ταύ-

την δεσπότου. Ἐκ τούτου δὲ συνάγεται, ὅτι, πρὸς ὑποστήριξιν τῆς δεκαετοῦς ἢ εἰκοσαετοῦς παραγραφῆς, δὲν ἀρκεῖ ἡ καλὴ πίστις τοῦ ἀγοραστοῦ, ὅποτε ἔλαβε παρὰ τοῦ κακῇ πίστει νεμηθέντος τὸ ἀγορασθὲν ἀκίνητον, ἀλλὰ προσαπαιτεῖται νὰ ἰσχυρισθῇ ὁ ἀγοραστής καὶ ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἐν γνώσει τοῦ ἀληθοῦς ἰδιοκτητοῦ τὸ ἴδιον αὐτοῦ κτῆμα ἐπωλήθη καὶ ὅτι διακατεῖχεν αὐτὸ ἐπὶ δεκαετίαν ἢ εἰκοσαετίαν.

349 (1867).

Τὰ πρωτόκολλα τῶν τριῶν προστατίδων Δυνάμεων τῆς 3 Φεβρουαρίου 1830, 4]16 Ἰουνίου 1830 καὶ 19]1 Ἰουλίου 1830 δὲν ὀρίζουσιν, ὅτι πρὸς ἀπόκτησιν τῆς κυριότητος ἀκινήτου ὑπὸ τῶν κατοίκων τῶν ἐλευθερωθεισῶν χωρῶν ἀρκεῖ ἡ διανοία κυρίου κατοχῆ, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ περὶ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος, καὶ ἄνευ τοῦ στοιχείου τῆς καλῆς πίστεως, ἀλλὰ καθιεροῦσιν ἀπλῶς τὴν ἀρχὴν τοῦ σεβασμοῦ τῶν ἰδιωτικῶν κτήσεων, ἥτοι τῶν κεκτημένων κατὰ νόμιμον τρόπον.

311 (1892).

§ 2

Πρὸς ἀπόκτησιν τῆς κτητικῆς παραγραφῆς ἀπαιτεῖται, μεταξὺ ἄλλων, νόμιμος τίτλος, ἥτοι τίτλος φύσει μεταβιβάστικος τῆς κυριότητος καὶ στηριζόμενος εἰς ἰσχυρὸν συμβόλαιον (N. 24. K. 3. 32) καὶ νομῇ προσέτι τοῦ πράγματος, ὡς ἐν καλῇ πίστει ἰδίου (N. 2. § 1. Π. 41. 4)· ἡ δὲ παράδοσις, ἵνα ἐπιφέρῃ μεταβίβασιν νόμιμον, δεόν καὶ αὐτὴ νὰ στηρίζεται ἐπὶ νομίμου αἰτίας, ἥτοι ἐπὶ προϋπάρχοντος ἰσχυροῦ συμβολαίου ἢ σπουδαίας καὶ μὴ εἰκονικῆς θελήσεως τοῦ παραδίδοντος πρὸς μεταβίβασιν τῆς κυριότητος ἢ τῆς νομικῆς νομῆς (N. 31. Π. 41. 1 § 40 καὶ 46 Εἰσηγ. 2. 1).

4 (1847) 177 (1848).

Δὲν δύναται τις νὰ ἐπικαλεσθῇ χρησιικτησίαν, ἐὰν ὁ τίτλος, ἐφ' οὗ αὕτη στηρίζεται, ἐξαρτᾶται ἐξ αἰρέσεως ἀναβλητικῆς, μὴ εἰσέτι ἐξεληθείσης· ἐπομένως, μὴ δυνάμενος νὰ θεωρηθῇ κύριος, δὲν ἔχει ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὰ στοιχεῖα τῆς χρησιικτησίας.

337 (1860).

Μόνον ἡ κατοχὴ ὀθωμανικῶν κτημάτων, ἣν οἱ χριστιανοὶ εἶχον διανοία κυρίου (animo domini), στηριζομένη ἐπὶ τίτλου μεταβιβάστικοῦ τῆς κυριότητος (N. 13 πρ. Π. 41. 3, N. 13 § 1 Π. 6. 2), δύναται νὰ ὠφελήσῃ τοὺς πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως κατόχους χριστιανούς, ὥστε ἡ ἐνστάσις τοῦ Δημοσίου, ὅτι ὁ τίτλος, ἐφ' οὗ

στηρίζεται ἡ ἀγωγή, δὲν ἔχει ἰσχύν τινα, ὡς ἀπαιτουμένου *ταπίου*, ὅπερ μόνον οἱ Σπαῖδες ἠδύναντο νὰ ἐκδώσωσιν, εἶνε οὐσιώδης καὶ οὐχὶ ἐκ δικαιώματος τρίτου, καὶ ἡ ἀπόδειξις αὐτῆς ματαιοῖ τὸν τίτλον τοῦ ἐνάγοντος.

214 (1862).

Ἰδιωτικὸν ἔγγραφον, δι' οὗ μεταβιβάζεται ἡ κυριότης δὲν ἀποτελεῖ νόμιμον τίτλον πρὸς χρησικτησίαν, ὡς ἄκυρον, κατὰ τὸ ἄρθρ. 42 τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, ὅπερ οὐδεμίαν ἐξαίρεσιν διαλαμβάνει περὶ τῆς μεταβιβάσεως ἰδιωτικῆς ἰδιοκτησίας πρὸς τὸ Δημόσιον, ὀφείλον ν' ἀποδείξῃ τὸν τίτλον τοῦ ἢ δι' ἐπισήμου συμβολαίου ἢ δι' ἐπισήμου πράξεως, δυνάμει τῆς ὁποίας κατελήφθη διὰ δημοσίαν ἀνάγκην τὸ ἐπίδικον οἰκόπεδον.

257 (1865).

Τὸ συμβόλαιον, δυνάμει τοῦ ὁποίου ὁ ἀγοραστὴς ὀφείλει τῷ πωλητῇ τὸ τίμημα τοῦ ἀγορασθέντος κτήματος, δὲν ἀποτελεῖ νόμιμον τίτλον, οὐδὲ δύναται νὰ στηριχθῇ ἐπ' αὐτοῦ πρὸ τῆς πληρωμῆς τοῦ τιμήματος καλῇ πίστις.

80 (1872).

Ἡ πρὸς τρίτους ἐκμίσθωσις τοῦ διεκδικουμένου κτήματος καὶ ἡ λήψις μισθώματος, δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς ὑποστήριξιν ἰσχυρισμοῦ περὶ χρησιδεσποτείας καὶ κτητικῆς παραγραφῆς, διότι ἢ παρὰ τινος ἐκμίσθωσις, ὡς ἰδίᾳ πρᾶξις καὶ παρὰ μόνου τοῦ ἐκμισθούντος λαμβάνουσα τὴν ἀρχὴν τῆς, δὲν ἀποτελεῖ τίτλον τινὰ κτήσεως, τῆς ἐκμισθώσεως ἀκινήτου δυναμένης, κατὰ νόμον, νὰ γίνῃ καὶ παρὰ μὴ κυρίου.

167 (1881).

Ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρ. 1395 καὶ 1384 τοῦ Ἴον. ἀστ. Κώδικος, ἡ μὴ μεταγραφεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ πώλησις εἶνε τελεία μὲν ἀπέναντι τοῦ πωλητοῦ, δὲν μεταβιβάζει ὅμως τὴν κυριότητα τοῦ πωλουμένου ἀπέναντι τῶν τρίτων, καὶ πολλῶν μᾶλλον ἀπέναντι τοῦ ἀληθοῦς κυρίου, καθ' οὗ κυρίως ἡ χρησικτησία ἀντιτάσσεται, ἅρα ὁ στερούμενος τοῦ κυρίου τούτου προσόντος τίτλος, τουτέστιν ὁ τῆς μεταβιβαστικῆς ιδιότητος, δὲν δύναται νὰ ᾔνε ὑπὸ τὴν ἐποψιν τοῦ νόμου τίτλος δίκαιος, ἐπομένως δὲ καὶ πρόσφορος πρὸς χρησιδεσποτείαν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 2095. 124 (1880).

Κατὰ τὰ ἄρθρα 2008 § 5 καὶ 2095 ἐν συνδ. πρὸς τὸ ἄρθρ. 2063 Ἴον. Κώδ., ἡ διὰ χρησικτησίας κτήσις τῆς κυριότητος ἀπαιτεῖ πρὸς τοὺς ἄλλοις καὶ τίτλον μεταβιβαστικὸν κυριότητος.

124 (1880) 146 (1889).

Τὸ ἔνταλμα ὁμῶς τῆς κατοχῆς δὲν εἶνε μεταβιβαστικὸν κυριότη-
τος, ἀλλὰ τὴν προσωρινὴν νομὴν καὶ κάρπωσιν τοῦ μεσεγγυηθέντος
κτῆματος χορηγεῖ, κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῆς Ἰονίου Πολ. Δικονομίας,
καὶ δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις χρησικτησίας. 146 (1889).

§ 3

Ὁ κανὼν, καθ' ὃν αὐτὸ κατὰ παράδοσιν λαβὼν τι παρὰ μὴ δεσπό-
του, δεσπότην αὐτὸν νομίζων ἐξ εὐλόγου αἰτίας, δεσπόζει διὰ χρο-
νίας νομῆς» δὲν ἔχει ἐφαρμογήν, ὅταν ἀπόφασις δικαστικὴ ὑποχρεοῖ
τὸν ἐναγόμενον νὰ ἀποδώσῃ πρᾶγμα τι ὡς ἀλλότριον αὐτῷ, ἴδιον δὲ
τῷ ἐνάγοντι, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἐνάγων οὔτε παρὰ
τοῦ ἐναγομένου παρέλαβεν ὡς παρὰ δεσπότου καὶ δεσπότην αὐτὸν
νομίζων, οὔτε παρ' ἄλλου δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς παραλαβὼν, καὶ
ἐπομένως ἡ τοιαύτη ἀπόφασις δὲν ἀποτελεῖ τίτλον πρὸς χρησι-
κτησίαν. 129 (1869).

Ὁ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ τίτλου του καταλαμβάνων ἐκ συγ-
γνωστῆς πλάνης πλεόν τοῦ πωληθέντος, ἀποκτᾷ τὴν κυριότητα αὐ-
τοῦ διὰ χρησικτησίας, Ν. 2 § 6 (41. 4) Ν. 9 § 1 (41. 10), διότι
ὑπάρχει νομιζόμενος τίτλος (titulus putativus), κατὰ δὲ τὸν Ν. 3
καὶ 4 § 2 (41. 10) Βασ. Ν. Θ. (3. 4), χρησιδεσπόζει τις διὰ τοιού-
του τίτλου, ἂν ἡ πλάνη ἦτο συγγνωστὴ καὶ πιθανή, Ν. 11. (41. 4)
Βασ. (Ν. δ.) 10. Ν. 5 § 1 (41. 10) Βασ. (Ν. θ.) 5. 271 (1870).

Ἐὰν ἡ ἀγορὰ τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο κατὰ στρέμμα, ὁ ἀγοραστής δὲν
δύναται ν' ἀποκτήσῃ διὰ τακτικῆς χρησικτησίας τὸ τυχὸν πλεόν
τῶν στρεμμάτων τούτων καταπατηθὲν ὑπ' αὐτοῦ, ὁ δὲ Ν. 2 § 6 Π.
(41. 4) ὑποτίθῃσιν ὑποληπτὸν τίτλον καὶ ἀδελφῇ πλάνῃ περὶ τὴν
ἔκτασιν τοῦ κτῆματος, κατεχομένου ὁλοκλήρου μετὰ τὴν παράδοσιν.
282 (1883).

Ἡ πλάνη, ἡ ἀφορῶσα εἰς κτῆμα μὴ ἀγορασθέν, μηδὲ μὴ
κατὰ μέρος ἐν τῷ ἀγορασθέντι περιεχόμενον, μάλιστα δὲ διακρινό-
μενον ἐν τοῖς ἐγγράφοις τούτοις ὡς γειτονεῦον τῷ ἀγορασθέντι, δὲν
εἶνε εὐλογος, ἀναγομένη εἰς ἴδιαν πρᾶξιν τοῦ ἐπικαλουμένου αὐτήν,
καὶ ὡς τοιαύτη δὲν χρησιμεύει, κατὰ νόμον, εἰς χρησικτησίαν Ν. 2
§ 6 καὶ Ν. 11 Π. (41. 4), Βασ. 1 καὶ 10 (Ν. Δ) Ν. 27 Π. 41.
3. Βασ. 25 (Ν. Γ). 230 (1891).

§ 4

Ὁ νόμος, Ἀρμ. § 63 (B. α) καὶ § 129 (B. δ), ὀρίζων, ὅτι οὐκ ἔστι κακῇ πίστει νομεύς ὁ δεδωκώς τὸ τίμημα», καθιεροῦ ἀπλῶς τεκμήριον ὑπὲρ τοῦ καταβαλόντος τὸ τίμημα, μὴ ἀποκλείον τὴν τοῦ ἐναντίου ἀπόδειξιν, ὁ ἀγοράζων ὁμῶς ἀκίνητον ἀνηλίκου, ἄνευ προηγούμενης δικαστικῆς ἀδείας καὶ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων, εἶνε κακῆς πίστεως νομεύς, ὡς μὴ δυνάμενος νὰ προτείνη ἄγνοιαν τοῦ νόμου καὶ ἀγοράζων ἐν γνώσει τῆς ἀκυρότητος τῆς πωλήσεως.

178 (1875).

Ἡ προίκις, ὡς πρᾶξις ἀπαλλοτριώσεως, ὑπάγεται εἰς τὴν ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 66 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας νόμου, ἀλλὰ τῆς πηγαζούσης ἐκ τῆς παραλείψεως τῶν καθιερουμένων ὑπ' αὐτοῦ πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν συμφερόντων τῶν ἀνηλίκων διατυπώσεων ἀκυρότητος οὐσῆς σχετικῆς καὶ οὐχὶ ἀπολύτου, ἔπεται, ὅτι ἡ ἐπὶ τῇ βάσει τοιαύτης περὶ προικίσεως πράξεως μεταβίβασις κυριότητος ἀποτελεῖ νόμιμον πρὸς χρησικτησίαν τίτλον, ὅταν συνυπάρχωσι καὶ τὰ λοιπὰ αὐτῆς προσόντα.

282 (1892).

Μὴ ὑφισταμένου ἐγκύρου καὶ μεταβιβαστικοῦ τῆς κυριότητος τίτλου (π. χ. ἐὰν ἡ ἐκθεσις τοῦ πλειστηριασμοῦ ᾔνε ἄκυρος, ὡς μὴ ἀναφέρουσα τὸ ἔτος, καθ' ὃ συνετάχθη) παραγραφὴ δὲν χωρεῖ, καὶ ἐὰν ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ διάδικος, καίπερ ἔχων γνῶσιν τῆς ἀκύρου ἐκθέσεως, δυνάμει τῆς ὁποίας κατέλαβε τὸ κτῆμα, ἦτο καλῆς πίστεως, διότι μόνον αὕτη δὲν χορηγεῖ δικαίωμα πρὸς χρησικτησίαν (N. 24 πρ. N. 31 πρ. 41 3, Βασ. 50. 3 § 23, 30).

277 (1873).

Τὸ ἄκυρον πρωτόκολλον δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς νομιζόμενος τίτλος παραγραφῆς, διότι, κατὰ τοὺς νόμους 4, 7 καὶ 8 Π. (22. 6) N. 24, 31 καὶ 32 § 1 (41. 3) N. 2 § 15 καὶ N. 11 Π. (41. 4), ἡ περὶ τὸν τίτλον νομικὴ πλάνη ἀποκλείει τὴν παραγραφὴν.

59 (1880).

§ 5

Ἐὰν ἡ ἀγοραπωλησία ἐγένετο μονομερῶς ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ, ἀπαιτεῖται καὶ ἡ δήλωσις τοῦ ἀγοραστοῦ περὶ ἀποδοχῆς αὐτῆς νὰ γίνῃ ἐπίσης διὰ δημοσίου ἐγγράφου, διότι τὸ τῆς ἀγοραπωλησίας συνάλλαγμα μόνον διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου δύναται νὰ κα-

ταρτισθῇ (N. 54 Βασ. 52. 1 καὶ ἄρθρ. 42 N. χαρτοσ.), ἐπὶ ποινῇ ἀπολύτου ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως. Ὁ δὲ τοιοῦτος ἄκυρος τίτλος οὐδὲ πρὸς χρησικτησίαν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ. 300 (1868).

Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1395 Ἰονίου Κώδ. συνάγεται, ὅτι ἡ μὴ μεταγραφεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ πώλησις εἶνε τελεία ἀπέναντι τοῦ πωλητοῦ, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 1384, δὲν μεταθέτει ὁμῶς τὴν κυριότητα τοῦ πωλουμένου ἀπέναντι τοῦ τρίτου, ἐπομένως καὶ ἀπέναντι τοῦ ἀληθοῦς κυρίου, καθ' οὗ κυρίως ἡ χρησικτησία ἀντιτάσσεται· ἄρα ὁ στερούμενος τοῦ κυρίου τούτου προσόντος τίτλος, τουτέστι τῆς μεταβιβαστικῆς ιδιότητος, δὲν δύναται νὰ ᾔνε ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ νόμου τίτλος δίκαιος, συνεπῶς δὲ καὶ πρόσφορος πρὸς χρησιδεσποτείαν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 2008 Ἰον. Κώδ., διότι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ δικαίου τίτλου, ὃν ἀπαιτεῖ τὸ ἄρθρ. 2095, ἔγκειται καὶ ἡ μεταγραφὴ αὐτοῦ, ὡς αὕτη ἀπαιτεῖται ὑπὸ τοῦ νόμου πρὸς μετάθεσιν τῆς κυριότητος, ὡς ἐπὶ ὠρεῶς καὶ πωλήσεως (ἄρθρα 847 καὶ 1395).

22 (1879) 124 (1880).

§ 6

Ἡ χρησικτησία τῶν εἰς προῖκα δοθέντων πραγμάτων ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ ἀνδρός (N. 1 πρ. Π. 41. 9), ἐπομένως τούτου ἡ καλὴ πίστις ἀπαιτεῖται. 40 (1864).

Ἀπαραίτητον προσόν τῆς κτητικῆς παραγραφῆς εἶνε ν' ἄρχεται ἡ νομὴ τοῦ παραγραφτέου πράγματος ἐν καλῇ τῇ πίστει τοῦ νομῆως. Ἐπομένως, ὅπως παραγράψῃ τις τοιοιτοτρόπως δυνάμει τίτλου προικὸς κτῆμα, δοθὲν ἢ ἀντικατασταθὲν αὐτῷ ὡς προικιμαῖον, δεόν νὰ ἔχῃ βασίμους λόγους νὰ νομίζῃ, ὅτι τὸ κτῆμα ἦτο τοῦ δεῖνος καὶ ἀντικατεστάθη καὶ οὐχὶ ἀλλότριον. Ἐὰν τούναντίον οὗτος κατέχῃ τὸ κτῆμα ὡς ἀλλότριον, ὅταν ἀντικατέστησεν αὐτὸ εἰς προῖκα, ἢ μετὰ τὴν ἀντικατάστασιν νομὴ δὲν εἶνε κατοχὴ νόμιμος πρὸς χρησιδεσποτείαν N. 2 § 1 (41. 4) N. 13 § 1 N. 38 (41. 3), διότι οὐδεὶς δύναται νὰ μεταβάλλῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ αὐθαίρετως τὴν τῆς νομῆς του αἰτίαν καὶ διὰ μόνης τῆς προθέσεώς του, ἥτοι χωρὶς νὰ προηγηθῇ νόμιμος μεταξὺ τοῦ κυρίου καὶ αὐτοῦ τίτλος, νὰ μετατρέψῃ εἰς νομὴν πρὸς χρησιδεσποτείαν τὴν μὴ οὔσαν τοιαύτην N. 33 § 1 (41. 2) N. 2 § 1 (41. 5 N.) 1 καὶ 2 (41. 6). 77 (1846).

Διαρκούντος τοῦ γάμου, ὁ σύζυγος μόνον ἔχει τὴν ἐνέργειαν τῶν

ἐπὶ τῆς προικὸς δικαίων καὶ τῶν περὶ αὐτῆς ἀγωγῶν καὶ ἐπομένως καὶ τοῦ δικαίου τῆς παραγραφῆς αὐτῆς, Ν. 9 Κώδ. (3. 32) Ν. 33, Π. (23. 3) καὶ ἐξ ἀναλογίας Ν. 67 Π. (23. 3), ἂν καὶ ἐκ τούτων ὠφελῇται καὶ ἡ γυνή, διότι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρὸς εἶνε ἀποδοτέα εἰς αὐτὴν ἡ προίξ μεθ' ὧν τῶν προαποκτηθέντων δικαίων. Ἡ δὲ ἐνέργεια τῶν αὐτῶν δικαίων καὶ ἀγωγῶν δὲ μεταβαίνει ἰδίως εἰς τὴν σύζυγον, εἰμὴ μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου (Ν. 30 Κώδ. 5. 12) ἐπομένως ὡς πρὸς τὴν διαρκούντος τοῦ γάμου διὰ παραγραφῆς ἀποκτησιν, δὲν ἐξετάζεται ἂν ἡ σύζυγος, ἀλλ' ἂν ὁ σύζυγος εἶχε τὰ παρὰ τοῦ νόμου πρὸς ἀπόλαυσιν τῆς τοιαύτης παραγραφῆς προσόντα.

77 (1846).

§ 7

Κατὰ τοὺς Ν. 11 Π. (41. 2) Ν. 8 Β. (50. 5), ἡ κληρονομία δὲν εἶνε τίτλος πρὸς χρησικτησίαν, πλὴν τῶν ἐν τοῖς Ν. 3 Π. (41. 5) Ν. 33 § 1. Π. (41. 3) ἀναφερομένων δύο ἐξαιρετικῶν περιπτώσεων.

147 (1891).

Κατὰ τὸν Ν. 1 (41. 10), ἡ κληρονομία ἀποτελεῖ περιστατικὸν παραγωγικὸν ἰδιοκτησίας.

152 (1891).

Ὁ νόμος 3 Π. (41. 5), καθ' ὃν ὁ τίτλος κληρονόμου κατέχων πρᾶγμα τι δύναται ν' ἀποκτήσῃ διὰ χρησικτησίας τὴν κυριότητα αὐτοῦ, προϋποτίθῃσιν, ὅτι λαμβάνει τις εἰς τὴν κατοχὴν του κατὰ πρῶτον τὸ πρᾶγμα, θεωρῶν αὐτὸ κληρονομικόν· διότι, ἂν τοῦτο, εὕρισκόμενον ἤδη ἐν τῇ κατοχῇ τοῦ τελευτήσαντος, περιῆλθεν ἐκ ταύτης εἰς τὴν τοῦ κληρονόμου, ἡ κατοχὴ αὐτοῦ, ὡς συνέχεια τῆς τοῦ κληρονομούμενου, δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς χρησικτησίαν, εἰ μὴ καθόσον καὶ ἡ τοῦ κληρονόμου ἦτο ἐπιτηδεῖα πρὸς τοῦτο (Ν. 1 Π. 44. 3). Ὅθεν, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὁ κληρονόμος δὲν δύναται νὰ χρησιδεσπόσῃ ἀπλῶς τίτλῳ κληρονόμου, ἀλλὰ δυνάμει τοῦ εἰδικοῦ τίτλου τοῦ τελευτήσαντος.

32 (1888).

Ὁ περὶ ἀδαιρέτου τῆς δικαστικῆς ὁμολογίας κανὼν τοῦ ἀρθρ. 264 Πολ. Δικ. δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ τῆς ἐν τῇ ἀπογραφῇ τῆς κληρονομικῆς περιουσίας γενομένης δηλώσεως τοῦ κληρονόμου, ὅτι ἡ περιουσία αὕτη ἀνήκει εἰς αὐτόν ὡς καταπιστευματοδόχον. Ἡ δηλώσεις δὲ αὕτη τοῦ κληρονόμου οὐδεμίαν δύναται νὰ ἔχῃ, κατὰ νόμον, συνέπειαν, ἵνα προσδώσῃ αὐτῷ δικαίωμα, πρὸς ὑπαρξίν τοῦ οὐοίου

ἀπηρτεῖτο δικαστικὴ ἀναγνώρισις (κατὰ τὸν νόμον ΛΔ ἀπὸ 12 Μαΐου 1825 τοῦ Β' Ἰονίου Κοινοβουλίου), μὴδὲ νὰ μεταβάλλῃ τὸν χαρακτῆρα τῆς ἐπὶ τῶν κληρονομικῶν κτημάτων κατοχῆς αὐτοῦ ὡς ἐξ ἀπογραφῆς κληρονόμου, ὥστε νὰ μεταβιβάσῃ αὐτῷ τὴν κυριότητα αὐτῶν διὰ χρησιδεσποτείας. Κατὰ συνέπειαν δὲ καὶ ἡ ἐπὶ τοιούτῳ τίτλῳ διακατοχή, ἄνευ τῆς δικαστικῆς ἀναγνώρισεως, ἀντιβαίνει οὖσα εἰς τὸν εἰρημένον νόμον, δὲν εἶνε λυσιτελὴς πρὸς χρησιδεσποτείαν, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 2095 Ἰον. Κώδικος. 173 (1876).

§ 8

Κατὰ τοὺς Ν. 3 καὶ 7 Π. (6. 2), ὁ εἰς δὴ ἐπιδικάζεται κτῆμά τι διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως δύναται νὰ ἐγείρῃ τὴν Πουβλικανὴν ἀγωγὴν καὶ ἔχει νόμιμον αἰτίαν πρὸς χρησικτησίαν, ἀφοῦ τῷ ἐγένετο παράδοσις τοῦ κτήματος, πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως. 10 (1856).

§ 9

Τὸ δίκαιον τοῦ ἑλληνικοῦ πολέμου καὶ τὰ ἐπιγενόμενα πρωτόκολλα δὲν παρέχουσι τίτλον πρὸς χρησικτησίαν τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου καταληφθέντων ὀθωμανικῶν κτημάτων, διότι, δικαίωματι τοῦ πολέμου τὸ Δημοσίον κατέστη κύριον τῶν κτημάτων ἐκείνων, καὶ μόνον ἐκείνων, ἡ δὲ ἀπλῶς δύναμει τοῦ πολέμου κατάληψις ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου κτήματός τινος, κατεχομένου κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως παρ' Ὀθωμανοῦ, οὐχὶ ὡς ἰδιοκτήτου, ἀλλ' ὡς ἐνεχυροῦχοι δανειστοῦ, οὔτε τίτλον πρὸς χρησικτησίαν ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου καὶ κατὰ τοῦ Ἑλληνος ἰδιοκτήτου παράγει, διότι δὲν εἶνε κατάληψις ἐγκαταλελειμμένου πράγματος ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου αὐτοῦ, οὔτε ἀμέσως κυριότητα, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, ὡς μὴ οὕσης ὀθωμανικῆς ἰδιοκτησίας. 3 (1856).

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι καὶ κατὰ τὸν Ρωμαϊκὸν νόμον τὸ τοῦ πολέμου δικαίωμα ἀναγνωρίζεται ὡς τρόπος κτήσεως κυριότητος (Ν. 20 Π. 46. 15), ἀλλὰ καὶ ἕνεκα τῶν ἰδιαιτέρων περιστάσεων, ὅφ' ἃς ἐγένετο ἡ κατὰ τὸ 1821 ἑλληνικὴ ἐπανάστασις καὶ τῆς προϋποθέσεως, ἐφ' ἧς ἐστηρίζετο ἡ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ὀθωμανικῆς δεσποτείας ἐπὶ τῶν ἀκινήτων κτήσις, ρητῶς ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ ἀναγνωρίσθη διὰ τῶν περὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος συνταχθέντων πρωτοκόλλων καὶ συνθηκῶν, ὅτι τὸ ἑλληνικὸν Δημοσίον ἀπέ-

κτησε κατὰ κυριότητα τὰ εἰς τοὺς Ὀθωμανοὺς ἀνήκοντα καὶ ἐντὸς τῶν διὰ τῶν ὀπλῶν κατακτηθεισῶν ἐπαρχιῶν κείμενα ἀκίνητα, ἐπομένως νόμιμον τίτλον πρὸς κτητικὴν δεκαετῇ παραγραφὴν ἀποτελεῖ καὶ τὸ τοῦ πολέμου δικαίωμα, ὃ δὲ νόμιμος οὗτος τίτλος συνίσταται εἰς τὴν παρὰ τοῦ Δημοσίου κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς ἐπαναστάσεως κατάληψιν κτήματος, κατεχομένου παρ' Ὀθωμανοῦ, ἐπὶ τῇ καλῇ πίστει, ὅτι ὑπὸ τὴν τοιαύτην ιδιότητα κατέλαβε τοῦτο, διότι ὡς προεξετέθη καὶ τὸ τοῦ πολέμου δικαίωμα διὰ θετικῶν νόμων ἀνεγνωρίσθη ὡς νόμιμος πρὸς ἀπόκτησιν τῆς κυριότητος τρόπος, εἰς τοῦτο δὲ συνίσταται ὁ πρὸς χρησικτησίαν νόμιμος τίτλος. 80 (1877).

Κατὰ τὸν Ν. 20 Π. (49, 15) καὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν περὶ ἀναγνωρίσεως τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου πρωτοκόλλων καὶ συνθηκῶν, τὸ Δημόσιον δὲν διεδέχθη δυνάμει τοῦ πολέμου τὰ ἐπὶ τῶν τουρκικῶν γαιῶν δικαιώματα τοῦ Σουλτάνου, ἀλλ' ἀπέκτησε δικαίωματι τοῦ πολέμου ἐκείνας μόνον τῶν γαιῶν τούτων, ὅσαι διαρκούντος τοῦ ἀγῶνος κατελήφθησαν παρὰ τῆς ἐλληνικῆς Κυβερνήσεως ἢ ἔμειναν ἀδέσποτοι, ἐγκαταλειφθεῖσαι ὑπὸ τῶν κυρίων αὐτῶν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ἐν ἰδίῳ αὐτῶν ὀνόματι, πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως καὶ μετ' αὐτὴν κατεχόμενα κτήματα. Ὅθεν τὸ Δημόσιον, ἐὰν δὲν ἔχῃ νόμιμον τίτλον πρὸς κατάληψιν ὠρισμένων κτημάτων, λόγῳ τοῦ δικαιώματος τοῦ πολέμου, δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ ὡς πρὸς αὐτὰ χρησικτησίαν. 289 (1888).

§ 10

Κατὰ νόμον, Ἀρμ. § 23 (Γ. γ), ὁ ἐν ἀγνοίᾳ τὸ ἀλλότριον ἀγοράσας κυριεύει αὐτὸ διὰ χρήσεως, μετὰ παρέλευσιν τοῦ παρὰ τοῦ νόμου ὠρισμένου χρόνου τῆς παραγραφῆς. 32 (1853).

Ἡ καλὴ πίστις τοῦ κατέχοντος εἶνε ἀπαραίτητον προσὸν τῆς δεκαετοῦς παραγραφῆς, καὶ ἵνα ὑπάρχῃ δέον ὁ κατέχων νὰ ἀγνοῇ τὰ ἐπὶ τοῦ κτήματος δικαιώματα τρίτου (Ν. 109 Π. 50.16).

224 (1861).

Κατὰ τὸν νόμον 109 Π. 50. 16 Βασ. 105 (Β. Β), καλῆς πίστεως εἶνε ὁ ἀγνοήσας, ὅτι τὸ περὶ οὗ πρόκειται πρᾶγμα εἶνε ἀλλότριον, ἢ νομίσας, ὅτι ὁ πωλήσας ἔχει δικαίωμα νὰ πωλήσῃ· ἤτοι ὁ ἀγνοῶν τὰ δικαιώματα τοῦ κυρίου καὶ ἔχων τὸν εἰλικρινῆ σκοπὸν

ν' ἀποκτήσῃ νομίμως κυριότητα θεωρεῖται ὡς καλῆς πίστεως. Ὡστε ὅπως τὸ Δικαστήριον θεωρήσῃ τινὰ ὡς καλῆς πίστεως κάτοχον, δεόν νὰ βεβαιώσῃ ἐν τῇ ἀποφάσει του, ὅτι ὁ διάδικος αὐτός ἐπίστευε καὶ εἶχε τὴν πεποιθήσιν, ὅτι τὸ διεκδικούμενον ἀνήκεν αὐτῷ.

280 (1871).

Χρησικτησία χωρεῖ, ὅταν ὁ ἐπικαλούμενος αὐτὴν ἔχῃ λόγους νὰ πιστεύῃ, ὅτι εἶνε πραγματικὸς κύριος, νεμόμενος τὸ πρᾶγμα καλῇ τῇ πίστει ὡς ἴδιον (*bona fide pro suo*). 9 (1872).

Κατὰ τὸν νόμον 20 § 11 Κώδ. (3. 31), κακῇ πίστει κάτοχος καθίσταται τις ἅμα μάθῃ, ὅτι ζητεῖται τὸ πρᾶγμα παρ' αὐτοῦ.

225 (1838).

Δύναται τις νὰ ᾔνῃ κακῆς πίστεως κάτοχος κτήματός τινος, καίπερ ἔχων τίτλον, ὅταν γνωρίζῃ τὰ ἐλαττώματα τοῦ τίτλου του ἢ ὅτι τὸ κτῆμα εἶνε ἀλλότριον. 127 (1852).

Κακῆς πίστεως εἶνε οὐχὶ ὁ ἀλλότριον, ἀλλ' ἐν γνώσει τοῦ ἀλλοτρίου λαμβάνων αὐτὸ εἰς προῖκα (Ν. μον. § 3 Κώδ. 7. 31 Βασ. 50. 10). 156 (1872).

Κατὰ Ν. 109 Π. (50. 16) Ν. 7 § 4, 5 καὶ 6 Π. (41. 4) Ν. 27 Κώδ. (18. 1) Ν. 30 Κώδ. (8. 44) καὶ Ν. 17 Κώδ. (3. 32), ἡ κακὴ πίστις ἐν τῇ χρησικτησίᾳ δὲν ἔχει ὡς προϋπόθεσιν τὸν ὅλον τοῦ κτωμένου, ἀλλ' ἀπλῶς τὴν πεποιθήσιν αὐτοῦ, ὅτι ἡ κτήσις του εἶνε ἐλάττωματικὴ. Συνεπῶς ὁ ἐναγόμενος δι' ἀγωγῆς διεκδικητικῆς, βάσιν ἐχούσης τὴν χρησικτησίαν, ἀρκεῖ, ἀμυνόμενος, ν' ἀποδώσῃ εἰς τὴν νομὴν τοῦ ἀντιπάλου του τὸ ἐλάττωμα τῆς κακῆς πίστεως, χωρὶς νὰ ᾔνῃ ὑπόχρεως νὰ ἐπικαλεσθῇ καὶ ὅλον αὐτοῦ ἢ τῶν δικαιοπαρόχων του καὶ νὰ καθορίσῃ ἐπομένως τὸν ὅλον τοῦτον καὶ τὰ συστατικὰ αὐτοῦ στοιχεῖα. 303 (1892).

Τὴν κακὴν πίστιν ἀποκλείει οὐ μόνον ἡ ἔστω καὶ σφαλερὰ κρίσις τοῦ κατόχου, ὅτι τὸ καταληφθὲν δικαίως κατέλαβεν ὡς ἴδιον, ἀλλὰ καὶ ἡ ἄγνοια τῶν ἐπ' αὐτοῦ δικαιωμάτων ἄλλου (Ν. 109 Π 50.16). Μόνη δὲ ἡ γνώσις τῆς ἐκποιήσεως τοῦ καταληφθέντος κτήματος δὲν καθιστᾷ τὸν καταλαβόντα αὐτὸ κακῆς πίστεως, ὅταν μετ' αὐτῆς συντρέχῃ ἡ πεποιθήσις περὶ τοῦ ἀκύρου τῆς ἐκποιήσεως, προκειμένου μάλιστα περὶ κτήματος, οὗτινος ἀπαγορεύεται, κατὰ κανόνα, ἡ εἰς ἄλλον μεταβίβασις. 3 (1893).

§ 11

Κατὰ τὸν Ν. μον. § 3 Κώδ. (7. 31), ἡ ἐν ἀρχῇ καλὴ πίστις δὲν μεταβάλλεται εἰς κακὴν διὰ τῆς ἐπιγενομένης γνώσεως, ὅτι τὸ ἀποκτηθὲν ἀνήκει εἰς ἄλλον.

131 (1856) 80 (1877).

Ἡ χρησικτησία ἀποκτᾶται μόνον διὰ τῆς ἀρξαμένης ἐν καλῇ πίστει δέκα ἢ εἴκοσιν ἐτῶν συνεχοῦς νομῆς τοῦ δυνάμει νομίμου τίτλου κεκτημένου ἀκινήτου, καὶ ὅσάκις διάφοροι κτήτορες διαδεχθῶσιν ἀλλήλους εἰς αὐτήντην ἐν καλῇ πίστει διακατοχὴν ὁ χρόνος τῆς νομῆς τῶν πρώτων διακατόχων χρησιμεύει εἰς τοὺς δευτέρους πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ εἰρημένου χρονικοῦ διαστήματος, ἀλλ' οὐδέποτε ἡ ἐν κακῇ πίστει ἀρξαμένη διακατοχὴ δύναται νὰ γίνῃ βάσις τῆς χρησικτησίας καὶ ἐπομένως νὰ χρησιμεύσῃ ὁ χρόνος αὐτῆς εἰς τοὺς γενικούς ἢ εἰδικούς διακατόχους, διότι οἱ τελευταῖοι δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα, ὅπερ ὁ νόμος δὲν ἐπιτρέπει εἰς τοὺς δικαιοπαρόχους των Ν. 175 § 1 (50. 17) Ν. 20 (41. 1) Ἀρμ. 2—13 (Α. γ.) 15, 34, 39, 40 καὶ 60 (Β. α) 78, 119 (Γ. γ) § 3 Εἰς. (6. 2) Ν. 2 Κώδ. (7. 22) Ν. 13 § 13 Π. (41. 2).

87 (1846).

Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς κτήματος, μετὰ τὴν ἀγοραπωλησίαν, ἔλαβε γνῶσιν, ὅτι ἐν καιρῷ τῆς πρὸς τὸν δικαιοπαρόχον του ἐκποιήσεως ὁ πωλητὴς ἐτύγχανεν ἀνήλικος, δὲν βλάπτεται ἐκ τῆς γνώσεως ταύτης, διότι, κατὰ νόμον, ἡ ἐν ἀρχῇ ὑπάρξασα καλὴ πίστις διὰ μεταγενεστέρως γνώσεως δὲν βλάπτεται (Ν. 1 Κώδ. 7. 31). 165 (1861).

Ἡ μετὰ τὴν προικοδότησιν ἐπελθοῦσα γνῶσις τοῦ ἀλλοτρίου δὲν βλάπτει, ἀφοῦ κατὰ τὴν παραλαβὴν ὁ λαμβάνων ἠγγνόει τὸ ἀλλότριον, ἥτοι ἦτο καλῆς πίστεως (Ν. μον. § 3 Κώδ. 7. 31, Βασ. 50. 10).

156 (1872).

Ἡ καλὴ πίστις τοῦ κληρονομουμένου δὲν μεταβάλλει τὴν κακὴν τοῦ κληρονομουμένου πίστιν, διότι ὁ κληρονόμος δὲν ἀποκτᾷ διὰ τῆς καλῆς του ἐπὶ τοῦ πράγματος πίστεως περισσότερα περὶ παραγραφῆς δικαιώματα ἢ ὅσα ἀπ' ἀρχῆς ταύτης εἶχεν ὁ κληρονομούμενος (Ν. 13, 14 καὶ 20 Π. 41. 3, Ν. 59 Π. 50. 17). 119 (1860).

Τὰ ἐλαττώματα τῆς νομῆς τοῦ τελευτήσαντος μεταβιβάζονται εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ καὶ ἐπομένως ἡ γνῶσις ἐκείνου, ὅτι δὲν τῷ ἐπωλήθη σπουδαίως τὸ κτῆμα καὶ ὅτι ἀλλότριον νέμεται καθιστᾷ

ἀδύνατον τὴν δεκαετὴ παραγραφὴν, καὶ ἀληθῶς οἱ κληρονόμοι του ἠγνόνουν τὴν εἰκονικότητα τοῦ τίτλου Ν. 11 Π. (44.3) Βασ. (51.3) Ν. 3 Κώδ. (7. 30) Βασ. (50. 5). 200 (1868).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2099 § 2 Ἰον. Κώδ., ἐν τῇ δεκαετεῖ παραγραφῇ (χρησικτησίᾳ), ἥτις καὶ ἐπὶ ὑποθηκῶν ἐφαρμόζεται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 2008 § 5, ἡ κακὴ πίστις ἐπελθοῦσα ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ πρὸς παραγραφὴν χρόνου βλάβπει τὸν κάτοχον, ἐὰν ἀποδεικνύηται ἐγγράφως· ἄρα ἡ ἐγγράφως ἀποδεικνυομένη γνῶσις τοῦ κατόχου, ὅτι ὁ δικαιοπάροχος αὐτοῦ δὲν ἠδύνατο νὰ μεταβιβάσῃ αὐτῷ ἐλεύθερον τὸ κτῆμα, διότι τοῦτο εἶνε βεβαρημένον δι' ὑποθήκης, ματαιοῖ τὴν παραγραφὴν. Ὅθεν ἐὰν ὁ κάτοχος ἔλαβε γνῶσιν τῆς βαρυνούσης τὸ ἐπίδικον κτῆμα ὑποθήκης, δυνάμει τῆς γενομένης πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τούτου γνωστοποιήσεως τῆς εἰδικεύσεως τῆς πρώην γενικῆς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κτήματος ὑποθήκης, κατὰ τὸν νόμον PNB, διατελὼν ἐν κακῇ πίστει, δὲν δύναται νὰ παραγράψῃ διὰ τῆς δεκαετοῦς παραγραφῆς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ κτήματος ἀπὸ τῆς βαρυνούσης τοῦτο ὑποθήκης, κατὰ τὰ ἄρθρα 2095 καὶ 2099 Ἰον. Κώδικος. 216 (1876).

§ 12

Πρὸς ὑπαρξιν τῆς ἐν καλῇ πίστει νομῆς ἀπαιτεῖται πραγματικὸς τίτλος (Ν. 5 Κώδ. 7. 33 Ν. 4 Κώδ. 7. 29 Ν. 24 Κώδ. 3. 32)· καὶ τεκμαίρεται μὲν ἡ καλὴ πίστις τοῦ νομέως, ἀλλ' ὅταν ἀποδείχθῃ ὁ τίτλος τῆς κατοχῆς του. 157 (1848).

Κατὰ νόμον, ἡ κακὴ πίστις οὐδέποτε τεκμαίρεται, ὅθεν δεόν ν' ἀποδεικνύηται. 57 (1854) 225 (1865) 71 (1892).

Ὅταν ὑπάρχῃ νόμιμος αἰτία, ἥτοι νομικὸν γεγονὸς παραγωγικόν, κατὰ νόμον, ἰδιοκτησίας, ἡ ἀπλὴ ἄγνοια τῆς ὑπάρξεως ἀλλοτρίων δικαιωμάτων ἀποτελεῖ τὴν καλὴν πίστιν, ἥτις ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τεκμαίρεται, διότι οὐδεὶς ὑποτίθεται, ὅτι εἶνε ἐν δόλῳ πρὶν ἢ οὗτος ἀποδείχθῃ (Ν. 109 Π. 50. 16 καὶ Ν. 2 § 1, 44. 4). Τούτων δὲ δεδομένων, ὀφείλει ὁ ἀμφισβητῶν τὴν καλὴν πίστιν τοῦ ἔχοντος ὑπὲρ ἑαυτοῦ νόμιμον τίτλον ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἐγίνωσκε καλῶς τὰ ἐπὶ τοῦ ἀγορασθέντος κτήματα δικαιώματά του Ν. 33 § 1 Π. (41. 3) Ν. 30 Κώδ. (8. 45). 10 (1856) 39 (1862) 40 (1864) 154 (1872) 282 (1892).

§ 13

Ἡ δεκαετής κτητικὴ παραγραφὴ ἀπαιτεῖ, ἐκτὸς τῆς καλῆς πίστεως καὶ τοῦ νομίμου τίτλου, καὶ νομὴν ἐπὶ δεκαετίαν, ἣτις δὲν ἀπαιτεῖται ἀναγκαίως νὰ συνεπληρώθῃ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ παραγράφοντος αὐτοῦ, ἀλλὰ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ χρόνου αὐτοῦ δύναται νὰ προστεθῇ καὶ ὁ τῆς νομῆς τοῦ δικαιοπαρόχου τοῦ χρόνος, ἐπὶ τῇ ὑποθέσει, ὅτι οὗτος εἶχε τὰ πρὸς τακτικὴν παραγραφὴν προσόντα. Ν. 2 § 20 Π. (41. 4). Ν. 11 Κώδ. 7. 35) Ν. 13 § 13 Π. (41.2) Ν. 37 Π. (19. 1). Ν. 1 Π. (44. 37) Ν. 76 § 1 Π. (18. 1) Βασ. 74 § 2 (19. 1). 65 (1878) 239 (1880).

§ 14

Κατὰ τὴν Νεαράν 119 κεφ. 8, ὅπως λάβῃ χώραν ἡ δεκαετής παραγραφὴ, ἀπαιτεῖται τὰ μέρη νὰ ᾔνε εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, ἤτοι εἰς τὴν αὐτὴν ἐπαρχίαν· ἐπομένως ἡ Χαλκίς ἔνθα κατοικεῖ ὁ εἰς εἶνε, κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν διοικητικὴν διαίρεσιν, ἐπαρχία διάφορος τῆς Σύρου, ἐν ᾗ κατοικῇ ὁ ἕτερος, καὶ ἐκάστη αὐτῶν ὑπάγεται εἰς διάφορον δικαστικὴν δικαιοδοσίαν. 30 (1852).

Ἐὰν ὁ καθ' οὗ ἡ χρησικτησία ἀπουσιάσῃ τῆς ἐπαρχίας τῆς μονίμου κατοικίας του, ὁ χρόνος τῆς χρησικτησίας διπλασιάζεται.

75 (1860).

Κατὰ τὸν Ν. 12 Κώδ. (7. 33), ὅταν ὁ καθ' οὗ προτείνεται ἡ δεκαετής παραγραφὴ κατοικῇ ἐν τῇ αὐτῇ ἐπαρχίᾳ, ἐν ᾗ καὶ ὁ προτείνων τὴν παραγραφὴν ταύτην, θεωρεῖται ὡς παρὼν ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐπαρχίᾳ, καὶ ἂν σωματικῶς ἀπουσιάζῃ αὐτῆς. "Οθεν ἡ ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ πρόσκαιρος ἀπουσία δὲν εἶνε λόγος παρατάσεως τῆς παραγραφῆς.

131 (1856).

Τῆς κτητικῆς παραγραφῆς δὲν διπλασιάζει τὸν χρόνον ἡ ἀπλὴ ἀποδημία τοῦ διαδίκου, ἀλλ' ἡ τελεία ἀποκατάστασις αὐτοῦ εἰς ἄλλον τόπον, ἡ ἐπιφέρουσα μεταβολὴν τῆς μονίμου κατοικίας Ν. 12 § 1 καὶ 2 Κώδ. (7. 33). 216 (1859).

Προκειμένου περὶ χρησικτησίας, τὸ Δημόσιον θεωρεῖται παρὼν καθ' ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς Ἑπικρατείας, ὡς ἐκπροσωπούμενον διὰ τῶν Οἴκων. Ἐφόρων, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 § 6' καὶ ε' τοῦ ἀπὸ 16 Μαΐου 1845 ὀργανικοῦ διατάγματος περὶ τῶν καθηκόντων τῶν ἐπαρχια-

κῶν Οἶκον. Ἐφόρων, ἐπομένως ἡ χρησικτησία ἀποκτᾶται μετὰ δεκα-
ετίαν καὶ οὐχὶ εἰκοσαετίαν. 76 (1854).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2111 Ἰονίου Κώδ., αἱ πρὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ
ἀρξάμεναι παραγραφαὶ διαρκοῦσιν ἐκάστη ἐφ' ὅσον χρόνον ὀρίζουσιν
οἱ προγενέστεροι νόμοι, ὅθεν ἔπεται, ὅτι τὸ ἄρθρ. 2095 Ἰον. Κώδ.
περιορίζει εἰς δεκαετὴ τὴν κτητικὴν παραγραφὴν, δὲν δύναται νὰ
ἔχῃ ἐφαρμογὴν ὑπὲρ τῶν καταλαβόντων κτήματα πρὸ τῆς 1 Μαΐου
1841, ἥτοι εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν κατὰ τοὺς τότε ἰσχύοντας νόμους
ἐν ταῖς Ἰονίοις νήσοις καὶ ἡ κτητικὴ παραγραφὴ ἦτο τριακονταετής.
118 (1869) 315 (1871).

§ 15

Ἐὰν κτῆμά τι ἐκτῆθῃ βίᾳ, εἶνε ἀνεπίδεκτον κτητικῆς παραγρα-
φῆς (Βασ. 31, 50. 3 καὶ 86, 60.12, Ἀρμ. § 37 Β. α).

529 (1852) 199 (1855).

Τὸ δὲ ἀνεπίδεκτον τῆς παραγραφῆς, ὡς ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς βίας
προκύπτει, δὲν ἐξαλείφεται καὶ ἂν τὸ ἅπαξ βίᾳ ἀφαιρεθὲν περιέλθῃ
ἀμέσως ἢ ἐμμέσως εἰς καλῆς πίστεως νομέα (Εἰς. § 2 καὶ 3, 2.6).

529 (1852).

Καλύει ἐντελῶς τὴν τακτικὴν κτητικὴν παραγραφὴν τὸ γεγονός,
ὅτι τὸ κτῆμα ἀφῆρθη βίᾳ ἀπὸ τοῦ κυρίου, ἐνόσω δὲν ἐπιστραφῇ εἰς
αὐτόν, καὶ ἂν τυχόν ἀπὸ τοῦ ἄρπαγος περιῆλθεν εἰς τρίτον καλῆς
πίστεως νομέα Ν. 4 § 2 Π. (41. 3) Βασ. 31 (50. 3) Ν. 86 Π.
(47.2) Βασ. 86 (60.12) Ν. 6 Π. (47.8) Ν. 5 Κώδ. (7.26).

62 (1854).

Ἀκίνητον, πωληθὲν ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ κυρίου ὑπὸ κακῆς πίστεως νο-
μέως, θεωρεῖται κλοπιμαῖον καὶ ἐπομένως δὲν ἀποκτᾶται διὰ χρησι-
κτησίας (Νεαρά 119 Κεφ. 7 Ν. 16 Κώδ. 6. 2). Ἡ Νεαρά δὲ αὕτη,
περιλαμβανομένη ἐν τῷ Ἀρμενοπούλῳ, ὡς νεωτέρα, εἶνε ἐπικρατε-
στέρα πάσης ἄλλης ἐναντίας διατάξεως. 156 (1872).

Καθ' ὅς περιπτώσεις ὁ νόμος ἀπαγορεύει τὴν ἀπαλλοτριώσιν
πράγματός τινος, ἀπαγορεύεται καὶ ἡ διὰ χρησιδουσιότητος κτήσις
αὐτοῦ Ν. 28 § 2 (50. 16) Β. 2 (2. 26) Ν. 12 § 4 (6. 2) Β.
(15. 2), ἡ δὲ καλὴ πίστις τοῦ ἀγοραστοῦ, τουτέστιν ἡ ἄγνοια τοῦ
ὅτι αἱ πωλούμεναι αὐτῷ γαῖαι εἰσὶν ἐξ ἐκείνων, ὧν ἡ ἐκποίησης νόμος

ἀπαγορεύεται, οὐδόλως δύναται νὰ ὠφελήσῃ αὐτὸν Ν. 24 πρ. (41. 3) Βασ. 50 (3. 23), ἀλλ' ἡ ἀπαλλοτριώσις λογίζεται ὡς μὴ γενομένη, καὶ ἐπομένως χρησιδεσποτεία δὲν χωρεῖ κατὰ τοῦ ὑπὲρ οὗ ἡ ἀπαγόρευσις. Εἰς τὸν κανόνα τοῦτον ὑπάγονται καὶ αἱ ὑπὸ τοῦ Κράτους παραχωρούμεναι πρὸς τὸν ἀξιοματικὸν γαῖαι, αἵτινες, κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 § 1 συνδ. πρὸς τὸ ἄρθρ. 8 ἐδ. 5 καὶ πρὸς τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ ἀπὸ 20 Μαΐου 1844 Β. Δ., δὲν δύνανται ἐπὶ δεκαετίαν νὰ ἀπαλλοτριωθῶσιν ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει, ἄνευ ρητῆς ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως.

122 (1868).

§ 16

Ἡ κυριότης δύναται ν' ἀποκτηθῇ καὶ διὰ τῆς τριακονταετοῦς διανοίᾳ κυρίου νομῆς, καλῇ τῇ πίστει (Ν. 8 § 1 Κώδ. 7. 39), καὶ δύναται ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῆς νὰ ἐγερθῇ ἡ διεκδικητικὴ ἀγωγή κατὰ τοῦ ἄνευ τίτλου ἢ δικαίωμάτος τινος κατέχοντος τὸ κτῆμα. 354 (1855).

Ἐφ' ὅσον καὶ ἂν μείνῃ τις μακρὰν τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας αὐτοῦ, ἡ τῆς τριακονταετίας παραγραφὴ τῆς δεσποτείας του δὲν δύναται νὰ ἀντιταχθῇ εἰμὴ παρ' ἐκείνου, ὅστις ἐπὶ τριακονταετίαν ὅλην ἀδιακόπως, διανοίᾳ κυρίου, διακατέχει τὸ διεκδικούμενον Ν. 8 § 1 Κώδ. (7. 39) Β. (50. 14).

281 (1866).

Μὴ προκειμένου περὶ δημοσίων ἢ ἡγεμονικῶν ἢ ἐκκλησιαστικῶν ἐλληνικῶν κτημάτων, δι' ᾧ ἀπαιτεῖται, κατὰ νόμον τελ. Κώδ. (11. 61) τεσσαρακονταετῆς νομῆς, καλῇ τῇ πίστει καὶ διανοίᾳ κυρίου, πρὸς ἀπόκτησιν τῆς κυριότητος αὐτῶν, ἀρκεῖ μόνῃ ἡ τριακονταετῆς καλῇ τῇ πίστει νομῇ αὐτῶν καὶ ἄνευ τίτλου, κατὰ τὸν Ν. 8 § 1 Κώδ. (7. 39) καὶ Ν. 9 Βασ. (50. 14), πρὸς ἀπόκτησιν τῆς κυριότητος αὐτῶν διὰ τῆς ἐκτάκτου παραγραφῆς.

132 (1863) 289 (1878) 145 (1885).

Κατὰ τὸν Ν. 8 § 1 Κώδ. (7. 39) Βασ. 9 § 1 (50. 14) σύνοψις Βασιλ. Δ' § 16, ἐπὶ ἐκτάκτου χρησικτησίας, πρὸς ἐνάσκησιν τῆς διεκδικητικῆς ἀγωγῆς ἀπαιτεῖται οὐ μόνον νομὴ ἐφ' ὧρισμένον χρόνον, ἀλλὰ καὶ ἡ παρὰ τῇ νομῇ ὑπαρξίς καλῆς πίστεως, ἅρα καὶ αὕτη ἀποτελεῖ ἐν τῶν στοιχείων τῶν ἀπαιτουμένων, κατὰ τὸν νόμον, πρὸς κτῆσιν τῆς κυριότητος διὰ τῆς ἐκτάκτου χρησικτησίας καὶ ἐπομένως θεὸν καὶ τοῦτο, κατὰ τὴν ἐπιτακτικὴν καὶ οὐσιώδη διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 533 § 3 Πολ. Δικ., ν' ἀναφέρηται ἐν τῇ ἀγωγῇ τοῦ ἀξι-

οὐντος τὴν διὰ τοιούτου νομίμου τρόπου κτῆσιν τῆς κυριότητος.

16 (1881) 113 (1883) 228 (1886) 32 (1888) 311 (1892).

Ἡ ἑλλειψις δ' αὕτη τῆς ἀγωγῆς καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος εἶνε ἐξε-
ταστέα. 113 (1883) 311 (1892).

Οὐδὲ ἀναπληροῦται κατὰ τοῦτο ἡ ἀγωγή διὰ τῶν ἐπ' ἀκροατη-
ρίου προτάσεων, διότι ἡ βελτίωσις αὕτη ἀνάγεται εἰς στοιχεῖον τῆς
βάσεως τῆς ἀγωγῆς. 256 (1888).

§ 17

Συνεστῶτος τοῦ γάμου, δὲν χωρεῖ κτητικὴ παραγραφὴ κατὰ προι-
κῶου πράγματος. 112 (1877).

Ὅπως κτῆμά τι καταστῇ προικῶν καὶ μὴ ὑπόκειται εἰς παρα-
γραφὴν, διαρκούντος τοῦ γάμου, δεόν νὰ παραδοθῇ ἡ κατοχὴ αὐτοῦ
πρὸς τὸν σύζυγον (N. 16 Π. 23. 5, N. 16 Βασ. 29. 6, N. 13 § 2
καὶ N. 14 Π. 23. 5). 219 (1877).

Τὰ προικῶα ἀκίνητα δὲν ἐξαιροῦνται τῆς τακτικῆς χρησικτησίας,
εἰμὴ καθόσον ἀπαγορεύεται καὶ ἡ ἐκποίησις αὐτῶν· ἄρα, ἀπὸ τῆς
λύσεως τοῦ γάμου, ὅποτε παύει ἡ ιδιότης τῆς προικῶου καὶ συνεπῶς
ἐπιτρέπεται ἡ ἐκποίησις, ἔχει χώραν καὶ ἡ χρησικτησία, καίπερ δὲ
τοῦ νόμου ἀπαγορευόντος πρὸ τούτου τὴν ἐκποίησιν τῶν προικῶων,
ὁ ἐξ αὐτῆς τίτλος δύναται οὐχ ἦττον νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς χρησικτη-
σίαν, πλὴν ὅταν ἐξ αὐτοῦ προκύπτῃ, ὅτι τὸ πωληθὲν ἦτο προι-
κῶν· διότι αἱ ἀκυρότητες τοῦ τίτλου, αἱ ἐνυπάρχουσαι ἐν αὐτῇ τῇ
ἀποτελούσῃ αὐτὸν νομικῇ πράξει, ἐμποδίζουν τὴν χρησικτησίαν,
οὐχὶ δὲ καὶ αἱ ἐκτὸς αὐτῆς κείμεναι, ὑφ' ὧν οὐδόλως ἐπηρεάζεται τὸ
τυπικῶς ἔγκυρον τοῦ τίτλου. 213 (1889).

Κατὰ τὰ ἄρθρα 2084 καὶ 2087 Ἰονίου Κώδ., ἡ παραγραφὴ δὲν
τρέχει κατὰ τῆς ὑπάνδρου γυναικὸς μόνον ὡς πρὸς τὰ προικῶα κτῆ-
ματα αὐτῆς, ἄρα ὡς πρὸς τὰ παράφερνα κτήματά της τρέχει.

95 (1888).

Κατὰ τὸν N. 8 § 1 Κώδ. (7. 39) N. 9 § 1 Βασ. (50. 14)
Συνοψ. Βασιλ. Δ' § 66, οὐχὶ πᾶς ὁ ἐπὶ τριακονταετίαν νεμηθεὶς
πρᾶγμα τι δικαιούται νὰ τὸ διεκδικήσῃ, ἀλλ' ὁ καλῆς πίστεως νο-
μεύς, ὁ δὲ κακῆς πίστεως μόνον ἐὰν ἀπώλεσε βίᾳ τὴν νομὴν.

39 (1890).

§ 18

Προκειμένου περί παραφέρνων, ή δεκαετής κτητική παραγραφή τρέχει κατὰ τῆς συζύγου καὶ συνεστῶτος τοῦ γάμου· ὁ δὲ ἰσχυρισμός, ὅτι διαρκούντος τοῦ γάμου, ἔνεκα τῆς ὑπὸ τοῦ συζύγου τῆς ἀσκουμένης ψυχολογικῆς βίας, ἡδυνάτει ἡ σύζυγος νὰ ἐγείρῃ τὴν περὶ ἀκυρώσεως τῶν συμβολαίων, δι' ὧν μετεβίβασε τὰ παράφερνά της ἀγωγὴν καὶ συνεπῶς τὴν περὶ ἀνακτήσεως αὐτῶν, δὲν στηρίζεται εἰς τὸν νόμον, διότι ἡ τοιαύτη ψυχολογικὴ βία οὔτε ὡς ἀνυπερβλήτον κώλυμα πρὸς ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὥστε νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἀναστολὴν τῆς παραγραφῆς, οὔτε δι' εἰδικῆς τινος διατάξεως τοῦ νόμου καθιεροῦται ὡς λόγος ἀναστολῆς τῆς παραγραφῆς ὑπὲρ τῆς ὑπ' ἀνδρὸς γυναικός, ἐνῶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2084 Ἰονίου Κώδ. εἶνε ρητὴ περὶ τοῦ ἐναντίου.

44 (1889).

§ 19

Κατὰ τὸν Ν. 3 Κώδ. (7. 35) Βασ. 8 (50. 12), ἡ κατὰ τῶν ἀνηλίκων κτητικὴ παραγραφή ἄρχεται τρέχουσα ἀπὸ τῆς ἐνηλικιώσεως αὐτῶν.

252 (1870).

Ἡ ἀρχαία διάρσις μεταξὺ χρησιμότησας καὶ μακροῦ χρόνου παραγραφῆς κατηργήθη ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ (Ν. μον. Κώδ. 7. 31)· παρ' ἡμῖν δὲ ἰσχύουσι μόνον αἱ ἀρχαί, αἱ ἀφορῶσαι εἰς τὴν συνήθη τοῦ μακροῦ χρόνου παραγραφὴν, μία τῶν ὁποίων εἶνε καὶ ὅτι τὰ πράγματα τῶν ἀνηλίκων δὲν ὑπόκεινται εἰς παραγραφὴν, καθιερωθεῖσα διὰ τοῦ Ν. 3 Βασ. (3. 50).

128 (1851).

§ 20

Ἡ τακτικὴ παραγραφή δὲν δύναται ν' ἀντιταχθῇ κατὰ τῶν διεκδικητικῶν ἀγωγῶν τοῦ Δημοσίου, οὔτινος αἱ ἀγωγαὶ ὑπόκεινται μόνον εἰς τριακονταετὴ παραγραφὴν Ν. 9 Π. (41.3) Ν. 3 Κώδ. (7.39) Ν. 18 καὶ Ν. 24 § 1 Π. (14.3) Βασ. 17 (50.4) Εἰς. § 9 (2. 6).

45 (1864) 89 (1869) 26 (1885).

Ὁ περὶ διακρίσεως κτημάτων νόμος (ἄρθρα 18 καὶ 27), ὑποθαλὼν ἀορίστως καὶ τὰς πραγματικὰς ἀγωγὰς τοῦ Δημοσίου εἰς τὴν τοῦ ἀστικοῦ νόμου παραγραφὴν, κατήργησε προδήλως μόνον τὴν ἐν τῇ Ἐξαβίβλῳ τοῦ Ἀρμενοπούλου (Α. γ' § 65) περιεχομένην Νεαράν,

ἣτις ἐκήρυττεν ἀπαράγραπτα τὰ τοῦ Δημοσίου δίκαια, ἐνῷ ὑπάρχει διάταξις, ἀνεπίδεκτα χρησιδεσποτείας ἀποφαινομένη τὰ ἀκίνητα κτήματα τοῦ τε Κράτους καὶ τῶν λοιπῶν κοινοτήτων, καὶ ὑποβάλλουσα οὕτω πάντα ταῦτα εἰς μόνην τὴν τριακονταετῇ παραγραφῇ. Τὴν δὲ διάταξιν ταύτην τοῦ Ν. 9 Π. (41. 3) Ν. 3 Κώδ. (7. 39), περιεχομένην ἐν Βασ. 50 (3. 9), καὶ διὰ τοῦτο ἰσχύουσαν εἰσέτι, δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ καὶ τὸ Δημόσιον, προκειμένου περὶ ἀκινήτου αὐτοῦ, ἀνήκοντος εἰς τὸ Κράτος. 109 (1858) 53 καὶ 440 (1866) 256 (1868) 54, 55, 89 καὶ 122 (1869) 4 (1870).

§ 21

Κατὰ τὸ 5' κεφάλαιον τῆς 131 Νεαρᾶς (Ἀρμ. 45 Α. γ), ἀντὶ τῆς παραγραφῆς τῶν 10, 20 καὶ 30 ἐτῶν μόνον ἢ 40ετῆς παραγραφῇ δύναται ν' ἀντιταχθῇ εἰς τὰς τῶν ἀγίων Ἐκκλησιῶν ἢ ἄλλων σεβασμίων τόπων ἀγωγὰς, τὰς ἐχούσας ἀντικείμενον οἰανδῆποτε κτήσιν αὐτῶν (ὅρ. καὶ κεφ. ε' αὐτόθι)· καὶ ἂν δὲ ἡ Μονή, εἰς ἣν ἀνήκε τὸ κτῆμα, διελύθη, αὕτη ἀντιπροσωπεύεται ὑπὸ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου καὶ ἡ ἰδιοτης τοῦ κτήματος ὡς ἐκκλησιαστικοῦ ἐξακολουθεῖ νὰ διατηρῆται ἡ αὐτὴ καὶ ἐπομένως μόνον ἢ 40ετῆς παραγραφῇ δύναται ν' ἀντιταχθῇ κατὰ τῆς ἀγωγῆς αὐτοῦ. 205 (1855).

Προκειμένου περὶ κτήματος, ἀνήκοντος εἰς διαλελυμένην Μονὴν (Β. Δ. τῆς 20 Ἀπριλίου 1836), ὡς πρὸς τὴν παραγραφὴν ἰσχύουσιν αἱ περὶ τεσσαρακονταετοῦς χρησικτησίας τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων διατάξεις τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου. 175 (1891).

Κατὰ Ν. 7 Βασ. (5. 4) Νεαρὰν 131 κεφ. 6 καὶ Ἀρμ. 33 (Β. α), δὲν χωρεῖ χρησικτησία κατὰ τῶν ἀκινήτων τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν εὐαγῶν οἰκῶν, ἄρα οὐδ' ἡ Πουβλικιανὴ ἀγωγή δύναται νὰ ἐνασκηθῇ. Μόνον δὲ ἡ ἑκτακτος τεσσαρακονταετῆς χρησικτησία χωρεῖ. 228 (1886).

Κατὰ τὸ Ἑνετικὸν Δίκαιον, ὅπερ ἴσχυεν ἐν Ἐπτανήσῃ πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ ἐν ἰσχύϊ Ἰονίου Κώδικος, καὶ αἱ Ἐκκλησίαι ὡς ἰδιωτικαὶ κτήσεις ὑπέκειντο εἰς παραγραφὴν, καὶ τὰ μὲν ἐκκλησιαστικὰ κτήματα, τὰ ἐτήσιον ἀποφέροντα πρόσοδον, παρεγράφεοντο διὰ τεσσαρακονταετίας, τὰ δὲ λοιπὰ ἐκκλησιαστικὰ κτήματα ὑπῆγοντο εἰς τὴν τριακονταετῇ παραγραφῇ (Statuta Veneta 1. 5), οὐδεμίαν δὲ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἔχει ἐφαρμογὴν ὁ Ν. 9 Π. (41. 3). 2 (1877).

ΧΡΗΣΙΣ ὁρ. ΔΟΥΛΕΙΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑΙ.

ΧΩΡΙΣΜΟΣ ΚΤΗΜΑΤΩΝ ¹.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ.

- § 1. Ἀπόδειξις τῆς ὑπάρξεως περιουσίας τῆς συζύγου.
 § 2. Δικαιώματα τῆς συζύγου ἐπὶ τῆς προικὸς τῆς μετὰ τὸν χωρισμὸν τῶν κτημάτων.
 § 3. Δικαιώματα τοῦ συζύγου καὶ τῶν δανειστῶν αὐτοῦ μετὰ τὸν χωρισμὸν τῶν κτημάτων.

§ 1

Κατὰ τὸν Ν. 51 Π. (24. 1) Ν. 6 Κώδ. (5. 16) καὶ Βασ. 48 (30. 1), ὅσα πράγματα ἔσχεν ἡ σύζυγος συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἐὰν μὴ ἐνδείκνυνται πόθεν ἔσχεν αὐτά, πάντα, προλήψει, τοῦ ἀνδρὸς εἰσίν· ἐὰν δὲ ὁ ἀνὴρ ὁμολογήσῃ, ὅτι ὀφείλει τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἡ ὀφειλὴ, ἀμφισβητουμένη ὑπὸ τῶν δανειστῶν, δὲν ἀποδειχθῇ, εἰκάζεται ὅτι οὗτος ἐδωρήσατο· ἄρα ἡ ὀφειλὴ δέον ν' ἀποδειχθῇ, καὶ τὴν ἀπόδειξιν ταύτην ἡ σύζυγος ὀφείλει νὰ προσαγάγῃ δι' ἄλλων νομίμων μέσων, ὡς μὴ ἐχούσης ὑποχρεωτικὴν ἰσχύιν τῆς ὁμολογίας τοῦ συζύγου ἀπέναντι τῶν δανειστῶν αὐτοῦ. 235 (1857).

§ 2

Ἡ ἐλάττωσις τῆς περιουσίας τοῦ συζύγου καὶ ὁ ἐντεῦθεν κίνδυνος τῆς προικὸς ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς περὶ χωρισμοῦ κτημάτων ἀγωγῆς, δι' ἧς σκοπεῖται νὰ λάβῃ ἡ γυνὴ τῆς προικῆς αὐτῆς περιουσίας τὴν ἐπιμέλειαν καὶ διοίκησιν, ἀλλὰ δὲν δύναται αὕτη νὰ ἐκποιήσῃ τὰ ἀποτελοῦντα τὴν προῖκα πράγματα, ὡς δι' οὐδένα ἕτερον λόγον λαμβάνουσα αὐτὰ εἰμὴ μόνον, ἵνα καρπῶται καὶ ἀποτρέφῃ ἑαυτὴν καὶ τὸν ἄνδρα καὶ τοὺς κοινούς παῖδας, κατὰ τὸν Ν. 116 Βασ. (29. 1), ἡ δὲ παραίτησις ἀπὸ τῆς ἐγγεγραμμένης ὑποθήκης, πρὸς ἀσφάλειαν τῆς προικὸς, ἀποτελεῖ ἐκποίησην προικῆς καὶ εἶνε ἀδιάφορον, ἐὰν ἡ γυνὴ ἐκποιῇ προικῆς πράγματα ἢ συναينῇ εἰς τὴν στέρεσιν πάσης ἀσφαλείας, προκύπτουσαν ἐκ τοῦ ὅτι ὁ σύζυγος,

¹ Ὅρ. καὶ Μέρος Α' λ. Διαδικασία ἐπ' ἀναφορᾷ § 2 σελ. 281 ἐπ.

καθ' οὗ ἐζήτησε τὸν χωρισμόν, δὲν εἶχεν ἄλλην ἀκίνητον περιουσίαν πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης.

107 (1886).

§ 3

Τὸ περιστατικόν, ὅτι οἱ μεταγενέστεροι τῆς ἀγωγῆς καρποὶ τῆς προικὸς ἀνήκουσιν εἰς τὴν γυναῖκα, τὴν ἐπιτυχοῦσαν τὸν χωρισμόν τῶν κτημάτων, παρέχει δικαίωμα μόνον εἰς τὴν γυναῖκα, νὰ ἐγείρῃ τοιαύτην ἀξίωσιν εἴτε κατὰ τοῦ τρίτου, εἴτε κατὰ τοῦ συζύγου τῆς, ζητοῦσα λογοδοσίαν παρ' αὐτοῦ, δὲν δύναται δὲ καὶ ὁ ἀγοραστὴς τῶν καρπῶν νὰ προτείνῃ σχετικὴν ἔνστασιν, διότι αὕτη εἶνε ἐκ δικαιώματος τρίτου.

431 (1880).

Δύναται ὁ σύζυγος καὶ ἐπομένως οἱ δανεισταὶ αὐτοῦ νὰ αἰτήσωσι παρὰ τῆς συζύγου μετὰ τὸν χωρισμόν τῶν κτημάτων, ἕνεκεν ἐλαττώσεως τῆς περιουσίας τοῦ συζύγου ὅσα αὕτη τυχόν ὀφείλει πρὸς τὸν σύζυγόν τῆς, ὡς συνάγεται ἐκ τῶν Ν. 29 Κώδ. (5. 12) ἐιατ. 116 Βασ. (29. 1). "Οθεν ἡ σύζυγος εἶνε ὑπόχρεως νὰ πληρώσῃ πρὸς τὸν δανειστὴν τοῦ συζύγου τῆς τὰς ἀναγκίας καὶ ἐπωφελεῖς δαπάνας, ἃς οὗτος ἐτέλεσεν ἐπὶ τῆς προικῆς περιουσίας τῆς.

130 (1858).

ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ

Ἀγοραπωλησία § 52 σελ. 48

Ἀρκεῖ πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ πωλητοῦ ἀπὸ τῶν ἐπιβλαβῶν τῆς ἐκνικήσεως συνεπειῶν ἢ γνῶσις τοῦ ἀγοραστοῦ, ὅτι ἐπίκειται κίνδυνος ἐκνικήσεως τοῦ ἀγοραζομένου κτήματος. (B. 51, 4, 4) B. 19, 99, 25 B. 12. 27). Ἡ γνῶσις δὲ αὕτη τοῦ κινδύνου ἀπαλλάσσει προσέτι τὸν πωλητὴν καὶ τῆς ὑποχρέωσεως τῆς προσκλήσεως τοῦ ἀγοραστοῦ, ὅπως παρέμβῃ εἰς τὴν δίκην πρὸς ὑποστήριξιν τῶν δικαίων του, διότι δύναται αὐθορμήτως νὰ πράξῃ τοῦτο, ἐὰν μάλιστα γινώσκῃ τὴν ὑπαρξίν τῆς δίκης.

181 (1865).

Ἀγοραπωλησία § 53 σελ. 47.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ N. 29 Π. (21. 2), ἐὰν ὁ ἀγοραστής ἐξ ἀμελείας του καταστήσῃ χειροτέραν τὴν θέσιν του (π.χ. ἐὰν καταλίπῃ τὴν κατοχὴν καὶ ἀπὸ ἐναγομένου ἀναγκασθῇ νὰ καταστῇ ἐνάγων, ὅποτε εἶνε ὑπόχρεως εἰς ἀπόδειξιν) ἀπόλλυσι τὸ τῆς ἀποζημιώσεως λόγφ ἐκνικήσεως δικαίωμα κατὰ τοῦ πωλητοῦ. 267 (1863).

Ἡ παράλειψις τῆς ἀνακοινώσεως δὲν ἔχει ἐπιβλαβῇ ἀποτελέσματα διὰ τὸν ἀγοραστήν, ὅταν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος ἦτο ἐκκαθαρισμένον, ὥστε καὶ προστιθέμενος ὁ προκτῆτωρ δὲν ἤθελεν ἀποτρέψει τὴν ἡτταν αὐτοῦ N. 8 Κῶδ. (8. 45) Βασ. (16. 19) καὶ N. 53 § 1 Π. (21. 2) Βασ. (19. 11), οὐδὲ ἀντίκεινται τούτοις τὰ ἄρθρα 73 καὶ 604—607 τῆς Πολ. Δικονομίας. 6 (1870).

Δὲν εἶνε ὀρθόν, ὅτι ἀγωγὴ περὶ ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ μὴ προσεπικληθέντος δικαιοπαρόχου χωρεῖ μόνον, ὅταν τὸ τοῦ ἐκνικήσαντος δικαίωμα ἦν τοσοῦτφ πρόδηλον καὶ ἀνεπίδεκτον ἀμφισβόλιας, ὥστε πᾶσα κατ' αὐτοῦ ὑπεράσπισις ἦν ματαία· διότι οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὸ τοιοῦτον, ὑποστατὸν ἀποδεικνυόμενον ὑπὸ τοῦ ἐκνικῶντος, κατὰ τὴν κρίσιν τῆς πλειονοψηφίας τῶν δικαστῶν, ἐφ' ἧς στηρίζεται ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις, ὥστε νὰ μὴ δύναται ὁ δικαιοπάροχος ν' ἀν-

τιτάξῃ τι κατ' αὐτοῦ, ὅπερ ὁ δικαιοδόχος δὲν ἀντέταξε, καθίστησιν ἐκεῖνον ὑπόχρεων εἰς ἀποζημίωσιν Ν. 53 § 1 Π. (29. 2) Βασ. 19. 11. Ἐπομένως ἡ μὲν ἀξίωσις τοῦ δικαιοδόχου δέον νὰ στηρίζηται ἐπὶ τῆς ἐκνικήσεως, ἔργον δὲ τοῦ δικαιοπαρόχου εἶνε νὰ ἰσχυρισθῇ καὶ ἀποδείξῃ, ὅτι παρελείφθη τι ἐν τῇ περὶ τῆς ἐκνικήσεως δίκῃ, ὅπερ αὐτός, προσκληθεὶς ἐν καιρῷ, ἤθελεν ἀντιτάξει καὶ τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐκνικήσαντος ἀπορριπτέαν ἤθελε καταστήσει. 108 (1872).

Ἡ ἀνακοίνωσις τῆς περὶ ἐκνικήσεως δίκης δέον νὰ γίνηται τῷ πωλητῇ ἐγκαίρως, ἥτοι εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν δύναται ὁ τρίτος νὰ ὤφελῃ παρρησιάζων ἢ ἀνακοίνωσις ὅμως μετὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἀποδείξεων ἰσοδυναμεῖ πρὸς παντελὴ παράλειψιν τῆς ἀνακοινώσεως ταύτης καὶ συνεπάγεται τὴν ἀπώλειαν τοῦ πρὸς ἀποζημίωσιν δικαίωματος Ν. 53 § 1 Π. (21. 2) Ν. 8 Κ. (8. 45) Βασ. 7 (19. 9). Ἐξαίρεσις δὲ τοῦ κανόνος τούτου χωρεῖ 1) ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς ἀπαλλασθῇ τῆς πρὸς ἀνακοίνωσιν ὑποχρεώσεως, 2) ἐὰν παρελείφθῃ ἐξ αἰτίας τοῦ πωλητοῦ καὶ 3) ἐὰν προφανῶς μηδεμίαν ἐπὶ τὴν ἐκνικήσιν αἰτίαν (Ν. 11 § 12 Π. 19. 1) ἢ τῆς ἀνακοινώσεως παράλειψιν. 110 (1872).

Αἰτία § 8 σελ. 61.

Δὲν ἔχει κῦρος ἡ συμφωνία, ἡ μεταξὺ συζύγων γενομένη, ὅπως ὁ ἐπιβιώσων κληρονομήσῃ τὸν προαποβιώσαντα § 24 Ἀρμ. (Α. 8) Ν. 5 Κώδ. (5. 14) καὶ Ν. 4 Βασ. (43. 6). 8 (1868).

Γάμος § 6 σελ. 132.

Ἡ Νεαρά τοῦ Λέοντος, ἡ περιεχομένη ἐν τῇ Ἐξαβίβλῳ τοῦ Ἀρμενοπούλου καὶ τὰ ἐν αὐτῇ τεμάχια 33 καὶ 34 (Α. ιγ) δὲν ἔχουσι μὲν ποινικὰς διατάξεις, οὔτε καταργοῦνται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 137 τοῦ ἀπὸ 17 Αὐγούστου 1861 περὶ ἐπιτροπείας νόμου, ὡς μὴ προνοοῦντος περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, περιλαμβάνουσιν ὅμως περὶ ἀποδείξεως ὑφαιρεθέντων ἢ μεταβληθέντων ἐκ τῶν εἰς τὴν σύζυγον ἀνηκόντων διατάξεις, αἵτινες δὲν ἔχουσιν κῦρος μετὰ τὴν ἐν ἰσχύϊ Πολιτικὴν Δικονομίαν, ἐπομένως προκειμένου περὶ ἀπαιτήσεως ἐκ προγαμιαίας δωρεᾶς, πρὶν ἢ τὸ Δικαστήριον ἀποφανθῇ, ἂν στερῇται αὐτῆς ἡ σύζυγος, ὡς μὴ συντάξασα μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ συζύγου

αὐτῆς δικαστικὴν ἀπογραφὴν τῆς περιουσίας αὐτοῦ, ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν ἡ τελευτὴ τοῦ συζύγου ἐγένετο πρὸ τῆς ἐν ἰσχύϊ Πολ. Δικονομίας, ὅτε πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀπαιτήσεως ταύτης ἀπητεῖτο ἡ προσαγωγὴ τῆς ἀπογραφῆς, ἢ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς Πολ. Δικονομίας, καθ' ἣν ἡ σύζυγος καὶ ἄνευ τῆς ἀπογραφῆς ταύτης ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἀπαίτησίν τῆς δι' ἄλλων ἐκ τῶν νομίμων μέσων.

289 (1868).

Διεκδίκησις § 11 σελ. 210.

Ὁ καλῆς πίστεως κάτοχος, κατὰ τὰ ἄρθρα 436—438 Ἰονίου Κώδ., ἰδιοποιεῖται τοὺς συλλεχθέντας καρπούς, τοιοῦτος δ' ἐστὶν ὁ δυνάμει τίτλου κατέχων, τεκμαιρομένης, ἐν ἀμφισβόλῃ, τῆς καλῆς πίστεως ὑπὲρ τοῦ δικαιοῦχου.

265 (1888).

Διεκδίκησις § 12 σελ. 215.

Εἴτε ὡς ἀναγκαῖαι, ὡς συντελέσασαι εἰς τὴν διατήρησιν ἢ ἀποτρέψασαι τὴν χειροτέρευσιν τοῦ ἐπιδίκου κτήματος, εἴτε ὡς ἐπωφελεῖς, ὡς καταστήσασαι τιμιώτερον τὸ ἐπίδικον καὶ ἐπαυξήσασαι τὴν πρόσοδον αὐτοῦ, λογισθῶσιν αἱ δαπάναι τῆς ἐκ θεμελίων ἀνακαινίσεως αὐτοῦ, πεπαλαιωμένου ὄντος, εἰσὶν ἐν πάσῃ περιπτώσει, κατὰ ρητὰς τοῦ νόμου διατάξεις, ἀποδοτέαι εἰς τὸν καλῆς πίστεως κάτοχον, εἰς ὃν χορηγεῖται προσέτι καὶ τὸ δικαίωμα παρακρατήσεως τοῦ πράγματος, ἐφ' οὗ αἱ δαπάναι αὗται κατεβλήθησαν μέχρις ἀποδόσεως αὐτῶν (Ν. 48 Π. 6. 1 Βασ. 27, § 5 Ε, Α, Ἀρμ. § 8 Β. α).

3 (1893).

Διεκδίκησις § 14 σελ. 218.

Κατὰ τοὺς Ν. 79 (50. 16) καὶ 36 § 5 (5. 3), αἱ ἀναγκαῖαι δαπάναι ὡς καὶ αἱ πρὸς συγχομιδὴν τῶν καρπῶν εἰσὶν ἀποδοτέαι εἰς τὸν καλῆς πίστεως νομέα.

219 (1853).

Διεκδίκησις § 16 σελ. 217.

Ὁ αὐθαιρέτως καὶ ἄνευ δικαιώματος καταλαβάνων ἀλλότριον γήπεδον ὁὐκ ὑποχρεοῦται, κατὰ τὸν Ἰόνιον Κώδικα καὶ τὸν Ρωμ. νόμον, εἰμὴ εἰς αὐτοῦσίαν ἀπόδοσιν τοῦ καταληφθέντος μεθ' ἀπάντων τῶν παρεπομένων αὐτοῦ, παρεχομένης οὕτω πλήρους ἱκανοποιήσεως διὰ τὴν ἐκ τῆς παρανόμου πράξεως προξενηθεῖσαν τῷ δικαιοῦχῳ ζη-

μίαν, καὶ μόνον, ἐὰν λόγῳ τῆς καταλήψεως ἐπέλθῃ χειροτέρευσις εἰς τὸ καταληφθέν, ἢ ἀδυναμία πρὸς διεκδίκησιν καὶ αὐτοσύαν ἀπόδοσιν, ὑποχρεοῦται εἰς ἀπότισιν καθ' ὅλου ἢ ἐν μέρει τῆς ἀξίας αὐτοῦ, εἰς ἣν ἠποτιμᾶται ἡ ζημία τοῦ ἰδιοκτῆτου, ἔνεκα τῆς μὴ αὐτουσίῳ ἢ μὴ ἀλωθήτῳ ἀποδόσεως τῆς ἰδιοκτησίας του· οὐδὲ συνάγεται ἐκ διατάξεώς τινος, ὅτι καίπερ οὔσης ἐφικτῆς τῆς διεκδικήσεως καὶ ἀνακτήσεως τοῦ καταληφθέντος, δίδεται οὐχ ἥττον κατ' ἐκλογὴν καὶ ἀγωγὴν πρὸς ἀπώλησιν τῆς ἀξίας, ἐπιβαλλομένης οὕτω τῷ καταλαβόντι τῆς ἐξαναγκαστικῆς ἀγορᾶς αὐτοῦ. 57 καὶ 374 (1893).

Κυριότης § 1 σελ. 399.

Κτῆμα, ἐπιδικασθὲν εἰς τινὰ λόγῳ ἀγωγῆς περὶ προτιμήσεως, δύναται νὰ κατασχεθῇ ὑπὸ ἐνυποθήκου δανειστοῦ, καίπερ ἐγγράψαντος τὴν ὑποθήκην ἄνευ τῆς μεταγραφῆς τῆς παραδεχομένης τὴν περὶ προτιμήσεως ἀγωγὴν ἀποφάσεως. 114 (1871).

Κυριότης § 7 σελ. 401.

Εἰς τὸν δυνάμει νομίμου τίτλου κυριότητος κάτοχον διανοίᾳ κυρίου ἀνήκει, ἐν περιπτώσει ἀφαιρέσεως τῆς νομῆς αὐτοῦ, καὶ τὸ δικαίωμα τῆς περὶ ἀποζημιώσεως ἀγωγῆς, ὡς παρεπόμενον τῇ νομίμῳ νομῇ αὐτοῦ. 349 (1861).

Παρακαταθήκη § 4 σελ. 518.

Οὐδεμία διάταξις τοῦ ἰσχύοντος δικαίου παρέχει εἰς τοὺς ἐνηλίκους κληρονόμους τὸ δικαίωμα νὰ λάβωσι καὶ τὴν εἰς τὴν ἀνήλικον συγκληρονόμον ἀναλογοῦσαν μοῖραν εἴτε λόγῳ διαχειρίσεως τῆς κληρονομικῆς περιουσίας, εἴτε πρὸς διακατοχὴν αὐτῆς. 147 (1892).

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΠΙΝΑΞ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(Ὁ πρῶτος ἀριθμὸς ἐμφαίνει τὰς σελίδας, ὁ δὲ δεύτερος
τὰς παραγράφους ἐκάστου κεφαλαίου),

Α

Ἀγοραπωλησία. Ἀγοραπωλησία ἐλπίδος 7 § 3.—Ἀγοραπωλησία καθ' ὅρια 7 § 4.—Ἀγοραπωλησία κατὰ μέτρον 8 § 5.—Ἀγοραπωλησία καρπῶν πρὸ τῆς ἐκκοπῆς αὐτῶν 9 § 6.—Ἀγοραπωλησία ὑπὸ αἵρεσιν ἢ ὅρον 10 § 7.—Ἀγοραπωλησία δι' ἐντολοδόχου, διοικητοῦ ἀλλοτρίων ἢ συνεταίρου 14 § 11.—Ἀγοραπωλησία ἀλλοτρίου πράγματος 28 § 25.—Ἀγοραπωλησία ὑπὸ ὅρον καταπιστεύσεως 39 § 26.—Ἀκυρότης τῆς ἀγοραπωλησίας 48 § 35.—Ἀπόδειξις ἐκ τοῦ συμβολαίου τῆς ἀγοραπωλησίας 43 § 9.—Ἀρραβῶν 7 § 2.—Δικαιώματα τοῦ πωλητοῦ 24 § 15.—Δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τοῦ ἀγοραστοῦ 28 § 18.—Δικαιώματα τοῦ ἀγοραστοῦ ἐν περιπτώσει ἐκνικήσεως 45 καὶ 708 § 32.—Ἐκνίκησις μέρους τοῦ πωληθέντος πράγματος 44 § 31.—Ἐτεροι ὑποχρεώσεις τοῦ πωλητοῦ 23 § 14.—Ἐτεροι ἐνστάσεις τοῦ ἀγοραστοῦ κατὰ τῆς αὐτῆς ἀγωγῆς 32 § 22.—Ἰδιαιτεραὶ συμφωνίαι μεταξὺ τοῦ πωλητοῦ καὶ τοῦ ἀγοραστοῦ 40 § 28.—Κίνδυνος πωληθέντος 36 § 24.—Παραγραφή τῆς περὶ ὑπερόγκου βλάβης ἀγωγῆς 31 § 21.—Παράδο-

σις τῆς σχολαίας νομῆς 16 § 12.—Περιγραφή τοῦ πωλουμένου πράγματος 13 § 10.—Περιπτώσεις, καθ' ἃς χωρεῖ ἡ ἀγωγή περὶ ἀναστροφῆς τῆς ἀγοραπωλησίας καὶ ἡ περὶ μειώσεως τοῦ τιμήματος 33 § 23.—Περὶ ὑπερόγκου βλάβης 30 § 20.—Πότε ὑπάρχει ἐκνίκησις 43 § 30.—Προτίμησις 49 § 36.—Σύμβασις ἀγοραπωλησίας 6 § 1.—Σύμφωνον ἐξωνήσεως 39 § 27.—Συνέπεται μὴ παραδόσεως τῆς σχολαίας νομῆς 19 § 13.—Σύστασις τῆς περὶ ἀγοραπωλησίας συμβάσεως 10 § 8.—Τίμημα τῆς ἀγοραπωλησίας 25 § 16.—Τίνα σύμβασιν ἀποτελεῖ ἡ ἐπὶ ἀνταλλάγματι παραχώρησις τοῦ δικαιώματος τῆς εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἢ δημοτικῶν φόρων· ἀγορὰ ἐλπίδος καὶ ἀγορὰ ἐλπιζομένου πράγματος 41 § 29.—Τόκοι τοῦ τιμήματος τῆς ἀγοραπωλησίας 27 § 17.—Ὑπερμερία τοῦ πωλητοῦ καὶ ἀγοραστοῦ 29 § 19.—Ὑποχρεώσεις τοῦ ἀγοραστοῦ ἐν περιπτώσει ἐκνικήσεως πρὸς ἀνακοίνωσιν τῆς δίκης 47 καὶ 708 § 33.—Ὑποχρεώσεις τοῦ πωλητοῦ ἐν περιπτώσει ἐκνικήσεως.—Ἀποζημίωσις 47 § 34.—**Ἀγροληψία** ὁρ. **Κτήματα** **Κερκύρας.**

Ἀγχιστεία. Ἐκτασις τῆς σχέ-

σεως τῆς ἀγχιστείας 53 § 2.—Ἡ συγγένεια διακρίνεται τῆς ἀγχιστείας 53 § 1.

Ἀγωγή. Ἀγωγή ἐκ τῆς ὠφελείας 54 § 2.—Ἀγωγή προσωπική 54 § 1.—Συρροή ἀγωγῶν 55 § 3.

Ἀγωγή ἐκ τῆς ὠφελείας ὅρ. Ἀγωγή.

Ἀγωγή κατὰ τοῦ προστήσαντος ὅρ. Ἐντολή.

Ἀγωγή Παυλιανῇ ὅρ. Παυλιανῇ ἀγωγή.

Ἀγωγή Πουβλικιανῇ ὅρ. Πουβλικιανῇ ἀγωγή.

Ἀδίκημα ὅρ. Ἀποζημιώσεις.

Αἰγιαλὸς ὅρ. Κτημάτων διακρίσεις.

Αἵρεσις. Αἵρεσις ἐξουσιαστική 56 § 1.—Αἵρεσις ἡρτημένη ἐκ τῆς βουλήσεως τρίτου 57 § 2.—Αἵρεσις ἀναβλητική 57 § 3.—Αἵρεσις ἀναβλητική ἀδύνατος 57 § 4.—Αἵρεσις χρηρείας 58 § 6.—Πλήρωσις καὶ ἀτόνησις ἀναβλητικῆς αἵρέσεως 57 § 5.

Αἰτία. Αἰτία κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου 59 § 1.—Αἰτία θεμιτὴ 60 § 4.—Αἰτία ἀθέμιτος 61 καὶ 709 § 5.—Ἐγγύησις, ἀντίδοσις, κλπ. ὑπὲρ συμβάσεως, ἐχούσης ἀθέμιτον αἰτίαν 63 § 8.—Ἐλλειψίς ἐκπεφρασμένης αἰτίας 59 § 2.—Συνέπεται τῶν ἀθέμιτον αἰτίαν περιεχουσῶν συμβάσεων 62 § 7.—Ὑπαρξίς ἀθέμιτου αἰτίας ἐκατέρωθεν 62 § 6.—Ψευδὴς αἰτία 59 § 3.

Αἰτία θανάτου ὡρεᾶ ὅρ. ὡρεᾶ αἰτία θανάτου.

Ἀναδοχὴ χρέους ὅρ. Ἐγγύησις.

Ἀνανέωσις. Ἀντίδοσις 65 § 2.—Πράξεις ἀποτελοῦσαι ἀνανέωσιν 64 § 1.—Συνέπεται τῆς ἀνανέωσης 67 § 4.—Τρόπος, καθ' ὃν ἐκδηλοῦται ὁ τῆς ἀνανέωσης σχοπὸς 66 § 3.

Ἀνηλικότης. Ἀγορὰ κτημάτων τοῦ ἀνηλίκου παρὰ τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ 82 § 22.—Ἀνικάνοι πρὸς τὸ ἐπιτροπεύειν 74 § 12.—Ἀπαλλοτριώσεις ἀκινήτων τοῦ ἀνηλίκου 80 § 21.—Ἀποδοχὴ καὶ ἀποποίησης κληρονομίας ἢ δωρεᾶς 83 § 24.—Διανομὴ κοινῆς περιουσίας 86 § 26.—Διατυπώσεις συγκροτήσεως τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου 73 § 8.—Διαχειρίσεις τῶν χρημάτων τοῦ ἀνηλίκου ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου 78 § 18.—Διορισμὸς ἐπιτρόπου διὰ διαθήκης 71 § 4.—Ἐγερσις ἀγωγῆς 85 § 25.—Εἰδικὸς ἐπίτροπος, ἐν περιπτώσει συγκρούσεως συμφερόντων 72 § 6.—Ἐκπροσώπησις τοῦ ἀνηλίκου ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου 75 § 14.—Ἐχώρησις ἀπαιτήσεων τοῦ ἀνηλίκου 77 § 17.—Ἐχώρησις πρὸς τὸν ἐπίτροπον ἀπαιτήσεων τρίτου κατὰ τοῦ ἀνηλίκου 83 § 23.—Ἐξαιρετικὴ ἱκανότης τοῦ συμπληρώσαντος τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας τοῦ ἀνηλίκου 70 § 2.—Ἐξακολούθησις ἀρξαμένης δίκης μετὰ τὴν τοῦ ἀνηλίκου ἐνηλικίωσιν 91 § 33.—Ἐξάλειψις ὑποθήκης 79 § 20.—Ἐπικύρωσις βουλευμάτων τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου 74 § 11.—Ἐπιτροπεία τῆς μητρὸς 71 § 3.—Ἐπιτροπεία δοτὴ 72 § 5.—Εὐθύνη τοῦ ἐπιτρόπου, ἔνεκα τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας τοῦ ἀνηλίκου 76 § 15.—Κῦρος τῶν πράξεων τοῦ ἐπιτρόπου 90 § 32.—Λογοδοσία τοῦ ἐπιτρόπου 92 § 35.—Μέλη τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου 73 § 9.—Παραίτησις ἀγωγῆς 87 § 27.—Παρεπίτροπος 72 § 7.—Παῦσις τοῦ ἐπιτρόπου 75 § 13.—Παῦσις τῆς ἐπιτροπείας 92 § 34.—Πρεσβολὴ βουλεύματος τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου

74 § 10.—Συμβιβασμός 88 § 28.—
Σύναψις γάμου 89 § 30.—Συνέπεται
τῶν πράξεων τοῦ ἀνηλίκου 70 § 1.—
Συνομολόγησις δανείου 78 § 19.—
Σύνταξις ἀπογραφῆς 76 § 16.—Σύ-
στασις προικὸς 88 § 29.—Υἱοθεσία
89 § 31.

Ἀνταλλαγὴ. Δικαιώματα καὶ ὑ-
ποχρεώσεις τῶν συμβαλλομένων 94
§ 2.—Κίνδυνος τοῦ ἀντικειμένου τῆς
ἀνταλλαγῆς 96 § 4.—Κυριότης τῶν
ἀνταλλασσομένων πραγμάτων παρὰ
τοῖς συμβαλλομένοις 95 § 3.—Σύ-
στασις τῆς περὶ ἀνταλλαγῆς συμβά-
σεως 94 § 1.

Ἀντίδοσις ὁρ. **Ἀνανέωσις.**

Ἀντιλήπτωρ ὁρ. **Ἀπαγόρευσις.**

Ἀνώνυμοι τίτλοι. Ἀναδρομικὴ
δύναμις τοῦ νόμου ΑΣΜΔ 98 § 4.—
Δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις ἐν πε-
ριπτώσει καταστροφῆς ἀνωνύμου τί-
τλου 98 § 3.—Ἰσχύς τῶν ἀνωνύ-
μων τίτλων 97 § 1.—Τραπεζικὰ
γραμμάτια 97 § 2.

Ἀνώνυμον συνάλλαγμα ὁρ. **Συν-
άλλαγμα ἀνώνυμον.**

Ἀπαγόρευσις. Ἀποτελέσματα τῆς
περὶ ἀπαγορεύσεως ἀποφάσεως 104
§ 4.—Διαδικασία καὶ ἀπόδειξις 99
§ 2.—Διορισμὸς ἀντιλήπτορος 102 §
6.—Ἰσχύς τῶν πράξεων τοῦ ἀπαγο-
ρευτέου πρὸ τῆς ἀπαγορεύσεως 101
§ 5.—Καθήκοντα τοῦ ἀντιλήπτορος
102 § 7.—Προσωρινὸς ἐπίτροπος 100
§ 3.—Τίς δύναται νὰ αἰτήσῃ τὴν ἀ-
παγόρευσιν 99 § 1.

Ἀπαιτήσεις. Ἀπαίτησις ἄχρεω-
στήτως καταβληθέντων τόκων 104 §
3.—Ἀπαίτησις δι' αἰτίαν μὴ παρα-
κολούθησας 105 § 5.—Ἀπαίτησις
τοῦ ἄνευ αἰτίας συνομολογηθέντος ἢ

δοθέντος 105 § 6.—Περιπτώσεις μὴ
φέρουσαι τὰ στοιχεῖα τῆς ἀπαιτήσεως
τοῦ ἄχρεωστήτου 104 § 2.—Στοιχεῖα
τῆς τοῦ ἄχρεωστήτου ἀπαιτήσεως
103 § 1.—Τόκος ἐπὶ τῶν ἄχρεωστή-
τως καταβληθέντων 105 § 4.

Ἀπογραφὴ. Παράλειψις ἢ ἀπό-
κρυψις πραγμάτων 108 § 4.—Πότε
ἐνεργεῖται ἡ ἀπογραφὴ 106 § 2.—
Συνέπεται τῆς ἀπογραφῆς ὡς πρὸς
τὸν κληρονόμον 107 § 3.—Τί δέον
νὰ περιέχῃ ἡ ἀπογραφὴ 106 § 2.

Ἀποζημίωσις. Ἀγνοία τῶν ἄλ-
λοτρῶν δικαιωμάτων 112 § 3.—
Ἀπὸ διαθέσεως ἀξία 120 § 7.—Δι-
καίωμα καὶ ὑποχρέωσις πρὸς ἀποζη-
μίωσιν 103 § 1.—Ἐννοία διαφέρον-
τος 116 § 6.—Ζημία ἐξ οἰκείου ἁ-
μαρτήματος 112 § 2.—Οἰονεὶ ἀδι-
κῆμα 116 § 5.—Ὑπολογισμὸς δια-
φέροντος 12 § 8.—Ὑποχρέωσις πρὸς
ἀποζημίωσιν δι' ἠθικὴν ζημίαν 113 § 4.

Ἀποκατάστασις εἰς ἀκέραιον.
Ἀποκατάστασις ἀνηλίκων καὶ ὄροι
αὐτῆς 122 § 1.—Διαδικασία 123 §
2.—Παραγραφὴ τῆς περὶ ἀποκατα-
στάσεως ἀγωγῆς 124 § 3.—Συνέ-
πεται τῆς ἀποκαταστάσεως 124 § 4.

Ἀποκατάστασις κληρονομίας ὁρ.
Καταπίστευμα.

Ἀπροσπόριστον χρημάτιον ὁρ.
Πατρικὴ ἐξουσία.

Ἀρραβὼν ὁρ. **Ἀγοραπωλησία καὶ
Σύμβασις.**

Ἀρχαιότης ἐξ ἀμνημονεύτων.
Στοιχεῖα τῆς ἐξ ἀμνημονεύτων πα-
ραγραφῆς 124 § 1.—Τί δύναται νὰ
ἀποκτηθῇ διὰ τῆς ἐξ ἀμνημονεύτων
κατοχῆς 125 § 2.

Ἀχρεώστητον ὁρ. **Ἀπαιτήσεις.**

B

Βελλειάνειον Δόγμα ὁρ. Ἑγγύ-
ησις.

Βία. Ἀποτελέσματα τῆς βίας 128 § 3.—Κατὰ τίνος ἐγείρεται ἡ ἐκ τῆς βίας ἀγωγή 128 § 4.—Σύνταξις δια-
θήκης διὰ βίας ἀπολύτου ἢ ψυχολο-
γικῆς 126 § 2.—Ψυχολογικὴ βία
125 § 1.

Γ

Γάμος. Ἄδεια τοῦ Ἐπισκόπου 131 § 2.—Ἀκύρωσις τοῦ γάμου 140 § 15.
—Ἀνάκλησις τῆς μεταξὺ τῶν συζύ-
γων ὁρεῶς 137 § 11.—Ὁρεαὶ με-
ταξὺ συζύγων 135 § 9.—Ἱερολογία
τοῦ γάμου 131 § 3.—Κύρωσις τῆς
μεταξὺ συζύγων ἀκύρου ὁρεῶς 136
§ 10.—Κωλύματα πρὸς γάμον 129 §
1.—Δηξιαρχικὴ πράξις τῆς τελέσεως
τοῦ γάμου 131 § 4.—Μικτοὶ γάμοι
131 § 5.—Μουικιανὸν τεκμήριον 137
§ 12.—Παλληκαριάτικον 133 § 7.—
Προγαμία ὁρεά.—Ὑπόβολον 132
καὶ 709 § 6.—Συμβάσεις τοῦ συζύ-
γου μετὰ τῆς συζύγου αὐτῆς ἢ μετὰ
τρίτου, πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ συζύ-
γου 138 § 13.—Ὑποχρεώσεις τοῦ
συζύγου πρὸς διατροφήν τῆς συζύγου
αὐτοῦ 133 § 8.—Ὑποχρεώσεις τοῦ
συζύγου πρὸς κήδευσιν τῆς συζύγου
αὐτοῦ 139 § 14.

Δ

Δάνειον. Ἀντικείμενον τῆς τοῦ
δανείου συμβάσεως 141 § 2.—Ἐξ-
όφλησις τοῦ δανείου 142 § 3.—Νό-
μος 28 τοῦ Δ' Ἰονίου Κοινοβουλίου
142 § 4.—Πότε ὑπάρχει δάνειον.—
Ἰδιαιτέρας συμφωνίαι 141 § 1.

Δεδικασμένον. Ἀποφάσεις ἀποτε-
λοῦσαι δεδικασμένον 143 § 1.—Δι-
καίωμα καὶ ἀντικείμενον, περὶ οὗ τὸ
δεδικασμένον 144 § 3.—Ἰσχύς τοῦ
δεδικασμένου 143 § 2.—Τὸ δεδικα-
σμένον ὡς πρὸς τοὺς τρίτους 145 § 4.

Διαζύγιον. Διαδικασία ἐνώπιον
τοῦ ἐπισκόπου 155 § 8.—Διατροφή
διαρκούσης τῆς περὶ διαζυγίου δίκης
156 § 11.—Διατυπώσεις πρὸ τῆς
ἐγέρσεως τῆς περὶ διαζυγίου ἀγω-
γῆς 155 § 9.—Ἕτεροι λόγοι διαζυ-
γίου ὑπὲρ ἑκατέρου τῶν συζύγων
154 § 6.—Ἐφαρμοστέος νόμος 156 §
10.—Ἡ ἐπιβουλὴ τοῦ συζύγου κατὰ
τῆς συζύγου του, ὡς λόγος διαζυγίου
ὑπὲρ αὐτῆς 150 § 2.—Ἡ ὑπὸ τοῦ
συζύγου παραβίασις τῆς περὶ τὸν γά-
μον πίστεως, ὡς λόγος διαζυγίου ὑπὲρ
τῆς συζύγου 150 § 3.—Ἡ διαμονὴ
τῆς συζύγου ἐκτὸς τῆς συζυγικῆς οἰ-
κίας, ὡς λόγος διαζυγίου ὑπὲρ τοῦ
συζύγου 151 § 4.—Ἡ ὑπὸ τῆς συ-
ζύγου παραβίασις τῆς περὶ τὸν γάμον
πίστεως, ὡς λόγος διαζυγίου ὑπὲρ
τοῦ συζύγου 153 § 5.—Πνευματικὴ
λύσις τοῦ γάμου 156 § 12.—Πότε
ζητεῖται ἡ λύσις τοῦ γάμου 154 § 7.
—Συνέπειαι τῆς λύσεως τοῦ γάμου
ἐπὶ τῶν περιουσιακῶν σχέσεων τῶν
συζύγων 156 § 13.—Ψευδὴς κατη-
γορία κατὰ τῆς συζύγου, ἐπὶ μοι-
χείᾳ ὡς λόγος διαζυγίου ὑπὲρ αὐτῆς
148 § 1.

Διαθήκη. Ἀνάγνωσις καὶ παρα-
τήρησις τῆς διαθήκης ἐκ μέρους τῶν
μαρτύρων 169 § 9.—Ἀποτελέσματα
ἀκυρώσεως διαθήκης 185 § 20.—
Γνώσις ἢ ἄγνοια τῶν ἀκυροτήτων
διαθήκης 184 § 19.—Δημοσίευσις
διαθηκῶν 183 § 18.—Διαθήκη κωφοῦ

173 § 11.—Διατυπώσεις ἑτῆς ἰδιογράφου διαθήκης 166 § 16.—Ἐθιμον, ἀντιβαῖνον εἰς τὸ περὶ διαθηκῶν ψήφισμα 186 § 21.—Ἐρώτησις τοῦ συμβολαιογράφου περὶ προσθήκης καὶ ὑπόμνησις περὶ φιλανθρωπικῶν καταστημάτων 168 § 8.—Εὐθύνη τοῦ συμβολαιογράφου ἐν περιπτώσει ἀκυρώσεως τῆς διαθήκης 174 § 13.—Ἐχεφροσύνη τοῦ διαθέτου 166 § 5.—Καταχώρησις καὶ παρακατάθεσις τῆς δημοσίας διαθήκης 173 § 12.—Μάρτυρες τῆς δημοσίας διαθήκης 161 § 3.—Μνεῖα τοῦ νόμου καὶ τῆς κατοικίας τοῦ συμβολαιογράφου ἐν τῷ σώματι τῆς δημοσίας διαθήκης 160 § 1.—Μνεῖα περὶ τῶν προσώπων, τῆς κατοικίας καὶ τῆς ἐνορίας τοῦ διαθέτου καὶ τῶν μαρτύρων 164 § 4.—Μνεῖα τοῦ χρονολογικοῦ συστήματος, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ἰονίου ἀστικοῦ Κώδικος 181 § 17 Ὁρκος ἐχεμυθίας 166 § 6.—Παρακατάθεσις τῆς μυστικῆς διαθήκης παρὰ τῷ συμβολαιογράφῳ 175 § 15.—Πρόσκλησις τοῦ συμβολαιογράφου παρὰ τῷ διαθέτῃ 161 § 2.—Σύνταξις τῆς μυστικῆς διαθήκης 174 § 14.—Ὑπαγόρευσις καὶ σύνταξις τῆς διαθήκης 167 § 7.—Ὑπογραφή τῆς δημοσίας διαθήκης 171 § 10.

Διάκρισις κτημάτων ὁρ. Κτημάτων διάκρισις.

Διανομή ὁρ. Συγκυριότης.

Διάταγμα. Δημοσίεσις 188 § 4.—Διαστολή τῶν διαταγμάτων ἀπὸ τῶν νόμων πρὸ τοῦ Συντάγματος τοῦ 1844 187 § 1.—Διάταγμα νομοθεστικὸν 188 § 3.—Κατάργησις 190 § 5.—Κατάρτισις 187 § 2.

Διατροφή. Γονέων 192 § 2.—

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 176 Ἰον. Κώδικος 193 § 5.—Πλαγίου συγγενῶν 192 § 3.—Συνεπιεὶς συμβάσεως 193 § 4. Τέκνων 191 § 1.

Διαφέρον ὁρ. Ἀποζημίωσις.

Διεκδικήσεις. Αἰτήσεις τῆς διεκδικητικῆς ἀγωγῆς 199 § 3.—Ἀναγκαῖαι καὶ ἐπωφελεῖς δαπάναι 216 § 15.—Ἀπόδειξις τῆς διεκδικητικῆς ἀγωγῆς 199 § 4.—Ἀπόδοσις καρπῶν ἐν γένει 207 § 9.—Ἀπόδοσις δαπανῶν ἐν γένει 208 § 10.—Δικαιώματα τῆς καλῆς πίστεως νομέως ὡς πρὸς τὰς δαπάνας 210 καὶ 710 § 12.—Δικαιώματα τοῦ κακῆς 215 καὶ 710 § 14.—Ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως 217 καὶ 710 § 16.—Ἐνάγων 194 § 1.—Ἐναγόμενος 201 § 5.—Ἐνστασις ἀποσθεστικῆς παραγραφῆς 203 § 6.—Ἐνστασις τοῦ πωληθέντος καὶ παραδοθέντος πράγματος 205 § 7.—Ἐτεραι ἐνστάσεις κατὰ τῆς διεκδικητικῆς ἀγωγῆς 206 § 8.—Ἱστορικὴ αἰτία καὶ νόμιμος λόγος τῆς διεκδικητικῆς ἀγωγῆς 195 § 2.—Ὑποχρεώσεις τῆς καλῆς πίστεως νομέως, ὡς πρὸς τοὺς καρποὺς 209 καὶ 710 § 11.—Ὑποχρεώσεις τοῦ κακῆς 213 § 13.

Διοικήσεις ἀλλοτρίων Δικαιώματα τοῦ τῶν ἀλλοτρίων διοικητοῦ 220 § 3.—Πότε ὑπάρχει διοίκησις ἀλλοτρίων 217 § 1.—Ὑποχρεώσεις τοῦ τῶν ἀλλοτρίων διοικητοῦ 219 § 2.

Δόλος. Ἀγωγή περὶ δόλου 222 § 2.—Παραγραφή τῆς περὶ δόλου ἀγωγῆς 222 § 3.—Στοιχεῖα τοῦ δόλου 221 § 1.

Δουλεῖαι πραγματικαί. Ἀγωγαὶ περὶ δουλειῶν 235 § 14.—Ἀδιαίρετον τῶν δουλειῶν 224 § 3.—Ἀπό-

κτησις δικαιώματος δουλείας 232 § 12.—'Απόσβεσις τῶν δουλειῶν 234 § 13.—Δουλεία ἐπὶ κοινοῦ κτήματος 224 § 2.—Δουλεία διόδου 224 § 4.—Δουλεία παρόδου 225 § 5.—Δουλεία βοσκῆς 225 § 6.—Δουλεία ὑδάτων καὶ ὑδραγωγείου 225 § 7.—Δουλεία φωταγωγῶν καὶ παρακυπτικῶν θυρίδων 227 § 8.—Δουλεία φωτός καὶ ἀπόψεως 228 § 9.—Δουλεία σταλαγμῶν 231 § 10.—Δουλεία προβολῆς 232 § 11.—Τὸ τῆς δουλείας δικαίωμα συνδέεται πρὸς τὸ δεσπότην κτῆμα 223 § 1.

Δουλεῖται προσωπικά. 'Ασφάλεια ἐπὶ ἐπικαρπίας 238 § 3.—'Επικαρπία 237 § 1.—Οἶονε ἐπικαρπία 237 § 2.—Χρῆσις 238 § 4.

Δωρεὰ αἰτίας θανάτου. 'Αποδοχὴ τῆς δωρεᾶς 240 § 4.—Διατυπώσις 236 § 2.—Παράδοσις τοῦ δωρομένου πράγματος 240 § 3.—Παραίτησις τοῦ περὶ ἀνακλήσεως δικαιώματος 242 § 5.—Προϋποθέσις τῆς αἰτίας θανάτου δωρεᾶς 239 § 1.—Σιωπηρὰ ἀνάκλησις τῆς δωρεᾶς 242 § 6.

Δωρεὰ ἐν ζῳῇ. 'Αγωγή περὶ ἀνακλήσεως τῆς δωρεᾶς λόγῳ ἀχαριστίας 247 § 7.—'Ανάκλησις τῆς δωρεᾶς λόγῳ ἀχαριστίας 247 § 6.—'Ανταποδοτικὴ δωρεὰ 246 § 4.—'Αποδοχὴ τῆς δωρεᾶς 245 § 3.—'Αποτελέσματα τῆς μεταξὺ ζώντων δωρεᾶς 246 § 5.—Δωρεὰ πρὸς ἀγαθοεργὰ καθιδρύματα, κατὰ τὴν Ἰόνιον νομοθεσίαν 249 § 9.—Εὐθύνη τοῦ δωρητοῦ ἐνεκεν ἐκνικήσεως 248 § 8.—Παράδοσις τοῦ δωρηθέντος 244 § 2.—Σύστασις τῆς δωρεᾶς 243 § 1.

Ε

'Εγγυήσις. 'Αναδοχὴ τῆς συζύγου

ὑπὲρ τοῦ συζύγου αὐτῆς 257 § 13.—Βελλειάνειον δόγμα 255 § 10.—Δικαιώματα τοῦ ἐγγυητοῦ πρὸ τῆς καταβολῆς 262 § 16.—Δικαιώματα τοῦ ἐγγυητοῦ μετὰ τὴν καταβολὴν τῆς ὀφειλῆς 263 § 17.—'Εγκυρόν ἢ ἄκυρόν τῆς κυρίας ἐνοχῆς 252 § 4.—'Εκτασις τῆς ἐγγυήσεως 251 § 3.—'Ετεραι ἐνστάσεις τοῦ ἐγγυητοῦ 261 § 15.—Εὐεργέτημα διζήσεως 253 § 7.—Εὐεργέτημα διαιρέσεως 254 § 9.—Κατάρτισις τῆς περὶ ἐγγυήσεως συμβάσεως 251 § 2.—Παραίτησις τοῦ εὐεργετήματος τῆς διζήσεως 254 § 8.—Παραίτησις ἀπὸ τοῦ Βελλειανείου δόγματος 256 § 12.—Περιπτώσεις, καθ' ἃς δὲν ἐφαρμόζεται τὸ Βελλειάνειον δόγμα 255 § 11.—Περιπτώσεις, καθ' ἃς δὲν βοηθεῖται ἡ σύζυγος 259 § 14.—Πότε ὑπάρχει ἐγγυήσις 250 § 1.—Συνενοχὴ τοῦ ἐγγυητοῦ καὶ πρωτοφειλέτου 252 § 6.—'Υποχρεώσεις τοῦ ἀναδεχθέντος τὴν πληρωμὴν ἀλλοτρίας ὀφειλῆς 252 § 5.

'Εγκρίσις. 'Αναδρομικὴ ἰσχὺς τῆς ἐγκρίσεως 269 § 4.—Δήλωσις τῆς ἐγκρίσεως 268 § 3.—'Εγκρίσις ἀκύρων καὶ ἀκυρωσίμων πράξεων 265 § 1.—'Εγκρίσις τῶν ἄνευ ἐντολῆς ἐνεργηθέντων 267 § 2.

'Εδαφονομὴ ὁρ. Κτήματα Κερκύρας.

'Εθιμον. Ἰσχὺς τῶν ἐθίμων κατὰ τὴν Βυζαντινὴν νομοθεσίαν 270 § 1.—'Ισχὺς τῶν ἐθίμων κατὰ τὸ Β.Δ.τῆς 23 Φεβρουαρίου 1835 270 § 1.—Πότε ὑπάρχει ἔθιμον, ὑπερισχῶν τοῦ νόμου 271 § 3.

Εἰκονικότης. Εἰκονικότης προικοσυμφώνου 274 § 3.—Πρότασις τῆς εἰκονικότητος 273 § 2.—Προϋποθέ-

σεις τῆς ἐπὶ εἰκονικότητι προσβολῆς 271 § 1.—Συνέπειαι τῆς εἰκονικότητος ἐν γένει 271 § 4.—Συνέπειαι αὐτῆς ὡς πρὸς τοὺς καλῆς πίστεως τρίτους 275 § 5.

Ἐκτελεσται διαθήκης. Ἐνέργεια ἐν περιπτώσει διορισμοῦ πλειόνων ἐκτελεστών 277 § 2.—Ἐξουσία τῶν ἐκτελεστών διαθήκης 276 § 1.—Παράστασις δικαστικῆ αὐτῶν 277 § 3.

Ἐκχώρησις. Δικαιώματα τοῦ ἐκχωρητοῦ μετὰ τὴν ἐκχώρησιν 282 § 5.—Δικαιώματα τοῦ ἐκδοχέως μετὰ τὴν ἐκχώρησιν 284 § 6.—Δικαιώματα καὶ ἐνστάσεις τοῦ ὀφειλέτου κατὰ τοῦ ἐκδοχέως καὶ τοῦ ἐκχωρητοῦ 287 § 9.—Ἐκχώρησις, χωροῦσα δυνάμει τοῦ νόμου 300 § 16.—Ἐνστάσεις εἰκονικότητος τῆς ἐκχωρήσεως 289 § 10.—Ἐργολαβία δίκης 248 § 15.—Ἰδιαιτέριαι συμφωνίαι μετὰ τὸν ἐκχωρητοῦ καὶ ἐκδοχέως 281 § 4.—Ἰσχύς τοῦ Ἀναστασιανοῦ νόμου 291 § 11.—Περιπτώσεις ἐφαρμογῆς αὐτοῦ 291 § 12.—Πότε προτείνεται ἡ ἔνστασις αὐτοῦ 296 § 13.—Σκοπὸς καὶ συνέπειαι τῆς γνωστοποιήσεως τῆς ἐκχωρήσεως 284 § 7.—Σύμβασις ἐκχωρήσεως 278 § 1.—Σχέσεις πλειόνων ἐκδοχέων τῆς αὐτῆς ἀπαιτήσεως πρὸς ἀλλήλους 296 § 14.—Τί δύναται νὰ ἐκχωρηθῇ 279 § 2.—Τρόπος τῆς γνωστοποιήσεως 285 § 8.—Ὑποχρεώσεις τοῦ ἐκχωρητοῦ ἀπέναντι τοῦ ἐκδοχέως 281 § 3.

Ἐμφύτευσις. Σύστασις τῆς ἐμφυτεύσεως 301 § 1.—Ὑποχρεώσεις πρὸς πληρωμὴν τοῦ κανόνος 302 § 2.

Ἐνέχυρον. Ἀντίχρησις 304 § 4.—Ἀπόδοσις τοῦ ἐνεχύρου πρὸς τὸν ὀφειλέτην 305 § 6.—Βλάβη τοῦ ἐνε-

χύρου καὶ ἀποζημίωσις τοῦ δανειστοῦ 305 § 7.—Διατυπώσεις ἐκποιήσεως τοῦ ἐνεχύρου 305 § 8.—Δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τοῦ ὀφειλέτου 305 § 5.—Ἐνεχυροδανειστήρια, κατὰ τὴν ἰόνιον νομοθεσίαν 307 § 10.—Εὐθύνη τοῦ δανειστοῦ, ἐν περιπτώσει παρανόμου ἐκποιήσεως τοῦ ἐνεχύρου 307 § 9.—Πράγμα δεκτικὸν ἐνεχυρίσεως 303 § 2.—Προνόμιον ἐκ τοῦ ἐνεχύρου 303 § 3.—Σύστασις τῆς συμβάσεως τοῦ ἐνεχύρου 303 § 1.

Ἐνοχῇ. Ἀπόσπῃσις 309 § 4.—Ἐνοχῇ διαζευκτικῇ 309 § 3.—Ἐνοχῇ κατὰ γένος ὠρισμένου πράγματος 308 § 2.—Λόγοι γενεσιουργοὶ τῶν ἐνοχῶν 308 § 1.

Ἐντολῇ. Ἀγωγή κατὰ τοῦ προστήσαντος 321 § 12.—Ἀνάκλησις τῆς ἐντολῆς 319 § 10.—Ἀντικείμενον ἐντολῆς 310 § 2.—Ἀντιμισθία τοῦ ἐντολοδόχου 316 § 7.—Διορισμός πλειόνων ἐντολοδόχων 316 § 6.—Ἐξουσία τοῦ ἐντολοδόχου 312 § 4.—Παῦσις τῆς ἐντολῆς 320 § 11.—Σχέσεις τοῦ ἐντολέως καὶ τοῦ ἐντολοδόχου ἀπέναντι τῶν τρίτων 316 § 8.—Τύπος ἐντολῆς 310 § 1.—Ὑποκατάστασις ἐντολοδόχου 318 § 9.—Ὑποχρεώσεις καὶ δικαιώματα τοῦ ἐντολέως 311 § 3.—Ὑποχρεώσεις τοῦ ἐντολοδόχου. 313 § 5.

Ἐπικαρπία ὅρ. δουλεῖται προσωπικαί.

Ἐπίτροπος ὅρ. Ἀνηλικύτης.

Ἐπιφάνεια. Δικαιώματα ἐπιφανειούχου 322 § 1.

Εὐπορίας εὐεργέτημα. Ἐν γένει 322 § 1.—Μεταξὺ γονέων καὶ τέκνων 323 § 2.—Μεταξὺ συζύγων 324 § 3.

I

Ἰθαγένεια. Ἀνάκλησις τοῦ περὶ πολιτογραφήσεως B. Δ. 326 § 3.— Ἀποβολὴ τῆς Ἑλληνικῆς ἰθαγενείας 326 § 4.— Ἀπόδειξις ἀποκτήσεως 325 § 2.— Ἀπόκτησις 324 § 1.

K

Καρποὶ ὁρ. Διεκδίκησις.

Καταβολή. Ἀπόδειξις πληρωμῆς 328 § 6.— Δόσις ἀντὶ καταβολῆς 331 § 10.— Ἐναλλαγὴ τοῦ εἰς καταβολὴν ὀφειλομένου 320 § 9.— Ἐξόφλησις τοῦ κεφαλαίου ἄνευ ἐπιφυλάξεως τοῦ πιστωτοῦ περὶ τοῦ τόκου 328 § 3.— Καταβολὴ ὑπὲρ τρίτου προσώπου 329 § 7.— Καταβολὴ πρὸς τρίτον πρόσωπον, διάφορον τοῦ πιστωτοῦ 329 § 8.— Καταλογισμὸς τοῦ πληρωθέντος ποσοῦ ἐν γένει 327 § 1.— Καταλογισμὸς ἐπὶ πλειόνων ὀφειλῶν 327 § 2.— Προθεσμίη πρὸς καταβολὴν 328 § 4.— Τεκμήριον ἐξοφλήσεως 328 § 5.

Καταπίστευμα. Ἀσφάλεια ὑπὲρ τοῦ καταπιστευματοδόχου 333 § 3.— Δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τοῦ βεβαρηνμένου καὶ τοῦ καταπιστευματοδόχου 332 § 1.— Καταπιστεύματα, κατὰ τὴν Ἰόνιον νομοθεσίαν 334 § 4.— Συνέπειαι τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς κληρονομίας 333 § 2.

Κατοικία. Ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ 336 § 2.— Μεταβολὴ 336 § 3.— Μόνιμος 335 § 1.

Κηδεμονία ὁρ. Χειραφεσία.

Κινητὰ ὁρ. Κτημάτων διακρίσεις.

Κληροδοσία. Ἀποκαταστατικὴ ὑποκατάστασις 344 § 11.— Δικαιώ-

ματα τοῦ κληρονόμου ἀπέναντι τοῦ κληροδόχου 338 § 4.— Δικαιώματα τοῦ κληροδόχου 339 § 6.— Δικαίωμα ἐπιλογῆς 340 § 7.— Ἐπαγωγὴ τῆς κληροδοσίας 338 § 3.— Καρποὶ 345 § 12.— Κληροδοσία ὑπὸ αἵρετιν 342 § 8.— Κληροδοσία ὑπὸ τρόπον 343 § 9.— Κληροδοσία ὑπὲρ πενήτων 343 § 10.— Περιεχόμενον τῆς κληροδοσίας 337 § 2.— Πότε ὑπάρχει κληροδοσία 337 § 1.— Προσαυξήσις κληροδοσίας 345 § 13.— Ὑποχρέωσις τοῦ βεβαρηνμένου 339 § 5.

Κληρονομία. Ἀνατροπὴ τῆς ἀστόργου δωρεᾶς 354 § 9.— Ἀποπλήρωσις τῆς νομίμου μοίρας 358 § 14.— Διαδοχὴ ἐκ διαθήκης καὶ ἐξ ἀδιαθέτου συγχρόνως 359 § 16.— Διαίρεσις τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ κληρονομουμένου μεταξὺ τῶν συγκληρονόμων 370 § 28.— Διατάξεις τοῦ P. Δ., μὴ ἰσχυροῦσαι τανῦν 368 § 24.— Δικαιώματα τοῦ ὑπὸ γυναικὸς υἱοθετηθέντος 351 § 7.— Δικαίωμα τῶν ἀδελφῶν πρὸς μέμψιν τῆς διαθήκης 357 § 13.— Δικαίωμα ἀπόρου συζύγου 365 § 22.— Δικαίωμα τοῦ Δημοσίου 368 § 23.— Ἐγκατάστασις ὑπὸ αἵρετιν 348 § 3.— Ἐγκατάστασις ὑπὸ ὄρον 348 § 4.— Ἐγκατάστασις ἢ ἀποκλήρωσις τῶν ἀναγκαίων κληρονόμων 349 § 6.— Ἐγκατάστασις εἰς τὴν νομὴν τῶν κληρονομαιῶν 360 § 17.— Ἐπαγωγὴ τῆς ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομίας 360 § 18.— Ἰκανότης τοῦ διαθέτειν 347 § 1.— Ἰκανότης πρὸς τὸ κληρονομεῖν 347 § 2.— Κληρονομικὸν δικαίωμα τῶν κατιόντων 361 § 19.— Κληρονομικὸν δικαίωμα τῶν ἐνιόντων 362 § 20.— Κληρονομικὸν δικαίωμα τῶν ἀδελφῶν

καὶ τῶν λοιπῶν ἐκ πλαγίου συγγενῶν 363 § 21.—Νέμησις 359 § 15.—Νόμιμος μοῖρα 352 § 8.—Περὶ κληρῶν ὠρισμένων καὶ ἀορίστων 349 § 5.—Σύγχυσις 368 § 25.—Συνέπεται τῆς παραβιάσεως τῆς 115 Νεαρᾶς 355 § 10.—Συνέπεται ἀκυρώσεως τῆς διαθήκης ὡς πρὸς τὴν αἰτίαν θανάτου δωρεὰν 357 § 12.—Σχέσεις τῶν συγκληρονόμων πρὸς ἀλλήλους 370 § 29.—Τίς ἐν γένει δικαιούται νὰ προσβάλῃ τὴν διαθήκην ὡς ἄκυρον 357 § 11.—Τίς ὁ ὑπόχρεως εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν τοῦ κληρονομίου χρεῶν 369 § 27.—ὑποχρεώσεις τοῦ κληρονόμου ἐκ πράξεων τοῦ κληρονομουμένου 369 § 26.—Χωρισμός περιουσιῶν καὶ προνόμιον τῶν δανειστῶν, κατὰ τὴν Ἰόνιον νομοθεσίαν 371 § 30.

Κληρονομίας ἀπόκτησις. Ἀνάμιξις εἰς τὴν κληρονομίαν 376 § 6.—Ἀπόκτησις τῆς κληρονομίας ἐν γένει 373 § 2.—Ἀπόκτησις τῆς κληρονομίας ὑπὸ τῶν ἀναγκαιῶν καὶ τῶν μὴ ἀναγκαιῶν κληρονόμων 374 § 3.—Εὐεργέτημα διασκέψεως 377 § 7.—Παραπομπὴ τῆς κληρονομίας 376 § 5.—Πώλησις κληρονομιαίων καὶ ὑφαίρεσις αὐτῶν 380 § 8.—Σχολάζουσα κληρονομία 373 § 1.—ὑποχρεώσεις τοῦ παραλαμβάνοντος πρὸς ἄλλου τὴν κληρονομίαν 375 § 4.

Κληρονομία ἐπισκόπων καὶ μοναχῶν. Ἐπισκόπων 380 § 1.—Μοναχῶν 381 § 2.

Κληρονομίας παραίτησις. Ἀνάκλησις τῆς παραίτησεως 385 § 2.—Δολία καὶ εἰκονικὴ παραίτησις 386 § 4.—Ἐννοια τοῦ ἄρθρ. 682 τοῦ Ἰονίου ἀστ. Κώδικος 386 § 5.—

Προθεσμία παραίτησεως 385 § 3.—Τρόπος καὶ τύπος παραίτησεως 384 § 1.

Κληρὸν ἀγωγή. Ἀντικείμενον 388 § 3.—Ἀρμοδιότης 388 § 4.—Παραγραφή 389 § 5.—Τί ὀρεῖται νὰ ἀποδείξῃ ὁ ἐνάγων διὰ τῆς περὶ κληρὸν ἀγωγῆς 386 § 1.—Τίς ὁ ἐναγόμενος 387 § 2.

Κοινοῦ ὅρ. Νομικὰ πρόσωπα.

Κτήματα Κερκυρας. Εἰκονικαὶ συμβάσεις καὶ ἔγκρισις αὐτῶν 391 § 5.—Ἐκτίμησις τοῦ κτήματος 390 § 3.—Ἐπανέλευσις τοῦ κτήματος εἰς τὸν κτηματοδότην 392 § 6.—Ἐπὶ τίνων ἀγροληψιῶν ἐφαρμόζονται οἱ νόμοι ΣΜΔ' καὶ ΣΕΗ' 389 § 1.—Μετατροπὴ τοῦ ἐδαφονομίου εἰς χρηματικὴν πρόσδοον 390 § 2.—Παραίτησις τοῦ ἀγρολήτου ἀπὸ τῶν ἐπὶ τοῦ κτήματος δικαιωμάτων του 391 § 4.—Τιμάρια 392 § 7.

Κτημάτων διάκρισις. Αἰγιατοὶ 395 § 5.—Κινητὰ 394 § 1.—Λιμένες 397 § 7.—Ναοὶ 394 § 3.—Ὅδοι 395 § 4.—Παρακολούθημα ἀκινήτου 394 § 2.—Ποταμοὶ 397 § 8.—Υἷδατα 396 § 6.

Κυριότης. Ἀγωγή περὶ κανονισμοῦ ὁρίων 406 § 9.—Δικαιώματα τοῦ κυρίου 404 καὶ 711 § 7.—Ἐγκατάλειψις 403 § 4.—Καρποὶ 403 § 5.—Μεταβίβασις τῆς κυριότητος 399 καὶ 711 § 1.—Παράδοσις 403 § 3.—Περιορισμοὶ τῆς κυριότητος 405 § 8.—Προσαύξεις 402 § 2.—Τεκμήριον κυριότητος 404 § 6.

Δ

Λιμένες ὅρ. Κτημάτων διάκρισις.

Λογοδοσία ἐπιτρόπου ὁρ. Ἀνηλικότης.

M

Μεταγραφῇ. Ἐννοία τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ περὶ μεταγραφῆς νόμου 412 § 3. — Νόμιμοι συνέπεται τῆς μεταγραφῆς 410 § 2. — Τίνες πράξεις μεταγράφονται 407 § 1.

Μίσθωσις. Ἀναμίσθωσις 435 § 18. — Ἀναμίσθωσις ὑπηρεσίας 438 § 22. — Ἀπαίτησις καταβολῆς τοῦ μισθώματος 439 § 24. — Δαπάναι τοῦ μισθωτοῦ καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως 434 § 17. — Δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τοῦ μισθωθέντος 425 § 9. — Δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τρίτων 426 § 10. — Ἐκνίκησις τοῦ μισθωθέντος πράγματος 422 § 6. — Ἐκρηγῆς πυρκαϊᾶς ἐν τῇ ἐκμισθωθείσῃ οἰκίᾳ 427 § 11. — Ἐκτελέσεις τοῦ ἔργου παρὰ τρίτου 440 § 26. — Ἐργοληψία δημοσίων ἔργων 442 § 29. — Εὐθύνη τοῦ ἐργοδότη ἀπέναντι τοῦ ἐργολήπτου 442 § 28. — Ἰδιαιτέρα συμφωνία 429 § 13. — Λόγοι λύσεως τῆς μισθώσεως 430 § 15. — Μεταμίσθωσις 429 § 14. — Παρακώλυσις τῆς χρήσεως ἔνεκεν ἀνωτέρας βίας 420 § 5. — Περὶ θεομηνίας, ὡς λόγου μειώσεως τοῦ μισθώματος 424 § 8. — Περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ ἐκμισθώσας τὴν ὑπηρεσίαν του δὲν δικαιούται εἰς ἀντιμισθίαν 437 § 20. — Πότε ὑπάρχει μίσθωσις 414 § 1. — Πότε ὑπάρχει μίσθωσις ἔργου 438 § 23. — Πράγματα δεκτικὰ μισθώσεως 415 § 2. — Πώλησις μισθωθέντος καὶ συνέπεται αὐτῆς 428 § 12. — Σύμβασις κτηνοληψίας 436 § 19. — Συνέπεται μὴ ἐκπληρώσεως τῆς συμβάσεως ἐξ ὑπ-

αιτιότητος τοῦ μισθώσαντος 437 § 21. — Συνέπεται μὴ ἐκπληρώσεως τῆς συμβάσεως ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐργοδότη 439 § 25. — Τύπος συστάσεως μισθώσεως 415 § 3. — Ὑποχρέωσις τοῦ ἐκμισθωτοῦ πρὸς παράδοσιν τῆς χρήσεως τοῦ μισθωθέντος 416 § 4. — Ὑποχρέωσις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς πληρωμὴν τοῦ μισθώματος 423 § 7. — Ὑποχρέωσις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἀπόδοσιν τοῦ μισθωθέντος πράγματος 433 § 16. — Ὑποχρέωσις καὶ εὐθύνη τοῦ ἐργολήπτου ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου 440 § 27.

Μνηστεία. Διάλυσις 443 § 2. — Λόγοι ἐπιτρέποντες τὴν διάλυσιν 444 § 3. — Συνέπεται μονομεροῦς διαλύσεως, ἄνευ εὐλόγου αἰτίας 444 § 4. — Συνομολόγησις προστίμου 446 § 5. — Σύστασις τῆς μνηστείας 443 § 1.

Μοναχοὶ ὁρ. Κληρονομία ἐπισκόπων καὶ μοναχῶν.

Μουκιανόν τεκμήριον ὁρ. Γάμος.

N

Ναοὶ ὁρ. Κτημάτων διάκρισις.

Νομῇ. Ἀγωγή περὶ διαταράξεως 459 § 11. — Ἀγωγή περὶ ἀποβολῆς 460 § 12. — Ἀποζημιώσεις 467 § 17. — Ἀπόκτησις τῆς νομῆς ἐν γένει 447 § 2. — Ἀπόκτησις τῆς νομῆς δι' ἀντιπροσώπου 448 § 3. — Ἀπώλεια τῆς νομῆς 455 § 9. — Διαδοχὴ ἐν τῇ νομῇ 451 § 6. — Διατάξεις τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου 468 § 18. — Ἐνστάσεις κατὰ τῶν περὶ νομῆς ἀγωγῶν 465 § 15. — Κατὰ τίνος εἰγείρονται αἱ περὶ νομῆς ἀγωγαὶ 463 § 14. — Νομὴ κατὰ παράκλησιν 451 § 7. — Νομὴ μέρους ἐξ ἀδιαίρετου 450 § 5. — Νομὴ ὕδατος 455 § 8. — Παράδο-

της τῆς νομῆς 449 § 4.—Παρεπό-
μενα τῆς προστασίας τῆς νομῆς 467
§ 16.—Πράγματα δεκτικὰ νομῆς 447
§ 1.—Προστασία τῆς νομῆς ἐν γένει
57 § 10.—Προστασία τῆς νομῆς
τῶν κινητῶν 463 § 13.

Νομικά πρόσωπα. Ἐκπροσώπησις
κοινότητος ἀνοργανίστου 471 § 4.—
Εὐθύνη διὰ τὰ ἀδικήματα τῶν ἐκπρο-
σωποῦντων αὐτὰ 469 § 2.—Εὐθύνη
τῆς κοινότητος διὰ τὰς πράξεις τῶν
μελῶν αὐτῆς 471 § 5.—Θρησκευ-
τικὰ καθιδρύματα 469 § 3.—Περιου-
σία τῶν νομικῶν προσώπων 469 § 1.

Νομιμοποιήσεις. Κατὰ τὴν Ἰόνιον
νομοθεσίαν 473 § 3.—Τεκμήριον γνη-
σιότητος, κατὰ τὴν Νεαρὰν 117 473
§ 2.—Τέλεισι γάμου 472 § 1.

Νόμιμος μοῖρα ὁρ. Κληρονομία.
Νόμος. Ἄγνοια τοῦ νόμου 481 §
10.—Ἀναδρομικοὶ νόμοι 490 § 19.
—Β. Δ. τῆς 23 Φεβρουαρίου 1835
περὶ πολιτικοῦ νόμου 475 § 2.—Δη-
μοσίευσίς 478 § 7.—Ἐμπότευσίς
494 § 24.—Ἐνοχικαὶ συμβάσεις 488
§ 17 καὶ 494 § 26.—Ἐπιτροπεία
καὶ κηδεμονία ἀνηλίκων 487 § 16
καὶ 493 § 23.—Ἐρευνα τοῦ δικα-
στοῦ ὡς πρὸς τὴν τυπικὴν κατάρτι-
σιν τῶν νόμων 481 § 11.—Ἐρμη-
νεύς 480 § 8.—Ἰκανότης τοῦ προ-
τύπου 483 § 12.—Ἰσχύς τῶν Βυ-
ζαντινῶν νόμων ἐν Ἑλλάδι 474 § 1.
—Κατάργησις τῶν νόμων 481 § 9.—
Κληρονομία ἐξ ἀδιαθέτου 489 § 18.—
Κληρονομία 495 § 27.—Νομιμοποι-
ήσις 492 § 21.—Νόμοι ἰσχύοντες ἐν
περιπτώσει προσαρτήσεως χώρας 477
§ 6.—Νόμοι ἀφορῶντες εἰς τὰ κινητὰ
καὶ τὰ ἀκίνητα 486 §§ 14 καὶ 15.—
Παραγραφή 490 § 20.—Πράξεις τῆς

νομοθετικῆς ἐξουσίας, μὴ οὔσαι κυρίως
νόμοι 476 § 4.—Προίξ 492 § 22.—
Τὸ ἐν ταῖς Ἰονίοις νήσοις ἰσχύσαν
καὶ ἰσχύον ἀστικὸν δίκαιον 477 § 5.
—Τύπος τῆς πράξεως 484 § 13.—
Ὑποθήκη 494 § 25.—Ψηφίσματα
καὶ θεσπίσματα τῆς Ἑθνικῆς Συνε-
λεύσεως 476 § 3.

Ο

Ὅδος ὁρ. Κτημάτων διακρίσεις.
Οἶονεὶ ἀδίκημα ὁρ. Ἀποζημιώ-
σις.

Π

Παλλικαριατικὸν ὁρ. Γάμος.

Παραγραφή. Ἀναγνώρισις τοῦ
χρέους μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς
παραγραφῆς 512 § 15.—Ἀναστολή
504—508 §§ 8, 9, 10 καὶ 11.—
Δεκαετής παραγραφή τῶν ἄρθρων
2107 καὶ 1220 τοῦ Ἰονίου Κώδικος
503 § 6.—Διακοπή 509—511 §§
12 καὶ 13.—Ἐναρξίς 496 § 1.—
Ἐξάμηνος τοῦ ἄρθρ. 2103 Ἰον. Κώ-
δικος 502 § 4.—Παραγραφή περιο-
δικῶν παροχῶν 500 § 2.—Παρα-
γραφή τῶν ἐνστάσεων 504 § 7.—
Παραίτησις τῆς παραγραφῆς ἐκ τῶν
προτέρων 512 § 14.—Πενταετής τοῦ
ἄρθρου 2107 Ἰονίου Κώδ. καὶ ἄλλων
εἰδικῶν Ἰονίων νόμων 502 § 5.—
Πρότασις τῆς περὶ παραγραφῆς ἐν-
στάσεως 513 § 16.—Χρόνος παρα-
γραφῆς ἐν γένει 502 § 3.

Παραίτησις. Ἐνοχικοῦ δικαίω-
ματος 515 § 2.—Σιωπηρὰ 514 § 1.

Παρακαταθήκη. Ἀνώμαλος 518
§ 6.—Εὐθύνη τοῦ θεματοφύλακος 515
§ 2.—Θάνατος τοῦ θεματοδότου καὶ
δικαίωμα τῶν κληρονόμων αὐτοῦ

517 καὶ 714 § 4.—Μεσεγγύησις 519 § 7.—Παρακαταθήκη παρὰ Τραπεζαίαις κατὰ τὴν Ἰόνιον νομοθεσίαν 518 § 5.—Πότε ὑπάρχει παρακαταθήκη 515 § 1.—Ὑποχρέωσις τοῦ θεματοφύλακος πρὸς ἀπόδοσιν τῆς παρακαταθήκης 517 § 3.

Παραπομπὴ κληρονομίας ὁρ. Κληρονομίας ἀπόκτησις.

Παράφερνα ὁρ. Προίξ.

Παρεπίτροπος ὁρ. Ἀνηλικότης.

Πατρικὴ ἐξουσία. Ἀγωγή τοῦ πατρὸς κατὰ τῶν ὑπεξουσίων τέκνων του 521 § 3.—Ἀπροσπόριστον χρημάτων 522 § 7.—Δωρεὰ τοῦ πατρὸς πρὸς τὸν ὑπεξούσιον 524 § 5.—Ἐκπροσώπησις τοῦ ὑπεξουσίου 521 § 4.—Ἐκτακτον ἀπροσπόριστον χρημάτων 523 § 8.—Ἐξουσία τοῦ πατρὸς ἐπὶ τῶν γνησίων τέκνων του 520 § 2.—Εὐθύνη τοῦ πατρὸς διὰ τὰς πράξεις τοῦ ὑπεξουσίου 521 § 6.—Ἰκανότης πρὸς ἐνάσκησιν τῆς πατρικῆς ἐξουσίας 519 § 1.—Δύσις τῆς πατρικῆς ἐξουσίας 523 § 9.

Παυλιανὴ ἀγωγή. Δωρεὰ 527 § 4.—Δωρεὰ αἰτίας θανάτου 528 § 5.—Παραχώρησις ὑποθήκης 529 § 7.—Πράξεις ἀπαλλοτριώσεως ἐν γένει 526 § 3.—Προϋποθέσεις τῆς παυλιανῆς ἀγωγῆς 524 § 1.—Σύστασις καὶ ἀντικατάστασις προικὸς 528 § 6.—Ὑπὲρ τίνος καὶ κατὰ τίνος χωρὶς 524 § 2.

Περιορισμοὶ κυριότητος ὁρ. Κυριότης.

Πλάνη. Ἐν γένει 529 § 1.—Περὶ τὸ δίκαιον 530 § 2.—Περὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς παροχῆς 530 § 3.

Ποινικὴ ρῆτρα ὁρ. Σύμβουλις.

Πουβλικιανὴ ἀγωγή. Μετατροπὴ

τῆς διεκδικητικῆς εἰς πουβλικιανὴν 533 § 2.—Προϋποθέσεις τῆς πουβλικιανῆς 532 § 1.—Ὡς πρὸς τὰ διὰ τῆς ἐκτάκτου χρησικτησίας δεσποζόμενα 534 § 3.

Προθεσμία ὁρ. Καταβολή.

Προίξ. Ἀνάκλησις τῆς συστάσεως τῆς προικὸς 542 § 8.—Ἀντικατάστασις τῆς προικὸς 551 § 18.—Ἀπαγόμεναι τῆς ἀπολλοτριώσεως τῶν προικῶν ἀκινήτων 556 § 19.—Ἀπόδοσις τῆς προικὸς συνεστῶτος τοῦ γάμου 562 § 21.—Ἀπόδοσις μετὰ τὴν λύσιν 564 § 23.—Διατίμησις 543 § 9.—Διαχειρίσις καὶ κάρπωσις 547 § 13.—Δικαιώματα τῆς συζύγου ἐπὶ τῆς προικὸς μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου 564 § 22.—Δικαιώματα τῆς συζύγου καὶ τῶν τρίτων διὰ τὰς ἐπὶ τῶν προικῶν ἀκινήτων γενομένας δαπάνας 568 § 26.—Εἰκονικότης τοῦ προικοσυμφώνου 546 § 11.—Ἐκνίκησις τῆς προικὸς 551 § 17.—Εὐθύνη τοῦ συζύγου ἐν περιπτώσει ἐκχωρήσεως ἀπαιτήσεως κατὰ τρίτου λόγῳ προικὸς 551 § 16.—Παράδοσις τῆς προικὸς 546 § 12.—Παράφερνα 569 § 27.—Περιπτώσεις, καθ' αἷς ἐπιτρέπεται ἢ ἀπαλλοτριώσις τῆς προικὸς 558 § 20.—Πότε συνιστᾶται ἢ προίξ 536 § 1.—Πότε ἐξαιρετικῶς παρίσταται ἐπὶ δικαστηρίου ἢ σύζυγος 549 § 15.—Προίξ ἀδιατίμητος 545 § 10.—Σύνταξις συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου 540 § 7.—Σύστασις προικὸς ὑπὸ αἵρεσιν ἢ ὅρον 539 § 6.—Τίμη περιέρχεται ἢ προίξ θανούσης τῆς συζύγου 567 § 25.—Τίς δύναται νὰ συστήσῃ προίκα 537 § 3.—Τίς ὑποχρεοῦται εἰς σύστασιν προικὸς 537 § 4.—Τίς ἐνάγει καὶ ἐνάγεται ὡς

πρὸς τὴν προῖκα 548 § 14.—Τόκοι τῆς ἀποδοτέας προικὸς 566 § 24.—Τρόποι συστάσεως προικὸς 536 § 2.—Ἵποχρέωσις τοῦ πατρὸς πρὸς ἀνάλογον προίκεισιν τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ κατὰ τὸν Ἰόνιον ἀστικὸν Κώδικα 537 § 5.

Προνόμιον. Πωλητοῦ 570 § 1.—Τὶ ἀπαιτεῖται πρὸς διατήρησιν, ἐγγραφὴν καὶ μεταγραφὴν 571 § 2.

Προσημειώσεις. Ἀπόφασις πρωτόδικος 575 § 3.—Βεβαίωσις ὑπάρξεως ἐμπροσθέντος ἀπαιτήσεως 574 § 2.—Ἐγερσις ἀγωγῆς 574 § 1.—Προθεσμία πρὸς τροπὴν τῆς προσημειώσεως εἰς ὑπόθεσιν 576 § 5.—Συνέπεται τοῦ νόμου ΠΜ' τῆς 19 Μαρτίου 1882, 577 § 6.—Τροπὴ τῆς προσημειώσεως εἰς ὑπόθεσιν, συνέπεια συμβιβασμοῦ 575 § 4.

Προτίμησις ὁρ. Ἀγοραπωλησία.

Πταίσμα. Ἀπόδειξις 573 § 2.—Ἐνοχὴ ἔνεκα πταίσματος 573 § 1.—Ρύθμισις τῆς ἔνεκα πταίσματος εὐθύνης διὰ συμβάσεως 573 § 3.

Ρ

Ρύθμισις ὁρίων ὁρ. Κυριότης.

Σ

Συγγενικὸν Συμβούλιον ὁρ. Ἀνηλικότης.

Συγκρουσις νόμων ὁρ. Νόμος.

Συγκυριότης. Ἀντικείμενον τῆς περὶ διανομῆς δίκης 586 § 12.—Διατυπώσεις τῆς διανομῆς, σχετικῶς πρὸς τὸν περὶ χαρτοσήμου νόμον 587 § 13.—Δικαιώματα τῶν συγκυρίων ἐν γένει 579 § 2.—Δικαίωμα τοῦ συγκυρίου πρὸς ἐκμίσθωσιν τοῦ κοινοῦ πράγματος 579 § 3.—Δικαίωμα τοῦ

συγκυρίου ὡς πρὸς τὰς ὑπ' αὐτοῦ γενομένας δαπάνας 581 § 4.—Δικαίωμα συγκυρίου ἐπὶ τοῦ ἀντιτίμου τοῦ ἀπαλλοτριωθέντος κοινοῦ πράγματος 583 § 6.—Ἐγερσις ἀγωγῆς ἀφωρώσεως εἰς τὸ κοινὸν κτήμα, ἐκ μέρους τινὸς τῶν συγκυρίων 586 § 10.—Ἑτεραι ἀγωγαὶ μεταξὺ τῶν συγκυρίων 587 § 14.—Εὐθύνη τοῦ συγκυρίου ὡς πρὸς τὴν διαχείρισιν τοῦ κοινοῦ κτήματος 582 § 5.—Κοινωνία μεταξὺ κυρίου καὶ καλλιεργητοῦ 585 § 9.—Μεσότοιχος 584 § 8.—Παραγραφὴ τῶν δικαιωμάτων τοῦ συγκυρίου 588 § 15.—Προϋποθέσεις τῆς περὶ διανομῆς κοινοῦ πράγματος ἀγωγῆς 586 § 11.—Συγκυριότης οἰκίας κατ' ὁροφάς, κατὰ τὸν Ἰόνιον ἀστικὸν Κώδικα 583 § 7.—Σύστασις συγκυριότητος 578 § 1.

Σύμβασις. Ἀρραβῶν 591 § 3.—Ἑρμηνεία τῶν συμβάσεων 593 § 6.—Πότε σύμβασις τις θεωρεῖται κατηρητισμένη 589 § 1.—Συμβάσεις μεταξὺ ἐπικρατειῶν 596 § 8.—Συναίνεσις τῶν συμβαλλομένων 589 § 2.—Συνέπεται τῆς καταρτισθείσης συμβάσεως 592 § 4.—Συνέπεται τῆς συμβάσεως ὡς πρὸς τρίτους 592 § 5.—Συνέπεται τῆς μὴ ἐκπληρώσεως τῶν ὁρῶν τῆς συμβάσεως 594 § 7.

Συμβιβασμός. Διαφοραὶ δεκτικαὶ συμβιβασμοῦ 597 § 3.—Δόγοι ἀκυρότητος ἢ διαρρήξεως τοῦ συμβιβασμοῦ 599 § 6.—Στοιχεῖα τοῦ συμβιβασμοῦ 597 § 1.—Συμβιβασμός περὶ προικῶν 599 § 4.—Συνέπεται 600 § 7.—Τρόπος 597 § 2.—Ἵπέρροχος βλάβη 599 § 5.

Συμφηφισμός. Ἐκκαθαρισμένον 601 § 2.—Περιπτώσεις 603 § 3.—

Πρότασις 604 § 4. — Στοιχεῖα 600 § 1. — Συνέπειαι 601 § 5.

Συναίνεσις ὁρ. Σύμβουσις.

Συναλλαγμα ἀνώνυμον. Ἀμοιβαῖα δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις 609 § 3. — Περιπτώσεις ἀνωνύμων συναλλαγμάτων 607 § 1. — Προϋποθέσεις τῆς ὑποχρέωσης εἰς ἀποζημίωσιν διὰ παρασχεθεῖσαν ὑπηρεσίαν 608 § 2.

Συνεισφορά. Κατὰ τὴν Ἴονιον νομοθεσίαν 611 § 3. — Προϊκός 610 § 1. — Τί συνεισφέρεται 611 § 2.

Συνενοχί. Ἀφesis χρέους 615 § 5. — Γενεσιουργοὶ λόγοι τῆς συνενοχῆς καὶ τῆς εἰς ὀλόκληρον ἐνοχῆς 612 § 1. — Διακοπή τῆς παραγραφῆς 615 § 4. — Δικαιώματα τοῦ ἐν συνενοχῇ πιστωτοῦ 615 § 3. — Δικαίωμα ἀναγωγῆς 617 § 7. — Ἐννοια τοῦ ὅρου ἀλληλεγγύως 614 § 2. — Καταβολή 617 § 6.

Τ

Τιμάριον ὁρ. Κτήματα Κερκύρας.

Τόκος. Ἀνατοκισμός 623 § 3. — Διπλασιασμός τῶν τόκων 624 § 4. — Μέτρον τοῦ συμβατικοῦ τόκου 621 § 2. — Νόμιμος καὶ τῆς ὑπερμερίας τόκος, κατὰ τὴν Ἴονιον νομοθεσίαν 629 § 7. — Περί τόκου ἐκ τοῦ δεδικασμένου 629 § 8. — Τόκος ὑπερμερίας δυνάμει ἐθίμου 627 § 5. — Τόκος ὑπερμερίας δυνάμει τοῦ νόμου 628 § 6. — Τόκος ἐπὶ καρπῶν 630 § 9. — Ὑποχρεώσεις πρὸς πληρωμὴν τόκου 620 § 1. — Ὑποχρέωσις τοῦ Δημοσίου εἰς πληρωμὴν τόκου 631 § 10.

Υ

Ὑδατα ὁρ. Κτημάτων διακρίσεις.

Υποθεσία. Γυναικός 635 § 4. — Διατυπώσεις 634 § 2. — Προσπαίτουμένα 635 § 1. — Φυσικῶν τέκνων 635 § 3.

Ὑπερμερία. Ἀναίτιος 643 § 9. — Δήλη ἡμέρα 640 § 4. — Ἐναρξίς ὑπερμερίας ὀφειλέτου 636 § 1. — Κάθαρσις τῆς ὑπερμερίας 641 § 6. — Κατάθεσις τῶν ὀφειλομένων 641 § 5. — Περιπτώσεις, καθ' ἃς χωρεῖ αὐτοδικαίως 638 § 3. — Συνέπειαι 643 § 8. — Τρόπος ὀχλήσεως 637 § 2. — Ὑπερμερία τοῦ δανειστοῦ 642 § 7.

Ὑπερογκος βλάβη ὁρ. Ἀγοραπωλησία.

Ὑπόβολον ὁρ. Γάμος.

Ὑποθήκη. Ἀδιαιρέτον 670 § 15. — Ἀκυρότης 676 § 19. — Ἀνανέωσις, κατὰ τὴν Ἴονιον νομοθεσίαν 671 § 16. — Ἀπαγόρευσις ἐγγραφῆς ὑποθήκης ἐπὶ κληρονομίας ἐπ' ἀπογραφῇ καὶ ἐπὶ κατασχρημένων 666 § 12. — Γενικὴ ὑποθήκη καὶ ἔκτασις αὐτῆς, κατὰ τὴν Ἴονιον νομοθεσίαν 667 § 13. — Δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τοῦ τρίτου κυρίου 655 § 6. — Ἐγγραφή 663 § 11. — Εἰδίκευσις τῆς ὑποθήκης, κατὰ τὸν ἐν ταῖς Ἴονιαις νήσοις ἰσχύοντα ΡΝΒ' νόμον 673 § 17. — Ἐκτασις 669 § 14. — Ἐξάλειψις 679 § 21. — Νόμιμος ὑποθήκη ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου 647 § 2. — Νόμιμος ὑποθήκη ὑπὲρ τῆς συζύγου 649 § 3. — Νόμιμος ὑποθήκη πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν τόκων 652 § 4. — Παραγραφὴ τῆς ὑποθήκης 677 § 20. — Παραίτησις τοῦ πιστωτοῦ ἀπὸ τῆς ὑποθήκης 676 § 18. — Παραχώρησις ὑποθήκης παρὰ τοῦ κυρίου τοῦ κτήματος 658 § 8. — Παραχώρησις τῶν καρπῶν τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος

κατὰ τὴν Ἴονιον νομοθεσίαν 661 § 9.—Προσόντα τῆς περιλήψεως πρὸς ἐγγραφὴν τῆς ὑποθήκης 662 § 10.—Προσωπικὴ καὶ πραγματικὴ ἀγωγὴ ὑπὲρ τοῦ ἐνυποθήκου πιστωτοῦ 655 § 5.—Τάξις τῶν πιστωτῶν πρὸς ἀλλήλους 657 § 7.—Τίτλος ὑποθήκης 647 § 1.

Ὑποκατάστασις. Ἐν τῇ διαθήκῃ 680 § 1.—Κατὰ τὴν Ἴονιον νομοθεσίαν 681 § 4. — Κοινὴ 680 § 2. — Ὁρφανικὴ 681 § 3.

X

Χειραφεσία. Διάρρηξις τῆς ὑπὸ τοῦ χειραφέτου συνομολογηθείσης συμβάσεως, κατὰ τὸν Ἴονιον Κώδικα 687 § 8. — Δωρεὰ αἰτίᾳ θανάτου 685 § 6.—Εἰδικὸς κηδεμὼν ἐν περιπτώσει συγκρούσεως συμφερόντων 683 § 2.—Ἐκχώρησις ἀπαιτήσεων 685 § 6. — Ἐνάσκησις ἐμπορείας 684 § 4. — Παράστασις δικαστικῇ τοῦ χειραφέτου 685 § 7.—Συνομολόγησις δανείου 684 § 3. — Τρόπος χειραφεσίας 683 § 1.

Χρησικτησία. Ἀκυρότης τοῦ τίτλου 694 § 4.—Νομὴ 700 § 13. — Παράφρωνων 704 § 18.—Πότε διατελεῖ

τις ἐν καλῇ ἢ κακῇ πίστει 696 § 10. —Πότε δεόν νὰ ὑπάρχῃ ἡ καλὴ πίστις 698 § 11. — Πράγματα ἀνεπίδεκτα τακτικῆς χρησικτησίας 701 § 5.—Πραγμάτων ἀνηκόντων εἰς ἀνηλίκους 704 § 19.—Πραγμάτων ἀνηκόντων εἰς τὸ Δημόσιον 704 § 20.—Πραγμάτων ἀνηκόντων εἰς ἐκκλησίας καὶ εὐαγεῖς οἴκους 705 § 21.—Προϊκῶν 307§ 17.—Στοιχεῖα τῆς τακτικῆς 688 § 1.—Στοιχεῖα τῆς ἐκτάκτου 702§ 16.—Τεκμήριον ὑπὲρ τῆς καλῆς πίστεως ἐν τῇ τακτικῇ χρησικτησίᾳ 699 § 12. — Τίς ἐστὶ νόμιμος τίτλος 689 § 2.—Τίτλος ὑποληπτὸς 691 § 3.—Τίτλος ἐξ ἀγοραπωλησίας 692 § 5.—Τίτλος ἐκ προικὸς 693 § 6.—Τίτλος ἐκ κληρονομίας 694 § 7. — Τίτλος ἐκ τοῦ δεδικασμένου 695 § 8.—Τίτλος ἐκ τοῦ δικαίωματος τοῦ πολέμου 695 § 9. — Χρόνος πρὸς τακτικὴν χρησικτησίαν 700 § 14.

Χρῆσις ὅρ. Δουλεῖται προσωπικαί.

Χωρισμὸς κτημάτων. Ἀπόδειξις τῆς ὑπάρξεως περιουσίας τῆς συζύγου 706 § 1. — Δικαιώματα τῆς συζύγου 706 § 7.—Δικαιώματα τοῦ συζύγου 707 § 3.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

- Σελ. 159, (ἐν τῇ περιλήψει § 8) ἀντὶ προσθέσεως διορθ. προσθήκης.
Σελ. 206, ἀντὶ τῆς ἐγγραφῆς διορθ. τοῦ ἐγγράφου.
Σελ. 270, (ἐν τῇ περιλήψει § 5) ἀντὶ αἱ πρὸς διορθ. ὡς πρὸς.
Σελ. 366, ἀντὶ 307 (1885) διορθ. 307 (1885).
Σελ. 651, ἀντὶ 30 (1870) διορθ. 130 (1870).

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

No. 3

300

ΜΠ

Μπαλάνος, Κ.Σ.

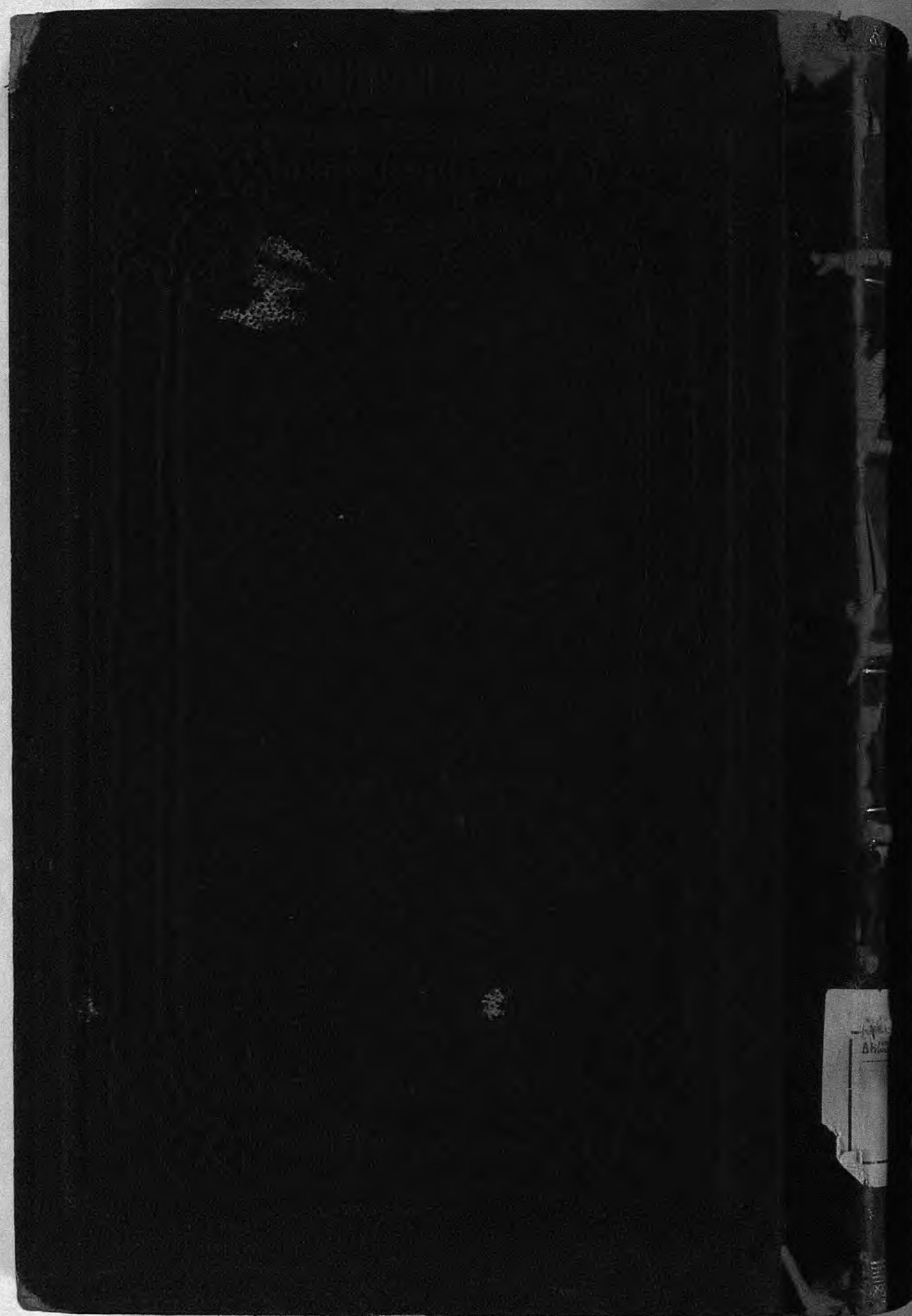
ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

ἀριθ. χρ. 91

Ἡμερομηνία
ἐπιστροφῆς

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας